

George Bancroft.

DEMOSTHENIS

ET

ÆSCHINIS

QUÆ EXSTANT OMNIA

INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS

CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA

VARIETATE LECTIONIS

SCHOLIIS TUM ULPIANEIS TUM ANONYMIS

ANNOTATIONIBUS VARIORUM

H. WOLFII OBSOPŒI TAYLORI MARKLANDI JURINI
MOUNTENEII STOCKII HARLESII F. A. WOLFII SPALDINGII
AUGERI RÜDIGERI WUNDERLICHII BREMII
ALIORUMQUE ET SUIS

ILLUSTRAVIT

GULIELMUS STEPHANUS DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCIUS

ACCEDUNT ANIMADVERSIONES

REISKII DOUNÆI WEISKII AMERSFOORDTII

ET NUNC PRIMUM PUBLICI JURIS FACTÆ

THOMÆ STANLEII VEL POTIUS JACOBI DUPORTI

TOMUS PRIMUS

PRÆFATIONES ETC. ET DEMOSTHENIS PHILIPPICÆ ET SUASORIÆ

LONDINI

PROSTANT APUD J. F. DOVE

MDCCCXXVIII.

TABULA

EORUM QUÆ CONTINENTUR

IN

TOMO PRIMO.

ALDI MANUTII

PRÆFATIO

AD

DEMOSTHENEM SUUM.

ALDUS PIUS MANUTIUS

Romanus Danieli Clario Parmensi

S. P. D.

SUMMUM locum in oratoria tenere apud Græcos Demosthenem, et in poetica Homerum, nemo est, qui ambigat, sic apud Latinos M. Tullium in oratoria esse facile principem, in poetica vero Mantuanum poetam. Quod ita mihi verum esse videtur, ut non modo non futurum unquam putem, qui hos superet, adæquetve, sed ne accedat quidem propius. Et quanquam duo hæc admirabilium ingeniorum paria successu adeo felici suos elucubrarunt libros, et tradiderunt posteris, ut æternos reliquerint: non tamen eodem successu aut vitam vixerunt, aut oppetierunt mortem. Nam Poetæ et quietiorem egerunt vitam, et sua morte mortui sunt: oratores vero in summis semper vixerunt molestiis, et tandem crudeliter occubuerunt: quippe qui rebuspubl. regendis incubuere: in quibus, si rudis es, et ineptus, abjectus vivis et inglorius, atque publicorum munerum omnino expers; sin vero aptus, ac paulo, quam cæteri, ingeniosior, adtrahis ad te ærumnas, ὡς κακίας νέφος, adisque plerumque periculum capitis, quemadmodum accidisse Demostheni et M. Tullio legimus. Verum ex duobus his infelicior Demosthenes fuit. Nam et cum vitiis quibusdam natus est, quæ industria non mediocri tolli oportuit. Unde Valerius Max. Alterum Demosthenem natura, alterum industria fecit, et puer admodum privatus patre, sub infidis et avaris tutoribus educatus est, quos, male administrata tutela, in jus vocare coactus, non sine labore immodico, ac periculo, deperdita etiam ablatorum parte, evicit. De eo sic in ejus vita Libanius: *ὀρφανὸς δὲ καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομιδῇ νέος· ἦν μὲν, ὥς φασιν, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσώδης, ὥστε μηδὲ εἰς παλαίστραν φοιτῆσαι, καθάπερ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν· ὅθεν καὶ ἀνδρωθεὶς, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσκώπτετο, καὶ βάταλος ἐπωνυμίαν ἔχων·*

hoc est, ut et græcarum literarum rudes intelligant. Privatus autem patre admodum juvenis, fertur imbecilli fuisse corpore, et valetudinario adeo, ut neque ad palæstram accederet: quemadmodum omnibus Atheniensium pueris moris erat. Quapropter vir factus ab inimicis in molliciem mordebatur, appellabaturque cognomento Batalus; et paulo inferius: *εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς, εὐθὺς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διῳκηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. καὶ εἷλε μὲν αὐτοὺς, οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν, ὅσα ἀπολώλεκε*· id est, cum primum adscitus est inter viros, statim tutoribus, male ipsius facultatibus administratis, diem dixit, et evicit quidem eos, sed non omnia potuit, quæ amiserat, recuperare. Et in eadem: *ἔτι κᾀκείνων μνημονευτέον, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως· τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονώτερος*. hoc est, ad hæc et illa commemoranda, Demosthenem et lingua balbum et imbecillis fuisse lateribus. Idem in eadem: *καὶ γὰρ δειλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θορύβους καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι· διά τε τοῦτό φασιν αὐτὸν ἄνεμον ῥαγδαῖον τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θάλατταν παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεθίζεσθαι φέρειν τὰς τοῦ δήμου καταβοάς*· hoc est, et enim primo timidus ad concionum strepitus fuit, ut statim deficeret et consternabundus. propterea vero aiunt ipsum vehementem ventum, commotumque admodum mare observando ad littora accedere, et recitare, sonituque maris populi clamores ferre consuevisse. Idem in eadem: *παρειλήφαμεν δὲ κᾀκεῖνο, ὡς καὶ ξίφος ποτὲ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπήρτησε, καὶ ἱστάμενος ὑπὸ τούτου ἔλεγεν. ἐποίει δὲ τοῦτο δι' αἰτίαν τοιαύτην· ἐν τῷ λέγειν ἀπρεπῶς τὸν ὦμον εἰώθει κινεῖν· ὑπερεκρέμασεν οὖν τοῦ ὤμου τὸ ξίφος ἐν χρῷ, καὶ οὕτω τῷ δέει τῆς πληγῆς ἠδυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρέποντος σχήματος*: hoc est, accepimus vero et illud, suspensum ab eo fuisse ensem de recto, atque sub ipso stetisse, cum recitaret. Quod hanc ob causam fecisse dicitur: Inter dicendum movere indecenter humerum assolebat: suspendit igitur ensem ad cutem humero imminentem: atque ita metu plagæ in decenti se forma continuit. Præterea cum maxime in patria floreret, nunc invidia civium, nunc Philippi Alexandrique Macedonum maximorum regum persecutione nunquam quievit, immo a Philippo in pugna victus magna cum ignominia fugit. Tum bis exulavit, primo in Ægina, et Trœzene, L. etiam talentis ab Areopagitis damnatur Alexandro rege, secundo autem Antipatro imperante capitis a populo damnatur, autore Demade, in Neptuni templum, quod erat in Calaurea insula, non tam salutis gratia, quam ut inde quotidie patriam prospiceret, e Trœzeniorum urbe confugit, inibique hausto veneno, cum a satellitibus traheretur, excessit e vita. Quemadmodum in ejus vita Plutarchus meminit. Operæ precium autem visum est, quædam ex ejus epistola ad magistratus populumque Athenien-

sium hic inserere, sunt enim hujusmodi. (hoc est) Sed de his cum multa possim scribere prætermitto. Nullius enim me conscium esse culpæ, ad utilitatem quidem imbecillum esse experientia didici, ad majorem vero mœstitiam inferendam, vehementissimum omnium. Quoniam autem omnibus accusatis reconciliati estis, id quod bene factum dixerim, et mihi velim reconciliemi, viri Athenienses: nam vos neque ulla adfeci injuria, Deos testor et heroas, mihi autem testis est omnis anteacta vita, cui magis justum est ut fidem habeatis, quam culpæ mihi nunc injuria illatæ, neque ego pessimus, minimeve eorum fide dignus videbor, qui calumnia sunt circumventi. Atqui discessus meus immerito vos mihi reddit iratos; neque enim spe vestri destitutus discessi; neque alio animum applicuerim meum, sed primum quia ignominiam carceris moleste animo ferebam: deinde quoniam propter ætatem imbecillo corpore miseriam perferre non poteram. Item non existimabam, nolle vos vacare me vituperio, quod nullo vobis emolumento fuit, me vero perdidit. Ad hæc in vobis, nullis aliis animum fuisse meum, multis signis poteritis perspicere. Nam et urbem petii, non in qua res maximas essem ipse acturus, sed in quam et majores nostros profectos esse cognoveram, quo tempore illis de Persarum rege periculum imminebat: et cujus plurimam erga vos benivolentiam esse perspexeram, hæc autem est Trœzeniorum civitas, cui opto, ut Dei potissimum, ob ipsius erga vos benivolentiam, et collatum in me benificium, sint omnes benivoli, tum ipse, servatus a vobis, queam referre gratiam. Cæterum cum in hac nonnulli, ut mihi gratificarentur, increpare nos conarentur, idque mei animi ignoratione ego eos pro viribus, ut bene dicerent, ut meum erat, admonui, qua potissimum causa puto eos omnes admiratos publice me honorasse. Sed cum viderem, benivolentiam quidem hominum magnam, sed vires in præsentia imbecillas, in Neptuni templum profectus, in Calaurea insula me contineo, non solum tutelæ gratia, quam mihi esse spero ob reverentiam numinis (neque enim certe scio, nam quæ in aliorum arbitrio et voluntate posita sunt, tenuem ac incertam præbent periclitanti tutelam), sed etiam quia patriam prospicio inde quotidie: erga quam tantæ mihi conscius sum benivolentiæ, quantam consequi opto a vobis. Quapropter, viri Athenienses, ne diutius hisce detinear malis, ea mihi decernite, quæ olim aliis, tum ne quid indignum vobis mihi eveniat: tum etiam ne supplex aliis esse cogar, nam nec vobis quidem id decori fuerit. Quod si redeundi vobiscum in gratiam nulla mihi sit spes reliqua, mori me esset melius. Videtis, quantis semper in malis versatus fuerit miser. Quare non miror a satyro scriptum, Diis ille adversis genitus, fatoque sinistro. Quid quod illo etiam tot jam secula mortuo, suum adhuc fortuna, licet semper varia sit, atque instabilis, servare tenorem videtur? Nam abhinc fere tri-

omnium desideranti tibi orationes Demosthenis, brevi me informatas mea cura publicaturum recepi. Sed tot id mihi tentanti acciderunt impedimenta, ut persæpe excudi cœptas intermiserim, Carteromacho etiam nostro demirante, illudque Juvenalis sæpe repetente, Diis ille adversis genitus fatoque sinistro, cum etiam admodum quam pauca earum orationum exempla imprimenda curaverim, idque coactus, quod in nullo ante accidit volumine excuso in thermis nostris. Quorum omnium est mihi optimus testis Angelus Chabrielus patricius Venetus, excellentis vir ingenii, et in utraque lingua doctissimus, Demosthenisque studiosissimus, qui a me hoc opus quotidiano fere, ut ait ille, convicio, ut jam excudendum curarem, efflagitabat. Quanquam et illud servasse videtur fortuna, ut, quemadmodum felix ille semper fuit eloquentia, et æternitate scriptorum suorum, ita nescio, quomodo pulcherrimus hic liber omnium, quos imprimendos vel latine vel græce curavimus, exit in publicum ex ædibus nostris. Quamobrem si serius ad te venit, quam et tu volebas, et ipse desiderabam, non mihi velim imputes, sed Demosthenis infortunio, quem summo cum labore et industria fecisse, quæ fecit, omnia, legimus. Rursus pulcherrimis characteribus et perquam decenti forma, habituque, nec non castigatissimus, exit in manus hominum, ὡς κατὰ τὴν παλιγγενεσίαν, non tamen industriæ nostræ, sed assiduis curis adscribas, quam illius gratiæ, et felicitati, quam semper in suis habuit lucubrationibus. Has vero Demosthenis orationes, Clari doctissime, nomini tuo nuncupatas, ex Neacademia nostra emittimus, ob multas causas, sed præcipua est singularis benivolentia in te mea, ob miram probitatem tuam, et doctrinam, bonarumque literarum cognitionem. Tum quia in inclyta ista urbe alumna virorum nobilium Epidauro, cui nunc Rhacusæ est nomen, et latinas, et græcas literas profiteris, instituisque juventutem istam eloquentiæ studiosam arte dicendi, quod duce Demosthene, et te interprete, quam facillime consequetur. Id quod eo etiam feci libentius, quoniam si cuipiam reipublicæ Demosthenis orationes die nocteque volvendos accurate existimo, isti existimo. Nam etsi viros omni virtute præditos, et prudentissimos habet, quales vidi ipse Venetiis Danielem Restium secundum apud Venetos fungentem legationis officio, et Petrum Mentium Restii collegam, tamen præceptis quam optimis oratorum omnium Demosthenis facile principis, quanta tyrannis, et Philippis habenda sit fides, non obscure cognoscet. Nam cum aliis plurimis rempublicam Atheniensium admonet divinus orator cavendum esse a tyrannis, qui sint natura rerum publicarum inimicissimi, ut lupi ovium, tum his verbis in prima pro Olynthiis oratione: καὶ ὅλως ἄπιστον οἶμαι ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννὶς ἄλλως τε κἂν ὅμορον χώραν ἔχωσι. hoc est: et omnino tyrannis infida res est rebuspubl. præsertim si vicinam illi regionem habuerint, et in se-

cunda contra Philippum: οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι. hoc est, non enim tutæ sunt rebuspubl. nimiæ hæ cum tyrannis consuetudines. Et paulo post: ἓν δέ τι κοινὸν ἡ φύσις τῶν εὐφρονούντων ἐν ἑαυτῇ κέκτηται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μέν ἐστιν ἀγαθὸν, καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους· τί οὖν ἐστι τοῦτο; ἀπιστία. ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε. ἐὰν ταύτην σώζητε, οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε· τί οὖν ζητεῖτε ἔφην. ἐλευθερίαν. εἶτ' οὐχ ὁρᾶτε φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσηγορίας ἔχοντα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος. hoc est, commune vero quoddam natura prudentum possidet in se tutamen, quod bonum omnibus est, et salutare, maxime autem populis adversus tyrannos: quodnam igitur illud est? incredulitas, hanc custodite, hanc complectimini: si hanc servaritis, nihil adversi patiemini. Quid igitur quæritis, inquam? Libertatem. Nonne videtis Philippum alienissimas ab ea vel appellationes habentem? omnis enim rex et tyrannus inimicus est libertati, et contrarius legibus. Habes igitur tandem, mi Clari ab Aldo tuo, quas jamdiu desiderasti Demosthenis orationes, habet urbs Epidaurus quem debeat librum ad suam utilitatem nocturna versare manu, versare diurna, habent et cæteræ respubl. quemadmodum prudenter se regere, gubernareque atque a tyrannis reddere tutas queant, habet studiosissimus quisque, a quo una cum græca lingua, et eloquentiam optime discere, et utilissimum in sua republica præstare se possit. Vale. Venetiis mense Octobr. M. D. IV.

ERASMI ROTERODAMI

AD HERVAGIANAM PRIMAM PRÆFATIO.

Des. Erasmus Rot. Ornatissimo Adolescenti Joanni Georgio Paungartnero

S D

UT antehac pessime de studiis merebantur isti, qui præsentis lucelli cupiditate maledicis ac futilibus libellis implebant orbem: ita bonorum omnium favore digni sunt, qui curam omnem atque industriam huc conferunt, ut vetustos multorumque seculorum consentientibus suffragiis probatos autores nobis revocent, idque cum dignitate. Demosthenem autem inter Græcos rhetores sic esse primum, ut vix invenias, quem cum illo possis conferre, magnus eruditorum omnium consensus est. Neque non recte præceptum est illud, ab optimis auspicandum esse. Eoque quondam apud Latinos e probatissimis poetarum pueri discebant literarum elementa. Nec id dissimulat Horatius ita de suis poematibus vaticinans, Hoc quo-

que te manet, ut pueros elementa docentem Occupet in vicis Sosiorum balba senectus. Plurimum enim refert, qui succus rudem etiamnum ingenii testulam imbuat. Utiliter quidem primam Latini sermonis institutionem a selectis poetis auspicabantur, quod hi præter virtutes oratorias, habent aliquid proprii nitoris ac jucunditatis, qua velut esca, dulcibus magis quam salubribus gaudens ætas alliciatur ad studiorum amorem. Itaque quisquis Latinos poetas intelligit, rectius intelliget oratores. Apud Græcos diversa ratio est. Tantum enim discriminis est inter poetarum et oratorum dictionem, ut credas illos diversa lingua loqui. Eoque fit, ut qui a poetis fecerunt institutionis rudimentum, quum ad oratorum lectionem sese contulerint, subinde velut in peregrino sermone restitent, et licet quid quæque vox declaret, non ignorent, tamen sensum non percipiant. In causa est schematum, troporum et idiomatum proprietas, in quibus haud ita multum opitulantur Lexica. Hac quidem in parte præclaram operam τοῖς φιλογλώττοις navavit Guilhelmus Budæus. Verum ut puerilibus ingeniis Romanæ Linguæ non statim accommodus est M. Tullius, qui, Fabio judice, nulli valde placet, nisi qui jam egregie profecerit: ita Græcarum literarum peritiam ambientibus non arbitror admodum convenire Demosthenem, qui plus artis habet in recessu, quam prima fronte præ se ferat. Hic enim, quod honorifico joco dixit Demades, scripsit ad aquam, nec nisi a sobriis ac vigilantibus potest intelligi. Proinde quod de M. Tullio scripsit Quintus Fabius, pari jure de Demosthene dici potest: is se sciat in arte dicendi profecisse, cui Demosthenes valde placere cœperit. Quemadmodum tabula magno artificio depicta nemo magnopere delectatur artis imperitus, ita Demosthenis divinum illud et quod facundissimi quique semper in eo mirati sunt, τὸ δεινὸν, non sentitur, nisi et rhetoricis præceptionibus exercitatis, et historiarum cognitione instructis. Itaque patiar, ut puer quidem degustet Demosthenem, sed ad eum serio redeat, jam factus oculatior, quo perspiciat illam vere atticam venerem, illud excussum judicium, illa summo artificio contorta enthymemata, postremo vim illam omnibus admirabilem, vix ulli imitabilem. Elegans interim fuerit exercitatio, quod a veteribus nonnullis factum est in Homero ac Virgilio, si quis idem faciat in Demosthene et M. Tullio, ut ex collatione locorum deprehendat, quid hic ab illo sit mutuatus, et ubi noster sit Græco par, ubi superior, ubi ab exemplari nonnihil degeneret imitatio. Vix alia res æque conducit ad parandum judicium. Non hic sumpturus sum operam in laudando Demosthene, ad quem pro dignitate prædicandum opus esset eloquentia Demosthenica: imo nulla potius opus est eloquentia ad eum laudandum, quem uno ore in cœlum ferunt omnes: nec tibi calcar addere studebo, Georgi charissime, quem conspicio in hoc pulcherrimo stadio tuapte sponte

haud segniter currentem. Quæres unde mihi cognitus cursus tuus, qui te nunquam viderim. Optimam tui partem vidi, adolescens fortunatissime, adeo ἐναργῶς te mihi suo penicillo depinxit Viglius Zuichemus, haud vulgaris artifex, cui domestica consuetudine penitus cognitus ac perspectus es. Quin tute mihi teipsum tuis ad me literis sic expressisti, ut si coram adesses, plus videre nequeam. Illic exosculatus sum istam felicem indolem tuam, qui, vix egressus annum decimum sextum, scribas epistolas primum bene latinas, deinde quod pluris facio, sensibus argutis, et apte sibi connexis. Quid autem collaudem istum ingenuum ac liberalem pudorem, quid singularem istam in me pietatem, quam tota spirat epistola? Et hic agnosco germane germanam ornatissimi viri Joannis Paungartneri prolem. Jampridem enim mihi cum eo viro ictum est amicitiæ fœdus, quam ego sane cem inter præcipuas felicitates meas numero. Quid enim illo candidius, aut amabilius? In hujus fœderis consortium temet tuo jure inseris, mi Georgi. In hoc enim possessionum genus, et fas est, et æquum est, vivo etiamnum patri hæredem existere. Ut tali parente multo beatior es, quam paternis opibus: ita istis egregiis animi dotibus, quas tibi partim largita est propicii numinis benignitas, partim industria tua tibi paris, longe verius ac splendidius locuples fueris, quam majorum tuorum quamlibet amplis facultatibus. Accipe igitur Demosthenem, qui nunc prodit ceu positis novus exuviis nitidusque juventa, simul et mutuæ meæ in te pietatis μνημόσυνον et studiorum tuorum incitamentum futurus. Multum debemus Aldo, qui nobis primus oratorum principem dedit, plus debemus Hervagio, qui non parum addidit illi, tum dignitatis, tum etiam commoditatis, haud mediocribus impendiis parique vigilantia, ut jam merito possint omnes admirabundi dicere, οὗτός ἐστιν ὁ ἐκεῖνος Δημοσθένης. Posthac igitur expectabimus abs te epistolas, semitullianas ac semidemosthenicas. Vale. Datum Friburgi Brisgoæ, postridie cal. Augusti. Anno M. D. XXXII.

I. BERN. FELICIANI

PRÆFATIONES AD SUUM DEMOSTHENEM.

Illustri ac Reverendo Abbati clivæ Mariæ Vangaditiæ Francisco Lauretano
Jo. Bernardus Felicianus

S.

Cum superioribus diebus, Abbas clarissime, Demosthenis, oratorum omnium facile principis, orationes collectis quibusdam antiquis codicibus recognoscendas suscepissem, quo ad studiosorum utilitatem castigatiores aliquantulo excuderentur, memini ex te audivisse, cum nonnulli docti viri apud te essent, quorum consuetudine sum-

mopere delectaris, ex hujusce rei occasione sermonem de eloquentia incidisse. ita ut alii supra modum eam extollerent, omnibusque et artibus et scientiis anteponendam arbitrarentur. alii non modo id non approbarent, verum etiam eam vituperarent, et ut suspectam vitandam omnino censerent. Id autem licet absurdum, novum tamen mihi esse minime videbatur. Cum enim mecum considero multos ex gravissimis simul atque antiquissimis auctoribus, qui eloquentiam vel laudare, vel vituperare studuerunt, eos comperio vel plura, quam par erat, ei attribuisse, vel plura detraxisse, quam res ipsa postulabat, atque ita utrosque, dum ejus vel præstantiam nimis admirantur, vel abusum nimis devitandum censent, multis de tota re non recte sentiendi ansam præbuisse. Nam qui eam commendant, fere uno consensu omnes bonorum omnium humanorum causam ei adscribunt. eam congregasse a principio homines, cum in sylvis ferarum more vitam traducerent atque ad urbes condendas induxisse. eam leges instituisse, sine quibus communis vita esse nulla posset. eam mansuetos e feris, civiles e rusticis homines reddidisse. eam demum esse, qua sola a bestiis differamus. Quod cum dicunt, non male illi quidem se gerere censendi sunt, si vel loquuti pro occasione, vel eloquentiæ nomine sapientiam omnem complexi esse intelligantur. Re enim vera non oratio est, sed ratio et intelligentia, quæ a brutis hominem distinguat. nec eloquentia est, sed sapientia et prudentia, quæ dispersos ac vagantes homines in unum collegerit, ac vitam humanam omnem et urbibus condendis, et legibus instituendis excoluerit. Sermo enim postea tanquam minister, et eloquentia tanquam ancilla subsequuta necessario est. Sed si ita absolute quæ dicunt, accipiamus, quam recte id fiat, alii viderint. Mihi certe persuaderi non potest, quo pacto recte illi sentiant, qui horum scriptorum auctoritate permoti in eam opinionem venerunt, ut nulli rei, nisi facundiæ, studendum esse credant, nullosque esse, qui scire quippiam possint, nisi etiam dicendi peritia præditi fuerint. Adde, quod hi quoque omnes eos scriptores, qui non ita eleganti stilo de præclarissimis rebus et verissimis monumenta posteris reliquerunt, vel tanquam indoctos et imperitos abjiciendos censent, quasi verborum lepore et fucis rerum cognitio et peritia metienda sit; vel licet earum scientiarum, quas tradunt, de quibusque disserunt, etiam peritissimos fuisse confiteantur, tanquam barbaros tamen et ineptos negligendos putant, plurisque faciendum asserunt eum, qui de quibuslibet vel levissimis rebus eleganter et copiose tractarit, quam qui de gravissimis, et maxime seriis generique humano utilissimis infacunde et jejune disputarit, remque hanc non secus, atque in artificum ac statuariorum operibus spectandam esse aiunt, in quibus forma longe majorem, quam materia, laudem et gloriam sine controversia mereatur. Ac propterea assiduum barbaris bellum indi-

xere, ita enim appellant omnes eos, qui cultum orationis et lenocinia non persequuntur, licet veritatis subtilissimi et acutissimi indagatores alioqui sint. ut si quando in sanctissimos theologos et doctissimos philosophos incidant, eos omnino abhorreant, et quasi inculto sermone nihil vere et recte explicari potuerit, sed omnia perversa et falsa dici necesse sit, statim rejiciunt, ac damnant. neque vident, si formæ eloquentiam comparare voluerimus, statuariorum exemplum minime hic esse accommodatum. quippe quum materia extrinsecus artifici huic suppeditetur, scriptor ipse sibi eam plerumque faciat, et materia artifici propter formam exhibeatur, in rerum explicatione et dissertatione forma ob materiam illustrandam et patefaciendam adhibeatur, ut videlicet, quod animo concepimus, id eloquendo ita exprimamus, ut alteri innotescat. Quocirca si modo facere id volunt, longe meliorem et accommodatiorem veritati comparationem sumere a nummis possent, quibus forma materiæ causa imprimi consuevit, quo signo fit, ut quid et quanti valeat materia, cognoscentes ea ad necessarias res uti facile possimus. Qui igitur nummum vel plumbeum, vel alioqui adulterinum, sibi carum propterea habet, quia signum in eo artificiose factum admiratur, neque eum, etsi maxime legitimus sit, maximeque ipse indigeat, ad vitæ usus impendere vult, is nummo abutitur, utilitatemque ejus, ob quam signum illi inditum est, nullum percipit. At nobis ita faciendum non est, sed sicut qui vel necessaria, vel divitias, sibi comparare vult, omnes vel quam pessime signatos nummos, modo boni sint, non veretur admittere, Sic nos, qui intelligentia indigemus, committere non debemus, ut vel barbare admodum scriptos libros, si bonarum rerum scientiam polliceantur, ullo modo repudiandos, vel quam dissertissime compositos, si de inutilibus et vanis rebus tractant, magni faciendos censeamus, quin etiam, si de seriis et utilibus maxime disserant, non temere admittendos putemus, ne, quemadmodum illorum oculos monetæ forma ita præstringebat, ut uti ea in necessarios etiam sumtus non paterentur, sic animum nostrum ornatus orationis et dicendi elegantia extrinsecus adeo occupatum detineat, ut ad sensa ipsa consideranda penetrare non sinat. Nam si neglectis rebus, id quod facimus, non tam, cum eas prorsus non discimus, quam cum non ab iis discimus, qui eas docent, sed ab iis, qui eas tantummodo eloquuntur, sermoni excolendo vacare voluerimus, verendum est, ne, dum in ea re cæteris hominibus præstare conamur, qua homines brutis antecellere credimus, picis et psittacis similiores evadamus. Si recte quidem fortasse ad imitationem loquamur, quod ratione carentibus etiam animalibus aliquando contingit, sapiamus autem, quod proprium hominis est, parum recte. At vero qui eloquentiam vituperant, ut cætera omittam, artem ejus inter adulationum species reponunt, atque id esse animæ dicunt, quod corpori est obsonatrix.

Sicut enim illa variis condimentorum illecebris gustum fallit, nec permittit, ut ciborum naturalis et sincerus sapor percipiatur, ita hanc variis verborum lenociniis turpibus et injustis rebus honestatis et justitiæ specie obducta judiciorum rectitudinem omnem distorquere ac pervertere. Ut qui his assentiantur, contra quam priores illi faciebant, nihil admittere sine suspicione velint, quod aliquod in se vel mediocre eloquentiæ ornamentum ac lumen præ se ferre videatur, eloquentiamque omnium pene malorum in caussa esse hominibus arbitrentur. quippe cum ea prava ex se sit, non nisi prave uti quispiam possit. Nam si ad veras res, quas in animo habemus, exprimendas, non ad fingendas falsas et fucandas ea uti vellemus, satis unumquemque in ea re, quam bene novit, esse eloquentem posse. sed miror, si hæc revera, et non ad hominum petulantiam, quibuscum loquebatur, exagitandam diceret Socrates, quippe qui eam turpem sane doctrinam gloriose profiterentur, qua causa inferior dicendo superior efficeretur, cur medicinam laudaret, cum ipsa, quæ ad salutem hominum inventa est, ad perniciem nonnulli interdum abutantur. non enim quod electionis et hominis vitium est, arti est attribuendum. Nam eloquendi et dicendi ars, quæ rhetorica est, cum instrumentum sit, ac similis dialecticæ, laudabilis ac vitæ humanæ perquam necessaria facultas, quæ non secus atque illa non aliquam definitam ac certam materiam habet, in qua versetur, sed in unaquaque re probabilitatem indagat, atque invenit, tam destruitur ac tollitur, si in ejus rei præstantiam transmutetur, cui applicatur, quam si ejus qui ea utitur, pravitas ipsi adscribatur. Quemadmodum enim dialectica si decipiendi proposito distorqueatur, dialectica non amplius est, sed sophistica et captiosa, cujus non in arte, sed in abutentis voluntate, vitium est: sic rhetorica, quæ fallit ac decipit, licet nomen aliud distinctum non habeat, sed Rhetorica etiam ipsa appelletur, Rhetorica tamen non est, sed captiosa, et falsa Rhetorica, vitio utentis perversa. Quæ merito quidem vituperatur, modo cum id fit, hominum pravitatem tunc, non artem, reprehendi non ignoremus. Ars enim ipsa ad imperitos homines, eosque omnes, qui in subtilibus rationibus percipiendis non sunt exercitati, docendos persuadendosque necessaria admodum est. Quod enim dialectice inter philosophos, id inter civiles munus rhetoricæ est. Nam si in civitatibus hæc non esset, quæ, an utile aliquid esset, aut inutile, inter consultores, an justum, aut injustum, apud judices, an honestum, aut turpe, apud spectatores ostenderet, confusa omnis vitæ traductio, atque administratio haberetur. Cum enim pro sua quisque opinione facile decipi possit, et segnes natura ad discenda bona homines sint, tum etiamsi sciverint, facile affectu aliquo ita depraventur, ut ad non agenda bona procliviores evadant, ille, qui hac facultate est præditus, tria hujusmodi gerendarum rerum impedimenta

ex animis hominum aufert, tribus ad persuadendum idoneis modis adhibitis. Ne enim plerique, an utile sit, quod agendum videtur, an justum, quod judicandum est, an honestum, quod est approbandum, ignorent, iis orator eloquentiæ artifex rationibus, non subtilibus illis quidem, sed ad civilium hominum captum accommodatis, docendo in tribus causarum generibus veritatem manifestat. ne item ad discendum segnes sese exhibeant homines, delectando allicit, ne quamvis verum sciant, vitio tamen depravati aliud facere velint, movendo afficit, atque ita ad agendum quodammodo compellit. Nam si quis hæc tanquam suspectas artes, et violentas machinas evitandas censet, is auditorum inscitiam si vult, damnare potest, qui nullo alio modo intellecturi erant, eum vero, qui ad illorum imbecillitatem orationem suam accommodat, nisi laudare certe non debet. Tantam siquidem auctoritatem, dignitatem et excellentiam apud omnes obtinet, ut, sicut vituperandus nullo modo est, ita laude et gloria ex sese adeo abundet, ut laudibus extrinsecus petitis minime indigeat. Nam quamvis aliis scientiis et disciplinis instructus ad persuadendum accedat, propria tamen laude esse contentus potest. Sicut orator hic noster, qui clarissimus inter omnes hoc in genere est, quem præ manibus habemus, licet aliis disciplinis fuisset eruditus, et ex Platonis schola multa præclara didicisset, et Thucydidi, scriptori Atheniensi, tantum studium adhibuisset, ut octies sibi ejus historias describendas putarit, nullius eorum gloriam sibi videtur affectasse, nisi ejus rei, quæ hujus tantummodo artis sine dubio propria est. Cum enim quinque hæc partes habeat, inventionem, dispositionem, elocutionem, memoriam et pronunciationem, ab Andronico histrione interrogatus, quid in Rhetorica primum esse existimaret, pronunciationem dixit, et secundo, et tertio idem respondit, quoad desiit ille interrogare, ut non tam præcipuam, quam solam rhetoricæ propriam partem pronunciationem esse significaret. propterea videlicet quum cæteræ omnes ita aliarum rerum cognitionem interdum innexam habent aliisque omnibus etiam philosophicis disputationibus communes sunt, ut aliarum, si quis recte non advertat, videri scientiarum possint, hæc sola sine ulla controversia non alteri, quam huic arti, adscribi queat, atque iccirco tantam operam sibi ei adhibendam duxit, ut non tam orationes ejus et scripta, quam industria et exercitatio in ore omnium sit, et apud omnes celebretur. Quis enim est, qui meditationes ejus in cubiculo subterraneo non admiretur, cum inæqualem tonsuram etiam capiti adhibuisset, ne sibi aliquando inde exeundum esset, atque ita studium intermitteretur. Quis lecti ejus angustiam non decantat, qua id consequi procurabat, ut incommoda cubatione occasio ei surgendi tempestivius exhiberetur? Quis id non celebrat, cum se antelucanis fabrorum vigiliis superari ægre ferebat? Quem illa ejus diligentia non movet, cum ad Phale-

ricum profectus ad undarum fragores calculis etiam in ore sumtis pronunciare orationes asuescebat, quo postea et clarius verba proferret, et tumultibus populi non exturbaretur? Quid, cum gladiis de tecto suspensis, ita pene, ut humeros attingerent, domi se ad dicendum exercebat, ne gestu humeri incomposito actionem corrumperet, nonne animos hominum capit? Hanc igitur pronunciationem, cui præcipue sibi incumbendum censuit hic auctor, cujusque præcipue gloriam videtur appetivisse, præcipuum quoque in ejus orationibus locum obtinere existimandum est, ut cum eas legimus, non modo cæteris aliorum omnium anteponamus, sed quia pronunciationem auctoris animo concipimus, ipsas se ipsis quoque esse admirabiliores judicemus, et plus, quam legamus, intelligamus, et licet vox ejus non audiatur, semper tamen adversarii ejus voce illa aures nostræ personent, quid si ipsum audiremus? ut non immerito Macedonum rex Philippus, contra quem acriter semper invehebatur, cum ei recitatæ orationes aliquæ ejus essent, neque se alium quempiam, quam ipsum, in bello adversum se consultorem fuisse electurum dixerit. orationesque ipsas ob vim actionis, quam præ se ferebant, cum Isocratis quasdam athletis e palæstra similes sibi videri asseruisset, militibus comparavit, quippe cum ita urgeant rem semper, ita instent, ita vero certamine, et non umbratili semper utantur, ut terrere veritate ipsa et cogere videantur. Tametsi mihi quidem etiam, dum lego Demosthenem, arrogans illa Gorgiæ, et Protagoræ, aliorumque veterum sophistarum professio non admodum absurda apparet, qui discipulis suis pollicebantur se eos esse arte sua civilium agendarumque rerum peritos esse effecturos. nam si id intelligere volebant, si quis recte præcepta artis fuisset secutus, atque ex eorum præfinitione in civitatibus opportune deliberationes, et judicia, vel etiam demonstrationes pertractasset, eum non mediocrem civilem peritiam in orationibus suis præ se laturum, quis non videt, ut omittam interim inventionis acumen, dispositionis apta momenta, elocutionis diluciditatem, et gravitatem, ac demum actionis summam vim, qua tanquam spiritu quodam reliqua omnia noster hic orator animavit, tantam in scriptis ejus ad vitæ humanæ actionem pertinentium sententiarum copiam inesse, ut sapientissimi philosophi munere fungi videatur? tantam morum civitatum, et rerum publicarum administrationis peritiam, unde salus ipsis comparetur, unde periculum et pernicies impendeat, ut ex ejus lectione, si quis diligenter advertat, tam, pene dixerim, ad res agendas instructus unusquisque possit discedere, quam ex quovis accuratissimo historico? Sed hæc hactenus, ne ineptus existimer, si laudes ejus dicendo illustrare videar velle, qui dicendo omnium pene laudes obscuravit. Hæc enim ea de causa dicta a me sunt, ut eloquentiam sicut propria laude fraudandam non esse, ita sua tantum posse esse

contentam ostenderem. et egregium hunc oratorem etiamsi non aliunde, quam ex arte eloquentiæ, gloriam ei attribuamus, ex ea adeo clarum ac celebrem apud omnes esse, ut aliam laudem, quamvis adeptus sit, non multam tamen desiderarit. Cum igitur, præsul optime, hic tibi non immerito adeo placeat, ut in aliorum etiam graviorum studiorum occupationibus lectionem ejus tibi nunquam intermittendam censueris, posteaquam excusus jam est, eum tibi dicandum duxi, ut sub ejus nomine in manus hominum prodiret, qui illius esset studiosissimus. Tum etiam, ut, cum ego in eo excudendo operam nonnullam impenderim, labore hoc qualicunque tibi oblato, observantiæ in te meæ, qua multis de causis jam diu te prosequor, significandæ occasio mihi in præsentia daretur. Nam præterquam, quod vestra ista familia tum morum integritate ac virtutum splendore, tum imperatorum, quorum copia maxime floruit, gloria et rerum gestarum amplitudine, tum Leonardi, avi tui, Principis optimi, præstantia, ac dignitate illustrata adeo clara ac celebris semper fuit, ut conciliare sibi animos omnium facile potuerit, atque ob id ipse etiam communi nomine propenso erga eam animo semper fuerim, privata tamen causa atque illa quidem tam gravis benevolentiæ mihi accessit, ut nunquam eam ex animo meo quoad vixero ulla deletura oblivio sit, Antonius, omnibus quidem, qui illum noverunt, non sine præfatione nominandus frater tuus. qui cum adolescentiæ annos nondum excessisset, et abbas electus tanta ingenii perspicacia esset præditus, tanto scientiarum, et literarum præcipue sacrarum amore inflammatus, tanta in negotiis tractandis prudentia instructus, ut ex ista familia prodiisse, quasi præcipuum germen agnosceretur, et sacerdotii istius præsul dignissimus jam haberetur, me, a quo summopere observabatur, maxima prosequebatur benevolentia, atque inter eos delegerat, quibuscum sæpenumero versaretur, ac de literarum studiis colloqueretur. ut temperare a dolore interdum vix possim, cum memoria repeto, quam repente morte præventus ex hominum consuetudine maxima omnium cum jactura et mœrore sublatus fuerit. in tantam enim spem omnes induxerat, ut nemo esset, qui dubitaret, quin, ubi maturior ætas accessisset, et eruditionis et sanctitatis nostris temporibus singulare exemplum esset futurus. Nam ex ejus obitu licet boni omnes jacturam maximam fecisse censendi sint, speque omni, quam summam de eo habebant, frustrati jacuerint, ego non tam moleste tuli, quod ejus sanctissima consuetudine tam repente caruerim, etsi id mihi contigit molestissimum, quam quod, cum ex ejus familiaritate specimen quasi quoddam et probitatis et amicitiæ concepissem, ubi ipse decessit, ita animum desponderim, ut, quia, quod simile ei esset, non facile reperiebatur, probitatem amplius hujusmodi ullam inventurum me esse diffiderem. Nunc vero, cum tu, clarissime Francisce, qui

in locum ejus successisti, et ingenio, et studiis plane eum referas, eandemque morum probitatem præ te feras, ut non tam dignitatis, quam propositi, atque animi etiam ejus successor fuisse videaris, nihil vereor, quin eam exspectationem, quam ille de se apud omnes concitaverat, sustinere ac tueri etiam magnifice possis. Suscipies igitur in præsentia Demosthenem, ac quoties eum in manus sumes, frequenter autem id facturum te esse non dubito, non tam summum oratorem, quam maximum etiam amoris in te mei judicium sumere te existimabis. Vale.

Studiosis S.

Cum Demosthenis orationes ad commodum vestrum parva hac forma excuderentur, in tres patres eas dividendas censuimus, ne, si uno volumine omnes fuissent comprehensæ, in tantam magnitudinem excresceret liber, ut vana omnis utilitas fieret, quam ex formâ hac eratis habituri. Apte autem incidit, ut absque ulla nisi parvâ admodum veteris ordinis mutatione facta divisio sit. Nam in primâ parte deliberativæ omnes positæ sunt, eo quo prius erant ordine collocatæ. atque id merito quidem, propterea quod par erat, ut consultandi, et deliberandi Rhetoricæ species, quæ prima et gravissima, maximeque ad civitates regendas necessaria est, primum etiam in ordine locum obtineret. His et deliberativa exordia, et duas demonstrativas orationes subjunximus, quæ in finem libri in veteri impressione rejecta fuerant, illa, quia ad idem genus spectabant, has, quia, cum adeo paucæ essent, ut nullum volumen conficere per sese possent, sed alicui ex aliis tanquam appendix annectendæ essent, ei annecti commode posse videbantur, quod minimum omnium erat futurum. Secunda pars judicialibus iis tantum dicata est, quæ vel de decretis et legibus præter leges latis, vel de legationibus male actis, vel hujusmodi aliis publicis causis scriptæ sunt. Tertia cæteras omnes complexa est, quæ ad tutelas, hæreditates, mercaturas, atque id genus privata commercia attinent. Hæc enim tertium, quemadmodum publica secundum, locum sibi merito vendicant. nam sicut privata publicis, ita judicia esse inferiora deliberationibus debent. quippe cum judicia sint, quæ non tam ea, quæ ex legibus, quam quæ ex deliberationibus constituta sunt, si recte gerantur, honoribus, si male, pœnis cives afficiant. Tres autem hæ partes diversas lectiones, quæ in contextu asterisco notatæ sunt, suas quæque in calce repositas habet. Errata vero, quæ inter excudendum contigere, in calce tertiæ omnia omnium partium restituenda curavimus. Valete.

ΠΑΥΛΟΣ ΑΛΔΟΥ ΜΑΝΟΥΚΙΟΣ

τῷ αἰδεσιμωτάτῳ πατρὶ, Λευδοουΐκῳ Βεκατελλίῳ, τῷ Ῥαβέλλου ἐπισκόπῳ, ἀποστολικῷ Ἐνετῆσι ληγάτῳ, χαίρειν.

Ὅσον μὲν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς εἰς τὴν χαλκογραφικὴν ταυτηνὶ τέχνην συνεισήνεγκεν, σχεδὸν οἶμαι πάντας εἰδέναι. παραλαβὼν γὰρ αὐτὴν ἐλλειπῶς ἔτι καὶ πονήρως φερομένην, οὕτω σφόδρα φιλοπονησάμενος ἐπηύξησέ τε καὶ μετεκόσμησεν, ὥστε μηδεμίαν τό γε ἐς αὐτὸν ἧκον, τοῖς ἐπιγιγνομένοις ὑπερβολὴν καταλιπεῖν. ἐγὼ δὲ καὶ πάλαι μὲν προεθυμούμην τοῖς τοῦ πατρὸς ἐγχειρήμασιν ἐπεξελθεῖν, μηδὲ καταδεέστερον ἐμαυτὸν παρασχεῖν τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, ὑπό γε μὴν παντοδαπῶν ἀσχολιῶν καὶ ὧν μετὰ χεῖρας ἔχω ξυγγραμμάτων περισπώμενος, ἔτι δὲ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχων, ᾑρούμην τέως ἡσυχίαν ἄγων, κατολιγωρεῖσθαι μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐγχειρῶν οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς ἐσομένης ἄξια διαπραξάμενος δόξαι προσδοκίας. καίτοι πολλοί μοι προσιόντες ὁσημέραι τῶν φίλων ἐπιπλήττειν ἐπεχείρουν, ὡς ἄρα αἰσχρὸν, εἰ μεγίστας καὶ καλλίστας ἔχων παρὰ τοῦ πατρὸς τὰς ἀφορμὰς ὑπὸ ῥᾳθυμίας ἐθελοκακοίμην, καὶ περιορῴην ἐμαυτὸν ὑφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν παρευδοκιμούμενον, καὶ τὴν τέχνην ταῖς τῶν ἄλλων πλεονεξίαις διαφθειρομένην, ἐξὸν κατ' ἴχνη χωροῦντα τοῖς ἐκείνου ἐπιτηδεύμασιν, ἀείμνηστον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον μνημεῖον ἐμαυτῷ παρασκευάσαι. οὗτοι τοίνυν καίπερ εὐνοϊκῶς ἔχειν δοκοῦντες, οὐκ ἐλάνθανον λόγῳ ξυμπροθυμούμενοι μόνον, ἔργῳ δ' οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἂν τὴν τυχοῦσαν ἐπικουρίαν παρασχόντες: ὅπερ ποιεῖν εἰώθασιν οἱ πολλοὶ, συμβουλεύοντες μὲν προθύμως, παρὰ δὲ τὰς χρείας οὐδοτιοῦν τοῖς φίλοις ὑπουργοῦντες. σὺ μέντοι μόνος ἀμφότερα παρασχόμενος, δεῖγμα μέγιστον τῆς σῆς μεγαλοψυχίας καὶ τῆς πρὸς ἐμὲ φιλίας ἐξενήνοχας, σεβασμιώτατε πάτερ, οὐ μόνον τὰ κράτιστα ξυμβουλεύων, ἀλλὰ δὴ καὶ πόρους χρημάτων ἐξευρίσκων, καὶ δαπανῶν, αὐτός τε ἐκ τῶν ἐνόντων ἐπιχορηγῶν, καὶ τοὺς ἄλλους πείθων: ὥσθ' ἱκανὴν ἤδη παρασκευὴν συγκεκροτῆσθαι τοῖς ἄξιόν τι λόγου ποιεῖν προαιρουμένοις. ἐδόκει μὲν οὖν τοιούτων ἀφορμῶν λαβομένοις μὴ μένειν, ἀλλ' ἐγχειρεῖν τὴν ταχίστην, ἅπανθ' ἁπλῶς ἐντυποῦντας, καὶ τὰ πρὸ τοῦ, καὶ τὰ μηδέπω, τὸ καὶ τήμερον ἐκδεδομένα. σκοπουμένοις δ' οὐδὲν ἐφαίνετο τό γε νῦν ἔχον οὕτω προὔργου τοῖς νεωτέροις ἐσόμενον, ὡς τὸ τοῦ παιανιέως τουτὶ βιβλίον ὃν δὴ καὶ τῇ τέχνῃ, καὶ τῇ τῶν νοημάτων εὑρέσει, καὶ τῷ κάλλει τῆς ἑρμηνείας, καὶ, συλλήβδην εἰπεῖν, πᾶσι τοῖς ἄλλοις τοῦ λόγου πλεονεκτήμασι καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ἀνθρώπους ὑπερβαλλόμενον ἅπαντες ἴσμεν. τούτου τοιγαροῦν τοὺς λόγους ὡς οἷόν τ' ἦν ἐπιμελέστατα διορθωσάμενοι, καὶ τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν ἀντιγράφων ἀντεξετάσαντες, σοὶ προσφωνοῦμεν, οὐ μὰ δία τοῦ γε δοκεῖν ἀμείβεσθαί σε τῆς μεγαλοδωρίας, (ἀνόητος γὰρ ἂν εἴην, εἰ, τοσούτων καὶ τηλικούτων ὑπαρξάντων μοι παρά σου εὐεργετημάτων, προῃρούμην δι' ἐπιστολῆς ἀπολύσασθαι τὸ χρέος) ἀλλ' ὥστε

πᾶσι ποιῆσαι καταφανὲς τῆς τε σῆς καλοκἀγαθίας τὸ μέγεθος, ἔτι δὲ καὶ τοῦ βιβλίου τουτουὶ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκδοθησομένων, εἴπερ ἄρα τι περιέσται τοῖς νέοις ὄφελος, σοί γε πάντως τὴν περὶ τούτου προσήκειν χάριν, τῷ μόνῳ τὸ καλὸν τοῦτο καὶ ἐπωφελὲς ἔργον ἐνστησαμένῳ. ὅτι μὲν οὖν καὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαπήσεις, καὶ μόνης ἡμᾶς ἀποδέξῃ τῆς προθυμίας, εὖ οἶδα, εἴπερ ἐγὼ τὸ φιλόσοφον τοῦ τρόπου καὶ τὸ μεγαλόφρον οὐκ ἀγνοῶ τὸ σόν. ἐγὼ δὲ πειράσομαι μὲν ἀεὶ τιμᾷν σε τούτοις, οἷς τυγχάνω δυνάμενος, εἰ δ' οὐχ, ὡς προσῆκεν, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀξίαν τὴν σὴν, τό γε μὴ παντάπασιν ἀχαρίστως ἔχειν τῆς γνώμης πᾶσιν οἶμαι φανερὸν καταστήσειν. ἔῤῥωσο.

IOANNES HERVAGIUS

GRÆCARUM LITTERARUM STUDIOSIS

S. D.

Quanquam res ipsa docere poterat, quantum hæc nostra Demosthenis Orationum editio, reliquis omnibus, quæ adhuc editæ sunt, emendatior sit: nostri tamen muneris est, vobis, o studiosi, indicare, undenam exemplaria tam emendata habuerimus: ne et illi merita laude suorum laborum fraudentur: et vos, tantorum virorum nominibus auditis, rarum aliquid atque præclarum in nostra hac editione esse, nullo modo dubitetis. Solent enim res non sua modo vi et natura, sed cum etiam ab artificio, tum vel maxime ab artificis excellentia et nomine laudari. Mirabantur veteres, si quis Apellis vel Zeuxidis tabulam ostendisset: et nos quoque, si quis Dureri germani, aut Titiani itali picturam proponat: non tam sæpe artificii caussa, quam artificis. qua in re non fallimur omnino. Permagni enim refert, quem quodque opus autorem præ se ferat: quod ab excellentibus artificibus non nisi præclara opera soleant proficisci. Sic ille pastor non ineptus apud poetam, pocula quod divini Alcimedontis opera essent, magni facienda censet. Quid si omnia reliqua accedant, quæ valent ad laudem, et materiæ bonitas; et artificii pulchritudo, et artificis præstantia, nonne tum perfecta et consummata laus esse videatur? Quamobrem cum nos in nostro hoc Demosthene edendo, duorum clarissimorum virorum, Petri Danesii Galli, et Vincentii Obsopœi Germani, exemplaria, castigationesque secuti simus, jam existimare debetis, qualem vobis exhibeamus Demosthenem, nitidum certe, et innumeris erroribus repurgatum. Neque enim ullis aut sumtibus, aut laboribus parcimus, quo vobis veteres illos utriusque linguæ autores clarissimos suo pristino nitori restitutos exhibeamus. Habetis igitur in hoc autore omnia illa, quæ modo ad perfectam laudem requiri dicebam: Demosthenem ipsum primum, at Dii boni, quantum artificem? qualemve oratorem? eum, quem aspectabant, cujus ob os Graii ora ob-

vertebant sua: de quo prætereunte dicebant: Hic est ille Demosthenes, qui Ciceronem nobis, quantus est, effecit. Deinde etiam, quos modo laudavi, Danesium et Obsopœum, qui in Demosthene restituendo præclaram navarunt operam. Artificium vero, etsi ex ipso artifice jam cognosci potuit, tamen melius et certius ex ipsarum orationum textura et lectione intelligetur. Superest materies, in qua artifex iste divinus artem suam declaravit: ea vero hic tam ampla est, tamque late patens, ut omnes philosophiæ partes attingere videatur. Nam et res in obscuritate naturæ latentes interdum hic orator in apertam lucem splendida et illustri oratione trahit, et de virtutibus et vitiis ornatissime dicit: et argumentis sic pugnat, ut contra stare adversarius nullo modo possit. Verum hæc ad tria caussarum genera omnia referunt oratores: ad consultationes, ad laudes, et ad judiciales controversias. Judiciales autem caussæ sunt sunt bipertitæ; aliæ enim sunt de publicis rebus civitatis, aliæ de privatis civium inter se litibus. Itaque et ex his tribus orationum voluminibus, primum consultationes et laudes, quod hæ pauciores sint, quam judicia, continet: secundum, judiciales causas eas, quæ de publicis rebus disceptant: tertium, privatas civium controversias. Noluimus enim commoditatem, si qua in hac tripartita divisione inest, aspernari, ne vobis aliqua ex parte defuisse videamur. Valete. Basileæ, Calend. Januarii. 1547.

DIONYSIUS LAMBINUS

Lectori.

Absoluta est tandem, lector erudite, Demosthenis editio, omnibus literarum græcarum studiosis tamdiu exspectata, et tantopere exoptata: atque iis quidem temporibus absoluta, quibus vix quisquam hoc auderet optare, nedum sperare. Cum enim scirent omnes homines qui literarum græcarum studio delectantur, Demosthenem a Gulielmo Morelio, typographo regio, viro experiente ac strenuo, et, quamquam non admodum locuplete, magnis tamen et multis artis typographicæ facultatibus atque adjumentis ornato, annos abhinc circiter duodecim, temporibus reipublicæ etiam tum tranquillis et pacatis, cœptum esse excudi: sed propter motus civiles tum primum in Gallia ingruentes atque orientes, et tempora turbulenta ac formidolosa, esse intermissum: quid erat minus credibile, quam propter quas causas opus tam præclarum, tam plausibile, tam vendibile denique, fuisset de manibus positum, annosque circiter decem jacuisset inchoatum, iisdem causis manentibus, atque adeo auctis ac multiplicatis, ab homine, si non minus ad tantam rem faciendam idoneo, at certe paucioribus adjumentis ad eam necessariis instructo, minusque exercitato, de integro in manus sumi, ac re-

tractari et retractatum ad finem perduci? Verum tamen vicit omnium opinionem Io. Benenati conatus laudabilissimus atque honestissimus, industriaque singularis, qui, omnibus jam sperando et exspectando defessis, Demosthenis editionem tot annos intermissam et repetiit, et repetitam, diis hominibusque approbantibus, absolutam et confectam reddidit. Verum, ut intelligas, lector, quid inter hanc editionem et cæteras superiores intersit, aut quid ad hanc accesserit, quod ab aliis absit: hoc totum tibi breviter exponam. Gulielmus Morelius annis aliquot ante, quam Demosthenis editionem susciperet, duo exempla, unum Aldinum, Venetiis, alterum Germanicum, Basileæ impressum, cum octo vetustis codicibus manu scriptis, ex bibliotheca regia depromtis, diligentissime contulerat, omnesque scripturæ varietates, ac dissimilitudines, etiam eas interdum, quæ videri possint minus probabiles, et vix tolerabiles, ad oram exempli Germanici adscripserat. Præterea scholia in marginibus librorum illorum regiorum scripta, quæ in Ulpiani commentariis usque adhuc impressis non reperiuntur, et utilissima, et plurima, ita ut quartam partem Ulpiani commentariorum hodie exstantium magnitudine et amplitudine exæquent: hæc, quæ dico, scholia in oram illius exempli transscripserat. His et aliis facultatibus necessariis instructus Morelius operi tam præclaro manus admovit. Si nihil aliud, quam rem tantam, auspicatus atque exorsus esset, atque in ipso operis limine ac vestibulo vel rei difficultas non satis antea explorata, vel casus aliquis improvisus atque inopinatus (ut sunt humana) eum rem cœptam, inchoatam relinquere coegisset: tamen cum, sapientum virorum sententia, principium totius sit dimidium, et in omni re honesta solus conatus, etiam si eum non perficias, laudari soleat: magnum quiddam fecisset, laudemque fortasse aliquam meruisset. Nunc autem cum reapse declaravit, se non inanem conatum, neque præcipitem, aut irritum impetum ad negotium susceptum attulisse: (quod facere consueverunt, qui, non adhibito ad rem, quam instituunt, consilio, neque rei magnitudine diligenter et attente considerata, ad aliquid magnum aggrediuntur,) summa laude dignissimus est: qui quamdiu reipublicæ tempora tulerunt, tanto studio in id, quod semel considerate susceperat, incubuit tantaque animi alacritate in eo perseveravit, ut Demosthenis editionem usque ad orationem de male obita legatione perduxerit: hoc est paullo minus, quam totius operis dimidium, attigerit. Cum ad eam orationem pervenisset anno, opinor, cIↃ. cI. LX. magnæ turbæ in Gallia coortæ, temporaque reipublicæ calamitosa consecuta, bellum domesticum, pestilentia, hujus scholæ universæ infrequentia et solitudo, et pæne dicam vastitas: hæc et similia mala, opus magno animo incœptum, et ad id loci perductum, interrumpere coegerunt. Non multo post ille, morbo partim ex vigiliis in-

tempestivis et labore immoderato, partim ex communium et publicorum incommodorum acerbitate contracto, supremum vitæ diem obiit. Quo mortuo spes omnis hujus editionis absolvendæ omnibus mortalibus præcisa est, præsertim crescentibus in dies discordiis civilibus, et post superiora mala sedata ac sopita (non enim dicam exstincta) novis subinde aliis gravioribus suborientibus, quibus nondum etiam hodie defuncti sumus. Ita cum Demosthenis editio inchoata multos annos mansisset: Io. Benenatus, totius instrumenti typographici successor, matrimonio cum vidua contracto, factus, partim sua sponte, partim hominum tam longam incœpti operis intermissionem querentium et ægre ferentium vocibus assiduis victus, consilium tandem cepit operi inchoato, et deposito, et ut ita dicam, conclamato, subvenire. Qua in re cum sibi adjutorem aliquem adhibendum esse existimaret, qui et vellet et posset ei rei operam aliquam navare, se ad me potissimum contulit: quem et publicis commodis libenter inservire cognoverat, et plurimum sibi in negotio suscepto prodesse posse existimabat. Ego, quamvis in aliis rebus a me institutis occupatissimus, homini amico, præsertim in re tam præclara, deesse nolui. Itaque continuo reliquam partem exempli impressi, ad cujus oram et scripturarum contextus Demosthenis varietates a Morelio adscriptas, et scholia illa Græca nondum impressa, transcripta fuisse supra dixi, diligenter atque attente relegi, ac recognovi. Ac scholia quidem illa, quæ propter Morelii obitum immaturum erant adhuc confusa, et perturbato ordine collocata, ita ut, quo pertinerent, non facile quivis interdum cerneret, suo quæque loco digessi atque in ordinem redegi: et Ulpiani commentarios in editionibus vulgatis corruptissimos, quoad ejus fieri debuit ac potuit, castigavi atque emendavi. In contextu vero Demosthenis recognoscendo viam mihi jam a Morelio præmonstratam secutus sum, simulque Benenati voluntati morem gessi, ut nihil prorsus a vulgata et recepta scriptura mutarem: sed omnes dissimilitudines vel ad oram libri adpingendas, vel in calce collocandas curarem. Qua quidem in re tanta fuit Benenati religio, cui facile assensus sum, ut lectiones et interpunctiones vulgatas nonnunquam vitiosas retinere maluerit, dummodo earum emendationes vel in margine, vel in calce libri repræsentarentur, quam cuiquam malevolo ullam justam reprehendendi ansam relinquere. Meminerat enim, de mea Ciceronis editione, qui sermones hominum partim imperitorum, partim iniquorum fuissent, cum dicerent, me nimium mihi juris in Cicerone emendando assumsisse: non oportuisse a lectione recepta discedi: satis fuisse lectionis varietates et scripturas in antiquis codicibus repertas, aut quantumvis probabiles conjecturas, in annotationibus locari. Ne quid igitur in Demosthene quicquam tale a nobis esse factum queri possit, (quamvis hominum invidorum et in-

doctorum sermones semper contemserimus, et nostram in Cicerone emendando industriam doctis omnibus probatam esse compertum habeamus) ita religiosi, ut dixi, in hac editione fuimus, ut lector hoc sibi certo promittere queat, et Demosthenem omnium, qui unquam editi sunt, emendatissimum, Gulielmi Morelii, Io. Benenati opera, nonnihil etiam mea, quod quidem in mea manu fuit, nunc se esse adeptum, et nihil tamen, quod quisquam vel malevolentissimus criminari possit, in eo esse immutatum. Hæc te, lector, scire volui priusquam ad Demosthenem legendum tuum studium conferres. Si qua operarum errata sunt, alienam culpam præstare non debemus. Vale et hoc labore fruere. Lutetiæ anno cIↃ. IↃ. LXX. Kalend. Febr.

IO. BENENATUS TYPOGRAPHUS

Lectori.

Cum duodecim abhinc annos Gulielmus Morelius Demosthenem, oratorum omnium facile principem, typis mandare cœpisset, et hanc editionem primum turbulenti reipublicæ motus, bellaque intestina, et difficultas rei familiaris ex malis communibus nata, intermittere coegissent: deinde ejus viri mors brevi consecuta totam rem ita impedisset, ut perexigua et perquam tenuis spes ejus de integro aggrediendæ relinqueretur: nobis tandem, anno superiore, Gregorii Nazianzeni ab Iacobo Billio Brunæo, S. Michaelis in Eremo abbate, viro literis græcis et latinis, omnique doctrina liberali perpolito, in latinum sermonem conversi editione absoluta, in mentem venit, Demosthenem, quem ab omnibus græcarum literarum studio deditis valde amari atque expeti sciebamus, aliquando repetere, ejusque editionem inchoatam relictam absolvere. Cui oneri sustinendo cum humeros nostros invalidos esse facile intelligeremus, sive sumtus in eo negotio faciendus, sive difficultas in exemplo recognoscendo, et scripturarum varietatibus considerandis, ac scholiis ordine disponendis, spectaretur, auxilium ab aliis nobis petendum esse existimavimus. Et quod ad sumtum quidem attinet, hunc nodum non tam cito, neque facile expedivimus: altera autem difficultas non multo minor restabat: qua qui nos libentius, aut facilius levaret, quam Dionysius Lambinus, literarum græcarum professor Regius, non videbamus. Itaque cum ad eum confugissemus, ab eoque petivissemus, ut nobis tanto oneri ferundo imparibus opem ferret: ille continuo, pro sua erga omnes humanitate, et pro suo in literas et literarum studiosos amore, de quibus bene merendi neque finem, neque modum ullum facere potest, quamvis esset in aliis rebus, iisque difficillimis et utilissimis rei literariæ futuris occupatus, nobis operam suam pollicitus est et promissum exsolvit.

Quod si ejus occupationes, ut summo jure poterant, ita hoc nobis adjumentum denegassent, nisique quasi quidam Hercules Atlanti defesso in partem laboris successisset, profecto, ut ingenue fatear, tantam negotii molem perferre non potuissem. Cum igitur Dionysio Lambino hujus editionis absolutæ magna gratia debeatur, tum Gulielmo Morelio mortuo nulla satis ampla laus tribui potest, qui primum hoc opus orsus est: deinde librorum veterum regiorum ope fretus, Ulpiani commentarios plus quarta parte auctos nobis reliquit: cum præter diligentiam et industriam nihil de suo addiderit. nam quicquid additum est, additum ex libris manuscriptis quibus in recognoscendo Demosthene usus est: ex quibus omnes scripturæ varietates in marginem unius exempli Hervagiani fidelissime transtulerat, idemque et in multis aliis libris, antequam e vita decederet, fecerat, et in pluribus facturus erat, si vita suppeditasset. Quare omnium bonorum favore dignus erat, qui tantum studium, tantamque industriam ad vetustos codices quasi e situ eruendos, et ex eorum auctoritate vulgatos restituendos conferebat.

Quod ad Demosthenis laudes attinet, ridiculus sane essem, si in tanto oratore laudando inanem operam hic sumere vellem. Satius enim est de eo tacere, quam pauca dicere, ejusdem tamen aliquot elogia ex veteribus sumta, in quibus colligendis nobis operam navavit D. Lambinus, subjecimus.

Vale, lector benevole, et si quid bene de tuis studiis meremur, vicissim fave.

Hoc autem, lector erudite, admonendus es, cum Morelius octo, ut dixi, codicibus in recognoscendo Demosthene usus sit, eos literis græcis in margine hujus editionis significari, verbi gratia, unus significatur litera α. alius litera β. alius litera γ. et sic de reliquis. Cæterum notæ marginales respondent notis, quæ sunt in contextu. Voces, quæ includuntur hujusmodi obelisco', et hujusmodi nota apostrophi ', desiderantur in libris sua litera significatis. Hujusmodi autem asteriscus * indicat, vocem vel voces additas esse in margine, quæ absunt ab aliis codicibus non significatis. Numeri qui sunt ad marginem commentariorum, respondent numeris indicibus, qui sunt ad marginem contextus. Multas scripturæ varietates, et dissimilitudines, præter eas, quæ sunt in margine libri, in calce posuimus, et cum eis, si qua errata operarum humanitus admissa sunt, eorum emendationes conjunximus. Iterum vale, et nos ama.

HIERONYMI WOLFII

Ad Eusebium Episcopium industrium et magnificum Typographum

In varias lectiones Demosthènicas

Præfatio.

Institutum tuum, viro bono et docto, et tuo quoque cognomine dignum (quod παρὰ τὸ ἐπισκοπεῖν fieri scis) non modo multos et magnificos autores: sed et ornate et emendate, cum accuratis indicibus, eosdem in publicum edendi, magnopere probo: tibique et fructuosum et laudi sempiternæ fore confido. Inter quos et Demosthenicum hoc opus, propter summam utriusque oratoris autoritatem, non postremas esse laturum, consentaneum est. Quo libentius etiam rectæ voluntati tuæ, et D. Theodori Zwingeri acerrimo judicio, perlegendo et conferendo et excerpendo Luteciano Demosthene, morem gessi, quamvis et perpetuis laboribus fessus, et variis morbis pæne confectus. Ac quod Ulpianum attinet, Morelius non malam navavit operam, eumque nobis et auctiorem et paulo correctiorem exhibuit: cujus editionem in exprimendo sequaris licebit: conjecturis tamen etiam nostris (si videbitur) alicubi adhibitis. Scholia quoque, etsi pleraque non magni momenti, quibus longe plura (fortassis et meliora) e Lexicographis colligi possent, equidem non rejicio: vereor tamen, ne qui me rideant, qui istiusmodi λεπτολογήματα conversione mea dignatus sim: eoque magis, quod in declaratione verborum, cum utriusque linguæ, in etymologiis, derivationibus, significationibus, in translatis, synonymis, contrariis, constructionibus, in aliis compluribus, diversa ratio sit: ineptiæ et nugæ inanes vitari vix possunt. Nam Græca ex altero latere sita, Latinis admiscere, quamvis æque ineptum, tamen alicubi vitare non licuit: quod Scholiastes iste, quisquis fuit, sæpe nimium diffisus lectorum ingeniis, elementarios pueros docendos potius suscepisse videtur, quam eloquentiæ Demosthenicæ candidatos. Sed utut sit, ego nihil ab ullo editum in hoc opere, præterire volui: cum non ignorem, ea, quæ plerique docti viri pro nihilo ducunt, a quodam non postremæ notæ professore magno cum supercilio et ostentatione exquisitæ diligentiæ atque doctrinæ pro suggesto fuisse decantata, vel deplorata potius ac elatrata, ut fuit ἐμπαθὴς ille homuncio et quamvis pene edentulus, mordacissimus, et in canina facundia (qua nimis petulanter et in me et in alios et me et se longe doctiores et clariores viros invectus est) exercitatissimus, et, cum lippus esset, in perspiciendis omnium scriptorum erroribus ac vitiis acutissimus. Qui quidem recte sibi cavit, quod nihil in publicum edidit: μή τι πάθῃ τό κ' ἔρεξε· δίκη τ' ἰθεῖα γένηται.

Sed ille valeat cum suis asseclis et imitatoribus; nos cœpta bonis avibus prosequamur. Ulpianum igitur, ut dixi, pellegisse non pœnitet. In ipso autem Demosthene conferendo, haud scio an operæ pretium fecimus. Nam conjecturæ nostræ *οὐκ ἄσκοπα τοξεύουσαι*, Aldino, duobus Hervagianis, Feliciano, Manutiano, Pannonio, Augustano Demostheni adhibitæ, *καὶ ἐπίκρισις ἀπὸ μεγάλης φρονήσεως, καὶ ἐμπειρίας πολυχρονίου γενομένη* (*εἰ καὶ φορτικώτερον τοῦτ' εἶναί τισι δόξει τῶν βασκαινόντων*) interposita, id præstitisse videntur, ut acutus et eruditus lector alia exemplaria, vel expressa, vel manuscripta, non magnopere sit desideraturus. Curatum enim est diligenter, ut et orthographica errata vel alioqui depravata tollerentur, et confusa distinguerentur, neque quidquam, quod ad rem pertineret, prætermitteretur. Itaque, si quid apud te valet mea auctoritas, mi Episcopi, sequeris eos codices, qui manu mea emendati sunt, et sub Calend. Januar. ad te missi: omnibus tamen asteriscis repudiatis, qui librum magis deformant, quam lectorem adjuvant. Qui si ita ignavus est et socors, ut annotationes nostras in locis suspectis et dubiis consulere gravetur, non asteriscis, sed obeliscis erit excitandus. Paucas tamen clausulas, quæ ex Augustano et Luteciano codice accesserunt, suis locis contextui facile inseres et Græco et Latino. Has enim converti: cæteras varietates græce tantum notavi, alicubi tamen censura addita. Quod si spatium et tempus datum fuisset, *συμπάσας τὰς πολυπλόκους ἀναγνώσεις*, ordine orationum ipsarum et distinctione servata, contulissem: supervacaneas (in diversis enim libris eædem sæpe exstant) resecuissem: retentis tantum aut necessariis, aut non omnino respuendis, cujusmodi sunt *τὰ συνώνυμα καὶ ἰσοδυναμοῦντα*. Nunc cum trimestri non amplius spacio tantum opus, una cum Isocrate Græcolatino, proximis nundinis edito, inter varias occupationes, perlegendum fuerit, malui *τὴν κράμβην δεκάκις παραθεῖναι ἢ μηδάπαξ*. Nam supervacanea facilius auferuntur, quam prætermissa supplentur. Ac varias lectiones omnium editionum consignatas habes, quarum numeros, si foliis impressiones duæ accommodari nequierint, prætermittendos censeo: lectorem monendum ex ipsa serie orationum et locorum, quo quæque nota pertineat, facile deprehendi. Obsopœi castigationes integras excudi placet, iisque ordine subjici Lutecianas et Augustanas: nisi forte istic habeas virum doctum et acri in Græcis judicio præditum, qui id efficiat, quod ego temporis angustiis exclusus, non volens prætermisi. Agnosco enim et in hoc opere fortunam meam: quæ subinde aut aliquid turbarum dat, otium speranti, aut adjumentum rei accurate conficiendæ surripuit. Nam primum, ne diu optata, et perquam meæ valetudini necessaria quiete, paucos hosce, qui restant, vitæ meæ dies fruerer, oportuit Luteciam nunc demum parere, quod integrum Zodiacum annorum parturiit. Neque id

factum reprehendo, de quo gratiam habemus omnibus iis, qui aliquid operæ ac studii ad id contulerunt: sed factum meum narro, καί τοι οὐχὶ τῇ τετράδι, ἀλλὰ μετὰ τὴν πανσέληνον διαμέτρησιν γενόμενος. Deinde si ad manum habuissem exempla Demosthenis et Ulpiani a me correcta: facilius et consignare, et suis locis inserere omnia potuissem. Nunc verendum est, ne quædam aut transponantur, aut inculcentur sæpius, aut detrahantur. Quæ sollicitudo ita me angit: ut ipse Basileam irem, cavendæ istiusmodi confusionis ergo: nisi et servitute et imbecillitate corporis, quod, hoc tempore, nec pedestre iter, nec vectationem ferre potest, impedirer. Tua autem sollertia et cura, perspecta in cæteris lucubrationibus meis, non parum me recreat. Quod si D. Zwingerus Amphitheatro suo παγκοσμίῳ καὶ ἀειμνήστῳ exornando minus occupatus esset: is unus οὐ μόνον ἰατρὸς, ἀλλὰ καὶ φιλόσοφος ἀνὴρ, πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων, omni me cura liberaret. Sed cum nefas sit, graviores illius occupationes, καὶ φιλοσοφωτέρας οὔσας, τοῖς ῥητορεύμασι τοῖς ἡμετέροις interpellare: si vel ipse ea quæ ex Luteciano et Augustano codice excerpta sunt, pellegeris, vel, ab alio non indocto perlegenda curaris: facile apparebit, quid, et quo loco, vel Demostheni, vel Ulpiano sit inserendum, quid omittendum. Si vero per alia negotia nec ipse præstare hæc potueris, nec hominem idoneum nactus fueris, neminem tam ingratum, tam iniquum fore puto, qui non potius candide probet ea, quæ dedimus, quam quæ, necessitate coacti, prætermisimus, importunius requirat. Et ut existant tales (sunt enim qui metere velint, ubi non severunt: et ea exigant, quæ non dederunt: et ad suum arbitrium fieri et dici oportere omnia, somnient) his unum illud responsum volo: οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ. Quanto enim supercilio illi me accusarint, tanto eos animo contemnere decrevi: μέγα τῆς συκοφαντίας ἀλεξιφάρμακον πάλαι παρεσκευασμένος, τὸ ἀφροντιστεῖν ἐκ περιουσίας, μᾶλλον δ' ἐμφύτου βασκανίας τὰ μὲν ἡμέτερα διαβαλλόντων, οὐδὲν δὲ τούτων βέλτιον ἐκ τῆς ἰδίας πολυμαθημοσύνης, ἧς οὐ κενεώτερον ἄλλο, προφερόντων καὶ ἐπιδεικνύντων. Atque hæc, de Ulpiano, de Scholiis, de ipso Demosthene dicta, hoc loco sufficiant. De varietate autem tanta, tamque multiplici codicum, ut de veritate lectionis pene desperari queat, paulo pluribus agendum est. Ac primum statuendum, eruditos scriptores, cum lucubrationes suas publicarent, in singulis sententiis uno quodam certo eloquendi genere, non pluribus ac diversis, esse usos: eoque, quod aptissimum et elegantissimum, ex magna et ampla verborum copia selectum, judicarent. Non igitur tanta diversitas ab ipsis librorum autoribus, sed ab eorundem corruptoribus proficiscitur, sive librariis, sive criticis, sive scholiastis: quorum hi postremi non tam sua, quam describentium culpa mutationibus germanæ scripturæ occasionem dederunt. Glossemata enim, eaque aut diversis libris

diversa, aut in eodem varia, sive marginibus, sive superne versibus addita, sæpe in contextum irrepserunt, locoque moverunt veteres, ut ita dicam, colonos. Sic alia pro aliis substituta, necessaria prætermissa, supervacanea inculcata, elegans et numerosa structura perversa est sæpenumero. In quo genere multum peccatur ab iis, qui memoria potius quam oculis in describendo utuntur, sententiam animo complectentes, eandemque suo modo efferentes, et verbis et ordine verborum neglectis. Cum autem bibliopolæ veteres mancipiis uterentur, e quibus unus aliquid pronunciaret, quæ reliqui scriberent: si vel dictator ille parum commode et distincte est locutus, vel e scribis aliqui, aut surdastri, aut fortuito strepitu ac tumultu perturbati fuerunt: quis alios alia scripsisse miretur? Accessit insolens quoddam *καλλιγραφίας καὶ τῆς διὰ σημείων τινῶν συντομίας* studium: nihilo melius quam ipsa *κακογραφία*. Utraque enim *τὸ εὐανάγνωστον* (qui omnis scripturæ finis præcipuus est: ut orationis *τὸ εὐκατάληπτον καὶ εὐήκοον*) impedit, cum eosdem characteres et ductus et notas compendiarias alii aliter, pro sua quisque intelligentia et perspicientia, legerent. Itaque *τὰ ἐκ τοῦ δυσαναγνώστου παροράματα* non pauciores mutationes, quam *αἱ παρακοαὶ*, pepererunt. Nam de libris aut mutilatis, aut vetustate, et casu quopiam corruptis, aut a blattis et tineis erosis, atramento etiam exolescente, *καὶ ἐξίτηλα τὰ γράμματα* exhibente, quorsum attinet dicere? Jam librariorum inscitia, incuria, perfidia cui non nota est? Quæ *μεταπλασμῶν* genera non crebro occurrunt? Omnia certe plena videas *προσθέσεων καὶ ἀφαιρέσεων, ἐπενθέσεων καὶ συγκοπῶν, παραγωγῶν καὶ ἀποκοπῶν, ἀντιστοιχιῶν καὶ μεταθέσεων. ἐν αἷς καὶ αἱ ἐκτάσεις καὶ αἱ συστολαὶ ἐμπεριέχονται· διαιρέσεων τε καὶ συναιρέσεων, καὶ οὐ συλλαβῶν μόνων, ἀλλὰ καὶ λέξεων· ἃς οἱ μὲν ἀπολύτως οἱ δὲ ὑφὲν γράφουσι συναλοιφῶν τε καὶ ἐκθλίψεων.* Nec desunt *ὑπερβατὰ, ἀναστροφαὶ, διακοπαὶ, συγχύσεις, ὕστερα πρότερα.* nec *ἐκλείψεις καὶ πλεονασμοὶ καὶ ἄρυθμα καὶ κακοσύνθετα*: nec *ἀντιπτώσεις καὶ ἀντιμέρειαι, καὶ ἐναλλαγαὶ προθέσεων, ἄρθρων, συνδέσμων, ἀντωνυμιῶν, ἐπιῤῥημάτων, συγκριτικῶν, γενῶν, ἀριθμῶν, εἰδῶν, σχημάτων, χρόνων, διαθέσεων, ἐγκλίσεων, πνευμάτων, τόνων, παθῶν, συντάξεων,* omnium denique eorum, quæ Grammatici Græci *ἑπόμενα*, Latini accidentia partium orationis appellant, et reliquarum præceptionum, quæ orationem, aut observatæ, planam ac perspicuam reddunt, aut neglectæ, obscurant et deformant. Hujusmodi mutationum tanta multitudo vel in uno Demosthene occurrit, ut, si quis et otio abundet, nec ingenio careat, et eruditione polleat: *λεξικὸν σφαλμάτων ἐπανορθωτικὸν* conficere posse videatur: et in salebrosis, obscuris, dubiis, impeditis locis aliorum etiam autorum, non tam quid scriptum sit, quam quid scribendum fuerit, e dictione scriptoris, e ratione Grammatica, e sententia et constructione, temeritate remota, divinare. Nos autem

aliis nunc rebus utilioribus, aut saltem magis nobis necessariis, vacaturi: pauca quædam, nullo ordine, ut occurrent, velut specimen proferamus: quæ ad cætera genera, quæ modo exposita sunt, facile referentur. Sumanus igitur hæc: *καὶ ταῦτ' αὐτοῦ καταμαρτυροῦντες πράξειν φησί.* Legendum esse *καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις* me sententia docuit et erroris animadversio ἐκ τοῦ ὑφ' ἓν καὶ τῆς ἀντιστοιχίας, ut et alia plurima sæpe destitutum quindecim codicum auxilio. *Διενεγκεῖν· δεῖ ἐνεγκεῖν. πέντε καὶ δέκα τάλαντα τούς· πεντεκαιδεκαταλαντιαίους οἴκους.* Sic *πεντεκαιδεκαναία·* ut causidicæ ac potius sycophanticæ artis uno verbo apud Aristophanem descriptio, *στρεψοδικοπανουργία. ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι* alii, *ὦ ἀθηναῖοι*, alii, *ἀθηναῖοι*, utraque voce præcedente omissa. *ὅτι θεοκρίνης ὀφείλει· θεοκρίνην ὀφείλειν. ἀλφοῖς· ἀλφῷ οἷς. ὧν ἔνεστιν· ὧν ἕν ἐστιν. ὑπόλογον· ὑπὸ λόγον. γεγραμμένα· γράμματα. θεσμοθητοῦντα· θεσμοθέτην. ἀφείς· ἀφ' ἧς. παιδός· ἄπαιδος. ἄποθεν· ἄπωθεν. γράμματι· πράγματι. ταῦτα· πάντα.* Hæc videntur *εἶναι τῆς παρακοῆς* e soni similitudine. *ἀληθές· ἀκριβές. τἀληθές· τἀκριβές. ἠφάνισεν· ἐξήλειψεν. ὁποίας· οἵας. τιμωρίας· κολάσεις. ἡλίκον· ὅσον.* Hæc Synonymorum permutatio scholiis debetur. *πάντα ὅσα· ἅπανθ' ὅσα. κατέγνωτε· κατεγνώκατε. ᾔδεσαν· εἴδεισαν. ἐξαλήλιπται· ἐξήλειπται. διακεκριμένον· διακεχριμένον. ἐνεχείρησε· ἐνεχείρισε. εἰπών· ὑπειπών. ἀναγκαζομένους· συναναγκαζομένους. ἕνα· μὴ ἕνα. τὰ ἐκ· τά τε ἐκ· παρακατατιθέμενον· παρακαταιτίθεσθαι. αὐτός· οὗτος. οἰκουμένας· οἰκονομουμένας. κρατεῖν· κροτεῖν. παρ' ὑμῖν· παρ' ὑμῶν. ἐγέγραπτο· ἐνεγέγραπτο. ἄδικος· ἀνάδικος. ἀδικεῖν, ἀντιδικεῖν· ἀνταδικεῖν. ἐξαιτήσομεν οὕς· ἐξαιτησομένους. διοικῆσαι· διοικίσαι. αὐτόν· αὑτόν. ῥήτωρ· ὁ ῥήτωρ.* Sed modus sit rei prope infinitæ: quam privato quisque studio, ex iis, quæ et a nobis, et ab aliis notata sunt, observet. At inquies, quis in tanta varietate veram lectionem deprehendet? Alicubi fortasse nemo: *ἴσων γε τῶν ψήφων γενομένων*: quoties et verborum eadem vis est, et ratio sententiæ atque syntaxeos constat, et non dissimilis est numerorum concinnitudo. Ubi vero alius codex ad hæc propius accedit, aliusque ab iisdem recedit longius, quis dubitet, uter utri sit præferendus? Atque hæc mea adjumenta fuerunt in iis autoribus interpretandis, quorum aut singulos tantum, aut plures consentientes codices habui, neque conjecturas meas, quæ et rationem Grammaticam, et sententiæ veritatem, et dictionem autoris sollicite consectantur atque diuturnum in græcis litteris (in quibus ætatem consumsi) usum et judicium cum multis cariosis exemplis (etsi hoc invidis et imperitis arroganter dictum videbitur) commutata vellem. Neque hoc a me temere jactari, docere poterunt, Isocrates, Plutarchus, Epictetus, Suidas, Byzantina historia, scholia Ptolemæi, Ulpianus, alia complura, et hic ipse Demosthenes: quem non pluribus locis tot tam diversa exempla, quam divinationes nostræ *καὶ γνώμη ἐπιτυ-*

χῆς correxerunt. Ea autem ut addantur, quæ a librariis non depravata, sed τρωϊκῷ τινὶ πηδήματι omnino prætermissa fuerunt, quæque non nisi libri integri subsidio restitui possunt (quæ perpauca quidem sunt) non est ab homine postulandum. Illud vero, mi Episcopi, et optandum est, et opera pro virili danda, ne operæ tuæ, quæ nos tanto labore emendavimus, per inscitiam et incuriam denuo corrumpant et depravent. Quod absit ut fiat cum utriusque nostrum injuria atque infamia, et justa inscriptionis criminatione. Neque vero fiet, te vigilante, καὶ ἐπισκοποῦντος, ut soles, qui multis egregiis voluminibus editis, fidem tuam atque industriam omnibus candide judicantibus approbasti. Vale. Augustæ Vindelicorum XXIII Augusti; quo die typographicis scriptionibus confectis, onus Ætna gravius excussisse, et e dura servitute aureæ LIBERTATI restitutus esse mihi videor. Anni M. D. LXX.

Ad Magnificum et Generosum Virum

D. IOANNEM IACOBUM FUGGERUM,

Kirchbergæ Wissenhorni et Phyrettarum dominum, Cæsareæ et Regiæ Majestati a Consiliis etc. ingenio, doctrina, virtute ornatissimum, Hieronymi Wolfii in Demosthenem, latinum a se factum, Præfatio.

QUOTIES, Ioannes Iacobe Fuggere, vitæ meæ cogito studiorumque rationem, fato quodam rapi mihi videor ad hoc litterarum genus, in quo multos jam annos, nescio quam feliciter, sedulo quidem certe versor ac diligenter. Cum enim puerum olim nulla discendi occasio, nullæ parentum et amicorum cohortationes invitarent, sed potius plurimi deterrerent, natura tamen ita mihi fuit insitus et infixus incredibilis quidam græcarum litterarum et poeseos amor, ut in magnis et fere perpetuis cum fortunæ, tum valetudinis incommodis, nunquam hactenus a semel instituto studiorum cursu potuerim ullis rationibus dimoveri. Quam prudenter in eo fecerim, non dico: et si quid peccatum est, satis graves erroris mei pœnas do, qui ex adamatis litteris nihil fere præmii, præter labores et molestias, fero neque ullum prospicio portum, in quo post diuturnas veluti tempestatum jactationes tandem consistere liceat, cum hactenus quidem ab alio exilio (quid enim aliud dicam, etsi non longinquas, crebras tamen et æque molestas peregrinationes) subinde fuerit in aliud abeundum. Sive igitur ea Fortunæ, præpotentis dominæ, sive simplicitatis meæ culpa sit: ferendum est, non culpandum, quod jam mutari non potest: et miseriis meis hæc fingenda consolatio, stationem hanc mihi divinitus esse attributam, atque in ea strenue pro parte

virili elaborandum. Id quod in hunc usque diem facere non desisto, majore omnino contentione, (si quid amicorum reprehensionibus credendum est) quam vires ac valetudo mea patiuntur. Cum enim docendi provincia me plus satis exerceat, quicquid reliqui temporis datur, id universum, sæpe genio defraudato, legendo, meditando, scribendo consumo. Quod cur faciam, si quis me rogat, verissime respondeo, me sine magna animi molestia non aliter posse facere: sive quia sic assuevi, et natus fortasse ad ærumnas sum; sive quod (ut Plinius dicere solebat) omne tempus perire existimo, quod studiis non impendatur. Ac potuissem quidem, et haud scio, an debuissem etiam, hanc sedulitatem in alio vitæ genere consumere, quod plus et fructus haberet, et dignitatis. Sed quia serum est post facta consilium, Spartam, quæ mihi obtigit, ornare studeo. Anno igitur superiore Isocratem in publicum edidi a me conversum, qui etsi propter necessariam festinationem et alias incommodationes, non sic emendari potuit, ut vel mihi ubique satisfaceret: ea tamen liberalitate amplissimi et prudentissimi Senatus Norimbergensis (cujus honorificis de me judiciis non minus debeo, quam munificentiæ, ac semper debebo) eo candore doctorum est exceptus, ut me non ideo pœnitere debeat illius lucubrationis, quam nunc succisivis horis secundæ editioni adornare conor, ut tantorum virorum favore et eruditorum approbatione dignior aliquanto videatur. In quo autore cum tyrocinium non inauspicato fecissem, ac majus opus aggrediendi tempus esse videretur, non magnopere sum adversatus Ioannis Oporini, doctissimi viri, mihique amicissimi, judicio, qui Demosthenem latinum jam multis annis a studiosis flagitari indicabat. A quo opere eo minus abhorrebam, quod jampridem ejusdem autoris non modo quasdam orationes ingenii exercendi gratia converteram, sed et locutiones minus pervulgatas, et sententias omnes insigniores, in peculiare volumen contuleram: et assiduitate diligentiæ fretus, me navare aliquid atque efficere posse sperabam, quod boni et docti viri approbaturi essent. Neque tamen non providebam malevolorum quoque calumnias, et importuna sciolorum judicia, quæ tam multa, tam varia, tam inter se discrepantia sunt, ut ea persequi et refutare sit infinitum. Delibanda tamen pauca mihi sunt, ut mei mihi consilii ratio nonnulla constitisse videatur. Ac primum eorum sollicitudo, qui metuunt, ne adolescentes conversionibus freti, græcas litteras negligere incipiant, ita mihi videtur inanis, ut studiosos adolescentes nulla ratione magis incitari posse ad græcas litteras discendas existimem, quam si prospiciant, se fidelium interpretum auxilio, quasi compendiaria via, sine magnis molestiis et difficultatibus ad elegantissimæ et eruditissimæ linguæ jucundissimam simul et utilissimam cognitionem perventuros. Quos enim prius fortasse nec a præceptoribus, nec copia librorum satis instructos, desperatio retardabat, ii fiducia in-

terpretationis difficillimum quemque autorem in sua lingua suscipere legendum audebunt: et eam sibi felicitatem gratulabuntur, quod, quæ in latino sermone rudiora sunt, et longe infra excellentiam ipsorum autorum, ea non mutilata, non inquinata, non depravata, non imminuta, sed integra, pura, correcta, solida, ut ab autore ipso publicata sunt, cognoscant. Quod certe tanti refert, ut optabilius esset, omnes iis esse ingeniis, ea industria, ea felicitate, ut trium linguarum conjuncta scientia, omnes res cognitu necessarias et utiles, sive ad pietatis cultum, sive ad rempubl. gubernandam, sive ad mores formandos, sive ad rem domesticam constituendam, et curam valetudinis pertinentes, non ex inquinatis interpretum rivulis, sed ex limpidissimis ipsorum autorum fontibus haurirent. Sed videmus, eam ignaviam nostri seculi, et in summa discendi copia fastidium, ut hoc optare audaciæ, sperare stultitiæ esse videatur. Quare non improbandum erit eorum studium, qui in id operam dant, ut præstantissima veterum monumenta possint etiam a mediocriter literatis aliquo modo intelligi. Idque nonnulli sunt (graves profecto et eruditi viri) qui non paulo utilius esse putent, quam quod nunc complures sibi studio habent, ut hinc inde male consutis quasi centonibus, novos, eosque nugaces plerumque libellos (pauci enim vere docti sunt et eloquentes, ad quos hæc reprehensio nihil pertinet) concinnent, et crambem, non bis, sed sexcenties repetitam apponant. qui quid efficiunt aliud, quam ut varietate præceptionum ingenia distrahantur: et bibliothecis in immensum exaggeratis, neglectis libris melioribus, deteriores non raro celebrentur. Plures fere nunc sunt (ut de aliis taceam) artium dicendi methodi, quam ipsarum artium studiosi. Quanto autem esset præstabilius, Aristotelem et Ciceronem eruditis illustratos commentariis studiose legi atque edisci. Quanquam qui sua compendia eo retulerunt, ut illis rectius intelligendiis serviant, eos plurimum profuisse nemo non intelligit et fatetur. Ac eandem etiam interpretationum eruditarum rationem esse censeo: et ego in Demosthene convertendo eo respexi, non modo, ut a rudibus græcarum literarum legeretur, sed ut cum græco autore conferri possit mea interpretatio et ei per omnia (quantum liceret) exquisite responderet, ac nihil malim, quam ut (quod in multis autoribus factum esse video) cum latinis ex adverso græca conjungerentur. Non quod vim illam, et (ut Græci vocant) δεινότητα Demosthenicæ orationis et atticam venerem, et numeros oratorios ulla ex parte me consecutum sperem: quod quis sibi arroget (his quidem temporibus) nisi prorsus amore sui nimio et admiratione cæcutiat? sed quod in optima conscientia lucem non reformido, et sententias sententiis appendere summa fide sum conatus, ad eamque rem et tempus (quamvis id sane justo brevius) et diligentiam adhibui quam fieri potuit attentissimam. Quod ipsum in hoc au-

tore consequi, quam sit arduum, ex eo apparet, quod in tanto græcæ linguæ interpretum numero nemo hactenus totum Demosthenem convertendum suscepit: alii professi nescio quid (neque enim tam facile est præstare magna, quam polliceri) distulerunt: alii ea ediderunt, quæ qualia sint, aliorum esto judicium. Neque enim mihi propositum est, quenquam vel tacita cogitatione perstringere: laudare quidem eos, qui in aliquot orationibus explicandis egregiam operam navarunt, cuperem, et quidem pro officio deberem, qui id ipsum, quod ego sum conatus, si vellent, longe luculentius præstarent, nisi assentationis suspicionem pertimescerem. Nunc dum alii vel cessant, vel quæ scripserunt, Horatii secuti consilium, in nonum annum premunt, laborem hunc imponi mihi passus sum, partim hortantibus, partim susceptum opus approbantibus, non paucis eruditis. Non equidem sum omnium audacissimus, nec sine omni deliberatione et virium mearum æstimatione tantum opus sum aggressus (quo quid queat esse turpius?) aut me unum id efficiendi facultatem habere credidi, de quo complures desperassent. Sed duabus præcipue rebus fretus fui: tolerantia laborum, quibus in honesto proposito non facile succumbere soleo: et mediocri multorum annorum græcæ linguæ usu et exercitatione. Præterea mihi Demosthenem legenti et sæpius relegenti non tantum inesse difficultatis videbatur, quantum plerique persuasum haberent: et si qua difficultas esset, eam pendere partim ab ignoratione linguæ græcæ, quæ jam non autoris culpa est, sed lectoris: partim ab exemplarium depravatione, de qua nos quoque non injuria conquerimur. Nam cum oratorem hunc nostrum sic certe loqui oportuerit, ut a cerdonibus, a nautis, ab agricolis (hoc enim ejus fuit auditorium) intelligeretur: putavi, me, quanquam in media Germania natum, assidua tamen optimorum græcæ linguæ scriptorum lectione id esse consecutum, ut Demosthenes (toties præsertim relectus) nihilo mihi esset obscurior, quam alicui naviculario, aut rustico, qui quotannis eum semel atque iterum pro concione dicentem oscitanter audivisset. Ea tamen excipio instituta veterum, de quibus nihil certi nobis est traditum; et codicum mendas, quæ certe maximam difficultatis opinionem pepererunt. Ego vero ad eam superandam quibusdam artibus sum usus, quibus me profecisse aliquid existimo. Una hæc est, quod mihi non persuadeo, me quicquam scire, quod nescio: quo vitio multi, nisi multum fallor, et suo et aliorum malo laborant. Locos igitur ambiguos et dubios in omnem verso partem, et quam attentissime cum toto genere Demosthenicæ orationis, aliorumque bonorum autorum comparo: diligenter inquiro, an aliqua verba desint, redundent, vitiata sint, aut transposita: si plura exemplaria habere possum, confero: si quem locum ab aliis citatum, declaratum, aut conversum esse memini, consulo. Atque in hac quidem

parte non parum adjutus sum *Ioannis Berenardi Feliciani*, doctissimi viri, diligentia, qui curavit ut exemplar Demosthenis ex officina Francisci Brucioli Veneti, quod Hervagius nuper æmulatus est, multis in locis haberemus correctius. Quanquam is quoque nostræ industriæ permulta et investiganda reliquit, et divinanda, quæ in nostris Annotationibus indicata eruditi lectoris judicio committemus. Altera est, quod, si difficultas non corrupti exemplaris esse, sed vel verborum, vel ipsarum rerum videtur: nullius me laboris, nullius operæ piget, in consulendis et evolvendis optimis quibusque, tum veterum, tum recentium, græcorum et latinorum commentariis: nec doctos etiam viros, si occasio datur, sciscitari erubesco. Atque utinam laudabilis illa veterum consuetudo reduceretur, qua illi opera sua, priusquam in publicum ederentur, in consessu doctorum, libere candideque judicantium, recitabant. Nam ea ratione infinitæ et verborum et rerum ineptiæ vitarentur. Nemo enim tam acutus est, nemo tam vigilans, quin alias incogitantia, alias ignorantia, et cæco amore sui hallucinetur. Sed cum ut alia multa, sic hoc quoque bonum ætati nostræ desit, uno contentus fui, *Sebastiano Castalione*, homine acerrimi ingenii, egregia trium linguarum cognitione (id quod ipsius monumenta et declarant, et declarabunt, neque ullo alio præcone indigent), candore et humanitate singulari, et meliore fortuna liberalisque patroni benignitate dignissimo: qui, qua est facilitate, pro amicitia nostra non recusavit conferre mecum ad græcum exemplar magnam Demosthenicarum orationum partem, et de multis sermonis vitiis me admonuit, quæ ego, fretus autoritate recentium scriptorum, quorum ab ineunte ætate plus satis fui studiosus, ante pro vitiis non habebam: nunc admonitus, pleraque facile cavere posse videor. Denique, ubi me hæc omnia præsidia destituunt, non video, cur non in æqui lectoris humanitate certissimam veniæ spem repositam habere debeam: etsi confitear, me velut in salebris hærere. In quo ego suaviter interdum eorum ridere soleo puerilem arrogantiam, qui inscitiam suam ab acutis lectoribus deprehendi, quam ingenue confiteri, malunt. Quasi vero propterea sis reprehendendus, si post adhibitam omnem diligentiam, quædam ignoraris? aut ullus omnino sit autor in utraque lingua vel minimus, de cujus locis aliquot non sit homini prudenti, et judicium non præcipitanti, dubitandum? Quid de Demosthene dicemus, qui præter loca depravata complura, tam acutus, tam brevis, tam rotundus, tam lubricus est, ut ego quidem iis ignoscam qui ejus sententiam alicubi non sunt assecuti: et ignoscendum mihi putem, si in tam longo opere aliquando somnus obrepserit, diuturnitate laborum et vigiliarum defatigato: in magna præsertim temporis brevitate, multisque incommodis. Nam cum præter cætera mala et negotia, quæ non pauca nec opinanti objecta sunt, docendi me labor quaternas

singulis fere diebus horas detineret, eaque provincia optimas quasque horas suo sibi jure vendicaret, ac vixdum aggressum, cum maxime fervebat animus, e medio plerumque veluti cursu revocaret, cum non ut Demosthenes in subterraneo specu abditus laterem, sed in loco turbulentissimo versarer, adeo, ut interdum pene obsurdescerem strepitu et clamoribus hominum: non pluribus tamen mensibus (id quod convictores mei et familiares non pauci norunt) totum latine conscripsi Demosthenem ab initio usque ad finem, quam qui in tot occupationibus ad diligenter perlegendum requirantur. Quare beati isti et otiosi, qui, si unam atque alteram Demosthenis, aut Isocratis, aliorumve scriptorum oratiunculam, longiore etiam spatio, quam elephanti pariunt, elucubratam ediderint, dii sibi videntur, iniqui in me judices esse non debebunt. Ego enim, si fortuna pateretur, eorum tarditatem imitari facile possem: ipsi meam properationem fortasse non imitarentur. Neque hæc ostentationis causa dico (neque enim nescio, non tam celeritatis esse laudem, quam bonitatis) sed ad veniam duntaxat facilius impetrandam volo pertinere. Cur enim non malim solidam potius laudem expetere, mora longiore interposita, quam aliquorum reprehensionibus nimia festinatione dare locum? Sunt enim, qui summæ temeritatis esse censeant, brevi tempore conari quicquam in Demosthene, cujus omnes orationes fuerint longo tempore meditatæ. Sunt, qui ætatem meam exagitent: sunt, qui usum rerum in me desiderent. Quasi vero aut idem sit convertere, quod conscribere: aut Nestor, antequam tria vixisset secula, homo non fuerit: aut grammaticus, in optimis utriusque linguæ scriptoribus ab ineunte versatus ætate, munere suo fungi nequeat, nisi idem, quemadmodum Alexander Magnus, orbis terrarum imperium administrarit? Ridiculæ sunt istiusmodi cavillationes, et ipsa malevolentia jejunæ. Nam illud profecto non valde metui, ne quis hanc velut adoream mihi præriperet. Neque enim is est Demosthenes, qui se vel legi ab omnibus, nedum converti patiatur. Et qui id possent in Italia, Gallia, Germania, atque aliis nationibus, in quibus literarum studia florent, complures eruditi majoribus aut splendidioribus occupati rebus, scholasticum hoc, atque adeo grammaticum interpretandi græca munus negligunt. Sed duæ me res vehementer incitarunt: una est, ac præcipua, valetudinis (quam per servitutem et inopiam satis curare non licet) perpetua fere imbecillitas, quæ in hoc opere laborantem non semel in desperationem vitæ conjecit. Sic, quæ res alios segniores ad laborem reddit, ea mihi ingens calcar addidit, metuenti, ne cœptum opus, in medio veluti cursu, immatura morte abrumperetur. Deinde verebar (non ignarus fati mei, me nusquam fere diutius consistere patientis) ne mihi alio abeundum, et tota ratio studiorum (id quod in peregrina-

tionibus, multis de causis accidere solet) perturbanda ac immutanda esset. Hæc igitur incredibilem ardorem primo quoque tempore conversionis absolvendæ in animo meo excitarunt. Itaque neque noctes, neque dies conquievi, repudiatis omnium voluptatum illecebris, propulsatis variis difficultatibus, antequam ad optatum finem cœpti operis pervenissem. Quod quum a studiosis et bibliopolis vehementer flagitari cognovissem, non differendam diutius editionem esse censui. Quid enim vetat, hominibus interim et prodesse, et gratificari? Nam si vita mihi benignitate numinis contigerit aliquando tranquillior (de quo non despero) ac diuturnior, quam polliceri mihi per valetudinem vix audeo: semper erit emendandi et exornandi locus. id quod, ut a quibusdam reprehensum est, censoria plane severitate, quicquid omnibus suis numeris absolutum non sit, veluti loco moventibus, atque in ordinem cogentibus, sic a doctissimis quibusque tum nostræ ætatis, tum veteris memoriæ viris, aut cum laude, aut certe non sine venia, semper est usurpatum. Nam præclare poetarum sapientissimus Euripides, *αἱ δεύτεραί πως*, inquit, *φροντίδες σοφώτεραι*: et interdum graves justæque causæ sunt, propter quas, non quidem præcipitandæ, sed maturandæ tamen sint editiones. Neque tamen hoc sic accipi velim, quasi me sententias alias allaturum esse putem (dedi enim operam, ut ne in ea re socordiæ accusarer), sed quod genus orationis, de quo rebus ipsis intentus animus non perinde laborat, limari multis in locis et splendescere cura et diligentia poterit. Sic neque jacturam ullam facient, qui nunc legent (sententiam enim Demosthenis, quoad ejus a me fieri potuit, germanam habebunt) et qui posteriorem editionem emerint, id commodi capient, ut dictione minus horrida magis delectentur. Hic igitur labor meus, qualis qualis est, equidem opto, ut studiosis hominibus prosit, sive mediocriter doctis, sive rudibus græcarum literarum. Utrisque sane consultum volui, ac toties et legi et relegi Demosthenem, toties meam conversionem cum ipso autore contuli, toties emendavi, toties in singulas prope syllabas inquisivi: ut ignoscendum mihi esse putarem, si me aliquid præstitisse profiterer, quod alios minus diligentes et attentos præterisset: ac sperarem, tum latine duntaxat doctos græcum codicem non magnopere desideraturos: tum in græcis literis non satis exercitatos, conversionis meæ velut adminiculis, ad ipsum autorem perlegendum tanquam rivulo non inamœno duce ad fontem limpidissimum atque uberrimum facile perventuros. Ego certe, cum primum Demosthenem Marte meo (nec enim diu magistrorum opera uti mihi licuit) legere cœpissem: quanta animi alacritate, quanta exsultatione accepturus fui conversionem summi oratoris, hac mea nihilo meliorem, aut aliquanto etiam deteriorem? Nam ut ullius boni autoris interpretatio sit exemplari melior, aut æque bona, fieri fortasse non

potest: ego quidem nequaquam id mihi arrogo: sed quoties rem cum re confero, et animo meo perpendo, tantum interesse video inter meam et Demosthenicam orationem, quantum interfuit inter Demosthenem dicentem et scribentem, hoc est, inter viventem et mortuum. Neque enim dubium esse debet, eam fuisse non modo dexteritatem et artem, sed suavitatem etiam et vehementiam, eam vim, eum impetum actionis et pronunciationis Demosthenicæ, ut nec ullis comprehendi literis, nec a nobis, in hac (quantacunque vulgo putetur) eloquentiæ nostratis barbarie, vel intelligi, vel cogitari satis ab ullo possit. Hoc testatus est ipse etiam Demosthenes. qua de re præstat audire Ciceronem, qui præceptioni decori, libro de oratore tertio, hæc verba subjicit: Sed hæc ipsa (inquit) omnia perinde sunt, ut aguntur: actio, inquam, in dicendo una dominatur, sine hac summus orator esse iu numero nullo potest: mediocris hac instructus, summos sæpe superare. Huic primas dedisse Demosthenes dicitur, quum rogaretur, quid in dicendo esset primum, huic secundas, huic tertias. Quo mihi melius etiam illud ab Æschine dictum videri solet, qui, quum propter ignominiam judicii cessisset Athenis, rogatus a Rhodiis, legisse fertur illam orationem egregiam, quam in Ctesiphontem contra Demosthenem dixerat: qua perlecta, petitum est ab eo postridie, ut legeret illam etiam, quæ erat contra a Demosthene pro Ctesiphonte édita: quam cum suavissima et maxima voce legisset, admirantibus omnibus: Quanto, inquit, magis admiraremini, si ipsum dicentem audissetis? Quo satis significavit quantum esset in actione: qui orationem eandem, aliam esse putaret, actore mutato. Hactenus Cicero. Quod si tantus orator Æschines, quo idem Cicero nihil divinius posse cogitari asserit: quem inimicus Demosthenes a magnitudine vocis μεγαλοφωνότατον appellat, imparem se fatetur eloquentiæ Demosthenicæ, quid de mutis literis est dicendum: quæ solum inventionem et dispositionem reddunt integram: sed elocutionem, quæ sine pronunciatione suum tueri vix nomen potest, dimidiam? Itaque longe falluntur, qui, legendis Ciceronis et Demosthenis aliorumque oratorum scriptis, se totam heroum illorum eloquentiam comprehendisse putant: multo ineptiores sunt, qui se illis una atque alteraorati uncula nitidulis verbis et sententiolis, lucubratione multorum annorum quamvis belle concinnata, non pares modo, sed superiores etiam, si Diis placet, esse opinantur. Longe, longe, inquam, alia res est, quam vulgus hominum existimet, eloquentia. Cujus etiam præstantissima quæque scripta quid aliud sunt, quam vita et spiritu carentia, eaque mutila simulacra? Esto, ut in corpore humano, caput et summa pectoris, quæ Apelles in celebrata illa sua Venere politissima arte perfecit, reliquam partem corporis inchoatam reliquit: sic inventio et dispositio reliquis orationis partibus, si res ipsa

spectetur, non vulgi applausus, qui multum a judicio doctorum dissidet, antecellat: tamen ut illa ipsa Venus multo haud dubie fuisset admirabilior, si manus etiam et pedes ac cætera membra omnia pari elaborata artificio accessissent: sic ea quoque eloquentia multo præstabilior est, quæ non dimidiatam duntaxat elocutionem habet, hoc est, verborum et sententiarum ornamenta, sed perfectam, quæ sententiis et argumentis ratione inventis atque ordine collocatis, non mutas figuras literarum, sed vocem, cultum, gestum et motum totius corporis artificiosum et decentem, accommodat et adjungit. Neque hæc in orationibus modo, sed in poematis etiam, ac multo magis, animadverti possunt. Virgilium enim (ut non ignobilis grammatici verbis utar) pronunciasse maxima suavitate accepimus, et miris lenociniis: ac Julium quendam Montanum dicere solitum, involaturum se quædam Virgilio, si et vocem posset, et os, et hypocrisim. Eosdem enim versus eo pronunciante, bene sonare: sine illo, inarescere quasi mutos. Quid jam de conversionibus est dicendum? quæ cum (ut ita dicam) simulacri simulacra, et umbrarum umbræ sint, an fieri ullo modo possit, ut (quod paulo ante dixi) optimo exemplari, pari et bonitate et fide optima respondeant, equidem nescio. Ut enim nationis, sic etiam linguæ cujusque peculiaris et alicubi prorsus est inimitabilis Genius, diversi mores, diversa instituta et sæpe contraria, quæ necesse est etiam suo quodam orationis genere explicari, quæ suis verbis jucunde, alienis moleste dicuntur. Quod si pro iisdem similia velis substituere, maxima tamen erit nihilominus in ea similitudine dissimilitudo. Sed ut hoc Ciceronis divinitati ingenii et meritæ autoritati fortasse concessum fuit, atque aliis ejusdem ætatis, qua et græca et latina lingua floruerunt, præstantissimis viris: ita nobis, qui utriusque fragmenta in scriptis habemus reliqua, qui magnis difficultatibus conflictamur, illud satis, opinor, esse debet, si sententias bona fide, eodemque ordine appenderimus, et genus orationis facile et mundum adhibuerimus: in quorum utroque non parva certa est difficultas. Sed in eloquendo, quam intelligendo, longe major. Quare valere eos jubeo (nam ob paucitatem et ignaviam minor eorum debet esse autoritas), qui a græcarum literarum interpretibus ubique splendorem Ciceronianum, hoc est, aquam e pumice, petunt. Quasi vero eadem sint tempora nostra, quæ Ciceronis: et non illud quoque sit operæ pretium, adjuvare homines studiosos, ut primum per interpretem, utcunque latine balbutientem audiant Demosthenem, et tum in litore balbutiebat, antequam ἧκε φέρων τὸ ρ ῥερητορευμένον, lapillis linguæ subjectis: post etiam expedite et magna vi in frequentia populi Atheniensis Attice concionantem audituri? Quod si nefas esse putant, contaminari male describendo Demosthenem, primum ab eis postulabo jure optimo, ut ea, quæ reprehendunt, ipsi

meliora faciant: deinde rogabo, cur in omnibus scholis ejus sententias latine explicari patiantur æquo animo? Quod si utile esse concedunt (sicut utilissimum esse adeo negare non possunt, ut nulla ratione alia hoc tempore doceri græcæ literæ possint commodius), quæ invidia est, si quis ejusdem autoris conversionem in publicum ediderit, eum proscindere et calumniari. Quanquam contaminatum a me esse Demosthenem, negare et posse et debere videor. Etsi enim Ciceronianæ imitationis præclaram laudem nec mihi arrogo, (non enim, ut ille ait, cuivis homini contingit adire Corinthum) neque cuiquam invideo: illos ipsos tamen, quibus major ingenii vis et fortuna contigit, parum candide facere puto, addam etiam imprudenter et temere, si nitore verborum omnia metiantur, de sententiarum veritate et gravitate parum laborantes. Quas ego me sane spectasse præcipue non dissimulo: sic tamen, ut verba non negligerem. Nam utramque difficultatem (de quibus paulo ante dicere memini) tum intelligendi, tum eloquendi, assiduitate diligentiæ studui superare, et dictione uti volui, quæ nihil haberet salebrosum, aut barbarum: nihil affectatum, aut insolens, sed et latina, et facili ad intelligendum, et ad verba Demosthenis quam proxime accedente. Necessario tamen interdum usurpanda fuerunt quædam in ea notione minus fortasse trita veteribus, quia tum meliora non occurrebant. Qua de re cum plura dicturi simus in nostris annotationibus, (quas utinam fortunæ iniquitas ita me perficere pateretur, ut ad græce legendum Demosthenem omnibus optima cum spe accedere liceret) nunc non ero longior; ac mihi fore persuadeo, ut, quicquid est ejusmodi, ingentium laborum causa, quos cœpi, æquus et candidus lector, vel imbecillitati ingenii, vel occupationibus et incommoditatibus meis ignoscat et condonet. Nec enim video plura dicere quorsum attineat, apud te præsertim, *Ioannes Iacobe Fuggere*, vir ornatissime, qui pro ingenii tui excellentia et exquisita eruditione, quæ in tanto fortunæ opumque fastigio, eo est admirabilior, quo rarior, tanto melius æstimare potes, quid sit de hoc meo labore sentiendum, quantum prudentia et candore cæteris antecellis. Qua re ego fretus et eruditione tua, et humanitate singulari, quam honestissimus vir, *Georgius Hermannus*, qui (ut eo dignum est, qui virtutem et eruditionem cum naturæ fortunæque ornamentis conjunxit) inter cæteros studiosos, quibus sedulo consultum vult, me quoque magna benevolentia prosequitur, mirum in modum mihi prædicavit: te non modo patronum et defensorem, sed etiam judicem et censorem lucubrationum mearum delegi. Ac quod ad ipsum Demosthenem attinet, ea est de ejus eloquentia, ex quo tempore vixit, annis abhinc fere bis mille præcepta opinio, ut, quod de Virgilio quidam usurpant, id huic quoque tribui possit: ei nec accedere quicquam laudationibus, nec decedere vituperationibus aliorum. Quod si

quis ejus laudatores requirat, in promtu sunt præter cætera, Ciceronis et Quintiliani latinorum, Plutarchi ac Luciani græcorum testimonia, quæ ad secundum nostri laboris Tomum reservavimus, qui Ulpiani enarrationes, annotationes item nostras in obscuriora loca et dubia, nec non alia fortasse continebit, quæ in his pædagogiæ molestiis et impedimentis sic a me absolvi non potuerunt, ut nunc ederentur, quanquam id maxime voluissem. Neque mihi nunc vel morum, vel consiliorum ejus defensionem suscipiendam esse censeo: aut cum iis rixandum, qui ut malum virum et civem patriæ perniciosum hunc, ut et Ciceronem, exagitant. Illud tantum dico, si quis eorum scripta æquo animo legat et expendat, præsertim orationem de corona: et homines eos fuisse, non deos, cogitet, ac difficillimis temporibus cum acerbissimis adversariis conflictatos: in eorum vita etiam plura laudanda, quam vituperanda, reperiri. Verum quam bonus aut malus vir fuerit Demosthenes, id Atheniensium olim interfuit: nunc nostra nihil interest, qui ex ejus eloquentia prudentiæ dicendi fructum colligimus. In quo genere satis ipse Demosthenes sese laudat, si lectorem fuerit nactus prudentem et attentum. Fuit enim et aquam bibere, et ad lucernam scribere, et in multam noctem lucubrationes producere, et antelucana opera opifices antevertere solitus Demosthenes. Quare sobrium etiam et vigilantem lectorem, non minus, quam interpretem, requirit, qui vim verborum, qui pondera sententiarum, qui acumen inventionis, qui argumentorum copiam et violentiam, qui exemplorum gravitatem, qui reipublicæ gerendæ scientiam, qui divinandi solertiam, qui collocationis artificium, qui exquisitam similitudinem nostrorum temporum, qui summam denique (ne ea, quæ infinita sunt, infantia mea conetur persequi) cautionem et prudentiam, cum pari autoritate et severitate conjunctam, consideret, perspiciat, admiretur: et quantum quisque viribus ingenii et diligentiæ subsidio consequi possit, imitetur. Quod si honestissimis ejus consiliis vel hominum perversitas, vel fatalis aliqua calamitas obstitit, eo profecto nomine commiseratione dignior est, quam insectatione: et iis, qui tanto sapientiores illo videri volunt, elaborandum, et votis a Deo exoptandum, ut sint eo fortunatiores. Sed ut ad rem redeam, qui illa, quæ recensui, vel in una præstiterit oratione, huic abunde laudatus erit Demosthenes, domestico, non alieno præconio. Nam ubi testimonia rerum adsunt, quid opus est verbis. Et hæc omnia multo erunt evidentiora et expressiora legenti græca, in quibus elucet Attica illa sinceritas: quam nec Cicero expresserit, nedum homo quispiam semilatinus. Quod vero ad sententiarum veritatem et germanam intelligentiam attinet, fidem et industriam meam spero me omnibus græcæ latinæque linguæ peritis probaturum. Quod si cui genus orationis alicubi sterilius

videbitur, et exilius, is cogitet velim, ipsum Demosthenem plus habere ossium et nervorum, quam sanguinis et carnis. Ut igitur illa (volentes quidem) ei non detraximus, ita hæc addere non fuerit interpretis, sed paraphrastæ, suo arbitratu declamantis. Cicero profecto, si ei causæ eædem agendæ fuissent, longe utique in plerisque majorem apparatum verborum adhibuisset: et quæ a nostro autore indicata sunt brevius et occultius, dicendo extendisset et illustrasset. Quod an in conversione orationum Demosthenis et Æschinis inter se contrariarum sibi permissurus fuerit, equidem nescio. Sed si eas orationes convertit (qua de re quosdam acutos homines non omnino sine causa dubitare video), eam rationem haud dubie secutus est, quam se secutum esse profitetur. Atque utinam exstaret illa conversio: quæ, quantumvis elegans fuerit, talem fuisse tamen non puto, ut orationem pro Milone legere non mallemus. Est enim durissima provincia, pectori alieno tuum os accommodare, ac ejus sententias tuis verbis et stilo persequi. Quod in ipso argumento τῶν ἀντιπάλων λόγων explicando (in quo nescio quo modo dictio esse sterilior videtur) ipse Cicero non dissimulat: a cujus ratione si mea multum dissidebit, id erit non voluntati, sed imbecillitati meæ, et occupationibus et festinationi tribuendum, per quam facillime fit, ut ab autoris sententia, tametsi non aberres, in græcis tamen verbis annumerandis fidelior sis, quam oporteat, et imprudens aliquando latinitatem prætervectus, Demosthenice magis, quam Ciceroniane dicas. Præstiti, quod potui: et plus potuissem, si justum tempus et spatium datum fuisset. Nunc est ea studiosorum hominum conditio, ut sint quovis cerdone miseriores et abjectiores: neque profecto mirum esset, aliquem pœnitere et ingenii et industriæ suæ, si ita comparatum est, ut qui fame perire nolit, ei pene sint omnes indignitates perferendæ. Sed querelæ non sunt hujus loci: neque mihi nunc propositum est scilicet fortunam meam deplorare. In eo potius est elaborandum, ut hoc meum opus, quocunque sive successu sive dispendio confectum, excellentiæ tuæ non improbetur. Quod ut fore confidam, multa in causa sunt, ac in primis præstantia ingenii tui et eruditionis: qui cum sis propter amplissimas opes (quæ et ipsæ insigne Dei donum sunt, et bono ac sapienti viro luculentum virtutis instrumentum) suspiciendus, et propter beneficentiam et liberalitatem colendus: eæ sunt ingenii et animi tui dotes, ut etiam sine fortunæ splendore in magnis viris esses numerandus. Quanquam enim ego te coram nunquam vidi, natura tamen ita fert, ut, quicquid in rebus humanis excellit, auribus magis, quam oculis, celebretur: quod fama dimanare facile ad multos, eadem videndi copia non omnibus contingere potest. Celebratur a multis, iisque præstantibus viris, felicitas ingenii tui, quod ubicunque intendatur, valeat, tam philosophicis, quam civilibus in rebus: celebratur eruditio,

qua si velles ad ostentationem uti, animi tui conscientia non contentus, ipse nomen tuum posses tradere memoriæ posteritatis. Neque id mirum videri debet. Solet enim in claris familiis vigor ac vis naturæ esse major. Deinde accedunt alia commoda, liberalis educatio, eruditi præceptores, tranquillum otium, justum discendi spatium, optimorum librorum copia: quæ magna ex parte homines tenues destituunt. ac proinde commiseratione potius quam insectatione dignum est, si quibus ingenia liberalia contigerunt, ea fortunæ iniquitate veluti sordescere: in tanto præsertim contemtu bonarum literarum, et mecenatum, qui eas foveant, paucitate. Quo tu etiam majorem laudem mereris, *Ioannes Iacobe Fuggere*, qui præter beneficentiam in homines afflictos et miseros quotidianam (qui verissimus et Deo gratissimus, generi mortalium utilissimus divitiarum fructus est: et una stabiliendarum opum, et ad posteros propagandarum firmissima ratio) complures ingeniosos adolescentes (id quod regum, et principum, et civitatum munus est) tuis sumtibus non modo in Germania, sed in Galliis etiam, et Italia, benigne foves et sustentas, dum summum doctrinæ gradum assequantur. In quo laudatissimum exemplum *Remundi* patris, et *Antonii* patrui tui, clarissimorum virorum, sapienter imitaris: qui præter cætera ornamenta, quibus abundat honestissima vestra familia, immortalem ea re gloriam sibi pepererunt. Non enim ingratæ sunt musæ, quanquam orbæ et indotatæ puellæ videantur, vel cultoribus vel patronis suis, sed utrosque honesta fama et nominis memoria sempiterna remunerantur. Quæ præmia qui contemnit, aut parvi facit, eum aut celsitudine animi Deo simillimum, aut abjectissimum hominem esse necesse est. Me quidem in multis incommodis, et malignis industriæ meæ ac miseris præmiis, non parum (ut ingenue, quod sentio, fatear) consolatur spes, quod valde suspicor fore (si qua modo fides astris est), ut etiam post obitum me honeste vixisse appareat, et non transegisse vitam (ut Sallustii verbis utar) more pecudis: sed eorum bonorum, quæ in vita humana præcipua sunt (etsi in assequendo fortunam habeam parum propitiam), virtutis et sapientiæ, fuisse studiosum. Quod si rem vere consideremus, homines eruditi (quod ad hanc quidem vitæ partem attinet) summorum etiam regum potentiam superant: quorum omnis memoria, nisi a doctis celebrarentur, uno alterove ad summum seculo funditus interiret. Quamobrem præclare Virgilius: Vivitur ingenio, cætera mortis erunt. Laudabiliter etiam tu, *Ioannes Iacobe*, atque adeo omnis splendidissima *Fuggerana* familia, qui non contenti cæteris ornamentis, ut sunt amplissimæ opes toto terrarum orbe celebres, affinitates illustres, summorum principum amicitiæ, atque apud illos talis autoritas, ut vos ad gravissimarum rerum deliberationes adhibeant, quæ fortuna vobis largita est, solida etiam et peculiaria vestra bona con-

jungatis, virtutem et sapientiam: neque doctos foveatis solum, sed tum ipsi eruditione floreatis, tum liberos vestros ab ineunte ætate liberaliter institui curetis: ut omnibus et animi et fortunæ bonis cumulati sint: et homine prudenti maxime dignam moderationem, qua una et Dei et fortunæ et hominum favor tum paratur, tum conservatur, vestro exemplo discant ac retineant: et hac vita sic utantur, ut beatæ immortalitatis spem habere possint. Quæ cum ita sint, omnino mihi persuadeo, vir ornatissime, te meum hoc opus, magno studio ac labore (quisquis tandem sit eventus, quem non malum fore et opto et spero) confectum, æqui bonique facturum: et in splendidissima bibliotheca tua, quam magnis sumtibus in Italia comparasse diceris, instructam multis egregiis libris, qui hactenus a paucis sunt visi, latino Demostheni aliquid loci daturum: et me una cum patruo tuo *Antonio*, a latinis literis non abhorrenti, et fratre *Georgio*, qui et ipse cum cæterarum disciplinarum, tum divinæ Matheseos in primis studiosus esse dicitur: et altero fratre *Hulderico*, adolescente summi ingenii, et optimis studiis, magna modestiæ fama, deditissimo, patrocinio complecti et fovere non dedignaturum. Equidem spero, me hactenus eam vitæ studiorumque rationem et secutum esse, et, quoad vixero, secuturum, ut quicquid in me, pro liberalitate vestra et humanitate contuleritis, id non tam mihi necessarium, quam vobis honorificum fuisse videatur.

Ad eundem

HIERONYMI WOLFII

In Demosthenicæ conversionis recognitionem

Præfatio.

Evenire videmus, vir præstantissime, Domine et patrone observande, nescio quo sive hominum affectu, sive genio librorum, ut alii vel ante suos autores moriantur, alii iterum atque iterum et sæpius recusi, ad posteritatis memoriam propagentur. Neque hæc nostræ duntaxat ætatis conditio est, sed omnium temporum: neque earum scriptionum, quas suo quisque ingenio perficit, sed illarum etiam, quæ ex peregrinis linguis in alias transferuntur. Sic autem diuturnitatis et propagationis scripti cujusque certissima spes est, ut consentientem seculorum approbationem emeruit: ac ii, tum typographi, tum bibliopolæ, suis rationibus, ut non in præsentia (nam hominum imperitia et vanissimæ novitatis studium veritati sæpe obstat) tamen ad diuturnitatem optime consulere videntur, qui vetustissimos quosque autores, quorum perspectus est ipsa ætate genius, sibi familiares reddiderunt. Neque vero eos improbo, qui nova quædam,

erudita præsertim, et utilia studiosis, conscribunt: sed maximis laudibus dignos esse judico, vel propter conatus egregios. Sed ego cum in illo genere me vel parum præstare posse, vel inanem operam sumturum esse intelligerem: et eo me temporum ratio, vel perturbatio potius compulisset, ut contra voluntatem etiam et institutum meum aliquid audendum esset: non temere omnino duos Græciæ præstantissimos oratores latina oratione explicandos delegi: maxime, cum fortunæ suffragium, cujus gravissima est in rebus mortalium autoritas, consilium meum approbarit. Distractis enim fere primis (sic typographi loquuntur) exemplaribus, majore doctorum applausu, quam improborum obtrectatione, sub incudem utrumque opus revocandum fuit. Quod ut intellexeram, etsi vix ab immensis utriusque editionis laboribus respirassem, et ea, quæ tenuitas doctrinæ meæ atque ingenii tum ferebat, fide optima, summaque diligentia præstitissem: tamen, quia posteriores cogitationes meliores esse dicuntur, neque fere quisquam artifex ullum opus ita perficit, ut ejus expoliendi nullum sibi locum relinquat: recognoscendi munus mihi defugiendum esse non putabam. Ut enim boni parentes genuisse suos liberos non contenti, eosdem etiam educare atque ornare omni diligentia conantur: sic ego mei officii esse duco, si quid lucis et nitoris scriptis meis afferre meditationis industria possim, nullis in ea re vigiliis esse parcendum, et candidi lectoris exspectationi ac voluntati, si qua ratione fieri queat, satisfaciendum. Quamvis enim ante hoc tempus ea consecutus fuerim præmia lucubrationum mearum, quæ voluntatem ad bene merendum de literis accensam restinguere potius, quam inflammare possent: excelsi tamen et liberalis animi habetur, majorem officii, quam emolumenti, ducere rationem: atque id non in minimo deputare lucro, si quibus prodesse possimus. Nam gloriolam quidem aucupandam, et vanam illam aurium titillationem tantis solicitudinibus et ærumnis esse redimendam, haud scio, an homo gravis et constans serio persuadere sibi possit: præsertim cum ea spes, sive ob ingeniorum tenuitatem, sive ex doctrinæ inopia, sive propter multorum vel ignaviam, vel fastidium, vel maledicendi libidinem, non paucos frustretur ac deludat: ut ne dicam, satius videri nonnullis, iisque non hebetissimis, aut ignavissimis, in vitæ obscuritate sine periculo delitescere, quam tam ancipitis aleæ jactu innotescere, ac in summo otio conatus aliorum licenter censere, quam tanto negotio malevolentiam et iniquitatem judiciorum infeliciter subire. Sed nimis aberro a proposito. Ut igitur ad rem veniam: Isocrate recognoscendo, in cujus interpretatione prima ingenii mei rudimenta posita fuerunt, plus aliquanto sudatum est, atque genus orationis ita mutatum, ut prope aliud videri possit: quod qua de causa contigerit, suo loco est a nobis expositum. Sententiarum quidem integritati, quæ una maxime spectanda est fideli in-

terpreti, nec priori editioni decessit, nec posteriori accessit multum. Quare neminem fore spero tam iniquum, ut factum hoc meum acerbe reprehendat. Demosthenis autem, de quo nunc potissimum nobis agendum est, alia conditio fuit. Nam in eo convertendo majore et religione et verborum parsimonia eram usus, et vestigia Demosthenicæ orationis pene superstitiose persecutus. Quare factum fuit, ut alicubi latina oratio paulo minus obscuritatis haberet, quam Græca, in qua vel Plutarchi et Dionysii testimonio summa esse creditur intelligendi quoque difficultas. Accesserunt et errata typographica, opinione mea sane et plura et graviora. Parum enim, ut re ipsa declaratum est, vel Oporini cura, vel præsentia mea valuit, contra operariorum negligentiam et importunitatem: quanquam in scripti exemplaris perturbationem culpæ aliqua pars conferri potest. Sumus enim ipsi male confuseque scribendo, et expungendis atque inserendis variis emblematis, in causa, (sed ignoscimus ipsi nobis) ut libri nostri aliquando non optime describantur. Nam Oporino, cujus domestica consuetudine menses complures sum usus, testis esse possum, qua solicitudine scripta archetypa legat, distinguat, adornet, emendet antequam excudantur. Eas igitur hac editione mendas omnes sustuli: ac similem calamitatem nunc, cum priore conatu quasi glacies fracta et via patefacta est, vitari posse confido. Prima igitur hæc erit hujus editionis utilitas, et quasi prærogativa: præterquam quod hæc enchiridii forma rationibus studiosorum, pauperum in primis, accommodatior est: et a locupletioribus magno volumini, quod et commentariis et aliorum interpretationibus est locupletius, facile sine detrimento rei familiaris adjungetur. Deinde si qua vel obscurius explicata, vel asperius collocata videbantur, (id quod in imitatione græcæ elocutionis raro effugitur) ea planiora, ut spero, et dilucidiora effecimus: ut, quanto ipsius autoris oratio melior et ornatior est, tanto nostra plus et lucis et facilitatis habere videatur. Sunt etiam explicata nonnulla (ut dies diem docet) quæ nobis ante dubitationis aliquid attulerant. et relicta tamen (ne quid verum dissimulem) sive depravata, sive alioqui per se obscura nonnulla, quæ nulla investigationis diligentia restituere ac declarare potui. Quod ut ego ingenue confiteor, ita mihi candide ignosci velim: vel hac de causa, quod eos nodos (ut Horatius vocat) dignos esse vindice, quivis haud dubie peritus utriusque linguæ intelliget: nosque tum hæsitationis occasionem, tum ignorationis excusationem aliquam habuisse fatebitur. Quemadmodum autem liberalitatis est, ea quæ habeas, benigne impertiri; sic verecundi et prudentis animi fuerit, ea, quæ non habeas, a locupletioribus corrogare. Atque id mihi fuisse propositum, et Thrasonicam eorum arrogantiam, qui se scire omnia profitentur, displicuisse, vel ex eo conjici potest, quod, ubi ad hujusmodi sale-

bras perventum fuit, in Isocrate dubitationes meas in calce operis annotavi: atque in Demosthene Græca pridem marginibus adjeci: et in fine annotationum ad primam Olynthiacam mearum æquos lectores rogavi, ut suum ad me perscribere judicium non gravarentur. Quod hactenus quidem a nemine, quibuscunque de causis, esse factum cognovi: atque ii etiam me destituerunt, quos coram oravi, ut suam censuram interponere, ac tum mihi tum aliis, utriusque linguæ amatoribus, inservire obscuriorum locorum (quantum fieri posset) illustratione dignarentur. Illud quidem abunde mihi contigit, quo nulli præstantes viri (etsi ego me in eum numerum minime refero) unquam caruerunt, ut existerent homunciones ignavi, arrogantes, delicati, maledici, qui caninam contra me facundiam exercerent: quos ego vel opinione sua beatos esse, vel livore contabescere, vel latratu auras implere facile patior, et conscientiæ meæ testimonio contentus, et posteritatis æquioribus judiciis fretus, valere jubeo. Quæ cum ita sint, ego me, qui ea, quæ tenuitas et ingenii et fortunæ meæ ferunt, omnia diligenter fideliterque præstiterim, boni viri officio, et reipublicæ literariæ studiosi functum esse confido. Faxit Deus Optimus Maximus, sine cujus favore frustra nos fatigamus, ut opera mea tantum prosit omnibus, quantum ego vellem: utque labores hi mei eodem animorum candore a lectoribus excipiantur, quo a me suscepti perfectique sunt. Peracerbum enim est, nullo suo emolumento, publicæ duntaxat utilitatis gratia laborantem, virulentas etiam calumniatorum linguas experiri: quorum susurros atque aculeos si evitare non licebit, illud me consolabitur, quod Magnus Alexander usurpabat, *regium esse audire male, cum facias bene*. Mitigabit et illa ratio dolorem meum, quod cordati omnes haud difficulter perspiciunt, id genus criminationes non tam ab improbatione magni conatus ac difficilis operis contemtu proficisci, quam ab æmulatione, malevolentia, invidia: quæ in summa turpitudine id solum habet boni, quod iis, in quorum animis sedem fixit, plurimum affert mali. Ego vero illorum miseria non delector, sed eos ita felices esse vellem, ut, quæ reprehendunt et exagitant, corrigerent, ac longe meliora efficerent. Ita demum et existimationi suæ consulerent, et studiosis prodessent, et meæ famæ, si gratia doctorum indignum esse putant, (etsi persuasum habeo, temere fortasse, sed tamen persuasum habeo, neminem bonum et doctum mihi esse inimicum) incommodarent. Sed bene sperandum potius est, quam male ominandum: et hujus nostræ laboriosæ conversionis, atque operosioris etiam recognitionis eventus, fortunæ lectorumque judiciis permittendus: quæ quo æquiora cognoverimus, eo reddemur ad absolvendos justos in Demosthenem et Isocratem commentarios, alacriores. Æquitatis autem esse puto, pauculos errores, quos in prolixo opere cavere difficillimum est, et

ignorationes, cum eorum, quæ fortasse non male diximus, ac diligenter explicavimus, multitudine comparare. Atque hæc ad lectores sive morosos, sive invidos, sive etiam imperitos, vel monendos, vel placandos, si quid æqui a se impetrari sinent, pertinere volo. Nam quod ad tuum de me judicium attinet, vir amplissime, animo sum et securo et magno. Qui cum pridem conatum meum boni consulueris minus absolutum, idque moribus et studiis meis nondum ita perspectis: plane desiperem, si post tantum a me nunc adhibitum studium, et tam luculentam orationum atque epistolarum Æschinis accessionem, quæ quidem Demostheni magnam lucem, et utilitatem lectoribus haud exiguam cum pari voluptate conjunctam afferent (ne annotationes, aliaque complura commemorem), de tua erga me et lucubrationes meas voluntate dubitarem. Præsertim cum non parvi temporis domestica consuetudine, cum cæteris in rebus excellentem virtutem, ac ingenii præstantiam, tum humanitatem tuam in tanto fortunæ fastigio admirandam, magna cum voluptate et fructu meo non pœnitendo cognorim. Itaque Demosthenes opera mea nunc tandem Æschini, abolito illo veteri odio, reconciliatus atque conjunctus, denuo se tuo patrocinio commendat: in spe optima situs, te talem clientem nec aspernaturum, neque neglecturum, sed eo habiturum esse loco, quo se dignum judicaris. Tantum autem tuo acerrimo judicio tribuit, ut si excellentiæ tuæ probatus fuerit, cæterorum omnium malevolentiam et obtrectationes animo æquissimo et maximo contemnere decreverit. Quod si illud præter spem evenerit, ut et invida obtrectatorum ora conticescant, et aliqui candorem viris bonis et doctis dignum in judicando adhibeant, ea felicitas non tam industriæ meæ, quam liberalitati tuæ erit adscribenda: qua factum est, ut, plus tranquilli otii nactus, expendere omnia diligentius et perpolire possem. Quod ita fore ut credam fortunatissimus tuus genius efficit, et virtute atque ingenio tibi parta autoritas: quarum rerum si ex uberrimo tuo fonte vel tenuem alveolum in nostros agellos derivaris, lætos honesti nominis fructus aliquando percipiemus. Augustæ Vindelicorum, ex bibliotheca tua. Idibus Augusti, natali meo: Anno 1553.

HIERONYMUS WOLFIUS

Henrico fratri, philosophiæ et medicinæ Doctori, Noribergensi Physico

S. D.

Specimen hoc Demosthenicæ recognitionis et explicationis ad te, frater, eo nomine maxime nunc mittendum esse duxi: ut ex te potius, ut candido et severo judice, quid in hoc conatu meo vel

probares, vel improbares, quam aut ex obtrectatoribus alienæ laudis et industriæ, aut ex assentatoribus (quorum utri molestiores mihi sint, haud facile dixerim), mature cognoscerem, et, pro virili vel prætermissa adjicerem, vel supervacua resecarem, vel minus bella corrigerem, atque confusa in certum ordinem redigerem. Neque enim is ego sum, qui ita mihi placeam, ut, quid alii de me sentiant, susque deque feram: sed et imbecillitatem ingenii mei, doctrinæque tenuitatem satis agnosco: et in sententiis eorum, qui acutius vident ac rectius judicant, libens acquiesco. Etsi enim me unum (ut fert natura omnibus insitus, non cæcus magis, quam pravus amor sui) perspicere omnia et collimare maxime vellem: tamen, cum summos viros et veteris et nostræ memoriæ, a plurimis et pluribus in locis reprehendi videam, admoneri me ab ingeniosis et eruditis hominibus multo et honestius et utilius esse judico, quam ab invidis et morosis censoribus Hipponacteis præconiis celebrari. In quo genere ita sibi adversus me non pauci nec indocti homines indulserunt, ut æmulatione et morbo animi impulsi, non tantum modestiæ, et gratiæ, bene de se quoque merito debitæ (lucubrationes enim meas, ut opinor, non tantum reprehendendi gratia tam diligenter legerunt) obliviscerentur, sed atrocibus etiam injuriis me onerarent, quas ego Deo justo judici vindicandas relinquo, eorumque candore me consolor, qui et bene dictis gratiam, et erratis veniam a se paratam esse mihi voluerunt. Quos longe plures esse Zoilis (meliores quidem esse viros quis dubitet?) multorum et privatim ad me scriptæ literæ, et in publicum editi libri testantur. Ac illos ipsos Zoilos nihil posse afferre melius, sed ex Wolfii insectatione famam aucupari, ut ille fecit, qui Ephesiæ Dianæ templum incendit, illud non innuit, sed clamat, quod intra annos octodecim mea qualiscunque conversio Basileæ bis, Venetiis semel edita et distracta, jampridem a studiosis de integro flagitatur. Cur igitur isti Attici et Ciceroniani oratores eam, quam ita contemnunt, ut infra omnes infimos homines interpretem abjiciant, et sceleris ac sacrilegii reum agant, edita meliore non tollunt? Meam enim interpretationem quanti facerem ipse, jam olim et versibus et præfationibus modestissime scriptis sum testatus: neque mihi ego cum Isocrate et cæteris summis oratoribus, philosophis, historicis, quos latinos feci, eloquentiæ certamen institui (id quod manifesti furoris esset), neque Græca exemplaria de manibus studiosorum excutere volui: sed illud efficere conatus sum, ut, quos ab iis legendis difficultatis opinio deterreret, audacia in transferendo mea (agnoscam enim, si istis ita placet, crimen hoc) confirmaret et adjuvaret. Neque meum conatum fuisse irritum, omnes Christiani orbis academiæ, ne Gadibus quidem exceptis, testantur, nec proscriptionis iniquissimæ injuria meis a lucubrationibus legendis deterritæ. By-

zantinam meam historiam ne Byzantinæ quidem bibliothecæ exclu-serunt: sed jam tandem velut ab exilio revocatam, honorifice et amanter susceperunt. Sextum jam Isocrates cum meis commentariis sub prælo est. An tu censes, vel typographos, vel bibliopolas in tot millia codicum laborem et pecuniam conferre, ut oleum atque operam perdant? Quis studiosorum et ingeniosorum hominum tantam frequentiam ita insanire credat, ut eos libros tam avide legant, quorum lectione non aut meliores, aut doctiores, aut paratiores et ad recte sentiendum, et ad bene vivendum, et ad ornate dicendum evadant? Neque vero eas mihi utilitates acceptas referri volo. Absit Thrasonicus iste sal, ut magno alieno labore partam gloriam verbis in me transmoveam. Ipsis autoribus ea laus debetur, qui sibi summam eloquentis sapientiæ et sapientis eloquentiæ laudem per tot jam secula vendicarunt. Illud tamen ingenue plurimi confitentur, se Græca sine interpretatione mea lecturos fuisse nunquam. Ab iis igitur id consecutus sum, quod volui: rana bovem intumescendo, anser olorem obstrependo, æquare nunquam studui, superare multo minus. Non equidem tali me dignor honore. Fortasse Leontinos quosdam et Vulcani de stirpe satos, et alios semideos atque heroas, natos scilicet melioribus annis, isti manent triumphi. Etsi profecto pugnæ hactenus ab illis depugnatæ, hoc est, oratiunculæ quædam ab istis Ciceronis germanis versæ, ne ovatione quidem mihi dignæ videntur. Quid enim in istis aut Cicerone aut Demosthene dignum apparet, præter male consuta quædam emblemata, ac centones potius? Quoties a sententiis oratoris toto cœlo, quod aiunt, aberrant? Qui quidem inanibus istis jactationibus cum primis efficiunt, ut mei laboris me jam minus minusque pœniteat. Nec enim isti me de gradu dejecerunt: sed dum altius, quam eorum natura et genius fert, assurgere conati sunt, ultro prostrati corruerunt, onere suscepto, quod infirmi eorum humeri sustinere nullo modo potuerunt. Sed si quis Hercules, aut Atlas potius, Demosthenem Romam perlatum tandem aliquando in rostris collocarit, quantopere non modo Quiritibus, sed et Feretrio isti Jovi ipse inter primos congratulabor? Interim ego meum saxum verso, quod

O utinam tandem jam summo vertice montis
Consistat, lassumque sinat requiete potiri.

Sed æmulorum iniquitas effecit, ut et longius ab instituto aberrarem, et contra ingenium et consuetudinem meam aliquid iracundius et arrogantius de me ipse dicerem. Ad te igitur nunc redeo, frater, et a te peto, ut libellum hunc, non modo necessitudinis nostræ, et ab ipsa natura institutæ, et iisdem studiis confirmatæ, pignus ac monumentum esse velis, sed censorem etiam agas, tuumque judicium interponas. Existimatio enim tua æque ac mea hic agitur. Nam cum tibi conjugium filiolas tantum incolumes donarit, mihi

filios vita cælebs negarit, neque nostræ gentis atque nominis quisquam superstes nobis fore videatur, libri nostri liberum loco nobis esse debent, quibus Wolfianum nomen ab oblivione posteritatis et ab interitu vindicetur. Quo magis etiam opera danda est, ut cum laude et gloria potius, quam cum ignominia et probro id fiat. Non me fugit, quid causari possis: multis jam annis tibi ad hæc studia vel respiciendi otium defuisse: domi cum sis, totius diei discursationibus ad ægrotos defatigari: sæpe etiam a nobilitate vicina et principibus evocatum a libris prorsus abesse. Scio ista, et honestas istas occupationes, cum præmiis autoritatis et gratiæ conjunctas, tibi gratulor. Sed idem non concedo, te occupatiorem esse C. Julio Cæsare, qui eodem tempore bellum Gallicum et gessit, et descripsit. Multi dantur, hyberno præsertim tempore, contractioribus diebus, ad studia reditus: et cum omnia non modo philosophorum et medicorum, sed oratorum etiam, inter quos præcipui tui fuere Camerarius et Sturmius, dicta, celeritate calami pene incredibili sis assecutus, fieri nullo modo potest, quin illa ita alte animo tuo sint infixa, ut nulla possint oblivione deleri, easque radices egerint, ut solida eruditio, et fructus eruditionis, judicium, inde pullularit et effloruerit. Etsi enim, me autore, paulo serius ad utramque linguam et ingenuas artes discendas accessisti, tamen Deus conatus tuos, et diligentiæ assiduitatem ita fortunavit, ut longe et diutius et felicius et constantius sub præstantissimis agonothetis in isto literato stadio, in celeberrimis, inquam, Germaniæ et Galliæ Academiis, ita decurreres, ut ordinatim honores peteres, et magna cum laude laureolam consequereris. Quare nihil tibi justæ excusationis relictum est, cum, quod ego postulo, id tu præstare et debeas, et facile possis. Si vero gravior aliqua causa te impedierit, illud certe negari abs te mihi nolim, ut doctorum, quos variis in locis habes amicos, et sæpe ipse convenire, et ab iisdem conveniri soles, judicia exquiras, eaque libere aperteque ad me perscribas. Minus enim apud te, quid sentiant, dissimulabunt, qui offensam animi mei aliquam fortasse vererentur, si eadem apud me expromenda essent: sine causa illi quidem. Is enim ego sum, qui inter calumniatorem et monitorem plurimum interesse censeam. Nam hic quidem ex benevolentia et reipublicæ literariæ studio errata sine acerbitate animi et contumelia verborum reprehendit μετ' ἐλέγχων καὶ ἀποδείξεων: ille ex invidia et odio ea vituperat, quibus non edit meliora: sed eo magnum virum se visum iri putat, si eos incessat, quibus ingenii monimenta nominis aliquid et gratiæ et autoritatis etiam pepererunt. Vale. Augustæ Vindelicorum. VIII. Cal. Maii, Anno a restituta humano generi salute, M. D. LXVIII.

LUDOVICUS CARINUS

HIERONYMO WOLFIO

S. D.

Abrahamo Hoechstettero, qui mihi tuas literas attulit, cum ob eas causas, quas tu commemoras, tum ob tuam commendationem, quæ plurimum momenti apud me habet, ut hominis mihi summo amore et iisdem studiis conjunctissimi, nulla in re, in qua opera mea uti volet, deero. De animo meo erga te ac voluntate scio te nil dubitare: velim tamen mihi occasionem dari ipsa re, quanti te faciam, declarandi. Facio autem plurimi, tum ob suavitatem facilitatemque ingenii, tum doctrinam singularem, quam tibi ardenti studio, summo multorum annorum sudore, jactura etiam valetudinis, peperisti. Quæ, ut spero, tibi fortunam, in hoc annitentibus amicis tuis, inter quos me etiam numerari volo, te dignam, et tuis studiis aptam, pariet. Qua in re bonam operam tibi navarem, nisi hæc tempora iniqua, quæ omnes doctos apud nos premunt, me impedirent. Quæ si immutata fuerint, quod quidem fore spero, et Deus mihi reditum in Germaniam confecerit, nullam occasionem tui juvandi præterlabi sinam. Interim, mi Wolfi, te spe melioris fortunæ sustenta: quæ quo tardior, eo splendidior ac lautior (crede mihi) tibi continget, et te ubi semel complexa fuerit, ac fovere cœperit, inter Crassos ac Senecas collocabit: hoc est, plane te beatum faciet. Uterer hic exemplis doctissimorum virorum, quorum tu similis es, tui confirmandi causa, quos sero quidem, sed tamen respexit tandem, hera illa imperiosa: quæ sola, ut inquit ille, utramque paginam facit: nisi eorum fortunæ imago animo tuo impressa insideret. De Demosthene tuo mihi muneri misso te multum amo: quem ita a te conversum esse conjecto, ut eum minime relicto pallio togæ pudere arbitrer. Huic evolvendo, quicquid temporis ex meis occupationibus eripere potero, impendam. Vale, mi Wolfi, et tibi persuade, nihil esse, quod non æque libenter pro te, ac pro me ipso, omni tempore sim facturus. Ex Pictavio, Idibus Augusti. Anno 1550.

HIERONYMUS WOLFIUS

D. LUDOVICO CARINO

S. P. D.

Tot tamque illustres benevolentiæ singularis in me tuæ significationes, clarissime vir, mihi gratissimæ sunt: consolationes autem, quibus jacentem meum animum erigere cupis, διὰ τὰς συχνὰς ἀτυ-

χίας μικροψυχοτέρῳ τοῦ δέοντος γεγενημένῳ pene etiam necessariæ. Tametsi enim non parum vereor, ne, in hac valetudine, præclaras illas spes exspectare me fata non patiantur, tamen interim usura frui quid vetat? Delectat etiam augurium hominis non modo amicissimi, sed doctissimi etiam, et longo multarum rerum usu exercitati. Quare facile patior, te prospicere aliquid, quod me prætereat. Illud quoque nescio quid boni ominis habere videtur, quod literæ tam lætæ Idibus Augusti, natali meo, (nam eo ipso die 34. ætatis annum complevi) datæ sunt. Quod autem me hominem, literis vix mediocriter imbutum, inter doctissimos numeras, eo plus humanitati tuæ debeo, quo minus istæ præclaræ dotes in me reperiuntur. In Demosthene autem legendo nolim equidem te bonas horas male perdere. Quis enim est græcis literis eruditus, quas tu ante me natum opinor perdidicisti, cui non omnes omnium conversiones sordeant? Ego sane, qui me puto non omnium esse vel delicatissimum, vel morosissimum, ingenue fateor, neminem adhuc, eorum etiam interpretum, qui se germanos Cicerones esse putant, id a me impetrare potuisse, ut, tametsi omnium Græcorum scripta nobis eodem, aut etiam meliore genere orationis loquerentur, græcæ linguæ cognitionem supervacanei laboris esse judicarem. De meis autem interpretationibus quid ego sentiam, in præfationibus testatus sum. Itaque si præclaram istam de me opinionem retinere cupis, una hac ratione id assequeris, si non legeris. Minuet enim, ut ille ait, præsentia famam. πολλὰ γὰρ καὶ τῶν ἐμμέτρων ποιημάτων, καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων, ἔτι μὲν ἐν ταῖς διανοίαις ὄντα τῶν συντιθέντων, μεγάλας τὰς προσδοκίας παρέσχεν· ἐπιτελεσθέντα δὲ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδειχθέντα πολὺ καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν. Sed de hoc pro candore tuo et humanitate statues: neque eos imitaberis, qui cavillandi mei frigidissimas captant occasiones, ipsaque malevolentia jejunas: qui, quod se facere fortasse putant, nec existimationi suæ commodant, nec meæ nocent. Quid enim? nonne loca permulta sunt Demosthenis, partim corrupta, partim per se ita obscura, ut vatem oporteat esse interpretem? Quod si illi sibi, quam mihi, credi malunt, non invideo equidem, sed tamen grammatici certant, et adhuc sub judice lis est. Neque vero difficile est τῶν διδασκαλικῶν ἐπιβεβηκότι θρόνων, καὶ ἐξουσίαν καὶ δόξαν ἔχοντι, ἐκ τοῦ μονομεροῦς ἀναντιλέκτως ὥσπερ ἐρήμην τινὸς καταδικάσαι. Et, ut in tanto opere mihi somnus alicubi obrepserit, quid tum postea? Aliquando bonus dormitat Homerus. Humanitatis certe quidem fuerit, paucos sive lapsus, sive ἀγνοήματα, ei condonare, qui id tentarit, absit invidia dicto, quod nemo hactenus præstare aut voluit, aut potuit, qui permulta depravata correxerit, ambigua distinxerit, obscura illustrarit. Typographica vero errata, quæ neminem fere attentum fallunt, scriptori imputare,

summæ iniquitatis est. Ego certe, volens quidem, nullum folium prætermisi, quin ipse post alios omnes emendarem, sed importuni illi Cyclopes, dum ego relego, et quam accuratissime corrigo ea, quæ Oporinum variis curis distractum, et correctores parum attentos præterierant, imprimere mendosum exemplum perrexerunt. Ita mihi et labor periit, et existimatio mea culpæ alienæ pœnas sæpe dare cogitur. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔξω τῆς ὑποθέσεως· οὐ γὰρ ἀπολογίαν γράφειν, ἀλλὰ τῇ φιλανθρωπίᾳ σου ἀντεπιστέλλειν προειλόμην. Ut igitur ad institutum redeam, si Demosthenem nostrum pulla et lacera toga indutum videbis, cogites velim, eum eversam lugere patriam, et in peregrinis finibus exulem et mendicum oberrantem, quicquid detur, æqui bonique facere. Qua de re venusta illa tua figura admonitus, paucos versiculos lusi, Musis et Apolline nullo, fateor equidem, sed a proposito tamen nostro non alienos. Hactenus Demosthenes βεβαρβαρωμένος (ut vides) χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις, quemadmodum Euripideus ille Menelaus: adeo ut λιτιέρσην canere potius, quam ἀττικίζειν videatur. Sed tu pro humanitate tua, et discipulo et magistro ignosces: et utrumque, ut facis, commendatum habebis. Vale, Luteciæ Parisiorum, 19. Augusti, Anno 1550.

Ad nobiles et magnificos viros, virtute et autoritate præstantes, Hainricum Rechlingerum, Christophorum Peitingerum, duumviros: Et ad Consules ac Senatum inclytæ Augustanæ Reipublicæ: Dominos ac patronos summa observantia colendos,

HIERONYMI WOLFII

In Demosthenem et Æschinem Græcolatinos

PRÆFATIO.

Si tanta esset in me sapientis eloquentiæ facultas, viri amplissimi, domini et patroni colendi, quantum studii et laboris ab ineunte ætate in hunc usque diem conferre in eam rem nunquam destiti, nihil prius mihi esset, aut magis ex officio meo, quam vestram erga me beneficentiam celebrare, et justis efferre laudibus cum vos, tum Rempublicam vestram. Nunc, cum sapientia Dei donum sit, et oratores, ut et poetæ, non tam fiant, quam nascantur: meo me (ut prudenter Horatius præcepit) modulo ac pede metiens, nihil tale conari audeo: cum præsertim vestra urbs, toto terrarum orbe celebris, neque meis, neque cujusquam alterius præconiis egeat: et vos, pro vestra sapientia, omnem officii fructum, ipsum officium præclare judicetis. Illud tantum dico, vestra liberalitate et munificentia id mihi contigisse, quod ab ineunte ætate, præ aliis rebus omnibus, in votis semper habui, otium philosophicum: in quo nec

honesta deesset, et publice, ut spero, utilis augendæ ornandæque illustris Bibliothecæ vestræ et scholæ (in quam non exiguos sumtus facitis) pro virili mea tuendæ et adjutandæ, occupatio: neque calamo et scriptis complures per Europam studiosos adolescentes erudiendi occasio. Multa sunt egregia vestræ civitatis ornamenta: Respublica æquissime et prudentissime constituta: publica privataque magnificentia, hospitalitas, urbanitas, beneficentia in cives tenuiores: de omnibus bene merendi studium, lædendi neminem, nisi vis propulsanda sit: contra quam et mœnibus, et auxiliis, et commeatu, et omni armorum genere, ita parati et muniti estis, ut neque lacessatis quenquam, et nihil magis, quam pacem, concordiam, tranquillitatem, bonorum omnium amicitiam votis ac precibus a Deo Opt. Max. expetatis. Quæ tametsi excellunt, et magis incurrunt in cujusvis generis hominum oculos et sensus: tamen eruditi viri, et omnia vero judicio ponderantes, illud non in minimis vestris laudibus ponunt, quod, ut olim Athenæ, Alexandria, Tarsus, Berytus, et nostra ætate, Bononia, Lutetia, Argentina, complures aliæ illustres civitates, Musis etiam et Gratiis, hoc est, studiosis et doctis hominibus in vestra, vere augusta urbe, non hospitium modo, sed domicilium etiam esse voluistis. Etsi autem non ignoro, conqueri multos, neque fortassis absque causa, tum de moribus doctorum quorundam minus probatis: tum, scribendorum librorum nullum esse finem, quorum plerique nihil nisi aut ingenia occupent, rebus melioribus vacatura, aut Rempublicam Christianam, alioqui rerum suarum satagentem, magis etiam perturbent: mihi tamen de me dicere neque necesse est, neque decorum, vigesimum jam annum in hac urbe, sine cujusquam, ut opinor, boni viri ulla querela degenti: et mearum scriptionum hactenus longe aliam fuisse rationem, omnibus doctis candideque judicantibus, perspectum et exploratum esse confido. Neque enim mea somnia chartis illevi: neque rixarum aut turbarum quicquam dedi: neque insanabile scribendi cacoethes (quod tenere multos, in eorumque ægro corde senescere, Satyricus queritur) impetu quodam animi temerario atque cæco secutus sum: sed in convertendis et declarandis vetustis autoribus, seculorum omnium et nationum consensu approbatis, sedulo, nec sine successu mediocri, (quem, uti par est, divinæ benignitati acceptum refero) elaboravi. Id quod toties repetitæ in Germania, Gallia, Italia lucubrationum mearum editiones testari poterunt. Modus fortassis a me desiderari queat, et ignoratio tollendi manum de tabula, et supervacanea mei ipsius nocturnis diurnisque laboribus afflictatio reprehendi, cum et ætas et valetudo mea quietem potius atque otium postularent. Utinam vero non quidem ea essem ferrea et corporis et animi patientia, quæ Catoni Censorio tribuitur, rarissimique exempli est: sed illa tantum vel animi constantia et tolerantia, vel vi-

gore mentis atque ingenii vi, qua plerique olim et Græcorum et Romanorum proceres claruerunt; qui, quæ hominibus studiosis atque doctis, nostra ætate, gravis et laboriosa videtur occupatio, sive curandæ rei familiaris, sive lectionis atque scriptionis, eam illi animorum levationem atque oblectationem judicarunt. Quod ita esse, Xenophontis, Thucydidis, Lycurgi, M. Terentii Varronis, C. Julii Cæsaris, Ciceronis, Silii Italici, Boetii monumenta, et complurium aliorum exempla, testantur. Tum enim illi se occupatos esse, et negotiis implicatos putabant, cum aut amicos et clientes suos defendebant, aut consiliis atque armis Rempublicam tuebantur. Mea vero, non eo tantum, quod mihi vires quidem corporis exiguæ, ac prope nullæ, ingenium vero tenue atque infirmum contigit, longe alia ratio est: sed ob illud etiam, quod illis, patrio sermone scribentibus, in proclivi atque expedita fuerunt omnia, cum nos, peregrinis linguis, e mutis præceptoribus, cognoscendis, non parvam ætatis partem consumere necesse habeamus. Itaque non recreandi animi ergo, levandive tædii causa, me scriptitare, sed quia facere aliter, salva (quantulacunque illa est) existimatione mea, nequeo, et quas sustineo ærumnas, pene Herculeas videri mihi, speque mea plurimum me deceptum esse, ingenue confiteor. Nam cum annis abhinc quatuor et viginti, non tam mea voluntas, quam inexspectata quædam calamitas, et rerum meliorum spes, in typographicum pistrinum me conjecisset, parvi temporis molestia perpetuam studiis meis secure perfruendi facultatem me redemturum opinabar. Verum quanto aliter evenerit, nemo ignorat, qui aut bibliothecam vestram inspicit, qua meas lucubrationes dignati estis, aut bibliopolia scrutatur. Neque vero hæc gloriandi causa scribo, (quo quid ineptius?) aut ignoratione tenuitatis meæ, (quod enim difficile esse putatur, nosse sese, utcunque didici: studui certe quidem) sed ut fortunam meam narrem, quæ per labores, non tam jucundos et lucrosos, quam necessarios et inevitabiles, ad id ætatis et valetudinis me, nihil tale cogitantem, provexit, ut, cum maxime philosophandum esset, philosophari parum liceat, aut etiam libeat. Neque vero ego solus is sum, quem bonæ suæ rationes fefellerint: sed sive frustratio, sive calamitas hæc, cum multis mihi est communis, me longe sapientioribus. Demosthenes Pæaniensis (cujus eloquentia, quæ sine singulari prudentia et eximia virtute suum tueri nomen haudquaquam potest, quondam per Europam et Asiam celebrata fuit, et nunc etiam omnibus omnium nationum eruditis admirationi est) dum suos Athenienses, ignavia et luxu enervatos, ad recuperandum Græciæ principatum, quem ad annos LXX tenuerant, primum clade Hellespontiaca una cum libertate amissum, deinde Cononis industria receptum, nec multo post a Philippo Macedone callide interceptum, excitare studet, inter alia hoc quoque argumento utitur:

quemadmodum ipsi eos cives suos, qui Rempublicam semel gerendam susceperint, in otium se conferre ubi voluerint, non patiantur: sic et ipsis, qui totius Græciæ patronos se professi fuerint, ab eadem administranda, defendenda atque ornanda recedere, suumque negotium agere, esse nefas. Consimile quiddam, (etsi in magna dissimilitudine) viri ornatissimi, domini et patroni colendi, et ipsi mihi accidisse videtur: ut semel Græcis Oratoribus, Philosophis, Astrologis, Historicis ad interpretandum susceptis, in ea provincia, neque spe quæstus, (qui aut nullus est, aut certe non tantus, ut vel extremæ notæ quispiam notarius eadem mercede illos describendos susciperet) neque gloriolæ cupiditate, instar Crocodili se persequentes fugientis, fugientes persequentis, sed fatali quadam sive necessitate, sive calamitate, pene consenuerim: et vix hoc demum anno ab Atheniensi Republica (quæ peculiares olim servos habuit, quos δημοσίους vocabant) velut in libertatem assertus existimari queam. Et quidem gravi certamine defunctus, bellum difficile ac diuturnum confecisse mihi videor, qui Demosthenem, Æschinem, Ulpianum Rhetorem, cæterosque his adjunctos autores, ita emendatos, declaratos, illustratos et exornatos (quantum in me quidem fuit) exhibuerim, ut obtrectatores atque invidos meos hortari non dubitem, ut, si hæc mea non probant, ipsi proferant meliora. Qui etsi non pauci, neque parum molesti mihi fuerunt: tamen, si cum iis comparentur, qui bene de me sentiunt, meque et mea magnifaciunt et amant, facile, ut opinor, apparebit, et majorem et meliorem partem stare a nobis: eaque inter hos et illos exsistet proportio, quam apud Homerum Agamemnon Trojanorum et Græcorum esse affirmat: ut, si Græci in decurias conviviorum describantur, et singulis decuriis singuli Trojani ministri assignentur, complures decuriæ propter illorum paucitatem, horum multitudinem, sint pincerna cariturae. Neque ulli eorum, qui me reprehendunt et exagitant, non modo nihil elegantius et splendidius, sed (in eodem quidem scribendi genere) nihil prorsus intra quinque totas olympiadas, longissimum, in vitæ humanæ brevitate, spacium, ediderunt. Ut igitur illi verbis asperioribus me accusant et vituperant, ita factis fide dignioribus et absolvunt et laudant, et publice quasi proclamant, suis calumniis non habendam esse fidem, neque condemnandum aut contemnendum esse quenquam, nisi causa percognita et satis explorata. Interim vero me per annos complures hoc opus ita noctes diesque occupavit, ut non multo suaviorem vitam egerim, quam ii, quos Dionysius tyrannus in Latomias conjiciebat: ita certe quidem defatigavit, ut, qui mihi, post annorum XL servitutem, otium mediocre, quod vestra munificentia mihi fecit, honestoque stipendio decreto, hæc elaborandi potestatem et facultatem dedit, inviderit, omnes se Zoilos, omnes Momos, maledicentia et obtre-

ctandi libidine superare fateatur. Cæterum hæc qualia et quantulacunque sunt, non tam mea vobis, amplissimi viri, offero, quam vestra vobis restituo. Nunquam enim conari ea potuissem, nisi vestra benignitas, tanquam salutare quoddam sidus, mihi affulsisset. Neque vero vel primus hujus operis patronus, in cujus id nomine jam tertium apparuit, vel quisquam alius, levitatis arguere me poterit. Nam cum ille in prædia sua se recepturus, me quasi emancipatum e familia, vestræ fidei et liberalitati commisisset, una mecum etiam ea vobis tradidit, quæ Musæ meæ sub vestro patrocinio effecissent. Deinde ita prodit Demosthenes, (modo operæ typographicæ non de integro deformarint ea, quæ ego summo labore expolivi. longe a prelo absum, et alias alios codices et chartas typographo misi) sic igitur, inquam (quod quidem in me fuit) se spectandum Demosthenes cum non aspernando comitatu præbet,

JAM POSITIS NOVUS EXUVIIS NITIDUSQUE JUVENTA,

et tot auctus accessionibus, ut eundem esse vix quisquam agnoscat. Hoc quidem affirmare ausim, majore molestia pene unius orationis recognitionem mihi constitisse, quam totam primam interpretationem: sive, aut jam urgens, aut certe adventans senectus, laboris sensu nunc magis afficitur, quem tum juventutis vigor levabat: sive aliud est, quicquid in mentem inciderit, æstu quodam animi effundere: aliud, scribere meditata, et singula pene verba quasi statera aurificis expendere atque examinare. Neque tamen (quod sæpe testatus sum, et nunc postremo testatum esse volo) Demosthenicam eloquentiam expressisse me confido, qui et autoritate sua caret, (quæ quantum in dicendo valeat, quis nescit?) neque Lectores ita attentos habere potest, qui sua nihil interesse censent ea, quæ scripta sunt, ut fuerunt auditores, quorum et dignitas et salus agebatur: elocutione item et actione destituitur (cui et primas ille et secundas et tertias dedit) sed inventionem et collocationem tam rerum, quam verborum appendere, fide optima, et perspicuo puroque orationis genere repræsentare, sum conatus. Quæ et ipsa in sua nativa lingua multo sunt et magis propria, et significantiora, et jucundiora, et illustriora: eaque de causa interpretationi meæ Græcum archetypon est additum, quo hujus ornatissimæ et copiosissimæ linguæ vel periti vel studiosi fruantur. Nec tamen illud ipsum qui legent, ita miraturi sunt Demosthenem, (id quod Æschines, æmulus et adversarius ejus dixisse fertur) ut si ipsum audissent. Quanto alia res fuit, cum M. Tullius Consul, purpuratus, in sella curuli cum majestate assidens, ab omnibus bonis pater patriæ, et quasi alter urbis conditor habitus, solicitudinem de republica summam, salutis vero suæ prope neglectum præ se ferens, in summo orbis terrarum concilio (qui non tam senatorum, quam regum consessus videri po-

tuit) omnium oculis atque animis in ipsum intentis, consilium, auxilium, incolumitatem ab eo expetentium, contra conjuratos maxima suavissimaque voce, cum singulari dignitate actionis, motuque et gestu corporis totius decentissimo, peroravit: quam cum eadem illa oratio nunc vel tacite ab otioso quopiam et securo percurritur: vel a rhetorculo, adeo nullum animi motum et dolorem adhibente, ut etiam sententias, earumque circumscriptiones, vel ex imbecillitate spiritus, vel ob artis pronunciandi inscientiam divellat atque disperdat, sine ulla varietate pro suggesto recitatur? Neque vero vobis, viri amplissimi, qui plerique in Italia, Hispania, Gallia, partim studiorum causa, partim ob gravissima et publica et privata negotia versati, homines eloquentes, et sacros oratores cóncionantes audivistis, ulla tali consideratione et fictione est opus: ipsi recordamini, ut illi soleant non mulierculas tantum, rudemque plebeculam permovere, sed homines etiam graves et constantes omni varietate affectuum agitare, nunc excutere lacrymas, nunc easdem quasi abstergere, modo iram exstimulare, mox placare iratos, et flectere ad commiserationem, jam deprimere ad inferos, paulo post velut extra sese raptos supra nubes attollere, ut in paradiso, et illustrissimo summi cœli amphitheatro, incredibili gestientis animi lætitia et exsultatione versari sibi videantur. Sed ad Græcum archetypon redeo, in cujus mendis si non tollendis, at minuendis, aut saltem indicandis, quid jam olim præstiterim, doctis non est ignotum: et tamen ejusmodi id fuit, ut pro laude ingenii ac diligentiæ, temeritatis in divinando, et corruptelæ crimen mihi a nonnullis, improbioribusne, an stultioribus dicam, nescio, impingeretur. Nunc vero XV codicum inter se collatio, id quoque crimen diluit, conjecturis meis plerisque scriptura vetere comprobatis: et iis, quæ sive librariorum incuria prætermissa, sive codicum mutilatione deleta, nullius ingenio addi poterant, completis. Et tamen illi quoque tot, tamque vetusti codices, nonnullis locis parum auxilii tulerunt: quæ loca mihi pleraque plana et aperta fecit meum quoddam divinationis genus. Quod cujusmodi sit, quæritis? Neque Delphici tripodis simile, neque auspiciorum et auguriorum, neque aliarum sive superstitionum, sive observationum veterum, sed simplex et naturale, et nemini docto et sagaci ingenio prædito negatum. Quod igitur illud est? Artis Grammaticæ cognitio accurata, multa et diligens optimorum scriptorum lectio, quorum alii alios declarant: stili autoris observatio: animus in sententias non minus, ac pene magis etiam, quam in verba, intentus: eorum, quæ antecedunt et sequuntur, inter se comparatio: ea denique persuasio, quicquid vel in verbis absonum, vel in sensis frigidum appareat, id non a viris diligentissimis, prudentissimis, disertissimis scriptum, sed a negligentibus, imperitis, temerariis librariis esse depravatum. Habeo etiam animo meo consi-

gnatas notas quasdam, et ex animadversione variæ scripturæ quasi vestigia impressa, quæ illos in errorem duxisse videantur. Qua de re alibi egi uberius. Nunc ad manuscriptos codices redeo: inter quos is, quem vestra Bibliotheca suppeditavit, antiquissimus, et in plerisque optimæ fidei, sic excelluit, ut principatum sibi merito vendicet. Quo minus autem usus illo jam pridem fuerim, minutæ et exoletæ literæ, quas, nec speculis adhibitis, perspicere potui, obstiterunt. Tandem in mentem venit M. Simonis Fabricii, mei collegæ, viri doctissimi, et in Græcis literis exercitatissimi, quem, cum acie oculorum non minus, quam ingenii acumine pollere scirem, rogavi, ut periculum faceret, num quid ex illo fructus capere possemus. In quo ille, pro nostra necessitudine, alacriter morem mihi gessit, susceptoque negotio, tantum volumen celeritate mirabili perlegit, et singulari sagacitate omnes varietates deprehendit, notavit, excerpsit, marginibus impressi codicis adscripsit, additis etiam scholiis, quæ non ingrata, neque inutilia τοῖς φιλέλλησι fore spero. Qui una mecum tam illius industriæ, quam vestræ beneficentiæ se debere fatebuntur. Erat hic aliquid dicendum de laudibus Demosthenis, nisi is et ipse lectori sui studioso abunde se commendaret, et in promtu essent Ciceronis et aliorum de illo elogia, et meam infantiam viri eloquentissimi et celeberrimi claritas repudiaret. Unum igitur hoc superest, amplissimi viri, domini et patroni colendi, vos ut orem, ut postremum hoc opus meum, quod epitaphii loco mihi esse volo, (nam si qua forte alia secuta fuerint, ea nihil ad hoc esse videbuntur) pari humanitate accipere dignemini, qua commentarios meos Ciceronianorum libellorum, anno abhinc septimo, vestræ bibliothecæ splendore non indignos judicastis: meque ministrum vestrum et clientem observantissimum (ingravescente ætate, et valetudine, ut solet, subinde labascente, et ruente in deterius) commendatum habere pergatis: ab eoque mei defendendi ornandique studio, nec aut invidorum calumniis, (quas quis unquam cavere potuit?) aut imperitorum hominum ineptiis (quas a gravitate et sapientia vestra negligi et repudiari certo scio) deterreamini. Etsi enim apud nonnullos præsentia mea, et simplicitas, atque ab ostentatione et pompa abhorrens animus, vitaque solitaria, minuunt famam: tamen nec exteræ nationes Wolfium ignorant, et posteri scient, et studiosi juvenes, doctique homines, vestram in me liberalitatem ac beneficentiam celebrabunt. Quo minus autem munus hoc meum ab amplitudine vestra repudiatum iri putarem, cum vestra humanitas facit, D. Paulo autore, tanta virtus, ut eam in Deo Opt. Max. cum primis celebret, tum collegarum vestrorum DDD. Matthæi Welseri, Io. Baptistæ Hainzelii, Io. Matthæi Stamleri, ornatissimorum virorum, neque a Musis et Gratiis abhorrentium, autoritas, consiliique mei comprobatio. Valete, pu-

blice et privatim incolumes, ac perpetuo florentes. Ex augusta vestra urbe, quam Ptolemæus Vindelicam, Rheticam alii Augustam dici volunt. Idibus Augusti, natali meo. Anno restitutæ humano generi salutis M. D. LXX.

HIERONYMI WOLFII

Œtingensis ad candidum lectorem in Ulpiani conversionem Præfatio.

En, candide lector, alteram promissi laboris partem, Ulpiani rhetoris X et VIII orationum Demosthenis enarrationem, citius etiam, quam sum pollicitus: opus minus fortasse lectu jucundum, sed studiosis adolescentibus, ut mihi persuadeo, non inutile futurum. Quæ etiam causa fuit, ut molestissimum laborem hunc capere non sim gravatus, et summum devorare tædium, quod quantum fuerit, ii demum intelligent, qui mendas Græci codicis, in singulis fere paginis infinitas, observarint. Ad hæc ipsa commentariorum natura est talis, ut modica voluptatis illecebra laborem et defatigationem levent interpretis, tametsi emendatissimi essent: et ut lectorem requirant, difficultatibus aliquibus intelligendi ipsius autoris conflictantem. Quæ res una fere facit, ut, quæ per se utilia sunt, non modo citra fastidium, sed magna etiam cum aviditate legantur. Etsi autem non dubito, esse plurima, tum grammatica, tum oratoria, quæ studiosus lector explicari sibi diligentius et copiosius, atque etiam dilucidius optet: non tamen abjiciendi videntur ii libri, qui, cum multa utilia contineant, quædam etiam supervacanea admiscent, quædam necessaria prætereunt. De quibus incommodis ego quoque in omni commentariorum genere mecum sæpissime queror: et tamen, cum cogito, si mihi in eodem argumento versandum esset, me quoque præstiturum, fortasse non quod vellem, sed quod possem, veniam do, et boni consulo ea, quibus illi tradere meliora non potuerunt. Quanquam in hoc nostro enarratore injuria temporum, et quorundam temeritas, qui in alienis libris vel mutilandis, vel augendis, vel ex diversorum scriptis, variis quasi centonibus sarciendis, omnem licentiam sibi sumunt, maximam sustinere culpæ partem videtur. Sed in hoc suo quisque judicio fruatur. Me quidem Ulpianum legisse non pœnituit, propter et historias nonnullas indicatas, et vocabula exposita, et artificium multis in locis erudite, nisi fallor, explicatum. In convertendo quidem magnos labores, et non parvas molestias cum ceperim, nescio tamen, an fecerim operæ pretium: non quod ipsos commentarios aspernandos ducam (de quibus quid sentiam, exposui) sed quod in iis tanta est difficultas interpreti, ut superari nulla ratione posse videatur. Pri-

mum enim exemplar ita depravatum est, tum confusione distinctionum, et verbis Demosthenis ab Ulpiani explicatione nulla nóta aut intervallo separatis: tum aut immutatis, aut additis, aut repetitis, aut omissis vocabulis, interdum etiam totis sententiis, ut affirmare non dubitem, me nullum vel in Græca, vel in Latina lingua codicem vidisse pejus tractatum. Deinde ἐξηγήσεις, quas enarrationes interpretari licet, videntur orationem requirere perpetuam, cujus hic alicubi vestigia quædam apparent: ut existimem, ubi verba Demosthenis seorsim ponuntur, ibi ab aliquo librorum corruptore, et importune studioso brevitatis, Ulpiani verba complura esse resecta, ut scholiorum faciem, non ἐξηγήσεων præ se ferant, atque assuta aliena. In connectendis quidem aliorum verbis magna est Græcorum felicitas, præter cætera vel in his duabus particulis, τὸ et δὲ, quibus ceu Delphico gladio utuntur: cum eadem Latino sermone sine longis et molestis ambagibus explicari nulla ratione possint. Huc accedit vocabulorum maxima et copia et varietas, et longe alia, quam Latinorum, ratio: cujus generis sunt, ut e multis pauca delibem, κεφάλαιόν, τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, σημεῖα, εἰκότα, τεκμήρια, ἀντιπίπτον, ἀντίθεσις, ἀνθυποφορὰ, σύγκρισις, ἀντεξέτασις, παράθεσις, ἀντιπαράστασις, ἔνστασις, ἀντίστασις, κατάστασις, προκατάστασις, ἔκφρασις, διασκευὴ, διατύπωσις, ἀποσιώπησις, ὑποσιώπησις, ἀναίρεσις, ἀπόστασις, ἀνατροπὴ, περιτροπὴ, πηλικότης, ποσότης, μέγεθος, εἴσοδος, εἰσβολὴ, εἰσαγωγὴ, προκατασκευὴ, προθεραπεία, προδιόρθωσις, συνδρομὴ, περιδρομὴ, συγχώρησις, σύστασις, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις, ἔλεγχος, ἐνθύμημα, νόημα, ἔννοια, et alia complura. nec enim omnia recensere institui. Jam quid facias in illis adjectivis, ἠθικὸν, παθητικὸν, πραγματικὸν, προκαταστατικὸν, συνεκτικὸν, ἀντιστατικὸν, ἐπιλογικὸν, προοιμιακὸν, ἀπροσδιόριστον, atque id genus aliis, quæ quomodo explicentur, nisi aut improprie, aut barbare, aut longis verborum ambagibus, equidem non reperio: ut nihil dicam, ea præcepta artium, quæ secutus est Ulpianus, ita abhorrere ab ea et Græcorum et Latinorum doctrina, quos hodie in scholis plerique sequuntur, ut sæpe difficile sit divinare, quid sibi velit. Hæc et hujus generis alia incommoda cum attentius perpenderem, parum abfuit, quin totum Ulpianum desererem, ipsius Demosthenis conversione contentus. Sed quum aliorum complurium editos in Demosthenem commentarios, qui sæpe in hoc opere citantur: cujusmodi sunt Apsinis Genethlii, Æsculapii, Alexandri, Diocori, Zenonis, Aspasii, et aliorum, e quibus multa in Ulpianum translata esse suspicor: et ipse Ulpianus quarta Philippica, τάδ', inquit, ἐν τούτοις ἀσαφῆ παραστήσουσιν οἱ ἐξηγηταί: et in oratione de fœdere Alexandreo, οὐκ ἔστιν ἄδηλον, inquit, τοῖς φιλομαθέσιν, ἐξ ὧν ἀνεγνώκασιν ὑπομνημάτων: eos igitur omnes commentarios cum tempus aboleverit, et huic uni tamdiu pepercerit, (etsi enim

quis fuerit hic Ulpianus, quibusve temporibus vixerit, non constat, tamen eum ante aliquot secula vixisse probabile est) cogitabam, in eo vel genium, vel utilitatis aliquid inesse oportere, atque ipse, ut dixi, memineram, me ab eo admonitum, non pauca Demosthenis loca et intellexisse rectius, et diligentius pervestigasse. Quare non committendum arbitrabar, ut Græcarum literarum rudes ea utilitate penitus fraudarentur. In animo igitur erat, præteritis aliis, quæ plus verborum et obscuritatis, quam eruditionis, haberent, utilissima quæque ex eo decerpta inserere meis Annotationibus, quas in totum Demosthenem jampridem institui, et quarta ex parte propemodum absolvi, absoluturus etiam cætera, nisi fortunæ iniquitas certam ac tranquillam sedem, et necessarium ad tantum opus, propter quod plurimi, tum Græci, tum Latini scriptores, evolvendi erunt, otium negaret. Sed ab hoc instituto duæ me rationes depulerunt: una, quod injuria fieri videbatur Ulpiano, si ejus opus, jam ante mutilum, magis etiam truncaretur. Quod enim ego in meis operibus et conversionibus iniquissimo animo ferrem, (et quis ita lenis aut socors est, quin sua scripta temerariis aliorum manibus attrectari et compilari ægre patiatur?) ab eo religiose mihi abstinendum in aliorum etiam lucubrationibus arbitrabar. Altera, quod, quæ ego supervacanea censuissem, alius fortasse cumprimis opportuna sibi et commoda judicasset. Quot enim capita, tot sententiæ, et suam quisque opinionem putat esse optimam, et quam paulo ante probavit, post ipse repudiat, ut mihi cum Luciano exclamare subinde libeat:

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδὸν ἔστι νόημα,
Ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως.

Etsi enim illam academicorum *ἀκαταληψίαν* non probo, infinitæ tamen doctorum et sapientum (ut perhiberi se volunt) cum ab aliis, tum a semetipsis dissensiones, etiam cum nihil dant ambitioni, aut æmulationi, cum simplicis veritatis rationem habere se dicunt, me vehementer movent, ut multis in rebus agendum et pronunciandum esse cautius existimem. Proinde ne studiosi Latini sermonis in hoc opere deteriore conditione essent, quam Græcis literis eruditi, convertendas etiam has Ulpiani enarrationes suscepi, non alia re magis fretus, quam candore et humanitate æqui lectoris, (quis enim iis difficultatibus, quas supra exposui, circumvento, veniam non daret, nisi a communi etiam sensu alienus?) et assiduitate diligentiæ ac in doctrinæ studiis, quibus me iniquum Saturni sidus exiguo cum fructu et voluptate alligavit, tolerantia molestiarum et laborum. Codicem igitur Græcum, ubi id mihi citra temeritatem, atque adeo vere posse facere videbar, partim verbis Demosthenis, ad quæ tota explicatio referenda est, diligenter inspectis, partim sagacibus conjecturis adhibitis, locis plus bis mille correxi, neque fere pauciora

incorrecta præterii, et suspecta atque obscura mihi omnia stellulis signavi. Et sic primæ difficultati mederi sum conatus. De ipso autem artificii oratorii et Ulpianicæ doctrinæ genere, pro sua quisque persuasione vel probet, vel improbet, quod videbitur: modo illud meminerit, eum usitatam suis temporibus rationem, quæ multis ingeniosis et eruditis hominibus placeret, secutum, obstitisse atque invidisse nemini, qui doctius aut explicatius aliquid afferre vellet in medium. Sed hoc ad verborum interpretem eatenus duntaxat attinet, ut ne otio (quo ego certe minime abundo) abusus esse videatur: cætera ipsi autori præstanda sunt, sive is bene, sive male scripserit ac docuerit. Illud autem facere non dubitavi, ut alicubi perpetuam Ulpiani orationem, brevitatis servandæ et molestiæ vitandæ causa, sine ullo autoris detrimento, intersecarem, et verba Demosthenis parentheseos signo clauderem. Veluti cum Ulpianus habet, ἐν δὲ τῷ, οὐχ ἑνὶ δέδωκε τρόπῳ, σοφίζεται ὁ ῥήτωρ, ego sic feci. *Non uno modo dedit)* Hic captiose agit orator. Alioqui si ἐν δὲ τῷ, voluissem exprimere, dicendum fuisset: In his autem verbis, *non uno modo dedit*, captiose agit orator, quod neque dilucidius est, et prolixius, et tale, ut si paucis in versibus sæpius repetatur, fastidio lectorem enecet. Nemo igitur, opinor, hoc factum reprehendet, præsertim cum ita tractatus sit Ulpianus, ut ab enarrationibus ad annotationes, tanquam ab equis ad asinos, devolutus esse videatur. In artis autem vocabulis, quoniam Latinis partim prorsus carebam, partim satis propria non habebam, aut Græca ipsa reliqui, aut Latinam interpretationem, non quam volui, sed quam potui, quamque festinatio et mea et typographi passa est, adjeci. Oporino enim, acerrimi judicii viro, certis de causis, quas nec ipse improbavi, non visum est Ulpianum seorsim esse edendum, sed, quoniam tam mature ad calcem pervenissem, interpretem cum autore suo conjungendum. Maxime autem illud eum ad editionem impulit pene præproperam, quod me longinquum iter adornare intelligebat, in quo (apud exteras præsertim nationes) homo valetudinarius levi aliquo casu ita prosterni potest, ut nunquam resurgat. Maluit igitur Ulpianum qualemcunque edere, quam tot mihi labores omnino perire, quorum fortasse lectoribus etiam aliquis usus esse posset. Nam si spatium ac tempus detur, multa, quæ mihi quoque obscura nunc sunt, declarare posse videor. Quod quia non negligentia mea, sed fortunæ culpa, me pilæ instar huc atque illuc jactantis, prætermissum est, veniam meretur. Et alioqui totum hoc opus omnino tale est, ut cum Ovidio dicendum sit:

En veniam pro laude peto: laudatus abunde,
Non fastiditus si tibi lector ero.

Vale. Basileæ. Cal. Martii. Anno M. D. L.

Clarissimo Viro

HIERONYMO PAUMGARTNERO,

Patricio ac Senatori Norimbergensi, Vincentius Obsopœus

S. D.

Venit nuper in manus meas admirandæ vetustatis exemplar aliquod orationum Demosthenis, Hieronyme, vir clarissime. Quod cum cœpissem cum Aldino conferre, multis in locis illud cum vulgato discrepare comperi. Eos ego locos subnotandos putavi, inque publicam studiosorum utilitatem invulgandos. Quanquam vero his solus privatim frui potuissem, aut in occulto servare tacitus, tamen, cum ab invidentiæ morbo natura abhorream, et candidas musarum januas esse oporteat, ferre non potui, ut, proverbiali convicio, canis in præsepi dicerer. Dabo itaque in lucem utriusque exemplaris lectionem, non statim pronunciaturus, utra sit rectior, nisi in locis aperte mendosis: verum ejus judicii censuram doctioribus relicturus. Tantum enim mihi temere non ausim sumere, ut ea de re judicium faciam. Neminem vero hic meus labor proderit, nisi cui Demosthenes domi fuerit. In tenui labor est, fateor: sed tenuis non gloria, si quibus in locis Demosthenem aut correxerimus, aut illi pristinum nitorem hujus vetusti exemplaris subsidio restituerimus. Non attollam hic verbis quicquam, non sunt ista meæ industriæ, sed diligentiæ, quam conferendis exemplaribus impendi. Sunt hodie non parum multi, qui, cum in autore aliquo vel unicum adverbiolum, aut conjunctiunculam secus positam, aut supervacuam invenerint, Dii boni, quos protinus triumphos, quas gloriationes proferunt? quam insolenter sibi placent, nimirum se solos acutissime perspexisse, quod homines alioqui oculatissimos fugerit. Estque ob unam atque alteram dictiunculam protinus totus autor emendatior habendus, et ad vetustissima exemplaria restitutus credendus. Quid autem mendarum et erratorum hodie hoc mendacio in scriptoribus quotidie in lucem prodeuntibus nobis non obtrudunt typographi? Adeo solenne et usu receptum est, omnium librorum titulis addere: Ad vetustissima exemplaria restitutus, et ab infinitis mendis repurgatus. Si tamen hoc licet alteri in latino quopiam, neque tantæ classis autore, invento uno atque altero verbulo rectiore et emendatiore, exclamare: Reperi, non quod pueri clamitant in faba se reperisse: cur mihi non idem liceat in Demosthene, autore tanto, tamque eximio? Quanquam quid nos repererimus, verbis jactantioribus opus non est: res ipsa indicabit. Atque utinam integrum exemplar nobis oblatum fuisset, ut ad eum modum omnes orationes inter se collatas emendare potuissemus, non permutassem opes

meas cum Crœsi aut Crassi divitiis. Sed enim, quæ nobis reperta sunt, ea aliis candide impertiemus: rogaturi lectores, ut hæc, qualiacunque sint, boni consulant, et his nobiscum utantur, et si quid rectius istis ipsi aliquando invenerint, nobis vicissim benigne communicent. Tibi vero, Hieronyme ornatissime, hoc quicquid est opusculi, nominatim dedico, cum Demosthenis amatori summo, tum lectori diligentissimo, et imitatori felicissimo. Neque enim antiquitate generis solum, sed pulcherrimis quoque virtutum ornamentis decoratus es, et utriusque literaturæ peritissimus. Accipe itaque libellum hunc studii in te mei monumentum et pignus, quod tibi amicitiæ nostræ quondam initæ, et condiscipulatus nostri memoriam refricet. Ornatissimos atque eruditissimos viros, Andream Osiandrum, Dominicum Sleupnerum, Venceslaum Lyncum, Thomam Venatorium, Ioachimum Camerarium, Michaelem Rotingium, D. Christophorum Kolerum, Erasmum Ebnerum, M. Hieronymum Schallerum, præterea D. Ioannem Magenpuchium, alterum Æsculapium, et reliquos literarii sodalitii proceres, meis verbis communiter saluta. Tu vero cum primis bene vale. Onoltzbachii, mense Novembri, Anno M. D. XXXIII.

Clarissimo Viro

HIERONYMO PAUMGARTNERO,

Hieron. F. consuli Norimbergensi, Hieron. Wolfius

S. D.

Fortes creari fortibus et bonis, etsi non semper id fieri videamus, Horatio facilius concedi potest, quam humanis et doctis humanos et doctos. Plerumque enim, paterna freti gloria, discendi laborem fugiunt, et literas et literatos contemnentes, et fastum ac despicientiam aliorum laudi sibi ducunt. In quorum utroque quantopere errent et peccent, nemini est obscurum. Tu vero, Consul ornatissime, contrariam viam ingressus, ad paternæ virtutis, eruditionis, humanitatis imitationem sic te composuisti, ut pater omni laude cumulatus, et illustri gloria per Christiani nominis orbem celebris in te revixisse videatur. Habet inclyta respublica Norimbergensis alterum, ac potius eundem Hieronymum Paumgartnerum, virum eruditum, civem patriæ amantem, senatorem gravem, consulem prudentem, et disertum. Habent homines docti et ingeniosi adolescentes patronum et Mecœnatem: recognoscunt cives tui prænomen et nomen idem: eandem staturæ proceritatem et formæ dignitatem cum grata recordatione patris intuentur: iisque rebus desiderium illius leniunt et consolantur. Fuit et mihi abhinc triennium, cum Norimbergæ in Christophori Fabii Iulii I. C. viri optimi

et humanissimi, veteris amici mei, ædibus una pranderemus, et conspectus tuus iis de causis, quas exposui, perjucundus, et multo gratior comitas orationis, qua me ultro ad renovandam rerum paternarum amicitiam perhumaniter invitabas. Cui etsi ego meam tenuitatem esse imparem, facile video, tamen *αἱ καθ' ὑπεροχὴν φιλίαι* sic locum habere possunt, si cum iis etiam *φιλανθρωπίας ὑπεροχὴ* conjungatur, quæ in Deo Opt. Max. tanta est et tam admiranda, ut ejus cogitatione mens humana extra sese quodammodo rapta penitus obstupescat, et illa abysso divinæ bonitatis absorbeatur. Quam ego olim considerans, cum nescio quid de mense Decembri scriberem, in hoc distichon erupi:

Omnia quod superat miracula, CHRISTUS IESUS
Tam voluit nasci, cum DEUS *esset,* HOMO.

Facit igitur *ἡ τῆς φιλανθρωπίας σου ὑπεροχή*, ut *τὴν καθ' ὑπεροχὴν φιλίαν σου*, non fraudi, sed laudi mihi fore sperem: vicissimque eandem observantiam tuæ quoque præstantiæ polliceor, qua patrem tuum ab ineunte ætate usque ab obitum sum prosecutus. Nam cum illi puer etiamnum a Sebaldo Heideno præceptore meo amantissimo, nescio quo ingenii et studii cujusdam singularis nomine commendatus fuissem, et tum bene de me sentire cœpit, et de adulto, dum reipub. vestræ inservirem, præsens et absens bene mereri non destitit. Itaque ut viventem colueram, ita etiam defuncti memoriam versiculis non tam bonis, quam bono animo scriptis, (nam me perpetuo cum morbis molestisque laboribus conflictantem et Apollo et Musæ omnes destituerunt) te præsertim hortatore, celebrandum esse duxi: quos ideo ad te mitto, ut in eodem opusculo, non magno illo quidem, sed magno autori intelligendo serviente, quem et pater et filius magnifaciunt, mentio utriusque, si minus honorifica, at ab animo grato et memori profecta, exstaret. Vale. Augustæ Vindel. Calendis Decembris. Anno M. D. LXIX.

HIERONYMUS WOLFIUS

Eusebio Episcopio suo

S.

QUANTI manuscriptos codices plerique faciant (quod nec ipse contemno) cum non ignorarem, dolui sane, Augustanæ Reipublicæ vetustissimum Demosthenis exemplar, cum ob temporis angustias, tum propter minutas et exoletas literas, a me, nec vitreis istis Lamiarum oculis adhibitis, potuisse perspici et cum impressis conferri. Sed cum mihi Luteciana editio de sententia D. Theodori Zwingeri, cujus judicio plurimum tribuo, et tua, mi Episcopi, cujus voluntati in re honesta morem gerere et debeo et cupio, perlegenda, græcolatini Demosthenis impressionem prorogasset, egi cum egregie docto

et honesto viro, Simone Fabricio, scholæ nostræ magistro diligentissimo, cujus et ingenii acumen, et acies oculorum, et in græcis literis judicium atque exercitatio nota mihi esset, ut eam provinciam (si aut res facultatem haberet, aut, si quod operæ pretium se facturum esse confideret) suscipere non gravaretur. In quo ille mihi pro necessitudine nostra non modo privata, sed etiam publica, (sumus enim collegæ in eodem græcas latinasque literas docendi munere) et ob rei literariæ promovendæ studium haud graviter morem gessit, atque, opere confecto, hoc modo ad me scripsit:

Optimo Viro

HIERONYMO WOLFIO

Compatri suo unice colendo

S.

Mitto ad te, mi optatissime compater, Orationum Demosthenicarum exemplar, in quo varias ac diversas lectiones ex veteri manuscripto codice diligenter et accurate perspecto, et ad editionem Hervagianam collato, bona fide notavi, multisque in locis gravissimum ac eloquentissimum oratorem fœde ac turpiter mutilatum depravatumque offendi: (præter enim innumera pene librarii menda, constructionisque verborum perturbationem, integros interdum versus præteritos atque omissos reperi) quem tamen studio, opera atque industria tua perpolitum, integritatique ac nitori suo restitutum, sic jam exiturum speramus, ut non multa in ejus orationibus, sive splendorem verborum, sive sententiarum ornamenta spectes, homines ingeniosi ac docti desideraturi sunt. Ego tantum profecto veteris codicis antiquitati tribuo, ut is vel propter solam numerorum concinnitatem et suavitatem admirabilem compositionis (quæ in altera editione desiderari aliqua ex parte videtur) publicis sumtibus totus describendus, pervulgandus atque edendus mihi esse videatur.

Nam cum unus Demosthenes inter omnes oratores græcos excelleret, quod summam prudentiam, summamque vim haberet dicendi, ejus fulmina (ut inquit Cicero) non ita vibrassent, nisi numeris contorta ferrentur, quorum ceu lineamenta ac vestigia quædam singularia in manuscripto codice apparere atque conspici posse existimo. Continet is liber fere omnes Demosthenis orationes præter *ἐπιστολὴν φιλίππου, Δημοσθένους ἐπιστολὰς, προοίμια δημηγορικὰ, ἐπιτάφιον καὶ ἐρωτικὸν λόγον, τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον κατὰ στεφάνου ψευδομαρτυριῶν, τὸν κατὰ εὐέργου καὶ μνησιβούλου, τὸν πρὸς κάλλιππον, τὸν κατὰ νεαίρας.*

Scholia quoque græca in margine notata descripsissem, atque ad te misissem: sed video pleraque esse eadem cum iis, quæ in exemplari græco Luteciaanæ editionis reperiuntur.

Reliquum est, ut ipse, quem omnes in omni judicio elegantissi-

mum judicant, pro ingenio tuo singulari, præstantissimum oratorem, artificio quodam et expolitione distinctum, notisque insignibus illustratum in lucem de integro nunc proferas, pristinæque dignitati suæ restituas: qua re non posteritati tantum plurimum commodabis, sed æternum etiam virtutis, doctrinæ, industriæ, laborumque tuorum præconium colliges, summamque gloriam ac laudem tibi comparabis. Vale.

SIMON FABRICIUS
Marcopibertanus Francus.

Ego vero singulari diligentia et judicio viri egregie docti delectatus, pleraque ab eo notata subjeci: quamvis animadverterem, Augustanum codicem habere non pauca et cum meis conjecturis et cum cæteris ἐκδεδομένοις τε καὶ ἀνεκδότοις consentientia. In hoc enim genere contra præceptum Isocratis πλεονάζειν, ἀλλὰ μὴ ἐλλείπειν εἱλόμην. Quod factum nostrum in optimam partem candidos lectores accipere, et ærumnis nostris suo commodo frui velim. In eo autem, quod idem Fabricius censet, totum exemplar esse de integro describendum, his de causis ab illo dissentio, quod et qui id bona fide præstare possit, eo ipso excepto, hic scio neminem, et eandem lectionem ex æquo probaturi omnes non essent: et ex hac varietate diversarum lectionum, ea quivis homo doctus facile deliget, quæ maxime probet: et ἡ τετριμμένη ὁδὸς, κατὰ τὴν πάλαι παροιμίαν, ἐστὶν ἀσφαλεστάτη. Vale.

I. TAYLORI

AD SUUM DEMOSTHENEM DEDICATIO.

Nobilissimo Illustrissimoque Dno. Dno.

IOANNI

Comiti GRANVILLE, *Vice-Comiti* CARTERET, *Baroni* CARTERET *de* HAWNES, *Insulæ* JERSEIENSIS *Ballivo Regio*, *Domino* *de* STO. OUEN, *Augustissimo Britanniarum Regi a* *Sanctioribus Consiliis*, *etc.*

OFFERO Tibi, Vir longe Illustrissime, Scriptorem, cui, incredibili omnium ætatum consensu, maxima vis dicendi conceditur, Atheniensem DEMOSTHENEM: Metam illam eloquentiæ humanæ, in quo sc. natura, quid erat in illo genere laudis summum, experta esse videtur, et monumentum posteris tradidisse, quantum optima animi indoles acute et feliciter inveniendo, quantum mellitissima lingua ornate et eleganter dicendo, quantum denique (ut fama fertur, nam id hodie non sentimus) studium et oris confirmatio apte et erudite pronunciando, consequi potuisset.

Eum ut ad Te potissimum deferrem, Vir Nobilissime, nobis felicissime cessit, quod non mea me magis voluntas incitaret, quam admoneret publica omnium exspectatio. Efflagitarunt, inquam, populares Tui, ut prodiret iste orator Tuo numini consecratus, eodem animo, quo sentiunt, eodem ore, quo profitentur, Te unice natum esse ad eum feliciter imitandum. Voluerunt, ut esset, aliqua saltem ex parte, locus Tuæ sollicitudini in eo auctore edendo, quem omnibus iis virtutibus, quæ civilem hominem decent, quem gratia dicendi, consiliorum gravitate, incredibili studio reip. et genere orationis, totum effinxisti.

Proinde merito gaudebam, eum maxime ex omni antiquitate ad hanc nostram ætatem, meamque operam reservari expoliendum. Cujus evulgandi ratio tam propriam Tibi et peculiarem hanc nostram nuncupationem fecit, quam diuturni temporis usus istiusmodi commendationes vel communes reddit, vel suspiciosas. Nihil enim assentationi, nihil consuetudini datum iri sensi: nihil de Te ita dici posse, ut idem illud de alio, vel in hac, vel in longa majorum memoria, dici potuisse videretur: tantum autem a me exspectare orationis necessitatem, quantum ab aliis solet vel emendicare fortuna, et exprimere adulatio.

Præterquam vero, quod omnibus notum sit, qui de hujusce gentis laudibus aliquid norunt, quantum nobilissimum hunc scriptorem præ cæteris antiquæ eruditionis et eloquentiæ auctoribus didicisti, nobis id etiam privatim innotescit, tantum eum Tibi adferre voluptatis in evolvendo, quantum publice adtulerit fructus ad imitandum. Quoties Te audivi (audivi autem sæpenumero) memoriter ea loca adducere, prout sermonis nostri ratio postulabat, quæ ille vel sapienter in usum suorum civium elaboravit, vel magnifice ad posterorum admirationem, toties Te memini tanta cum gratia, tanta oris suavitate, tam eleganter ea recitare, quam ille scripserit feliciter.

Jam vero quale est illud, non solum studio et assiduo labore efficere, ut hæ artes essent in Te summæ, verum etiam gratia et præsidio, ut apud alios quodammodo essent perpetuæ! Nam cum oratorem hunc nostrum emaculandum in me receperim, (recepi autem diligenter, cum tanti auctoris celebritate, tum Tui nominis religione non mediocriter permotus) nihil a Te non est elaboratum, ut prodiret tum ornatissime, tum etiam emendatissime. Proinde Demosthenem Tuum omni officiorum beneficiorumque genere demereri velles, et ut tantum jam foret in consilio tuo sollicitudinis, quantum olim erat in exemplo auctoritatis. Non in adumbranda operis imagine, non in ordinibus disponendis atque adornandis, Tuum deerat studium aut diligentia, non hortatio ad ea loca penitius recolenda, ubi desiderari videretur quædam animi intentio, non in iis una recolendis solertia et auctoritas. Nemo erat vel supellectile libraria,

vel ullo ad hanc rem aut usu aut consilio paulo instructior, cujus Tu fidem non implorasti. Postremo in quodam colloquio, cujusmodi consuetudine me honorare soles, cum de MStorum usu et præstantia sermo inter nos haberetur, atque in mentionem incideremus vetustorum exemplarium, quæ in instructissima Bibliotheca VIENNÆ AUSTRIACÆ adservantur, (idque memini me fecisse dolenti potius similem, quod propter vel itineris longitudinem, vel rei ipsius difficultatem, nostrorum hominum paucissimis eorum usus aliquis contingeret, quam optanti, neque exspectanti, fore, ut mihi aliquando contingeret) Tu protinus ea, qua merito eras apud AUGUSTISSIMAM IMPERATRICEM gratia, curasti, ut mihi necopinanti depromeretur exemplar et ætate et sinceritate spectatissimum, atque ad nitorem Tui DEMOSTHENIS accederet quasi cumulus, istius membranæ varietas, summa, quam vidi, et morosa diligentia exactissime descripta. Ita res maximas imperii, et gravissimas nostræ reip. curas cum literarum fortunis temperasti; atque ea studia, quæ per hosce aliquot annos summa cum inclementia nonnulli ne in otio quidem patienter adspicere solebant, Tu interea in maximis muniis exercitatissimus, non solum diligenter excolere, verum etiam utiliter propagare potuisti.

Scilicet a Te ereptum iri illud noluisti, quod est in isto fastigio dignitatis pene exoptatissimum. Noluisti tantum apud Te valere auctoritatem diuturno usu confirmatam, ut non in commovendis studiosorum ingeniis, et posterorum simul usui, Tuæque consuleres immortalitati. Nam uti nullum est magno viro impendii genus dignius, nullum honorificentius, quam quod erogatur in posteros, easque arbores conserere, quæ et alteri ætati sunt profuturæ: ita nulla est sincerior ratio laudis atque honestatis, quam prædicatio eorum virtutis, qui cultissimas disciplinas apud retroactam ætatem vel excitaverunt beneficiis, vel exemplo confirmarunt, vel propagarunt denique consilio et prudentia. Curasti igitur, ut Te ita posteritas sentiret, uti nos hodie non nisi de optimis sentimus. Eadem illa ætas, quæ cæteras res deterere aut obruere solet, Tuis semper aliquid additura est laudibus, suumque suffragium adponet, non huic tantum orationi nostræ, verum iis etiam, quæ, nescio an magis pudoris Tui conscientia permotus, an tenuitatis ingenii nostri, sentio tantum, eloqui non audeam.

Neque ab iis sane, qui negligunt omnem hanc rationem eruditionis atque ingeniorum exercitationem, vere illud dicitur, parum ad vitam atque ad remp. proficere, cultissimas licet, disciplinas, in quibus omnibus remissio quædam animorum et liberalis solummodo oblectatio quæritur; neque par esse, ut ea studia, quæ politioribus in artibus, atque in quadam elegantia literarum versantur, aut nostrum otium in iis excolendis, aut vestrum favorem in prorogandis

exercerent. Clamant ingenii facultates, parum in se esse laudabilis, si iis, qui eas in se habent, iisve, quos delectare possint, sint jucundæ, ni humano etiam generi essent quodammodo fructuosæ: proinde negligendam esse prorsus, aut exterminandam potius, eloquentiam, maxime autem cascam illam, et exoletam, et antiquorum solummodo literis inclusam, cujus si non omnis, at præcipua saltem, laus in delectu verborum, in decore clausularum, et in quadam ubertate orationis continetur.

Esse quandam incredibilem jucunditatem suavitatemque in eo genere literarum, quæ etiam occupatissimos percellere solet, nisi earum artium, quibus ad humanitatem informamur, plane rudes fuerint, neque ego negare possum, qui in antiquæ eloquentiæ auctoribus expoliendis aliquam ætatis partem contriverim, neque apud Te confiteri pudet, qui me, ut id constanter facerem, tantum omni beneficiorum genere impulisti, quantum incendisti hortatu atque auctoritate. Quid enim tam potest esse cognitu jucundum, quam gravissimis sententiis atque omni ornatu verborum distincta oratio et perpolita: Atheniensium præcipue, a quibus summa dicendi vis et inventa et perfecta esse creditur: atque ejus demum scriptoris, qui felicitate in excogitando, in explicando atque ornando nitore, tantum cæteris in ea urbe præstitit, quantum ea ipsa omnibus omnino nationibus antecellere judicatur?

Sed neque in isto genere laudis, si quid sit tamen in apta collocatione verborum, et in numerosa conformatione orationis laudandum, istorum hominum Excellentia passa est se contineri: neque ad Rempublicam adtulerunt infructuosam ingenii culturam, vel ii, qui in ista disciplina enituerunt, vel ii, qui eorum monumenta cum aliqua animorum attentione contemplantur. Quis enim nescit, multum utique conferre ad moderationem civitatis diligentissimam pervestigationem earum omnium rationum, quibus hominum mentes vel ad iram, aut odium, aut dolorem incitantur, vel ab iis reflectuntur? Verumtamen, quæ de naturis hominum et de vi omni humanitatis accurate in scholis disputantur, exarescant plane necesse est, nisi exsistat quidam, qui ea mentibus hominum ac sensibus, forensi usu, et gravitate quadam orationis, accommodare possit. Arma illa vel inflammandis animorum motibus vel extinguendis, scitissime quidem in umbra cudi potuerunt: in acie vero reipublicæ non poterunt utiliter nisi ab oratore geri. Deinde, si eorum laudamus industriam, qui de legibus jubendis aut vetandis, de perspiciendis rationibus constituendarum regendarumque civitatum, de sociis, de vectigalibus, de omni reipublicæ genere, cæterisque, sine quibus hominum societas aut esse, aut bene administrata esse non potest, quidquam literis mandarunt, quorum omnis, necessaria quidem, cognitio in exilitate quadam doctrinæ, et quasi in lineis reipublicæ

describendis versatur; quanto magis conformationem hujus disciplinæ, rationemque totius eloquentiæ, quæ et locorum opportunitate solerter disponere, et orationis lumine luculente distinguere possit, quæ illi vel prudenter investigarunt, vel artificiose tradiderunt? Perinde uti in mutis quoque artibus, tametsi eorum, qui aut in instrumentis conficiendis, aut in terendis coloribus exercentur, nemini subtilitas in suo artificii genere desit, dissimilis tamen laus et excellentior longe habenda est ea ratio ingenii, quæ in tabula perfectissimam istam imaginem exprimit, cujus in obtutu atque admiratione tota occupata erit posteritas.

His si addidero, intercedere quandam necessitudinem, qua conjungitur istius gentis eloquentia, non dicam cum Tua, qui propria quadam felicitate, non communi cæterorum exercitatione, DEMOSTHENEM exscribis, verum cum ea ratione dicendi, quæ hodie in foro, in curia, et senatu efflorescit; a plurimorum opinione non discedam. Habet enim eloquentia quosdam quasi flexus ætatis, et variam subinde maturitatem: et omnis noster forensis labor (sive id industria sit effectum, sive casu quodam contigerit, ut ad quandam quasi similitudinem contentionemque deveniretur) et sententiarum clausulis, et sermonis gravitate, et genere lacessendi et respondendi, tota denique figura orationis, quam studiosissimi quique magistri in animo conceperunt, græcæ laudi ab omni parte, quam Romanæ est propior. Nimirum ea eloquentia, quam in DEMOSTHENE, torrentis ritu, præcipitari non sine religione quadam contemplamur, deinde post ætatis aliquem decursum, in CICERONE, ubere flumine exundare, et latiori ambitu diffundi et expatiari, jam in pristinum alveum se recipere velle videtur. Non quasi aut huic impetu, aut illi ubertate præstemus; nec quasi in altero desit ornatus, in altero redundet; sed quod genere orandi ætas nostra velocitatem potius DEMOSTHENIS, quam CICERONIS copiam æmulata sit, licet ingenii præstantia et felicitate utrique multum cedamus.

Et profecto quemadmodum ea tempora, quæ DEMOSTHENEM tulerunt, imaginem Eloquentiæ nobis reliquerunt, quam feliciter imitari possimus, ita quandam similitudinem Reip. quam tueremur. Græcas urbes PHILIPPUS R. bello lacessivit. Inter eas maxime inclaruerunt ATHENÆ: nam et armorum usu et rerum gestarum fama cum plurimum posse videbantur, cæteris etiam providere et præesse solebant. Ibi cum Macedo nonnullas civitates largitionibus corrumpere, vi et obsidione concutere cœpit, num DEMOSTHENIS Tui aut deerat in prospiciendis periculis Solertia, aut in admonendis cogendisque sociis Sedulitas, aut in cunctorum denique animis excitandis Studium et Eloquentia? Alios enim nactus est, quos neque latuerunt quidem PHILIPPI insidiæ, neque propriæ fu-

git salutis ratio: verum qui otio et diuturnitate pacis nimium se passi sunt marcescere. Hi igitur Orationis quasi admotis facibus erant inflammandi. Alios rursus, qui licet MACEDONIÆ finibus proximi, incendium tamen istud omnium fortunarum aut non videre, aut non satis pro magnitudine periculi timere videbantur. Hi prudentia et omni consiliorum salubritate erant commonendi. Domi Cives suos edocuit, summum reip. esse præsidium, si quando eorum animos a PHILIPPO abalienari sentirent, quorum opibus et amicitia istius olim crevit dominatio: subveniendum esse ei opportunitate cum consiliorum constantia, tum etiam maturitate auxilii: neque tum solum timendum esse PHILIPPUM, ubi ATTICAM invaserit, verum ubi aut oppressis Sociis P. A., aut deceptis, aut quoque modo disjectis, liceret id ei facere, quandocunque libuerit. Rursus cum communem rempublicam fœderatarum Civitatum Legatus obiret, (quid enim aliud judicemus Gentes, loco quidem, moribus et imperii genere dissitas, belli tamen fortuna, et libertatis vinculo conjunctissimas, quam faciem quandam et figuram reip.?) universos pares esse posse docebat; dispersos militia, aut discordes consiliis, aut animo fractos testabatur perituros. Omnibus autem palam edicebat, unam esse cum PHILIPPO pacis rationem, eam nempe, in qua ille non hostilem animum deponeret, voluntatemque nocendi, verum etiam facultatem. Quid? Nos, quos conditio temporum fortunæ quadam similitudine pene conclusit, anne morum consiliorumve disjunget inconstantia? Anne minora ea existimabimus, majestatem reipublicæ, salutem Civium, præsidium Sociorum, vindicias Libertatis, quam ii olim existimarunt, quibus gloria et auctoritate imperii non cedimus, felicitate et fortuna superamus? Non per illos, qui in acie CHÆRONENSI, multitudine quidem oppressi, animis invicti, pro communi libertate Græciæ ceciderunt! Non per illos, qui in DETTINGENSI, melioribus auspiciis, regioque ductu, communem EUROPÆ hostem fortissime repulerunt!

Tædet Te forsitan prolixioris Orationis nostræ: tædet etiam, puto, quoniam occupata est in recensendis Tuis virtutibus. Paucis tamen repetendum, quantum vel ex summis laudibus sibi jure arroget tenerorum ingeniorum conformatio, atque ea cultura, qua juvenum animi finguntur ad omnem speciem atque excellentiam virtutis. Neque enim ista commentatio ab ea fama, quam de DEMOSTHENE accepimus, neque a Tuis moribus abhorrebit, neque denique ab indole istius loci, unde has literas ad Te dedi; ubi usus sane noster et commoratio istam saltem adtulit jucunditatem memoriæ, ut plurimos præstantissimorum ingeniorum fructus partim in optimam spem maturescere, partim jam a rep. decerpi sentirem, quos ipse nostrorum hominum cura et præceptis consertos et excultos esse recordabar.

DEMOSTHENES ille noster PLATONEM, uti Nos hodie eum cum PLATONE, et assidue audivit, et lectitavit studiosissime; atque ab eo fonte nonnullos rivos ad suæ artis studium a multis duxisse creditur. Neque ACADEMIÆ solum operam dedit, et a summo isto Magistro ornate splendideque loqui didicit, verum THUCYDIDIS eousque studiosus, ut eum octies sua manu descripsisse perhiberetur, et absumtis incendio quodam cunctis exemplaribus, eas historias memoriter redintegrasse, ab eo densitatem illam majestatemque sententiarum derivavit. A Dialecticis argumentationum subtilitates, a Rhetoribus genera causarum, infinitamque quæstionum varietatem adripuit: et cum ex sua arte colorem orationis, ex scena, atque histrionibus oris conformationem, gestum habitumque accersivit. Denique gravissima naturæ impedimenta incredibili meditatione atque exercitatione sustulit; et cum, sive laterum infirmitate, sive spiritus angustia, sive linguæ vitio, neque expedite neque plane quidem loqueretur, perfecit diligentia et industria, ut nemo eum non solum contentione dicendi, verum neque majestate vocis, aut ornatu pronunciationis ex omni memoria superaret.

Ecqua autem unquam sanctior aut sollicita magis Disciplina, quam Tua fuerit in iis Ædibus, quæ et elegantissimæ culturæ laude semper floruerunt, atque optimorum exemplorum auctoritate abundarunt? Nihil ibi defuit, vel ad fingendam, vel ad perficiendam eam speciem excellentiæ, quæ futura esset optima: non virtus propria, quam exerceres, non aliorum, quam imitareris. Et cum Naturæ contigerit beneficio, ut præstantissimam haberes animi indolem, quam excoleres, accessit etiam illud Sapientiæ, ut id velles quam severissime, tum Fortunæ, ut optimis innutritus præceptis id etiam posses pari cum utilitate. Non Tibi quidem eadem, quæ oratori Tuo, oblata est concertatio, neque necesse Tibi fuit luctari cum pervicacia naturæ: erat tamen contentio, ratione quidem confligendi non levior, victoriæ certe laude illustrior. Vicisti generis nobilitatem, industria, lenocinia ætatis, continentia, ædium denique istarum claritudinem, exemplo. Meministi, non qualis esses, sed qualis eras futurus. Cedebat juventus utilitati publicæ atque exspectationi communi: cedebat elegantia morum, studiorum severitati: natalium splendor, philosophiæ præceptis: dignitas artibus. Jam tum enim præsensisti eos honores, quos civitas erat Tibi debitura, atque uti deberet, elaborasti. Non enim prius eminere statuisti, quam Tibi in animo descripsisti, quantum esset laboris in eminendo. Mature ergo in literarum sinu excellebas, licet non hoc genere excellentiæ, quo deinde inclaruisti, eodem tamen animo excellendi. Pulchrum illud sane et honestum, ut, qui omnigenas artes benevolentia sua olim erat complexurus, prius id experiundo disceret, quale esset innutriri, quale antecellere in optimis.

Laudabilis quidem est omnis animorum institutio: neque tanta unquam fuit aut in nascendo ingenuitas, aut conditionis prærogativa, cui non aliquantulum addidit perceptio istarum artium, quas profitemur; sive contulerint ad exercitationem adolescentiæ, sive ad subsidium senectutis: sive sint, ubi Illa ætas suum otium consumere possit cum innocentia, aut hæc cum quodam fructu jucunditatis: denique sive tutandis, sive ornandis moribus sint repertæ. Tu interea parum contentus necessario illo, sed pervulgato, literarum usu, adtulisti ad hæc genera studiorum non magis ornamentum aliquod et dignitatem, quam invidiæ quasi cumulum, cum unumquemque nostrum, qui ad singulas eruditionis species comparamur, tantum naturæ benignitate, et industriæ laude antecellueris, quantum antecellas loco et conditione. Ea existimatione cum statim floreres, petebaris a republica, non ab ea ornari petebas. Consecutus es omnia honoris ac dignitatis præmia, atque ea quidem ætate, quæ non in adipiscendis honoribus, sed in animo fingendo, sollicita esse solet. Legationes arduas atque longinquas pro republica obiisti, cum adhuc maturum videri poterat de primordiis civilis scientiæ, et de rerumpublicarum generibus, moribus et institutis meditari.

Quam deinde ætatis partem transegisti, aut laudibus vacuam, aut sterilem felicitate? Non civiles rationes gloria caruerunt: non domesticæ gratia et fortuna. Tibi enim publicis licet et muniis, et honoribus innutrito, elargita est natura omnes elegantias privatæ felicitatis, quibus fruereris: elargita est etiam optimam artem fruendi. Natus summo genere, utroque parente nobilitatus, eaque usus conditione nascendi, ut non honoribus, quos contulimus, auctus, verum ad eos condecorandos factus videreris, magna cum omnium spe, magnaque fiducia ad rempublicam gerendam accessisti. Et quanquam, quæ natura aut fortuna darentur, in iis rebus Te vinci posses æquo animo pati, ut dixit ille Crassus, si tamen vinci poteras, utile tamen fuit reipublicæ, sicut Tibi gloriosum, tot quasi pignora constantiæ, in regem fidei, in rempublicam meritorum, in utraque prosapia numerari, quot numerat Carteretorum et Granvillorum domus. Quid memorem Tuum summum maximumque honorem vultus, dignitatem oris, atque ætatis vegetam et indeflexam maturitatem? Quid multas magnasque necessitudines, urbanorum officiorum frequentiam, et politissimas in agro rusticationes? Rara illa et sincera undique felicitas, contigisse uni non magis in senatu eloquentiam, gravitatem in conciliis, in rebus agendis experientiam, quam in aditu facilitatem, elegantiam in congressibus, in sermone leporem, humanitatem in amicitiis, maximam denique dignitatem maxima comitate temperatam? Novimus Te pari constantia res serias maximasque tractare, atque has nostras elegantia: animumque Tuum ea celeritate hinc inde delabi, ut difficile esset dijudicare,

utrum major esset in rebus imperii concipiendis, an exquisitior, dum doctrinarum omnium fontes recluseris, an demum incredibilior, quod utramque laudem tam feliciter conjunxeris. Hinc non otium Tibi solummodo, sed bene dixeram negotium, literarum luce distinctum. Attamen tanti interea non Tibi sit vel Tuus ipse Demosthenes, neque ea, quam descripsisti, methodo concinnatus, neque iis, quas comparasti, suppetiis instructus, nequa ea, quam voluisti, manu recensitus, Te ut carere posset respublica; aut, utilitatis communis impendio, Te nimium allicerent privatæ hujusmodi elegantiæ. Sinito Te tamdiu a Tuo Demosthene divelli, dum præsentia curas: Jam dudum enim a Te provisum est, ut vestra commemoratio in animis et sensibus posterorum divellatur nunquam.

Interea autem, dum Te illuc sequitur, et in civilem vitam comitatur, gratulatio nostra, nescio, quod genus laudis et virtutis aut adriperem primus, aut cui insisterem lubentius. Memoremne Provinciam, quam Pro Rege, in ipso juventutis flore, administrasti, summa cum omnium exspectatione aditam, et procuratam admiratione, et relictam desiderio? Si domesticas nostras et magis proprias felicitates recolam, ibi meminisse oportet summam cum Optimo Rege gratiam, et nostræ reipublicæ rationes maxima animi constantia, incredibili ingenii vigore, optimo consilio et sapientia, feliciter et vigilanter sæpius gubernatas. Meminisse oportebit, qualis quantusque fueris in senatu, et in conciliis; summam atque incredibilem gratiam gravitatemque sententiarum, facundiam in voce, severitatem affirmationemque in vultu, in oculis, habitu, gestu, toto denique corpore naturalem quandam et ingenitam vim et eloquentiam. In negotiis publicis expediundis, quanta alacritas sine trepidatione, quanta vigilantia, propemodum cum animi remissione conjuncta? In Quæstorum Scribarumque operis excitandis novus et insolitus, sed reipublicæ utilissimus, ardor, sine strepitu, sine molestiis, et fere sine specie, diligentiæ. In Legatorum denique congressibus elucebat summa et maxima experientia, ea, quæ cujusque nationis vota et necessitates pene anteverteret; maxima tamen ubique comitas, neque ulla per interpretem oratio.

Verum, uti oratio nostra a Demosthene exorsa tandem in ejus editore desinat, abunde mihi gratulor, oblatam esse hanc opportunitatem, ubi vota publice nuncupare possim, ut hoc sedulitatis meæ et diligentiæ qualecunque monumentum, ita etiam perpetuum sit argumentum animi Tibi Tuæque dignitati addictissimi. Nunquam autem illucescat ille dies, ubi vota, quæ pro Te nuncupo, utilitate potius extorqueri videantur, quam fide Tibi deberi. Neque interea hæc eo dico, quo quidquam in hac nostra tenuitate, aut Tuis rationibus adjumenti, aut reipublicæ emolumenti futurum esse arbitrer,

verum ut palam declararem, id quod mea conditio patitur, et mores postulant, me nullius omnino beneficii, qualia multa in me contulisti, posse esse immemorem. Omnium autem novissime, gratiæ Tuæ et commendationi debeo, quod iis adjutus, tantum apud optimum præsulem Lincolniensem, morum et sanctitate pariter et elegantia spectabilem, valerem, ut munere illo honorifico, quo hodie apud eum fungor, me augere dignaretur: cujus ratione id mihi non solum oblatum est honoris, ut in ejus et curarum et consiliorum quasi communionem admitti contingeret, verum etiam beneficii, ut tantam amicitiam excolere, et virtutem propius imitari liceret.

Vale, Vir Nobilissime. Ut gaudeas, utque rem bene geras, ex animo comprecatur

Dignitatis Tuæ, honoris atque excellentiæ studiosissimus,

Tibique omni officiorum genere devinctissimus,

IOHANNES TAYLOR.

Dabam e Coll. Div. Iohan.
Cantab. ipsis Idib.
Decembribus Anno MDCCXLVII.

IOHANNES TAYLOR

Tertium hunc Demosthenis Tomum Lecturis

S.

Quæ præfatus sum olim, cum Leptineam in publicum emisi, ea fere omnia hic repetenda esse arbitror. Nam uti tunc, quid in me præstandum receperim, ita hodie, quid præstiterim; simulque quid me impelleret, ut insolito hoc ordine edendi uterer, qui nonnullis præposterus videri potest, id utique lectorem eruditum meis verbis æquum est edoceri. Qui profecto eadem opera intelliget, eam methodum, quam tum mihi in hoc opere exsequendo præscripsi, jam maxima fide et religione a me esse observatam.

Eam igitur, quam dixi, orationem prodire jussi, et a studioso lectore versari, ut perspiceret meum in his Auctoribus evulgandis studium et consilium: ut haberet industriæ meæ quasi pignus aliquod et tesseram, unde experimentum capere potuisset, quid de futura editione exspectandum foret: maxime vero omnium, ut illud constaret, si quibus hæc mea opera aut intempestiva, aut non necessaria esse videretur, sc. non hactenus prodiisse editionem Demosthenis ea, qua par erat, fide et diligentia emaculatam.

Nam cum earum, quæ olim emittebantur, pleræque ex sanis et

vetustis satis exemplaribus hinc inde erant depromtæ, sequebatur, ut, quod singulæ vix perficere poterant, id ab omnibus collatis invicem et diligenter inter se comparatis æquum esset exspectare. Nimirum illa erat Francofurtensium provincia, qui, cum editionem Demosthenis A. D. 1604. in ea urbe procurarunt, omne illud, quod præcesserat, in suo opere complexuri videbantur. Membranas, unde antiquissimæ editiones excudebantur, suppeditarunt variæ Italorum bibliothecæ: Jam vero, cum Hieronymi Wolfii, tum Gul. Morelii opera, accesserunt variæ lectiones, quas hic ex Gallicanis, ille ex Germanicis exemplaribus derivavit. Verumtamen sive festinatione nimia, sive illud accidit incogitantia et temeritate, sive denique eorum hominum ad tantas res exsequendas imbecillitate, nihil ab iis profectum est hoc nostro scriptore, eaque exspectatione dignum. Tantum enim abest, ut editiones antiquæ sibi invicem maturam lucem affunderent, ut aliquando et pessima fide, et indiligenti maxime manu exscriberentur.

Ut igitur meam qualemcunque operam tam utili consilio admoverem, id, quod Francofurtenses illi in animo agitarunt, effectum autem non dederunt, in me recepi: eaque modestia, quæ meos mores decet, ea tamen fiducia, quæ mentem sequitur infiniti fere laboris consciam, lectori meo commendo hanc operis Demosthenici particulam vulgatis omnibus longe emendatiorem. Multum sane ad hunc nitorem privatim contulit Aldus cum P. Manutio Fil., Bern. Felicianus, qui fuit homo accuratissimus et diligentissimus, deinde Dion. Lambinus, omniumque laboriosissimus Hier. Wolfius, cujus editione utor. Hi mihi omnem istam, quæ in medio jacebat, laudem fere præripuerunt: reliquerunt arduam istam provinciam, sc. ut eorum demum et industriæ et solertiæ aliquid adderem, quod lectorem eruditum promereri poterat.

Editiones igitur istas binas a Manutiis, tertiam a Feliciano procuratam, necnon luculentam illam ornatamque, sed, quod dolendum est, minus accurate impressam, quam excuderunt Parisienses, opera potissimum D. Lambini, eas utique omnes verbo tenus diligenter et sollicite excussi: neglectis duabus Hervagianis, quarum unam ex Aldina, alteram ex Veneta Feliciani, claudestino consilio derivari comperi. Proximum erat, ut Codd. MStorum opem implorarem: quot autem ii qualesque fuerint, quos vel precibus vel gratia hactenus adhibere poteram, deprehendet bonus lector ex syllogo isto sive catalogo, quem huic allocutioni subjeci. Porro neque contemnendæ erant interpretationes, sive pristino latinorum sermone, sive recentioribus, quibus hodie utimur, a variis concinnatæ. Eas autem duplici consilio evolvebam, cum ut earum auctoritate motus, adno-

tarem, si quando in vertendo minus feliciter cederet Wolfio, qui tamen istam provinciam improbo labore, nec minori laude administravit: tum ut veritatem lectionis in textu Demosthenico forte fortuna elicerem; siquidem antiquiores interpretes, longe secus ac hodierni, sæpissime vetustissima exemplaria in usus suos sedulo conquirere, eorumque fidem in vertendo sequi solerent. De Demosthenis autem interpretibus, qui cum numero sint plures, linguis et laude diversi, commodior erit dicendi locus: ad notarum delectum propero. In ea autem operis parte, præter Wolfiana pene omnia, (recisis paucissimis, immo nullis) ubi textus laborare videretur, aut Codd. discrepantia quidquam conferre ad ejus aut nitorem, aut sanitatem, ibi consilium meum admiscui. Id autem quale fuerit, neque mei est loci disserere, neque, si id summopere voluissem, jam fuisset integrum, cum judicio communi me meamque in ea re existimationem penitus submiserim. Porro autem, quæcunque in eruditorum scriptis ad auctorem nostrum vel elucidandum, vel emendandum quidquam momenti habere viderentur, sedulo investigavi. Postremo plurimum acceptum refero humanitati et doctrinæ summorum et præstantissimorum hominum, Jer. Marklandi, et Jacobi Jurini, quorum amicitiam impense colere, atque operam egregie in Demosthene navatam maximi semper facere, et soleo et debeo.

His adjungam licet operarum Typographicarum curam, meamque in ea causa non vulgarem sollicitudinem, aut contemnendam diligentiam; characterum elegantiam, et paginarum accuratam convenientiam. Curavi omnium primus, ut, qualis foret ratio exarandi et distinguendi Græca, talis quoque in Interpretatione Wolfiana religiosissime adhiberetur; quantum id sineret utriusque linguæ, Græcæ sc. et Romanæ natura et proprietas. Siquando occurrant (occurrunt autem sæpenumero) verba, quæ legitima vocari possunt, leges sc. populiscita, testimonia, ritus, aut istius generis monumenta, ea omnia utrobique literis majusculis discriminari volui. Cum et in iis causæ ipsius rationes sæpissime contineri sensi, et præterea eo consilio quendam quasi Thesaurum, sive repertorium juris Attici lectori meo ob oculos repræsentatum iri credidi. Postremo autem omnium, flexus istos et diverticula orationis (incisa majora, sive paragraphos vocant) nova quadam ratione distinxi, non pari verborum clausula, aut æquali orationis portiuncula, ut illi solent, dimensus, sed argumenti potius pondere, et locorum, quos vocant, varietate; de eorum prolixitate, aut brevitate contra parum sollicitus. Istiusmodi ergo periodi ubique a litera majuscula ordiuntur. Ita sane provisum est, ut nec ea abesset utilitas, quam nonnulli ex tali distinctione expetiverunt, neque, textum identidem interpellando, suus a pagina decederet nitor.

Non autem inconsulto prima egreditur hæc orationum Demosthenicarum divisio, quam Wolfius tertiam constituit; in qua etiam parte nostræ pariter editionis demum erit reponenda. Scilicet id factum est auctoritate præcellentissimi atque honoratissimi Viri, cui non solum cunctas hujus editionis, verum etiam vitæ meæ atque officii rationes merito suo maximo lubens submitto. Cum enim unusquisque tomus seriem orationum complectatur, quæ et argumenti natura, causarum ratione et genere orandi a cæteris sunt distinctæ, et suis quasi limitibus circumscriptæ; et parum idcirco referret, quo ordine unumquemque aut typis mandarem, aut denique evulgarem: cum hoc, inquam, esset integrum, ideo maluit Vir nobilissimus, ut has orationes emitterem primas, quæ, cum cæteris nullo genere laudis cedant, tum etiam ejusmodi sint, ut novitate quadam lectorem eruditum delectare possint. Accidit enim, id quod infinita fere experientia cognovimus, ut unusquisque pene in iis orationibus, quæ remp. et civitatis rationes spectant, occupatus et quasi conclusus detineretur; paucissimi autem nescio qua inertia se produci sinerent vel ad contemplandam eam subtilitatem, quæ in Leptinea enitescit, vel impetum illum et violentiam, quæ in Midiana dominatur; neque porro intelligerent, quibus aculeis, quam arguta oratione, et quanto eloquentiæ flumine, perniciosis legibus, cujusmodi erant illæ ab Aristocrate, et a Timocrate rogatæ, eloquentissimus ille civis, reip. causa, restitisset.

Volumen interea II., sive tomus ille, qui Æschinis orationes tres, et duas Demosthenis ἀντιπάλους, sc. de perperam obita legatione unam, alteram de corona complectitur, magna ex parte jam est absolutus. Qui ubi confectus fuerit, simili lege et conditione faxo ut distrahatur.

Monendus es porro, amice lector, nobis jam institutum esse secundis consiliis, quæ aliquando ratione vincunt, telam hanc, quam texere occœpimus, in quinque sive partes, sive volumina dispescere. Auctor ipse, non Wolfiano magis consilio, quam genere concionum, quadrifariam distribuitur. Quo igitur absoluto, tomus ille postremus accipiet, inter alia, monumenta, quæ Vett. scriptores de vita, scriptisve Demosthenis etc. literis consignarunt: Ulpiani, aliorumque, quæ comparari possunt, scholia ad textum accommodata, et a mendis repurgata: novam adnotationum seriem, si qua forte occurrant vel explicatius confirmanda, vel in melius mutanda: MStorum lectiones varias, quas in notis nostris non attigimus: Indicem denique atticum locutionum uberrimum atque accuratum.

Patiatur æquo animo lector meus se a me denuo obsecrari, uti nolit vel MStorum, si qua fuerit, notitiam, vel in Demosthenem obser-

vatorum usum mihi invidere. Utriusque generis exempla plurima, currenti, ut aiunt, rota, lubenti et gratissimo animo me accepisse prædico. Me interea measque curas favente animo, quisquis es, accipito, neque nescius esto, me in iis, quæ fidem, modestiam, aut sollicitudinem desiderant, Demostheni non defuturum.

CONSPECTUS

EDITIONUM MANUSCRIPTORUMQUE,

Una cum NOTIS, *quibus, compendii gratia, designantur.*

Ald.] EDITIO Demosthenis Græca, Venetiis procurata ab ALDO PIO MANUTIO, A. 1504. Fol. Juxta istud exemplar descripta erat Editio Basileæ impressa ab Hervagio 1532. Fol.

Felician.] Editio Græca, rara et emendatior, quam curavit I. BERN. FELICIANUS, impressit autem Venetiis Franciscus Bruciolus 1543. 8. Hanc etiam, ne literula quidem immutata, typis suis exprimi voluit Hervagius, Bas. 1547. 8.

Manut.] Editio Græca, satis accurata et melioris notæ, quam dedit PAULUS MANUTIUS Venetiis 1554. 8.

Morel. Benenat. Paris. Lutet.] Pulcherrima et luculenta Editio Græca, ex Aldina expressa, et cum plurimis Codd. MStis in bibliotheca Regis Parisiensi collata. Eam utique inchoavit GUL. MORELIUS, Typographus Regius, intermissam vero, sive ob intestinum bellum, sive Morelii obitum, post decennium elapsum redintegravit Successor ejus I. BENENATUS: cujus rogatu DION. LAMBINUS Monstroliensis Editioni invigilavit, suasque notulas ad finem operis adjecit. Par. 1570. Fol.

MSS. Ald.] Lectiones variantes, quas ex Codd. quibusdam MSS. *Aldus Manutius* suæ Editioni subtexuit.

MSS. Felic.] Lectiones MStorum, quas similiter suæ etiam adjecit *Felicianus*.

MSS. Manut.] Iterum eæ, quas *P. Manutius*.

Codd. Regg. vel Paris.] Octo exemplaria in bibliotheca Regia Parisiensi adservata, quibus usus est *Morelius* ad editionem Lutetianam adornandam. Eorum notitiam, quam ille nobis invidit, mea opera deprehensam, Lectori erudito hic proponam: scil.

α.] Sive Codex Morelianorum primus eo utique indice in margine ejus editionis notatus, locum habet hodie in bibliotheca Regia 2190. Plurimas Demosthenis orationes complectitur cum Scholiis, sive glossis, hactenus ineditis. Videtur seculo decimo sexto, aut eo circiter fuisse exaratus.

β.] Hodie 2189. Codex probus, seculi undecimi. Orationes paulo plures complectitur, quam præcedens. Præmittitur Vita Demosthenis anecdota, a Zosimo Ascalonita conscripta: alia rursus ab anonymo quodam. Eas utique ad meos usus descriptas quinto hujus operis volumini reservavi.

γ.] Hodie 2270. Continet duodecim orationes, anno 1480. descriptas.

δ.] Exemplar istud, quantum elicere possimus, duarum tantum est orationum, sc. de Falsa Legatione et contra Midiam. Quem locum hodie obtinet, qua ætate descriptum, aut qua demum sit præstantia, pervestigare nequeo.

ε.] Hodie 2188. codex optimus, in quo totus Demosthenes describitur, seculi decimi tertii.

ζ.] Hodie 3276. Exemplar recens, utpote seculo decimo sexto exaratum, continet orationes in Leptinem, de Corona et de Falsa Legatione.

η.] Codex præstantior, seculi duodecimi. Videtur hodie ita designari, sc. 2772.

ϑ.] Hodie 2187. Plura complectitur. Codex, uti a Viro doctissimo describitur, cum optimis numerandus, duodecimo seculo exaratus.

Obsop.] Exemplar admirandæ vetustatis, verbis utor Obsopœi. Illud utique Anno 1533. cum editione Aldina contulit Vir ille eruditus, multaque inter conferendum scite observavit. Ea primus protulit Hieron. Wolfius, qui exemplar Pannonium nominare videtur.

Aug.] Exemplar et ætate et fide spectatissimum, ad civitatem, quæ Augusta Vindelicorum dicitur, pertinens. Demosthenis fere omnia complectitur. Excipiuntur enim solummodo epistolæ, orationes funebris et amatoria, exordia concionum, et privatæ orationes

quinque. Codicem illum in Wolfii usum ad minorem Hervagianam diligenter exegit Simo Fabricius Marcopibertanus, Francus. Vide Hieron. Wolfii literas nuncupatorias ad Senatum Augustanæ reip. datas, literas item Simonis Fabricii, hujus codicis variantibus præfixas, supra pag. lxxiii seqq. porro autem, Reiserum, Hoeschelium, et Ebingerum, qui de bibliotheca istius civitatis commentati sunt.

Ital.] Codex Italicus, atque haud scio, annon ex ditione Veneta, cum editione Aldina comparatus. De quo nihil præterea Francofurtenses, qui videntur primi adhibuisse.

Vindob.] Codex Augustissimæ Vindobonensis Bibliothecæ, Nessellio philosophicus græcus Par. IV. N. LXX. bombycinus, et bonæ notæ, in folio, constans foliis ducentis triginta novem. Liber ille, qui plurimas orationes complectitur, diversæ est ætatis: Nam post orationem de Rhodiorum libertate incipit perantiquus character decimi circiter seculi, quo cæteræ deinceps orationes hoc codice comprehensæ exarantur. Hunc gratia et interventu Nobilissimi Comitis GRANVILLII, in usum meum accuratissime contulit Dominicus Bricherius Columbus I. F. Patricius Finariensis.

Baroc.] Codex Baroc. Num. LXXIII. tredecim circiter orationes continens cum epistola prima. Scribitur in charta bombycina, foliis ducentis sexaginta duobus, atque ad seculum fere decimum tertium aut quartum assurgit.

Lindenbrog.] Codex optimus, sed incertæ patriæ, cujus varietates decerpsit Fred. Lindenbrogius, atque sedulo ad oram adnotavit posterioris Hervagianæ, in bibliotheca reip. Hamburgensis adservatæ. Apographum istud debeo humanitati I. Christiani Wolfii in ea urbe Professoris celeberrimi, qui in me immerentem plura ultro indicia animi benevoli contulit. Neque prætereundum est, quod nuperrime aliud similiter apographum ejusdem codicis ad eandem pariter editionem adnotatum humanissime ad me transmisit Vir præstantissimus Kenneth Mackenzie Iuris Cæsarei in academia Edinburgensi Professor: Cujus studium et benevolentiam hac grata animi mei significatione carere nolui.

Ven.] Codex, ut constare posse arbitror, Sancti Marci Venetiis. Variantes excepit Vir industriæ et fidei summæ Petrus Pithœus, cujus in remp. literariam merita declarabit tibi Thuanus Historicus: Ex Aldino exemplari in bibliotheca Bodleiana Oxoniis, cui ea adleverat Pithœus.

Bodl.] Variæ lectiones, notæ et observatiunculæ, desumtæ e margine Exemplaris Hervagiani prioris, in eadem bibliotheca.

Cant.] Annotatiunculæ, ut credi par est, Claudii Groularti (de eo vide Præfationem Lysiæ, pag. 15.) ex Aldino exemplari in bibliotheca Regia, quæ est Cantabrigiæ.

His subnectam licet Codd. qui mihi magno usui et adjumento fuerunt, licet ad hunc tomum non pertineant. *Voss. Baroc.* 2. *Baroc.* 3. *Laud. Mead. Locker. Coislin. Reg.* 1. *Reg.* 2. etc. *Bern. Mor.*] Sive sint ii, qui concionum nonnullas, quas Demosthenes in Senatu habuit, complectuntur: Philippicas intelligo, vel quasdam de isto grege. Ex iis nactus sum Vossianum, Baroccianos duos, Laudianum etc. Sive sint ii, qui Æschinem solum descriptum habent. In qua familia primus memorari debet codex Viri præstantissimi et a me multum colendi *R. Mead* Archiatri. In eo exarantur tres ejus orationes, cum epistolis duodenis, nimirum omne, quod de isto homine ad nos pervenit. Codex doctissimi viri *I. Locker*, Londinensis, orationem contra Timarchum et Olynthiacas duas habet, et est bonæ frugis plenus. Plurimum etiam me debere profiteor gratiæ et humanitati domini *Richardi Ellisii*, τοῦ μακαρίτου, de literis ipsis, iisque, qui literis bonis operam navant, bene meriti. Hujus enim gratia excussi mihi sunt Codd. Parisienses, in quibus Æschines ille describitur, veluti Coislinianus num. CCXLIX. membranaceus, decimi plane seculi: ex Regia bibliotheca itidem plures, sc. numero, 2778. 2775. 3273. 3279. Deinde excerpta quædam ex MStis ignotis, quæ in Æschine suppeditarunt oræ librorum vel *Edv. Bernardi* in Bibl. Bodl. Oxon. vel *I. Mori* Episcopi Eliensis in Regia Cantabrigiensi.

Harl.] Codex Harleianus adservatur in bibliotheca Illustr. viri *Edv.* nuper *Comitis Oxoniensis*, qui, cum viveret, me amicitia sua multisque animi benevoli argumentis auctum esse voluit. Eleganter quidem scriptus, antiquus et bonæ indolis. Ultra orationes publicas (sunt autem illæ præter Philippicas etc. orationes Æschini oppositæ) non progreditur: Et eo sane termino plurimos Codd. MStos concludi sensi. Liber ille quondam ad Ecclesiam Ripponensem in agro Eboracensi spectabat.

Codex *Iacobi Harris* Sarisberiensis, Armigeri, Viri non solum literarum elegantia, verum omni genere laudis præstantissimi. Pertinebat olim ad *Eman. Martinum* Decanum Alonensem, cujus descriptione utor, sumta ex ejus epistolis VI. 12. "Codd. porro manu exaratos nactus sum aliquot—Alter antiquiorum Rhetorum

selectas orationes [continet] ut Demosthenis, Aristidis, Himerii, Hyperidis, Libanii: cui adjectæ sunt Philostrati vitæ Sophistarum et Platonis Gorgias. Videtur autem hic codex fuisse olim *Nicephori Gregoræ*, ut ostendit ejus chirographum in interiore tabula hinc inde scriptum. Quo etiam nomine permagno a me æstimatur." Hactenus ille. Codex est Pergamenus, et melioris notæ, et easdem fere, quas superior ille Harleianus, complectitur orationes, nempe quas *publicas* vulgo nominare solent. Ex eo nactus sum solummodo Variantes Philippicarum IV. Nam cum MS. ille beneficio Viri amicissimi ad me Cantabrigiam mitteretur, ut cæterarum, quæ supererant, varias ipse αὐτολεξεὶ excerperem, in itinere, mala quorundam fide, interceptus est, et ex eo tempore diu frustraque a me quæsitus: sive imprudentia, sive consilio et dedita opera sit discerptus. Hunc SI QUIS adhuc, nec prece nostra, nec pretio delinitus, domi in pluteo CONCLUSERIT, VEL quovis modo FRAUDEM FAXIT, DEÆ FIDEI SACER ESTO.

EXCERPTA
E TAYLORI SCHEDIS
DE
DEMOSTHENIS ET ÆSCHINIS
CODICIBUS MSTIS ET EDITIONIBUS,
VITA, FORTUNIS, REBUS GESTIS, ORATIONIBUS, &c.

IN magno numero voluminum, ab Antonio Askewio V. C. olim ad me Londino missorum, quibus olim Io. Taylor, ad Demosthenem Æschinemque suum edendum usus fuit, est volumen molis ingentis, in quod Taylor quæcunque legenti occurrerent de vitis et fortunis paris hujus oratorum contulit. Ipse præscripsit indicem capitum hunc.

Codd. MSS. Editiones. Antiqui Critici. Neoterici seriatim. Forma Operis. Critici iterum. Auctores ab Ulpiano laudati. Demosthenis orationes dubiæ, argumenta etc. Præfat. Στίχοι. Miscella. Contenta Voluminis quinti. Period of LXXX. years. Ex Scholiasta MS. Æschinis. Compendium vitæ, [Demosthenis puta.] Miscella. Vita Demosthenis. Auctores emendati in Editione Dem. Cantabrigiensi. Sophistæ. Vita Philippi. Demo-

sthenes varii. Post Philippica. Hæc fere omnia verbotenus fideliter relata hic prodemus.

CAPUT PRIMUM

De codicibus mstis Demosthenis in primis, sed et Æschinis.

ROMÆ. In Bibliotheca Vaticana juxta Montefalconium. Pluteo 2. orationes quædam. Orationes 47. Orationes quæ reperiuntur. Demosthenes cum Scholiis. Plut. 3. Zosimi Ascalonitæ Scholia in Dem. Juxta Ryckium vero Demosthenes cum Scholiis ineditis Zosimi. Ryckii (scripsit ille, credo, in Capitolio) Catalogus MSS. Codicum Vaticanæ asservatur in Bibl. Regia Cantabrigiensi. Apollonius in Æschinem. Æschinis Vita et Opera. Ej. epistolæ.

In bibliotheca Reginæ Suecíæ, hodie Vaticanæ Codex 855. Dem. orr. et Vita per Liban. Cod. 1643. Dem. orr. quædam ex græco translatæ. In bibliotheca Palatino Vaticana juxta Sylburgium Cod. 104. Dem. orr. quædam et Epistola Philippi. Cod. 113. Dem. Orr. quædam cum Libanii prolegomenis. 142. Olynthiacæ et pro Corona. 162. Dem. Orr. 30. 193. Dem. Orr. cum scholiis marginal. 224. Dem. Orr. privatæ. 340. Philipp. 3. et 4. et pro Corona. Ibidem juxta eundem Cod. 51. In tres Æschinis oratt. scholia. 132. Æschinis Epistolæ. 134. Æschinis oratt. π. παρ. et in Ctes. 58. Dionys. Hal. de Demosthene. In Bibl. Barberina Demosthenis editio Basil. 1549. in octavo cum notis mstis.

FLORENTIÆ. In bibl. Medicea juxta Montefalcon. See Langius at the end of Lambecii Prodromus. Plut. 4. Cod. 24. Dem. or. funebris. 33. iterum. Plut. 9. 30. orr. nonnullæ. Pl. 50. 1. Exhortationes trium Philosophorum, vid. Æschinis, Demadis atque Demosthenis. Pl. 53. 17. orr. 4. e græco in lat. translatæ per Io. Aretinum. Pl. 56. 1. Anonymi argumenta in nonnullas Dem. orr. Pl. 57. 29. Olynth. tres. Pl. 59. 4. Dem. orr. privatæ. 8. variæ. item 9. et 10. et 19. 26. oratt. 21. et Epp. 6. 27. orr. 38. 29. orr. tres. 39. aliquot. 46. π. παραπρ. 47. Olynthiacæ. Plut. 57. 12. Æschinis Epp. 45. Eædem et Æsch. oratt. tres, vita et Apollonii Enarratio. nec non Pl. 58. 6. 59. 5. 63. 33. 70. 4. et 28. 80. 18. item 66. 31. Glossæ in Æsch. Orr.

In Bibl. Monasterii Benedictinorum B. Mariæ juxta Montefalc. Dem. Orr. codex membran. recens. Orr. et epistolæ cod. bombyc. Sæc. 16. Alius membran. recens. Æschines in ch. bombyc. Sæculi 16. Ej. epistolæ in codice recenti. In bibl. S. Marci Dominicanorum Dem. orr. contra Æschinem. Item Philippicæ. Leon. Aretinus transtulit cum præf. ad Nicol. Medicem.

Cesenæ in bibl. Fr. Minorum, quæ olim fuit Malatestarum, Dem.

Orr. MEDIOLANI. in bibl. Ambrosiana juxta Montf. Dem. Orr. cum scholiis Bonamici et aliorum. Codex alius bombycinus recens. Codex alius Sæc. 16. Harpocrationis lexicon, atque in eodem codice, qui recens est, orationes 10. oratorum. Æschinis oratt. tres ter in membr. et bombyc. Ejusdem epistolæ.

VENETIIS e catalogo Laur. Theupoli Eq. Codex 416. Fol. membran. Sæc. 10. foliorum 323. Dem. Orr. omnes quæ exstant, et epistolæ præfixis Libanii et aliorum argumentis. Cod. 417. 4to. Sæc. 15. foliorum 300. Dem. Orr. 50. Cod. 418. 4to. membr. Sæc. circiter 11. foll. 338. Dem. orr. 32. Cod. 419. 8vo. chartac. Sæc. circiter 15. foll. 351. Dem. orr. 14. Codd. 420. 8. Sæc. circ. 14. foll. 460. Dem. orr. et epistolæ cum Libanii argum. Cod. 438. 8. Sæc. circ. 14. chartac. foll. 280. Dem. or. π. παρ. et π. στεφ. cum Libanii orr. et quibusdam Luciani. Cod. 510. 8. chart. Sæc. circ. 15. foll. 203. Dem. Philipp. 1. 2. Olynthiacæ tres. alia. Ad mstum quendam Venetum conformatur celeberrima editio Brucioli. Editio Aldina in bibl. Bodleiana confertur cum codice antiquo msto manu P. Pithœi. Codex ille est Venetus hoc titulo 5. A. supra designatus. Adnotavit enim Pithœus quodam in loco *ταῦτα εἰσὶ ἐν παλαιῷ τοῦ ἁγίου Μάρκου.* Et orationes habemus istius viri diligentia collatas quinquaginta. NB. Double Transcript. One Harleyan. the other more faithful. viz. transcribed from the marg. of one copy of Aldus into another.

Card. Bessarionis apud Montfauc. Bibl. Bibl. Mss. et Lamy Delic. Erud. Capsa E. Demosth. orr. omnes in pergameno. Caps. F. Dem. orr. 50. et epist. in papyro. Dem. orr. 22. et epp. pergam.

In locis incertis. Codex Italicus, atque haud scio annon ex ditione Veneta, cum ed. Aldina comparatus, usi sunt Francofurtenses primi in editione sua adornanda. Æschinis codex Fulvii Ursini. v. P. Fabri Agonist. l. 30. init.

Codices manuscripti Gallici. PARISIIS. Octo Dem. exemplaria, in bibliotheca regia, quorum ope Morelius Lambinusque editionem suam concinnarunt. Eorum notitiam et ætates habes ad initium tomi tertii Dem. Ed. Cantabr. De codicibus regiis Lutetiæ vide Cl. Sallierii literas. Ibidem in eadem bibl. regia sunt Æschinis hæc. N. 3280. Æschines. et alii quatuor a Cl. Sallierio ad ed. Stephani de anno 1575. diligenter collati et a me sic designati 2775. orr. tres. (mihi Reg. 1.) 2778. orr. tres. (mihi Reg. 2.) 3273. π. παραπρ. (mihi Reg. 3.) 3279. contra Timarch. (mihi Reg. 4.)

Præter octo ista exemplaria regia, quibus usus est Lambinus, sunt etiam Cod. 2753. bombycinus, continens Dem. Æschinis etc. opera, scriptus ab Antonio Mediolanensi circa A. 1480. Montefalc. Palæogr. Gr. p. 84. Vocabatur ille aliquando Antonius Damilus, genere Cres. Codex 2771. bombycinus itidem Dem. opera Nico-

laus Blastus scripsit A. 1484. Montfauc. ibid. NB. in codice 2758. continentur Dem. Æsch. et Aristotelis Opera. Antonius ille Damilas Mediolanensis (dicitur etiam Cretensis, quia in Creta natus et educatus) Mediolani consedit, et multos codd. græcos descripsit circa A. 1480. 1490.

Codices Regii Paris. juxta Catalogum impressum. 2930. Æschinis oratt. tres cum Scholiis in ed. Sæc. 15. 2934. Dem. orr. 58. et Epp. et procemia. Sæculi. 10. 2935. Dem. vitæ 11. Oratt. 28. et procemia. Sæc. 11. 2936. Dem. opera cum Comm. Ulp. et Schol. ined. Sæc. 13. 2937. Dem. orr. undecim. Sæc. 15. 2938. Dem. vita, orr. 13. Æschinis vita A. 1480. 2939. Dem. orr. sex et Schol. Anno 1484. 2940. Dem. orr. 16. Sæc. 13. 2941. 42. Dem. orr. editæ duobus tomis. Sæc. 15. 2943. Dem. or. adv. Aristocratem. Sæc. 15. 2944. Ulpianus in or. pro Corona et Demadis apologia, Sæc. 15. 2945. Ulpian. in sex Dem. orr. 18. Sæc. 16. 2946. Scholia nondum edita in Dem. orr. 18. Sæc. 16. 2947. Æsch. orr. tres. 2961. Libanii vita Dem. et Dem. orr. 17. et Philippi epistola Sæc. 15. 2990. fragmentum orat. Dem. constans tribus paginis, Sæc. 16. 2993. Dem. orr. 13. Sæc. 16. 2994. Dem. orr. 21. et Epp. Sæc. 11. 2995. Dem. orr. eædem cum argum. et schol. Sæc. 13. 2996. Dem. et Æsch. orr. de legat. cum schol. Sæc. 13. 2997. Dem. 25. Sæc. 13. 2998. Dem. orr. 19. et Æsch. duæ Sæc. 14. 2999. Dem. orr. 12. anonym. de Æsch. vita Apollonius de Æsch. vita etc. Sæc. 15. 3000. Dem. orr. 20. Sæc. 15. 3001. Dem. orr. tres Sæc. 16. 3002. Æsch. orr. et Epp. Sæc. 15. 3003. iterum, Sæc. 15. 3004. Æ. et D. orr. pro corona Sæc. 15. 3012. D. Philippicæ cum Ulp. Comm. Sæc. 15. 3021. Æsch. Epp. Sæc. 15. 3044. Æ. Epp. Sæc. 15. 3044. iterum, S. 16. 3052. iterum et Libanii Vita Dem. Sæc. 16. 3054. Æs. Epp. S. 15. 2995. A. sive Appendix Dem. orr. quinque Sæc. 14. 1760. Æs. Epp. S. 15. 2755. iterum S. 15. 2832. iterum S. 14. 1638. Dem. Olynth. 1. et 2. S. 16. 1773. Olynth. 3. et Phil. 1. Anno 1497. 2048. D. orr. septem S. 16. 2508. Dem. vita ab editis diversa et orr. 15. Sæc. 14. 2596. D. Olynth. 1. A. 1447. 2844. Dem. orr. quatuor cum margin. emendatt. A. 1498. 2489. Dem. Epp. manu Angeli Vergetii S. 16.

In bibl. Colbertina hodie Regia, 3510. Æ. adv. Ctes. 3754. Æ. quædam. 4923. Æ. epistolæ. 4927. iterum. 4958. iterum.

In bibl. Baluzii V. C. hodie regia, Anonymi oratio contra Æschinem, cujus titulus *οὐκ ἀντεῖπε τῷ Φιλίππῳ*.

In bibl. Coisliniana Codex 249. membr. Sæc. 10. complectitur tres Æsch. orr. cum scholiis græcis et Epp. 12. cujus variantes in orr. tribus nactus sum. v. Montfauc. Bibl. Coisl. Video quæri, utrum

sint scholia tantum ad orat. primam, quæ est contra Timarchum; an ad duas priores.

In bibl. Cardinalis Radulphi Æsch. orr. tres cum proleg. et epp. iterum ej. orr. tres. iterum ej. epistolæ.

Codices Msti Anglicani. Oxonii *Baroc.* 1. Codex Baroc. n. 73. habet orr. 13. v. Conspect. *Baroc.* 2. ibid. n. 45. Olynth. 1. et sic cum schol. Ulpiani Barocc. ibid. n. 139. oratio funebris μετ-οῦρος. *Baroc.* 3. n. 69. (q. 96.) Ecloga vocum quarundam rhetoricarum e Philippicis Dem. Cod. Baroc. n. 159. expositio vocum rhetoric. in Philipp. *Laud.* Codex Laudianus n. 26. complectitur Dem. orr. 12. has: Olynth. tres, Phil. 1. de pace, Phil. 2. de Halonneso, Cherronneso, Phil. 3. et 4. Advers. epistolam Philippi. Epla Ph. π. συνταξ. π. συμμορ. de Rhod. libert. pro Megalop. de fœdere Alexandri. desinit in p. 165. ed. Frankf. *Ven.* Aldinum exemplar in bibl. Bodlei. collatum cum codice Veneto. *Bodl.* Observatiunculæ ad oram Exemplaris Herwagiani prioris in eadem bibliotheca. *Notæ item et observatiunculæ ad oram edit. Manutianæ 1554. in eadem bibliotheca. *Bern.* Variæ lectiones quibus adjunguntur Iosephi Scaligeri conjecturæ una cum scholiis græcis in tres orationes Æschinis ad oram exemplaris Aldini Rhetorum Græcorum in eadem bibl. L. 14. Art. E penu D. Bernardi. v. Dodwell. de Cyclis. Brooke in Ed. Æschinis advers. π. παραπρ. præfat. Æschinis vita cum argumentis orr. et vita per Apollonium in cod. Savill. Barocc. n. 72. Libanii vita Demosth.

Cantabrigiæ Annotatiunculæ Claudii Groularti ad oram exempl. Aldini in bibl. Regia *Cant.* Iacobi Duporti seu Thomæ Stanleyi notæ ineditæ ad Dem. orr. Annotatiunculæ ad Æschinem ex ora exemplaris Aldini Rhetorum græcorum in eadem bibliotheca quod olim fuerat Ioannis Mori, Episcopi Eliensis. Ibidem in bibliotheca collegii Caio-Gonvill. Libanii Vita Dem. msta aut collatio cum impressis, cujus apographum etiam habet bibliotheca regia inter codices Abrahami Selleri.

Londini et alibi cod. *Harlei.* v. Conspect. T. III. codex *Harvei.* ibid. *Mead.* complectitur orr. tres Æschinis cum Schol. græcis et Epp. 12. *Lock.* tenet Olynth. 1. et 2. Æsch. in Timarch. *Rawlinson.* Dem. funebrem. In bibliotheca Ecclesiæ Cathedr. Claudio Cestriensis Rhetores græci H. Stephani cum notis mstis H. Dodwelli. Codex *Askew.* orat. pro corona. videtur esse ex bibliotheca Vindobonensi. vide Letter Murray from Hamburg. infra codex 70. Vindobon. Codex mstus biblioth. *Guelfert.* (Wolfenbuttle) ele-

* Taylor nonnulla ziphris annotaverat, ut sæpissime fecit, cum sibi in memoriæ adminiculum chartis mandare vellet ea, quæ alios scire nollet.

ganter scriptus pergameno, annorum circiter 500.* Dem. Aldinus with MSS. notes per D. Gally ex biblioth. Altempsiana. Demosth. Ald. with MSS. notes apud D. Askew. Rhetores græci collati apud Askew.

Codices msti *Germanici*. VINDOBONÆ in bibliotheca Cæsarea juxta Lambecium et Nesselium. Cod. philosoph. XLIV. 4. 135—137. Olynthiaca secunda cum Libanii Argumento gr. chartac. 4. Codd. philos. et philolog. quæ est Nesselio pars quarta, codex XX. Ulpiani commentarii græci in XVIII. orr. Dem. chart. 4. Ita Nesselius. Dubitatur tamen utrum sint Ulpiani. Textus Demosthenis non apparet. Ejus tamen allatis verbis subnectuntur annotationes quædam his orationibus olynthiacis tribus, philippicis quatuor, contra Androtionem, contra Midiam, pro Corona, c. Aristocr., de falsa leg., c. Leptinem, de Rep. ordin., de classibus, de Megalopol., de Rhod. libert. Codex 48. Dem. orr. gr. cum notis interlinearibus et marginalibus chartaceus, antiquus, Folio. Nessel. Attamen in ipso codice ea non continentur, neque hujusmodi codex prout descripsit Nesselius, hodie reperiri potest. Codex 59. 2. Apollonius c. Æschinem et reliquos. (sic.) 3. Æschinis, discipuli Socratis, epistolæ, græcus, chartaceus, antiquus et optimæ notæ. Codex 70. orr. variæ gr. chartac. folio. Nobis ita designatur *Vindob.* v. Conspect. editt. et mss. initio T. III. Olynthiacæ tres, Philipp. I. et 3. de pace, de Cherrhoneso, de Haloneso, ad Philippi Epistolam, Philippi Epistola, de Rep. ordin. 1. de classibus, de Rhod. libertate, in Midiam, pro Corona, in Aristocrat. in Timocrat. in Leptin. pro Megalopol. de fœdere cum Alex. oratio adversus Midiam ita scripta est, ut integra textus verba præcedant in qua enarratione pagg. 88. 89. integram paginam Ulpianarum enarrationum continet codex, quæ desunt in editis inter verba ἀνακαλέσασθαι δύναται et οὐδ' ὕβριζε τῇ διανοίᾳ.—Ita f. leg. Verba præcedunt (sc. Enarrationi. In qua Enarratione p. 88. 89. integram paginam enarrationum continet codex, quæ desunt etc. Pag. 89. Anonymi, quod vulgo legitur argumentum in orat. de corona (cujus variantes lectiones excerpi curavit Prof. Mascovius, Lipsiensis, qui Editionem in octavo hujus orationis adornavit) cum Ulpiani enarrat. Cætera, quæ desiderantur in Incusis, etiam a Msto absunt, ita ut postea continuus textus sequatur. Anonymi argum. in orat. adv. Aristocrat. quod quidem ab impressis abest, tum textus et Ulpiani enarratio. Oratio adv. Timocratem similiter explicata. Anonymi argumentum diffusius in Dem. de falsa legat. cum Ulpiani enarr. sine texto. Libanii arg. in or. c. Leptin. et anonymi alterum et textus cum Ulp. enarrat. Orationes de ord. rep. de clas-

* In hac regione sunt quædam ex Adversariis Taylori forfice excisa. Wolfenbuttelæ ignorant ipsumque codicem, et quomodo in potestatem Taylori pervenerit.

libus, et pro Megalop. similiter cum Ulp. item pro Rhodiis et de foedere c. Alex. Codex 82. 8. Æschinis Epp. gr. chart. Codex 101. orationes variæ gr. chart. fol. oblongo, nec adeo antiquus, nec eleganti scriptus est charactere, mediocriter tamen emendate. Continet Dem. orr. 18. tantum cum Libanii argumentis singulis orr. præmissis, et codicis initio ipsius Dem. per eundem vita, qualia in editis legimus. Codex 105. orr. quædam cum notis margin. Gr. Chart. fol. Busbeck. Pars prior vix legi potest ob defectum atramenti et chartæ. Pag. prima adnotatæ sunt orr. ad 29. et exordia orationum ad 63. tum sequitur Dem. vita per anonymum Orationibus præter argumenta Libanii singulis præposita, ad oram adscripta sunt scholia, excerpta uti videntur ex Ulpiani Comm. sed hæc in plerisque desiderantur. Codex 137. or. de corona gr. chart. 4. in fine adjectum est argumentum recens scriptum. Codex 181. Olynthiacæ gr. chart. 4. Busbeck. Aliter tamen ac Nesselius. Continet Philippicæ primæ partem alteram tantum de pecuniaria ratione, Philippicam tertiam, non integram, cum Libanii arg. De Cherrhoneso (cum Liban. arg.) non integram or. de pace, imperita manu. Philipp. secundam male descriptam. Codex ille nec antiquitatem, nec optimam præ se fert notam ob recentem et inconcinnam scriptionem, et omnia puerorum exercitationes videntur. Codex 188. 4. 135-137. Olynthiaca secunda cum Lib. arg. Gr. chart. 4. Olynth. 2. tantum inchoata et initium primæ cum Liban. arg. parvi momenti. Codex 196. Æschinis, Demadis (sic) et Demosthenis ad populum Athen. Porro autem in eadem bibliotheca editio Aldina 1503 cum castig. mstis Iacobi Tusani.

Codex *Augustanus*, optimæ fidei collatus ad Herwag. secundam (v. Nos ad or. in Leptin. p. 34. Dem. nostri) a Simone Fabricio. v. Consp. ad init. T. III. Codex Obsopœi, sive codex Pannonicus, exemplar admirandæ vetustatis. v. Conspect. Codex Lindenbrog. cujus varietates descripsit Lindenbrogius ad oram Herwagianæ in bibliotheca Hamburgensi. Similiter addita margini ejusdem editionis in bibliotheca Kennet Mackenzie Scoto-Britanni. v. Conspect.

Codices MSS. *Batavi* vel *Belgici* aliique. Dem. Æsch. MSt. fide Swertii Ath. Belg. In Bibl. Perizon. codex mst. in quo continebantur Dem. orr. plurimæ, Lysiæ unica. Dem. MSt. Eliæ Obrechti v. Jebb ad Aristidem T. 2. p. 472. Æschinis epistolæ cod. Pantini Decani Bruxellensis, v. Fabric. B. G. T. XII. p. 313. Demosth. orr. quamplurimæ ejusdem Pantini, ibid. Codices *Vossiani*. Dem. Olynth. tres Philipp. I. de pace n. 47. Æsch. Epp. 90. Comparatio Dem. et Æsch. 121. Æsch. Epp. Salmasii notæ anecdotæ in Rhetoras gr. MSt. bibl. Lugd. Bat. in eadem editio Aldina manu eruditi viri passim notata.

CAPUT SECUNDUM

Adversariorum Taylori. *Editiones impressæ Demosthenis, Æschinis, etc.*

A. 1470. Olynthiaca prima latine Bessarionis cum notis. Paris. v. Maittaire Ann. Typogr. T. I. p. 87. et Chevailler ad origg. typogr. p. 57. A. 1481. Dem. orr. Venet. Ita Beughem Incun. typogr. Sed errasse videtur. A. 1485. Æschinis orr. per Leon. Aretin. Venet. Idem Beughem, sed falso, aut certe minus accurate. Res ita se habere videtur. Æschinis et Dem. orr. [adversariæ credo, de corona] per Leon. Aretinum [in linguam Lat. versæ] Venet. 1485. 8. Bibl. Norib. Snab. p. 88. 154. 155. Catal. Bibl. Harl. et Maittaire T. I. p. 469. A. 1488. Æschinis oratio contra Ctesiph. de Dem. coronatione latine per Leon. Aretinum Ven. Fol. ad calcem opusculorum quorundam Ciceronis. A. 1497. Dem. oratio in Æschinem interprete Aretino. Ita Beughem ibid. Rectius fortasse hoc modo Æsch. et Dem. orr. contrariæ [de corona autumo] latine Leon. Aretino interprete per Anton. Koburger 28 Martii. Fol. Anno 1499. Dem. et Æschinis Epistolæ græce Ven. Ald. 4. Beughem. Catal. Bibl. Fabr. 1503. Ulpiani Scholia in 18. Dem. orr. græce Ven. Ald. Fol. 1504. Demosth. orr. etc. græce Ven. Ald. Fol. inter Rhetoras græcos. 1518. Æschines græce Ald. octav. Ita Catalogus exquisitior H. Harris Leicestriensis. verum falso. *Æschylus* enim, non *Æschines*. 1521. Olynthiacæ tres græce Lovanii mense Februario penes me. Æschinis et Dem. epistolæ græce Paris 4to sine anno notato. 1522. Æsch. et Dem. orr. de corona gr. ex academia Anselmiana Hagen. 4. quære num quatuor adversariæ. 1523. Olynthiacæ per Par. Garmond. q. Catal. Lond. 1523. contra Aristocratem gr. ib. q. iterum. 1524. Olynthiaca prima latine Camerarii Hagen. 8. 1524. Olynthiacæ græce Compluti apud Michaelem de Guid. 4. v. Catal. Bibl. Mattaire P. I. p. 79. 1525. or. in Midiam et Olynthiaca secunda Lovan. 4. q. in bibliotheca Fabriciana. 1526. adv. Leptinem gr. apud Theodoricum Martinum Lovan. 4. eodem anno contra Aristogitonem græce Witteberg. 8. Mattaire A. T. p. 673. ex edit. et cum præfatione Melanthonis. Eodem de Rhod. libert. latine interprete Hagendorphio Hagenoæ 8. Maittaire A. II. 676. 1527. Ulpian. etc. [v. 1503.] in ædibus Aldi et Asulani Fol. 1528. Ph. Melanthonis præf. in Æ. et Dem. orr. ex offic. Rob. Stephani. *Eod.* Dem. et Æ. orr. de Corona L. Aretin. Basil. Cratandr. 1530. Philippicæ [comparent solummodo Phil. I. et oratio de pace] græce Paris. apud Colleg. Sorbonæ. 8. 1531. Philippica I. de pace, Ph. secunda, de Haloneso, de R. Cherrh. Ph. 3. et 4. ad Ph. Epistolam, epi-

stola Phil. graece apud Gu. Morrium Lutet. Sorbon. 4. *eod.* Æsch. et Dem. de corona ibid. 4. [q. quatuor adversariæ.] 1532. de Syntaxi, de classibus, de Rhod. lib. de Megal. de fœdere c. A. gr. Paris. Christ. Wechel. *eod.* Dem. orr. cum Sch. Ulpiani gr. Basil. Herwag. Fol. 1536. Dem. epistolæ gr. Lovan. ex offic. Rutgeri Rescii. 8. penes me. *eod.* Æschinis Epp. etc. Lovan. penes me. 8. 1537. Æsch. et Dem. epp. lat. Petro Nannio Alcmariano interprete Lovan. etc. penes me. 1538. Olynth. tres lat. Clobardi Antwerp. *eod.* C. Aristogitonem gr. Paris. Tilet. 4. *eod.* Olynth. tres et Phil. duæ priores græc. ap. Nicol. Bryling. Basil. 8. 1539. C. Dionysodor. gr. Paris. Tilet. 4. *eod.* C. Conon. ibid. 1540. Dem. et Æ. orr. de corona Lat. Aretini. 1541. Olynth. tres, Phil. prima et de corona gr. Romæ 8. in bibl. Iacobi Harris Sarisberiensis. *eod.* Olynth. tres Gallice per Louys de Roy Paris. Vascosan. in bibl. Reg. Cantabrig. 1542. de ord. Rep. de Rhod. lib. pro Megalop. gr. Paris. Tilet. 4. *eod.* de classibus gr. Paris. Tilet. 8. 1543. Dem. orr. gr. Venet. Feliciani. *eod.* Libanii præparatio ad Dem. orr. gr. lat. Renati Gaillonis Paris. Wechel. 4. 1545. Dem. et Æ. de corona gr. Argentor. 1545. Dem. Epp. gr. Paris. Tilet. 4. *eod.* Dem. et Æ. orr. cum. argum., oratorum vitis, et Æ. epp. Lat. Venet. apud Hier. Scotum 8. (Paris.) 1546. Ph. quarta gr. Paris. apud Iac. Bogardum 4. Price Rawlinson. Eandem fuisse arbitror in bibl. Harleyana ubi sic notatur: Dem. oratio ad Philippum gr. Paris. 4. *eod.* de Rhod. libertate gr. Lovan. apud Servat. Sassenum 4. *eod.* de Megalop. et de fœdere ad Alex. gr. Lovan. ap. Servat. Sassenum. 4. *eod.* Dem. et Æ. Epp. gr. Paris. Wechel. 4. (Rawlinson.) 1547. Dem. orr. græce Basil. Herwag. 8. Editio penes me etc. in Bibl. Colleg. Gonvill. Caii Cantabrig. item in bibl. Barberiniana Romæ cum notis MSS. porro in bibliotheca Hamburgensi collata cum cod. msto Lindenburg. itidemque apud Kennet Mackenzie Juris Cæsarei apud Edimburg. Professorem collata cum eodem codice. *eod.* Olynth. tres, Phil. quatuor, c. Aristogitonem duæ gr. lat. Francfurt apud Petr. Brubach. 8. Catal. Maittaire P. II. p. 85. Eædem orr. penes me, sed græce tantum deficiente pagina principe. 1548. C. Leptin. Gr. Paris. Xtian. Wechel. 4. *eod.* C. Aphobum duæ Paris. Wechel. 4. Catal. Maittaire T. 1. p. 86. 1548. de pace Lat. Leoniceri Bas. 8. 1549. Dem. orr. gr. lat. Basil. Oporin. Fol. Vehementer ambigo de fide istius ed. græcolatinæ. Wolfii et aliorum versio Dem. circa hoc tempus, ex eadem officina et in eadem forma, et ad eam ipsam video adludier. *eod.* Phil. quatuor Lat. Manutii Venet. 4. *eod.* Dem. Æ. orr. adversariæ gr. Venet. apud Franc. Turrisanum. 8. *eod.* orr. aliquot inusum adolescentium. Basil. 8. in bibl. Vindobon. *eod.* 1549. Les quattre Philippiques traduites du grec en Francois per Jean l'Alemant Paris. 8. Vide omnino

Lalemantis epistolam de hac versione præfixam ejus versioni orr. c. Aphobum Basil. Opor. Fol. 1550. Dem. or. falsa leg. gr. Argent. Rihelii 8. 1553. Æsch. c. Ctesiph. gr. Paris. 4. [Hactenus, neque ultra perduxerat Taylor recensum harum editionum.]

CAPUT TERTIUM

Antiqui Critici Demosthenis.

Editio antiqua ἡ ἀρχαία Schol. ad Mid. n. 268. ed. Lutet. Editio popularis, ἡ δημώδης, vulgata. Schol. ib. n. 246. Two Copies of Dem. [hinc ziphræ aliquot] Vide Nos sæpiuscule ad Edit. Paris. Lambini in ultimo tomo. C. Aphobum l. n. 15. εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν ἀξίαν. One εἰς π. μνᾶς. Another π. μνῶν. περὶ παραπρεσβ. n. 398. ἀρχαία et δημώδης, item n. 413. Contra Aphobum l. n. 14. 15. collat. cum c. Aphob. ψευδομαρτ. n. 11. et c. Onetor. l. n. 11. editio, qua utimur e binis est conflata. Schol. Olynth. sec. n. 24. Schol. de Coron. n. 19, 20. p. 139. et 145. n. 108. et 109. locus spectabilis adv. Callipp. n. 9. 1. Philipp. Var. Lect. n. 11. 12. 13. And so we came by two sets of Scholia. v. Nos ad Mid. n. 268. ed. Paris. Omnino Hermog. p. 353. ed. Crispini, Schol. π. παραπρ. n. 524. Crit. N. Ulp. n. 144. 247. Sch. π. παρ. ἔν τινι βίβλῳ in an old book. σχολ. ib. n. 265. ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις βιβλίοις. σχολ. 524. τοῦτο, οὗτος ὁ λόγος ὠβέλισται, κατέγνωσται σχολ. ad Mid. n. 246. 173. et sæpe. Ita Hermogen. de orat. c. Neæram Ulpian. ad Midian. 66. l. 13. edit. Cantabrig. Wolfii præf. ad Ulpiani Conversionem, Eunapius in vitis Sophistarum. Præf. Lysiæ Accurata ὑπομνηματιστῶν, quos legit Ulpianus, diligentia, Rabbinorum ad instar, qui figuram, quam vocant τὸ παραγραφικὸν numerarunt, et in or. de corona 72. vicibus usurpatam repererunt. σχολ. ibid. n. 22, οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγησάμενοι σχ. ad init. Phil. quartæ innui potissimum videntur Alexander Diocorus, Zeno et Genethlius n. 268. π. παραπρ. οἱ προθεωρίας καὶ διαιρέσεις συγγράψαντες idem ad or. de Cor. τινὲς τῶν πρὸ ἡμῶν σχ. ad π. παρ. n. 401. οἱ πρὸ ἡμῶν διελόντες *ibid.* οἱ ἐξηγηταὶ ibid. Antiqua Commentaria. σχ. ad init. or. de fœd. Alex. οἱ πρεσβύτεροι commentatores in argumento ad Halones.*

Callimachus. Præf. Lysiæ or. c. Charidemum pro Satyro tutelæ. Dinarcho tribuit Photius Cod. 265. or. contra Theocrinem Dinarcho eidem. Dionys. Halic. in Dinarcho. πινακογράφος. v. Dionys. Halic. ad Ammæum. Præf. Lys.

Dionysius Halicarnassensis. Scripsit ad Ammæum de Demosthenis oratt. περὶ Δημοσθ. δεινότητος. Ejus alius quoque tractatus de Dem.

* Cruda hæc et impolita, ut inveni, ita protuli. Condat inde aliquando qui volet et otio abundabit, scitum quid et elaboratum.

v. extremum π. A. δειν. Alius item ad init. Ep. ad Ammæum. Schol. Ulp. p. 35.

Cæcilius. Præf. Lysiæ et notæ mstæ ibid. Fabr. B. G. T. XIV. p. 35. Cæcilii comparatio Demosthenis et Ciceronis, Plutarch. in Dem. Comparatio Dem. et Æsch. Liber de Dem. oratt. genuinis.

Sallustius. Suid. Plutarchus in Pyrrho. Cicero 1. Tuscul. Photius bibl. p. 570. Fabr. B. G. T. I. p. 870. 871. Suidas e Damascio tradit Sallustium quendam orationes Dem. universas δημοσίους memoriæ mandasse.

Ulpianus. Chapman. Ulpianus ἐν Ἀραβικοῖς. Stephan. Byz. in v. Ταίνιοι. vixisse videtur sub Constantino, NB. ut placet Hieronymo Wolfio, aut filio ejus Constantio, ut ex Eunapii Proæresio conjici potest. Ulpiani varii. Schultingii orat. pro Triboniano p. 899. Domitius Ulpianus JCtus origine Syrus v. l. 1. pr. D. de Censibus. Ulpianus Damascenus JCto coævus l. 18. D. de interdict. et relegat. v. Augustin. de nom. propr. Ulpianus Tyrius rhetor dictus Κειτούκειτος. Athenæus in proœm. l. 2. c. 13. l. 3. 17, 18. et alibi. Ulpianus quidam. Stephan. Byz. v. Ruald. vit. Plutarchi. Writes the Arguments next to Libanius. See the end of the argument π. παραπρ. and my Mss. Notes in the Paris Edition p. 729,* Schol. ad π. παραπρ. 84. ὡς ἡμεῖς. οὐκ ἔτι ὁμοίως ἡμῖν. ὡς ἔγνωμεν. 206. Author of the Arguments expressly Schol. *ibid.* n. 190. Schol. not all one hand. Case of Menander π. παραπρ. n. 220. ed. Paris. Ulpianus' Judgment upon the reading of an old MS. n. 265. π. παρ. ἔγνωμεν n. 451. Vales. p. 228. not. ad Maussac. ὡς ἤδη ἐν τοῖς σωκρατικοῖς εἴρηται Olynth. I. init. Πύδνα τὸ νῦν Κύτρος *ibid.* n. 7. pro Coron. n. 8. Πύδνα ἡ νῦν Βέῤῥοια Olynth. I. n. 12. Ποτίδαια τὸ νῦν Κύτρος ibid. ἡ νῦν Βέῤῥοια n. 118. πέζα τὸ κάτωθεν τοῦ ποδὸς Olynth. 2. 24. σιρούς. ὃ νῦν φωσία ἰδιωτικῶς de Cherrhon. 56. οἱ πρὸ ἡμῶν ἐξηγησάμενοι Philip. 4. init. οἱ πρὸ ἡμῶν εἰς τὸν λόγον θεωρίας καὶ διαιρέσεις συγγράψαντες Phil. 4. 10. v. ad argum. de Haloneso οἱ πρὸ ἡμῶν διελόντες. fort. διελθόντες. οἱ ἐξηγηταὶ ibid. τῶν πρὸ ἡμῶν τινες. π. συμμοριῶν init. π. παραπρ. 101. τινὲς τῶν ὑπομνηματιστῶν pro Corona 22. ἀριθμοῦσιν οἱ ἀθηναῖοι ἕως τῶν δώδεκα, ὡς ἡμεῖς. εἶτα λοιπὸν οὐκέθ' ὁμοίως ἡμῖν π. παραπρ. 206. Scripsit ὑποθέσεις ad Demosth. π. παραπρ. 290. NB. c. Mid. n. 31. Salmas. de M. V. See Ind. auct. not. and pp. 162. 576. 775. Petit. LL. AA. p. 305. 357. 398. 399. 177. 423. 298. Meurs. Att. Lect. I. 4. II. 8. IV. 3. V. 2. Edit. Dem. Paris. cum notis MSS. Hartung p. 694. Meurs. Pisistr. c. 9. de pagis col. 686. Valcken. ad Ammon. p. 201. Petiti Observ. Casaubon. ad Theophr. Charact. p. 64. 68. 100. Palmer Exerc.

* Necesse est Taylorum, si quid ad illam paginam hoc de argumento annotavit, quod aienti nos credere par est, alii exemplari id adscripsisse. Nam in eo, quod penes me est, nihil reperio.

p. 634. Schol. ad Aristocr. Vales. ad Harpocr. 180. 184. 207. 150. 161. Lucian. nov. Ed. T. I. p. 63. Herald. Observ. II. 3. p. 205. H. Stephan. Th. L. G. T. I. col. 370. Palmer de Liberalibus Not. ad Theophr. v. edit. Needham ad finem. Auctoris Notæ ad Ælian. T. I. p. 270. Lysias ed. Londin. Dorville ad Charit. p. 112. 183. 602. 87. 123. 292. 318. Suid. in Οὐλπιανός. Kuster ad loc. Casaub. ad Theophr. p. 287. 288. Wolf Comm. ad Ulp. p. 1129. ἐθρασύνετο θαρσήσας Schol. ad Mid. n. 43. Ulpiani cujusdam meminit Marinus Neapolitanus in Vita Procli Diadochi. Vales. ad Harp. p. 228. Scripsit vitam Demosth. auctor est eorum argumentorum, quæ Libaniana sequuntur. v. Argum. sec. π. παραπρ. ὡς ἔγνωμεν ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. NB. ἔγνωμεν a term of art. Nos ad Arg. Ulp. c. Aristocrat. Schol. Timocrat. n. 30. 199. 200. 219. Age of Ulpian. Schol. Timocr. n. 17. 176. v. Maussac. ad Harp. v. Ἀστυνόμος. De Ulpiano JCto Marlin ad tit. D. de Just. et Jure p. 5.

Tiberius Rhetor de schematibus Demosthenicis Ed. Gallei. De Demosthene et Xenophonte Suid. Tiberius Rhetor de figuris apud Dem. MS. Bodl. F. II. 6.

Apsines laudatur ab Ulpiano in Leptinea. Exstat Apsinis cujusdam rhetorica. Fabr. B. G. T. IV. p. 459. Apsines Atheniensis Sophista egregius, pater Onesimi Sophistæ, qui fuit pater Apsinis. Suid. Apsines Onesimi Ath. filius junior Apsini Gadarensi Suid. v. Scheffer ad Anon. Rhetor. Tzetz. Chil. VIII. 608. Apsines ad Leptin. Schol. Hermog. de Ideis.

Didymus. Harpocr. in ἐξένισε et ξενίζειν (v. Arg. adv. Eubulid.) γαμήλια. ὁ κάτωθεν νόμος Meurs. A. L. III. 1. Maussac. p. 230. Harpocr. in οἰκίσκος. ἐσπαθᾶτο. φάρμακος. Scripsit comment. in Isæum Harp. v. γαμηλία. Nos ad argum. adv. Eubuliden scripsit ad Æschinem. Harpocr. v. προναία. κραναλλίδαι. v. Maussac. ad Harpocr. v. λόγος. Scripsit ad Axonas Solonis c. Asclepiadem v. Plutarch. vit. Solon. init.

Apollonides ὁ Νικαιεὺς laudatur ab Ammonio v. Ὄφλων ἐν ὑπομνήματι περὶ παραπρεσβείας Δημοσθένους. Apollonidis Nicæni ὑπόμνημα in Timonis Sillos Tiberio Cæs. inscriptum meminit Laertius. scripsit idem de proverbiis, Steph. Byz. v. Τέρινα. v. Fabr. B. G.

Gymnasius Sidonius Sophista, Imp. Constantini temporibus vixit, scripsit declamationes et commentar. ad Demosth. et alia quædam.

Aspasius. Phot. Cod. 265. Ulpian. ad Leptin. Meurs. A. L. VI. 9. scripsit ad Leptin. Schol. Hermog. de Ideis.

Menander. Ulp. ad Lept. et ad init. quartæ Philipp. p. 74. ed. Paris. Rhetor fortasse apud Aldum v. Argum. orat. π. παραπρ. Schol. ad Timocr. n. 74. p. 294. ed. Lutet.

Genethlius laudatur a Schol. Aug. ad Androt. ab Ulpiano ad

π. παραπρ. init. et n. 268. Suid. v. γενέθλιος. ab Ulp. pro Coron. n. 12. 92. p. ed. Lutet. 133. 143. 195. 232.

Æsculapius. Sch. Ulp. ad init. Philipp. quartæ p. 29. ed. Lutet.

Diocorus. Præf. in Ulp. Comment. Dioscorus idem ad init. IV. Philipp. p. 74. ed. Lutet.

Zeno. Nos ad Lysiam. Rhetor græcus apud Strabon. l. 14. Rhetor apud Sulpit. Victor. Instit. Orat. Suidas. Ζήλων (f. Ζήνων) ὁ πολυθρύλλητος Ulpian. ad init. IV. Phil.

Zosimus. Nos ad Lysiam. Scripsit comm. in Demosth. Vita Demosthenis cæterorumque oratorum in bibl. Regia Paris.

Lysimachides. Nos ad Lysiæ præf. Valckenaer Animadv. p. 94.

Marcellinus scripsit proculdubio de Demosthene. v. Vit. Thucyd. init. Hudson. ad loc. Vita Demosth. per Zosimum.

Libanius. [Ad hoc nomen nihil est a Tayloro annotatum, vacua relicta charta.]

Athanasius. Schol. ad Timocrat. n. 163. Schol. Hermog. 146. alius rhetor græcus Byzantinus recens scriptor, quem laudat Baluz. ad Lupum Turon. p. 449. scripsit 1641. v. Fabr. B. G. T. IV. p. 293.

Théo Alexandrinus, idem qui concinnavit Progymnasmata. Suid.

Numenius Rhetor Imp. Adriani scripsit Argumenta in Demosth. Suid. item τῶν Θουκυδίδου καὶ Δημοσθ. χρειῶν συναγωγήν. v. Fabr. B. G. T. I. p. 872.

Posidonius scripsit Argum. in Demosth. Suid.

Eratosthenes. Plutarch. in Vita Demosth.

Demetrius Phalereus. Plut. ibid.

Epiphanius. Schol. ad or. de corona n. 12. ed. Benenati, Ἐπιφάνιος ὁ τεχνικὸς Schol. in Cherrhones. init. p. 94. 133. ed. Lutet.

Diodorus Valerii Pollionis filius, vixit sub Adriano et scripsit enarrationem locorum difficiliorum, quæ in D. orr. inveniuntur. Suid. v. Πωλίων et Διόδωρος. v. Præf. Lysiæ.

Harpocratio. Caius vel Ælius Harpocr. v. Præf. Lysiæ.

Caput XII. *Contenta voluminis quinti.* [ex editione puta, quam Taylor Cantabrigiæ parabat.] Dionys. Halic. ad Ammæum gr. lat. cum notis. NB. q. de δεινοτ. τοῦ Δημοσθ. Lucian. ibid. Wolf. notæ p. 1194. et 1444. Plutarchus ex Parallelis Wolf. Not. p. 1188. et 1443. add. Barton. Bryan. Casaub. MS. Ruald. Plutarch. in Vit. 10. orator. Wolf p. 1193. 1444. Benenati Libanius ad Montium. NB. MS. Coll. Gonvill. Wolf p. 1187. 1444. Benenat. Ejusdem Apologia Demosthenis Photius. Suidas ter. v. Wolf p. 1200. Eudocia. Zosimus. Anonym. MS. Lutet. Fabr. B. G. T. XIV. p. 15. De Æschine Plutarch. in V. X. or. Wolf p. 1200. Philostratus. Hermogenes. Photius bis. Suidas bis. Eudocia. Apollonius Wolf 41. NB. Palmer. p. 649. Wolf Not. p. 1200. Incerti Αἰσχίνης υἱὸς μὲν ἦν Wolf 41. Not. p. 1200. Ven. Hieron.

Scot. 1547. lat. vers. p. 6. a. ὅτι ἡδυνήθη c. Timarch. Ed. Aldi Wolf 15. Not. p. 1200. Ven. Hier. Scot. p. 10. a. ὅτι μαθητής. Οὔτε κάλλιον MS. Vossian. q. Libanii. v. Opera Libanii. Wolf 16. Dinarchus. Demades. ad illum v. Plutarch. Photius, Suidas, Hermogenes, Eudocia, ad hunc Suidas. Præfationes Aldi, Manutii, Lambini etc. Chapman comment. de Ulpiano. Lexicon rhetoricum Ulpianeum. Appendix notarum. Iacobi Duporti notæ mstæ ad Dem. e bibl. Regia Cantabrig. Variæ lectiones e codd. MSS. Indices hi. 1) rerum memorabilium. 2) Atticus locutionum in Dem. et Æsch. 3) auctorum emendatorum. 4) Auctores laudati ab Ulpiano et Scholiasta Æschinis. Budæus from Wolfius. Wolfii Specimen Demosthenis edendi.

Caput XVIII. Fragmenta Æschinis, p. 1307. Adversariorum scripta ipse Taylor rursus calamo induxerat, ut, aut non digna luce, aut jam a se passim locorum allata. quapropter, præsertim cum pauca essent, ne unam quidem paginam implentia, repetere nolui.

Caput XX. *Sophistæ.* Tiberius Rhetor de Schematibus apud Demosth. bibl. reg. Paris. n. 2918. Libanii oratio Demosthenis nomine adv. Æschinem cod. Reg. Paris. n. 2998. Ejusd. oratio Dem. nomine post prœlium ad Chæroneam mori postulantis. *ibid.* Ejusd. or. Dem. nomine Philippo dedi cupientis. *ibid.* Ejusd. oratio, qua Dem. rationem reddit cur a Philippo dimissus ad remp. non accedat. *ibid.* Ejusd. or. Dem. nomine, Æschinem accusantis, quod solus ex Atheniensibus ad Amphictyonicum judicium Philippo non contradixerit. Cod. Reg. Paris. n. 583. See Libanii Epist. 925. Photius Cod. 243.

CAPUT VIII.

Demosthenis orationes habitæ, fragmenta.
Philippicæ Orationes.

Stobæus p. 201. 244. 245. 246. 344. 566. 270. 365. Plutarch. polit. præcept. p. 389. fine. Valckenaer ad Ammon. p. 73. Multæ [sunt ejus] totæ [orationes] graves, ut quædam philippicæ. Cicer. or. Quintil. III. 8. VI. fin. Victor. Var. Lect. p. 94. 95. 136. 145. 248. Schol. in Androtion. p. 391. Vales. ad Harpocrat. p. 26. sæpius, p. 38. ubi de ordine Philippicarum. Robortell. annotatt. c. 3. p. 31. Sigon. p. 152. Meurs. Attic. Lect. II. 4. Ammon. in παρέχειν. Etymolog. M. 151. 5. 187. 56. 449. 9. 736. 5. Maussac. ad Harpocr. p. 138. 24. 66. 97. 111. 113. 248. 90. de Arthmio. Cicero ad Attic. I. 2. Gellius 9. 3. Polybius in Excerpt. Peiresc. p. 90. seq. Nicephorus Gregoras 12. 5. Hist. p. 365. Hermogen. ed. Crisp. p. 341. 362. 363. 375. Philippum regem Macedonum;

contra quem Demosthenis Philippicæ tonant. Hieronym. adversus Jovianum L. IV. fine. οἱ φιλιππικοὶ καθαρεύουσι σκώμματος καὶ βωμολοχίας ἁπάσης. Plutarch. Polit. præcept. p. 394. ἐπιστολιμαίους δυνάμεις H. Steph. Thes. L. G. III. coll. 1005. καί μοι οἵ τε δημόσιοι λόγοι τοῦτο ἔχουσι θαυμάσιον, ὅτι τοῖς φιλιππικοῖς ἐπὶ πράξεις προτρέπεται καὶ Λεπτίνου πρᾶξιν ἐπαινεῖ Plutarch. de gloria Atheniens. extremo. σπᾶσμα H. Steph. Th. III. col. 916. Aquila Roman. p. 15. ed. Pithœi

ORDO PHILIPPICARUM.

Schottus Vit. Dem. ad Olymp. 107. 1. et 4. Lambini de hac causa oratio. Juxta mentem Dionysii Halicarn. ad Ammæum.

Archon.	Olymp.	Orat.
Callistratus	CVI. 2.	contra Androtionem.
		adv. Leptinem.
Diotimus	CVI. 3.	de classibus.
Theodemus	CVI. 4.	contra Timocratem.
		pro Megalopolitis.
Aristodemus	CVII. 1.	Philippica prima.
		c. Aristocratem.
Thallus	CVII. 2.	de Rhodiorum libertate.
Callimachus	CVII. 4.	Olynthiaca secunda.
		Olynthiaca tertia.
		Olynthiaca prima
		c. Midiam.
Themistocles	CVIII. 2.	Philippica V.
Archias	CVIII. 3.	Philippica VI.
Lyciscus	CIX. 1.	Philippica VII.
Pythodotus	CIX. 2.	Philippica VIII.
		contra Æschinem. π. παραπρεσβ.
Sosigenes	CIX. 3.	Philippica IX.
		Philippica X.
Nicomachus	CIX. 4.	Philippica XI.
Theophrastus	CX. 1.	Philippica XII.
Aristopho	CXII. 3.	De Corona.
Anticles	CXIII. 3.	de donis.
		orationes XII. δημόσιοι.

δημηγορ. VII. δικανικοὶ V.

Hæc ita chronologice Dionysius et ostentat omnes has orationes, tribus ultimis exceptis, habitas fuisse ante editionem Aristotelis ῥητορικ.

Philippica.

I.	Philippica prima.
II.	Olynthiaca secunda.
III.	Olynthiaca tertia.
IV.	Olynthiaca prima.
V.	Philippicæ primæ pars ἃ μὲν ἡμεῖς. v. Fabricii B. G. T. I. p. 924. et Ulpian. ad locum.
VI.	de pace.
VII.	Philippica secunda.
VIII.	de Haloneso.
IX.	de Cherrhoneso.
X.	Philippica tertia.
XI.	Philippica quarta.
XII.	ad Philippi epistolam.

Olynthiaca prima, potius Olynthiacarum tertia, Philippicarum quarta. Stobæus p. 504. 506. Valckenaer ad Ammon. p. 73. Victor. V. L. p. 85. Casaubon. ad Theophr. Charact. p. 101. 163. Maussac. p. 96. Eustath. ed. Flor. p. 711. Vales. p. 22. 90. 91. 94. 170. Hermog. ed. Crisp. p. 179. 181. bis. 287. bis. 293. 295. 296. bis. 300. 302. 309. 341. 364. 366. 409. 412. 414. 416. 433. Dorvill. ad Charit. p. 177. 197.

Olynthiaca secunda, sive Olynthiacarum prima, Philippicarum secunda: secundam primo loco ponendam esse res ipsa suadet et Dionysii Halicarn. testimonium. Stob. p. 105. 319. 328. Eclog. physic. p. 9. Lucian. Encom. §. 9. Schol. et notæ ad locum. Brodæus Miscell. V. 34. Meurs. L. A. II. 11. Petit. Observ. p. 110. Schol. Androt. p. 190. ed. Lutet. Carrion. Ant. Lect. 2, 10. Casaubon. ad Theophr. Charact. p. 61. Maussac. p. 52. Vales. p. 42. 86. 178. Hermogenes ed. Crisp. p. 88. 89. 153. 177. 182. 183. 235. 284. 287. 298. bis. 325. 353. 432. 435. H. Steph. Th. L. Gr. T. I. 209. 484. II. 408. Dorville ad Charit. p. 109. 693.

Olynth. tertia, sive Olynthiacarum secunda, Philippicarum tertia. Meursius Them. Att. p. 1740. Barbeyrac Treaties T. I. p. 69. Pollux II. 59. 234. Duport. ad Theophr. p. 237. Eustath. ed. Flor. p. 703. Vales. 84. 88. Habitæ hæ tres Olymp. CVII. 4. Adversus Olynthios dixit Demades adversatus Demostheni Suidas in Δημάδης. Hermogenes ed. Crispini p. 230. 243. 250. bis. 265. 289.-291. 298. 355. 252. Stobæus Serm. 98. p. 540. Dorville ad Charit. p. 218. 687. Schol. ad Lucian. II. 516.

Philippica prima, habita Olymp. CVII. 1. Stobæus p. 344. Maussac. ad Harpocr. 211. 262. Robortell. Annot. l. 2. p. 30. Sigonius Emendat. 1. 3. p. 148. Hartung. 2. p. 634. Meurs. L. A. 2. 8. Victorius V. L. 18. 12. Pollux 2. 58. Vales. Emend. 4. 8. Eustath. p. 378. T. I. ed. Flor. Not. ad locum. Vales. p. 80. 114.

128. 158. 159. Iens ad Lucian. p. 379. 1319. Hermogen. ed. Crisp. p. 90. 176. 177. 198. 215. 235. 252. 277. 285. 296. 329. 347. 364. 388. 415. H. Stephan. Th. L. G. T. I. col. 486. II. 445. III. 791. Schol. Aristoph. 205. 338. Pearce ad Longin. §. 18. Dorville ad Chariton. p. 115. 177. 317. 337. 391. 670. 674. Not. ad Lucian. T. I. p. 63. a. 487. a. Nos p. 316. T. II. vol. 1.

Philippica secunda, ordine septima, Etymol. M. 620. 47. 699. 33. 46. Hermogenes ed. Crisp. p. 178. 315. 366. Vales. p. 165. v. infra Philipp. septima. H. Steph. Th. L. G. T. III. col. 457.

Philippica tertia, nona Harpocr. in καταβολή, decima Dionys. Halic. v. in Philipp. X. Meurs. De F. A. p. 1470. Valcken. ad Ammon. p. 39. 116. Luisin. Parerg. l. 3. Canter Nov. Lect. 8. 2. Maussac. p. 213. 24. Vales. p. 26. H. Steph. Th. L. G. T. col. 26. II. 700. III. 1600. Quintil. 9. 4. Hermog. 178. 188. 197. 198. 244. 253. 254. 265. 281. 287. 210. (sic) 334. 342. 348. 366. 416.

Philippica quarta, undecima Dionysio. vid. in XI. habita CIX. 4. Casaub. ad Theophr. Char. p. 95. Etymol. M. 469. 4. Maussac. p. 56. 211. Not. ad Polluc. 5. 134. Hermog. 179. 194. 250. 255. 264. bis. 309. 311. Vales. p. 156. Spanhem ad Julian. p. 169.

Philippica quinta Ἃ μὲν ἡμεῖς etc. Apud Dionys. Halic. vocatur ἕκτη τῶν κατὰ φιλίππου δημηγοριῶν, sed leg. πέμπτη ut patet ex iis, quæ ipse subjungit. Nos ad seriem prætorum in ed. Wolfiana Schott. vit. Dem. ad Olymp. 108. 2. The subject of it Dionys. ibid. περὶ τῆς φυλακῆς etc. habita Olymp. CVIII. 2. Harpocr. v. Διοικεῖν. Valcken. ad Ammon. p. 171. Etymol. M. 224. 47. 404. 53. Vales. p. 84.

Philippica sexta, alias de pace, Etym. M. 254. 26. Maussac. p. 266. Schott. vit. Dem. ad Olymp. 108. 3.

Philippica septima, hodie secunda, Etymol. M. 734. 24. 418. 47. Habita Olymp. CIX. 1. Hegesippi. v. Suid. et Etym. v. Ἡγήσιππος. Sed videntur de Phil. octava loqui, sive de ea, quæ inscribitur de Haloneso. Vales. p. 176. Initium ὅταν ω ἄνδρες etc. Arg. or Title πρὸς τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείας. Dionys. Halic. ad Ammæum. Harpocr. v. Ἡγήσιππος, Suidas et Kuster.

Philippica octava, de Haloneso juxta Dionys. eadem est. Secundum Libanium rectius inscribitur πρὸς τὴν ἐπιστολὴν φιλίππου. Habita CIX. 2. Maussac. p. 99. lin. 12. Harpocr. Vales. p. 104. Principium Ἄνδρες ἀθηναῖοι οὐκ ἔστιν ὅπως. Adversus Philippi legatos. Dionys. ad Ammæum. Schott. ad Olymp. 109. 2.

Philippica nona. Eadem est de Cherrhoneso Dionys. Halic. Schol. Androt. p. 291. ed. Lutet. v. Philipp. tertiam. Vales. p. 23. 51. 84. 121. 155. 165. Suidas in κατάγειν octavam laudat Philipp. locum ex hac oratione produxit. Habita Olymp. CIX. 3. Harpocr. v. ἔθνος. Meurs. A. L. 3. 15.

Philippica decima, vulgo tertia, πολλῶν ὦ ἄνδρες. argumentum edit. Dionys. ad Ammæum. Vales. p. 99. 101. 125. 160.

Philippica undecima, hodie quarta. καὶ σπουδαῖα etc. Arg. apud Dionys. ad Amm. Vales. p. 99. 133.

Philippica duodecima et ultima, juxta Dionys. Halic. eadem est, quæ vulgo inscribitur ad Philippi epistolam. Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες, Idem edit argument.

De Pace, Dionysio Philippica sexta. quem vide. Phot. cod. 265. Tertullian. de Anima c. 45. Stobæus Serm. 96. Paul. Leopard. Miscell. 3. 15. 16. Emendat. 9. 15. Rufus apud Gruter. T. I. p. 573. Victor. V. L. p. 229. Vales. 48. 104. Habita CVIII. 2. Wesseling. ad Diodor. II. 129. Wolf ad or. π. παραπρ. 152. 9. Princ. ὁρῶ μὲν etc. Dorville ad Charit. p. 338.

De Haloneso, Philippica septima juxta Ulpian. cum aliis octava. Rectius inscribitur πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν φιλίππου. Auctor argumenti, Νοθεύεται. ib. Hegesippi est Liban. Phot. Bibl. p. 880. Etym. M. Suid. Faber ad Longin. p. 202. ed. Tollii. Q. Athen. AI. p. 223. Hermogenes. Phrase and Construction not Demosth. Liban. in argum. Εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ οὐκ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε. Condemned Suid. πεφωράκασι (antiqui) non esse Dem. et ab idea orat. et a factis. Ait auctor se Callippum παρανόμων accusasse. Id autem fecit, non Dem. sed Hegesippus. Objectio, sed hic apparet τὸ δοῦναι καὶ ἀποδοῦναι, quod Æschines Demostheni objecit. Resp. 1) idem potuit fecisse Hegesippus et Dem. 2) Et Demosth. τῆς αὐτῆς ἐν πολιτείᾳ προαιρέσεως. Ambo contra φιλιππίζοντας. Petav. ad Julian. p. 121. ed. fol. Hegesippus cognomento Crobylus. Ita Liban. Photius, Etymolog. Timarchi amicus fuit. v. Æsch. contra Timarch. Suidas et Etym. aiunt Philippicam septimam esse Hegesippi, in hac voce, forte voluerunt octavam. nam cum Ulpiano est septima, cum aliis octava.

[Vacat titulus.] Habita Olymp. 109. 2. prætore Pythodoto. Phot. cod. 265. Meurs. L. A. 3. 5. Brodæus Misc. 6. 9. Leopard. Emend. 12. 7. Luisin. Parerg. 1. 5. 2. 8. Eustath. T. I. p. 56. ed. Rom. Valckenaer Ammon. p. 201. Eustath. ed. Flor. p. 128. T. I. p. 118. not. ad loc. p. 695. not. 933. Vales. 87. 58. Harpocr. Ἀλεξάνδρος. Hermog. ed. Crisp. p. 140. 250. 252.

De Cherrhoneso. Phil. IX. P. Leopard. Emend. 11. 2. Canter. V. L. 8. 2. Vales. p. 52. 54. 104. 111. 125. 156. 160. 177. Hermogen. p. 234. 253. 333. 346. 347. 411. 448. Arg. or Subject Dion. ad Ammæum. Pr. ἔδει μὲν Pro Diopithe v. Argum. orat. v. etiam Schol. ad Philipp. IV. bis. Dorville ad Chariton. p. 405. Vales. ad Excerpt. Polyb. p. 7. not.

Ad Philippi Epistolam. Meurs. L. A. 3. 6. H. Steph. Th. L. G.

T. I. col. 1277. Casaub. ad Theophr. Char. p. 77. ad Athen. 6. 24. Habita Olymp. CX. 1. (v. Phil. XII.) Vales. ad Excerpta Polyb. p. not. 16.

Philippi epistola. Vales. p. 14. 154. 176. H. Steph. Th. L. G. II. 814. Demosth. ad Philippum. Ammian. Marcell. p. 576.

De rep. ordinanda. Meurs. A. L. 2. 8. Vales. p. 69. 86. 130. 156. Habita Olymp. 106. 4. Multa habet communia cum Aristocratea. Hic cites Theon. p. 10. et consule quæ habemus in aditu Midianæ, Androt. et Aristocr. consule item Ulpian. ad Timocrat. n. 153. ed. Lamb. Fabric. Bibl. Gr. T. I. in Demosthene. Schott. vita Dem. Ol. 106. 4. Dorville ad Charit. p. 348.

De classibus, *συμμορ*. Petit. p. 356. Meurs. de F. A. p. 1716. A. L. 1. 1. Victor. V. L. p. 25. Etymol. M. 758. 53. Tzetzes Chil. 12. 540. 543. Vales. p. 40. 112. 144. Habita Olymp. 106. 3. Wesseling ad Diodor. l. 413. Hermogen. 179. 416. T. *περὶ τῶν συμμάχων* Suid. *Τίμημα*. The Subject Dionys. ad Amm. Dorville ad Char. p. 257. Langbain ad Longin. Spanhem ad Julian. p. 166.

De Rhodiorum libertate. Stob. p. 364. Vales. p. 22. Valkenaer. Ammon. p. 202. Maussac. p. 96. 205.

Pro Megalopolit. Vales. p. 48. Arcadiæ civitas. dicta Olymp. 106. 4. Hermog. p. 340. 395. Fabr. B. G. T. I. in Demosthene.

De fœdere Alexandri. Photius Cod. 265. Valcken. ad Ammon. 61. Phavorin. in *πρόβολος*. *Νοθεύεται* Dionys. Halic. *π. δεινοτ. Δημ.* juxta finem. Hyperidis est juxta Photium et Libanium. Habita Olymp. 111. 1. Casaub. ad Theophr. p. 161. Vales. p. 167. 176. Suid. *π. πρόβολος*.

Dinarchus. Meurs. Att. Lect. 3. 11. 14. Vales. ad Harpocr. 5. 17. 26. 32. 35. 45. 54. 87. 88. 91. 103. 105. 110. 111. 118. 70. 133. bis. Muret. 2. 7. Meurs. A. L. I. 8. 2. 10. 3. 5. 19. 4. 9. 13. 16. 5. 9. 14. 33. Ammon. in *Μαρτυρία* et *ἐκμαρτυρία*. Canter Nov. Lect. 8. 12. Pollux, 3. 27. v. Ind. 7. 10. 11. Fabr. B. G. T. I. Valcken. ad Ammon. p. 202. Casaub. ad Theophr. Char. p. 707. Etymol. M. 788. 57. 469. 4. Ammian. Marcell. 30. 4. *ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου*. Putschii Grammat. 1173. 25. Pithœi Rhetores. Diogen. Laert. T. I. p. 118. Index ad Lysiam. Maussac. ad Harpocr. p. 140. 34. 67. 77. 80. 87. 97. 100. 208. 260. Not. ad Polluc. 1. 44. Wesseling ad Diodor. I. 585. II. 98. Hermog. p. 252. 389. Schol. Aristoph. Equit. 1299. P. Faber Semestr. l. 2. p. 271. 381. Photius in Lexic. *Εὐανδρία. Θεογείτων. Κλιμάζει. Λαμπάδιον. Λογισταί. μοχθηρός. οἴκημα. ὁμοέρκιος. ὀχεῖον. παλίμβολος. παραφρυκτωρεῖν. παλιναίρετος.* Meurs. Exerc. Crit. P. II. L. 1. c. 5.

Demades. Pollux 7. 104. Quintil. Fabric. B. G. T. I. et IV. Tzetzes V. 345. VI. 113. 179. Plutarch. in Solon. p. 192. ed.

Bryan. Maussac. p. 240. Vales. 91. Hermog. p. 109. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1606.

Demosthenis Epistolæ. Quintil. præfert Ciceronis epistolas. Stob. p. 613. Phot. cod. 158. Epistol. 207. Photius de Phrynicho ad Heracleodorum. Olympiad. MS. apud Lambec. bibl. Cæs. L. 7. p. 127. Marianus Criticus, cujus meminit Phrynichus libro II. oratorii apparatus, et Excerpta leguntur in Photii bibliotheca, Bruti Epistolas Platonis et Demosthenis scriptis præferebat. v. Nos de Criticis Comment. Pollux 2. 128. Maussac. ad Harpocr. p. 185. Vales. p. 75. 101. 125. 195. Hermog. 250. 251. 252. 355. Suid. ἐρανίσας. ἐργολάβος. Etymol. M. p. 369. 36. pro Lycurgi liberis. 793. 14. φθόη. Suid. in Πόη. Schol. Aristoph. Equit. 603. Phot. πόα. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 282. Dorville ad Chariton. p. 649.

Æschinis Epistolæ Shaw's Travels. Valckenaer ad Ammon. p. 56. Meursius in Ἀλαί.

Exordia Concionum. Petit. p. 277. Schott. Vit. Dem. ad Olymp. 103. 4. Vales. ad Harpocr. p. 10. 119. 147. Plutarch. de X. Orat. Robortell. Emend. 2. 4. p. 67. Valcken. ad Ammon. p. 67. Pollux 6. 143. Casaub. ad Theophr. Char. 153. 154. bis. Maussac. p. 5. 99. Cicer. ad Attic. 16. 6. Famil. 6. 18. Plato in Menexeno. Fabr. B. G. T. I. in Dem. Cicer. II. de oratore procemia facienda præcipit. Idem in Epp. ad Attic. dicit separatum habere volumen procemiorum, ex quo deligere solebat cum aliquod σύγγραμμα instituisset.

Oratio funebris. Leontidæ Chalciœcus virgo Hieronym. adv. Jovin. p. 185. Phot. cod. 265. Meurs. Att. Lect. 6. 11. 4. 18. Dem. de corona, Vales. ad Harp. p. 8. Valcken. ad Ammon. p. 28. Lect. Lys. Pollux 2. 14. Νοθεύεται Phot. p. 88. Demostheni abjudicat Dionys. Halic. π. Δημ. δεινότ. p. 178. 181. Habita Olymp. CX. 3. Plutarch. in Vit. Dem. Abjudicant Dion. Halic. Libanius, Photius. Not. ad Polluc. 8. 110. Fabr. B. G. T. I. in Dem. Æschines p. 423. 1.

Oratio amatoria seu laus Epicratis. Phot. Cod. 265. Valckenaer Animad. p. 58. 98. Pollux 2. 122. 3. 144. Casaub. ad Theophr. Char. p. 119. Νοθεύεται Photius p. 801. Dionys. Halic. Liban. Vales. p. 353. Nos ad fragm. Lysiæ.

[Sequentes articulos, Æschines Dem. περὶ παραπρ. Æsch. π. παραπρ. Æsch. contra Ctesiph. de Corona, contra Aristocrat. cancellaverat Taylor, dudum illis usus in voluminibus Dem. a se editis. item articulos, contra Timocrat. c. Aristogit. sed contra Theocr. c. Eubul. c. Neæram, non concellarat, tametsi certus sum, eum illis omnibus jam usum esse in editis, quæ his in Adversariis deposuit.]

Contra Apaturium. Salmas. de M. V. p. 83. 88. 190. 393. 575. 690. 698. 711. etc. 754. Vales. ad Harpocr. p. 12. 54. 58. 89. 101.

106. Duport. 404. 405. Vales. p. 136. 147. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 660. Suid. v. ἀνασκευασάμενος. Steph. T. III. 839. Spanh. ad Julian. p. 140.

Contra Aphobum prima. Salmas. de M. V. 153. 156. 160. 191. 154. 155. 192. Isidor. Ep. 4. 209. Petit. p. 557. Victor. V. L. p. 5. Pollux 5. 124. Valckenaer not. ad Ammon. p. 70. Etymol. M. 739: 33. Vales. ad Harp. p. 25. 42. bis. 45. 49. bis. 117. Liban. in Vit. Dem. Isæi sunt hæ orationes ἐπιτροπικοὶ Liban. ibid. Tacit. Dial. de Orat. v. Schurzfleisch Acta liter. p. 187. Hermog. p. 337. Fabr. B. G. in Dem. Herald. p. 213. Vales. 153. Suid. v. Διακεχρημένον. H. Steph. Th. III. 1264. 1628. Spanhem. ad Julian. p. 178.

Contra Aphobum secunda. Vales. p. 62. 66.

Contra Aphobum tertia. Meurs. Att. L. 3. 18. Valckenaer Animadv. p. 102. Vales. ad Harp. p. 18. 161.

Contra Bœotum περὶ τοῦ ὀνόματος. Petit. p. 303. Meurs. Att. Lect. IV. 13. 32. Ammon. v. ξενίζειν. Valckenaer ad Ammon. p. 26. Herald. p. 85. Pollux 8. 28. Maussac. p. 40. Vales. p. 9. 43. 127. 156. 195. Hermog. p. 282.

Contra Bœotum ὑπὲρ προικὸς μητρῴας. Meurs. Att. L. IV. 32. Valcken. p. 127. sed alia quoque oratio sic inscribitur. v. inter oratt. dubias.

Contra Calliclem. Priscian. col. 1098. 2. Valcken. p. 26. Vales. p. 17.

Contra Callippum. Salmas. de M. V. 192. Valckenaer. p. 47. 111. Maussac. p. 22. Vales. p. 29. 32. 55. Herald. p. 77. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 999. Dorville ad Chariton. p. 57.

Contra Cononem. Notæ ad Lucian. T. I. p. 330. Meurs. Att. L. 1. 6. 3. 6. Brod. 5. Miscell. 34. Euseb. Præpar. Evang. p. 466. ed. Paris. Herald. p. 85. 6. 37. 91. Not. ad Lucret. 4. 714. Valcken. ad Ammon. p. 230. Maussac. p. 209. 61. Vales. p. 4. 18. 80. 94. 95. 141. 156. Actio αἰκίας male apud Plutarch. de gloria Athen. ἀνοίας, ut notatum Meursio 3. 6. A. L. Ex hac oratione multa ad verbum transtulisse Dinarchum in prooemium suæ adversus Cleomedontem, notavit Porphyrius apud Euseb. Præpar. X. 3. Hermog. p. 128. 225. 336. 437. Fabr. B. G. T. I. in Dem. Casaubon. ad Ath. 2. 21. 14. Dionys. Halic. p. 277. T. II. ed. Hudson. ὀψοποιούμενος Pollux 6. 37. Suid. Ἄπαγε. H. Steph. Th. L. G. T. II. col. 376. 768.

De corona præfecturæ navalis. Salmas. de M. V. 24. Vales. ad Harpocr. p. 7. 177. Harpocr. v. Σύλας.

Contra Dionysodorum. Salmas. de M. V. 194. 195. 215. 357. 403. 504. 516. Phrynich. p. 104. Herald. p. 106. 108. Victor. V. L. p. 162. Pollux 2. 33. Maussac. p. 38. Vales. p. 52. 55. 187.

Hermog. 224. Duport. p. 322. Suidas ἀμφοτερόπλους. σύνετιμήθη; τέως. H. Steph. Th. L. G. T. II. col. 172. Spanhem. ad Julian. p. 144.

C. Evergum. Salmas. de M. V. 100. 501. 557. 767. Petit. 365. 366. 488. 624. seq. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1427. 869. Athen. p. 481. Valckenaer ad Ammon. p. 134. Not. Animadv. p. 13. 14. Pollux 8. 23. 30. Vales. p. 16. 29. 40. 42. 43. 45. 52. 54. 88. 109. 132. Kuhn ad Poll. T. II. p. 941. Herald. Animadv. ad Salm. p. 225. Casaub. ad Athen. 5. 10. Vales. 163. 165. Pollux 8. 14. not.

C. Lacriti exceptionem. Salm. de M. V. 21. 193. 209. 394. 424. 503. 504. 505. 754. 86. 506. 215. 721. Petit. 508. etc. Meurs. L. A. 3. 12. Valcken. Animadv. p. 112. Herald. p. 106. Victor. V. L. p. 84. Etymol. M. 151. 17. Meurs. de popul. Att. ξυπέτη. Vales. p. 48. 56. 83. 85. 98. 101. 117. 152. 177. Sarrau. Epist. p. 5. 17. Casaub. ad Athen. 2. 10. Duport. p. 406. Spanhem. ad Julian. p. 78. 140. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 1423. III. 1131.

C. Leocharem. Vales. ad Harp. 39. 41. 45. 93. 120. 149. περὶ κλήρου. Lucian. nov. edit. T. 1. p. 163. a pr. Casaub. ad Athen. 7. 17. Petit. p. 446. Vales. 152. H. S. Th. L. G. T. II. col. 514. Lindenbrog. ad Phorm. Act. 1. sc. 2.

C. Macartatum. περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου. Phot. MS. v. πρόσκλησις, male Suidas πρόκλησις. Vales. ad Excerpta Nicol. Damasc. p. not. 65. Petit. p. 423. 590. 624. 551. Meurs. L. A. 5. 1. 4. Valcken. ad Ammon. p. 78. sæpe 13. Vales. Emend. 4. 5. Herald. 86. Pollux 3. 28. Casaub. ad Theophr. Char. p. 116. Perizon. de lege Vocon. p. 128. sq. Meurs. in Οἶον. Vales. 2. 15. 17. 18. 99. 137. 151. Isæi oratio de eadem causa. περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου. Harpocr. v. ἐξεπρέμνιζον. v. Suid. in eadem voce. Suid. v. πρόκλησις. Harpocr. v. Θῆτες. κλῆσις. πρόπεμπτα. πρόσκλησις.

C. Nausimachum. v. Lysiæ fragmentum.

C. Nicostratum. Valcken. ad Ammon. p. 107. not. Animadv. p. 31. Casaub. ad Theophr. Charact. p. 67. Vales. ad Harpocr. p. 10. 30. 52. 57. 60. 104. Inscribitur πρὸς Ἀμαθούσιον περὶ ἀνδραπόδων. v. inter orationes dubias. πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπὸ γραφῆς Ἀρεθουσίου. Hermog. p. 317. Suid. περιστοίχων. ἀρχαῖον. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 868. II. 431.

C. Olympiodorum. βλάβης. Leop. Em. 2. 3. Poll. 7. 179. 197. IX. 39. Etym. M. 355. 9. Vales. 10. 15. 41. 52. Duport. p. 326.

C. Onetorem. Euseb. Præp. Ev. p. 466. ed. Paris. Casaub. ad Athen. 8. ult. Vales. ad Harpocr. p. 19. 104. 163. Isæi est v. Liban. Suid. v. δοκιμασθείς. Harp. et Suid. v. Ὀνήτωρ.

C. Onetorem secunda. Maussac. p. 77.

C. Pantænetum. Meurs. A. L. 5. 30. Ammon. v. παῖδα Valcken.

p. 116. Animadv. Herald. p. 107. 212. 284. Pollux 2. 64. Etym. M. 717. 9. 359. 57. Vales. 21. 67. 68. 104. 122. Lindenbrog. ad Eunuch. act. 2. sc. 4. Suid. v. παρακαταβολή.

C. Phænippum. Salmas. de M. V. 653. Valcken. Animadv. ad Ammon. p. 22. Pollux. 4. 167. Maussac. p. 60. 78. Lucian. nov. ed. p. 143. T. I. 213. Vales. p. 114. 175. Suid. σημεῖα. H. Steph. Th. L. G. T. II. col. 150. Spanhem. ad Julian. p. 169.

Contra (vel adversus) Phormionem. Salmas. de M. V. 17. 20. 88. 195. 209. 309. 394. 395. 504. 516. 583. de Usur. 129. Meurs. L. A. 4. 28. 2. 15. A. A. 1. 2. Valckenaer. ad Ammon. 158. 64. Vales. Emend. 4. 2. 3. 4. Casaub. ad Theophr. p. 33. 113. Vales. p. 82. 153. 154. Ὑπὲρ Χρυσίππου. H. Steph. Th. L. G. T. I. col. 116. III. 999. ὑπὲρ Χρυσίππου πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφήν. Harpocr. v. ἐπιθέτους ἑορτ. ἔφεκτος. Spanhem. ad Julian. p. 78.

Pro Phormione. Meurs. A. L. IV. 28. Pollux 2. 124. Casaub. ad Ath. 2. 10. ad Theophr. Charact. p. 67. 117. Duport. p. 254. Maussac. ad Harp. p. 126. 44. Vales. 9. 10. 42. 53. Contra Apollodor. Plutarch. in vita Demosth. Αφης. Suid. it. χρηστοὶ δύο. Miscell. Obs. V. p. 187.

Contra Polyclem, περὶ τῆς ἐπιτριηραρχίας. Salmas. de M. V. 211. 219. Petit. p. 499. Valcken. ad Amm. p. 117. Victor. V. L. p. 5. Vales. p. 5. 7. 40. 83. 87. 117. 154. 175. 176. 177. Suid. ἐφίερον. Spanhem. ad Julian. p. 170.

Contra Spudiam. Priscian. col. 1180. 29. ὑπὲρ προικός. Herald. p. 107. Etym. M. 716. 52. Vales. p. 68. bis. Hermog. 224. 337. ὅρον Suid. item Νεμέσια et σκηνή. quorum in illo πρὸς Σπουδ. in hoc κατὰ Σπ. laudatur H. Steph. Th. L. G. T. III. col. 851.

C. Stephanum. Salmas. de M. V. 165. 168. 167. Petit. p. 407. 446. 166. Meurs. A. A. 1. 7. Ammon. καταχύματα. Herald. p. 100. 102. 105. Pollux 3. 84. not. 8. 30. Etymol. M. 448. 19. 788. 6. Maussac. p. 47. Vales. 15. 18. 97. 101. 106. 122. Hermog. 316. ἔχιν Schol. Aristoph. Vesp. 1427. H. Steph. Th. L. G. II. c. 689. 702. III. 119.

C. Stephanum secunda. Salmas. de M. V. 163. 418. 424. Meurs. A. L. 3. 24. 25. Petit. 267. 446. 535. 588. Herald. Observ. et emend. apud Otton. T. II. p. 1383. Vales. p. 15.

C. Timotheum. Salmas. de M. V. 390. 502. 503. 507. 560. 579. 639. 508. Meurs. A. L. 5. 19. Valcken. ad Ammon. p. 13. 70. Leopard. Emend. 11. 18. Vales. 4. 10. Scaliger de Emend. Temp. p. 63. Petit. de anno Attico c. 5. Vales. ad Harpocr. p. 4. 13. 19. 41. 59. 102. Dodwell de Cyclis diss. I. §. 11. Casaubon. ad Athen. XI. 11. Vales. 150. Spanhem. ad Julian. p. 166.

C. Zenothemin. Salmas. de M. V. 208. 357. 400. 426. 401. Valckenaer p. 80. Vict. V. L. p. 111. Vales. p. 54. 158. Dorville

ad Charit. p. 280. Hist. T. III. col. 849. Spanhem. ad Julian. p. 25. [In his desinebat hic index in schedis Taylori p. 421. sequebantur p. 424. istæc, ipsi soli scripta, nobis tamen etiam quodammodo futura non inutilia.] My own copy of Aldus' Edition with the Ven. Barocc. MSS. Ald. first entered into the Margin. MSS. Ald. entered in red ink. Ven. may be better had from the copy I bought at L. Oxford's sale. NB. To see what the Copy has of its own exclusive of the Ven. collation. [tum versus tres ciphris exarati] Collate the Felician edition with Lindenbrog. and Felic. MSS. The Paris and Manucian editions collated by correcting the proof-sheets by them after they have been corrected by Wolf. Paris. Lambinus correct first, entered in the margin. And the Various Lections to be found in the Scholia. To asterisk what is observable in the Schol. Manutius. Collated by correcting. See above MSS. Manut. If I would procure the Manut. or Felic. editt. advisable to enter Var. Lect. in the margin, in red ink, and the Lindenbrog. in black. Various Lections of Wolf's MSS. viz. Obsopœus. Aug. Ital. of my own Vindob. Harley. Locker. Harris. Voss. Laud. Gally. Askew. MSS. Ven. Barocc. Bodl. Cant. Lind. Codices nostri Æschinis Coisl. Regii Parisienses Locker. Bernard. Mead. Askew. Ed. Wolfii 1604. belongs to L. Granville the Venician collations in the marg. the Aldine copy in the Royal Library at Cambridge from the margin. The Hervagian edit. in folio the MSS. emendations in the margin. Bodl. NB. these MSS. emendations are of two sorts: 1. from some touches in a copy of this edition Bodley. Libr. Oxford. A. 2. 20. Art. Seld. 2. from a copy lent me by D. Bernard (but with a very ill grace) at that time Preb. at Westm. now Bishop of Derry in Ireland. Before you have done with the Ald. Edit. more to be consulted Ald. Ed. Gally or Altemps. Iterum Ald. Dr. Askew.

A p. 438. ad p. 449. perscripta erant nomina auctorum veterumque novorumque, quos, ad Dem. facientes, deceret excuti.

Pag. 452. Index auctorum emendatorum in edit. Demosth. Cantabrig. pertinet hic index tantum ad volumen tertium, et sic habet.

Athenæus. 179. 1. Antipho. 344. 2. Andocides. 449. Æschines. 517. 2. Clemens Alex. 69. 2. Dio Chrysost. 63. 2. Dionys. Halic. 168. 2. 240. 1. Digesta. 182. 2. Demosth. c. Aphob. 554. 2. Etymol. M. 244. 2. 523. 2. 618. 1. 621. 1. Harpocratio. 631. 1. 445. 2. 446. 1. 553. 1. 618. 1. Hesychius. 618. 1. Isidorus Pelusiotha sæpius. 167. 2. Thomas Magister. 662. 2. 355. 2. Moschopulus. 244. 2. Plutarchus. 179. 1. Jul. Pollux. 240. 2. 651. 2. Priscian. 652. 2. Suidas. 63. 1. 75. 2. 618. 1. Strabo. 68. 2.

Syrianus bis. 63. 2. Thucydides. 244. 2. Ejus Scholiastes. 75. 2. bis. Ulpianus. 653. 2. bis. Xenopho. 72. 2.

P. 455. Auctores ab Ulpiano in scholiis ad Demosth. laudati juxta paginas edit. Paris. Æschines 131. ter. 132. 230. contra Timarch. 253. Æsculapius 25. Alexander 74. et ad Leptin. Andocides 60. Antipho 14. bis. Aristophanes 26. 57. 58. 62. 127. Aristoteles 57. Arrianus 56. D. Basilius 10. Crates 56. Demosthenes 1. 14. Philippicæ 59. 127. 151. 217. 262. Olynth. secunda 88. tertia 100. de Haloneso 82. oratio septima, quæ est eadem juxta computum Ulpiani, 74. de r. Cherrho. 81. 96. 119. oratio octava, quæ illi est eadem, 74. pro Diopithe, eadem. 77. 85. decima, quæ est Philippica quarta, 74. Philippica quinta, quæ juxta ejus distributionem nulla est, nisi sit ea, quæ sequitur, 74. Ad Philippi epistolam 148. Pro Megalopolitis 98. contra Æschinem h. e. ἐν τῇ περὶ παραπρ. 96. Pro Ctesiphonte 36. 56. 58. 63. Pro Corona 127. 218. 219. ter. 222. 235. 241. adv. Leptinem 120. c. Midiam 98. 196. 227. 251. c. Aristocrat. 133. 196. 252. c. Timocrat. 210. Diodorus 25. Diodorus περιφέρων (f. παραφέρων) τὰ Ἑλλανίκου 155. Dionysius Halic. 35. Dioscorus (f. Diocorus) 74. Epiphanius 54. 133. Euphorus (f. Ephorus) 137. Euripides 31. Genethlius 133. 143. 195. 232. Hermogenes 29. 48. 54. 213. 221. 222. bis. Herodotus 386. (credo 61.) Hesiodus 252. Homerus 7. bis. 25. 33. 131. 143. 254. innominatus 223. Hyperides 14. Isæus 14. Isocrates 14. ter. 28. 29. bis. 35. 37. 87. 299. in Panegyr. 59. 244. Lycurgus 60. Lysias 14. Menander comicus 127. ejus factum egregium in gratiam Demosthenis. Menander Sophista 194. Philochorus 28. Plato 15. 127. 195. 206. 219. in Euthyphrone 158. Solonis Elegi 254. Theopompus 12. Thucydides 1. 8. 40. 41. 46. 56. 58. 59. 61. 62. 103. quater. 117. 138. 195. 199. in libro secundo 25. Solo (f. Zeno) ὁ πολυθρύλλητος 74. Auctor incertus 61. ὁ τὰς θεατρικὰς ἱστορίας συγγράψας 253. Attici 20. οἱ ἀρχαῖοι 40. comici 127. Grammatici 15. Historici 127. Historia Philippica 43. Proverbia 147. S. S. ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, 56.

Demosthenis orationes deperditæ, dubiæ, falso inscriptæ, opera supposititia, fragmenta. Orationes Dem. γνήσιοι 65. Phot. Cod. 265. Rutilius Lupus. Index Plutarchi. T. XII. B. G. Fabric. Meursii Bibl. Attica apud Gron. T. X. Oratio secunda in Aristogit: ἀπολογία τῶν δώρων, μὴ ἐκδοῦναι Ἅρπαλον, κατὰ Νεαίρας, περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν improbantur a Dionys. Halic. περὶ Δημ: δειν. juxta fin. ab aliis, or. funebris, amatoria, de Haloneso, c. Theocrinem, c. Onetorem ἐξούλης.

1. περὶ Ἁγνίου. Est ea contra Macartatum. 2. περὶ τῶν ἀδελφῶν: f. ἀπελειῶν. Est ea adv. Leptin. 3. contra Alexandrum: Maussac.

p. 27. 4. πρὸς Ἀμαθούσιον περὶ ἀνδραπόδων. Plutarch. p. 201. v. Ind. ad Plutarch. Opera in Fabr. B. G. T. XII. oratio est πρὸς Νικόστρατον v. Harpocr. v. ἀπογραφή. 5. contra Apollodorum. Plut. in V. Dem. Est ea pro Phormione. 6. κατ' Ἀριστοτέλους. Syrianus in Hermog. Meurs. in Bibl. Attica. 7. περὶ τῶν ἁρπαλείων χρημάτων. Isidor. Epist. IV. 205. eadem videtur ἀπολογία τῶν δώρων et περὶ χρυσείου ad Ammæum fine, Anticle Archonte Olymp. 113. 3. 8. περὶ τοῦ μὴ ἐκδοῦναι Ἅρπαλον. Dionys. Halic. π. Δημ. δειν. fine. 9. πρὸς Ἀρτάβαζον, Priscian. l. XVIII. col. 1197. 22. 10. περὶ τῶν ἀτελειῶν. Est contra vel adv. Leptinem. 11. πρὸς Διόδωρον. Suid. v. συνετιμήθη et συντιμηθῆναι. lege πρὸς Διονυσόδωρον. 12. ὑπὲρ Διοπείθους. Schol. ad Philipp. quartam bis. oratio est de rebus Cherrhonesi. 13. ἀπολογία τῶν δώρων. Dionys. Halic. π. Δημ. δεινότ. fine, habita Olymp. 113. 3. Dionys. Ep. ad Ammæum fine. eadem fortasse, quæ de pecuniis Harpalicis. 14. περὶ ἐπιτριηραρχήματος. Suid. v. ἐφίερον. Ea est contra Polyclem. Vales. ad Harpocr. p. 154. 15. περὶ τῆς ἐξούλης λόγος. Harpocr. v. Ὀνήτωρ.* 16. πρὸς Ζηνόβιον. Harpocr. v. ἰδίαν. 17. contra Theoridem Plutarch. in vita Demosth.† 18. πρὸς Κριτίαν περὶ τοῦ ἐνεπισκήμματος. Harpocr. v. ἐνεπίσκημμα. 19. κατὰ Μέδοντος. Pollux 8. 6. Harpocr. v. Δεκατεύειν. Vales. p. 38. v. Lysiæ fragmenta. 20. contra Mnesibulum. Athen. Exstat contra Evergum. 21. Pausaniæ encomium. Dionys. Halicarn. 22. πρὸς Περικλέα. Priscian. l. 17. col. 1089. 48. 23. ὑπὲρ προικός. Priscian. p. 1180. 29. Hodie contra Spudiam. 24. ἐν τῷ ὑπὲρ ῥητόρων λόγῳ. Suidas v. ἅμα. 25. pro Satyro tutelæ contra Charidemum. Phot. cod. 265. Demostheni abjudicat. Callimachus Dinarchi esse mavult. alii Lysiæ. 26. περὶ συμμάχων. Suid. v. τίμημα. fort. περὶ τῶν συμμοριῶν. 27. κατὰ Τιμάρχου. Ita Lexicographi, ita Ulpianus in Schol. contr. Midiam ed. Paris. p. 330. n. 71. Forte contra Timocratem, aut fort. Æschinis c. T. vide similem errorem H. Stephani in ora Æschinis. (π. παραπρεσβ. credo.) 28. κατὰ Φρύνωνος προαγωγείας Schol. Hermog. p. 245. 264. 29. πρὸς Χαρίδημον. (v. tit. 25.)‡ 30. περὶ χρυσείου. Athen. l. 13. p. 293. et 592. forte de pecuniis Harpalicis. 31. ὑπὲρ Χρυσίππου. Harpocr. ἐπιθετ. ἑορτ. et ἔφεκτος. contra Phormionem est. v. Vales. ad Harpocr. p. 83. 33. περὶ χρυσοῦ. Athen. p. 641.§ 34. ὑπὲρ χωρίου βλάβης. Priscian. col. 1095. 2. contra Calliclem est.‖

* Exstat, contra Onetorem.

† Exstat, contra Theocrinem.

‡ Videtur Aristocratea esse.

§ Videtur eadem cum or. περὶ χρυσίου esse.

‖ Adde orationem pro Ctesippo, commemoratam a Dinarcho p. 104. 19. ed. Steph. [et a Plutarch. Vit. Dem.] quæ est eadem cum Leptinea.

Two copies of Demosthenes. vide Nos sæpiuscule ad edit. Paris. Lambini in ultimo tomo. Contra Aphob. I. n. 15. εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν ἄξια. One εἰς π. μνᾶς, another π. μνῶν. π. παραπρ. n. 298. ἀρχαία et δημώδης ν. π. παραπρ. n. 415. ἡ ἀρχαία. σχ. Mid. 168. ἡ δημώδης. σχ. Mid. 246. Editio, quæ ultima, ex binis conflata C. Aphob. I. n. 14. 15. c. Aphob. ψευδομάρτ. n. 11. c. Onetor. I. n. 11. Schol. Olynth. 2. n. 24. de corona p. 139. ed. Paris. et p. 145. N. 108. et 109. locus spectabilis. And so we came by two sorts of Scholia. Nos ad Midianam n. 268. ed. Paris. [v. supra p. 709.]

Adv. Callipp. n. 9. 1. philipp. var. lect. n. 11. 12. 18.

Στίχοι. πέντε ἢ ἓξ μυριάδας στίχων ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς καταλελοιπότος Dionys. Halic. περὶ δειν. Δημ. fine. Omnino Barth. Advers. LIV. 21. 22. l. 2. §. 1. cod. de vet. jur. enucl. Gothofr. ad loc. l. 2. pr. eod. l. 3. §. 1. eod. Marmor Sanduic. p. 29. Montfaucon. Palæogr. l. 1. c. 4. p. 30. Nepos in Epaminonda, Lambin. ad locum, Isidor. 5. 4. Casaubon. ad Athen. VI. 10. Salmas. proleg. ad Solin. Contar. Lect. Subsec. 1. 8. Menag. ad Laert. 1. 7. p. 33. Sarrau. Ep. p. 230. Stryck, Præcogn. Jurispr. Mill. Præf. N. T. it. H. Steph. Parmenidis στιχοποιία vel στίχοι Plutarch. p. 28. fine. Nemo cum Prophetas versibus viderit—quam distinximus. Hieronym. præf. ad Esaiam. Ciceron. Tuscul. MS. στιχηρῶς in bibliotheca regis Christianissimi. Salmas. proleg. ad Solin. Actor. Apostol. MS. codex στιχηρῶς descriptus et editus a T. Hearne. Uno hoc volumine vitam—ante nos explicarunt. Corn. Nep. Epam. Solebant antiqui numerum versuum seu στίχων ad fin. cod. notare. Herodianus de numero not. Κράντωρ κατέλιπεν ὑπομνήματα εἰς μυριάδας στίχων τρεῖς Diog. Laert. 4. 24. Menage ad locum. γίνονται αἱ πᾶσαι μυριάδες στίχων τέτταρες καὶ τετταράκοντα πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις, καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα. Idem 5. 27. scil. 445. 275. Zoroaster's Works are said to contain two millions of verses. Plin. III. 1. Hieron. Catal. Script. eccles. Idem Ep. 124. ad Damas. et præf. adversus Daniel. Theopompus's 15. myriads στίχων Phot. cod. 226.

Titulum proximum *Acta Philippi* pæne eadem tenentem, quæ Schottus in serie prætorum Atheniensium etc. jam tradiderat, præterii, aut partim meo indici rerum memorabilium ætate Demosthenis gestarum intexui. Pari modo præterii titulum *Postphilippica*, ut parum ad rem nostram facientem, et ultra primum Alexandrei regni biennium non procedentem. Præterii item titulum, *Miscellanea*, farraginem ita inconditam et permixtam, ut ne Taylorus ipse quidem eam potuisset in ordinem redigere. videtur rudimentum quoddam indicis græcitatis demosthenicæ esse. alia pertinent ad vitam, interpretationes, etc. Demosthenis, quibus omnibus idem jam aliis locis convenientioribus usus est. Sequitur in Taylori schedis titulus,

Contents of the V. Tome, editionis pata, ab ipso institutæ. quem titulum jam supra retuli. tum titulus Period of LXXX. years. ubi pene nihil egit aliud, quam ut nomina ederet auctorum, qui res ætati Philippi et Demosthenis æquales et suppares literarum monumentis consignarunt. multo plurima de Theopompo collegit, pauciora de Clitarcho, Marsya, Diyllo, Duride, *one book in Diodorus assigned for this purpose*, Satyro Peripatetico, Philochori Atticis, Callisthene, Ephoro. indicavit auctores a Scholiasta ad Æschinem laudatos, tum locos Suidæ, ubi de vita Demosthenis quædam afferuntur. p. 770. *two French Lives of Philip of Macedon.* Charles de l'Ecluse Life of Philip Toureill. Rollin. L'Education de Philippe. Pletho. p. 771. Scriptores vitæ Demosthenis. Plutarchus in vita Dem. et in vitis x oratorum. Dionys. Halic. Libanius ad Montium. Libanius de Demosthene MS. Collegii Caii Cantabrig. Libanii Apologia Dem. Sophist. Photius in vitis x. oratorum. Zosimus et Anonymus e bibliotheca regis Christianissimi v. Fabr. B. G. T. III. p. 15. Lucianus. Suidas ter. Eudocia. Fabricius B. Gr. Ulpianus. v. Schol. ad Timocr. n. 213. ed. Lutet. Schotti vitæ Aristotelis et Demosthenis comparatæ Aug. Vindel. 1603. 4. *Old Lives of Dem. perused by Dionys. Halic. from whence he compiled his Life.* Idem ad Ammæum. Leonard Bruno Aretinus. Brodæi Miscell. IV. 26. A p. 775. ad p. 945. contexuit vitam Demosthenis, quam verbatim reddam, tametsi multa jam a Schotto et aliis tradita sunt eadem; ut calumniam occupem querentium, me pæne nihil usum esse schedis Taylori, in quibus profecto non multum reperi, quod dignum esset edi. Sic ergo habet illa Demosthenis Vita a Tayloro collecta.

1. Nascitur Olymp. 99. 4. Prætor Demophilus. Dionysius ad Ammæum. Zosimus. vitæ Schotti. Olymp. 98. 4. Plutarch. in X. oratoribus. Ita fere Photius in Bibliotheca. Palmerius cum Petito. Hunc calculum defendit Petitus ad Leges Atticas p. 266. ed. Wessel. Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐγενήθη τρίτῳ ἔτει μετ' Ἀριστοτέλην. Anon. Recens. Olymp. ἐγενήθη ἔτει πρότερον τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Dionys. Halic. ad Ammæum. Ita etiam Sigonius de Atheniensium temporibus. v. Meurs. Lect. Att. III. 25. Nos ad orationem Midianam. Olymp. 98. 4. Schol. Ulp. 99. 4. v. p. 347. ed. Paris. Midiana 15. annos post Stratonem et tutores. Ergo. Thema natalicium Demosthenis Firmicus I. 6. Demosthenes, qui abhinc annos prope tercentum fuit. Cicero de Divin. II. 280. annis ante excessum Ciceronis obiit Demosthenes. Dionys. Halic. Epist. ad Ammæum, vel nascitur ante natum. quod perinde erit. [si nempe neuter ætatem ultra annum sexagesimum produxit.] Ulysses et Nestor, quorum ætas mille fere et ducentis annis seculum nostrum antecedit. Vos autem Demosthenem et Hyperidem percipitis, quos satis constat Philippi et Alexandri temporibus floruisse, ita tamen ut

utrique superstites essent. Ex quo apparet, non multo plures quam CCC. annos interesse inter nostram et Demosthenis ætatem. Tacitus de oratoribus. Gellius XV. 28. et XVII. 21. ubi sic ait. Postea Macedo Alexander, pleraque parte orientali subacta, cum annos regnasset undecim, obiit mortis diem. Neque ita multo post Aristoteles philosophus, et post aliquanto Demosthenes vita defuncti sunt.

2.* Pater Demosthenes, ex numero τῶν καλῶν κἀγαθῶν. Plutarchus ex Theopompo. ἀνὴρ ἐλεύθερος Æschines in Ctesiph. Tzetzes Chil. VI. c. 37. v. Somnium Luciani c. 7. p. 9. ed. Amst. in 8vo. trierarchus Lucian. Encomio Dem. Trierarchus etiam Demosthenes filius v. Ulpian. ad Philipp. A. Τίμημα τριηραρχικὸν conditio Athenis optima et honestissima. Lucian. Encom. Μαχαιροποιός. Plutarch. Brodæus Miscell. IV. 26. Lucian. Rhetor. præcept. Marcian. Capella l. 5. Philolog. Æschin. π. παραπρεσβ. Noster contra Aphobum. Suidas. Valer. III. 4. Quem pater ardentis massæ fuligine lippus A carbone et forcipibus gladiosque parante Incude et luteo Vulcano ad rhetora misit. Juvenal. Sat. X. v. veteres interpretes. Præterea quidquid latiaribus indere libris prisca ætas studuit, totum percurrere suetus. Mantua quas acies pelagique pericula lusit, Smyrnæas imitata tubas; quamcunque loquendi Arpinas dat consul opem, sine fraude locutus Fabro progenitus, spreto cui patre polita Eloquiis plus lingua fuit. Sidonius Carm. 2. Non isto potior fuisset olim, Qui Pandioniam movebat arte Orator caveam tumultuosus, Seu luscum raperetur in Philippum, Causam seu Ctesiphontis actitaret, Vir semper popularitate crescens, Et justo residens in arce fandi, Qui fabro genitore procreatus, Oris maluit expolire limam. Thomas Scholasticus Anthol. IV. 31. epigr. 3. ῥητορικὴ φιλέω Christodori in Dem. Καὶ παιανιέων Anthol. Quam matrem Euripides, aut quem patrem Demosthenes habuerit, ipsorum quoque seculo ignotum fuit. alterius autem matrem olera, alterius patrem cultellos venditasse, omnium pæne doctorum literæ loquuntur. [Et hanc ipsam ob causam decebat te, Taylore, operæ parcere, ineptæ, inutili, et miseræ, testimonia congerendi de re in vulgus nota, de qua nemo dubitat. et quæ si testimoniis debebat approbari, poterat unius Dem. oratoris testimonium sufficere. Et tamen rideor, traducor, jejunitatis accusor, qui pinguitudinem istam pituitosam fastidiam, et persona mea indignam ducam, libenter putidis magistellis relinquens, quibus si fatuam industriam detrahas ineptias coacervandi, nihil ingenii superest.] Sed quid aut illius tragica, aut hujus oratoria vi clarius? Valerius Max. III. 4. Phocio δοιδυκοποιοῦ πατρὸς Glaucipp.—εἰρηκὼς—κατὰ—τὴν δυσγένειαν παρῆκεν. *Athenians all of trade,—the Spartans of none.—The popular error of baseness of birth among the Athenians from the father's pro-*

fusion,—that error very ancient. Paul a tentmaker,—similarity of Jewish and Athenian customs.—Lysias kept a warehouse.—Timarchus a weaver, a shoemaker.

3. Mater Cleobula, filia Gylonis. Gylo Ponti oppidum Nymphæum hostibus prodidisse dicitur. Inde exsul et in Scythiam profectus, uxorem barbaram in matrimonium duxit, ex eaque duas filias suscepit. quæ nubiles Athenas missæ cum ingenti dote, altera Philochari, NB. altera Demostheni nubebat. Nos et Gronov. ad Suid. v. Γύλων. Toureill T. II. p. 476. Dos matris quinquaginta minæ. Noster c. Aphobum I. ἀνδραποδώδης καὶ μονονοὺκ ἐστιγμένος αὐτόμολός, Æschines. 38. 26. ed. Stephani. *Demosthenes of Scythian parentage* Suidas. Æsch. c. Ctesiph. Scytha impurus. Dinarchus. Γύλων οὗτος αἰτίαν ἔχων ἐπὶ τῇ τοῦ Νυμφαίου τοῦ ἐν Πόντῳ προδοσίᾳ ἔφυγεν. ἐλθὼν δ' εἰς Σκυθίαν, ἔγημε. δύο δ' ἔχων θυγατέρας, ἐπεμψεν εἰς τὴν πατρίδα, ὧν τὴν μὲν μίαν ἔγημε Φιλοχάρης, τὴν δ' ἑτέραν Κλεόβουλος. Suidas. Who is this Cleobulus? Meursius Lect. Att. VI. 29. legit Δημοχάρης. Δημοχάρης ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρός, θυγατέρα δὲ Γύλωνος. Dem. c. Aphobum 2. Nos ad Æschinem p. 60. ed. Steph. Demochares, Demosthenis consobrinus. Athenæus. Demo Pæaniensis Demochares or. c. Neæram. nota varias lectiones. Μητρὸς πατὴρ τοῦ ῥήτορος ἦν Κεραμεύς τις Γύλων. Tzetzes Chil. VI. c. 37. ubi vulgo Γλύκων. Æschines c. Ctesiph. Γύλων ἐκ Κεραμέων. Demosthenes cum ei quidam objecisset, matre Scytha natum esse, non miraris igitur, quod Scytha matre barbara natus, tam bonus et clemens evaserim? Rutil. Lupus de fig. sentent. l. 2. Timothei dictum scitissimum. Quid si evigilassem? Omnino Plutarch. præcept. polit. p. 390. ed. græcæ Basil. ubi ἀπαντήσεις ἀντεπιστρέφουσαι.

4. Domo Παιανιεύς. In tribu Pandionia Pæania superior et inferior. Spon. Harpocr. Meurs. de populis att. in Παιαν. Lucian. Brodæus. Miscell. V. 5. Ascon. Pedian. act. 2. in Verr. Cic. IX. Philipp. ubi Ser. Sulpicius Q. F. Lemonia Rufus. v. Adversaria Nostra. Did. Covarruvia var. Resolut. l. 4. P. Manut. ad Cicer. VIII. Famil. 30. Onufr. Panu. ΠΥΑΙΜ. Wesseling Marmor Sandvic. 'Αριστοκλῆς 'Αριστοκλέους Οἰῆθεν. Claudius C. F. Palatina Cicero 4. in Verr. Ascon. ad loc. Q. Verrem Romilia. Cicer. 2. in Verr. Ascon. M. Mucium M. F. Galeria Felicem Plin. VII. 48. φυλή. δῆμος. δήμαρχος. Tribus. curia. curio. Curio legitimis tunc Fornacalia verbis Maximus indicit, nec sacra stata facit. Ovid. Fast. 2. Marmor Britannicum. Jovi O. M. Tanaro T. Clupius Galer. Præsens Guna. etc. v. Maittaire Marmora Oxon. Galeria tribus. Gruter. 343. 3. Reines. VIII. Fabrett. p. 338. Beger Spicil. Ant. p. 111. Præsens Marmor Oxon. 180. *See Horsley.* [Tædet pigetque istæc talia transcribere, tam trivialia, tam aliena. Si

volebas exempla coacervare nominum Romanorum, cum quibus tribus quoque una fuisset annotata, poteras ex indicibus Gruteri, Reinesii, Fabretti, Muratorii, aliorum centenas paginas implere. At cui bono? tum si δῆμος curiæ, non tribui Romanæ respondet, quid attinebat morem Atticum cum Romano componere? Attici nunquam tribus nomen addebant viri nomini, sed solummodo curiæ. contra Romani nunquam curiæ, sed semper tribus.]

5. Δημοσθένης Δημοσθένους. Lect. Lys. c. 5. N. [id est Noster, seu Demosthenes] c. Bœotum Ἱππόνικος Καλλίου. Fabric. Bibliograph. Antiq. p. 597. At enim multi Lesbonici sunt. nisi nomen patris dices, non monstrare possum istos homines, quos tu quæritas. Plaut. Trinum. item Menæchm. prolog. Nos ad marmor Sandvicense. Corsin. dissert. V. N. contra Bœotum de nomine.

6. Noms de Guerre. Βάταλος. Harpocr. Plutarch. Clemens 3. Pædag. 3. Photius Bibl. p. 816. Libanius. Phavorinus. Brodæus Miscell. I. 20. Æsch. c. Timarch. p. 56. 58. ed. novæ [Tayloranæ puta] Schol. ad loc. it. c. Ctesiph. et π. παραπρ. Dem. pro corona. Suidas in Βάτταλος. Etymol. M. Schol. Hermog. p. 408. Βάταλον] φλύαρόν ἐστιν ὄνομα αὐλητοῦ. Ulpian. ad π. στεφ. n. 321. ed. Paris. Quia Noster gracilis et imbecillis. Battalus, tibicen τῶν κατεαγότων. Fabula Antiphanis. Plutarch. Antiphanes αὐλητὴς memoratur ab Athenæo. Battalus poeta mollis et protervus. Βάκηλος pro castrato et asiatico gallo, apud Phrynich. Βάτταλος membrum obscœnum Plutarch. Adversaria Nostra. Lucian. adv. Indoctum. Athenienses γυναικώδεις et eviratos Batalos ab obscœno quodam tibicine et histrione, cui nomen Batalus, qui primus sandaliis et muliebribus vestimentis in scenam prodiit. Galli retinent illud nomen et vocant *Bateleux*. Suid. v. Βαταλίζεσθαι. Lysias c. Agorat. *Vere Pertinax*. See Upton on Shakspeare. Timæus Epitimæus. Diod. Sic. Notæ ad Midianam. Aristoph. Av. v. Vitam Lycurgi. de Laide v. etiam vitam Demosthenis. Vere Pertinax v. Salmas. ad Inscript. Regillæ. Erato Apollon. Rhod. initio libri 3. Σαφῶς Σιδηρὼ καὶ φέρουσα τοὔνομα Sophocles apud Aristotel. Rhetor. 2. 23. Pentheus. Ajax, Analecta T. I. p. 6. *See the names of the Ladies in the* 13. *of Athenæus*. Dem. contra Neæram Στροβύλη, νυνὶ δὲ Φανώ. *So a certain courtezan was called Clepsydra for a particular reason, of which see Athenæus*. Aristides cognomine Justus, Phocio Bonus. Cornel. Nep. Nos ad Lysiam de Lysitheo. Carolus ad Gellium. Imbrex Tegula. v. Adversaria Nostra. Demosthenes etiam Vertumnus appellabatur a Diodoro. v. Indicem Wolf in v. *Diodorus*. Proteus a Dionysio. Quare? v. Schol. ad Midianam p. 350. ed. Paris. Noster ποικίλος Scholiastæ Hermogenis. v. Fabr. B. G. Malala. Κονιορτός. νυκτερίς. Nos ad Midianam.

7. Pueritia et adolescentia. Meminit pueritiæ suæ orator loco

quodam, ostendens, se solitum convenientia discendi loca frequentare, et ea habuisse, quæ opus sunt homini turpe nihil propter inopiam facturo. Schottus ad Olymp. CI. 1. Ol. CI. 2. moritur Demosthenes pater, relicto filio septem, filia quinque annorum. N. c. Aphob. Plut. Phot. Soror memoratur in Midiana. Sub tutela *for* 10 *years* N. c. Aph. 1. Tutores Aphobus, Therippides Pæaniensis.

Demo	Demosthenes pater	Soror
Demopho tutor	Demosthenes ὁ πάνυ.	|
		Aphobus tutor.

D. c. Aphob. n. 6. Nos ad Æschin. p. 60. ed. St. Demo frater Demosthenis superioris. N. c. Aph. II. 22. Therippides amicitia a pueris juncta. Therippidæ legatur 70. minarum ususfructus, donec Demosthenes filius hereditatem capesseret. Demophonti desponsata filia quinquennis ac dotis nomine duo talenta data. Aphobo, ut Cleobulam uxorem duceret, 80. minas reliquit, addito præterea, ut ædibus et supellectile domestica uteretur, usque ad virilem filii ætatem. Frequens hoc Athenis. v. or. pro Phormione passim. infra ad D. mortem. Ex sorore Demosthenis et Lachete Leuconoensi natus Demochares, vir et armis strenuus, et eloquentia nemini inferior. Suid. Athen. l. 5. Diog. Laert. in Zenone Plutarch. de placit. philos. Ælian. V. H. 3. 7. Demochares etiam quidam, itidem Leuconoensis, duxit in matrimonium amitam Demosthenis, Gylonis filiam. de Democharete v. Leop. Emend. XIV. 19. Ælian. V. H. 3. 12. Valesii Excerpta Polyb. p. 10. not. Maussac. not. ad Harpocr. p. 197. et Vales. not. ad has notas, p. 295. Cicero in Bruto, II. de Oratore. §. 95. ed. Delph. Δημοχάρης, ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς, ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. Athen. l. 6. p. 127. Cognati, affines. Nos ad Æsch. p. 60. ed. St. Not. MS. Δημοχάρης ὁ Λευκονοεὺς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων. Dem. c. Aphobum 1. n. 21. Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος. N. c. Aph. II. 4. Tzetzes Chil. VI. 50. Demomeles Tzetzes Chil. VI. 376. Demomeles. Demonis filius, N. c. Aphob. l. n. 16. Ita f. Demophontis frater τοῦ ἐπιτρόπου. v. contra Neæram. Demo Pæaniensis, Demochares. Demomeles Παιανιεύς. ἀνεψιός. Hunc ἐγράψατο apud Areopagitas Noster Æsch. c. Ctesiph. Harpocr. in Παιανιεῖς. v. Maussac. ad Harp. p. 235. Vales. ad H. p. 85. 4. Nos ad edit. H. Steph. Æschinis contra Ctesiph. [Quæ in Taylori exemplari Æschinis Stephanici ad me misso reperi, ea omnia edidi. Quæ non reperi, edere non potui.]

8. Census. Domi in drachmis 3000. drachm. Supellex, calices, vasa aurea, vestes, mundus muliebris 10000. dr. argenti 80. minæ. Ad summam 14. talenta N. c. Aphob. XV. talentis μικρὸν ἀπέλιπεν. Plutarch.

3000 dr. = 30 min. = ½ tal.
10000 dr. = 100 min. = 1 tal. 40. min.
80 min.

180 min. [voluit 210 minæ scribere] Summa 3 tal. ½. [Imo vero 3. tal. et 50. minæ] Multa desiderantur.

[3 talenta cum dimidio non profecto æquivalent 14. talentis. desunt utique multa. Sed cur tu omittis, quæ Demosthenes enumeraverat? Constat ratio Demostheni sua, tua tibi non potest constare.] *οἱ παλαιόπλουτοι* Lysias. *Ἀπαίδευτος μαθημάτων προσηκόντων ἐλευθέρῳ*. quod mater propter imbecillitatem corporis et tutores propter rem negligenter administratam ad pædagogos non miserunt. Plutarch.

9. Platonem audivit. Cicero 1. de oratore, 1. Offic. princ. Conf. Dionys. Halic. et Epistol. Demosth. Ulpian. ad Olynth. 2. n. 31. ad *π. παραπρ.* n. 75. et 124. Amm. Marcell. 30. Olympiodorus MS. apud Lambec. Comm. Bibl. Cæs. L. VII. p. 127. Alcinous apud P. Victor. Var. Lect. 26. 4. Laert. 3. 46. 2. 108. Quintil. p. 1062. et 1091. ed. Burm. Apulei. Apolog. Quintil. seu Tacitus de sui Seculi oratoribus. Diog. Laert. in Platone. Lucian. in Dem. Encom. Colum. in princ. Lectitavisse Platonem studiose, audivisse etiam Demosthenes dicitur, idque apparet ex genere et gravitate verborum. Dicit etiam in quadam epistola hoc ipse de sese. Cicero de claris orator. Quod idem de Demosthene existimari potest, cujus ex epistolis intelligi licet, quam frequens fuerit Platonis auditor. Cic. in Oratore. An id dicit Cicero ob colorem orationis demosthenicæ, an quod in Epistolis id testimonium reperitur? *Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς ἑαυτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην, ὡς θηρολέξην*. Schol. ad Aristotelis Rhetor. l. 3. p. 51. Demosthenes Platonis discipulus, Gellius 3. 13. Demosthenes Platonem audivit, ut ei mos erat. Gell. 3. 13. uti emendat Gu. Ranchinus Var. Lect. 1. 3. apud Ottonem Thes. I. R. Tomo 5. Hermippus hoc scriptum reliquit Demosthenem admodum adolescentem ventitare in Academiam, Platonemque audire solitum. Gell. 3. 15. de Hermippo v. Plut. in Demosth. Huic respondebat, non se negare Demosthenem summam prudentiam, summamque vim habuisse dicendi. Sed, sive hoc ille ingenio potuisset, sive, id quod constaret, Platonis studiosus fuisset, non quid ille potuisset, sed quid isti docerent, esse quærendum. Cic. 1. de oratore. Genus fortasse sunt secuti, non idem, quod Demosthenes, aut Plato, quamquam et ii ipsi inter se dissimiles fuerunt. Quintil. 9. 4. Demosthenem principem omnium Græciæ oratorum dedisse operam Platoni tradunt. Quintil. 12. 2. Non illud jusjurandum per cæsos in Marathone ac Salamine

propugnatores reip. satis manifesto docet præceptorem ejus Platonem fuisse? Quintil. 12. 10. Demosthenes in Epistolis. Equidem et Platonem existimo, si genus id dicendi forense tractare voluisset, gravissime et copiosissime potuisse dicere, et Demosthenem, si illa, quæ a Platone didicerat, tenuisset, et pronuntiare voluisset, ornate splendideque facere potuisse. Eodemque modo de Aristotele et Isocrate judico, quorum uterque suo studio delectatus, contempsit alterum. Cicero de Offic. Eubulidem dialecticum audivit Demosthenes. Phot. cod. 265. Laertius in Euclide, ubi versus comici de Demosthene. 'Επὶ τούτῳ δὲ [scil. pravo accentu] πολλάκις ἐθορυβήθη, σχολάσας δ' Εὐβουλίδῃ, τῷ διαλεκτικῷ Μιλησίῳ, ἐπανωρθώσατο πάντα. Plutarch. in Vit. X. orator. Demosthenem vero, primarium in dicendo artificem, quis est qui non sciat semper ante speculum, quasi causas meditatum? Ita ille summus orator, cum a Platone philosopho facundiam hausisset, ab Eubulide dialectico argumentationes didicisset, novissimam pronuntiandi congruentiam ab speculo petivit. Apulei. Apolog. p. 425. Audivit etiam Aristotelem, Theophrastum, Xenocratem Lucian. Encom. Dem. At illi [primus et ultimus] ætate fere suppares. Theophrastus forte junior. Unde enata suspicio non levis, eum librum non esse fœtum Luciani genuinum. Nam Xenocrates Speusippo Olymp. CX. 2. et Theophrastus Aristoteli Olymp. CXIV. 3. successit.

10. Callistratus et causa de Oropo. Callistratus Aphidnæus. Edit. Dem. T. III. p. 578. [edit. nostræ Lips. 301. 18. aut 436. 13.] Plutarch. Pausan. in Atticis, A. Gellius III. 13. et 15. Ulpianus ad Timocr. n. 213. ed. Paris. Dem. de Corona. Æschines. Xenophon. Cornel. Nepos XV. 6. Suidas 'Ωρωπία χώρα. Lucian. Nos ad Midianam. Gellius III. 13. 15. de Callistrato et Demosthene Academiam relinquente. ex Hermippo. Barton ad Plutarch. C. Neæram n. 39. et 67. ed. Lutet. Omnino Ammian. Marcell. l. 30. et Vales. ad loc. Callistratus est ille a Lycurgo memoratus, si fides Valesio ad Marc. l. c.

11. Inde ad Rhetoricam se contulit et Isæum audivit. Harpocr. v. Ἰσαῖος. Vales. ad loc. Dionysius de Isæo et ad Ammæum. ἐπὶ δραχμαῖς μυρίαις. Phot. cod. 258. Plut. in Isæo. Quamquam Isocrates tum docebat, vel quia decem minas persolvere non potuit *(the very same sum)* vel quia Isæi dictionem præferebat. Plutarch. in vita. [Ego equidem interesse aliquid puto inter χιλίας et μυρίας δραχμάς.] Nos ad Lysiam de Aristophanis bonis. 'Ισαῖος πρῶτος σχηματίζειν ἤρξατο καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν, ὃ μάλιστα μεμίμηται Δημοσθένης. Plut. in Isæo. Zosimus. Thucyd. εἰς τὸ πολιτικόν. Isæus junior. Juvenal. Sat. X. Plin. Ep.

12. Isocratem audivit. Schol. ad Timocratem. Dionys. H. ad

Ammæum. Phot. Plut. in Isocr. Schol. ad Hermog. Schol. ad Androt. p. 239. Cicero de orat. II. §. 94. edit Delph. Rivalship between him and Isocrates' School. Schol. ad Androt. et ad Timocrat. Isocratis et Alcidamantis τέχνας a Callia Syracusano et aliis clam accepit. Hermippus ex Ctesibio apud Plutarch. Adjungit Suidas, Zoili et Polycratis. Audivit Zoilum. Memoires de l'Academie des Inscriptions T. VIII. p. 181. Isocratis Schola. Cicero. Fabric. in Isocrate. Alcidamas Cic. 1. Tuscul. Dionys. Halic. ad Ammæum. Plutarch. Philippus Macedo Demosthenem militi, Isocratem pugili comparavit. Dion. in Isæo. Liban. in Dem. Plutarch. Suid. Phot. in biblioth. p. 204. et 804. Cleochares Smyrleanus Demosthenem militi, Isocratem athletæ comparavit. Phot. p. 204. ex Theopompo. v. Schott. ad Olymp. CX. 3. Fabr. B. G. T. IX. p. 435. Qui Photio est Cleophanes Myrleanus. idem Straboni aliisque est Cleochares Smyrleanus. παραγγελμάτων τεχνικῶν συγγραφεῖς Dionys. ad Ammæum. ἀλλὰ καθ' ἑτέρας τινὰς εἰσαγωγάς. Idem ibid.

13. *Learns action of the players.* Tam diligenter apud Aristonicum hypocritem studuit, ut — Quintil. XI. 3. p. 998. ed. Burm. Phot. cod. 265. Aristonicus historicus, Serv. ad Æn. III. 334. f. Aristonicus histrionicus. Q. [id est quære.] Polus Chariclis Suniensis, et Satyrus Theogitonis, Marathonius, histriones. Lucian. Necyomant. T. I. p. 336. Neoptolemus hypocrita Plutarch. in Dem. Nos ad orat. de pace, Leopard. Emend. IX. 15.

14. Μελέται. Studium. Dionys. Halic. π. συνθέσεως. Lucian. Plutarch. Liban. Cicero de Orat. 1. 61. Balbus, literam caninam pronuntiare non potuit; perfecit, ut nemo planius pronuntiaret Cic. 1. de Orat. §. 260. ed. Delph. Valer. Max. VIII. 7. Omnino Plut. in vita, et d. X. or. Laert. in Euclide. Quod ille [Demosthenes] in una litera fecit exprimenda, ut a cane ῥω disceret, tu in me criminaris, quare homo ab homine Hebræas literas didicerim. Hieronym. Apolog. adv. Rufin. l. 1. τὸ ῥω καταῤῥητορευόμενον Plut. gr. Basil. p. 389. Multi etiam naturæ vitium meditatione atque exercitatione sustulerunt, ut Demosthenem scribit Phalereus, cum Rho dicere nequiret, exercitatione fecisse, ut planissime diceret. Cicero II. de Divin. A. Gellius de Crœsi filio. *Dr. Mede of Christ's College pref. to Terentianus Maurus.* Erasmus de blæsis. Camden in Leicestershire. Ἰσχνόφωνος. Conjectis in os calculis inambulans et ascensu ingrediens arduo. Cicero I. de Oratore Valer. Max. VIII. 7. Quintil. XI. 3. Plutarch. Phot. ἰσχνόφωνοι qui? Hippocrates. Galen. Aristoteles problem. Hesych. Mercur. Var. Lect. VI. 4. In quo [Demosthene] tantum studium fuisse, tantusque labor dicitur — ascensu ingrediens arduo. Cicero I. de Orat. Ad litus declamare solitus, Propter quæ idem ille tantus amator secreti Demosthenes in litore, in quod se maximo

cum sono fluctus illideret, meditans, consuescebat concionum fremitus non expavescere. Quintil. X. 3. Cicero V. de Fin. Valer. Max. VIII. 7. Plutarch. Solitudo. Demosthenes melius, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox, nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi. Quintil. X. 3. Plutarch. Liban. Suid. Phot. p. 803. 'Υδροπότης. Lucian. Liban. Philipp. 2. π. παραπρεσβ. Athen. p. 44. lib. 2. p. m. 22. Decem panis unciæ diurnæ, et aquæ tertia sextarii pars. His anima magis trahitur, quam sustentatur. Qui cibus et potus juxta inclytum oratorem Demosthenem, non vires tribuit, sed mortem prohibet. Hieronym. Comm. in quartum caput Danielis. [Locus a re proposita alienissimus.] Servius ad Æn. III. 14. v. Brodæum. Quem tres caliculi [lege cauliculi], selibra farris, Racemi duo, tegula sub una Ad summam prope nutriunt senectam. Bibaculus de Valerio Catone apud Non Marcell. εἰς ἡμέραν ἑκάστην κοτύλας δύο κριθῶν λαμβάνοντες, καὶ μίαν ὕδατος. diarium Atheniensium in Sicilia captorum et ad lapidicinas (sic) detrusorum. Plutarch. in Niciæ fine v. Gothofr. ad XII. tab. p. 199. Thucyd. VII. ult. [Quid hæc ad Demosthenem?] Servius Demosthenem abstemium fuisse refert, ob idque acrioris naturæ. Πυθέας φησίν. 'Αλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένην καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην, προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. Athen. l. 2. Demadis dictum ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς ὕδωρ λέγοιεν, τὸν Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν Lucian. Encom. facete et acute. λέγειν πρὸς ὕδωρ Davis. ad Ciceron. Tuscul. D. p. 164. id est ad l. 2. caput postremum. Cum Demade risit Philocrates Dem. p. 216. C. et p. 301. A. ed. Wolf. Humerorum vitium correxit appenso e laquearibus gladio. Plutarch. Liban. Jactantur et humeri. quod vitium Demosthenes ita dicitur emendasse, ut cum in angusto quodam pulpito stans diceret, hasta humero dependens immineret, ut si calore dicendi vitare id excidisset, offensatione illa commoneretur. Quintil. XI. 3. Speculum. Plutarch. Apuleius. Decor quoque a gestu atque motu venit. ideoque Demosthenes grande quoddam intuens speculum, componere actionem solebat. Quintil. XI. 3. Vigiliæ. Dolere quoties antelucana opificum victus esset industria. Cicero IV. Tuscul. Interrogatus, πῶς τῆς ῥητορικῆς περιεγένου; πλέον ἔφη ἔλαιον οἴνου δαπανήσας. Stobæus Serm. 29. ex Aristotelis Chriis. Diomedes grammaticus. Quodsi proponat nobis aliquis, quare dictum Demosthenis, plus olei quam vini expendisse, dicitur et omnes opifices nocturnis semper vigiliis prævenisse. Hieronym. Apol. adv. Rufin. l. 1. Πυθέᾳ δὲ ὁ κρότος τῶν δημοσθενικῶν λόγων ἀπόζειν ἐφαίνετο

τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου. Lucian. Encom. §. 15. Scomma etiam istud Pytheæ conservatur in Plutarchi compar. Demosth. cum Cicerone, in præceptis pol. et in Apophthegm. item in Libanio. Ælian. V. H. 7. 7. Stobæi serm. 26. Niceph. Greg. Hist. Byz. p. 211. l. 8. Lactant. V. 2. Ad furem. Scio me lucerna utentem tibi esse molestum. Plutarch. p. 390. ed. gr. Basil. Stob. serm. 29. p. 201. Fur ille vocatus χαλκός. unde et illud subjecit quoque. Vos, cives, ne miremini furta, cum fures habeamus Chalcos et parietes luteos. Plutarch. in vita. Leopard. Emend. XII. 14. XIII. 15.

15. Memoria. Thucydidem octies sua manu descripsit. Lucian. adv. indoctum. T. II. p. 380. Agathias l. 2. extremo p. 66. ed. Paris. Suidas in Σταγειρίτης. decies Turneb. Advers. XXVII. 22. septies Robert. Titius Adsert. IV. 5. Cren. Animadv. Philolog. l. p. 75. Thucydidem devoravit Agath. Smyrn. l. 2. de Chosroe. Ὅτι ποτε καείσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις καὶ συγκαιεισῶν τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεῦσαι πασῶν, καὶ οὕτω μεταγραφῆναι ποιῆσαι. Arsen. Monemb. Episc. in Apophthegm. Marcellus [f. Marcellinus] descripsit Thucydidem octies. Naudæus de bibliotheca. *Hence perhaps the Story of Demosthenes' doing so. Strength of Memory.* Adversaria nostra. Brown's Clerum. Bayle in Hadrian. et Dr. T. Fuller. Plin. Ep. VI. II. Tzetzes Chil. I. c. 11. Cicero 1. Tuscul. Mureti Var. Lect. Salmasii reminiscentia incredibilis. v. Vitam ejus. H. Grotii. v. Borremansii var. lect. apud Cren. Animadv. Philolog. et histor. P. I. p. 1. Cyneas Thessalus, Demosthenis assecla et auditor tanta vi memoriæ excelluit, ut missus a Pyrrho, Epirotarum rege, Romam legatus de pace, uno die Senatorum omnium nomina sine nomenclatore recitaret. Plutarch. in Pyrrho, Cic. I. Tusc. Memorat Suidas Nonnum quendam (auctorem metaphraseos Evangelii D. Ioannis intelligit. Bonifac. XV. 6. Historiæ Ludicræ) sexies Demosthenem devorasse totum. ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μηδὲ διᾶραι τὸ στόμα δύνασθαι πρός γε λόγων ἐπιεικῶν σύνθεσιν. Anonymi vita Demosth. ex bibl. regis Christianissimi. Hadr. Junius Animad. I. 4. Memorat Suidas e Damascio, Sallustium quendam orationes Dem. δημοσίους memoriæ mandasse. Sallustius cum Thucydide Demosthenem sibi imitandum proposuit. Quintil. X. 1. Seneca IX. Controv. 1. Schottus ad Senecæ rhetor. controv. Sallustius æmulus Demosthenis Gellius 2. 27. Sallustius auctor apud Phot. Bibl. p. 570. Damascii Excerpta apud Phot. cod. 242. Damasc. in vita Isidori Suidas. Fabric. B. G. T. I. p. 870. 871. Gellius de Sertorio.

16. Noster Thucydidis æmulus. Dionys. Halic. passim. Ulpianus præf. Scholiorum Dem. Olynth. 2. Ἀλλ' οἶμαι νῦν μὲν σκοπεῖ —Thucyd. l. 3. orat. Cleonis. εἰώθει δὲ τῶν πόλεων. quam etiam γνώ-

μην illustrandam sibi putavit Clemens Alex. poetarum græcorum versibus, l. 5. Stromat. σχῆμα ὁμοτικὸν mutuo sumtum a Thucydide Clem. Alex.

Olymp. CIV. 1. anno ætatis Dem. 17. prætor Timocrates. Dionys. ad Ammæum ait hoc anno decimum septimum ætatis annum ingressum fuisse. annos natus septem patrem amisit. decem annos in tutela fuit. c. Aphob. I. II. III. c. Onetorem I. II. actiones tutelæ ἐπιτροπικοὶ λόγοι. Schotti parallelæ ad h. a. *Gets what he could.* N. c. Midiam. Plutarch. in vita. *Gets but little.* N. c. Midiam. *Gets the better and remits the penalty.* Isidor. Epist. Plut. de X. orat. Stephanus, testis Demosthenis, falsi testimonii accusatus a Demosthene defenditur in tertia contra Aphobum. Stephanus quidam, poeta comicus, a Demosthene civitate donatus. Auctor anonymus præfat. ad Aristophanem. Demosthenes agit hanc causam μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ. c. Midiam. v. Petit. LL. AA. de ætate Dem. Hujus actionis usu dicendi audaciam consecutus. Ob morum asperitatem et ferociam in hac causa, dictus Ἀργᾶς. Suid. Plut. Æsch. c. Ctesiph. ἐκ παίδων ἀπαλλαττόμενος etc. Ἄγραν legit Lambinus ad Horat. Od. II. 19. v. Brod. Miscell. I. 20. Maussac. p. 83. Maussaci Lectionum II. 15. caput erat de scommatibus Æschinis et Demosthenis. v. eum ad Harpocr. Ἀργᾶς. v. Hesych. serpens. Plutarch. Nicander. Homerus. Ἀργὰς poeta. Plutarch.

Factus trierarchus circa Olymp. CVI. 2. v. Ulpian. ad 1. Philipp. vel potius Olymp. CV. 3. nam id contigit in bello Euboico, res autem Euboicæ circa istam Olympiadem. v. Schott. ad Ol. CV. 3. Dem. or. c. Midiam et Aristocr. p. 403. ed. Paris. sed quære quis eam causam egerit. v. Nos ad edit. Parisin. [nihil ibi reperi scriptum.] Epulum tribui præbuit. Panathenæa instruxit. Populo triremem dedit. or. c. Midiam. Cherrhones. de Corona. Æsch. c. Ctesiph. Thrasylochus frater Midiæ. or. c. Mid. q. Aphobum. Liban. in argum. Philipp. de Antidosi. Antidosis argum. ad Lysiæ or. IV. Pylagoras Æsch. c. Ctesiph. de isto magistratu Schol. ineditus ad Philostrati Iconas, item Suidas et Harpocr. van Dale. q. Corsin. In hoc magistratu pecuniis ab Amphissensibus corruptus. Æsch. c. Ctesiph.

Olymp. CVI. 2. æt. Dem. 27. Callistratus prætor. Demosthenes foro se dedit et publicas causas tractare cœpit. sc. c. Androtionem, et Timocratem, adv. Leptinem. q. *Dionysius owns but the first and the last.* Argumenta nostra. Gell. XV. 28. Dionys. ad Ammæum, ait Callistrato prætore æt. Dem. 25. rescribe 26. aut 27. Plutarchus eum ait tres orationes, Androt. Timocr. et Aristocr. scripsisse anno 27. vel 28. advers. Leptinem anno æt. 24. Phot.

Olymp. CVI. 3. æt. Dem. 28. Prætor Diotimus. Diodor. et Dion. H. fort. Δημόνικος ὁ φλυεύς. Dem. de corona. De classibus.

περὶ συμμοριῶν, prima, quam habuit, concio. Dion. H. Rectius inscriberetur περὶ βασιλικῶν, ut Dionys. Halic. et Dem. de Rhodiorum libertate. Bellum Phocense sive sacrum Olymp. CVI. 2. Eo tempore nondum ad remp. accessit. de corona. Ad populum primum verba faciens, risu excipitur et tumultu; ob insolentiam pronunciationis, vocis imbecillitatem, linguæ ἀσάφειαν. Plutarch. in Vita. *His bad accent.* νεωτερίζων etc. 'Ασκληπίον pro 'Ασκλήπιον. Plut. de X. orat. novam pronuntiationem affectans ab Athen. exagitatur. Cic. in oratore. Προσελθὼν πάλιν εἰς τὰς ἐκκλησίας, νεωτερικῶς τινα λέγων, διεσύρετο, ὡς κωμῳδηθῆναι αὐτὸν ὑπ' 'Αντιφάνους καὶ Τιμοκλέους. Plutarch. obviam factus quidam, qui Periclem audivisset, ait Demostheni contigisse orationem Periclem similem. nihil ergo desperandum. Similiter evenit, ut Euripides Timotheum συριττόμενον ἐπὶ τῇ καινοτομίᾳ, καὶ παρανομεῖν εἰς τὴν μουσικὴν δοκοῦντα, θαῤῥεῖν ἐκέλευσεν· ὡς ὀλίγου χρόνου τὸ θέατρον ὑπ' αὐτῷ γενησόμενον. Plut. an seni etc. Mœror inde et tristitia. Confirmatur ab Eunomo et Satyro. Eunomus quis? Satyrus et Andronicus, histriones. Satyrus Theogitonis, Marathonius histrio. Lucian. Necyom. T. I. p. 336. Satyri histrionis filiæ captivæ. Dem. π. παραπρ. Schott. ad Olymp. CVIII. 1. Andronicus. Ideoque ipse tam diligenter apud Andronicum histrionem studuit, ut — Quintil. XI. 3. Cicero et Roscius. Satyrus histrio recitat quædam Sophoclis et Euripidis, ὥσθ' ὅλως ἑτέραν Δημοσθένει φανῆναι. Actionis vis. Cic. III. de oratore. Ex quo satis significavit in Orat. Quintil. II. ult. Phot. p. 803. Bibl. Val. Max. VIII. 10. quidnam esset in dicendo efficacissimum respondit ἡ ὑπόκρισις. — quid si ipsum audissetis. — in Demosthene magna pars Demosthenis abest, quod legitur potius, quam auditur. Rhetor nobilissimus cum interrogatus est, quid ei primum videretur in eloquentiæ præceptis observari oportere, pronunciationem dicitur respondisse. Cum quæreretur, quid secundo, eandem pronunciationem. quid tertio, nihil aliud, quam pronunciationem dixisse. August. ep. 56. ad Dioscurum. *Something of this said of Lysias in Plutarch.* Isocrat. or. ad Philippum. Dionys. de stylo dicendi Dem. Demosthenicum, quod ter primum ille volebat. Auson. comm. profess. Burdegal. Sine hac [actione] summus orator esse in numero nullo potest, mediocris hac instructus summos sæpe superare. Huic primas dedisse Demosthenes dicitur, cum rogaretur, quid in dicendo esset Primum, huic secundas, huic tertias. Cicer. III. de oratore, et de claris. orator. Si quidem et Demosthenes, quid esset in toto dicendi opere primum interrogatus, pronuntiationi palmam dedit, eidemque secundum ac tertium locum, donec ab eo quæri desineret, ut eam videri posset, non præcipuam, sed solam judicasse. Quintil. XI. 3. *where see more.* Memoriam pronuntiatio sequetur,

res, ut Demostheni videtur, inter oratoria officia vel prima, vel sola. Aurel. Augustin. Princip. rhetor. oratio Demosthenis ad Pericleam accedens. ὁμολογεῖ ζηλοῦν τὸν περιφανῶς δεινότατον γεγονότα λέγειν Περικλέα. Hermog. π. δειν. ζηλωτὴς τῆς τοῦ Περικλέους πολιτείας. Plut. de Educat. Περικλῆς ηὔχετο πρὸ τοῦ δημηγορεῖν — ἐσκεμμένος. Plut. præcept. polit. Post hæc, ut forte recte, addit Plutarchus exercitationes improbas, subterraneum conclave, rasum semi caput, etc.

Olymp. CVI. 4. æt. Dem. 29. *c. Timocratem.* Dionys. ad Ammæum. Plutarch. eodem anno, quo Androtiana, sc. biennio ante. cum quo consentire videtur Gellius. *De rep. ordinanda.* nempe post orationem de classibus, quam primam habuit, et ante Philippicas. Φιλιππικῶν προγενέστερος. Ulpian. ad orat. init.

Olymp. CVII. 1. æt. Dem. 30. Prætor Aristodemus. *Philippica prima.* Ita Dionysius, Ulpianus, Suidas, et Harpocr. hanc post Olynthiacas collocant, et quartam Philippicam numerant. *C. Aristocratem,* Plutarchus quadriennio ante habitam esse contendit.

CVII. 2. *de Rhodiorum libertate.*

CVII. 2. Prætor Callimachus. æt. Dem. 33. Olynthiaca I. II. et III.

Philippica II. = Olynth. II.
Philippica III. = Olynth. III.
Philippica IV. = Olynth. I.

Dionys. ad Ammæum. Libanius in argum. Aristid. or. 1. de Societate. Plutarchus in X. Rhet. anno Dem. 37. habitas vult. Nos Dionysium sequimur. Nam Philippus Olynthios Olymp. CVIII. 1. evertit. Photius in Bibl. p. 802. anno Dem. 38. habitas esse vult. Schottus. Error Photii et Plutarchi, quod ætat. Dem. una tota Olympiade ante alias notant, scil. natum eum fuisse contendunt Olymp. XCVIII. 4. Refragatur his concionibus Demades, qui Olynthios non esse juvandos pronunciat. Suidas. Res Olynthiacæ circa hoc tempus. *Sicut Olympiadis centesimæ septimæ anno quarto* (Codi. *tertio* male) quum rex Philippus Græciam quateret Plin. 11. 27. Philochorus l. 6. Atticorum Dionys. ad Ammæum. Cephisodotus σπουδάζοντος Χάρητος εὐθύνας δοῦναι τῶν περὶ τὸν ὀλυνθιακὸν πόλεμον ἠγανάκτει φάσκων εἰς πνίγμα τὸν δῆμον ἀγαγόντα, τὰς εὐθύνας πειρᾶσθαι διδόναι οὕτως. Aristotel. Rhetor. III. et ex eo Dionys. ad Ammæum. Ex Philochoro 6. atticor. juxta Dionys. Halic. Callimachus Περγασῆθεν [archon.] Athenienses auxiliantur Olynthiis a Philippo obsessis, sc. πελτ. 2,000. nav. 30. cum Charete, ἃς καὶ συνεπλήρωσαν. deinde societas cum Olynthiis tertio inita.

Demosthenes Choragus. *C. Midiam.* post hæc uxorem duxit. nam probabile est eum, cum Midianam egit, uxorem non habuisse. liberos non habuit certe. Ambivit Chabriæ viduam, Ctesippi matrem.

Plutarch. Suid. Inde causa Leptinea habita in gratiam Ctesippi. Eam duxit. Suid. Non eam, sed Samiam quandam ex Demetrio Magnesio in Synonymis. Plin. Binos liberos ex honesta matrona, Heliodori cujusdam filia, suscepit, et post se reliquit. Wolf. Uxor Demosthenis se Cnosioni cuidam stuprandam præbuit Athen. p. 539. Æschin. π. παραπρ. Paulo aliter Tzetzes Chiliad.

Olymp. CVIII. 1. æt. Dem. 34. Prætor Theophilus juxta Dionys. Plato obiit, Philippus Olynthum cepit. Dionys. Halic. et diruit. Plutarch. de discrim. adul. et amici.

CVIII. 2. æt. Dem. 35. prætor Themistocles. συνθῆκαι Φιλίππῳ πρὸς Ἀθηναίους ἐγένοντο περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας. 7 *years*. Dionys. ad Amm. *Philippica* V. ἃ μὲν ἡμεῖς — περὶ τῆς φυλακῆς τῶν νησιωτῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλεων. Dion. Demosthenes ad Philippum iterum legatus. Coram Philippo obmutuit. Æsch. Gellius 8, 8.

CVIII. 3. æt. Dem. 36. prætor Archias juxta Dionys. *Philippica sexta*, sive περὶ εἰρήνης.

Olymp. CIX. 1. æt. Dem. 38. prætor Lyciscus. *Philippica septima*, hodie secunda. ὅταν, ὦ ἄνδρες.

CIX. 2. æt. Dem. 39. *Philippica octava*, seu de Haloneso, ordine vulgato septima. et περὶ παραπρεσβείας.

CIX. 3. *Philippica nona*, seu de Cherrhoneso: ἔδει, ὦ ἄνδρες. *Philippica decima*, vulgo nona: πολλῶν, ὦ ἄνδρες.

CIX. 4. *Philippica undecima*, vulgo quarta: καὶ σπουδαῖα.

Olymp. CX. 1. *Philippica duodecima*, vulgo ad Philippi epistolam. finitæ induciæ septem annorum, Philippo et Atheniensibus se mutuo accusantibus. See Philochorus apud Dionys. Philippus Perinthum obsidet. cætera.

CX. 2. Ad bellum festinant. Philippus ad Elateam. cætera.

CX. 3. Pugna ad Chæroneam. prima die Metagitnionis. Plut. in Camillo. Dinarchus or. de Harpal. ait eum cum 7 talentis ex urbe profugisse, cum audisset Philippum in Atticam venturum. In ea pugna Dem. abjecto scuto fugit. Diod. Sic. Plutarch. in Vita et Apophthegm. Lacon. Aristotel. II. Rhetor. Horat. od. II. 8. Schott. ad Senec. Rhet. Alciat. in Parerg. Æsch. c. Ctesiph. Dinarch. de pec. Harpal. Dem. in Chersones. Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Gellius 17. 21. Plut. Marcian. Capella 5. de N. Ph. Tertullianus de fuga in persecutione. Clypeum inscripserat Ἀγαθῇ τύχῃ. Plut. Phot. Cum a tergo hostis instaret, et chlamys rubo adhæsisset, pæne vivus captus est. capi enim malebat, quam interfici, clamabatque ζώγρει. In adversa ista fortuna adversarii dicam scribebant. absolvit omni suspicione populus et constanter in honore habuit. Schottus. Dem. pro Corona. Tunc decreta quamplurima ex SCto scripsit, quibus amicorum nomina, fortunam suam detesta-

tus, inscripsit. Plut. Post pugnam ad Chæroneam (ante pugnam, Plut.) muros civitatis centum minis, pecunia sua refecit. Phot. Ctesiphontis decretum de homine coronando. Olim a multis coronatur. Dem. pro corona. Diondes intercessit. Æschines Ctesiphontem in judicium adduxit. Judicium vero commissum est Olymp. CXII. 3. Σιτώνης eligitur Dem. pro Corona. *Laudatio funebris.* ad Thucydideam et Platonicam conformata, et hujus exemplo Tullius Sulpicium Philippica nona laudavit.

Olymp. CXI. 1. obtruncatur Philippus. Demosthenis lætitia, somnium, etc. Æsch. c. Ctesiph.

CXI. 2. Demosth. movet ad defectionem. ad Attalum in Asia literas mittit, ad arma incitans contra Alexandrum, quem puerum et Margitem appellat. Plut. Dem. pro Ctes. Maussac. ad Harpocr. p. 214. Alexander adventu suo Græciam percellit. Pœnitet Athenienses, qui legatos ad Al. mittunt. ex iis Dem. Cithærone domum revertitur, sive quod, quem offendisset, metueret, sive βασιλικῷ χρυσίῳ corruptus. Alexander legatis liberaliter humaneque respondens, Athenienses metu liberat. Diod. Sic. Paul. Oros. Pœnitet Attalum. Epistolam Demosthenis ad Alex. mittit. Interficitur Alexandri 2. jussu ab Hecatæo. D. Thebanos, qui c. A. conspirabant, auxiliandos suadet. Thebæ eversæ. Tzetz. Chil. VII. 404. Alexander sibi tradi postulat decem oratores. Diod. Sic. XVII. 15. Mauss. ad Harpocr. p. 55. octo, secundum Idomenem et Durin apud Plutarch. in vita Dem. hos scil. Polyeuctum, Ephialten, Lycurgum, Myroclem, Damonem, Callisthenem, Charidemum, Demosthenem. decem juxta Suidam v. Ἀντίπατρος, qui tamen undecim commemorat, scil. Polyeuctus, Ephialtes, Lycurgus, Patrocles, Diotimus, Cassander, Charidemus, Demosthenes, Hyperides, Thrasybulus, Chares. Fabula de Ovibus. Plut. Mercatoris specimen. Idem. Phocion obtrectator, id est cum Nepote, ὁ ἀντιπολιτευόμενος, mollitiem oratoris exprobrat, quod pro salute communi mori dubitaret. Demadis decretum. 5 talentis a Demosthene acceptis, omnes servandos censuit, missis ad Al. legatis, qui pro iis deprecarentur, et promitterent eos ex legibus patriæ, si quid commeruissent, pœnas daturos. Probata sententia. Exoratus Alexander.

Olymp. CXII. 3. æt. Dem. 53. *De Corona.* Æschines quintam partem suffragiorum non tulit. victus Rhodum secessit. History of Æschines after his defeat σχ. MS. ad or. π. παραπρ. Demosthenes equo prosequitur. Æschines comprehendi se ratus, obtecta facie procidit. Ibi consolatus alter, talentum dedit (alii μυρίας ἀττικὰς) tum Æsch. nonne merito gemo, cum talem urbem desero, in qua tales habeo inimicos, quales alibi amicos non invenero. Plut. in Vita Dem. in X. orat. Hellad. apud Phot. p. 804. 873. Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ μετὰ τὸ Ἀθηναίους αὐτοῦ καταψηφίσασθαι, Δημοσθένους αὐτῷ

μυρίας ἀττικὰς πέμψαντος, καὶ γενναίως τὴν περίστασιν φέρειν παρακαλοῦντος, καὶ πῶς, ἔφη, δύναμαι μὴ λυπεῖσθαι τοιαύτης πατρίδος ἐκβαλλόμενος, ἐν ᾗ οἱ ἀδικηθέντες καὶ προσωφελοῦσι τοὺς ἀδικοῦντας. Anton. et Max. serm. VIII. fin. Hoc dictum alii Demostheni tribuunt in fuga. Æschines Rhodi scholam aperuit. Scholæ Rhodiacæ. Plut. Suid. in Phot. in Dem. p. 804. Maximus Gnomologus. Hunc exsilio delegerat locum. Quintil. XII. 10. The founder of the Rhodian idea, Aliquid gentis, aliquid auctoris, between Attic and Asiatic. Ibid. omnino. Suam orationem Rhodiis legit, postridie demosthenicam. τί δὲ εἰ αὐτοῦ τοῦ θηρίου. Plin. II. Ep. 3. et IV. 5. Cicer. III. de orator. Plin. VII. 30. Valer. Max. VIII. 10. p. 397. Philostrat. Phot. in Æschine, Quintil. XI. 3. σχ. Scalig. ad π. παραπρ. Hieron. l. 2. Ep. 2. select. Phot. p. 29. ed. Hoeschel. Plut. in X. rhetor. dissimulat orationem Dem. ab. Æschine fuisse recitatam. To take our leave of Æschines. Olymp. CXIV. 1. concessit Samum, et non diu post obiit anno æt. 75. Fabric. Vit. Æsch.

Olymp. CXIII. 2. æt. Dem. 55. Harpalus, relictus satrapa Babylonis, dum Alexander in Indiam profectus, ejus reditu desperato voluptatibus et luxuriæ se tradit. Reverso autem Harpalus sibi metuens, convasatis quinque talentorum millibus (incredibile dictu) Athenas venit. Decretum Demosthenis de Harpalo non recipiendo. Harpalus in Cretam navigat. Interficitur Philoxenus Macedo. Ejus literæ ad Athen. de pecuniis Harpalicis. Nihil in iis de Demosthene, tametsi erat Alexandro et Philoxeno infestissimus. Pausanias. Calix regius. πόσον ἄγει; ἄξει σοι 20 talenta. Non Angina, sed Argentina. Aliter Gellius XI. 9. v. et XI. 10. Non audietis eum, qui poculum habet? Plut. Cum Polus histrio dixisset, si biduo talentum agendo lucratum fuisse, at ego, inquit, unico die tacendo talenta quinque. Plut. X. Rhet. Gellius ait Aristodemus, non Polus. Aristodemum histrionem tragicum, maximis de rebus pacis ac belli legatum ad Philippum Athenienses sæpe miserunt. Cicero fragm. libri 4. de Rep. Dem. et Æsch. π. παραπρ. Gellius XI. 9. ad Milesiorum causam, in qua Dem. quinque talentis silentium suum vendidit. ex Critolao Hist. non ad hanc Harpalicam quæstionem refert, et proximo etiam capite Demadi tribuit ex oratione C. Gracchi, qua legem Aufeiam dissuasit. Dinarchi in Dem. oratio de pecuniis Harpalicis. Athenienses veriti ne pecuniæ rationem reddere tenerentur, domos oratorum perscrutantur. Demosthenes plebiscitum scribit, ut Areopagitæ ea de re quærerent, et affines culpæ punirent. Hyperides, Pytheas, Menesæchmus, Himeræus, Proclus quinque accusatores de pecuniis Harp. Phot. in Dem. et Hyperide. Patroclus, non Proclus, Plut. de X. orat. Demosthenes damnatus a concilio Areopagitico. Lis quinquaginta talentis æstimata. In carcerem conjectus, partim ob pudorem cri-

minis, partim ob valetudinis infirmitatem, salutem fuga consulit. [Sic claris literis inveni exaratum.] nonnullis consciis, nonnullis fugam adjuvantibus. Prosecuti cives. Viaticum. Æ. an D. dictum: qui possim non graviter ferre etc. O domina Minerva — tribus bestiis, Noctua, Dracone et Populo. Goltzii Numismata των Αθηνα. lege Ἀθηναίων. Exsul. Pausan. Corinth. p. 148. Exsilium tulit animo imbecillo. Ægina et Trœzene sedens Atticam sæpe lacrymans inspectabat. Eos, qui visebant, absterruit a rep. Si propositis duabus viis etc. Plutarch. Stob. serm. 43. Ad senatum literas scribit reditum postulans. Plutarch. in Vita et de X. or. et π. δυσωπίας. Pausan. Corinth. Diod. Sic. Dionys. Halic. Dinarch. adv. Dem. Phot. p. 803. Hellad. p. 873. Athen. l. 6. Aliter Gellius XI. 9. ex Critolao. *Demosthenis Epistolæ.*

CXIII. 3. æt. D. 56. Bellum Lamiacum. Pausan. p. 415. Meurs. Att. Lect. IV. 4.

Olymp. CXIV. 1. æt. D. 57. Mors Alexandri. quot annos regnavit, vixit, genus mortis. Schottus. Res Demosthenis præclare gestæ. Lucian. Enc. D. Plutarch. Apophth. p. 17. Leopard. Emend. XV. 9. Imago ejus Piræi. Pausan. Meurs. in Piræeo c. 7. obsidet Antipatrum Lamiæ. In bello Lamiaco, cum Antipater intra Lamiam a Græcis conclusus esset, Demosthenes dixit, non eandem sibi esse sententiam, ac Atheniensibus, qui ob hunc lætum nuncium sacrificabant. Novi enim, inquit, Græcos stadium pugnare et scire et posse, Dolichon autem non item. Plut. in X. orat. simile Phocionis Plut. Præcept. Polit. p. 388. fin. Demotionis, Areopagitarum principis, filia virgo, audito sponsi Leosthenis interitu, qui bellum Lamiacum concitarat, se interfecit asserens, quamquam intacta esset corpore, tamen, si alterum accipere cogeretur, quasi secundum acciperet, cum priori mente nupsisset. Hieronym. adv. Jovinian. l. 1. Pytheas et Callimedo Carabus. Hortantur græcas civitates hinc legati Antipatri, inde Athenienses. Demosthenes tum exsul resistit Pytheæ. Pytho Byzantius rhetor. πολλῷ ῥέοντι — Dem. ipse. Plut. in v. Dem. Sextus Empir. p. 297. ed. Fabr. Tzetz. Chil. VI. 38. Olear. ad Philostr. p. 283. Voss. de Nat. Rhetor. p. 81. Ælian. V. H. XIV. 28. Phot. cod. 241. Demetr. Phaler. c. 80. et 286. Lac Asininum. Decretum de Demosthene reducendo. Εἶπε Demo Pæaniensis. Missa triremi revocatur. Effusa turba excipitur. Præclarior reditus, quam Alcibiadis, quia populus sponte revocavit. Mulcta districtus. Elusa lex. Jovis Σωτῆρος ara. Munus Dem. locatum L. talentis, quanti scil. ei lis fuerat æstimata. Plut. Phot. Reditus Demosthenis. Justin. XIII. 5. Diod. Sic. rediise ait anno proximo.

CXIV. 3. æt. Dem. 59. Obiit, eodem anno quo Aristoteles. Laert. V. 10. in Aristot. NB. anno proximo Menander fabulam do-

cuit primam. moritur Aristoteles annum agens 63. et Dem. 60. Gell. XV. 28. Photius ex aliis annos 70. Demostheni tribuit. Antipater cum Cratero Athenas contendit. Aufugit Dem. aliique. Eos P. A. Demade rogante capite damnavit. Antipatri satellites. Archias dictus φυγαδοθήρας, olim histrio. Hic ex Ajacis fano, quod est Æginæ, extrahit Hyperidem oratorem, Aristonicum Marathonium, Hemeræum, Demetrii Phalerei fratrem. Hi missi Cleonas ad Antipatrum capite plectuntur. Hyperidi lingua præcisa. Plut. Arrian. de rebus post Alex. gestis. apud Phot. p. 124. Demosthenes in templo Neptuni, quod erat Calauriæ, sedet. Huc magnis actuariis contendit Archias, Antipatri gratiam pollicetur. Eustath. comm. ad Dionys. Perieg. versu 469. Insomnium D. Archia, nec histrio me movisti, neque nunc movebis promissor. Quo ad iram converso, Nunc, ait, oracula edis Macedonica, modo mimum egisti. Sustine parumper dum meos domi salutem. In interiora templi recedens, scribenti et meditanti similis, calamum veneno imbutum ori admovit capite inclinato. Stipatores, qui ad fores stabant, riserunt ut ignavum. Archias instat. Reditum in gratiam cum Antipatro ostendit. Intentis in Archiam oculis, Fac agas ex tragœdo Creontem etc. Cum aram præteriret, concidit animamque efflavit. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΕΠΙΒΩΜΙΟΣ. Dr. Mead. Barton ad Plutarch. De morte D. et genere mortis Strabo l. 8. Pausan. in Attic. et Corinth. Hell. XVII. 21. Nep. in Hannib. Dr. Heberden. Dr. Askew. Eratosthenes in cavo annulo refert eum venenum habuisse, et hunc annulum pro brachiali gessisse. Plin. XXX. 1. Alii sub gemmis venena cludunt, sicut Dem. summus Græciæ orator, anulosque mortis gratia habent. Plin. XXXIII. 1. Pausan. in Att. p. 14. Vincent. Bellovac. spec. Nat. l. 7. Obiit 16. mensis Pyanepsionis. Plut. in utraque vita. Meurs. Lect. Att. IV. 21. Corsin. F. A. T. I. p. 108. Obiit die 17. Octobris, quem diem Cereris sacris tristissimum agentes fœminæ in templo Deæ jejunant. Contigit hoc 280. annis ante excessum Ciceronis. Ejus tumulus Calauriæ in fano Neptuni. Pausan. p. 13. et 248. Strabo l. 8. Circa Peloponnesum etiam nunc in Ægæo Phthiusa et Ægina Epidaurico litori proxima, Trœzenia Calauria inter ignobiles alias leto Dem. nobilis. Pompon. Mela II. 7. Cum domum æternam adiit, testamento reliquit Archippam uxorem servo Phormioni cum libertate. Thysius apud Gronov. Antiqq. p. 1370. [Thysium hæc scripsisse, si de Demosthene scripsit, nil miror; Taylorum autem etiam atque etiam miror, sive quod tam stulta commenta digna habuerit, quæ iteraret, sive quod prætermiserit notare atque corrigere, si tanti erat tam absurdas nugas recoquere. Non Demosthenes, sed Pasio, Apollodori pater, Archippam Phormioni legavit, de quo satis superque constat e Demo-

sthenis orationibus pro Phormione et in Stephanum. Sed vere credidisse Thysio somnianti Taylorum, paret ex additis in continente] Ita Demosthenes pater uxorem etiam testamento reliquit .T. Titulo Pueritia et Adolescentia. [quid sibi velit T. non intelligo. nisi est *Taylor*. Debuit Aphobo scribere.]

Olymp. CXXV. 1. Gorgia prætore (q. anno CXIV. 4. vel CXV. 1.) P. A. statuam æneam decrevit et victum familiæ in Prytaneo, rogante Demochare, sororis filio. Plut. X. orat. Basi statuæ inscriptum hoc epigramma. Εἴπερ ἴσην γνώμῃ ῥώμην, Δημόσθενες, εἶχες, Οὐδέποθ' ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδὼν, ab ipso Demosthene conscriptum, teste Demetrio Phalereo. Plut. Suid. in Antipatro. [Hic subjecerat Taylor, quam omittere mihi liceto, totam Democharis rogationem e Plutarcho transscriptam. Ne quid tamen, quamvis tenue, pereat reliquiarum Taylori, adscribam duas ejus ad hoc monumentum annotatiunculas. 1) ad v. Λευκονοεύς. Excusum Λευκονθεὺς, saltim in quibusdam exemplaribus editis. Sed scribendum est λευκονοεύς. Sic T. [id est Taylor] in D. bis infra. Suidas ι ante ευς inserit. Scribit enim Λευκονιεὺς δῆμος τῆς λεοντίδος. οἱ λευκόνοι. 2) ad illa verba πλείω πεντακοσίων ταλάντων adscripserat hæc. πλείω φησὶ τάλαντον codex Petav. erat nimirum ,φ' hoc pacto, id est 500. quod scriba arripuit pro φησί. In calce monumenti adscripserat v. quæ Ruald. Stephanus, Amiot. Casaub. MS. etc.

17. Demosthenis Vitia, amores etc. Laidem amavit. Athen. p. 588. Gellius ex Sotione 1. 8. legitur *Phocione*. Io. Sarisber. Tanti pœnitentiam non emo. v. Gron. de monetis veterum. οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν. Macrob. II. Saturn. σχ. Aristophan. Pluto ex Phocione peripatetico 149. Athen. l. 13. p. m. 291. Lais. viri docti ad Xenocratem Laertii. Carrion Antiq. Lect. II. 12. Polit. ad p. 611. Eustath. ed. Flor. Stephanus Poeta comicus (Fabric. Catal. Comic. N. [id est Nos] ad Neær. a Demosthene civitate donatus. Auctor anonymus præf. ad Aristophanem. Lais capta in expeditione Sicula Olymp. XCI. Λαΐδα τὴν ἑταίραν ἔτι κόρην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις πραθεῖσαν εἰς Πελοπόννησον κομισθῆναι. Plut. in Nicia. Lais κόρη f. 15. annorum Olymp. XCI. 2. ergo ad Olymp. XCIX. 3. quo natus fuit Demosthenes, anni 33. 15 + 33 = 48. Demosthenes annos natus 15. tum 15 + 33 + 15 = 63. Lais et Nais. Aristoph. Plut. Athen. Lais ἀξίνη ἐπίκλησις. Ælian. V. H. XIV. 35. et alibi. Prolem ex meretrice suscepit, Athen. p. 592. sumptuosus, Athen. p. 593. vestitu nitido, Gell. I. 5. Adolescentes in amore habuit, Athen. ubi T. inter quos Cnosiona, cum quo concubuit Demosthenis uxor, Athen. l. c. plura de ejus intemperanti libidine, Athen. l. c. Os pollutum, Gell. 1. 5. Dem. in καπηλείῳ Diog. Laert. in Diogene Cynico. Ælian. V. H. IX. 19. Plut. quo-

modo quis etc. Βάτταλος ἐπίκλησις. Infamia de Moscho. Eubulus. Aristarchus. Biographi duo MS. Biblioth. Paris. Nos ad Midianam. σχ. ad Æsch. π. παραπρ. §. 46. ed. *Brooke*. σχ. n. 348. ed. Paris. [Demosthenis puta] Suid. Æsch. c. Timarch. Athen. σχ. Hermog. p. 190. Midianam et σχ. Vales. ad Harpocr. p. 80. Schott. ad Olymp. CXII. 3. Populi plausum ambivit. Æl. V. H. IX. 17. Cic. Tusc. V. Laert. in Diog. Cyn. l. 6. οὗτος ἐκεῖνος. Nannius apud Gruter V. I. p. 1333. 1334. L. Gyraldus T. II. p. 377. Horat. in Odis ad Musam Melpomenam ait. Totum muneris hoc tui est, quod monstror digito prætereuntium. Tractum est a Demosthene, qui, prout refert Plutarchus, adeo gavisus est lanista [alii mercenario] digito ostendente sociis suis, dicendo, Hic est ille Demosthenes magnus. Schol. ad Persium l. 28. ex cl. Wassei Bibl. Literar. An, si Demosthenes jure lætatus est, quod illum anus attica ita demonstravit, οὗτός ἐστι Δημοσθένης, ego celebritate mei nominis gaudere non debeo? Plin. IX. Ep. 23. Cum Dem. dicturus esset, concursus audiendi causa ex tota Græcia sunt facti. Cic. de clar. or.

18. Demosthenes et Cicero. Æmulatio naturæ et fortunæ. Et naturæ dotibus et fortunæ casibus simillimi. Omnino Gellius XV. 28. Politicæ similitudines Plut. D. et C. compar. Multa in utroque similia, cum in vita tum in oratione. Uterque paucos annos vixerunt, eodem ætatis tempore in forum progressi. Gell. XV. 28. Reip. causam sustinuit unus contra Philippum, alter contra Catilinam et Antonium. Exsulavit et revocatur. exsulavit bis. fuga salutem quæsivit, unus ad Chæroneam, alter ad Pharsaliam. Utrique mors violenta, eodem exacto vitæ curriculo, utrique immatura, et ab hoste inimicissimo profecta et ob eloquium. Eloquio sed uterque perit orator, utrumque Largus et exundans leto dedit ingenii fons. Uterque filiam dilectissimam amisit, redux ab exsilio cum honore, cum libertate publica interire. (sic) Quid habuit in libertate ultimum. Cic. et Roscius. Dem. et Andronicus. Corn. Nep. in Phocione XIX. 2. Uterque nactus famæ derogatores, hic Demadem, ille Antonium. sed plus cavendum est, ne fera propter jam propalati augmenta voluminis in aliquos forsitan incidamus vituperones, quorum fugere linguas coté livoris naturalitus acuminatas ne Demosthenis quidem Ciceronisque sententiæ artifices et eloquia fabra potuere, quorum anterior orator Demadem, citerior Antonium toleravere derogatores, qui lividi cum fuerint malitiæ claræ, dictionis obscuræ, tamen ad notitiam posteriorum per odia virtutum decurrunt. Sidon. VIII. Ep. I. In stylo et orationis genere Quintil. X. 1. Longin. §. 15. Cæcilius. v. Suid. et Plut. in vita Dem. Renatus Rapinus S. I. Nigronius S. I. Comparison of Cic. and D. gallice. Arch. D. Stephens. Perraultus. Fr. Maucroisius Paris 1685. Fonte-

nelle Dialog. Mort. A. 1712. A. Schott. vitæ compar. Dem. et Aristotel. P. Cloberdus, Flander, præfatur ad Olynth. 3. Antwerp. 1538. de compar. Cic. et Dem. Rob. Britannus Paris 1643. 4. latine vertit et edidit Dem. orat. ad Philippi epistolam, adjectis aliquot locis, quos Cicero ex Demosthene adumbravit vel vertit. Bergerus. Hermogenes. Ciceronis locus e Dinarcho expressus Muret. Var. Lect. II. 7. in pro Sylla e Dem. Mur. ib. II. 18. in II. Philipp. Muret. II. 19. VII. 27. VIII. 10. II. 19. 20. XIII. 10. XIX. 13. Lips. Var. Lect. I. 6. 22. II. 5. 16. 20. 27. III. 4. 6. 28. Petr. Victor. Var. Lect. XV. 3. XVIII. 21. Quantum ingemiscant patres nostri etc. Liv. 21. 53. ex Aristocratea. v. viros doctos ad Lucian. T. III. p. 464. Quod fretum, quem Euripum etc. Cicer. κῦμα v. Lips. in V. L. l. c. Muret. VIII. V. L. 10, 11. not. ad Æ. 414. 14. Tourreil. ad loc. rursus Tourreil. p. 466. 468. Hoc nec gratior exstitit quisquam — Cic. Orat. Unus eminet inter omnes — Id. ibid. Plane quidem perfectum — Id. in Bruto recordor me — Id. in Orat. Demosthenem igitur imitemur — Id. in Bruto. Demosthenes Ciceronem ex magna parte, quantus est, fecit. Quintil. X. 1. Sadolet. de liberis recte instituendis. Juvabit cognosse etc. M. Tullius cum se totum ad imitationem græcorum contulisset, effinxit vim Demosthenis, copiam Platonis, jucunditatem Isocratis. Hunc igitur spectemus, hoc propositum nobis sit exemplum. Ille se profecisse sciat, cui Cicero valde placebit. Quintil. X. 1. Demosthenes tibi præripuit, ne primus esses orator, tu illi ne solus. v. Hieronymi epist. ad Nepotian. Nec vitium dixerim, si Cicero a Demosthene paululum hac in parte descivit. Quintil. IX. fine. Quicquid attica, quicquid romana præcipuum habet lingua, cognovit; aurum Demosthenis et ferrum Ciceronis expendit, utramque dicendi seriem latinus Relator implevit. Ennodius I. Epist. 5. Non Ciceronis modo, sed etiam ejus, qui est strictior multo, Demosthenis. Quintil. XII. 10. Quis ita ad Æsopi venustatem, quis ad sophisticas Isocratis conclusiones, quis ad enthymemata Demosthenis, aut opulentiam Tullianam, aut proprietatem nostri Maronis accedat. Auson. ad Symmach. Ep. 32. Ad explicandam incredibilis gaudii magnitudinem et tulliani fluvius siccaretur ingenii et contortæ Demosthenis vibratæque sententiæ tardius languidiusque ferrentur. Hieron. Ep. 97. ad Demetriad. de servanda virginitate. Ubi mare illud eloquentiæ Tullianæ? ubi torrens fluvius Demosthenis? Hieron. Ep. 93. ad Salvianum lapsum. Ἐπιμονὴ or Amplification. αὔξησις Longin. Alexander Ald. Rhet. Gr. de σχήματι ἐπιμονῇ. Demosthenes et Pericles nunquam dixit ἀπερισκέπτως. Cum Athenienses ad dicendum vocarent, οὐ συντέταγμαι, inquit, non omnes meas copias in ordinem redegi. Plutarch. tract. I. item in Aldina ὁμολογοῦμαι (sic) μεμελετηκέναι. καὶ γὰρ etc. Epicli obji-

cienti orationem meditatam, dixit: erubescerem, si tanto populo consulens extemporali oratione uterer. Plut. X. orat. v. Historiam Midianæ Plut. polit. præc. p. 390. ad illam causarum operam, ad quam ego nunquam nisi paratus et meditatus accedo, adjungatur hæc juris interpretatio, quæ non tam mihi molesta sit propter laborem, quam quod dicendi cogitationem auferat, sine qua ad nullam majorem unquam causam ausus sum accedere. Cic. I. de Legg. Hermog. π. μεθ. δεινοτ.

Ciceronis sales et dicteria. In his vincit romanus, gravitate græcus. Quintil. VI. 3. X. 1. Cicero dicax etiam dicebatur. Macrob. Sat. II. 3. VII. 3. Seneca Controv. 8. E quibus (Atticis) tamen non omnes faceti, Lysias satis et Hyperides, Demades præter cæteros fertur, Demosthenes minus habetur. Quo quidem mihi nihil videtur urbanius. Sed non tam dicax fuit, quam facetus. Est autem illud acrioris ingenii, hoc majoris artis. Cic. Orat. Dicacitas proprie significat sermonem cum risu aliquos incessentem. Ideo Demosthenem urbanum fuisse dicunt, dicacem negant. Quintil. VII. 3. Bons Mots. ὄνου σκιά. prov. usus Sophocles in Cedalione, Aristophan. in Dædalo, Lucian. in sectis, Demosth. in Philipp. Menander in Enchirid. Plato in Phædro, Procop. in quadam epistola, Orig. præf. ad librum 3. adv. Celsum. Aristoteles apud Suid. in διδασκαλίαις ait hoc nomine fabulam exstare. Plut. X. orat. Zenob. Apostolius XX. 4. Suid. ὄνου σκιά. ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς. σχ. Aristoph. Vesp. 191. Apulei. Metamorph. I. 9. extremo. Demosthenes Scytha matre barbara natus, quid dixit. Rutil. Lup. T. Tit. Mater. Timothei dictum. Bons Mots. *Cum Demade.* Me Demosthenes. sus Minervam. Hæc Minerva nuper in Collyto in adulterio deprehensa est. Plut. Vit. et præc. pol. p. 390. Collyto. Juven. *Cum Phocione.* v. Corn. Nep. Phoc. Phocio short and pithy. Dictum Polyeucti (Polyeuctus ille cum Lycurgo et Demosthene legatus ad Peloponnesios) μέγιστον Δημοσθένην, δυνατώτατον δ' εἰπεῖν Φωκίωνα. Plut. in Phoc. et polit. præc. NB. quære num δειν. an δυνατ. quotiescunque assurgeret Phocio dicturus, dixit Demosthenes ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται. Plut. in polit. præc. in vita Dem. in v. Phoc. Stobæus serm. 37. p. 221. Demostheni dicenti ad Phocionem, occident te Athenienses, si quando cœperint insanire, respondit Phocio, te vero, ubi ad sanam mentem redierint. Plut. in Phoc. p. 184. et Apophthegm. p. 113. Annon hoc potius Demadis, quam Demosthenis? v. Plut. Moral. Mulier parata est depositum reddere etc. Valer. Max. VII. 3.

Hic desinebat Taylori diligentia compilandi. Nam loci e Stobæi et Maximi atque Antonii florilegiis transscripti, qui Adversaria Taylorana demosthenica claudunt, huc nil faciunt. Fessus equidem sum describendo, et nunquam hæc edidissem, quæ jam dudum

a Schotto et aliis occupata et in vulgus nota sunt, nisi voculas metuissem malevolorum, qui de fide mea fuissent dubitaturi, si quid a Tayloro profectum celassem, atque clamaturi, me Tayloranorum optima quæque suppressisse, aut mihi arrogasse. Ego profecto, ita medius fidius, si prævidissem in schedis Taylori me non inventurum esse meliora iis, quæ inveni, nunquam operam dedissem, ut eas adipiscerer; et sic locum omnem calumniæ atque suspicioni exclusissem. Sed fideliter verbo tenus reddidi, quæ inveni, in quo erunt, qui superstitionis me atque vecordiæ notent. Quid agerem, ubi cavere non possem, quominus in alterum scopulum humanæ iniquitatis impingerem; malui excessu religionis peccare, quam committere, ut Manium Taylori contemtor atque violator viderer.

ANTONIO ASKEW,

MEDICO ET CRITICO FELICI,

S. P. D.

IO. IAC. REISKE.

Demosthenem tibi meum, Askewi, Vir Clarissime, cur inscribam, caussæ mihi sunt, id quod te non fugit, publicæque, privatæque. Quæ nos intercedit satis vetusta necessitudo, Leidæ Anno 1745 inchoata, cum aliquamdiu, per locorum, quibus disjungimur, intervalla, negotiorumque dissimilitudinem, interquievisset, nuper eam benigna tua et imprimis liberalis promissio de schedis Taylori, Demostheni consecratis, quæ in potestate tua sunt, ad me mittendis, renovavit. Quæ promissio spem de te meam, ut non superavit modo, sed etiam antevertit, ita nihil poterat ea mihi neque jucundius, neque honorificentius accidere, cum ea sit Taylori schedarum auctoritas atque præstantia, ut si eas nihil aliud quam edidero, tametsi nulla de meo domestico penu auctas accessione, vel solæ tamen sint meam Demosthenicarum reliquiarum editionem, non ornaturæ modo, neque commendaturæ, sed plane etiam necessariam redditura. Et te, Askewi, tantum virum, quantus in rep. litteraria meritis tuis cognitus es, tanti me facere, ut provinciam, quam ipse tute in te suscepisse nuper a fama ferebaris, in me transferres, mihique schedas reciperes crediturum, tanti faciendas, ecquæ præjudicii gravitas! quam splendida, si vanus sim, jactantiæ materia! Quam de tuo erga me animo dubitationem silentii tui diuturnitas injecerat, eam istæc tuæ voluntatis veluti subito prorumpens quædam aura disjecit. Vere tu adhuc es vetus ille, qui Leidæ eras, certus et calidus amicus. O si fatalis nescio qui casus, o si fati mei maligni-

tas ne intercessisset, Italiam tecum peragrassem, Græciam, Asiam, Franciam, Britanniam; tot nobiles spectassem populos, musea, bibliothecas; viros adissem litterarum laude florentes; calamo exaratos tractassem optimorum auctorum, antiquitatis principum, codices, vetustate fideque venerabiles; monumenta vetusti ævi clarissima coram intuens veneratus essem; rivos, montes, oppida, tractus, poetarum atque historicorum seu natalibus, seu sedibus, seu testimoniis nobilitatos, salutassem; artificum in quocunque seu ingenii, seu manus exquisito opere summorum officinas lustrassem, calcassem vestigia. Particeps nunc essem gazarum, quas tu illinc, et magnas, et singulares, in Britanniam tuam tecum retulisti. Sed secus visum fuit superis, quibus gratias etiam habeo, a rebus adversis quam plurimis doctus, in mediocritate sortis meæ conquiescere. Ecquis enim auctor mihi sponsorque sit, futurum fuisse, ut itinerum tot molestias toleraret, tot evaderet discrimina, corpusculum hoc, quod natura mihi tribuit, ita valetudinarium? Comitatus te si essem, mi Askewi, ut condictum inter nos erat, nescio an Xanthi nunc arenæ, Simoentisve, ossa mea tegerent, neque liceret, id quod nunc licet, Demosthenis, aut si qui sunt alii e vetusta Græcia mihi familiares, eorum ossa legere, pro virili mea lavare, ungere, sertis redimire. Deo enimvero gratias habeamus, Askewi, qui te quidem salvum ac sospitem, spoliisque Orientis insignem, patriæ, amicis, litteris reddidit, quas tu multis egregiisque modis ornas; me autem in provinciam misit, non amplam quidem illam, neque quæstuosam, neque admodum delectabilem, eam tamen, in qua bonas, quas a puero amavi, litterulas, per otium, non plane nullo ad publicum fructu, exercere possim, in consuetudine conjugis, quæ mihi divinitus obtigit, fida et sollers studiorum meorum socia. Hæc hactenus. Ad te redeo, mi Askewi. te si aiam hujus mihi operis auctorem fuisse, haud vereor, ne a vero multum discessero. Diu enim inter spem boni successus, metumque adversæ fortunæ desperationemque cum dubius pependissem, eo inprimis accensus ad audendum permotusque sum, quod tu mihi de schedis Taylori ad me mittendis fidem tuam obligares. Quo factum est, ut spretis impedimentis, discriminibus et terriculamentis, quæ me plurimaque maximaque circumstabant, operi manum admoverem extrudendo. Quicquid ad Demosthenem decoris ab hac editione mea olim judicabitur accesisse, quod quantum sit futurum res diesque docebit, ejus partem haud contemnendam auctoritati tuæ, mi Askewi, grata posteritas imputabit. De singulari tua græcarum litterarum peritia ecquid ego multa hoc loco prædicem, de qua inter omnes constat? Jam Leidæ, cui deus bene velit, almæ studiorum meorum juvenilium nutrici, Leidæ, inquam, vidi penes te spissum volumen a te conscriptum, tum adhuc juvene, animadversionum ad græcos auctores,

sed tragicos inprimis, quod, qua eos assiduitate, qua ingenii felicitate, qua judicii severitate tractares, testaretur. Erit olim posteris, cum in lucem illæ prodibunt, de quo sibi congratulentur. Interim salutem civium tuorum tuæ artis felicitate tueris. Etiam hoc Britanniam tuam ornas, quod bibliothecam, a te magno sumtu, neque minore contentione, et felicitate adeo, collectam, usibus virorum doctorum patefecisti, tam locupletem, tam instructam codicibus græcis latinisque calamo exaratis, et editionibus auctorum veterum, typographiæ nascenti æqualibus, aliisque, paullo quidem illis junioribus, hactenus tamen magni faciendis, quod margines earum seu varietates lectionum e bonis vetustis libris exscriptas, seu doctorum virorum scitas observationes præferant; ut certus sim hodie superesse privatum neminem, cui sint hujusmodi copiæ cum tuarum seu numero, seu excellentia atque raritate comparandæ. Quas tu copias non sepelis, non domi premis invidus, sed roganti cuique, qui bene honesteque iis usurus esse videatur, impertis. Legetur in annalibus litterarum et tolletur nomen tuum, piisque pro salute tua, donec supereris, cumulabitur votis, et in famæ perpetuitate vivet, quoties e gazis tuis præclarum quid proferetur, ut nuper fecit sempiternæ vir memoriæ, amicus noster, in Herodoto suo, Petrus Wesselingius. Laudiorum quam celebre, quam perenne sit nomen, Pembrokiorum, Bodleyorum, Seldenorum, Cottoniorum, Bernardorum, quos imitaris, ecquem fugit? Verus hic est et pæne solus ejusmodi opum usus et fructus, cum monumenta sunt de virtute dominorum, de sapientia, et industria, et officiositate, et caritate patriæ, et cura constantis gloriæ et providentia posteritatis, testantia magis, quam de fortunis; cum horrea sunt et armaria bonæ mentis, cum fontes publici, non materia otiosæ et inertis jactantiæ, non stela infamis, inscitiam dominis, et vanitatem, et invidentiam, et illiberalitatem et ἀμουσίαν exprobrans; non paratum vermibus atque muribus pabulum, non præda vetustatis, ultro eas, etiamsi aliæ clades atque injuriæ absint, tamen lento tacitoque dente depasturæ. Male profecto vera suæ gloriæ momenta tenent, male existimationi suæ consulunt, si qui petentibus chartaceos suos thesauros occludunt, brevi post ab ipsa vetustate dilapsuros; quæ vetustas, nisi continuis doctorum virorum manibus detergatur, assiduisque multorum rimantium et exscribentium studiis identidem regeneretur quasi, ministerioque typorum ad remotissima secula, nitida semper et recenti florens juventa, propagetur, cum ipsa semet absumit, atque in cineres dilabitur, tum gloriam pristinorum conditorum atque possessorum secum trahit. Musarum pæne ausim Alastoras ejusmodi appellare pestilentes homines, litterarum lucem exstinguentes. Cujusmodi in pestes ut iterum atque iterum impegi, ita rursus de edendo Demosthene deliberantem mea me secunda fortuna proceribus Augustanæ reip. Oeffe-

lio, Bruckero, Lessingio, Bartholomæo, VV. CC. conciliavit, qui sua cujusque bona ita benigne, pæne dixerim, mihi ingesserunt, ut esset in iis recti et elegantis vir judicii, Oeffelius, qui rogandum me potius censeret, suis ut vellem bonis uti, quam se, ut eorum copiam faceret; majusque se dantem, quam me accipientem, beneficium auferre affirmaret. Quæ quamquam tardioribus, aut quæstui deditis, habebitur humanitatis quædam intemperantia, perspicaciores tamen et liberaliores consentientem eam veritati invenient orationem. Hujus viri, cujus in laudes gestit animus excurrere, ita me mores ejus politi, ita candor animi, ita litteræ mirificæ, ita latinitas exquisita, qua suas ad me litteras condit, cepere; sed locus non patitur; hujus igitur subtilitatem atque elegantiam judicii sibi proponat imitandam, si quis intelligat, in quo sua, in quo publica litterarum res agatur. Nos profecto, quotquot sumus vulgo derisui, homines navi, honorum, et mollitiei, et luxus, et splendoris, et divitiarum contemtores, ætatem macris in litterulis agentes, iisque otium, fortunas, bonam valetudinem, spiritum ipsum insumentes, ultro etiam eramus invitandi, atque, suis ut bonis uteremur, rogandi ab his, si qui iis, aut a fortuna oblatis, aut labore partis, sive per negotia, sive quacumque alia de causa, ipsi uti nequeant. Nescio enim an possessori bonorum singularium et inventu rarorum majus etiam decus publicatio eorum afferat, quam obscura et infructuosa, quasi in carcere quodam mancipatio, minuti testis animi, aut cupiditatis bona sua prostituentis. Quid enim aliud bibliothecarii, membranas suas venales habentes, quam lenones, puellas suas plus licenti vendentes, et quæstum ex iis facientes? Beatos itaque illos, qui a te, Askewi, a gazisque tuis propius absunt, quibus in iis, in tuaque humanitate et communicandi facilitate paratum est præsidium! Beatos posteros, quibus hic fons a te apertus manabit! Beatum me quoque, cui tu hoc tribueris, ut ministerio meo Taylori schedas, viri de Demosthene cæterisque oratoribus atticis egregie meriti, orbi litterato velles impertire. Summi a me Taylorum, sic meritum, fieri, cum hic testor bona fide, tum in præfatione, et alibi sæpe testatus sum. In locos autem ejusdem præfationis cum incides, mi Askewi, eos, ubi de Taylori atque Marklandi, civium tuorum, de Demosthene meritis, libere, pro sensu meo, judicandum mihi esse duxi, tam bene de tua, populique tui universi, æquitate spero, ut confidam, ejusmodi locos offensioni vobis non esse futuros, reputantibus hoc primum, humanis in rebus omnibus nihil esse perfectum numerisque omnibus absolutum; deinde, privatum hoc esse meum de vestris civibus judicium, quod nemini pro lege irrogatum velim; et a quo prævideo fore ut bene multi in diversa discedant; tum, paris hujus virorum clarissimorum causam ad populum illum, quem litteris suis illuminarunt, universum nil pertinere, cujus digni-

tati ab illorum paucis quibusdam facileque ferendis lapsibus nil quicquam decedit; nævos denique si quos in corpore cæteroquin formoso notemus, totum ideo a nobis nullo modo contemni. Egomet ipse quam numero multi sint magnique operæ a me ad ornandum Demosthenem collatæ nævi, ut probe teneo, et nescio an magis etiam, quam illi, si qui erunt, ejus reprehensores, ita nil me puduit ipsum ore meo profiteri. Neque enim fieri potest ut mihi desint Toupii, et si qui alii sunt, aut erunt, ejus similes Momi, qui, facto quasi agmine, in me censores asperi et iniqui consurgent. Quorum ego minas et importunitatem tanti non feci, ut ab iis absterreri me paterer, quo minus in publicum prodirem; bene mihi conscius, a me in tanta multarum rerum insuperabili et penuria et iniquitate, qua septus fui, tantum elaboratum esse, quantum bonus et æquus quisque aut expectet, aut flagitet; plus etiam, (juvat enim ad deprimendum vanorum istiusmodi hominum nasum nonnihil insolescere et juveniliter gloriari) plus etiam, quam alius quispiam eodem loco, quo ego fui fataliter conclusus, præstiturus fuisse videtur. Tibi, mi Askewi, si non prorsus displicuero, qui arbiter sis hujusmodi rerum, et intelligens, et æquus, rem gessisse modis non omnino pœnitendis mihi videbor. Bene vale. Scr. Lipsiæ d. 8. Aprilis 1770.

ERUDITO LECTORI

S. P. D.

IO. IAC. REISKE.

Demosthenem edere, ex oratoris et rei dignitate, quam sit arduum, tametsi non ignorarem, neque me fugeret ingenii mei mediocritas. quæ a spe tantæ laudis procul abest, satius tamen duxi, conari, quam plane desperare. Propositam metam etiamsi non contingas, satis tamen ad laudem merendam arbitror esse, si navitate hæc consequaris, ut nobile aliquod et præclarum facinus ausus, a secunda fortuna non plane desertus esse, ad contentionem tibi nihil fecisse reliquum, processisse, qua potuisses, et fundamentum haud spernendum operis, cui manum ultimam posteriores imponant, posuisse videaris. Jacta itaque esto alea. Prodit, quod felix faustumque sit, Demosthenes nostra qualicunque opera, non perpolitus ille quidem, quod vel sperare sit arrogans et vecors, ita tamen emaculatus, id quod aienti mihi haud vereor ne res ipsa contradicat, ut superiores omnes editiones hæc nostra lectionum præstantia fideque sit superatura.

A tot tantisque viris collaudatus est certatim Demosthenes, et

hodie de laudibus ejus oratoriis ita constat, ut putidus sit et sibilis explodendus, si qui soli facem accendat. Tot præterea sunt et tam gravia atque spissa agenda et meditanda, et enucleanda, tam edituro hunc oratorem, quam ad eum præfaturo, ut vix finem operis inveniat, et pæne totam ætatem in eo uno consumendam habeat. Ego vero, ut mens mihi læva fuit, quod vehementer dolet, ad gustandum et imbibendum Demosthenem, et multo etiam serius ad edendum adjeci animum, quam ut exasciatum quid promittere, aut præfationis saltim copiosæ, plenæ, et vere pragmaticæ spem facere liceat. Juvat capita quædam hic attingere eorum, quæ præfationem paranti non leviter perstringenda, sed penitus excutienda et in plena luce collocanda sint. Debet ille e. c. de ratione veterum Demosthenem in scholis suis interpretandi, et in scriptis imitandi exponere; quæ imitatio est multiplex. non enim solummodo illi imitantur, qui locos oratoris quosdam aut verbotenus recitant, et scriptis suis intexunt, aut allusione quadam adumbrant; cujusmodi locos indagare, indicare, et cum exemplo primigenio comparare, munus imprimis nobile editoris est; quod nobis ne tentare quidem licuit; sed et illi imitantur, qui, ut Aristides fecit, orationes scribunt æmulas Demosthenicis, sive in idem consentientes argumentum, sive in partem contrariam. Debet porro de illis agere atque judicare, qui vitam Demosthenis literis mandarunt, de Ulpiano, et aliis vetustioribus in Dem. commentatoribus; de rationibus, quibus diversis veteres usi sunt, orationes Dem. distribuendi; de lexicis item rhetoricis, et quæ sunt alia hujusmodi plura, quibus omnibus vix homo sufficiat pertinacis et infatigabilis assiduitatis, qui totum literaturæ græcæ ambitum pervagatus, non memoria, id quod negatum est, sed adversariis conclusum habeat, ubi diligenter annotaverit singulos quosque locos veterisque novæque literaturæ quomodocunque ad Demosthenem facientes, qui bibliothecarum sinus, ad quas paucis aditus patet, Italiæ imprimis, ubi multa egregia et parum cognita, minusque etiam, quam pro merito, æstimata jacere atque situ perire necesse est, excusserit. Nobis autem, ab istis omnibus præsidiis, seu fortunæ, seu memoriæ, atque industriæ, desertis, ut qui sero Demosthenis edendi consilium ceperimus, pæne imparati, prætermittenda, aut certe vix leviter perstringenda sunt hæc omnia, et posteris, si qui erunt, de quo desperandum non est, editoribus relinquenda. Juveni fortunato, ætate et amicitiis florenti, cui datum sit exteros adire, qui gratia, vel auro, sibi obserata bibliothecarum scrinia reserare possit, cui vires sint integræ, ingens et excelsus animus, invicta laborum patientia, acres oculi, multo etiam acrius judicium, et diligentia vigil, quicquid legat, ad Demosthenem unum referendi, et in commentariis condendi. Nos vero jam senium pæne ingressi cœpimus cum Demosthene hospitium contrahere; unde

tempore post natus est ejus edendi conatus, qui si non omnino nihil expedisse videbitur, ut de re sic satis commode, inter tot incommoda circumstantia, gesta lætabimur. Ut brevis sim, agam quod potero, cum neque quod velim et assecter, neque quod assectandum et præstandum video, consequar. Missis igitur aliis omnibus id unum hac agam præfatione, ut fontes emendandi Demosthenis, et quomodo iis sim usus, demonstrem. Primum itaque de libris Demosthenicis typorum beneficio vulgatis (editiones vulgo usurpant) disputabo, tum de codicibus calamo exaratis, quibus editores quique suis in editionibus adornandis usi sunt, denique quid a me novi decoris ad hanc nostram editionem collatum sit, exponam.

SECT. II.

De editione Demosthenis Aldina.

Aldus nempe Manutius, pater quasi quidam, et nutritor græcæ literaturæ, in aliis, quos multos e situ et tenebris bibliothecarum in lucem publicam protraxit, auctoribus græcis præstantissimis, Demosthene quoque nos beavit primus, e typographeo suo Venetiis A. 1504. prodito. Volumen est in folio minore modicum, bipertitum. Pars prima procedit ad p. 320. quæ pagina exhibet Libanii argumentum ad orationem primam in Aristogitonem. tum novus orditur paginarum ordo, rursus a p. 1. ad p. 286. pergens. In p. 273. desinunt ipsæ Demosthenis reliquiæ. A p. 274. autem usque ad p. 286. continua serie leguntur Libaniana argumenta in orationes eas Demosthenicas, quæ illam paulo ante dictam primam in Aristogitonem excipiunt, cum hoc titulo λιβανίου ὑποθέσεις εἰς τοὺς μετὰ τὸν κατὰ ἀριστογείτονος, δημοσθένους λόγους. Nam in primo tomo Aldinæ singulis quibusque orationibus præmissa sunt argumenta, non Libaniana solummodo, sed etiam ab alio quopiam ignoto græculo profecta. Finem operis faciunt variæ lectiones ab Aldo, seu Musuro forsitan, aut Carteromacho, e tribus, quæ penes eos erant, codicibus vetustis collectæ, sed incredibili cum supinitate. Aldus ipse testatur in hac sylva variantium, eam e tribus mstis esse congestam. Nam ad locum qui in editione nostra p. 371. v. 21. legitur (in Parisina p. 220. 12. in Aldina p. 155. T. I. versu 10.) hæc annotata leguntur in illo indice Aldino (nam sic appellito in commentariis meis suo tempore publicandis, Taylorus Msptos Aldi appellare solet) ἐν ἄλλῳ δὲ ἀντιγράφῳ, τρία γὰρ εἴχομεν. οὕτως.—Qua socordia confectus sit hic index, ex eo intelligatur, primum, quod in ipso opere Demosthenico sæpe positi sint asterisci, ad illum indicem ablegantes, quibus tamen nil ipsius indicis respondet; tum, quod in indice repositæ

sint illæ ipsæ lectiones, quæ jam in texto leguntur, varietate lectionis suppressa et dissimulata. Titulus huic editioni præfixus est hic

Δημοσθένους λόγοι δύο καὶ ἑξήκοντα.
Λιβανίου σοφιστοῦ ὑποθέσεις εἰς τοὺς αὐτοὺς λόγους.
Βίος δημοσθένους κατ' αὐτὸν λιβάνιον.
Βίος δημοσθένους κατὰ πλούταρχον.

Demosthenis orationes duæ et sexaginta.
Libanii sophistæ in eas ipsas orationes argumenta.
Vita Demosthenis per Libanium.
Ejusdem vita per Plutarchum.

In calce tituli est signum Aldi, anchoræ implicatus delphin. In aversa statim prima pagina orditur præfatio Aldi his verbis ALDUS PIUS MANUTIUS ROMANUS DANIELI CLARIO PARMENSI S. P. D. unde juvat hæc excerpere, (integram enim in operis nostri calce dabimus) unde nonnulla, quamquam obscure, intelligentur ad hujus editionis historiam pertinentia. Nescio enim quæ fuerit istius ætatis mala consuetudo, rem, de qua exponere vellent, adumbrandi magis, quam enarrandi. Verba itaque Aldi, quæ tradi hoc loco et accipi refert, (nam pleraque præfationis in vita fortunisque Demosthenis exponendis cum versentur, huc nil faciunt) hæc sunt.

Abhinc fere triennio desyderanti tibi orationes Demosthenis, brevi me informatas mea cura publicaturum recepi; sed tot id tentanti mihi acciderunt impedimenta, ut persæpe excudi cœptas intermiserim, Carteromacho etiam nostro demirante — cum etiam admodum quam pauca earum orationum exempla excudenda curaverim, idque coactus, quod in nullo ante accidit volumine excuso in thermis nostris. Quorum omnium mihi testis est optimus Angelus Chabrielus, patricius Venetus. — Nescio quomodo liber hic omnium, quos imprimendos vel latine vel græce curavimus, exit in publicum ex ædibus nostris. — Rursus si pulcherrimis characteribus et perquam decenti forma habituque, nec non castigatissimus exit in manus hominum. — Has vero Demosthenis orationes Clari doctissime nomini tuo nuncupatas ex Neacademia nostra emittimus ob multas causas. — Tu quia in inclyta ista urbe alumna virorum nobilium Epidauro, cui nunc Rhacusæ est nomen, et latinas et græcas literas profiteris, instituisque juventutem istam eloquentiæ studiosam arte dicendi. — Hæc visum fuit ex ista Aldi præfatione excerpta hic proponere e tam multis aliis, quæ Aldus ibi disputat a proposito nostro prorsus aliena. quibus nos hodie facile careamus, ea tum temporis non sine fructu dicebantur, neque erant non necessaria. Sed ex illis, quæ retuli, cognoscantur hæc, Primum, illum Danielem Clarium, cui nuncupatus est Demosthenes Aldinus, fuisse Parmæ natum, ludi literarii, qui Ragusæ tum esset, magistrum. Huic eidem Danieli Clario Aldus inscripsit a se A.

1501. editum Prudentium, cui addita sunt alia complura opuscula argumenti sanctioris, quæ recenset Fabricius B. G. T. X. p. 332. deinde triennio Demosthenem Aldinum sub prælo hæsisse, tum magni fecisse Aldum, magnificeque deprædicasse sui Demosthenis elegantiam, et curam in ejus emendatione positam. Chartæ utique sunt mundæ, typi pro ista ætate belli, editio sic satis emendata. Mendis quidem laborat multo paucioribus, quam pro istius sæculi tarditate, in primis bonarum literarum exordiis, in tanta subsidiorum criticorum penuria, exspectetur. Imo insunt ei multæ egregiæ lectiones, quas temere ab insecutis editoribus neglectas necesse fuit a me rursus ad lucem et usum revocari atque vindicari. Præfuit enim editioni illi, id quod suspicione non prorsus improbabili e verbis Aldi colligo, Carteromachus, vir græce latineque doctissimus; quem ab A. 1500. ad 1507. typographeo Aldino rectorem operarum, et edendorum operum auctorem inspectoremque, quem hodie Correctorem appellant, præfuisse constat. Cur thermas appellet Aldus suam officinam typographicam, id vero non intelligo. Nisi si id more sui sæculi fecit, quo probabile est balneum vel thermas appellatum fuisse idem, quod nos hodie officinam appellamus, interdum quoque vaporarium, quod ejusmodi officinæ fornacibus in usum operarum instructæ essent, ne per hyemem ob frigoris sævitiem ab opere feriandum esset. Subobscurum mihi item hoc est, quod de paucitate exemplarium, quæ excudi curaverit, admonet. Inducit me tamen iste locus in suspicionem, quæ dubium expediat, cur Aldus eodem anno bis Demosthenem ediderit; de quo certo constat, quamvis rem ipsam mireris. Duæ utique sunt Aldinæ Demosthenis non parum inter se discrepantes, sed eundem ambæ annum præferentes, eandemque præfationem, paginis item et versuum numero inter se consentientes. In lectionibus autem sæpe a se multum discedunt; id quod statim planum faciam exemplis prodendis, quæ dubium hac de re nullum relinquant. Videtur nempe Aldus eo, quod pauca tantummodo Demosthenis exemplaria curasset excudi, effecisse, ut cito ea distraherentur. Requirentibus itaque et flagitantibus exemplaria a se satis fieri aliter non posse videns Aldus, quam nova instituenda editione, rursus eodem anno Demosthenem prælo suo submisit, sed diligentius, et e melioribus codicibus, emaculatum. Prioris editionis exemplum penes Obsopœum fuit, et Mounteneyum, et, quod suspicor, etiam penes Taylorum; mihi nullum licuit usurpare; posterioris vidi exempla duo, unum, quod Weimaria Bartholomæus V. C. ad me misit, quo non licuit mihi plusquam octiduo uti; alterum, quod indulgentia Ordinis Amplissimi Lipsiensis, ex ejus bibliotheca publica, toto biennio penes me habui. Quam plurima hujus rei exempla et argumenta, unde constet ab Aldo, eodem anno, duas, inter se discrepantes, sub

eodem titulo, prodiisse Demosthenis ἐκδόσεις, dabunt singulæ pæne paginæ libri, quo varietatem lectionis Demosthenicæ undecunque conquisitam exhibebo. quem librum, quod in molem grandiorem excederet, ideo placuit a reliquo corpore nostrarum annotationum segregare, et peculiari volumine, quod operæ a nobis Demostheni navatæ primum erit, concludere. Ponam tamen hic exempli causa locum unum alterumve, unde liquido constet, exemplaria Aldinæ, quibus usi sunt Obsopœus et Taylorus, ab eo discrepavisse, quo ego usus sum. v. p. editionis Parisinæ, (qua ubique in hac præfatione utor, quæ necessariis de causis prius excudenda fuit, quam nostra græcorum Demosthenicorum editio.) 6, 17. 26, 15. et 29. 34, 30. 36, 29. — item 11, 24. 4, 5. 15, 11. 16, 20. 18, 3. et 8. 31, 16. et 31. Hæc cum anno superiori exarassem (præfationem hanc anni 1768. mense Septembri conscripsi; nunc autem, die 17. mensis Novembris 1769. excudendi factum est initium) obtulit interim fortuna secunda mihi exemplum Demosthenis Aldini venale, quod ære meo meum feci prorsus simile illi primæ editioni Aldinæ, qua usi sunt Obsopœus, Mounteneyus et Taylorus. ut dubium omne, quo antea agitabar, de gemina Aldi eodem anno facta Demosthenis editione mihi jam exemtum, reique veritas, meis oculis testibus, demonstrata et extra controversiam posita sit. Præclarum est, et magni a me fit, quod exemplum Demosthenis Aldini meum teneat eodem volumine conclusum Ulpianum quoque et Harpocr. Lexicon ab Aldo eodem anno editum. Distinctionis causa exemplum Obsopœo usurpatum, Aldinam antiquiorem, alterum, cujus adhuc plura supersunt in bibliothecis exempla, illam emendatiorem puta, posteriorem appellabo. Reperi quoque in libro Weimarano subobscura hujus ejusdem rei vestigia. Nam p. 543. 9. ed. Paris. hæc reperi in Weimarana Aldina annotata ad p. 57. 36. T. II. ed. Aldinæ, ubi est in exemplo posteriori ἑτεροπλοίῳ hæc a manu recentiore. (ἑτεροπλόῳ. in pr. ed. ἑτ. πλείῳ. sed p. voluit πλοίῳ.) Sed necesse est ut illum, quicunque fuit, qui ista annotavit, oculus fefellerit. nam in Aldina mea est ἑτεροπλίῳ (per iota.) Patet tamen eum siglis illis *pr. ed.* designare voluisse primam Aldi editionem. quid autem *p.* solitarium sic positum sibi velit, haud intelligo. Pari modo, ad locum, qui in Parisina p. 553, 23. legitur, hæc reperi ab eadem recentiore manu annotata, quæ non intelligo. (pr. περὶ em, ut hic.) non potest fieri, quin nota *pr.* editionem Aldi primam, vocabulo *hic* autem secundam designarit: nam in ea, qua e bibliotheca civitatis Lipsiensis usus sum, et quæ eadam est cum Weimarana, legitur illo versu bis παρά. non περί. Et annotator ille Weimaranus codices suos mstos non vocabulis *pr. sec. tert.* sed ciphris 1. 2. 3. designare consuevit. In meo exemplo Aldinæ dubium est quid primitus ibi fuerit. nam est quidem ibi utique περὶ sed sic ut

ε et ι atramento inscriptæ satis clare videantur, nulla tamen apparente rasura.

Aldo idem jam ante evenerat ut Theocritum eodem anno eodemque sub elogio geminum, alterum ab altero vehementer dissidentem ederet, ut in præfatione ad novissimam poetæ Syracusani editionem, hic Lipsiæ curatam, demonstravi; neque dubito, quin, si auctorum latinorum græcorumque editores diligentius in primas cujusque auctoris editiones inquirant, quod e re literarum est fieri, constet, et ab Aldo, et ab aliis, ejus æqualibus, eandem operam fidemque in operibus suis ad incudem revocandis meliusque item et melius recudendis positam esse.

Ut mater est Aldina texti Demosthenici, typis provulgati et propagati, sic eadem mater est critices quoque Demosthenicæ, hoc est studii lectiones variantes, in libris demosthenicis occurrentes, colligendi et in medio ponendi. Aldus enim primus indicem editioni suæ subjecit, variantium lectionum, quas in tribus codicibus Dem. reperisset. Tot enim omnino codices sibi præsto fuisse Demosthenem edenti ipse fatetur eo loco, quem supra recitavi. Intelligebat nempe Aldus, ut erat ipse vir doctus, seu Carteromachus, cujus consiliis ille tum in adornandis suis græcorum latinorumque auctorum editt. utebatur, magnitudinem fructuum, qui e collatione variarum lectionum ad emendandum et recte intelligendum auctorem quemque enascuntur. Sive inciderat forte fortuna in ejusmodi codicem, cujusmodi est Bavaricus, quo uti mihi licuit; quo in codice sæpissime variæ lectiones aut supra versum, aut ad marginem, ab ipso librario, qui codicem exaravit, annotatæ sunt alias meliores, alias pejores, ut fit, ipso texto. Indicem hunc Aldinum, conservavit Herwagiana prima, quæ proxima Aldinam consecuta est, nil mutatum. Sed auctiorem dedit Felicianus, (Paulus enim Manutius vix videtur Felicianeo quicquam de suo addidisse.) Morellus postmodum copias Parisinas, Wolfius Augustanas addidere, Taylor Britannicas et alius generis, mihi tandem fortuna quædam secunda fontes quosdam novos aperuit. Sic enata est illa ingens lectionum Demosthenicarum farrago, de qua paulo post pluribus agam. Aldina vero ista critices Demosthenicæ elementa plane sunt tenuia et informia. Mihi mos est in commentariis meis illum *indicem Aldinum* vel *Aldi*, vel *Aldinæ*, ut occurrit, appellare. Taylor *Manuscriptos Aldi* appellat.

Notabilis adhuc superest, mihi non prætereundus, error insignis in Aldinam admissus, et illinc in Herwagianam propagatus, a Feliciano primo feliciter sublatus, in Procemiis, ubi multa misere permixta et conturbata sunt, ut extricari et in ordinem redigi nequeant, foliis a bibliopego transpositis, qua de re pluribus dicetur ad p. 763. 35.

Desunt Aldinæ, et proinde quoque Herwagianæ, Demosthenis epistolæ, quas primus Wolfius adjungendas reliquo corpori judicavit. Aldus autem satius judicabat eas secerni, qui paucis ante annis easdem epistolas in syntagmate suo græcarum epistolarum edidisset; cujus syntagmatis exemplaria tum temporis adhuc sat copiosa suppetebant. Hæc de Aldina.

SECT. III.

De editione Herwagiana prima.

Excepit eam Herwagiana, prima a me dicenda. Quatuor omnino Herwagiana officina, quæ Basileæ fuit, edidit, duas græcas, duas græcolatinas. Prima itaque earum prodiit Basileæ per Iohannem Hervagium mense Septembri MDXXXII. hoc titulo: *Δημοσθένους λόγοι δύο καὶ ἑξήκοντα.* Habes Lector Demosthenis græcorum oratorum omnium facile principis orationes duas et sexaginta, et in easdem Ulpiani commentarios quantum extat: Libanii argumenta: Tum collectas a studioso quodam ex Des. Erasmi Rot. Guilhelmi Budæi atque aliorum lucubrationibus annotationes: Ad hæc ipsius, Plutarcho Libanioque auctoribus, vitam, et lectionem denique variam adjectam.—Excipit hunc titulum Erasmi Roterodami ad Io. Georgium Paumgartnerum, epistola, qua Demosthenem cum commendatione sua ad illum tum adhuc juvenem mittit. Nil tamen ideo moveor, ut credam ab Erasmo navatam esse Demostheni emendando operam. Leguntur quidem in hac editione, quæ ad Aldinam expressa est, non nulla melius, quam in Aldina. Sed possunt illa a Sim. Grynæo, aut si quo alio Herwagius tum uteretur mendarum typographicarum correctore, profecta esse. Ab Erasmo tantummodo præfatio postulabatur, commendationis ergo, quo liber esset vendibilior. Præstat hæc editio multis rebus Aldinæ; chartarum magnitudine, typorumque; tum quod appositos statim ad texti oram Ulpiani commentarios habet, qui ab Aldo seorsim editi fuerant; accessit denique huic editioni primæ Herwagianæ primum quasi fundamentum commentariorum in Demosthenem e scriptis Erasmi et Budæi aliorumque a Iacobo Rubero collecta farrago, in Wolfiana quoque editione servata. Sed singula hæc diligentius videamus. Erasmus in illa epistola nihil a se ad ornandum Demosthenem collatum commemorat. Verba ejus huc pertinentia e longiuscula quidem epistola, a qua homo criticus tamen parum abeat doctior, (sed tum temporis loco præfationum homilias scriptitabant) hæc sunt: Accipe igitur Demosthenem qui nunc prodit, ceu positis novus exuviis nitidusque juventa — multum debemus Aldo, qui nobis primus oratorum principem dedit; plus de-

bemus Hervagio, qui non parum addidit illi tum dignitatis, tum etiam commoditatis, haud mediocribus impendiis parique vigilantia, ut jam merito possint omnes admirabundi dicere οὗτός ἐστιν ὁ ἐκεῖνος δημοσθένης. Hæc Erasmus. Sed viderit, qui prædicationi suæ fidem faciat. Haud infitiabor splendidiorem oculis accidere Herwagianam, quam Aldinam, quarum illa majoribus literis, hæc minutioribus est excusa. commoditatis item hoc affert haud parum, quod ex adverso dat oratori commentatorem. Est denique sæpissime Herwagiana emendatior, quam editio primigenia. Arbitrer tamen nihilominus Aldo deberi plus, quam Herwagio, cujus opera fuisset cessatura, si materiam ille nullam suffecisset. Plerasque mendas Aldinæ servavit Herwagiana, novis adeo quibusdam auxit, ex ea in posteriores derivatis; non nullas tamen sustulit, non ope msti codicis, qui nullus apud Herwagium fuisse videtur, nullus certe usquam commemoratur, sed solo ingenio, haud constat cujus. Verumtamen suspicione in Simonem Grynæum feror. Nisi huic suspicioni hoc obstat, quod Grynæus tum temporis, cum Demosthenes in officina Herwagiana excuderetur, in Anglia peregrinatus sit. Quare satius erit de Iacobo Reubero suspicari, de quo paulo post pluribus dicetur, aut de Ioanne Oporino. Non videtur Erasmus in hujus laudis communionem admittendus. Haud abundabat Erasmus otio, neque videtur ei ingenium fuisse Demostheni emendando par. Aliis in literis, theologicis imprimis, regnabat. Ab hoc genere profano erat alienior. In hac editione, prorsus ut in Aldina, ab oratione prima in Aristogitonem novus orditur paginarum ordo; quo fit ut hæc quoque, pariter atque illa, in duo quasi volumina, dispescatur, sed ea molis imparis; quorum prius ad p. 532. procedit, alterum ad p. 207. Sed in Herwagiana cur id ita sit institutum, ratio reddi quædam potest, cur in Aldina, nulla. In Timocratea, quam proximæ consequuntur illæ duæ, quæ Aristogitonem insectantur, commentarii finiunt; qui commentarii ut a corpore orationum ipso discernerentur, necesse erat, ut typis majoribus oratio demosthenica excuderetur, minoribus oratio enarratoris. Hoc jam conticescente suadebat commodum emtorum, ut qui typi hactenus essent in enarratorem insumti, iidem nunc oratori ipsi consecrarentur; ne volumen in molem abnormem excurreret, neve sumtus geminarentur. Consultius quoque Herwagius, seu qui pro eo Demosthenem edendum curavit, argumenta Libaniana disposuit; quæ argumenta orationum in causis privatis omnium cum Aldus in unum locum congessisset, et in calce suæ editionis quasi abdidisset, melius consulens hic, quisquis fuit, argumenta singula singulis orationibus præfixit. Sed in exemplo meo Herwagianæ desidero argumentum orationis in Aristogitonem primæ, quod in Aldina tomi primi paginam ultimam implet. Videant quibus est Herwagianæ

copia, num in suis exemplis pone p. 532. illud argumentum habeant. meo quidem deest, nescio bibliopegi culpa, an ipsius typographi. Finem denique facit hujus editionis farrago quædam annotationum e Budæi maxime commentationibus de Asse, et in Pandectas, consuta, studio cujusdam Ruberi, de quo hæc prædicat Ioannes Oporinus in admonitione ad lectores, quæ ultimam operis paginam implet: Utinam fatis Iacobum Ruberum, divini ingenii juvenem, et in inquirendis excutiendisque id genus autorum locis mire sedulum, aut vivere diutius, aut meliore, dum vixit, otio frui, visum fuisset: qui si, quod ceperat, perducere ad umbilicum potuisset, alium nos olim Demosthenem et observationes in eum absolutiores — habituros fuisse satis exploratum habeo. — Farraginem illam annotationum, seu compilationem, si mavis, Io. Oporino tribuit Morhof Polyh. T. I. p. 962. Farrago hæc annotationum etiam in Wolfiana editione servata est. De qua quid statuendum sit, neque ipse inquisivi, neque novi qui alius statuerit. Obiter perlustranti videntur sic satis utiles lectu et adhuc esse, et tum temporis etiam magis fuisse. De Iacobo illo Reubero nihil mihi constat. Annotationes illæ ultra orationem tertiam in Aphobum non procedunt. Quare autem Oporinus hoc defunctus sit quasi perorandi officio, ratio reddi non potest, nisi si statuamus, id quod consentaneum est, Oporinum in officina Herwagiana correctoris partes egisse; a quo etiam facile fiat, ut profectæ sint illæ passim occurrentes meliores lectiones ibi locorum, ubi hæc Herwagiana editio ab Aldina discedit. Laudo equidem istorum temporum modestiam, cum ad hujus sæculi jactantiam specto. Turpe tum judicabant viri docti in emendatiunculis quibusdam trivialibus exsultare, quod hodie multi faciunt. Suadet tamen prudentia, suis quæque auctoribus tribui, ne posteri errent, neque nesciant, unde lectio quæque profecta sit, num e libris bonæ notæ, an ex ingenio viri docti, et cujus, quo de auctoritate cujusque lectionis certo pronunciare possint, sciantque, quibuscum sibi negotium sit, et quos aut laudare aut notare debeant. Sed hæc obiter. Eidem Oporino tribuo aliam admonitionem, quæ item in calce Herwagianæ legitur, et hæc est: Hactenus collectis in Demosthenem annotationibus quantum in præsens licuit, utere et fruere. nam et aliarum, quæ in reliquas orationes pertinent, edendarum occasionem nobis fore propediem superis bene fortunantibus speramus, una cum Harpocrationis lexico, et locorum quorundam varia lectione ad vetustissimi exemplaris collationem a D. Petro Danesio Io. Spbyractis industria nobis et impetrata, et, quanquam id quidem serius, extrema quippe manu jam imposita operi, transmissa. — Quam hic spem facit seu Herwagius, seu Oporinus, de nova, emendatiore et instructiore Demosthenis editione, ea exitu caruit; neque in lucem, quod sciam, prodiit hic promissa collatio

exemplaris Danesiani. Quantum ex obscura Herwagii oratione colligo, res sic habet. Herwagius, per Io. Sphyracten, rogaverat Danesium, ut, si quid haberet opis ad emendandum Demosthenem, id conferret. Motus his precibus Danesius codicem nescio quem Demosthenis cum Aldina contulit, eamque collationem ad Herwagium misit. Sed ea sero venit opere jam absoluto. Falluntur ergo viri docti, qui perhibent, collationem codicum a Danesio excussorum in hac Herwagiana reperiri. Nihil ejus ibi est, neque in vestigium ullum collationis hujus Danesianæ incidi, unde aut constaret, aut suspicio saltim nasceretur, qua sorte una sit illa collatio, quasve in manus pervenerit. Hæc de Herwagiana sufficiant. Versatior si essem in historia literaria Sæculi XVI. poteram hic multo plura, eaque scita neque injucunda de illo Clario, cui Aldus suum Demosthenem adscripsit, de Carteromacho, de Petro Danesio, de Baumgartnero, Sphyracte, Reubero, Oporino afferre. Quo in genere cives mei, Germani, gloriolam affectant, exteris ridiculam. Mihi vero ingenium ab ejusmodi sedulitate, non prorsus illa quidem infructuosa, neque plane contemnenda, abhorret.

SECT. IV.

De editione Feliciani.

Venio nunc ad editionem, quæ Demosthenicarum omnium fertur optima, et emendatissima, qua quod carendum mihi fuerit ægre fero. Non dubito quidem eam in hac urbe esse, in bibliotheca viri celeberrimi, in qua partem ejus memini multis ante annis videre; sed ille a me rogatus negavit sibi ejus copiam esse, quacunque tandem ductus caussa, de quo integrum cuique sit pro suo sensu existimare. Quicquid ejus est, hac editione, in curanda mea, carendum mihi fuit necessario, illa puta, quæ Venetiis anno 1543. ex officina Francisci Bruccioli, in forma octava tribus voluminibus cura Io. Bernardi Feliciani prodiit. Ex hac sæpe bonas lectiones Wolf profert, interdum *Felicianeam*, vel *Felicianum*, alias *Brucciolensem*, vel *Brucciolum*, appellans. Præterquam quod multæ texti Demosthenici mendæ in hac editione emendatæ sunt, et in primis illa abnormis perturbatio in procemiis rursus ad ordinem revocata, index quoque variantium Aldinus auctus et emendatus est. Hæc universe habeo pauca de hac editione quæ dicam ex aliorum fide. De editione Feliciani testimonium Wolfii, quod insigne est ad cognoscendam ipsius Wolfii editionem, v. p. 72. col. a. initio annotationum Wolfii (ad procemia Demosthenica) ut et in epistola priore ad Fuggerum; unde intelligitur Wolfium curasse, ut Herwagiana secunda, seu minor, in octavo, ad Felicianeam expressa, a se emen-

data, pro fundamento suæ majoris poneretur. Loquitur de editione, quam Herwagianam secundam appello, Basileæ A. 1547. in forma octava, tribus voluminibus prodita, quorum non nisi duo prima penes me sunt volumina. v. annotat. Wolfii ad prooemium 22. De Feliciani meritis literariis libenter equidem dissererem, si quid in adversariis annotatum haberem. Neque tamen ideo illaudatus a me discedet vir egregius, quem magni facio. Quæ interim ille in literis gesserit, qui cognoscere cupient, eos ad ejusmodi libros ablegabo, qui de vitis excellentium Italorum exposuerunt. Interea dum hæc excuduntur, spem mihi per literas facit amicus Argentoratensis de hac editione Feliciani e bibliotheca sua ad me mittenda. Quam ubi adeptus ero, licebit mihi de ea aliquanto diligentius exponere.

SECT. V.

De editione Pauli Manutii.

Feliciani editionem insecuta est editio Demosthenis ex officina Pauli Manutii, quam in annotationibus appellare soleo modo Paulinam, modo Paulum, modo litteris P. Man. designo. Titulus illius editionis non est unus universo præfixus operi, sed trium voluminum (tot enim volumina totum opus conficiunt) suus cuique præfixus est proprius, et primo quidem hic Δημοσθένους λόγων τμῆμα πρῶτον. Demosthenis orationum pars prima, in qua deliberativæ orationes sedecim, cum exordiis deliberativis et duæ demonstrativæ continentur. Secundo hic Δημοσθένους λόγων τμῆμα δεύτερον. Demosthenis orationum pars secunda, in qua judiciales novem ejus publicæ orationes continentur. Tertio hic Δημοσθένους λόγων τμῆμα τρίτον. Demosthenis orationum pars tertia, qua judiciales tres et triginta privatæ ejus continentur orationes. Unicuique horum titulorum subscriptum est Corrigente Paulo Manutio Aldi filio. Venetiis A. 1554. quæ verba dubium est quomodo accipi voluerit Paulus. Qui si voluit solummodo significare, se mendas typographicas e chartis musteis adhuc et a prelo madidis sustulisse, næ partes suas egit admodum indiligenter et imperite. Scatet enim editio Paulina mendis typographicis tot numero et tam turpibus, ut omnes alias longe hoc in genere vincat. Sin autem suggerere Paulus voluit, Demosthenem a se e libris antiquis calamo exaratis meliorem esse factum, id quod videtur omnino de se jactare voluisse, fumos vendidit. Ego equidem, quamquam video bonas in ea multas esse lectiones, Aldinis meliores, nullam tamen omnium suspicor esse, quæ non e Felicianea derivata sit. Feliciani editionem a Paulo Manutio exscriptum esse ait Taylor ad T. II. p. 370. Nusquam tamen Paulus Felicianum nominat. Qua in re num boni et honesti viri nomen tueri queat

Paulus, viderint alii. Nobis incompertæ sunt minutæ quæque rationes illarum editionum; constat tamen Paulum græcis literis minus, quam latinis, valuisse. Ordo orationum in hac editione paullum ab Aldina discedit. In primo volumine sunt omnes συμβουλευτικοὶ, quibus adjunguntur prooemia, et duo ἐπιδεικτικοὶ, scil. funebris et amatorius. Hæc tria in Aldina, ut et Parisina, ad finem rejecta sunt. In secundo sunt oratt. pro corona, de falsa legatione, Leptinea, Midiana, in Androtionem, in Aristocratem, in Timocratem, in Aristogitonem duæ. Reliquæ privatæ tertium volumen implent. Hanc editionem aiunt e Felicianea expressam esse. Potest fieri ut verum aiant. Solebant tum temporis typographi Itali in se latrocinia exercere. Juntæ se primos edere, aut correctiora, ferre, quæ Aldus edidisset, et Aldus contra, quæ Juntæ. Similis videtur æmulatio, similes excursiones mutuæ in fines alienos intercessisse Paulum Manutium et Brucciolum. Deprehendi tamen nonnunquam illas duas editiones Bernardinam et Paulinam inter se discrepare. Ex. c. p. 286. 2. Potest fieri ut Paulus locos, in quibus a Bernardo discedit, ex ed. Hier. Wolfii prima (A. 1549.) acceperit, de quo diligentius quærendum. Indices cuique volumini sui sunt subjecti, qui videntur iidem esse cum illis, quos Felicianus suæ addiderat, iisdemque vitiis laborant, quibus Aldinus. Nonnunquam indices lectionem eandem, quæ in texto est, reddunt, suppressa varia lectione, quam exspectabas; sæpe in texto asteriscus est positus ad indicem ablegans, quem si consulis, delusum te sentis. Ille tacet, tu frustra quæsivisti. Indices Pauli ubi cum Aldino consentiunt, sunt ex Aldino sumti; quapropter pro uno solummodo suffragio habebuntur. Dolendum veteres hanc critices partem tam supine tractasse, ut e quo codice una quæque lectio esset depromta non indicarent, quamvis constet inter criticos multum referre, ut, quo e codice lectio quæpiam derivata sit, ne nesciatur. Nam in auctoritate codicis magnum est præjudicium ad auctoritatem ipsius lectionis. Nihil hœc habet editio, quod in Aldina non esset, præterquam præfationem græcam, qua Paulus hanc editionem Λουδουίκῳ Βεκατελλίῳ τῷ Ραβέλλου ἐπισκόπῳ, ἀποστολικῷ Ενετίησι λεγάτῳ inscribit.* Reddetur hæc epistola tota in calce nostri operis una cum aliis dedicationibus et præfationibus. Epistolæ hujus hoc propemodum argumentum est; fuisse queritur Paulus, qui segnitiem sibi exprobrarent, quod hæres factus typographiæ a patre relictæ egregie instructæ, nil curaret patrem imitari, sed opes tam præclaras non exercendo

* Papadopulus in Historia Gymnasii Patavini (s. Gelehrten Lexicon T. I. c. 887.) dicit Ludov. Beccatellium episcopatum Ravelli oblatum a Ranutio Farnesio recusasse.

Loci de Beccatellio apud Manutium in epistolis (ed. Henr. Stephani) p. 115. Epistolæ clarorum virorum a Paulo Manutio A. 1554. editæ p. 65.

sineret disperire. Sibi vero non animum defuisse præclarum quid enitendi, sed pecunias. quare sibi necessario quiescendum fuisse, donec Ludovicus Beccatellius sibi de pecuniis abunde prospexisset. His adjutum se primum omnium, quæ edenda decrevisset, sive dudum ante jam essent, sive nondum edita, Demosthenem edidisse, diligentissime a se emendatum, et cum optimis exemplaribus collatum. Verba ipsa Pauli hæc sunt. *τούτους τοιγαροῦν τοὺς λόγους ὡς οἷόν τε ἦν ἐπιμελέστατα διορθωσάμενοι καὶ τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν ἀντιγράφων ἀντεξετάσαντές, σοι προσφωνοῦμεν.* Sic gloriam editi Demosthenis, et si quid postmodum editurus esset, Beccatellio esse tribuendam.—Constat ex his, Demosthenem primum esse librum omnium a Paulo Manutio proditorum. Comparasse ait *τὰ δοκιμώτατα ἀντίγραφα*, quæ autem illa fuerint, unde petita, manuscripta, an typis excusa, an ab alio quopiam jam usurpata, reticet. Editione Paulina mihi licuit uti benignitate Io. Friderici Fischeri V. C. Professoris in Universitate Lipsiensi, et Rectoris Scholæ Thomanæ, optime de bonis literis meriti, qui eam e sua bibliotheca mecum communicavit.

SECT. VI.

De editione Wolfii prima græcolatina.

VENIO nunc ad editionem primam græcolatinam. nam superius a me commemoratæ græcæ solummodo sunt.* Primus totum Demosthenem latinum fecit Hieronymus Wolf, Augustanus, vir de Demosthene immortaliter meritus,† qui Demosthenem semel græcum, bis græcolatinum, ter latinum edidit, quarum editionum successiones persequemur.

Latine primum edidit Wolf Dem. Basileæ A. 1544. ni fallor, in folio, splendide impressum opus, quod ipse olim habui, deinde rursus, præpostero contemtu, cujus me nunc pœnitet, vendidi.

Deinde græcolatinam Basileæ A. 1549. apud Oporinum in folio, qua carui. quare de ea verbis Fabricii (Bibl. Gr. T. I. p. 926.) mihi referendum est, quinque partibus, quarum tres priores opera De-

* Morhof T. I. p. 962. Etsi Carolus Clutinus Parisiensis orationes omnes Demosthenis una cum Libanii argumentis et Ulpiani commentariis ante Wolfium translulisse a Michaele Neandro perhibeatur præfat. Erotemat. L. G. p. 261. ab eodem tamen has immatura morte præventus non edidisse dicitur. Wolf itaque primo A. 1545. tomis quinque in 8. apud Io. Oporinum, et, cum ille doctissimi Wolfii labor calculis eruditorum approbaretur, factum est, ut mox secundum, atque item tertium ederetur. Tandem vero e quarta interpretis recognitione prodiit Basileæ apud Episcopium A. 1572.

† Vitam egregii viri, ab ipso conscriptam, et ex ejus schedis a Iacobo Bruckero V. C. editam in calce hujus operis reddam.

mosthenis, secundum distributionem Pauli Manutii, seu Feliciani potius, quarta vitas Demosthenis, Wolfii notas, et gnomologiam, Ulpianique commentarios, quinta translationes quarundam Demosthenicarum ante Wolfium per varios latine redditarum continet. Videntur ex hac editione conjecturæ quædam Wolfianæ in marginem Parisinæ et in indicem Lambini, Parisinæ subjectum, esse translatæ.

Wolfii interpretatio prodiit rursus Venetiis A. 1550. tribus voluminibus, iterum Basileæ A. 1554. in 12. ex Wolfii recognitione. Idem A. 1569. Basileæ specimen Demosthenis a se iterum recogniti dedit, in 8vo. apud Herwagium, continens tantum orationes olynthiacas tres et vitam Demosthenis et Æschinis græce et latine, cum annotationibus copiosissimis, quæ omnia sunt in editione tertia, A. 1572. prodita, de qua paulo post dicetur, verbotenus repetita. Insignis hoc de specimine locus legitur Demosthenis Wolfiani T. VI. p. 200. a. totus adscribendus, si vacaret.

SECT. VII.

De editione Parisina.

Successit editio omnium ad id temporis splendidissima et perfectissima Parisiis A. 1570. in folio, quæ quod fundus est editionis nostræ, pluribus de ea mihi dicendum est. Soleo illam modo Parisinam, modo Lutetianam, ut sub stylum venit, appellare. Taylorus eam plerumque Benenatum appellat, quod illud exemplum, quo ipse uteretur, Ioannis Benenati typographi nomen in titulo præferret. Cœpta fuerat hæc editio A. 1558. a Guilielmo Morelio, sed morte ejus, et bellis civilibus interrupta, diu cum jacuisset, anno 1570. demum prodiit, quod Dionysius Lambinus in præfationibus iterum atque iterum inculcat, cujus verba quia paulo copiosiora sunt, operæ parco adscribendi. Multis magnisque laudibus hæc editio priores superat omnes, sed neque rursus vitiis caret; id quod e nostra hac præfatione, sed e libro variantium maxime constabit. Hic historiam ejus contexam. Fatis defuncto Morello, qui fuit typographus regius, homo pauper quidem, teste Lambino, sed doctus et frugi, cum pervenisset opus ad orationem de falsa legatione, jacuit per novem annos et plus, donec Benenatus, matrimonio cum vidua Morelli contracto, totius instrumenti typographici heres et artis successor factus, ad continuandum et peragendum opus animum adjecit. Is Dionysium Lambinum adiit, rogans, ut editionem curaret atque gubernaret, verum ea cum cautione, ne quid ipse suo arbitratu in texto mutaret, sed vulgatæ inhæreret. Ita schedas Morelianas Lambinus in ordinem composuit, qui geminam præfixit edi-

tioni suæ præfationem, alteram nomine suo, qua de opera a se Demostheni a Morello derelicto navata exponit; alteram nomine typographi Io. Benenati, in qua pæne eadem iterantur, additis nonnullis, quæ ad historiam sui typographei pertinent, item de signis, quibus usus esset Morelius ad designandum, vel codices manuscriptos, e quibus collegisset lectiones variantes, vel eorum seu defectus, seu accessiones, item de numeris, aliis ad textum, aliis ad commentarios pertinentibus. Superest adhuc alia, Lambini præfatio dignitate prima, græca epistola ad Carolum IX. Franciæ regem, qua Lambinus ei hanc editionem dedicat. Illa sic orditur. *Διονύσιος ὁ Λαμβῖνος, Μονστρολιεὺς Καρόλῳ τῷ τῆς Φραγκίας βασιλεῖ, τῶν χριστιανῶν βασιλέων μεγίστῳ τε καὶ χριστιανικωτάτῳ εὖ πράττειν.* Cujus argumentum qui volet ex ipsa cognoscat, nostram ad rem haud facit. Præfationes has excipiunt elogia Demosthenis et de eo testimonia, ex auctoribes græcisque latinisque pæne omnibus conquisita, minutis typis, per folia viginti. In his sunt vita Demosthenis e Plutarcho et Pseudoplutarcho, Libanii epistola ad Montium, Luciani encomium Demosthenis, Dionysii Halicarn. epistola ad Ammæum, et infinita alia hujusmodi, postremo Ulpiani ad Demosthenem prolegomena. Tum sequitur ipsum corpus orationum, cum commentariis Ulpiani ad latus positis, qui commentarii hac in editione quarta fere parte, ut asseverat Lambinus, auctiores sunt, quam Aldus eos ediderat. Morellus enim quicquid scholiorum in codicibus regiis seu Parisinis invenisset, immiscuerat Ulpianeis ab Aldo editis, sine ulla discriminis nota. Quod dolendum. Debebant cujusque codicis scholia seorsim edi, aut saltim scholia quæque quibus e codicibus essent sumta, signis aut verbis indicari, non omnia in unum cinnum commisceri, cum bonis futilia. Suum cuique debebat relinqui. Importuna et stulta ea fuit sedulitas editorum, ineptias et nugas frigidissimas accumulandi, cujus hunc ferimus fructum, ut sæpe miremur eundem auctorem pugnantia inter se tradere. Quod fieri secus non potest, si diversissimorum auctorum fragmenta inter se compinguntur, et sub ejusdem scholiastæ nomine venditantur. Sic obtruduntur alicui ea, quæ noluit dicere, et de quibus nunquam somniavit. Si quando contingat, ut nos quoque scholia edamus, de quo nondum certo decrevimus, (inviti autem faciemus, cum edemus,) servabimus quidem ordinem editionis Parisinæ, nova autem, quæ e Bavarico codice, itemque ex Augustano prodemus, ea quæque seorsim, eo ordine, ut in codice quoque invenimus, prodemus. Scholia hæc, ut in aliis editt. ita in hac quoque ultra Timocrateam non procedunt. Nam quæ ad posteriores orationes adspersa sunt, ea oppido pauca sunt, vix decem omnino, et minimi facienda. Procedit sic opus usque ad pag. 789. non eo ordine, quem Wolf in suam editionem importavit, sed

Aldino, quem etiam reliquæ editiones, præter Wolfianam, omnes servarunt. Prima Wolfiana, qua careo, si epistolas Demosthenis non tenet, de quo viderint, quibus copia primæ Wolfianæ est, prima dedit eas Parisina. nam in epistolis Demosthenis finit hæc editio. mantissæ loco adjectæ sunt variæ lectiones et notæ in orationes Demosthenis et in scholia Ulpiani. Videbimus de his paulo post. Instituit Morellus orationes Demosthenis in paragraphos dividere, quibus numeri sui sunt in margine interiori appositi. In exteriori sunt iidem numeri scholiis additi, quo statim inveniri posset, quo scholium quodque referendum esset; variæ lectiones ad textum pertinentes occupant marginem interiorem, exteriorem autem eæ, quæ ad scholia redeunt. Pars ea, quam curavit Morellus, multis modis præstat parti posteriori a Lambino curatæ. Chartarum ipsa forma novum, sed deteriorem dominum et gubernatorem prodit. Chartæ in parte Moreliana sunt firmæ, et candidæ, in parte ea, cui præfuere Lambinus et Benenatus, sunt tenues, flaccidæ, bibulæ, sordidæ. In priori parte non satis mirari possum demonstratam a Morello diligentiam, ad minutias sæpe delabentem; obsiti sunt spississima copia variantium margines illius primæ partis; codices, unde quæque lectio esset sumta, indicati. In parte Lambiniana multo rariores varietates lectionis, et quæ tandem afferuntur, earum pæne ubique reticetur auctoritas; pleræque harum sunt aut ex Aldina, aut ex Obsopœi codice, (de quo post) aut Felicianea, aut e Manutiana, aut ex alio quopiam auctore, conquisitæ; rarissimæ sunt, quas suspiceris e codicibus regiis Parisinis esse haustas. Nescio an Lambinus eos nunquam inspexerit, sive quod laborem defugeret, sive quod eorum copia ipsi negaretur, quod credibile non est. Pars Moreliana emendatissima est, vix unum aut alterum sphalma typogr. in ea memini deprehendere. Pars contra Lambiniana mendis scatet et numero plurimis et fœdissimis. In Morello intemperantiam diligentiæ notes,* in Lambino incredibilem secordiam et inopiam. Morellus codicum suorum vel quisquilias ipsas corrasas nobis ingessit, Lambinus ne gemmas quidem inde conquisivit, dissimillimus decessori successor. saltim demonstrasset unde lectionem quamque sumsisset. Jam vero nescias quid codici moto, quid impresso, et cui, quid ipsius Lambini debeatur ingenio, aut Wolfii; nam et ejus conjecturas, auctore tacito, alias in margine Lutetianæ, alias in indice retulit. Index hic non meras conjecturas Lambini præbet, quod Taylor opinatus est (raras quidem illas tenet) sed plerasque lectiones Aldinæ aut aliarum vetustarum editionum;

* Taylor (ad p. 231. 36.) editionem Parisinam *præ cæteris minutiarum prodigam* appellat. (T. II. p. 164. 1.) Editio Benenati longe optima, quod ad contextum attinet. Markland ad p. 304. 19.

et est supplementum marginis Lutetiani. Conjecturæ Lambini raræ ibi sunt, quod dixi, et quæ sunt, plerumque in interpunctione recte constituenda, et corrigendis sphalmatibus, laborant. raræ sunt ingeniosæ, doctæ, certæ, Demosthene et Demosthenis editore dignæ; multæ contra triviales, multæ inanes et ineptæ.* Conjecturæ, aut emendationes si quæ sunt in indice Lambini proditæ, dubium est, sintne Lambini, an potius Morelli. Veniam tamen ego equidem facile Lambino dem. Subito inciderat in negotium non provisum, accesserat imparatus. deprecari non potuerat. Parisiis tum non erat, qui melius ipso rem gessisset. Intra annum, quantum ex ejus præfatione colligo, hanc operam exantlavit. Quæ omnia satis eum ad æquos excusent. — Morellus in parte a se curata ubique citat octo codices Demosthenis mstos e bibliotheca regia depromtos, quos his literis designat α. β. γ. δ. ε. ζ. η. ϑ. ego in libro variantium *primum*, *secundum*, *tertium*, et sic porro appello. Quibus numeris hi codices hodie signati sint, indagavit Taylor. et his verbis demonstravit in præfatione ad suum Demosth. α. sive codex Morellianorum primus locum habet hodie in bibliotheca regia 2190. numero. reliqua, una cum judiciis de valore cujusque codicis Parisini, quæ Taylor tulit, apud ipsum velim legi.

Citat interdum Taylor lectiones tanquam e Parisinis codd. haustas, quarum mentio nulla fit in editione Parisina. Ergone locupletior et diligentior penes eum fuit illorum codicum collatio? Non videtur. Imo potius edit. Parisinam sæpe nomine codicum regiorum appellat, quos eum oculis non vidisse constat ex ann. ad p. 277. 28. Sæpe citat Taylor codices Parisinos perperam, ubi par erat lectionem marginis Lutetiani solummodo laudari. Non omnes lectiones variantes in margine Lutet. annotatæ sunt e codicibus regiis Parisinis, sed ea solummodo, quibus adscriptæ sunt literæ α. β. γ. etc. Reliquæ lectiones, quæ his notis carent, tametsi possint itidem illinc ductæ esse, tamen certo id doceri nequit, et possunt alii fontes earum lectionum demonstrari, e. c. codex Obsopœi, aut editio Aldina, aut quæpiam alia vetustior, aut index alicujus vetustioris editionis, aut auctor aliquis vetustus, ut Hermogenes, Aristides, Dionysius Halicarn. Longinus, alii, aut Wolfii annotationes, etc. Universe, non videtur Lambinus codices Parisinos usurpasse, et in exemplo, quod Morellus reliquit moriens, ipse a Benenato accepit sibi traditum, unde operæ Parisinæ editionem suam expresserunt, Herwagiana prima puta, non nisi paucas quasdam reperisse e Parisinis primo et quinto solis ad orationes a Le-

* In margine Parisinæ si qua lectio tacito auctore proponitur cum Augustana primo consentiens, videtur ea ex Parisino primo esse accepta, nisi aliunde de auctoritate ejus constet.

ptinea inde posteriores annotatas. cæteræ lectiones illi exemplo a Morello adscriptæ, unde essent, ignorasse, neque discere curasse.

Miretur quis, Fabricium in bibl. Gr. T. I. p. 926. affirmare, editionem Parisinam, de qua nunc sermo nobis est, prodiisse ex officina Michaelis Sonnii; cum Dionysius tamen Lambinus ipse, qui poterat rei gestæ testis esse certissimus, eam Benenato tribuat, quo factum ut a Tayloro aliisque Benenati editio appelletur. Eximam hunc scrupulum. Sunt penes me duo exemplaria Parisinæ hujus editionis, inter se rebus omnibus, præter titulum, simillima. in alterius titulo conspicitur signum Adriani Turnebi, thyrsus angue implicatus, cum subscriptione *βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ* Lutetiæ M. D. LXX. apud Ioannem Benenatum. alterius exemplaris titulo suppositum est scutum quadratum cum basilisco e flammis exsurgente versus digitum dextræ e nubibus exsertæ, cum symbolo circumscripto *si deus pro nobis quis contra nos.* Subscripta sunt hæc verba *Lutet.* MDLXX. *apud Michaelem Sonnium sub scuto Basiliensi, via Iacobæa.* Fieri potest ut Michael ille Sonnius partem impendiorum ad istam editionem perficiendam de suo contulerit, eoque jus impetraverit nomen suum in fronte operis proscribendi. Conveniunt hæc duo exemplaria inter se quam perfectissime, ut ovum ovo non possit esse similius. Observavi tamen interdum inter ambo discrepantiam quandam lectionis, quæ non potest aliter nata esse, quam si corrector operis, quisquis fuit, currente adhuc prelo, cerneret aliquod vitium, idque tolleret, parte exemplarium jam excusa, nondum omnibus. Exempla mirificæ hujus rei sunt p. 151. 34. ubi in exemplo Benenati est *δωρίας*, in Sonniano *δωρεάς*. p. 119. 21. in uno est *ἐξαπαθῆσαι*, in altero *ἐξαπατῆσαι*. it. p. 4, 8. 150, 34. 163, 30. 176, 31. 189, 20. 286, 15.

SECT. VIII.

De editione Wolfii secunda græcolatina.

Eodem fere tempore, quo Parisina prodibat editio, carceres mordebat Herwagiana tertia, quæ Anno 1572. Basileæ prodiit hoc titulo: Demosthenis et Æschinis principum græciæ oratorum opera, cum utriusque auctoris vita et Ulpiani commentariis novisque scholiis ex quarta eaque postrema recognitione, græcolatina, sed codicum impressorum et inter hos Parisiensis nuper editi, duorum manuscriptorum, alterius Pannonii, alterius ex Augustana bibliotheca fidelissima collatione a mendis repurgata, variis lectionibus adaucta, annotationibus illustrata per Hieronymum Wolfium Œtingensem, utriusque linguæ in Augustana schola professorem etc. Basileæ ex officina Herwagiana per Eusebium Episcopium. MDLXXII.

Habemus hoc in titulo breve argumentum ipsius operis. Explicationem tituli dabunt insequentia. Partes operis sigillatim persequamur. Titulum excipit dedicatio ad Henricum Recklingerum et Christophorum Peitingerum Duumviros et ad Consules ac Senatum inclytæ Augustanæ reipubl. E qua juvat hæc excerpere: Fuggerum appellat patronum hujus operis, in cujus id nomine jam tertium apparuit. — Prodiit Demosthenes (modo operæ typographicæ non de integro deformarint ea, quæ ego summo labore expolivi. longe a prælo absum, et alias alios codices chartasque typographo misi,) hic igitur inquam, quod quidem in me fuit, se spectandum Demosthenes, cum non contemnendo comitatu præbet

Jam positis novus exuviis niditusque juventa.

Sed ad græcum archetypon redeo—τοῖς φιλέλλησι spero. Scripta hæc est dedicatio Idibus Augusti, natali meo. Anno R. S. 1570. eodem igitur quo Parisina prodiit. Ergo jam tum absoluta prælo erat hæc editio secunda Wolfii græcolatina, seu quarta Wolfiana, ut ipse Wolf eam appellat. Sed supererant, ut suspicor, adhuc supplenda quædam ex editione Parisina, quæ res evulgationem in alterum annum extraxit. qua de re post pluribus. Ipse Wolf aliquoties testatur se anno 1569. has quartæ recognitionis annotationes conscripsisse. (v. annotat. ad p. 786. ubi ait eo demum anno secum esse communicatam Aldinam a Theobaldo Theodorico Argentinensi, sed Parisinam, quam Oporino misisset, recuperare non potuisse. Ergone Parisina quoque jam anno 1569. prodiit? Sequuntur dedicationem versiculi græci latinique Wolfii ad rem nil facientes; tum testimonia de Demosthene veterum græcorum latinorumque, illa cum latina Wolfii interpretatione; tum excerpta ex epistola Matthiæ Schenkii, Augustanæ scholæ Anneæ magistri primarii ad Hieronym. Wolfium 18. Januarii 1571. scripta, qua ei laborem Demosthenicum exantlatum gratulatur; inde carmen Pauli Melissi Franci super eadem re. Tum series operis Demosthenici in 6. tomos distributi, quorum quatuor priores opera Demosthenis et Æschinis complectuntur, quintus Ulpiani commentarios, cum annotationibus Wolfii ad eosdem, accessiones ad Ulpianum ex editione Parisina, Demosthenis vita e Libanio, Plutarcho, Luciano et Suida. Æschinis vita e Plutarcho, et alia incerto auctore, Apollonii in Æschinem enarratio, Æschinis vita e Suida, Wolfii annotationes in illas vitas. tandem farrago annotationum Reuberana, de qua supra diximus, cum de Herwagiana prima diceremus. Sexto denique tomo hæc insunt. Primum totum specimen Demosthenis recogniti, de quo ante dicebamus A. 1569. proditum, hic iteratum, ne litera quidem mutata; deinde annotatt. Wolfii ad omnes Demosthenis et Æschinis orationes. post variæ lectiones totius operis Demosthenici e quatuor diversis codicibus collectæ. Sunt illi quatuor codices editio Aldina,

Herwagiana prima, Felicianea, et Manutiana p. 138. Castigationes et variæ lectiones in Demosthenem per Vincentium Obsopœum, de quibus paulo post dicetur. p. 145. variæ lectiones ad Dem. ex editione Felicianea. p. 157. Wolfii annotationes ad Demosthenem e codice Lutetiano. p. 159. quam appello *farraginem Wolfianam*. qua consignavit omnes lectiones ed. Lutet. a sua discrepantes, cum inspersis suis conjecturis novis seu curis secundis. Diversæ lectiones codicis Augustani. p. 179. Scholia codicis Augustani ejusdem p. 193. variæ lectiones in Vita Dem. a Plutarcho scripta p. 199. Wolfii veteres præfationes et carmina græca atque latina. Hic est conspectus, hæc series operis Wolfiani. videamus nunc de quibusdam horum libellorum seorsim. Primum de dispositione atque distributione oratt. Dem. Wolfiana. Orationes Demosthenis in editione Aldina, una continua serie, sine ulla distributione in classes, leguntur. Primus eas in tres tomos seu classes, distribuit Felicianus, quem imitatus est Paulus Manutius. prima classis tenet Olynthiacas, Philippicas, suasorias, prooemia, et duas ostensionales, operis appendiculam. secundus tomus tenet publicis in causis dictas, quas supra recensuimus. tertia reliquas omnes. Wolf autem ab hac distributione duabus in rebus discessit, 1) e duabus contra Æschinem orationibus, quæ in edd. Bernardi et Pauli pars tomi secundi sunt, tomum peculiarem, numero secundum fecit, additis Æschinis orationibus, quæ autem in edd. Bern. et Pauli reliqua secundi tomi implebant orationes, ut Leptinea, Midiana, Androt. Aristocrat. Timocrat. Aristogiton. illis Wolf tertium tomum seu classem assignavit, quo factum, ut quæ in edd. Felic. et P. Manutii esset tertia classis, ea jam in ed. Wolfiana sit quarta. Sed et ex hac postrema classe, quæ est privatarum caussarum, tres orationes Wolf transtulit in classem aliis mediam, sibi tertiam, orationes puta in Eubulidem, in Theocrinem, et in Neæram, quod eas orationes crederet, non privatas, sed publicas causas agitare. 2) Tomo primo admiscuit, præter epistolas Demosthenis et Æschinis, etiam orationem Dinarchi in Demosthenem. Tomo secundo orationem pro corona, quæ in aliis omnibus editionibus antecedit illam de falsa legatione, huic Wolf postposuit. Opuscula quinque hoc secundo tomo Wolfiano conclusa istoc ordine sese consequuntur. 1) Æschinis or. in Timarchum. 2) Demosthenes de falsa legatione in Æschinem. 3) Hujus adversus illum super hoc crimine defensio. 4) Rursus ejusdem oratio in Ctesiphontem, et coronam. tandem 5) Demosthenis or. pro Ctesiphonte, seu, quod idem est, pro corona. Tomo quarto subjectus est index in Demosth. et Æschinem. Singuli quique tomi suis præfationibus propriis a Wolfio sunt instructi. Quinto Tomo, qui Ulpianum complectitur, præfixa præfatio scripta est Cal. Martiis 1550. clausula interpretationis latinæ p. 243. hæc

est. — Initio annotationum ad Ulpianum Wolf ait p. 244. eas a se scriptas esse anno 1566. Sed cum interea prodisset editio Parisina, in qua Ulpiani scholia multo sunt antiquitus editis locupletiora, illis, quæ reddidisset Wolf in sua editione, ideo accessiones illas omnes editionis Parisinæ seorsim excudi curavit cum latina sua interpretatione. a p. 262. ad p. 300. Tomus VI. comprehendit Wolfii aliorumque ad Demosth. annotationes et sylvam variantium lectionum indigestam. Fini annotationum suarum ad orationes Demosthenis et Æschinis adversarias adjecit Wolf schedas Scrimgeri, de quibus exponit p. 102. In fine annotationum ad tomum quartum p. 137. græca clausula testatur eas absolutas esse A. 1569. θαργηλιῶνος μεσοῦντος (h. e. Augusto) P. 143. incipiunt Castigationes ac diversæ lectiones in orationes Demosthenis per Vincentium Obsopœum, *vetustissimi cujusdam exemplaris subsidio collectæ non tantum editioni Aldinæ, verum etiam Basileensi, quæ postrema est, non sine fructu adhibendæ. nam in neutra, quæ hic emendantur, recte habent.* Hic est titulus opusculi, de quo jam dudum dicere debuissem, nisi satius duxissem historiam editionum Demosthenis non interrumpi. Prodiit hoc opusculum Basileæ primum in quarto minimo anno 1533. Triginta pæne annis post idem Wolf editioni suæ Demosthenis inseruit cum aliqua accessione sua. Obsopœus enim cum libellum suum Hieronymo Baumgartnero* patricio ac senatori Norinbergensi obtulisset, Wolf renovatæ editioni hujus epistolæ dedicatoriæ, aliam suam ad istius Hieronymi Paumgartneri filium, patri cognominem, Consulem Noribergensem, adjecit. In hoc opusculo Obsopœus locos non paucos Demosthenis Aldini e codice manuscripto, qui in manus ejus venerat e Pannonia, correxit, aut saltim varias ejus lectiones expromsit. Quare Pannonicum hunc codicem soleo appellare ad exemplum Wolfii. qui codex quo devenerit haud constat. Non fuit ille quidem optimæ notæ. habet tamen interdum lectiones non contemnendas.

Sed redeo ad opus Wolfianum. Erunt sine dubio qui mirentur, cum inter quatuor codices, e quibus excerptæ dicuntur variæ lectiones p. 138-142. positæ, Felicianeam nominassem, rursus tamen p. 137. occurrant varietates e Felicianea. Causam rei accipe a brevi Wolfii hac præfatione: Post immaturum obitum Bolgangi Empacheri Tirolensis — Clauditur hoc excerptum hac clausula Atque hæc ex annotationibus meis in Felicianum codicem confectis ante annos 22. 3 Nonas Decembr. 1569. Ergone non sunt hæ meræ variæ lectiones, e Felicianea, sed intermistæ quoque sunt Wolfii conjecturæ? Examinetur. Insequitur duplex accessio ex editione

* Viderint, quibus familiæ patriciæ Norinbergensium notiores, quam mihi, sunt, num pater hic sit illius Io. Georgii Baumgartneri, cui Erasmus Roterodamus editionem Herwagianam primam inscripsit.

Lutetiana. prima varietatem lectionis exhibet, quæ est in editione Lutetiana ab Wolfiana. procedit hæc a p. 159. ad 174. altera accessio sic est inscripta modo perobscuro et dubio: variæ lectiones et notæ in orationes Demosthenis e Lutetiano codice excerptæ. Sunt enimvero hæ nihil aliud quam ille, quem appellare soleo, *indicem Lambini*, de quo supra; qui in calcem editionis Lambinianæ rejectus est. procedunt hæ a p. 175. ad 177. A p. 178. incipiunt variæ lectiones codicis Augustani membranacei illius egregii, quem *primum* appellare soleo. Cujus historiam cognoscamus e præfatione Wolfii ad eas, quam totam huc transscriberem, si vacaret. tum procedunt illæ lectiones Augustanæ a p. 179 ad 192. præscriptus iis est hic titulus: *diversæ lectiones ex Augustanæ rei publicæ bibliothecæ codice vetustissimo industria M. Simonis Fabricii, Marcopibertani, Franci diligenter observatæ.* Interspersa sunt lectionibus Augustani judicia de ipsis, interdum et conjecturæ, sine auctore. penes me tamen certum est ea, non a Sim. Fabricio, sed ab ipso Wolfio esse profecta. Videtur quoque Wolf selectum fecisse illarum lectionum, non omnes, quas Fabricius ei tradidisset, publicasse. Sed vehementer in illo delectu peccavit. multa etiam aliter prodidit, atque in ipso codice reperi. Sed hac de re paulo post pluribus. Pertinet huc etiam alius locus e Wolfii dedicatione totius operis Demosthenici, p. 4. Nunc ad mstos codices redeo, ait.—Quæ Wolfius hic ait de literis illius codicis minutis et exoletis, quas negat vel adhibitis specillis perspicere se potuisse, non possum satis mirari. Nolo equidem frontem ejus accusare. vir honestus non videtur data opera mentitus esse, sciensque fefellisse. Verumtamen, si vera dixit h. l. Wolfius, næ oportet eum pæne cæcum fuisse. Velleni equidem omnes codices Demosthenicos, quos tractare mihi licuit, tam pulchris, tam perspicuis, tam grandibus literis, tam plane et explicate, sine abbreviaturis, scriptos fuisse, atque hic est Augustanus omnium optimus. Literæ, quibus exaratus ille est, quadruplo majores sunt, atque sunt literæ Bavarici. Forma et proceritas literarum, totusque habitus scriptionis prorsus est similis scripturæ, qua exaratus est codex membranaceus, unde Constantini Porphyrogeniti Ceremoniale Byzantinum post Leichium edidi, cujus scripturæ specimen ex ære cælato expressum prostat. Similis item est pentateucho bibliothecæ nostræ Paulinæ, cujus specimen cl. Fischerus edidit. Superest adhuc ille codex Augustæ Vindelicorum. Inspiciat cuicunque copia inspiciendi erit, videbit uter nostrum, Wolfius an ego, verum dixerit. Utinam specimen aliquod illius codicis fideliter chartæ oleo imbutæ inscriptum sumsissem! Sed ipse nesciebam hanc artem ductus literarum ita excipiendi, parcebam oculis, festinabam codicem quam primum ad dominos remittere, quem annum pæne penes me habuissem, nolebam eum

alienæ fidei committere. Quicquid est grandibus, pulcherrimisque et lectu planissimis literis est totus exaratus. nisi quod atramentum plerumque flavescit. quo fit ut ad lucernam legenti nihil perspicuum appareat. De sensu quisque suo quidem testis est certissimus. Ego, qui parum oculis valeam, et nescio an minus etiam, quam ipse Wolf, de die tamen hunc Augustanum codicem, ducentesimo fere post quartam Wolfianam Demosthenis editionem anno, legi planissime. Scholia autem illius codicis sunt illa quidem ab eadem manu, literis ad formam quidem similibus, sed multo minutissimis, et cum compendiis longe plurimis atque intricatissimis exarata. Sed de his postmodum suo loco, cum de hoc codice Augustano pluribus agam. Diversis hisce lectionibus codicis Augustani subjecta sunt in editione Wolfiana scholia ejusdem codicis a p. 193. ad 199. cum latina interpretatione Wolfii, quibus de scholiis item pluribus paulo post exponam. Præfixit iis hanc præfationem Wolfius — In fine hæc scholia in περὶ στεφάνου exstant in Lutetiano codice. (hoc est editione Parisina). In παραπρεσβείαν et τιμοκράτην partim ex Ulpiano decerpta esse, partim in scholiis Lutetianis exstare videntur. quare nolim certum laborem capere incerto fructu. Hæc Wolfius. Expediebat tamen, opinor, saltim varietates lectionis in his scholiis, quæ essent in Augustano, si quæ discreparent lectiones a Lutetianis, prodi.

Denique succedunt variæ lectiones in vita Demosthenis a Plutarcho descripta; in quibus *F.* id est *fortasse* additur, Wolfianæ conjecturæ sunt, ceteræ Lutetianæ editioni acceptæ referuntur. (hic est titulus a Wolfio præscriptus.) annotationibus ad Pseudoplutarchi vitam Demosthenis hanc præmisit Wolf annotationem: quot loca in hoc opusculo εὐστόχως emendaverim, testatur conversio mea, et specimen Demosthenicum A. 1569. editum. cætera hujus loci supra retuli, cum de hoc specimine agerem.

Hic est apparatus criticus Wolfianus, ingens quidem ille, et ad emendandum Demosthenem inprimis utilis, sed, ut nunc est, nulli usui. Stultus sit lector necesse est, qui id faciat, quod editori necessario est faciendum, ut tam diversis in locis sparsas, decies repetitas easdem lectiones indaget, nullis neque paginarum, neque versuum notis signatas, in quibus indagandis, tametsi spississimum opus decies revolvat, tamen integras horas perdat. Sæpe ego mala multa fui imprecatus ei, cui tam vecors et furiosum consilium in mentem venit, ut hoc modo patientiæ lectorum illuderet. Dementiam satis mirari non possum. Insumit laborem non parvum varias illas tot lectiones congerendi; sine dubio, quo lectores iis uterentur; exponit eas, sed sic, ut nemo iis uti queat. quo ipse sese suæ tantæ operæ fructu privavit, unaque emtores. Perinde nunc est, ac si plane nihil variantium edidisset. Digeri hæc oportebat, certoque

quæque ad locos paginarum et versuum alligari, ut varietatem lectionis Demosthenicæ sub uno conspectu haberes. Delirabat Wolf ita scribens in epistola ad Episcopium variantium sylvæ subjecta, p. 201. *Varias lectiones omnium editionum consignatas habes, quarum numeros si foliis impressionis tuæ accommodari nequirent, prætermittendos censeo, lectoremque monendum ex ipsa serie orationum et locorum quo quæque nota pertineat deprehendi.* Iniqua postulas, mi bone Wolfi. Tam ego fungus non sum, ut unius notulæ caussa totas sexcentenorum versuum orationes perlegam. Non ita festinare, non præcipitare opus, quod ordine agere debebas, Episcopio non schedas disjectas, folia Sibyllæ, alias ex aliis mittere, quas, quo essent referendæ, nemo sciret, quæ ipsæ sibi contradicerent sæpe, sed in mandatis dare, ut Demosthenis textum excudendo absolutum ad te mitteret, quem tu per ocium relegeres, et annotationes tuas, variasque lectiones ad locum quemque suum referres, et munde nitideque et ordine descriptas chartas omnes ad typographum mitteres. Nisi consilium cepissem edendi Demosthenis, quod me coegit quicquid usquam exstaret copiarum typis excusum indagare, sedulo et cum pulvisculo corradere, et ordine concinno digesta ista omnia proponere, nunquam tanti fecissem, utilitatem sæpe minimam, aut nullam, maximo et ærumnabili labore emere. Quem laborem ipsi adeo Episcopius et Th. Zwingerus defugerunt, amici Wolfii, quorum plurimum intererat, et qui debebant et omnium facillime poterant eum expedire pro omnibus; ipsi adeo Francfurtani et Genevenses exhorruerunt, qui Wolfianum Demosthenem recuderunt, (nam in neutra recensione ista miscella farrago in ordinem redacta est, aut paginæ versusve notis aut variantibus adscripti;) eum lectorum tuorum, Wolfi, quotquot sunt et erunt omnium unusquisque viritim maximo cum tædio devorabit? Non cogitabas nempe sic irrideri genus humanum, sic patientiam nostram fatigari. Importunum est, ut tu malo careas, quod tibi conveniebat, aliis millenis, ad quos nil pertinet, malum dare. Hæc est una magna labes editionis Wolfianæ, *ἀταξία*. rudis ea est indigestaque moles, merum chaos, quod intuentem horror et fastidium occupet. Sed est altera non levior. Wolfius textum Demosthenis dedit pro arbitrio suo, non e libris calamo exaratis, non ex antiquis editionibus emendatum, sed e conjecturis suis, idque, quod multo pessimum, lectore non admonito. Ego ipsemet quoque nonnunquam Demosthenis orationem arbitratu meo constituo. Sed ubi ubi facio, admoneo lectores cum in ipso statim texto appositis asteriscis, qui lectores de mea crisi admoneant, et ad annotationes nostras receptum habere jubeant; tum in annotationibus caussas et rationes emendationis, seu si mavis, mutationis cujusque a me excogitatæ et in textum admissæ expono in annotationibus, et tabulam calci operis subjiciam

omnium mutationum, quas meo marte meaque sponte et auctoritate, in Demosthenem immisi. Offensioni quoque est moles libri intractabilis, et ea, quæ vel fortissimum quemque bajulum fatiget, per quam fit, ut lector e. c. Olynthiacæ primæ, opus habeat non modo denis locis requirere, quæ ad certum locum ab Ulpiano, a Budæo, ab Obsopœo, a Wolfio dicta, aut e variantibus modo Aldinis, modo Lutetianis, modo Augustanis annotata sunt, sed etiam millenas paginas iterum iterumque revolvere. Malim ipso Demosthene carere, cujus lectio tam molesto labore mihi constet, qui labor ad insaniam facile quem adigat. Sed præter abnormem molem offensioni quoque sunt typi in editione Basileensi Tomo VI. adhibiti nimis quam exiles et minuti, *cursivi*, quod genus typorum oculis inprimis inimicum et insuave est, et fastiditur magis, quam ullum aliud. Insignis est defectus hujus editionis Wolfianæ, quod indice græcitatis demosthenicæ caret. Credo equidem Wolfium, a laborum Demosthenicorum multitudine et perpetuitate victum, non potuisse agendis omnibus sufficere, quæ in ejusmodi auctore peragenda editori incumbunt. Verum, primum quidem viginti duo anni, quos in Demosthene fingendo et refingendo consumsit, tempus, opinor, sunt satis commodum, quo quamvis magnus labor profligari poterat. Mihi quidem si tot annos uni Demostheni expoliendo largita esset secunda fortuna, quæ vix quadriennium dedit, et ne illud quidem integrum, (interea temporis enim etiam Aristidem ad mstos recognovi, et editioni, quam ejus paro, accommodavi: ut alias interpellationes taceam) o quam mihi videor eum absolutum et numeris omnibus perfectum daturus fuisse. Me vero ingravescens ætas, et decrescentes in dies vires, et impatientia in eodem labore diutiuscule commorandi, et desiderium studiosæ juventuti tam gravem auctorem, tam necessarium, cujus editiones sunt quam rarissimæ et carissimæ, quo tamen carere sine damno maximo potest nemo paulo humanior, quam primum fieri posset, parvo parabilem, et facile gestabilem, et ornamentis non contemnendis instructum, non omnibus quidem, tot tamen illis et tantis, quot et quanta nulla alia superiorum editionum dedisset, in manus dandi, festinare me coegerunt, et minus perfectum opus edere, quam nullum, malle, verentem, ne in conatu superstitiosæ diligentiæ fatum me opprimeret, mecumque lectores fructu meæ operæ fraudaret. Deinde quis auctor tibi, mi Wolfi, fuit tam stulti consilii, ut Æthiopem lavares? Ulpianum cur latinum fecisti? Quis jussit? aut si quis jussit, cur obsequebaris? Debebas sapientior esse, quam ineptus librarius, qui se a stulto more seculi, ab importunis emtorum flagitationibus duci pateretur. Debebas fortiter resistere. debebas bibliopolarum stultitiæ et importunitati responsare duriter, non servire, non cervicem submittere. Poteras melius quid agere. Ulpianum latinum

quis legit. quotus quisque est græcum qui legat? nedum ut latinum. Ulpiani tua latina interpretatio prorsus illa est, quam nostrates proverbio jactant, quinta currus rota? Labor incassum peractus, cujus nemo tibi gratias habet. Pro ista interpretatione bonum græcum indicem condidisses, addidisses Harpocrationem, aut aliud quod rhetoricum lexicon ineditum, digessisses istam tuam horridam et inconditam sylvam variantium et annotationum, et concinnum in ordinem redegisses; multo sic majorem gratiam a lectoribus inisses, et multo melius eorum commodis providisses. Vitio hoc quoque dari Wolfio jure potest, quod, quum decrevisset editionem, non aliquam vetustiorem fideliter reddere, sed Demosthenem ad mentem suam constitutum, a se reformatum dare, præstantissimum tamen codicem mstum, quem domi pæne suæ haberet, in urbe quidem sua, in bibliotheca Aug. reip. ad quam bibliothecam ipsi aditus pateret, non consuluerit, sed prius excudendum dederit suum Demosthenem, et tum demum absoluta impressione curaverit illum codicem ab alio conferri. Nam prius illam collationem esse factam nullo constat indicio, cum anni notæ desint utrique epistolæ, tam Simonis Fabricii ad Wolfium, quam Wolfianæ illi, cui ista Fabriciana inserta est. Possit adeo paulo quis suspicacior venire in illam suspicionem, Wolfium utique usum fuisse codice illo Augustano in conscribendis suis annotationibus, qui multa pro suis conjecturis prodat, quæ in illo codice leguntur; quamquam ego equidem virum optimum ea invidia injustissima onerare nolim, ut plagiarius habeatur. Sæpe mihi venerunt in mentem conjecturæ, quas postmodum in codicibus mstis reperi. (Ut nuper in Aristide, in quem quas octennio ante publicaveram conjecturas meas, earum partem longe maximam a codicibus Augustanis et Bavaricis, emendatissimis et optimis, confirmatam deprehendi, cum gaudio, et spe bona de mearum in græcos auctores animadversionum libellis.) Ego vero illas non mihi arrogavi, quæ mihi cum codicibus communes erant demosthenicis, sed lubens, et prout par erat atque æquum, gloriolam omnem, quæcunque est, auctori suo, codici manuscripto, ubi repereram, transscripsi. Supersunt mihi vel sic quoque numero plurimæ emendationes, quarum gloria inventionis mihi propria, cum nemine communis, manet. Universe nimia festinatio bono Wolfio obfuit. Turbulente omnia et præcipitate egit. Profert Wolf quoque tanquam inventa sua, lectiones, quæ jam dudum ante in vetustioribus editionibus legebantur. Scilicet non habebat in chartis ordinatis bene dispositas lectionum varietates; quo factum, ut lectiones, quas in aliqua vetustiore editione legisset, adhæsissent memoriæ, locus, ubi legisset, effluxisset; ut sibi videretur suo marte invenisse, quod memoria suggerebat. Post illam Wolfii ad Eusebium Episcopium epistolam sequuntur ejusdem tres dedicationes priorum editionum

ab ipso curatarum; et duæ quidem ad magnificum et generosum virum Io. Iacobum Fuggerum — prima ad Demosthenem latinum a se factum, scripta A. 1549. altera ad eundem in Demosthenicæ conversionis recognitionem scripta A. 1553. tertia, scripta A. 1568. ad Henricum fratrem, physicum Norimbergensem, præfixa specimini postremæ recognitionis. Juvat ex illis tribus epistolis locos quosdam ad historiam Demosthenis Wolfiani facientes huc transferre —

E prima. Oporinus Wolfio fuit auctor latine vertendi Dem.
Wolf indicem græcitatis Demosthenicæ sibi fecerat.
Sebastiano Castalione usus est correctore suæ latinitatis.

SECT. IX.

De Francfurtana Dem. editione.

Hæc de Wolfiana Demosthenis editione postrema, quæ ad hoc diei plenissima et perfectissima fuit omnium, et vulgatissima. Recusa quidem est bis, Francofurti semel A. 1604. et tum Genevæ A. 1607. præstare tamen videtur Basileensis, quæ videtur omnium correctissima esse. Genevensis est admodum sordidis chartis expressa. præterea caret optima dote Wolfianæ editionis, Wolfii annotationibus. Francfurtana luculentis quidem chartis typisque est excusa. præterea, quod in commoditatibus numerat Fabricius, unicuique orationi statim subjecti sunt in illa editione commentarii Ulpianei; tandem etiam accessionem quandam variantium habet, quam in libro meo variantium appellare soleo *appendicem Francfurtanam*, de qua quæ dicam hæc habeo. Sed prius totum habitum hujus ed. Francf. videamus. Universe est eadem cum Basileensi, nisi quod opusculorum nonnullorum sedem mutavit. E. c. epistolas Wolfii ad Fuggerum et ad Henricum fratrem, in extremo calce Basileensis locatas revocavit hæc Francfurtana ad operis principium. Ulpiani Scholia orationi cuique subjecit. Sed debebat idem tenor etiam in commentariis Wolfianis tam ad Demosth. quam ad Ulpianum teneri, ut et ad orationes adjicerentur annotationes quasque suæ, et ad Ulpianea scholia item suæ. Vita tum sequitur Demosthenis olympiadibus ac præturis Atheniensium distincta ex parallelis Andreæ Schotti, accessionibus locupletata. Annotationum series plane inversa est. Reliqua omnia sunt eadem ut in Basileensi, nisi quod in fine additæ sunt *lectiones in Demosthenem diversæ* (hic est titulus illius opusculi) *tum e codice quodam vetusto Italico, tum ex Aldino, cui illas vir doctissimus manu propria adscripserat.* Dolendum, quod curator hujus editionis, quisquis fuit, tam incertos nos de hac collatione reliquerit. tam obscure, tam infinite de codice

quodam Italico loquitur, nil definiens, cujus ille bibliothecæ fuerit. Exemplar Aldinum, cui vir quidam doctus variantes dicitur adscripsisse, videtur hodie in bibliotheca Bodleyana Oxonii asservari, et vir ille doctus Petrus Pithœus esse. Colligo id e conspectu Taylorano, ubi codex, quem Taylor Venetum appellat, sic enarratur. [Codex, ut constare posse arbitror, S. Marci Venetiis. variantes excepit vir industriæ et fidei summæ Petrus Pithœus. Ex Aldino exemplari in bibliotheca Bodleyana Oxonii, cui ea alleverat Pithœus.] Nusquam discernuntur in illa, quam appello, appendice Francfurtana lectiones illorum duum codicum Italici, et Veneti. Sæpe eædem lectiones bis diversis in locis ponuntur. Ipsa testatur ad p. 31. 16. partem lectionum e Veneto esse desumtam. Interdum tamen a Pithœano discrepat ut p. 36. 13. Multa in illa appendice præpostere, multa bis, multa sub paginis ementitis posita occurrunt. videtur mihi hæc collectio a Sylburgio facta esse, non ex uno codice, sed e diversis, Aldino, Lambiniano, Augustano, Pithœano et nescio an ex aliis. Ad orationes in causis privatis nihil ibi est annotatum. penes me non magni momenti est hæc appendix.*

SECT. X.

De editione Taylori.

Hanc Francfurtanam renovavit Taylor in sua, de qua nunc mihi dicendum est; quæ si totum exhiberet Demosthenem, sine controversia principatum teneret omnium editionum, et chartarum splendore, et criticis præcipue, quibus instructa est, copiis amplissimis. Sed duo tantum ejus prodiere volumina, alterum Anno 1748. ineunte, Cantabrigiæ, continens orationes a Wolfio in classem tertiam relatas. Tum prodiit A. 1757. volumen tenens adversarias Demosthenis et Æschinis. Nil præterea operis hujus splendidissimi ad hoc diei prodiit. Fert tamen fama fore ut propediem reliqui quoque tomi e schedis Taylori, haud ita pridem fato suo defuncti prodeant.† Præclare enim, et magis etiam, quam ut a me pro meritis

* Codex Italicus in gratiam Wolfii collatus est. Taylor ad p. 202. 30.

Francfurtenses præterquam quod de Dem. nil meriti essent, etiam aliquando ejus interpretem quasi dedita opera mutilarunt nobis et conciderunt. Taylor ad p. 290. 19.

Editio Francfurtana sæpissime ex typothetæ incuria, non auctoritate codicum, a vera lectione recedit, ut id sæpe notare et lectorem admonere pæne tædeat. Taylor ad p. 210. 31.

Quid sibi volunt ista verba Taylori ad p. 359. *antepen.* Sentit mecum *Italicus* et qui *Italicum* procuravit.

† Post hæc scripta, literis ex Anglia ad me datis Schweigheuserus, Argentoratensis, A. M. multarum literarum peritus, amicus in paucis meus, certiorem me

deprædicari queat; de Demosthene meritus est Taylorus. Insunt tamen huic quoque pulcherrimo corpori sui nævi, in quibus penes me quidem præcipuus, et pæne unus, est (nam cæterorum facile veniam ei dederim, hujus difficulter) quod in edenda græca Dem. oratione nimis se segnem et securum gesserit. Textum Wolfianum, lima nimis parce adhibita, tradidit operis suis recudendum, quod textum constat infidum, et vitiosum esse. Paucis in locis id emendavit, lectiones mendosas, quas ipse in notis damnat, sivit tales, quales repererat, fovit, et propagavit; quæ macula est homine critico indigna. Ecquæ magna laus veterem aliquam editionem, litera non mutata, eandem typothetis recudendam dare? Reliquos tacebo nævos, qui a multis magnisque laudibus obscurantur. Tertio volumini præfatio præmissa toti operi accommodabilis est, eo, ni fallor, ut a bibliopego olim aliquando, cum totum opus in lucem prodisset, primo volumini præponeretur. Titulus hic est *Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Δεινάρχου καὶ Δημάδου τὰ σωζόμενα. græce et latine. edidit Ioannes Taylor, LL.D. Col. D. Ioan. Cant. Socius et Cancellarius Lincolniensis. Cantabrigiæ: typis academicis.* Volumen tertium, quod primum prodiit, implet, extra præfationem, paginas 662. Secundum, ætate recentius, paginas 762. Dedicatum est hoc opus nobilissimo illustrissimoque Dno Ioanni Comiti Granville, Vicecomiti Carteret—cujus studium Taylor collaudat in ornando suo Demosthene, præsertim quod sibi variantes codicis Vindobonensis impetrasset. Præfatio non multa tenet non communia; parum de historia mstorum aut edd. Demosth. mihi quidem ista præfatio parum satisfacit, indigna Tayloro, indigna Demosthene, indigna tantis reliquis lautitiis tantaque exspectatione et prædicatione publica videtur. Parum ex illa discas. Insequitur conspectus editionum manuscriptorumque Demosthenis, quibus Taylor in adornanda sua editione usus est. —

Hoc est omne, quod de editt. et mstis Dem. Taylor nos docuit. videtis quam jejune, quam indiligenter, quam non pro dignitate atque subtilitate critici. Interspersit annotationibus suis quasdam Marklandi et Jurini; ambas non magni faciendas. Marklandianæ pleræque sunt leves, et tantæ viri famæ haud pares. Jurinus, si maturuisset, (sed a cito fato sublatus est,) poterat aliquando melius quid extundere. Marklandianæ non satis maturæ sunt, effusæ a

fecit, ad Antonium Askewium, V. C. medicum apud Londinenses dexterrimum, illas Taylori chartas pervenisse, qui cum antea spem fecisset earum a se edendarum, nunc abjecto illo proposito, quod exsequi multitudo negotiorum non patiatur, recepisse reliquias Tayloranas mihi missurum. Ipse Vir Clarissimus datis ad me nuper literis humanissimis mihi factus est hujus rei auctor; ut nullus dubitem fore brevi, ut illæ schedæ mihi reddantur. quo facto quicquid reliquiarum Taylori accepero, fideliter id omne in hac editione nostra sum publicaturus.

rusticante, et libris destituto. pleræque, si bene memini, in oratt. pro corona et de falsa legat. versantur. multæ sunt aperte falsæ, testanturque Marklandum in Demosthene fuisse hospitem. tricatur in commatibus et punctis recte constituendis. quæ res laude non caret, magna tamen et præclara palma profecto non est. Tayloranæ notæ sunt bonæ frugis plenæ. Sed apparet eum meliorem esse juris Attici interpretem, in quo regnat, quam criticum, seu emendatorem. quo in genere parum valet, et pæne contemnendus est. Notæ cuique orationi statim subjectæ, ordiuntur ab enarratione argumentorum singulis quibusque orationibus tractatorum, et ab indagatione temporis, quo oratio quæque habita est. Sed pleræque consumuntur in expositione lectionum variantium. Nos vero variantes ab annotationibus nostris separavimus, et peculiari libro conclusimus. Miror itaque qui fiat, ut Taylor interdum nos ad librum variantium ableget. ut fecit p. 143, 24. 588, 33.

Gratiam utique magnam ei debemus. multum profecit, bonum et firmum jecit fundamentum, cui post venientes superstruant. Si minus perfectum quid dedit, ecquis unus omnium hoc in genere perfectum quid enixus est? Viam monstravit. Hoc satis ad magnam stabilemque gloriam. Ego ipse, quamquam multo, quam Taylor, processi longius, optime tamen novi, quam multum operis affecti reliquerim aliis perficiendum. una hominum ætas tantæ rei peragendæ haud sufficit. Dictio Taylori latina haud placet. obscura, affectata, putida est. Sed paucos novi Anglos, qui latine scribere didicissent. Latinæ linguæ neglectus illi genti communis est. Et tamen Taylor, si ad alios Anglos spectetur, adhuc bene scribit. Melius si scisset latine, sæpe non vituperasset Wolfium; quem ideo solummodo persæpe vehementer exagitat, quod latinam Wolfii dictionem, (si Wolfii est, neque potius Sebastiani Castalionis, at o quanti viri in judicio latinitatis) bonam et propriam ipse non intelligeret. Reprehendit quæ laudanda etiam essent, et gnarus quisque bonæ latinitatis admiratus esset. In antiquitatibus enucleandis est nimium sedulus, ultra modum copiosus, aliena et protrita ingerit, non sine jactatione. Non satis trivit grammaticos et rhetoricos veteres Demosthenem quibusque paginis laudantes. Non satis instructus erat copiis lexicorum rhetoricorum. Quæ cum in Tayloro noto, bene memini eadem pæne mihi exprobrari posse. Ego vero neque perfectum quid profiteor præstiturum, et festinavi, et a fortunæ præsidiis derelictus sum, et alia habeo, quæ excusem. Sed pergo. Persæpe sine causa bonum Wolfium Taylor ridet, vexat, exagitat, objurgat, quod diligentia pædagogica oratoris locos quosdam enuclearit, velut nutrices pueris omnia minima mansa in os ingerunt. Sed ea diligentia utilis et pernecessaria est, et plus prodest, quam supercilium aliorum, qui dum elegantias nescio quas abstrusas

et exquisitas consectantur, vere difficilia prætereunt et dissimulant; in rebus perspicuis de tenebris queruntur, expedita suis argutiis intricant, clara perturbant et obscurant. Tayloro si natandum sine cortice Wolfii fuisset, næ aut cavisset sibi ab hac natatione, aut periculum ejus cum dedecore suo fecisset. Ecquis enim Taylor ad Wolfium! Largiar Anglum in jure Attico paulo plus vidisse Germano, quod mirum non est post scripta Petiti, Salmasii, Maussaci et maxime Valesii ad Harpocrationem, quæ Wolfii ætate nondum nata erant. Largiar hoc quoque, Taylorum instructiorem fuisse copiis librorum demosthenicorum, et melius iis uti scisse, quam Wolfium, quem ætas tulit nascentis adhuc critices, et in ordinandis illis lectionibus fuisse diligentiorem atque solertiorem. In cæteris tamen omnibus aio Wolfium Tayloro anteferendum. Plus laboris exantlavit in Demosthene interpretando, melius sententiam ejus perspexit, et reddidit, melius latine calluit, pluribus locis medicinam, et feliciorem quidem, attulit, quam Taylorus, cujus emendationes ex ipso natæ pleræque aut leviculæ, aut manifesto falsæ sunt, vix tres quatuorve in toto agmine capitales, quarum ei magna sit habenda gratia, quibus inveniendis non aliud quodcunque par fuisset ingenium. Taylor si diligentius editionem Manutii aut Feliciani inspexisset, non reprehendisset toties Wolfium ob novitatem lectionis, quasi Wolf de suo lectiones quasdam esset commentus, dudum ante a Manutio proditas.

Tria omnino vidi hujus editionis Tayloranæ exempla, quorum unum, quod est penes Thomam Krebsium, V. C. Rectorem Scholæ Provincialis ad Grimmam, observationibus Flavianis et Decretis Romanorum pro Judæis nobilitatum, tenebat aliquid, quod in duobus reliquis non animadverti; scilicet post finem orationis in Leptinem, p. 63. ubi in aliis exemplis Taylori in illam orationem annotationes incipiunt, incipiebant scholia græca in illam orationem, pro more editionis Francfurtanæ. Paginæ hæ duæ 63. et 64. impletæ erant illis scholiis, minutis, non tamen minimis, neque deformibus typis. Tum charta singularis erat adjecta cum iisdem numeris 63. et 64. tenens initium notarum in Leptineam. videtur Taylor primum voluisse scholia græca cuique orationi subjicere; deinde vero ab illo proposito destitisse, et illa scholia universa quinto suæ editionis volumini reservasse.

Nefas sit specimen silentio prætermittere, quo Taylor hanc editionem suam annuntiavit. Oratio est Demosth. in Midiam cum oratione Lycurgi in Leocratem edita Londini A. 1743.

SECT. XI.

De editionibus singularium orationum Demosthenicarum.

Commemorandum nunc erat judicandumque de singularium orationum Demosthenicarum editoribus, cujusmodi fuerunt Dounæus, Freindius, Brooke, Mounteneyus, et nuperrime Harlesius. Verum aliis carui, (ut Freindii editione orationis pro corona) aut nihil illi novi attulerunt, ut idem Freindius, quod intellexi ex inspectione brevi libelli ab eo editi, et vereor ne idem de Brookio quoque et Mounteneyo sit statuendum; quorum tametsi ad manus essent opuscula, parum tamen illis usus sum, quod viderentur bonæ frugis parum exhibere. Dounæus onerasse Demosthenem scholiis, fortasse non prorsus inutilibus, videtur, sed parum ad rem criticam facientibus. Harlesio, V. C. apud Coburgenses professori literarum humaniorum optime merenti, non possum facere, quin hoc loco publice gratias agam et pro elegantissimo munusculo, quo rem universam literariam, sed scholasticam inprimis, beavit edenda cum commentariis Taylori suisque oratione pro corona, et pro honore mihi habito, qui dignatus sit meis ad illam orationem animadversionibus locum dare, eoque gustu quodam mearum in Demosthenem lucubrationum viros doctos imbuerit.

SECT. XII.

De Demosthenis versionibus.

Antequam ad codices mstos Dem. transeo, prius de latinis interpretationibus singularium quarundam orationum Dem. agam. nam de Wolfiana universi Dem. quid attinet dicere, quæ est in vulgus nota, et de qua jam supra, cum de Wolfiana editione ageremus, sæpe commemorandi locus est datus. Meum denique non est judicare de versione, qua pæne nusquam ad hoc diei usus sum, et rarissime attingo latinas græcorum auctorem versiones. Universe persuasum mihi habeo bonam esse. Si nævis quibusdam obsidetur, ecquid est rerum humanarum omnium vitii expers? eccui uni tam longo in opere somnus non obrepat? Horum igitur interpretum quia pæne nihil unquam neque vidi, neque usurpavi, necesse habeo quicquid est hujus notitiæ ex Andreæ Schotti Parallelis supra laudatis repetere, qui cap. VI. de interpretibus Demosth. egit. ubi postquam de Wolfiana disputasset, sic pergit: singulas vero antea orationes exercendi forte styli gratia, ac plerique aliud agentes converterunt; Philippicas quidem quatuor Paulus Manutius, homo disertus, reddidit, olynthiacas vero plurimi Io. Camers, Vitus Amer-

pachius, additis ab utroque scholiis, Iacobus Grifolus Lucinianensis, qui et Philippicas duas et unam de pace interpositam reddidit. De pace orationem quoque vertit Justinus Goblerus, et Petrus Bracchus Placentinus, qui et eam de Cherrhonesi rebus. De classibus Ioannes Lonicerus. Contra Androtionem Bassianus Landus Placentinus. Contra Leptinem de immunitate Petrus Nannius Alemarianus. Plures in Basiliensi editione interpretes, si voles, leges. Hæc Schottus. Scil. in editionis primæ Wolfianæ calce multorum interpretationes singularium oratt. Demosth. leguntur, quæ in postrema omissæ sunt. Post illa Schotti tempora accessit hoc sæculo Lucchesini interpretatio Philippicarum edita Romæ A. 1712. in 4to. cum texto græco, et notis criticis historicisque. Io. Vincentius Lucchesinus fuit Patricius Lucensis. Videtur periculum facere, aut exemplum dare voluisse conferendæ ad Dem. tullianæ facundiæ, unaque interpretationis Wolfianæ castigandæ, qui conatus quomodo ipsi cesserit, nunquam quæsivi. viderint alii. Dorvillius quidem ad Charitonem p. 177. eam improbat.

De francica Tourellii aliorum esto judicium, item de britannica Lelandi, quibus ambabus carui. Sed ambas laudari video, neque detractum ibo illam ipsis laudem, quamquam me non fugit, quid de laudibus statuendum sit, quas nostri Journalistæ, aut venales illi homines, aut de rebus parum cognitis temere judicare soliti, spargunt. De mea germanica; quam factio quædam hominum improborum et indoctorum, sodalitium gladiatorium aut piraticum, vexavit et infamavit, non quod a sententia Dem. aberrassem, non quod eam minus perspicue reddidissem, sed 1) quod non ea essem dictione germanica usus, quam ipsi solam probant, qui volunt belluli, et omnis elegantiæ arbitri esse. 2) quod sæpe locorum periphrasten potius, quam interpretem egissem. 3) quod in animadversionibus Demosthenem sæpe acerbius perstrinxissem; egi causam meam in præfatione ad volumen tertium hujus interpretationis. Secundum quam præfationem nemo fuit, qui hisceret. obmutuerunt umbratici illi, e latebris, ut latrones saltibus insidentes, tela in prætereuntes conjicientes; victi vi veritatis, qua argumenta mea prævalent. Nescio an censuræ illius iniquæ in D. A. D. B. auctor fuerit inimicus tectus vultu verbisque amicum simulans. Ejusmodi libelli menstrui sunt buccina diaboli, vel Erynnios, aut Bellonæ, ut veteres loquebantur, cujus boatum cum audieris, suspiceris quis inflarit. unde simultates et contentiones. Melius egomet ipse novi meæ interpretationis nævos, quam illi omnes, qui eam carpserunt. Sed meliorem profecto nemo illorum omnium condat, neque condet. Erunt fortasse qui in dictione mea germanica aliquid tentent, ungues ei infigant, scalpant, poliant, voculam unam, quæ ipsis asperior et immundior videatur, cum alia, si dis placet, mundiore et exquisitiore

mutent, et sic se Demosthenis ferant interpretes, reapse sint plagiarii. Exspirabit in ejusmodi ineptiis et titivillitiis omnis eorum circa Demosthenem germanice reddendum molitio puerilis. Facere tamen non poterunt, quo minus constet inter omnes, et res ipsa clamet, eos, si qui erunt, vitio a semet creatos interpretes Demosthenis vernaculos e mea demum interpretatione didicisse Demosthenem intelligere atque convertere. Ante me nemo de Dem. germanice reddendo cogitavit, post me erunt procul dubio, qui certatim eum reddant. Sed de voculis inter se contendent, rem omnes mihi debebunt. Interim se novos, et, si dis placet, meliores ferent interpretes; et a venalibus Ephemeridum scriptoribus, quorum aut fames, aut invidia, aut gratia, aut studium partium agit et gubernat stylum, laudibus in cœlum efferentur. Quos equidem et sibi ipsos placere, et ab aliis commendari facile patiar, meum opus examini intelligentium, et ab animi perturbationibus sanorum relinquens, mercedem benefacti a deo, et a conscientia ferens mea satis magnam, tametsi homines aut stulti, aut imperiti, aut excsi me mihique infesti, negent.

SECT. XIII.

De Commentariis in Demosthenem.

Commentatores in Demosthenem recentioris ævi nullos novi præter eos, quos jam nominavi, Wolfium, Taylorum, qui duo sunt principes, et istos minoris dignitatis, Lucchesinum, Tourellium, et Lelandum. Nam Schottus, Petitus, Valesius, Salmasius, tametsi locos Demosthenis multos exposuerunt, tamen professis interpretibus haud videntur annumerandi. Veterum nulli ad nos pervenerunt in Demosth. commentarii, præter illa, quæ sub Ulpiani nomine circumferuntur, fragmenta, alia in aliis codicibus, plura, pauciorave, deteriora aut meliora. Multi olim scholia in Dem. scripsere. Meminit Dionysius Halicarn. [Callimachi alicujus vetusti enarratoris Dem. II. 171. 6. e quo loco paret, jam Dionysii ætate conditum fuisse hunc, quem hodie habemus, quasi canonem Demosth. orationum. Fabricius Bibl. Gr. T. I. p. 928, hos commemorat his verbis [Cœlii Calactini Siculi rhetoris σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος. σύγκρισις Δημ. καὶ Αἰσχίνου. liber περὶ Δημοσθένους, ποῖοι αὐτοῦ λόγοι γνήσιοι καὶ ποῖοι νόθοι, tum ὑπομνήματα Zosimi Gazæi, Zenonis Zitiei, non Stoicorum principis, sed rhetoris, et Sallustii sophistæ in Demosthenem, quorum meminit Suidas interciderunt.] Wolf in præfatione ad Ulpiani commentarios. [Sed cum aliorum complurium editos in Demosthenem commentarios, qui sæpe in hoc opere citantur, cujus modi sunt Apsinis, Genethlii, Æsculapii Ale-

xandri, Diocori, Zenonis, Aspasii, et aliorum, e quibus multa in Ulpianum translata suspicor.] In Zenonis ab Ulpiano laudati ætatem inquirit Chapman diss. de Ulpiano §. 4. collocans eum in temporibus Juliani Aug. De Cæcilii commentariis variis in Demosth. et alios gr. oratores v. script. Hist. Phil. Ionsii III. 1. p. 4, 5. quocum conferendus Valkenaer Animadv. ad Ammon. p. 95. qui illum refutat. Antipater Hierapolitanus (v. Fabr. B. G. IX. p. 275.) ὀλυμπιακούς τε ἡμῖν διῄει καὶ παναθηναϊκοὺς (Isocratis et Aristidis) λόγους. Philostratus in ejus vita p. 606. Aspasium rhetorem commemorat Photius in articulo de Demosthene Bibl. n. 265. videtur esse Byblius, Sophista, æqualis Aristidis, v. Fabr. IX. p. 667. ubi et alii Aspasii. Asclepius Sophista Fabr. IV. p. 479. conf. T. IV. p. 5. De Genethlio v. Suid. apud Fabr. IX. p. 705. 9. Ulpiani varii Fabr. IX. p. 815. Apsinæ varii Fabr. IX. p. 859. Hermogenis opus περὶ μεθόδου δεινότητος non absolutum ab ipso, sed auctorem ejus Minuciano atque Apsini multum debere, tradit Matthæus Camariota in Compendio Rhetorices p. 22. Plures fuere Apsines rhetores—forte est Apsines Phœnix Gadarensis—v. Fabr. IV. p. 459. 460. Cruda hæc, et indigesta, ut videtis, ex adversariis, ut illuc retuleram, repetii, materiam, in qua digerenda posteri editores elaborent.

SECT. XIV.

De Codicibus manuscriptis Demosthenis, quibus superiores usi sunt editores.

Venio nunc ad codices calamo exaratos, quibus aut alii ad edendum et emendandum Demosthenem, aut ego in hac condenda editione usus sum, aut quorum ad nos pervenit notitia.

Quibus e codicibus Aldus suum Demosthenem ediderit, primus editorum omnium, haud constat; unumne secutus exemplum, an e pluribus delegerit lectionem locis quibusque meliorem, quæ sibi, aut Carteromacho, videretur, et quonam illi codices devenerint; supersint adhuc, an perierint. Quodsi unus fuit codex, e quo Demosthenes primitus est ab Aldo editus, non ex optimis, sed neque e pessimis fuit, sed e genere medio. Tribus se codicibus in universum fuisse usum testatur Aldus in indice, loco eo, quem supra attulimus. Non magis scimus, quinam fuerint codices, quibus usus est Felicianus, quot numero, unde sumti, quo delati. Certum hoc est multas bonas lectiones illinc petitas. multos locos in Aldina laborantes vitio sanatos esse feliciter. Paulo ante Felicianum criticam Demosthenicam exercuit Io. Obsopœus, non infeliciter, homo industrius, edendis Polybio et Heliodoro erotico de literis optime meritus, sed ingenio critico non satis instructus. quamquam illo

tempore græca critica progerminare modo incipiebat. Accedit quod codex Dem. Pannonicus, qui ei in manus venerat, non esset optimæ notæ. Videtur ille codex in bibliothecam Augustam, quæ Vindebonæ est, illatus esse. Paulus Manutius num suæ editioni codices adhibuerit novos, a Feliciano non usurpatos, dubium est; et pene negem. Wolfius ad suam certe nullos adhibuit codices mstos, quod equidem majorem in modum in eo miror, qui ætatem ea in urbe degeret, ubi copia ipsi esset sex codicum demosthenicorum, et in his omnium, quotquot hodie cogniti nobis usquam exstant, sine controversia nobilissimi, antiquissimi, et emendatissimi. Sedens ad fontem, aut ignoravit eum, aut nil curavit inde haurire. quæ secordia! Postquam jam excusa esset typis editio sua, tum demun in mentem ei venit, esse in urbe, ubi literas ipse publice profiteretur, membranas Demosthenis vetustas, forte non indignas, quæ conferrentur. Commisit negotium alii, homini docto quidem illi, neque ignavo, excusatione usus, probabili futura, si vera fuisset. Verum copiosius de subsidiis Demosth. dicam paulo post, quibus uti potuisset Wolf, si voluisset. Sed condonemus hanc culpam multitudini laborum, quibus obrutus erat bonus ille vir, sorte usus, ætate sua, communi etiam hodie illis, qui jumenta sunt librariorum, quorum cupiditati operam suam in libris edendis addixerunt, ut eos locupletent, ipsi interim fame pereuntes, aut, si bene rem gerunt, cum nonnullo rei familiaris emolumento, famæ facientes jacturam, cum necesse sit opera, non scribere, sed evomere. Condonemus etiam sæculi istius ruditati, tum nondum adsuetæ ad diligentiam criticam. Quam primus adhibuit Demostheni Guil. Morellus, vir egregius, idem tamen Wolfio æqualis, et eadem ætate saxum cum ipso volvens Demosthenicum. Octo codices ille cum Herwagiana prima contulit, et lectiones ex illis a se enotatas in margine suæ editionis retulit, cum nota cujusque codicis, unde lectio quæque sumta esset. Codices illos literis alphabeti græci designavit, primum litera α, secundum litera β, et sic porro. Horum codicum notitiam e Tayloro repete, si placet. Verum non processit hæc Morelli diligentia ultra partem illam, quæ ipso adhuc superstite excusa fuit. Supersunt illius diligentiæ vestigia quædam adhuc in oratione de falsa legatione. In insequentibus plane exspiravit. In illa parte Dem. Lutetiani, quam Lambinus curavit, aut nullos ille codices inspexit, aut perraro inspexit, sine indicio quidem reliquit lectiones, si quas illinc excerpsit. multo rariores sunt jam lectiones variantes, quam in parte a Morello curata, et plerumque e fontibus vulgaribus haustæ. Sed hac de re jam supra questus sum. Post intervallum centum et septuaginta fere annorum prodiit Taylor, a quo pæne perfectam poteramus editionem Dem. sperare. Extulit eum sæculum multo pluribus artis criticæ adminiculis instructum,

quam fuit sæculum XVI. Aderat ei non contemnenda copia seu librorum calamo exaratorum, seu variantium ex iis excerptarum. quarum indicem ejus præfatio exhibet, in calce nostri operis, una cum aliorum præfationibus, a nobis reddenda. Sed nimia ei cunctatio offecit, nescio quibus a causis profecta. Interim judicia quædam ejus de codicibus quibusdam, qui ei præsto erant, hic referamus. Altempsianum scholiis ait contaminatum esse, p. 147. 37. et 40. Baroccianum ait ex Augustano primo exscriptum esse, aut contra hunc ex illo, p. 328. 27. in quo falli virum doctissimum ex eo constat, quod Baroccianus leges et decreta habet, quæ desunt Augustano. Augustanum hunc, Vindobonensem et Wolfenbuittelensem fere ubique inter se consentire, vere affirmat, item in oratione Leptinea Augustanum et Harleyanum. Tandem edendi Demosthenis ad me devenit sors, faxit deus, ut ea mihique publiceque secunda fuerit. Quod ad opus elaborandum quibus accesserim instructus copiis, meum nunc est dicere. quod faciam hoc copiosius, quo parcius de illis codicibus aliorum, quos usurpare mihi non licuit, necessario disputavi. Sed antequam illuc veniam prius commemorabo codices Demosthenicos, quos alibi exstare proditum est memoriæ.

SECT. XV.

De codicibus Demosthenis in bibliothecis passim exstantibus.

Non est animus Bibliothecam bibliothecarum Montfauconianam, aut Coislinianam, aut Bandinii Florentinam, aut Catalogum mstorum magnæ Britanniæ exscribere, et numeros proponere codicum demosthenicorum, qui dicuntur in bibliothecis Vaticana, Medicea, Ambrosiana, Vindobonensi, Leidana, Gallicis, Hispanicis, publicis privatisve reperiri; quos omnes utique expediebat a sedulo editore Demosthenis non perfunctorie perlustrari, sed diligenter percenseri et cum editis comparari. Nullum enim dubium est, magnum ejus rei fructum laturam esse remp. literariam. Paucos solummodo commemorabo codices minus forsitan publice notos, quorum notitiam fors fortuna inter legendum cum obtulisset, in adversariis annotavi. Quorum e numero est

Breslaviensis, pars bibliothecæ, quæ quondam fuit Rhedingeri, nunc in gymnasio, quod Breslaviæ est, Elisabetano asservatur. Hujus codicis roganti mihi copia negata est. notitiam ejus per literas mihi dedit Arletius V. C. Rector illius Gymnasii. unde intellexi, codicem illum quondam Andreæ Dudithii fuisse, et Philippicas cum oratt. pro corona et de falsa legatione cum scholiis multis tenere.

Dorvillius in Annotationibus ad Charitonem p. 687. et 698. codicis sui mentionem facit.

Penes Eliam Obrechtum, professorem quondam Upsaliensem, fuisse codicem Demosthenis, intelligitur e Normanni annotatt. ad Aristidis artem rhetoricam p. 274.

Petrus Possinus, Decanus S. Gudilæ Bruxellensis, habuit antiquum codicem Dem. qui recensetur a Fabricio Bibl. Gr. T. XII. p. 313. in quo orationum alius est ordo, quam in vulgatis libris nostris. Commemoratur ibi oratio quædam Dem. *de largitione*, quæ videri queat inedita. Sed profecto nulla est alia, quam oratio de corona trierarchica. Idem Pantinus habuit alium quoque Dem. codicem, sed inchoatum solummodo. v. p. 316. n. 40.

Sambuci codicem laudat Wolf ad p. 145, *5*. et in ea, quam nos usurpamus, farragine.

H. Scrimgeri, Scoti, Professoris quondam Juris apud Heidelbergenses, schedas in calce suorum ad oratt. Dem. et Æschinis adversarias commentariorum commemorat Wolf. Non fuit codex vetustus penes Scrimgerum, sed schedæ, in quas Scrimgerus retulit lectiones variantes e codice Dem. nescio quo a se excerptas, cum intermistis ipsius Scrimgeri conjecturis.

SECT. XVI.

De codicibus mstis Dem. quibus ego in hac editione usus sum.

Profligatis itaque his, quæ præmittenda videbantur, nunc tandem ad codices mstos devenio, quibus ipse sum usus, aut post alios, aut solus. Non erat animus initio Demosth. edere, sed solummodo animadversiones ad eum. Post editum quintum volumen animadversionum ad græcos auctores cum decrevissem sextum edere, dubitabam utrum in id animadversionum ad Constantini Porphyrog. Ceremoniale Byzant. reliqua, quæ nondum sunt typis vulgata, an animadv. ad Demosth. conjicerem. Sed videns Demosthenica non posse uno parvo volumine comprehendi, otioque carens illa Constantiniana recognoscendi et expoliendi, distuli in aliud tempus editionem hujus sexti voluminis, animumque totum ad Demosthenem ornandum conferre cœpi. Quare primum literis ad Oeffelium V. Ill. Consiliarium Serenissimi Electoris Bavariæ et bibliothecæ Electoralis, quæ Monachii dedicata est, præfectum, datis anno 1765. exeunte, rogavi, ut Demosthenis codicem Bavaricum ad me mitteret. Acceperam scilicet ab amico meo Cobero, qui nunc literas in gymnasio Budissano docet, cum paulo ante id tempus e peregrinatione Bavarica et Italica domum redisset, servari

Monachii codicem Demosthenis egregium, cujus copiam me facile impretaturum ab Oeffelio, viro mirifice humano et ad communicandum copias literarias, quibus abundet, facili. Neque fefellit me ista spes. Misit enim ad me Oeffelius, cujus benignitatem et officiositatem oratione satis prædicare non possum, mense Aprili A. 1766. codicem, de quo statim pluribus dicam. Hic codex primus est mstorum demosthenicorum, quibus usus sum. hic me cœpit docere rationem criticæ Demosthenicæ exercendæ, illius puta, quæ circa lectiones varias versatur e libris vetustis, seu mstis, seu impressis eruendas. Prosper in hac re successus animum mihi addidit plura præsidia hujus generis circumspiciendi. Cum itaque didicissem præstantiam membranarum demosthenicarum, quæ Augustæ Vindelicorum servantur, cum prædicatione aliorum, tum usu meo, rogavi virum celeberrimum Iacobum Brukerum, ut earum copiam mihi faceret. Dedit hoc precibus meis vir humanissimus, sed per errorem nescio quem, cujus tamen secundæ fortunæ gratiam habeo, factum est, ut pro membranis illis antiquis, codex aliquis multo recentior, quem *secundum* appello, ad me mitteretur sub exitum A. 1766. Defunctus labore eum conferendi, remisi, et denuo rogavi copiam illius antiquioris et præstantioris, quem anno pæne toto A. 1767, mecum habui. Remisso item hoc, simul tres Augusta ad me missi sunt, ii, quos *tertium*, *quartum* et *quintum* appello.

Hæ sunt copiæ codicum mstorum, quæ hanc mihi editionem adornanti ad manus fuere. Sigillatim nunc eorum quemque describam.

SECT. XVII.

De Augustano primo.

Ab Augustano primo, omnium nobilissimo, initium merito facio, qui quod nunc mihi ad manus non sit codices meos recensenti, id vero in primis ægre fero. Quicquid enim de eo dicam, e memoria repetendum est, quæ fluxa et labilis est. Codex est ille, qui in Catalogo Ehingerano p. 763. in Reusnerano p. 78. n. 2. sic recensetur *Demosthenis codex vetus cum commentariis Ulpiani, sed hinc inde mutilus et lectu difficilis.* Eadem pæne scripta erant a nescio cujus manu in primo folio illius codicis, cum absurda et ignominiosa hac nota, *qui codicem hunc tractet, pro thesauro carbones inventurum.* Quæ quicunque scripsit, quamquam vereor, ne Wolfius ipse scripserit, næ is ipse semet infamavit et stultitiam suam denudavit, de rebus incompertis temere judicans, et ea elevans, quorum præstantiam ipse suo usu non didicisset. Codex est in quarto pæne quadratus, spissus, totus membranaceus, et ab eadem manu, si decem folia exceperis a manu recentiore suppleta, exaratus, sæculo, ut

mihi videtur, X. aut XI. literis majoribus, lectu facillimis, perspicuis, planissimis, non multis abbreviaturis. Simillima est scriptura hujus codicis Augustani scripturæ codicis illius, cujus ectypon æri incisum exhibetur p. VI. Catalogi mstorum Bibliothecæ Venetæ D. Marci, n. XCIV. item scripturæ codicis Nicetæ Chirurgicorum Medicei, unde Antonius Cocchius specimen æri incisum exhibuit in fronte Chirurgicorum græcorum, prorsus eadem forma et magnitudo literarum, atque in Niceta; item speciminibus ex ære cælato expressis Catalogi mstorum græcorum Mediceorum a Bandinio editi, Tomi primi tabulæ tertiæ num. 2. tabulæ quartæ n. 2. tabulæ sextæ n. 5. ut alia taceam similia specimina ex ære expressa, quæ olim aliquando vidi passim, ut in Evangeliario quadruplici Blanchini. Continet pæne totum Demosthenem et nescio an olim tenuerit omnia, antequam mutilaretur. Compactus est a bibliopego germanico, tectus corio suillo, non in græcia ipsa, sed sæculo, ut videtur, decimo sexto demum. id quod patet e trajectione foliorum quorundam. Desunt illi p. 92. epistola Philippi, 621. in Stephanum orationes duæ. 638. or. in Evergum et Mnesibulum. 672. or. in Callippum. 726. or. in Neæram. 745. oratio funebris. 750. libellus amatorius. 758. prooemia, et denique 777. epistolæ. deest quoque Aug. primo magna pars orationis in Bœotum super nomine a p. 577. 18. ad p. 579. 26. Ab initio mutilus est. Incipit a κοπτόμενοι p. 14. 7. ad ὀκνεῖτε ἐξιέναι p. 17. 4 tum est lacuna usque ad p. 25. 14. ubi a κατέλιπον duo sunt folia procedentia ad p. 30. 15. hæ paucæ sunt reliquiæ superstites in parte prima Demosthenicorum operum. Supplevit autem deficientia pleraque manus recentior a p. 5. 8. inde usque ad p. 35. 7. decem foliis. Ab hac nova manu exarata appellare soleo in libro variantium *supplementum Augustani primi*. A p. 35, 7. inde reliqua omnia ad finem usque vetusta manus primigenia exaravit. In extremo fine codicis demum duo reperiuntur folia mirum in modum a vermibus corrosa, fumoque et pulvere sordidata et denigrata, ut vix legi queant a p. 4, 11. ἡμᾶς πλεῖν ad p. 6, 5. τὶς οὕτως. Orationes in hoc codice sese consequuntur non ordine vulgari, sed hoc: Philippicæ omnes, eodem ordine, quo in libris vulgatis. in Androtionem. in Midiam. in Aristocratem. pro corona. de falsa legatione. in Timocratem. in Leptinem. in Aristogitonem. in Cononem. in Calliclem. in Olympiodorum. in Dionysodorum. in Aphobum duæ. pro Phano. in Onetorem duæ. in Pantænetum. in Lacritum. in Nausimachum et Xenopithem. in Phormionem. in Zenothemin. pro Phormione. in Apaturium. οἱ συμβουλευτικοὶ (a p. 25. ad 130.) pro corona trierarchica, quæ oratio bis in hoc codice est scripta, locis inter se procul dissitis, et cum mirifica lectionum discrepantia, ut exempla hujus orationis e codicibus diver-

sarum editionum sumta videantur esse. universo posterius exemplum priori est emendatius. Sunt tamen loci quidam rursus in priore emendatiores, quam in posteriori. post illam orat. pro trierarchica corona sequitur or. in Macartatum. in Leocharen. in Bœotum de nomine, tum de dote. in Spudiam. in Timotheum. in Nicostratum. in Phænippum. in Polyclem. in Eubulidem. in Theocrinem. in Evergum et Mnesibulum. Sed hujus adest solummodo initium. Ordo in digerendis oratt. Dem. spectatus ab hoc librario aut nullus est, aut certe parum diligens. Primo loco posuit Olynthiacas, tum philippicas, deinde publicas, quarum prima fuit ratione ætatis, et ab antiquis primo loco posita illa in Androtionem; denique privatas, sed privatarum rursus sunt aliquot classes, quas inter se permiscuit librarius Augustani codicis. Ingessit enim in medias τοὺς συμβουλευτικούς. Veteres, a quorum modo dividendi recessimus, ita solebant orationes Dem. distribuere, quæ distributio servata est in Bavarico codice, ut aliæ essent λόγοι ὀλυνθιακοὶ, alii φιλιππικοὶ, alii συμβουλευτικοὶ, alii δημόσιοι, alii παραγραφαὶ, alii ἐπιτροπικοὶ, alii ἰδιωτικοί. Quæ sint Olynthiacæ, quæ Philippicæ, cum constet inter omnes, nil attinet dicere, οἱ συμβουλευτικοὶ sunt περὶ συντάξεως. περὶ συμμοριῶν. ὑπὲρ μεγαλοπολιτῶν. ὑπὲρ ῥοδίων ἐλευθερίας. περὶ τῶν πρὸς ἀλέξανδρον συνθηκῶν. Orationes in causis publicis dictæ sunt, in Bavarico quidem codice hæ, et hoc ordine: κατὰ ἀνδροτίωνος. περὶ τοῦ στεφάνου. περὶ τῆς παραπρεσβείας. πρὸς λεπτίνην. κατὰ μειδίου. κατὰ ἀριστοκράτους. κατὰ τιμοκράτους. κατὰ ἀριστογείτονος. Epitropici sunt, seu de gesta sui tutela, oratt. duæ in Aphobum, pro Phano, et duæ in Onetorem. Paragraphæ seu exceptoriæ, quibus defenditur, causam ad forum omnino, aut ad hoc forum, non posse vocari, sunt hæ, in Zenothemin, in Apaturium, in Phormionem, in Lacritum, pro Phormione, in Pantænetum, in Nausimachum. Idiotici seu de causis privatis agentes sunt reliquæ omnes. Hic est ordo codicis Bavarici, non omnino limatus ille quidem, vetustus tamen. Melius tamen Augustanus, quod in capite privatarum causarum orationem in Cononem posuit. Solebant enim veteres, ut publicarum primam loco, non præstantia principem, facere Androtioneam, sic privatarum in capite ponere Cononeam, ut omnium ex hac classe nobilissimam. Hæc pauca de ordine orationum Dem. atque distributione in libris vetustis obtinente. Nunc redeo ad reliqua exsequendum, quæ de codice Augustano dicenda supersunt. Carebat plerumque spiritibus et accentibus. Rara apparebat manus correctrix. Locus unus a nova manu erat suppletus liquore viridi p. 673, 32. Paragraphis distinctæ erant orationes. indicium novæ paragraphi erat litera extra versum prominens, etiam in media voce. de quo more vid. Vales. ad Eusebium. plerumque non male distributæ erant hæ paragraphi,

interdum tamen etiam admodum absurde, in media sententia. crebræ alias, alias raræ. breves quædam, aliæ longiusculæ, ut sæpe nulla ratio appareret hujus in dividendo inconstantiæ. Ego tamen, ut de veterum ratione libros Demosth. distinguendi nobis constaret, servandas atque repræsentandas hac editione mea duxi illas distinctiones. Itaque paragraphorum initia, quæ erant in codice Augustano, designat editio nostra † apposita, ut paragraphos Bavarici § quæ sunt illis multo rariores. ubi uterque codex consentiebat in eadem distinctione, ibi ambo istæc signa sic copulavi §†. Scholiis oppleti erant margines, usque ad Timocrateam. nam posterioribus adspersæ, paucæ, et a nova manu, scriptura indocta, quæ legi non posset. Scholia hæc alia in Ulpianeis leguntur, alia in his desiderantur. Edidit ea Wolfius, sed pessima fide. Pro verbis Scholiastæ alienissima, a sana ratione et ab usu linguæ abhorrentia, pro lubitu, mira et immani licentia, non monito lectore, ingessit. quod facinus ei non ignosco, tametsi operam Demostheni ab eo navatam magni facio. Vix puto quemquam in ullum auctorem veterem tanta importunitate grassatum esse, ne P. Castellum quidem in Ammianum Marcellinum, quam grassatus est Wolf in hæc scholia. Fidem faciet editio nostra me rem oratione non exaggerare. Nulla ibi orationum argumenta, nisi in Olynthiacis, quorum varietatem enotare festinans oblitus sum. Iota quod nos subscribimus, ille Augustanus semper habet literæ ad latus adscriptum, ut e. c. *βουλῆι, ἀγορᾶι, ζημιωθῆι*, unde multarum mendarum origo potest explicari. Supplementum illud in Philippicis, quod in libro variantium supplementum Aug. primi appellare soleo, scriptum erat literis multo minutioribus, creberrimis compendiis, pallidiore atramento, in membranis multo tenuioribus et candidioribus, quam erant reliquæ. nam membranæ, quæ supersunt a vetusta manu conscriptæ sunt crassiores et subflavæ a vetustate. commata nulla sunt, sed ubique puncta, ut in plerisque codd. mstis quos vidi. plerumque dat *γίνεσθαι* pro *γίγνεσθαι, πάντα* pro *ἅπαντα. γινώσκειν* pro *γιγν. αἰεὶ* pro *ἀεί*. Paucissima compendia scripturæ, ut $\overset{\Delta}{\omega}$ pro *ὦ ἄνδρες δικασταί·* $\overset{\Theta}{\omega}$ pro *ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι*. terminationes *ων* et *ους* et *ας* et aliæ similes sæpe compendiis repræsentatæ. scholia contra scatebant compendiis, et erant lectu difficillima. unde nunquam me expedivissem, nisi Simon Fabricius præisset, cui debeo, quod istos mirificos ductus extricare potuerim. Fabricium hunc, quisquis fuit, quem aliunde, nisi per Wolfium, non novi, necesse est hominem fuisse doctum, et navum, et fidum, et mirifice laborum patientem. Sed fructu laborum et eum et nos fraudavit Wolfii dementia, qui in schedis Fabricii pro lubitu mutavit, ingessit, trunca-

vit, ut pæne furiosum, inconsultissimum certe, se gesserit, fidemque suam omnem everterit. Apostrophos amat ille codex ut ταῦτ' pro ταῦτα, ἐστ' pro ἐστὶ, etc. Leges et testimonia, formulæ denique pleræque desiderantur. Quo fit, ut nequeam Tayloro assentiri affirmanti Baroccianum et Parisinum primum, in plurimis Aug. pr. consentientes, ex eodem fonte haustos esse. nam quæ formulæ desunt Augustano, eæ sunt in illis. Lectionum hujus codicis vix tertiam partem dedit Wolf, seu quod Simon Fabricius eas prætervidit, seu quod Wolf, a Fabricio enotatas, expunxit, leves, et editione indignas judicans. Sæpe quoque falsas ei imputavit, quisquis fuit, seu Fabricius, seu Wolf, seu operæ Episcopianæ. Sæpe suum de illis judicium interposuit, non Fabricius, sed Wolf. Sæpe quoque suas conjecturas immiscuit. Conjecturas lectionis varietati Fabricianæ immistas, aut omnes, aut plerasque, a Wolfio profectas esse, documento est locus in orat. in Leocharem p. 613. 5. ubi in lectione Fabriciana et in annotatt. Wolfianis eadem profertur conjectura. Lectiones illas a Wolfio editas cum tractarem, sæpe fiebat, ut sedes earum, tametsi totis horis quærens, reperire non possem. Cœpit itaque me desiderium usurpandi hujus codicis, ut saltim scirem, quo lectio quæque referenda esset. Sed multo uberiorem tuli fructum hujus codicis, ut eo sum potitus. Statim enim mihi constitit, Wolfium seu nescisse eo recte uti, seu nil curasse, et alias secorditer, alias mala fide egisse. Quamquam egomet ipse vereor ne multa meam attentionem fefellerint, in ista festinatione. collationem enim hujus codicis ineunte Maio A. 1767. cœptam vergente Augusto ejusdem anni absolvi. neque fieri potest aliter. negatum est homini, ut omnia cernat, ut nihil eum fugiat, præsertim alio prælegente, ubi multæ soni similitudines in diphthongis, in literis ejusdem soni, ut ο et ω, δ et τ, aures fallunt; item si audias legentem ἀναλισκόμενον e. c. non possis aure internoscere sintne duo ista vocabula, ἂν ἁλισκόμενον, an unum solummodo. bona tamen fide asseverare possum me multo et copiosiorem et fideliorem dare codicis Augustani collationem, quam ad hoc diei habuimus Wolfii beneficio. Jam dudum ante mihi constiterat e Constantino meo, quam expediat, a diversis easdem membranas iterum iterumque excuti. Eum ante me cœperat edere I. H. Leichius V. C. et vita diuturniore dignus. Sed haud pauca in ea parte Constantini, quam edidit, temeraverat, alia omiserat. quod deprehendi exemplum typis excusum ad membranas ipsas exigens. Ab eo tempore cœpi colligere exempla librorum, qui cum essent e membranis primitus editi, si posteriores eos ad easdem membranas, unde essent editi, exegissent, multæ aliæ et multo meliores lectiones ex iisdem membranis essent prolatæ. Adeatur Fabricii B. G. T. XI. p. 119. fin. et 121. fin. de Prato in appendice secunda ad Sulpitium Severum protulit

varias lectiones ad vitam S. Pauli Eremitæ e codice msti Capituli Veronensis a se diligentius inspecto, meliores, quam ex eodem codice Vallarsius antea minus emendate ediderit. nobile exemplum dat locus Livii L. XLI. cap. 9. a Lambino emendatus, de quo, v. T. VII. Livii Drakenborg. p. 223. 224. Occurrit etiam simile quid Wetstenii prolegomena ad N. T. legenti. Sed locus e memoria excidit, neque nunc inquirere vacat. Quomodo codex hic Augustam pervenit? Haud constat. Conveniunt inter se plerumque Aug. pr. Paris. primus, Vindobon. Wolfenbuttel. Harleyanus, Baroccianus, in multis tamen rursus inter sese discrepant, ut non possint omnes ab uno eodem fonte manasse.

SECT. XVIII.

De Codicibus Augustanis reliquis.

Venio nunc ad Augustanum, quem secundum appellito, qui signatus erat p. 76. n. 11. Continet hic codex, primum Stephanum Byzantinum ex editione Aldi; tum Demosthenis Olynthiacas, Philippicas, suasorias, de corona, et de falsa legatione. Codex scriptus est circa idem tempus, quo Aldus Stephanum et Demosthenem edidit, verumtamen non ex Aldi exemplo impresso. multas enim tenet lectiones ab Aldino diversas. codex est notæ neque optimæ, neque pessimæ. me certe non pœnituit eum contulisse. Scriptus est in Italia a græculo quodam. Cœpi hujus collationem d. 1. Oct. 1766. absolvi d. 17. Febr. 1767.

Tertium Augustanum appello eum, qui Catalogi Reusnerani p. 77. n. 2. signatus est, et Olynthiacas et Philippicas pæne tenet omnes. nam in orat. adversus Philippi epistolam p. 90. 25. in voce αὐτὸς desinebat. codex non magni faciendus, ab indocto, supino et oblivioso librario exaratus, manu sordida: Scholia quædam adscripta passim erant in marginibus liquore rubro, sed ita pallido et evanido, ut legi nequirent. Orationibus quibusdam subjecta erant scholia ex Ulpianeis excerpta, atramento scripta, eodem tenore cum reliquo corpore orationum. Parum mihi profuit hic codex, qui nullas lectiones, bonas quidem, suggessit, quas in aliis non reperissem. Sed idem tanto mihi carior fuit, quod prima pars hujus codicis pleraque tenet Aristidis mirifice pleniora et emendatiora, quam sunt exemplaria vulgata hujus auctoris, unde studebo Aristidi quoque meliorem aliquando dare habitum, si vita suppetet, et deus cœpta fortunabit. Ambo auctores hi, Aristides atque Demosthenes, in Italia exarati sunt, circa tempora nascentis typographiæ, sed a

librariis diversis. Ille, qui Aristiden exaravit, fuit vir doctus, diligens, magnis, pulchrisque literis usus, et facilibus lectu, et ad legendum invitantibus, nisi quod atramentum pallidiusculum oculos fatiget. omnia sine scholiis.

Quartum appello codicem Augustanum illum, qui p. 78. Catalogi Reussnerani n. 8. signatus est, et nil nisi Demosth. or. pro Corona, et Aristidis Panathenaicam tenet. ejusdem ætatis, atque tertius, scriptus item in Italia, id quod charta prodit, medio aut vergente sæculo XV. grandibus literis, et similibus illis, quibus Aristides, de quo modo dicebam, exaratus est, a diversa tamen manu; neque idem librarius videbatur orationem pro corona exarasse atque panathenaicam. Etiam hic codex scholiis caret. Oratio pro corona convenit cum Aug. primo. contuli hunc codicem initio mensis Julii 1768.

Quintum appello Augustanum codicem p. 78. Cat. Reusner. n. 19. signatum, in quarto ordinario, a manu recentissima sæculi XV. exeuntis exaratum, minus pulchris literis, a librario indocto et mirifice supino, sed ex alio optimæ notæ ductus. Convenit cum Augustano primo pæne ad literam, nisi ubi mendis calami conspurcatus est, quibus scatet. Caret item hic scholiis. tenet orationes quasdam Demosthenis nullo delectu, hoc ordine. 1) Epitaphium Demosth. 2) Lysiæ funebrem. 3) Demosthenis duas in Aristogitonem. 4) or. in Calliclem. 5) orationes duas in Aphobum, primam et secundam. 6) orationes duas in Onetorem. Hæc a Demosthene, quorum collationem absolvi die 20. Maii 1768. Quamquam codex hic cum Aug. primo pæne in omnibus consentit, ut videri possit ex eo descriptus esse, nequit tamen inde sumtus esse, quia argumenta habet orationibus præfixa, quibus argumentis primus caret. Habet hic codex etiam alia aliorum, quæ conferre neque otium, neque animus fuit, hæc scilicet. 1) partem Promethei Æschylei. (usque ad p. 43. Henr. Stephani) cum scholiis interlinearibus et marginalibus. 2) odam tertiam Pyth. Pindari. 3) odam secundam Nem. 4) initium Olymp. Reliqua Pindari carent scholiis, præter initium Olymp.

Sextus codex Demosthenis Augustanus cujas sit et quid teneat, nondum novi, sed sciam, ubi potitus eo fuero. nunc enim adhuc eum exspecto. Signatus est in Catalogo Reusner. p. 86. sic: Demosthenis Olynthiacæ cum multis aliis aliorum.

SECT. XIX.

De Codice Bavarico.

Post codices Augustanos dicendum mihi superest de Bavarico, quem illustris vir Felix Andreas Oeffelius pro sua incredibili humanitate Monachio ad me misit, ejusque usum per tres annos et ultra mihi indulsit. v. Epistolam meam ad Oeffelium in fine voluminis quinti Animadvers. ad græcos auctores. Codex hic tenet quicquid hodie superest operum Demosthenicorum eo ordine, quem paulo ante exposui. Non est optimus, sed neque de pessimis, lectionem plerumque præfert Aldinam; sed hoc in illo codice est egregium, quod refertus est, varietate lectionum super versus et in marginibus scripta, spissius initio, rarius circa finem. Qua in varietate haud raro lectiones reperi nullo alio in codice a me deprehensas, easque non contemnendas. In una præsertim oratione, non succurrit nunc qua, hic codex ab aliis omnibus discedit mirificum in modum, plenior est, testimonia dat integra, quæ nostris vulgaribus libris desunt, ut plane ex alio fonte manasse videatur hæc oratio, quam vulgares editiones. Quæ res mihi perquam mira accidit, ut nequeam intelligere unde sic evenerit. Bavaricus plerumque plena et explicata dat vocabula, sine apostrophis, contra quam Augustanus primus, qui apostrophos amat. ut e. c. pro τοῦθ᾽ οὕτω dat τοῦτο οὕτως. nam sæpe dat οὕτως cum ς etiam insequente consona. Exaratus est, teste Cobero meo, cui primam hujus codicis notitiam debeo, et qui oculis iisdem suis tam Monachii hunc Demosthenem, quam eroticos Florentiæ vidit, ab eadem manu, quæ Xenophontis Ephesii et Charitonis Aphrodisiensis codicem Florentinum exaravit, hoc est sæculo, ut existimatur, XII. aut XIII. literis minutis, sed elegantibus et perspicuis lectuque planis in charta bombycina, crassa, flava, per binas columnas. Habebat nonnulla egregia, et inventu rara vetustatis indicia. ut clausulas in fine orationum, non tamen omnium, sed earum solummodo fere, quæ primam et secundam classem ex distributione Wolfiana constituunt, quibus in clausulis indicatur numerus τῶν στίχων: constat hæc vel istæc oratio tot vel tot στίχοις. habet in marginibus item numeros capitum ex vetusta distributione, quæ capita signata erant literis alphabeti græci majoribus Α. Β. Γ. etc. In calce operis etiam has distinctiones veteribus usitatas in majora segmenta seu capita una in tabella repræsentabo, ad paginas nostræ editionis, cum absoluta fuerit. Habet item paragraphos, sed diverso modo divisas, atque in Augustano primo, quas paragraphos ego in editione mea signo § indicavi. Habet tandem et scholia duplicis generis. alia vetustiora, alia recentiora.

Vetustiora initio perquam copiosa sunt, sed quo magis procedit opus, hoc magis decrescunt. In extremas orationes ad privatas causas pertinentes, pæne nulla sunt, et quæ sunt, ex Harpocratione sunt decerpta. In Olynthiacas autem, Philippicas, suasorias, de corona, et de falsa legatione, copiosiora sunt; multa habent inedita, in ipsa editione Parisina deficientia, quæ scholia habet editionum omnium locupletissima. quæ Bavaricus habet edita scholia, ea multo hic leguntur emendatiora, quam vulgo in libris impressis. Scholia recentiora a manu alia, pinguiori et minus eleganti adscripta sunt orationibus duabus, pro corona et de falsa legatione. Horum recentiorum scholiorum pleraque sunt inepta, luce publica indigna, a Moschopulo, ut mihi videtur, profecta. Sed in hac parte, quæ istas, quas dixi, duas orationes tenet, codex hic Bavaricus usu est maxime detritus, propemodum laceratus, et obscuratus, ut pæne dilabatur præ vetustate, et manuum sordibus. Tanto mundior est pars posterior, in qua sunt causæ publicæ et privatæ, ut pars hæc pæne intacta a manibus tractantium videatur. Sed ingens est in hac parte lacuna per plures paginas procedens. Jacuerat codex in loco humido. quo factum est ut pars quædam computruisset. hæc sarta postmodum est a manu recentiore, non inficeta quidem illa, minus tamen, atque vetusta est, eleganti, nescio unde. Post Demosthenem sequuntur Plutarchi vitæ parallelæ aliquot, ab eadem antiqua manu, illa scita et venusta, sed atramento pallidiusculo, ut ægre legantur. In extremo fine legitur Synesii disp. de insomniis cum commentario Nicephori Gregoræ, a manu scripta multo antiquiore, in chartis longe aliis, literis horridioribus, cum nescio quibus ex Aristotele fragmentis.

SECT. XX.

De codice Meermanniano.

Gerardus Meermannus, Vir et honoribus et meritis de Juris prudentia nobiliori illustris, e bibliotheca sua codicis demosthenici copiam mihi fecit, tenentis cum quatuordecim philippicis etiam duas adversus Æschinem. codex est in charta bombycina exaratus, manu, non illa quidem inelegante, sed indocta, superiori sæculo, ut videbatur, nescio quo e libro, non optimo quidem illo, exscriptus. quod cum mihi e collatione Olynthiacarum constitisset, obrutus aliis multis negotiis, cito remittendum duxi codicem ad dominum. Specimina tamen ejus in libello variantium dabimus. Gratia tamen humanitatis mihi in hoc codice communicando demonstratæ nihilo minor penes nos domino codicis manet, ac si omnium codex ille præstantissimus fuisset.

SECT. XXI.

De libro Weimarano.

Interdum affero quædam e libro Weimarano, de quo mihi paucis dicendum superest. Bartholomæus, V. C. Bibliothecæ ducali, quæ Weimaræ est, præfectus, vir perquam officiosus et humanus, cum audivisset me Demosthenis edendi cepisse consilium, ultro ad me mittebat mense Januario Anni 1766. exemplum editionis Aldinæ ex illa, cui præest, bibliotheca ducali, cui exemplo Aldino, quod olim penes Marquardum Gudium fuit, sed a C. S. Schurzfleischio, id quod manus ejus testatur, in bibliothecam ducum Weimarensium illatum, adscriptæ erant a duobus diversis, altero antiquiore, altero juniore, lectiones variæ, in quibus etiam nonnullæ sunt vulgatis emendatiores. Has appello *Weimaranum* simpliciter, seu *Weimaranum correctorem*, vel *annotatorem*. In fine hujus codicis hæc reperi annotata. *I. de Valcob Venetus M. Ianuario* 1592. *multas in hoc codice varias lectiones annotavit.* Idem ni fallor, in fronte libri hanc præscripserat admonitionem (*Multas in hujus codicis marginibus lectiones varias sic... notatas reperi. Alias addidi ex alterius librarii codice, quas ita signavi* 2. *ut a primis dignoscerentur. Si quam autem in hoc codice lectionem similem alterius codicis lectioni inveni, apposuimus numeros* 1. 2. *Paucæ item ex tertio codice ita signatæ sunt* 3.) Hæc illa manus nova. quæ mihi omnia sunt obscura et inexplicabilia. Nescio, quis ille fuerit *Valcobius,* nisi est potius Vulcobius. nescio qui fuerint ejus codices, quos numeris 1. 2. 3. distinxit. pleræque annotationes erant e secundo petitæ. quæ cum pleræque convenirent cum editione Pauli Manutii, cœpi suspicari eas e Paulina illuc translatas esse. Sed falsam fuisse hanc suspicionem ex eo didici, quod nonnullæ in illo libro Weimarano leguntur variæ lectiones, e secundo annotatæ, quæ non exstant in Paulina.

SECT. XXII.

De libro Lessingiano.

Misit ad me Lessingius V. C. poeta nobilis Germanicus, fabulis multis scenicis, Laocoonte, aliisque insignibus ingenii monumentis nobilitatus, Hamburgo Aldinam, cui diversæ manus varias lectiones et scholia inedita, quorum pleraque in Bavarico item reperi, adscripsere; quæ quorum manus fuerint, haud constat, neque ullo potui deprehendere aut colligere indicio. similis est ille liber Pithœano,

quo usus est Sylburgius, seu quicunque appendicem Francfurtanam, a me sic dictam, curavit. Desinit illa collatio in versu secundo p. 520. editionis Parisinæ. Inde usque ad funebrem orationem nil annotatum ibi reperi.

SECT. XXIII.

De rationibus, quas secutus sum in edendo Demosthene, et commentariis in eum conscribendis.

Hæ fuere mihi copiæ ad manus editionem hanc Dem. adornanti, quibus copiis quomodo sim usus, dicendum mihi nunc est. Primum contuli hos codices manu exaratos, et has, quas dixi, typis vulgatas editiones cum editione Parisiensi, et quæ bonæ genuinæque viderentur lectiones, eas recepi, vetustioribus pravis lectionibus abrogatis. Bavaricum codicem et Augustanum secundum solus contuli, reliquos una cum uxore, Ernestina Christina Mulleria, Kembergensi, quam matronam pudicam et frugi, meique et literularum mearum amantem, in hoc opere industriam et solertem habui sociam. Studio mei, quo labores plurimos maximosque in hoc opere mihi tolerandos sublevaret, literas græcas et latinas me magistro cœpit discere, quarum rudis mihi in manum convenerat. Editiones Aldinam et Paulinam ipsa sola contulit. nec non codicem quartum Augustanum, In digerendis, mundandisque et impressioni accommodandis chartulis meis confusis operam mihi præstitit indefessam. cujus operæ ut ego ipsi maximas habeo agoque publice gratias, ita spero futurum ut ætas quoque et hæc nostra, et insecuturæ, memoriam ejus grata recordatione recolant. Pronuntiationi græcorum Erasmianæ cum eam adsuefecissem, prælegit illa mihi, codices mstos relegenti, exemplum Morellianum. Ita quoties occurreret varietas, quæ non plane spernenda videretur, eam enotavi. perfecta collatione cœpi lectiones illas omnes digerere, et unum in librum variantium conferre, quibus addidi eas, quas Taylori editio suppeditabat, nec non editio Wolfiana, et indices Aldi, Manutii, Lambini. In hac opera, incredibile dictu est, quam molesta et tædiosa, plus annum consumsi. Ridebunt me imperiti, qui ærumnosam et miserabilem ipse mihi laborem literulas consectandi imposuerim. quos ego vicissim contemno et miseror usum et necessitatem hujus rei nescientes. Fundus hic est optimus et præcipuus emendandorum veterum auctorum. Editores veterum librorum hinc incipere debent. Prima hæc debet eorum esse cura, ut mstos codices veteres bonæ notæ, aut si his careant, vetustissimas saltim editiones primigenias inspiciant e mstis ductas, eoque his

æquiparandas. Mirum dictu est, quam turpibus modis posteriores editores a primariis edd. desciscentes, seu socordia, seu inscitia, seu ambitione, seu importunitate quadam critica, bonos auctores deformaverint, et vestigia bonarum lectionum, sine quibus auctores intelligi nequeunt, obscuraverint. Demonstrabit liber noster variantium, quid lectionum Demosthenicarum versetur in libris, quorum copia nobis fuit, et quid vetustas nobis tradiderit; tum quis primus vitium cuique loco intulerit; denique quis primus correxerit, aut quomodo vitium corrigi debeat. Hac demum ratione potest de veritate lectionis Demosthenicæ constare. Non minore religione tractari a nobis debent auctores profani, atque Novum Testamentum. qua de causa codices N. T. sedulo excutimus, eadem de causa etiam Demosthenis aliorumque, quotquot sunt, vetustorum auctorum codices inspici, earumque lectiones erui, et proferri par est. nam sola hæc est via veritatem historicam texti cujusque, sive sacrum, sive profanum est, e consensu multorum vetustorum probatæ fidei codicum demonstrandi. Sic cognoscimus origines errorum, sic modos emendandi, sic multa occulta vitia investigamus, sic corruptorum nequitias deprehendimus, sic laudem emendati aut vindicati cujusque loci auctori suo tribuimus. Ego equidem cum video strenua doctorum hominum opera aliorum post alios limatum Demosthenem et gradatim meliorem factum, ut nunc possimus eo cum aliqua delectatione, multo expeditius, atque majores nostri poterant, uti, veneror eorum manes, qui mei causa, quem non norant, nondum natum, innumerabiles suscepere labores, quorum neque numerum, neque magnitudinem cogitatione consequatur, nisi qui simili in pistrino desudaverit; parique modo spero futurum, ut grata posteritas meminerit aliquando, fuisse Reiskium quendam, hominem laboriosum, qui, quo Demosthenem sibi in manus daret lectu et perceptu planiorem, emaculatioremque, nullis vigiliis, nulli operæ, nulli pecuniæ adeo, peperserit, multas commoditates spreverit, multas tædii plenissimas molestias ultro susceperit, sannas stultorum contemserit, jacturam rei familiaris, bonæque valetudinis bono publico lubens condonaverit, vires mentis et corporis impenderit ignotorum studiis, commoditati, delectationi. Doctorum hominum ad Demosth. animadversiones dum excutio, miror alias humani ingenii solertiam, et igneam vim, alias cœcitatem et infirmitatem. In emendationibus felicibus et pæne divinis cerno et mirabundus suspicio vim mentis humanæ, èx occultis vestigiis veritatem eruentis; rursus errantes in rebus obviis et notissimis, sibique prorsus dissimiles cum video, obliviosos, earum ipsarum rerum, quas nossent, alibique sæpe optime tradidissent, immemores, pueros pæne turpissime se dantes, recordor sortis meæ, miseratio me subit sortis mihi cum humano omni

genere communis, et ut præclara aliorum inventa lubens et gestiens commemoro, collaudo, deprædico, sic lapsibus eorum facilis ignosco. Quam eandem æquitatem ab aliis quoque mihi et deposco et spe præcipio, meoque mihi jure despondeo. Contumeliis qui me afficient, probra in me qui conjicient, Adrasteam illi haud effugient. ut neque Toupius effugit. Juvat enim hunc præ cæteris e. c. commemorare; cum quod recens sum a lectione Emendationum, quas in Suidam edidit; tum quod fama viri, his in terris nostris magna, veræque ejus laudes, quas ultro ipsi defero, neque obtrectabo, non sinunt me adversarii tam nobilis pudere. Aliorum enim, minutorum catellorum, ignavorum et imbellium latratus, facile ferat Molossus et contemnat. Quamquam ægerrime fero, a juvene (nam juvenem ista scripsisse Toupium tota scriptionis ratio prodit, produnt mores nimis denudati) summos viros, Scaligerum, Casaubonum, Salmasium, Hemsterhusium, Ernestium, intolerabili et pœnis civilibus digna linguæ protervia proscindi, rem tamen hanc meam non facio, viderint ipsi, aut eorum vindices, quas maledicentiæ pœnas ab homine vano, et arrogantiæ pleno repetant, scurra pæne dixerim. Quid enim aliud quam scurrilitatem nominem, quum me ait vestes alienas pro more meo commaculasse. Quo ille ferat animo si ego illi probrum, quod optimo jure possim facere, si velim, in os regeram? Vix pagina sit totius libri, qua non veterum auctorum vestes pro more suo commaculaverit. Id quod, si necesse sit, facili negotio possit demonstrari. Tune mihi scabiem tuam exprobrabis? Homo sum, neque me fugit προπέτειαν criticam labem esse mihi cognatam et intimis fibris infixam. Sed tu, qui eodem morbo laboras, cur te non respicis? cur lapsus meos exagitas, bene a me traditorum, τῶν κατορθωμάτων, immemor? Peram cur excutis ante pectus positam, posticæ oblitus? Sedulitatem agnosco tuam, et felicitatem, in fontibus glossarum Suidæ investigandis. Felicissime rem geris, ubi ex ipsis cubilibus glossarum, et aliorum auctorum comparatione emendare licet. Ubi autem ingenio gerenda res est, ibi turpissime ruis. Hominem profecto tui ordinis, clericum enim te esse titulus libri tui indicat, non decebat thrasonem agere de lupanari adhuc calentem; veneris vulgivagæ mysteria ἐξορχεῖσθαι, summa ingenia de ponte quasi dejicere. Nihil profecto minus convenit viris humaniores literas professis, quam in alios bene de literis mereri satagentes, et tantum præstantes, quantum pro re nata possunt, modis inhumanis sævire. Sed hæc obiter. Ad rem præsentem redeo. Segregavi, secus quam Taylor fecit, variantes ab animadversionibus. In his quicquid in texto Parisinæ editionis mutavi, sedulo indicavi. Simpliciter cum dico, *correxi*, aut *dedi*, certi velim sint lectores, id ex antiquis libris, sive editis, sive manuscriptis, sumtum esse. unde sumtum quodque sit, docebit liber va-

riantium. Si quid autem de meo sensu et arbitrio mutavi de vetusta lectione, id sedulo indicavi, addendo *de mea sententia*, aut *de meo sensu*, aut *arbitrio meo*, aut *sponte mea*, aut simile quid. In ipso texto ejusmodi locis de meo arbitrio mutatis affixi stellulam, quæ insistere paulisper et addubitare lectorem, et quærere jubeat, et exspectare, donec prodierit noster animadversionum demosthenicarum liber, priusquam judicio suo me confodiat. Haud me fugit magna me laborare invidia, atque infamia ideo, quod auctores veteres conjecturis meis, ut clamant, contaminem. Haud equidem infitiabor, fieri aliquando, ut importunitate quadam mea labis aliquid vetustis auctoribus adspergam. Humanum hoc est. Negari tamen rursus nequit, ringat licet et rumpatur invidia, me multo plures locos gravissime affectos et desperatos in Petronio, in Theocrito, aliisque, si quos edidi, (qui pauci sunt) sanasse feliciter. Non primus ego edo auctores, sed post multos alios, e quorum editionibus vetusta lectio revocari potest, per me licet, ab insecuturis editoribus, si quibus lectio mea displicebit. Ubicunque facinus hoc audeo, toties ipse ego id moneo; non furtim, non clam, non tacite æra mea auro vetusto substituo, ut Stephanus, ut Wolf,* ut Itali longe plurimi fecerunt, ut Bentleius, ut editorum, qui hodie veteres auctores recudunt, pæne nullus non; quos, si me hoc crimine urgebunt, reos ejusdem contra agam; sed Petronio, sed Theocrito, sed huic ipsi Demostheni tabulam addidi mutationum mea sponte importatarum, e cujus inspectione statim agnoscatur quid a me sit profectum, quid e libris. Periculi nihil ab hac mea ratione imminet. Sæpe rideo mecum et miseror nostrorum hominum stultitiam, qui veram manum Evangelistarum et Apostolorum, veram Tullii, veram Demosthenis, veram Plutarchi, veram Petronii, veram Theocriti se tenere existiment, cum editionem Bezæ, Gronovii, Wolfii, Stephani, Burmanni, Heinsii teneant, ignorantes quam multa sint ab illis secus prodita, atque in vetustis libris legatur, quam multas plagas illi suis auctoribus imposuerint. Securi illi indormiunt lectionibus ejusmodi falsis et commentitiis, pro iis tanquam pro aris et focis dimicant, pro oraculis eas habent cœlitus demissis, in iis interpretandis misere se torquent; sanguinem citius, quam eas lectiones, dimiserint; nescientes illas e cerebro critici alicujus furis, aut impostoris natas esse. Inspicerent modo vetustos codices mstos impressosve, viderent suum errorem, viderent sibi ab aliquo typotheta aberrante, aut aliquo grammaticastro ineptiente aut cerrito, aut ab aliquo cal-

* *Disces, quam misere Wolf totam orationem* (in Neæram) *funestarit.* (conjecturis nempe suis in textum immittendis) TAYLOR. ad p. 733, 35. Et nihilominus tamen textum Dem. Wolfianum etiam principibus in literatura græca viris purus putus est Demosthenes, qualis ex ipsius auctoris manu prodiit. Hem sapientiæ!

lido impostore, falsos numos a se cusos, falsa signa a se facta, pro veris antiquis venditante, illudi. Ego vero homo simplex, antiquæ fidei, si quid tale patro, sublata voce clamo: *Huc adestote. hoc meum est, hoc olim fuit. spectate nunc, et probate utrum mavultis.* Miseret me hominum nescio ignaviæne dicam an calliditatis, qui ex eo gloriolam captent, si vetustum aliquod exemplum auctoris alicujus typis excusum cum typographis in manus dedissent recudendum, tametsi non recognovissent, tamen nomen suum præscribant, editores se gerant. Mentiris quisquis es, qui emtoribus sic imponis. Editor tu non es, sed auctor fuisti typographo recudendi, nomen tuum bibliopolæ vendidisti, quo vendibilior merx recocta esset. Typothetæ majores habeamus editionis ejusmodi, quam tibi, gratias. Editor is demum est, qui, nulla ductus auctoritate quamvis magni nominis, textum ad membranarum et primigeniarum e membranis ductarum editionum fidem veritatemque revocet, et ubi hæc adminicula sanandis vitiis haud sufficiant, tum demum ab ingenio aut suo, aut alieno, qua pote, opem petat.

SECT. XXIV.

De ratione Demosthenis e comparatione cum aliis auctoribus emendandi.

Sed pæne oblitus eram fontis, qui unus adhuc superest commemorandus, unde Demosthenes emendari potest. Auctores hi sunt veteres, grammaticique et lexicographi, Demosthenis locos sæpissime excitantes. Hi sunt Dionysius Halicarnassensis, Aristides, Athenæus, Hermogenes, et omnes ejus interpretes veteres, Etymologus et totus grex scholiastarum, criticorum, philologorum veterum. Fontem hunc quanquam adhucdum adire mihi per angustias temporis aliasque curas non licuit, (tametsi haud perfunctorie Dionysium Halicarnassensem et Aristidem cum Demosthene contendi) et quamquam ingenium mihi a natura contigit ab hoc genere diligentiæ abhorrens, quod in lectitando, et annotando et conferendo inter se locos similes cernitur; et quamquam fons hic pæne inexhaustus est, ut contentionem humerorum quotvis vel fortissimorum tamen vincere videatur, etiamsi diu noctuque sine intermissione illinc hauriant: dabo tamen operam in utroque libro, et variantium lectionum, et animadversionum mearum, ut etiam hunc fontem neque ignorasse, neque devitasse aut insuperhabuisse videar, tametsi magnam materiam hujus generis postventuris intactam relinquam. Demosthenem edere pro dignitate rei, perinde atque Homerum,

Platonemve, non est unius hominis, non, pæne dixerim, unius ætatis. ἐρανισταὶ (qua similitudine delectatus est Demosthenes) nos esse par est. Symbolam quisque suam conferat, nulla cum invidia, nulla malignitate, nulla virulenta bonæ voluntatis insectatione literis noxia, ut quæ contentionem ad laudem reprimat, et, velut gelu progerminantes gemmas, adurat. accipiamus potius quicquid est, quod quisque dat, aut cum indulgentia, aut, si res patitur, cum laudibus et grati animi testificatione.

SECT. XXV.

De lexicis rhetoricis.

Hoc de fonte demosthenicarum seu emendationum, seu explanationum, quod dicam, habeo parum. Præter Harpocrationem ejusmodi lexica penes me nulla sunt. Dignus quidem nova editione est Harpocratio, recepique a me edendum in illo programmate, quo nuper de meo conatu Demosthenem cæterosque rhetoras græcos edendi significabam; quod programma non modo Belius, V. C. Actis Eruditorum Lipsiensibus curavit inseri, sed etiam Harlesius, V. C. orationi Demosthenis pro Corona a se editæ subjecit. Sed ab hoc quidem me deduxit consilio auctoritas Ruhnkenii, V. C. ostendentis, Harpocrationis exemplarium in tabernis librariis tantam superesse copiam, ut nova ejus editione facile careatur. Cujus in auctoritate eo sum libentius, quod a tractatione grammaticorum, quo in numero cumprimis sunt lexicographi, animus mihi nunquam non refugit. Est quidem penes me Photii quoque Lexicon rhetoricum. Sed ab hoc quoque edendo complura me absterrent; in his vel maxime incredibilis mendarum numerus, quibus obsitum est exemplum, unde exscriptum est meum. Quas mendas et numero et fœditate tam abnormes, ut res fidem superet, sic in medio poni, haud videtur e re literarum esse, nisi si quis velit materiam dare, in qua ingenium felix et navum elaboret, aut de qua grammatici contendant: eluere autem illas mendas, neque ingenii, neque otii mei est. Alia sunt, quæ et malim agere, et felicius acturus videor. Tum haud scio, quo me sit animo laturus ille vir humanissimus, qui copiam sui Photii mihi fecit, si ipso inscio, nescio an invito etiam, lexicon hoc edam. Adde quod Photius in exponendis glossis comicorum et tragicorum, quam rhetorum, sit diligentior atque copiosior; eoque minus instituto meo accommodatus. Quare provincia hæc, cum multis aliis, futuro, quisquis secundum me erit, Demosthenis editori reservata maneto integra, lexico rhetorico eum, ejusque sodales instruendi.

SECT. XXVI.

De indicibus aliisque.

Indicibus instruam, a me confectis, ad paginas editionis meæ accommodatis, et Demosthenem, et ejus sodales, historicis, geographicis, legum, vocabulorum et dictionum, nec non rariorum, cuique propriarum locutionum. Demosthenis indices volumen unum separatum implebunt. In reliquos oratores quos confeci indices, hi suis quique autoribus subjicientur. Ad reliquos oratores quæ mihi parata sint subsidia critica, in præfatione ad eos exponam. Volumen secundum Demosthenis, quod ante exitum autumni, quem proximum exspectamus, e prælo proditurum spondeo, complectetur orationum classem quartam, prout Wolfius divisit, in causis privatis plerasque versantes. subjicientur illis 1) dedicationes et præfationes editionum superiorum Demosthenis omnium, h. e. Aldi, Feliciani, Pauli Manutii, Wolfii, Lambini, Taylori. 2) collatio paginarum nobiliorum editionum Demosthenis Aldinæ puta, Wolfianæ Basileensis, Wolfianæ Francfurtanæ, et Parisinæ, cum nostra. Commentariis Wolfii præfigam Biographiam, seu expositionem de fortunis ejus, rebusque ab eo in literis gestis, ab ipso copiose conscriptam; in qua multa scita sunt ad melius cognoscendam litterarum conditionem, quæ illo erat sæculo, quod Wolfium tulit. Nunquam lucem vidit opusculum hoc, qua dignissimum erat. Copiam ejus mihi fecit Iacobus Bruckerus, V. C. cujus egregiam operam fidemque in ornando Demosthene meo mihi approbatam satis prædicare verbis non possum. Taylori demosthenica, et quæ edita sunt ab ipso adhuc superstite, et quæ in adversariis relicta, ubi nactus ero ab Askewio V. C. reddam omnia. Materia critica peculiari volumine dabit collationes librorum Demosthenis et calamo exaratorum, et typis æneis excusorum. Commentarii mei peculiare item volumen implebunt. Hæc est descriptio mei operis.

SECT. XXVII.

Accessiones præfationis.

Facerem hic præfandi finem, nisi intervenissent nonnulla, quæ me pæne fugerant, de quibus tamen admoneri lectores meos, diligentiusque doceri par esse judico. Debebant quidem omnia suis locis ordine enarrata fuisse. Sed præfationem hanc non maturatam

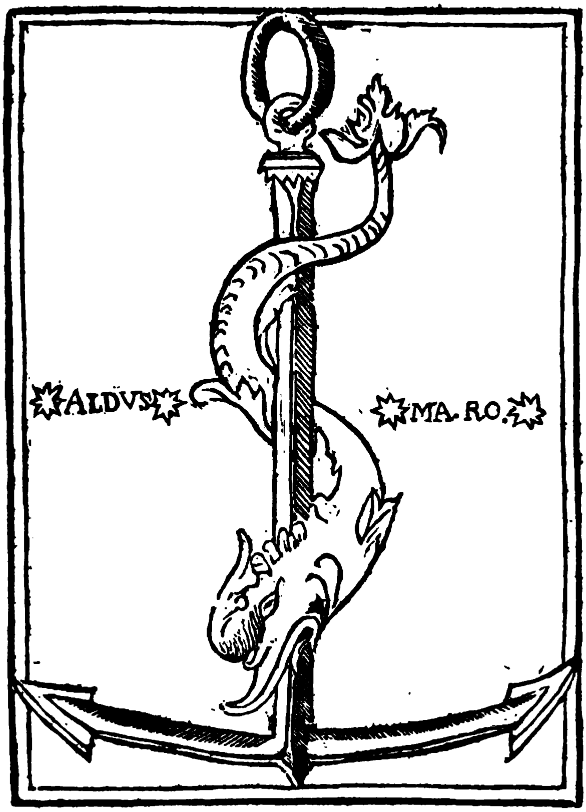
diuturna meditatione, neque satis digestam esse, sed subito ex adversariis effusam, tametsi non dicerem ipse, quod saepe facio, ipsa tamen satis proderet. Sic autem scribenti non omnia loco suo succurrunt. Agam itaque hoc præfationis supplemento primum de discrimine, quod utramque Demosthenis editionem Aldinam, vetustiorem et juniorem, intercedit; tum de editione Feliciani; post de codice Augustano sexto, qui nuper demum, mense Martio hujus anni 1770. ad me perlatus est. Addam tabulam, qua divisiones orationum demosthenicarum exhibebo, quibus veteres utebantur, e codice Bavarico; tum aliam tabulam locorum, quos arbitratu meo ex ingenio meo aliter exhibui, atque leguntur in libris vulgaribus; tertiam denique, qua lectiones a Wolfio, Tayloro aliisque excogitatas, et a me in textum receptas, repræsentabo. Postremo loco nomina edam eorum, qui pecunias in hunc primum operis mei tomum in antecessum erogare voluerunt, quos vulgo Prænumerantes appellant.

SECT. XXVIII.

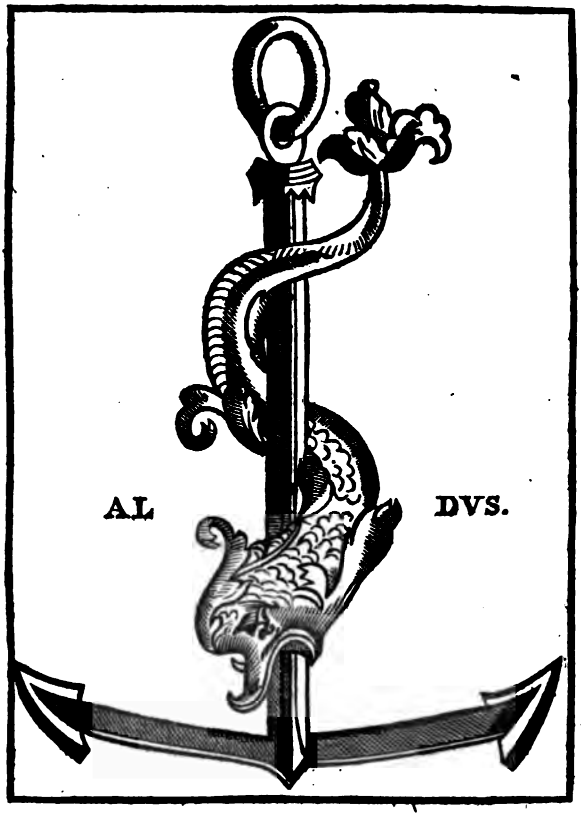
De discrimine utriusque Aldinæ.

Supra p. cxlix. præfationis affirmavi, judicium præcipitans, re non satis explorata, ambas Aldinas paginarum et versuum numero inter se convenire. In quo me falsum fuisse, aliosque imprudentem fefellisse, me docuit postmodum diligentior utriusque inspectio. Dissentiunt enimvero illæ duæ editiones inter se, non in lectionibus modo, sed etiam multis aliis rebus. Tædiosum sit exempla ejus rei multa proponere; juvat tamen quædam observatu faciliora et in oculos statim incurrentia signa edere, eorum in gratiam, si qui aut vetustos libros coemere amant, aut historia nascentis artis typographicæ delectantur, aut criticam exercent. Quibus haud injucundam fore spero hanc de Aldina Demosthenis dissertationem. In ipso statim titulo insignis et evidens conspicitur discrepantia. Compendii causa vetustiorem appellabo A. juniorem B. In A. itaque versu primo litera tertia vocabuli *λόγοι* exarata est sic ɾ (ut Γ minus referat) in B. autem *γ*. Versu secundo legitur in A. *αὐτοὺσ* in B. *αὐτοὺς* (τ̀ above). Sed uterque delphinus inprimis est dissimillimus. et tædiosum sit, neque facile fiat, ut oratione demonstrem illam discrepantiam; oculis potius utrumque subjiciam ligno incisum, ab Hafio, Halense Suevo, solerte artifice, qui etiam exempla typorum Aldino-

rum, statim subjicienda, a me rogatus, ligno incidit. Est itaque Delphinus Aldinæ vetustioris hic.

Junioris autem delphino hæc est forma.

Typorum quoque ut specimen haberent harum rerum amantes, delegi ei rei initium Olynthiacæ primæ, omissa prima littera α quæ est in area vacua seorsim posita; quia latiores sunt paginæ Ald. (ut quæ formæ sint in Folio, ut vulgo appellant) quum hæ nostræ in octavo. Typorum formam, qua potuit, artifex meus imitatus est, non ille quidem per omnia felicissime neque fidelissime, ut qui græca non calleret, sic tamen satis, ut saltim, id quod volo, discrimen utriusque editionis appareret. Initium itaque Olynthiacæ primæ in exemplo vetustiore hoc est.

Ντὶ πολλῶν ἂν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νο-
μίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν
νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως

In recentiore autem est hujusmodi.

Ντὶ πολλῶν ἂν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι
νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, πε-
ρὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προ

Ne per multa eam, infinita enim sunt, vetustæ versus paulo sunt longiores, et pagina quaque pauciores. In prima quidem pagina primæ Olynthiacæ numeravi 41. In nova autem breviores, sed numero plures. numeravi enim in pagina eadem prima versus 43. De reliquis paginis quærere nil laboravi, quamquam suspicor per totum librum eodem modo se rem habere. Observavi quoque aliud agens, insigne utriusque editionis discrimen in pagina tomi primi extrema, 320. ubi argumentum Libanii ad orationes duas in Aristogitonem legitur, quod argumentum incipit a nomine Πυθάγγελος. hoc nomen totum apparet in A. prima littera π seorsim in area vacua posita. Sed in B. illud π non conspicitur. plane nuda relicta illa area. tantummodo υθάγγελος legitur. Quia mihi librum variantium demosthenicarum adornanti editio Aldi vetustior ad manus nondum erat, nondum potui lectiones ejus in illum librum referre. Dabitur tamen opera ut discrepantes utriusque lectiones diligenter enotatæ in materia mea, quam appello, critica exhibeantur, ut causa deinceps futura nulla sit, cur de Aldinarum super demosthenico quoque loco dubitetur testimonio.

SECT. XXIX.

De editione Feliciani.

Sub exitum anni superioris 1769. hanc editionem ad me misit Strasburgo vir illustris, Brunckius, Consiliarius Regis Christianissimi. (Conseiller de Cour, Receuveur des Domaines, et Commissaire de Guerre) cujus voluntatem mihi Stoeberus V. C. conciliavit. Raram, eoque summi faciendam in viro illius ordinis peritiam græcarum literarum studiumque earum incredibile, non possum hoc loco sine prædicatione quadam mea, qua ille non indiget, transmittere. Magnum a Brunckio meo decus acceptura sit Anthologia græca, cujus ille studio imprimis tenetur, si per alias graviores occupationes illi liceret animum expoliendæ huic græcorum epigrammatum collectioni adjicere. Nondum quidem mihi licuit ne hujus quidem præstantissimæ editionis lectiones penitus cognoscere, neque in sylvam meam referre. Sed antequam illa sylva typographo excudenda in manus tradatur, curabo ut hujus quoque lectiones fideliter excerptæ illuc referantur. Universe videor mihi observasse, verum esse, quod affirmavit Taylorus, quæ bonæ sint in editione Pauli Manutii lectiones, eas omnes e Felicianea mutuo sumtas esse. Est præterea hæc Felicianea et chartis incusa splendidioribus, et typis grandioribus, atque nitidioribus. id quod vel inde constet, quod Felicianeæ volumen primum tenet folia 181. secundum 364. tertium 369. Paulinæ autem volumen primum tenet solummodo folia 122. secundum 248. tertium 243. Quibus e libris Felicianus Demosthenem Aldinum emendaverit, et quo delectu, quid quoque loco aut in libris a se repertum, aut a se suo marte excogitatum et Demostheni donatum esset, incertos de eo nos esse voluit; quæ magna, neque ferenda est, seu secordia, seu levitas et neglectus personæque et religionis suæ, qua editor quisque vetusti cujuscunque auctoris, et ipsi auctori suo, et emtoribus atque lectoribus editionis suæ obstrictus est, seu contemtus posteritatis et judicii publici, existimationem ipsius editoris lædens, et emtoribus, quotquot ille sibi sperat futuros, molestus, eosque fraudans fructu laboris, quem in adornanda editione sua exantlavit. Perlegi aliquoties et dedicationem et præfationem Feliciani, sed in neutra vel verbum hac de re, quæ est homini critico multo gravissima, et in qua summam rei ille collocat, reperi; præter istæc pauca et vaga, quæ dedicationem exordiuntur. "Cum superioribus diebus, Abbas Clarissime, Demosthenis —orationes collectis quibusdam antiquis codicibus recognoscendas suscepissem, quo ad studiosorum utili-

tatem castigatiores aliquantulum excuderentur, memini ex te audivisse —" Inde orsus evagatur in locos communes, dudum protritos et ad fastidium declamatos de laudibus eloquentiæ ipsiusque Demosthenis. quibus adjungit quædam de sua cum Francisco Lauretano, Abbate Divæ Mariæ Vangaditiæ, cui Francisco Demosthenes Felicianeus inscriptus est, et cum istius Francisci fratre, Antonio, necessitudine. Quæ omnia ad nos nil pertinent. Quæ autem ipsius, qui editor esset, personam decebat nos docere, et quæ nostra quam plurimum intererat nos ab ipso, qui unus omnium optime nosset, et solus nosse poterat, doceri, ea vero nos celavit. In quo et ipse suis, et lectorum pariter commodis offecit. Sed sic ferebant ista tempora, quæ eum tulere.

SECT. XXX.

De codice Augustano sexto.

MISERUNT ad me nuper Augustanæ reipublicæ proceres, qui publicæ suæ bibliothecæ præsunt, ad me codices græcos calamo exaratos numero sex, in quibus est volumen spissum, formæ quadratæ, particulam exiguam Demosthenis tenens, tres Olynthiacas puta, Philippicam primam, epistolam Philippi, et de pace. Nondum vacavit hujus codicis lectiones examinare. Sed exhibebo has quoque in materia critica. Miscellaneus est codex a multis collatus, quod diversæ manus testantur, exaratus in Italia sæculo XV, exeunte, aut XVI. ineunte. Nescio an Pirkhaimeri quondam fuerit, quem suspicor ex illo codice primum Theophrasti Characteres edidisse. Longum sit singula commemorare, quæ hoc volumine continentur, opuscula. Brevibus exsequar. Sunt ibi epistolæ, quas Aldus edidit, Attici fragmenta pro Platone, quæ servavit Eusebius, Georgii Scholarii, Gemistii Plethonis, Andronici Callisti, Bessarionis, Ioannis Saguntini, Michaelis Pselli, Libanii, Juliani, Luciani, Synesii, Theophrasti, Aristotelis, Platonis, et nescio quorum fragmenta. Tumultuarie eum pervolutans reperi epistolam Juliani, quæ in collectione Spanhemii est 58. p. 443. pleniorem exemplis vulgaribus. Sed illam epistolam integram dudum edidit Muratorius, unde repetiit Fabricius Bibl. Gr. T. VII. pag. 84. Alias quinque ineditas Juliani epistolas ibidem reperi, quas Wyttenbachio meo, futuro Juliani restauratori, reservo.

SECT. XXXI.

Indices aliquot.

Addam nunc indices tres. Primum, divisionum majorum, quas codicis Bavarici margines exhibent, literis alphabeti græci majoribus notatas. Codex ille duplex genus divisionum exhibet; minorum, quas in ipso texto reddidi, ubi signum hoc § conspicitur; tum majorum, quas nunc simul omnes hoc loco repræsentabo. Lacunas hujus laterculi si qui deprehendentes mirabuntur, monendi hi sunt, in ipso codice literas quasdam desiderari, a librario per imprudentiam omissas, alias a bibliopego chartulis agglutinatis obliteratas esse. Brevioribus orationibus ejusmodi notæ literales adscriptæ erant nullæ. Clausulas orationi unicuique, exceptis iis, quæ ad causas privatas pertinent, in isto codice subscriptas, indicandi numeri versuum ergo, quot versus olim veteres orationi cuique imputabant, quo de more satis e Diogene Laertio constat, illas clausulas in materia critica exhibebo.

I. Conspicitur itaque in codice Bavarico e regione verborum, quæ p. 66. editionis nostræ [Reiskianæ] versu 9. leguntur signum A. 72. 4. B. 80. 3. A. 83. 12. B. 94. 17. A. 96. 22. B. 103. 3. Δ. 113. 25. A. 117. 3. B. 120. 20. Γ. 124. 15. Δ. 127. 27. E. 135. 13. A. 137. 22. B. 140. 26. Γ. 144. 7. Δ. 147. 16. E. 150. 20. Z. 155. 17. A.

In oratione pro Corona. 232. 13. B. 238. 13. Γ. 240. ultima Δ. 245. 5. E. 254. 20. H. 259. 7. Θ. 268. 13. K. 271. 22. Λ. 275. 17. M. 279. 18. N. 285. 19. Ξ. 294. 13. Π. 297. 16. P. 300. 21. Σ. 304. 2. T. 307. 7. Υ. 310. 19. Φ. 313. 25. X. 317. 2. Ψ. 320. 10. Ω. 322. ult. A. 327. 5. B.

In oratione de falsa legatione. 343. ult. A. 355. 4. E. 358. 16. Z. 361. 12. H. 364. 7. Θ. 369. 2. I. 371. 5. K. 373. 5. Λ. 376. 2. M. 379. 4. N. 388. 8. Π. 400. 13. Υ. 403. 4. Φ. 406. 21. X. 409. 22. Ψ. 415. pen. A. 419. 17. B. 426. 26. Δ. 433. 2. Z. 436. 2. H. 438. 27. Θ. 444. 6. K. 447. 1. Λ.

In orat. in Leptinen. 460. 11. A. 466. 24. Γ. 469. pen. Δ. 473. 2. E. 479. 12. H. 482. 16. Θ. 485. ult. I. 489. 3. K. 492. 9. Λ. 495. 11. M. 498. 18. N. 505. 5. O. 508. 8. Π.

In orat. in Midiam. 527. pen. Δ. 538. 24. H. 542. 9. Θ. 546. 10. I. 549. 18. K.

In orat. in Androt. 596. 12. A. 602. 24. Γ. 605. pen. Δ. 609. 6. E. 612. 15. Z. 615. 24. H.

In orat. in Aristocratem. 627. pen. B. 631. 6. Γ. 634. 15. Δ.

647. 18. Θ. 651. 3. I. 654. 9. K. 657. 19. Λ. 660. 24. M. 663. pen. N. 667. 2. Z. 673. pen. Π. 676. 23. P. 680. 3. Σ. 683. 13. T. 686. 11. Υ. 689. 22. Φ.

In orat. in Timocratem. 703. 17. A. 705. 17. B. 711. pen. Γ. 715. 10. Δ. 722. 14. Z. 725. 19. H. 728. 22. Θ. 731. 26. I. 738. 18. Λ. 741. 26. M. 744. 1. N. 746. 18. Ξ. 752. 8. O. 755. 13. Π. 761. 22. Σ. 764. 25. T.

Ad duas in Aristogitonem nihil harum literarum dabat margo Bavarici. ad orationem in Aphobum tertiam, seu de falso testimonio, has duas solas literas A. p. 514. 19. edit. Paris. et B. ad p. 515. 33. ad reliquarum insequentium omnium nullam harumce literarum quicquam vidi.

II. Index lectionum earum, quæ in editione Parisina a Morello et Lambino curata leguntur, sed a me permutatæ sunt aliis a me marte meo excogitatis. Prior quæque lectio est ea, quam Parisina exhibet editio, posterior mea conjectura in istius veteris lectionis locum suffecta. Indicem hunc qui conspicient, eos ita de me nolim ignominiose et abjecte existimare, ut suspicentur, aut calumnientur, hoc quasi tropæum vanitati meæ a me esse erectum, ostentandi ingenii ergo, et nescio cujus in emendando, seu felicitatis, seu ubertatis. Injuriam equidem istam modis omnibus deprecer. Volui tantummodo meam in edenda Demosthenis oratione græca fidem atque religionem, censoribus mei, lectoribus Demosthenis, et inprimis futuris ejus secundum me editoribus approbare, copiam ipsis faciendo, novas lectiones a me profectas cum vetustis comparandi, et, utra præferenda sit, judicandi; ne locus esset calumniæ, aut querelæ, subdole et malitiose secum actum esse, si qui sint, qui vetustiore quapiam Demosthenis editione careant, aut opera eam inspiciendi graventur. Multo his plures emendationes meas reservavi commentariis.

Pag.	versu [nostræ edit.]	
7	7	ἧπερ αἰεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα] ἡ γὰρ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπιμελουμένη.
36	12	πρῶτον] πρώτων.
57	12	τρέψεται] δρέψηται.
75	8	οὔτε] οὐδέ.
78	1	ὥστε] σῶς τε.
85	20	ὧν] οὕς.
86	16	αὐτοὺς] αὐτός.
88	5	νομίζειν] νομίζων.
89	6	ὑπείληφεν] ὑπειληφώς.
94	8	νῦν de meo addidi, item
96	11	τότε, item

Pag.	versu	
108	1	*οὐκ.*
113	14	*εὐθενεῖν*] *εὐθηνεῖν.*
117	12	*ὑμᾶς*] *ὑμεῖς.*
—	15	*ἃ* de meo addidi, item
118	13	*δεῖ.*
122	16	*τούτων*] *τοῦτον.*
123	27	*πρότερον δοὺς ποτίδαιαν ἐξηπάτησε*] duo postrema vocabula transposui.
—	—	*ὑπάγει*] *ὑπάγεται.*
128	6	*ἅπασι*] *ἃ πᾶσι.*
130	5	*ὡς* addidi.
132	27	*εἴ τι γένοιτο*] *εἰ γίγνοιτο.*
133	9	*δυνήσεσθε*] *δυνήσεσθαι.*
137	2	*ἄξιος*] *ἄξιον.*
149	7	*αἱ* addidi.
158	26	*φροντίσας*] *φροντίσαι.*
163	9	*τὸν*] *τῶν.*
—	12	*φάσκοντα*] *φάσκειν.*
—	18	*σύμπαντας*] *πένητας.*
164	9	*ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος*] *ὅταν ἀπὸ τῶν κοινῶν τὸ ἔθος.*
—	16	*τούτων*] *τούτῳ.*
172	17	*καί τις ὑπὲρ Φιλίππου*] pronomen omisi.
174	5	*πρέσβεις καὶ τοῖς ἄλλοις*] omisi *καί.*
—	8	*ὑπομνήματα*] *ὑπόμνημα.*
179	10	*ὑμᾶς*] *ἡμᾶς.* Sufficiat hoc loco semel pro semper monuissé, me quamplurimis in locis auctoritate mea ista duo pronomina *nos* et *vos* inter se permutasse. Satis dignum non duxi, quoque loco, ubi feci, id indicare.
184	21	*ὅταν μέγιστα*] interposui *τά.*
195	7	*οὐκ* de meo addidi.
—	11	*πράττητε*] *πράττηται.*
198	7	*τάλαντα τὴν*] interposui *τά.*
200	1	*λόγον, ὃν μέλλω*] *λόγον μέλλων.*
—	15	*χρησμῳδοῖεν*] *χρησμῳδοί.*
—	16	*εἰσενέγκαιεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν, οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν*] *εἰσενέγκαιεν, οὐδ' ἂν δείξαιεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν.*
—	18	*οὐχ ἱκανὸν δοίη*] *οὐχ ἑκὼν ἂν δοίη.*
203	6	*ἂν* addidi.
—	19	*ἀναλύσονται*] *ἀναλύσωνται.*
205	ult.	*νῦν ἁμαρτόντες*] interposui *οὐχ.*
213	7	*τῶν λεγόντων*].*τῶνδ' ἐγὼ τῶν.*
215	23	*καὶ τὸν*] *κατὰ τόν.*
216	5	*τῶνδε, καὶ*] interposui *τῶν.*

Pag. versu
217 1 *μὲν*] addidi.
219 20 *φθάσας καὶ*] interposui *ἤ*.
221 16 ἂν *ἀντιποιῆται*] interposui *γ'*.
222 14 *δίκαιον*] *δίκαιοι*.
226 10 *μετὰ ταῦθ' ἃς ὕστερον*] articulum *ἃς* addidi.
231 ult. *τούτων ὧν εἶπον*] articulum detraxi.
232 3 *νῦν λέγω; ὅτι φημὶ*] Sic servarunt operæ meæ ex antiqua editione Parisina, quam exscripserunt, me inscio et invito. Præscripseram enim sic. *νῦν; ἐγὼ δὲ τί; φημί.*—*ego vero quid?* (scil. *censeo?*) *Aio nempe*—
233 pæn. *ἐχθροὺς καὶ*] interposui *τοῦ*.
234 10 *ἐπὶ τοῦ*] *ἐπὶ τῷ*.
— 15 *ἀπολαύων*] *ἀπολαύσειν*.
— 18 *αὐτῶν*] *αὐτὸν*.
239 13 *ὀργισθῇ ἔλαττον*] interposui *ἤ*.
— 25 *ὑμᾶς, οὐκ*] interposui *οἷς*.
242 13 *ἀγανακτήσητε*] *ἀγανακτήσαιτε*.
243 1 *δεῖν*] *δεινόν*.
— 23 *τοὺς ἕλληνας. διὸ καὶ πῶς οὐχ ὑπεράτοπον*] *τοὺς ἕλληνας. δικαίως. πῶς οὖν οὐχ ὑπεράτοπον*.
244 6 *νυνὶ δ' ὅτ'*] *νυνὶ δ' οὐ, ὅτ'*.
245 19 *τοῦτο δ' ἔστι καταγελαστότατον*] *τὸ δ' ἔτι καταγελαστότερον*.
246 ult. *πράττουσι*] *ταράττουσι*.

Pag. versu [Ed. Reisk. ad marg. nostr. Ed. ex hoc appos.]
226 20 *ὃ*] *ἅ*.
227 22 *τοῦ λέγοντος ὕστερον*] *τοῦ ὑστέρου λέγοντος*.
229 9 *ὁμοῦ*] *ἐμοῦ*.
— 15 *ποιεῖν. οὔτε*] interposui *δ*.
232 17 *ὥστε τολμᾷ*] *ὥστ' ἐτόλμα*.
266 10 *πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν*] *πασᾶν προστακτᾶν λειτουργιᾶν*.
— 14 *δωρίας*] *θεωρίας*.
— 16 *τῷ στεφάνῳ, ᾧ συστεφάνωται*] *τὼς στεφάνως, ὣς ἐστεφάνωται*.
— 26 *μεγίστων ἀγαθῶν πράττειν γέγονε*] *μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιως γέγονε*.
267 9 *θεῶν. οὐχ*] interposui *εἰ*.
274 6 *μὲν πώποτ' ἔπραξεν*] *μὲν ἐν τῷ τότ' ἔπραξεν*.
275 14 *ὃς ἅπαντα*] *ὃ καὶ ἅπαντα*.
279 3 *νέμουσι*] *κατανέμουσι*.
281 18 *εἰδὼς ἀριστοφῶντα*] interposui *καὶ*.
283 19 *κήρυκας*] *κήρυκα*.
289 5 *παραιρεῖται*] *παρῄρηται*.

Pag. versu
291 2 καὶ ἄλλοις] interposui τοῖς.
293 10 χρὴ] χρῆν.
— 16 ὅτι] ἔτι.
— 17 μὲν] ἄν.
— 19 μηδὲ πεῖραν] μηδ' ἐς πεῖραν.
297 5 εἰ γὰρ ὡς] εἰ γὰρ οὐχ ὡς.
300 12 ὑμᾶς] ὑμῶν.
301 pen. πρόνοιαν] προνοίας.
306 5 ad πάντας addidi ἄν.
307 25 αὐτοτραγικὸς πίθηκος] αὐτοτραγικοπίθηκος uno vocabulo.
308 ult. πολιτικὰ] συνήλικα.
309 20 καὶ παραπλήσια] interposui τά.
310 8 σχεδόν τι ἡμέραν] primum horum vocabulorum e manuscripto, secundum de meo addidi.
315 4 ἐξέτασον] ἐξετάσωμεν.
— 6 ἐρώτησον] ἐρωτήσωμεν.
— 28 κακ' ἀγγελεῖν] κακαγγελεῖν uno vocabulo.
— pen. post τοιοῦτος addidi ἐγώ.
317 15 τεταγμένα πως] interposui οὕτω.
— 24 διώρικεν] διωρικέναι.
318 16 οὐ μόνον τῷ λέγειν] post secundum vocabulum addidi ἐν.
319 5 ἔχθρας καὶ] interposui ἕνεκα.
320 18 αὐτοῖς εἰλημμένος] αὐτὸς σαυτοῦ εἰλ. mediam vocem de meo addidi.
322 17 ἔπορεν] ἕτερον.
329 8 μηδὲν τούτων] interposui πάντων.
— 16 πέντε ταλάντων] contraxi in unum vocabulum.
322 4 εὐθὺς ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν ὁδὸν] articulum e sede sua transtuli, et post εὐθὺς statim posui.
347 27 πεφοβημένων καὶ τεταραγμένων] etiam hic verba trajeci.
348 pen. ἐπειδάν τι λέγοντος] ἐπειδὰν ἀντιλέγοντος.
349 19 εἶχε] ἔχειν.
350 12 καὶ φωκέας] interposui εἰ.
351 18 δόξα] δόξει.
— 24 τούτοις] τούτους.
357 2 ποτε] τότε.
— 3 οὐκ addidi.
— 9 ἐπὶ ταῖς] ἐπί τι ταῖς.
359 pen. μὲν ὑμεῖς] interposui γάρ.
362 12 τοῦτο] τούτου.
— 25 οὔτ' εἰς] οὐδ' αὐτὸς εἰς.
367 19 ἀνδρῶν καὶ χῶραν] detraxi copulam.
— ult. προήρητο] προῄρηντο, in plurali.

Pag.	versu	
369	16	ἐκεῖνο] ἐκείνως.
370	27	φήσει] φησί.
—	28	τὴν εἰρήνην] articulum addidi.
377	18	αὐτὸ] αὐτός.
378	10	οἶμαι] οἴομαι. Semel sufficiat hic me admonuisse, quamplurimis in locis hoc pro illo a me redditum fuisse. Differunt enim istæc non parum.
383	20	τοῦ ζῆν] interposui τό.
384	9	πολλά. οὐκ ἐδέξαντο] πολλά. ὡς δ' οὐκ ἐδ.
397	12	ταῦτα ἐπέδειξα] interposui καί.
—	pen.	μυρία] μωρία.
405	26	στόμα, οὐδ'] interposui ἀλλ'.
415	23	μὴ] μηδέν.
416	16	ἐκείνους] ἐκείνου.
—	20	ἔλεγε] ἔλεγες.
423	17	κατήγορον] κατηγορῶν.
427	9	ὧν ἂν ἕκαστος ὑμῶν οἶμαι] ὧν μὲν ἂν ἕκαστος οἶμαι. (sine ὑμῶν.)
428	21	γέλως, ἄδεια, αἰσχύνη] γέλως, ὅση ἄδεια, Αἰσχίνη. (in vocativo nominis proprii.)
433	12	ἐκεῖνον τὸν] ἐκείνου τοῦ.
437	22	ἐπαίρειν τούτους. ταῦτα] ἐπαίρειν. τούτοις. ταῦτα
—	pen.	τοῦτο ἅπαντες] interposui γ'.
440	5	συλήσας καὶ διασύρας] transposui participia.
444	8	τοῖς ὅπλοις δυνήσεται] τοῖς ὅπλοις γ' αἱρήσειν δυνήσεται. in quibus particula γ' de meo est.
448	26	οὐδὲ] οὐδέν.
463	2	ἢ τοσούτους] interposui δίς.
465	16	τοῦτον] τοῦτο.
466	10	διορίζειν] διορίζων.
483	16	οἷς ἀκηκόατε] interposui οὐκ.
484	13	αὐτὸν] αὐτός.
485	6	ὃν ἦσαν] ὃν ἐνομοθέτησαν.
—	pen.	δικαιότερον τούτου] interposui τοῦ.
486	4	ἃ τούτου τοῦ νόμου] ἃ τοῦ τούτου ν.
493	23	ἦν quam] ἢν si.
495	15	γράφων γὰρ τὴν ἀρχὴν] articulum addidi.
496	7	ἔγωγε ἐροίμην] interposui σ'.
501	9	αὐτὸν] σαυτόν.
517	27	πομπὴ] præposui articulum ἡ.
—	ult.	καὶ ὁ Θαργηλίων] καὶ Θαργηλίων.
—	ib.	μήτε ἐξεῖναι] μὴ ἐξεῖναι.
524	8	ἀδικησομένους] ἀδικηθησομένους.

Pag.	versu	
533	4	ὀνόματι] ὀνομαστί.
—	21	τινος] τις.
535	20	πρότερον τῶν] transposui.
537	15	νεανίσκον, καὶ Σώφιλον] copulam sustuli.
543	25	ἐκεῖνο ἐποίησε] interposui γ'.
545	7	ἐπειδὰν βούλωνται] ἐπειδὰν δ' ἕλωνται.
549	24	ἐπεξῆμεν] ἐπεξήειμεν.
553	5	λαλῶν μὲν καὶ ὁμωρόφιος] ἁλῶν μὲν κοινωνὸς καὶ ὁμ.
554	8	χιάρης] χάρης.
557	2	σὺ δεινότερα] οὐ δειν.
569	8	ἅπερ] οἷάπερ.
580	11	σὲ δ' οὐ παύσεσθαι] σὺ δ' οὐδ' οὕτω παύσ.
585	5	ἕκαστος] ἕκαστον.
—	17	ἣν ἄδειαν] ᾗ ἀδείᾳ.
594	10	αὐτῆς] αὐτῶν.
—	16	ἐν τούτῳ] ἐνὶ τούτῳ.
—	22	ὃν] ὧν.
597	6	μὲν ὂν] interposui γάρ.
—	7	τοῦτο μὲν εἰ] ταῦτα μόνα ἐρῶ, εἰ.
598	10	τότ' ἐξαρχῆς] τότε τ' ἐξαρχῆς.
600	15	verba ταῦτ' ἐπιδείκνυμεν eam in sedem immisi, quam tenent in editione mea, olim legebantur pone τούτῳ, quod est vers. 16.
602	5	περὶ τὸν] περὶ τοῦ.
603	24	νῦν δέ σε] νῦν δέ γε.
612	4	τῷ δ' ὅτι παῖδας] τῷ δὲ παῖδας.
—	6	ἀπογράφειν] ἀπογράψειν.
614	9	καὶ μεγάλα] interposui τά.
618	9	προειρημένων] προειρημένον.
626	3	φυλαξόμενος] φυλαξάμενος.
—	pen.	σκοπείσθω] σκοπεῖσθε.
628	14	πεποίηκεν ὅμως] πεποιηκώς.
630	26	οἶδ' ὅτι πᾶσιν] οἶδα πᾶσιν ὅτι.
631	2	τὴν τοῦ] interposui γάρ.
—	17	ἢ τοῦτον] interposui σύ.
633	3	προσγράψαι] προσγράψας.
634	2	ἔνοχος δὲ σὺ] ἔνοχος δὲ καὶ σύ.
635	7	ἢ καὶ ἄλλως] ἢ εἰ καὶ ἄλλως.
639	9	τῷ μὲν ὑπειπὼν] post μὲν addidi γάρ.
643	17	γεγραμμένους νόμους] interposui τούτου.
646	23	αὐτοῖς] εὐθύς.
647	20	δεῖξον οὑτοσί] δεῖξον. οὗτοι.
648	21	τοὺς] αὐτούς.

Pag.	versu	
650	19	ὃν δύναιτο] interposui ἄν.
655	21	ἐλπίσαντα] ἐλπίσαι.
657	12	πλείω καὶ φίλος] copulam expunxi.
658	pen.	ἣν ὅτι πᾶσαν] mediam vocem sustuli.
660	ib.	ἄχρι τούτου] ἄχρί του (enclitice).
661	22	ὡς ἀληθῶς ὅστις] ὅστις ὡς ἀληθῶς.
—	26	πάθῃ] πάθωσι.
667	11	ἡμετέρου] ὑμετέρου.
668	20	ὅπερ πεποιήκασι] interposui καί.
670	11	ἐπιστολή. ψήφισμα] ψήφισμ. ἐπιστολαί.
675	pen.	δ' ἀνέχον] interposui ἐστιν.
676	11	ταλάντοις δ' ἐζημιώσατε] ταλάντοις ζημιώσαντες.
681	25	παρίῃ] παριείη.
683	21	ἔτι τοῦ λοιποῦ].ἔτι τι τοῦ λ.
686	25	αἷς] ἅς.
691	16	συμβαλλομένου] συμβαλόμενοι.
692	ult.	ἀναιρῶν] ἀναιροῦν.
713	17	αὐτοὺς] αὐτοῖς.
716	14	αὐτὸς ὄφλων] αὐτὸς ὁ ὀφείλων.
726	5	ὄφλοντα] ὀφείλοντα. et alibi quoque.
—	ult.	τὰ μὲν διπλᾶ, τὰ δὲ καὶ δεκαπλᾶ] sic transposui numeralia.
731	9	πολλῶν] πολλῷ.
—	25	εἰ κατὰ] interposui γε.
739	27	δεινότητι] ἐλεεινότητι.
743	10	καινὸν διὰ] καινὸν νὴ Δία.
745	25	γνώσεσθε] γνώσησθε.
747	8	ἄλλοι] ἄλλη.
754	15	καὶ μεγάλα] interposui τά.
758	6	οἵοισπερ] οἷόσπερ.
760	8	πρόσγε τὸ] πρόσγε τῷ.
764	11	ἔλυσαν τοὺς νόμους πρότερον] ἔλυσαν εἱρκτῆς τοὺς πρότερον.
766	8	εἶναι τὸ ἀδίκημα] detraxi articulum.
772	ult.	οὕτω ψηφίζεσθαι] interposui δὴ δεῖ.
773	4	φυλάττων] præposui οὐ.
—	ult.	προκαλούμενον] προσκαλ.
774	1	σκοπεῖσθαι δεῖ] σκ. ἀεί.
779	8	πρόσεστι] πρόσετι.
780	15	εἰς πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων] εἰς τὰ πάντων ἀνθρώπων.
782	18	οὗτος] οὑτωσί.
783	25	οὐδ' ἐπὶ τῶν] τοῦτ' οὐδὲ τῶν.
785	24	οἱ articulum addidi.
—	27	τὸν βίον] τῶν βίων.
789	6	ἐσθίων] ἀπεσθίων.

Pag.	versu	
791	14	ἔσται] ἔστε.
792	12	αὐτῷ] αὐτήν.
795	15	ἀκούσετε] ἀκούσαιτε.
—	27	ἐστὶ] ἔστε.
801	13	ἁμάρτῃ, βραχεῖαν] interposui τι.
—	24	τοῖς] τούς.
805	13	αὐτὸν] αὐτοῦ.
807	10	ἐάσατε] ἐάσετε.
—	12	πολλῶν] πολλά.
808	8	θεωρήσετε] θεωρήσαιτε.

III. Index conjecturarum doctorum virorum, quas texto meo recepi.

85	5	[ed. nostr.] ἔφειν] ἔχει margo Lutet.
91	22	ἀλλ' ὑμεῖς] ἀλλ' εἰ ὑμεῖς. idem.
—	23	ὡς ἐκ τοῦ μηδὲν] primam particulam detraxi, auctore Wolfio.
109	5	δεῖ] δεῖν Wolf.
199	16	ὃν ἂν] ὃν δ' ἂν idem.
209	1	δέ τι] δ', ἔτι idem.
227	12	ἕξειν addidi ex ejusdem auctoritate.
230	ult.	συμφέρει] συμφέρειν idem.
—	—	ταύτας] ταῦτα idem.
322	10	[ed. Reisk.] δείματος] λήματος. Valkenaer.
332	10	ἀπαγγέλλειν] ἀπαγγελεῖν. Markland.
365	5	πᾶσα ἡ ἀπάτη] articulus eidem M. debetur.
368	22	αὐτὴν] αὐτὴ idem Markl.
383	26	τοῦτ' ἂν] τότ' ἂν idem.
387	pen.	αὐτὴ] αὕτη idem.
388	12	ἐγκαταλειφθέντων] ἐγκαταληφθ. Lambin.
422	12	ἀποτισαμένη] ἀποτισομένη. Markland.
440	25	τὴν εἰρήνην] τῇ εἰρήνῃ. Lambinus et alii.
447	5	ὑμεῖς] ὑμᾶς. Taylor.
467	pen.	βλάψειν] βλάψων. Wolf.
475	ult.	ἀκούσεσθε] ἀκούσαισθε. Markland.
496	8	λεπτίνην] λεπτίνη (in vocat.) Wolf.
504	14	παρανοίας] παρανομίας. margo Lutet.
520	26	προσδιαφθείρας] προδιαφθ. Wolf.
521	27	ἔχων] ἔχω idem.
541	6	θεωρίσκος] θορίκιος idem cum multis aliis.
649	7	εἴπερ] ἧπερ. Wolf.
661	23	μὴ παθεῖν] μή τι παθεῖν. Markland.
733	11	αὐτῷ τῶν νόμων] αὐτῷ ὑπὸ τῶν νόμων. margo Lutet.

SECT. XXXII.

Nomina prænumeratorum.

Provinciam in edendo Demosthene mihi sumsi atque delegi ultro perquam arduam et duram, cum aliis multis de causis, quas repetere nil juvat, jam supra plerasque commemoratas, tum hac maxime, quod fatali quadam necessitate mihi evenerit, ut ætas degenda esset iis in terris, eosque inter homines, quos parum græca curare necesse est ex eo arbitrari, quod librarii nostrates ad excudendos libros græcos nullis precibus, nullis conditionibus adduci possint. Non equidem infitiabor, aliquot ab hinc annis cœpisse hac in urbe libros nonnullos græcos edi, sed neque multi sunt illi, et verum si velint eorum editores fateri, nescio an ne ipsi quidem dissimulaturi sint, eos ære periculoque suo excusos esse. Ego equidem, quæcunque aliorum est seu sors, seu felicitas, inexpugnabilem habui pæne tota mea vita librariorum pertinaciam et duritiem, et aversionem a me meisque conatibus literariis, ut necesse habuerim, quæcunque edidi, quæ pauca sunt, ut in re familiari perquam modica, ea meo ære et periculo excudenda dare. Unde, id quod facile est existimatu, magnam rei domesticæ jacturam retuli; quam tuli, ut potui, satis æquo animo. Demosthenem autem, et eum quidem tot necessariis ornamentis atque instrumentis auctum, pari modo insanum fuisset, si conatus essem edere. Quare proposui biennio ante conditionem studiosis græcarum literarum, ut sumtus necessarios facientem me pecunia collaticia adjuvarent. Sed surdas pæne ubique habui aures, portasque clausas, sive communi quodam hominum, qui nunc sunt, erga literas græcas frigore, sive infamia cœpti, quod alii, si qui ejusmodi subscriptiones proposuissent, credulorum crumenas cum emunxissent, verbis suis fide non præstita rem in se bonam in suspicionem atque invidiam adduxissent; sive denique erga me nescio qua hominum malevolentia, et suspicacitate atque animorum a me abalienatione. Adhuc quidem, magis etiam, quam exspectaveram, in hoc tanto, tam salutari, tam necessario, tam sæpe flagitato et votis omnium expetito molimine desertus pæne ab omnibus, etiam ab amicissimis, fui, quamquam bene de eo sæculo nunquam speravi, quod usu novi, ventri, ganeæ, luxui, libidinibus, cupiditati et avaritiæ deditum, in equos, in canes, in scorta, in aleam, in cantrices, in scenicos, in nugas, in res quasque turpes, et corpori, famæque et rei denique familiari detrimentosas furiose suas opes prodigere, in res autem divinas humanasque præclaras publiceque salutares, patriæ gloriosas, et ad omnem memoriam splendidas futuras vel obolum erogare reformidare, tanquam

si in puteum abjiciant. Quanquam ad hoc quidem opus meum demosthenicum qui symbolam conferunt, eamque non enormem, per minutas partes, pecuniam hi suam non perditum eunt, sed magno cum fœnore paulo post recuperatum. Ecquem non plane pauperem gravet impensa pistolæ dimidiæ (cujus valor ducatum hollandicum nondum æquat) in volumen græcum, cujusmodi hoc est, sex mensibus ante erogata, cujus æquivalens paulo post sit recuperaturus? Ego quidem, qui publica commoda meis privatis semper antehabui, non spe divitiarum quærendarum hoc opus suscepi; quæ his profecto artibus non quæruntur; abhorret quoque animus ab impostura; etiamsi velim alios decipere atque emungere, desertus sum ab audacia et impudentia, et calliditate. Ingenium mihi ad fraudes hujusmodi est tardius atque stupidius, et timidius etiam. Satis habebo, si sumtus, quos in hoc tantum, tot volumina impleturum opus erogabo necessario, recuperavero. Lucubrationes a me hoc in opus per tot annos impensas acres et assiduas reipublicæ literariæ lubens et lætus condonabo. Denique causa nulla est, cur metuant redemtores, ne si quid humani mihi contingat, opus abrumpatur. Quamquam enim in dies alia addo, alia muto, ut dies diem docet, ita tamen pleraque in mundo et parato sunt, ut, si vel hodie meum me fatum auferat, cœpta tamen tela continuari possit, uxore non passura, aut existimationem meam minui, aut emtorum spem falli. Præterierant octodecim menses a publicato illo programmate, de quo supra §. 22. dicebam, quum, incipiens jam de bono successu mei conatus desperare, decernerem, paucis illis, qui pecuniam prænumerassent, (sex ferme numero erant) pecuniam cuique suam remittere. Sed intercessit uxor, quæ tametsi cerneret, commoda ipsius sua tam periculoso et ancipiti cœpto minui, aut certe in discrimen dari, me tamen hortata est, ut, confisus dei auxilio, qui invia complanare, dubiisque et desperatis rebus insperatam salutem afferre nosset, fidem datam liberarem reique publicæ ne deessem, et melius, quam solerem, de liberalitate hujus sæculi sperarem. Ab ea igitur impulsus et permotus rem meam in discrimen dare ausus sum, chartas emi; conduxi typographum; excudendum opus dedi. Interim paulo plures atque plures prænumerantes coierunt. Parum tamen quid est æs ab iis collatum ad id, quod mihi de peculio meo dependendum fuit. Et profecto ni plures numero inposterum coalescant, necesse habeo telam hanc in secundo statim volumine, posteaquam totum Demosthenis textum edidero, abrumpere. Quod si tamen vel tantum ex hujus primi voluminis distractione redierit, quod satis sit sumtibus in id factis compensandis, impiger et deo fretus stadium, quod ingressus sum, decurram, quoad vita viresque supererunt. Secundum volumen certo certius sub finem Septembris hujus anni 1770. prodibit. Exteri si meum sibi

Demosthenem redemtum velint, recta via per litteras ut mecum agant rogo. Nomina Prænumerantium, qui interea temporis accedent, illi volumini subjicientur. Quos ad hoc diei (excuduntur hæc die 20. Aprilis 1770.) habeo in tabulis prænumerantes, sunt hi.

Abresch, Professor Zwollæ.
Andre, Göttingensis.
Bang, A. M. et V. D. M. Marpurgi.
Boden, Professor Wittebergensis.
Brunck, Consiliarius regis Christianissimi, Strasburgi, in totum opus.
Cober, Conrector Gymnasii Budissani. tria exemplaria.
Culencamp, Professor Göttingensis.
Eck, Professor Lipsiensis.
Eyring, Rector Gymnasii Götting.
Froriep, Professor Lipsiensis.
Gottleber, Rector Annabergensis.
Harles, Professor Erlangæ, duo exempl.
Heinze, Rector Gymnasii Luneburg. tria exemplaria.
Heyne, Professor Göttingensis, duo exempl.
Hibner, Bernensis.
Hiller, Professor Witteberg.
Hoffmann, A. M. illustris Moldani apud Grimmam Tertius.
Hübler, A. M. Conrector Scholæ Freybergens.
Kranoldus, Superintendens Graefenhaynichensis.
Krebs, Rector illustris Moldani, Grimmæ.
Meisner, A. M. et Collega Scholæ Cruciatæ Dresdæ.
Morus, Professor Lipsiensis.
Mücke, A. M. Conrector illustris Moldani, Grimmæ.
Neuhaus, I. C. et civitatis Lipsiensis Prætor.
Niclas, Gymnasii Luneburgensis Conrector.
Randal, Glasgouiensis.
Rau, Professor Ultrajecti.
Reichart, A. M. illustris Moldani Grimmæ Cantor.
Schade, Anspachiensis.
Scharfenberg, A. M. Lipsiensis.
Schmidt, Dantiscanus.
Wencke, A. M. Darmstadiensis.
Wernsdorf, Professor Helmstadiensis.
Wyttenbach, Marpurgi.

JUVENTUTI ACADEMICÆ

SALUTEM.

Aliquot jam aguntur anni, cum in lucem prodiit Demosthenis Orationum Philippicarum Editio nitida, quam in usum vestrum duo in hisce Ædibus eruditi homines procurarunt. Ad istius multiplici jam experientia comprobatam normam cum hanc nostram Æschinis Demosthenisque Orationum ἀντιπάλων Editionem conformare statuissem, in nonnullis tamen deflectendum inde mihi esse existimavi: de quibus, deque Versionis simul hujus Notarumque ratione ac structura, paucis vos esse præmonitos velim.

Interpretationes harum Orationum insigniores Latinæ circumferuntur tres: Wolfii, Lambini, et Editorum Oxoniensium, Foulkes et Friend. In his singulis cum multa reperiantur, quæ ad justæ Interpretationis laudem conducunt, aliqua tamen superesse vel lenissimus earum rerum fatebitur æstimator. Ingratum equidem semper, et liberali ingenio indignum opus est, siquid illorum hominum, qui in eadem tecum palæstra desudarunt, negligentia fudit, curiosius excutere, et in vulgus indicare: omnium vero minime me deceret, qui alienæ potius industriæ quam propriæ eruditionis fœtum expromam. Sufficiat igitur, si, quæ sint quæ in unoquoque istorum Interpretum desiderem, summatim et usque eo tantum perstrinxero, dum ratio probabilis existat, cur in his vertendis nullius demum vestigia per omnia sim consectatus.

Ac primo Oxonienses illos, quorum vulgo Interpretatio inter manus versabatur, immoderatioris et juvenilis cujusdam in convertendo licentiæ, et olim a doctioribus plerisque hominibus arcessi animadverteram, et ipse cum in hoc opus penitius introspicerem, non potui non creberrime incusare. Dum enim numeros captant, et dicendi lepores ambitiosius aucupantur, sententiis tantum adhærent, verba verborumque ordinem servandi religionem ita plerumque contemnunt, ut provectioribus quidem in his literis satis fortasse faciant, ad rudiorum Græceque discentium usum haud multum certe conferant. Neque tamen in Auctoris sensibus efferendis usque adeo fidem commendant suam, ut non et frequenter titubare eos, multaque ab iis humanitus excidisse promptum sit ostendere: quæ tamen ab aliis investigari malo, quam ut in iisdem ipse excutiendis ingratam operam impendam.

Summam sane religionem, mihi vero etiam immodicam ad interpretandum attulisse videtur fidem Hieronymus Wolfius. Diligen-

tissimus quippe Interpres, ab Auctoris latere ne punctum quidem temporis dimoveri sese passus, non sententias solummodo appendit, verum etiam verbis annumerat ubique verba; eundemque dictionum ordinem tam anxie tamque pertinaciter conservat, ut sæpenumero etiam obscurum, horridum certe et incomptum, nobis exhibeat Oratorem. Enimvero, quod ad situm collocationemque attinet verborum, cum temere et absque necessitate ab exemplaris sui forma recedendum non sit, dandum tamen aliquid aurium est voluptati, neque committendum, ut scrupulosa et servili imitatione; omnis illa, qua divini nos permulcent Oratores, numerorum pereat concinnitas.

In contrariam huic prorsus reprehensionem incurrit Dionysius Lambinus. Fidus, elegans, disertus; utinam et pressum dicere licuisset Interpretem! Verum ejus, qua plurimum pollebat, comptæ Latinitatis studio, beneque dicendi copia in transversum actus, extra modum metasque omnes excurrit, et nitorem Æschinis et Demosthenis δεινότητα profusissima verborum luxurie pariter labefactavit. Ardua complanat, pressa dilatat, mollit incitata; singulas ferme dictiones Græcas duabus aut etiam pluribus reponit Latinis, ut geminet propemodum et conduplicet Archetypum. Quod si suo hic ingenio aliquantum esset moderatus, neque supervagantibus ipse surculis falcem denegasset, quæ fuit homini diligentia in assequendis Græcis, et inexhausta lectissimorum verborum copia, omnes profecto boni Interpretis numeros explevisset. Hujus igitur Ego vinetis putator qualiscunque accessi: dedi operam, ut luxuriantem eam in dicendo ubertatem comprimat, et inserta quasi depascat exilitas Wolfiana: neque siquid in Oxoniensium aliorumve Interpretum Latinorum operibus vel se venustate commendaret vel robore, traducere in nostra dubitavi: ita nimirum ratus fore, ut sincerior multo puriorque exsurgat Interpretatio, quam si ineptæ ambitioni velificatus, ea quæ ab aliis bene dicta sunt, melius ipse dicere incassum contenderem. Multa etiam ad nos commoda invexit cum Gallica Interpretatio Tourellii, tum vero spectatissima illa Versio Itala, ab Hieron. Ferro, Senatore Veneto, concinnata, quam diu frustraque a me quæsitam, vir comitate pariter et politiori literatura instructissimus, A. Askew, M. D. Londinensis, mecum, sibi licet ignoto, per literas rogatus, humanissime communicavit.

Textum Græcum Æschinis ex luculenta Editione Hen. Stephani, Demosthenis, ex ea quam Lutetiæ typis mandavit Benenatus, ut plurimum expressi: collatis interim diligenter, et siquando visum est, adhibitis, emendationibus Cl. Taylori: verum paucis illis quidem, et summa cum brevitate propositis. Quotus enim quisque lectorum est, qui dummodo sibi Auctoris sensus claros, et quoad fieri potuit defæcatos, ob oculos sistas, aut omnino curat, quot eos

ex Codicibus impressis manuve scriptis elicuisti, aut non saltem, ut istiusmodi de Variantibus Lectionibus disceptatiunculæ ad calcem rejiciantur operis, exoptat; neve iis Editor cum Annotationibus quæ ad Auctorem ipsum pertinent illustrandum, conjunctis, restinguat animos, quos ardentes acceperit?

Quod ad Notas attinet, earum magnam sane partem ex Commentariis descripsi longe eruditissimis Joannis Taylori: cujus ego laudibus libenter indulgere velim, siquidem id aut destinati operis angustiæ paterentur, aut ipsius utique hominis pervulgatissimum apud literatos omnes nomén et celebritas. Annotationes, quæ aliunde petuntur, singulas (subinde brevitatis causa in compendium actas) Auctoris nomine signavi: plurimas de proprio penu deprompsi: Interpretationi denique omnes subjeci, Græcarum paginarum titulis inscriptas: ut neque tyroni foveant negligentiam, si textum comitentur, neque seorsim (quod usitatius) relegatæ, negotium facessant. Archæologia in his Commentariis et Historia parcius attinguntur, cum illam quidem Potterus, hanc vero, quantum ad earum quæ hic tractantur rerum notitiam satis sit, egregie adornavit in Vita Philippi Lelandus noster: quod sane utilissimum opus iterum ac sæpius, me judice, versabit, quisquis ad hos perennes Eloquentiæ fontes rite imbutus instructusque volet accedere.

JUVENTUTI ACADEMICÆ

SALUTEM.

Integram hanc Orationum seriem quas Demosthenes in Philippum habuit, nec inutilem fore duximus, nec vobis ingratam: præsertim, cum Philippicarum libellus, qui Glascuis prodiit non ita pridem, spes vestras prorsus fefellit; mendis nempe compluribus inquinatus. Codicem Morellianum præcipue, alios melioris notæ, nonnunquam, expressimus: quin et harum lectionum, quas e codicibus manuscriptis collegit Morellius, pauculas admisimus. Ipsas Orationes eo tandem ordine dispositas invenietis omnes, quem præfinivit Dionysius Halicarnasseus in epistola sua ad Ammæum. Interpretatione utimur Wolfiana; ea vero plurimis in locis castigata, ubi authoris sensum aut minus accurate, aut perperam reddidisse videtur. Et, ut subsidii aliquid præterea vobis adesset, Notas adjecimus, paucas jam primum editas, plurimas autem ex iis, quas præbuere Ulpianus, Wolfius, interpretes Gallici Tourellius et Olivetus, necnon Mountneius noster, vir literis instructissimus, qui, cum apud Cantabrigienses commoratus est, Philippicam orationem

primam et tres Olynthiacas nitidissime edidit. Argumenta in orationes hasce quatuor priores, quæ ille ex Tourellio reddidit, interpretationi huic nostræ accedunt; et exemplo moniti, reliqua ipsi supplevimus. In Notis, habita est brevitatis ratio. Quicquid Geographiam, quicquid Archæologiam spectat, quicquid denique Historiam perlegenti primo intuitu se præbet, aut præterimus, aut parcius attingimus. Haudquaquam etenim suspicari fas est, vos hasce Orationes adituros, nisi his rebus omnibus penitus perspectis.

Hæc sunt, quæ vobis præmonenda putavimus. Quod si quid oculis nostris se subduxerit, aut si quid ausi simus infelicius, id benigne condonetis. Valete.

IISDEM

S. D. J. STOCK.

Quid in hac altera Editione præstitum sit, Juvenes Academici, paucis accipite. Græca ex Editionibus Venetis Aldi et Feliciani cum Parisina Benenati collatis excuduntur. Interpretatio Wolfiana, adhibitis Versionibus Nicolai Carri, Lucchesinii, et aliorum, ita multis in locis emendatur, ut jam quasi nova exsistat. Priorum Editorum Annotationibus pauca, quæ deesse videbantur, adjeci; quæ asterisco signata, et litera S subscripta, statim sese produnt. Annotationes denique omnes Interpretationi subjiciuntur, Græcarum paginarum titulos præ se ferentes: quemadmodum nuper factum est cum Æschinis et Demosthenis Orationes de Corona adversarias typis mandavi. Data enim opera est, ut binæ istæ quasi coaleant Editiones; quo præstantissimæ, plurimoque hominum sermone celebratæ, Demosthenis Orationes uno vobis intuitu subjaceant. Olynthiacarum ordinem, quem monente Dionysio Halicarnasseo, priores secuti sunt Editores, non esse mutandum censui: quia haud magni sane momenti res est, cum omnes eodem anno Olynthiacas habitas fuisse constet; et secundum hunc ordinem citavit eas vir doctiss. deque re literaria optime meritus Lelandus, in opere suo, Demosthenem legentibus apprime necessario, Vita Philippi Regis.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΣ

ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ ΜΟΝΤΙΟΝ

ΑΞΙΩΣΑΝΤΑ ΑΥΤΟΝ ΓΡΑΨΑΙ ΟΙ ΤΟΝ ΤΕ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΒΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΥΤΟΥ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

α΄. Ἐπειδὴ, κράτιστε ἀνθυπάτων Μόντιε, κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν Ἀστεροπαῖον περιδέξιος τὰ εἰς λόγους ὢν, πρωτεύεις μὲν ἐν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ καὶ τῆς παρ' ἐκείνοις παιδείας ὁμολογουμένως τὸ πρεσβεῖον ἀνῄρησαι, ἀμελεῖς δὲ οὐδὲ τῆς Ἑλληνικῆς, ἅτε καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τὸ τῆς φύσεως μέγεθος ὑπερέχειν δυνάμενος, ἀλλὰ περί τε τοὺς ἄλλους διατρίβεις καὶ περὶ τὸν τελεώτατον τῶν Ἑλληνικῶν ῥητόρων τὸν Δημοσθένην, καὶ δὴ [1] καὶ ἠβουλήθης τὰς ὑποθέσεις

[1] καὶ ἡμᾶς ἐβουλήθης

Præter Libanium, Antiochiæ natum 314. p. Ch., Plutarchus vitam, et Lucianus encomium Demosthenis scripserunt: elogia veterum scriptorum de Nostro habet ed. Lutet. et H. Wolf. Rudig.

Κράτιστε ἀνθυπάτων] Ἀντὶ τοῦ, κράτιστε ἀνθύπατε. Wolf.

Κατὰ τὸν ὁμηρικὸν] Ut Homericus ille Asteropæus, de quo Iliados φ. [v. 163.] Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦε. Facit autem eum Pelegonis cujusdam filium. Idem.

Ἀστεροπαῖον] *Asteropæus*, utraque manu exercitatus, (cf. Hom. Il. XXI. 163.) in proverbii locum abierat. vid. Athenæ. I, 1. C. Eust. ad Hom. l. l. explicat περιδέξιος per ἀμφιδέξιος, unde fortasse hoc in marg. Lut. fluxit. Rudig.

Περιδέξιος] Ἀντὶ τοῦ ἀμφιδέξιος, *ambidexter*. utinam hujus Montii exemplum proceres nostri imitarentur. Contrarium hujus citatur ex Aristophanis ταγηνισταῖς, ἀμφαρίστερος de homine prorsus inepto ad omnia: sicut illud singularem ingenii dexteritatem complectitur. Wolf.

Τὰ εἰς λόγους] Ἀντὶ τοῦ, ἐν λόγοις, κατὰ τὰ εἰς λόγους ἀνήκοντα, ambidexter in utriusque orationis, tam Græcæ quam Latinæ, facultate. Idem.

Τὰ εἰς λόγους] *Quæ pertinent ad litterarum studia.* Gregor. habet: οἱ ἀμφὶ τοὺς λόγους i. e. litterati homines; de usu præpos. εἰς cfr. Herodot. V, 49. Xen. Cyr. VI. 4. 5. τὰ εἰς πόλεμον. Rudig.

Καὶ τῆς παρ' ἐκείνοις παιδείας] Quid vero Romani habuerunt in ullo disciplinarum genere suum? aut quod a Græcis non fuerint mutuati? Id quod nec Cic. 1. Tusc. procemio dissimulat, cum hac tamen appendice: suum semper judicium fuisse, omnia Romanos, aut invenisse per se sapientius, quam Græcos: aut accepta ab illis, fecisse meliora, &c. Wolf.

Τὸ πρεσβεῖον ἀνῄρησαι] Τὸ πρεσβεῖον, Suida interprete, τιμὴ καὶ γέρας est: interdum etiam *grandior ætas*, τὴν βασιλείαν κατὰ τὸ πρεσβεῖον λαμβάνει, filius natu maximus. Idem.

Ibid.] Ἀναιρεῖσθαι πρεσβεῖον dicitur de eo, qui munus honorarium, palmam, accipit. Rudig.

Περί τε τοὺς ἄλλους] Περὶ innuit notionem *versandi* in aliqua re, ut in hac vit. §. δ΄. Plut. Aristid. I. ἡ περὶ τὸν οἶκον εὐπορία. Idem.

Καὶ δὴ καὶ] Secundum καὶ significat *adeo*. cfr. Viger. p. 524. Hom. Il. I. 29. Idem.

Ἠβουλήθης] Scripsi ex Ald. ita W. et A. Quum Liban. §. γ΄. ἠδυνήθη et §. δ΄. ἐδυνήθη scribat, patet, eum in hac scriptura

τῶν τούτου λόγων ἀναγράψασθαί σοι, δεχόμεθα μὲν ἄσμενοι τὸ πρόσταγμα, ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείω τὴν τιμὴν ἢ πόνον ἔχει· ἀρξόμεθα δὲ τοῦ συντάγματος ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ῥήτορος, οὐχ ὅλον αὐτὸν διεξιόντες,—περιττὸν γὰρ τοῦτο—, ἀλλὰ [1] *τοσούτων μνημονεύσαντες, ὅσα δοκεῖ καὶ πρὸς κατάληψιν ἀκριβεστέραν τῶν λόγων συντελεῖν.*

β΄. Δημοσθένει τοίνυν τῷ ῥήτορι πατὴρ ἦν Δημοσθένης ἀνεπίληπτος τῷ γένει δοκῶν, ὡς καὶ Αἰσχίνης ἐχθρὸς ὢν μαρτυρεῖ· (εἴρηται γοῦν οὕτως αὐτοῖς ῥήμασι· "τούτῳ [2] *πατὴρ ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύσασθαι·") ἐργαστήριον δὲ οἰκετῶν μαχαιροποιῶν κεκτημένος, ἐντεῦθεν τὴν τοῦ μαχαιροποιοῦ κλῆσιν ἔλαβε. Τὸ μέντοι μητρῷον γένος τοῦ ῥήτορος οὐκ ἦν, ὥς φασι, καθαρῶς Ἀττικόν, Γύλωνος, τοῦ πάππου τοῦ Δημοσθένους,*

[1] *τοσοῦτον μνημονεύοντες*

[2] *πατὴρ μὲν ἦν*

fluctuasse. Quare recepi lect. Ald. In Lut. ἐβουλήθης; idem rec. R. et B. De illo Atticismo vid. Thom. M. p. 258. Etym. M. 312. 12. Idem.

Ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείω τὴν τιμὴν ἢ τὸν πόνον ἔχει] Honos alit artes: quem si sperare licuisset, promissos et nos Demosthenis commentarios jampridem absolvissemus. Nunc Amphora cœpit institui, currente rota vix urceus exit. Wolf.

Πόνον ἔχει] *Ἔχειν in se habere*, mit sich führen. cf. Dem. Olynth. I. 2. 1. cf. Herm. ad Vig. 753. Schaef. et Bast. ad Greg. Cor. p. 985. Rudig.

Συντάγματος] *Σύνταγμα*, liber, in quo omnia suo describuntur ordine. *ἐκ λόγων τάγμα*. Hesych. cf. §. *γ΄*. *συντετάχθαι*. Idem.

Περιττὸν γὰρ τοῦτο] Scilicet *πρὸς τὴν νῦν ὑπόθεσιν*. Wolf.

Τοσούτων μνημονεύσαντες] Lect. vulg. *τοσοῦτον*. Sed Codd. M. U. Y. Nu. apud A. et marg. Lut. *τοσούτων*, quod recepi, quum sequatur *ὅσα*. Idem R. A. B., sed W. vulg. Retinui *μνημονεύσαντες*, etsi præcedat *διεξιόντες*, nam hic scriptor non accuratus videtur esse in temporum consequutione observanda, quod colligi potest ex *ἀγομένου* §. *β΄*., *ἀπολώλεκε* §. *γ΄*. et *διορθοῦσθαι* §. *γ΄*., si quidem hæ lectiones bene habent. Nam Codd. Bav. Aug. et marg. Lut. emendatricem, ni fallor, sapiunt manum: in his enim est *μνημονεύοντες*, quod R. et B. rec. Rudig.

Συντελεῖν] Dicitur de iis, qui conferunt, sc. vectigalia; tum de rebus, quæ utilitatem præbent. Idem.

Δημοσθένει] Demosthenes nat. Ol. 99. 4., mort. Ol. 114. 3. ætat. 60. De morte ejus v. Plut. vit. Dem. 29. Idem.

Πατὴρ ἦν] A. ex Aug. post *πατὴρ* inseruit *μὲν*, quod non legitur in cett. edd., et fortasse fluxit ex Plut. Dem. 4. init.—*Æschinis* verba leguntur p. 561. Reisk. in or. c. Ctesiph. Idem.

Ἀνεπίληπτος τῷ γένει] *Οὔτε ξένος οὔτε ἔπηλυς, οὔτε μέτοικος, οὔτε μιξοβάρβαρος, οὔτε νόθος· ἀλλὰ γνησίως Ἀθηναῖος ἐξ ἀστοῦ καὶ ἀστῆς γεγονώς, honesto loco natus, genere reprehensionis experte.* Wolf.

Εἴρηται γοῦν] S. *ὑπ' αὐτοῦ*. Sed malim *εἴρηκε*, S. *ὁ Αἰσχίνης*. Idem.

Τούτῳ πατὴρ ἦν] R. et B. post *πατὴρ* scripserunt *μέν*. Sed ed. Ald. Lut. W. et A. non habent, ita ut nesciam, unde illi hauserint, nisi ex ipso Æschine, apud quem hæc vox reperitur. Sed quum in eodem Æschinis loco sit *ψεύδεσθαι* et Liban. scripserit *ψεύσασθαι*, utroque in loco lectionem libror. a Nostro profectam esse existimo. Omnino cfr. Plut. c. 4. Rudig.

Μητρῷον] Quæ de matre refert Lib., mutuatus est ex Æschin. l. c., qui narrat, Gylonem prodidisse Nymphæum [orbem Tauricam] et fugisse in Bosporum, ibique Scythissam in matrimonium duxisse. Sed Plut. l. l. dubitat, an hoc verum sit. Matrem in ædes patris 50 minas intulisse dicit Dem. in Aphob. I. p. 814. 11. [ed. Reisk.] Idem.

φυγόντος μὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ προδοσίας ἐγκλήματι, οἰκήσαντος δὲ περὶ τὸν Πόντον κἀκεῖ γυναῖκα ἀγομένου Σκύθιν τὸ γένος, ἐξ ἧς ἦν τοῦ Δημοσθένους ἡ μήτηρ Κλεοβούλη. εἰς τοῦτο γοῦν ἄλλοι τε λελοιδορήκασι καὶ Αἰσχίνης, εἰπὼν ὡς ἄρα εἴη Σκύθης, βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ. Περὶ [1] μὲν τοῦ γένους αὐτοῦ τοσαῦτα εἰρήσθω· ὀρφανὸς δὲ καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομιδῇ νέος, ἦν μέν, ὥς φασιν, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσώδης, ὥστε μηδὲ εἰς παλαίστραν φοιτῆσαι, καθάπερ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν· ὅθεν καὶ ἀνδρωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσκώπτετο καὶ Βάτταλος ἐπωνυμίαν ἔσχεν. Ἱστόρηται γάρ, τινα Βάτταλον Ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλεσι κατεαγόσι, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν·

[1] μὲν οὖν τοῦ

Ἐπὶ προδοσίας ἐγκλήματι] *Ob crimen proditionis*, quod tam late patuit apud Græcos, ut non modo ii, qui prævaricati essent, et hostibus operam navassent, aut alioqui negligentius rem gessissent, sed ii etiam qui quos tueri debebant, destituissent, προδόται dicerentur: adeo ut Demosthenes, etiam προδόντος τὸν Πασίωνα τοῦ ὀφθαλμοῦ dicat, et alii ad inanima quoque ut scutum aut gladium transferant. Vide Suidam nostrum in voce προδότης, a quo Polybii προδότου descriptio citatur. Wolf.

Ἐπὶ—ἐγκλήματι] *Propter* accusationem, cfr. §. δ΄. 4. ἐπὶ τοῖς λόγοις. Matth. Gr. gr. p. 859. Rudig.

Πόντον] Ex Æschin. l. c. patet, intelligendum Cimmerium Bosporum. vid. Steph. Byz. s. Πόντος p. 559. Idem.

Ἀγομένου] Aut est ἐναλλαγὴ χρόνου, aut legendum ἀγαγομένου videtur: etsi ἠγόμην καὶ ἀγόμενος etiam ἀορ. β. esse potest. Wolf.

Ἀγομένου] Tuitus sum lect. Codd., B. scripsit ἀγαγομένου. vid. ad §. ά. *in fin.* Rudig.

Σκύθιν τὸ γένος] Ut Ovid. 15. Metamorph.

—Sparsæ quoque membra veneno
Exercere artes Scythides memorantur
easdem. Wolf.

Εἰς τοῦτο—Αἰσχίνης] Τε—καὶ, cum, tum. Vig. p. 517. Præpos. εἰς utuntur Græci, si *qua res alicui vitio vertitur*, ita ut obtrectetur. Noster §. γ΄. ἐσκώπτετο εἰς μαλακίαν. Plut. Dem. 4. εἰς τὸ σῶμα λέγεται σκωπτόμενος. Thuc. VIII. 88. βουλόμενος αὐτὸν εἰς Ἀθηναίων φιλίαν διαβάλλειν. Cfr. Duk. ad h. l. Æschin. hoc commemorat p. 563. Rudig.

Περὶ μὲν τοῦ] Post μὲν Cod. Bav. Aug. οὖν, quod R. A. et B. inseruerunt; at quum hi Codd. non satis magnam fidem habeant, et οὖν interdum a librariis adjiciatur, lect. vulg. intactam reliqui. In or. Phil. I. c. IX. 4. nonnulli libri post μὲν præbent οὖν, et c. XII. 2. B. e textu post τούτων eandem vocem ejecit. Idem.

Κομιδῇ νέος] Egit enim annum septimum, quum pater decederet. Idem.

Ἀσθενὴς] Cfr. Plut. Dem. 4. Idem.

Εἰς μαλ. ἐσκώπτ.] Vid. ad §. β΄. Idem.

Βάτταλος] Ita legebatur ante Reisk., qui ex Codd. Bav. Aug. mutavit in Βάταλος [atqui certe per ττ scr. in ed. R.]. Secutus est B. et A. Æschin. p. 139. 142. Plut. l. l. exhibent per τ. Sed Suidas utroque modo: quare non ausus sum lect. vulg. mutare. Vid. Suid. s. βάταλος et βατταλίζεσθαι. Demosthenes etiam vocatus est *Argas* ob morosam et amaram indolem, teste Plut. l. l. et Suida. Suidas, cui assentitur Barton. ad Plut. 4., dicit, Demosthenem fuisse nominatum Battalum ob vestitum molliorem; sed Æschin. in Timarch. p. 142. hoc nomen illum tulisse monet ἐξ ἀνανδρίας τινός. Idem.

Ὑποδήμασι] Aug. ἐσθήμασι. Idem.

Μέλεσι κατεαγόσι] Μέλεα κατεαγότα, carmina fracta i. e. *carminum modi enervati.* Idem.

ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀνάνδρους Βαττάλους ἐκάλουν.

γ'. Λέγεται δὲ τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν ἐπὶ λόγους ὁρμὴν τὸν Δημοσθένην ἐντεῦθεν σχεῖν. Καλλίστρατος ἦν Ἀθηναῖος ῥήτωρ ἔνδοξος· οὗτος ἔμελλε δημοσίαν τινὰ δίκην ἀγωνίζεσθαι, φασίν, οἶμαι, τὴν περὶ Ὠρωποῦ. ὁ τοίνυν Δημοσθένης, παῖς ὤν, ἐδεῖτο τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου συγχωρῆσαι παραβαλεῖν αὐτῷ τῇ δίκῃ· καὶ ὃς ἐπέτρεψεν. ἀκούσας δὲ οὕτω διετέθη, ὥστε ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας πάντα πάρεργα πρὸς τοὺς λόγους θέσθαι. Διδασκάλῳ δὲ χρησάμενος Ἰσαίῳ μάλα δεινῷ ῥήτορι, εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς εὐθὺς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διῳ-

γ'. Λέγεται — σχεῖν] A. dicit: "omnes Codd., quos inspexi, ita ordinant: λέγεται δὲ τὸν Δημοσθ." Eod. modo in Bav.; sed R. et B. vulg. retinuerunt, quos secutus sum. Idem.

Ὁρμὴν ἐπὶ λόγους] Plut. c. 5. ὁρμὴ πρὸς λόγ. Idem.

Καλλίστρατος] *Callistratus*, Callicratis filius, Aphidnæus, celeberrimus suæ memoriæ orator, in accusando præcipue acerbus. Cfr. Demosth. d. fals. leg. 301. 18. 436. 13. Æschin. d. f. leg. 294. *Ruhnken.* hist. crit. gr. or. in Reisk. Orr. VIII. p. 140. Hanc de Oropo causam egit Ol. 103. 3. quum Dem. ageret annum 16. Idem.

Δίκην ἀγωνίζεσθαι] Plut. c. 5. *ἀγωνίζεσθαι κρίσιν* i. e. *litem agere*. Idem.

Τὴν περὶ Ὠρωποῦ] Hæc urbs inter Tanagriam et Atticam, in ditione Attica sita, sæpe in controversiam est vocata, quæ non prius cessavit, quam Philippus illam Atheniensibus redderet. Cf. Pausan. I. 34. 1. Hoc tempore Themiso et Theodorus, Eretrienses, collecta manu Oropum occuparunt, Chabria res male gerente; quare hunc Callistratus accusavit. Xen. H. G. VII. 4. 1. dicit, Oropum fuisse ab exsulibus captam. cfr. Suid. s. *Ὠρωπία χώρα*. Idem.

Ἐδεῖτο] Etenim audiverat, inter magistros convenisse, ut propter oratoris facultatem et causæ celebritatem judicio interessent. v. Plut. c. 5. Idem.

Τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου] *Servum sibi præfectum*, id est, *τοῦ παιδαγωγοῦ*, ut nominat Plutarchus. Wolf.

Παραβαλεῖν αὐτῷ] In marg. Lut. est προςεισβαλεῖν, quod quidem interpretamentum sapit. *παραβάλλειν* neutrali sensu est *se admovere*. Philipp. in Epist. (apud Reisk. p. 163. 3.) scribit: *βουλόμενος ταῖς ναυσὶν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παραβαλεῖν*. Quare non est, quod pro *αὐτῷ* recipiatur *αὐτὸν*, quod est in Aug. et M. apud A. Recte R. et B. vulg. tuiti sunt, nam *αὐτῷ* pertinet ad *συγχωρῆσαι*. Rudig.

Καὶ ὃς] *Tum ille*. cf. Vig. p. 24. et Herm. ad Vig. p. 706. sq. Idem.

Διετέθη] Διατιθέναι, *aliquem aliquo modo afficere*. Cf. Wolf. ad Lept. p. 463. ed. R. et Zeun. ad Vig. p. 300. Idem.

Ἰσαίῳ] Isæus floruit 400—356. a. Chr. Restant decem ejus orationes in Reisk. Orr. Vol. III. De ceteris præceptoribus Demosthenis vid. Suid. s. Δημοσθ. et Plut. 5. Idem.

Εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς] W. et A. post ἄνδρας inserunt partic. δὲ, sed, quantum scio, nulla libror. auctoritate. Jam quum Noster non ubique justa utatur enunciationum junctura, cum R. et B. vulg. retinui, colo post ῥήτορι expuncto. Quod si admittitur, χρησάμενος non habet, quo referatur; neque ἦν cogitando addi velim, (v. Herm. ad Vig. p. 770.) quoniam hic scriptor duo participia conjungit in Argum. Or. Ol. I. (III.) v. 10. et eas particulas, quæ necessariæ videntur, omittit. cf. §. β'. Λακεδαιμονίων πρὸς Πελοπ.— εἰς ἄνδρας ἐγγράφεσθαι, *togam virilem sumere*, v. Demosth. p. 412. 25. ed. Reisk. Hac enim ætate ipsi licuit rem familiarem administrare. Idem.

Ἀγῶνα — ἐνεστήσατο] Ἀγ. ἐνίστ. *litem instituere*. Dem. p. 227. 3. ed. Reisk. dicit: ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος. Bav. ἀνεστήσατο. Hanc causam egit Dem Ol. 104. 1., natus annos 18. Tutores a patre præscripti erant Aphobus, Demophon, Therippides: qui quum XIV talenta tractassent, post decennem curam LXX

κηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. καὶ εἷλε μὲν αὐτούς· οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν, ὅσα ἀπολώλεκε. Τοὺς δὲ λόγους τοὺς ἐπιτροπικοὺς εἰσὶν οἵ φασιν Ἰσαίου καὶ οὐ Δημοσθένους εἶναι, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες, (ὀκτωκαίδεκα γὰρ ἐτῶν ἦν, ὅτε πρὸς τούτους ἠγωνίζετο), καὶ ὅτι δοκοῦσιν οἱ λόγοι τὸ τοῦ Ἰσαίου πως ἐπιφαίνειν εἶδος. ἕτεροι δὲ νομίζουσι συντετάχθαι μὲν ὑπὸ Δημοσθένους, [1] διορθοῦσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. Οὐδὲν δὲ θαυμαστόν, εἰ ὁ Δημοσθένης ἠδύνατο [2] μὲν ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡλικίας συγγράφειν τοιούτους λόγους· (ἡ γὰρ ὕστερον ὑπεροχὴ καὶ τοῦτο πιστοῦται·) ἀπὸ δὲ νεαρᾶς ἔτι τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα πολλαχῇ μεμίμηται. Μετὰ μέντοι τούτους τοὺς ἀγῶνας βραχὺ τῇ ἡλικίᾳ προελθών, σοφιστεύειν ἐνεχείρησεν· εἶτα ἀπαλλαγεὶς τούτου, συνηγόρησεν ἐν δικαστηρίῳ. τούτοις δέ, ὥσπερ

[1] διωρθῶσθαι

[2] μὲν καὶ ἀπ᾽

minas Demostheni reddiderunt; quare hic actionem X talent. iis scripsit. Cfr. Dem. or. in Aphob. I. Idem.

Εἷλε] Αἱρεῖν, convincere. cf. Æschin. p. 544. 3. Idem.

Οὐ μὴν—ἀπολώλεκε] Aphobus damnatus quum nihil æqui facere posset, Demosthenes in possessionem bonorum ejus venit; sed amissa non recuperavit. Pro ἀπολώλεκε B. scripsit ἀπολωλέκει: fontem hujus lectionis ignoro. Verum etsi h. l. plusquamperf. exspectaveris, tamen Liban. præt. vel propterea videtur usus esse, ut notionem huic voci subjectam non ad se, sed ad Demosthenem referret, hoc sensu: non poterat recuperare, quæ se dixit perdidisse. Quare lect. vulgatam non mutavi. Idem.

Τοὺς δὲ λόγους] Tutoriæ orationes exstant tres in Aphobum et duæ in Onetorem: hic enim, cui Aphobi soror nupta fuerat, Demosthenem e fundo vi ejecit. Idem.

Εἰσὶν οἵ] *Nonnulli*, ut ἔστιν ὅτε et alia ejusmodi. Vig. p. 234. Idem.

Ἐτῶν ἦν] Cfr. Matth. Gr. §. 372. 2. Idem.

Διορθοῦσθαι] Aut est ἐναλλαγὴ χρόνου, aut διωρθῶσθαι legendum. Wolf.

Διορθοῦσθαι] Hæc est lectio Codd. et Ald. Sed Lut. habet διωρθῶσθαι. idem W. Sequuti sunt R., A. et B. Retinui vulg. hoc sensu: *putant, orationes a D. factas corrigere Isæum*, nisi videatur scriptor tempora commutasse; vid. §. β΄. μνημονεύσαντες et quæ ad h. l. notata sunt. Ceterum ipsi historici Græci interdum tempora commutant. cfr. Matth. Gr. §. 504. 1. Rudig.

Θαυμαστόν, εἰ] Non solum θαυμάζω construitur sequenti εἰ, (Matth. §. 608.) sed omnino ea verba, quæ eum animi affectum exprimunt, ex quo aliquid fiat aut factum sit, quod non exspectaveris aut optaveris, ut ἀγανακτέω. Plat. Crit. 1. πλημμελὲς εἴη ἀγανακτεῖν, εἰ δεῖ τελευτᾶν. Idem.

Ἡ ὕστερον ὑπεροχὴ] *Excellentia, qua postea floruit*. cfr. Vig. p. 376. a. Idem.

Μεμίμηται] Passivum ponitur pro activo, ut πεπολίτευμαι, ἐψήφισμαι, multaque alia. Matth. §. 496. 6. De hac imitatione Demosthenis v. Dionys. Halic. in Isæo p. 105. 1. 108. 36. ed. Sylb. Idem.

Σοφιστεύειν] Artem dicendi docere. cfr. Plut. Dem. c. 24. fin. Suidas dicit, Demosthenem ab instituto recessisse propter calumniam de Moschi filio, nobili adolescente, ortam. Idem.

Συνηγόρησεν] Hoc se fecisse non prorsus, sed postquam ad Rempublicam accesserit, negat Demosthenes, exceptione adversus Zenothenidem. [*ad fin.*] ἐμοί, inquit συμβέβηκεν ἀφ᾽ οὗ περὶ τῶν κοινῶν λέγειν ἠρξάμην μηδὲ πρὸς ἓν πρᾶγμα ἴδιον προσεληλυθέναι, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτα ἐξέστηκα. Postrema hujus loci verba ambigua atque obscura sunt, et alibi

γυμνασίοις, χρησάμενος ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἦλθεν.

δ'. Ἔτι κἀκείνων μνημονευτέον, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονώτερος· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων συνέβαινε, φαυλοτάτην αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον οὐκ εὐδοκιμεῖν [1] τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τοῖς λόγοις. διὸ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα, τί ἐστὶ ῥητορική, ἀπεκρίνατο ὅτι ὑπόκρισις, δυσχεραίνων ὅτι διὰ ταύτην τῶν χειρόνων ἥττων ἐφαίνετο. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα μελέτῃ κατώρθωσε καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ πρὸς δημαγωγίαν ὑπῆν ἐλαττώματα· καὶ γὰρ δειλὸς ἦν [2] τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θορύβους καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι. διὰ δὲ τοῦτό φασιν αὐτὸν ἄνεμον ῥαγδαῖον τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θάλατταν, παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεθίζεσθαι φέρειν τὰς τοῦ δήμου καταβοάς. Μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ καὶ οἰκή-

[1] τοκάταρχὰς

[2] τοπρῶτον

tractanda. Wolf. *causas agere.* Rudig.

Γυμνασίοις] Γυμνάσιον, ipsa ratio qua vires exercentur. Xen. Œcon. 10, 11. dicit: *ἀγαθὸν γυμνάσιον καὶ τὸ δεῦσαι καὶ τὸ μάξαι.* Rudig.

δ'. Τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν] *Balbutiebat lingua.* cfr. Plut. v. Dem. c. 6. et 11. Ceterum cavendum, ne quis putet, Græcos hic aliquid supplevisse, etsi ex nostræ linguæ indole aliquid addendum est, quod explicationi inserviat: eaque videtur mens eorum fuisse, qui *κατὰ* supplerent. Nam accusat. absolutum ponunt Græci, si rem, qualis sit, describunt. Cf. Herm. ad Vig. p. 882. sq. Matth. Gr. Gr. §. 423. Idem.

Ἀτονώτερος] Quod in Aug. legitur *ἀτονώτερον*, debetur interpreti. Idem fere Cicero de se dicit in Brut. c. 91. Idem.

Ὑπόκρισιν] Ὑπόκρισις non solum significat *gestum histrionis*, sed etiam *actionem oratoris.* Idem.

Ἐπὶ τοῖς λόγοις] Male audiebat *ob dicendum.* *ἐπὶ*, ut *ἐπὶ προδοσίας ἐγκλήματι* §. β'. *λόγοι* omnino *artem dicendi* exprimit. cfr. §. γ'. Idem.

Ἐρωτήσαντα] Eadem de nostro refert Cic. Orat. c. 17. Idem.

Ἥττων ἐφαίνετο] Nam Plut. c. 6. refert: *κατεγελᾶτο δι' ἀήθειαν τοῦ λόγου.* Idem.

Μελέτῃ κατώρθωσε] Ἐπηνώρθωσε *studio correxit.* Complectitur autem id varias exercitationes, de quibus Plutarchus copiosius. Wolf.

Ὑπῆν ἐλαττώματα] Ὑπεῖναι, quod significat *manere*, (Demosth. p. 330. 4.) apud nostrum est *inesse.* Per *ἐλαττώματα* intelliguntur *incommoda ex defectu aliquo orta.* Plut. c. 11. similiter hæc: *τοῖς δὲ σωματικοῖς ἐλαττώμασι τοιαύτην ἐπῆγεν ἄσκησιν.* Rudig.

Δειλὸς πρὸς τοὺς — θορύβους] Vocatur, qui veretur, ut plebis tumultus sustineat. Demosth. p. 405. 18. ed. Reisk. dicit: *τίνα δ' ἄτολμον καὶ δειλὸν πρὸς τοὺς ὄχλους φασὶν εἶναι;* Idem.

Ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι] Ἤτοι ἐκπλήττεσθαι, ἢ ὑποχωρεῖν, ἀπολιπόντα τὸ βῆμα. Wolf.

Τηροῦντα] Τηρεῖ, qui cavet, ne qua res ipsum fugiat. Demosth. p. 317. ult. *φυλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν.* Id. p. 836. 5. ed. Reisk. *τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν.* Rudig.

Βαδίζοντα] Hæc vox differt a *τρέχειν*, quum illa de lento, hæc de veloce incessu dicatur. Xen. Cyrop. II. 3. 14. *ἡμεῖς καὶ τρέχειν καὶ βαδίζειν ἠναγκαζόμεθα.* Idem.

Φέρειν] Infin. absolutus inservit consilio indicando. Xen. Cyr. VII. 2. 26. *ἀποδίδωμι γυναῖκα ἔχειν.* Matth. Gr. §. 535. a.

σεις κατάγειοι καὶ ξυρήσεις ἀπρεπεῖς, ἵνα δι' αἰσχύνην μὴ προΐοι τοῦ τῆς οἰκίας δωματίου· καὶ ὡς οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπονεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους, ὅθεν καὶ Πυθέας σκώπτων ἔφη τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν. πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης ἀστείως ἅμα καὶ πικρῶς· οἶδα, εἶπεν, ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων· διεβέβλητο γὰρ ὡς λωποδυτῶν νύκτωρ ὁ Πυθέας. Καὶ μὴν ὅτι τε ὕδωρ ἐπετήδευε πίνειν, ἵνα ἐγρηγορυῖαν μᾶλλον παρέχηται τὴν διάνοιαν, ἅπασιν ὡμολόγηται· παρειλήφαμεν δὲ κἀκεῖνο, ὡς καὶ ξίφος ποτὲ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπήρτησε, καὶ ἱστάμενος ὑπὸ τοῦτο ἔλεγεν. ἐποίει δὲ τοῦτο δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἐν τῷ λέγειν ἀπρεπῶς τὸν ὦμον εἰώθει κινεῖν· ὑπερεκρέμασεν

Viger. p. 205. Imitati sunt poetæ Latini. Virg. Æn. V. 248. Idem.

Κατάγειοι] Quæ de subterraneo habitaculo et tonsione dicit, ea narrat Plut. c. 7. Quinctil. X. 3. Idem.

Ἵνα—δωματίου] Optativ. (προΐοι) ponitur, quoniam in enunciatione præcedente inest ratio temporis præteriti: dicitur sub terra *habitasse*. Herm. ad Vig. 850. Herodi. 1. 17. ἵνα δὴ παίζειν ἔχοι, πρόεισι τοῦ οἴκου: quo quidem loco etiam usus genit. cum προϊέναι confirmatur. Idem.

Διεπονεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους] *Exercebatur*, id est, exercebat sese in eloquentia, elucubrabat orationes suas. Sed quid si? πρὸς φῶς τοὺς λόγους. Wolf.

Πρὸς φῶς] *Ad lucernam*. πρὸς de tempore. Xen. Hell. V. 1. 9. ναυμαχίας δὲ πρὸς σελήνην γενομένης. Rudig.

Περὶ λόγους] Περὶ. vid. §. ά. ibique not.; non est quod hanc præposit., ut W. conjicit, deleamus. Idem.

Πυθέας] Hic Pytheas, popularitatis simulator, homo impuræ et libidinosæ vitæ fuit. Demosth. in ep. III. p. 1481. 14. ed. Reisk. eum vocat τὸν μέχρι τῆς παρόδου δημοτικόν, μετὰ ταῦτα δ' ἕτοιμον εἰς τὰ καθ' ὑμῶν πάντα. Plut. c. 8. hæc de illo: ἐλλυχνίων ἔφησεν ὄζειν αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα (Demosth.). Ceterum Plut. responsum Demosthenis aliter enarrat, et hæc verba, οἶδα, ὅτι etc. facit (c. 11.) Demosthenem Chalco cuidam respondentem, qui lucubrationes illius ægre ferret. Quare Noster hæc videtur confudisse. Apud Lucian. Demosthenes hæc respondet: καὶ τουτὶ τὸ χωρίον τοῦ λόγου κοινὸν πρὸς τὴν ἐμὴν ὑπόθεσιν. Idem.

Ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων] *Urit odoratas nocturna in lumina cedros*, ait Virgilius. Fortasse, scio, inquit, *lucernam meam tibi esse molestam*, commodius verteris. Wolf.

Ὡς λωποδυτῶν] Ὡς adjunctum participiis indicat, rem illam, quæ describitur, ita ab aliis fuisse mente conceptam, ut ex participio intelligitur. Plat. Crit. c. 4. οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχουσιν, ὡς σε ἐνθένδε ἐκκλέψασιν. adde Demosth. Phil. I. c. IV. ὡς ἐγνωκότων etc. Neque solum genitiv. participior. sequitur, judice Viger. p. 559., sed alii etiam casus. Rudig.

Ὕδωρ] Ipse fatetur, se aquam bibisse, Phil. II. ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολός τις εἰμὶ ἄνθρωπος. In hanc rem narrat Lucian. Demadem dixisse: ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς ὕδωρ λέγοιεν, τὸν Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν. Idem.

Ἵνα — παρέχηται] Conjunct. post tempus præteritum ponitur, si res non talis describitur, quæ fieri possit, sed quæ vere fiat. cf. Matth. Gr. gr. §. 518. Idem.

Ὡμολόγηται] *Convenit*. Xenoph. Anab. VI. 3. 9. τὰ ἄλλα ὡμολόγητο αὐτοῖς. Post hanc vocem W. et A. plene interpungunt: R. et B. commate, at loci natura requirere colon videtur. Idem.

Ἐκ τῆς ὀροφῆς] Germani vocamus convexum aut tectum interius conclavis, die Tillen: quo uno Latino vocabulo dici queat, non video, nisi forte apud Horatium, *Nec aureum renidet in mea domo lacunar*, sit χρυσῆ ὀροφὴ, κατὰ συνεκδοχήν. Wolf.

Ἐκ τῆς ὀροφῆς] Ὀροφὴ tectum intra parietes inclusum. Poll. 1. 80. τὸ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀροφὴ καλεῖται. Rudig.

Ὑπὸ τοῦτο] Marg. Lut. τούτῳ, ex correctione. Xenoph. Anab. I. 10. 14. hæc: ὑπὸ αὐτὸν (λόφον) στήσας τὸ στράτευμα. Idem.

οὖν τοῦ ὤμου τὸ ξίφος ἐν χρῷ, καὶ οὕτω τῷ δέει τῆς πληγῆς ἐδυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρέποντος σχήματος.

έ. Ἀναγκαῖον δὲ διηγήσασθαι καὶ ὅπως εἶχε τά τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα, ὅτε ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν ἦλθε Δημοσθένης. Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἄρχοντας τῶν Ἑλλήνων καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας μάχῃ νικήσαντες [1] αὐτούς, παρῆλθον εἰς ἰσχύν, καὶ μετ᾽ ὀλίγον πρὸς Φωκέας πόλεμον ἐξήνεγκαν. ἦσαν δὲ οἱ Φωκεῖς ἔθνος ὅμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχον δύο καὶ εἴκοσιν. οὗτοι δὲ καταλαβόντες τὸν τοῦ Πυθίου ναόν, πλησίον ὄντα, ἐσύλησαν· ἀνθ᾽ ὅτου καὶ οἱ Θηβαῖοι πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς αὐτούς. Ἐπολέμουν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι

[1], *αὐτοὶ

Ἐν χρῷ] Ut extremam cutem attingeret. Idem.

έ. Τά τε τῶν Ἑλλήνων καὶ] Hæc verba neque apud W. neque apud A. leguntur; neuter omissionis rationem reddidit: a Codd. et cett. edd. non absunt. Idem.

Ὅτι ἐπὶ τὸ δημ.] Accessit Demosth. ad rempubl. quum ageret annum æt. XXVII. Olympiad. CVI. 2. vid. Plutarch. c. 14. Idem.

Ἐν Λεύκτροις] Pugna Leuctrica pugnata a. 327. a. C. Idem.

Αὐτοὺς] Hæc est lectio vulgata, pro qua R. recepit αὐτοὶ, interpunctione facta post νικήσαντες, quod se dicit effecisse ex αὐτοῖς in Bav. Sed utrum αὐτοὺς an αὐτοὶ facilius potuit abire in αὐτοῖς? Sequutus B. A. notat se accepisse αὐτοὶ ex Fel. Sed quum pronomen αὐτὸς repetatur, etiamsi substantivum, ad quod refertur, in eadem sit enunciatione collocatum, h. l. αὐτοὺς retinendum esse putavi: exempla vide apud Matth. Gr. gr. §. 467. 2. Viger. p. 171. Idem.

Παρῆλθον εἰς ἰσχὺν] *Potentiam assecuti erunt.* Dionysius in vita Isocratis, τὰ μετὰ Θηβαίων πράγματα ἤνθει τε, καὶ εἰς μέγεθος ἀρχῆς προεληλύθει. Wolf.

Παρῆλθον] Marg. Lat. προῆλθον. Non negari potest, hunc scriptorem, quum vellt exprimere notionem potentiæ, quam quis nactus sit, uti voce προέρχεσθαι. cfr. Argum. in Olynth. I. (III.) et Arg. Orat. Megalopol. μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθόντας Λακεδαιμονίους. Sed ex his ipsis locis fortassis lectio marginalis fluxit: et quum §. γ΄. Noster dicat εἰς βασιλείαν παρῆλθεν, non ausus sum vulgatam mutare, etsi altera lect. magis arrideat. Rudig.

Ἔθνος ὅμορον τῇ Εὐβοίᾳ] Bœotiæ certe propior quam Eubœæ Phocis est, utcunque codices consentiant. Wolf.

Τῇ Εὐβοίᾳ] Ead. marg. habet Βοιωτίᾳ: quam lectionem quis non lubenter amplectatur, quum sensus eum postulet? Recepissem, si majorem illi fonti haberem fidem. Ipse auctor videtur hæc nomina confudisse. Rudig.

Οὗτοι δὲ καταλαβ.] Phocenses violatæ religionis condemnati, quod sacrum agrum arassent, recusabant, suadente Philomelo, summam, quæ iis erat imposita, solvere: ille, fœdere cum Spartanorum rege, Archidamo, inito, Delphos occupat et Thracidas interficit. Qua de causa Thebani Olymp. CVI. 2. bellum illis intulerunt. vid. Diod. Sic. XVI. p. 522. B. ed. Steph. Plut. Dem. 12. Demosth. de coron. §. ζ. Idem.

Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι] B. delevit οἱ; quum nullam hujus mutationis reddiderit rationem, non sequutus sum. Bellum sociale inde originem duxit, quod cum ceteri duces, tum Chares, bellum illaturus Pheræis, socios offenderat: hinc Chii aliique extiterunt vindicias ejus rei sumturi. cf. Diod. Sic. XVI. p. 521. B. et Demosth. or. de Rhod. libert. §. β΄. dicit: συνέστησαν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸν τελευταῖον τουτονὶ πόλεμον. Quæ oratio quum a. 352. sit habita et auctor hoc bellum dicat τελευταῖον, videtur adhuc gestum fuisse hoc tempore. Compositum est, auctore Diod. Sic., quum Athenienses audirent, Persas defectoribus subsidia promisisse. Idem.

τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον. Χῖοι γὰρ καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι πάλαι ποτὲ ὄντες ὑπήκοοι Ἀθηναίων, τότε μετ' ἀλλήλων συστάντες καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι πρὸς αὐτοὺς ἐπολέμουν. καὶ οὕτω μὲν ἡ Ἑλλὰς εἰς πολλὰ μέρη διήρητο, Ἀθηναίων πολεμούντων πρὸς τοὺς προειρημένους καὶ Θηβαίων πρὸς Φωκέας, [1] Λακεδαιμονίων πρὸς Πελοποννησίους. Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Φίλιππος, ὁ Ἀμύντου παῖς, εἰς τὴν Μακεδόνων βασιλείαν παρῆλθεν. Ἀμύντᾳ γὰρ τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ τρεῖς ἐγένοντο παῖδες ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Ἰλλυρίδος, Ἀλέξανδρος, Περδίκκας, Φίλιππος. τούτων ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Περδίκκας πρὸς Ἰλλυριοὺς μαχόμενος. Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατος ἐτύγχανε μὲν ἐν Θήβαις ὁμηρεύων· ὡς δὲ ἐπύθετο τὸν Περδίκκου θάνατον, ὑπεξελθὼν λάθρα καὶ ὀξέως εἰς Μακεδονίαν ἀφικόμενος, κατέσχε τὴν ἀρχήν. Ἀθηναῖοι [2] δὲ ἕτερόν τινα, γένους μὲν [3] ὄντα βασιλικοῦ, φυγάδα δὲ ἐκ Μακεδονίας, ἐπὶ βασιλείαν κατῆγον μετὰ πολλοῦ πλήθους στρατιωτῶν. τούτοις ὁ Φί-

[1] Λακεδαιμονίων δὲ πρὸς [2] δ' ἄρ' ἕτερον [3] ὄντα τοῦ βασιλικοῦ

Λακεδαιμονίων] Lacedæmonii Arcadas et Messenios devicerant: hi quum res adflictas restituere auderent, continua bella gesserunt contra illos. Post Λακεδ. R. de suo dedit δέ; Codd. Aug. et Bav. habent ante hanc vocem καὶ, quod A. et B. rec. Lectio vulg. neutrum præbet: hanc sequutus sum ex lege, quam mihi scripsi ad §§. α΄. β΄. quum Noster non accurate scribat et dubia illorum Codd. sit fides. Idem.

Ἀμύντου] *Amyntas* rex Macedoniæ fuit ab anno 390. a. C. Idem.

Εἰς βασιλ. παρῆλθεν] *Rex factus est.* cfr. §. α΄. et Demosth. Phil. III. §. ι΄. Λακεδαιμονίοις παρελθοῦσιν εἰς τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν — ἅπαντες εἰς πόλεμον κατέστησαν. Philippus regnum obtinuit a. 359. a. C. Idem.

Τούτων ὁ μὲν] Alexander necatus a Ptolemæo Aloritæ. vid. Diod. Sic. XVI. p. 510. D., qui dicit: τοῦτον ὁ Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτου δολοφονήσας παρέλαβε τὴν βασιλείαν. Hunc Perdiccas e medio sustulit, qui in prœlio apud Illyrios cecidit. cfr. Diod. Sic. l. l. Idem.

Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατ.] Qua de causa Philippus Thebis fuerit obses, non certo dici potest, quum scriptores non uno modo illam rem tradant. Justin. VII. 6. narrat, eum a fratre Alexandro ad Illyrios, tum ad Thebanos esse missum. Plutarch. Pelop. 26. ab eodem fratre fuisse traditum Pelopidæ. Diod. Sic. XVI. p. 510. B. c. 2. ab Amynta fuisse permissum Illyriis, qui eum Thebanis tradidissent, quanquam idem Diod. XV. c. 67. dixerat, Philippum Pelopidæ ab Alexandro deditum esse. Ex his concludas, Philippum a patre Illyriis fuisse traditum, sed quum Pelopidas obsidem imperasset, illum repetitum ab Illyriis, in hujus fidem a fratre datum esse. Idem.

Ἀθηναῖοι δὲ] Post has voces R., A. et B. inseruerunt ἄρα ex Codd. Aug. Bav. Quæ particula etsi bene suum obtineat locum, tamen eam non recepi, quippe ex interpretamento ortam. Idem.

Ἑτερόν τινα] Hunc Argæum appellat Plutarchus in vita Philippi. Wolf.

Ἕτερον] Hic fuit Argæus quidam, cui Athenienses favebant; ad quem ut imperium deferretur, Mantiam cum classe bene instructa et tribus millibus copiarum terrestrium in Macedoniam miserunt. Diod. Sic. XVI. p. 511. A. Rudig.

λιππος ἐπιθέμενος, ἐνίκησε μάχῃ· καὶ ὅσους συνέλαβεν αἰχμαλώτους τῶν Ἀθηναίων, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων, οὐ κατ' εὔνοιαν τῆς πόλεως, οὐδὲ δι' ἐπιείκειαν τρόπου.

ς'. Τῆς ῥητορικῆς μέρη τρία· ἐπιδεικτικόν, συμβουλευτικόν, καὶ δικανικόν. τοῖν μὲν οὖν δυοῖν ἄκρος ἀγωνιστὴς γέγονε, τοῦ τε δικανικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ· ἐπιδεικτικοὺς δὲ οὐκ ἔχομεν αὐτοῦ λόγους. τοὺς γὰρ φερομένους οὐ πιστευτέον εἶναι Δημοσθένους, τὸν ἐπιτάφιον, καὶ τὸν ἐρωτικόν· πολὺ γὰρ τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἀπολείπονται. καὶ οὐχ ἡμετέραν γνώμην λέγομεν, ἀλλὰ καὶ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ τοῦτο συνδοκεῖ. ὅτι μὲν γὰρ εἶπεν ἐπιτάφιον λόγον Δημοσθένης, ὡμολόγηται· οὐ μὴν τοῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ὑπ' ἐκείνου ῥηθέντα, πάνυ φαύλως καὶ ἀσθενῶς ἔχοντα. τῶν δὲ συμβουλευτικῶν αὐτοῦ λόγων, οἱ μὲν αὐτὸ [1] τοῦτο ἔχουσιν ἐπίγραμμα, συμβουλευτικοί· οἱ δὲ οὐδὲν μὲν ἧττον εἰσὶ συμβουλευτικοί. φιλιππικοὶ δὲ οἵδε ἐπιγράφονται, ἐκ τοῦ περὶ τῶν τοῦ Φιλίππου πραγμάτων εἰρῆσθαι τὴν κλῆσιν λαχόντες. καὶ τῶν φιλιππικῶν ἕκαστος ἰδίαν τινὰ ἐπιγραφὴν ἔχει κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἑκάστων ἰδιότητα.

[1] τοῦτο αὐτὸ

Ἐπιθέμενος] *Aggressus ex insidiis*, hoc est, ἐνεδρεύσας, ut Phavorinus interpretatur ex veterum utique commentariis: Suidas simpliciter μαχόμενοι ἢ ἐγχειροῦντες. Budæus etiam ἐπιβουλεύοντες. Historia extat lib. 16. Diodori, et in Gemisti παραλειπομένοις. Wolf.

Ἐπιθέμενος] i. e. *aggressus ex insidiis.* Herodot. VIII. 27. νυκτὸς ἐπεθήκατο (ὁ Τελλίης) τοῖς Θεσσαλοῖσι. Phavor. explicat per ἐνεδρεύσας. vid. Diod. Sic. XVI. p. 511. D. Qui quanquam nullarum faciat insidiarum mentionem, tamen Justin. VII. 6. dicit: Primum illi cum Atheniensibus certamen fuit: quibus *per insidias* victis, incolumes sine pretio dimisit. Quod quidem Diod. l. l. ita expressit: ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. Rudig.

Ἄνευ λύτρων] *Gratis, impune, sine precio redemptionis*: non quod ita faveret Atheniensibus, aut tam miti esset ingenio, sed ut clementiæ laudem inveniret, urbemque potentissimam sibi conciliaret. Videtur enim alterum membrum deesse: cujusmodi sit: ἀλλὰ συμφέρειν τοῦτο τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν ἡγούμενος, καὶ δόξαν πρᾳότητος παρὰ τοῖς Ἕλλησι θηρεύων, καὶ πόλεως μέγιστα δυναμένης εὔνοιαν ἐπισπάσασθαι βουλόμενος. Wolf.

Ἐπιείκειαν τρόπου] *Morum facilitatem.* Una Phil. misit literas, quibus se veteris amicitiæ studiosum significabat. — In fine W. et A. aliquid deesse putant: recte; sed ipse scriptor pro ingenio suo videtur, quod desideratur, omisisse. Rudig.

ς'. Ἄκρος ἀγωνιστὴς γέγονε] *Palmam obtinuit.* Wolf.

Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ] Id opus non extare arbitror: inter ea certe quæ edita sunt, me reperisse non recordor. Idem.

Ὡμολόγηται] Nam ipse id in oratione περὶ στεφάνου confirmat. Idem.

Καὶ τῶν φιλιππικῶν] Ulpianus primi tomi orationes fere omnes appellat Philippicas. Idem.

Ἰδίαν τινὰ ἐπιγραφὴν] Ut Olynthiacæ, de pace, Halonneso, Chersoneso, ad Philippi epistolam responsio. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ.

ά. Ὁ ΜῈΝ γράψας τὸ ἐπὶ τῇ νίκῃ τῆς Ὀλυμπιάσιν ἱπποδρομίας εἰς Ἀλκιβιάδην ἐγκώμιον, εἴτ' Εὐριπίδης (ὡς ὁ πολὺς κρατεῖ λόγος) εἴθ' ἕτερός τις ἦν, Σόσσιε, φησὶ χρῆναι τῷ εὐδαίμονι πρῶτον ὑπάρξαι τὴν πόλιν εὐδόκιμον. Ἐγὼ δὲ τῷ μὲν εὐδαιμονήσειν μέλλοντι τὴν ἀληθινὴν εὐδαιμονίαν, ἧς ἐν ἤθει καὶ διαθέσει τὸ πλεῖστόν ἐστιν, οὐδὲν διαφέρειν ἡγοῦμαι, ἀδόξου καὶ ταπεινῆς πατρίδος, ἢ μητρὸς ἀμόρφου καὶ μικρᾶς γενέσθαι. Γελοῖον γὰρ εἴ τις οἴοιτο τὴν Ἰουλίδα, μέρος μικρὸν οὖσαν οὐ μεγάλης νήσου τῆς Κέω,

Ὁ μὲν γράψας — Εὐριπίδης] Alcibiades ad ludos Olympicos septem currus misit palmasque retulit primam secundam et tertiam, secundum Euripidis carmen Epinicium, quod iterum citat *noster* in Alcibiade Ed. Francof. p. 196. B. et Athenæus Deipn. lib. 1. vide etiam Demosth. κατὰ Μειδ. Ed. Reisk. p. 561. Sententiam hic memoratam Amm. Marcellinus Simonidi tribuit, notante Wolfio. *Ut Simonides Lyricus docet, beate perfecta ratione victuro ante alia patriam convenit esse gloriosam.* B.

Ὀλυμπιάσιν] Dat. adverbii vice, *Olympiadibus*, pro, Olympiæ, in Olympico certamine. Apud Isocratem in Plataico: τηλικούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιᾶσι. peculiaris adverbii formatio est, ἀντὶ τοῦ, ἐν Θεσπιαῖς, nisi forte rectius, Θεσπιᾶσι sicut ab Ἀθῆναι fit ἀθήνησι, in loco, Athenis, ἀθήναζε, ad locum, Athenas, ἀθήνηθεν, de loco, Athenis. Lego autem, τῆς ὀλυμπιάσι νίκης: quod articulos omitti sæpe non ab autoribus, sed ab oscitantibus librariis, collatio diversorum codicum me certo edocuit. Wolf.

Σόσσιε] C. Sossius Senecio, cui vitas fere omnes et ex opusculis quædam inscripsit Plutarchus, anno Trajani Imp. decimo quartum iniit consulatum. vid. Chronicon Cassiodori. et Onuph. Pan. Fast. B.

Οὐδὲν διαφέρειν ἡγοῦμαι ἀδόξου] *Nihilo plus referre arbitror ex obscura et humili patria esse ortum, quam e matre deformi et pusilla natum esse.* Sic verti potest si suppleatur μᾶλλον, et est sententia paulo argutior. Nolui tamen mihi licere nimium. Wolf.

Τὴν Ἰουλίδα μέρος] Ceos vel Cea insula juxta Eubœam, una e Cycladibus, quæ olim quatuor urbes habuit, Pœessam, Coryssiam, Carthæam, et Iulidem. quarum hæc postrema patria fuit Simonidis Melici, et Bachylidis poetarum; item Erasistrati medici et Aristonis Peripatetici philosophi. Strabo lib. 10. De Ægina, item lib. 8. Polus excellentissimus histrio, Ægineta fuit, ut post ipse Plutarchus in hoc opere dicit. Idem

καὶ τὴν Αἴγιναν, ἣν τῶν Ἀττικῶν τις ἐκέλευεν ὡς λήμην ἀφαιρεῖν τοῦ Πειραιῶς, ὑποκριτὰς μὲν ἀγαθοὺς τρέφειν καὶ ποιητὰς, ἄνδρα δ' οὐκ ἄν ποτε δύνασθαι δίκαιον καὶ αὐτάρκη καὶ νοῦν ἔχοντα καὶ μεγαλόψυχον [1] προσενεγκεῖν. Τὰς γὰρ ἄλλας τέχνας εἰκός ἐστι πρὸς ἐργασίαν ἢ δόξαν συνισταμένας, ἐν ταῖς ἀδόξοις καὶ ταπειναῖς πόλεσιν ἀπομαραίνεσθαι, τὴν δ' ἀρετὴν, ὥσπερ ἰσχυρὸν καὶ διαρκὲς φυτὸν ἐν ἅπαντι ῥιζοῦσθαι τόπῳ, φύσεώς τε χρηστῆς καὶ φιλοπόνου ψυχῆς ἐπιλαμβανομένην. Ὅθεν οὐδ' ἡμεῖς, εἰ τοῦ φρονεῖν ὡς δεῖ καὶ βιοῦν ἐλλείπομεν, τοῦτο τῇ σμικρότητι τῆς πατρίδος, ἀλλ' [2] αὐτοῖς δικαίως ἀναθήσομεν.

β'. Τῷ μέντοι σύνταξιν ὑποβεβλημένῳ καὶ ἱστορίαν ἐξ οὐ προχείρων οὐδ' οἰκείων, ἀλλὰ ξένων τε τῶν πολλῶν καὶ διεσπαρμένων ἐν ἑτέροις συνιοῦσαν ἀναγνωσμάτων, τῷ ὄντι χρὴ πρῶτον ὑπάρχειν καὶ μάλιστα τὴν πόλιν εὐδόκιμον καὶ φιλόκαλον καὶ πολυάνθρωπον, ὡς βιβλίων τε παντοδαπῶν ἀφθονίαν [3] ἔχειν, καὶ ὅσα τοὺς γράφοντας διαφεύ-

[1] προσενεγκεῖν [2] αὑτοῖς [3] * ἔχων

Αἴγιναν] In Ægina natus est Polus histrio, et (ut quibusdam videtur) Aristophanes Comicus. Insula est in sinu Saronico, inter Athenas et Epidaurum sita. Porro Ægina illa ἀρίστους [ὑπερτάτους] ἥρωας τρέφουσα apud Pindar. Pyth. 8. [v. 37.] Plutarchi temporibus infamis erat, et exstat adagium in eos dictum qui a patrum virtute defecerint,

Τὰ πρῶτ' ἀρίστους παῖδας ΑΙΓΙΝ' ἐκτρέφει.

et alterum apud Plutarch. Sympos. 5. 682. F. τῶν ΑΙΓΙΕΩΝ ἢ Μεγαρέων ἀριθμὸς οὐδεὶς, οὐδὲ λόγος. B.

Ἣν Ἀττικῶν τις—Πειραιῶς] Pericles scilicet, testibus Aristot. Rhet. 3. cap. 10. Plutarcho in Pericle 156. D. et πολιτ. παραγγελ. 803. A. sed Athenæus Deipn. lib. 3. (nisi potius error exscriptoris sit) non hoc modo, sed aliud etiam Periclis dictum, τοὺς νέους ἔαρ εἶναι τοῦ δήμου, tribuit Demadi. Dubitari interea potest, utrum Plutarchus mentem Periclis satis assecutus fuerit; qui fortasse non tam Æginam notare voluit, ut insulam vilem et exiguam, qua amota jucundior e Piræo fieret prospectus, (nam tota 12. al. 20. millia passuum, uti scribit Plinius Nat. Hist. 4. 12. ab Athenis distavit) quam gentem rei nauticæ peritissimam, quæ non semel Atheniensium classem acie fuderat, longius amoliri, et tam molesta vicinitate Piræum liberare. Certe constat, Pericle adhuc vivo, anno belli Peloponnesiaci primo, Olymp. 87. 2. expulsis incolis, coloniam Atheniensium fuisse in Æginam deductam. vide Thucyd. l. 2. c. 27. IDEM.

Ὡς λήμην ἀφαιρεῖν τοῦ Πειραιῶς] Ἀφαιρεῖν τοῦ Πειραιῶς, ὡς λήμην. Sic ordino verba, *esse auferendam a Piræo tanquam lemam*, quod videlicet prospectum longiorem impediret, ac luminibus officeret. Licet et sic ordines, ἣν ἀφαιρεῖν ὡς λήμην Πειραιῶς. Parum enim refert, eodemque sententia recidit. WOLF.

Λήμην] Apud Hippocratem προῤῥητικῶν 2. λῆμαι sunt *sordes oculorum lippientium, cum lacryma et pituita concrescit.* *Lemæ* et *gramiæ* Latinis dicuntur. vid. Plin. Nat. Hist. l. 23. c. 1. et 25. c. 13. B.

Τέχνας] Artes, pro modo quæstus, aut gloriæ, coalescentes, appellat eas, quæ alicubi aut in usu sunt, modico, crebrove, aut nullo, prout illud oppidum aut negotiationis exercitatione fervet, caretve, aut gloria floret, aut inglorium et ignobile est. REISK.

β'. Ἀλλὰ ξένων τε πολλῶν καὶ οἰκείων καὶ διεσπαρμένων] M. ἀλλὰ ξένων τε τῶν πολλῶν καὶ διεσπαρμένων. Nam τὸ, καὶ οὐκ οἰκείων, minus placet. WOLF.

Ἀφθονίαν ἔχειν] Lego ἔχων. et post ὑπο-

γοντα σωτηρίᾳ μνήμης ἐπιφανεστέραν εἴληφε πίστιν, ὑπολαμβάνων ἀκοῇ καὶ διαπυνθανόμενος, μὴ πολλῶν μηδ' ἀναγκαίων ἐνδεὲς ἀποδιδοίη τὸ ἔργον. Ἡμεῖς δὲ μικρὰν οἰκοῦντες πόλιν, καὶ, ἵνα μὴ μικροτέρα γένηται, φιλοχωροῦντες, ἐν δὲ Ῥώμῃ καὶ ταῖς περὶ τὴν Ἰταλίαν διατριβαῖς οὐ σχολῆς οὔσης γυμνάζεσθαι περὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν διάλεκτον, ὑπὸ χρειῶν πολιτικῶν καὶ τῶν διὰ φιλοσοφίαν πλησιαζόντων, ὀψέ ποτε καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας [1] ἠψάμεθα Ῥωμαϊκοῖς γράμμασιν ἐντυγχάνειν. Καὶ πρᾶγμα θαυμαστὸν μὲν ἀλλ' ἀληθὲς ἐπάσχομεν. οὐ γὰρ οὕτως ἐκ τῶν ὀνομάτων τὰ πράγματα συνιέναι καὶ γνωρίζειν συνέβαινεν ἡμῖν, ὡς ἐκ τῶν [2] πραγμάτων ἀμωσγέπως εἴχομεν ἐμπειρίας, ἐπακολουθεῖν διὰ ταῦτα καὶ τοῖς ὀνόμασι. Κάλλους

[1] ἠρξάμεθα [2] * πραγμάτων, ὧν ἀμωσγέπως εἴχομεν ἐμπειρίας

λαμβάνων. Nam τὸ ὡς refertur ad verbum ἀποδιδόναι. Idem.

Ἔχων] In participio, de meo dedi, pro vulgari ἔχειν. Constructio hæc est: ὡς [id est tantundem, atque ὅπως] *quo scriptor opus edat non prorsus macrum et partibus omnibus defectum, sed paulo plenius atque copiosius, utpote copiis librorum affluens, et numero virorum doctorum, quorum ex ore excipiat atque eliciat ea, si quæ memoriarum scriptarum auctores effugere.* Etiam pro ἐπιφανεστέραν malim ἐπιφανεστέρας (in genitivo). *eo, quod a memoria illustriore* (h. e. a memoria viri illustrioris, illa adhuc infixà memoriæ suæ tenentis) *conservantur.* Reisk.

Διαφεύγοντα] Melius in Cod. MS. διαφυγόντα. Du Soul.

Καὶ, ἵνα μὴ μικροτέρα γένηται, φιλοχωροῦντες] Hesychius, φιλοχωρεῖν, τὴν χώραν ἀγαπᾷν, interpretatur. et sic ego verti. Sed si per Grammaticos liceret, intelligerem in genere, ἀγαπᾷν τοῖς παροῦσιν, ἢ στέργειν τὰ παρόντα, ut significet periculi aut cladis aliquid imminere patriæ suæ, quod ipse præsentia et auctoritate sua propulsare aut mitigare possit. Philon de mundi æternitate, ἀρίστην θέσιν καὶ τάξιν ἐναρμόνιον τὰ τοῦ κόσμου μέρη πάντα εἴληχεν, ὡς ἕκαστον καθάπερ πατρίδι φιλοχωρεῖν μὴ ζητοῦν ἀμείνω μεταβολήν. *Optimum situm et ordinem concinnum mundi partes omnes sortitæ sunt, ut in eo unaquæque tanquam patria acquiescat, nec mutationem meliorem quærat.* Wolf.

Καὶ ταῖς παρὰ τὴν Ἰταλίαν] M. κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Præpositiones n. ἀνὰ, ἀντὶ, ἀπὸ, διὰ, ἐπὶ, ἐκ, ἐν, κατὰ, παρὰ, περὶ, πρὸ, πρὸς, ὑπὲρ, ὑπὸ: alias item particulas, ut μὲν, γὰρ, δὲ, καὶ, et similes, permutari sæpe video. Idem.

Ἠψάμεθα] Forsan ἠρξάμεθα. Bryan. quod video in margine Editionis hujus vitæ per Lambinum Paris. 1570. notatum. B.

Ὡς ἐκ τῶν] Stare non potest hæc lectio. Videat igitur Lector, num ita scribendum sit: ὡς ἐξ ἧς τῶν. H. Steph.

Ἀμωσγέπως εἴχομεν ἐμπειρίας, ἐπακολουθεῖν] Observa constructionem, ἀμωσγέπως εἴχομεν ἐμπειρίας, sicut οὕτως ἔχω ἐμπειρίας: deinde, εἴχομεν ἐμπειρίας ἐπακολουθεῖν, pro ἠδυνάμεθα ἢ ἐπιστάμεθα συνιέναι. Wolf.

Κάλλους δὲ—αἰσθάνεσθαι] Quidam interpretes dictum accipiunt de linguæ Latinæ pronuntiatione expedita et eleganti assequenda: liberius, ut mihi videtur, si verba spectes; si sensum, inepte. Non enim hac facultate opus est ad judicium de Cicerone ferendum, neque vox αἰσθάνεσθαι eo sensu, quod sciam, occurrit. Revera τῆς ἀπαγγελίας τάχος est ipsius orationis rapiditas, cum numeris quam maxime Dactylicis incedit. Sic Dion. Hal. περὶ συνθ. ὀνομ. cap. 20. laudat in eo versu Homerico,

Αὖθις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής,

τάχος ἀπαγγελίας. Et Lucian. in Encom. Demosth. inter cæteras ejus virtutes orationis τάχος memorat; quod in his occurrit: Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν, ὥσ-

δὲ Ῥωμαϊκῆς ἀπαγγελίας καὶ τάχους αἰσθάνεσθαι, καὶ μεταφορᾶς ὀνομάτων καὶ ἁρμονίας καὶ τῶν ἄλλων οἷς ὁ λόγος ἀγάλλεται, χαρίεν μὲν ἡγούμεθα καὶ οὐκ ἀτερπὲς, ἡ δὲ πρὸς τοῦτο μελέτη καὶ ἄσκησις οὐκ εὐχερὴς, ἀλλ' οἷς τισι πλείων τε σχολὴ καὶ τὰ τῆς ὥρας ἔτι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας.

γ'. Διὸ καὶ γράφοντες ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, τῶν παραλλήλων [1] βίων ὄντι πέμπτῳ, περὶ Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος, ἀπὸ τῶν πράξεων καὶ τῶν πολιτειῶν τὰς φύσεις αὐτῶν καὶ τὰς διαθέσεις πρὸς ἀλλήλας ἐπισκεψόμεθα. Τὸ δὲ τοὺς λόγους ἀντεξετάζειν, καὶ ἀποφαίνεσθαι πότερος ἡδίων ἢ δεινότερος εἰπεῖν, ἐάσομεν. Κἀκεῖ γὰρ (ὥς φησιν ὁ Ἴων) δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία. Ἣν ὁ περιττὸς ἐν ἅπασι Καικίλιος ἀγνοήσας, ἐνεανιεύσατο σύγκρισιν τοῦ

1 [illegible]

στης νέφος. Quorum admiranda de celeritate vide Long. περὶ ὕψους cap. 39. et celeberrimum Clarke ad Iliad. B. 537. B.

Τάχους] Videtur *numerum oratorium* significare, si recte habet. Verum hic vocabulo ἁρμονίας potius designatur. Num ergo τόνου, an βάθους, est legendum. Reisk.

Οὐκ εὐχερὴς, ἀλλ' οἷστισι] Puto addendum, ἀλλ' ἢ οἷστισι, *non nisi iis, qui*: aut certe, οὐκ εὐχερὴς, scilicet, ἡμῖν, ἀλλὰ, &c. Wolf.

Ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας] F. A. ἐπιτήδειος, S. ἡ μελέτη καὶ ἄσκησις. Idem.

γ'. Κἀκεῖ γὰρ] Du Soul putat legendum κακὴ γὰρ—ἡ δελφῖνος, et (eodem notante) Grotius κεῖται γὰρ &c. quod magis probo. Notum interea est hoc genus ῥήσεις fere semper mutilas efferri, utpote adagia omnibus nota.—Quod proverbium attinet, notat Xylander simile esse istud T. Livii, *Cantherium in fossa*. B.

Κἀκεῖ] Bene habet. *Etiam hic, etiam hoc in negotio, usu venit illud Ionis: Delphin in terra continente.* h. e. homo versans in negotio, seu sponte sua, seu jussu et coactu alieno, cujus negotii est ignarus. h. e. ἀπορῶν καὶ ἀμηχανῶν. Reisk.

Ἴων] Ion, Poeta et Philosophus Chius, Odas scripsit et Tragœdias. Bibax erat supra modum. vid. Ælian. V. H. 2. 41. Æschylo notus erat, juvenis seni; siquidem floruit circa Olymp. 82. De eo accuratissime disseruit, et fragmenta ejus collegit Bentleius in Ep. ad Millium p. 50. B.

Δελφῖνος ἐν χέρσῳ βία] Proverbium in eos dici, qui commoditatibus suis destituti, in rebus sibi alienis versantur atque incommodis, facile intelligitur. Delphinus enim in mari velocissimus, extra aquas expirat cito. Ion, auctore Suida, Chius poeta tragicus fuit, idemque Lyricus et philosophus. Wolf.

Ὁ ἐν ἅπασι περιττὸς Καικίλιος] Περιττὸς, hoc loco, περίεργος, πολὺς, ἀργὸς, κενὸς ἐν προσθήκαις. Cum enim Cæcilium hunc, quisquis fuit (is fortasse ad quem extat Ælii Dionysii Halicarnassei epistola) νεανιεύσασθαι dicat, καὶ μὴ γνῶναι ἑαυτὸν, utique vituperat, non laudat. Refert Varinus versum ἀδέσποτον τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες, *supervacaneis verbis supersedeto.* Idem aliquando laudis esse affirmat, ut apud Synesium, περιττοὶ σοφίαν Αἰγύπτιοι, hoc est, ποικίλοι καὶ εὔποροι. τὰ περιττὰ καὶ ἀναγκαῖα, sæpe opponuntur, ut περιττὰ sint τὰ εἰς φιλοτιμίαν μᾶλλον ἢ εἰς χρείαν ἀνήκοντα. qua de re disputatio est apud Quintilianum, τὰ ἄρτια, quæ et σύζυγα, ut δύο, τέσσαρα, ἓξ et περιττὰ, καὶ ἄζυγα, ut ἓν, τρία, πέντε, apud Arithmeticos opponi, satis notum est. Idem.

Καικίλιος] Cæcilius Calantianus (est autem Calantis urbs Siciliæ) primus, teste Suida, Demosthenis et Ciceronis comparationem descripsit. Floruit sub Augusto, fuitque Dion. Halicarnasseo familiaris, religione Judæus, sicut ille Q. Cæcilius, in quem exstat Ciceronis Divinatio. Scripsit cum alia multa Rhetorica, tum περὶ ὕψους libellum, in quo multa vituperat

Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος ἐξενεγκεῖν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως εἰ παντὸς ἦν τὸ Γνῶθι σαυτὸν ἔχειν πρόχειρον, οὐκ ἂν ἐδόκει πρόσταγμα θεῖον εἶναι. Δημοσθένη γὰρ καὶ Κικέρωνα [1] ὁ αὐτὸς ἔοικε πλάττων ἀπ' ἀρχῆς ὁ δαίμων, πολλὰς μὲν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν φύσιν αὐτῶν τῶν ὁμοιοτήτων, ὥσπερ τὸ φιλότιμον καὶ φιλελεύθερον ἐν τῇ πολιτείᾳ, πρὸς δὲ κινδύνους καὶ πολέμους ἄτολμον· πολλὰ δ' ἀναμῖξαι καὶ τῶν τυχηρῶν. Δύο γὰρ ἑτέρους οὐκ ἂν εὑρεθῆναι δοκῶ ῥήτορας, ἐκ μὲν ἀδόξων καὶ μικρῶν ἰσχυροὺς καὶ μεγάλους γενομένους, προσκρούσαντας δὲ βασιλεῦσι καὶ τυράννοις, θυγατέρας δ' ἀποβαλόντας, ἐκπεσόντας δὲ τῆς πατρίδος, κατελθόντας δὲ μετὰ τιμῆς· ἀποδράντας δ' αὖθις, καὶ ληφθέντας ὑπὸ τῶν πολεμίων· ἅμα δὲ παυσαμένῃ τῇ τῶν πολιτῶν ἐλευθερίᾳ τὸν βίον συγκαταστρέψαντας. ὥστε εἰ γένοιτο τῇ φύσει καὶ τῇ τύχῃ καθάπερ τεχνίταις ἅμιλλα, χαλεπῶς μὲν ἂν διακριθῆναι πότερον αὕτη τοῖς τρόποις, ἢ τοῖς πράγμασιν ἐκείνη τοὺς ἄνδρας ὁμοιοτέρους ἀπείργασται. Λεκτέον δὲ περὶ τοῦ πρεσβυτέρου πρότερον.

γ'. Δημοσθένης ὁ πατὴρ Δημοσθένους ἦν μὲν τῶν κα-

[1] τὸν αὐτὸν

Longinus. B.

Τὸ γνῶθι σαυτὸν] *Cognosce te.* non est opus addere *ipsum*, Græci enim, ἐμαυτοῦ, ἑαυτοῦ, σεαυτοῦ, sæpe loco simplicium usurpant. Wolf.

Τὸν αὐτὸν ἔοικε πλάττων ἀπ' ἀρχῆς ὁ δαίμων] Feliciani editio habet, ὁ αὐτὸς, *idem genius cum formaret Demosthenem.* vel *cum genius* (sic vel divinam providentiam, vel τὴν φυσικὴν δύναμιν, καὶ τὸ γενέθλιον θέμα, nominare videtur) *eundem formaret Demosthenem*, &c. Nominativus magis placet. quia τὸν αὐτὸν πλάττων plus est, quam πολλὰς ὁμοιότητας ἐμβαλεῖν. Idem.

Ὁ αὐτὸς] Codd. impressi (præter unam editionem Feliciani) habent τὸν αὐτὸν, quæ mea quidem sententia (etiamsi per Ellipsin duriusculam τρόπον intelligas) locutio a Græcæ linguæ consuetudine aliena est, et aliquod majus innuit, quam ea, quæ sequuntur, πολλὰς ὁμοιοτήτων &c. Locum ita emendandum viderunt etiam Wolfius et Du Soul. B.

Τὸν αὐτὸν] Bene habet. Bartonus ejus loco dedit ὁ αὐτὸς, non sentiens ille, hoc cui probetur, ei articulum ὁ a vocabulo δαίμων esse tollendum. Mihi videtur scribendum esse: Δημοσθένει γὰρ καὶ Κικέρωνι (in dativo) νοῦν τὸν αὐτὸν, *numen, vel genius, qui Demosthenem, quique Ciceronem primitus formavit, eandem ambobus mentem videtur confinxisse, vel indidisse a se conformatam.* Reisk.

Πότερον αὕτη τοῖς τρόποις] Sententia postulat ut αὕτη καὶ τρόποι ad φύσιν, ἐκείνη καὶ πράγματα ad τύχην (quæcunque sit harum particularum collocatio) referantur. Wolf.

Αὕτη] Natura. et infra ἐκείνη fortuna. Illud pronomen h. l. ad remotius, hoc ad propius redit, ut interdum usurpavit Plutarchus. Reisk.

γ'. Πατὴρ—τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν] Πατὴρ τριήραρχος, χρυσία κρηπίς· οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. Lucian. in Encom. Demosth. τούτῳ πατὴρ ἦν — ἀνὴρ ἐλεύθερος. Æsch. in Ctes. cap. 56. Recte notat Xylander per voces καλῶν καὶ ἀγαθῶν non tam vitæ, quam ordinis in republica rationem indicari, et Ciceronem *optimum quemque* vocare eum qui hic est καλὸς καὶ ἀγαθός. *Ei quo*, inquit, *evenit, ut alii populares, alii studiosi optimi cujus-*

λῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, (ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος) ἐπεκαλεῖτο δὲ Μαχαιροποιὸς, ἐργαστήριον ἔχων μέγα, καὶ δούλους τεχνίτας τοῦτο πράττοντας. Ἃ δ' Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ εἴρηκε περὶ τῆς μητρὸς, ὡς ἐκ Γύλωνός τινος ἐπ' αἰτίᾳ προδοσίας φυγόντος ἐξ ἄστεος ἐγεγόνει, καὶ βαρβάρου γυναικὸς, οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν εἴτ' ἀληθῶς εἴρηκεν, εἴτε βλασφημῶν καὶ καταψευδόμενος. Ἀπολειφθεὶς δ' ὁ Δημοσθένης ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἑπταέτης ἐν εὐπορίᾳ (μικρὸν γὰρ ἀπέλιπεν ἡ σύμπασα τίμησις αὐτοῦ τῆς οὐσίας πεντεκαίδεκα ταλάντων) ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων ἠδικήθη, τὰ μὲν νοσφισαμένων, τὰ δ' ἀμελησάντων· ὥστε καὶ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ τὸν μισθὸν ἀποστερῆσαι. Διά τε δὴ τοῦτο τῶν ἐμμελῶν καὶ προσηκόντων ἐλευθέρῳ παιδὶ μαθημάτων ἀπαίδευτος δοκεῖ γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν καὶ θρύψιν, οὐ [1] προϊεμένης τοῖς πόνοις τῆς μητρὸς αὐτὸν, οὐδὲ προσβιαζομένων τῶν παιδαγωγῶν. Ἦν γὰρ ἐξ ἀρχῆς κάτισχνος καὶ νοσώδης, καὶ τὴν λοιδορουμένην ἐπωνυ-

[1] * προσιεμένης

que videantur, pauci universorum. De Off. 1. Apud Plutarchum certe καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ sæpe opponuntur τῷ δήμῳ. Sic in Pericle p. 158. B. οὐ γὰρ εἴασε τοὺς ΚΑΛΟΥΣ ΚΑΓΑΘΟΥΣ καλουμένους — συμμεμίχθαι πρὸς τὸν ΔΗΜΟΝ &c. Vide etiam infra in Cicerone p. 82. v. 27. et p. 86. v. 6. B.

Γύλωνος] Gylon Ceramensis Demosthenis avus maternus capitis damnatus, quod Nymphæum hostibus prodidisset, profugit ad Bosporum, ubi Scythicam mulierem magna cum dote uxorem duxit. Ea duas peperit filias, quarum alteram (Cleobulen) uxorem habuit Demosthenes Pater. Vid. Æsch. in Ctes. cap. 56. et περὶ παραπ. cap. 11. et 24. Idem.

Ἐγεγόνει] Rectius fortasse γεγόνοι, ut in MS. Bodl. Idem.

Ἀπολειφθεὶς] Pro καταλειφθεὶς, *orbatus et quasi destitutus a patre.* Wolf.

Πεντεκαίδεκα ταλάντων] Nostræ monetæ 2906l. 5s. nam talentum Atticum valet 193l. 15s. Vide totam rem apud Demosth. in Aphob. 1. qui scribit tutores suos, cum rem quatuordecim talentûm tractassent, et deberent ei adulto ex emolumentis triginta reddere, solas septuaginta minas (226l.) tradidisse. B.

Τῶν ἐμμελῶν καὶ προσηκόντων ἐλευθέρῳ μαθημάτων] Intelligendæ sunt non tam αἱ ἐλευθέριαι, *artes liberales*, philosophiæ et literarum studia (hæc enim illi minime defuerunt) quam τὰ γυμνάσια. ut servus apud Terentium, [Eun. 3. 2. 23.] *Fac,* inquit, *periculum in literis, Fac in palæstra, in musicis: quæ liberum Scire æquum est adolescentem, solertem dabo.* Battali quoque convicium ad corpus potius, quam ad ingenium pertinet. Wolf. Addo verba ipsius Demosthenis. Ἐμοὶ τοίνυν ὑπῆρξε — παιδὶ μὲν ὄντι φοιτᾷν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα. περὶ στεφ. cap. 78.—MS. Bodl. habet ἐν ἐλευθέρῳ. B.

Ἐπωνυμίαν τὸν Βάταλον] De origine hujus vocis, ambigente Plutarcho, minime nos decet certi aliquid statuere. Sed veritati propius videtur, dictum fuisse in vestitum Demosthenis, si non prorsus muliebrem (ut Scriptor vit. 10 Rhetorum et Suidas putant) molliorem tamen et nimis elegantem. Habeo auctorem locupletissimum Æsch. in Timarch. Ed. Francof. p. 280. περὶ τῆς Δημοσθένους ἐπωνυμίας, οὐ κακῶς (ὑπὸ τῆς φήμης, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τίτθης) Βάταλος προσαγορεύεται, (ipse nimirum Demosthenes adblandientis pusioni suo nutricis ὑποκόρισμα esse dixit) ἐξ ἀνανδρίας τινὸς καὶ κιναιδείας ἐνεγκάμενος τοὔνομα· εἰ γάρ τις σοῦ τὰ κομψὰ ταῦτα χλανίσκια περιελόμενος καὶ τοὺς μαλακοὺς χιτωνίσκους— δοίη εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικαστῶν, οἶμαι ἂν

μίαν τὸν Βάταλον εἰς τὸ σῶμα λέγεται σκωπτόμενος ὑπὸ τῶν παίδων λαβεῖν. Ἦν δὲ ὁ Βάταλος (ὡς μὲν ἔνιοί φασιν) αὐλητὴς τῶν κατεαγότων· καὶ δραμάτιον εἰς [1] τοῦτο κωμῳδῶν αὐτὸν Ἀντιφάνης πεποίηκεν. Ἔνιοι δέ τινες ὡς ποιητοῦ τρυφερὰ καὶ παροίνια γράφοντος τοῦ Βατάλου μέμνηνται. Δοκεῖ δὲ καὶ τῶν οὐκ εὐπρεπῶν τι λεχθῆναι τοῦ σώματος μορίων παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τότε καλεῖσθαι βάταλος. Ὁ δ' Ἄργας (καὶ τοῦτο γάρ φασι τῷ Δημοσθένει γενέσθαι παρώνυμον) ἢ πρὸς τὸν τρόπον ὡς θηριώδη καὶ

1 ● τοῦτον

αὐτοὺς — ἀποφῆσαι, εἴτε ΑΝΔΡΟΣ, εἴτε ΓΥΝΑΙΚΟΣ, εἰλήφασιν ΕΣΘΗΤΑ. Et Gell. Noct. Att. l. 1. c. 5. *Demosthenem tradunt vestitu sincero et cultu corporis nitido venustoque et nimis accurato fuisse — Hinc turpibus indignisque in eum verbis non temperatum, quin* — PARUM VIR *diceretur.* Perquam apposite Schol. in Aristoph. Plut. v. 1012. τὰς μικρὰς θηλείας βατάλους (f. βατάλους) ἔλεγον. ubi vide notam Cl. Bentleii. IDEM.

Αὐλητὴς τῶν κατεαγότων] Scilicet, εἷς, sicut dicitur, εἷς τῶν πολλῶν, et Theocritus, εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρακοσίων. Paulo post, eadem ἐλλείψει utitur, ὡς τῶν λεγόντων καὶ αὐτὸς ἐσόμενος. *Tibicen e fractorum seu effœminatorum numero*, in quem Antiphanes, ad ejus molliciem exagitandam, fabellam Comicam, hoc est, comœdiam, edidit. malo εἰς τοῦτο, τὸ κατεαγός, κωμῳδῶν legere, ut habet editio Bebeliana, quam εἰς τοῦτον. Hesychius κατεαγότα, κατεηνεγμένα, κατατεθλασμένα, κεκλασμένα. Quærendum utrum metaphorice, an proprie sic dicatur, cui spina dorsi in pueritia fracta fuerit, quo esset agilior? ut ferunt nunc quoque facere saltatores. κατεαγὼς τὰ ὦτα καὶ διεφθαρμένος τὴν διάνοιαν, pugilis epitheton, qui Theocrito dicitur, τεθλασμένος οὔατα πυγμῇ. κατεαγὼς τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ κρανίου, *cui calva confracta est aut vulnerata*, ἀττικὴ ἔλλειψις τῆς κατά. WOLF.

Βάταλος αὐλητὴς] Hujus meminit Lucian. πρὸς ἀπαιδ. et Libanius in vita Demosthenis ita scribit. Ἱστόρηταί τινα Βάταλον Ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο, καὶ μέλεσι κατεαγόσι, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν. B.

Εἰς τοῦτον] In mascul. *in hunc Batalum*; sic de meo dedi, pro vulgari εἰς τοῦτο. REISK.

Τινὲς] Num delendum est, an ἔνιοι cum τινὲς copulari solet? IDEM.

Τρυφερὰ καὶ παροίνια γράφοντος] *Qui carmina lasciva et petulantia scriptitaret.* alioqui πάροινος, usitatius est, quam παροίνιος. Varinus, πάροινον, exponit, μέθυσον, ὑβριστὴν, λοίδορον, ἄπλυτον, παρεσκηνωκότα et μακροπαροίνιον, nescio ex quo autore describit, his verbis, εὐθὺς ὡς ἐπέπληστο πολλῶν ἀγαθῶν, ἀνήλατ', ἐσκίρτα, ἀπεπόρδει, κατεγέλα. παροίνιος, Aristophanis interpres exponit, μέθυσος, ὑβριστής. WOLF.

Παροίνια] Num πάροινα. nam adj. πάροινος novi, non item παροίνιος. REISK.

Γράφοντος] Post γράφοντος videtur ᾄσματα deesse. IDEM.

Δοκεῖ δὲ καὶ τῶν] Varinus. Battali nomen a veteribus in eos usurpatum videtur, qui suam pudicitiam prostituissent. Unde βατταλίζεσθαι, est *molliter et flagitiose vivere.* WOLF.

Ἄργας] Suidas Battali cognomen adolescenti Demostheni ob molliciem, Argæ propter asperitatem in senectute fuisse inditum scribit. IDEM.

Ἄργας] Ἀργὴς apud Hippocratem de morb. vulg. l. 5. est nomen serpentis, quem in os adolescentis irrepsisse memorat, uti notat Dacierius. Et in Pausaniæ Lexico Mercurius dicebatur Ἀργειφόντης, non quod Argum occidisset, sed quod esset ὀφιοκτόνος, teste Eustathio ad Il. B. Edit. Basil. 1560. p. 138. Vid. Harpocr. et Hesych. in vocibus Ἄργας et Ἀργής. B.

Πρὸς τρόπον, ὡς θηριώδη] Veteres amaram et morosam indolem serpenti comparare soliti sunt. Demosth. in primo κατ' Ἀριστογ. πικρὸν καὶ ἜΧΙΝ τὴν φύσιν ἄνθρωπον. Aliam hujus cognominis causam excogitavit Palmerius Exercit. p. 281. *Fabula*, inquit, *nos docet serpentem gelu constrictum et fere mortuum a viatore acceptum et proprio sinu fotum, eum statim momordisse. Ideo Rhetor, qui tutores suos, statim ac vir factus est, accusavit, ita dictus est.* De

πικρὸν, ἐτέθη, (τὸν γὰρ ὄφιν ἔνιοι τῶν ποιητῶν ἄργαν ὀνομάζουσιν) ἢ πρὸς τὸν λόγον, ὡς ἀνιῶντα τοὺς ἀκροωμένους. Καὶ γὰρ Ἄργας τοὔνομα ποιητὴς ἦν νόμων πονηρῶν καὶ ἀργαλέων. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ κατὰ Πλάτωνα.

έ. Τῆς δὲ πρὸς τοὺς λόγους ὁρμῆς ἀρχὴν αὐτῷ φασὶ τοιαύτην γενέσθαι. Καλλιστράτου τοῦ ῥήτορος ἀγωνίζεσθαι τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ μέλ-

fabula nihil moror; sed actionem in tutores ansam dedisse huic appellationi confirmat Æsch. περὶ παραπ. cap. 31. ἐκ παίδων ἀπαλλαττόμενος καὶ δεκαταλάντους δίκας κατὰ τῶν ἐπιτρόπων λαγχάνων Ἄργας ἐκλήθη. Idem.

Καὶ γὰρ Ἄργας τοὔνομα ποιητὴς ἦν νόμων πονηρῶν καὶ ἀργαλέων] *Etenim quidam Argas nomine poeta fuit, modis in canendo uti solitus improbatis et molestis.* νόμος, significat hoc loco *modos musicos*, non leges civitatum. ὁ κιθαρῳδικὸς τρόπος τῆς μελῳδίας, ἁρμονίαν ἔχων τακτὴν, καὶ ῥυθμὸν ὡρισμένον: id est, νόμος, est *modus Citharœdicus melodiæ, compositione ordinata et numero finito.* Wolf.

Ἄργας ποιητὴς] Argas et Telenicus, secundum Phaniæ Eressii lib. contra sophistas apud Athenæum Deipn. lib. 14. c. 9. ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν· τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρυνίδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. Ibidem citat de eodem Arga Alexin et Anaxandridam comicos; sed quæ ex ultimo attulit videntur ad Demosthenem pertinere. B.

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ, κατὰ Πλάτωνα] *Et hæc quidem hactenus.* hæc de his dixisse sufficiat. Aristophanes, καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. Est formula transitionis. κατὰ Πλάτωνα, *ut verbo Platonis utar*, in Latino recte omittitur, cum non sententia, sed loquendi modus ex eo citetur. Extat autem in Cratylo, καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ (falso enim ταύτης in Aldino legitur) ὡς παρὰ μηδὲν εἰδότων, εἰρήσθω. Wolf.

έ. Καλλιστράτου] Callistratus Aphidnæus, Callicratis filius, circa pugnam Leuctricam floruit, orator sui temporis præstantissimus, in accusando præcipue acerbus. Dem. κατὰ Μειδ. p. 535. Nepos in Epam. 92. Æsch. περὶ παραπ. c. 40. Athen. Deipn. l. 4. c. 19. Tandem communi oratorum Atheniensium fato in Macedonia exulavit, et urbem in Thracia condidit. Isocr. de Pace p. 275. Demosth. adv. Polycl. p. 1221. Senec. de Benef. l. 6. c. 37. Delphico oraculo deceptus Athenas rediit, sed eum populus ab asylo templi abreptum morte affecit. Lycurg. κατὰ Λεωκρ. Ed. H. Steph. p. 155. B.

Τὴν περὶ Ὠρώπου κρίσιν] Oropus Urbs erat in Euripi littore sita, Atticæ et Bœotiæ media. Hanc Themison Eretriensis et Theodorus collecta exulum manu occuparunt, et cum se ab Atheniensibus expulsos fore viderent, Thebanorum auxilium imploravere. Athenienses autem, jure potius quam armis decernendum rati, oppidum Thebanorum fidei, tanquam depositum, commendaverunt, donec in publico Græcorum consilio res judicaretur. Thebani urbe potiti eam reddere recusarunt. Chabriam ergo accusavit Callistratus, ejus perfidia aut negligentia oppidum ab Atheniensibus ereptum fuisse causatus. Dem. περὶ στεφ. c. 29. et Schol. in locum. κατὰ Μειδ. 535. cum Schol. Xenoph. Ἑλλ. l. 7. Ed. Paris. 1625. p. 632. Dicta est hæc causa Olymp. 103. An. 3. cum Demosthenes ætatis annum ageret decimum sextum. Vid. etiam Gell. Noct. Att. l. 3. c. 13. Idem.

Τὴν περὶ Ὠρωποῦ] Hæc civitas in confinio Atticæ et Bœotiæ sita, multas inter Athenienses et Thebanos controversias peperit. ἀγωνίζεσθαι κρίσιν, reus potius videtur, quam patronus aut accusator. proinde verterem: *Cum Callistratus causam de Oropo dicturus esset*: nisi Suidas scriberet, Καλλίστρατον θεασάμενος τὸν ῥήτορα ὑπὲρ Ὠρωπίων λέγοντα. *Cum spectasset Callistratum oratorem pro Oropiis dicentem*, id est, defendentem Oropios. Ὠρωπὸν autem Suidas dici ait, παρὰ τοὺς τοῦ Ὤρου ὦπας. *quod Orus quidam oculos ibi amiserit.* Sed ipse Demosthenes omnium optime hunc locum declarat in oratione Midiana, nisi quod ibi pro Callistrato, Philostratus legitur. Verba ejus hæc sunt: πάλιν Φιλόστρατον πάντες ἴσμεν τὸν Κολωνῆθεν Χαβρίου κατηγοροῦντα, ὅτ' ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν θανάτου, καὶ πάντων τῶν κατηγόρων πικρότατον γιγνόμενον καὶ μετὰ ταῦτα χορηγοῦντα παισὶ Διονύσια καὶ νικῶντα· καὶ Χαβρίαν οὔτε τύπτοντα, οὔτε ἀφαρπάζοντα τὸν στέφανον, οὐθ' ὅλως προσιόντα, ὅποι μὴ προσῆκεν αὐτῷ. Quo loco Ulpianus, Χα-

λοντος, ἦν προσδοκία τῆς δίκης μεγάλη, διά τε τὴν τοῦ ῥήτορος δύναμιν, ἀνθοῦντος τότε μάλιστα τῇ δόξῃ, καὶ διὰ τὴν πρᾶξιν οὖσαν περιβόητον. Ἀκούσας οὖν ὁ Δημοσθένης τῶν διδασκάλων καὶ τῶν παιδαγωγῶν συντιθεμένων τῇ δίκῃ παρατυχεῖν, ἔπεισε τὸν ἑαυτοῦ παιδαγωγὸν δεόμενος καὶ προθυμούμενος, ὅπως αὐτὸν ἀγάγοι πρὸς τὴν ἀκρόασιν. Ὁ δ' ἔχων πρὸς τοὺς ἀνοίγοντας τὰ δικαστήρια δημοσίους συνήθειαν εὐπόρησε χώρας, ἐν ᾗ καθήμενος ὁ παῖς ἀδήλως ἀκούσεται τῶν λεγομένων. Εὐημερήσαντος δὲ τοῦ Καλλιστράτου καὶ θαυμασθέντος ὑπερφυῶς, ἐκείνου μὲν ἐζήλωσε τὴν δόξαν, ὁρῶν προπεμπόμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ μακαριζόμενον· τοῦ δὲ λόγου μᾶλλον ἐθαύμασε τὴν ἰσχὺν πάντα χειροῦσθαι καὶ τιθασσεύειν πεφυκότος. Ὅθεν ἐάσας τὰ λοιπὰ μαθήματα, καὶ τὰς παιδικὰς διατριβὰς, αὐτὸς αὑτὸν ἤσκει καὶ διεπόνει ταῖς μελέταις, ὡς τῶν λεγόντων ἐσόμενος. Ἐχρήσατο δὲ Ἰσαίῳ πρὸς τὸν λόγον ὑφηγητῇ, καίπερ Ἰσοκράτους τότε σχολάζοντος, εἴτε (ὥς τινες λέγουσι) τὸν ὡρισμένον μισθὸν

ρείας, inquit, ἐπειδὴ Θηβαίοις βοηθῆσαι Ἀθηναίους, ὑπεικινδύνευσεν. εἶτα σωθέντες ἀπέσπασαν τὸν Ὠρωπὸν, χωρίον ἐν τοῖς ὁρίοις κείμενον. ὑπωπτεύθη γοῦν ὁ στρατηγὸς, ὡς συνειδὼς, καὶ προδοσίας ἐκρίθη. Interpretationem qui volet, e nostra conversione petat, quæ cum his annotationibus adjungenda sit: non est operæprecium onerare lectorem verborum multitudine. Callistratum oratorem Demosthenes in oratione contra Timotheum vocat, τῷ τε πράττειν καὶ τῷ εἰπεῖν δυνάμενον, et περὶ ἐπιτειχίσματος· μέλλεις, ἔφη, ἄγειν ἄνδρα φυγάδα, οὗ Ἀθηναῖοι θάνατον δὶς κατεψηφίσαντο, Καλλίστρατον. et Isocrates de Pace, Callistratum exulem urbes in Thracia condidisse scribit. Wolf.

Πρὸς τοὺς δημοσίους] S. δούλους, de quibus Ulpianus. Idem.

Πολλῶν] Bryanus mavult πολιτῶν, sed nihil opus. B.

Ἐθαύμασε] Duo Codd. MSS. addunt καὶ κατενόησε. Idem.

Ὡς τῶν λεγόντων ἐσόμενος καὶ αὐτὸς] *Quasi et ipse orator futurus.* τῶν λεγόντων, id est, ῥήτωρ. Sic Olynthiaca 1. (111.) οἱ λέγοντες, id est, οἱ ῥήτορες. Wolf.

Ἐχρήσατο δ' Ἰσαίῳ] Isæus Demosthenis præceptor et hoc maxime nomine illustris, Chalcide, ut quibusdam videtur, oriundus, rhetor erat Athenis, unusque ex illis decem. Floruit post bellum Peloponnesiacum ad imperium usque Philippi. Dion. Halic. ἐν τῶν ἀρχ. κρίσει. Exstant ejus orationes decem. B.

Τότε σχολάζοντος] *Scholas habente, profitente Rhetoricam.* alias est σχολὴν ἄγειν. Paulo post, συνεσχολακέναι Πλάτωνι, *in Platonis schola versatum.* Cic. 1. Offic. "Equidem existimo et Demosthenem, si illa quæ a Platone didicerat, tenuisset, et pronunciare voluisset, ornate splendideque facere potuisse." Quanti autem Platonem fecerit Demosthenes, declarant ejus verba in epistola ad Heracleodorum. Wolf.

Σχολάζοντος] Sententia postulat ἀκμάζοντος, *florente*; nisi si σχολάζειν h. l. significare contendamus *scholam aperire, profiteri rhetorem, vacare studiis tironum erudiri cupientium.* Id quod non improbabile. Et e v. 5. p. ccxlii. videtur colligi posse, frequentatum fuisse verbum σχολάζειν de magistro ludum vulgante, συσχολάζειν de tirone operam illi magistro dante. Reisk.

Τὸν ὡρισμένον] Vide apud Plutarchum vitam Isocratis, ubi hoc tractatur. Wolf.

Μισθὸν—μὴ δυνάμενος] Δημοσθένει ἔτι ῥητορεύοντι, φασὶ, μετὰ σπουδῆς προσελθεῖν αὐτῷ (Isocrati) καὶ χιλίας μὲν ἃς μόνας εἰσεπράττετο οὐκ ἔχειν φάναι παρασχεῖν, διακοσίας δὲ δώσειν, &c. Scriptor Vit. 10.

Ἰσοκράτει τελέσαι μὴ δυνάμενος, τὰς δέκα μνᾶς, διὰ τὴν ὀρφανίαν· εἴτε μᾶλλον τοῦ Ἰσαίου τὸν λόγον, ὡς δραστήριον καὶ πανοῦργον, ἐπὶ τὴν χρείαν ἀποδεχόμενος. Ἕρμιππος δέ φησιν ἀδεσπότοις ὑπομνήμασιν ἐντυχεῖν ἐν οἷς ἐγέγραπτο τὸν Δημοσθένη συνεσχολακέναι Πλάτωνι, καὶ πλεῖστον εἰς τοὺς λόγους [1]ὠφελεῖσθαι. Κτησιβίου δὲ μέμνηται λέγοντος, παρὰ Καλλίου τοῦ Συρακουσίου, καί τινων ἄλλων τὰς Ἰσοκράτους τέχνας καὶ τὰς Ἀλκιδάμαντος κρύφα λαβόντα τὸν Δημοσθένη καταμαθεῖν.

ϛʹ. Ὡς γοῦν ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος τοῖς ἐπιτρόποις ἤρξατο δικάζεσθαι, καὶ λογογραφεῖν ἐπ' αὐτούς, πολλὰς διαδύσεις καὶ παλινδικίας εὑρίσκοντας, ἐγγυμνασάμενος κατὰ τὸν Θουκυδίδην ταῖς μελέταις, οὐκ ἀκινδύνως οὐδ' ἀργῶς

[1] ὠφελῆσθαι

Rhet. in Isocrate. Idem tamen in *Isæo* ita sui oblitus est, ut dicat Demosthenem centum minas dedisse Isæo, quem prius dixerat ne decem habere, quas daret Isocrati. B.

Δέκα μνᾶς] 32*l.* 5*s.* 10*d.* Mina Attica valebat 3*l.* 4*s.* 7*d.* Idem.

Ἕρμιππος] Hermippus historicus, Smyrna oriundus, sub Euergete Ptolemæo floruisse creditur. Vitas hominum scripsit, quemadmodum hic noster, sed non tam rebus gestis, quam eruditione insignium. Citantur libri ejus de Isocratis discipulis, de Aristotele, de Theophraste, &c. Voss. de Hist. Græcis. Idem.

Συνεσχολακέναι Πλάτωνι] Constat hoc e M. Tull. de Off. l. 1. ejusdem Bruto, aliisque quam plurimis. Adi ipsius Demosth. Epist. ad Heracl. et, qui Hermippum pariter auctorem habet, Gell. l. 3. c. 13. Ridicula sunt, quæ ex Schol. in Aristot. Rhet. 3. citat Fabricius Biblioth. Græc. vol. 2. p. 57. *Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην, ὡς ξηρολέξην.* Idem.

Κτησιβίου] Ctesibii ætas incerta est. Ultra centum annos vixisse testatur Lucian. in Macrob. Scripsit *περὶ φιλοσοφίας.* Idem.

Λέγοντος παρὰ Καλλίου] Reddit Interpres Anglicanus hoc sensu. *Ctesibius retulit id quod a Callia aliisque scriptum accepit, Demosthenem* &c. quod omnino probarem, (vix enim ratio temporum patitur, ut Callias iste Syracosius, qui res gestas Agathoclis descripsit, possit esse Demostheni puero familiaris) nisi vulgatam interpretationem confirmaret Scriptor Vit. 10. Rhet. in Demosthene. *ὡς Κτησίβιος φησὶν ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, διὰ Καλλίου τοῦ Συρακουσίου πορίσας τοῦ Ζήθου* (l. *Ζωΐλου*) *τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους, διὰ δὲ Χαρικλέους τοῦ Καρυστίου τοὺς Ἀλκιδάμαντος.* Idem.

Ἀλκιδάμαντος] Alcidamas Eleates, Isocratis æqualis, quem Plato Palamedem appellavit, artem Rhetoricam scripsit. Quinctil. Inst. Or. l. 3. c. 1. Exstant sub ejus nomine oratiunculæ duæ.—Ii, per quos Demosthenes in eloquentia profecit, secundum Lucian. in Encom. sunt Callistratus, Alcidamas, Isocrates, Isæus, Eubulides, Aristoteles, Theophrastus, Xenocrates, Plato. Idem.

ϛʹ. Ὡς γοῦν ἐν ἡλικίᾳ] *Ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῴων τοῖς ἐπιτρόποις, μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ.* Demosth. *κατὰ Μειδ.* p. 539. ed. Reisk. Idem.

Ἐγγυμνασάμενος κατὰ τὸν Θουκυδίδην ταῖς μελέταις] Omnes, quos vidi, Interpretes vertunt, tanquam *ἐγγυμνασάμενος ταῖς μελέταις* esset loquendi formula a Thucydide desumpta. Sed nihil tale apud eum reperio, adeoque in suspicionem incidi, locum ita legi debere, *ἐγγυμνασάμενος ταῖς εἰς τὸν Θουκυδίδην μελέταις*, ut hic nimirum Plutarchi sensus sit, *Demosthenem, quo tempore tutores in judicium vocavit, summo studio in Thucydidis scriptis versatum fuisse.* Oratorem quippe nostrum octies sua manu Thucydidem descripsisse testatur Lucian. *πρὸς ἀπαίδ.* et Arsenius apud Fabr. Bibl. Græc. vol. 1. p. 871. scribit: *ἐξήλωσε μάλιστα τῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν συγγραφέα Θουκυδίδην, καὶ τὰ πλεῖστα*

κατευτυχήσας, ἐκπρᾶξαι μὲν οὐδὲ πολλοστὸν ἠδυνήθη μέρος τῶν πατρῴων. Τόλμαν δὲ πρὸς τὸ λέγειν καὶ συνήθειαν ἱκανὴν λαβὼν, καὶ γευσάμενος τῆς περὶ τοὺς ἀγῶνας φιλοτιμίας καὶ δυνάμεως, ἐπεχείρησεν εἰς μέσον παριέναι, καὶ τὰ κοινὰ πράττειν. Καὶ, καθάπερ Λαομέδοντα τὸν Ὀρχομένιον λέγουσι καχεξίαν τινὰ σπληνὸς ἀμυνόμενον, δρόμοις μακροῖς χρῆσθαι, τῶν ἰατρῶν κελευσάντων εἶθ᾽ οὕτως διαπονήσαντα τὴν ἕξιν, ἐπιθέσθαι τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι, καὶ τῶν ἄκρων γενέσθαι δολιχοδρόμων· οὕτως τῷ Δημοσθένει συνέβη, τὸ πρῶτον ἐπανορθώσεως ἕνεκα τῶν ἰδίων ἀποδύντι πρὸς τὸ λέγειν, ἐκ δὲ τούτου κτησαμένῳ δεινότητα καὶ δύναμιν, ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἤδη καθάπερ στεφανίταις ἀγῶσι πρωτεύειν τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος ἀγωνιζομένων πολιτῶν. Καίτοι τὸ πρῶτον ἐντυγχάνων τῷ δήμῳ, θορύβοις περιέπιπτε, καὶ κατεγελᾶτο δι᾽ ἀήθειαν τοῦ λόγου συγκεχύσθαι ταῖς περιόδοις καὶ βεβασανίσθαι τοῖς ἐνθυμήμασι πικρῶς ἄγαν καὶ κατακόρως δοκοῦντος. Ἦν [1] δή τις (ὡς ἔοικε) καὶ φωνῆς ἀσθένεια, καὶ γλώττης ἀσάφεια, καὶ πνεύματος κολοβότης, ἐπιταράττουσα τὸν νοῦν τῶν λεγομένων, τῷ διασπᾶσθαι τὰς περιόδους. Τέλος δ᾽ ἀποστάντα τοῦ δήμου, καὶ ῥεμβόμενον ἐν Πειραιεῖ δι᾽ ἀθυμίαν Εὔνομος ὁ Θριάσιος ἤδη πάνυ γέρων θεασάμενος ἐπετίμησεν, ὅτι τὸν λόγον ἔχων ὁμοιότατον τῷ Περικλέους, προδίδωσιν ὑπ᾽ ἀτολμίας καὶ μαλακίας ἑαυτὸν, οὔτε τοὺς ὄχλους ὑφιστάμενος εὐθαρσῶς, οὔτε τὸ σῶμα πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἐξαρτυόμενος, ἀλλὰ τρυφῇ περιορῶν μαραινόμενον.

[1] δὴ

ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων εἰς τὸ πολιτικώτερον μετέφρασε; quae cum voce μελέτης optime conveniunt. Sed quoniam alieno in loco, et perfunctorie magis, quam res postulabat, mentio Thucydidis injecta videri potest, non magnopere pugno, neque quicquam certi statuere ausim. Idem.

Οὐδὲ πολλοστὸν μέρος] Οὐδὲ πολλοστημόριον. Nec unam partem e multis, ne minimam quidem partem. Wolf.

Πολλοστὸν μέρος] Adi ipsum Demosth. κατὰ Μειδ. §. 44. B.

Λαομέδοντα τὸν Ὀρχομένιον] De hoc alibi nihil me legere memini: et satis nobis est gravis Plutarchi auctoritas: et ignorare talia, non est piaculum, ἰδιωτικὰ ὄντα καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἀφιλόσοφα. Wolf.

Τῷ διασπᾶσθαι τὰς περιόδους] F. διεσπάσθαι per ε, praeterito perfecto. etsi parum refert. Idem.

Ῥεμβόμενον] Πλανώμενον, γυρεύοντα, oberrantem, obambulantem, prae animi aegritudine utique. Idem.

Εὔνομος ὁ Θριάσιος] Bebeliana editio Θριάσιος rectius legit, opinor a municipio Attico Θρία. Idem.

ζ'. Πάλιν δέ ποτέ φασιν, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, καὶ ἀπιόντος οἴκαδε συγκεκαλυμμένου καὶ βαρέως φέροντος, ὑπακολουθῆσαι Σάτυρον τὸν ὑποκριτὴν, ἐπιτήδειον ὄντα, καὶ συνελθεῖν· ὀδυρομένου δὲ τοῦ Δημοσθένους πρὸς αὐτὸν, ὅτι πάντων φιλοπονώτατος ὢν τῶν λεγόντων, καὶ μικροῦ δέων καταναλωκέναι τὴν τοῦ σώματος ἀκμὴν εἰς τοῦτο, χάριν οὐκ ἔχει πρὸς τὸν δῆμον, ἀλλὰ κραιπαλῶντες ἄνθρωποι ναῦται καὶ ἀμαθεῖς ἀκούονται καὶ κατέχουσι τὸ βῆμα, παρορᾶται δ' αὐτὸς, "Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Δημόσθενες (φάναι τὸν Σάτυρον) ἀλλ' ἐγὼ τὸ αἴτιον ἰάσομαι ταχέως, ἄν μοι τῶν Εὐριπίδου τινὰ ῥήσεων ἢ Σοφοκλέους ἐθελήσῃς εἰπεῖν ἀπὸ στόματος." Εἰπόντος δὲ τοῦ Δημοσθένους, μεταλαβόντα τὸν Σάτυρον οὕτω πλάσαι καὶ διεξελθεῖν ἐν ἤθει πρέποντι καὶ διαθέσει τὴν αὐτὴν ῥῆσιν, ὥσθ' ὅλως ἑτέραν τῷ Δημοσθένει φανῆναι. Πεισθέντα δ' ὅσον ἐκ τῆς ὑποκρίσεως τῷ λόγῳ κόσμου καὶ χάριτος πρόσεστι, μικρὸν ἡγήσασθαι καὶ τὸ μηδὲν εἶναι τὴν ἄσκησιν, ἀμελοῦντι τῆς προφορᾶς καὶ διαθέσεως τῶν λεγομένων. Ἐκ τούτου κατάγειον μὲν οἰκοδομῆσαι μελετητή-

ζ'. Ἐκπεσόντος αὐτῷ] *Cum excidisset, explosus esset. συγκεκαλυμμένου, tecta facie præ pudore.* Sic Græci fœda et turpia dicunt, ἐφ' οἷς ἐγκαλύψασθαι δέοι, obvoluta, ut opinor, pallio facie. Aliud est, γράμματά τινος ἐκπεσεῖν, quod in fine hujus operis legitur, de literis sive per imprudentiam, sive amicorum perfidia vulgatis. Idem.

Σάτυρον] Alii Demosthenem Neoptolemo histrioni, alii Andronico operam dedisse narrant; Satyrus erat patria Marathonius, Theogitonis filius. Lucian. in Menip. Insigne ejus factum refert Demosth. περὶ παραπ. c. 58. B.

Μικροῦ δέων καταναλωκέναι] Δέων per ω recte scribitur, a verbo δέω personali. possit et δέον per ο legi, a δεῖ impersonali, κατ' ἀττικισμὸν ἀντὶ τοῦ μικροῦ δέοντος. Wolf.

Κραιπαλῶντες—ναῦται] Videtur his verbis rivalem suum Demadem perstringere, qui cum remigando sibi vitam comparasset, ingenii optimi beneficio orator summus evasit. Quinctil. Inst. Or. l. 2. c. 17. Sext. Empir. adv. Math. l. 2. c. 16. Quam vero fuerit ebrietati deditus, testantur Pytheæ verba apud Athen. Deipn. l. 2. ἐμφατικώτατα.—Ὁ δὲ προπόσεσι καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ὑμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται. B.

Εἰπεῖν ἀπὸ στόματος] Suidas, ἀπὸ στόματος, inquit, ἄνευ γραμμάτων, et ἀποστοματίζειν, ἀπὸ μνήμης λέγειν. Idem valere etiam, φράζειν ἀπὸ γλώττης, exemplis bonorum auctorum docet. Wolf.

Ἐν ἤθει πρέποντι καὶ διαθέσει] Sic Donatus etiam sæpe in Terentio monet, aliquid ἐν ἤθει, ἢ ἐν ὑποκρίσει legendum esse. Idem.

Καὶ χάριτος πρόσεστι] Ἀντὶ τοῦ, προσγίνεται, ἢ πρόσεισι. Idem.

Μελετητήριον] "Egredienti Athenas versus Hadriani columnas occurrit structura memorabilis. Incolæ vocant *To Phanari Tou Demosthenis*, sive Demosthenis Laternam. Aiunt hunc in locum se concludere solitum, ut studiis eloquentiæ commodius vacaret; rasa barbæ parte altera, quo se magis intra recessum teneret. Structura exigua et rotunda est e marmore candido, Laternæ simillima. Sex columnæ Corinthiacæ tectum suffulciunt. Totius molis Diameter internus vix æquat sex pedes. Supra columnas unus lapis orbiculatus est, totius ædificii ambitum complectens. Cacumen ex uno item lapide fornicatum et concameratum est. Hujus summitas lampadis speciem præ-

ριον· (ὃ δὴ διεσώζετο καὶ καθ' ἡμᾶς) ἐνταῦθα δὲ πάντως μὲν ἑκάστης ἡμέρας προσιόντα πλάττειν τὴν ὑπόκρισιν, καὶ διαπονεῖν τὴν φωνήν· πολλάκις δὲ καὶ μῆνας ἐξῆς δύο καὶ τρεῖς συνάπτειν, ξυρούμενον τῆς κεφαλῆς θάτερον μέρος, ὑπὲρ τοῦ μηδὲ βουλομένῳ πάνυ προελθεῖν ἐνδέχεσθαι δι' αἰσχύνην.

ή. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἐντεύξεις καὶ λόγους καὶ ἀσχολίας, ὑποθέσεις ἐποιεῖτο καὶ ἀφορμὰς τοῦ φιλοπονεῖν. Ἀπαλλαγεὶς γὰρ αὐτῶν, τάχιστα κατέβαινεν εἰς τὸ μελετητήριον, καὶ διεξῄει τάς τε πράξεις ἐφεξῆς καὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογισμούς. Ἔτι δὲ τοὺς λόγους, οἷς παρέτυχε λεγομένοις, ἀναλαμβάνων εἰς ἑαυτὸν, εἰς γνώμας ἀνῆγε καὶ περιόδους· ἐπανορθώσεις τε παντοδαπὰς καὶ μεταφράσεις ἐκαινοτόμει τῶν εἰρημένων ὑφ' ἑτέρων πρὸς αὐτὸν, ἢ ὑφ' [1] αὐτοῦ πάλιν πρὸς ἄλλον. Ἐκ τούτου δόξαν εἶχεν ὡς οὐκ εὐφυὴς ὢν, ἀλλ' ἐκ πόνου συγ-

[1] αὑτοῦ

bet. Inter fornicem et columnas exstat inscriptio. Λυσικράτης Λυσιθειδήμου Κικυνεὺς ἐχορήγει. Ἀκαμάντις παίδων ἐνίκα. Θέων ηὔλει. Λυσιάδης Ἀθηναῖος ἐδίδασκεν. Εὐαίνετος ἦρχε." Georgii Wheeler Itin. in Græc. l. 5. Evænetus Archon erat Olymp. 111. 2. anno post interitum Philippi Macedonis. Temporum ergo rationes non prohibent quo minus hoc verum fuerit Demosthenis μελετητήριον· alia prohibent, et maxime quod id revera esset moles subterranea, referente Plutarcho. Dicendum ergo aut Athenienses hanc structuram in honorem Demosthenis posuisse, ne loci memoria intercideret: aut idem statuendum de hoc ædificio, quod ait Cicero de quercu Mariana—*Quercus huic loco non deerit, quæ Mariana vocetur—Nunc sit hæc, sed cum eam tempestas vetustasve consumpserit, tamen erit his in locis, quam Marianam quercum vocent.* De Leg. 1. B.

Ἐνταῦθα δὲ πάντως μὲν] Verba sic ordinato: ἐνταῦθα δὲ πλάττειν τὴν ὑπόκρισιν, καὶ διαπονεῖν τὴν φωνὴν, κατιόντα (sic enim lego: non προσιόντα) πάντως μὲν ἑκάστης ἡμέρας, πολλάκις δὲ, &c. Wolf.

Μηδὲ βουλομένῳ πάνυ προελθεῖν] Subintelligi potest, τῷ δήμῳ, *prodire in conciones*: sed melius videtur, προελθεῖν, *prodire in publicum*, ne studium scilicet intermperetur. Idem.

ή. Τὰς πρὸς τοὺς ἐκτὸς ἐντεύξεις] *Congressus et colloquia cum aliis* intelligo, sive civibus, sive hospitibus: sive ipse illos adiisset, sive ipsum illi convenissent. Idem.

Τάχιστα κατέβαινεν εἰς τὸ μελετητήριον] Vocat, μελετητήριον, τὸ καταγώγιον καὶ τὰς καταγείους οἰκήσεις, locum in quo se exerceret seu declamaret. Declamationes enim Græci, μελέτας, dicunt. Idem.

Ἀπολογισμοὺς] Hesychius, ἀπολογίαι. Varinus, ἀπολογίζεσθαι, τὸ ἀποδοῦναι λόγους τῶν δαπανημάτων. Budæus, ἀπολογίζεσθαι, τὸ διεξιέναι. Suidas ex Demosthene interpretatur, ἀπολογίσασθαι, τὸ ἐπεξελθεῖν ἕκαστα. et e Polybio citat: ὁ δὲ Ξάνθιππος παραγενόμενος, εἰς χεῖρας ἔφερε τοῖς ἄρχουσι τοὺς ἀπολογισμοὺς, παρά τι νῦν σφαλεῖησαν, καὶ πῶς δύναιντο τοὺς ἐναντίους νικᾷν. *rationes obtulit, causas scripto exhibuit.* Idem.

Ἀναλαμβάνων εἰς ἑαυτὸν] *Ad seipsum referens, in suam personam conferens*, ita tractans ac si sua res ageretur. hoc malo, quam *in memoriam revocans*,. Suidas interpretatur, ἀνέχειν, ἀνακτᾶσθαι, ἐνθυμηθῆναι. Plato apologia, ἀναλάβωμεν ἐξ ἀρχῆς τίς ἡ κατηγορία, *repetamus accusationem.* Idem.

Εἰς ἄλλον] Sic Bebelius. Sed Hervagius rectius opinor, πρὸς ἄλλον. Idem.

Πρὸς ἄλλον] Alii εἰς. Sequor MS. Bodl. qui supra habet ἑτέρου. B.

Οὐκ εὐφυὴς] Δημοσθένης ἐπιμελὴς μᾶλλον ἢ εὐφυής. Hermippus apud Suidam in

κειμένῃ δεινότητι καὶ δυνάμει χρώμενος. Ἐδόκει τε τοῦτό του σημεῖον εἶναι μέγα, τὸ μὴ ῥᾳδίως ἀκοῦσαί τινα Δημοσθένους ἐπὶ καιροῦ λέγοντος, ἀλλὰ καὶ καθήμενον ἐν ἐκκλησίᾳ πολλάκις τοῦ δήμου καλοῦντος ὀνομαστὶ, μὴ παρελθεῖν, εἰ μὴ τύχοι πεφροντικὼς καὶ παρεσκευασμένος. Εἰς τοῦτο [1] ἄλλοι πολλοὶ τῶν δημαγωγῶν ἐχλεύαζον αὐτὸν, καὶ Πυθέας ἐπισκώπτων, ἐλλυχνίων ἔφησεν ὄζειν αὐτοῦ τὰ ἐνθυμήματα. Τοῦτον μὲν οὖν ἠμείψατο πικρῶς ὁ Δημοσθένης, "Οὐ ταὐτὰ γὰρ (εἶπεν) ἐμοὶ καὶ σοὶ, ὦ Πυθέα, ὁ λύχνος σύνοιδε." Πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους οὐ παντάπασιν ἦν ἔξαρνος, ἀλλ' οὔτε γράψας, οὔτ' ἄγραφα κομιδῇ λέγειν ὡμολόγει. Καὶ μέντοι δημοτικὸν ἀπέφαινεν ἄνδρα τὸν λέγειν μελετῶντα· [2] θεραπείας γὰρ εἶναι τοῦτο δήμου παρασκευήν· τὸ δ' ὅπως ἕξουσιν οἱ πολλοὶ πρὸς τὸν λόγον ἀφροντιστεῖν, ὀλιγαρχικοῦ, καὶ βίᾳ μᾶλλον ἢ πειθοῖ προσέχοντος. Τῆς δὲ πρὸς καιρὸν [3] ἀτολμίας καὶ τοῦτο ποιοῦνται σημεῖον, ὅτι Δημάδης μὲν ἐκείνῳ θορυβηθέντι πολλάκις ἀναστὰς ἐκ προχείρου συνεῖπεν, ἐκεῖνος δ' οὐδέποτε Δημάδῃ.

[1] ἄλλοι τε πολλοὶ
[2] *θεραπείαν γὰρ εἶναι τοῦ δήμου τὴν παρασκευὴν
[3] ἀτολμίας αὐτοῦ καὶ

Demosthene. Idem.

Ἐπὶ καιροῦ λέγοντος] Post, ἐκ τοῦ παρεσκευασμένου. et, ἐκ προχείρου. et, ἐκ τοῦ περιτυχόντος. et Demosthenes, ἐκ τοῦ παραχρῆμα. In vita Æschinis, τὸ θείως εἰπεῖν, *extempore dicere* aut *declamare*, hoc est, μὴ πεφροντικότα ἢ προπαρεσκευασμένον πρὸς τοῦτο, καὶ συντεταγμένον. Wolf.

Εἰς τοῦτο] Reliquæ editiones his verbis claudunt priorem sententiam, vidit Bryanus ad hanc referenda esse. B.

Πυθέας] Pytheas, secundum *nostrum in Phocione*, orator λάλος καὶ θρασὺς, quamdiu ea consuleret, quæ e Rep. essent, pauper et contemptus erat; postquam a Philippo redemptus est, gratia apud populum valuit, et delectus est, qui sacra pro Atheniensibus Delphis faceret: homo vitæ impuræ et libidinosæ. Vid. Demosth. Epist. 3. Idem.

Θεραπείαν γὰρ εἶναι τοῦ δήμου τὴν παρασκευὴν] *Oratoris enim præparationem ad bene dicendum genus esse aliquod ejus cultus studiique, quo plebem prosequatur.* Sic de meo dedi, pro vulgari θεραπείας γὰρ εἶναι τοῦτο δήμου παρασκευήν. Reisk.

Τῆς πρὸς καιρὸν ἀτολμίας] Pro, τῆς πρὸς τὸ ἐπὶ καιροῦ λέγειν ἀτολμίας: si scriptura non fallit. Wolf.

Δημάδης] Demade orator erat impurus, corruptus, omni scelere inquinatus, et, quod vere dicit Plut. in Phoc. naufragium Reipublicæ; Philippi et Antipatri mercenarius, quorum ultimus comparavit eum victimæ litatæ, cujus omnia consumpta essent, præter linguam et ventrem. Se moresque suos optime depinxit, cum apud populum desperabundus profiteretur, *Se et accepisse semper munera et accepturum esse. Dinarch. in Demosth.* Obitum ejus vide infra §. λά. Exstincti jam imagines ejus et statuæ, quod de Sejano dicitur, in matulas conflatæ sunt. Plutarch. πολιτ. παραγγ. p. 820. e. B.

Θορυβηθέντι] *Cum obturbante et reclamante populo hæsitaret, acclamatione adversa populi uso.* Capitur etiam pro applausu, ut Panathenaico Isocratis: ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος: ἐπῃνημένος δ' ἦν καὶ τεθορυβημένος καὶ τετυχηκὼς, ὥσπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν ταῖς ἐπιδείξεσι. Sic et Arist. α. ῥητορικῶν. καὶ πιθανοὶ μὲν οὐχ ἧττον οἱ λόγοι οἱ διὰ τῶν παραδειγμάτων· θορυβοῦνται δὲ μᾶλλον οἱ ἐνθυμηματικοὶ, hoc est, majorem

θ'. Πόθεν οὖν (φαίη τις ἂν) [1] ὁ Αἰσχίνης πρὸς τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατον ἀπεκάλει τὸν ἄνδρα; πῶς δὲ Πύθωνι τῷ Βυζαντίῳ θρασυνομένῳ καὶ ῥέοντι πολλῷ κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἀναστὰς μόνος ἀντεῖπεν; ἢ Λαμάχου τοῦ Μυῤῥηναίου γεγραφότος ἐγκώμιον Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίππου τῶν βασιλέων, ἐν ᾧ πολλὰ Θηβαίους καὶ Ὀλυνθίους εἰρήκει κακῶς, καὶ ἀναγινώσκοντος Ὀλυμπιάσι, παραναστὰς, καὶ διεξελθὼν μεθ' ἱστορίας καὶ ἀποδείξεως ὅσα Θηβαίοις καὶ Χαλκιδεῦσιν ὑπάρχει καλὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, καὶ πάλιν ὅσων αἴτιοι κακῶν γεγόνασιν οἱ κολακεύοντες Μακεδόνας, οὕτως ἐπέστρεψε τοὺς παρόντας, ὥστε δείσαντα τῷ θορύβῳ τὸν σοφιστὴν ὑπεκ-

applausum excitant. Wolf.

θ'. Πόθεν—ἄνδρα] Exstat κατὰ Κτησ. c. 48. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα τῶν πραγμάτων ἁπάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε. B.

Πύθωνι] Pythonis Byzantii summa erat eloquentiæ fama: vide Æsch. περὶ παραπ. c. 40. et Diodor. lib. 16. Hujus opera Philippus multum utebatur, cum in aliis ad Græciæ civitates legationibus, tum ad Thebanos paulo ante pugnam Chæroneam, quos ab Atheniensium societate abstrahere Python conatus est. Rogatus aliquando πῶς ἔχει ὁ Βυζαντίων νόμος, respondebat, ὡς ἐγὼ θέλω. Sext. Emp. adv. Math. l. 2. c. 38. Idem.

Θρασυνομένῳ καὶ ῥέοντι] Verba sunt ipsius Demosthenis: τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα &c. περὶ στεφ. c. 43. in quibus translationem aliquanto audaciorem notat Demetr. περὶ ἑρμ. c. 80.—Cæterum de hoc oratorum certamine longe errant viri doctissimi, Dacier. ad hunc Plutarchi locum, et Stanyan Hist. Græc. vol. 2. a Diodoro (qui tamen aliud dicit) in fraudem ducti, qui credunt ista contigisse in Demosthenis legatione Thebana, quæ Athenis acciderant Æschine præsente, multisque annis ante, prout ex orationis serie c. 43. et seq. et Demosth. Epist. 2. p. 1469. ed. R. colliget Lector attentus. Demosthenem rectius intellexit Philostratus Vit. Apoll. Tyan. lib. 7. c. 16. Πύθων——ὑπὲρ Φιλίππου πρεσβεύων παρὰ τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς δουλείας αὐτῶν, τοὺς μὲν ἄλλους εἶα· ἀλλ' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ γε ΑΥΤΟΙΣ, ὅτε δὴ μάλιστα ῥητορικὴ ἔῤῥωτο, ἀδικεῖσθαί τε ὑπ' αὐτῶν ἔφασκε τὸν Φίλιππον, καὶ δεινὰ πράττειν Ἀθηναίους τὸ Ἑλληνικὸν ἐλευθεροῦντας—ἀλλὰ Δημοσθένης ἀντεῖπεν &c. et Lucian. in Encom. Dem. [§. 32.] sub persona Antipatri: μετανοοῦμεν, ὅτε τοὺς Ἕλληνας ΑΘΗΝΑΖΕ συνηγάγομεν, ὡς ἐλέγξοντες Ἀθηναίους, Πύθωνι καὶ τοῖς Πύθωνος ἐπαγγέλμασι πεπιστευκότες, εἶτα Δημοσθένει καὶ τοῖς Δημοσθένους ἐλέγχοις περιπεσόντες. Idem.

Ῥέοντι πολλῷ] *Fluenti multo,* id est, acri et copiosa ratione invehenti in Athenienses. Verba Demosthenis sunt, ex oratione περὶ στεφάνου. [§. μγ'.] Wolf.

Μυῤῥηναίου] Alius fuit Lamachus dux Atheniensium, qui cum Nicia et Alcibiade in Siciliam profectus est, ῥιψοκίνδυνος καὶ φιλοπόλεμος. Μυῤῥηναίου nomen δήμου esse conjicio. In vita Isocratis fit mentio Λυσιμάχου Μυῤῥινουσίου. Utrum rectius sit Μυῤῥηναίου, an Μυῤῥινουσίου, et an diversa municipia sint, sine auctoritate veterum statuere non possum. In altera Plutarchi vita legitur, τοῦ Τιμαιναίου, quod quid sit, æque me ignorare fateor. Varinus nihil affert, nisi, Μυῤῥίνη χώρα, καὶ εἶδος φυτοῦ. Idem.

Μυῤῥηναίου] Alii, Μυῤῥινουσίου. Erat pagus Atticæ Μυῤῥινοῦς, unde Μυῤῥινούσιος, et Μυρίνη, urbs Æolidis et oppidum Lemni, unde fortasse Μυριναῖος. Bryan.

Οὕτως ἐπέστρεψε] Varino interprete, τὸ τὰς ἁπάντων ὄψεις εἰς ἑαυτὸν ἐφειλκύσατο, ἤτοι διὰ χαρίτων τινῶν, ἢ καὶ πιθανῶν λόγων, *omnium ora oculosque in se convertit.* Interdum idem valere ait, τὸ ἐπιστρέφειν, quod τὸ διορθώσασθαι, *corrigere.* Wolf.

Δείσαντα] Si δείσαντα accipis pro ἐκπλαγέντα, recte habebit τῷ θορύβῳ; alias

δύναι τῆς πανηγύρεως. Ἀλλ' ἔοικεν ὁ ἀνὴρ τοῦ Περικλέους τὰ μὲν ἄλλα μὴ πρὸς αὑτὸν ἡγήσασθαι, τὸ δὲ πλάσμα καὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ μὴ ταχέως μηδὲ περὶ παντὸς ἐκ τοῦ παρισταμένου λέγειν, ὥσπερ ἐκ τούτων μεγάλου γεγονότος, ζηλῶν καὶ μιμούμενος, οὐ πάνυ προΐεσθαι τὴν ἐν τῷ καιρῷ δόξαν, οὐδ' ἐπὶ τύχῃ πολλάκις ἑκὼν εἶναι ποιεῖσθαι τὴν δύναμιν. Ἐπεὶ τόλμαν γε καὶ θάρσος οἱ λεχθέντες ὑπ' [1] αὐτοῦ λόγοι τῶν γραφέντων μᾶλλον εἶχον, εἴ τι δεῖ πιστεύειν Ἐρατοσθένει, καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, καὶ τοῖς κωμικοῖς· ὧν Ἐρατοσθένης μέν φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς λόγοις πολλαχοῦ γεγονέναι παράβακχον· ὁ δὲ Φαληρεὺς τὸν ἔμμετρον ἐκεῖνον ὅρκον ὀμόσαι ποτὲ πρὸς τὸν δῆμον, ὥσπερ ἐνθουσιῶντα,

Μὰ γῆν, μὰ κρήνας, μὰ ποταμοὺς, μὰ νάματα.

Τῶν δὲ κωμικῶν ὁ μέν τις αὐτὸν ἀποκαλεῖ ῥωποπερπερή-

[1] αὑτοῦ

conveniat atique melius τὸν θόρυβον. Reisk.

Περικλέους τὰ μὲν ἄλλα] Videlicet, τὴν στρατηγίαν καὶ εὐτολμίαν, imperatoria munera, et confidentiam. *Ac cætera quidem Periclis nihil ad se attinere, nec sibi usurpanda judicasse, sed gestum et conformationem atque institutum ejus et cautionem, ne subito de re qualibet ac impræmeditate diceret*, &c. τὸ πλάσμα καὶ τὸν σχηματισμὸν, pro persona accipio, quam sibi unusquisque imponit, aut assumit. Wolf.

Οὐ πάνυ προΐεσθαι τὴν ἐν τῷ καιρῷ δόξαν] Malim, licet 4. codicibus, Veneto Feliciani, Hervag. duobus, et uno Bebeliano, reclamantibus legere, προσίεσθαι, hoc sensu: *non magnopere curasse laudem dictionis extemporalis*, præsertim cum sequatur, οὐδ' ἐπὶ τύχῃ πολλάκις, ἑκὼν εἶναι, ποιεῖσθαι τὴν δύναμιν. Sed si pro οὐ legas οὔτε, ac τὸ προΐεσθαι τὸ καταφρονεῖν interpreteris, ferri potest. Idem.

Τὴν ἐν τῷ καιρῷ δόξαν] F. τὴν ἐπὶ τοῦ καιροῦ λέγειν δόξαν. Sic postea pro ταῖς περὶ τὸν καιρὸν ἀπαντήσεσι, malim, ταῖς ἐπὶ καιροῦ, vel, ἐπὶ τῶν καιρῶν. Idem.

Τὴν ἑαυτοῦ τῷ καιρῷ δόξαν] F. *Non admodum facile, neque crebro, suam gloriam subitaneo temporis occursui permisisse*, vel *prodidisse*. Reisk.

Ἐρατοσθένει] Eratosthenes Cyrenæus, Callimachi discipulus, regnante Ptolemæo Evergete Bibliothecæ Alexandrinæ præfectus est: Beta dictus, quod maluit esse in universis scientiis secundus, quam in una quavis primus. B.

Ἔμμετρον] *Numeris devinctum, poeticum.* est enim versus iambicus trimeter. Interpres sensum secutus, immane vertit. Wolf.

Ῥωποπερήθραν] Sic habent omnes quos ego vidi codices. Lexica quædam arguunt, alicubi legi ῥωπερύθρα. Cum autem ῥῶπες sint θάμνοι *frutices, virgulta, sarmenta*, φυτὰ φρυγανώδη, εὐλύγιστα, et ῥῶπος *fasciculus variarum rerum*, σύμμικτός τις καὶ εὐτελὴς φόρτος: περήθρα vero παρὰ τὸ περᾶν, *a trajiciendo* fieri videatur: nondum me pœnitet vertisse *fasciculos sarmentorum volventem*. Nec volui substituere tunc ex Diogene, Δημοσθένους τὴν ῥωβοστωμυλήθραν. ἐῴκει γὰρ τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Δημοσθένης ἀκηκοέναι, καὶ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. Ubi Ambrosius τὸν ῥωβικὸν, interpretatur, *qui R literam pronunciare nequeat*: quam ego vocem in Græcis Lexicis non reperio. Anno autem 1548. quo hæc primum vertebam, nondum erat editus Eustathii index, in quo est, ῥωποπερπερήθρα, σκῶμμα ἐπὶ χυδαιότητι καὶ φλυαρίᾳ. Et scurriles hujusmodi comicorum compositiones non nullum habent sensum, quem utcunque Latine reddi non est improbandum. Neque quicquam vetat, neque etiam novum est, eundem ab alio scurra appellari aliter. Sed nugarum plus satis. Idem.

Ῥωποπερπερήθραν] Nota est circa voces decompositas veterum Comicorum licentia, qualis est apud Aristophanem κομπο-φακελοῤῥήμονα, ejusdem fere cum hac nostra

θρων. Ὁ δὲ παρασκώπτων, ὡς χρώμενον τῷ ἀντιθέτῳ, φησὶν οὕτως,

Ἀπέλαβεν, ὥσπερ ἔλαβεν·—ἠγάπησεν [1]ἂν
Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης.

Ἐκτὸς εἰ μὴ νὴ Δία πρὸς τὸν ὑπὲρ Ἁλονήσου λόγον ὁ Ἀντιφάνης καὶ τουτὶ πέπαιχεν, ἣν Ἀθηναίοις Δημοσθένης

[1] γὰρ

sententiæ. Quid sit ῥωποπερπερήθρα (notante Xylandro) docet Eustathius ad Iliad. γ'. v. 199. ἐκ τούτου (ῥῶπος) καὶ ῥωποπερπερήθρα τις προσεῤῥήθη, ἐπὶ χυδαιότητι καὶ φλυαρίᾳ σκωπτόμενος. Idem fere vult Æschines, apud quem Demosthenes est ἀνὴρ ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος——ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέων. Dictum videtur in voces quasdam Demosthenis sonantes nimis et atroces, μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα,——Ἀμπελουργοῦσι τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασι τὰ κλήματα τοῦ δήμου &c. vid. Æsch. contra Ctes. 53. B.

Ὁ δὲ] Antiphanes puta, ut e seqq. constat. Reisk.

Ὁ δὲ παρασκώπτων ὡς χρώμενον τῷ ἀντιθέτῳ, φησὶν, οὕτως ἀπέλαβεν ὥσπερ ἔλαβεν] Suidas et Harpocration, ἀντίθεσις, ὃ καὶ ἀντίθετον λέγεται, σχῆμα λέξεώς ἐστι καθ' ἣν ἀντιτίθεασιν ἀλλήλοις τὰ ἐναντία, ἢ κατὰ μέρος, ἢ ἀθρόως. Cum autem hic nulla sit contentio contrariorum, sed vel παρονομασία, vel συστοιχία quædam: aut Plutarchus voce ἀντιθέτου abusus est, aut locus hic mendi suspicione non vacat. Quid vero si ita sit legendum, οὕτως ἀπέβαλεν ὡς παρέλαβεν; *Sic abjecit*, id est, *amisit, sicut suscepit?* Ita constabit τὸ ἀντίθετον, in vocibus, ἀποβαλεῖν καὶ παραλαβεῖν, etsi τὸ ἀπολαβεῖν magis consentiret cum τῷ ἀποβαλεῖν: ut legas, οὕτως ἀπέβαλεν ὡς ἀπέλαβεν. Wolf.

Παρασκώπτων, ὡς χρώμενον τῷ ἀντιθέτῳ] Sic illud Epicharmi: τόκα μὲν ἐν τήνοις ἐγὼν ἦν, τόκα δὲ παρὰ τήνοις ἐγών· Demetrius περὶ Ἑρμην. 23. in ludibrium Oratorum scriptum putat. Nimium vero antithetorum apud Demosthenem usum non solum Poetæ Comici irriserunt, sed ipse reprehendit Demetrius, vir judicii, siquis alius, limatissimi. Ne illa quidem probat ex oratione περὶ στεφ. [§. π'.] Ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην· ἐδίδασκες, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων· ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δὲ ἐθεώρουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δὲ ἐσύριττον· sed, ἡ ἀντίθεσις, inquit, οὐχ ἥρμοσεν· κακοτεχνοῦντι γὰρ ἔοικε διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν, μᾶλλον δὲ παίζοντι, οὐκ ἀγανακτοῦντι — περὶ Ἑρμ. 262. B.

Φησὶν οὕτως] Locus integer in vulgatis ita se habet. — φησὶν οὕτως ἀπέλαβεν, ὥσπερ ἔλαβεν· ἠγάπησε γὰρ τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης ἐκτός. Viderunt aliqui τὸ ἐκτὸς ad sequentia relegandum esse; sed fefellit omnes, hos esse versus Iambicos senarios, et illa utique postrema ἠγάπησε γὰρ &c. non esse Plutarchi verba, sed ejus, quem citat, Antiphanis. Ita enim Athenæ. Deip. l. 6. c. 1. Ἀποδίδομέν σοι, οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κωθωκίδης φησὶ ῥήτωρ, Δημοσθένην χλευάζων, ὃς, Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἁλόννησον διδόντος, συνεβούλευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν. ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν Νεόττιδι, παιδιὰν θέμενος, ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον

Ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς
Ἀπέλαβεν, ὥσπερ ἔλαβεν· ἠγάπησεν ἂν
Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης.

Ἄλεξις δ' ἐν στρατιώτῃ &c. Pergit Alexin, Anaxilan, et Timoclem comicos citare, quibus placuit in irridendo Demosthene ingenium suum experiri. B.

Δημοσθένης] Malim Δημοσθένους, in genitivo. *nactus a Demosthene, imitatus in eo Demosthenem.* Reisk.

Ἠγάπησε γὰρ τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης ἐκτός. εἰ μὴ νὴ δία] *Libenter extrinsecus assumpsit.* Est et hic locus salebrosus. Libenter et crebro verbum hoc ἀπέλαβεν ὥσπερ ἔλαβεν, usurpabat. Reliqui codices, τὸ ἐκτὸς, conjungunt, libenter extrinsecus assumpsit: quod intelligo perinde, ac si dixisset, quamvis sententia non postularet. Sed Feliciani editio conjungit, ἐκτὸς εἰ μὴ νὴ δία, &c. Nisi forte, ut et Lucianus περιπέτειαν(?) Θους, ἐκτὸς εἰ μὴ τὴν σποδὸν ἡμᾶς σιτεῖσθαι πεπιστεύκατε, *nisi forte nos cinerem esuros persuasum habetis.* Pro, παραλαβὼν, lego, παραλαβεῖν ῥᾳδίως ἢ τεχνικῶς. *Delectatus est Demosthenes verbo παραλαβεῖν.* Wolf.

Ὑπὲρ Ἁλονήσου—ἀπολαμβάνειν] Exstat oratio de Haloneso, quam Libanius non esse Demosthenis putat, sed Hegesippi, quanquam in initio hæc legantur. Οὐ λανθάνει αὐτὸν, ὅτι δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων, ὁποτέρῳ ἂν χρήσησθε ὑμεῖς, ἕξετε τὴν νῆσον, ἄν τε ΛΑΒΗΤΕ, ἄν τε ΑΠΟΛΑΒΗΤΕ. Τί οὖν αὐτῷ διαφέρει, μὴ τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρησάμενον, ΑΠΟΔΟΥΝΑΙ ἡμῖν, ἀλλὰ δωρεὰν ΔΕΔΩΚΕΝΑΙ, ἀδίκῳ; Halonesus exigua insula est in mari Ægeo ex adverso Thes-

συνεβούλευε μὴ λαμβάνειν, ἀλλ' ἀπολαμβάνειν παρὰ Φιλίππου.

ί. Πλὴν τόν γε Δημάδην πάντες ὡμολόγουν τῇ φύσει χρώμενον ἀνίκητον εἶναι, καὶ παραφέρειν [1] αὐτὸν σχεδιάζοντα τὰς τοῦ Δημοσθένους σκέψεις καὶ παρασκευάς. Ἀρίστων δ' ὁ Χῖος καὶ Θεοφράστου τινὰ δόξαν ἱστόρηκε περὶ τῶν ῥητόρων. Ἐρωτηθέντα γὰρ ὁποῖός τις αὐτῷ φαίνεται ῥήτωρ ὁ Δημοσθένης, εἰπεῖν, "Ἄξιος τῆς πόλεως·" ὁποῖος δὲ Δημάδης, "Ὑπὲρ τὴν πόλιν." Ὁ δ' αὐτὸς φιλόσοφος Πολύευκτον ἱστορεῖ τὸν Σφήττιον, ἕνα τῶν τότε πολιτευομένων Ἀθήνησιν, ἀποφαίνεσθαι, μέγιστον μὲν εἶναι ῥήτορα Δημοσθένη, δυνατώτατον δὲ εἰπεῖν Φωκίωνα, πλεῖστον γὰρ ἐν βραχυτάτῃ λέξει νοῦν ἐκφέρειν. Καὶ μέντοι καὶ τὸν Δημοσθένη φασὶν αὐτόν, ὁσάκις ἂν ἀντερῶν αὐτῷ Φωκίων ἀναβαίνοι, λέγειν πρὸς τοὺς συνήθεις, "Ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται." Τοῦτο

[1] αὐτοσχεδιάζοντα

salis, quam a Sostrato Pirata occupatam Philippus, eo expulso, in suam ditionem redegit; deinde dono obtulit Atheniensibus, quorum prius fuisset. Oratores autem, ut scribit Philippus in Epistola (inter Opera Demosth. §. ί.) ΛΑΜΒΑΝΕΙΝ οὐκ εἴων, ΑΠΟΛΑΒΕΙΝ δὲ συνεβούλευον. Vide etiam Æsch. κατὰ Κτησ. c. 30. et Ælian. V. H. l. 12. c. 53. B.

ί. Πλὴν τόν γε Δημάδην] Lapus eleganter addit (nisi forte nostra exemplaria mutila sint) omnes sui temporis oratores sine controversia superavit. WOLF.

Πλὴν—Δημάδην] Demadis eloquentiam, qualis fuerat, videre est apud Demetrium περὶ ἑρμην. qui orationem ex Emphasi, Allegoria et Hyperbole conflatam, singulari nomine, Demadeam appellat. Καίτοι ἔχει τι ἐπισφαλές, καὶ οὐκ εὐμίμητον μάλα. Ἔνεστι γάρ τι καὶ ποιητικὸν τῷ εἴδει· (εἴ γε ποιητικὸν ἡ ἀλληγορία καὶ ὑπερβολὴ καὶ ἔμφασις) ποιητικὸν δὲ μικτὸν κωμῳδίας. cap. 304. vide etiam Stobæum serm. 29. p. 206. B.

Τῇ φύσει χρώμενον] Subintelligatur alterum membrum, καί τοι ἀπαίδευτον ὄντα, sola ingenii felicitate, sine doctrinæ adminiculis. Nam Suidas eum nautam seu naviculariam fuisse scribit, et querela Demosthenis περὶ κραιπαλώντων ἀνθρώπων, ναυτῶν, καὶ ἀμαθῶν, hunc potissimum tangere videtur. WOLF.

Αὐτὸν σχεδιάζοντα] Scribe αὐτοσχεδιάζοντα. BRYAN.

Ἀρίστων ὁ Χῖος] Si Straboni credimus, Κεῖος, vel, Κάϊος, legendum erit, et apud Athenæum ἐπινίκιον γράψαντος Σιμωνίδου τοῦ Κείου, quanquam et apud Ciceronem in Officiis Aristo Chius legitur, quæ verba inepte nonnulli jungentes Aristochium nescio quem nobis obtrudunt. WOLF.

Ἀρίστων] Aristo Chius, Philosophus Stoicus, Zenonis discipulus, scripsit epistolas ad Cleanthem. Alia quoque sub ejus nomine ferebantur, quæ Laertius tribuit Aristoni Ceo Peripatetico. B.

Πολύευκτον] Polyeuctus, Midiæ defensor contra Demosthenem, sed in gerendæ Reip. ratione cum eo conjunctissimus, orator erat Atheniensis, corpore præpinguis: unde, cum oratione habita bellum contra Philippum suaderet, anhelans interim et sudans, et aquam ad bibendum poscens, non infacete dixit Phocion, "Egregium belli ineundi auctorem! Quem quid facturum censetis, cum hostes advenerint, qui ne apud vos perorare potest sine periculo suffocationis?" Videtur semper Macedonibus infensus perstitisse, siquidem circa obitum Alexandri legatus ad Arcadas missus est, ut eos a Macedonum societate abstraheret. Demosth. κατὰ Μειδ. p. 560. ed. R. Phil. 3. §. ιε'. Plutarch. in Phocione p. 746. Vit. 10. Rhet. p. 846. IDEM.

Ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται] Versus trimeter Iambicus. *Orationis ensis exurgit meæ.* WOLF.

Κοπὶς] Σφύρα καὶ κοπὶς apud Stobæum

μὲν οὖν ἄδηλον εἴτε πρὸς τὸν λόγον τοῦ ἀνδρὸς ὁ Δημοσθένης, εἴτε πρὸς τὸν βίον καὶ τὴν δόξαν ἐπεπόνθει, πολλῶν πάνυ καὶ μακρῶν περιόδων ἓν ῥῆμα καὶ νεῦμα πίστιν ἔχοντος ἀνθρώπου κυριώτερον ἡγούμενος.

ιά. Τοῖς δὲ σωματικοῖς ἐλαττώμασι τοιαύτην ἐπῆγεν ἄσκησιν (ὡς ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἱστορεῖ, λέγων αὐτοῦ Δημοσθένους ἀκούειν πρεσβύτου γεγονότος) τὴν μὲν ἀσάφειαν καὶ τραυλότητα τῆς γλώττης ἐκβιάζεσθαι καὶ διαρθροῦν εἰς τὸ στόμα ψήφους λαμβάνοντα, καὶ ῥήσεις ἅμα λέγοντα· τὴν δὲ φωνὴν ἐν τοῖς δρόμοις γυμνάζεσθαι καὶ ταῖς πρὸς τὰ σιμὰ προβάσεσι διαλεγόμενον, καὶ λόγους τινὰς ἢ στίχους ἅμα τῷ πνεύματι πυκνουμένῳ προφερόμενον. εἶναι δ' αὐτῷ μέγα κάτοπτρον οἴκοι, καὶ πρὸς τοῦτο τὰς μελέτας ἐξ ἐναντίας ἱστάμενον περαίνειν. Λέγεται δ', ἀνθρώπου προσελθόντος δεομένου συνηγορίας καὶ διεξιόντος ὡς ὑπό του λάβοι πληγὰς, "Ἀλλὰ σύ γε" (φάναι τὸν Δημοσθένην) "τούτων ὧν λέγεις οὐδὲν πέπονθας." Ἐπιτείναντος δὲ τὴν φωνὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ βοῶντος, "Ἐγὼ Δημόσθενες οὐδὲν πέπονθα;" "Νὴ Δία" (φάναι) "νῦν ἀκούω φωνὴν ἀδικουμένου καὶ πεπονθότος." Οὕτως ᾤετο μέγα πρὸς πίστιν εἶναι τὸν τόνον καὶ τὴν ὑπόκρισιν τῶν λεγόντων. Τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς ὑποκρινόμενος ἤρεσκε θαυμαστῶς· οἱ δὲ χαρίεντες ταπεινὸν ἡγοῦντο καὶ ἀγεννὲς αὐτοῦ τὸ πλάσμα καὶ μαλακὸν, ὧν καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς ἐστιν. Αἰσίωνα δέ φησιν

serm. 37. p. 221. ΚΟΠΙΣ est gladius leviter curvatus, falci similis. Q. Curt. l. 8. c. 48. Ἡ ΚΟΠΙΣ, Περσικὸν ξίφος, ὃ ἀκινάκης λέγεται, inquit Scholiastes [immo Barnesius] ad Euripidis Hecubam, v. 134. B.

ιά. Ὡς ὁ Φαληρεὺς—ἱστορεῖ] *Quæ de Demosthenis studio et exercitatione scripsit Demetrius, recordare.*—Q. Cic. de Pet. Cons. c. 1. Plura huc pertinentia vide apud Lucian. in Encom. Cic. de Orat. l. 1. 61. Quinctil. Inst. Or. l. 11. c. 3. Val. Max. l. 8. c. 7. IDEM.

Ἐκβιάζεσθαι] Cum insequentibus infinitivis aptum est ex ἱστορεῖ præmisso. *Demetrius Phalereus perhibet, Demosthenem consuevisse vi admota expugnare vocis obscuritatem.* REISK.

Ταῖς πρὸς τὰ σιμὰ προβάσεσι] M. προσβάσεσι. et ἀγεννὲς per ν geminatum. Sic Κάσσανδρος σ gemino, pro Κάσανδρος. WOLF.

Ἅμα τῷ πνεύματι πυκνουμένῳ] Tametsi creber anhelitus urgeret, nihilominus tamen pronunciasse. IDEM.

Προφερόμενον] Ita scribendum ex MS. vidit DU SOUL. Ante προσφερόμενον. B.

Οὐδὲν πέπονθας] Vide consentientem duorum in eloquentia Principum auctoritatem. Quod Demosthenes dissimulanter, et tentaturus hominem, dixit, id M. Tullius in defensione Q. Gallii pro argumento posuit. *Tu istuc, M. Calidi; nisi fingeres, sic ageres?*—Cic. in Bruto, 80. IDEM.

Τὸν τόνον καὶ τὴν ὑπόκρισιν] *Contentionem vocis, et actionem oratoriam.* WOLF.

Αἰσίωνα] Felicianus et Hervagius legunt, Ἀπσίωνα. IDEM.

Ἕρμιππος ἐρωτηθέντα περὶ τῶν πάλαι ῥητόρων καὶ τῶν καθ᾿ αὑτὸν εἰπεῖν, "ὡς ἀκούων μὲν ἄν τις ἐθαύμασεν ἐκείνους εὐκόσμως καὶ μεγαλοπρεπῶς τῷ δήμῳ διαλεγομένους· ἀναγινωσκόμενοι δ᾿ οἱ Δημοσθένους λόγοι πολὺ τῇ κατασκευῇ καὶ δυνάμει διαφέρουσιν." Οἱ μὲν οὖν γεγραμμένοι τῶν λόγων ὅτι τὸ αὐστηρὸν πολὺ καὶ πικρὸν ἔχουσι, τί ἂν λέγοι τις; ἐν δὲ ταῖς ἀπαντήσεσι ταῖς παρὰ τὸν καιρὸν ἐχρῆτο καὶ τῷ γελοίῳ. Δημάδου μὲν γὰρ εἰπόντος, "Ἐμὲ Δημοσθένης; ἡ ὗς τὴν Ἀθηνᾶν." "Αὕτη (εἶπεν) ἡ Ἀθηνᾶ πρώην ἐν Κολλυτῷ μοιχεύουσα ἐλήφθη." Πρὸς δὲ τὸν κλέπτην, ὃς ἐπεκαλεῖτο Χαλκοῦς, καὶ αὐτὸν εἰς τὰς ἀγρυπνίας αὐτοῦ καὶ νυκτογραφίας πειρώμενόν τι λέγειν, "Οἶδα (εἶπεν) ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ θαυμάζετε τὰς γενομένας κλοπὰς, ὅταν τοὺς μὲν κλέπτας χαλκοῦς, τοὺς δὲ τοίχους πηλίνους ἔχωμεν." Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καίπερ ἔτι πλείω λέγειν ἔχοντες ἐνταῦθα παυσόμεθα. Τὸν δ᾿ ἄλλον αὐτοῦ τρόπον καὶ τὰ ἦθος ἀπὸ τῶν πράξεων καὶ τῆς πολιτείας θεωρεῖσθαι δίκαιόν ἐστιν.

ιβʹ. Ὥρμησε μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ, τοῦ

Ἀκούων—ἀναγινωσκόμενοι] Idem prorsus erat ipsius Demosthenis de se judicium. Rogatus enim, uter melior esset Orator, Ipsene, an Callistratus? dixit, Ἐγὼ μὲν γραφόμενος, Καλλίστρατος δὲ ἀκουόμενος. Schol. in Orat. κατὰ Τιμοκρ. p. 822. B.

Τῇ κατασκευῇ] Varinus κατασκευάζειν λέγεται ἐστὶ ποικίλως συνισταμένων. Sic Dionysius Halicarnasseus, θαυμαστὸν γὰρ δὴ καὶ μέγα τὸ τῆς Ἰσοκράτους κατασκευῆς ὕψος, ἡρωϊκῆς μᾶλλον ἢ ἀνθρωπίνης φύσεως οἰκεῖον. significat artificiosam orationis compositionem et structuram. Alias est ἡ κατασκευὴ, confirmatio, ἡ αἰτιολογία καὶ πίστωσις ∞. ἀνασκευὴ ὅθεν κατασκευάζειν καὶ ἀνασκευάζειν. Wolf.

Ὅτι τὸ αὐστηρὸν πολὺ] Hac de re vide Dionysium Longinum περὶ ὕψους. Idem.

Καὶ πικρὸν] Malim καὶ τὸ πικρὸν, ut idem sit, ac si dixisset πολὺ τοῦ αὐστηροῦ καὶ τοῦ πικροῦ, *acerbitatis atque amaritudinis* (vel *fellis*) *multum*. Reisk.

Τί ἂν λέγοι τις] Alii ita distinguunt. τι, ἂν λέγοι τις· B.

Ἐν δὲ ταῖς ἀπαντήσεσι ταῖς περὶ τὸν καιρὸν] Bebelius παρὰ τὸν καιρὸν, *in congressibus occasione data*, vel *cum obiter incidisset, utebatur etiam ridiculis.* ἀπαντήσεις etiam intelligi possunt responsiones, cum scommata scommatis pensantur. Pro παρὰ τὸν καιρὸν, fortasse legendum, κατὰ ἢ πρός. Lexica interpretantur παρὰ τὸν καιρὸν in *præsens*, εἰς τὸ παρόν. Potest etiam significare παραχρῆμα. Wolf.

Ἐμὲ Δημοσθένης] Addidi notam Interrogationis, unde (nisi fallor) aliquanto majus est sententiæ acumen. B.

Ἐν Κολλυτῷ] Loci nomen, i. δήμου Ἀττικοῦ, unde patrium nomen Κολλυτεύς. Wolf.

Κόλλυτος] Vel prout alias scribitur Κολύττυς, Pagus Atticus. B.

Χαλκοῦς] Hoc dicterium prorsus non intelligo, insulsum et Demosthene indignum. Plutarchi quoque referentis desidero judicium. Qui sunt fures æneі? Æneos ego equidem fures haud metuo. Nihil illi quidem auferent, etiamsi parietes, non figlini, sed prorsus nulli sint. Reisk.

Θεωρεῖσθαι δίκαιός ἐστι] Si præcederet, ὁ δὲ ἄλλος αὐτοῦ τρόπος, elegans esset Græcismus. Bebelius, τὸν δὲ ἄλλον αὐτοῦ τρόπον, δίκαιόν ἐστιν. tametsi etiam sic ferri potest: ὁ Δημοσθένους δίκαιός ἐστι θεωρεῖσθαι (κατὰ) τὸν ἄλλον τρόπον, &c. Wolf.

Φωκικοῦ πολέμου συνεστῶτος, ὡς αὐτός τε φησὶ, καὶ λαβεῖν ἐστιν ἀπὸ τῶν Φιλιππικῶν δημηγοριῶν. Αἱ μὲν γὰρ ἤδη διαπεπραγμένων ἐκείνων γεγόνασιν, αἱ δὲ πρεσβύταται τῶν ἔγγιστα πραγμάτων ἅπτονται. Δῆλος δ' ἐστὶ καὶ τὴν κατὰ Μειδίου παρασκευασάμενος εἰπεῖν δίκην, δύο μὲν ἐπὶ τοῖς τριάκοντα γεγονὼς ἔτη, μηδέπω δ' ἔχων ἰσχὺν ἐν τῇ πολιτείᾳ μηδὲ δόξαν. Ὃ καὶ μάλιστά μοι δοκεῖ δείσας, ἐπ' ἀργυρίῳ καταθέσθαι τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔχθραν.

Οὐ γάρ [1]τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,

ἀλλ' ἔντονος καὶ βίαιος περὶ τὰς ἀμύνας. Ὁρῶν δ' οὐ φαῦλον, οὐδὲ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἔργον, ἄνδρα καὶ πλούτῳ καὶ λόγῳ καὶ φίλοις εὖ πεφραγμένον καθελεῖν, τὸν Μειδίαν, ἐνέδωκε τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δεομένοις. Αἱ δὲ τρισχίλιαι καθ' ἑαυτὰς οὐκ ἄν μοι δοκοῦσι τὴν Δημοσθένους ἀμβλῦναι πικρίαν, ἐλπίζοντος καὶ δυναμένου περιγενέσθαι. Λαβὼν δὲ τῆς πολιτείας καλὴν ὑπόθεσιν, τὴν πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δικαιολογίαν, καὶ πρὸς ταύτην ἀγωνι-

1 τοι

ιβ.' Φωκικοῦ πολέμου] Cum Agrum Apollinis Delphici arassent Phocenses, damnati erant in concilio Amphictyonum violatæ religionis et mulcta iis imposita est. Hanc cum solvere non possent, decretum Amphictyonum, quod templi columnis inscriptum erat, delebant, sui juris esse curam fani et defensionem asserentes. Hæc erat ansa belli Phocensis, cujus initia ab Olymp. 106. 2. repetenda sunt, cum Demosthenes annum ageret septimum et vigesimum. Steterunt pro Phocensibus Athenienses et Lacedæmonii, contra eos Thebani, Thessali et Locri; deinde per decennium vario successu pugnatum est, usque dum Olymp. 108. 3. Philippus finem bello imponeret. B.

Ὡς αὐτός τε φησὶ] Τοῦ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου οὐ δι' ἐμὲ, οὐ γὰρ ἐπολιτευόμην πω τότε. Dem. περὶ στεφ. §. 7. Idem.

Διαπεπραγμένων ἐκείνων] Quidam reddunt, *deletis illis*, Phocensibus sc. sensu aliquanto meliore, si modo Phocenses ante nominati fuissent. Idem.

Ἐκείνων] *Illis*, Phocensibus puta, *jam oppressis et excisis*. Reisk.

Αἱ δὲ πρεσβύταται] *Vetustissimæ Philippicæ conciones attingunt res proximas*, scilicet, Phocensi bello. Wolf.

Τῶν ἔγγιστα πραγμάτων] Instanti Phocensium excidio. Reisk.

Παρασκευασάμενος εἰπεῖν] *Instituisse actionem, comparasse se ad accusandum Midiam.* Wolf.

Δύο μὲν ἐπὶ &c.] Ipse Demosthenes in oratione contra Midiam p. 564. ed. Reisk. δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονα. B.

Οὐ γάρ] De Achille dictum. Il. Υ. 467. Idem.

Ἀνὴρ] Midiam designat. Reisk.

Αἱ δὲ τρισχίλιαι] Scilicet, δραχμαὶ, ἢ τριάκοντα μναῖ, 12,000. nummum, 12. sestertia, id est, 300. coronati. auctore Budæo, qui 35. solidos valeant. Wolf.

Αἱ δὲ τρισχίλιαι] Drachmæ sc. quarum una quævis valebat 7d. ¾. universæ circiter 96l. 3s. 4d. Centum drachmæ effecerunt minam, unde Æschines habet ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τε τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν, καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν. Contra Ctes. 20. B.

Λαβὼν δὲ πολιτείας] Lego, λαβὼν δέ. quæ particula præsertim cum apostropho δ' sæpe perperam omittitur. Wolf.

ζόμενος ἀξίως, ταχὺ δόξαν ἔσχε, καὶ περίβλεπτος ὑπὸ τῶν λόγων ἤρθη καὶ τῆς παῤῥησίας· ὥστε θαυμάζεσθαι μὲν ἐν τῇ Ἑλλάδι, θεραπεύεσθαι δ' ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως· πλεῖστον δ' αὐτοῦ λόγον εἶναι παρὰ τῷ Φιλίππῳ τῶν δημαγωγούντων· ὁμολογεῖν δὲ καὶ τοὺς ἀπεχθανομένους, ὅτι πρὸς ἔνδοξον αὐτοῖς ἄνθρωπον ὁ ἀγών ἐστι. Καὶ γὰρ Αἰσχίνης καὶ Ὑπερίδης τοιαῦτα ὑπὲρ αὐτοῦ κατηγοροῦντες εἰρήκασιν.

ιγ'. Ὅθεν οὐκ οἶδ' ὅπως παρέστη Θεοπόμπῳ λέγειν αὐτὸν ἀβέβαιον τῷ τρόπῳ γεγονέναι, καὶ μήτε πράγμασι, μήτ' ἀνθρώποις πολὺν χρόνον τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένειν δυνάμενον. Φαίνεται γὰρ, εἰς ἣν ἀπ' ἀρχῆς τῶν πραγμάτων μερίδα καὶ τάξιν αὐτὸν ἐν τῇ πολιτείᾳ κατέστησε, ταύτην ἄχρι τέλους διαφυλάξας, καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ βίῳ μὴ [1] μεταϐαλλόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸν βίον ἐν τῷ μὴ μεταβαλέσθαι προέμενος. Οὐ γὰρ, ὡς Δημάδης ἀπολογούμενος διὰ τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ μεταβολὴν ἔλεγεν, "αὐτῷ μὲν αὐτὸν τἀναντία πολλάκις εἰρηκέναι, τῇ δὲ πόλει μηδέποτε·" (καὶ Μελάνωπος ἀντιπολιτευόμενος Καλλιστράτῳ, καὶ πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ χρήμασι μετατιθέμενος, εἰώθει λέγειν πρὸς τὸν δῆμον, "Ὁ μὲν ἀνὴρ ἐχθρὸς, τὸ δὲ τῆς πόλεως νικάτω συμφέρον·" Νικόδημος δ' ὁ Μεσσήνιος Κασάνδρῳ προστιθέμενος πρότερον, εἶτ' αὖθις ὑπὲρ τοῦ Δημητρίου πολιτευόμενος, οὐκ ἔφη τἀναντία λέγειν· ἀεὶ γὰρ εἶναι συμφέρον ἀκροᾶσθαι τῶν κρατούντων·) οὕτω καὶ περὶ Δημοσθένους ἔχομεν εἰπεῖν, οἷον ἐκτρεπομένου

1 * μεταβαλόμενος

Πλεῖστον δὲ αὐτοῦ] Ut apud Philippum de nullo gubernatore Atheniensis Reip. toties verba fierent, nullus tanti momenti esse putaretur. Idem.

Ὑπὲρ αὐτοῦ κατηγοροῦντες] Cum eum accusarent, tamen de eo sunt honorifice locuti. Idem.

ιγ'. Ὅπως παρέστη Θεοπόμπῳ] Hæc exstitisse videntur in historia quam scripsit Theopompus de rebus gestis Philippi. Fuit Theopompus Chius, Isocratis discipulus, scriptor illustris, sed Atheniensibus infensus, adeoque minus mirandum eum Demosthenis gloriam imminutum ivisse: præsertim cum a Luciano dicitur φιλαπεχθημόνως κατηγορῶν τῶν πλείστων, καὶ διατριϐὴν ποιούμενος τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. B.

Ἐν τῷ μὴ] MS. Bodl. habet ἐπὶ τῷ. Idem.

Διὰ] Posset etiam abesse. nam ἀπολογεῖσθαί τι est *crimen purgare*. Sed occupavit hoc jam Solanus. Reisk.

Μελάνωπος] De Melanopo vide Arist. Rhet. l. 1. c. 15. et Xenoph. Ἑλλ. l. 6. p. 590 C. B.

Ὑπ' αὐτοῦ χρήμασι μετατιθέμενος] Ab eo pecuniis in suas partes traductus: ob largitionum corruptelam Callistrato assensus. Wolf.

Τἀναντία] Subandi ἑαυτῷ. Reisk.

καὶ πλαγιάζοντος ἢ φωνὴν ἢ πρᾶξιν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐφ᾽ ἑνὸς καὶ ἀμεταβλήτου διαγράμματος τῆς πολιτείας ἕνα τόνον ἔχων ἐν τοῖς πράγμασιν ἀεὶ διετέλεσε. Παναίτιος δ᾽ ὁ φιλόσοφος καὶ τῶν λόγων αὐτοῦ φησὶν οὕτω γεγράφθαι τοὺς πλείστους ὡς [1]μόνον τοῦ καλοῦ δι᾽ αὐτὸ αἱρετοῦ ὄντος, τὸν περὶ τοῦ στεφάνου, τὸν κατὰ Ἀριστοκράτους, τὸν ὑπὲρ τῶν ἀτελειῶν, τοὺς Φιλιππικούς. ἐν οἷς πᾶσιν οὐ πρὸς τὸ ἥδιστον ἢ ῥᾷστον ἢ λυσιτελέστατον ἄγει τοὺς πολίτας, ἀλλὰ πολλαχοῦ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν σωτηρίαν οἴεται δεῖν ἐν δευτέρᾳ τάξει τοῦ καλοῦ ποιεῖσθαι καὶ τοῦ πρέποντος. Ὡς, εἴγε τῇ περὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ φιλοτιμίᾳ καὶ τῇ τῶν λόγων εὐγενείᾳ παρῆν ἀνδρεία τε πολεμιστήριος, καὶ τὸ καθαρῶς ἕκαστα πράττειν, οὐκ ἐν τῷ κατὰ [2]Μυροκλέα καὶ Πολύευκτον καὶ Ὑπερίδην ἀριθμῷ τῶν ῥητόρων, ἀλλ᾽ ἄνω μετὰ Κίμωνος καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους ἄξιος ἦν τίθεσθαι.

ιδ΄. Τῶν γοῦν [3]καθ᾽ αὐτὸν ὁ Φωκίων, οὐκ ἐπαινουμένης προϊστάμενος πολιτείας, ἀλλὰ δοκῶν μακεδονίζειν, ὅμως

[1] μόνου [2] Μοιροκλέα [3] μετ᾽ αὐτὸν

Διαγράμματος] Sumptum a Geometris vocabulum, quorum demonstrationes γραμμικαὶ firmissimæ sunt. Wolf.

Ἐφ᾽ ἑνὸς διαγράμματος] Metaphora est a musicis petita. Usurpat iterum noster, *de adul. et amici discrimine* p. 45. ὁ δὲ κόλαξ ἀφ᾽ ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ πρὸς χάριν εἰωθὼς ὑποκρίνειν. Du Soul.

Ἕνα τόνον ἔχων] Candide quidem hæc, ut cætera, et cum judicio Plutarchus. Sed potest in excusationem Theopompi afferri, quod Demosthenes ab æqualibus etiam suis nomine mutabilitatis male audierit. Ita enim Dinarchus in Demosth. Τιμόθεος διαμείνας ἐπὶ τῆς πολιτείας, καὶ οὐκ ἄνω καὶ κάτω μεταβαλλόμενος, ὥσπερ σὺ, ἐτελεύτησεν. Vide Æsch. περὶ παραπ. c. 17. B.

Παναίτιος—φησὶ] Videntur hæc exstitisse in libris Panætii περὶ τῶν καθηκόντων, quorum fundamentum erat illa ῥῆσις, Solum honestum propter se expetendum esse. Vid. M. Tull. de Off. Panætius, patria Rhodius, erat Philosophus Stoicus, Scipionis et Lælii familiaris. Floruit A. U. C. 625. Idem.

Μόνον] Scribe μόνου cum Edit. Florentina et Codd. MSS. Bryan.

Εἴγε τῇ] Deest τῇ in vulgatis, sed exstat in duobus Codd. MSS. quod animadvertit etiam Bryanus. B.

Παρῆν ἀνδρεία] M. προσῆν ἀνδρεία. Wolf.

Τὸ καθαρῶς ἕκαστα πράττειν] Id est, integritas et abstinentia in gerenda Repub. id est, nisi corruptus largitionibus quædam egisset. Idem.

Μυροκλέα] Μυροκλῆς, sive Μοιροκλῆς, sive Μαροκλῆς, Orator, et idem fenerator avarus. Pecunias a metalli redemptoribus injuria extorsit, et eo nomine reus erat, accusante Eubulo, Æschinis amico. Lycurgi liberos in carcerem conjecit. Aristo Rhet. l. 3. c. 10. Demosth. περὶ παραπρ. cap. 82. et Epist. 3. B.

Ἀλλ᾽ ἄνω μετὰ Κίμωνος] In altiore gradu dignitatis collocari, vel, cum superioris ætatis oratoribus, &c. comparari potuisset. Wolf.

ιδ΄. Τῶν γοῦν μετ᾽ αὐτὸν, Φωκίων] *Ex iis certe qui eum secuti sunt.* Malim κατ᾽ αὐτόν. *Ex iis certe qui eadem ætate vixerunt.* σύγχρονος γὰρ Δημοσθένει Φωκίων, καὶ ἀντιπολιτευσάμενος. Idem.

Καθ᾽ αὐτὸν] Al. μετ᾽ αὐτὸν, minus proprie de Phocione, quanquam Demostheni superstes vixerit; adeoque vidit Wolfius emendandum esse, ut in proxima pagina l. 9. B.

δι' ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην οὐδὲν οὐδαμοῦ χείρων ἔδοξε [1]τοῦ Ἐφιάλτου καὶ Ἀριστείδου καὶ Κίμωνος ἀνὴρ γενέσθαι. Δημοσθένης δ' οὐκ ὢν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀξιόπιστος, ὥς φησιν ὁ Δημήτριος, οὐδὲ πρὸς τὸ λαμβάνειν παντάπασιν ἀπωχυρωμένος, ἀλλὰ τῷ μὲν παρὰ Φιλίππου καὶ Μακεδονίας ἀνάλωτος ὤν, τῷ δ' ἄνωθεν ἐκ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων ἐπιβατὸς χρυσίῳ γεγονὼς καὶ κατακεκλυσμένος, ἐπαινέσαι μὲν ἱκανώτατος ἦν τὰ τῶν προγόνων καλά, μιμήσασθαι δὲ οὐχ [2]ὅμοιος. Ἐπεὶ τούς γε καθ' αὐτὸν ῥήτορας (ἔξω δὲ λόγου τίθεμαι Φωκίωνα) καὶ τῷ βίῳ παρῆλθε. φαίνεται δὲ καὶ μετὰ παῤῥησίας μάλιστα τῷ δήμῳ διαλεγόμενος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τῶν πολλῶν ἀντιτείνων, καὶ τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν ἐπιφυόμενος, ὡς ἐκ τῶν λόγων λαβεῖν ἐστίν. Ἱστορεῖ δὲ καὶ Θεόπομπος ὅτι, τῶν Ἀθηναίων ἐπί τινα [3]προβαλλομένων αὐτὸν κατηγορίαν, ὡς οὐχ ὑπήκουε θορυβούντων, ἀναστὰς εἶπεν, "Ὑμεῖς ἐμοί, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συμβούλῳ μέν, κἂν μὴ θέλητε, χρήσεσθε· συκοφάντῃ δέ, οὐδὲ ἐὰν θέλητε." Σφόδρα δ' ἀριστοκρατικὸν αὐτοῦ πολίτευμα καὶ τὸ περὶ Ἀντιφῶντος· ὃν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀφεθέντα συλλαβών, ἐπὶ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν παρήγαγε, καὶ παρ' οὐδὲν τὸ προσκροῦσαι τῷ δήμῳ θέμενος, ἤλεγξεν ὑπεσχημέ-

[1] Deest articulus. [2] * ὁμοίως [3] * προβαλομένων

Διὰ — δικαιοσύνην] Vide Plut. in vita Phocionis, aut, qui omnium instar est, amicum ejus et æqualem Æschinem περὶ παραπρ. c. 59. παρακαλῶ — συνήγορον — Φωκίωνα ἐκ τῶν στρατηγῶν, ἅμα δὲ καὶ δικαιοσύνῃ διενηνοχότα πάντων. Idem.

* Ἐφιάλτου] Ephialtes, Sophonidæ filius, Periclis amicus summus erat et adjutor contra optimates. Præcipue Areopagi potentiam fregit, et, frustra obnitente Cimone, graviorum criminum judicia ab iis abstulit. Idomeneus tradidit eum a Pericle, qui gloriæ ejus invideret, dolo interemptum, sed Aristoteles clam sublatum a factione Aristocratica. Plutarch. in Pericl. p. 155. et 157. et Cimon. p. 485. De abstinentia ejus, insigne est, quod narrat Ælianus, Eum, cum in summa rerum omnium inopia viveret, decem talenta ab amicis oblata recusasse. "Aut enim" dixit, "adducar, ut aliquid vobis præter jus fasque concedam, aut si non adducar, ingratus videbor." Var. Hist. l. 11. c. 9. Idem.

Πρὸς τὸ λαμβάνειν ἀπωχυρωμένος] Munitus, *vallo et aggeribus septus*, inexpugnabilis *largitionibus*, ἀνάλωτος. Wolf.

Ὡς οὐχ] Deesse videtur καὶ ante has voces. Du Soul.

Σφόδρα δ' ἀριστοκρατικὸν αὐτοῦ τὸ πολίτευμα] Τὸ ἀριστοκρατικὸν opponitur τῷ δημοτικῷ, non obsecutus est vulgi cupiditati. Wolf.

Περὶ Ἀντιφῶντος] Τίς ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν ἀποψηφισθέντα Ἀντιφῶντα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν; ὃν λαβόντος ἐμοῦ κεκρυμμένον ἐν Πειραιεῖ καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, βοῶν ὁ βάσκανος οὗτος (Æschines) καὶ κεκραγώς,—ἄνευ ψηφίσματος ἀφεθῆναι ἐποίησε. Καὶ εἰ μὴ ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τὸ πρᾶγμα αἰσθομένη, καὶ τὴν ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν οὐ δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα, ἐπεζήτησε τὸν ἄνθρωπον καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς, ἐξήρπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος, καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδὺς ἐξεπέμφθη ἂν

νὸν Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν· καὶ παραδοθεὶς ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀπέθανε. Κατηγόρησε δὲ καὶ τῆς ἱερείας Θεωρίδος, ὡς ἄλλα τε ῥᾳδιουργούσης πολλὰ, καὶ τοὺς δούλους ἐξαπατᾷν διδασκούσης· καὶ θανάτου τιμησάμενος ἀπέκτεινε.

ιέ. Λέγεται δὲ καὶ τὸν κατὰ Τιμοθέου τοῦ στρατηγοῦ λόγον, ᾧ χρησάμενος Ἀπολλόδωρος εἷλε τὸν ἄνδρα τοῦ ὀφλήματος, Δημοσθένης γράψαι τῷ Ἀπολλοδώρῳ, καθάπερ καὶ τοὺς πρὸς Φορμίωνα καὶ Στέφανον, ἐφ' οἷς εἰκότως ἠδόξησε· Καὶ γὰρ Φορμίων ἠγωνίζετο λόγῳ Δημοσθένους πρὸς τὸν Ἀπολλόδωρον, ἀτεχνῶς, καθάπερ ἐξ ἑνὸς μαχαιροπωλίου, τὰ κατ' ἀλλήλων ἐγχειρίδια πωλοῦντος αὐτοῦ τοῖς ἀντιδίκοις. Τῶν δὲ δημοσίων, ὁ μὲν κατ' Ἀνδροτίωνος καὶ Τιμοκράτους καὶ Ἀριστοκράτους, ἑτέροις ἐγράφησαν, οὔπω τῇ πολιτείᾳ προσεληλυθότος. Δοκεῖ γὰρ δυοῖν ἢ τριῶν δέοντα ἔτη τριάκοντα γεγονὼς ἐξενεγκεῖν τοὺς λόγους ἐκείνους. Τὸν δὲ κατὰ Ἀριστογείτονος αὐτὸς ἠγωνίσατο, καὶ τὸν περὶ τῶν ἀτελειῶν, διὰ τὸν Χαβρίου παῖδα Κτήσιππον, ὥς φησιν αὐτός· ὡς δ' ἔνιοι λέγουσι,

ὑπὸ τοῦ σπερμολόγου τουτουί· νῦν δ' ὑμεῖς στρεβλώσαντες αὐτὸν ἀπεκτείνατε. Demosth. περὶ στεφ. c. 42. B.

Παραδοθεὶς] Suspecta mihi Vox. Sed quam pro ea reponam, non succurrit. Du Soul. At pace viri docti vox est propria, neque loco moveri debet. Ejus si quærat explicationem, legat ista apud Nepot. in vita Phocionis. *Judicio—damnatus*, TRADITUS est *undecim viris, quibus ad supplicium, more Atheniensium, publice damnati* TRADI *solent*. 1. 26. Idem.

Παραδοθεὶς] Scil. τοῖς ἕνδεκα. Reisk.

Ὡς ἄλλά τε] Reposui τε, quod ab omnibus editionibus abest, e MS. Bodl. vide infra p. 84. 15. et 130. 12. [in vit. Cicer.] ubi eadem dicendi forma occurrit. B.

Ἀπέκτεινε] Dicitur de accusatore qui victor est in actione capitali. Vide Jul. Pollucis Onomasticon l. 8. 437. et 439. Idem.

ιέ. Καὶ γὰρ Φορμίων] Unde hæc hauserit Plutarchus, nescio; certe, quæ apud Æschinem de hac re exstant, non minoris infamiæ sunt, sed aliquantum diversæ. Τὸν ἐκ φύσεως προδότην πῶς χρὴ θεωρεῖν; ἆρά γε οὐχ (ὡς σὺ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πιστεύσασι κέχρησαι) λόγους εἰς δικαστήρια γράφοντα μισθοῦ, τούτους ἐκφέρειν τοῖς ἀντιδίκοις; ἔγραψας λόγον Φορμίωνι τῷ τραπεζίτῃ χρήματα λαβών· τοῦτον ἐξήνεγκας Ἀπολλοδώρῳ τῷ περὶ τοῦ σώματος κρίνοντι Φορμίωνα. Æsch. περὶ παραπ. 52. Et ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πατρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι, καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα. Æsch. κατὰ Κτησ. 57. Idem.

Καθάπερ ἐξ ἑνὸς] Similitudo venusta per se et concinna elegantiam insignem a persona mutuatur; Vide p. ccxxxviii. v. 2. Idem.

Δοκεῖ γὰρ δυοῖν] *Illud* (inquit Gellius) *ab utriusque oratoris studiosis animadversum et scriptum est; quod Demosthenes et Cicero pari ætate illustrissimas orationes in causis dixerunt, alter* κατὰ Ἀνδροτίωνος καὶ κατὰ Τιμοκράτους *septem et viginti annos natus, alter anno minor pro P. Quinctio septimoque et vicesimo pro Sext. Roscio.* Noct. Att. l. 15. c. 28. Idem.

Ἐξενεγκεῖν τοὺς λόγους ἐκείνους] *Orationes illas edidisse*, scilicet, contra Androtionem. Wolf.

Κτήσιππον] De Ctesippo, quam fatuus, et importunus, quam prodigus perditæque mentis fuerat, vide Plutarch. in Phocion. et Athen. Deipn. lib. 4. c. 18. B.

Ὡς φησιν αὐτὸς] Μάλιστα μὲν εἵνεκα

τὴν μητέρα τοῦ νεανίσκου μνώμενος. Οὐ μὴν ἔγημε ταύτην, ἀλλὰ Σαμίᾳ τινὶ συνῴκησεν, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ συνωνύμων. Ὁ δὲ κατ' Αἰσχίνου τῆς παραπρεσβείας ἄδηλον εἰ λέλεκται· καίτοι φησὶν Ἰδομενεὺς παρὰ τριάκοντα μόνας τὸν Αἰσχίνην ἀποφυγεῖν. Ἀλλ' οὐκ ἔοικεν οὕτως ἔχειν τἀληθὲς, εἰ δεῖ τοῖς περὶ στεφάνου γεγραμμένοις ἑκατέρων λόγοις τεκμαίρεσθαι. Μέμνηται γὰρ οὐδέτερος αὐτῶν ἐναργῶς οὐδὲ τρανῶς ἐκείνου τοῦ ἀγῶνος, ὡς ἄχρι δίκης προελθόντος. Ταυτὶ μὲν οὖν ἕτεροι διακρινοῦσι μᾶλλον.

ιϛ'. Ἡ δὲ τοῦ Δημοσθένους πολιτεία φανερὰ μὲν ἦν ἔτι καὶ τῆς εἰρήνης ὑπαρχούσης, οὐδὲν ἐῶντος ἀνεπιτίμητον τῶν πραττομένων ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος, ἀλλ' ἐφ' ἑκάστῳ ταράττοντος τοὺς Ἀθηναίους, καὶ διακαίοντος ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον. Διὸ καὶ παρὰ [1] Φιλίππου πλεῖστος ἦν λόγος αὐτοῦ, καὶ ὅτε πρεσβεύων δέκατος ἧκεν εἰς Μακεδονίαν,

[1] Φιλίππῳ

τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει λελῦσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παιδὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου, ὡμολόγησα τουτῳί, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, συνερεῖν. Demosth. πρὸς Λεπτίνην. Idem.

Οὐ μὴν ἔγημε ταύτην] Suidas contra affirmat. Αἰτησάμενος δὲ Χαβρίου στρατηγοῦ γυναῖκα, Χαβρίου τελευτήσαντος, Κτησίππου θυγατέρα (forte μητέρα) ἔγημεν. Suid. in voce Δημοσθ. Idem.

Δημήτριος ὁ Μάγνης] Historicus, quem Dion. Hal. appellat πολυΐστορα, ætate Ciceronis floruit. Liber περὶ συνωνύμων erat de iis scriptoribus, qui eodem nomine appellarentur, quod constat ex eodem Dionysio in vita Dinarchi. Idem.

Ἄδηλον εἰ λέλεκται] Eandem aliorum suspicionem memorat Auctor Vit. 10. Rhet. Εἰσὶ δὲ οἵ φασι συγγράψαι μὲν τοὺς ῥήτορας τοὺς λόγους· (παραπρεσβείας sc.) ἐμποδὼν δὲ γενομένων τῶν περὶ Χαιρώνειαν, μηκέτι τὴν δίκην εἰσελθεῖν. Sed ipse quoque Idomeneum sequitur, et alii multi (Scholiastes in argumento orationis, Philostratus et Photius in vita Æschinis, et auctor incertus apud Demosthen. Ed. Franc. p. 40.) liquido affirmant, Æschinem absolutum fuisse. Photii verba sunt, κατηγορηθεὶς παραπρεσβείας ὑπὸ Δημοσθένους οὐχ ἑάλω· ἅτε δὴ Εὐβούλου τοῦ δημαγωγοῦ, ᾧ ὑπηρέτησε, συναγωνισαμένου αὐτῷ κατὰ Δημοσθένους, ἐν τῷ παρασκευάσαι τοὺς δικαστὰς ἀναστῆναι ἔτι τοῦ Δημοσθένους λέγοντος. Phot. Biblioth. 61. Quid quod ipse Æschines in epistola ad populum Atheniensem dilucide ejus judicii meminit? ἐφάνη δ' ἴσως, ἐφ' οἷς κατηγορήθην πρότερον ὑπὸ Δημοσθένους, (πολὺ μείζοσι δηλονότι τούτων οὖσι, δι' ἃ νῦν ἐξέπεσον) οὐ μικρὸν εἰς ὑμᾶς δεῖγμα τοῦτο τοῦ καλῶς ἐμὲ πολιτεύεσθαι, ὅτι οὐδὲ Δημοσθένους κατηγοροῦντος ἑάλων. Æsch. Ep. 12. Idem.

Παρὰ τριάκοντα μόνας] Sic lege pro περὶ τριάκοντα μόνας. *Triginta solum suffragiis absolutum.* Quando plures judices damnabant, vincebatur reus: vincebat cum plures absolvebant, aut urnæ adæquabant, id est, cum paria erant suffragia. Propensiores enim erant ad clementiam quam ad sævitiam. Si igitur quingenti sint judices, et 220. [235.] damnent Æschinem, 280. [265.] absolvant: tum dicitur Æschines παρὰ τριάκοντα ἀποφυγεῖν, cum triginta plures sint qui absolverint, quam qui damnarint. παρὰ hic causam significat, non exceptionem. Wolf.

ιϛ'. Διακαίοντος] Sic legendum. Nam διαχέοντος, *diffundente et exhilarante*, prorsus alienum est huic sententiæ. imo contrarium. Idem.

Φιλίππου] Melius in duobus Codd. MSS. Φιλίππῳ. Du Soul.

Ὅτε πρεσβεύων δέκατος] Circiter Olymp. 108. 2. Athenienses ex decreto Philocratis decem legatos in Macedoniam miserunt, Ctesiphontem, Aristodemum hi-

ἤκουσε μὲν πάντων Φίλιππος, ἀντεῖπε δὲ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας πρὸς τὸν ἐκείνου λόγον. Οὐ μὴν ἔν γε ταῖς ἄλλαις τιμαῖς καὶ φιλοφροσύναις ὅμοιον αὐτὸν τῷ Δημοσθένει παρεῖχεν, ἀλλὰ προσήγετο τοὺς περὶ Αἰσχίνην καὶ Φιλοκράτην μᾶλλον. Ὅθεν ἐπαινούντων ἐκείνων τὸν Φίλιππον ὡς καὶ λέγειν δυνατώτατον, καὶ κάλλιστον ὀφθῆναι, καὶ νὴ Δία συμπιεῖν ἱκανώτατον, ἠναγκάζετο βασκαίνων ἐπισκώπτειν, "ὡς τὸ μὲν σοφιστοῦ, τὸ δὲ γυναικὸς, τὸ δὲ σπογγιᾶς εἴη, βασιλέως δ' οὐδὲν ἐγκώμιον."

ιζ. Ἐπεὶ δ' εἰς τὸ πολεμεῖν ἔῤῥεπε τὰ πράγματα, τοῦ μὲν Φιλίππου μὴ δυναμένου τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τῶν δ' Ἀθηναίων ἐγειρομένων ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους, πρῶτον μὲν εἰς Εὔβοιαν ἐξώρμησε τοὺς Ἀθηναίους καταδεδουλωμένην

strionem, Iatroclem, Cimonem, Nausiclem, Dercyllum, Phrynonem, Philocratem, Æschinem, Demosthenem, qui certo exploraturi erant, an pacem vellet Philippus. Eosdem iterum miserunt ad exigendum a Philippo jusjurandum. Æsch. περὶ παραπρ. c. 9. Anon. Argum. in Demosth. περὶ παραπρ. B.

Ἤκουσε — λόγον] Plutarchus memoria lapsus ea tribuit Demostheni, quæ revera erant Æschinis. Sibi certe Æschines arrogat, Demostheni denegat. Ὁ Φίλιππος πλείστην εἰκότως ἐποιήσατο διατριβὴν πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους· ἴσως γὰρ οὐδὲν τῶν ἐνόντων εἰπεῖν, ὥς γε οἶμαι, παρέλιπον. καὶ πολλάκις μοῦ τοὔνομα ἐν τοῖς λόγοις ὠνόμαζε· πρὸς δὲ Δημοσθένη, τὸν οὕτω καταγελάστως ἀπαλλάξαντα, οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς, οἶμαι, διελέχθη. τοῦτο δὲ ἄρα ἦν ἀγχόνη καὶ λύπη τούτῳ. Æsch. περὶ παραπρ. c. 16. vide etiam Ælian. Var. Hist. 8. 12. Idem.

Ἠναγκάζετο — ἐγκώμιον] Male intellexit, aut certe negligenter citavit locum Æschinis, unde hæc hausit, Plutarchus. Verba enim, quæ refert, Demosthenis, non ad invidiam Philippi, neque studio maledicendi protulit Orator, sed ut iis, quæ prius in eum contumeliose dixerat, ἐπανορθώσει quadam mederetur. Legatis enim, statim a prima legatione, apud populum renuntiantibus, dixit Ctesiphon Philippum esse hominem forma insigni et compotorem optimum. Adjecit Æschines eum eloquentia et memoria valere. Demosthenes his (sec. Æschinem) verbis utrumque negavit. ἔδοξαι μνημονικὸς καὶ δεινὸς εἶναι λέγειν Αἰσχίνῃ Φίλιππος; ἀλλ' οὐκ ἐμοί. — ἔδοξε Κτησιφῶντι τὴν ὄψιν λαμπρὸς εἶναι; ἐμοὶ δ' οὐ χείρων Ἀριστόδημος ὁ ὑποκριτής — μνημονικόν τις αὐτόν φησιν εἶναι; καὶ γὰρ ἕτεροι. συμπιεῖν δεινὸς ἦν; ἀλλὰ Φιλοκράτης — δεινότερος. Æsch. περὶ παραπρ. c. 21. Hæc apud Athenienses in concione. Iterum vero legatus coram Philippo verba faciens, tum demum sua in Regum officia commemoravit, et summo studio se de istis verbis purgare conatus est; "nihil enim se Philippo iniquum esse, qui istas ei laudes non tribueret, quas habiturus esset cum femina, spongia et sophista communes." οὐκ εἶπον, ὡς καλὸς εἶ· γυνὴ γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶ κάλλιστον· οὐδ' ὡς δεινὸς συμπιεῖν, σπογγιᾶς τὸν ἔπαινον ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι· οὐδ' ὡς μνημονικὸς, σοφιστοῦ τὰ τοιαῦτα νομίζων ἐργολαβοῦντος ἐγκώμια εἶναι. Apud eundem Æsch. περὶ παραπρ. c. 34. Idem.

Βασιλέως δ' οὐδὲν ἐγκώμιον] Aut οὐδενὸς malim, *regis nullius prædicationem*, aut βασιλέων (in gen. plur.) δ' οὐδενὸς, *regum nullius prædicationem*, aut denique βασιλέως δ' οὐδὲν τούτων ἐγκώμιον, *nihil horum esse encomium regis*. Reisk.

ιζ. Πρῶτον μὲν εἰς Εὔβοιαν] Hæc acciderunt Olymp. 109. 4. duce Phocione, qui Clitarchum, Eretriæ tyrannum a Philippo impositum (ut constat e Phil. 3. §. ιδ.) magna cum clade, ad Tamynas commisso prælio, superavit; qua quidem in pugna Æschines orator insignem laudem meruit. Plut. in Phocione. Æsch. π. παραπρ. 53. Hæc e Demosthenis consiliis fluxisse ipse testis est, εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεὸν ἔξοδον, (ἔγραψα) καὶ τὴν εἰς Ἐρετρίαν, ἐπειδὴ τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησε. Dem. περὶ στεφ. 24. Vide etiam Diodor. lib. 16. B.

Ἐξώρμησε] Lego, ἐξώρμισε, ab ἐξορμίζω, quod διαβατικὸν est. nam ἐξορμάω neu-

ὑπὸ τῶν τυράννων Φιλίππῳ, καὶ διαβάντες, ἐκείνου τὸ ψήφισμα γράψαντος, ἐξήλασαν τοὺς Μακεδόνας. Δεύτερον δὲ Βυζαντίοις ἐβοήθησε καὶ Περινθίοις ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος πολεμουμένοις· πείσας τὸν δῆμον, ἀφέντα τὴν ἔχθραν, καὶ τὸ μεμνῆσθαι τῶν περὶ τὸν συμμαχικὸν ἡμαρτημένων ἑκατέροις πόλεμον, ἀποστεῖλαι δύναμιν αὐτοῖς, ὑφ' ἧς ἐσώθησαν. Ἔπειτα πρεσβεύων καὶ διαλεγόμενος τοῖς Ἕλλησι, καὶ παροξύνων, συνέστησε, πλὴν ὀλίγων, ἅπαντας ἐπὶ τὸν Φίλιππον· ὥστε σύνταξιν γενέσθαι πεζῶν μὲν μυρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἱππέων δὲ δισχιλίων, ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων· χρήματα δὲ καὶ μισθοὺς τοῖς ξένοις εἰσφέρεσθαι προθύμως. Ὅτε καί φησι Θεόφραστος, ἀξιούντων τῶν συμμάχων ὁρισθῆναι τὰς εἰσφορὰς, εἰπεῖν Κρώβυλον τὸν δημαγωγὸν, " ὡς οὐ τετα-

trum. etsi me non fallit Moschopulum annotasse, ὁρμῶ ἐγὼ, ἐξορμῶ δὲ ἕτερον, ἤγουν παρακινῶ. Wolf.

Ἐκείνου τὸ ψήφισμα γράψαντος] *Ex eo senatusconsulto quod Demosthene referente factum erat.* Idem.

Βυζαντίοις καὶ Περινθίοις] Perinthus, urbs munitissima in littore Propontico, quam Philippus non intermissa obsidione oppugnavit, et incolæ summa cum obstinatione defenderunt, (Olymp. 109. 4.) usque dum illis a Byzantio subsidia mitterentur. Quibus irritatus, diviso exercitu simul Byzantium et Perinthum obsidebat. Et Perinthum quidem Persæ liberarunt, quibus jam suspectus esse cœpit Philippus; nam Chares ab Atheniensibus missus nihil profecerat. Phocion vero ad Byzantii salutem delectus Philippum prorsus ab Hellesponto expulit. Vide Plut. in Phocione 748. Diodor. lib. 16. et Dem. περὶ στεφ. c. 24. 27. B.

Συμμαχικὸν πόλεμον] Anno Olymp. 105. 3. defecit ab Atheniensibus Byzantium cum universo fere Hellesponto, et Insulæ, Chios, Cos et Rhodus, conspiratione facta se in libertatem armis vindicabant. Hoc bello, quod ultra tres annos duravit, Chabrias interfectus est, et Timotheus atque Iphicrates, male re gesta, capitis causam dixerunt. Diodor. l. 16. Nepos in Timotheo, 74. Idem.

Ἡμαρτημένων] Quæ bello sociali peccata seu commissa fuerant. de quo vide argumentum orationis Isocratis περὶ εἰρήνης. Wolf.

Ἑκατέροις] Tam Byzantiis, quam Perinthiis. Reisk.

Πεζῶν — δυνάμεων] Verba sunt Demosthenis. περὶ στεφ. c. 69. B.

Ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων] His opponuntur αἱ ξενικαί. 15000. peditum, 2000. equitum. Numerus vero τῶν πολιτικῶν δυνάμεων non exprimitur. Diodorus Philippum habuisse scribit pedites 32000. equites amplius 2000. et copiis atque peritia rei militaris vicisse Græcos. Unde apparet, τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, non fuisse maximas. Wolf.

Εἰπεῖν Κρώβυλον] *Dixisse Crobylum populi gubernatorem, principem in Repub. virum.* Hoc cognomentum fuisse Hegesippi, cui Libanius orationem περὶ τῆς Ἁλοννήσου attribuit, notavit Harpocration. Diogenes Laertius Crobyli cujusdam Sycophantæ meminit, qui Chabriam accusarit, et Platoni aconitum Socratis sit minatus. Idem.

Κρώβυλον] Crobylus (qui fere Hegesippus vocatur, Vid. Harpocrat. et Suid.) in Rep. gerenda socius erat et adjutor Demosthenis. 3. Philippic. §. ιϛ. Is societatem Atheniensium cum Phocensibus sanxit. Æsch. κατὰ Κτησ. c. 38. et, Philippo pacem petente, primus, ne fieret, obstitit. Schol. in Demosth. περὶ παραπ. c. 25. Ita Philippo invisus erat, ut Rex Xenoclidem Poetam in exilium egerit, quod Hegesippum convivio accepisset. Demosth. περὶ παραπ. c. 92. et Schol. Huic veteres tribuebant orationem de Haloneso et alteram de fœdere Alexandreo. B.

Ὡς οὐ τεταγμένα σιτεῖται ὁ πόλεμος] *Bellum demenso non pasci.* Metaphora sumpta a servis. similem fere sententiam Thucydides habet, ἥκιστα ὁ πόλεμος ἐπὶ

γμένα σιτεῖται πόλεμος." Ἐπηρμένης δὲ τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ μέλλον, καὶ συνισταμένων κατ᾽ ἔθνη καὶ πόλεις Εὐβοέων, Ἀχαιῶν, Κορινθίων, Μεγαρέων, Λευκαδίων, Κερκυραίων, ὁ μέγιστος ὑπελείπετο τῷ Δημοσθένει τῶν ἀγώνων, Θηβαίους προσαγαγέσθαι τῇ συμμαχίᾳ, χώραν τε σύνορον τῆς Ἀττικῆς καὶ δύναμιν ἐναγώνιον ἔχοντας, καὶ μάλιστα τότε τῶν Ἑλλήνων εὐδοκιμοῦντας ἐν τοῖς ὅπλοις. Ἦν δ᾽ οὐ ῥᾴδιον, ἐπὶ προσφάτοις εὐεργετήμασι τοῖς περὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον τετιθασσευμένους ὑπὸ τοῦ Φιλίππου μεταστῆσαι τοὺς Θηβαίους, καὶ μάλιστα ταῖς διὰ τὴν γειτνίασιν ἀψιμαχίαις ἀναξαινομένων ἑκάστοτε τῶν πολεμικῶν πρὸς ἀλλήλας διαφορῶν ταῖς πόλεσιν.

ιή. Οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπεὶ Φίλιππος, ὑπὸ τῆς περὶ τὴν Ἄμφισσαν εὐτυχίας ἐπαιρόμενος, εἰς τὴν Ἐλάτειαν ἐξαίφνης ἐνέπεσε, καὶ τὴν Φωκίδα κατέσχεν, ἐκπεπληγμένων τῶν Ἀθηναίων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμα, μηδὲ ἔχοντος ὅ, τι χρὴ λέγειν, ἀπορίας οὔσης ἐν μέσῳ καὶ σιωπῆς, παρελθὼν μόνος ὁ Δημοσθένης, συνεβούλευε τῶν Θηβαίων ἔχεσθαι· καὶ τἄλλα παραθαῤῥύνας καὶ μετεωρίσας (ὥσπερ εἰώθει) τὸν δῆμον ταῖς ἐλπίσιν, ἀπεστάλη πρεσβευτὴς μεθ᾽ ἑτέρων εἰς Θήβας. Ἔπεμψε δὲ καὶ Φίλιππος (ὡς Μαρσύας φησὶν) Ἀμύνταν μὲν καὶ

μιτοῖς προχωρεῖ, eventus bellorum minime consiliis respondent, id est, eventus bellorum sunt dubii. Wolf.

Τεταγμένα σιτεῖται] Metaphora ducta a victu servorum, quibus singulis in singulos menses dabantur quatuor modii frumenti, idque *demensum* dicebatur, ut annotat Donatus ad Terent. Phorm. 1. 1.

Quod ille unciatim vix de demenso suo &c.

Meminit etiam Plautus in Sticho Sc. 2.

Vos meministis, quot Calendis petere demensum cibum,
Qui minus meministis, quod opus sit facto, facere in ædibus? B.

Συνισταμένων—Εὐβοέων &c.] Vide Dem. περὶ στεφ. c. 69. Idem.

Σύνορον τῆς Ἀττικῆς] M. ὅμορον. Wolf.

Ἦν δ᾽ οὐ—πόλεσιν] Vide Dem. περὶ στεφ. c. 54. B.

Μεταστῆναι τοὺς Θηβαίους] Rectius Bebelius μεταστῆσαι, quod active significat, illud passive aut absolute. Wolf.

ιή. Περὶ τὴν Ἄμφισσαν] Vide 16. Diodori. Intelligenda est belli Phocensis, quod sacrorum dicitur, confectio. Amphissa urbs Locrensium, τῶν Ὀζολῶν. Idem.

Περὶ τὴν Ἄμφισσαν] Cum agrum Delphicum violassent Locri Ozolæ, res delata est ad concilium Amphictyonum, qui cum legatos ad regionem perlustrandam mitterent, eos Locri impetu facto confoderunt. Hoc belli Amphictyonici initium erat, cui cito Philippus vel nominis sui auctoritate finem attulit, dux belli a concilio delectus. Dem. περὶ στεφ. c. 47. et seq. B.

Εἰς τὴν Ἐλάτειαν] Elatæa, urbs Phocidis, Bœotiæ vicina. Hæc omnia summa cum sublimitate enarrat Demosth. περὶ στεφ. c. 53. Idem.

Μαρσύας] Marsyas Antigoni regis, qui post Alexandrum regnavit, frater, gente Pellæus, Alexandri σύντροφος, scripsit Μακεδονικῶν libros 10. B.

Κλέαρχον Μακεδόνας, Δάοχον [1] δὲ Θεσσαλὸν καὶ Θρασυδαῖον, ἀντεροῦντας. Τὸ μὲν οὖν συμφέρον οὐ διέφυγε τοὺς τῶν Θηβαίων λογισμοὺς, ἀλλ' ἐν ὄμμασιν ἕκαστος εἶχε τὰ τοῦ πολέμου δεινὰ, ἔτι τῶν Φωκικῶν τραυμάτων νεαρῶν παραμενόντων. Ἡ δὲ τοῦ ῥήτορος δύναμις (ὥς φησι Θεόπομπος) ἐκριπίζουσα τὸν θυμὸν αὐτῶν, καὶ διακαίουσα τὴν φιλοτιμίαν, ἐπεσκότησε τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· [2] ὥστε φόβον καὶ λογισμὸν καὶ χάριν ἐκβαλεῖν αὐτοὺς, ἐνθουσιῶντας ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς τὸ καλόν. Οὕτω δὲ μέγα καὶ λαμπρὸν ἐφάνη τὸ τοῦ ῥήτορος ἔργον, ὥστε τὸν μὲν Φίλιππον εὐθὺς ἐπικηρυκεύεσθαι, δεόμενον εἰρήνης, ὀρθὴν δὲ τὴν Ἑλλάδα γενέσθαι, καὶ συνεξαναστῆναι πρὸς τὸ μέλλον, ὑπηρετεῖν δὲ μὴ μόνον τοὺς στρατηγοὺς τῷ Δημοσθένει ποιοῦντας τὸ προστραττόμενον, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βοιωτάρχας· [3] διοικεῖσθαι τὰς ἐκκλησίας ἁπάσας, οὐδὲν ἧττον ὑπ' ἐκείνου τότε τὰς Θηβαίων ἢ τὰς Ἀθηναίων, ἀγαπωμένου παρ' ἀμφοτέροις καὶ δυναστεύοντος, οὐκ ἀδίκως, οὐδὲ παρ' ἀξίαν, ὥσπερ ἀποφαίνεται Θεόπομπος, ἀλλὰ καὶ πάνυ προσηκόντως.

ιθ'. Τύχη δέ τις (ὡς ἔοικε) δαιμόνιος ἐν περιφορᾷ πρα-

[1] δὲ καὶ Θρασυδαῖον, Θεσσαλοὺς, ἀντ. [2] ὥστ' εἰς φόβον [3] διοικεῖσθαι δὲ τὰς

Δάοχον καὶ Θεσσαλὸν καὶ Θρασυδαῖον] Suspicor legendum, Δάοχον δὲ καὶ Θρασυδαῖον Θεσσαλοὺς, quia supra dixit Μακεδόνας adjecto gentis nomine. Sed si magis placeat Θεσσαλὸν legati esse nomen, non obsto. Reponat igitur qui volet, in conversione mea Daochum et Thessalum et Thrasydæum. Hervagiana editio habet, Θρυδαῖον ἀντὶ Θρασυδαίου, Demosthenes certe quidem περὶ στεφάνου, in catalogo Græciæ proditorum recenset, Δάοχον, Κινέαν, Θρασύδαιον, Thessalos. Quo fit, ut me conjecturæ meæ non magnopere pœniteat. Wolf.

Δάοχον δὲ Θεσσαλὸν] In vulgatis Δάοχον δὲ καὶ Θεσσαλὸν, ita ut Thessalus sit nomen viri. Sed emendat Palmerius ex oratione Aristidis περὶ συμμαχίας, cui adde Dem. περὶ στεφ. 91. Θεσσαλοὺς (διέφθειραν) Δάοχος, Κινέας, Θρασύδαιος. In margine Editionis Lamb. legitur Δάοχον δὲ καὶ Θρασυδαῖον Θεσσαλούς: sed Thrasydæus (uti notat Du Soul) alibi apud nostrum vocatur Ἠλεῖος. B.

Ὥστ' εἰς φόβον καὶ λογισμὸν καὶ χάριν ἐμβαλεῖν αὐτοὺς] Sic Hervagius: sed rectius Bebelius: ὥστε καὶ φόβον καὶ λογισμὸν καὶ χάριν ἐκβαλεῖν αὐτούς. Wolf.

Λογισμὸν] Subaudiendum videtur esse τοῦ μέλλοντος, vel τοῦ τε παρῳχημένου καὶ τοῦ μέλλοντος. Reisk.

Χάριν ἐκβαλεῖν]. Dubito, num ἐκβαλεῖν servandum, an ἐμβαλεῖν præferendum. Etiam de χάριν dubito, utrum servandum sit: *grati animi testificationem*, quod salutis Thebanorum tuendæ tam diligentem curam habuissent: an χαρὰν, lætitiam, gaudium de societate belli adversus Philippum Thebanis ultro ab Atheniensibus oblata. Idem.

ιθ'. Τύχη δέ τις ὡς ἔοικε δαιμονία] Quia sequitur infinitivus ἐναντιοῦσθαι, particula ὡς redundare videtur, aut deesse τὸ, δοκεῖ, ἢ, δαιμονία ὡς ἔοικε conjungantur. Et subintelligatur, humanis viribus tantos exercitus profligari non potuisse. Wolf.

Ὡς ἔοικε] Illud ὡς, nisi deleatur, totam pervertet sententiam. Du Soul. Idem Wolfio videtur, qui etiam ante ὡς inserit ἐδόκει. Sed quæri potest, utrum infinitivus nunquam ponatur absolute pro indicativo. Affirmant I. Clericus Art. Crit.

γμάτων, εἰς ἐκεῖνο καιροῦ συμπεραίνουσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος ἐναντιοῦσθαι τοῖς πραττομένοις, καὶ πολλὰ σημεῖα τοῦ μέλλοντος ἀναφαίνειν· ἐν οἷς ἥ τε Πυθία δεινὰ προὔφαινε μαντεύματα, καὶ χρησμὸς ᾔδετο παλαιὸς ἐκ τῶν Σιβυλλείων,

Τῆς ἐπὶ Θερμώδοντι μάχης ἀπάνευθε γενοίμην,
Αἰετὸς ἐν νεφέεσσι καὶ ἠέρι θηήσασθαι.
Κλαίει ὁ νικηθεὶς, ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλε.

Τὸν δὲ Θερμώδοντα φασὶν εἶναι παρ' ἡμῖν ἐν Χαιρωνείᾳ ποτάμιον μικρὸν εἰς τὸν Κηφισὸν ἐμβάλλον· Ἡμεῖς δὲ νῦν μὲν οὐδὲν ἴσμεν οὕτω τῶν ῥευμάτων ὀνομαζόμενον, εἰκάζομεν δὲ τὸν καλούμενον Αἵμωνα Θερμώδοντα λέγεσθαι τότε. Καὶ παραῤῥεῖ παρὰ τὸ Ἡράκλειον, ὅπου κατεστρατοπέδευον οἱ Ἕλληνες. Καὶ τεκμαιρόμεθα, τῆς μάχης γενομένης, αἵματος ἐμπλησθέντα καὶ νεκρῶν τὸν ποταμὸν, ταυτῇ διαλλάξαι τὴν προσηγορίαν. Ὁ δὲ Δοῦρις οὐ ποταμὸν εἶναί φησι τὸν Θερμώδοντα, ἀλλ' ἱστάντας τινὰς σκηνὴν καὶ περιορύττοντας, ἀνδριαντίσκον εὑρεῖν λί-

vol. 1. p. 365. et M. Maittaire de Græc. L. Dialect. p. 86. B.

Ὡς ἔοικε] Videtur recte habere; verum pone ἐναντιοῦσθαι deesse δοκεῖ. *Fortuna quædam, non illa fortuita, sed, ut videtur, a numine gubernata, rebus a Demosthene institutis et agitatis obstitisse videtur*, vel *est perquam credibile atque probabile*. Reisk.

Αἰετὸς ἐν νεφέεσσι] Meminit hujus oraculi Aristophanes Ἱππεῦσιν, his verbis: Ἄγε νῦν ὅπως αὐτοὺς (τοὺς Βάκιδος χρησμοὺς intellige) ἀναγνώσεσθέ μοι Καὶ τὸν περὶ ἐμοῦ κεῖνον, ᾧπερ ἥδομαι, Ὡς ἐν νεφέλῃσιν αἰετὸς γενήσομαι. *Agite nunc, facite, ut Bacidis oracula mihi recitetis, atque illud, quod ad me pertinet, quoque delector, quo dicor aquila in nubibus fore*. Wolf.

Αἰετὸς ἐν νεφέεσσι] Hoc oraculum ab Aristophane intelligi putat Wolfius, apud Ἱππέας v. 1008. ubi de Bacidis responsis loquens ait Populus,

Ἄγε νῦν, ὅπως αὐτοὺς ἀναγνώσεσθέ μοι
Καὶ τὸν περὶ ἐμοῦ 'κεῖνον, ᾧπερ ἥδομαι,
Ὡς ΕΝ ΝΕΦΕΛΗΙΣΙΝ ΑΙΕΤΟΣ γενήσομαι.

Ego non credo, aut Poetam, aut Populum tam sagacem fuisse, ut tot annos ante eventum sentiret hoc de Thermodonte oraculum ad Athenienses pertinere. Verisimilius est istud designari, quod citat Scholiastes in locum.—

Εὔδαιμον πτολίεθρον Ἀθηναίης ἀγελείης.
Πολλὰ ἰδὸν, καὶ πολλὰ παθὸν, καὶ πολλὰ μογῆσαν,
ΑΙΕΤΟΣ ΕΝ ΝΕΦΕΛΗΙΣΙ γενήσεαι ἤματα πάντα.

Vide etiam Ἱππεῖς v. 1085. et Ὀρνιθ. v. 979. B.

Θειήσασθαι] Pro θεάσασθαι fortassis et θεαθῆναι, *ut conspiciar aquila*, vel a θέω, *curro*, θεύσω, θεύσομαι, propter versum. Hesychius θειητὸν, θαυμαστόν. Moschopulus θεάω θεῶ, ὃ παθητικῶς γράφεται θεῶμαι, τὸ βλέπω. θεέω δὲ, τὸ θαυμάζω, ποιητικῶς, ἀφ' οὗ θηεῦντο, οὗ τὸ ἐντελὲς ἐθεέοντο, &c. Erit igitur a θεέομαι, ἀορ. α. ἐθεησάμην, θεήσασθαι et κατ' ἔκτασιν θειήσασθαι. Wolf.

Θερμώδων] Fluvius Themiscire sedis Amazonum, vicinæ Cappadociæ. Varinus Θερμώδων ποταμὸς Παφλαγονίας περὶ Σινώπην, ὅπου ἦσαν αἱ Ἀμαζόνες. ἔστι καὶ Βοιωτίας ποταμός. Notum est fluviis suos Deos virili specie attribui. Idem.

Ἡμεῖς—οὐδὲν ἴσμεν] Thermodontem fluvium juxta urbem Glisantem in Bœotia ponit Pausanias. Bœot. p. 570. Ed. Hannov. B.

Διαλλάξαι τὴν προσηγορίαν] M. μεταλλάξαι, vel, ταύτην δὴ ἀλλάξαι. Wolf.

Δοῦρις] Duris Samius ætate Ptolemæi Philadelphi floruit. Scripsit Macedonica

θινον ὑπὸ γραμμάτων τινῶν διασημαινόμενον, ὡς εἴη Θερμώδων, ἐν ταῖς ἀγκάλαις Ἀμαζόνα φέρων τετρωμένην. Ἐπὶ [1] δὲ τούτῳ χρησμὸν ἄλλον ᾄδεσθαι, λέγοντα,

Τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι μάχην μένε, παμμέλαν ὄρνι,
Τηνεί τοι κρέα πολλὰ παρέσσεται [2] ἀνθρωπεῖα.

κ΄. Ταῦτα μὲν οὖν ὅπως ἔχει διαιτῆσαι χαλεπόν. Ὁ δὲ Δημοσθένης λέγεται τοῖς τῶν Ἑλλήνων ὅπλοις ἐκτεθαῤῥηκώς, καὶ λαμπρῶς ὑπὸ ῥώμης καὶ προθυμίας ἀνδρῶν τοσούτων προκαλουμένων τοὺς πολεμίους αἱρόμενος, οὔτε χρησμοῖς ἐᾶν [3] προσχεῖν, οὔτε μαντείας ἀκούειν· ἀλλὰ καὶ τὴν Πυθίαν [4] ὑπερνοεῖν ὡς φιλιππίζουσαν, ἀναμιμνήσκων Ἐπαμινώνδου τοὺς Θηβαίους, καὶ Περικλέους τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἐκεῖνοι τὰ τοιαῦτα δειλίας ἡγούμενοι προφάσεις, ἐχρῶντο τοῖς λογισμοῖς. Μέχρι μὲν οὖν τούτων ἀνὴρ ἦν ἀγαθός· ἐν δὲ τῇ μάχῃ καλὸν οὐδὲν οὐδ᾽ ὁμολογούμενον ἔργον οἷς εἶπεν ἀποδειξάμενος, ᾤχετο τὴν τάξιν ἀποδρὰς αἴσχιστα, καὶ τὰ ὅπλα ῥίψας, οὐδὲ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀσπίδος (ὡς ἔλεγε Πυθέας) αἰσχυνθεὶς, ἐπιγεγραμμένης γράμμασι χρυσοῖς· Ἀγαθῇ τύχῃ. Παραυτίκα μὲν οὖν ὁ Φίλιππος ἐπὶ τῇ νίκῃ διὰ τὴν χαρὰν ἐξυβρίσας, καὶ κω-

[1] Deest δέ. [2] ἀνθρώπεια [3] * προσέχειν [4] ὑπονοεῖν

multis libris, initium capiens ab obitu Amyntæ Philippi patris. In historia satis diligens, stylo negligentior. B.

Ἐπὶ δὲ] Inserui δὲ, quod prius aberat, e MS. Bodl. Idem.

Ἄδεσθαι] Scil. φασὶν e v. 9. p. cclxiii. Reisk.

Τηνεί τοι] Ἐκεῖ, τήνη ἐκείνη. Varinus. Wolf.

Ἀνθρώποισι] Fortasse ἀνθρώπεια, vel pro ἀνθρώπων. Idem.

Ἀνθρωπεῖα] Prius ἀνθρώποισι. Sequor MSS. B.

κ΄. Ὁ δὲ—φιλιππίζουσαν] Ἀλλ᾽ οὐ προὔλεγον, οὐ προὐσήμαινον ἡμῖν οἱ θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκτησάμενοι; —Οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; Οὐ περὶ τούτων Ἀμυνιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι, καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν Θεὸν, ὅ τι χρὴ πράττειν; Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, ΦΙΛΙΠΠΙΖΕΙΝ τὴν Πυθίαν φάσκων; Οὐ, τὸ τελευταῖον, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων τῶν ἱερῶν, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; Æsch. in Ctes. c. 42. B.

Πυθία] Ἡ προφῆτις, sacerdos Apollinis. Wolf.

Ὤχετο τὴν τάξιν ἀποδρὰς] Ῥίψασπις γενόμενος ἅμα τῇ ἀγαθῇ τύχῃ: dixit ille quidem, ἀνὴρ δὲ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Sed responderi queat, ἀνὴρ δὲ φεύγων φεύξεται πάλιν ποτέ. Idem.

Ὤχετο τὴν τάξιν ἀποδρὰς] Præter hanc e pugna Chæronea fugam, quam sæpe Demostheni objiciunt Æschines et Dinarchus, prius delatus est, tanquam ordinum desertor, a Nicodemo, quod constat ex Æsch. περὶ παραπ. c. 46. vide etiam κατὰ Μειδ. p. 548. ed. Reisk. Ridicula sane sunt, quæ de hac re tradiderunt Auctor. vit. 10. Rhet. δοκεῖ τὴν τάξιν λιπεῖν φεύγοντος δὲ αὐτοῦ, βάτον ἐπιλαβέσθαι τῆς χλαμύδος, τὸν δὲ ἐπιστραφέντα εἰπεῖν, ΖΩΓΡΕΙ. et Gellius Noct. Att. l. 17. c. 21. *Demosthenes orator ex eo prælio salutem fuga quæsivit; cumque id ei, quod fugerat, probrose objiceretur, versu illo notissimo elusit,* Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. B.

Φίλιππος—ἐξυβρίσας] Diserte negat Justinus l. 9. c. 4. *Non solita sacra Philippus illa die fecit; non in convivio risit;*

μάσας ἐπὶ τοὺς νεκροὺς, μεθύων ᾖδε τὴν ἀρχὴν τοῦ Δημοσθένους ψηφίσματος, πρὸς πόδα [1]διαιρῶν καὶ ὑποκρούων,

Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς τάδ' εἶπεν.

Ἐκνήψας δὲ καὶ τὸ μέγεθος τοῦ περιστάντος αὐτὸν ἀγῶνος ἐν νῷ λαβὼν, ἔφριττε τὴν δεινότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ῥήτορος, ἐν μέρει μικρῷ μιᾶς ἡμέρας τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας καὶ τοῦ σώματος ἀναῤῥίψαι κίνδυνον ἀναγκασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. Διΐκτο δ' ἡ δόξα μέχρι τοῦ Περσῶν βασιλέως· κἀκεῖνος ἔπεμψε τοῖς σατράπαις [2]γράμματα, χρήματα Δημοσθένει διδόναι κελεύων, καὶ προσέχειν ἐκείνῳ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων, ὡς περισπάσαι δυναμένῳ καὶ κατασχεῖν ταῖς Ἑλληνικαῖς ταραχαῖς τὸν Μακεδόνα. Ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον ἐφώρασεν Ἀλέξανδρος, ἐν Σάρδεσιν ἐπιστολάς τινας ἀνευρὼν τοῦ Δημοσθένους, καὶ γράμματα τῶν βασιλέως στρατηγῶν, δηλοῦντα τὸ πλῆθος τῶν δοθέντων αὐτῷ χρημάτων.

κά. Τότε δὲ τῆς ἀτυχίας τοῖς Ἕλλησι γενομένης, οἱ

[1] διαίρων

[2] Deest *γράμματα.

non ludos inter epulas adhibuit, non coronas, aut unguenta sumpsit; et quantum in illo fuit, ita vicit, ut victorem nemo sentiret—Atque ita inter tacitam lætitiam, et dolorem hostium temperavit, ut neque apud suos exultasse, neque apud victos insultasse videretur. Et Ælian. V. H. l. 8. c. 15. ἐπαρθεὶς τῇ εὐπραγίᾳ ὅμως λογισμοῦ ἐκράτησε, καὶ οὐχ ὕβρισε. His vero duobus alios oppono duos haud minoris auctoritatis. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι καὶ παρὰ τὸν πότον πολὺν ἐμφορησάμενος ἄκρατον, καὶ μετὰ τῶν φίλων τὸν ἐπινίκιον ἄγων κῶμον, διὰ μέσων τῶν αἰχμαλώτων ἐβάδιζεν, ὑβρίζων διὰ λόγων τὰς τῶν ἀκληρούντων δυστυχίας· Δημάδην δὲ τὸν ῥήτορα—ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ὄντα—εἰπεῖν "Βασιλεῦ τῆς τύχης σοι περιθείσης πρόσωπον Ἀγαμέμνονος, αὐτὸς οὐκ αἰσχύνῃ πράττων ἔργα Θερσίτου; Diodor. l. 16. Δημάδης—πολλοῖς τῶν Ἀθηναίων—συναιχμαλωτισθεὶς καὶ εἰπὼν πρὸς τὸν Φίλιππον ἀναγκάζοντα εὐωχεῖσθαι,

τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος, ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν
Ἰδέσθαι; *Od.* κ'. v. 383.

Sext. Empir. adv. Math. l. 1. c. 13. Illud quidem omnes fatentur, et ipse agnoscit Demosthenes, Epist. 3. p. 1477. ed. Reisk. Philippum, sedato primo lætitiæ impetu, summum humanitatis exemplum erga Athenienses exhibuisse. B.

Πρὸς πόδα διαιρῶν] Sic lege, non παροξυτόνως διαίρων. *Ad pedem digerens*, id est, metiens ut versum Iambicum, et plaudens manibus.

Δῆμο | σθένης Δῆμο | σθένους Παια | νιεύς. Wolf.

Διαιρῶν] Sequor Wolfii lectionem. Alii scribunt διαίρων, penacute, sensu diverso; sc. *sublata altius voce, et ad pedum pulsum accommodata.* B.

Ἐκνήψας—ὑπ' αὐτοῦ] Prorsus germana sunt, quæ apud Lucian. in Encom. Dem. [§. 38.] dicit Antipater. Περὶ μὲν γὰρ Χαιρωνείας, οὐδὲ μετὰ τὴν νίκην ἐπαύετο πρὸς ἡμᾶς λέγων (Philippus) "Εἰς ὅσον ἄνθρωπος ἡμᾶς κινδύνου κατέστησε; μὴ γὰρ εἰ παρ' ἐλπίδα—κεκρατήκαμεν, ἀλλ' ἐπὶ μιᾶς γε ταύτης ἡμέρας τὸν περὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνον ἐπέστησέ μοι." Idem.

Διΐκτο δ' ἡ δόξα] Διΐγμαι, διῖξαι, διῖκται, ἀπὸ τοῦ διϊκνοῦμαι, sicut ἀφῖγμαι. Wolf.

Ταῦτα—χρημάτων] Demades actionem δωροδοκίας in Demosthenem invexit, quod 50. talenta a Dario accepisset. Id probare voluit, Alexandro auctore, qui com-

μὲν ἀντιπολιτευόμενοι ῥήτορες, ἐπεμβαίνοντες τῷ Δημοσθένει, κατεσκεύαζον εὐθύνας καὶ γραφὰς ἐπ᾽ αὐτόν· ὁ δὲ δῆμος οὐ μόνον τούτων ἀπέλυεν, ἀλλὰ καὶ τιμῶν διετέλει, καὶ προσκαλούμενος αὖθις ὡς εὔνουν εἰς τὴν πολιτείαν· ὥστε καὶ τῶν ὀστέων ἐκ Χαιρωνείας κομισθέντων, καὶ θαπτομένων, τὸν ἐπὶ τοῖς ἀνδράσιν ἔπαινον εἰπεῖν ἀπέδωκεν, οὐ ταπεινῶς οὐδ᾽ ἀγεννῶς φέρων τὸ συμβεβηκὸς, (ὡς γράφει καὶ τραγῳδεῖ Θεόπομπος) ἀλλὰ τῷ τιμᾷν μάλιστα καὶ κοσμεῖν τὸν σύμβουλον, ἀποδεικνύμενος τὸ μὴ μεταμέλεσθαι τοῖς βεβουλευμένοις. Τὸν μὲν οὖν λόγον εἶπεν ὁ Δημοσθένης, τοῖς δὲ ψηφίσμασιν οὐχ ἑαυτὸν, ἀλλὰ ἐν μέρει τῶν φίλων ἕκαστον ἐπέγραφεν, ἐξοιωνιζόμενος τὸν ἴδιον δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ἕως αὖθις ἀνεθάῤῥησε, Φιλίππου τελευτήσαντος. Ἐτελεύτησε δὲ τῇ περὶ Χαιρώνειαν εὐτυχίᾳ χρόνον οὐ πολὺν ἐπιβιώσας. Καὶ τοῦτο δοκεῖ τῷ τελευταίῳ τῶν ἐπῶν ὁ χρησμὸς ἀποθεσπίσαι,

Κλαίει ὁ νικηθεὶς, ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλεν.—

κβ΄. Ἔγνω μὲν οὖν κρύφα τὴν τοῦ Φιλίππου τελευτὴν ὁ

pertam in Darii computis corruptelam Atheniensibus nuntiavit. Constat e Philostrati Vit. Soph. p. 537. et Scholiaste in Hermogenem. B.

Εὐθύνας καὶ γραφὰς] Rationes ab eo reposcebant, et male, gestæ Reipublicæ accusabant. Ὀλυνθ. α. [γ. §. ιά.] τοὺς δὲ λέγοντας, ἵνα αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐθύναι ῥᾴδιαι γίνωνται. Wolf.

Ὁ δὲ δῆμος — πολιτείαν] Μετὰ ταῦτα συστάντων οἷς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφὰς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτα ἐπαγόντων μοι—ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι —ἀπεψηφίζεσθέ μου, καὶ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε. Dem. περὶ στεφ. c. 74. B.

Ἔπαινον εἰπεῖν ἀπέδωκε] Vid. Dem. περὶ στεφ. c. 88. et Æsch. in Ctesiph. c. 48. Oratio funebris, quæ nunc exstat, suppositilia videtur Dion. Halicarnasseo περὶ τῆς Δημ. δεινότ. c. 23. Idem.

Οὐχ ἑαυτὸν—ἐπέγραφεν] At, si modo inimico ejus Æschini credendum sit, hoc non Demosthenis modestiæ, sed Atheniensium dolori tribuendum est. ὑμεῖς δὲ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ᾽ ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο προσετάττετε. Æsch. in Ctesiph. c. 50. Idem.

Ἐν μέρει] *Vicissim, per vices,* modo hunc modo alium decreti auctorem adscribebat. Wolf.

Ἐξοιωνιζόμενος—τύχην] Mira scilicet fuit apud antiquos fortunæ reverentia, adeoque Dinarchus vel ex fortuna Demosthenis invidiam illi conflat. Μὴ ἀφῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἀφῆτε τὸν ἐπὶ τοῖς τῆς πόλεως — ἀτυχήμασιν ἐπιγεγραμμένον, — μηδὲ τῆς ἀγαθῆς τύχης ἡμᾶς ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀγούσης—τοῦτον δ᾽ ὑμῖν ἀποκτεῖναι παραδούσης, αὐτοὶ τοῖς πᾶσι συμφέρουσιν ἐναντιωθῆτε· ἀλλὰ ΜΕΤΟΙΩΝΙΣΑΣΘΕ τὰς τῆς πόλεως πράξεις εἰς τούτους τοὺς ἡγεμόνας τὰς ἀποτυχίας τρέψαντες. Dinarch. in Demosth. Similiter Æschines in Ctes. c. 49. ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. Οὔτε πόλις γὰρ, οὔτ᾽ ἰδιώτης ἀνὴρ οὐδεὶς, πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε, Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. Vid. Dem. Epist. 4. B.

Ἐτελεύτησε—ἐπιβιώσας] Pugnatum est ad Chæroneam Olymp. 110. 3. obiit Philippus a Pausania interfectus Olymp. 111. 1. Idem.

κβ΄. Ἔγνω—ἀγαθὸν] Οὗτος—πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων τῶν παρὰ Χαριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν, τῶν μὲν θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον, κατεψεύσατο, ὡς οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς· οὓς μεθ᾽ ἡμέραν ἐπιορκῶν νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ διαλέγεσθαι, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν.

Δημοσθένης. Προκαταλαμβάνων δὲ τὸ θαῤῥεῖν ἐπὶ τὰ μέλλοντα τοὺς Ἀθηναίους, προῆλθε φαιδρὸς εἰς τὴν βουλήν, ὡς ὄναρ ἑωρακὼς ἀφ᾽ οὗ τι μέγα προσδοκᾷν Ἀθηναίοις ἀγαθόν· καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ παρῆσαν οἱ τὸν Φιλίππου θάνατον ἀπαγγέλλοντες. Εὐθὺς οὖν ἔθυον εὐαγγέλια, καὶ στεφανοῦν ἐψηφίσαντο Παυσανίαν. Καὶ προῆλθεν ὁ Δημοσθένης ἔχων λαμπρὸν ἱμάτιον ἐστεφανωμένος, ἑβδόμην ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τεθνηκυίας, ὡς Αἰσχίνης φησὶ, λοιδορῶν ἐπὶ τούτῳ, καὶ κατηγορῶν αὐτοῦ μισοτεκνίαν. αὐτὸς ὢν ἀγεννὴς καὶ μαλακὸς, εἰ τὰ πένθη καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς ἡμέρου καὶ φιλοστόργου ψυχῆς ἐποιεῖτο σημεῖα, τὸ δ᾽ ἀλύπως φέρειν ταῦτα καὶ πρᾴως ἀπεδοκίμαζεν. Ἐγὼ δὲ, ὡς μὲν ἐπὶ θανάτῳ βασιλέως ἡμέρως οὕτω καὶ φιλανθρώπως ἐν οἷς ηὐτύχησε χρησαμένου πταίσασιν αὐτοῖς, στεφανηφορεῖν καλῶς εἶχε καὶ θύειν, οὐκ ἂν εἴποιμι· (πρὸς γὰρ τῷ νεμεσητῷ καὶ ἀγεννὲς, ζῶντα μὲν τιμᾷν καὶ ποιεῖσθαι πολίτην, πεσόντος δ᾽ ὑφ᾽ ἑτέρου, μὴ φέρειν τὴν χαρὰν μετρίως, ἀλλ᾽ ἐπισκιρτᾷν τῷ νεκρῷ καὶ παιωνίζειν, ὥσπερ αὐτοὺς ἀνδραγαθήσαντας.) Ὅτι μέντοι τὰς οἰ-

Æsch. in Ctes. 29. Vid. etiam c. 50. et c. 78. IDEM.

Προκαταλαμβάνων δὲ τὸ θαῤῥεῖν ἐπὶ τὰ μέλλοντα τοὺς Ἀθηναίους] Constructio intricatior est: sed hanc sententiam esse reor: Demosthenem *mature voluisse efficere, ut Athenienses bona cum spe res deinceps gerendas susciperent.* Quare legendum censeo, προκαταλαμβάνων τῷ θαῤῥύνειν: et, τηρεῖν τὸ ἀξίωμα: et, τὰ περὶ τὴν χώραν. WOLF.

Προλαμβάνων] F. *præoccupans Athenienses*, iis præveniens in fiducia rerum futurarum. REISK.

Τὸ θαῤῥεῖν] Articulus recte habet. Num autem θαῤῥεῖν quoque recte, an secus, habeat, in dubio relinquam. Si servatur delendum erit ἐπί. nam θαῤῥεῖν τι dicitur, non ἐπί τι, *de aliqua re fidere, securus de ea esse*: et tum existet illa, quam modo Latine expressi, sententia. Sin autem ἐπὶ servandum sit, commutandum fuerit θαῤῥεῖν cum θαῤῥύνειν. *primus omnium Atheniensium esse contendens, qui cives ad futura fata fortes et fidentes redderet, bonaque spe repleret.* IDEM.

Μέγα] Deesse videtur δέοι, aut δέῃ. IDEM.

Ὡς Αἰσχίνης—μισοτεκνίαν] Extat locus pulcherrimus κατὰ Κτησ. c. 29, Ἑβδόμην δ᾽ ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν ἐβουθύτει καὶ παρηνόμει· τὴν μόνην ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσειποῦσαν ἀπολέσας. Καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξετάζω. Ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστὸς, οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων, οὐδέποτε ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους. Photius in sequentibus pro τὰ πένθη legit τὸ ταπεινόν. B.

Ταῦτα] Scil. τὰ πένθη, mortes liberorum luctusque de iis. REISK.

Καλῶς εἶχε καὶ θύειν] Ita est apud duos Codices MSS. ita apud Photium in iis, quæ ex hac vita in Bibliothecam suam retulit, adeo ut mirum videatur impressos tam pertinaciter exhibere καλῶς εἰ δὲ καὶ θύειν. Stephanus ex conjectura emendavit καλὸν ἔτι δὲ καὶ θύειν. B.

Ὅτι μέντοι — ἐπαινῶ] Quoniam sunt qui Plutarchi sententiam nimis severam ducunt, magisque Æschinis humanitatem laudant, quam atrocem (uti putant) Demosthenis asperitatem, liceat apponere de eadem re judicium M. Tullii. Tusc. Quæst. 3. 63. *Ad opinionem magni mali*

κοι τύχας καὶ δάκρυα καὶ ὀδυρμοὺς ἀπολιπὼν ταῖς γυναιξὶν ὁ Δημοσθένης, ἃ τῇ πόλει συμφέρειν ᾤετο, ταῦτ' ἔπραττεν, ἐπαινῶ· καὶ τίθεμαι πολιτικῆς καὶ ἀνδρώδους ψυχῆς, ἀεὶ πρὸς τὸ κοινὸν ἱστάμενον, καὶ τὰ οἰκεῖα πάθη καὶ πράγματα τοῖς δημοσίοις ἐπανέχοντα, τηρεῖν τὸ ἀξίωμα πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ὑποκριτὰς τῶν βασιλικῶν καὶ τυραννικῶν προσώπων· οὓς ὁρῶμεν οὔτε κλαίοντας οὔτε γελῶντας ἐν τοῖς θεάτροις ὡς αὐτοὶ θέλουσιν, ἀλλ' ὡς ὁ ἀγὼν ἀπαιτεῖ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τὸν ἀτυχήσαντα μὴ περιορᾶν ἀπαρηγόρητον ἐν τῷ πάθει κείμενον, ἀλλὰ καὶ λόγοις χρῆσθαι κουφίζουσι, καὶ πρὸς ἡδίω πράγματα τρέπειν τὴν διάνοιαν, (ὥσπερ οἱ τοὺς ὀφθαλμιῶντας ἀπὸ τῶν λαμπρῶν καὶ ἀντιτύπων ἐπὶ τὰ χλωρὰ καὶ μαλακὰ χρώματα τὴν ὄψιν ἀπάγειν κελεύοντες) πό-

cum illa etiam opinio accessit, oportere, rectum esse, ad officium pertinere, ferre illud ægre quod acciderit, tum denique efficitur illa gravis ægritudinis perturbatio. Ex hac opinione sunt illa varia et detestabilia genera lugendi, pædores, lacerationes genarum, pectoris &c. — Sed hæc omnia faciunt opinantes ita fieri oportere: itaque et Æschines in Demosthenem invehitur, quod is septimo die post filiæ mortem hostias immolasset. At quam rhetorice! quam copiose! quas sententias colligit! quæ verba contorquet! ut licere quidvis Rhetori intelligas. Idem.

Πρὸς τὸ κοινὸν ἱστάμενον] Scil. συμφέρον. *discedentem ad illam partem, ubi est resp.* h. e. *decus et salus patriæ, ibique stantem.* Reisk.

Ἱστάμενον] Apud Photium ἐνιστάμενον. B.

Τὰ οἰκεῖα πάθη καὶ πράγματα τοῖς δημοσίοις ἐπανέχοντα] Scilicet πράγμασιν, εὐτυχήμασιν, ἢ κατορθώμασι. Suidas ἐπανέχειν interpretatur ὑψοῦν, addito exemplo Artemidori, οἰκείᾳ συνέσει χρῆσθαι, καὶ μὴ ταῖς βίβλοις ἐπανέχειν, *suapte prudentia uti, et non niti libris.* et Demosthenes in Oratione falsæ legationis: ἐπὶ ταῖς παρ' ὑμῶν ἐπανέχοντες ἐλπίσι, *spe vestri auxilii freti.* hinc sententia est, *privatos casus atque negocia publicis successibus esse quasi fulcienda et sustinenda.* ἐπανέχειν τὰ οἰκεῖα τοῖς δημοσίοις, τουτέστιν, ἐν δευτέρῳ τίθεσθαι, *pluris facere rempublicam, quam suam rem privatam*: non displiceret, si hujus interpretationis auctorem haberem idoneum. Sed nullum Lexicon neque vetustius neque recentius suffragatur. Wolf.

Ἐπανέχοντα] *Rem privatam minoris facere, quam Rempublicam*; quo sensu vocem accipi debere, (quanquam tacentibus Lexicis dubitat Wolfius) suadent verba Plutarchi, alibi hanc ipsam rem tractantis. Αἰσχίνης — μὲν οὖν ῥητορικῶς — ταῦτα διεξῆλθεν, ἀγνοῶν ὅτι διὰ τούτων αὐτὸν ἐπαινεῖ (Demosthenem sc.) τὸ πενθεῖν παρωσάμενον, καὶ τὸ φιλόπατρι ΠΡΟ τῆς τῶν ἀναγκαίων συμπαθείας ἐπιδειξάμενον. Plutarch. παραμυθ. p. 119 C. B.

Ἐπανέχοντα] Idem est, ac si dixisset ἀνέχοντα ἐπὶ τοῖς δημοσίοις. *ob publicos casus, quo iis servire possit, affectiones privatas reprimentem atque compescentem.* Reisk.

Ὥσπερ οἱ — κελεύοντες] Vulgati habent ὥσπερεὶ κελεύοντας, Photius ὥσπερ κελεύοντες, Codices MSS. quorum quidem collationes adhuc prodierunt, ad unum omnes ὥσπερ οἱ κελεύοντες, quod reposui, intelligens ποιοῦσι, aut siquid simile. Certe Articulus (οἱ) eam vim habet et elegantiam, ut nisi maximo sententiæ detrimento abesse non possit. B.

Πόθεν ἂν τις ἐπαγάγοιτο βελτίω παρηγορίαν, ἢ πατρίδος ἀτυχούσης, ἐκ τῶν κοινῶν παθῶν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα σύγκρασιν πορίζόμενος, τοῖς βελτίοσιν ἀφανίζουσαν τὰ χείρω] Hic locus superiorem declarat, ut sententia sit, *privatum luctum publica felicitate levandum, contraque in publicis malis ad privatam prosperitatem respiciendum esse.* Quod Cic. mortua Tullia sibi non dari queritur, his verbis: Non ut tum me a repub. mœstum domus excipiebat, quæ levaret: sic nunc, domo mœrens ad rempublicam confugere possum, ut in ejus

θεν ἄν τις [1] ἀπαγάγοιτο βελτίω παρηγορίαν, ἢ πατρίδος εὐτυχούσης ἐκ τῶν κοινῶν παθῶν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα σύγκρασιν ποριζόμενος, τοῖς βελτίοσιν ἀφανίζουσαν τὰ χείρω; Ταῦτα μὲν οὖν εἰπεῖν προήχθημεν, ὁρῶντες ἐπικλῶντα πολλοὺς καὶ ἀποθηλύνοντα τὸν Αἰσχίνην τῷ λόγῳ τούτῳ πρὸς οἶκτον.

κγ΄. Αἱ δὲ πόλεις, πάλιν τοῦ Δημοσθένους ἀναῤῥιπίζοντος αὐτὰς, συνίσταντο. Καὶ Θηβαῖοι μὲν ἐπέθεντο τῇ φρουρᾷ, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον, ὅπλα τοῦ Δημοσθένους αὐτοῖς παρασκευάσαντος· Ἀθηναῖοι δ᾽ ὡς πολεμήσοντες μετ᾽ αὐτῶν παρεσκευάζοντο· καὶ τὸ βῆμα κατεῖχεν ὁ Δημοσθένης, καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἀσίᾳ στρατηγοὺς τοῦ βασιλέως ἔγραφε, τὸν ἐκεῖθεν ἐπεγείρων πόλεμον Ἀλεξάνδρῳ, παῖδα καὶ Μαργίτην ἀποκαλῶν αὐτόν. Ἐπεὶ μέντοι τὰ περὶ τὴν χώραν θέμενος, παρῆν αὐτὸς μετὰ τῆς δυνάμεως

[1] ἐπαγάγοιτο

bonis acquiescam. Itaque et domo absum et foro: quod nec eum dolorem quem a repub. capio, domus jam consolari potest: nec domesticum respublica. Wolf.

Ἀπαγάγοιτο] Melius tres MSS. ἐπαγάγοιτο. Bryan.

Εὐτυχούσης] Ita legunt duo Codices MSS. et Photius in Bibliotheca, adeoque exulet aliquando a textu ἀτυχούσης, vox perperam illata, tam contra historiæ fidem, quam argumenti seriem. Non enim mortuo Philippo ἠτύχησαν Athenienses, spe recuperandæ libertatis erecti; neque is erat Plutarchus, qui juberet aliquem ad patriæ miserias, tanquam πρὸς ἴδια πράγματα τρέπειν τὴν διάνοιαν. Quæ enim est ista consolatio? Non Plutarchi certe, aut Demosthenis; sed Caligulæ (siqua sit) aut Neronis. Revera adfuit Demostheni ea consolatio, quam M. Tullius sibi queritur deesse. *Non ut tum* (ante mortem Tulliæ sc.) *me a Republica mæstum domus excipiebat, quæ levaret; sic nunc, domo mærens, ad Remp. confugere possum, ut in ejus bonis acquiescam. Ep. Fam.* lib. 4. 6. B.

κγ΄. Τῇ φρουρᾷ] Præsidium Macedonicum designat, a Philippo Thebis impositum. Reisk.

Παῖδα — αὐτὸν] Hujus in Alexandrum contumeliæ testis est simul Æschines et vindex acerbus. Ἐπωνυμίαν δὲ Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐτίθετο· ἀπετόλμα δὲ λέγειν, ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας, ἀγαπᾷν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα, καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα·—θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον, οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνανδρίας. Æsch. in Ctes. c. 50. Phocion quoque super ea re compellavit Demosthenem isto versu Σχέτλιε, τίπτ᾽ ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα; Ipse quoque Alexander, re audita, dixit, "Faxo Demosthenes sub Athenarum mœnibus me virum esse intelligat." Plut. in Phocione p. 749. in Alexandro p. 670. —Margites erat titulus Poematis Homerici, genere Satirico conscripti. Exstant fragmenta quædam.

Τὸν δ᾽ οὔτ᾽ ἄρ᾽ σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν, οὔτ᾽
ἀροτῆρα,
Οὔτ᾽ ἄλλως τι σοφόν· πάσης δ᾽ ἡμάρτανε
τέχνης. — et
Πόλλ᾽ ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ᾽ ἠπίστατο
πάντα.

Hinc vox in proverbium abiit, ut, siquis supra modum fatuus esset, diceretur Margites. B.

Μαργίτην] Helluonem ignavum, de quo scripsisse opusculum Homerus fertur. Wolf.

Τὰ περὶ τὴν χώραν] Id est, Μακεδονίαν. Idem.

Θέμενος] Rebus Macedoniæ compositis. Idem.

Θέμενος] Num θέμενος εὖ? an εὖ potest salva sententia abesse, et sic in usu fuit, ut diceretur θέσθαι pro θέσθαι εὖ? Reisk.

εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐξεκέκοπτο μὲν ἡ θρασύτης τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὁ Δημοσθένης ἀπεσβήκει· Θηβαῖοι δὲ προδοθέντες ὑπ' ἐκείνων ἠγωνίσαντο καθ' [1] αὑτοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἀπέβαλον. Θορύβου δὲ μεγάλου τοὺς Ἀθηναίους περιεστῶτος, ἀπεστάλη μὲν ὁ Δημοσθένης αἱρεθεὶς μεθ' ἑτέρων πρεσβευτὴς πρὸς Ἀλέξανδρον· δείσας δὲ τὴν ὀργὴν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ἀνεχώρησεν ὀπίσω, καὶ τὴν πρεσβείαν ἀφῆκεν. Εὐθὺς δ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐξῄτει πέμπων τῶν δημαγωγῶν δέκα μὲν, ὡς Ἰδομενεὺς καὶ Δοῦρις εἰρήκασιν· ὀκτὼ δ', ὡς οἱ πλεῖστοι καὶ δοκιμώτατοι τῶν συγγραφέων, τούσδε, Δημοσθένη, Πο-

[1] αὐτοὺς

Ὁ Δημοσθένης ἀπεσβήκει] *Extinctus erat*, ab ἀποσβέννυμι, quod a σβέω inusitato tempora mutuatur. σβέω, σβέσω, ἔσβεσα, ἔσβηκα, ἐσβήκειν forma activa est, sed passiva significatio. ἀορ. β. ἀπέσβην, παρὰ τὸ σβῆμι. Wolf.

Καθ' αὑτοὺς] Soli, suis duntaxat copiis. Idem.

Θορύβου — περιεστῶτος] Thebæ dirutæ sunt Olymp. 111. 2. Quanto ea res horrore perculit Athenienses, refert Arrianus lib. 1. Ἀθηναῖοι δὲ, μυστηρίων τῶν μεγάλων ἀγομένων, ὡς ἧκον τινὲς τῶν Θηβαίων ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου, τὰ μὲν μυστήρια ἐκπλαγέντες ἐξέλιπον, ἐκ δὲ τῶν ἀγρῶν ἐσκευαγώγουν εἰς τὴν πόλιν &c. B.

Ἀπεστάλη μὲν ὁ Δημοσθένης αἱρεθεὶς] Vulgati omnes exhibent, ἀπεστάλη μὲν ὁ Δημοσθένης· αἱρεθεὶς δέ. Istud δὲ quam supervacuum sit, quis non videt? Delevi ergo secutus MS. Bodl. et ineptam post vocem Δημοσθένης distinctionem tollens, veram, nisi fallor, lectionem exhibui. Idem.

Πρεσβευτὴς] Duæ erant Atheniensium ad Alexandrum legationes (uti constat ex Justin. l. 11. et Diodor. l. 17.) quas Plutarchus non distinguit. Ad primam, quæ ante direptionem Thebarum accidit, designatus est Demosthenes, testibus Diodoro et Æschine. Idem.

Δείσας — ἀφῆκεν] Vide eundem Diodorum et Æsch. in Ctes. 50. Idem.

Ἐζήτει πέμπων] Lego (quanquam reclamantibus quatuor codicibus) sine ulla dubitatione ἐξῄτει, ab ἐξαιτέω, et sic Lapus vertit, *misit ad cives deposcendos, per legatos dedi sibi postulavit decem principes cives.* ζητεῖν verbum hic minus esset significans. et ζ et ξ, item η μονόφθογγος, et η δίφθογγος sæpe permutantur. Mox, πρεσβεύσειν pro πρεσβεύειν eodem modo ειν pro σειν positum. Wolf.

Ἐξῄτει] Loco τοῦ ΕΖΗΤΕΙ reposui e MS. Bodl. vocem ad Alexandri majestatem magis accommodatam; maxime cum videam Plutarchum in Phocione eandem rem narrare his verbis: ΕΞΗΤΕΙΤΟ τοὺς περὶ Δημοσθένην &c. p. 749 C. et paulo post: κἂν Νικοκλέα ΕΞΑΙΤῌ, διδόναι κελεύσειν. Ut obiter notem, simili modo bis corrigendus est Arrianus lib. 1. qui quidem ipse paucis versibus interpositis habet Χαρίδημον μόνον τῶν ΕΞΑΙΤΗΘΕΝΤΩΝ, &c. B.

Δέκα — εἰρήκασιν] Arrianus Demonis et Callisthenis non meminit; sed eorum loco Hyperidem numerat, Charetem etiam et Diotimum, qui, sicut Charidemus, στρατηγοὶ magis erant, quam δημαγωγοὶ, adeoque de his intelligendus est Justinus, l. 11. 4. *Ita—bellum remisit, ut oratores et duces, quorum fiducia toties rebellent, sibi dedantur.—Eo res reducta est, ut retentis oratoribus, duces in exilium agerentur.* — B.

Ὡς οἱ πλεῖστοι] *Ut plerique iidemque probatissimi scriptores tradunt, hos octo.* Wolf.

Τούσδε, Δημοσθένη &c.] Hi nempe maxime, referente Arriano lib. 1. Athenienses in Macedonas concitare sueti sunt. Post Demosthenem, cæterorum facile princeps erat Lycurgus, quippe non modo orator eloquentissimus, sed vir sanctus, integer, vitiisque et corruptelis immunis, quibus cæteri tenebantur. Stratocles, eo mortuo, decrevit imaginem ejus in foro statuendam, et liberis ejus victum in Prytaneo præbendum. Exstat unica ejus oratio contra Leocratem pulcherrima. — Demon (apud vulgatos vitiose Δάμων, sequor MS. Bodl.) erat Demosthenis sororis filius, frater Democharis, secundum Athenæum, lib. 13.— Charidemus solus (secundum Arrianum)

λύευκτον, Ἐφιάλτην, Λυκοῦργον, [1]Μυροκλέα, Δήμωνα, Καλλισθένη, Χαρίδημον. Ὅτε καὶ τὸν περὶ τῶν προβάτων λόγον ὁ Δημοσθένης, ὡς τοῖς λύκοις τοὺς κύνας ἐξέδωκε, διηγησάμενος, αὐτὸν μὲν εἴκασε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κυσὶν ὑπὲρ τοῦ δήμου μαχομένοις, Ἀλέξανδρον δὲ τὸν Μακεδόνα μονόλυκον προσηγόρευσεν. "Ἔτι δ' ὡς" (ἔφη) "τοὺς ἐμπόρους ὁρῶμεν, ὅταν ἐν τρυβλίῳ δεῖγμα περιφέρωσι, δι' ὀλίγων πυρῶν τοὺς πολλοὺς πιπράσκοντας, οὕτως ἐν ἡμῖν λανθάνετε πάντας [2]αὐτοὺς συνεκδιδόντες." Ταῦτα μὲν οὖν Ἀριστόβουλος ὁ Κασανδρεὺς ἱστόρηκε. Βουλευομένων δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ διαπορούντων, ὁ Δημάδης λαβὼν πέντε τάλαντα παρὰ τῶν ἀνδρῶν, ὡμολόγησε πρεσβεύσειν καὶ δεήσεσθαι τοῦ βασιλέως ὑπὲρ αὐτῶν· εἴτε τῇ φιλίᾳ πιστεύων, εἴτε προσδοκῶν μεστὸν εὑρήσειν, ὥσπερ λέοντα, φόνου κεκορεσμένον. Ἔπεισε δ' οὖν καὶ παρῃτήσατο τοὺς ἄνδρας ὁ Δημάδης, καὶ διήλλαξεν αὐτῷ τὴν πόλιν.

[1] Μοιροκλέα, Δάμωνα,

[2] αὑτοὺς

Alexandro instante exulavit. Transfugiens ergo ad Darium, cum regibus uti nesciret, sed eum libere nimis et cum παῤῥησίᾳ Democratica de belli apparatu moneret, a Dario capite truncatus licentiæ pœnas dedit. Q. Curt. 3. 5. — Ephialtes, missus ad Darium legatus, magnam vim auri ab eo accepit, quam oratoribus et Demostheni nominatim tribueret, quo magis bellum Philippo inferendum suaderent. Cave confundas eum cum altero Ephialte, §. ιδ'. Hic (Olymp. 111. 3.) eruptione ex Halicarnasso urbe in Macedonas facta, fortissime dimicans periit. Dioder. 17. B.

Ὡς τοῖς] Prius ὃς τοῖς, nullo sensu. Ed. Florentina et tres Codices MSS. habent ὡς. Du Soul mavult ἃ τοῖς, nimis elegans et curiosus, ut mihi videtur, in scriptore non nimis eleganti. B.

Μονόλυκον] Ἀντὶ τοῦ μονάρχην, βασιλέα, ἢ τύραννον. Lupum ob sævitiam. μονόλυκον quod solus rerum potiretur. Wolf.

Μονόλυκος] Alias vocantur μονοπεῖραι et μονιοὶ, genus luporum sævissimum et immansuetum, qui non, ut cæteri, turmatim, sed seorsim prædam venantur. Ἀνθρωποφαγοῦσι μᾶλλον αἱ ΜΟΝΟΠΕΙΡΑΙ τῶν λύκων: Aristot. Hist. Anim. l. 8. c. 5. Exstat vox μονόλυκος apud Arati Phæn. v. 1124.

Καὶ λύκος, ὁππότε μακρὰ ΜΟΝΟΛΥΚΟΣ ὠρύηται.

Ubi Theon Scholiastes ita explicat, λύκοι κατὰ ΜΟΝΑΣ γενόμενοι. Vitam eorum solitariam memorat Lucian. in Epist. Saturni. οὐ δὲ ἡδὺ μόνον ἐμπίμπλασθαι, ὥσπερ τοὺς λέοντάς φασι, καὶ τοὺς ΜΟΝΙΟΥΣ τῶν λύκων. Et in Timone. ΜΟΝΗΡΗΣ δὲ ἡ δίαιτα, καθάπερ τοῖς λύκοις. Plura vide apud Bocharti Hieroz. l. 3. c. 10. Hæc, credo, contra Ælianum sufficient, quo auctore, ὁ τέλειος καὶ μέγιστος λύκος καλοῖτ' ἂν ΜΟΝΟΛΥΚΟΣ. Hist. Anim. l. 7. c. 47. — Immanem hominis ambitionem, qui nec æqualem potentiæ, neque participem gloriæ ferre potuit, depingere voluit Demosthenes. B.

Ἀριστόβουλος] Aristobulus, quem se plurimum sequi fatetur Arrianus, comes erat Alexandri, cujus res gestas descripsit. Ei mandavit Alexander, ut Cyri sepulcrum instauraret. Historiam tamen ejus non æque placuisse regi constat, siquidem cum legeret prælii cum Poro commissi narrationem, indignabundus librum misit in profluentem. Idem.

Παρὰ τῶν ἀνδρῶν] Decem aut octo illos oratores intellige, non populum Atheniensem. Wolf.

Καὶ παρῃτήσατο τοὺς ἄνδρας] *In gratiam posuit viros, et urbem eorum reconciliavit.* Lapus rectius legisse videtur αὐτῷ, scilicet Ἀλεξάνδρῳ, *ipsi*. Idem.

Αὐτῷ] Ita Codex MS. prius αὐτῶν. B.

κδʹ. Ἀπελθόντος δ᾽ Ἀλεξάνδρου, μεγάλοι μὲν ἦσαν οὗτοι, ταπεινὰ δ᾽ ἔπραττεν ὁ Δημοσθένης. Κινουμένῳ δὲ Ἄγιδι τῷ Σπαρτιάτῃ βραχέα συνεκινήθη πάλιν, εἶτ᾽ ἔπτηξε, τῶν μὲν Ἀθηναίων οὐ συνεξαναστάντων, τοῦ δ᾽ Ἄγιδος πεσόντος καὶ τῶν Λακεδαιμονίων συντριβέντων. Εἰσήχθη δὲ τότε καὶ ἡ περὶ τοῦ στεφάνου γραφὴ κατὰ Κτησιφῶντος, γραφεῖσα μὲν ἐπὶ Χαιρώνδου ἄρχοντος, μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν, κριθεῖσα δ᾽ ὕστερον ἔτεσι δέκα ἐπ᾽ Ἀριστοφῶντος, γενομένη δὲ, ὡς οὐδεμία τῶν δημοσίων, περιβόητος, διά τε τὴν δόξαν τῶν λεγόντων, καὶ τὴν τῶν δικαζόντων εὐγένειαν· οἳ τοῖς ἐλαύνουσι τὸν Δημοσθένη, τότε πλεῖστον δυναμένοις καὶ μακεδονίζουσιν, οὐ προήκαντο τὴν κατ᾽ αὐτοῦ ψῆφον, ἀλλ᾽ οὕτω λαμπρῶς ἀπέλυσαν, ὥστε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων Αἰσχίνην μὴ μεταλαβεῖν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως ᾤχετ᾽ ἀπιὼν, καὶ περὶ Ῥόδον καὶ Ἰωνίαν σοφιστεύων κατεβίωσε.

κέ. Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ Ἅρπαλος ἧκεν ἐξ Ἀσίας εἰς τὰς

κδʹ. Μεγάλοι μὲν ἦσαν οὗτοι] Scilicet, οἵ τ᾽ Ἀλεξάνδρου φρονοῦντες, καὶ μακεδονίζοντες. Wolf.

Οὗτοι] Quinam hi sunt? Demades nimirum, de quo in continente fuit expositum? Qui autem porro? Nil de quoquam alio est commemoratum. Paret, Atheniensium eos designari, qui Macedonibus studerent. Verum οὗτοι offendit, sic projectum. Reisk.

Κινουμένῳ δὲ Ἄγιδι] Agis rex Lacedæmonius fortissime dimicans ab Antipatro victus est, Alexandro in Persia agente, Olymp. 112. 3. Vide Diodor. l. 17. et Q. Curtium 6. 1. B.

Γραφεῖσα—Ἀριστοφῶντος] Inter Chærondam et Aristophontem Archontes octo tantum anni intercesserunt secundum Diodorum, quod notat Palmerius. Adeoque Plutarchi, qui decem numerat, calculum improbarem, utpote auctoris in temporum rationibus non nimis diligentis, nisi M. Tullius de opt. gen. dicendi diserte diceret, *Hanc mulctam Æschines a Ctesiphonte petiit quadriennio ante Philippi Macedonis mortem*. Obiisse Philippum anno Olymp. 111. 1. omnes consentiunt: sexennio post, Olymp. 112. 3. Archon erat Aristophon (quamvis Dion. Halicarn. nescio quos secutus octo annos a Philippi interitu ad eum numerat) adeo ut, sive M. Tullium sequaris, constet per decennium causam hæsisse; sive Dionysium, capto a Chæronda supputandi initio, idem numerus conficitur.—Hoc interea certissimum est ex ipsius Æschinis verbis in Ctes. 52. Agide recens debellato factum esse judicium, quod in eundem Aristophontem, auctore Diodoro, cadit.—Locus Dionysii corruptus esse videtur. B.

Ἐπὶ Χαιρώνδου] Fortasse, Χαιρωνίδου. Χαιρώνδας, ut Ἐπαμινώνδας, nescio quid Doricum potius quam Atticum sonare videtur. In vita Isocratis ἐτελεύτα ἐπὶ Χαιρωνίδου ἄρχοντος. Quod nomen alii codices non per αι sed per ε scribunt, ut et Χαιρώνειαν: ut proclivis est oscitantiæ lapsus. Wolf.

Μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν] Id est, ὀλίγῳ πρὸ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης. Idem.

Ὡς οὐδεμία τῶν δημοσίων] Fuerunt enim judicia, vel δημόσια vel ἰδιωτικά. Idem.

Τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων] Id quod ignominiosum erat accusatori. sicut ipse Demosthenes in Orat. περὶ στεφάνου, his verbis significat. σοὶ δὲ συκοφάντῃ μὲν εἶναι δοκεῖν ὑπάρχει· κινδυνεύεις δὲ εἴτε δεῖ ἔτι σε τοῦτο ποιεῖν, εἴτε ἤδη πεπαῦσθαι μὴ μεταλαβόντα τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. ordinalia usque ad 20. non acuuntur. πέμπτος *quintus*, παρὰ τὰ πέντε· πεμπτὸς, παρὰ τὸ πέπεμπται. unde μετάπεμπτος *accercitus*. Idem.

κέ. Μετ᾽ οὐ πολὺ] Olymp. 113. 2. vide

Ἀθήνας, ἀποδρὰς Ἀλέξανδρον, [1] αὐτῷ τε τὰ πράγματα συνειδὼς πονηρὰ δι' ἀσωτίαν, κἀκεῖνον ἤδη χαλεπὸν ὄντα τοῖς φίλοις δεδοικώς. Καταφυγόντος δὲ πρὸς τὸν δῆμον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν χρημάτων καὶ τῶν νεῶν αὐτὸν παραδιδόντος, οἱ μὲν ἄλλοι ῥήτορες εὐθὺς ἐποφθαλμιάσαντες πρὸς τὸν πλοῦτον, ἐβοήθουν, καὶ συνέπειθον τοὺς Ἀθηναίους δέχεσθαι καὶ σώζειν τὸν ἱκέτην. Ὁ δὲ Δημοσθένης πρῶτον μὲν ἀπελαύνειν συνεβούλευε τὸν Ἅρπαλον, καὶ φυλάττεσθαι μὴ τὴν πόλιν ἐμβάλωσιν εἰς πόλεμον, ἐξ οὐκ ἀναγκαίας καὶ ἀδίκου προφάσεως. Ἡμέραις δ' ὀλίγαις ὕστερον ἐξεταζομένων τῶν χρημάτων, ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἅρπαλος ἡσθέντα βασιλικῇ κύλικι, καὶ καταμανθάνοντα τὴν τορείαν καὶ τὸ εἶδος, ἐκέλευε διαβαστάσαντα, τὴν ὁλκὴν τοῦ χρυσίου σκέψασθαι. Θαυμάσαντος δὲ τοῦ Δημοσθένους τὸ βάρος, καὶ πυθομένου πόσον ἄγει, μειδιάσας ὁ Ἅρπαλος, "Ἄξει σοι" (φησὶν) "εἴκοσι τάλαντα·" καὶ γενομένης τάχιστα τῆς νυκτὸς, ἔπεμψεν αὐτῷ τὴν κύλικα, μετὰ τῶν εἴκοσι ταλάντων. Ἦν δ' ἄρα δεινὸς ὁ Ἅρπαλος ἐρωτικοῦ πρὸς χρυσίον ἀνδρὸς [2] ὄψει, καὶ διαχύσει καὶ βολαῖς ὀμμάτων ἀνευρεῖν ἦθος. Οὐ γὰρ ἀντέσχεν ὁ Δημοσθένης, ἀλλὰ πληγεὶς ὑπὸ τῆς δωροδοκίας, ὥσπερ παραδεδεγμένος φρουρὰν, προσκεχωρήκει τῷ Ἁρπάλῳ. Καὶ μεθ' ἡμέραν εὖ καὶ καλῶς ἐρίοις καὶ ταινίαις κατὰ τοῦ τραχήλου [3] κατελιξάμενος, εἰς τὴν ἐκκλησίαν προῆλθε· καὶ κελευόντων ἀνίστασθαι καὶ

[1] αὐτῷ [2] * ὄψεως διαχύσει [3] * καθελιξάμενος

Diodorum l. 17. B.

Δι' ἀσωτίαν] De Harpali luxuriis multa vide apud Athenæum lib. 13. Diodor. 17. et Plut. in Phocione. Idem.

Ἀπελαύνειν συνεβούλευε] Hoc plenius testatur Plutarchus περὶ δυσωπίας p. 531. A. τῶν Ἀθηναίων ὡρμημένων Ἁρπάλῳ βοηθεῖν, καὶ κορυσσαμένων ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐξαίφνης ἐπεφάνη Φιλόξενος, ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ πραγμάτων Ἀλεξάνδρου στρατηγός. Ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ δήμου καὶ σιωπῶντος διὰ τὸν φόβον, ὁ Δημοσθένης, Τί ποιήσουσιν, ἔφη, τὸν ἥλιον ἰδόντες, οἱ μὴ δυνάμενοι πρὸς τὸν λύχνον ἀντιβλέπειν; Et hoc suum consilium appellat Demosthenes, testem et argumentum innocentiæ suæ. Epist. 2. p. 1470. ed. Reisk. τῶν γραφέντων περὶ Ἁρπάλου μόνα τὰ ἐμοὶ πεπραγμένα ἀνέγκλητον πεποίηκε τὴν πόλιν. Ipsius decreti, quod tulit Demosthenes, sensum nobis exhibet Dinarchus. Ἔγραψεν αὐτὸς ἐν τῷ δήμῳ Δημοσθένης, ὡς δηλονότι δικαίου τοῦ πράγματος ὄντος, φυλάττειν Ἀλεξάνδρῳ τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀφικόμενα μετὰ Ἁρπάλου χρήματα.— κατὰ Δημ. Ed. H. Steph. p. 101. B.

Κύλικι βασιλικῇ] Alii βαρβαρικῇ. Wolf.

Τὴν τορείαν καὶ τὸ εἶδος] *Cælaturam et formam.* οὕτω γέρων ἀλώπηξ δωροδοκεῖταί τε καὶ ἁλίσκεται πάγῃ. Idem.

Ὄψει] Prius ὄψιν. Vocem hanc reponendam e duobus MSS. monuit Bryanus. B.

Καὶ μεθ' ἡμέραν] Ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, alias *interdiu*, ut νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν *noctu atque interdiu*, interdum pro *postridie*, ἐλλειπτικῶς, μετ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ὑστεραίᾳ, si Lexicis credimus. Wolf.

Κατὰ τοῦ τραχήλου κατελιξάμενος] *Involutus*, vel subintelligitur, ἑαυτὸν, ab ἑλίσσω. Idem.

λέγειν, διένευεν ὡς ἀποκεκομμένης αὐτῷ τῆς φωνῆς. Οἱ δ' εὐφυεῖς χλευάζοντες, "οὐχ ὑπὸ συνάγχης" ἔφραζον, "ἀλλ' [1]ἀπ' ἀργυράγχης εἰλῆφθαι νύκτωρ τὸν δημαγωγόν." Ὕστερον δὲ τοῦ δήμου παντὸς αἰσθομένου τὴν δωροδοκίαν, καὶ βουλόμενον ἀπολογεῖσθαι καὶ πείθειν οὐκ ἐῶντος, ἀλλὰ χαλεπαίνοντος καὶ θορυβοῦντος, ἀναστάς τις ἔσκωψεν, εἰπὼν, "Οὐκ ἀκούσεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ τὴν κύλικα ἔχοντος;" Τότε μὲν οὖν ἀπέπεμψαν ἐκ τῆς πόλεως τὸν Ἅρπαλον· δεδιότες δὲ μὴ λόγον ἀπαιτῶνται χρημάτων, ὧν διηρπάκεσαν οἱ ῥήτορες, ζήτησιν ἐποιοῦντο νεανικὴν, καὶ τὰς οἰκίας ἐπιόντες ἠρεύνων, πλὴν τῆς Καλλικλέους τοῦ Ἀῤῥενίδου. Μόνην γὰρ τὴν τούτου νεωστὶ γεγαμηκότος οὐκ εἴασαν ἐλεγχθῆναι, νύμφης ἔνδον οὔσης, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος.

κϛ'. Ὁ δὲ Δημοσθένης ὁμόσε χωρῶν, εἰσήνεγκε ψήφισμα, τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἐξετάσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ τοὺς ἐκείνῃ δόξαντας ἀδικεῖν δοῦναι δίκην. ἐν δὲ πρώτοις αὐτοῦ τῆς βουλῆς ἐκείνου καταψηφισαμένης, εἰσῆλθε μὲν

[1] ὑπ'

Οὐχ ὑπὸ συνάγχης] Critolaus apud Gellium Noct. Att. 11. 9. fabulam hanc de legatis Milesiis, non de Harpalo narrat. Dictum hoc de ἀργυράγχῃ Julius Pollux l. 7. c. 24. tribuit Demadi; quod minus verisimile est: siquidem ipse Demades auri ab Harpalo accepti condemnatus est, teste Dinarcho in Aristog. B.

Βουλόμενον] Vulg. βουλομένου. Hoc reposui e duobus MSS. monente Du Soul. Idem.

Καὶ πείθειν οὐκ ἐῶντος] Conatum hic, non effectum significat, τὸ πείθειν, ut saepe alias. οὐ τοίνυν ἀεὶ πειθὼ, τύραννος τῶν φρενῶν, ἀλλ' ἔστ' εἰς ἀκοὰς τυραννικὰς ἐμπεσοῦσα, ἢ προαπηχθημένη διὰ πονηρίαν ἢ ὑποψίαν φιλαπεχθήμονα. Hervagiana editio omisit haec: πείθειν οὐκ ἐῶντος, ἀλλὰ καὶ ἀγανακτοῦντος καὶ θορυβοῦντος, ἀναστὰς, &c. Wolf.

Οὐκ ἀκούσεσθε—ἔχοντος] Ante haec verba inserit Codex MS. ἐν γὰρ τοῖς συμποσίοις τὴν κύλικα ἔχοντες ᾖδον τὰ λεγόμενα σκόλια, quod ut concedam esse glossema, hujus tamen dicti acumen optime explicare persuasum habeo. Σκόλια quippe erant carmina convivalia, quorum exempla vide apud Athenaeum l. 15. Alii ita accipiunt, "Nonne audietis Pincernam regium?" quod scilicet ἡ κύλιξ supra p. cclxxiii. v. 12. dicitur βασιλικὴ, cujus tamen locum non uno in Codice obtinet βαρβαρικὴ. B.

Καλλικλέους] Fœnerator erat. Vide Plut. in Phocione. Du Soul.

Νύμφης ἔνδον οὔσης] Vide verecundiam Atheniensium, et Ulpianus libro secundo Pandectarum: In jus, inquit, vocari non debet, qui uxorem ducit. Wolf.

κϛ' Ὁμόσε χωρῶν] *Prope accedens, rem strenue sucipiens*, ut scilicet illam suspicionem a se emoliretur. Ita sorex suo indicio perit. Idem.

Εἰσήνεγκε—δίκην] Auctor est Dinarchus κατὰ Δημοσθ.—Μόνος σὺ τῶν πώποτε ἀποπεφασμένων ἠξίωσας ἑκὼν σεαυτῷ τούτους κριτὰς καὶ ζητητὰς γενέσθαι, καὶ ἔγραψας κατὰ σαυτοῦ τὸ ψήφισμα, καὶ τὸν δῆμον ἐποιήσω μάρτυρα τῶν ὡμολογημένων, ὁρισάμενος σεαυτῷ ζημίαν εἶναι θάνατον, ἐὰν ἀποφήνῃ ἡ βουλὴ τῶν χρημάτων εἰληφότα τι τῶν εἰς τὴν χώραν ὑπὸ Ἁρπάλου κομισθέντων. Ed. H. Steph. p. 98. B.

Καταψηφισαμένης] Lucianus in Encom. Demosth. totum hoc de Harpalo crimen pro falso habet, et Hyperidem perfidiae in Demosthenem accusat, condemnationis ejus ministrum. Sed nisi omnem historiae fidem deregemus, nisi senatum etiam Areopagiticum conjurationis in Demosthenem socios fuisse insimulemus, (quod quis dixerit?) fatendum est eum jure

εἰς τὸ δικαστήριον, ὄφλων δὲ πεντήκοντα ταλάντων δίκην, καὶ παραδοθεὶς εἰς τὸ δεσμωτήριον, αἰσχύνῃ τῆς αἰτίας, [1] φασὶ, καὶ δι' ἀσθένειαν τοῦ σώματος, οὐ δυναμένου φέρειν τὸν εἱργμὸν, [2] ἀπέδρα, τοὺς μὲν [3] λαθὼν, τῶν δὲ λαθεῖν ἐξουσίαν δόντων. Λέγεται γοῦν, ὡς οὐ μακρὰν τοῦ ἄστεος φεύγων αἴσθοιτό τινας τῶν διαφόρων αὐτῷ πολιτῶν ἐπιδιώκοντας, καὶ βούλοιτο μὲν αὑτὸν ἀποκρύπτειν. Ὡς δ' ἐκεῖνοι φθεγξάμενοι τοὔνομα, καὶ προσελθόντες ἐγγὺς, ἐδέοντο λαβεῖν ἐφόδια παρ' αὐτῶν, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο κομίζοντες ἀργύριον οἴκοθεν, καὶ τούτου χάριν ἐπιδιώξαντες [4] αὐτὸν, ἅμα δὲ θαῤῥεῖν παρεκάλουν, καὶ μὴ φέρειν ἀνιαρῶς τὸ συμβεβηκός· ἔτι μᾶλλον ἀνακλαύσασθαι τὸν Δημοσθένη, καὶ εἰπεῖν, "Πῶς δ' οὐ μέλλω φέρειν βαρέως, ἀπολιπὼν πόλιν ἐχθροὺς τοιούτους ἔχουσαν, οἵους ἐν ἑτέρᾳ φίλους εὑρεῖν οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν;" Ἤνεγκε δὲ τὴν φυγὴν μαλακῶς, ἐν Αἰγίνῃ καὶ Τροιζῆνι καθεζόμενος τὰ πολλὰ, καὶ

[1] * φησὶ [2] ἀποδρᾶναι [3] λαθόντα [4] [αὐτῷ]

pœnas dedisse. Libet tamen apponere, quod ad eum crimine liberandum protulit Pausanias. Valeat, quantum valere potest. Harpalo mortuo, τῶν χρημάτων (Harpalicorum) διοικητὴν, φυγόντα ἐς Ῥόδον, Φιλόξενος Μακεδὼν συνέλαβεν.—τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἔχων ἤλεγχεν, ἐς ὃ πάντα ἐπύθετο, ὅσοι τῶν Ἁρπάλου τι ἔτυχον εἰληφότες. Μαθὼν δὲ, ἐς Ἀθήνας γράμματα ἐπέστελλεν—τοὺς λαβόντας παρὰ Ἁρπάλου καταριθμῶν—οὐδὲ ἐμνημόνευσεν ἀρχὴν Δημοσθένους, Ἀλεξάνδρῳ τε ἐς τὰ μάλιστα ἀπηχθανομένου, καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ προσκρούσας. Pausan. Corinth. p. 148. Idem.

Εἰσῆλθε μὲν εἰς τὸ δικαστήριον] *Se judicio stitit.* Lapus videtur legisse δεσμωτήριον, sed perperam. Verum paulo post legendum, καὶ παραδοθεὶς εἰς τὸ δεσμωτήριον. Wolf.

Αἰσχύνῃ—ἀσθένειαν] Οὐ γὰρ ἀπεγνωκὼς ὑμᾶς, οὐδ' ἑτέρωσε βλέπων οὐδαμοῦ μετέστην· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὔνειδος τῆς εἱρκτῆς χαλεπῶς τῷ λογισμῷ φέρων· εἶτα διὰ τὴν ἡλικίαν οὐκ ἂν οἷός τ' ὢν τῷ σώματι τὴν κακοπάθειαν ὑπενεγκεῖν. Demosth. Ep. 2. p. 1471. ed. Reisk. B.

Φησὶ] De meo dedi, pro vulgari φασί. *Demosthenes ipse ait, in epistolis nempe, se aufugisse e custodia, quod impar esset contumeliæ carcerisque molestiis ferendis.* Reisk.

Ἐπ' αὐτὸ τοῦτο κομίζοντες] Referri potest ad ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐκόμιζον. Sed malim, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κομιζόντων. Wolf.

Αὐτὸν] Ita in duobus MSS. Vulg. αὐτῷ. B.

Αὐτῷ] Uncis inclusi, ut quo facile careatur. Nam ut constructionem verbi ἐπιδιώκειν cum dativo damnem, induci nequeo, quæ sic possit defendi, ut dicatur idem valere, atque διώκειν ἐπί τινι, celerem cursum, sive semet, sive equum, incitare, quo aliquem fugientem consequaris. Reisk.

Πῶς δ' οὐ μέλλω] Aliter hæc exstant apud Photii Biblioth. 265. uti notavit Dacierius. Ille refert Æschini in exilium abeunti Demosthenem integrum talentum dono dedisse, et simul monuisse, ut calamitatem æquo animo ferret, Æschinem vero in has voces prorupisse, καὶ πῶς ἂν δυναίμην, τοιαύτης ἀποστερούμενος πόλεως, ἐν ᾗ καὶ τοὺς δοκοῦντας ἐχθροὺς εἶναι τῶν ἀλλαχόθι φίλων χρηστότητι καὶ καλοκαγαθίᾳ εὑρεῖν ἐστὶ διαφέροντας; Non præteriit hanc Demosthenis humanitatem Scriptor Vit. 10. Rhet. p. 845. Et exstat Severi Alexand. Ethopœia cujus argumentum est, τίνας ἂν εἴποι λόγους Αἰσχίνης, Δημοσθένους διδόντος αὐτῷ ἐφόδιον. Ctesiphontis certe erga se officia, et liberalem in calamitate inimici misericordiam ipse laudat Æschines Ep. 2. p. 206. B.

Τροιζῆνι] Urbs in litore Argolico maritima, ex adverso Athenarum trans sinum Saronicum sita. Huc Athenienses, cum

πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἀποβλέπων δεδακρυμένος, ὥστε φωνὰς οὐκ εὐγνώμονας οὐδ' ὁμολογούσας τοῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ νεανιεύμασιν ἀπομνημονεύεσθαι. Λέγεται γὰρ, ἐκ τοῦ ἄστεος ἀπαλλαττόμενος, καὶ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀνατείνας τὰς χεῖρας, εἰπεῖν, "Ὦ δέσποινα πολιὰς, τί [1] δὲ τρισὶ τοῖς χαλεπωτάτοις χαίρεις θηρίοις, γλαυκὶ καὶ δράκοντι καὶ δήμῳ;" Τοὺς δὲ προσιόντας αὐτῷ καὶ συνδιατρίβοντας νεανίσκους ἀπέτρεπε τῆς πολιτείας, λέγων, "ὡς εἰ δυοῖν προκειμένων ὁδῶν ἀπ' ἀρχῆς, [2] τῆς ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν, τῆς δ' ἄντικρυς εἰς τὸν ὄλεθρον, ἐτύγχανε δὲ προειδὼς τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν κακὰ, φόβους, καὶ φθόνους, καὶ διαβολὰς, καὶ ἀγῶνας, ἐπὶ ταύτην ἂν ὁρμῆσαι τὴν εὐθὺ τοῦ θανάτου τείνουσαν."

κζ'. Ἀλλὰ γὰρ, ἔτι φεύγοντος αὐτοῦ τὴν εἰρημένην φυγὴν, Ἀλέξανδρος μὲν ἐτελεύτησε, τὰ δ' Ἑλληνικὰ συνίσταντο πάλιν, [3] Λεωσθένους ἀνδραγαθοῦντος, καὶ περιτειχίζοντος Ἀντίπατρον ἐν Λαμίᾳ πολιορκούμενον. Πυθέας μὲν οὖν ὁ ῥήτωρ καὶ Καλλιμέδων ὁ Κάραβος, ἐξ Ἀθηνῶν φεύγοντες, Ἀντιπάτρῳ προσεγένοντο, καὶ μετὰ τῶν ἐκείνου φίλων καὶ πρέσβεων περιϊόντες οὐκ εἴων ἀφίστασθαι τοὺς Ἕλληνας,

[1] δὴ [2] τῆς μὲν ἐπὶ [3] Λεοσθένους

Xerxes Græciam invaderet, uxores liberosque suos miserunt. — vide Demosth. Ep. 2. ubi se partem exilii in Calauria egisse dicit. B.

Φωνὰς οὐκ εὐγνώμονας] Εὐγνωμοσύνην, Suidas εὔνοιαν καὶ γνησιότητα interpretatur. Varinus etiam εὐχαριστίαν. voces igitur edidit, vel malevolas, vel ingratas adversus patriam, vel se parum dignas. Pausanias in Atticis de Calauria, et Demosthenis interitu loquens, Δημοσθένει μὲν, inquit, ἡ πρὸς Ἀθηναίους ἄγαν εὔνοια ἐς τοῦτ' ἐχώρησεν. εὖ δὲ μοὶ λελέχθαι δοκεῖ, ἄνδρα ἀφειδῶς ἐσπεσόντα ἐς πολιτείαν, καὶ πιστὰ ἡγησάμενον τὰ τοῦ δήμου, μήποτε καλῶς τελευτῆσαι. Wolf.

Πολιὰς] Quæ alioqui πολιοῦχος Ἀθηνᾶ, *Minerva præses urbis* dicitur. Idem.

Γλαυκὶ καὶ δράκοντι καὶ δήμῳ] Minerva præses ac patrona Athenarum fuit: Athenis autem δημοκρατία erat, quæ et δῆμος sæpe dicitur. Phocylides: λαῷ μὴ πίστευε· πολύτροπός ἐστιν ὅμιλος. Draco autem et noctua Minervæ sacri erant, eique appingebantur. Idem.

κζ'. Ἀλέξανδρος—ἐτελεύτησε] Decessit Alexander Olymp. 114. 1. Archonte Hegesia annos 32. menses 8. natus. — Aristobulus apud Arrian. lib. 7. B.

Λεωσθένους] Hunc ducem Atheniensium, dum re contra Macedones bene gesta ferocius hostem invaderet, saxo ictum in acie occubuisse scribit Suidas e Diodoro Siculo lib. 17. folio 621. Wolf.

Ἐν Λαμίᾳ] Thessaliæ urbe, ubi Græci ductu et auspiciis Atheniensium Antipatrum vicerunt. Suidas. Idem.

Λαμίᾳ] Lamia, Urbs Thessaliæ. Belli Lamiaci historiam vide apud Diodor. 18. Justin. 11. 5. Plut. in Phocione, et Pausan. Att. p. 45. B.

Καλλιμέδων] Callimedon Carabus Atheniensis, Macedonum mercenarius, Antipatro post victoriam ad Cranonem auctor erat, ne Phocioni pro Athenis deprecanti crederet; tandem a Polysperchonte cum Demetrio Phalereo capitis damnatus est. Æsch. Ep. 12. Plut. in Phocione p. 754. 758. Idem.

Ὁ Κάραβος] *Locusta* vel *scarabeus*. Cognomentum opinor ludibrii causa inditum. Wolf.

Οὐδὲ προσέχειν Ἀθηναίοις] *Neque auscultare sinebant Atheniensibus, abalienabant*

οὐδὲ προσέχειν τοῖς Ἀθηναίοις. Δημοσθένης δὲ, τοῖς ἐξ ἄστεος πρεσβεύουσι προσμίξας ἑαυτὸν, ἠγωνίζετο καὶ συνέπραττεν ὅπως αἱ πόλεις συνεπιθήσονται τοῖς Μακεδόσι, καὶ συνεκβαλοῦσιν αὐτοὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἐν δ' Ἀρκαδίᾳ καὶ λοιδορίαν τοῦ Πυθέου καὶ τοῦ Δημοσθένους γενέσθαι πρὸς ἀλλήλους, εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος, ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ μὲν ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων, τοῦ δ' ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων λέγοντος. Λέγεται δὲ τὸν μὲν Πυθέαν εἰπεῖν "ὅτι, καθάπερ οἰκίαν, εἰς ἣν ὄνειον εἰσφέρεται γάλα, κακόν τι πάντως ἔχειν νομίζομεν, οὕτω καὶ πόλιν ἀνάγκη νοσεῖν, εἰς ἣν Ἀθηναίων πρεσβεία παραγίνεται." Τὸν δὲ Δημοσθένη στρέψαι τὸ παράδειγμα, φήσαντα "καὶ τὸ γάλα τὸ ὄνειον ἐφ' ὑγιείᾳ, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παραγίνεσθαι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν νοσούντων." Ἐφ' οἷς ἡσθεὶς ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ψηφίζεται τῷ Δημοσθένει κάθοδον. Τὸ μὲν οὖν ψήφισμα Δήμων ὁ Παιανιεὺς, ἀνεψιὸς ὢν Δημοσθένους, εἰσήνεγκεν. Ἐπέμφθη δὲ τριήρης ἐπ' αὐτὸν εἰς Αἴγιναν. Ἐκ δὲ Πειραιῶς ἀνέβαινεν, οὔτε ἄρχοντος, οὔτε ἱερέως ἀπολειφθέντος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ὁμοῦ πάντων ἀπαντώντων καὶ δεχομένων προθύμως· Ὅτε καί φησιν αὐτὸν ὁ Μάγνης Δημήτριος ἀνατείναντα τὰς χεῖρας μακαρίσαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης αὐτὸν, "ὡς βέλτιον Ἀλκιβιάδου κατιόντα· πεπεισμένους γὰρ, οὐ βεβιασμένους, ὑπ' αὐτοῦ δέχεσθαι τοὺς πολίτας." Τῆς δὲ χρηματικῆς ζημίας αὐτῷ μενούσης (οὐ γὰρ ἐξῆν χάριτι λῦσαι καταδίκην) ἐσοφίζοντο πρὸς τὸν νόμον. Εἰωθότες γὰρ ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ

ab Atheniensibus. Idem.

Τοῖς—πρεσβεύουσι] Polyeucto nimirum et Hyperidi. Vide vitam Demosthenis inter 10. Rhetores, et Justin. 11.5. B.

Φύλαρχος] Alii, Φίλαρχος per ι. Lapus Φαληρεὺς legit. Wolf.

Φύλαρχος] Phylarchus vixit ætate Evergetæ et Philopatoris. Scripsit historiarum libros octo et viginti, quos ad Euergetæ mortem perduxit sumpto exordio ab expeditione Pyrrhi in Peloponnesum. B.

Ὄνειον γάλα] *Asininum lac.* hoc candori cutis conferre scribit Plinius lib. 11. cap. 41. utrum autem ejus in medicina aliquis sit usus, viderint medici. Lapus (perperam sane) legisse videtur ὤνιον, vertit enim *lac venale.* Sic in Pausania ἐλαίου βωμὸς ἀντὶ ἐλέου vertit Calderinus, *olei pro misericordiæ ara*, non animadverso mendo librarii. Wolf.

Ἀνεψιὸς ὢν Δημοσθένους] Ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ γεγονὼς, Hesychius ἀνεψιοὺς, ἀδελφῶν υἱοὺς interpretatur, hoc est, *fratrum* vel *sororum filios:* subjungit enim, ἀνεψιαδοῦς ἐκ τοῦ ἀνεψιοῦ γεγονὼς, ἢ τῆς ἀνεψιᾶς, *qui e consobrino vel consobrina nati sunt,* hoc est, *sobrini.* ἀδελφιδοῦς autem ἀδελφοῦ υἱὸς ἢ ἀδελφῆς, *nepos e fratre aut sorore.* Idem.

Ἐψηφίσαντο πρὸς τὸν νόμον] Rectius Hervagius ἐσοφίσαντο, *legi fraudem fecerunt, callida interpretatione legem eluserunt:* quale etiam Spartanorum commentum fuit cum decreverunt, leges Lycurgi ab ea die ratas esse oportere: ne multi cives, qui eas violarant, ignominia notarentur. Idem.

Διὸς τοῦ σωτῆρος ἀργύριον τελεῖν τοῖς κατασκευάζουσι καὶ κοσμοῦσι τὸν βωμὸν, ἐκείνῳ τότε ταῦτα ποιῆσαι καὶ παρασχεῖν πεντήκοντα ταλάντων ἐξέδωκαν, ὅπερ ἦν τίμημα τῆς καταδίκης.

κή. Οὐ μὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπέλαυσε τῆς πατρίδος κατελθὼν, ἀλλὰ ταχὺ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων συντριβέντων, Μεταγειτνιῶνος μὲν ἡ περὶ Κρανῶνα μάχη συνέπεσε, Βοηδρομιῶνος δὲ παρῆλθεν εἰς Μουνυχίαν ἡ φρουρὰ, Πυανεψιῶνος δὲ Δημοσθένης ἀπέθανε τόνδε τὸν τρόπον. Ὡς Ἀντίπατρος καὶ Κρατερὸς ἠγγέλλοντο προσιόντες ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, οἱ μὲν περὶ τὸν Δημοσθένη φθάσαντες ὑπεξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὁ δὲ δῆμος αὐτῶν θάνατον κατέγνω, Δη-

Ταῦτα ποιῆσαι καὶ παρασχεῖν] Scil. ornare atque instruere aram Jovis Servatoris, et necessaria pompæ præbere. ἐκδιδόναι [v. 3.] dicitur, cum respublica, seu civitas, alicui susceptori elocat opus faciendum certa mercede, quæ merces ei ex ærario refundatur, posteaquam opus præstiterit. Sic hoc loco, cum Demosthenem, ærarium factum, sublevare vellent, quo commodius mulctam dependere posset irrogatam, elocabant ei munus ornandæ aræ Jovis; eaque pro opera condicebant ipsi quinquaginta talenta ex ærario reluenda. Fac decem talenta a Demosthene in apparatum ludorum fuisse facienda, lucrabatur tamen hoc pacto quadraginta talenta, quæ ipsi, hac pia fraude in legem commissa, remittebantur, quæ lex de mulcta quicquam remitti vetabat ei, cui semel mulcta dicta esset. Reisk.

κη′. Μεταγειτνιῶνος, Βοηδρομιῶνος, Πυανεψιῶνος] Gazam secutus *Julium*, *Augustum*, *Octobrem*, interpretor: non ignarus Georgium Pachymerium in sua historia minime consentire cum eo, aut eum potius qui nomina mensium in marginibus interpretatus est. Qua de re disceptent alii, ἐμοὶ γὰρ φίλον ἔξω πραγμάτων πόδ' ἔχειν. Wolf.

Ἡ περὶ Κρανῶνα μάχη] Plinius libro 4. cap. 8. et 9. Cranonem in Thessalia, et Magnesiam urbem nominat, et lib. 31. fontis calidi Cranone meminit. Idem.

Περὶ Κρανῶνα μάχη] Cranon, urbs Thessaliæ, juxta Peneum sita, ubi Antipater et Craterus junctis copiis Græcos profligabant. Vide Plut. in Phocione 753. Diodor. 18. B.

Εἰς Μουνυχίαν] Locus Atticæ, Suida auctore, maritimus, a rege Munycho sic dictus, seu portus, ut alii. Wolf.

Μουνυχίαν] Portus Atheniensis, in quo erat arx munitissima. Hanc nisi prius sibi traderent, ut præsidium in ea Macedonicum collocaret, omnes conditiones pacis recusavit Antipater. Præsidium ergo eam occupavit, ipso Eleusiniorum mysteriorum die, magno populi dolore. Plura vide apud nostrum in Phocione p. 754. B.

Οἱ μὲν περὶ τὸν Δημοσθένη φθάσαντες] Utrum περιφραστικῶς solus ipse? quia sequitur, αὐτοῦ θάνατον κατέγνω. An etiam alii ejusdem factionis? et pro αὐτοῦ, αὐτῷ legendum. Wolf.

Οἱ περὶ τὸν — κατέγνω] Fugerunt oratores, non metu Antipatri, (ut vulgo creditur) qui nondum eorum deditionem postulaverat, sed veriti, ne dolor populi super accepta in bello Lamiaco calamitate in auctores defectionis verteretur, ut recte Suidas in voce Ἀντίπατρος 1. His ergo sibi fuga consulentibus, populus, priusquam legationem ad Antipatrum mitterent, Demosthenem, &c. absentes, indicta caussa (δίκην ἐρήμην) aut capitis condemnarunt, ut Plutarchus et Suidas affirmant, aut certe, ut Nepos, exilio mulctarunt. Quo jure, non satis constat; utrum male gestæ Reip. reos, an urbis tristissimo suo tempore relictæ. Fuit enim Athenis capitale, quo tempore ἐσκευαγώγουν εἰς τὴν πόλιν, se a publico periculo subtrahere. Exstat in hoc argumentum oratio Lycurgi gravissima, cujus severitatem improbare videtur Æschines κατὰ Κτησ. c. 93. B.

Δημάδου γράψαντος] Demades tunc ἄτιμος erat, quippe septies violatarum legum condemnatus, adeoque non licuit illi per leges ad populum perorare. Famæ ergo integritatem ei decreto restituerunt et potestatem dicendi fecerunt.

μάδου γράψαντος. Ἄλλων δ' ἀλλαχοῦ διασπαρέντων, ὁ Ἀντίπατρος περιέπεμπε τοὺς συλλαμβάνοντας, ὧν ἡγεμὼν ἦν Ἀρχίας ὁ κληθεὶς Φυγαδοθήρας. Τοῦτον δὲ, Θούριον ὄντα τῷ γένει, λόγος ἔχει τραγῳδίας [1] ὑποκρίνεσθαί ποτε, καὶ τὸν Αἰγινήτην Πῶλον, τὸν ὑπερβαλόντα τῇ τέχνῃ πάντας, ἐκείνου γεγονέναι μαθητὴν ἱστοροῦσιν· Ἕρμιππος δὲ τὸν Ἀρχίαν ἐν τοῖς Λακρίτου τοῦ ῥήτορος μαθητὴν ἀναγράφει· Δημήτριος δὲ τῆς Ἀναξιμένους διατριβῆς μετεσχηκέναι φησὶν αὐτόν. Οὗτος οὖν ὁ Ἀρχίας Ὑπερίδην μὲν τὸν ῥήτορα, καὶ Ἀριστόνικον τὸν Μαραθώνιον, καὶ τὸν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀδελφὸν Ἱμεραῖον, ἐν Αἰγίνῃ καταφυγόντας ἐπὶ τὸ Αἰάκειον, ἀποσπάσας, ἔπεμψεν εἰς Κλεωνὰς πρὸς Ἀντίπατρον· κἀκεῖ διεφθάρησαν. Ὑπερίδου δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἐκτμηθῆναι λέγουσι.

1 * ὑποκρίνασθαι

Diodor. 18. Plut. in Phocione p. 753. Minime prætereunda videntur, quæ de hac re leguntur apud Nepotem in vita Phocionis; quanquam cum Plutarcho et ipso Demosthene pugnantia. *Phocion —— cum Demade de urbe tradenda Antipatro consenserat; ejusque consilio Demosthenes cum cæteris, qui bene mereri de republica existimabantur, plebiscito in exilium erant expulsi. Neque in eo solum offenderat, quod patriæ male consuluerat, sed etiam quod amicitiæ fidem non præstiterat. Namque auctus adjutusque a Demosthene eum, quem tenebat, ascenderat gradum, cum adversus Charetem eum subornaret: ab eodem in judiciis, cum capitis causam diceret, defensus, aliquoties liberatus discesserat.* Idem.

Θούριον ὄντα τῷ γένει] Capta Sybari Thurios vocatos esse Sybaritas et 10000. virorum ab Atheniensibus Thurium esse missos, scribit Suidas. Θοῦρος ὁ θούριος ἄρης, *Mars impetuosus*: ὁ ὁρμητικὸς καὶ πολεμιστής. παρὰ τὸν θοῦρον, ὡς οἶμαι, τὸν θυρέον, ὃ παρὰ τὸ θορεῖν τὸ ἅλλεσθαι. ὅθεν ἐξέθορε, τὸ ἐξεπήδησε. Wolf.

Αἰγινήτην Πῶλον] Lucian. in Menip. Suniensem vocat. B.

Ἐν τοῖς Λακρίτου τοῦ ῥήτορος μαθητὴν] Malim μαθηταῖς. Lacriti mentio fit in vita Isocratis perperam, ut opinor, ὡς νομοθέτου Ἀθηναίοις γενομένου, et extat oratio Demosthenis, πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφήν. Wolf.

Λακρίτου] Is fortasse, adversus quem extat Demosthenis oratio. B.

Μαθητὴν] Melius in uno codice μαθηταῖς. Du Soul.

Μαθητὴν] Ferri posse videtur, i. e. ὡς ἕνα τῶν μαθητῶν, quanquam utique μαθηταῖς præstaret. Reisk.

Ἀναξιμένους] Anaximenes Lampsacenus rhetor insignis, cui nonnulli tribuunt librum ῥητορικῆς ad Alexandrum, inter Aristotelis opera editum. B.

Ἱμεραῖον] His Lucianus addit Eucratem. At Suidas in voce Ἀντίπατρος 2. res duas locis, temporibus, et personis maxime dissitas confundens eos dicit ab Antipatro post bellum Lamiacum quæsitos fuisse, quos annis ante duodecim Alexander revera postulavit. Numerat enim Lycurgum, Ephialtem, et Charidemum, quos, jam ante Alexandri mortem, diem suum obiisse constat: Hunc e Demosth. Ep. 4. illum e Dinarcho κατὰ Δημοσθ. tertium e Q. Curtio et Diodoro. Idem.

Κλεωνὰς] Arcadiæ oppidum prope Nemeam, unde Leo ab Hercule occisus Cleonæus et Nemeæus. Wolf.

Κλεωνὰς] Cleonæ, urbs Argolica, inter Argum et Corinthum sita. B.

Ὑπερίδου δὲ] Alicubi scribitur, Ὑπερείδης, ut Ἀριστείδης per ει diphthongum, quasi ab εἶδος formaretur. Si Ὑπερίδης per simplex ι, ab ὕπερον, deducitur. Wolf.

Τὴν γλῶτταν ἐκτμηθῆναι λέγουσι] Auctor vit. 10. Rhetorum ait Hyperidem suam ipsius linguam præmordisse, ne civitatis arcana prodere cogeretur. Credo potius id hostium sævitia factum esse, neque enim Cicero ardentius debaccha-

κθ'. Τὸν δὲ Δημοσθένη πυθόμενος ἱκέτην ἐν [1]Καλαυρίᾳ ἐν τῷ ἱερῷ Ποσειδῶνος καθέζεσθαι, διαπλεύσας ὑπηρετικοῖς, καὶ ἀποβὰς μετὰ Θρᾳκῶν δορυφόρων, ἔπειθεν ἀναστάντα βαδίζειν μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἀντίπατρον, ὡς δυσχερὲς πεισόμενον οὐδέν. Ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανεν ὄψιν ἑωρακὼς κατὰ τοὺς ὕπνους ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἀλλόκοτον. Ἐδόκει γὰρ ἀνταγωνίζεσθαι τῷ Ἀρχίᾳ, τραγῳδίαν ὑποκρινόμενος· εὐημερῶν δὲ καὶ κατέχων τὸ θέατρον, ἐνδείᾳ παρασκευῆς καὶ χορηγίας κρατεῖσθαι. Διὸ τοῦ Ἀρχίου πολλὰ φιλάνθρωπα διαλεχθέντος, ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, ὥσπερ ἐτύγχανε καθήμενος, "Ὦ Ἀρχία" (εἶπεν) "οὔτε ὑποκρινόμενός με ἔπεισας πώποτε, οὔτε νῦν πείσεις ἐπαγγελλόμενος." Ἀρξαμένου δ' ἀπειλεῖν τοῦ Ἀρχίου μετ' ὀργῆς, "Νῦν" (ἔφη) "λέγεις τὰ ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ τρίποδος, ἄρτι δὲ ὑπεκρίνου· μικρὸν οὖν ἐπίσχες, ὅπως ἐπιστείλω τι τοῖς οἴκοι." Καὶ ταῦτ' εἰπὼν, ἐντὸς ἀνεχώρησε τοῦ ναοῦ· καὶ λαβὼν βιβλίον, ὡς γράφειν μέλλων, προσήνεγκε τῷ στόματι τὸν κάλαμον, καὶ δακὼν, ὥσπερ ἐν τῷ διανοεῖσθαι καὶ γράφειν εἰώθει, χρόνον τινὰ κατέσχεν, εἶτα συγκαλυψάμενος ἀπέκλινε τὴν κεφαλήν. Οἱ μὲν οὖν παρὰ τὰς θύρας ἑστῶτες δορυφόροι κατεγέλων ὡς ἀποδειλιῶντος αὐτοῦ, καὶ μαλακὸν ἐκάλουν καὶ ἄνανδρον· ὁ δ' Ἀρχίας προσελθὼν ἀνίστασθαι παρεκάλει, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀνακυκλῶν λόγους, αὖθις ἐπηγγέλλετο διαλλαγὰς πρὸς τὸν Ἀντίπατρον. Ἤδη

[1] Καλαβρίᾳ

tas est in Antonium, quam Hyperides in Antipatrum et Macedonas. Huc alludit Antipater apud Lucianum, *οὐδ' ἐπῃσχύνετο κατὰ τῶν ποτε φιλτάτων τῇ γλώσσῃ χρώμενος, ἣν ἐχρῆν δή που τῆς ἀγνωμοσύνης ἐκτεμεῖν.* Encom. Demosthenis, [§. 31.] B.

Ἐν Καλαυρείᾳ] Alii non per ει, sed per ι, scribunt Καλαυρία. Calauria, insula maris mediterranei, in sinu Argolico contra Trœzenium, auctore Plinio libro 4. capite 12. Καλαβρία perperam legitur, quo mendo et Guarinus deceptus, in vita Aristotelis scripsit, Demosthenem exulem in Italia decessisse. Wolf.

Καλαυρίᾳ] Insula exigua, ex adverso Trœzenis, ingredienti sinum Saronicum ad lævam sita. B.

Διαπλεύσας ὑπηρετικοῖς] Suidas, ὑπηρετικοῖς, per ει in secunda syllaba. Wolf.

Ὥσπερ ἐτύγχανε καθήμενος] *Ut sedebat*, id est, non assurrexit Archiæ. Idem.

Ὑποκρινόμενος—ἐπαγγελλόμενος] *Neque mihi actione tua unquam persuasisti* (id est, nunquam dum histrio esses, te probavi) *neque nunc pollicitationibus persuadebis.* Idem.

Οὔτε ὑποκρινόμενος] Archias ipse apud Lucian. Encom. Dem. [§. 44.] *ἡδὺ γελάσας, κἀμὲ δὴ σκώπτων ἐς τὸν πρότερον βίον, ἀπίθανον ἔφη με ὑποκριτὴν εἶναι τῶν σῶν* (Antipatri sc.) *ψευσμάτων.* B.

Ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ τρίποδος] Hoc est, ex *animo et vere istud dicis.* Delphici tripodis auctoritas satis nota est. Wolf.

Παρὰ τὰς θύρας] Haud damno; malim tamen παρὰ ταῖς θύραις, quod . λ'. infra legitur. Reisk.

δὲ συνησθημένος ὁ Δημοσθένης ἐμπεφυκότος αὐτῷ τοῦ φαρμάκου καὶ κρατοῦντος, ἐξεκαλύψατο· καὶ διαβλέψας πρὸς τὸν Ἀρχίαν, "Οὐκ ἂν φθάνοις" (εἶπεν) "ἤδη τὸν ἐκ τῆς τραγῳδίας ὑποκρινόμενος Κρέοντα, καὶ τὸ σῶμα τοῦτο ῥίπτων ἄταφον. Ἐγὼ δ' ὦ φίλε Πόσειδον ἔτι ζῶν ἐξανίσταμαι τοῦ ἱεροῦ· τῷ δὲ Ἀντιπάτρῳ καὶ Μακεδόσιν οὐδ' ὁ σὸς ναὸς καθαρὸς ἀπολέλειπται." Ταῦτ' εἰπὼν, καὶ κελεύσας ὑπολαβεῖν [1] αὐτὸν ἤδη τρέμοντα καὶ σφαλλόμενον, ἅμα τῷ προελθεῖν καὶ παραλλάξαι τὸν βωμὸν, ἔπεσε, καὶ στενάξας ἀφῆκε τὴν ψυχήν.

λ'. Τὸ δὲ φάρμακον Ἀρίστων μὲν ἐκ τοῦ καλάμου λαβεῖν φησὶν αὐτὸν, ὡς εἴρηται. Πάππος δέ τις (οὗ τὴν ἱστορίαν Ἕρμιππος ἀνείληφε) φησὶ, πεσόντος αὐτοῦ παρὰ τὸν βωμὸν, ἐν μὲν τῷ βιβλίῳ [2] γεγραμμένης ἐπιστολῆς ἀρχὴν εὑρεθῆναι, "Δημοσθένης Ἀντιπάτρῳ," καὶ μηδὲν ἄλλο· θαυμαζομένης δὲ τῆς περὶ τὸν θάνατον ὀξύτητος, διηγεῖσθαι τοὺς παρὰ ταῖς θύραις Θρᾶκας, ὡς ἔκ τινος ῥακίου λαβὼν εἰς τὴν χεῖρα προσθοῖτο τῷ στόματι καὶ καταπίοι τὸ φάρμακον· αὐτοὶ δ' ἄρα χρυσὸν ᾠήθησαν εἶναι τὸ καταπινόμενον. Ἡ δ' ὑπηρετοῦσα παιδίσκη, πυνθα-

[1] αὐτὸν [2] * γεγραμμένην

Οὐκ ἂν φθάνοις ὑποκρινόμενος] *Quam primum imitaberis, personam sustinebis tragici Creontis,* &c. Alludit ad Sophoclis Antigonem, ubi Creon Polynicem sepeliri vetat. Sententia est: Viventem lædere non potuisti, defunctum vexabis. Wolf.

Ἐξανίσταμαι] *Exurgo:* nolo mea morte polluere tuum templum. Idem.

Ἔτι ζῶν ἐξανίσταμαι] Scilicet ut, quantum in me est, sanctitas asyli non violetur. Ita ipse Demosthenes apud Lucianum. [§. 49.] *μὴ προσάγαγέ μοι τὴν χεῖρα, τὸ κατ' ἐμὲ γὰρ οὐδὲν παράνομον ὁ νεὼς πείσεται.* B.

Καθαρὸς] Quia me ad necem compulerunt. Wolf.

Ὑπολαβεῖν] *Excipere, sustentare se jam trementem et vacillantem, inter progrediendum et aram prætereundam concidit.* Idem.

Ἅμα τῷ παραλλάξαι βωμὸν] Hinc fortasse tabulæ Inscriptio, ΕΠΙΒΩΜΙΟΣ, quod sicut hostia, ante aram caderet. Lucianus tamen eum limine templi egressum dicit, antequam periret, quod sane Demosthenis consilio asyli non violandi melius respondet. Quæ adjicit Lucianus, si vere dicta, digna sunt Demosthene; si rhetorice, tamen ingeniose conficta. *οὐ γὰρ ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸν οὐδὸν τοῦ νεὼ, καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας, Ἄγε δὴ τοῦτόν, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον, Δημοσθένην δ' οὐκ ἄξεις, ΟΥ ΜΑ—κἀμοὶ μὲν ἐφαίνετο προσθήσειν—τοὺς ἐν ΜΑΡΑΘΩΝΙ πεπτωκότας. Ὁ δὲ χαίρειν εἰπὼν ἀπέπτη.* B.

Βωμὸν] Haud me fugit, aras in atriis templorum fuisse; videtur tamen huic loco esse convenientius *βηλὸν, limen.* Verumtamen paulo post recurrit *βωμόν*: ut nil ausim temerare. Reisk.

λ'. Πάππος——ἀνείληφε] De hoc Pappo altum est apud scriptores silentium. Cæteri interpretes reddunt, *historiam recuperavit.* [Bartonus autem *narrationem sequitur.*] In re obscura suæ cujusque conjecturæ locus sit. B.

Γεγραμμένην] In accus. de meo dedi, pro vulgari *γεγραμμένης* in genit. Epistola nondum erat exarata, sed adhuc exaranda: principium autem ejus jam scriptum erat; recte ergo dicitur *ἀρχὴ ἐπιστολῆς γεγραμμένη*, minus epistola ipsa. Reisk.

νομένων τῶν περὶ τὸν Ἀρχίαν, φαίη πολὺν εἶναι χρόνον, ἐξ οὗ φοροίη τὸν ἀπόδεσμον ἐκεῖνον ὁ Δημοσθένης, ὡς φυλακτήριον. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἐν κρίκῳ φησὶ κοίλῳ τὸ φάρμακον φυλάσσειν· τὸν δὲ κρίκον εἶναι τοῦτον αὐτῷ φόρημα περιβραχιόνιον. Τῶν δ᾽ ἄλλων ὅσοι γεγράφασι περὶ αὐτοῦ (πάμπολλοι δέ εἰσι) τὰς διαφορὰς οὐκ ἀναγκαῖον ἐπεξελθεῖν· πλὴν ὅτι Δημόχαρης, ὁ τοῦ Δημοσθένους οἰκεῖος, οἴεσθαί φησιν αὐτὸν "οὐχ ὑπὸ φαρμάκου, θεῶν δὲ τιμῇ καὶ προνοίᾳ, τῆς Μακεδόνων ὠμότητος ἐξαρπαγῆναι, συντόμως καταστρέψαντα καὶ ἀλύπως." Κατέστρεψε δὲ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Πυανεψιῶνος μηνὸς, ἐν ᾗ τὴν σκυθρωποτάτην τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραν ἄγουσαι παρὰ τῇ θεῷ νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες. Τούτῳ μὲν ὀλίγον ὕστερον ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἀξίαν ἀποδιδοὺς τιμὴν, εἰκόνα τε χαλκῆν ἀνέστησε, καὶ τὸν πρεσβύτατον ἐψηφίσατο τῶν ἀπὸ τοῦ

Φοροίη τὸν ἀπόδεσμον ἐκεῖνον ὁ Δημοσθένης ὡς φυλακτήριον] Tuendi sui causa, pro amuleto, ut opinor. Wolf.

Τὸν ἀπόδεσμον] Κόσμον τινὰ γυναικεῖον περικεφάλαιον, *muliebre ornamentum*, seu *redimiculum elegans capitis*, Hesychius interpretatur. Videtur id quod supra *ῥάκος*, nunc *ἀπόδεσμον*, *linteolum colligatum*, dicere, et sic interpretatur Ruellius apud Dioscoridem, *μελάνθιον λεανθὲν καὶ ἐν ἀποδέσμῳ δεθὲν*, *Gith tritum in linteo.* Etsi ego malim: *tritum et in linteolo ligatum.* *ἀπόδεσιν*, vulgata Lexica *deligationem* vel *solutionem* exponunt. Quod si verum est, possit venenum ideo vocari *ἀπόδεσμος*, quod animam vinculis corporis solvat. Alioqui *fasciculum* interpretantur. Lapus vel recte vertisse, vel non incommode divinasse videtur. Idem.

Φυλακτήριον] Reddidi cum cæteris amuletum. Sed alio sensu accipi potest: *βασάνοις θεραπαίνης ἐφωράσαμεν, πάλαι φάρμακον αὐτῷ τεταμιεῦσθαι, λύσει ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐλευθερίαν κτώμενον.* Lucian. in Encom. Dem. B.

Ἐρατοσθένης ἐν κρίκῳ] Hunc sequitur Plinius.——*Alii sub gemmis venena cludunt, sicut Demosthenes*——Nat. Hist. 33. 1. Idem.

Φόρημα περιβραχιόνιον] Livius lib. 1. vulgo Sabini aureas armillas magni ponderis brachio lævo gemmatosque magna specie annulos habuerunt. Wolf.

Δημοχάρης — οἰκεῖος] *Demochares, Demosthenis sororis filius, orationes scripsit aliquot, et earum rerum historiam, quæ erant Athenis ipsius ætate gesta, non tam historico, quam oratorio genere, perscripsit.*—Cicero in Bruto; cujus censuram satis confirmant verba a Plutarcho subjuncta. Ἦν Demochares secundum auctorem vitarum 10. Rhet. *ἀνὴρ καὶ κατὰ πόλεμον θρασὺς, καὶ κατὰ τοὺς πολιτικοὺς λόγους οὐδενὸς χείρων.* Plura vide apud Fragm. Polybii, Plut. in Demetrio, et Senec. de ira 3. 23. B.

Οἰκεῖος] *Cognatus.* fuit enim Demochares, filius sororis Demosthenis. Alias Δημοχάρης per η; ut Λεωχάρης: quod magis probo: alias Δημόχαρις, per ι scribitur. Wolf.

Τῶν Θεσμοφορίων] Θεσμοφόρια festum Cereris, quæ non tantum fruges, sed leges etiam reperisse fertur. Aristophanes, *ὥσπερ ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις νηστεύομεν ἄνευ θυηλῶν.* Θυηλαὶ autem Varino sunt, *ἀπαρχαὶ καὶ θυσίαι, κυρίως δὲ ὁ θύλακος, εἰς ὃν ἐμβάλλουσι τὰ θυμιάματα.* Idem.

Θεσμοφορίων] Festum Thesmophoriarum in honorem Cereris Legiferæ celebratum erat a fœminis ingenuis, exclusis iis quæ serviebant. Candidatæ ministrabant per novem dies sibi ab omni Veneris usu temperantes: Dies Thesmophoriarum ultimus (de quo Plutarchus) dictus erat *νηστεία* ex eo quod per totum diem humi sederent jejunæ. B.

Εἰκόνα—ἀνέστησε] Ex decreto Democharis, quod exstat inter vitas 10. Rhetorum. Idem.

γένους ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν ἔχειν. Καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ θρυλλούμενον ἐπεγράφη τῇ βάσει τοῦ ἀνδριάντος,

Εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ, Δημόσθενες, εἶχες,
Οὔ ποτ᾽ ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν ἄρης Μακεδών.

Οἱ γὰρ αὐτὸν τὸν Δημοσθένη τοῦτο ποιῆσαι λέγοντες ἐν [1] Καλαύρια, μέλλοντα τὸ φάρμακον προσφέρεσθαι, κομιδῆ φλυαροῦσι.

λα΄. Μικρὸν δὲ πρόσθεν ἢ παραβαλεῖν ἡμᾶς Ἀθήναζε, λέγεταί τι τοιοῦτον συμβῆναι. Στρατιώτης ἐπὶ κρίσιν τινὰ καλούμενος ὑφ᾽ ἡγεμόνος, ὅσον εἶχε χρυσίδιον, εἰς τὰς χεῖρας ἀνέθηκε τοῦ ἀνδριάντος. Ἕστηκε δὲ τοὺς δακτύλους συνέχων δι᾽ ἀλλήλων, καὶ παραπέφυκεν οὐ μεγάλη πλάτανος· ἀπὸ ταύτης πολλὰ τῶν φύλλων (εἴτε πνεύματος ἐκ τύχης καταβαλόντος, εἴτ᾽ αὐτὸς οὗτος ὁ θεὶς ἐκάλυψε) περικείμενα καὶ συμπεσόντα λαθεῖν ἐποίησε τὸ χρυσίον οὐκ ὀλίγον χρόνον. Ὡς δ᾽ ὁ ἄνθρωπος ἐπανελθὼν ἀνεῦρε, καὶ διεδόθη λόγος ὑπὲρ τούτου, πολλοὶ τῶν εὐφυῶν ὑπόθεσιν λαβόντες εἰς τὸ ἀδωροδόκητον τοῦ Δημοσθένους, διημιλλῶντο τοῖς ἐπιγράμμασι. Δημάδην δὲ, χρόνον οὐ πολὺν ἀπολαύσαντα τῆς φυομένης δόξης, ἡ Δημοσθένους δίκη κατήγαγεν εἰς Μακεδονίαν, οὓς ἐκολάκευεν αἰσχρῶς, ὑπὸ τούτων ἐξολούμενον δικαίως· ἐπαχθῆ μὲν ὄντα καὶ πρότερον αὐ-

[1] Καλαβρίᾳ

Ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν] *Victum in Prytaneo*, qui honos Athenis maximus habebatur. Quod perinde propemodum est, ac si quis Argentinæ in Curia seu Sissitiis consulis, quem Ammaisterum vocant, gratuito honoris gratia pasceretur. Wolf.

Ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν ἔχειν] Prytaneum in Acropoli situm locus erat, ubi Prytanes sacra fecerunt, et de re publica consulebant. Hic publico sumptu alebantur, 1. Legati ab exteris nationibus, 2. siquis ob facinus præclarum convivio honoratus erat, 3. οἱ ἐκ τιμῆς ἀείσιτοι qui summus honos habebatur. Jul. Pollux. l. 9. B.

Εἴπερ ἴσην γνώμην ῥώμῃ] Inverte, γνώμῃ ῥώμην. etsi sunt qui γνώμην non minus in Demosthene requirant: αὐτοί γε ἴσως ἀγνώμονες ὄντες. Quidam eleganter vertit,

Hic si quantum animo, tantum valuisset et armis,
Non Macedo Græcas perdomuisset opes. Wolf.

Οἱ γὰρ—φλυαροῦσι] Sic tamen Demetrius Magnesius apud vitas 10. Rhet. Du Soul.

λά. Ἐπὶ κρίσιν τινὰ καλούμενος ὑφ᾽ ἡγεμόνος] Ergo extra Athenas agebat imperator, ad cujus forum citatus ille miles fuerat. Longinquum ergo iter illuc erat militi ingrediendum, et diuturna imminebat ab Athenis absentia. Reisk.

Οὗτος] Mallem οὕτως. B.

Ὑπὲρ τούτου] Fortassis, ὑπὸ τούτου, *ab eo*, scilicet milite. Wolf.

Κατήγαγεν εἰς Μακεδονίαν] Legatus missus est, repudiante illud muneris Phocione, qui impetraret ab Antipatro, ut custodiam e Munychia subduceret. Plut. in Phocione. B.

Ἐξολούμενον] *Perdendum, quibus cum antea invisus esset, tum in crimen inexcusabile inciderat. Exciderant enim ejus literæ,* id est, casu vulgatæ erant. οὕτω κακὸς ὤν, κακῶς ἀπόλωλεν. ἀπολούμενον, *periturum*,

τοῖς, τότε δ' εἰς αἰτίαν ἄφυκτον ἐμπεσόντα. Γράμματα γὰρ ἐξέπεσεν αὐτοῦ, δι' ὧν παρεκάλει Περδίκκαν ἐπιχειρεῖν Μακεδονίᾳ, καὶ σώζειν τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἀπὸ σαπροῦ καὶ παλαιοῦ στήμονος (λέγων τὸν Ἀντίπατρον) ἠρτημένους. Ἐφ' οἷς Δεινάρχου τοῦ Κορινθίου κατηγορήσαντος, παροξυνθεὶς ὁ [1] Κάσσανδρος ἐγκατέσφαξεν αὐτοῦ τῷ κόλπῳ τὸν υἱὸν, εἶτα οὕτως ἐκεῖνον ἀνελεῖν προσέταξεν, ἐν τοῖς μεγίστοις διδασκόμενον ἀτυχήμασιν, "ὅτι πρώτους ἑαυτοὺς οἱ προδόται πωλοῦσιν," ὃ πολλάκις Δημοσθένους προαγορεύοντος, οὐκ ἐπίστευσε. Τὸν μὲν οὖν Δημοσθένους [2] ἔχεις, Σόσσιε, βίον, ἐξ ὧν ἡμεῖς ἀνέγνωμεν, ἢ διηκούσαμεν.

* * * *

Ἃ μὲν οὖν ἄξια μνήμης τῶν περὶ Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος ἱστορουμένων εἰς τὴν ἡμετέραν ἀφῖκται γνῶσιν, ταῦτ' ἐστίν. Ἀφεικὼς δὲ τὸ συγκρίνειν τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἕξιν αὐτῶν, ἐκεῖνό μοι δοκῶ μὴ παρήσειν ἄῤῥητον, ὅτι Δημοσθένης μὲν εἰς τὸ ῥητορικὸν ἐνέτεινε πᾶν, ὅσον εἶχεν ἐκ φύσεως ἢ ἀσκήσεως, λόγιον, ὑπερβαλλόμενος ἐνεργείᾳ μὲν καὶ δεινότητι τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν δικῶν συνεξεταζομένους, ὄγκῳ δὲ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ τοὺς ἐπιδεικτικοὺς, ἀκριβείᾳ δὲ καὶ τέχνῃ τοὺς σοφιστάς. Κικέρων δὲ, καὶ πολυμαθὴς καὶ ποικίλος τῇ περὶ τοὺς λόγους σπουδῇ γενόμενος, συντά-

[1] Κάσανδρος

[2] ἀπέχεις

vocabulum est execrationis, aut certe divinationis, quo ad illud alluditur: malis male pereundum esse. Vide ἐξώλης καὶ προώλης. Wolf.

Δεινάρχου] Dinarchus Corinthius, Rhetor Athenis celeberrimus, unusque ex illis decem, patriæ suæ proditor dicitur a Demosthene περὶ στεφ. 31. Familiaris erat Theophrasti et Demetrii Phalerei, cujus etiam fortunas secutus est, siquidem occupata Munychia a Demetrio Antigoni filio, Chalcidem concessit, et quindecim annis exulavit. Non tam δημαγωγὸς erat, quam λογογράφος. Longinus eum (sub titulo Δημοσθένους τοῦ κριθίνου) numerat inter eos qui sublime dicendi genus assecuti sunt. Tres illius orationes exstant περὶ Ἁρπαλικῶν. Vide Dion. Hal. ἐν τῇ τῶν ἀρχαίων κρίσει. B.

Ὅτι πρώτους—πωλοῦσιν] Extat verissimum effatum in oratione περὶ στεφ. 14. συμβέβηκε—τοῖς—τἄλλα πλὴν ἑαυτοὺς οἰομένοις πωλεῖν, πρώτους ἑαυτοὺς πεπρακόσιν ᾐσθῆσθαι. Idem.

Ἀπέχεις] Revocavi e Juntina, pro vulgari ἔχεις, verbo simplici. Compositum usurpatur de ære e. c. debito, quod depensum est. Non ἔχεις, sed ἀπέχεις. *habes jam reluitum tibi, quod tibi debebam.* Reisk.

• • • •

Ὑπερβαλλόμενος — σοφιστὰς] His verbis complectitur Plutarchus tria genera dicendi, secundum notam Aristotelis divisionem, Rhet. 1. 3. δικανικὸν, ἐπιδεικτικὸν, συμβουλευτικὸν, quæ cum Quinctiliano vocare potes *juridiciale, demonstrativum* sive *laudativum, deliberativum* sive *suasorium.*—Inst. Or. 3. 7, 8, 9. B.

Ἐνεργείᾳ] F. ἐναργείᾳ, *evidentia.* Sed hoc a Vulcob. jam est occupatum. Reisk.

ξεις μὲν ἰδίας φιλοσόφους ἀπολέλοιπεν οὐκ ὀλίγας εἰς τὸν Ἀκαδημαϊκὸν τρόπον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πρὸς τὰς δίκας καὶ τοὺς ἀγῶνας γραφομένων λόγων δῆλός ἐστιν ἐμπειρίαν τινὰ γραμμάτων παρεπιδείκνυσθαι βουλόμενος. Ἔστι δέ τις καὶ τοῦ ἤθους ἐν τοῖς λόγοις ἑκατέρου δίοψις· ὁ μὲν γὰρ Δημοσθενικὸς ἔξω παντὸς ὡραϊσμοῦ καὶ παιδιᾶς εἰς δεινότητα καὶ σπουδὴν συνηγμένος, οὐκ ἐλλυχνίων ὄδωδεν, ὥσπερ ὁ Πυθέας ἔσκωπτεν, ἀλλ' ὑδροποσίας καὶ φροντίδων, καὶ τῆς λεγομένης πικρίας τοῦ τρόπου καὶ στυγνότητος· Κικέρων δὲ πολλαχοῦ τῷ σκωπτικῷ πρὸς τὸ βωμολόχον ἐκφερόμενος, καὶ πράγματα σπουδῆς ἄξια γέλωτι καὶ παιδιᾷ κατειρωνευόμενος ἐν ταῖς δίκαις εἰς τὸ χρειῶδες, ἠφείδει τοῦ πρέποντος· ὥσπερ ἐν τῇ [1] Καιλίου συνηγορίᾳ, "μηδὲν ἄτοπον ποιεῖν αὐτὸν ἐν τοσαύτῃ πολυτελείᾳ καὶ τρυφῇ ταῖς ἡδοναῖς χρώμενον· τὸ γὰρ ὧν ἔξεστι μὴ μετέχειν, μανικὸν εἶναι, καὶ ταῦτα, ἐν ἡδονῇ τὸ εὔδαιμον τῶν ἐπιφανεστάτων φιλοσόφων τιθεμένων." Λέγεται δὲ, Κάτωνος Μουρήναν διώκοντος, ὑπατεύων ἀπολογεῖσθαι, καὶ πολλὰ διὰ τὸν Κάτωνα κωμῳδεῖν τὴν Στωϊκὴν αἵρεσιν, ἐπὶ ταῖς ἀτοπίαις τῶν παραδόξων λεγομένων δογμάτων· γέλωτος δὲ λαμπροῦ κατιόντος ἐκ τῶν περιεστώτων πρὸς τοὺς δικαστὰς, ἡσυχῇ [2] διαμειδιάσας, πρὸς τοὺς καθημέ-

[1] Κελίου

[2] διαμειδιάσας ὁ Κάτων πρὸς

Δημοσθενικὸς] Λόγος scilicet; quod miror non vidisse Editorem Londinensem. Si ex illius sententia scribatur Δημοσθένης, sensus plane perierit. B.

Ἔξω — παιδιᾶς] Alia sententia est M. Tullii. *Demosthenes minus habetur facetus, quo quidem mihi nihil videtur urbanius; sed non tam dicax fuit, quam facetus.*—Orat. 26. Et Hermogenis. Δηλοῦται Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου, ὅτι κωμῳδεῖν ἐπίσταται. De Meth. 5. 33. At sanius fortasse judicium est Quinctiliani.—*Demosthenis pauca admodum dicta, nec sane cæteris ejus virtutibus respondentia, palam ostendunt non displicuisse illi jocos, sed non contigisse.* Et Dion. Halicarn. περὶ Δημ. δεινότ.—Πάσας ἔχουσα τὰς ἀρετὰς ἡ Δημοσθένους λέξις λείπεται εὐτραπελίας, ἣν οἱ πολλοὶ καλοῦσι χάριν, πλεῖστον γὰρ αὐτῆς μετέχει μέρος.

Οὐ γάρ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισι.

Item. Longin. περὶ ὕψους 34. Et Æschines Ep. 5. p. 208. Δημοσθένους σκώμματα, ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἔξω Κτησιφῶντός ἐγέλασε πώποτε. Idem.

Μηδὲν — τιθεμένων] Nimiam hic Plutarchi severitatem, merito reprehendit Dacierius, nec severitatem tantum, sed negligentiam. Nihil tale dixit Cicero, quale est ὧν ἔξεστι μὴ μετέχειν, μανικὸν εἶναι, at Cælii libidines ita excusat, ut minime probet. Quæ proxime accedunt ad Plutarchi sententiam hæc sunt. *Itaque alii voluptatis causa omnia sapientes facere dixerunt, neque ab hac orationis turpitudine eruditi refugerunt. — Multa enim blandimenta Natura ipsa genuit, quibus sopita virtus conniveret — Ergo — detur aliquid ætati: sit adolescentia liberior: non omnia voluptatibus denegentur* &c. — Pro M. Cælio. 17. Idem.

Διαμειδιάσας — εἰπεῖν] Excidit Nominativus ὁ Κάτων. Τὸν Κάτωνα φασὶ διαμειδιάσαντα εἰπεῖν, &c. Plutarch. in Ca-

νους εἰπεῖν, "Ὡς γελοῖον, ὦ ἄνδρες, ἔχομεν ὕπατον." Δοκεῖ δὲ καὶ γέλωτος οἰκεῖος ὁ Κικέρων γεγονέναι, καὶ φιλοσκώπτης· τό τε πρόσωπον αὐτοῦ μειδίαμα καὶ γαλήνην παρεῖχεν. Τῷ δὲ Δημοσθένους ἀεί τις ἐπῆν σπουδὴ, καὶ τὸ πεφροντικὸς τοῦτο καὶ σύννουν οὐ ῥαδίως ἀπέλιπεν· Ὅθεν καὶ δύσκολον αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ καὶ δύστροπον (ὥς αὐτός φησιν) ἀπεκάλουν.

Ἔτι τοίνυν ἐν τοῖς συγγράμμασι κατιδεῖν ἐστὶ τὸν μὲν ἐμμελῶς καὶ ἀνεπαχθῶς τῶν εἰς αὐτὸν ἁπτόμενον ἐγκωμίων, ὅτε τούτου δεήσαι πρὸς ἕτερόν τι μεῖζον, τἄλλα δ' εὐλαβῆ καὶ μέτριον. Ἡ δὲ Κικέρωνος ἐν τοῖς λόγοις ἀμετρία τῆς περιαυτολογίας ἀκρασίαν τινὰ κατηγόρει πρὸς δόξαν, βοῶντος, "ὡς τὰ ὅπλα ἔδει τῇ τηβέννῳ καὶ τῇ γλώττῃ τὴν θριαμβικὴν ὑπείκειν δάφνην." Τελευτῶν δὲ, οὐ τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους ἐπαινεῖ τοὺς εἰρημένους ὑπ' αὐτοῦ καὶ γεγραμμένους, ὥσπερ Ἰσοκράτει καὶ Ἀναξιμένει τοῖς σοφισταῖς διαμειρακευόμενος, οὐ τὸν Ῥωμαίων δῆμον ἄγειν ἀξιῶν καὶ ὀρθοῦν,

Βριθὺν, ὁπλιτοπάλαν, δάϊον ἀντιπάλοις.

Ἰσχύειν μὲν γὰρ διὰ λόγου τὸν πολιτευόμενον ἀναγκαῖον, ἀγαπᾷν δὲ ἀγεννὲς, καὶ λιχνεύειν τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου δόξαν. Ὅθεν ἐμβριθέστερος ταύτῃ καὶ [1] μεγαλοπρεπέστερος ὁ

[1] μεγαλοπρεπέστατος

ton. 769. Idem.

Πεφροντικὸς τοῦτο] Impressi habent πεφροντικός· τούτῳ. Duo MSS. φροντιστικὸν τοῦτο. Idem.

Ὡς τὰ ὅπλα — δάφνην] Intelligit notum Ciceronis versum.

Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Nam ita et noster legisse videtur et Quinct. Inst. Or. 11. 1. et Declamator in Ciceronem : Ipse Cicero legit — *concedat laurea laudi.* In L. Pison. 30. ubi se purgans de isto versu verba sua in alium sensum detorquet. Idem.

Καὶ τὸ πεφροντικὸς] F. καὶ τὸ πεφροντικὸς αὐτὸ καὶ σύννουν — *neque facile illum* [vultum Demosthenis puta; nam αὐτὸ redit ad πρόσωπον] *relinquebat meditabunda species, hominem prodens, cui mens est in semet alte demersa assiduis cogitationibus.* Vel potius legendum : καὶ τὸ πεφροντικὸς τοῦτο καὶ σύννουν — *illa species meditabunda mentis in semet demersæ, quod norunt omnes simulacris Demosthenis omnibus inesse.* Et sic de meo [atqui ita edidit Barton.] dedi, pro vulgari καὶ τὸ πεφροντικός. τούτῳ καὶ σύννουν. Ad ἀπέλιπεν subauditur αὐτό. *non facile relinquebat vultum Demosthenis.* Reisk.

Οὐ τὰ ἔργα — γεγραμμένους] Multo candidior, (nonne etiam æquior?) de Cicerone sententia Quinctiliani est. *Cicero — rerum a se gestarum major, quam eloquentiæ, fuit in orationibus utique jactator. At plerumque illud quoque non sine aliqua ratione fecit. Aut enim tuebatur eos, quibus erat usus adjutoribus in opprimenda conjuratione, aut respondebat invidiæ. — Eloquentiam quidem cum plenissimam diversæ partis advocatis concederet, sibi nunquam in agendo immodice arrogavit.* — Inst. Or. 11. 1. B.

Βριθὺν] Versus Æschyli. Idem.

Δημοσθένης, τὴν μὲν [1]ἑαυτοῦ δύναμιν ἐμπειρίαν τινὰ πολλῆς δεομένην τῆς παρὰ τῶν ἀκροωμένων εὐνοίας ἀποφαινόμενος, ἀνελευθέρους δὲ καὶ βαναύσους (ὥσπερ εἰσὶ) τοὺς ἐπὶ τούτῳ φυσωμένους ἡγούμενος. Ἡ μὲν οὖν ἐν τῷ δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι δύναμις ὁμαλῶς ἀμφοτέροις ὑπῆρξεν, ὥστε καὶ τοὺς τῶν ὅπλων καὶ στρατοπέδων κυρίους δεῖσθαι· Δημοσθένους μὲν, Χάρητα καὶ Διοπείθην καὶ Λεωσθένην· Κικέρωνος δὲ, Πομπήϊον καὶ Καίσαρα τὸν νέον, ὡς αὐτὸς ὁ Καῖσαρ ἐν τοῖς πρὸς Ἀγρίππαν καὶ Μαικήναν ὑπομνήμασιν εἴρηκεν.

Ὃ δὲ δοκεῖ μάλιστα καὶ λέγεται τρόπον ἀνδρὸς ἐπιδεικνύναι καὶ βασανίζειν, ἐξουσία καὶ ἀρχὴ, πᾶν πάθος κινοῦσα, καὶ πᾶσαν ἀποκαλύπτουσα κακίαν, Δημοσθένει μὲν οὐχ ὑπῆρξεν, οὐδ' ἔδωκε τοιαύτην διάπειραν ἑαυτοῦ, μηδεμίαν ἀρχὴν τῶν ἐπιφανῶν ἄρξας, οὐδὲ τῆς ὑφ' ἑαυτοῦ συντεταγμένης ἐπὶ Φίλιππον ἐστρατήγησε δυνάμεως· Κικέρων δὲ, ταμίας εἰς Σικελίαν, καὶ ἀνθύπατος εἰς Κιλικίαν καὶ Καππαδοκίαν ἀποσταλεὶς, (ἐν ᾧ καιρῷ τῆς φιλοπλουτίας ἀκμαζούσης καὶ τῶν πεμπομένων στρατηγῶν καὶ ἡγεμόνων, ὡς τοῦ κλέπτειν ἀγεννοῦς ὄντος, ἐπὶ τὸ ἁρπάζειν τρεπομένων, οὐ τὸ λαμβάνειν ἐδόκει δεινὸν, ἀλλ' ὁ μετρίως τοῦτο ποιῶν ἠγαπᾶτο·) πολλὴν μὲν ἐπίδειξιν ὑπεροψίας χρημάτων ἐποιήσατο, πολλὴν δὲ φιλανθρωπίας καὶ χρηστότητος. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Ῥώμῃ, λόγῳ μὲν ἀποδειχθεὶς ὕπατος, ἐξουσίαν δὲ λαβὼν αὐτοκράτορος καὶ [2]δικτάτορος ἐπὶ τοὺς περὶ Κατιλίναν, ἐμαρτύρησεν ἅμα τῷ Πλάτωνι μαντευομένῳ "παῦλαν ἕξειν κακῶν τὰς πόλεις, ὅταν εἰς ταὐτὸ δύναμίς τε μεγάλη καὶ φρόνησις ἐκ

[1] αὑτοῦ. [2] δικτάτωρος

Τὴν μὲν ἑαυτοῦ — ἡγούμενος] Ἐκεῖνο δ' εὖ οἶδ', ὅτι τὴν ἐμὴν δεινότητα — (ἔστω γάρ· καίτοι ἔγωγε ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας, ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξησθε — οὕτως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν.) Dem. περὶ στεφ. c. 84. Vide in eundem sensum περὶ παραπρ. 96. et ἐπιταφ. p. 1393. ed. Reisk. Idem.

Καῖσαρ — ὑπομνήμασιν] Scripsit Octavius *aliqua de vita sua, quam tredecim libris, Cantabrico tenus bello, nec ultra, exposuit.*—Sueton. in Oct. 85. Idem.

Ὃ δὲ δοκεῖ] Sententia Sophoclis in Antigone. [v. 175.]

Ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
Ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
Ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.

Idem.

Πλάτωνι] Vide De Rep. 5. p. 466. B. Ed. Lugd. quamvis verba aliquantum discrepent. Et Epist. 7. p. 716. D. Du Soul.

τινος τύχης χρηστῆς ἀπαντήσῃ μετὰ δικαιοσύνης.” Χρηματίσασθαι τοίνυν ἐπὶ τῷ λόγῳ Δημοσθένης μὲν ἐπιψόγως λέγεται, λογογραφῶν κρύφα τοῖς περὶ Φορμίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον ἀντιδίκοις· καὶ διαβληθεὶς μὲν ἐπὶ τοῖς βασιλικοῖς χρήμασιν, ὄφλων δὲ τῶν Ἁρπαλείων. Εἰ δὲ ταῦτα τοὺς ἀντιγράφοντας (οὐκ ὀλίγοι δ' εἰσὶν οὗτοι) ψεύδεσθαι φαίημεν, ἀλλ' ὅτι γε πρὸς δωρεὰς βασιλέων σὺν χάριτι καὶ τιμῇ διδομένας ἀντιβλέψαι Δημοσθένης οὐκ ἂν ἐτόλμησεν, οὐδ' ἦν τοῦτο τὸ ἔργον ἀνθρώπου δανείζοντος ἐπὶ ναυτικοῖς, ἀμήχανον ἀντειπεῖν. Περὶ δὲ Κικέρωνος, ὅτι καὶ Σικελιωτῶν ἀγορανομοῦντι, καὶ βασιλέως τοῦ Καππαδοκῶν ἀνθυπατεύοντι, καὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ φίλων, ὅτ' ἐξέπιπτε τῆς πόλεως, δωρουμένων πολλὰ καὶ δεομένων λαβεῖν, ἀντέσχεν, εἴρηται.

Καὶ μὴν ἥ γε φυγὴ τῷ μὲν αἰσχρὰ, κλοπῆς ἁλόντι, συνέπεσε, τῷ δὲ, κάλλιστον ἔργον, ἀνθρώπους ἀλιτηρίους ἐκκόψαντι τῆς πατρίδος. Διὸ τοῦ μὲν οὐδεὶς λόγος ἐκπίπτοντος· ἐφ' ᾧ δ' ἡ σύγκλητος ἐσθῆτά τε διήλλαξε, καὶ πένθος ἔσχε, καὶ γνώμην ὑπὲρ οὐδενὸς εἰπεῖν ἐπείσθη πρότερον ἢ Κικέρωνι κάθοδον ψηφίσασθαι· Τὴν μέντοι φυγὴν ἀργῶς ὁ Κικέρων διήνεγκεν ἐν Μακεδονίᾳ καθήμενος· τῷ δὲ Δημοσθένει καὶ ἡ φυγὴ μέγα μέρος τῆς πολιτείας γέγονε. Συναγωνιζόμενος γὰρ (ὥσπερ εἴρηται) τοῖς Ἕλλησι, καὶ τοὺς Μακεδόνων πρέσβεις ἐξελαύνων, ἐπήρχετο τὰς πόλεις, πολὺ βελτίων Θεμιστοκλέους καὶ Ἀλκιβιάδου παρὰ τὰς αὐτὰς τύχας φανεὶς πολίτης. Καὶ μέντοι κατελθὼν αὖθις ἑαυτὸν ἐπέδωκεν εἰς τὴν αὐτὴν ταύτην πολιτείαν· καὶ διετέλει πολεμῶν πρὸς Ἀντίπατρον καὶ Μακεδόνας. Κικέρωνα δ' ὠνείδισεν ἐν τῇ βουλῇ Λαίλιος, αἰτουμένου Καίσαρος

Εἰ δὲ — φαίημεν] *Mihi nec Demosthenes tam gravi morum dignus videtur invidia, ut omnia, quæ in eum ab inimicis congesta sunt, credam.* — Quinct. Inst. Or. 12. 1. B.

Δανείζοντος ἐπὶ ναυτικοῖς] Hoc genus fenoris valde Plutarcho displicuit. Ita in Catone Maj. ἐχρήσατο δὲ καὶ τῷ διαβεβλημένῳ μάλιστα τῶν δανεισμῶν ἐπὶ ναυτικοῖς. *Propter hanc* (inquit Casaubonus ad Theophr. p. 343.) *quod tantopere Demosthenem reprehendit Plutarchus, vereor ut ei sit satis æquus: damnat enim rem moribus legibusque receptam et probatam.* Idem.

Κάλλιστον ἔργον] Malim καλλίστων ἔργων: subaudi aut ἕνεκεν, aut, si mavis, e præmissis ἁλόντι: nam Ciceroni pro enormi crimine imputabatur ab ipsius inimicis, quod factionem Catilinæ, homines nempe insontes et egregie de republica meritos, oppressisset. Reisk.

Λαίλιος] D. Lælius, puto, qui Asiaticis Pompeii navibus præerat in bello civili.

ὑπατείαν μετιέναι [1]παράνομον οὔπω γενειῶντος, σιωπῇ καθήμενον. Ἔγραφε δὲ καὶ Βροῦτος, ἐγκαλῶν ὡς μείζονα καὶ βαρυτέραν πεπαιδοτριβηκότι τυραννίδα τῆς ὑπ' αὐτῶν καταλυθείσης.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τῆς τελευτῆς τὸν μὲν οἰκτεῖραι τις, ἄνδρα πρεσβύτην δι' ἀγένειαν ὑπὸ οἰκετῶν ἄνω καὶ κάτω περιφερόμενον καὶ περιφεύγοντα τὸν θάνατον καὶ ἀποκρυπτόμενον [2]τὸν οὐ πολὺ πρὸ τῆς φύσεως ἥκοντα ἐπ' αὐτὸν, εἶτ' ἀποσφαγέντα· τοῦ δ', εἰ καὶ μικρὰ πρὸς τὴν ἱκετείαν ἐνέδωκεν, ἀγαστὴ μὲν ἡ παρασκευὴ τοῦ φαρμάκου καὶ τήρησις, ἀγαστὴ δὲ ἡ χρῆσις· ὅτι τοῦ θεοῦ μὴ παρασχόντος αὐτῷ τὴν ἀσυλίαν, ὥσπερ ἐπὶ μείζονα βωμὸν καταφυγὼν, ἐκ τῶν ὅπλων καὶ τῶν δορυφόρων λαβὼν ἑαυτὸν ᾤχετο, τῆς Ἀντιπάτρου καταγελάσας ὠμότητος.

[1] παρὰ νόμον

[2] τοὺς . . . ἥκοντας

Cæsar de Bell. Civ. 3. 5. Victo in Africa Cornificio, seipsum interemit. Appian. p. 622. B.

Αἰτουμένου μετιέναι] Idem est, atque *αἰτουμένου τὸ μετιέναι. rogante ambitionem consulatus.* h. e. τὴν ἐξουσίαν τοῦ μετιέναι, *veniam consulatum ambiendi.* Reisk.

Σιωπῇ καθήμενον]. Quid vero, nisi silentium, superfuit, cum Cornelius Centurio, *rejecto sagulo, ostendens gladii capulum non dubitasset in curia dicere, "Hic faciet, si vos non feceritis?"* Sueton. in Octav. 26. Cui tamen respondisse Ciceronem refert Dio l. 46. p. 319. ἂν οὕτως παρακαλῆτε, λήψεται αὐτήν. Consulatum sc. B.

Ἀγένειαν] Ita Codex MS. vulgo εὐγένειαν. Idem.

Περιφερόμενον] *Jusserit*, vel *curaverit, se circumferendum.* Reisk.

Τὸν οὐ πολὺ] Revocavi e Juntina τοὺς et ἥκοντας: subaudi ἐπὶ τὸν θάνατον, vel ἐπὶ τὴν σφαγήν. *eripere sui conspectum copiamque nitentem iis, qui venissent ad spiritum ipsi eripiendum, paulo ante, quem mors naturalis id idem esset factura.* Idem.

Ἐπὶ μείζονα βωμὸν] Venenum puta. Idem.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ, ΕΙ ΓΝΗΣΙΟΣ,

ΚΑΙ

ΕΙ ΕΙΚΟΣ ΤΑ ΟΥΤΩ ΔΙΑΛΕΛΥΜΕΝΑ,

ΚΑΙ

ΕΙΚΗ ΔΙΕΡΡΙΜΜΕΝΑ, ΥΠΟ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΓΕΓΡΑΦΘΑΙ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Δημοσθένους καὶ Κλεοβούλης [1] τῆς Γύλωνος θυγατρὸς, τῶν δὲ δήμων Παιανιεὺς, καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐτῶν ἑπτὰ, μετ' ἀδελφῆς πενταετίδος, τὸν μὲν τῆς ὀρφανίας χρόνον παρὰ τῇ μητρὶ διῆγε, σχολάζων Ἰσοκράτει, ὥς τινες ἔφασαν, ὡς δὲ οἱ πλεῖστοι, Ἰσαίῳ τῷ Χαλκιδεῖ, ὃς ἦν Ἰσοκράτους μαθητὴς, διάγοντι ἐν Ἀθήναις· ζηλῶν Θουκυδίδην καὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον, ὅν τινες εἶπον προηγουμένως αὐτῷ σχολάσαι. ὡς δὲ Ἡγησίας ὁ Μάγνης φησὶν, ἐδεήθη τοῦ παιδαγωγοῦ, ἵνα Καλλιστράτου Ἐμπαίδου Ἀφιδναίου, ῥήτορος δοκίμου, καὶ ἱππαρχήσαντος, καὶ ἀναθέντος τὸν βωμὸν τῷ Ἑρμῇ τῷ ἀγοραίῳ, μέλλοντος ἐν τῷ δήμῳ λέγειν, ἀκούσῃ. ἀκούσας δὲ, ἐραστὴς ἐγένετο τῶν λόγων. καὶ τούτου μὲν ἐπ' ὀλίγον ἤκουσεν ἕως

[1] τῆς γυναικὸς τῆς θυγατρὸς, τὸν δὲ δῆμον

Τῶν δήμων] Sic Laertius, Σωκράτης τῶν δήμων Ἀλωπεκῆθεν. ferri potest, ut genitivus partitionem significans: sed legendum fortasse, τὸν δῆμον, sicut Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα, et facilis est mutatio ex pronunciatione et incogitantia τοῦ ον εἰς ων, et contra, τοῦ ων εἰς ον. WOLF.

Τῶν δὲ δήμων] Marg. Lutet. τὸν δὲ δῆμον.

Χαλκιδεῖ] Verba e Photio sic ordinanda: Χαλκιδεῖ, διάγοντι ἐν Ἀθήναις, ὃς ἦν Ἰσοκράτους μὲν μαθητὴς, ζηλῶν δὲ Θουκυδ. REISK.

Ζηλῶν Θουκυδίδην] Πότερος; ὁ Δημοσθένης, ἢ ὁ Ἰσαῖος. WOLF.

Ὅν τινες εἶπον προηγουμένως αὐτῷ σχολάσαι] Lego, ᾧ τινες εἶπον προηγουμένως αὐτόν. In altera vita, συνεσχολακέναι, inquit, αὐτόν φασι τῷ Πλάτωνι. IDEM.

Ὅν τινες] Vide, annon pro ὅν τινες legi debeat ᾧ τινες, et αὐτὸν pro αὐτῷ. XYLAND. Bene habet vulgata. Non minus magister discipulo, quam discipulus magistro, dicitur σχολάζειν, ille docens, hic discens. REISK.

Ἡγησίας ὁ Μάγνης] Alias Demetrius Magnes saepe citatur, Hegesias vero Cyrenaicus, ὁ πεισιθάνατος ἐπικληθείς. WOLF.

Καλλιστράτου Ἐμπαίδου Ἀφιδναίου] Τὸ Ἐμπαίδου, nisi nomen patris Callistrati sit, quid ad sensum faciat, quidve significet, non video. IDEM.

Ἐμπαίδου] Hoc vocabulum est mendosum. XYLAND. Num εὐμηλίδου. Sane e παίδου facile efficitur ηλίδου. REISK.

Δοκίμου, καὶ] Δοκίμου, τοῦ καὶ ἱππ. IDEM.

ἐπεδήμει. ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν ἔφυγεν εἰς Θρᾴκην, ὁ δ' ἐγεγόνει ἐξ ἐφήβων, τηνικαῦτα παρέβαλλεν Ἰσοκράτει καὶ Πλάτωνι. εἶτα καὶ Ἰσαῖον ἀναλαβὼν εἰς τὴν οἰκίαν, τετραετῆ χρόνον [1]αὐτὸν διεπόνησε, μιμούμενος αὐτοῦ τοὺς λόγους. ὡς δὲ Κτησίβιος φησὶν ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, διὰ Καλλίου τοῦ Συρακουσίου πορίσας τοῦ Ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους, διὰ δὲ Χαρικλέους τοῦ Καρυστίου τοὺς Ἀλκιδάμαντος, ἀνέλαβεν αὐτούς. τελειωθεὶς δὲ, ἐλάττω παρὰ τῶν ἐπιτρόπων παραλαβὼν, ἔκρινεν αὐτοὺς ἐπιτροπῆς ἐπὶ Τιμοκράτους ἄρχοντος, τρεῖς ὄντας, Ἄφοβον, Θηριππίδην, Δημοφῶντα, ἢ Δημέαν. καὶ μάλιστα τούτου κατηγόρησεν, ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς ὄντος, δέκα τάλαντα τίμημα ἑκάστῃ τῶν δικῶν ἐπιγραψάμενος. καὶ εἷλεν αὐτούς. τῆς δὲ καταδίκης οὐδὲν ἐπράξατο, τοὺς μὲν ἀργυρίου, τοὺς δὲ καὶ χάριτος. Ἀριστοφῶντος δὲ ἤδη τὴν προστασίαν διὰ γῆρας καταλιπόντος, καὶ χορηγὸς ἐγένετο. Μειδίαν δὲ τὸν Ἀναγυράσιον πλήξαντα αὐτὸν ἐν τῷ θεάτρῳ χορηγοῦντα, εἰς κρίσιν καταστήσας, λαβὼν τρισχιλίας ἀφῆκε τῆς δίκης. λέγουσι δὲ αὐτὸν ἔτι νέον ὄντα εἰς σπήλαιον ἀπιέναι, κἀκεῖ φιλολογεῖν τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς ξυράμενον, ἵνα μὴ προέρχοιτο· καὶ ἐπὶ στενῆς κλίνης κοιμᾶσθαι, ἵνα διὰ ταχέων ἀνίστηται· τό, τε [2]ῥῶ μὴ δυνάμενον λέγειν, [3]ἐκποιῆσαι, καὶ τὸν ὦμον ἐν τῷ μελετᾶν κινοῦντα ἀπρεπῶς καταπαῦσαι, παραρτή-

[1] αὐτὸν [2] ῥῶ [3] ἐκπονῆσαι

Πορίσας κ. τ. λ.] Εὐπορήσας τῶν Ζωΐλου τοῦ Ἀμφ. λόγων, διὰ δὲ Χαρ. τοῦ Καρ. τῶν Ἀλκιδ. Emendationem Ζωΐλου debeo Reinesii Var. Lect. 3. 2. p. 328. Reisk. Marg. Lutet. πορισάμενος.

Ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου] De hoc nihil invenio. Wolf.

Ἀνέλαβεν αὐτοὺς] Πότερον ἐξιδιοποιήσατο, *sibi vendicavit*, an ἐμελέτησεν εἰς μίμησιν αὐτῶν, *eas orationes imitari studuit*. supra Πάππος δέ τις οὗ τὴν ἱστορίαν Ἕρμιππος ἀνείληφε, *cujus historiam repetiit, quem auctorem citat*. Idem.

Τελειωθεὶς] Ἀνδρωθεὶς, εἰς ἄνδρας ἐγγραφείς. Idem.

Ἐλάττω] Supplet marg. Lutet. τῆς ἐλπίδος καὶ τοῦ δικαίου.

Θηριππίδην] Θηριππίδην. Reisk.

Ἀργυρίου] Subaudi ἕνεκα. Potest locus integer esse. Suppletum tamen ab Hoeschelio in Photio fuit ἀφεὶς; et a Lambino ἀφεῖναι πεισθείς. Idem.

Τοὺς δὲ καὶ χάριτος] Deest ἀφεὶς ἢ ἀπολύσας. Wolf.

Ἀριστοφῶντος δὲ ἤδη τὴν προστασίαν] Aristophontis oratoris fit mentio ἐν τῷ περὶ στεφάνου. προστασίαν autem hic intelligo τὴν χορηγίαν, cum sequatur, Demosthenem ejus loco aedilitate esse functum. Idem.

Ξυράμενον] Fortasse, ξυρησάμενον. Idem.

Ξυράμενον] Marg. Lutet. ἐξυρημένον: et pro ἐκποιῆσαι paulo post ἐκπονῆσαι.

Τό τε ῥῶ μὴ δυνάμενον λέγειν ἐκποιῆσαι] Legendum: τό, τε ρ (τὸ στοιχεῖον) μὴ δυνάμενον λέγειν, ἐκπονῆσαι, id est quod supra ex Laertio citavimus, ῥωβικώτερος ἂν παύσασθαι: emendasse vitium illud balbutiei, καὶ ἥκειν φέροντα τὸ ρ ῥαστοφυρμένον. Prima et secunda editione non animadverteram mendum hoc satis: et cum legendum putarem, τό, τε ῥώμη δύνασθαι λέγειν, ἐκπονῆσαι, et verteram: *Atque ita se exercuisse*,

σαῦτα ὀβελίσκιον, ἢ (ὥς τινες) ξιφίδιον ἐκ τῆς ὀροφῆς, ἵνα φοβούμενος ἠρεμοίη. προβαίνοντα δὴ κατὰ τὴν τῶν λόγων ἰσχὺν, ἔσοπτρον ἰσομέγεθες αὐτῷ κατασκευάσαι, καὶ πρὸς τοῦτο ἀφορῶντα μελετᾷν, ἵνα ἐπανορθώσηται τὰ ἐλλείποντα· καὶ κατιόντα ἐπὶ τὸ Φαληρικὸν, πρὸς τὰς τῶν κυμάτων ἐμβολὰς τὰς σκέψεις ποιεῖσθαι, ἵν', εἴποτε θορυβοίη ὁ δῆμος, μὴ ἐκσταίη. τοῦ δὲ πνεύματος αὐτῷ ἐνδέοντος, Νεοπτολέμῳ τῷ ὑποκριτῇ μυρίας δοῦναι, ἵνα ὅλας περιόδους ἀπνεύστως λέγῃ. ἐπεὶ δὲ τῷ πολιτεύεσθαι προσῆλθεν, εἰς δύο διῃρημένων τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν μὲν φιλιππιζόντων, τῶν δὲ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας δημηγορούντων, τὴν τῶν ἀντιπολιτευομένων Φιλίππῳ τάξιν εἵλετο, καὶ [1]διὰ παντὸς τοῦ χρόνου διετέλεσε συμβουλεύων, τοῖς κινδυνεύουσιν ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι, βοηθεῖν, συμπολιτευόμενος [2]Ὑπερίδῃ, Ναυσικλεῖ, Πολυεύκτῳ, Διοτίμῳ. διὰ καὶ συμμάχους τοῖς Ἀθηναίοις ἐποίησε Θηβαίους, Εὐβοεῖς, Κερκυραίους, Κορινθίους, Βοιωτοὺς, καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὸς τούτοις. ἐκπεσὼν δέ ποτε ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀθυμῶν, ἐβάδιζεν οἴκοι. συντυχὼν δὲ αὐτῷ Εὔνομος ὁ Θριάσιος, πρεσβύτης ἤδη ὢν, προετρέψατο τὸν Δημοσθένην. μάλιστα δὲ ὑποκριτὴς Ἀνδρόνικος εἰπὼν, ὡς οἱ μὲν λόγοι καλῶς ἔχοιεν, [3]λείπει δὲ αὐτῷ τὰ τῆς ὑποκρίσεως· ἀπεμνημόνευσέ τε τῶν [4]ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας [5]ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων. καὶ δὴ πιστεύσαντα τὸν Δημοσθένη παραδοῦναι αὑτὸν τῷ Ἀνδρονίκῳ. ὅθεν ἐρομένου [6]τινὸς αὐτὸν, τί πρῶτον ἐν ῥητορικῇ; εἶπεν, ὑπό-

[1] Deest διά. [2] Ὑπερείδῃ [3] λείπειν [4] ὑπὸ [5] Deest ὑπ'. [6] Deest τινός.

ut *dicendi laborem ferre posset*. Eam quisque sensum sequatur, utrum maluerit. Wolf.

Ἐπὶ τὸ Φαληρικὸν] Alias, τὰ Φάληρα, portus Atheniensium. Idem.

Μὴ ἐκσταίη] Μὴ διαταράττηται, ab ἐξίστημι: sed ἀορ. β. passive accipitur. ab ἐξίσταμαι, fit ἔκστασις. Sic Libanius, δειλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θορύβους, καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι. ubi verti, *ut statim cederet*, scilicet obturbanti populo, percelleretur et sibi excideret, et obmutesceret, aut etiam suggestum relinqueret. Idem.

Νεοπτολέμῳ τῷ ὑποκριτῇ] Hujus mentio fit in oratione περὶ στεφάνου, et Philippicis. Idem.

Μυρίας] Malim, χιλίας. Vix enim tantae fuerunt opes Demosthenis. Idem.

Ἀπνεύστως λέγῃ] Pro, λέγειν μαθάνῃ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης, οὐχὶ δὲ ὁ Νεοπτόλεμος. Idem.

Καὶ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου] Τὸ διὰ omissum. Paulo post τοῖς κινδυνεύουσιν ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι βοηθεῖν. verba sic ordinanda sunt: διετέλεσε διὰ παντὸς τοῦ χρόνου συμβουλεύων βοηθεῖν, id est, ἵνα βοηθῇ ὁ δῆμος τοῖς κινδυνεύουσι γενέσθαι ὑπὸ Φιλίππῳ, id est, χειροῦσθαι καὶ καταδουλοῦσθαι: *qui in periculo erant, ne a Philippo opprimerentur*. Idem.

Μάλιστα δὲ ὑποκριτὴς Ἀνδρόνικος] Supra Satyrus nominatur et Neoptolemus: et fieri potest, ut plurium opera fuerit usus. Idem.

Ἀνδρόνικος εἰπὼν] Ἀνδρ. ὡς εἰπών. Reisk.

κρισις, καὶ τί δεύτερον; ὑπόκρισις, καὶ τί τρίτον; ὑπόκρισις. προελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὰς ἐκκλησίας, νεωτερικῶς τινὰ λέγων, διεσύρετο· ὡς κωμῳδηθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Ἀντιφάνους, καὶ Τιμοκλέους·

Μὰ γῆν, μὰ κρήνας, μὰ ποταμοὺς, μὰ νάματα.

ὀμόσας [1] δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐν τῷ δήμῳ, θόρυβον ἐκίνησεν. ὤμνυε δὲ καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν προπαροξύνων Ἀσκλήπιον, καὶ παρεδείκνυεν αὐτὸν ὀρθῶς λέγοντα· εἶναι γὰρ τὸν θεὸν ἤπιον. καὶ ἐπὶ τούτῳ πολλάκις ἐθορυβήθη. σχολάσας δὲ Εὐβουλίδῃ τῷ διαλεκτικῷ Μιλησίῳ, [2] ἐπανωρθώσατο πάντα. γενόμενος δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀλυμπιακῇ πανηγύρει, καὶ ἀκούσας Λαμάχου τοῦ [3] Τερινaίου, Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον ἀναγινώσκοντος, Θηβαίων δὲ καὶ Ὀλυνθίων κατατρέχοντος, παραναστὰς ἀρχαίων ποιητῶν μαρτυρίας προηνέγκατο περὶ τῶν Θηβαίοις καὶ Ὀλυνθίοις καλῶς πραχθέντων, ὡς παύσασθαί τε τολοιπὸν τὸν Λάμαχον, καὶ φυγεῖν ἐκ τῆς πανηγύρεως· Φίλιππον δὲ πρὸς τοὺς ἀναφέροντας αὐτῷ τὰς [4] Δημοσθένους [5] καθ' αὐτοῦ δημηγορίας εἰπεῖν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἀκούων λέγοντος Δημοσθένους, ἐχειροτόνησα τὸν ἄνδρα πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ πόλεμον. ἐκάλει δὲ τοὺς μὲν αὐτοῦ λόγους [6] ὁμοίους τοῖς στρατιώταις διὰ τὴν πομπικὴν δύναμιν, τοὺς δὲ Ἰσοκράτους, τοῖς ἀθληταῖς [7] διὰ τὴν πομπήν. τέρψιν [8] μὲν γὰρ παρέχειν αὐτοὺς θεατρικήν. ἑπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονὼς, λογιζομένοις ἀπὸ Δεξιθέου εἰς Καλλίμαχον, ἐφ' οὗ παρ' Ὀλυνθίων ἧκε πρε-

[1] καὶ [2] ἐπηνωρθώσατο [3] Τερεινaίου [4] Deest Δημοσθένους. [5] κατ' αὐτοῦ [6] ὁμοίως [7] Desunt v. διὰ τὴν πομπήν. [8] Deest μέν.

Μὰ γῆν] Videtur aliquid deesse, cujusmodi sit, ὤμοσε δέ ποτε μὰ γῆν, &c. Wolf.

Εὐβουλίδῃ] Hujus etiam Halicarnasseus in Isocratis vita mentionem fecit, et Laertius. Idem.

Εὐβουλίδῃ] De hoc Eubulida Milesio, et quare Plutarchus eum Dialecticum appellat, v. Ions. H. Ph. Scr. I, 13. in fin. Reisk.

Τερειναίου] In altera vita est Μυῤῥιναίου. Forte Μυριναίου, a Lemni urbe, Μυρίνα. Fuerunt et Attici, δῆμος Μυῤῥινούσιοι. Terina urbs est Italica, de qua Stephanus et Plutarchus in consolatione ad Apollonium, Elisium Terinaeum Italum appellat. Sed id huc non puto quadrare. Xyland.

Ὁμοίως τοῖς στρατιώταις διὰ τὴν πομπικὴν δύναμιν] Lego, ὁμοίους τοῖς στρατιώταις διὰ τὴν πολεμικὴν, aut certe, πολιτικὴν δύναμιν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ Ἰσοκράτους λόγοι πομπικοί εἰσιν· οἱ δὲ τοῦ Δημοσθένους, ἥκιστα. Wolf.

Πομπικὴν] Marg. Lutet. πολεμικήν. quod (inquit Reiskius πολιτικὴν conjectans) praeferebat Salmasius, qui haec adscripserat: Interpres videtur πολεμικὴν legisse; et ita leg. ut et ap. Photium.

Αὐτοὺς] Τούτους Marg. Lutet. quae mox post v. θεατρικὴν supplet ἐμὲ δ' ἐκείνους δραστήριον.

Ἐφ' οὗ] V. ad h. l. Schotti comparatas Aristotelis et Demosthenis vitas p. 8.

σβεία περὶ τῆς βοηθείας, ἐπεὶ ἐπιέζοντο ὑπὸ Φιλίππου τῷ πολέμῳ, ἔπεισε ἐκπέμψαι τὴν βοήθειαν. τῷ δὲ ἑξῆς, ἐφ᾽ οὗ Πλάτων ἐτελεύτησεν, Φίλιππος Ὀλυνθίους κατεστρέψατο. ἔγνω δὲ αὐτὸν καὶ Ξενοφῶν ὁ Σωκρατικὸς, ἢ ἀρχόμενον, ἢ ἀκμάζοντα, (τῷ μὲν γὰρ τὰ Ἑλληνικὰ ἐτελεῖτο, [1]εἰς τὰ περὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην) ἄρχοντα δὲ Χαρικλείδην· ὁ δὲ πρότερον ἐπὶ Τιμοκράτους εἷλε τοὺς ἐπιτρόπους. φεύγοντος δὲ Αἰσχίνου μετὰ τὴν καταδίκην, ἵππῳ κατεδίωξεν αὐτόν. τοῦ δὲ οἰηθέντος [2]αὐτὸν συλλαμβάνεσθαι, καὶ προσπεσόντος, καὶ συγκαλυψαμένου, ἀναστήσας αὐτὸν παρεμυθήσατο, καὶ τάλαντον ἔδωκεν ἀργυρίου. καὶ συνεβούλευσε δὲ τῷ δήμῳ ξενικὸν ἐν Θάσῳ τρέφειν, καὶ ἐπὶ τούτῳ τριηράρχης ἐξέπλευσε. σιτώνης δὲ γενόμενος, καὶ κατηγορηθεὶς κλοπῆς, ἀφείθη. Φιλίππου δὲ Ἐλάτειαν καταλαμβανομένου, καὶ αὐτὸς τοῖς ἐν Χαιρωνείᾳ μαχεσαμένοις συνεξῆλθεν. ὅθεν καὶ δοκεῖ τὴν τάξιν λιπεῖν· φεύγοντος δὲ αὐτοῦ, βάτον ἐπιλαβέσθαι τῆς χλαμύδος, τὸν δὲ ἐπιστραφέντα εἰπεῖν, Ζώγρει. εἶχε δὲ καὶ ἐπίσημον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, Ἀγαθὴν τύχην. εἶπε μέντοι τὸν ἐπιτάφιον ἐπὶ τοῖς πεσοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ἐπισκευὴν τῆς πόλεως τῇ ἐπιμελείᾳ προσελθὼν, καὶ τῶν τειχῶν ἐπιμελητὴς χειροτονηθεὶς, ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας εἰσήνεγκε τὸ ἀναλωθὲν ἀργύριον, μνᾶς ἑκατόν. ἐπέδωκε δὲ καὶ θεωροῖς μυρίας, τριήρους τε ἐπιβὰς, περιέπλευσε τοὺς συμμάχους ἀργυρολογῶν. ἐφ᾽ οἷς πολλάκις ἐστεφανώθη, πρότερον μὲν ὑπὸ [3]Δημομελοῦς, Ἀριστονίκου, Ὑπερίδου χρυσῷ στεφάνῳ, τελευταῖον δὲ ὑπὸ Κτησιφῶντος. καὶ γραφέντος τοῦ ψηφίσματος παρανόμων ὑπὸ Διοδότου καὶ Αἰσχίνου, ἀπολογούμενος ἐνίκησεν, ὥστε τὸ πέμπτον

[1] Deest εἰς. [2] αὐτὸν [3] Δημοτέλους Ἀριστονίκου Ὑπερίδου

cujus rationes a rationibus Plutarchi vehementer discrepant. Reisk.

Ἢ ἀρχόμενον] Scilicet, πολιτεύεσθαι. quid si ἀνδρούμενον; *virili prope ætate*, aut etiam *adulta?* ἄρχοντος Χαρικλείδου, lego. Wolf.

Τῷ μὲν γὰρ κ. τ. λ.] F. τῷ γὰρ τὰ Ἑλληνικὰ τελεῖται περὶ μὲν τὴν ἐν Μ. *nam Xenophontis historia rerum Græcarum desinit in pugna ad Mantineam et Archonte Chariclida.* Reisk.

Ἄρχοντα] Ἄρχοντος δὲ Χαρικλείδου Marg. Lutet.

Τάλαντον ἔδωκεν] Supra simile quid ipsi Demostheni in exilium abeunti, accidisse scripsit. Wolf.

Ἐν Θάσῳ] Vitifera et beata insula, quod vel proverbium, Θάσος ἀγαθῶν, declarat. Celebratur et Θάσιος οἶνος, ἀφ᾽ ὅτου ἡμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ὀξίνην πεπωκότες, ἄλλως τε φαρμάκοις καὶ ὕδασι πεφυρμένον, πίνοντες, ἀλγοῦντες ὁσημέραι τὸν στόμαχον, ἀπεσκλήκαμεν. Idem.

Ἐπὶ τοῖς πεσοῦσι] Argumento refutare vult auctor superiorem traditionem; ut calumniam. Nemini enim licebat publico-

μέρος τῶν ψήφων τὸν διώκοντα μὴ μεταλαβεῖν. ὕστερον δὲ Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τὴν Ἀσίαν στρατευομένου, καὶ φυγόντος Ἁρπάλου μετὰ χρημάτων εἰς Ἀθήνας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκώλυσεν αὐτὸν εἰσδεχθῆναι. ἐπειδὴ δὲ εἰσέπλευσε, λαβὼν δαρεικοὺς χιλίους μετετάξατο. βουλομένων τε Ἀθηναίων Ἀντιπάτρῳ παραδοῦναι τὸν ἄνθρωπον, ἀντεῖπεν, ἔγραψέ τε ἀποθέσθαι τὰ χρήματα εἰς ἀκρόπολιν, ἤδη τῷ δήμῳ τὸν ἀριθμὸν εἰπόντα, φήσαντος δὲ Ἁρπάλου ἑπτακόσια [1] καὶ πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείονα, ὥς φησι Φιλόχορος. μετὰ δὲ ταῦτα φυγόντος Ἁρπάλου ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐν ᾧ ἐφυλάσσετο, μέχρις ἂν ἀφίκηταί τις παρ' Ἀλεξάνδρου, καὶ πορευθέντος εἰς τὴν Κρήτην, ἢ (ὥς ἔνιοι) ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, αἰτίαν ἔσχεν ὁ Δημοσθένης δωροδοκίας, καὶ διὰ τοῦτο μήτε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνακομισθέντων μεμηνυκώς, μήτε τὴν τῶν φυλασσόντων ἀμέλειαν. εἰσαχθεὶς δὲ εἰς δικαστήριον ὑπὸ [2] Ὑπερίδου, Πυθέου, Μενεσαίχμου, Ἱμεραίου, Πατροκλέους, οἳ ἐποίησαν καταγνῶναι αὐτοῦ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν· καὶ ἁλοὺς ἔφυγε, πενταπλασίονα ἀποτίσαι μὴ δυνάμενος, (εἶχε δὲ αἰτίαν τριάκοντα τάλαντα λαβεῖν,) ἢ (ὥς ἔνιοι) οὐχ ὑπομείνας τὴν κρίσιν. μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν Ἀθηναίων Πολύευκτον πεμψάντων πρεσβευτὴν πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, ὥστε ἀποστῆναι αὐτοὺς τῆς τῶν Μακεδόνων συμμαχίας, καὶ τοῦ Πολυεύκτου πεῖσαι μὴ δυναμένου, ἐπιφανεὶς Δημοσθένης καὶ συνειπὼν ἔπεισεν. ἐφ' ᾧ θαυμασθεὶς μετὰ χρόνον τινὰ κάθοδον εὕρατο, ψηφίσματος γραφέντος, τριήρους ἀποσταλείσης. τῶν δὲ Ἀθηναίων ψηφισαμένων εἰς ἃ ὤφειλε τριάκοντα νῆσαι αὐτὸν τὸν βωμὸν τοῦ σωτῆρος Διὸς ἐν Πειραιεῖ, καὶ ἀφεῖσθαι, τοῦτο γράψαντος τὸ ψήφισμα Δήμωνας Παιανιέως,

[1] ἢ

[2] Ὑπερείδου, Πυθαίου

loqui, nedum loco et tempore tam illustri, qui ex acie fugisset et scutum objecisset. Reisk.

Ἀντεῖπεν] F. ἀπέβαλεν, αὐτὸν δὲ φρουρᾷ ἔδει — *ipsum autem Harpalum in custodiam dare, ut qui jam indicasset pecuniarum numerum.* Reisk. Ad v. ἤδη marg. Lutet. asteriscum habet.

Εἰσαχθεὶς] Εἰσήχθη marg. Lutet.

Τριήρους] Καὶ τρ. marg. Lutet. et mox pro νῆσαι, κατασκευάσαι.

Νῆσαι αὐτὸν τὸν βωμὸν] Νῆσαι interpretantur σωρεῦσαι. fortasse κοσμῆσαι. Supra verbo κατασκευάζειν est usus. Probabile est vetusta et prima vocabula in religionibus retenta esse. Wolf.

Νῆσαι] Eodem redit, quo ea, quæ Photius habet, sententiam eandem planius ita efferens: ἀντὶ τῶν τριάκοντα ταλάντων, ἃ ὤφειλε, τὸν τοῦ Διὸς βωμὸν ἐν Πειραιεῖ ἐπισκευάσασθαι. Quod noster dixit, νῆσαι βωμὸν, est *exaggerare, in altius efferre.*

ὃς ἦν ἀνεψιὸς αὐτῷ, πάλιν ἐν τούτοις ἦν πολιτευόμενος. Ἀντιπάτρου δὲ εἰς [1] Λαμίαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων συγκλεισθέντος, τῶν Ἀθηναίων εὐαγγέλια θυόντων, πρός τινα τῶν ἑταίρων Ἀγησίστρατον ἔφη, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν πραγμάτων· ἐπίσταμαι γὰρ (εἰπεῖν) τοὺς Ἕλληνας στάδιον μὲν πολεμεῖν καὶ εἰδότας καὶ δυναμένους, δόλιχον δὲ οὐκέτι. Φάρσαλον δὲ ἑλόντος Ἀντιπάτρου, καὶ πολιορκήσειν ἀπειλοῦντος Ἀθηναίους, εἰ μὴ τοὺς ῥήτορας ἐκδοίησαν, καταλιπὼν ὁ Δημοσθένης τὴν πόλιν ἔφυγε, πρῶτον μὲν εἰς Αἴγιναν ἐπὶ [2] τὸ Αἰάκειον καθεδούμενος· φοβηθεὶς δὲ, εἰς [3] Καλαυρίαν μετέστη. ἐκδιδόναι δὲ τοὺς ῥήτορας τῶν Ἀθηναίων ψηφισαμένων, κἀκεῖνον, καθέζετο ἱκέτης ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ. ἐλθόντος δὲ ἐπ' αὐτὸν Ἀρχίου τοῦ Φυγαδοθήρου ἐπικαλουμένου, ὃς παρέβαλεν Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι, πείθοντος αὐτὸν ἀναστῆναι, ὡς φίλον Ἀντιπάτρῳ γενησόμενον, εἶπεν, ὅτι Οὔτε, ὅτε ἐτρα-

[1] Λάμιαν [2] τὸν Ἀκραῖον [3] Καλαβρίαν

Reisk.

Πάλιν] Ἦν πάλιν ἐν τοῖς πολιτευομένοις Marg. Latet. Reiskius autem conj. ἐν τοῖς αὐτοῖς ἦν.

Εἰπεῖν] Εἶπεν. [et mox,] καὶ hoc primum delend. Reisk.

Στάδιον] Suidas, ἑπτὰ ἥμισυ στάδια ποιοῦσι μίλιον ἕν. καὶ τὰ δέκα μίλια ἔχουσι στάδια π'. τὸ στάδιον ἔχει πόδας χ'. τὸ μίλιον πόδας δσ'. τὸ δὲ πλέθρον πόδας ρ'. ἡ ἄρουρα πόδας ν'. ὁ ποῦς δακτύλους ις'. ὁ πῆχυς πόδας ας'. qui locus, an mendis vacet, videndum est. Nam in numeris facillime aberratur, unde portentosa mendacia levi momento existunt. Wolf.

Δόλιχος] Varinus et Suidas, τὸ ἱπποδρόμιον, ἀπὸ τοῦ κάμπτειν· στάδιον δὲ ὁ ὀρθὸς δρόμος ὀργυιαὶ ἑκατὸν, ἢ πηχέων τριακοσίων διάστημα. ἔστι δὲ ὁ δόλιχος κδ' στάδια. δίαυλος ὁ διστάδιος τόπος, ὁ διττὸν ἔχων τὸν δρόμον, ἐν τῇ πορείᾳ πληρῶσαι τὸ στάδιον, καὶ ὑποστρέψαι ἢ μέτρον πηχέων διακοσίων. δίαυλος καὶ ἡ μακρὰ περίοδος. δολιχοδρόμοι δὲ οἱ ζ' τρέχοντες. οἱ γὰρ σταδιοδρόμοι [διαυλοδρόμοι] διπλοῦν ἐποίουν τὸν δρόμον. Idem addit, δίαυλος, ὁπλίτης δρόμος, μεθ' ὅπλων γὰρ ἠγωνίζοντο, ἔχοντες λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. ὀκτὼ δέ εἰσιν ἀγωνίσματα· στάδιον, δίαυλος, δόλιχος, ὁπλίτης, πυγμὴ, παγκράτιον, πάλη καὶ ἅλμα. Alibi τὸ παγκράτιον hoc disticho explicat:

Ἅλμα ποδὸς, δίσκου τε βολὴ, καὶ ἄκοντος ἐρωὴ,
Καὶ δρόμος, ἠδὲ πάλη μία δ' ἔπλετο πᾶσι τελευτή.

Ac numeros, qui inter se dissentiunt, esse corruptos, non est obscurum. Nobis igitur satis sit, sententiam intelligere, quæ est: *Græcos diuturno bello esse impares*, ut in oratione περὶ συμμοριῶν, τὸν μὲν πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον χαλεπὸν τὸν δὲ ἐκ τοῦ πολέμου ἀγῶνα ῥᾴδιον ἔσεσθαι, disputat. A. Gellius testatur stadium fuisse pedum 600. Idem.

Φάρσαλον] Quid Pharsali expugnatione cum obsidione Athenarum? Videtur nomen loci requiri Athenis propinqui. Verumtamen Antipater tum in Thessalia bellum gerebat. Praeterea quoque Pharsalus in bello Lamiaco a scriptoribus non nominatur. Reisk.

Ἐπὶ τὸν Ἀκραῖον καθεδούμενος] Lego, ἐπὶ τὸ Αἰάκειον. *In sacello Æaci* in Ægina sessurus, cujus meminit Pausanias in Atticis. Nisi forte sit Ἀκραῖος Ζεὺς, ut Ἀκραία Ἀφροδίτη, sive quod præsint arcibus et promontoriis, sive quod ibi dedicatæ sint. Wolf. *ad Ajacis fanum*. Reisk.

Εἰς Καλαβρίαν] Supra monui, non Calabriam Italiæ regionem, quæ per β scribitur, sed insulam Calauriam per αυ diphthongum intelligendam. Wolf.

Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι καὶ πείθοντος] Alius fuit Anaximenes, Milesius philosophus, Anaximandri successor. De Rhetore Ana-

γῴδεις, ἐπειθές με, οὔτε νῦν πείσεις συμβουλεύων. τοῦ δὲ ἐπιχειροῦντος βιάζεσθαι, ἐκώλυσαν αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν πόλιν. καὶ Δημοσθένης ἔφη· Οὐ σωτηρίας δεόμενος κατέφυγον εἰς [1]Καλαυρίαν, ἀλλ' ὡς ἐλέγξων Μακεδόνας καὶ κατὰ τῶν θεῶν βιασαμένους. αἰτήσας τε γραμματεῖον, ἔγραψεν (ὡς μὲν Δημήτριος ὁ Μάγνης φησὶ) τὸ ἐπὶ τῆς εἰκόνος [2]αὐτοῦ ἐλεγεῖον ἐπιγεγραμμένον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕστερον·

εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ Δημόσθενες ἔσχες,
οὔ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

κεῖται δὲ εἰκὼν πλησίον τοῦ περισχοινίσματος καὶ τοῦ βωμοῦ τῶν δώδεκα θεῶν, ὑπὸ Πολυεύκτου πεποιημένη. ὡς δ' ἔνιοί φασι, τοῦτο εὑρέθη γεγραμμένον· Δημοσθένης Ἀντιπάτρῳ χαίρειν. ἀποθανεῖν δὲ αὐτὸν, Φιλόχορος μέν φησι φάρμακον πιόντα· Σάτυρος δὲ ὁ συγγραφεὺς τὸν κάλαμον πεφαρμάχθαι, ᾧ γράφειν ἤρξατο τὴν ἐπιστολὴν, οὗ γευσάμενον ἀποθανεῖν. Ἐρατοσθένης δὲ, ἐκ πολλοῦ δεδοικότα Μακεδόνας, περὶ τῷ βραχίονι κρίκον περικεῖσθαι πεφαρμαγμένον. εἰσὶ δ' οἵ φασι, συσχόντα αὐτὸν τὸ πνεῦμα ἀποθανεῖν· οἱ δὲ εἶπον, τοῦ κατὰ τὴν σφραγίδα φαρμάκου γευσάμενον * * * δὲ δύο καὶ εἴκοσιν. ἡνίκα δὲ Φίλιππος ἐτεθνήκει, λαμπρὰν ἐσθῆτα προῆλθεν ἔχων, καίτοι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ νεωστὶ τετελευτηκυίας, ἐφηδόμενος τῷ τοῦ Μα-

[1] Καλαβρίαν

[2] αὐτοῦ

ximene non memini me legere. Idem.

Κεῖται δὲ ἡ εἰκὼν πλησίον τοῦ περισχοινίσματος καὶ τοῦ βωμοῦ τῶν δώδεκα θεῶν] Περισχοίνισμα locum aliquem circumseptum fuisse, probabile est, a funibus circumdatis certe nomen habet. τοῦ περισχοινίζεσθαι mentionem facit Æschines κατὰ Κτησιφῶντος. XII. autem dii hi recensentur a D. Augustino de Civ. Dei ex Ennio:

Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Jovi', Neptunus, Vulcanus, Apollo. Idem.

Ὑπὸ Πολυεύκτου πεποιημένου] Lege. Idem.

Πεποιημένη] Πεποιημένου marg. Lutet.

Πεφαρμαγμένον] A verbo φαρμάσσω vel φαρμάζω. unde paulo ante πεφαρμάχθαι. Wolf.

Γευσάμενον, ἔτη δὲ βιῶναι δύο καὶ ἑξήκοντα] Sic puto legendum ex ipsa historia, pro, δὲ δύο καὶ εἴκοσιν. Idem.

Γευσάμενον] F. γευσάμενον. ἐβίω δὲ δύο καὶ ἑξήκοντα ἔτη. ἡνίκα [ita marg. Lutet.] —Sic quidem juxta calculos Plutarchi; aliter autem computat Schottus, et tantum 60. annos ei tribuit, natum aiens Olymp. 99. anno 4. et defunctum ann. 3. Olymp. 114. Plutarchus autem natum eum ait Archonte Dexitheo ann. 4. Olymp. 98. ergo quadriennio citius. Salmasius hæc adscripserat: γευσάμενον. ἐβίω δὲ, ὡς μὲν οἱ τὰ πλείω λέγουσιν, ἔτη ἑβδομήκοντα· ὡς δὲ οἱ τὰ ἐλάττω, ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα. ἐπολιτεύσατο δύο καὶ εἴκοσιν. Ita reponendum e Photio.—Reisk.

κεδόνος θανάτῳ. συνήργησε δὲ καὶ Θηβαίοις πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμοῦσι, καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπέῤῥωσεν ἀεί. διόπερ Θήβας κατασκάψας, ἐζήτει παρ᾽ Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος αὐτὸν, ἀπειλῶν εἰ μὴ δοίησαν. στρατευομένῳ δὲ αὐτῷ ἐπὶ Πέρσας, καὶ αἰτοῦντι ναυτικὸν παρ᾽ Ἀθηναίων, ἀντεῖπεν, ἄδηλον εἰπὼν, εἰ οὐ κατὰ τῶν παρασχόντων χρήσεται. κατέλιπε δύο παῖδας ἐκ μιᾶς γυναικὸς, [1]τῆς τῶν εὐδοκίμων τινὸς Ἡλιοδώρου θυγατρός. θυγατέρα μίαν ἔσχεν, ἣ παῖς ἔτι οὖσα πρὸ γάμου ἐτελεύτησεν. εἶχε δὲ καὶ ἀδελφὴν, ἐξ ἧς καὶ Λάχου [2]Λευκονέως ἀδελφιδοῦς αὐτῷ Δημοχάρης ἐγένετο, ἀνὴρ καὶ κατὰ πόλεμον ἀγαθὸς, καὶ κατὰ τοὺς πολιτικοὺς λόγους οὐδενὸς χείρων. ἔστι δὲ αὐτοῦ εἰκὼν ἐν τῷ Πρυτανείῳ εἰσιόντων πρὸς τὴν ἑστίαν δεξιᾷ, ὁ πρῶτος περιεζωσμένος ἅμα τῷ ἱματίῳ καὶ ξίφος. οὕτω γὰρ δημηγορῆσαι λέγεται, ἡνίκα Ἀντίπατρος ἐζήτει τοὺς ῥήτορας. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀθηναῖοι σίτησίν τε ἐν Πρυτανείῳ τοῖς συγγενέσι τοῦ Δημοσθένους ἔδοσαν, καὶ αὐτῷ τετελευτηκότι τὴν εἰκόνα ἀνέθεσαν ἐν ἀγορᾷ, ἐπὶ Γοργίου ἄρχοντος, αἰτησαμένου αὐτῷ τὰς δωρεὰς τοῦ ἀδελφιδοῦ Δημοχάρους· ᾧ καὶ αὐτῷ πάλιν ὁ υἱὸς Δημοχάρους [3]Λάχης Λευκονεὺς ᾐτήσατο δωρεὰς, ἐπὶ Πυθαράτου ἄρχοντος, δεκάτῳ ὕστερον [4]ἔτει εἰς τὴν τῆς εἰκόνος στάσιν ἐν ἀγορᾷ, καὶ σίτησιν ἐν

[1] τῶν εὐδοκίμου Ἡλιοδώρου τινὸς θυγατρὸς [2] Λευκονέως
[3] Λάχης Δημοχάρους Λευκονεὺς [4] Deest ἔτει.

Συνήργησε δὲ καὶ Θηβαίοις] Hic legendum per ει. nam ἀργεῖν est *ignavum esse*, et συναργεῖν si diceretur, *socium esse ignaviæ*. Sed συνεργεῖν *adjuvare laborantem*, id quod sensus postulat. Wolf.

Ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῶν εὐδοκίμου Ἡλιοδώρου τινὸς θυγατρὸς] Supra e Samia quadam suscepisse filiolam scripsit. Puto legendum, τῶν εὐδοκίμων, hoc est, ἐξ εὐδοκίμου γυναικὸς, *e nobili et probata muliere*. Multa hic inter se minime consentientia congeruntur, ut et in vita Isocratis et aliorum, ut propemodum suspicer Plutarchum huc congessisse, quicquid uspiam de hoc oratore legerat, non quod omnia probaret, sed ut suum judicium per otium interponeret, atque accurate omnia describeret, ut superiore libro factum est. Deinde hæ sive schedæ sive rhapsodiæ propter tanti viri auctoritatem temerario editionis honore (ut loquitur Fabius) vulgatæ sunt. Idem.

Τῶν εὐδοκ.] F. τῶν ἀδοκίμων. Nam si nobilis fuisset Heliodorus ille, non addidisset Noster τινός. Reisk.

Καὶ Λάχου] Ἀντὶ τοῦ Λάχητος, ὁ Λάχης τοῦ Λάχου καὶ Λάχητος. Est, τῶν διαλέκτων, ut, Χρέμης Χρέμου καὶ Χρέμητος. Wolf.

Εἰσιόντων] Pro, ἐάν τις εἰσίῃ. utuntur et dativo Græci in hoc genere: Pausanias præsertim in descriptione Græciæ. Idem.

Ἐζήτει] Et hic, ut supra, legendum, ἐξῄτει ab ἐξαιτέω, non a ζητέω. Idem.

Ἐζήτει] Ἐξῄτει marg. Lutet.

Ὧ καὶ αὐτῷ πάλιν ὁ υἱὸς Λάχης Δημοχάρους Λευκονεὺς ᾐτήσατο δωρεὰς] Ὧ καὶ αὐτῷ, ambiguum, Demosthenine an Demochari? Demochari et patrem et filium Lachetem fuisse hinc apparet. Sed Lachetem filium hæc postulasse patri Demochari ex eo intelligitur, quod sequitur: καὶ ἔστι τὰ ψηφίσματα ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀναγεγραμμένα. Wolf.

Ἐπὶ εἰκόνος πᾶσιν] Fortasse, βάσιν. Hæc

Πρυτανείῳ, αὐτῷ τε καὶ ἐγγόνων ἀεὶ τῷ πρεσβυτάτῳ, καὶ προεδρίαν ἐν ἅπασι τοῖς ἀγῶσι. καὶ ἔστι τὰ ψηφίσματα ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀναγεγραμμένα. ἡ δὲ εἰκὼν τοῦ Δημοχάρους εἰς τὸ Πρυτανεῖον μετεκομίσθη, περὶ ἧς προείρηται. φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι γνήσιοι [1] ἑξηκονταπέντε. φασὶ δέ τινες καὶ ἀσώτως αὐτὸν βιῶναι, γυναικείαις τε ἐσθῆσι χρώμενον, καὶ κωμάζοντα ἑκάστοτε· ὅθεν [2] Βάτταλον ἐπικληθῆναι. οἱ δὲ ὑποκοριστικῶς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς τροφοῦ λέγουσιν αὐτὸν οὕτω λελοιδορῆσθαι. Διογένης δὲ ὁ Κύων θεασάμενος αὐτόν ποτε ἐν καπηλείῳ αἰσχυνόμενον καὶ ὑποχωροῦντα, εἶπεν· Ὅσῳ μᾶλλον ὑποχωρεῖς, τοσούτῳ μᾶλλον ἐν τῷ καπηλείῳ ἔσῃ. ἔλεγε δὲ αὐτὸν παρασκώπτων ἐν μὲν τοῖς λόγοις Σκύθην εἶναι, ἐν δὲ ταῖς μάχαις [3] ἀστυκόν. ἔλαβε καὶ παρὰ Ἐφιάλτου χρυσίον, ἑνὸς τῶν δημαγωγῶν, ὅς, πρεσβεύσας πρὸς βασιλέα, χρήματα φέρων ἧκε λάθρα, ὅπως διανείμας τοῖς δημαγωγοῖς τὸν πρὸς Φίλιππον ἐξάψῃ πόλεμον· καὶ ἰδίᾳ αὐτὸν δωροδοκῆσαι παρὰ βασιλέως φασὶ δαρεικοὺς τρισχιλίους. Ἀναξίλαν δέ τινα Ὠρείτην, ξένον [4] αὐτοῦ γεγονότα, συλλαβὼν ἐβασάνιζεν, ὡς κατάσκοπον. οὐδὲν δὲ ἐξειπόντα ἐψηφίσατο τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι. λέγειν δέ ποτε κωλυόμενος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν ἐκκλησίᾳ, βραχὺ ἔφη βούλεσθαι πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν· τῶν δὲ σιωπησάντων· Νεανίας (εἶπε) θέρους ὥρᾳ ἐμισθώσατο ἐξ ἄστεος ὄνον Μεγά-

[1] ἑξήκοντα πέντε [2] Βάταλον [3] ἀστικὸν [4] αὐτοῦ

Episcopii nostri editio habet στάσιν, ad *collationem statuæ*. Idem.

' Ἀεὶ] V. ad h. l. Casaubon. ad Theophrasti Charact. 6. Reisk.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ἀστικὸν] Aut, ἀστυκόν, aut potius, ἀττικόν. Scytharum barbaries in loquendo quæ fuerit, vel proverbium, ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις, testatur: et apud Aristophanem vide τὸν Σκυθισμὸν ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. Atticæ vero eloquentiæ commendatio non est ignota: et erant Attici eo tempore ignavi. Cynicus igitur τὸ αὐστηρὸν πολὺ καὶ πυκνὸν τῶν Δημοσθένους λόγων irridet, et una etiam Atheniensium non minus quam Demosthenis ignaviam, quem in dicendo Atticum, in pugnando Scytham esse decuisset. Semper enim Scythæ et barbari et bellicosi habiti fuerunt. Wolf.

Ἐφιάλτου] Scribe. Legebatur Ἀλφιάτου, [ita Petav.] et in scripto aliquanto rectius Ἐλεφιάτου. Ephialtæ nomen etiam alibi in historia Attica occurrit, sed Demagogus iste Ephialtes, qui Persicam tractarit pecuniam, in Hyperidis vita nominatim commemoratur. Xyland.

Δωροδοκῆσαι] Id est, δῶρα λαβεῖν καὶ δέχεσθαι, τὸ δωροδοκεῖσθαι· Est, et τινὰ δωροδοκεῖν τινὰ, τὸ χρήμασι διαφθείρειν, δῶρα διδόναι, δεκάζειν, χρήμασιν ἀναπείθειν.

δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας.
Munera crede mihi placant hominesque deosque:
Placatur donis Jupiter ipse datis.

δωροδόκος, δωροφάγος, δωροδοκία, ἀδωροδόκητος ὁ καθαρῶς ἕκαστα πράττων. Wolf.

Ἐβασάνιζεν] Ἐβασάνισεν marg. Lutet.

ραδε. μεσούσης δὲ τῆς ἡμέρας, καὶ σφοδρῶς φλέγοντος τοῦ ἡλίου, ἑκάτερος αὐτῶν ἐβούλετο ὑποδύεσθαι ὑπὸ τὴν σκιάν· εἶργον δὲ ἀλλήλους, ὁ μὲν μεμισθωκέναι τὸν ὄνον, οὐ τὴν σκιὰν, λέγων, ὁ δὲ μεμισθωμένος, τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπήει· τῶν δὲ Ἀθηναίων ἐπισχόντων καὶ δεομένων πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ· Εἶθ' ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς (ἔφη) βούλεσθε ἀκούειν, λέγοντος δὲ ὑπὲρ σπουδαίων πραγμάτων οὐ βούλεσθε; Πώλου δέ ποτε τοῦ ὑποκριτοῦ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὅτι δυσὶν ἡμέραις ἀγωνισάμενος τάλαντον λάβοι μισθόν· Ἐγὼ δὲ (εἶπε) πέντε τάλαντα μίαν ἡμέραν σιωπήσας. παραφθαρεὶς δὲ τὴν φωνὴν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ θορυβηθείς· Τοὺς ὑποκριτὰς (ἔφη) δεῖν κρίνειν ἐκ τῆς φωνῆς, τοὺς δὲ ῥήτορας ἐκ τῆς γνώμης. ὀνειδίσαντος δὲ αὐτὸν Ἐπικλέους, ὅτι ἀεὶ σκέπτοιτο· Αἰσχυνοίμην γὰρ, (εἶπεν) εἰ τηλικούτῳ δήμῳ συμβουλεύων αὐτοσχεδιάζοιμι. ἱστοροῦσι δὲ, ὡς οὐδὲ λύχνον ἔσβεσεν, ἄχρι πεντήκοντα ἐτῶν ἐγένετο, διακρίνων τοὺς λόγους. αὐτὸς δέ φησιν ὑδροποσίᾳ χρήσασθαι. ἔγνω δὲ αὐτὸν καὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ, καὶ Ἰσοκράτης εἶδε πολιτευόμενον ἄχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, καί τινες τῶν Σωκρατικῶν φιλοσόφων. τοὺς δὲ πλείστους λόγους εἶπεν αὐτοσχεδιάσας, εὖ πρὸς αὐτοὺς πεφυκώς. πρῶτος δὲ ἔγραψε στεφανωθῆναι αὐτὸν χρυσῷ στεφάνῳ Ἀριστόνικος Νικοφάνους Ἀναγυράσιος, ὑπωμόσατο δὲ Διώνδας.

Μεμισθωκέναι, ὁ δὲ μεμισθωμένος] Observa discrimen, *μισθοῦν*, *locare*, *μισθοῦσθαι*, *conducere*, ut *licerì* et *licere* apud Latinos. Wolf.

Μίαν ἡμέραν] Μιᾶς ἡμέρας marg. Lutet.

Αὐτοσχεδιάζοιμι] Αὐτοσχεδιάζειν est non tantum ψεύδεσθαι, ἀσκέπτως λαλεῖν ἢ γράφειν παρὰ τὸ ἀληθὲς, sed etiam παραυτίκα λέγειν. Wolf.

Οὐδὲ λύχνον ἔσβεσε] Ὑπερβολικῶς, pro *lucubrare non destitit*, nisi forte lucernam, tota nocte ardentem, aluit, ut experrectus studio vacare posset; quæ res homini studioso, et subinde aliquid meditanti percommoda est. Cicero contra: Lucubrationes, inquit, detraxi, meridiationes addidi, sed senectute et valetudine postulante: quæ venia non est danda adolescentibus. Idem.

Διακρίνων] Lego, ἐξακριβῶν, quanquam et διακρίνων locum habere potest. Idem.

Διακρίνων] Διακριβῶν marg. Lutet.

Εὖ πρὸς αὐτοὺς πεφυκὼς] Hoc ex aliquo inculcatum videtur, qui etiam ingenii laude ornare Demosthenem voluerit: aut certe ad maturiorem ætatem referendum est, ut juvenis scripserit orationes, senex etiam extempore habuerit, ingenio exercitatione diuturna et dilatato et confirmato. Wolf.

Αὐτοὺς] Αὐτὸ, sc. τὸ αὐτοσχεδιάζειν. Reisk.

Ὑπωμόσατο δὲ Διώνδας] Suidas, ὑπερτίθεσθαι τὴν δίκην προφάσει χρώμενον ἀποδημίας ἢ νόσου ἢ τινι τῶν παραπλησίων μεθ' ὅρκου. Unde ὑπωμοσία ἔνορκος ἀναβολή. *Diondas intercessit, rem distulit*. quod nescio quam belle huc quadret. Quare non abest mendi suspicio. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΙΑΝΟΝ.

---

[1] ΒΑΔΙΖΟΝΤΙ μοι κατὰ τὴν στοὰν, τὴν ἐντεῦθεν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ, τῆς ἕκτης ἐπὶ δέκα, σμικρὸν πρὸ μεσημβρίας, Θερσαγόρας περιτυγχάνει. τάχα τινὲς αὐτὸν ὑμῶν ἐπίσταιντο· σμικρός τίς ἐστι, γρυπὸς, ὑπόλευκος, ἀνδρικὸς τὴν φύσιν. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ἔτι προσιόντα, Θερσαγόρας, ἔφην, ὁ ποιητὴς, ποῖ δὴ, καὶ πόθεν; ΘΕΡΣ. Οἴκοθεν, ἦδ' ὅς, ἐνταῦθα. ΛΥΚ. Πότερον δ', ἦν δ' ἐγὼ, διαβαδίσων; ΘΕΡΣ. Ἀμέλει μὲν, ἔφη, καὶ τούτου δεόμενος· ἀωρὶ γάρ τοι τῶν νυκτῶν ἐξαναστὰς, ἔδοξέ μοι χρῆναι τοῖς Ὁμήρου γενεθλίοις τῆς ποιητικῆς ἀπάρξασθαι. ΛΥΚ. Καλῶς γε σὺ ποιῶν, ἔφην, καὶ τὰ τροφεῖα τῆς παιδεύσεως ἐκείνῳ τίνων. ΘΕΡΣ. Ἐκεῖθεν οὖν

[1] Τὴν ἐντεῦθεν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ] Scilicet στοὰν, *quæ hinc exeuntibus ad lævam est.* WOLF.

Τῆς ἕκτης ἐπὶ δέκα] Scilicet, ἡμέρας, sed mensis nomen dissimulatur, ob incertum, ut opinor, Homeri natalem. Nam si, quo seculo fuerit natus, ignoratur, ut paulo post fatetur: dies ejus natalis sciri qui potuit? Eum igitur natalem arbitratu poetarum confictum fuisse existimo. Julius Firmicus tamen hujusmodi thema illi constituit cum Pindaro commune, cujus longe alia et fortuna et natura fuit: ut et Demosthenis et Hermodori. IDEM.

Ἕκτης ἐπὶ δέκα] Eo die mensis Pyanepsionis obiisse Demosthenem, auctor est Plut. sub fin. ej. vitæ §. λ΄. SOLAN. Cum mensem non nominet, nihil inde de natali die vel Homeri vel Demosthenis colligas. Et lusit, credo, auctor in hoc etiam, quod natalem inducit celebrantes poetæ et oratoris maximi, cum de neutro aliquid constaret. GESN.

Θερσαγόρας] Adjecerat Hemst. videndum L. Bos ad Evang. Luc. XVIII. 13. ubi cum itidem nominativus legatur, ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι, post exempla alia etiam hoc Luciani affert, addens: *Neque tamen Atticismum hunc animadvertit Luciani interpres h. l. quando reddidit:* Hic Thersagoras poeta est. *Debebat:* Thersagora poeta, quonam, et unde? — At Gesnerus vel sine hac admonitione pristinum errorem jam correxit. cf. Bis Accus. c. 20 f. et 33 pr. Adde, si vis, Æsop. F. 129 f. ποῦ ἐδείπνησας, φίλος; REITZ.

Ἀμέλει μὲν ἔφη καὶ τούτου δεόμενος] *Omnino quidem, inquit, et ea re indigens,* id est, eam quoque ob causam. ἀμέλει, adverbialiter. Varinus, τοιγαροῦν, τὸ λοιπὸν, ἁπλῶς, καὶ διὰ τοῦτο, βεβαιωτικῶς. Hesychius addit, διὸ, οὕτως, οὖν. Etymologicon, δηλαδὴ, πάντως· ἐπίῤῥημα γάρ ἐστι συγκατάθεσιν δηλοῦν. Budæus, *Atqui, nimirum, scilicet, certe, prorsus,* ἐπειδὴ, *etenim.* Aristophanes, ἀμέλει δίδασκε; *Quin tu doces?* WOLF.

Ἐξαναστὰς ἔδοξέ μοι] Ἀνακόλουθον sive ἀντίπτωσις pro ἐξαναστάντι [quod exhibet marg. Lutet.] vel ἐπειδὴ ἐξανέστην. IDEM.

Καλῶς γε σὺ ποιῶν] Approbandi formula. IDEM.

Ἐκεῖθεν οὖν ἀρξάμενος] Ἐκ τοῦ ἀωρὶ τῶν νυκτῶν. IDEM.

ἀρξάμενος, ἦδ᾽ ὅς, ἔλαθον ἐμαυτὸν, εἰς τοῦτο τῆς μεσημβρίας ἐκπεσών. ὅπερ οὖν ἔφην, δεῖ μέν μοι καὶ τοῦ περιπάτου. [2] Πολὺ μέν τοι πρότερον, ἔφη, προσειπεῖν ταυτονὶ δεόμενος ἥκω, τῇ χειρὶ τὸν Ὅμηρον ἐπιδείξας. ἴστε δή που τὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ τῶν Πτολεμαίων νεὼ, τὸν καθειμένον τὰς κόμας. προσερῶν τε οὖν αὐτὸν ἀφικόμην, ἔφη, καὶ προσευξόμενος ἀφθόνων μεταδιδόναι τῶν ἐπῶν. ΛΥΚ. Εἰ γὰρ, ἔφην, ἐν εὐχαῖς τὰ πράγματα εἴη. πάλαι γάρ τοι καὶ αὐτὸς ἐνοχλεῖν μοι δοκῶ τὸν Δημοσθένην, ἐπικουρῆσαί τι πρὸς τὴν αὐτοῦ γενέθλιον. εἰ οὖν ἡμῖν ἐπαρκέσοι τὸ εὔχεσθαι, συμβουλοίμην ἄν σοι. κοινὸν γὰρ ἡμῖν τὸ [1] Ἑρμαῖον. ΘΕΡΣ. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, καὶ τῶν νύκτωρ τε καὶ τήμερον πεποιημένων, δοκῶ μοι τῆς [2] εὐνοίας τὸν Ὅμηρον ἐπιγράψασθαι· θείως γάρ πως καὶ μαντικῶς εἰς τὴν ποίησιν ἐξεβακχεύθην· κρινεῖς δ᾽ αὐτός. ἐπίτηδες γάρ τοι τουτὶ τὸ γραμματεῖον περιηγόμην, εἰ ἄρα τῳ σχολὴν ἄγοντι τῶν ἑταίρων περιτύχοιμι. δοκεῖς οὖν μοι ἐν καλῷ σὺ τῆς σχολῆς εἶναι. [3] ΛΥΚ. Μακάριος γὰρ εἶ, ἦν δ᾽ ἐγὼ, καὶ πέπονθας τὸ τοῦ τὸν δόλιχον νενικηκότος, ὃς ἤδη λελουμένος τὴν κόνιν καὶ τὸ λοιπὸν τῆς θέας ψυχαγωγούμενος μυθολογεῖν πρὸς τὸν παλαιστὴν διενοεῖτο, [3] ἐπιδόξου κληθήσε-

[1] Ἕρμαιον [2] εὐροίας [3] ἐπίδοξον

[2] Προσειπεῖν ταυτονὶ δεόμενος] *Necesse habens hunc salutare.* Idem.

Ἴστε δή που τὸν] V. Plut. 1557. 1. Erat etiam in Ceramico statua intra urbem, quam a Polyeucto factam tradit Plut. in ejus vita. Meurs. Ath. Att. 23. AG. IV, 974. Solan.

Νεὼ] Templi Homero a Philop. Ptolemæo structi mentio est apud Ælian. V. H. XIII. 22. quod Alexandreæ collocat, nescio quam bene, Marshamus in Can. Chron. p. 441. An illud idem templum hic signari dicemus, et scenam dialogi esse in Ægypti Alexandrea? Nolim sane hoc solo argumento: cum præsertim Ptolemæi Gymnasium in ipsis Athenis Atticis inveniam. Pausan. l. I. p. 29, 31. Gesn.

Καθειμένον] A καθίεμαι παρακείμενον. καθήμενος, aliud est, παρὰ τὸ κάθημαι. Wolf.

Ἐνοχλεῖν τὸν Δημοσθένην] Pro τῷ Δημοσθένει ἐνοχλῆσαι, *negotium Demostheni jamdudum*, inquit, *utique facessissem*. Alludit, opinor, ad Doricum illud proverbium, ὅτι τὰ χεῖρε ποτιφέροντα ἐπικαλεῖσθαι δεῖ τὼς θεὼς, quod Latinus poeta interpretans:

Ignavæque, inquit, *movent numina nulla preces.* Idem.

Δοκῶ μοι τῆς εὐροίας τὸν Ὅμηρον ἐπιγράψασθαι] Sic Aldus: alii, εὐνοίας. εὔροια *copiosum flumen versuum* significat hoc loco. alias *prosperitatem, successum*. Unde τὸ εὐροεῖν, frequens Epicteto nostro verbum. εὔνοια, *benevolentiam*. Etsi autem utramque sententia ferre potest: tamen εὔροια plus arridet. Sic Cic. Tus. 1. "Poetam," inquit, "grave plenumque carmen fundere, id non fit sine cœlesti aliquo mentis impulsu." τῆς εὐροίας, subintelligitur ἕνεκα, διὰ τὴν εὔροιαν, et tamen ἐπιγράψασθαι τῶν πεποιημένων, insolentior constructio et suspecta est, pro τοῖς πεποιημένοις. Et hæc mutatio casuum oriri videtur ex notis compendiariis scribendi, quas alii aliter et pingunt et legunt. Sic non multo post, τοὺς δὲ ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς, fortas-

σθαι τῆς πάλης οὔσης. ὁδ', Ἀλλ' ἐπὶ τῆς βαλβῖδος οὐκ ἂν ἐμυθολόγεις, ἔφη· καὶ σὺ δή μοι δοκεῖς νενικηκὼς τὸν δόλιχον τῶν ἐπῶν, ἐντρυφᾷν ἀνδρὶ μάλα δὴ κατοῤῥωδοῦντι τὴν τοῦ σταδίου τύχην. ΘΕΡΣ. Καὶ ὃς γελάσας, Ὡς [1]δὴ σύ τι τῶν ἀπόρων, εἶπεν, ἐργασάμενος; [4] ΛΥΚ. Ἴσως γὰρ, ἔφην, ὁ Δημοσθένης ἐλάττονος ἢ καθ' Ὅμηρον εἶναί σοι λόγου καταφαίνεται· καὶ σὺ μὲν μέγα φρονεῖς, Ὅμηρον ἐπαινέσας· ἐμοὶ δὲ ὁ Δημοσθένης σμικρὸν καὶ τὸ μηδέν. ΘΕΡΣ. Συκοφαντεῖς, ἔφη· διαστασιάσαιμι δ' οὐκ ἂν τοὺς [2]ἥρωας, εἰ καὶ πλεῖον εἰμὶ τὴν γνώμην πρὸς Ὁμήρου τετάχθαι. ΛΥΚ. Εὖγε, εἶπον· ἐμὲ δ' οὐκ ἂν νομίζοις πρὸς τοῦ Δημοσθένους; [5] Ἀλλ' ἐπεί γε μὴ ταύτῃ τὸν λόγον ἀτιμάζεις κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, δῆλον ὡς τὴν ποιητικὴν ἔργον ἡγῇ μόνον, τοὺς δὲ ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς ἀτεχνῶς, οἷον ἱππεὺς παρὰ πεζοὺς ἐλαύνων. ΘΕΡΣ. Μὴ μανείην, ἔφη, ταῦτά γε, κἂν εἰ πολλῆς δεῖ τῆς μανίας ἐπὶ τὰς ποιητικὰς ἰοῦσι θύρας. ΛΥΚ. Δεῖ γάρ τοι καὶ τοῖς καταλογάδην, ἔφην, ἐνθέου τινὸς ἐπιπνοίας, εἰ μέλλουσι μὴ ταπεινοὶ φανεῖσθαι, καὶ φαύλης φροντίδος. ΘΕΡΣ. Οἶδά τοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, καὶ χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθείς. οἷον λέγω τὴν σφοδρότητα καὶ πικρίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν· καὶ τὸ μὲν οἰνοβαρὲς, πρὸς τὰς Φιλίππου μέθας καὶ κορδακισμοὺς καὶ τὴν ἀσέλγειαν· τὸ δ', εἷς οἰωνὸς ἄριστος, πρὸς τὸ, δεῖ γὰρ τοὺς

[1] δή σοι τι

[2] ἥρως

sis ἀντὶ τοῦ, τῶν δὲ ῥητορικῶν λόγων [ita marg. Lutet.] καταφρονεῖς. IDEM.

[3] Ὡς δὴ σύ τι] Sic legendum pro σοί. IDEM.

Ὡς δή σοι — ἐργασαμένῳ] Sic legendum arbitror, ut pendeat ab κατοῤῥωδοῦντι. GESN. δή τοι forsan. GUYET.

[4] Πλεῖον εἰμὶ] *Plus in eo sum animo meo, ut ab Homero faciam*, id est, magis inclinat animus ad Homeri laudes. τετάχθαι πρὸς Ὁμήρου ἢ Δημοσθένους, *stare ab Homero, facere cum Demosthene.* WOLF.

[5] Ταύτῃ — κατὰ τὴν ὑπόθεσιν] Τὸ ταύτῃ, παρέλκειν δοκεῖ, aut κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἐπεξήγησις est sive διασάφησις. *Sed quoniam ipsum argumentum orationis præclarum tibi videtur:* quoniam Demosthenem, quem celebrare institui, magnum virum judicas. IDEM.

Τοὺς δὲ ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς] Non multo post, πόθεν γὰρ δὴ περιφρονοίην ἂν τὴν σὴν Καλλιόπην. et apud Aristophanem, [Νεφ. 225.] ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον. ubi περιφρονῶ ἀντὶ τοῦ κατανοῶ καὶ ἐπισκέπτομαι, οὐχὶ δὲ ἀντὶ τοῦ καταφρονῶ poni videtur. IDEM.

Οἰνοβαρὲς] Iliados A. [v. 225.] IDEM.

Μέθας] Olynthiaca B. [A. §. ζ.] IDEM.

Τὴν ἀσέλγειαν] Ἀκρασίαν τοῦ βίου habet Demosthenes, nisi ad Midianam alludat. IDEM.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος] Iliados M. [v. 243.] IDEM.

Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς] Oratione περὶ στε-

ἀγαθοὺς ἄνδρας, τὰς ἀγαθὰς ὑποθεμένους ἐλπίδας· καὶ τὸ, ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς, πρὸς τὸ, πηλίκον ποτὲ στενάξαιεν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες. παραβάλλω δὲ καὶ τὸν ῥέοντα Πύθωνα πρὸς τὰς Ὀδυσσέως νιφάδας τῶν λόγων· καὶ τὸ, εἰ μὲν μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, πρὸς τὸ, πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ. καὶ μυρίαι γεγόνασιν αὖθις αὐτοῖς ἐπὶ ταὐτὸν τῆς διανοίας ἐπιδρομαί. [6] Ἥδομαι δὲ καὶ πάθη, καὶ διαθέσεις, καὶ τροπὰς λέξεως καταμανθάνων, καὶ τὰς ἀφαιρούσας τὸν κόρον μεταβολάς· καὶ τὰς ἐκ τῶν παρατροπῶν ἐπανόδους, καὶ τὰς τῶν παραβολῶν σὺν τῷ καιρῷ γλαφυρότητας, καὶ τὸ τοῦ τρόπου μισοβάρβαρον πανταχοῦ. [7] Καί μοι πολλάκις ἔδοξεν (οὐ γὰρ ἂν τἀληθὲς ἀποκρυψαίμην) εὐπρεπέστερον μὲν ῥᾳθυμίας Ἀττικῆς καθάπτεσθαι Δημοσθένης, ὁ τὴν παῤῥησίαν, ὥς φασιν, ἀνειμένος, τοῦ τοὺς Ἀχαιοὺς Ἀχαιΐδας προσειπόντος· διαρκεστέρῳ δὲ τόνῳ πνεύματος τὰς Ἑλληνικὰς ἀποπληροῦν τραγῳδίας, τοῦ μεταξὺ τῆς ἀκμαιοτάτης μάχης διαλόγους ἀναπλάττοντος, καὶ μύθοις

φάνου. [§. κή.] Idem.

Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε] Iliados Θ. [H. v. 125.] Idem.

Πηλίκον ποτὲ στενάξαιεν] Oratione κατ' Ἀριστοκράτους. [p. 690. ed. Reisk.] Idem.

Ῥέοντα Πύθωνα] Oratione περὶ στεφάνου. [§. μγ'.] Idem.

Νιφάδας] Iliados Θ. [Γ. 222.] Idem.

Μέλλοιμεν] Il. M. 323.

Πέρας μὲν γὰρ] Oratione περὶ στεφάνου. [§. κή.] Wolf.

[6] Ἥδομαι δὲ καὶ πάθη καὶ διαθέσεις καὶ τροπὰς λέξεως] Πάθη non refero ad λέξεως, sed *vehementiores affectus*, διαθέσεις *leniores*, quæ alias ἤθη dicuntur, intelligo. Idem.

Ἐκ τῶν παρατροπῶν ἐπανόδους] Παρατροπὰς vocat, τὰς παρεκβάσεις, καὶ ἐκβολὰς *regressiones ab egressionibus.* Idem.

Καὶ τὸ τοῦ τρόπου μισοβάρβαρον πανταχοῦ] *Et animum barbaris ubique infestum.* τὸ τοῦ τρόπου, scilicet, τοῦ Δημοσθένους. *Mores inimici barbaris*, id est, animus Demosthenis amans Græcorum, infestus barbaris, sicut τὸ μισοβάρβαρον etiam in Homero commendant Plutarchus et Isocrates in Panegyrico. Idem.

[7] Ὁ τὴν παῤῥησίαν, ὥς φασιν, ἀνειμένος] *Libertate, ut aiunt, soluta*, ab ἀνίεμαι, id est, ὁ μηδὲν ὑποστειλάμενος εἰπεῖν, καὶ παῤῥησιάζεσθαι περὶ πάντων εἰωθώς. Idem.

Τοῦ τοὺς Ἀχαιοὺς] *Illo qui Achæos*, id est, Homero, quem in reprehendendo nominare veretur, μάλα πρεπόντως. quanquam persona Thersitis fœdissimi et importunissimi scurræ excusari potest, cujus ea verba sunt Iliados A. [B. v. 235.] Sic autem commendatur: [v. 212.]

Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
Ὃς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη.

Deinde ἐπέσβολος ille sic increpat Græcos:

Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί. Idem.

Μύθοις τὴν φορὰν συσκιάζοντος] *Fabulis*

τὴν φορὰν σκεδαννύντος. [8] Πολλάκις [1]δέ με τὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ μέτρα κώλων καὶ ῥυθμοὶ καὶ βάσεις οὐκ ἔξω τῆς ποιητικῆς ἡδονῆς ἐμβιβάζουσιν, ὥσπερ οὐδ' Ὅμηρος ἐλλιπὴς ἀντιθέσεων ἢ παρισώσεων ἢ σχημάτων τραχύτητος ἢ καθαρότητος. ἀλλ' ἔοικε φύσει πως ὑπάρχειν, [2]ταύταις ταῖς δυνάμεσι τὰς ἀρετὰς ἐπιπεπλέχθαι. πόθεν γὰρ δὴ περιφρονοίην ἂν τὴν σὴν Καλλιόπην, ταύτην δὲ γιγνώσκων; [9] Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τοὐμὸν ἀγώνισμα τῶν εἰς Ὅμηρον ἐγκωμίων διπλάσιον ἔργον, ἢ τοὺς σοὺς εἰς Δημοσθένην ἐπαίνους τίθημι, οὐ τοῖς μέτροις, ἀλλὰ τῇ ὑποθέσει φημί· τῷ τοὐμὸν μὲν οὐκ ἔχειν ἑδραίαν τινὰ κρηπῖδα ὑποβαλέσθαι τῶν ἐπαίνων, πλήν γε τῆς ποιητικῆς αὐτῆς· τὰ δ' ἄλλα, τὰ μὲν ἀσαφῆ, πατρὶς καὶ γένος καὶ χρόνος. εἰ γοῦν τι σαφὲς αὐτῶν ἦν, οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἔρις, πατρίδα μὲν διδόντων αὐτῷ, Ἰωνικὴν Κολοφῶνα, ἢ Κύμην, ἢ Χίον, ἢ Σμύρναν, ἢ Θήβας τὰς Αἰγυπτίας, ἢ μυρίας ἄλλας· πατέρα δὲ Μαίονα τὸν Λυδὸν, ἢ ποταμὸν, καὶ μητέρα Μελανώπην, φασὶν, ἢ νύμφην τῶν Δρυάδων,

[1] δὲ μετὰ τοῦ

[2] Deest ταύταις.

impetum belli dissipantis, vel *luxantis*: quod est contra naturam rerum. Animus enim concitatus, deque vita dimicans, prolixas disputationes non admittit. Vide Glauci et Diomedis permutationem, Hectoris item et Ajacis: aliorumque complurium. IDEM.

[8] Βάσεις] Sic videtur appellare *numerosas clausulas periodorum*: quæ iis tanquam innitantur. Budæus, *clausula rhythmi, et rhythmus ipse, et pars rhythmi*, ἀνάπαυσις, *rhythmi positio*. ἑδραία βάσις, Ciceroni, *id quod numerose sedet*. Hesychius, βάσις ὁ ῥυθμὸς, στήριγμα, βῆμα, πορεία, ἕδρα, ὁδός. ὅθεν βάσιμον, ἑδραῖον, βέβαιον, στάσιμον, πορευτικὸν, ἐπίβατον. IDEM.

Οὐκ ἔξω τῆς] *Non extra poeticam voluptatem collocant*, id est, perinde me afficiunt, ac si poema legerem. IDEM.

Σχημάτων τραχύτητος] De his consulatur Hermogenes. IDEM.

Ὑπάρχειν ταῖς δυνάμεσι τὰς ἀρετὰς ἐπιπεπλέχθαι] Δυνάμεις appellat, τὴν ποιητικὴν, καὶ ῥητορικήν. Sic Cic. 1. de Orat. " Finitimus oratori poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia uberior." Item alibi, " oratori poeta multis ornandi generibus socius ac pæne par." IDEM.

Πόθεν γὰρ δὴ περιφρονοίην τὴν σὴν Καλλιόπην, ταύτην δὲ γιγνώσκων] Suspecta mihi lectio est. Malim, ὑπερφρονοίην, τοιαύτην εἶναι, vel, τοιαύτην γε. *Qui igitur tuam Calliopen aspernarer, quam talem esse norim?* IDEM. τοιαύτην marg. Lutet.

[9] Ἑδραίαν τινὰ κρηπῖδα] *Satis firmum fundamentum jacere*. Pertinet hoc ad ignorationem τῶν περιστάσεων, quas subjicit, ætatis, natalium, patriæ, &c. WOLF.

Οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος] Euripid. Phœniss. v. 499. ed. Matth.

Εἰ πᾶσι ταὐτὸ καλὸν ἔφυ σοφόν θ' ἅμα,
Οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἔρις.

Ἢ Στυσιπίαν] Sic Aldinus codex, quod quid sibi velit, nescio, sed alii Σμύρναν, rectius opinor, ut in Epigrammate:

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Ἴος, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι. WOLF.

Θήβας τὰς Αἰγυπτίας] De Homero vel Ægyptio vel Ind. adeo, v. quos laudat Casaubon. ad Athen. IV. 14. Ægyptium etiam vocat Calasiris apud Heliodor. Æthiop. l. III. p. 148. GESN.

Ἢ νύμφην τῶν Δρυάδων] *Aut nympham*

ἀνθρωπίνου γένους ἀπορία· χρόνον δὲ, τὸν Ἡρωϊκὸν ἢ τὸν Ἰωνικόν. καὶ μηδ' ὅπως πρὸς τὸν Ἡσίοδον εἶχεν ἡλικίας σαφῶς εἰδέναι, ὅπου γε καὶ τοὔνομα πρὸ τοῦ γνωρίμου, [1] τὸν Μελησιγενῆ προκρίνουσιν, ἅτε αὐτῷ τεθῆναι δοκοῦντος διὰ τύχην πενίας, ἢ πάθος ὀμμάτων· ἀλλὰ μὴ βέλτιον εἴη καὶ ταῦτα ἐᾷν ἐν ἀσαφεῖ κείμενα. [2] περὶ στενὸν δή μοι κομιδῆ τὸ ἐγκώμιον, ποίησιν ἄπρακτον ἐπαινέσαι, καὶ σοφίαν ἐκ τῶν ἐπῶν εἰκαζομένην συλλέγειν. [10] Τὸ δὲ σὸν, ἔφη, κατὰ χειρὸς, ἐπίδρομόν τε καὶ λεῖον, ἐφ' ὡρισμένοις τε καὶ γνωρίμοις μόνον ὀνομάτων, οἷον, ὄψον ἕτοιμον ἡδυσμάτων παρὰ σοῦ δεόμενον. τί γὰρ οὐ μέγα, καὶ λαμπρὸν ἡ τύχη τῷ Δημοσθένει προσῆψε; τί δ' οὐ γνώριμον; οὐκ Ἀθῆναι μὲν αὐτῷ πατρὶς, αἱ λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι, καὶ

[1] Τὸ Μελησιγενῆ προκρίνουσι· τύχην δὲ, πενίαν, ἢ πάθος ὀμμάτων, ἀλλὰ μὴν βέλτιον
[2] περιστενὸν

e genere Dryadum, scilicet, μίαν. Wolf.

Τὸν Ἡρωϊκὸν] Trojani belli tempus, et paulo superius, quo Hercules et Theseus floruerunt. Idem.

Τὸν Ἰωνικὸν] Quo tempore Smyrna et Cumæ conditæ sunt, ut ex Herodoto colligo. Idem.

Ἢ τὸν Ἰωνικὸν] Forte *Ionicum* hoc *tempus* pertinet ad migrationem illam Ionicam, quæ facta est Attico anno 536. id est, post Trojam captam annis 163. Sane Arundellianum marmor posteriorem facit Homerum Trojano bello annis 168. V. Marsham. Ca. Chron. p. 352. et 360. seq. Gesn.

Μηδ' ὅπως πρὸς τὸν Ἡσίοδον] Sunt qui Homerum et Hesiodum æquales fuisse scribant, et citatur ex Hesiodi opere nescio quo, versus:

Ὕμνῳ νικήσας ἐνὶ Χίῳ θεῖον Ὅμηρον.

Quo se hymno vicisse Homerum gloriatur. Wolf.

Τύχην δὲ πενίας ἢ πάθος ὀμμάτων] Fortasse, διὰ τύχην πενίας ἢ πάθος ὀμμάτων. Vide Suidam in nomine ὅμηρος. Herodotus in vita Homeri, οἱ Κυμαῖοι τοὺς τυφλοὺς, inquit, ὁμήρους λέγουσι. Idem.

Ἀλλὰ μὴ βέλτιον εἴη] Pro, ἴσως δὲ βέλτιόν ἐστιν. est ἐλλειπτικὴ oratio. ὅρα ὅπως μὴ βέλτιον εἴη. Idem.

Περὶ στενὸν δή μοι κομιδῆ] Scilicet, γέγονεν, ἢ κατέστη, ut I. (III.) Olynth. εἰς στενὸν αὐτῷ κομιδῆ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις καταστήσεται, de præterito tempore intelligendum. Nam encomium Homeri absolutum jam erat. Idem.

Ποίησιν ἄπρακτον] *Poesin absque rebus gestis, otiosam, ignavam.* Idem.

[10] Ἐπίδρομόν τε καὶ λεῖον] *Et ad cursum expeditum et planum.* Idem.

Μόνον ὀνομάτων] *Tantum a te verba tanquam ad paratum obsonium condimenta requiruntur.* Idem.

Αἱ λιπαραὶ] Ἀνθηραὶ, Suidas. Videntur hæc ex aliquo Lyrico aut Melico esse sumpta. Hoc epitheton, nisi fallor, Diogenes Athenis commune esse dixit cum aphyis, pinguibus pisciculis. Idem.

Αἱ λιπαραὶ] Pindaricum hoc Athenarum elogium agnoscit Schol. Aristoph. Νεφ. 298. cujus Lyrici loca plusculа laudat Spanh. ad l. c. qui non *pingues* intelligi vult Athenas, cum λεπτόγεων sit solum Atticæ, sed *splendidas*. Videtur tamen neque altera illa exsulare significatio debere, quod olearum ferax fuit Attica, vel ob id ipsum, quod λεπτόγεως. Florentinus Geopon. 9. 4. extr. de oleis Ἡ δὲ λεπτόγεως ἐπιτηδεία, καὶ μαρτυρεῖ ἡ Ἀττική. Add. Cerda ad Virg. Georg. II. 179 seq. Deinde nisi λιπαραὶ Ἀθῆναι sint pingues, vix intelligitur jocus Aristophanis Acharn. 640. ubi ridet eos, qui hoc epitheto Athenarum ita delectentur, cum eodem plane modo laudentur apuæ. Εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας, Εὕρε τὸ πᾶν ἂν διὰ τὰς λιπαρὰς, ἀφύων τιμὴν περιάψας. V. Casaub. ad Athen. v. 3. Interim *nitidas* dicere in versione placuit, quia *nitere* dicuntur, qui bene habiti sunt, imprimis ab oleo &c. Gesn.

τῆς Ἑλλάδος ἔρεισμα; καίτοι λαβόμενος ἂν ἐγὼ τῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῆς ποιητικῆς ἐξουσίας ἐπεισῆγον ἂν ἔρωτας θεῶν, καὶ κρίσεις, καὶ κατοικήσεις, καὶ δωρεὰς, καὶ τὴν Ἐλευσῖνα. νόμων δὲ, καὶ δικαστηρίων, καὶ πανηγύρεων, καὶ Πειραιῶς, καὶ ἀποικιῶν, καὶ τροπαίων θαλαττίων τε καὶ χερσαίων ἐπεισηγμένων, [1]ὧν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἐπ᾽ ἴσης [2]ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, φησὶν ὁ [3]Δημοσθένης, ἀφθονία μὲν ἦν ἄν μοι περιττὴ πάντως. [4]τόδ᾽ ἐγκώμιον οὐκ ἂν ἀπαρτᾷν ἐνομιζόμην, ἐν νόμῳ τοῖς ἐπαίνοις ὂν, ἐκ τῶν πατρίδων ἐπικοσμεῖν τοὺς ἐπαινουμένους. Ἰσοκράτης δὲ παρεμπόρευμα τῆς Ἑλένης φέρων ἐνέθηκε τὸν Θησέα. τὸ μὲν δὴ ποιητικὸν

[1] Deest ἄν. [2] ἀξίας [3] Δημοσθένης. [4] τὸ δ᾽

Τῆς Ἑλλάδος ἔρεισμα] Videtur et hoc e poeta quopiam—Pindaro, vide Athen. l. 5. p. 94. v. 18. τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὰ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος ἔρεισμα ἔφη, Θουκυδίδης (ἐν τῷ εἰς Εὐριπίδην ἐπιγράμματι) Ἑλλάδος Ἑλλάδα, ὁ δὲ Πύθιος ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. Locus in libris editis mutilus est—sumptum. ἔρεισμα per ει, ab ἐρείδομαι, *fulcrum, munitio, arx, propugnaculum.* Hesychius ὑποβασταχτῆρα interpretatur. Varinus ἕδρασμα, τείχισμα, στήριγμα, ἕρκος. IDEM.

Ἔρωτας θεῶν] Ut Vulcanus adamavit Minervam, Boreas Orythiam rapuit. IDEM.

Κρίσεις] Ut Neptuni et Martis de cæde Alirothii: et Orestem Minerva contra Furias defendit. IDEM.

Κατοικήσεις] Ut Pallas arcem Atheniensem incolit. IDEM.

Καὶ δωρεὰς] Pallas oleam, Neptunus equum, Ceres frumentum, initia et leges. IDEM.

Ἐλευσῖνα] Atticæ oppidum, ubi initia Cereris celebrata fuerunt. IDEM.

Νόμων.] Ut Draconis et Solonis. IDEM.

Δικαστηρίων] In oratione κατ᾽ Ἀριστοκράτους recensentur, τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστήριον, τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ, τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ, τὸ ἐν Φρεαττοῖ. Ubi etiam quæ cujusque prætorii aut judicii ratio fuerit, explicatur. IDEM.

Πειραιῶς] Contracte pro Πειραιέως, a nominativo Πειραιεύς. Videtur autem dici, παρὰ τὸ περᾶν, a trajectu. Piræeum, ut lib. 11. Diodorus tradit, Themistocles, profligatis Persis, κατεσκεύασε κάλλιστον καὶ μέγιστον λιμένα τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. IDEM.

Καὶ ἀποικιῶν] Isocrates in Panegyrico, Athenienses, inquit, πολλὰς μὲν ἐφ᾽ ἑκάτερα τῆς ἠπείρου πόλεις ἔκτισαν, πάσας δὲ τὰς νήσους κατῴκισαν. IDEM.

Τροπαίων θαλαττίων τε καὶ χερσαίων] De his ullum facere verbum supervacaneum est, cum res gestæ Atheniensium monimentis omnium fere doctorum celebrentur. Quæ qui non legit, vel Panegyrico Isocratis contentus esse potest, quod ad hanc quidem rem attinet. IDEM.

Ἐπίσης ἀξίως] *Ex æquo, pro dignitate.* Pleonasmi quædam species, fortasse legendum, ἐπ᾽ ἴσης ἀξίας, *pari dignitate.* Locus autem qui citatur ex Demosthene, extat in oratione περὶ στεφάνου. WOLF. ἀξίας marg. Lutet. Locus autem, ni fallor, ad quem respicit Noster, extat ap. Dem. περὶ τῶν Συμμ. ad init. ὧν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ· quamvis Solanus se nil tale in ea Orat. invenisse affirmat; et provocat Gesnerus ad formulas ejusmodi in Orat. περὶ Στεφ. c. 2. et 39.

Ἀπαρτᾷν τὸ ἐγκώμιον] Ἀπαρτῆσαι τὸ κρεμάσαι, ἀπαρτίσαι δὲ τὸ τελειῶσαι, Suidas. Sic Demosthenes περὶ στεφάνου, [§. ιή.] ἀπαρτῆσαι τὸν λόγον τῆς γραφῆς, *subterfugere, et de industria aberrare ab objecto crimine, et inferre a re aliena.* WOLF.

Ἐν νόμῳ τοῖς ἐπαίνοις ὂν] Pro, ἐννόμου ὄντος ἢ νομιζομένου. IDEM.

Παρεμπόρευμα φέρων ἐνέθηκε] Ἐμπόρευμα *ipsam mercem* significat, παρεμπόρευμα, προσθήκην ἢ πάρεργον, *accessionem mercis, corollarium, auctarium, additamentum.* τὸ φέρων autem eleganti et usitato pleonasmo accedit. IDEM.

Τὸν Θησέα] Et quidem apparet, eum maluisse celebrare Theseum Atheniensem heroem, et patriam rempublicam, quam Laconicam meretriculam, ingeniose quæsita occasione, ut aliud agere videretur. Est igitur et illa oratio τῶν ἐσχηματισμένων λόγων. IDEM.

φῦλον, ἐλεύθερον· σοὶ δ᾽ ἴσως εὐλάβεια τὸ τῆς παροιμίας σκῶμμα ἐπὶ τῇ ἀσυμμετρίᾳ ἐπαγαγέσθαι, μή σοι μεῖζον προσκέοιτο τοὐπίγραμμα τῷ θυλάκῳ. [11] Παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας, ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τριήραρχος, χρυσέα κρηπὶς κατὰ Πίνδαρον. οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. εἰ δὲ τοῦ Δημοσθένους ἔτι κομιδῇ παιδὸς ὄντος, ἐτελεύτα, τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν ὑποληπτέον ἀλλὰ δόξης ὑπόθεσιν, τὸ τῆς φύσεως γενναῖον ἀποκαλυπτούσης. [12] Ὁμήρου μὲν οὖν οὔτε παίδευσιν, οὔτ᾽ ἄσκησιν μνήμη καθ᾽ ἱστορίαν παρειλήφαμεν, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἀνάγκη τῶν ἐπαίνων ἅπτεσθαι τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ δεδημιουργημένων, ὕλην ἐκ τροφῆς καὶ μελέτης καὶ διδασκαλίας οὐκ ἔχοντα· μηδ᾽ οὖν ἐπὶ τὴν Ἡσιόδου δάφνην καταφυγόντα, τὴν ῥαθύμως καὶ τοῖς ποιμέσι τῶν ἐπῶν ἐπιπνέουσαν· σοὶ δὲ ἐνταῦθα δή που πολὺς μὲν ὁ Καλλίστρατος, λαμπρὸς δ᾽ ὁ κατάλογος, Ἀλκιδάμας, Ἰσοκράτης, Ἰσαῖος, Εὐβουλίδης· μυρίων μὲν ἐφελκομένων Ἀθήνησι τῶν ἡδονῶν καὶ τοὺς πατρονομίας ἀνάγκαις ὑποκειμένους, ταχείας δ᾽ οὔσης τοῖς

Μή σοι μεῖζον προσκέοιτο τοὐπίγραμμα τῷ θυλάκῳ] *Ne inscriptio sacco major adjiciatur.* fortasse legendum, μεῖζον τοὐπίσαγμα τοῦ θυλάκου. ut sit ἐπίσαγμα *res quæ in saccum confertur.* Lexica interpretantur, tum *centones* qui asinis et mulis insternantur, tum *accessorias sarcinas.* Inscriptio sacco major esse qui potest? ἀδύνατον ergo et παράδοξον videtur idem hic significare, quod τὸ παρεμπόρευμα. Idem. τοὐπίσαγμα marg. Lutet.

Τοὐπίγραμμα] Placuerat mihi quoque illud ἐπίσαγμα Erasmi et Wolfii: sed reduxit me in viam doctissimus Hemsterhusius, cum illud ambitiose factum a mercatoribus moneret, ut pittacia, tabellas, inscriptiones s. titulos affigerent saccis. Gesn.

[11] Χρυσέα κρηπὶς] Pythior. 7 pr. patriam et genus Megaclis tanquam crepidinem aut fundamentum laudibus ejus substerni scribit. Jam respexerat ad hunc locum paulo ante, ubi negat ejusmodi ἑδραίαν κρηπῖδα laudum Homeri esse. Idem.

Λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ] De trierarchiis egimus in Isocrate, nec pauca ea de re sunt apud Libanium et Ulpianum. Ordines apud Athenienses olim fuerunt, τῶν γεωμόρων, πεντακοσιομεδίμνων, ἱππέων καὶ ζευγιτῶν. De quibus vide Libanium in argumento Midianæ orationis. Wolf.

[12] Ἐπὶ τὴν Ἡσιόδου δάφνην] Vide initium Theogoniæ apud Hesiodum. Et Persius:

Nec fonte, inquit, *labra prolui Caballino:*
Nec in bicipiti somniasse Parnasso,
Memini ut repente sic poeta prodirem.

Idem.

Πολὺς μὲν ὁ] Πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *Multus tibi est,* id est, multorum instar, copiamque dicendi suppeditat. Idem.

Ὁ Καλλίστρατος] Commendatio a præceptorum excellentia. Sic Demosthenes in oratione πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν, [p. 928. ed. R.] μέγα πρᾶγμα, inquit, Ἰσοκράτους μαθητής. Idem.

Ἀλκιδάμας] Hujus extat oratio κατὰ σοφιστῶν. Idem.

Ἀλκιδάμας] Is est quem Cic. Tusc. I. *nobilem Rhetorem* appellat; nisi quod ibi prave legitur *Alcidamus.* Plutarchus Alcidamantem, ut Lucianus, appellat. Solan. Ita quoque Bentleius.

Εὐβουλίδης] De hoc libet adscribere versus, quos citat Laertius e Comico quodam in vita Euclidis:

Ὁ ὑβριστικὸς δ᾽ Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν,
Καὶ ψευδαλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων,
Ἀπῆλθ᾽, ἔχων τὴν Δημοσθένους ῥωβοστωμυλήθραν.

μειρακίοις τῆς ἡλικίας εἰς τὰς τέρψεις ἀπολισθαίνειν, παρὸν δ' αὐτῷ κατ' ἐξουσίαν [1]κωμᾶν, ἐκ τῆς τῶν ἐπιτρόπων ὀλιγωρίας, ὁ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς κατεῖχε πόθος, ὃς αὐτὸν ἦγεν οὐκ ἐπὶ τὰς Φρύνης, ἀλλ' ἐπὶ τὰς Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου, καὶ Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος θύρας. [13] Κἀνταῦθα, ὦ βέλτιστε, φιλοσοφοίης τῷ λόγῳ, διττὰς ἐπ' ἀνθρώποις ἐρώτων ἀγωγὰς, τὴν μὲν θαλαττίου τινὸς ἔρωτος παράφορόν τε καὶ ἀγρίαν καὶ κυμαίνουσαν ἐν ψυχῇ, Ἀφροδίτης πανδήμου κλύδωνα, φλεγμαινούσαις νέων ὁρμαῖς, αὐτόχρημα θαλάττιον, τὴν δ' οὐρανίου χρυσῆς τινὸς σειρᾶς ἕλξιν, οὐ πυρὶ καὶ τόξοις ἐντιθεῖσαν δυσαλθεῖς νόσους τραυμάτων, ἀλλ' ἐπὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ κάλλους ἄχραντόν τε καὶ καθαρὰν ἰδέαν ἐξορμῶσαν μανίᾳ σώφρονι τῶν ψυχῶν, ὅσαι Ζηνὸς ἐγγὺς, καὶ θεῶν ἀγχίσποροι, φησὶν ὁ τραγικός. [14] Ἔρωτι δὴ [2]τούτῳ πάντα πόριμα, κουρὰ, σπήλαιον, κάτοπτρον, ξίφος, γλῶτταν διαρθρῶσαι, μετελθεῖν ὀψὲ τῆς ἡλικίας ὑπόκρισιν, μνήμην ἀκριβῶσαι, θορύβου καταφρονῆσαι, συνάψαι νύκτας

[1] κομᾶν

[2] Deest τούτῳ.

ἰδέαις γὰρ αὐτοῦ καὶ Δημοσθένης ἀκηκοέναι καὶ ῥαδικώτερος ὢν παύσασθαι. Ubi forte legendum, ῥυβικὸς, ὁ τραῦλος, ὁ τὸ ρ μὴ δυνάμενος ἐκφέρειν. Cæteri rhetores vel ex Plutarcho satis noti sunt. Wolf.

Κωμᾶν] Κομᾶν per o, γαυριᾶν, μέγα φρονεῖν, τρυφᾶν, γαυριᾶσθαι, στεφανοῦσθαι, χλανιφορεῖν, proprie est, τριχῶν ὑπερβολῇ κοσμεῖσθαι. κωμᾶν vero per ω, si recte scribitur, quod non existimo, ἀντὶ τοῦ κωμάσαι, pro commessari capitur. utcunque sit, hoc vult, impune illum indulgere genio potuisse. Idem. κωμάζειν, γρ. κομᾶν marg. Lutet.

Οὐκ ἐπὶ τὰς Φρύνης] Hanc παλαιὰν ἑταίραν appellat Suidas, quæ cum maximas opes impudico quæstu congessisset, Thebarum patriæ suæ mœnia restituit, cum hac inscriptione, Ἀλέξανδρος μὲν κατέβαλε, Φρύνη δ' ἀνώρθωσε. Vir autem factus, Laidem 10000. drachmis noctem unam æstimantem, hoc dicto, μεταμέλειαν [τὸ μεταμέλειν] τοσούτου οὐκ ὠνοῦμαι, contempsit. Wolf.

Ἀριστοτέλους] Horum trium Plutarchus non meminit, nec ego alibi legi. Sed Lucianum aut de industria fingere, aut non citra auctorem hoc affirmare, facile crediderim: quamvis temporum rationem hic minus curare videatur, qui æquales et minores etiam Demostheni magistros tribuat. Idem.

[13] Διττὰς ἐπ' ἀνθρώποις ἐρώτων ἀγωγὰς] De duplici amore et venere, οὐρανίας καὶ πανδήμου, non dissimilem in modum Plato quoque et Xenophon in Symposiis disserunt. Lemmata autem, quæ hic e tragico citantur, Euripidis esse existimo, cætera vero ipsius Luciani. Idem.

Ἀγρίαν καὶ κυμαίνουσαν κλύδωνα] Κλύδων usitatius genere masculino. Conjuges autem, κυμαίνουσαν φλεγμαινούσαις νέων ὁρμαῖς: ut sit organicus dativus. Idem.

Αὐτόχρημα θαλάττιον] Αὐτόχρημα Suidas, ἀψευδῶς, πάνυ ἀληθῶς, παντελῶς, quasi esset adverbium, τῷ ὄντι, τῇ ἀληθείᾳ, ὡς ἀληθῶς. Idem.

Δυσαλθεῖς] Δυσιάτους, a verbo ἀλθαίνω, juvo, sano: unde et πολυαλθής. et, ἄλθαιμα τὸ χρίσμα. Idem.

Αὐτοῦ τοῦ κάλλους] Platoni particula αὐτὸ addita nomini, significat τὴν ἰδέαν τοῦ πράγματος, quam vocem et Aristoteles in τοῖς μετὰ τὰ φυσικὰ sæpe repetens parum probare videtur. Idem.

[14] Συνάψαι νύκτας ἐπιπόνοις ἡμέραις] Hinc ipse rogatus, quo pacto tantam dicendi vim sibi parasset? πλέον οἴνου ἔφη τ' ἔλαιον ἀναλίσκων. Idem.

ἐπιπόνοις ἡμέραις. ἐξ ὧν τίς οὐκ οἶδεν ὁποῖος ὁ Δημοσθένης, ἔφη, σοι τὴν ῥητορικὴν ἐγένετο, ταῖς μὲν ἐννοίαις καὶ τοῖς ὀνόμασι καταπυκνῶν τὸν λόγον, ταῖς δὲ διαθέσεσιν ἐξακριβῶν τὰς πιθανότητας; λαμπρὸς μὲν τῷ μεγέθει, σφοδρὸς δὲ τῷ πνεύματι, σωφρονέστατος δὲ τὴν τῶν ὀνομάτων καὶ νοημάτων ἐγκράτειαν, ποικιλώτατος δ' ἐναλλαγαῖς σχημάτων. μόνος γέ τοι τῶν ῥητόρων, ὡς ὁ Λεωσθένης ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ἔμψυχον, οὐ σφυρήλατον παρεῖχε τὸν λόγον. [15] Οὐ γὰρ ὡς τὸν Αἰσχύλον ὁ Καλλισθένης ἔφη που λέγων τὰς τραγῳδίας ἐν οἴνῳ γράφειν, ἐξορμῶντα καὶ ἀναθερμαίνοντα τὴν ψυχήν, οὐχ οὕτως ὁ Δημοσθένης συνετίθει πρὸς μέθην τοὺς λόγους, ἀλλ' ὕδωρ πίνων· ᾗ καὶ τὸν Δημάδην παῖξαί φασιν εἰς ταύτην αὐτοῦ τὴν ὑδροποσίαν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πρὸς ὕδωρ λέγοιεν, τὸν Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν. Πυθέας δὲ ὁ κρότος τῶν Δημοσθενικῶν λόγων ἀπόζειν ἐφαίνετο τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου· καὶ τουτὶ μέν, ἔφη, σοι τὸ χωρίον τοῦ λόγου, κοινὸν πρὸς τὴν ἐμὴν ὑπόθεσιν· οὐ γάρ τοι μείων ὁ περὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν ὑπῆρχε κἀμοὶ

Ταῖς ἐννοίαις καὶ τοῖς ὀνόμασι καταπυκνῶν τὸν λόγον] Orationem sententiosam, et verbis minime otiosis, sed valde significantibus densam intelligit. IDEM.

Ταῖς διαθέσεσιν ἐξακριβῶν τὰς πιθανότητας] Quanta cura levioribus affectibus adhibitis, probabilitati serviat. IDEM.

Ὁ Λεωσθένης] Dux opinor ille Atheniensium, cujus, præter Plutarchum et Diodorum, in Atticis Pausanias meminit, Callisthenes Aristotelis discipulus, satis notus est. IDEM.

Ἔμψυχον, οὐ σφυρ.] Legendum, ut est in MS. *ἔμψυχον καὶ σφυρήλατον παρεῖχε τὸν λόγον*, *vivam et solidam orationem edidit*. Utraque vox, qua laudat orationem Demosthenis, est translata a statuariorum arte. Signa enim vivere dicuntur et spirare, cum singulari artificis ingenio sic ficta sunt, ut videantur non statuæ esse, sed viva animantia.—*Σφυρήλατα*, quæ et dicuntur *ὁλόσφυρα* et *ὁλοσφύρατα*, sunt solida, compacta, plena, non conflata. Plin. H. N. l. 23. c. 4. Est igitur *σφυρήλατος* oratio, solida, plena gravissimis sententiis, in qua nullus est inanis verborum strepitus: cui opponitur *oratorum inanis sententiis verborum volubilitas*, ut vocatur ab Augusto. GRÆV. Obsequamur Grævio, i. e. libris antiquis, de *καὶ* pro *οὐ* ponendo. Alioqnin mihi videbatur pulcre etiam dici *ἔμψυχος οὐ σφυρήλατος*, *viva et spirans, non rigida et dura, ut quæ malleo ducuntur*. GESN. Et ob hanc rationem ego in vulgato nihil mutavi. REITZ.

[15] *Οὐ γὰρ ὡς τὸν Αἰσχύλον*] Athenæus lib. 1. *μεθύων ἐποίει τὰς τραγῳδίας ὁ Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς οὖν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ· ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε*. WOLF.

Ἀλλ' ὕδωρ πίνων] Vid. Brod. Misc. part. II. p. 525. REITZ.

Πρὸς ὕδωρ λέγειν] Hinc Clepsydræ nomen habent, item proverbium, Hæret aqua. Sed hac de re plura suo loco. WOLF.

Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν] Hemsterhusius notarat, videndum Davis. ad Cic. Tusc. ad l. II. c. postr. in fin. ubi is de more ad clepsydram dicendi allegat Schol. Aristoph. in Acharn. v. 693. et Suidam, tum et hunc Luciani locum, Plinium, Synesium, aliosque, unde hæc allusio ad aquam scribendi satis intelligitur. REITZ.

Τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου] Epitheton *νυκτερινοῦ* omisi. Neque enim lucerna in meridie accenditur, scilicet. Intelligendæ autem sunt lucubrationes, quas Ciceroni etiam fuisse usitatas, illa verba declarant, quibus jam senex ad Atticum scribit, se lucubrationes detraxisse, et meridiationes addidisse. WOLF.

λόγος. [16] Ἀλλ' εἰ μετείοις ἐπὶ τὰς φιλανθρωπίας, καὶ τὴν ἐν τοῖς χρήμασι φιλοτιμίαν, καὶ τῆς πολιτείας τὴν ὅλην λαμπρότητα. καὶ ὁ μὲν ᾔει συνείρων, ὡς τὰ λοιπὰ προσθήσων· ἐγὼ δὲ γελάσας· ΛΥΚ. Ἦ πού γε, ἔφην, διανοῇ καταχεῖν μου τῶν ὤτων, ὥσπερ βαλανεὺς καταντλήσας τὸν λοιπὸν λόγον; ΘΕΡΣ. Νὴ Δία γε, εἶπε, δημοθοινίας τε καὶ χορηγίας ἐθελουσίους, καὶ τριηραρχίας, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον, καὶ λύσεις αἰχμαλώτων, καὶ παρθένων ἐκδόσεις, ἀρίστην πολιτείαν, καὶ πρέσβεις, καὶ νομοθεσίας, καὶ μέγεθος πολιτευμάτων ἐμπεσὸν, γελᾶν ἔπεισί μοι τοῦ τὰς ὀφρῦς συνάγοντος, καὶ δεδιότος μὴ λόγοι τῶν Δημοσθένους αὐτὸν ἔργων ἐπιλίποιεν. [17] ΛΥΚ. Ἴσως γὰρ, ἔφην, ὦ 'γαθὲ, νομίζεις, ἐμὲ δὴ μόνον τῶν ἐν ῥητορικῇ βεβιωκότων, μὴ διατεθρυλλῆσθαι τὰ ὦτα ταῖς Δημοσθένους πράξεσιν; ΘΕΡΣ. Εἴγε, ἔφη, περὶ τὸν λόγον ἐπικουρίας τινὸς, ὡς σὺ φῄς, δεόμεθα· πλὴν εἰ μή σε τοὐναντίον κατέχει πάθος, οἷον αὐγῆς περιλαμπούσης, οὐκ ἔχοις πρὸς λαμπρὰν τὴν Δημοσθένους δόξαν τὴν ὄψιν ἀπερεῖσαι. καὶ γὰρ αὐτός τι τοιοῦτον ἐφ' Ὁμήρῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς πέπονθα. κατέβαλον γοῦν μικροῦ δεῖν, ὡς οὐκ ἀντιβλεπτέον ὄν μοι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν· εἶτ' ἐγὼ μὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως,

[16] Ἀλλ' εἰ μετείοις] *Sed si transires.* μετίοις, in medio per ι scribendum, non per diphthongum, a *μέτειμι, μεθείης,* ἀορ. β. fieret a *μεθίημι, remitto, laxo.* Pendet sententia, quia Thersagoram Lucianus interpellat. IDEM.

Καταντλήσας] Puto hic servandam suam vim verbi ex etymologia, et ab eo pendere accusativos, quæ sequuntur, *χορηγίας, τριηραρχίας,* reliquos. Nec tamen ignoro, quam pulcre ex Medicorum disciplina hoc verbum apud Longinum c. 12. extr. interpretetur Tollius, *fovere, et amabili ac jucunda verborum sententiarumque copia rigare, animorumque ulcera emollire atque lenire.* Ceterum ipsa hæc Demosthenis κατορθώματα repetiisse videtur auctor ex illius oratione pro Cor. v. g. c. 93. ubi *τειχισμὸν καὶ ταφρείαν* commemorat, c. 18. *εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, εἴ τισι θυγατέρας συνεξέδωκα κ. τ. λ.* GESN.

Δημοθοινίας] Viscerationis et epuli usum apud Athenienses fuisse, nusquam me legere memini: nisi forte Panathenæa eo referri possint: qua de re vide argumentum Panathenaici Isocratici. Θοίνη καὶ Θοινητήριον, ἡ εὐωχία, βρῶμα, θοινῶμαι, εὐωχοῦμαι. Cætera vero ex ipso Demosthene, ac in primis Oratione περὶ στεφάνου, clara erunt. WOLF.

Ἐκδόσεις ἀρίστην πολιτείαν] *Elocationes quæ sunt optimi civis officia.* Est ἐπεξήγησις. IDEM.

Πρέσβεις] Lego, πρεσβείας. IDEM. Ita quoque Gesn. et *legationes* interpr. Melanchthon.

Νομοθεσίας καὶ μέγεθος πολιτευμάτων ἐμπεσὸν] Ἀντίπτωσις ἀττικὴ, pro *μεγέθους ἐμπεσόντος. Cum rerum ab eo in repub. gestarum mentio incidit: ridere mihi subit eum, qui supercilia contrahat,* id est, te Lucianum. Sunt verba Thersagoræ. WOLF.

[17] Διατεθρυλλῆσθαι τὰ ὦτα] Ovid. [Tr. 4. 10. 49.]

Persenuitque meas numerosus Horatius aures,

Qui ferit Ausonia carmina culta lyra.

IDEM.

Εἴγε, ἔφη, περὶ τὸν λόγον] *Si quidem, inquit, in Oratione aliquo auxilio egemus,* id est, si tu eges auxilio, *κατ' ἀστείαν τοῦ προσώπου ἐναλλαγήν:* supple, non puto perso-

ἀνήνεγκα, δοκῶ μοι κατὰ σμικρὸν προσεθιζόμενος ἀντίον ὁρᾷν, καὶ μηδ᾽ ἀποστρέπων, ὥσπερ ἡλίου τὰς ὄψεις, νόθος τοῦ τῶν Ὁμηριδῶν γένους ἐλέγχεσθαι. [18] Σοὶ δέ μοι φαίνεται καὶ τοῦτο, ἔφη, πολὺ ῥᾷον, ἢ κατ᾽ ἐμὲ εἶναι. τῆς μὲν γὰρ Ὁμήρου δόξης, οἷον ἐπὶ μιᾶς ὁρμώσης τῆς ποιητικῆς δυνάμεως, ἀθρόως ἐξ ἀνάγκης ἦν ἁπάσης λαβέσθαι· σὺ δ᾽ εἰ μὲν ἐπὶ τὸν Δημοσθένην ὅλον ἐφάπαξ τῇ γνώμῃ τράποιο, καὶ μάλα ἂν ἀποροίης περὶ τὸν λόγον ἄττων, οὐκ ἔχων ὅτου πρώτου τὴν γνώμην [1] λάβοιο, καθάπερ οἱ λίχνοι πάσχουσι περὶ τὰς Συρακουσίους τραπέζας, ἢ οἱ φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες, εἰς μυρίας ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες· οὐκ ἔχουσι γὰρ ἐφ᾽ ἣν ἔλθωσιν, ἀεὶ τὴν ἐπιθυμίαν μετατιθέντες. οἶμαι δὲ καὶ σὲ μεταπηδᾷν, οὐκ ἔχοντα ἐφ᾽ ὅ,τι σταίης, ἐν κύκλῳ σε περιελκόντων, φύσεως μεγαλοπρεποῦς, ὁρμῆς διαπύρου, βίου σώφρονος, λόγου δεινότητος, τῆς ἐν ταῖς πράξεσιν ἀνδρίας, λημμάτων πολλῶν καὶ μεγάλων ὑπεροψίας, δικαιοσύνης, φιλανθρωπίας, πίστεως, φρονήματος, συνέσεως, ἑκάστου τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων πολιτευμάτων. ἴσως οὖν ὁρῶν ἔνθεν μὲν ψηφίσματα, πρέσβεις, δημηγορίας, νόμους, ἐκεῖθεν ἀποστόλους, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, Χίον, Ῥόδον, τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιον, οὐκ ἔχεις ὅποι τὴν γνώμην ἀποκλίνῃς, συμπεριφερόμενος τοῖς πλεονεκτήμασιν. [19] Ὥςπερ οὖν ὁ

[1] λάβοις

nuisse tuas aures rebus gestis Demosthenis. Idem.

Νόθος] Alludit ad consuetudinem aquilarum, quæ pullos ad splendorem solis explorant, utrum germani sint necne? Idem.

[18] Σοὶ δέ μοι φαίνεται] Scribendum σύ. *Tuum opus*, laudatio Homeri scil. quæ comparatur cum laudatione Demosthenis, utra majoris difficultatis res sit. Iens. quocum sentiunt Solan. et Reitz.

Οἷον ἐπὶ μιᾶς ὁρμώσης] Fortassis, ὁρμούσης, a verbo ὁρμέω. οἷον ἐπὶ μιᾶς, scilicet, ἀγκύρας. unde proverbium, ἐπὶ δυοῖν ὁρμεῖν. Wolf. ὁρμούσης marg. Lutet. et paulo ante pro καὶ μηδ᾽, καὶ μή.

Καὶ μάλα ἂν ἀποροίης περὶ τὸν λόγον ἄττων, οὐκ ἔχων] Videtur legendum, ἀποροίης περὶ τὸν λόγον, δεῦρο κἀκεῖσε ἄττων, καὶ οὐκ ἔχων ὅτου πρώτου τῇ γνώμῃ λάβοιο. Nam ὅτου πρώτου τὴν γνώμην λάβοις, duriusculum videtur. Wolf.

Περὶ τὸν λόγον ἄττων] Glossema videtur. Guyet.

Συρακουσίους τραπέζας] Harum luxum, ut et Italicarum, Plato etiam perstringit epistola 7. et Horatius: [l. 3. od. 1. v. 17.]

Districtus ensis cui super impia
Cervice pendet, non Siculæ dapes
Dulcem elaborabunt saporem;
Non avium citharæque cantus
Somnum reducent. Wolf.

Λημμάτων πολλῶν καὶ μεγάλων ὑπεροψίας] *Largitionum multarum et magnarum despectionem*, id est, τὸ ἀδέκαστον, καὶ ἀδωροδόκητον. Videtur alludere ad leges Trierarchicas, de quibus περὶ στεφάνου gloriatur. De Persicis largitionibus vide Plutarchum. Idem.

Πρέσβεις] Et hic, ut supra quoque, πρεσβείας lego. Idem.

Συμπεριφερόμενος τοῖς πλεονεκτήμασι]

Πίνδαρος, ἐπὶ πολλὰ τῷ νῷ τραπόμενος, οὕτω πως [1] ἠπόρησεν,

Ἰσμηνὸν, ἢ χρυσηλάκατον Μελίαν,
Ἢ Κάδμον, ἢ σπαρτῶν ἱερὸν γένος,
Ἢ τὰν κυανάμπυκα Θήβαν,
Ἢ τὸ πάντολμον σθένος Ἡρακλέος,
Ἢ τὰν Διωνύσου πουλυγαθέα τιμὰν,
Ἢ γάμον λευκωλένου Ἁρμονίας ὑμνήσομεν;

οὑτωσὶ δὲ καὶ σύ γε ταὐτὸν ἔοικας ἀπορεῖν, λόγον, ἢ βίον, ἢ ῥητορικὴν, ἢ φιλοσοφίαν, ἢ δημαγωγίαν, ἢ τὸν θάνατον τἀνδρὸς ὑμνητέον. [20] Ἔστι δ' οὐδὲν ἔργον ἐκφυγεῖν, ἔφη, τὴν πλάνην, ἀλλ' ἑνὸς ὅτου δὴ λαβόμενος, ἢ τῆς ῥητορικῆς καθ' αὑτὴν, εἰς ταύτην κατάθου τοῦτον τὸν λόγον. ἱκανὴ [2] γοῦν σοι ἥ ἡ Περικλέους. ἐκείνου μέν γε τὰς ἀστραπὰς, καὶ βροντὰς, καὶ πειθοῦς τι κέντρον δόξῃ παραλαβόντες, ἀλλ' αὐ-

[1] ἠπόρηκεν

[2] γ' ἂν σοι οὐδ' ἡ Περικλέους

Hoc vult, singula bona te ad se rapiunt, nec facile ad aliud te deflectere patiuntur. Idem.

Ἰσμηνὸν ἢ χρυσηλάκατον] Hymnus hic non extat in nostris codicibus, quem Horat. videtur imitatus lib. 1. carm. 12.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
Tibia sumis celebrare, Clio?
Aut Deum? cujus recinat jocosa
Nomen imago,—Idem.

Ἰσμηνὸν] Bœotiæ fluvius, ab Ismeno Pelasgi filio cognominatus. Idem.

Μελίαν] Μελία δένδρου εἶδος ἀπὸ Μελίας τῆς Ὠκεανοῦ. Item μελίαι, μελίσσαι, ἢ δόρατα, et μελίας καρπὸς, τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. Hæc Hesychius. hic neque arborem fraxinum, neque fraxineam hastam intelligendam esse, declarat epitheton χρυσηλάκατον, quod ad mulierem, sive Deam, sive Nympham pertinet, *aurea colu ornatam.* Meliam autem Oceani filiam, hoc est, Nereidem facere videtur Hesychius. Apud Hesiodum in Theogonia sunt Nymphæ Μελίαι, quæ et Μελιάδες, sicut Δρυάδες καὶ Ἁμαδρυάδες, vel quod una cum arboribus natæ sint, vel quod in sylvis et montibus versentur. Idem.

Σπαρτῶν] Παρὰ τὸ ἐσπάρθαι, quod e satis a Cadmo draconis dentibus orta sit armatorum seges. Vide Ovidium Metamorph. lib. 3. Idem.

Κυανάμπυκα Θήβαν] Non Thebas urbem, sed hic Asopi Bœotiæ fluvii uxorem, de qua Bocatius lib. 9. cap. 36. intelligo. κυανάμπυκα vero a cæruleo colore fluminis. ἄμπυξ autem τὸ κρήδεμνον, *reticulum* aut *mitra muliebris,* παρὰ τὸ ἀναπτυκάζειν καὶ συνέχειν τὰς τρίχας. Idem.

Ἁρμονίας] Martis et Veneris filia, Cadmi Thebarum conditoris uxoris. Idem.

Ὑμνήσομεν] De variis hymnorum sic notis nominibus vid. Spanhem. ad Callim. v. 1. Reitz.

[20] Ἡ Περικλέους] Ex præcedentibus repetendum est ῥητορικὴ, *sufficit tibi Periclis,* sc. eloquentia, si conferatur cum Demosthenis. Græv. Plutarchus docet, nihil ejus præter decreta superesse, ejus tamen aliqua ferri Cicero in Bruto auctor est n. 7. teste Quintiliano III. 1. p. 126 A. qui hæc verba addit: "equidem non reperio quidquam tanta eloquentiæ fama dignum. Ideoque minus miror, esse, qui nihil ab eo scriptum putent: hæc autem, quæ feruntur, ab aliis esse composita." De Orat. tamen II. 22. *constare scripta* Periclis ait: nisi forsan ea tantum intelligit, quæ apud Thucydidem extant. "Ab Aristophane poeta fulgurare, tonare, permiscere Græciam dictus est," Cic. Or. 9. Vide autem Νιγρ. c. 4. ubi versus Eupolidis legitur, in quo κέντρον illud Periclis memoratur. Solan. Verba Aristophanis Acharn. v. 530. sunt: Ἐντεῦθεν ὀργῇ Περικλέης οὐλύμπιος Ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα.—τὸ κέντρον, ait Reitz., legi jubet Hemsterhusius ad Nigrin. §. 7 f.

τήν γε οὐχ ὁρῶμεν, δῆλον ὡς ὑπὲρ τὴν φαντασίαν οὐδὲν ἔμμονον [1]ἔχοντες, οὐδ' οἵαν ἐξαρκέσαι πρὸς τὴν τοῦ χρόνου βάσανον καὶ κρίσιν. τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους—[2]ἀλλά σοι καταλελείφθω λέγειν, εἰ ταύτῃ τράποιο. [21] Πρός γε [3]μὴν τὰς τῆς ψυχῆς ἀρετὰς, ἢ τὰς πολιτείας αὐτοῦ τραπομένῳ, καλὸν μίαν ἥντιναοῦν ἀποτέμνεσθαι τὴν διατριβήν· εἰ δὲ βούλοιο δαψιλῶς, δύο καὶ σύντρεις ἑλόμενον, ἔχειν ἀποχρῶσαν λόγων ὑποβολήν. πολλὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ λαμπρότης. εἰ δ' οὐκ ἐκ τοῦ παντὸς, ἀλλ' ἐκ μέρους ἐπαινεσόμεθα· νόμος μὲν γὰρ Ὁμηρικὸς, ἡρώων ἐπαίνους ἐκ μερῶν διατίθεσθαι, ποδῶν, ἢ κεφαλῆς, ἢ κόμης, ἤδη δὲ καὶ τῶν φορημάτων, ἢ ἀσπίδων, μεμπτὸν δὲ οὐδὲ τοῖς θεοῖς ἐγένετο, ὑμνεῖσθαι πρὸς τῶν ποιητῶν, ἐξ ἠλακάτης, ἢ τόξων, ἢ τῆς αἰγίδος, μήτι γε δὴ μέρους σώματος, ἢ τῆς ψυχῆς· τῶν εὐεργεσιῶν δὲ οὐδὲ δυνατὸν ἐφάπαξ ἐλθεῖν. οὔκουν οὐδ' ὁ Δημοσθένης αἰτιάσεται, καθ' ἓν τῶν αὐτοῦ καλῶν ἐπαινούμενος· ἐπεὶ τό γε σύμπαν οὐδ' αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἐξαρκέσειεν ἐπαινέσαι. [22] Ταῦτα τοῦ Θερσαγόρου διελθόντος, ΛΥΚ. Οἶμαί σε, ἔφην, ἐν ἐπιδεδεῖχθαί μοι βουλόμενον, τὸ μὴ μόνον ποιητὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῶν λόγων παρεμπόρευμα πεπεῖσθαι τὸν Δημοσθένην, τὰ πεζὰ τοῖς ἐμμέτροις προστιθέντα. ΘΕΡΣ. Σοὶ μὲν οὖν, ἔφη, τὴν ῥαστώνην ὑποτιθεὶς, προήχθην ἐπιδραμεῖν [4]τῶν λόγων, εἴ τι τῆς φροντίδος ἀνεὶς, ἀκροατὴς ἡμῖν γένοιο. ΛΥΚ. Προὔργου τοίνυν,

[1] ἔχουσαν, οὐδ' οἵαν [2] ἀλλα σοὶ [3] μὲν [4] τὸν λόγον

Οὐδὲν ἔμμονον ἔχοντες] Ἔχοντος lego, scilicet, τοῦ Περικλέους, de quo Aristophanes, οὗτος δὲ μόνος ἐγκατέλιπε τὸ κέντρον τοῖς ἀκροωμένοις: et alibi, ὃς βροντῶν καὶ ἀστράπτων συμπέφυρκεν Ἑλλάδα. Wolf. marg. Lutet. ἔχουσαν.

Οἵαν] Non pertinet ad φαντασίαν, sed ad ῥητορικήν. Græv.

Βάσανον καὶ κρίσιν] Hic arbitror abrumpi orationem. Thersagoras satis habet viam quasi monstrasse dicendorum in comparatione Periclis cum Demosthene: reliqua ingenio amici permittit. Gesn.

Τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους, ἀλλά σοι] Est ἀποσιώπησις. non absolvit alteram collationis partem, in qua scripta Demosthenis celebranda erant. *Sed scripta Demosthenis: verum illa*, &c. Wolf.

[21] Φορημάτων] Ovidius [Virgilius Æn. 3. v. 286.] *magni gestamen Abantis.* Et Juvenalis [Sat. 2. v. 99.] *pathici gestamen Othonis.* Idem.

Ἠλακάτης] *A colu.* ut in Pindarico carmine, χρυσηλάκατον Μελίαν. Idem.

Εὐεργεσιῶν] Beneficia Deorum potius quam Demosthenis intelligo. Mira constructio est, ut et in Orat. ad Nicoclem, καθόλου δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὧν χρὴ στοχάζεσθαι, &c. Sed quid si legas, ἐφ' ἁπάσας ἐλθεῖν. Idem.

Καθ' ἓν τῶν αὐτοῦ καλῶν ἐπαινούμενος] Hoc est, ἑνὸς τῶν αὐτοῦ καλῶν ἐπαινουμένου. καθ' ἓν, pro, ἐφ' ἑνὶ, δι' ἕν. alias adverbialiter, pro *singulatim*, quod Isocrates ad Nicoclem conduplicavit, τί γὰρ δεῖ καθ' ἓν, ἕκαστον λέγοντα, διατρίβειν; τῷ καθὲν, opponitur, τὸ σύμπαν. Idem.

[22] Προὔργου——θάτερον] Προὔργου εἶναι,

ἔφην, σοι γέγονεν οὐδὲν, εὖ ἴσθι. σκόπει δὲ μὴ καὶ πλέον ᾖ γεγονὸς θάτερον. ΘΕΡΣ. Καλὸν ἂν λέγοις, ἔφη, τὸ ἴαμα. ΛΥΚ. Σὺ γὰρ, ἔφην, ἀγνοεῖς, οἶμαι, τὸ παρὸν ἄπορον, εἶτα ἰατροῦ δίκην τὸ τοῦ νοσοῦντος σαθρὸν ἀγνοήσαντος ἄλλο θεραπεύεις. ΘΕΡΣ. Ὅτι τί δή; ΛΥΚ. Σὺ μὲν, ἃ ταράξειεν ἂν τὸν πρῶτον ἰόντα πρὸς τὸν λόγον, ἐπεχείρησας ἰᾶσθαι, [1]τὰ δ' ἤδη κατηνάλωται παλαιαῖς ἐτῶν περιόδοις. ὥστε ταύτης τῆς ἀπορίας ἕωλά σοι τὰ ἰάματα. ΘΕΡΣ. Τοῦτο δ' οὖν, ἔφη, σοι [2]τόδε ἴαμα. χρὴ μέντοι, καθάπερ ὁδοῦ, θαῤῥαλεωτάτην εἶναι τὴν συνηθεστάτην. [23] ΛΥΚ. Τὴν ἐναντίαν γὰρ, εἶπον, προὐθέμην, ἣ φασὶν Ἀννίκεριν τὸν Κυρηναῖον φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε καὶ τοὺς ἑταίρους. τὸν μὲν γὰρ Κυρηναῖον ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνῦντα, πολλοὺς περὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἐξελαύνειν δρόμους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβάντα, ὥσθ' ἑνὸς δρόμου σημεῖα κατὰ τῆς γῆς ὑπολείπεσθαι· τοὐμὸν δέ γε τοὐναντίον σπεύδει, τὰς ἁρματοτροχίας ἀλεείνειν· οὐ μάλα ῥᾴδιον δ', οἶμαι, καινουργεῖν ὁδοὺς, τῶν τετριμμένων ἐκτρεπόμενον. ΘΕΡΣ. Ἀλλά τοι τὸ [3]Πάσσωνος, ἔφη, σοφόν. ΛΥΚ. Ποῖον; ἔφην· οὐ γὰρ ἀκήκοα. [24] ΘΕΡΣ. [4]Πάσσωνι τῷ ζω-

[1] ταῦτ' [2] τόγε [3] Παύσωνος [4] Παύσωνι

operæ pretium esse, προὔργου γίγνεσθαί τινι, *proficere, promovere, facere operæ pretium*. θάτερον autem τὸ ἕτερον, videlicet, οὐκ ἴασις, ἀλλ' ἐπίτασις τῆς φροντίδος. Idem.

Καλὸν ἂν λέγοις, ἔφη, τὸ ἴαμα] *Egregium sane, inquit, remedium dixeris*, id est, si ita res habet, ut morbus factus sit auctior: ineptam ego medicinam adhibui. Idem.

Τὸν πρῶτον ἰόντα] *Eum qui primus* (id est, *antequam quisquam alius*) *hanc orationem aggrederetur*, ὁ πρῶτος ἰὼν, non τὸ πρῶτον, hoc est, ἐξ ἀρχῆς ἰών. Idem.

Τάδε (f. ταῦτα δὲ) ἤδη κατηνάλωται] *Ista vero ante complura secula sunt absumpta*, id est, tractata ab aliis scriptoribus. Idem.

Θαῤῥαλεωτάτην εἶναι τὴν συνηθεστάτην] Proverbium, ἡ τετριμμένη ὁδὸς ἀσφαλεστάτη. Idem.

[23] Τὴν ἐναντίαν γὰρ (f. δὲ,) εἶπον, προὐθέμην ἣ φασὶν] *Ego vero diversam institui tenere viam, quam Annicerim ferunt.* De Anniceride et Anniceriis philosophis, consule Diogenem in vita Aristippi. Idem.

Τὴν ἐναντίαν γὰρ, εἶπον] Quod in interpretatione huic responsioni verba præmisi *male narras*, lucis inferendæ causa factum est. Nempe sic abrupte loquuntur Græci et Latini, cum concedunt quidem, quod alter dixit, sed ad se nihil pertinere ostendunt. Aliquoties ita Noster in Hermotimo. De Latinis diximus ad Quintil. II. 7 extr. Ceterum hanc de Anniceri narrationem habet etiam Ælian. V. H. II. 27. Gesn.

Ἀννίκεριν] Ille ipse, qui Platonem, cum jussu Dionysii veniret, redemerat. Diog. Laert. 74 E. et 54 C. ubi tamen alium Annicerim esse contendit Menagius, quem vide p. 70 D. ubi plura de eo testimonia congessit. Idem de eo narrat et Ælianus V. H. II. 27. teste Men. et Lactantius III. 25. ubi et pretium addit *octo sestertia*. Solan.

Παύσωνος] Menagius ita emendandum esse viderat, et MS. Gr. et Flor. ed. confirmant. In reliquis enim prave ubique legitur Πάσσωνος &c. vid. Plut. 705 f.

γράφῳ φασὶν ἐκδοθῆναι γράψαι ἵππον καλινδούμενον· τὸν δὲ γράψαι τρέχοντα, καὶ πολὺν κονιορτὸν περὶ τὸν ἵππον· ὡς δ' ἔτι γράφοντος, ἐπιστῆναι τὸν ἐκδόντα, μέμφεσθαι, μὴ γὰρ τοῦτο προστάξαι· τὸν οὖν [1]Πάσσωνα τοῦ πίνακος τὰ μετέωρα κάτω περιαγαγόντα, τῷ παιδὶ τὴν γραφὴν ἐπιδεῖξαι κελεῦσαι, καὶ τὸν ἵππον ἔμπαλιν κείμενον ὀφθῆναι καλινδούμενον. ΛΥΚ. Ἡδὺς εἶ, ἔφην, Θερσαγόρα, ἂν μίαν οἴῃ με στροφὴν μεμηχανῆσθαι τοσούτων ἐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ πάσας στροφὰς καὶ περιαγωγὰς ἐναλλάττοντα, καὶ μετατιθέντα, δεδιέναι μὴ τὸ τελευταῖον πάθοιμι τὸ τοῦ Πρωτέως. ΘΕΡΣ. Ποῖον, ἔφη, πάθος; ΛΥΚ. τὸ γενόμενον, ὅ φασιν αὐτὸν γενέσθαι, δρασμὸν ἐξευρίσκοντα τῆς ἀνθρωπίνης ὄψεως, ἐπεὶ κατηναλώκει πάσας [2]ἰδέας ἀνθρώπων, καὶ θηρίων, καὶ φυτῶν, καὶ στοιχείων, αὖθις αὖ πενίᾳ μορφῆς ἐπεισάκτου, Πρωτέα γενέσθαι. [25] ΘΕΡΣ. Σὺ μὲν, εἶπεν, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα μηχανᾷ τὴν ἐμὴν ἀκρόασιν ἀποδιδράσκειν. ΛΥΚ. Οὐκ, ὦ 'γαθὲ, ἔφην, τοῦτο. παρέξω γοῦν ἐμαυτὸν ἀκροᾶσθαι, παρεὶς τὴν ἐπηρτημένην φροντίδα. τάχα γὰρ ἄν τι περὶ τοῦ σοῦ κυήματος ἄφροντις γενόμενος, καὶ τῆς ἐμῆς ὠδῖνος συμφροντίσαις. Ὡς οὖν ἐδόκει ταῦτα αὐτῷ, καθίσαντες ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος, ἐγὼ μὲν ἠκροώμην, ὁ δ' ἀνελέγετο μάλα γενναῖα ποιήματα. μεταξὺ δ' ὥσπερ ἔνθους γενόμενος, ἐπιπτύξας τὸ γραμματεῖον. ΘΕΡΣ. Κομίζου τὸν ἀκροατικὸν, ἔφη, μισθὸν, καθάπερ Ἀθήνησιν ἐκκλησιαστικὸν ἢ δικαστικόν· ἀλλ' ὅπως εἴσῃ μοι χάριν. ΛΥΚ. Χάριν μὲν, ἔφην, εἴσομαι, καὶ πρὶν ὅ, τι καὶ λέγεις εἰδέναι. [26] Τί δ' ἐστὶν ὅ, τι καὶ λέγεις; ΘΕΡΣ. Μακεδονικοῖς, εἶπεν, ἐντυχὼν τῆς βασιλικῆς οἰκίας ὑπομνήμασι, καὶ τότε ὑπερησθεὶς, τὸ βιβλίον οὐ κατὰ

[1] Παύσωνα   [2] ἰδέας ἂν θηρίων

Ælian. V. H. XIV. 15. De hoc Pausone judicium Aristotelis vide de Poet. c. 2 pr. (Non viderat forte Menagius, sed Guyeto, ut solet, surripuit). Solan.

[25] Παρεὶς τὴν ἐπηρτημένην φροντίδα] Vertitur *dimissa ex animo impendente cogitatione*: malim, *demissa, suspensa illa cogitatione*. Vitrino. V. Dem. Phil. I. §. 1. *ad fin.* ubi ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις. Solan.

Ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος] Ὑποβάθρα, θεμελίωσις, ὑπόδημα, καταρχαὶ, βάσις, ἕδρα. Wolf.

Ἐκκλησιαστικὸν ἢ δικαστικὸν] Concionibus etiam propositam fuisse mercedem non memini me observasse. τὰ θεωρικὰ καὶ δικαστικὰ καὶ στρατιωτικὰ, vel ex Olynthiacis nota sunt. Idem.

Ἀλλ' ὅπως] Subandi ὅρα, σκόπει. Guyet.

[26] Ὑπομνήμασι] A M. Æmilio captos regum Macedoniæ commentarios legimus

πάρεργον ἐκτησάμην, καὶ νῦν ὑπεμνήσθην ἔχων οἴκαδε. γέγραπται δ' ἄλλα τε τῶν Ἀντιπάτρῳ πραχθέντων ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ περὶ Δημοσθένους, ἅ μοι δοκεῖς οὐκ ἂν παρέργως ἀκοῦσαι. ΛΥΚ. Καὶ μὴν, εἶπον, ἤδη γέ σοι τῶν εὐαγγελίων χάρις, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπῶν. ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἀπολείψομαί σου πρὶν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν ἔργον σοι γενέσθαι· σὺ δ' εἱστίακας μέν με λαμπρῶς τὴν Ὁμήρου γενέθλιον, ἔοικας δ' ἑστιάσειν αὐτὸς καὶ τὴν Δημοσθένους. [27] Ὡς οὖν ἀνέγνω τὰ λοιπὰ τοῦ γραμματείου, διατρίψαντες ὀλίγον, ὅσον ἀποδοῦναι τῷ ποιήματι τοὺς δικαίους ἐπαίνους, ᾔειμεν εἰς τοῦ Θερσαγόρου, καὶ μόλις μὲν, ἐπιτυγχάνει δὲ τῷ βιβλίῳ, κἀγὼ λαβὼν τότε μὲν ἀπηλλαττόμην. ἐντυχὼν δ' οὕτω τὴν γνώμην διετέθην, ὡς οὐδέν τι περιτρέψας, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων ὑμῖν ἀναλέξομαι. οὐδὲ γὰρ τῷ Ἀσκληπιῷ μεῖόν τι γίγνεται τῆς τιμῆς, εἰ, μὴ τῶν προσιόντων αὐτῷ ποιησάντων ᾄσματα, τὰ Ἀλισοδήμου τοῦ Τροιζηνίου καὶ Σοφοκλέους ᾄδεται, καὶ τῷ Διονύσῳ, τὸ μὲν ποίησιν καινὴν ποιεῖν, κωμῳδίας, ἢ τραγῳδίας, ἐκλέλειπται· τὰ δ' ἑτέροις συντεθέντα, τοῖς νῦν εἰς μέσον ἐν καιρῷ κομίζουσι χάριν οὐκ ἐλάττω φέρει, τῷ τὸν θεὸν δοκεῖν τετιμηκέναι. [28] Τὸ μὲν οὖν βιβλίον τοῦτο. [1]ἔστι δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὸ προσῆκον ἡμῖν μέρος, τὸ δὲ

[1] (ἔστι - - - μέρος τόδε δρᾶμα) τὸ βιβλίον φησὶν

in ejus vita a Plut. conscripta; sed ab hoc visos &c. non credo. Solan. Vid. Misc. Obs. Brit. Mai. et Jun. 1733. p. 368. Reitz.

Ἔχων οἴκαδε] Ἀντὶ τοῦ οἴκοι. Wolf. οἴκοι marg. Lutet.

Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπῶν] Aliquid excidisse videtur: petit enim, quod sequentia indicant, ut reliquum poema sibi peragat. Solan. Ἀκούσομαι legisse videtur interpr. Guyet. Marg. Lutet. ἀνάγνωθι supplet.

[27] Ἤειμεν εἰς τοῦ Θερσαγόρου] Scilicet οἰκίαν, ut εἰς ᾅδου, et apud Terentium, ad Dianæ. Wolf.

Περιτρέψας] Lego παρατρέψας. Idem. ita marg. Lutet.

Ἀλισοδήμου] Hunc poetam ab aliis laudatum non memini. Solan.

Σοφοκλέους] Scripserat ergo et Sophocles hymnos. Idem.

Ἐκλέλειπται] Hujus ergo ætate neque Tragœdiæ, neque Comœdiæ novæ Athenis scribebantur. Idem.

[28] Τὸ μὲν οὖν βιβλίον τοῦτο (ἔστι δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὸ προσῆκον ἡμῖν μέρος, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦ βιβλίου) φησὶν] Lego μέρος τόδε δρᾶμα: τοῦ βιβλίου vel redundare videtur, vel potius transpositum, ut sic legatur, μέρος τοῦ βιβλίου τόδε, δρᾶμα: vel τὸ προσῆκον ἡμῖν τοῦ βιβλίου τοδὶ (Attice pro τόδε) μέρος, δρᾶμα. Si τοῦ βιβλίου retinueris, τῶν ὑπομνημάτων redundabit. *At libellus quidem hic (est autem ea hujus libelli pars, quæ nostro instituto servit, actio,* hoc est, non narratio, sed dialogus) *ait,* &c. Hunc sensum esse non dubito: transposita esse verba quædam, nemo, nisi imperitissimus mirabitur, qui unius et ejusdem auctoris non nisi unum exemplar legerit, quique doctiss. et diligentiss. auctores quam librarios vel seipsum potius inscitiæ et incuriæ accusare maluerit. Wolf. τόδε δρᾶμα τοῦ βιβλίου, οὗ φησὶν Ἀντιπ. marg. Lutet.

δρᾶμα τοῦ βιβλίου φησίν, Ἀντιπάτρῳ μεμηνῦσθαι παρόντα τὸν Ἀρχίαν. ὁ δ' Ἀρχίας, εἴ τις ἄρα τῶν νεωτέρων ἀγνοεῖ, τοὺς φυγάδας ἐτέτακτο συλλαμβάνειν. ἐπέσταλτο δ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένην ἀπὸ τῆς Καλαυρίας πεῖσαι μᾶλλον, ἢ βιάσασθαι πρὸς τὸν Ἀντίπατρον ἥκειν. καὶ δὴ καὶ μετέωρος ὁ Ἀντίπατρος ἐπὶ ταύτης ἦν τῆς ἐλπίδος, τὸν Δημοσθένην ἀεὶ προσδοκῶν. ὡς οὖν ἤκουσεν ἀπὸ τῆς Καλαυρίας ἥκοντα τὸν Ἀρχίαν, εὐθὺς ὡς εἶχεν ἐκέλευσεν εἴσω καλεῖν. [29] Ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, αὐτὸ φράσει τὰ λοιπὰ τὸ βιβλίον. ΑΡΧ. Χαῖρε, ὦ Ἀντίπατρε. ΑΝΤ. Τί δ' οὐ μέλλω χαίρειν, εἰ Δημοσθένην ἤγαγες; ΑΡΧ. Ἤγαγον ὡς ἐδυνάμην· ὑδρίαν γὰρ κομίζω τῶν Δημοσθένους λειψάνων. ΑΝΤ. Ἀπ' ἐλπίδος γε μὴν ἔσφηλας, ὦ Ἀρχία. τί γὰρ τῶν ὀστῶν καὶ τῆς ὑδρίας Δημοσθένην οὐκ ἔχοντι; ΑΡΧ. Τὴν γὰρ ψυχὴν αὐτοῦ, ὦ βασιλεῦ, πρὸς βίαν κατέχειν ἀδύνατον. ††† ΑΝΤ. Τί δ' οὐ ζῶντα κατειλήφατε; ΑΡΧ. Κατειλήφαμεν. ΑΝΤ. Κατὰ τὴν ὁδὸν οὖν τέθνηκεν; ΑΡΧ. Οὐκ, ἀλλ' οὗπερ ἦν, ἐν Καλαυρίᾳ. ΑΝΤ. Τάχα τῆς ὑμετέρας

Δρᾶμα τοῦ βιβλίου] Sic legendum videtur: τὸ προσῆκον ἡμῖν μέρος τὸ δὲ φησὶν Ἀντιπ. &c. τὸ δρᾶμα τοῦ βιβλίου insititium videtur. GUYET. Quid in his veri sit, ex Plutarcho intelligis in vita Dem. qui, excepto Antipatri colloquio, eadem fermo habet. SOLAN. Legebatur, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦ βιβλίου, praemisso etiam puncto ante τὸ δέ. Sed parenthesi addita, distinctioneque mutata, et pro τοῦ βιβλίου rescribendo βιβλίον, Gesnerus vulgatum emendavit, cui obsecundavi, quod vulgatum sensu carebat, nec aliter ex Codd. restitui poterat. REITZ.

Τοὺς φυγάδας ἐτέτακτο] Unde φυγαδοθήρας, auctore Plutarcho; quasi venatorem exulum dicas, nominabatur. WOLF.

Καλαυρίας] Sæpius in hac voce apud Plut. peccatur hac in historia: pro Calauria enim ubique Calabriam libri impressi habent. V. in Dem. §. κθ΄. et §. λ΄. SOLAN.

[29] Ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, αὐτὸ φράσει τὰ λοιπὰ τὸ βιβλίον] *Postquam vero ingressus est, ipse libellus narrabit cætera.* id est: Quid post Archiæ ingressum factum sit, ipse liber explicabit. Sunt autem hæc ὑπομνήματα non in aula Antipatri (uti reor) sed ex ingenio Luciani nata, τὰ κατὰ κοινῆς λέγειν aggressi: magno sane ingenio, acerrimo hoste, eoque rege, laudes Demosthenis recitante. WOLF.

Χαῖρε, ὦ Ἀντίπατρε] Hic incipit monumentum antiquum et lectu dignum: cætera non sunt magni pretii. LA CROZE. Hic incipit quasi novus dialogus. Vid. Miscell. Obs. supra laudat. p. 368 f. et 369. REITZ.

Τί γὰρ τῶν ὀστῶν καὶ τῆς ὑδρίας Δημοσθένην οὐκ ἔχοντι] Scilicet, δεῖ ἐμοί; vel, ὄφελός ἐστι; WOLF. γρ. ὑδρίας ὀναίμην, Δημ. marg. Lutet.

Τί δ' οὐ ζῶντα] Ad hunc Auctoris nostri locum eam libuit admittere medicinam, quam Solanus, Gesnerus, et Anonym. in Misc. Obs. Brit. Maii et Jun. 1733. p. 370., adstipulantibus Heumanno, Hemsterhusio, Reitzio, et aliis viris doctis, multis approbaverunt. Partes autem orationis, quas translocatum ivimus, obelis notatas edere curavimus, ut nescio quis vetustorum fautor ad priorem ordinem actutum revertatur. Solanus quidem paulo aliter ac Gesnerus, quem nos sequimur, locum transposuit, quem cujus refert consulat.

γέγονεν ἔργον ὀλιγωρίας, οὐ θεραπευόντων τὸν ἄνθρωπον; ΑΡΧ. Ἀλλ' οὐδ' [1]ὑφ' ἡμῖν ἐγένετο. ΑΝΤ. Τί φῄς; αἰνίγματα λέγεις, ὦ Ἀρχία, ζῶντα λαβόντες οὐκ ἔχετε. [30] ΑΡΧ. Οὐ γὰρ ἐκέλευες τήν γε πρώτην μὴ βιάζεσθαι; καίτοι πλέον ἂν οὐδὲ βιασαμένοις οὐδὲν ἦν· καὶ γὰρ οὖν [2]ἐμελλήσαμεν. ΑΝΤ. Οὐκ εὖγε ὑμεῖς οὐδὲ [3]μελλήσαντες· ἴσως οὖν ἐκ τῆς ὑμετέρας τέθνηκε βίας. ΑΡΧ. Ἡμεῖς μὲν αὐτὸν οὐκ ἀπεκτείναμεν, βιάζεσθαι δὲ αὐτὸν μὴ πείθουσιν ἀναγκαῖον ἦν. σοὶ δ', ὦ βασιλεῦ, τί τὸ πλέον, εἰ ζῶν ἀφίκετο; πάντως οὐδὲν ἂν αὐτὸν, ἢ ἀπέκτεινας. [31] ΑΝΤ. Εὐφήμει, ὦ Ἀρχία· δοκεῖς μοι μὴ συννενοηκέναι, μήθ' ὅστις ὁ Δημοσθένης, μήτε τὴν ἐμὴν γνώμην· ἀλλὰ νομίζειν ὅμοιον εἶναι Δημοσθένην εὑρεῖν, καὶ τούτους ζητεῖν τοὺς κακῶς ἀπολωλότας, Ἱμεραῖον τὸν Φαληρέα, καὶ τὸν Μαραθώνιον Ἀριστόνικον, καὶ τὸν ἐκ Πειραιῶς Εὐκράτην, τῶν ῥαγδαίων ῥευμάτων οὐδὲν διαφέροντας, ἀνθρώπους ταπεινοὺς, ἀφορμῇ προσκαίρων θορύβων ἐπικολάσαντας, καὶ πρὸς μικρὰν ταραχῆς ἐλπίδα θρασέως ἐξαναστάντας, εἶτα πτήξαντας οὐκ εἰς μακρὰν, δίκην τῶν δειλινῶν πνευμάτων· καὶ τὸν ἄπιστον Ὑπερίδην, καὶ τὸν ἄφιλον Δημοκόλακα, τὸν οὐδὲν αἰσχρὸν νομίσαντα [4]κολακείᾳ τοῦ πλήθους συκοφαντῆσαι Δημοσθένην, οὐδ' αὐτὸν εἰς ταῦτα παρασχεῖν διάκονον, ἐφ' οἷς αὐτοὶ μετενόησαν, οἷς

[1] ἐφ' [2] ἐμελήσαμεν [3] μελήσαντες [4] κολακίᾳ

Οὐδ' ὑφ' ἡμῖν ἐγένετο] Malim, ἐφ' ἡμῖν. Wolf. ἐφ' ἡμῖν marg. Lutet.

Ζῶντα λαβόντες οὐκ ἔχετε] Videtur ad ænigma illud piscatorum, de quo Herodotus in Homeri vita agit, alludere: [c.35.] Ἅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθα· ἃ δ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα. Wolf.

[30] Καίτοι πλέον ἂν οὐδὲ βιασαμένοις] Pro, οὐδὲ μελήσαντες, lego etiam infra, οὐ μελλήσαντες, duplex λλ a futuro μελλήσω, scil. βιάζεσθαι, pro βιασόμενοι. Est enim ἀορ. α. a verbo μέλλω. Sic legendum esse testatur quod sequitur: βιάζεσθαι δ' αὐτὸν μὴ πείθουσιν ἀναγκαῖον ἦν. Idem.

[31] Καὶ τούτους ζητεῖν] Himeræus Phalereus, Demetrii frater, et Marathonius Aristonicus et Eucrates Piræensis fuerunt, ut conjicio; sive oratores sive demagogi Atheniensium, nostris historicis minus noti. Idem.

Ἱμεραῖον] De Himeræo Phalereo, Demetrii fratre, et Aristonico Marathonio, atque Hyperide, Plut. in V. Dem: §. κη'. narrat, eos Æginæ ab Archia ex Ajacis monumento detractos, Cleonas missos ad Antipatrum, et ibi periisse. Gesn.

Δίκην τῶν δειλινῶν πνευμάτων] Hanc observationem, ventos quosdam vespertinos mox ponere, firmat Aristot. Probl. 26. 35. διὰ τί ὁ ζέφυρος πρὸς τὴν δείλην πνεῖ, πρωῒ δ' οὔ; Idem.

Καὶ τὸν ἄφιλον Δημοκόλακα] Fortasse, καὶ Δημάδην τὸν, &c. Demadem certe intelligit, οὗ γράψαντος, ut scribit Plutarchus, ὁ δῆμος τοῦ Δημοσθένους θάνατον κατέγνω. Ὑπερίδην cur ἄπιστον vocet, eam esse caussam conjicio, quod florente repub. et ipse Demostheni suffragatus sit, mutataque fortuna, eum non modo deseruerit, sed etiam accusarit. Vide Hyperidis vitam apud Plutarchum, qui eum sibi ipsi præmordisse linguam asserit, ne reipub. ar-

ἐχαρίζετο. μετ' οὐ πολὺ γοῦν τῆς συκοφαντίας λαμπροτέραν ἢ κατ' Ἀλκιβιάδην αὐτῷ τὴν κάθοδον ἀκηκόαμεν γενέσθαι· τῷ δὲ οὐκ ἔμελεν, οὐδ' ἐπῃσχύνετο κατὰ τῶν ποτὲ φιλτάτων τῇ γλώττῃ χρώμενος, ἣν ἐχρῆν δή που τῆς ἀγνωμοσύνης ἐκτεμεῖν. [32] ΑΡΧ. Τί δ' οὐκ ἐχθρῶν ἡμῖν ἔχθιστος ὁ Δημοσθένης; ΑΝΤ. Οὐχ ὅτῳ μέλοι τρόπου [1]καὶ πίστεως, φίλον πᾶν ἄδολον, καὶ βέβαιον ἦθος ἡγουμένῳ· τὰ γάρ τοι καλὰ, καὶ παρ' ἐχθροῖς καλὰ, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς, πανταχοῦ τίμιον. οὐδὲ κακίων ἐγὼ Ξέρξου, τοῦ Βοῦλιν καὶ Σπέρχιν τοὺς Λακεδαιμονίους θαυμάσαντος, καὶ κτεῖναι παρὸν ἀφέντος. ἀλλ' εἰ δή τινα πάντων, καὶ Δημοσθένην, αὐτός τε δὶς Ἀθήνησιν, εἰ καὶ μὴ κατὰ πολλὴν σχολὴν συγγενόμενος, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἀναπυνθανόμενος, ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτῶν εἶχον θαυμάσας, οὐχ ὡς ἂν νομίσειέ τις τῆς τῶν λόγων δεινότητος· εἰ καὶ μηδὲν μὲν ὁ Πύθων πρὸς αὐτὸν, οἱ δ' Ἀττικοὶ [2]ῥήτορες, παιδιὰ παραβάλλειν τῷ τούτου κρότῳ, καὶ τόνῳ, καὶ λέξεων εὐρυθμίᾳ, καὶ ταῖς τῶν διανοιῶν περιγραφαῖς;

[1] Deest καί.

[2] ῥήτορες παιδιὰ, παραβάλλειν τῷ.

cana prodere posset. Wolf.

Λαμπροτέραν] Magnes Demetrius apud Plut. Dem. refert, in illo suo reditu Demosthenem ἀνατείναντα τὰς χεῖρας μακαρίσαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης αὐτὸν, ὡς βέλτιον Ἀλκιβιάδου κατιόντα. πεπεισμένους γὰρ οὐ βεβιασμένους ὑπ' αὐτοῦ δέχεσθαι τοὺς πολίτας. Gesn.

[32] Οὐχ ὅτῳ μέλοι τρόπου πίστεως φίλον] *Non si cui curæ sint mores fidei amicorum, omne sincerum et constans ingenium existimanti.* Hæc ego non intelligo, sed sic legendum censeo, οὐχ, ὅτῳ μέλοι τρόπου καὶ πίστεως, φίλον πᾶν ἄδολον, &c. *Non, si cui curæ sint mores et fides, amicum omne sincerum et constans ingenium existimanti.* Wolf.

Βοῦλιν καὶ Σπέρχιν] Vide Herodotum lib. 7. [c. 134.] qui Polyhymnia inscribitur. Darii legati a Lacedæmoniis conjecti erant in puteos. Qua de re Xerxe expostulante, hi duo se ultro ad illi satisfaciendum obtulerunt. Idem.

Εἰ καὶ μὴ κατὰ πολλὴν σχολὴν] *Quamvis otio non abundarem*, id est, quamvis congressus ille brevior fuerit, quam voluissem. Idem.

Ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτῶν, εἶχον θαυμάσας] Id est, ἐθαύμαζον, *propter ipsa in repub. acta admirabar.* Sed malim, θαυμάσαι. Idem. θαυμάσαι marg. Lutet.

Πύθων] Orator Byzantinus eloquentissimus, cujus Demosthenes et Æschines in oratt. meminerunt. Guyet.

Οἱ δ' Ἀττικοὶ ῥήτορες παιδιὰ παραβάλλειν] Pro, εἴ τις ἂν αὐτοὺς παραβάλλοι τῷ Δημοσθένει. Observentur hic Demosthenicæ orationis elogia. κρότος, *plausus* est, sed videtur effectus pro causa poni, ut dicatur oratio plausibilis, quæ applausum excitat. κροτῆσαι, inquit Suidas, τὸ ταῖς χερσὶν ἐπαινέσαι. ἔστι γὰρ ὁ κρότος τῶν νενικηκότων τόνος, est *contentio vocis.* λέξεων εὐρυθμία, *compositio et numeri oratorii.* αἱ διανοιῶν περιγραφαὶ sunt *αἱ περίοδοι*, quas Cicero *ambitus, circuitus et quasi orbes verborum, comprehensiones, continuationes, et circumscriptiones orationis* appellat. συνέχεια ἀποδείξεων, *densitas argumentorum et crebræ probationes.* ἀποδείξεις, hic non Aristotelico aut Geometrico more sunt accipiendæ, sed ἀντὶ τῶν ἐπιχειρημάτων, cujuscunque generis illa fuerint. τὸ συνακτικὸν, παρὰ τὸ συνάγειν τὸ ἀθροίζειν, est *densitas et frequentatio verborum et sententiarum.* Fabius lib. 10. Demosthenis dictionem judicat Ciceroniana densiorem, astrictiorem, acutiorem, et talem cui nihil possit

καὶ συνεχείαις ἀποδείξεων, καὶ τῷ συνακτικῷ γε καὶ κρουστικῷ. μετενοοῦμεν γοῦν, ὅτε τοὺς Ἕλληνας Ἀθήναζε συνηγάγομεν, ὡς ἐλέγξοντες Ἀθηναίους, Πύθωνι καὶ τοῖς Πύθωνος ἐπαγγέλμασι πεπιστευκότες, εἶτα Δημοσθένει, καὶ τοῖς Δημοσθένους ἐλέγχοις περιπεσόντες. ἀλλ' ἡμῖν ἀπρόσιτος ἡ δύναμις [1] αὐτοῦ τοῦ λόγου. [33] Ἐγὼ δὲ ταύτην μὲν δευτέραν ἔταττον, ἐν χώρᾳ τιθεὶς ὀργάνου· Δημοσθένην δ' αὐτὸν ὑπερηγάμην τοῦ τε φρονήματος, καὶ τῆς συνέσεως, ἀκλινῆ τὴν ψυχὴν ἐπ' ὀρθῆς ἐν ἁπάσαις φυλάττοντα τρικυμίαις τῆς τύχης, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν δεινῶν ἐνδιδόντα. καὶ Φίλιππον δὲ τὴν ἐμὴν γνώμην ἔχοντα περὶ τἀνδρὸς ἠπιστάμην. οὗτος μὲν γε δημηγορίας ἐξαγγελθείσης Ἀθήνηθέν ποτε, καθαπτομένης τοῦ Φιλίππου, καὶ Παρμενίωνος ἠγανακτηκότος, καί τι καὶ σκωπτικὸν εἰς τὸν Δημοσθένην ἐπειπόντος, Ὦ Παρμενίων, ἔφη, δίκαιος ὁ Δημοσθένης παῤῥησίας τυγχάνειν· μόνος γέ τοι τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος δημαγωγῶν οὐδαμοῦ τοῖς ἀπολογισμοῖς ἐγγέγραπται τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων. καίτοι μᾶλλον ἠβουλόμην, ἢ γραμματεῦσι τριηρίταις ἐμαυτὸν πεπιστευκέναι. νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀπογέγραπται, χρυσίον, ξύλα, πόρους, θρέμματα, γῆν †† οὐ Βοιωτίας, [2] οὐδ' ἔνθα τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες.

[1] αὐτῷ

[2] οὐ δ'

detrahi. Wolf.

Τῷ συνακτικῷ] Aliud est, τὸ συνεκτικὸν αἴτιον, de qua pugnæ philosophorum et medicorum. τὸ κρουστικὸν, intelligo, *impetum et vim*, et si robustus miles umbone propellat hostem. Idem.

[33] Ἐπ' ὀρθῆς] Int. γραμμῆς, linea, s. via, in qua mentem suam tanquam navim tenuit. Respicitur ad Rhodium illum gubernatorem, ὅς ἔφη, ut est apud Aristidem Rhod. p. 542. Jebb. χειμαζομένης αὐτῷ τῆς νεὼς, καὶ καταδύσεσθαι προσδοκᾶν, τοῦτο δὴ τὸ θρυλλούμενον ἀλλ', ὦ Πόσειδον, ἴσθι ὅτι ὀρθὰν τὰν ναῦν καταδύσω. *Dum clavum rectum teneam*, ut est in Quintil. II. 17. 24. ubi reliqua dedimus. Sed fractum animo fuisse in exilio illo Demosthen. similemque Ciceroni, monet Plutarchus. Gesn.

Τὴν ἐμὴν γνώμην ἔχοντα] Quid si τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην: etsi et hoc bonum est, *mecum sentientem, me adstipulatore*. Wolf. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γρ. marg. Lutet.

Γραμματεῦσι τριηρίταις] Fortasse, καὶ τριηρίταις. Innuit enim Æschinem, epinor, qui scriba, et Demadem, qui nauta fuisse perhibetur. Wolf.

Χρυσίον] Subaudi κατά. Guyet.

Οὐ Βοιωτίας, οὐδ' ἔνθα τι] Hæc ita apparet arcte cohærere, ut sine injuria et internecione sententiæ divelli non possint: et tamen longe erant distracta. Scrupulum quidem injiciunt verba, quæ posuimus, in quibus multa varie tentata per hosce XX annos cum ab aliis, tum a nobis quoque et nostris amicis. Ponam illud, in quo non δευτέραις, sed δεκάταις minimum φροντίσιν acquiescere mihi visus sum. Primo igitur aio, cum ἕκαστος ἀπογέγραπται pulore cohærere participium παρ' ἐμοῦ λαβόντες, plurali ad distributivum nomen relato. Deinde Bœotiam Atticæ illam conterminam, et Demagogis Atticis commodam, in potestate Philippi bis

ἡμεῖς δὲ θᾶττον ἂν τὸ Βυζαντίων τεῖχος ἕλοιμεν μαγγανείαις, ἢ Δημοσθένην χρυσίῳ. [34] Ἐγὼ δὲ, ὦ Παρμενίων, ἔφη, εἰ μέν τις Ἀθηναῖος ὢν ἐν Ἀθήναις λέγων, ἐμὲ τῆς πατρίδος προτιμᾷ, τούτῳ ἀργύριον μὲν προσείμην ἂν, φιλίαν δ' οὐκ ἄν· εἰ δέ τις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐμὲ μισεῖ, τούτῳ προσπολεμῶ μὲν, ὡς ἀκροπόλει, καὶ τείχει, καὶ νεωρίοις, καὶ τάφρῳ, θαυμάζω δὲ τῆς ἀρετῆς, καὶ μακαρίζω γε τοῦ κτήματος τὴν πόλιν· καὶ τοὺς μὲν, ἔξω τῆς χρείας γενόμενος, ἥδιστ' ἂν προσαπολέσαιμι, τὸν δὲ βουλοίμην ἂν ἐνταυθοῖ παρ' ἡμῖν τυχεῖν γενόμενον μᾶλλον, ἢ τὴν Ἰλλυριῶν ἵππον καὶ Τριβαλλῶν, καὶ πᾶν τὸ μισθοφορικὸν, τῆς ὅπλων βίας τὴν τοῦ λόγου πειθὼ, καὶ τὸ τῆς γνώμης ἐμβριθὲς οὐδαμῆ τιθεὶς δεύτερον. [35] Πρὸς Παρμενίωνα μὲν ταῦτα· τοιούτους δέ τινας καὶ πρὸς ἐμὲ λόγους ἐποιή-

fuisse constat, in tantum certe, ut inde ligna, reditus s. vectigalia, pecora, prædia dare et assignare suis illis amicis mercenariis posset, semel in bello sacro, et deinde post pugnam Chæronensem. Igitur legendum videtur: νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀπογέγραπται, χρυσίον, ξύλα, πόρους, θρέμματα, γῆν ὁ ἐς Βοιωτίας, ὁ δ' ἔνθα τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες, ea sententia, quam interpretando expressi, sed magis ad verbum placeat, *Nunc illorum unusquisque scriptus est aurum—alius Bœotiæ, alius hic aliquid eorum, a me accepisse.* Ita sanari potest locus difficillimus, nulla litera immutata, nisi illa negatione, quæ orta videtur ex studio conglutinandi, quæ tamen cohærere nullo modo possunt. Nisi poeticum esset, (certe non satis attendi, an etiam in soluta oratione adhibeatur) poteramus etiam suspicari, ἄλλοι i. e. ὁ ἐκ Βοιωτίας, ὁ δ' ἔνθα τι λαβόντες, sententia plane eadem. Gesn.

Τὸ Βυζαντίων τεῖχος] Herodianus lib. 3. Σεβῆρος μαθὼν τὸ Βυζάντιον προκατειλημμένον, καὶ εἰδὼς ὀχυρώτατα τετειχισμένον, &c. et τεῖχος πεποιημένον μυλίτου λίθου ἐς τετράγωνον εἰργασμένου. τοσαύτη δὲ συναφεία καὶ κολλήσει, ὡς μηδένα οἴεσθαι τὸ ἔργον σύνθετον, ἑνὸς δὲ λίθου τὸ πᾶν πεποιῆσθαι. Wolf.

Βυζαντίων τεῖχος] A qua urbe capienda depulsus Demosthenis consiliis fuerat Philippus. V. Orat. de Coron. c. 27. Μασχάλην τῆς Ἑλλάδος vocat apud Athenæum VIII. 10. Stratonicus, quod scilicet uti homo ala, ita Græcia Byzantio capi possit. Vid. Casaub. pag. 584. Gesn.

[34] Ἐγὼ δὲ, ὦ Παρμενίων] Cum Parmenion ab Alexandro Magno, priusquam Antipater rerum in Græcia potiretur, occisus fuerit: necesse est hunc locum esse mutilum et præcessisse aliquid, quo Philippi et Parmenionis colloquium Antipater referat. Facilis autem conjectura est, invectum esse Parmenionem in Demosthenem, ut perturbatorem Græciæ, et belli concitatorem inter Philippum et Athenienses. Mutila sunt et ea quæ antecedunt, οὐ Βοιωτίας, οὐδ' ἔνθα τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες: fortassis οὐ χρυσίον ἐκ Βοιωτίας, &c. ut suppleatur ἂν ἐπείσατε ἀφικέσθαι πρὸς ὑμᾶς. *Non auro e Bœotia* (quæ tum Macedonicæ ditionis erat) *aut hinc a nobis accepto persuadere illi potuissetis?* hoc est, cur non auro expugnastis ejus constantiam? Videtur alludere ad Philippi dictum, Nullum castellum tam esse firmum, quin expugnari possit, si asino aurum gestanti pateat aditus. Wolf.

Προσείμην ἂν] Objecerim, ut canibus, ut latronibus, ad incommoda majora effugienda. Herodot. I. 24. de Arione inter nautas latrones constituto, τὸν δὲ συνιέντα λίσσεσθαι, χρήματα προϊέντα σφι, ψυχὴν δὲ παραιτεόμενον. Gesn.

Παρ' ἡμῖν τυχεῖν γενόμενον] *Apud nos fuisse natum*: velim ita accidisse, ut apud nos esset natus, ut eodem amore patriam Macedoniam complecteretur, quo nunc Athenas. Sed hic sensus ad τὴν Ἰλλυριῶν ἵππον accommodari non potest. Erat is quidem equitatus apud Philippum, sed in Macedonia natus non erat. videtur itaque nihil aliud dicere, nisi: vellem eum apud nos fuisse. γενέσθαι παρ' ἡμῖν. Wolf.

σεν. τῶν γὰρ μετὰ Διοπείθους Ἀθήνηθεν ἀπεσταλμένων, ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. [1]ὁ δ' εὖ μάλα γελάσας, ἔφη, Σὺ δ' Ἀττικὸν στρατηγὸν, ἢ στρατιώτην δέδοικας ἡμῖν; αἱ μὲν τριήρεις καὶ ὁ Πειραιεὺς καὶ τὰ νεώρια, λῆρος ἔμοι γε καὶ φλήναφος. τί δ' ἂν ἄνθρωποι πράξαιεν διονυσιάζοντες, ἐν κρεανομίαις καταζῶντες καὶ χοροῖς; εἰ δὲ μὴ Δημοσθένης εἷς ἐν Ἀθηναίοις ἐγένετο, ῥᾷον ἂν εἴχομεν τὴν πόλιν, ἢ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἀπατῶντες, βιαζόμενοι, φθάνοντες, ὠνούμενοι· νῦν δὲ εἷς ἐκεῖνος ἐγρήγορε, καὶ πᾶσι τοῖς καιροῖς ἐφέστηκε, καὶ ταῖς ἡμετέραις ὁρμαῖς ἐπακολουθεῖ, καὶ τοῖς στρατηγήμασιν ἀντιπαρατάττεται. λανθάνομεν δὲ αὐτὸν οὐ τεχνάζοντες, οὐκ ἐπιχειροῦντες, οὐ βουλευόμενοι, καὶ καθάπαξ κώλυμά τι καὶ πρόβολος ἡμῖν ἄνθρωπός ἐστι, μὴ πάντ' ἔχειν ἐξ ἐπιδρομῆς. τό γέ τοι κατ' αὐτὸν, οὐκ Ἀμφίπολιν εἵλομεν, οὐκ Ὄλυνθον, οὐ Φωκέας, καὶ [2]Πύλον ἔσχομεν· οὐχὶ Χεῤῥονήσου καὶ τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον κεκρατήκαμεν. [36] Ἀλλ' ἀνίστησι μὲν ἄκοντας, οἷον ἐκ μανδραγόρου καθεύδοντας τοὺς αὑτοῦ πολίτας, ὥσπερ τομῇ τινὶ καὶ καύσει τῆς ῥᾳθυμίας τῇ παῤῥησίᾳ χρώμενος, ὀλίγον τοῦ πρὸς ἡδονὴν φροντίσας. μετατίθησι δὲ τῶν χρημάτων τοὺς πόρους ἀπὸ τῶν θεάτρων ἐπὶ τὰ στρατόπεδα, συντίθησι δὲ τὸ ναυτικὸν νόμοις τριηραρχικοῖς, ὑπὸ τῆς ἀταξίας μονονοῦ τελέως διεφθαρμένον, ἐγείρει δ' ἐῤῥιμμένον ἤδη χρόνου πρὸς τὴν δραχμὴν καὶ τὸ τριώβολον

[1] ὃ δ' [2] Πύλας

Τῶν γὰρ μετὰ Διοπείθους] Vide orationem Demosthenis περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ. Lectio suspecta est: εἶχον διὰ φροντίδος τῶν ἀπεσταλμένων ἀντὶ τοῦ, τοὺς ἀπεσταλμένους. ἐφρόντιζον quidem τῶν ἀπεσταλμένων usitate dicitur. Idem.

Πρόβολος ἡμῖν] Suidas πρόβολον interpretatur, πρόμαχον, προστάτην, τεῖχος, ἀσφάλειαν. Item, πρόβολοι, inquit, αἱ εἰς θάλασσαν προκείμεναι πέτραι, καὶ οἷον ἀκταί τινες. Et in hac significatione hic accipiendum est hoc nomen, ut significet: quemadmodum rupes aut promontorium fluctuum impetum frangit: ita conatus nostros Demosthenes facit irritos. Idem.

Οὐκ Ἀμφίπολιν εἵλομεν] Sine interrogationibus hæc sunt legenda. Quod autem ad res a Philippo gestas attinet, consulitur 16. Diodori Siculi. Idem.

Πύλον ἔσχομεν] Fortasse, Πύλας. Subactis enim Phocensibus, Philippus factus est Pylagoras. Qua de re agitur in oratione Demosthenis de pace, et apud Diodorum, et Plutarchum. Idem. Πύλας marg. Lutet. ita quoque Palmerius reponi jussit, et sic ed. Florentina.

[36] Οἷον ἐκ μανδραγόρου καθεύδοντας] Soporifica Mandragoræ vis non est ignota. Wolf. Vid. Plin. H. N. l. 25.

Τοῦ πρὸς ἡδονὴν] Scilicet ὄντος, id est, τοῦ ἡδέος καὶ τοῦ χαρίσασθαι. Wolf.

Ἀπὸ τῶν θεάτρων] Ὅτι δεῖ τὰ θεωρικὰ στρατιωτικὰ γενέσθαι, tractatur Olynthiaca tertia (secunda). Idem.

Νόμοις τριηραρχικοῖς] Harum legum fit mentio in Oratione περὶ στεφάνου. Idem.

Ἤδη χρόνου] Nunc temporis, id est, hoc tempore. Idem.

Πρὸς τὴν δραχμὴν καὶ τὸ τριώβολον] Abjectum ad drachmam et tres obolos, id est,

τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, πάλαι τούτους κατακεκλιμένους εἰς τοὺς προγόνους ἐπανάγειν, καὶ τὸν ζῆλον τῶν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι κατειργασμένων· συνίστησι δ' ἐπὶ συμμαχίας, καὶ συντάξεις Ἑλληνικάς. τοῦτον οὐ λαθεῖν ἐστὶν, οὐ φενακίσαι, οὐ πρίασθαι δ' οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐπρίατο. [37] Τοῦτον οὖν, ὦ Ἀντίπατρε, χρὴ δεδιέναι μᾶλλον, ἢ πάσας τριήρεις, καὶ πάντας ἀποστόλους. ὃ γὰρ Ἀθηναίοις τοῖς πάλαι Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς ἐγένετο, [1] τούτοις νῦν ὁ Δημοσθένης, ἐφάμιλλος Θεμιστοκλεῖ μὲν τὴν σύνεσιν, Περικλεῖ δὲ τὸ φρόνημα. ἐκτήσατο γοῦν αὐτοῖς ἀκούειν Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὰ περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, τὴν Βοιωτίαν. καὶ καλῶς γε, ἔφη, ποιοῦσιν Ἀθηναῖοι, Χάρητα μὲν καὶ Διοπείθην καὶ Πρόξενον καὶ τοιούτους τινὰς ἀποδεικνύντες στρατηγεῖν, Δημοσθένην δὲ εἴσω κατέχοντες ἐπὶ τοῦ βήματος. ὡς, εἰ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ὅπλων ἀπέφηναν καὶ νεῶν καὶ στρατοπέδων καὶ καιρῶν καὶ χρημάτων κύριον, ὀκνῶ, μὴ περὶ

[1] τοῦτο τοῖς νῦν

semidrachmam. Libanius δυοῖν ὀβολοῖν facit mentionem in argumento Olynthiacarum. δραχμὴν vero vel δικαστικὸν, vel ἐκκλησιαστικὸν μισθὸν fuisse conjicio. Unde Isocrates in Areopagitico, ὅταν, inquit, ἴδῃ τινὰς τῶν πολιτῶν, αὐτοὺς μὲν περὶ τῶν ἀναγκαίων εἴθ' ἕξουσιν εἴτε μὴ, πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρουμένους, &c. De hac sortitione suo loco. Idem.

Πρὸς τὴν δραχμὴν] Drachma, τὸ συνηγορικὸν, h. e. pretium oratori solutum, quoties vel in privata causa, vel in publica adesset. Triobolum τὸ δικαστικὸν, s. merces judicis. Vid. Spanhem. ad Aristoph. Plut. v. 329. Gesn.

Μαραθῶνι] Tum alias, tum nusquam fortius, quam eo loco, quem etiam Longinus laudat §. 16. nempe de Corona c. 60. Idem.

Οὐ πρίασθαι δ' οὐ μᾶλλον] Repetita negatio vehementius negat. Wolf.

Ἀριστείδην ἐκεῖνον] Vide Plutarchum in vita Aristidis. Idem.

[37] Ἀποστόλους] I. e. *duces classis.* Guyet.

Ὃ γὰρ Ἀθηναίοις, &c. τούτοις νῦν ὁ Δημοσθένης ἐφάμιλλος] Ἀνακόλουθον. Ratio Grammatica postulabat, τοῦτο τοῖς νῦν ὁ Δημοσθένης. Sed hujusmodi καινοτομίαις sæpe et Latini et Græci scriptores sibi indulgent. Wolf. τοῦτο τοῖς νῦν οὖσι γίνεται ὁ Δημοσθένης, καὶ marg. Lutet.

Τούτοις] Perspicuum est, legendum τοῦτο. *Quod priscis Atheniensibus Themistocles et Pericles fuit, id nunc est Demosthenes, par Themistocli quidem prudentia, Pericli autem animo.* Idque recte consideravit interpres. Iens.

Αὐτοῖς ἀκούειν] Malim, αὐτῶν. Wolf.

Χάρητα μὲν] Hujus meminit argumentum orationis Isocraticæ de pace. Proxenus adita Thermopylarum exclusit Philippum, ut in Orat. περὶ παραπρεσβείας Demosthenes asserit. Idem.

Ὀκνῶ μὴ περὶ τῆς Μακεδονίας] Nihil est quod verearis, Philippe. Nam Demostheni, ut et Dranci Virgiliano, Mavors ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis Semper erit.—Non statim bonus imperator erit, qui bonus orator fuerit. Nec id de se quoque Cicero dissimulat, cum Homericos versus Jovis Venerem castigantis, ad se detorquet: [Il. E. 428.]

Οὔ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

Etsi enim rem in Cilicia non pessime gesserat: tamen Parthorum incursionem pertimescebat: et Marcum Antonium hostem quidem judicavit, sed non profligavit. Et quid, si Virgilio Drances est Cicero? M. Antonius, Turnus? Idem.

Περὶ τῆς Μακεδ.] An, *de Macedonia ipsa rationem a me exegisset.* Guyet.

τῆς Μακεδονίας ἂν κατέστησέ μοι τὸν λόγον, ὃς καὶ νῦν ἀπὸ ψηφισμάτων ἀνταγωνιζόμενος ἡμῖν, πανταχοῦ συμπεριτρέχει, καταλαμβάνει, πόρους εὑρίσκει, δύναμιν συλλέγει, †-†-† [ὁ δὲ] ἐπιμήκεις στόλους ἀποπέμπει, συντάττει δυνάμεις, ἀντιμεθίσταται. [38] Τοιαῦτα καὶ τότε καὶ πολλάκις πρός με Φίλιππος περὶ τἀνδρὸς ἔλεγεν, ἓν τῶν παρὰ τῆς τύχης χρηστῶν τιθέμενος, τὸ μὴ στρατηγεῖν τὸν Δημοσθένην· οὗ γε καὶ τοὺς λόγους, ὥσπερ κριοὺς ἢ καταπέλτας, Ἀθήνηθεν ἁρμωμένους, διασείειν [1]αὐτοῦ καὶ καταράττειν τὰ βουλεύματα. περὶ μὲν γὰρ Χαιρωνείας οὐδὲ μετὰ τὴν νίκην ἐπαύετο πρὸς ἡμᾶς λέγων, εἰς ὅσον ἄνθρωπος ἡμᾶς κινδύνου κατέστησε. [2]καὶ γὰρ εἰ παρ' ἐλπίδα, καὶ κακίᾳ στρατηγῶν, καὶ στρατιωτῶν ἀταξίᾳ, καὶ τῇ παραδόξῳ ῥοπῇ τῆς τύχης, τῇ πολλὰ πολλάκις ἡμῖν συνειργασμένῃ, κεκρατήκαμεν, ἀλλ' ἐπὶ μιᾶς γε ταύτης ἡμέρας, τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνον ἐπέστησέ μοι, τὰς ἀρίστας πόλεις εἰς ἓν συναγαγὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν ἀθροίσας, Ἀθηναίους ἅμα καὶ Θηβαίους, Βοιωτούς τε τοὺς ἄλλους, καὶ Κορινθίους, Εὐβοέας τε καὶ Μεγαρέας, καὶ τὰ κράτιστα τῆς Ἑλλάδος διακινδυνεύειν καταναγκάσας, καὶ μηδ' εἴσω με τῆς Ἀττικῆς ἐπιτρέψας παρελθεῖν. [39] Τοιοῦτοί τινες ἦσαν αὐτῷ συνεχεῖς περὶ Δημοσθένους οἱ λόγοι. καὶ πρός γε τοὺς λέγοντας, ὡς μέγαν ἔχοι τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἀνταγωνιστὴν, Ἐμοὶ Δημοσθένης μόνος, εἶπεν, ἀνταγωνιστής· Ἀθηναῖοι δὲ, Δημοσθένην οὐκ ἔχοντες, Αἰνιᾶνές

[1] αὑτοῦ [2] μὴ γὰρ

Δύναμιν συλλέγει, ἐπιμήκεις στόλους] Sentisne, lector, hæc olim miserum in modum distracta, ita jam commissa inter se et tam firma compage cohærere, ut divelli nullo modo possint? Si hæc non est certa emendatio, ilicet de tota arte actum est: exsequias eamus criticis. GESN.

Ἀντιμεθίσταται] Ἀνθίστασθαι est resistere: *μεθίστασθαι transire, ἀντιμεθίστασθαι*, est et *resistere hosti, et quocumque se converterit, consectari eundem, nec dare spatium præripiendi quicquam*. WOLF.

[38] Χαιρωνείας] Post prœlium ad Chæroneam, quo Atheniensium, quin Græciæ liberæ, opes prostratæ sunt, Philippus initio quidem se gessit insolentius; post autem, periculo licet defunctus, ἔφριττε τὴν δεινότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ῥήτορος, ἐν μέρει μικρῷ μιᾶς ἡμέρας τὸν ὑπὲρ ἡγεμονίας καὶ τοῦ σώματος ἀναῤῥῖψαι κίνδυνον ἀναγκασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. Plut. in vit. Dem. GESN.

Μὴ γὰρ εἰ παρ' ἐλπίδα] Fortasse, καὶ γὰρ, nisi ἐμφατικὴ sit ἔλλειψις, ut intelligatur, propterea contemnendus non fuerit Demosthenes, *περικαταληπτικῶς* certe hæc dicantur, sumpta ex Epitaphio, qui inter Demosthenicas orationes habetur. WOLF.

[39] Αἰνιᾶνές εἰσι] Epiri populi, quos vel vinci, vel decipi facile innuit. IDEM.

αῖσι, καὶ Θετταλοί. καὶ πρέσβεις ὁπότε πρὸς τὰς πόλεις πέμποι, τῶν μὲν ἄλλων ῥητόρων εἴ τινας ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἀντιποστέλλοι, τῇ πρεσβείᾳ ῥᾷστα ἦν κεκρατηκὼς, τοῦ Δημοσθένους δ' ἐπιστάντος, Μάτην, εἶπεν, ἂν ἐπρεσβεύσαμεν. [40] Οὐ γάρ ἐστι κατὰ τῶν Δημοσθένους λόγων ἐγεῖραι τρόπαιον. ταῦτα ὁ Φίλιππος. καὶ μέντοι καὶ πάντως ἔλαττον ἂν ἔχοντες, εἰ λάβοιμεν τοιοῦτον ἄνδρα, πρὸς Διὸς, Ἀρχία, τί ποτε νομίζεις; βοῦν ἂν ἐπὶ σφαγὴν ἤγομεν, ἢ πολὺ μᾶλλον ἂν σύμβουλον περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, καὶ τῆς ἀρχῆς πάσης ἐποιούμεθα; φύσει μὲν γὰρ αὐτῷ, καὶ κατ' ἀρχὰς προσεπεπόνθειν ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων, ἔτι δὲ μᾶλλον Ἀριστοτέλει μάρτυρι. πρός τ' οὖν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ πρὸς ἡμᾶς γε [1] ἄγων, οὐδὲν ἐπαύετο· τοσούτων ὄντων αὐτῷ τῶν προσπεφοιτηκότων, μηδένα οὕτω πώποτε θαυμάσαι μεγέθους τε φύσεως, καὶ τῆς περὶ τὴν ἄσκησιν ἐγκρατείας, καὶ βάρους, καὶ τάχους, καὶ παῤῥησίας, καὶ καρτερίας. [41] Ὑμεῖς δὲ, ἔφη, διανοεῖσθε ὡς ὑπὲρ Εὐβούλου καὶ Φρύνωνος καὶ Φιλοκράτους, καὶ πειρᾶσθε δώροις καὶ τοῦτον ἀναπείθειν ἄνθρωπον, καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν εἰς Ἀθηναίους, ἰδίᾳ τε τοῖς δεηθεῖσι,

[1] λέγων

Τοῦ Δημοσθένους δ' ἐπιστάντος] Ὑποθετικῶς accipiendum esse, arguit quod sequitur, *μάτην ἂν ἐπρεσβεύσαμεν. At si Demosthenes affuisset, frustra legatos misissemus.* Idem.

[40] Καὶ πάντως ἔλαττον ἂν ἔχοντες] Locus videtur plane mutilus et corruptus: *quanquam omnino minus habituri*, id est, tametsi ejus interfectio fraudi nobis futura esset. Non tamen affirmarim hanc esse horum verborum sententiam. Idem.

Ἔτι δὲ μᾶλλον Ἀριστοτέλει μάρτυρι] Verbum προσπεπόνθειν, ad Aristotelem non puto referendum. fortasse legendum ἐπ' Ἀριστοτέλει μάρτυρι: *Propter Aristotelis testimonium.* utcunque legeris, dura erit constructio. Idem.

Πρὸς γοῦν τὸν Ἀλεξ.] Sic omnino legendum, cum αἰτιολογικὴν particulam series orationis postulet. Et quam facile est Γ in Τ mutari? Gesn. Ita quoque marg. Lutet. et paulo ante πρὸς αὐτὸν pro αὐτῷ, et paulo post λέγων οὐδέποτ' pro γε ἄγων, οὐδὲν. λέγων *Fl.* et *Venet.*

Τῶν προσπεφοιτηκότων] *Qui ipso*, id est, Aristotele, *magistro usi erant, se neminem unquam sic esse admiratum.* Aristoteles et Demosthenes æquales fuisse scribuntur, et uterque, Athenis exulans, alter in Calauria, alter in Eubœa eodem anno decessisse. Ac condiscipulos fuisse, Platonis discipulos, facile admitto; καὶ συμπεφοιτηκέναι μᾶλλον αὐτῷ ἢ προσπεφοιτηκέναι. Wolf.

Τῆς περὶ τὴν ἄσκησιν ἐγκρατείας] *Ob continentiam in exercitatione*, ac potius *tolerantiam.* videtur enim ἐγκράτειαν ἀντὶ καρτερίας usurpasse, aut τὴν ἄσκησιν καὶ τὴν ἐγκράτειαν conjunxisse. Nam homini vere studioso et tolerantia laborum et continentia libidinum vehementer est opus. Idem.

[41] Διανοεῖσθε] Marg. Lutet. διανοεῖσθε, ἐπιχειρᾶσθε, ᾤεσθε, et ἐγανακτεῖτε; et paulo post διὰ τοιαῦτα pro τὰ τοιαῦτα v. 7. pag. seq. et καί τοι pro καί τι v. 12.

Ὡς ὑπὲρ Εὐβούλου] Hi satis noti erunt lecto Demosthene, quem qui pellegere gravatus fuerit, multo minus pueriles has annotationes legere dignabitur: quæ quidem nemini multum proderunt, nisi cum ipso auctore collatæ: cujus germana sententia

καὶ δημοσίᾳ τῇ πόλει, κατωρθωκότα· διαμαρτάνοντες δὲ φοβήσειν οἴεσθε, πάλαι βεβουλευμένον τὴν ψυχὴν ὑποθεῖναι ταῖς τῆς πατρίδος ἀδήλοις τύχαις· καὶ καθαπτομένου τῶν πραττομένων ὑμῶν, ἀγανακτεῖτε; ὅδ᾽ οὐδὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον ὑποστέλλεται. λέληθεν ὑμᾶς, ἔφη, τῇ μὲν τῆς πατρίδος εὐνοίᾳ πολιτευόμενος, αὐτῷ δὲ τὴν πολιτείαν γυμνάσιον φιλοσοφίας προθέμενος. [42] Τὰ τοιαῦτα, ὦ Ἀρχία, ὑπερεπεθύμουν αὐτῷ συγγενόμενος, τήν τε γνώμην, ἣν ἔχει περὶ τῶν παρόντων, ἀκοῦσαι λέγοντος, καὶ τῶν ἀεὶ παρατετευχότων ἡμῖν κολάκων, εἰ ἐδεόμην, ἀποστάς, ἁπλοῦ τινὸς ἐξ ἐλευθέρας γνώμης ἀκοῦσαι λόγου, καὶ φιλαληθοῦς συμβουλῆς μεταλαβεῖν· καί τι καὶ νουθετῆσαι δύναιτο, ὑπὲρ οἵων ὄντων Ἀθηναίων τὴν ἀχαριστίαν, πάντα παραβάλλοιτο τὸν αὑτοῦ βίον, ἐξὸν εὐγνωμονεστέροις καὶ βεβαιοτέροις κεχρῆσθαι φίλοις. ΑΡΧ. Ὦ βασιλεῦ, τῶν μὲν ἄλλων ἴσως ἂν ἔτυχες, ταυτὶ δὲ μάτην ἂν ἔλεγες, οὕτω μανικῶς φιλαθήναιος ἦν. ΑΝΤ. Ταῦτα, ὦ Ἀρχία· τί γὰρ ἂν [1] καὶ λέγοιμεν; ἀλλὰ πῶς ἀπέθανεν; [43] ΑΡΧ. Ἔοικας ἔτι μᾶλλον, ὦ βασιλεῦ, θαυμάσειν, καὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ τεθεαμένοι διεφέρομεν οὐδὲν ἐκπλήξει τε καὶ ἀπιστίᾳ τῶν ὁρώντων. ἔοικε γὰρ δὴ πάλαι ὢν ὧδε βεβουλευμένος περὶ τῆς ὑστάτης ἡμέρας· δηλοῖ δὲ ἡ παρασκευή. καθῆστο μὲν γὰρ ἔνδον ἐν τῷ νεῷ· μάτην δὲ τῶν πρόσθεν ἡμερῶν λόγους ἡμεν ἀναλωκότες. ΑΝΤ. Τίνες γὰρ ἦσαν οἱ παρ᾽ ὑμῶν λόγοι; ΑΡΧ. Πολλὰ καὶ φιλάνθρωπα προὐτεινόμην, ἐλεῶν τινα παρὰ σοῦ καθυπισχνούμενος, οὐ μάλα μὲν προσδοκῶν· οὐ

[1] Deest καί.

et intelligeretur, conscriptæ sunt. Wolf. Vid. Dem. Mid. et περὶ παραπρεσβ.

[42] Ἀλλὰ πῶς ἀπέθανεν] Mira oratio. An illi, qui viderant, non aliter ac qui viderent, obstupuerunt? Quæ hæc dicendi ratio? Suspicor ὁρώντων corruptum ex ἀφορώντων. *Ita scilicet stupenda est maximi hujus viri mors, ut etiam nos, qui vidimus eam, non minus stupuerimus, et ipsis nostrum oculis diffisi fuerimus, ac illi, qui audiunt, percelluntur, ac relationi fidem non habent.* An potius unius literulæ mutatione defungentes, legimus διαφέρομεν; *Et nos, qui vidimus hanc mortem, stupore et ἀπιστίᾳ ne nunc quidem minus correpti sumus, quam ubi eam conspiciebamus.* Studiosus lector arbitretur. Nam vulgatum stare posse, non puto cuipiam fore persuasum. Iens. F. legendum τῶν μὴ ὁρώντων L. Bos. διαφέρομεν marg. Lutet. habet, et paulo supra ante ταῦτα supplet ἐστί.

[43] Τῶν ὁρώντων] Fortasse, τῶν οὐχ ὁρώντων, *ab iis qui nihil vident, id est,* videntibus oculis cæci eramus. Wolf. Ita marg. Lutet.

Καθῆστο] Ut supplex: de quo genere hoc verbum velut solemne est. Vid. v. g. Thucyd. I. 24. et 136. Cui ἀνάστασις opponitur, ibid. 133. Demosthenem autem salutis servandæ causa huc confugisse, satis ultima illius verba, quæ mox referentur, indicant. Gesn.

γὰρ ἠπιστάμην, ἀλλὰ σὲ ᾤμην δι᾽ ὀργῆς ἔχειν τὸν ἄνθρωπον, χρήσιμον δ᾽ οὖν πρὸς τὸ πείθειν νομίζων. ΑΝΤ. Ὁ δὲ πῶς προσίετο τοὺς λόγους; καί με μηδὲν ἀποκρύψῃ· μάλιστα μὲν γὰρ αὐτήκοος ἂν ἐβουλόμην παρὼν [1] εἶναι. νῦν δ᾽ ἀλλὰ σύ γε μὴ παραλίπῃς μηδέν· οὐ γάρ τοι σμικρὸν ἔργον, ἦθος ἀνδρὸς γενναίου πρὸς αὐτῷ τῷ τέλει τοῦ βίου καταμαθεῖν, πότερον ἄτονος καὶ νωθρὸς ἦν, ἢ παντάπασιν ἀκλινὲς τὸ τῆς ψυχῆς ὄρθιον ἐφύλαττεν. [44] ΑΡΧ. Οὐδὲν ὑπέστελλεν ἐκεῖνός γε. πῶς γάρ; ὅς ἡδὺ γελάσας, κἀμὲ δὴ σκώπτων ἐς τὸν πρότερον βίον, Ἀπίθανον, ἔφη, με ὑποκριτὴν εἶναι τῶν σῶν ψευσμάτων. ΑΝΤ. Ἀπιστήσας ἄρα τοῖς ἐπαγγέλμασι, προεῖτο τὴν ψυχήν; ΑΡΧ. Οὐκ· εἴγε τῶν λοιπῶν ἀκούσαις, οὐ δόξει σοι μόνον ἀπιστεῖν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ κελεύεις, ὦ βασιλεῦ, λέγειν, Μακεδόσι μὲν, εἶπεν, οὐδὲν ἀπώμοτον, οὐδὲ παράδοξον, εἰ Δημοσθένην οὕτω λαμβάνουσιν, ὡς Ἀμφίπολιν, ὡς Ὄλυνθον, ὡς Ὠρωπόν. τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγε· καὶ γὰρ οὖν ὑπογραφέας παρεστησάμην, ἵνα σοι τὰ λεχθέντα σώζοιτο. Ἐγὼ μέντοι, ἔφη, ὦ Ἀρχία, βασάνων ἢ θανάτου φόβῳ κατ᾽ ὄψιν οὐκ ἂν Ἀντιπάτρῳ γενοίμην. ἀλλ᾽ εἰ ταῦτ᾽ ἀληθεύετε, πολύ μοι μᾶλλον ἔτι φυλακτέον, μὴ τὴν ψυχὴν αὐτὴν παρ᾽ Ἀντιπάτρου δεδωροδοκηκέναι, μηδ᾽ ἣν ἐμαυτὸν ἔταξα, τάξιν λιπὼν τὴν Ἑλληνικὴν, εἰς τὴν Μακεδονικὴν μεταβαλέσθαι. [45] Καλὸν γὰρ, ὦ Ἀρχία, εἰ τὸ ζῆν ἐμοὶ Πειραιεὺς αὐτὸς παρέχοι, καὶ τριήρης, ἣν ἐπιδέδωκα, καὶ τεῖχος καὶ τάφρος τοῖς ἐμοῖς τέλεσιν ἐξειργασμένα, καὶ φυλὴ Πανδιωνὶς, εἰς ἣν ἐθελοντὴς ἐχορήγουν ἐγὼ, καὶ Σόλων, καὶ Δράκων, καὶ

[1] εἶναι νῦν. ἀλλὰ

[44] Ἐς τὸν πρότερον βίον] Histrioniam fecisse Archiam, multi auctores sunt: qua de re consule Plut. in vit. Dem. et ipsum Dem. SOLAN.

Προεῖτο τὴν ψυχὴν] Ὑπερσυντέλικος, a verbo προΐεμαι προϊέμην, προεῖμαι, προείμην, προεῖσο, προεῖτο. Fortasse, προεῖτο κατὰ μετάθεσιν ἀντὶ τοῦ προίετο. *Missam faciebat*, aut, *abjiciebat animam*, hoc est, vel consciscebat sibi necem, vel despondebat animum. WOLF.

Ἀπώμοτον] Ad h. v. marg. Lutet. τοῦτ᾽ ἔστιν, ὅ τις εὐορκεῖν μέλλων, ὀμόσαι θαῤῥεῖν, μήποτε γενησόμενον.

Ὑπογραφέας] Qui apud Demosthenem ὑπογραμματεῖς appellantur. WOLF.

Αὐτὴν παρ᾽] Τὸ δόξω hic desiderari videtur, μὴ τὴν ψυχὴν αὐτὴν δόξω παρ᾽ Ἀντιπάτρου δεδωροδοκηκέναι. GUYET.

Μηδ᾽ ἣν] Ante ἣν excidisse præp. εἰς suspicatur Ienius, invitis Solano et Reitzio, qui vid.

[45] Τοῖς ἐμοῖς τέλεσιν] Hoc est, δαπάναις. WOLF.

Ἐχορήγουν] Χορηγὸς, id est, *præbitor*, fuerat Demosthenes Liberalibus, scil. Διονυσίοις ἐν ἄστει. Quo in munere quomodo se gesserit, apparet ex argumento et par-

παῤῥησία βήματος, καὶ δῆμος ἐλεύθερος, καὶ ψηφίσματα στρατιωτικὰ, καὶ νόμοι τριηραρχικοὶ, καὶ προγόνων ἀρεταὶ, καὶ τρόπαια, καὶ πολιτῶν εὔνοια, τῶν ἐμὲ πολλάκις ἐστεφανωκότων, καὶ δύναμις Ἑλλήνων, τῶν ὑπ' ἐμοῦ μέχρι νῦν τετηρημένων· εἰ δὲ καὶ βιωτὸν ἐλεηθέντι, ταπεινὸν μὲν, ἀνεκτὸς δ' οὖν ὁ ἔλεος παρὰ τοῖς οἰκείοις, ὧν ἐλυσάμην αἰχμαλώτους, ἢ τοῖς πατράσιν, ὧν συνεξέδωκα τὰς θυγατέρας, ἢ οἷς τοὺς ἐράνους συνδιελυσάμην. [46] Εἰ δέ με μὴ σώζοι νήσων ἀρχὴ καὶ θάλαττα, παρά γε τουτουῒ Ποσειδῶνος αἰτῶ τὸ σώζεσθαι, καὶ τοῦδε τοῦ βωμοῦ, καὶ τῶν ἱερῶν νόμων. εἰ δὲ Ποσειδῶν, ἔφη, μὴ δύναται φυλάττειν τὴν ἀσυλίαν τοῦ νεὼ, μηδ' ἐπαισχύνεται προδοῦναι Δημοσθένην Ἀρχίᾳ, τεθναίην, οὐδὲ Ἀντίπατρος ἡμῖν ἀντὶ τοῦ θεοῦ κολακευτέος. ἐξῆν μοι φιλτέρους ἔχειν Ἀθηναίων Μακεδόνας, καὶ νῦν μετέχειν τῆς ὑμετέρας τύχης, εἰ μετὰ Καλλιμέδοντος καὶ Πυθέου καὶ Δημάδου συνεταττόμην. ἐξῆν γὰρ κἂν ὀψὲ τῆς ψυχῆς μεθαρμόσασθαι, εἰ μὴ

ratione orationis Midianæ. Gesn.

Πολλάκις ἐστεφανωκότων] Vid. Dem. Orat. de Coron. §. 64. inprimis §. 78. Idem.

Ἐλυσάμην αἰχμαλώτους] Nobile hujus magnificentiæ exemplum probet argumentum orationis *de falsa legatione*: cum ea inprimis causa legationem Macedonicam a se testetur susceptam, uti captivos, quibus id promiserat, liberare posset. Idem.

Οἷς τοὺς ἐράνους συνδιελυσάμην] Ἔρανον Suidas interpretatur, τὴν ἐκ κοινοῦ ἑστίασιν, ut apud Terentium [Eun. 3. 4. 2.] *de symbolis esse*. Item, ἐντελῆ, εἰσφορὰν, συλλογήν. Videtur igitur, τὸ συνδιαλύσασθαι τοὺς ἐράνους, si qui pauperiores tributa pendere non possent, Demosthenes de suo aliquid illis suppeditasse, aut alioqui ad sublevandam illorum inopiam aliquid contulisse. Vide Midianæ scholia. Wolf.

Ἢ οἷς τοὺς ἐράνους συνδιελυσάμην] Phil. Melanchthon verterat: *aut quibus donavi pecunias*. Benedictus vero: *aut quos dandis contributionibus juvi*. Sed vereor ut recte, ait Iac. du Port in prælectt. ad Theophr. Charact. p. 192. ed. Cant. Vult enim ibi Demosthenes, se eos adjuvisse in dissolvendis debitis *erani* nomine, quem collegerant, contractis. Ἐράνους συνδιαλύσασθαι, concise et eleganter dictum, pro *debita dissolvere erani nomine conflata*. Vertendum igitur esset: *Quorum ego dissolvi debita, erani nomine, quem ab amicis collegerant, contracta*. Tantæ molis est alicubi Græca Latinis exprimere; adeo Græcanicam volubilitatem Romana lingua sequitur non passibus æquis. Contra apud Romanos ἔρανον nunquam fuisse restituendum, docet ibid. p. seq. velut p. 191. tradiderat, ἔρανον fuisse genus mutui gratuiti, apud Græcos frequentati. Ubi enim quis ære alieno premeretur, aut etiam alias in inopiam incidisset, nec haberet, unde viveret, ad amicos erat paratum refugium, qui, quod poterant, unusquisque ἀνδρακὰς *pro sua virili* conferebant. Aliaque *de eranis* vid. ibid. Sed et cœnam collatis symbolis fuisse ἔρανον, satis notum est. Vid. Casaub. Theophr. Char. περὶ αὐθαδ. c. 15. ad v. καὶ φίλῳ δὲ ἔρανον κ. τ. λ. Item Feith. Antiq. Homer. III. c. 4. Longol. ac Buchner. ad Plin. X. ep. 93. qui Livium æque ac Plin. etiam Latine *eranum* dixisse indicant. Reitz.

[46] Μετὰ Καλλιμέδοντος] De hoc nihil me legere memini, nisi quod Plutarchus Pytheæ et Callimedontis Carabi meminit, qui Athenis exularint: cæteri satis noti sunt. Wolf.

Ἐξῆν γὰρ ὀψὲ τῆς ψυχῆς μεθαρμόσασθαι] Si ὀψὲ τῆς ψυχῆς dicitur, ut ὀψὲ τοῦ χρόνου, durum videtur, sed tum μεθαρμόσασθαι, absolute, *mutare consilium, et vitæ institutum*. Quid si μεθαρμόσασθαι τὴν ψυχήν; Idem. τὴν ψυχὴν marg. Lutet.

Τῆς ψυχῆς μεθαρμόσασθαι] Corrige τὴν ψυχήν. Guyet. An τῆς ζωῆς; ut jungatur

τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας καὶ τὸν Κόδρον ἐπῃσχυνόμην. οὐκουν ᾑρούμην αὐτομολοῦντι τῷ δαίμονι συμμεταβάλλεσθαι. καλὸν γὰρ κρησφύγετον [1] θάνατον ἐν ἀκινδύνῳ παντὸς αἰσχροῦ γενέσθαι. καὶ νῦν, Ἀρχία, τὸ κατ' ἐμαυτὸν οὐ καταισχυνῶ τὰς Ἀθήνας ἑκὼν δουλείαν ἑλόμενος, ἐντάφιον δὲ τὸ κάλλιστον τὴν ἐλευθερίαν προέμενος. [47] Ἀλλὰ, δίκαιον γὰρ, ἔφη, σοι τῶν τραγῳδιῶν μνημονεύειν, οὐ σεμνὸν τὸ λεχθὲν,—

—— ἡ δὲ, καὶ θνήσκουσ', ὅμως
Πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν [2] εὐσχημόνως πεσεῖν·

καὶ ταῦτα [3] κόρη· Δημοσθένης δὲ εὐσχήμονος θανάτου βίον προκρινεῖ ἀσχήμονα, τῶν Ξενοκράτους καὶ Πλάτωνος ὑπὲρ ἀθανασίας λόγων ἐκλαθόμενος; καί τινα πικρότερον ἔλεγε, προαχθεὶς εἰς τοὺς ταῖς τύχαις ἐξυβρίζοντας. ἀλλὰ τί δεῖ λέγειν νῦν ἐμέ; τέλος δ' ἐμοῦ τὰ μὲν δεομένου, τὰ δ' ἀπειλοῦντος, ἁπαλὴν μοῦσαν στεῤῥᾷ κεραννύντος, Ἐπείσθην ἂν, ἔφη, τούτοις, Ἀρχίας ὢν, ἐπεὶ δὲ Δημοσθένης εἰμὶ, συγγίγνωσκέ μοι, ὦ δαιμόνιε, μὴ πεφυκότι κακῷ γενέσθαι. [48] Τότε δὴ τότε πρὸς βίαν αὐτὸν ἀποσπᾷν διενοούμην· [4] ὁ δ',

[1] θάνατος [2] εὐσχήμως [3] κόρη καὶ ταῦτα [4] ὃδ'

ὀψὲ τῆς ζωῆς, i. e. *etiam sera ætate mores mutare*, quæ sententia et constructio melior: nam ut ψυχὴ alibi sæpe pro ζωῇ accipitur, ita hic non potest. Sed vide, annon vulgatæ structura sic defendi queat, ut media forma μεθαρμόσασθαι τῆς ψ. valeat μεθαρμόζειν ἑαυτὸν διὰ τῆς ψυχῆς. Etsi enim vulgo accusativum adsciscit μεθαρμόζεσθαι, ut Ælian. XIV. 7. ἐὰν μὴ τὸν βίον——τοῦ λοιποῦ μεθαρμόσηται· neque exempla mihi suppetunt, ubi genitivo jungatur; tamen non videtur repugnare analogiæ, si forte auctor cum genit. construxerit, quocum et alia ex μετὰ composita interdum construuntur, μεθίεσθαί τινος *dimittere aliquem*, vel μεταδιδόναι τούτου, ut Herodian. Item μεθίσταμαι, in Ev. Luc. XVI. 4. ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας. Nec non μεταποιεῖσθαι τῆς ξυνέσεως ap. Thucyd. I. 140. aut denique ut καταλλαχθῇ χόλου Sophocl. Aj. [v. 744.] teste Stephano. Sive regatur genitivus ratione præpos. quæ in composito inest, ut in ἀπαλλάττεσθαι νόσου, ἐπιβαίνειν ἅρματος, et similibus, solet: quod tamen in μεθαρμόζεσθαι nondum definio. Ideoque ψυχὴν, quod Gesnerus quoque adscripserat, præfero, donec certioribus exemplis de genitivo constet. Reitz.

Τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας] Vide orationem Lycurgi κατὰ Λεωκράτους. Codri historia vel ex Justino satis nota est. Wolf.

Ἐρεχθέως θυγατέρας] Vid. Hyg. Fab. 238. et Apollod. III p. 102. A. Solan.

Ἐντάφιον δὲ κάλλιστον τὴν ἐλευθερίαν] Isocrates Archidamo, ἐντάφιον κάλλιστον τὴν τυραννίδα ἢ βασιλείαν, appellat. Wolf.

[47] Ἡ δὲ καὶ θνήσκουσ'] De Iphigenia Aulidensi Euripidis versus. Legendum autem, ut est in Euripide, [Hec. v. 564.] εὐσχήμως, sive κατὰ συγκοπὴν ab εὐσχήμων, sive ab inusitato εὔσχημος. Sic etiam Julius Cæsar verecundiæ rationem habuisse scribitur in interitu, ut et Olympias Alexandri Magni mater. Idem. εὐσχήμως marg. Lutet. et paulo ante τῷ τραγῳδῷ pro τῶν τραγῳδιῶν.

Θνήσκουσ'] De Polyxene. Guyet. Eurip. Hec. 568. de Polyxena mactata sermo est. Solan.

Ξενοκράτους] Diog. Laert. IV. 12. 13. memorat Xenocratis de Morte et de Anima libros, in quorum utroque de immortalitate animorum potuit disputare. Gesn.

Ἁπαλὴν μοῦσαν στεῤῥᾷ κεραννύντος] Metaphora proverbium sapiens. Wolf.

Ἀρχίας ὢν] Imitatio dicti Alexandri Magni ad Parmenionem de conditionibus

ὡς ἥσθετο, δῆλος ἦν καταγελῶν, καὶ τὸν θεὸν προσβλέψας, Ἔοικεν Ἀρχίας, εἶπεν, ὅπλα μόνα, καὶ τριήρεις, καὶ τείχη, καὶ στρατόπεδα, δυνάμεις εἶναι καὶ κρησφύγετα ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς ὑπολαμβάνειν· τῆς δ᾽ ἐμῆς παρασκευῆς καταφρονεῖν, ἣν οὐκ ἂν ἐλέγξειαν Ἰλλυριοὶ, καὶ Τριβαλλοὶ, καὶ Μακεδόνες, ὀχυρωτέραν ἢ ξύλινόν ποτε τεῖχος ἡμῖν, ὃ θεὸς ἀνεῖλεν ἀπόρθητον εἶναι· μεθ᾽ ἧς ἂν τῆς προνοίας ἀδεῶς μὲν ἐπολιτευσάμην, ἀδεὲς δέ μοι τὸ κατὰ Μακεδόνων θάρσος, ἐμέλησε δ᾽ οὐδὲν οὐκ Εὐκτήμονος, οὐκ Ἀριστογείτονος, οὐ Πυθέου, καὶ Καλλιμέδοντος, οὐ Φιλίππου τότε, οὐ τὰ νῦν Ἀρχίου. [49] Ταῦτ᾽ εἰπὼν, μὴ προσάγαγέ μοι τὴν χεῖρα, ἔφη· τὸ κατ᾽ ἐμὲ γὰρ οὐδὲν παράνομον ὁ νεὼς πείσεται· τὸν δὲ θεὸν προσειπὼν, ἑκὼν ἕψομαι. κἀγὼ μὲν ἦν ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ταύτης, καὶ τὴν χεῖρα τῷ στόματι προσαγαγόντος, οὐδὲν [1]ἀλλ᾽ ἢ προσκυνεῖν ὑπελάμβανον. ΑΝΤ. Τὸ δὲ τί δή ποτε ἦν; ΑΡΧ. Ὕστερον βασάνοις θεραπαίνης ἐφωράσαμεν, πάλαι φάρμακον αὐτῷ τεταμιεῦσθαι, λύσει ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐλευθερίαν κτώμενον. οὐ γὰρ οὖν ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸν οὐδὸν τοῦ νεὼ, καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας, Ἄγε δὴ τοῦτον, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον, Δημοσθένην δὲ οὐκ ἄξεις, οὐ μὰ τούς. . . . κἀμοὶ μὲν ἐφαίνετο προσθήσειν, τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας. [50] Ὁ δὲ χαίρειν εἰπὼν ἀπέπτη. τοῦτό σοι τὸ τέλος, ὦ βασιλεῦ, τῆς Δημοσθένους πολιορκίας κομίζειν ἔχω. ΑΝΤ. Δημοσθένους γε καὶ ταῦτα, ὦ Ἀρχία. βαβαὶ τῆς ἀηττήτου ψυχῆς καὶ μακαρίας, ὡς ἀνδρεῖον μὲν αὐτοῦ τὸ λῆμα, πολιτικὴ δὲ πρόνοια, μετὰ χεῖρα τὸ πιστὸν τῆς ἐλευθερίας ἔχειν· ἀλλ᾽

[1] ἀλλ᾽

a Dario oblatis. Wolf. Q. Curt. IV. c. 11. §. 11.

Ἢ ξύλινόν ποτε τεῖχος] Alludit ad oraculum bello Xerxeo datum Atheniensibus, quod apud Herodotum extat in Polyhymnia, id est, lib. 7. [c. 142. 143.] Wolf.

Ἂν τῆς] Αὐτὸς τῆς marg. Lutet.

Εὐκτήμονος κ. τ. λ.] De Euctemone satis constat ex oratione contra Midiam. Aristogitonem oppugnavit Demosthenes duabus contra illum scriptis orationibus. Pytheas et Callimedon tum alias ex Plutarcho noti, tum conjunguntur in vit. Dem. §. κζ΄. Cf. ipse Demosth. ep. 2. Gesn.

[49] Φάρμακον] Caute Noster loquitur. Quantus enim dissensus inter auctores de hoc veneno olim fuerit, satis indicavit Plutarchus in vita. Gesn. Vid. Plut. vit. Dem. §. λ΄.

Τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας] Clarum hoc Demosthenis jusjurandum, quod et apud ipsum v. pro Coron. §. 60. et apud Longinum, ὕψος, quod ei inest, rite enarrantem. Solan.

Πολιτική] Ad h. v. marg. Lutet. τοῦτ᾽ ἔστι, αὕτη πρόνοια πολιτικῇ ἐπιστήμῃ πρέπουσα, ἢ ἀγαθοῦ πολίτου ἀξία, τὴν τῆς ἐλευθερίας ἀσφάλειαν, καὶ βεβαιότητα ταῖς

ὁ μὲν οἴχεται, βίον ἕξων τὸν ἐν Μακάρων νήσοις ἡρώων λεγόμενον, ἢ τὰς εἰς οὐρανὸν ψυχῶν νομιζομένας ὁδοὺς, ὀπαδός τις δαίμων ἐσόμενος Ἐλευθερίου Διός· τὸ σῶμα δ' ἡμεῖς εἰς Ἀθήνας ἀποπέμψομεν, κάλλιον ἀνάθημα τῇ γῇ τῶν ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότων.

χερσὶ κατέχειν: et paulo post χεῖρας pro χεῖρα.

Ἐν Μακάρων νήσοις] Vide Chiliades Erasmi. Wolf.

Ἢ τὰς εἰς οὐρανὸν ψυχῶν] Alludit ad Philebum Platonis. Idem.

Ὀπαδός τις δαίμων] Vid. Herodian. I. in Commodi oratione, ὁ μὲν γὰρ πατὴρ εἰς οὐρανὸν ἀναπτὰς ὀπαδὸς ἤδη καὶ σύνεδρός ἐστι θεῶν. Περ. c. 29. Solan.

Ἐλευθερίου Διός] Propter libertatis utique amorem. Wolf.

Ἐλευθερίου Διός] Qui colebatur praeter caeteros apud Plataeenses, post liberatam praelio ibi facto Graeciam. Auctor Pausan. Boeot. p. 283. 33. Gesn.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΚ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΜΜΑΙΩΙ ΤΩΙ ΦΙΛΤΑΤΩΙ ΠΛΕΙΣΤΑ ΧΑΙΡΕΙΝ.

ά. ΠΟΛΛΩ͂Ν μετ' ἄλλων ξένων τε καὶ παραδόξων ἀκουσμάτων, ὧν ἐνήνοχεν ὁ καθ' ἡμᾶς χρόνος, ἕν τι καὶ τοῦτο ἐφάνη μοι πρώτως ἀκούσαντι παρά σου, ὅτι τῶν φιλοσόφων τις τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου, πάντα χαρίζεσθαι βουλόμενος Ἀριστοτέλει τῷ κτίσαντι ταύτην τὴν φιλοσοφίαν, καὶ τοῦτο ὑπέσχετο ποιήσειν φανερὸν, ὅτι Δημοσθένης τὰς ῥητορικὰς τέχνας παρ' ἐκείνου μαθὼν, εἰς τοὺς ἰδίους μετήνεγκε λόγους, καὶ κατ' ἐκεῖνα κοσμούμενος τὰ παραγγέλματα, πάντων ἐγένετο τῶν ῥητόρων κράτιστος. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ὑπελάμβανον τῶν πολλῶν τινὰ εἶναι τὸν ταῦτ' ἐπιχειρήσαντα λέγειν, καὶ παρῄνουν σοι μὴ πᾶσι τοῖς παραδόξοις προσέχειν. ὡς δὲ καὶ τοὔνομα τοῦ ἀνδρὸς ἐπυθόμην, ὃν ἐγὼ καὶ τῶν ἠθῶν ἕνεκα καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδέχομαι, ἐθαύμασα, καὶ πολὺς ἐν ἐμαυτῷ γενόμενος, ἐπιμελεστέρας ᾤμην δεῖσθαι σκέψεως τὸ πρᾶγμα, μή ποτε λέληθέ με τἀληθὲς οὕτως ἔχον, καὶ οὐδὲν εἰκῇ τῷ ἀνδρὶ εἴρηται· ἵνα ἢ [1] τὴν δόξαν, ἣν πρότερον αὐτὸς ἔσχον,

[1] Desunt hic v. τὴν δόξαν, ἣν πρότερον αὐτὸς ἔσχον, βεβαιωθῶ,

ά. Μετ'] In margine *Cod. Reg.* μὲν ἄλλων. Huds.

Ἐκεῖνα] Wolfii margo pro ἐκεῖνα habet ἐκείνου, itidemque versio ejusdem: *secundum illius precepta*. Sylb.

Τῶν ἠθῶν] Aut τῶν ἐθῶν, aut τοῦ ἤθους. Reisk.

Ἵνα ἢ κ. τ. λ.] In *Stephani* editione [et *Cod. Reg.*] sic legitur hic locus: *ἵνα ἢ τὴν δόξαν, ἣν πρότερον αὐτὸς ἔσχον, βεβαιωθῶ, μαθὼν, ὅτι προτεροῦσι τῶν Δημοσθένους λόγων αἱ Ἀριστοτέλους τέχναι, ἢ τὸν οὕτως ἐγνωκ.* quam lectionem et ipse adnotavit minime ad confirmandam *Dionysii* sententiam facere, cum is totus in hoc sit, ut ostendat, antecessisse *Demosthenis* orationes. quod si ita legas: *μαθὼν, ὅτι οὐ προτεροῦσι*, adjecta negatione, non habere locum particulam, quam grammatici disjunctivam appellant, quæ in altera parte sequitur: quare sibi verbum βεβαιωθῶ suspectum esse; sensum omnino hunc videri esse: *Ut ipse, si compertum habuero, Aristotelis artes Rhetoricas priores esse tempore Demosthenicis Orationibus, de sententia mea deducar: sin minus, eum, qui hoc sibi persuasit, mutare cogam sententiam.* Hæc de isto loco *Steph.* ego eam lectionem,

βεβαιωθῶ, μαθὼν ὅτι προτεροῦσι τῶν Δημοσθένους λόγων αἱ Ἀριστοτέλους [1] τέχναι· ἢ τὸν οὕτως ἐγνωκότα καὶ γράψαι γε παρεσκευασμένον, πρὶν εἰς ὄχλον ἐκδοῦναι τὸ σύνταγμα, μεταβαλεῖν πείσαιμι τὴν δόξαν.

β΄. Οὐκ ἐλαχίστην δέ μοι καὶ σὺ παρέσχου ῥοπὴν εἰς τὸ μὴ παρέργως ἐξετάσαι τὴν ἀλήθειαν, παρακαλῶν φανεροὺς ποιῆσαι τοὺς λόγους, οἷς ἐμαυτὸν πέπεικα· Δημοσθένους ἀκμάζοντος ἤδη, καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους εἰρηκότος ἀγῶνας, τότε ὑπὸ Ἀριστοτέλους τὰς ῥητορικὰς γεγράφθαι τέχνας. ἐδόκεις τέ μοι καὶ τοῦτο ὀρθῶς παραινεῖν, μὴ σημείοις, μηδ᾽ εἰκόσι, μηδ᾽ ἀλλοτρίαις τὸ πρᾶγμα πιστώσασθαι μαρτυρίαις, ἐπειδὴ τούτων οὐδεμία τῶν πίστεων δι᾽ ἀναγκαίων συνάγεται λημμάτων· ἀλλ᾽ αὐτὸν Ἀριστοτέλη παρασχέσθαι διὰ τῶν ἰδίων τεχνῶν ὁμολογοῦντα τἀληθὲς οὕτως ἔχειν. τοῦτο δὴ πεποίηκα, βέλτιστε Ἀμμαῖε, τῆς τε ἀληθείας προνοούμενος, ἣν ἐπὶ παντὸς οἴομαι δεῖν πράγματος ἐξετάζεσθαι, καὶ τῆς ἁπάντων τῶν περὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἐσπουδακότων χάριτος· ἵνα μὴ τοῦθ᾽ ὑπολάβωσιν, ὅτι πάντα περιείληφεν ἡ Περιπατητικὴ φιλοσοφία τὰ ῥητορικὰ παραγγέλματα· καὶ οὔτε οἱ περὶ Θεόδωρον καὶ Θρασύμαχον καὶ Ἀντιφῶντα σπουδῆς ἄξιον οὐδὲν εὗρον, οὔτε Ἰσοκράτης καὶ Ἀναξιμένης καὶ Ἀλκιδάμας, οὔτε

[1] τέχναι, ἐὰν μεταδοξάσω· ἢ τοὐναντίον φωράσας, τὴν δόξαν, ἣν πρότερον αὐτὸς ἔσχον, βεβαιώσω, καὶ τὸν ἄλλως ἐγνωκότα

quam *Morellii Demosthenes* in margine habebat, sequi malui: præsertim cum idem ante me fecisset *Wolfius* in sua *Demosthenis* editione. Sylb. Mihi tamen (inquit *Schottus* in *Nod. Ciceron.* l. 4. c. 2.) unius vocis parva mutatione locus emendari posse videtur: si scilicet βεβαιωθῶ in μετατεθῶ commutetur, nulla addita negatione. Sensum vero commodum hunc eliciam: *ut priorem sententiam vel ipse mutem, cognito, priores esse Aristotelis libros Rhetoricos orationibus Demosthenis; vel eum, qui ita sentit, et commentari de ea re parat, antequam opus foras det, de sententia deducam.* Et vero Græcarum literarum peritis non insolens forma videbitur, τὴν γνώμην μετατίθημι, *sententiam muto*: nam ita loqui amant *Thucydides, Xenophon* et *Synesius*. Huds.

Ἵνα ἢ κ. τ. λ.] E lectione ex editione prima, quæ est Stephani, relata colligo, fuisse olim in libris Dionysii versatam hanc lectionem, ne ipsam quidem malam, neque aspernandam: ἵνα ἢ τὴν δόξαν, ἣν πρότερον αὐτὸς ἔσχον βεβαίως, ἐῶ, *ut quam olim ipse firmiter tenui sententiam, eam missam facerem*, μαθὼν, ὅτι προτεροῦσι τῶν Δημοσθένους λόγων αἱ Ἀριστοτέλους τέχναι· ἢ τὸν οὕτως ἐγνωκότα καὶ γράψαι παρεσκ. Dicit autem οὕτως, *sic*, subaudi, ὡς σὺ φὴς τὸν περιπατητικὸν γινώσκειν. ut tu nempe, mi *Ammae, ais illum tuum Peripateticum statuere.* Reisk.

βεβαιώσω] Hæc est Sylburgii emendatio. Stephanus dederat βεβαιωθῶ. pro quo in margine codicis Regii [Oxoniensis puta] esse ἐπανεχθῶ testatur Hudsonus. Conjectura ea est viri docti nescio cujus. Dionysius dederat βεβαίως, ταύτην ἐῶ, vel ἀπωθῶ. *eam sententiam dimittam, aut repudiem et a me amoliar.* Idem.

β΄. Ἐδόκεις τέ μοι] Malim δέ. Idem.

Οὕτως ἔχειν] Scil. ὡς ἐγὼ φημί. Idem.

οἱ τούτοις συμβιώσαντες τοῖς ἀνδράσι, παραγγελμάτων τεχνικῶν συγγραφεῖς καὶ ἀγωνισταὶ λόγων ῥητορικῶν, οἱ περὶ Θεοδέκτην καὶ [1]Φίλιστον καὶ Ἰσαῖον καὶ Κηφισόδωρον, Ὑπερίδην τε καὶ Λυκοῦργον καὶ Αἰσχίνην· οὔτε αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ὁ πάντας ὑπερβαλόμενος τούς τε πρὸ [2]αὐτοῦ καὶ τοὺς καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ μηδὲ τοῖς γενησομένοις ὑπερβολὴν καταλιπὼν, τοσοῦτος ἂν ἐγένετο τοῖς Ἰσοκράτους τε καὶ Ἰσαίου κοσμούμενος παραγγέλμασιν, εἰ μὴ τὰς Ἀριστοτέλους τέχνας ἐξέμαθεν.

γ΄. Οὐκ ἔστ᾽ ἔτυμος λόγος οὗτος, ὦ φίλε Ἀμμαῖε, οὐδ᾽ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους τεχνῶν τῶν ὕστερον ἐξενεχθεισῶν οἱ Δημοσθένους λόγοι συνετάχθησαν, ἀλλὰ καθ᾽ ἑτέρας εἰσαγωγάς τινας· ὑπὲρ ὧν ἐν ἰδίᾳ δηλώσω γραφῇ τὰ δοκοῦντά μοι. πολὺς γὰρ ὁ περὶ αὐτῶν λόγος, ὃν οὐ καλῶς εἶχεν ἑτέρας γραφῆς ποιῆσαι πάρεργον. ἐν δὲ τῷ παρόντι τοῦτο πειράσομαι φανερὸν ποιῆσαι, ὅτι, Δημοσθένους ἀκμάζοντος ἤδη κατὰ τὴν πολιτείαν, καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους εἰρηκότος ἀγῶνας, τούς τε δικανικοὺς καὶ τοὺς δημηγορικοὺς, καὶ θαυμαζομένου διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ δεινότητι λόγων, τότε ὁ φιλόσοφος τὰς ῥητορικὰς ἔγραψε τέχνας. ἀνάγκη δ᾽ ἴσως πρῶτον, ὅσα παρέλαβον ἐκ τῶν κοινῶν ἱστοριῶν, ἃς κατέλιπον ἡμῖν οἱ τοὺς βίους τῶν ἀνδρῶν συνταξάμενοι, προειπεῖν. ποιήσομαι δὲ ἀπὸ Δημοσθένους τὴν ἀρχήν.

δ΄. Οὗτος [3]ἐγενήθη μὲν ἐνιαυτῷ πρότερον τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἄρχοντος δὲ Τιμοκράτους εἰς ἔτος ἦν ἐμβεβηκὼς ἑπτακαιδέκατον· δημοσίους τε λόγους ἤρξατο γράφειν ἐπὶ Καλλιστράτου ἄρχοντος, εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔχων ἔτος. καὶ ἔστιν αὐτοῦ πρῶτος τῶν ἐν δικαστηρίῳ κατασκευασθέντων ἀγώνων ὁ κατὰ Ἀνδροτίωνος, ὃν γε-

[1] Φιλίσκον [2] αὑτοῦ [3] ἐγεννήθη

Φίλιστον] Pro Φίλιστον [quod in vulgatis est] rectius fortasse legimus Φιλίσκον, quia *Philistus* historici Siculi nomen est, *Philiscus* autem Milesius orator fuit, unus ex *Isocratis* oratoris auditoribus, ut tradit *Suidas*. Supra pag. 526. v. 13. ed. R. in hoc nomine est ambiguitas. Sylb.

Ἂν ἐγώ.] Incluserat Sylburg. hanc particulam uncis, quos ego rursus sustuli. Reisk.

δ΄. Εἰκοστὸν] Corrigendus hic *Dionysii* calculus, qui in Archonte quidem nobiscum sentit, in aetatis vero annis a nobis et *Agellio* discedit: ut rescribendum sit pro anno XXV. an. XXVII. ut tradit *Agellius* l. 15. c. 28. *Schottus* in vita *Demosthenis* ad Olymp. CVI. an. II. Huds.

γραφε Διοδώρῳ τῷ κρίνοντι τὸ ψήφισμα παρανόμων. καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον [1]ἕτερον ἐπὶ Καλλιστράτου ἄρχοντος, ὁ περὶ τῶν ἀτελειῶν, ὃν αὐτὸς διέθετο, χαριέστατος ἁπάντων τῶν λόγων καὶ γραφικώτατος. ἐπὶ δὲ Διοτίμου, τοῦ μετὰ Καλλίστρατον, ἐν Ἀθηναίοις πρώτην εἶπε δημηγορίαν, ἣν ἐπιγράφουσιν οἱ τοὺς ῥητορικοὺς πίνακας συντάξαντες, περὶ τῶν συμμοριῶν· ἐν ᾗ παρεκάλει τοὺς Ἀθηναίους μὴ λύειν τὴν πρὸς βασιλέα γενομένην εἰρήνην, μηδὲ προτέρους ἄρχειν τοῦ πολέμου, ἐὰν μὴ παρασκευάσωνται τὴν ναυτικὴν δύναμιν, ἐν ᾗ πλείστην εἶχον ἰσχύν· καὶ τὸν τρόπον τῆς παρασκευῆς αὐτὸς ὑποτίθεται. ἐπὶ δὲ [2]Θεοδήμου, τοῦ μετὰ Διότιμον ἄρξαντος, τόν τε κατὰ Τιμοκράτους λόγον ἔγραψε Διοδώρῳ, τῷ κρίνοντι παρανόμων τὸν Τιμοκράτην, καὶ τὸν περὶ τῆς Μεγαλοπολιτῶν βοηθείας δημηγορικὸν, ὃν αὐτὸς ἀπήγγειλε. μετὰ δὲ [3]Θεόδημον ἦν Ἀριστόδημος ἄρχων, ἐφ᾽ οὗ τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν ἤρξατο, καὶ λόγους ἐν τῷ δήμῳ διέθετο περὶ τῆς ἀποστολῆς ξενικοῦ στρατεύματος, καὶ τῶν δέκα [4]Γαδικῶν τριηρῶν εἰς Μακεδονίαν. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ τὸν κατὰ Ἀριστοκράτους ἔγραψε λόγον Εὐθυκλεῖ, τῷ διώκοντι παρανόμων τὸ ψήφισμα. ἐπὶ δὲ [5]Θεέλλου, τοῦ μετὰ Ἀριστόδημον, τὴν περὶ Ῥοδίων ἀπήγγειλε δημηγορίαν, ἐν ᾗ πείθει τοὺς Ἀθηναίους καταλῦσαι τὴν ὀλιγαρχίαν αὐτῶν, καὶ τὸν

[1] ἕτερος [2] Εὐθήμου [3] Εὔθημον [4] [Γαδικῶν]. [5] Θεσσάλου

Ὁ περὶ τῶν ἀτελειῶν] Λόγος est oratio contra *Leptinem* habita. SYLB.

Τῶν λόγ.] Τῶν omittit *Cod. Reg.* HUDS.

Πίνακας] Rhetoricæ tabulæ fortasse eædem hic sunt, quæ tabulæ Pergamenæ; de quibus supra ad p. 661. v. 6. ed. R. SYLB.

Περὶ τῶν συμμοριῶν] Videsis *Schotti* vitas Parallel. Olymp. CVI. an. III. HUDS.

Θεοδήμου] Θουδήμου et mox Θούδημον in *Cod. Reg.* Verum (inquit *Sylb.*) Εὔθημον legendum esse, satis constat ex p. 648. v. 4. ed. R. HUDS.

Θεοδήμου] Dedi *Eudemum* et hic et infra pro *Theodemo*, quod nomen in vulgatis legitur. REISK.

Γαδικῶν] Pro Γαδικῶν *Morellii* margo habet ταχειῶν cui *Wolfius* addit ταχυναυτουσῶν; exegema utrumque. Sunt tamen, qui φυγαδικῶν legendum existiment. SYLB.

Γαδικῶν] Inclusi hoc vocabulum uncis, in quo videor mihi vocabuli γαλαιῶν vestigia cernere. *Galearum*, h. e. navium bellicarum, unde *Galere* natum. Etiam alibi, ut apud Ammonium de differentiis vocum, observatur hoc medii ævi vocabulum. v. Du Cange Glossar. Græcit. Quod veteres τριήρεις usurpabant, id idem ævo medio γαλεία appellabatur: irrepsit ergo h. l. scholium in textum. REISK.

Θεέλλου] Qui Θέελλος hic dicitur [in vulgatis puta], et supra in Dinarcho (p. 655. v. 1. ed. R.) Θέλλος, veriori nomine appellabitur Θέσσαλος, ut docuimus ad p. 648. v. 5. ed. R. SYLB.

Περὶ Ῥοδίων] Ὑπὲρ Ῥοδίων in *Cod. Reg.* Plenus titulus περὶ Ῥοδίων ἐλευθερίας. vide *Schotti* vitas Paral. Olymp. CVIII. an. II. HUDS.

δῆμον ἐλευθερῶσαι. ἐπὶ δὲ Καλλιμάχου, τοῦ τρίτου μετὰ [1]Θέελλον ἄρξαντος τρεῖς διέθετο δημηγορικούς, παρακαλῶν Ἀθηναίους βοήθειαν Ὀλυνθίοις ἀποστεῖλαι τοῖς πολεμουμένοις ὑπὸ Φιλίππου. πρῶτον μὲν, οὗ ἐστιν ἀρχὴ, Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἰδεῖν ἄν τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοί, μοι [2]δοκεῖ· δεύτερον δὲ, Οὐχὶ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· τρίτον δὲ, Ἀντὶ πολλῶν ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων. κατὰ τοῦτον γέγραπται τὸν ἄρχοντα καὶ ὁ κατὰ Μειδίου λόγος, ὃν συνετάξατο μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἣν ὁ δῆμος αὐτοῦ κατεχειροτόνησε· μέχρι τοῦ περὶ δώδεκα λόγων, ὧν εἴρηκα, δημοσίων, ἐν οἷς εἰσὶ δημηγορικοὶ μὲν ζ, δικανικοὶ δὲ ε, ἅπαντες πρότεροι τῶν Ἀριστοτέλους τεχνῶν, ὡς ἔκ τε τῶν ἱστορουμένων περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἀποδείξω, καὶ ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων, ἐντεῦθεν ἀρξάμενος.

ε. Ἀριστοτέλης υἱὸς μὲν ἦν Νικομάχου, τὸ γένος καὶ τὴν τέχνην ἀναφέροντος εἰς Μαχάονα τὸν Ἀσκληπιοῦ, μητρὸς δὲ Φαιστίδος ἀπογόνου τινὸς τῶν ἐκ Χαλκίδος τὴν ἀποικίαν ἀναγαγόντων εἰς Στάγειρα. ἐγεννήθη δὲ κατὰ τὴν ἐννενηκοστὴν καὶ ἐννάτην Ὀλυμπιάδα, Διοτρεφοῦς Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ιγ' ἔτεσι Δημοσθένους πρεσβυτέρου. ἐπὶ δὲ

[1] Θέσσαλον [2] δοκεῖ μοι

Δημηγορικούς] Id est Ὀλυνθιακούς. Idem.

Πρῶτον] Ordinum Olynthiacarum esse ab edito diversum, observandum moneo. Nam quæ vulgo *prima* est, ea recte a *Dionysio* et ordine *tertia* collocatur: ut *secunda* primum locum, *tertia* secundum obtineat. Qua de re pluribus in *Vitis Parallelis* Olymp. CVII. an. IV. *Schottus.* Idem.

Χειροτονίαν] *Morellii* et *Wolfii* margo habet καταχειροτονίαν. Sylb.

Αὐτοῦ κατεχ.] Redit non ad Demosthenem, sed ad Midiam. Reisk.

Κατεχειροτόνησε] Κεχειροτόνηκε *Cod. Reg.* teste Hudsono. Fortasse leg. κατεχειροτόνησεν ἔτει τρίτῳ. Τούτων τῶν δώδεκα λόγων, ὧν εἴρηκα, τῶν δημοσίων. Idem.

Μέχρι κ. τ. λ.] Fortasse legendum μέχρι τῶν δώδεκα. Sylb. In *Cod. Reg.* μέχρι τοῦ τῶν δώδεκα. Huds.

Ἅπαντες] Malim εἰ πάντες. id quidem constructio cum genitivo τῶν δώδεκα λόγων postulat. Reisk.

ε. Φαιστίδος] Consentiunt hæc cum epigrammate, quod *Ammonius* in *Aristotelis* vita, et *Henr. Steph.* in *Anthologiæ* additamento, referunt:

Φαιστίδος ἦν μητρὸς, καὶ Νικομάχου γενετῆρος,
Τῶν Ἀσκληπιαδῶν, δῖος Ἀριστοτέλης.

Sylb.

ιγ] *Wolfius* pro ιγ' legit γ' detracta scilicet decade: et mox nominandi casu πρεσβύτερος: itidemque vertit: *triennio Demosthene major.* atque ita legendum esse, perspicuum est ex eo, quod *Dionysius* [supra] §. δ'. in init. *Demosthenem* natum esse dicit anno ante centesimam Olympiadem: aut necesse est, ibi minoris numeri notationem esse omissam. Sylb. In *Cod. Reg.* habemus γ' pro ιγ'. quem numerum etiam reponendum censet *Schottus.* Huds.

Πολυζήλου ἄρχοντος, τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς, ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ἔχων εἰς Ἀθήνας ἦλθε, καὶ συσταθεὶς Πλάτωνι, χρόνον εἰκοσαετῆ διέτριψε σὺν αὐτῷ. ἀποθανόντος δὲ Πλάτωνος, ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος ἀπῆρε πρὸς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέως τύραννον, καὶ τριετῆ χρόνον παρ' [1] αὐτῷ τρίψας, ἐπ' Εὐβούλου ἄρχοντος εἰς Μιτυλήνην ἐχωρίσθη· ἐκεῖθεν δὲ πρὸς Φίλιππον ᾔχετο, κατὰ Πυθόδοτον ἄρχοντα, καὶ διέτριψε χρόνον ὀκταετῆ παρ' αὐτῷ καθηγούμενος Ἀλεξάνδρου· μετὰ δὲ τὴν Φιλίππου τελευτὴν ἐπ' Εὐαινέτου ἄρχοντος ἀφικόμενος εἰς Ἀθήνας, ἐσχόλαζεν ἐν Λυκείῳ χρόνον ἐτῶν δώδεκα· τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν, ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος, ἀπάρας εἰς Χαλκίδα, νόσῳ τελευτᾷ, τρία πρὸς τοῖς ἑξήκοντα βιώσας ἔτη.

ϛʹ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶν, ἃ παραδεδώκασιν ἡμῖν οἱ τὸν βίον τοῦ ἀνδρὸς ἀναγράψαντες· ἃ δὲ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος ὑπὲρ ἑαυτοῦ γράφει, πᾶσαν ἀφαιρούμενος ἐπιχείρησιν τῶν χαρίζεσθαι βουλομένων αὐτῷ τὰ μὴ προσήκοντα, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, ὧν οὐδὲν δέομαι μεμνῆσθαι κατὰ τὸ παρὸν, ἃ τέθεικεν ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ ταύτης τῆς πραγματείας, ὡς οὐ μειράκιον ἦν, ὅτε τὰς ῥητορικὰς συνετάττετο τέχνας, ἀλλ' ἐν τῇ κρατίστῃ γεγονὼς ἀκμῇ, καὶ προεκδεδωκὼς ἤδη τάς τε τοπικὰς συντάξεις καὶ τὰς ἀναλυτικὰς καὶ τὰς μεθοδικὰς, τεκμηρίων ἐστὶν ἰσχυρότερα. ἀρξάμενος γὰρ τὰς ὠφελείας ἐπιδεικνύειν, ἃς περιείληφεν ὁ ῥητορικὸς λόγος, ταῦτα κατὰ λέξιν γράφει, Χρήσιμος δ' ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ, διά γε τὸ φύσει εἶναι κρείττω τἀληθῆ

[1] αὐτοῦ

Τρίψας] *Wolfii* margo pro τρίψας habet διατρίψας. Sylb.

Ἐκεῖθεν κ. τ. λ.] Ἐκεῖθεν δὲ πρὶν ἔχετο mendose in *Cod. MS.* In margine: ἴσ. ᾔχετο. Huds.

ϛʹ. Ἃ τέθεικεν] Si ante ἃ ex *Wolfii* margine inseramus ἔστιν, plana est sententia. Sylb. Errarunt ambo, tam Wolf, tam Sylburg. non hic desideratur ἐστὶ, sed legitur [infra] versu 23. Est quidem, fateor, impeditior oratio. nihil tamen hic loci deest. Finge tibi mente Dionysium ita reliquisse: Ἐν δὲ τούτοις, ἃ αὐτὸς περὶ αὐτοῦ γράφει —— ἐστὶ πάντων τεκμηρίων ἰσχυρότερα ταῦτα, ἃ τέθεικεν ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ ταύτης πραγματείας (Rhetoricorum puta). nihil supererit intricatum, sed plana et expedita omnia. Reisk.

Πραγματείας, ὡς] Subaudi ἐμφαίνων, quod tacita cogitatione solummodo interponendum est. Idem.

Συνετάττετο] Συνέταξε *MS. Reg.* Huds.

Τεκμηρίων ἐστὶν ἰσχυρότερα] Aut praeponendum his est πάντων, *validiora sunt, quam omnia argumenta*, aut leg. τεκμήριόν ἐστιν ἰσχυρότατον. Reisk.

Χρήσιμος κ. τ. λ.] Locus, quem hic ex *Aristotele* citat, exstat *Rhetoricorum* lib. I. c. 1. Huds.

Διά γε] Διά τε in *Aristotelis* exemplaribus. Idem.

καὶ τὰ δίκαια τῶν ἐναντίων· ὥστε, ἐὰν [1]μὲν κατὰ τὸ προσῆκον αἱ κρίσεις γίνωνται, ἀνάγκη δι' αὐτῶν ἡττᾶσθαι· τοῦτο δ' ἐστὶν ἄξιον ἐπιτιμήσεως. ἔτι δὲ πρὸς ἐνίους, οὐδ' εἰ τὴν ἀκριβεστάτην ἔχοιμεν ἐπιστήμην, ῥάδιον ἀπ' ἐκείνης πεῖσαι λέγοντας. διδασκαλία γάρ ἐστιν ὁ κατὰ τὴν ἐπιστήμην λόγος. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἀλλ' ἀνάγκη διὰ τῶν κοινῶν ποιεῖσθαι τὰς πίστεις καὶ τοὺς λόγους, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς [2]πολιτικοῖς λέγομεν περὶ τῆς πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐντεύξεως.

ζ'. Περί τε παραδειγμάτων προελόμενος λέγειν, ὅτι τὴν αὐτὴν ταῦτ' ἔχει δύναμιν ταῖς ἐπαγωγαῖς καὶ τοῖς συλλογισμοῖς, ταῦτα περὶ τῆς ἀναλυτικῆς καὶ μεθοδικῆς πραγματείας τίθησι, Τῶν δὲ διὰ τοῦ δείκνυσθαι, ἢ φαίνεσθαι δείκνυσθαι, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς, τὸ μὲν ἐπαγωγή ἐστι, τὸ δὲ [3]συλλογισμὸς, καὶ ἐνταῦθα ὁμοίως. ἔστι γὰρ τὸ μὲν παράδειγμα, ἐπαγωγή· τὸ δ' ἐνθύμημα, συλλογισμός· (τὸ δὲ φαινόμενον, φαινόμενος συλλογισμός.) καλῶ γὰρ ἐνθύμημα μὲν, ῥητορικὸν συλλογισμόν· παράδειγμα δὲ, ἐπαγωγὴν ῥητορικήν. πάντες δὲ τὰς πίστεις ποιοῦνται διὰ τοῦ δεικνύναι, ἢ παραδείγματα λέγοντες, ἢ ἐνθυμήματα· καὶ παρὰ ταῦτα οὐδέν πως. ὥστ', εἴπερ καὶ ὅλως ἀνά-

[1] μὴ [2] τοπικοῖς ἐλέγομεν [3] συλλογισμὸς (τὸ δὲ φαινόμενος συλλογισμὸς), καὶ

Ἐὰν μὴ] Pro ἐὰν μὴ *Stephani* et *Morellii* editio habet ἐὰν μέν. itidemque *Wolfii* versio: *quando judicia ita fiunt, ut decet.* ego *Aristotelis* exemplaria sequi malui. Sylb.

Δι' αὐτῶν] Scil. διὰ τῶν ἡμετέρων κρίσεων. *perverse de rebus si judicatur, necesse est, ut per illa prava judicia causa cadamus.* Reisk.

Διδασκαλία] *Aristot.* exemplaria habent διδασκαλίας. Sylb.

Τοῦτο δ' ἀδύνατον] Scil. τὸ διδάσκειν κατ' ἐπιστήμην. id est τὸν ἴδη ἐπιστάμενον. Reisk.

Τοπικοῖς ἐλέγομεν] *Stephani*, *Morellii*, et *Wolfii* editio habet πολιτικοῖς λέγομεν: ego *Aristotelis* exemplaria sequi malui: e quibus *Morellius* quoque ac *Wolfius* veriorem lectionem margini adnotarunt. Sylb.

ζ'. Δείκνυσθαι κ. τ. λ.] *Aristotelis* exemplaria habent δεικνύναι, ἢ φαίνεσθαι δεικνύναι, *Rhetor.* l. I. c. 2. Huds.

Ἀναλυτικοῖς] Pro ἀναλυτικοῖς *Aristotelis* exemplaria habent διαλεκτικοῖς. sed *Dionysium* ἀναλυτικοῖς legisse, satis declarat pag. cccxxxviii. v. 22. Inclusa, quæ mox sequuntur, addita sunt ex *Aristot.* exempl. At quæ v. 20. et 21. inclusa sunt ab iisdem *Aristot.* exempl. absunt. Eædem exemplaria eodem v. 21. pro καλῶ γὰρ habent καλῶ δέ. Sylb.

γκη, συλλογιζόμενον ἢ ἐπάγοντα δεικνύναι [1]ὁτιοῦν· δῆλον δ' ἡμῖν τοῦτο ἐκ τῶν ἀναλυτικῶν· ἀναγκαῖον [2]ἑκάτερον τούτων τὸ αὐτὸ εἶναι. τίς δ' ἐστὶ διαφορὰ παραδείγματος, καὶ ἐνθυμήματος, φανερὸν ἐκ τῶν τοπικῶν· ἐκεῖ γὰρ περὶ συλλογισμοῦ καὶ ἐπαγωγῆς εἴρηται πρότερον· ὅτι τὸ μὲν, ἐπὶ πολλῶν καὶ ὁμοίων δείκνυσθαι, ὅτι οὕτως ἔχει, ἐκεῖ μὲν ἐπαγωγή ἐστιν, ἐνταῦθα δὲ, παράδειγμα· τὸ δὲ, τινῶν ὄντων, ἕτερόν τι διὰ ταῦτα συμβαίνειν, παρὰ τὸ ταῦτ' εἶναι ἢ καθόλου ἢ ὡς ἐπιτοπολὺ, ἐκεῖ μὲν συλλογισμὸς, ἐνταῦθα δὲ ἐνθύμημα καλεῖται. φανερὸν δὲ καὶ, ὅτι ἑκάτερον ἔχει ἀγαθὸν [3]εἶδος τῆς ῥητορείας· καθάπερ [4]γὰρ καὶ ἐν τοῖς μεθοδικοῖς εἴρηται, καὶ ἐν τούτοις ὁμοίως ἔχει. Ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης ὑπὲρ ἑαυτοῦ γέγραφε, μαρτυρόμενος διαῤῥήδην, ὅτι τὰς ῥητορικὰς τέχνας συνετάξατο πρεσβύτερος ὢν ἤδη καὶ τὰς κρατίστας συντάξεις προεκδεδωκώς. ταῦτ' ἔστιν, ἐξ [5]ὧν προειλόμην ποιῆσαι φανερὸν, ὅτι προτεροῦσιν οἱ τοῦ ῥήτορος ἀγῶνες τῶν τοῦ φιλοσόφου τεχνῶν, ἱκανῶς ἀποδεῖχθαι νομίζω· εἴγε ὁ μὲν εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἔχων ἤρξατο πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν, καὶ λόγους εἰς δικαστήρια γράφειν· ὁ δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἔτι συνῆν Πλάτωνι, καὶ διέτριψεν ἕως ἐτῶν ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, οὔτε σχολῆς ἡγούμενος, οὔτε ἰδίαν πεποιηκὼς αἵρεσιν.

η΄. Εἰ δέ τις οὕτως ἔσται δύσερις, ὥστε καὶ πρὸς ταῦτα

[1] ὁτιοῦν, (ἢ ὁντινaοῦν·) δῆλον [2] ἑκάτερον (αὐτῶν ἑκατέρου) τούτων [3] (τὸ) εἶδος [4] (γὰρ) [5] ὧν, ὃ προειλόμην

Ὀτιοῦν] Inclusa (ἢ ὁντιναοῦν) addita sunt ex *Aristotelis* exemplaribus, itidemque [αὐτῶν ἑκατέρου]. Idem.

Ἐπὶ πολλῶν] *Morellii* margo pro ἐπὶ πολλῶν habet ἐκ πολλῶν. Idem.

Ἕτερόν κ. τ. λ.] *Aristotelis* exemplaria habent ἕτερόν τι διὰ ταῦτα συμβαίνειν παρὰ ταῦτα, τῷ ταῦτα εἶναι. Idem.

Φανερὸν] Φανερὸν δ', ὅτι καὶ ἑκάτερον in *Aristotelis* exemplaribus. Huds.

(Τὸ) εἶδος] Inclusus articulus τὸ additus ex *Aristot.* exemplaribus. In iisdem pro ῥητορείας legitur ῥητορικῆς. Ex iisdem etiam addita inclusa conjunctio γάρ. Sylb.

Προειλόμην] Ὁ προειλόμενος *MS. Reg.* teste Hudsono. unde effeci, ἐξ ὧν, ὃ προειλόμην ποιῆσαι φανερὸν, ὅτι πρ. et sic planus est ille locus. unde *satis declaratum arbitror id esse, quod declarandum mihi proposuerum*, scil. causas Demosthenis forenses antiquiores esse praeceptis Aristotelis rhetoricis. Reisk.

Ἱκανῶς] *Wolfius* ante ἱκανῶς inserit καί: *Stephanus*, omissa conjunctione, verbum νομίζω vertendum censet in participium νομίζων. Sylb.

ἀντιλέγειν, ὅτι μὲν ὕστερον ἐγράφησαν αἱ ῥητορικαὶ τέχναι τῶν ἀναλυτικῶν τε καὶ μεθοδικῶν καὶ τοπικῶν, ὁμολογῶν ἀληθὲς εἶναι, οὐδὲν δὲ κωλύειν λέγων, ἁπάσας ταύτας κατεσκευακέναι τὸν φιλόσοφον τὰς πραγματείας, ἔτι παιδευόμενον παρὰ Πλάτωνι, ψυχρὰν μὲν καὶ ἀπίθανον ἐπιχείρησιν εἰσάγων, βιαζόμενος δὲ τὸ κακουργότατον τῶν ἐπιχειρημάτων ποιεῖν πιθανώτατον, ὅτι καὶ τὸ μὴ εἰκὸς γίνεταί ποτε εἰκός· ἀφεὶς, ἃ πρὸς ταῦτα λέγειν εἶχον, ἐπὶ τὰς αὐτοῦ τρέψομαι τοῦ φιλοσόφου μαρτυρίας, ἃς ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τέθεικε τῶν τεχνῶν, περὶ τῆς μεταφορᾶς κατὰ λέξιν οὕτω γράφων, Τῶν δὲ μεταφορῶν τεττάρων οὐσῶν, εὐδοκιμοῦσι μάλιστα αἱ κατὰ ἀναλογίαν· ὥς Περικλῆς ἔφη, τὴν νεότητα, τὴν ἀπολομένην ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτως ἠφανίσθαι ἐκ τῆς πόλεως, ὥσπερ εἴ τις τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐξέλοι· καὶ Λεπτίνης περὶ Λακεδαιμονίων, οὐκ ἐᾷν περιϊδεῖν τὴν Ἑλλάδα ἑτερόφθαλμον γενομένην· καὶ Κηφισόδοτος, σπουδάζοντος Χαρήτος εὐθύνας δοῦναι [1]τοῦ περὶ τὸν Ὀλυνθιακὸν πόλεμον, ἠγανάκτει, φάσκων εἰς πνῖγμα τὸν δῆμον ἀγαγόντα, τὰς εὐθύνας πειρᾶσθαι διδόναι οὕτως.

θʹ. Εἰ μὲν δὴ σαφῶς αὐτὸς ὁ φιλόσοφος ἀποδεικνύει μετὰ τὸν Ὀλυνθιακὸν πόλεμον γεγραμμένας ὑπ' αὐτοῦ τὰς τέχνας, οὗτος δ' ἐπὶ Καλλιμάχου γέγονεν ἄρχοντος, ὡς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν ἕκτῃ βίβλῳ τῆς Ἀτθίδος, κατὰ λέξιν οὕτω γράφων, Καλλίμαχος Περγασῆθεν. Ἐπὶ τούτου, Ὀλυνθίοις, πολεμουμένοις ὑπὸ Φιλίππου καὶ πρέσβεις Ἀθήναζε πέμψασιν, οἱ Ἀθηναῖοι συμμαχίαν τε ἐποιήσαντο καὶ

[1] (τῶν)

ἡ. Κακουργότατον] Morellii et Wolfii margo habet πανουργότατον: convenientius. Idem.

Τῶν δὲ κ. τ. λ.] Exstat hic locus Rhetoricorum l. 3. c. 10. Huds.

Γενομένην] Morellius et Wolfius malint γινομένην. Sylb.

(Τοῦ)] Pro incluso τοῦ Wolfii margo reponit plur. τῶν. Aristotelis exemplaria neutrum agnoscunt. Idem.

Ἀγαγόντα] Aristotelis exemplaria pro ἀγαγόντα habent ἔχοντα: et mox δοῦναι pro διδόναι οὕτως. Idem.

Οὕτως. Εἰ μὲν δὴ] Videtur sic distinguendum et leg. esse, ut locus ex Aristotele recitatus desinat in voc. διδόναι. tum Criticus noster rursus Orationem suam instauret sic: Οὑτωσὶ μὲν δὴ—Reisk.

θʹ. Οὗτος δ' ἐπὶ] Wolfius pro οὗτος habet

βοήθειαν ἔπεμψαν, πελταστὰς [1]μὲν δισχιλίους, τριήρεις δὲ τριάκοντα τὰς μετὰ Χάρητος, ἃς καὶ συνεπλήρωσαν. Ἔπειτα διεξελθὼν ὀλίγα τὰ μεταξὺ γενόμενα, τίθησι ταυτὶ, Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Χαλκιδέων τῶν ἐπὶ Θρᾴκης θλιβομένων τῷ πολέμῳ καὶ πρεσβευσαμένων Ἀθήναζε, Χαρίδημον αὐτοῖς ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐν Ἑλλησπόντῳ στρατηγόν· ὃς ἔχων ὀκτωκαίδεκα τριήρεις καὶ πελταστὰς τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἦλθεν εἴς τε Παλλήνην καὶ τὴν [2]Βοτιαίαν μετ' Ὀλυνθίων, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησεν. Ἔπειθ' ὑπὲρ τῆς τρίτης συμμαχίας λέγει ταυτὶ, Πάλιν δὲ τῶν Ὀλυνθίων πρέσβεις ἀποστειλάντων εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ δεομένων μὴ περιϊδεῖν αὐτοὺς καταπολεμηθέντας, ἀλλὰ πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις δυνάμεσι πέμψαι βοήθειαν, μὴ ξενικὴν, ἀλλ' αὐτῶν Ἀθηναίων, ἔπεμψεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τριήρεις μὲν ἑτέρας ἑπτακαίδεκα, τῶν δὲ πολιτῶν ὁπλίτας δισχιλίους καὶ ἱππεῖς τριακοσίους, ἐν ναυσὶν ἱππηγοῖς, στρατηγὸν δὲ Χάρητα τοῦ στόλου παντός.

ί. Ἀπόχρη μὲν οὖν καὶ ταῦτα ῥηθέντα φανερὰν ποιῆσαι τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀξιούντων τὰς Ἀριστοτέλους ἐζηλωκέναι τέχνας τὸν Δημοσθένη, ὃς ἤδη τέσσαρας μὲν ἐτύχεν εἰρηκὼς δημηγορίας Φιλιππικὰς, τρεῖς δὲ Ἑλληνικάς. περὶ [3]δὲ λόγους δηλώσει οὓς εἰς δικαστήρια γεγραφὼς, οὓς οὐδεὶς ἂν ἔχοι διαβαλεῖν, ὡς εὐτελεῖς τινὰς καὶ [4]φαύλους,

[1] (μὲν) [2] Βοττιαίαν [3] δὲ έ λόγους δημοσίους εἰς δικαστ. [4] φαύλας

τοῦτο: minus recte. Sylb.

(Μὲν)] Inclusa μὲν addita ex *Wolfii* editione. Idem.

Ὀλίγα τὰ μεταξὺ] Videtur ὀλίγ' ἄττα μεταξὺ, illud ἄττα, vel ἅττα respondet Latino *nescio quæ*. Reisk.

ί. Περὶ δὲ λόγους κ. τ. λ.] Correxi de meo περὶ δὲ έ [id est πέντε] λόγους δημοσίους εἰς δ. et *circiter quinque orationes forenses in causis ad majestatem plebis pertinentibus; seu publicis.* Sunt autem illæ quinque orationes hæ: in Androtionem, in Leptinem, in Midiam, in Aristocratem, in Timocratem. Res liquida est e p. cccxxxv. v. pænult. et sequentibus. Liquet item jam proximum γεγραφὼς bene habere. Idem.

Γεγραφὼς] *Morellii* et *Wolfii* margo habet γέγραφεν. Sed ne sic quidem plana fiunt omnia. Sylb.

καὶ μηδὲν ἐπιφαίνοντας τεχνικὸν, ἐπειδὴ πρὸ τῶν Ἀριστοτέλους συνετάχθησαν τεχνῶν. οὐ μὴν ἔγωγε μέχρι τούτου προελθὼν στήσομαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους αὐτοῦ λόγους τοὺς μάλιστ' εὐδοκιμοῦντας ἐπιδείξω, τούς τε δημηγορικοὺς καὶ τοὺς δικανικοὺς, πρότερον ἀπηγγελμένους τῆς ἐκδόσεως τούτων τῶν τεχνῶν, μάρτυρι πάλιν αὐτῷ χρώμενος Ἀριστοτέλει. μετὰ γὰρ ἄρχοντα Καλλίμαχον, ἐφ' οὗ τὰς εἰς Ὄλυνθον βοηθείας ἀπέστειλαν Ἀθηναῖοι πεισθέντες ὑπὸ Δημοσθένους, Θεόφιλός ἐστιν ἄρχων, καθ' ὃν ἐκράτησε τῆς Ὀλυνθίων πόλεως Φίλιππος. ἔπειτα Θεμιστοκλῆς, ἐφ' οὗ τὴν ἕκτην τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν ἀπήγγειλε Δημοσθένης, περὶ τῆς φυλακῆς τῶν [1]νησιωτῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλεων, ἧς ἐστὶν ἀρχὴ, Ἃ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτ' ἐστι. μετὰ δὲ Θεμιστοκλέα Ἀρχίας, ἐφ' οὗ παραινεῖ τοῖς Ἀθηναίοις μὴ κωλύειν Φίλιππον τῆς Ἀμφικτυονίας μετέχειν, μηδὲ ἀφορμὴν διδόναι πολέμου, νεωστὶ πεποιημένους τὴν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην. ἀρχὴ [2]καὶ ταύτης τῆς δημηγορίας ἐστὶν ἥδε, Ὁρῶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα. μετὰ δὲ Ἀρχίαν ἐστὶν Εὔβουλος, εἶτα Λυκίσκος, ἐφ' οὗ τὴν ἑβδόμην τῶν Φιλιππικῶν δημηγοριῶν διέθετο πρὸς τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείας, ταύτην τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος, Ὅταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίγνωνται. μετὰ Λυκίσκον ἐστὶν ἄρχων Πυθόδοτος, ἐφ' οὗ τὴν ὀγδόην τῶν Φιλιππικῶν δημηγοριῶν διέθετο πρὸς τοὺς Φιλίππου πρέσβεις, ἧς ἐστὶν ἀρχὴ, Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι. καὶ τὸν κατ' Αἰσχίνου συνετάξατο λόγον, ὅτε τὰς εὐθύνας ἐδίδου τῆς δευτέρας πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους. μετὰ Πυθόδοτόν ἐστι Σωσιγένης, ἐφ' οὗ τὴν ἐννάτην διελήλυθε κατὰ Φιλίππου δημηγορίαν, περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ στρατιωτῶν, ἵνα μὴ διαλυθῇ τὸ μετὰ Διοπείθους ξενικὸν,

[1] νησιωτῶν   [2] δὲ

Ἐνιων] *Wolfii* et *Morellii* margo pro ἴωνων habet νησιωτῶν. SYLB. quo modo legendum esse monuit *Schottus*, in *Vitis Parallelis*, Olymp. CVIII. an. II. et III. HUDS.

Καὶ ταύτης] Pro καὶ [quod vulgatae dant] malim δὲ, contra exemplarium consensum. SYLB.

ἀρχὴν ἔχουσα ταύτην, Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε πρὸς χάριν. Καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἄρχοντα τὴν δεκάτην, ἐν ᾗ πειρᾶται διδάσκειν, ὅτι λύει τὴν εἰρήνην Φίλιππος, καὶ πρότερος ἐκφέρει τὸν πόλεμον, ἧς ἐστὶν ἀρχὴ, Πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γινομένων ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν. μετὰ Σωσιγένην ἄρχων ἐστὶ Νικόμαχος, ἐφ' οὗ τὴν ἑνδεκάτην δημηγορίαν διελήλυθε, περὶ τοῦ λελυκέναι τὴν εἰρήνην Φίλιππον, καὶ τοὺς Ἀθηναίους πείθει Βυζαντίοις ἀποστεῖλαι βοήθειαν, ἧς ἐστὶν ἀρχὴ, Καὶ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν βουλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. ἐπὶ Νικομάχῳ Θεόφραστος ἄρχων, ἐφ' οὗ πείθει τοὺς Ἀθηναίους γενναίως ὑπομεῖναι τὸν πόλεμον, ὡς κατηγγελκότος αὐτὸν ἤδη Φιλίππου. καὶ ἔστιν αὕτη τελευταία τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν, ἀρχὴν ἔχουσα ταύτην, Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν.

ιά. Ὅτι δὲ δώδεκα τούτους ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς κατηρίθμημαι, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἀριστοτέλους τεχνῶν ἀπήγγειλεν ὁ Δημοσθένης, αὐτὸν Ἀριστοτέλη παρέξομαι μαρτυροῦντα. ἀρξάμενος γὰρ ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν τεχνῶν τοὺς τόπους ὁρίζειν, ἀφ' ὧν τὰ ἐνθυμήματα φέρεται, καὶ τὸν ἐκ τοῦ χρόνου παραλαμβάνει, παρατιθεὶς αὐτῷ τὰ παραδείγματα. θήσω δὲ αὐτὴν τὴν τοῦ φιλοσόφου λέξιν, Ἄλλος εἰς τὸν χρόνον σκοπεῖ· οἷον, ὡς Ἰφικράτης ἐν τῇ πρὸς Ἁρμόδιον, ὅτι, Εἰ, πρὶν ποιῆσαι, [1] ἠξίου τῆς εἰκόνος τυχεῖν, ἐὰν [2] ποιήσῃ, ἔδοτε ἄν· ποιήσαντι [3] δ' οὐ δώσετε; μὴ

[1] ἠξίουν [2] ποιήσω [3] δ' (ἄρ') οὐ

Αὐτὸν ἤδη] Αὐτὸν refertur ad τὸν πόλεμον. *Morellii* et *Wolfii* margo mavult reciprocum αὑτὸν, *seipsum*: subaudito scilicet πολέμιον, *hostem*. Idem.

ιά. Ἄλλος εἰς κ. τ. λ.] Exstat locus l. 2. c. 24. ubi legitur ἐκ τοῦ τὸν χρόνον σκοπεῖν. Huds.

Δ' (ἄρ') οὐ] Inclusa ἄρ' addita ex vul-

τοίνυν μέλλοντες μὲν ὑπισχνεῖσθε, παθόντες δ' ἀφαιρεῖσθε. καὶ πάλιν, πρὸς τὸ διὰ Θηβαίων διϊέναι Φίλιππον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅτι, Εἰ, πρὶν βοηθῆσαι Φωκεῖς, ἠξίου, ὑπέσχοντο ἄν· ἄτοπον οὖν, Εἰ, διότι προεῖτο καὶ διέσπευσεν, μὴ δώσουσιν. Ὁ δὲ χρόνος οὗτος, ἐν ᾧ Φίλιππος ἠξίου Θηβαίους ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν [1] αὐτῷ δοῦναι δίοδον, [2] ὑπομιμνήσκων τῆς ἐν τῷ πρὸς Φωκεῖς πολέμῳ γενομένης βοηθείας, ἐκ τῆς κοινῆς γίνεται φανερὸς ἱστορίας. εἶχε γὰρ οὕτως· μετὰ τὴν Ὀλυνθίων ἅλωσιν, ἄρχοντος Θεμιστοκλέους, συνθῆκαι Φιλίππῳ πρὸς Ἀθηναίους ἐγένοντο περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας. αὗται διέμειναν ἑπταετῆ χρόνον ἄχρι Νικομάχου· ἐπὶ δὲ Θεοφράστου τοῦ μετὰ Νικόμαχον ἄρξαντος ἐλύθησαν, Ἀθηναίων μὲν Φίλιππον αἰτιωμένων ἄρχειν τοῦ πολέμου, Φιλίππου δὲ Ἀθηναίους ἐγκαλοῦντος. τὰς δὲ αἰτίας, δι' ἃς εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν, ἀδικεῖσθαι λέγοντες ἀμφότεροι, καὶ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ τὴν εἰρήνην ἔλυσαν, ἀκριβῶς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν τῇ ἕκτῃ Ἀτθίδος βίβλῳ· θήσω δὲ ἐξ αὐτῆς τὰ ἀναγκαιότατα· Θεόφραστος Ἀλλαιεύς. Ἐπὶ τούτου Φίλιππος τὸ μὲν πρῶτον ἀναπλεύσας Περίνθῳ προσέβαλεν, ἀποτυχὼν δ' ἐντεῦθεν Βυζάντιον ἐπολιόρκει καὶ μηχανήματα προσῆγεν. ἔπειτα

[1] αὐτοῦ [2] ὑπεμιμνήσκεν

galis *Aristotelis* exemplaribus. Sylb.

Μέλλοντες] *Wolfii* editio habet *μέλλοντος*: versio tamen ejusdem agnoscit vulgatum *μέλλοντες, accepturi beneficium*. *Morellii* margo, itidemque margo *Wolfii*, post hoc ipsum *μέλλοντες μὲν* addit *εὖ πάσχειν*. quod in versione expressit idem Wolf. [Infra] *Aristot.* exemplaria habent πρὸς τὸ Θηβαίους Φίλιππον διϊέναι εἰς τὴν Ἀττ. [et mox] *Aristotelis* exemplaria habent βοηθῆσαι εἰς Φωκεῖς: pro quo *Dionys.* paulo post, v. 8. dicit πρὸς Φωκεῖς, *adversus Phocenses*. Idem.

Διέσπευσεν] *Aristot.* exemplaria pro διέσπευσεν habent ἐπίστευσε, et mox δώσουσι pro δώσουσι. Idem.

Δώσουσιν] Præter διήσουσιν quod Sylb. pro vulg. δώσουσιν ex Aristotelis exemplaribus affert, est et alia lectio non contemnenda, διοίσουσιν, eodem tendens. Sed superest maxima difficultas in illis διότι προεῖτο καὶ διέσπευσεν. Ego equidem nihil nunc melius extundo, quam hoc: διότι προέχουσιν ἃ καὶ διέσπευσαν, οὐ διήσουσιν (vel οὐ διοίσουσιν). *Si, priusquam ipsis adversus Phocenses opitularetur, eos transitum per agrum ipsorum rogasset, fuissent promissuri. Absurdum itaque foret, si nunc se nollent per agrum suum sinere pervadere, postquam a se impetrassent id, quod antea tam vehementer contendissent*, nempe Phocensium excidium. Fortasse προεῖτο defendi queat, si accipiatur pro, *quod passus esset opportunitatem sibi e manibus elabi*. προΐεσθαι, scil. τὸν καιρόν. sed tum διεπίστευσεν foret legendum: *prorsus ipsis credidisset*. Reisk.

Ἀλλαιεὺς] Ἁλαιεὺς legendum esse docent *Maussacus* ad *Harpocrat.* v. Ἁλαιεὺς, et *Holstenius* ad *Steph. Byzant.* v. Ἁλαί. Vide etiam *Meursii* Atticam Reliquam, lib. 1. pag. 7. Huds.

διεξελθὼν, ὅσα τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Φίλιππος ἐνεκάλει διὰ τῆς ἐπιστολῆς, καὶ Δημοσθένους παρακαλέσαντος [1] αὐτὸν πρὸς τὸν πόλεμον καὶ ψηφίσματα γράψαντος, ἐχειροτόνησε [2] Δημοσθένης, φησὶ, Τὴν μὲν στήλην καθελεῖν τὴν περὶ τῆς πρὸς Φίλιππον εἰρήνης καὶ συμμαχίας σταθεῖσαν, ναῦς δὲ πληροῦν καὶ τὰ ἄλλα ἐνεργεῖν τὰ τοῦ πολέμου. ταῦτα γράψας κατὰ Θεόφραστον ἄρχοντα γεγονέναι, τῷ μετ' ἐκεῖνον [3] ἐνιαυτῷ τὰ πραχθέντα μετὰ τὴν λύσιν τῆς εἰρήνης ἐπὶ Λυσιμαχίδου ἄρχοντος διεξέρχεται· θήσω δὲ καὶ τούτων αὐτῶν τὰ ἀναγκαιότατα· Λυσιμαχίδης Ἀχαρνεύς. Ἐπὶ τούτου τὰ μὲν ἔργα τὰ περὶ τοὺς νεωσοίκους καὶ τὴν σκευοθήκην ἀνεβάλοντο διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον· τὰ δὲ χρήματ' ἐψηφίσαντο πάντ' εἶναι στρατιωτικὰ, Δημοσθένους γράψαντος. Φιλίππου δὲ καταλαβόντος Ἐλάτειαν καὶ Κυτίνιον, καὶ πρέσβεις πέμψαντος εἰς Θήβας Θετταλῶν, Αἰνιάνων, Αἰτωλῶν, Δολόπων, Φθιωτῶν· Ἀθηναίων δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πρέσβεις ἀποστειλάντων τοὺς περὶ Δημοσθένη, τούτοις συμμαχεῖν ἐψηφίσατο. φανεροῦ δὲ γεγονότος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν εἰσῆλθον εἰς Θήβας [4] οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις οἱ περὶ Δημοσθένη, καὶ οἱ παρὰ Φιλίππου, ὅτι κατὰ

[1] αὐτοὺς [2] Desunt v. Δημοσθένης, φησί. [3] ἐν αὐτῷ [4] οἵ τ' Ἀθην.

Διεξελθὼν] Philochorus puta, ad quem refertur quoque paulo post γράψας, quod instaurandæ servit orationi. Reisk.

Αὐτὸν] *Steph.* et *Morellius* habent αὐτόν: ego cum *Wolfio* malui plurale αὐτοὺς, *Athenienses* videlicet. Idem *Wolf.* seq. v. ad explendam sententiam legit: ἐχειροτόνησε Δημοσθένης, φησὶ, τὴν μὲν στήλ. Ego hanc lectionem malim: καὶ ὡς Δημοσθένους παρακαλέσαντος αὐτοὺς πρὸς τὸν πόλεμον καὶ ψηφίσματα γράψαντος, ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος, τὴν μὲν στήλ. Sylb.

Ἐχειροτόνησεν] Malim in plurali ἐχειροτόνησαν, scil. Athenienses. Reisk.

Αὐτῶν] Dubito, servemne, an αὐτὰ præferam. Idem.

Πέμψαντος] Malit fortasse aliquis πεμψάντων: sed a Philippo missos esse legatos hosce, indicant sequentia, v. ult. et p. seq. v. 15. et p. ccxlviii. v. 1. Sylb.

Ἐψηφίσατο] Imo vero in plurali ἐψηφίσαντο, Thebani puta. Reisk.

Οἵ τε Ἀθηναίων] Est in hoc loco magna difficultas: φανεροῦ γεγονότος —— φανερὸν ποιήσει. Si e Philochoro jam de tempore constat, quid opus erat id e Demosthene doceri. Et ne docet quidem Demosthenes. Nam de Archonte Lysimachide ille ne verbum quidem. Ego desidero, quid Demosthenes in oratione pro Corona docuerit. Nam istud de tempore, non hic, sed Philochorus jam docuerat. Aliud requiro declarandum adhuc, diversum ab isto altero jam declarato. Nam φανεροῦ γεγονότος τοῦ χρόνου, ὅτι πίπτει Attice dictum est, pro φανεροῦ γεγονότος, ὅτι ὁ χρόνος πίπτει κατὰ Λυσιμ. et ὅτι πίπτει ad superiora referendum est e Philochoro excerpta, non ad insequentia e Demosthene repetenda. Idem.

Λυσιμαχίδην ἄρχοντα πίπτει, παρεσκευασμένων ἤδη τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἀμφοτέρων, αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ποιήσει φανερὸν ἐν τῷ περὶ στεφάνου· θήσω δὲ ἐξ αὐτῆς λαβὼν τῆς ἐκείνου λέξεως τὰ συντείνοντα πρὸς τὸ πρᾶγμα· Οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, καὶ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν, ἧκεν ἔχων τὴν δύναμιν, καὶ τὴν Ἐλάτειαν κατέλαβεν, ὡς οὐδ' ἂν, εἴ τι γένοιτο, ἔτι συμπνευσόντων ἡμῶν ἂν καὶ τῶν Θηβαίων. Ἀλλὰ μὴν τὰ τότε συμβάντα διεξελθὼν, διεξελθὼν δὲ καὶ τοὺς ῥηθέντας ὑφ' ἑαυτοῦ λόγους ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὡς πρεσβευτὴς ὑπ' Ἀθηναίων εἰς Θήβας ἐπέμφθη, ταῦτα κατὰ λέξιν ἐπιτίθησιν, Ὡς δ' ἀφικόμεθα εἰς τὰς Θήβας, κατελαμβάνομεν Φιλίππου καὶ Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων παρόντας πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέρους φίλους ἐν φόβῳ, τοὺς δ' ἐκείνου θρασεῖς. Ἔπειτ' ἐπιστολήν τινα κελεύσας ἀναγνωσθῆναι, ταῦτ' ἐπιτίθησιν, Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, προσῆγον ἐκείνους, διὰ τὸ τὴν τῶν συμμάχων τάξιν ἐκείνους ἔχειν. καὶ παριόντες ἐδημηγόρουν, πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ δ' ὑμῖν ἐγκαλοῦντες, πάνθ', ὅσα πώποτε ἐναντία ἐπράξατε Θηβαίους, ἀναμιμνήσκοντες. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον, ἠξίουν, ὧν μὲν εὖ πεπόνθεσαν ὑπὸ Φιλίππου, χάριν αὐτοὺς ἀποδοῦναι· ὧν δ' ὑφ' ὑμῶν ἠδίκηνται, δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλονται, ἢ διϊέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς, ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικήν. Εἰ δὴ κατὰ Λυσιμαχίδην μὲν ἄρχοντα τὸν μετὰ Θεόφραστον, λελυμένης ἤδη

Ἡμῶν] Ὑμῶν in libris vulgatis *Demosthenis*. Huds.

Θηβαίους] Post Θηβαίους distinguunt etiam cæteræ editiones. sed non minus recte ante id nomen distinxerimus: ut accusativus iste feratur ad sequens verbum ἀναμιμνήσκοντες. Sylb. In vulgatis Demosth. [infra] v. 20. ἐκείνους προτέρους. v. 22. καὶ παρελθόντες. v. 23. ὑμῖν ἐγκαλοῦντες ἅπανθ', ὅσα. v. 25. Θηβαίοις. v. 27. αὐτοῖς. Huds.

Αὐτοὺς] *Morellii* et *Wolfii* margo habet *αὐτὸν*, *eum*; recte. sic enim *Dionys.* pag. cccxlv. v. 7. *αὐτῷ δοῦναι δίοδον.* et pag. seq. v. 3. *δίοδον τῷ Φιλίππῳ παρασχεῖν*. Sylb. Bene potest habere atque defendi vulgata. *Se*, Macedonas puta. Reisk.

τῆς εἰρήνης οἱ παρὰ Φιλίππου πρέσβεις εἰς Θήβας ἀπεστάλησαν, παρακαλοῦντες αὐτοὺς μάλιστα μὲν συνεισβάλλειν εἰς τὴν Ἀττικὴν, εἰ δὲ μὴ, δίοδον τῷ Φιλίππῳ παρασχεῖν, μεμνημένους τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ τῶν περὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον· ταύτης δὲ μέμνηται τῆς πρεσβείας Ἀριστοτέλης, ὡς ὀλίγῳ πρότερον ἐπέδειξα, τὰς ἐκείνου λέξεις παρασχόμενος· ἀναμφιλόγοις ἀποδέδεικται τεκμηρίοις, ὅτι πάντες οἱ Δημοσθένους ἀγῶνες, οἱ πρὸ τῆς Λυσιμαχίδου ἀρχῆς ἐν ἐκκλησίαις τε καὶ δικαστηρίοις γενόμενοι, πρότεροι τῶν Ἀριστοτέλους τεχνῶν εἰσίν.

ιβʹ. Ἑτέραν προσθήσω μαρτυρίαν παρὰ τοῦ φιλοσόφου λαβὼν, ἐξ ἧς ἔτι μᾶλλον ἔσται φανερὸν, ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον, τὸν συμβάντα τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς Φίλιππον, αἱ ῥητορικαὶ συνετάχθησαν ὑπ᾽ αὐτοῦ τέχναι, Δημοσθένους ἀκμάζοντος ἤδη κατὰ τὴν πολιτείαν, καὶ πάντας εἰρηκότος τούς τε δημηγορικοὺς καὶ τοὺς δικανικοὺς λόγους, ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐμνήσθην. διεξιὼν γὰρ τοὺς τόπους τῶν ἐνθυμημάτων ὁ φιλόσοφος, καὶ τὸν ἐκ τῆς αἰτίας τίθησι· παρέξομαι δὲ τὴν ἐκείνου λέξιν· Ἄλλος παρὰ τὸ ἀναίτιον ὡς αἴτιον, οἷον τῷ ἅμα ἢ μετὰ τοῦτο γεγονέναι· τὸ γὰρ μετὰ τοῦτο ὡς διὰ τοῦτο λαμβάνουσι, καὶ μάλιστα οἱ ἐν ταῖς πολιτείαις· ὡς ὁ Δημάδης τὴν Δημοσθένους πολιτείαν πάντων τῶν κακῶν αἰτίαν· μετ᾽ ἐκείνην γὰρ συνέβη ὁ πόλεμος. Ποίους γοῦν ὁ Δημοσθένης κατεσκεύασεν ἀγῶνας, ταῖς Ἀριστοτελείοις τέχναις ὁδηγοῖς χρησάμενος, εἰ πάντες οἱ δημόσιοι λόγοι, δι᾽ οὓς ἐπαινεῖταί τε καὶ θαυμάζεται, πρὸ τοῦ πολέμου γεγόνασιν, ὡς πρότερον ἐπέδειξα, πλὴν ἑνὸς τοῦ περὶ τοῦ στεφάνου; οὗτος γὰρ μόνος εἰς δικαστήριον εἰσελήλυθεν μετὰ τὸν πόλεμον, ἐπ᾽ Ἀριστοφῶντος ἄρχοντος [1] μὲν ἐνιαυτὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, [2] ὀκτὼ

[1] ὀγδόῳ μὲν ἐνιαυτῷ [2] ἕκτῳ

Ἀναμφιλόγοις] Ἀναμφιβόλοις legitur in Cod. MS. Huds.

ιβʹ. Τὸν συμβάντα] Imo vero τὸν τότε συμβάντα. non de priore Atheniensium bello cum Philippo hic agitur, sed de posteriore, de quo erat definiendum. Reisk.

Ὡς ὁ Δημάδης] *Aristotelis* exemplaria (*Rhetor*. l. 2. c. 24.) pro ὡς habent οἷον ὡς. Huds.

Γοῦν] Malim οὖν. Reisk.

Ἐνιαυτὸν] *Morellii* et *Wolfii* margo habet ἐνιαυτῷ. unde recte legendum esse monuit Cl. *Bentleius*: ὀγδόῳ μὲν ἐνιαυτῷ —ἕκτῳ δὲ &c. Huds. Correxi locum

δὲ μετὰ τὴν Φιλίππου τελευτὴν, καθ' ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἀρβήλοις ἐνίκα μάχην. εἰ δέ τις ἐρεῖ τῶν πρὸς ἅπαντα φιλονεικούντων, ὅτι τοῦτον ἴσως ἔγραψε τὸν λόγον ταῖς Ἀριστοτέλους ἐντετυχηκὼς τέχναις, τὸν κράτιστον ἁπάντων λόγον· πολλὰ πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν ἔχων, ἵνα μὴ μακρότερος τοῦ δέοντος ὁ λόγος γένηταί μοι, καὶ τοῦτον ἐπιδείξειν ὑπισχνοῦμαι τὸν ἀγῶνα πρὸ τῶν Ἀριστοτέλους τεχνῶν ἐπιτετελεσμένον, αὐτῷ χρησάμενος τῷ φιλοσόφῳ μάρτυρι. προθεὶς γὰρ τόπον ἐνθυμημάτων τὸν ἐκ τῶν πρὸς ἄλληλα, ταῦτα κατὰ λέξιν γράφει, Ἄλλος ἐκ τῶν πρὸς ἄλληλα· Εἰ γὰρ θατέρῳ ὑπάρχει τὸ καλῶς καὶ τὸ δικαίως ποιῆσαι, θατέρῳ τὸ πεπονθέναι· καὶ, Εἰ κελεῦσαι, καὶ τὸ πεποιηκέναι· οἷον, ὡς ὁ τελώνης Διομέδων, περὶ τῶν τελωνῶν· εἰ γὰρ μηδ' ὑμῖν αἰσχρὸν τὸ πωλεῖν, οὐδὲ ἡμῖν τὸ ὠνεῖσθαι· καὶ, Εἰ τῷ πεπονθότι τὸ καλῶς καὶ δικαίως ὑπάρχει, τῷ πεπραγμένῳ ὑπάρξει, καὶ τῷ ποιήσαντι, ἢ ποιοῦντι. ἔστι [1] δὲ τοῦτο παραλογίσασθαι· οὐ γὰρ, εἰ δικαίως ἔπαθεν ἄν, καὶ δικαίως ὑπὸ τούτου πέπονθεν· ὡς ὁ φόνου ἄξια ποιήσας πατὴρ, εἰ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑαυτοῦ τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπάγεται, δεῖ σκοπεῖν χωρὶς, εἰ ἄξιος ὁ παθὼν παθεῖν, καὶ ὁ ποιήσας ποιῆσαι· εἶτα χρῆσθαι ὁποτέρως ἂν

[1] δ' ἐν τούτῳ

hunc ad mentem Bentleii, qui in vulgatis omnibus ita legitur: ἄρχοντος μὲν ἐνιαυτὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ὀκτὼ δὲ μετὰ τὴν Φιλίππου τελευτήν. Reisk.

Καὶ τὸ δικαίως] *Aristotelis* exemplaria (*Rhet.* l. 2. c. 23.) pro copulativa καὶ habent disjunctivam ἢ. Sylb.

Περὶ τῶν τελωνῶν] *Aristot.* exemplaria habent τελῶν: minus convenienter. Sylb. In *Cod. MS.* illa περὶ τῶν τελωνῶν desunt. Huds. Mihi videtur aut servanda est lectio, quæ versatur in libris Aristotelis, τελῶν, quia verba insequentia, αἰσχρὸν τὸ πωλεῖν, perspicue ad τὰ τέλη redeunt. *si vobis dedecori non est vectigalia vendere, ne nobis quidem erit ea emere.* aut alias περὶ τῶν τελωνιῶν leg. a τελωνία. aut denique, si lectionem vulgatam h. l. tuebimur, erit περὶ pro ὑπὲρ accipiendum, non *de* publicanis, sed *pro* iis, eorum defensionis ergo, Reisk.

Καὶ, εἰ τῷ πεπονθότι] In Aristot. exemplaribus sic legitur hic locus: καὶ εἰ τῷ πεπονθότι τὸ καλῶς, ἢ δικαίως, ὑπάρχει, καὶ τῷ ποιήσαντι· καὶ εἰ τῷ ποιήσαντι, καὶ τῷ πεπονθότι. ἔστι δ' ἐν τούτῳ [vulg. ἔστι δὲ τοῦτο] παραλογίσασθαι. εἰ γὰρ δικαίως ἀπέθανε, δικαίως πέπονθεν· ἀλλ' ἴσως οὐχ ὑπὸ σοῦ. διὸ δεῖ σκοπεῖν χωρ. Sylb.

Ὑπάρχει] Videtur sic legendum ὑπάρχει, scil. πεπονθέναι, ἀπὸ τῶν πεπραγμένων, ὑπάρξει καὶ τῷ ποιήσαντι. *Si laus rerum cum justitia, honestate et virtute gestarum ei adhærescit, ad quem illæ res profectæ, vel in quem collatæ sint, adhærescet illa laus ei quoque, a quo profectæ fuerint.* Reisk.

Ἔστι δὲ τοῦτο] Correxi ex Aristotele ἔστι δ' ἐν τούτῳ. Idem.

Ὁποτέρως] Malim ὁποτέρῳ in dativo.

ἁρμόττῃ· ἐνίοτε γὰρ διαφωνεῖ τὸ τοιοῦτον· ὥσπερ ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι [1] τῷ Θεοδέκτου, καὶ οἷον ἡ περὶ Δημοσθένους δίκη, καὶ τῶν ἀποκτεινάντων Νικάνορα. Τίς οὖν ἐστὶν ἡ Δημοσθένους δίκη, καὶ τῶν ἀποκτεινάντων Νικάνορα, περὶ ἧς ὁ φιλόσοφος γέγραφεν, ἐν ᾗ τὸ κυριώτατον τῆς ἀμφισβητήσεως κεφάλαιον ἦν ἐκ τοῦ πρὸς ἄλληλα τόπου, ἢ ἡ πρὸς Αἰσχίνην, ὑπὲρ Κτησιφῶντος, τοῦ παρασχόντος Δημοσθένει τὸ περὶ τοῦ στεφάνου ψήφισμα, καὶ τὴν τῶν παρανόμων φεύγοντος γραφήν; ἐν ταύτῃ γὰρ τὸ ζητούμενον ἦν, οὐ τὸ κοινὸν, εἰ τιμῶν καὶ στεφάνων ἄξιος ἦν Δημοσθένης, ἐπιδιδοὺς ἐκ τῶν ἰδίων κτημάτων τὴν εἰς τὰ τείχη δαπάνην· ἀλλ' εἰ καθ' ὃν χρόνον ὑπεύθυνος ἦν, κωλύοντος τοῦ νόμου τοὺς ὑπευθύνους στεφανοῦν. τὸ γὰρ ἐκ τῶν πρὸς ἄλληλα τοῦτ' ἔστιν, εἰ, ὥσπερ τῷ δήμῳ τὸ δοῦναι, [2] οὕτω καὶ τῷ ὑπευθύνῳ τὸ λαβεῖν τὸν στέφανον ἐξῆν. ἐγὼ μὲν οὖν ταύτης οἴομαι τῆς δίκης μεμνῆσθαι τὸν Ἀριστοτέλη. εἰ δέ τις ἐρεῖ, ὅτι περὶ τῆς τῶν δώρων, ἣν ἐπ' Ἀντικλέους ἄρχοντος ἀπελογήσατο, περὶ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν, [3] πολλῷ νεωτέρας ἔτι ποιήσει τὰς Ἀριστοτέλους τέχνας τῶν Δημοσθένους ἀγώνων. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν οὐχ ὁ ῥήτωρ παρὰ τοῦ φιλοσόφου τὰς τέχνας παρέλαβεν, ἃς εἰς τοὺς θαυμαστοὺς ἐκείνους κατεσκεύασε λόγους, ἀλλὰ τοὐναντίον τὰ Δημοσθένους καὶ τὰ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἔργα παραθέμενος Ἀριστοτέλης, ταύτας ἔγραψε τὰς τέχνας, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι νομίζω.

[1] τοῦ [2] οὕτως [3] πολλῶν

quod idem est dictu, atque si dixisset χρῆσθαι τούτῳ, ὁπότερον ἄν. Idem.

Διαφωνεῖ] Post διαφωνεῖ τὸ τοιοῦτον *Aristot.* exempl. habent hoc præterea commation, καὶ οὐδὲν κωλύει. *Alcmæonis* quoque *Theodectei* verba, ab *Aristotele* relata, *Dionysius* brevitatis causa omisit. Sylb.

Καὶ τῶν ἀποκτεινάντων Νικάνορα] Verba hæc, ut ab hoc loco aliena, et perperam e superioribus iterata, delenda sunt. hic enim non agitur, nisi de causa Demosthenis, a qua causa Nicanoris prorsus est aliena. Reisk.

Ἢ ἡ] Aut delendum est ἡ, aut superius τίς accipiendum est pro τίς ἄλλη, *quænam alia*, cui respondeat hoc ἢ ἡ—*quam*. aut decst hic aliquid, aut si μὴ ἡ—aut οὐδεμία ἄλλη, ἢ ἡ—aut τίς ἄλλη, ἢ ἡ—responsio ad superiorem interrogationem, forma novæ interrogationis convestita. *ecquænam erit alia, nisi*—Idem.

Ἐν ταύτῃ] *Wolfianæ* edit. margo pro ἐν ταύτῃ habet ἐν τούτῳ. Sed is, qui *Morellianæ* editionis διττογραφίας ex illo margine in *Wolfianæ* edit. marginem transscripsit, *Morellianas* notas parum observavit; annotatio enim *Morelliana*, ἐν τούτῳ refertur ad τοῦτο, quod est p. cccxlix. v. 18. [in vulgatis pute pro τούτῳ] significans scilicet, pro *Dionysiano* τοῦτο apud *Aristot.* legi ἐν τούτῳ. Sylb.

Τῆς τῶν δώρων] Subaudi τῶν Ἁρπαλείων. Reisk.

Καὶ τὰ τῶν κ. τ. λ.] *Aristotelem* e veteribus *artis Rhetoricæ* scriptoribus suas præceptiones collegisse, testatur etiam *Cicero*, l. 2. *de Inventione*, et l. 2. *de Oratore*. Sylb.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ.

ΖΩΣΙΜΟΥ ΑΣΚΑΛΩΝΙΤΟΥ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΝ

ΒΙΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.

ΔΕΥΤΕΡΩΙ λοιπὸν ἐπιβῆναι τῷ Παιανιεῖ, καιρός· καὶ μή μοι χαλεπήνῃς, ὦ θεία κεφαλὴ, δεύτερος ταττόμενος, ἡδέως ἂν πρὸς αὐτὸν ἐφθεγξάμην. εἰ γὰρ δεῖ τἀληθὲς λέγειν, αὐτὸς σὺ σαυτῷ ταύτην τὴν τάξιν προὐξένησας, μηδαμοῦ τῇ νεότητι τῷ μεγέθει τῶν ῥημάτων ἐπιδιδοὺς σεαυτὸν, μηδὲ ἀμύητα ῥητορικῶν συγχωρῶν ἐπιβῆναι τοῖς σοῖς. Διὸ προτελεσθέντες τοῖς τοῦ Θεοδώρου, οὕτως τοῖς σοῖς μυστηρίοις ἐπιχειρεῖν τολμῶμεν. προσευξάμενοι οὖν τὸν Θεσπέσιον ῥήτορα, καὶ κρατῆρα στησάμενοι τἀνδρὶ, ὅπως ἂν δυνηθείημεν ἀρκέσαι τοῖς αὐτοῦ, οὕτω χωρήσομεν εἰς τὸ τἀκείνου διελθεῖν. τί γὰρ οὐ μέγα τε καὶ θαυμάσιον τῶν ἐκείνου; ὃς Ἀθήνας μὲν πρῶτον εὐτυχεῖ πατρίδα, δῆμον δὲ Παιανιέα· ἐκ γονέων δὲ μὴ πάνυ τι σεμνῶν προελθὼν, τοῖς αὐτοῦ τἀκείνων συνέκρυψεν· πατρὸς μὲν γὰρ ἦν, ὁμωνύμου μὲν τὴν προσηγορίαν, τῇ δὲ τέχνῃ μαχαιροποιοῦ, (ὅ ἐστιν ἐργαστήριον ἔχοντος μαχαιροποιῶν, ὡς εἴπομεν ἤδη περὶ τοῦ πατρὸς Ἰσοκράτους,) μητρὸς δὲ Κλεοβούλης μὲν ὀνόματι, Σκυθίδος δὲ τὸ γένος. Γύλων γὰρ, ὁ πάππος αὐτοῦ, Νυμφαῖον προδοὺς, τόπον τινὰ ἐν τῷ Πόντῳ, μέλλων ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν ὑπὲρ τούτου, φυγὼν παρὰ τοῖς τοῦ Πόντου δυνάσταις, καὶ τοὺς καλουμένους Κήπους, τόπους τινὰς, καρποῦσθαι λαβὼν παρ' αὐτῶν, γυναῖκα ἐκεῖσε Σκυθίδα ἠγάγετο, ἐξ ἧς ἔσχε τὴν Κλεοβούλην, τὴν μητέρα τοῦ ῥήτορος. αὕτη γὰρ πεμφθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς λάθρα

Δευτέρῳ λοιπὸν] Sic Paris. interponit Romanus μὲν. Significat auctor, ab interpretatione Isocratis ad interpretationem Demosthenis se jam transire. Reisk.

Δεῖ] Sic Rom. δὴ Paris. Idem.

Τῷ μεγέθει] Id est διὰ τὸ μέγεθος. qui ea sis usus orationis magnificentia, ut nusquam tui copiam dederis juventuti, h. e. tironibus sis invius. Idem.

Ἀμύητα] Sic ambo codices. Sed lego ἀμυήτους. iisque, qui rhetorices sacris nondum initiati sint, haud permittens limina tuorum sacrariorum calcare. Idem.

Ὁ τοῦ Θεοδώρου (scil. υἱὸς) est Isocrates. Idem.

Ποιεῖσθαι] Imo vero ὑπομένειν. Verum ingenio ne abutamur ad eluendum has orationis sordes. Idem.

εἰς Ἀθήνας, καὶ γαμηθεῖσα Δημοσθένει τῷ μαχαιροποιῷ, τίκτει τοῦτον τὸν ῥήτορα. καταλειφθεὶς δὲ ὀρφανὸς ἀπὸ τοῦ πατρὸς, αὐτὸς ἑαυτοῦ τῇ φρονήσει τε καὶ συνέσει πατὴρ ἐγένετο. ὡς γὰρ ἑώρα τοὺς καταλειφθέντας αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπιτρόπους οὐκ ἐπιτρόπων μᾶλλον ἔργον ποιοῦντας, ἀλλὰ πολεμίων, τῷ κακῶς κεχρῆσθαι τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ, παῖς μὲν ὢν ἔτι, καὶ κατηγορεῖν ἐκείνων κωλυόμενος τῇ τῶν νέων ἡλικίᾳ, τέως μὲν τὰ τῶν νέων ἐποίει, καὶ διδασκάλοις τε ἑαυτὸν καὶ παιδεύσει παρεδίδου, ἵνα σχοίη τὴν κατηγορίαν ὡς εἰπεῖν ἠκονημένην ἐκ τῶν λόγων κατ' ἐκείνων, εἰς ἄνδρας ἐγγραφείς. διὸ καὶ, ὡς μιαροί τινες, οἱ ἐπίτροποι, τοῦτο αὐτὸ ἐνθυμηθέντες, καὶ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρουν, ὅπως ἐμποδὼν γένοιτο τοῦτο αὐτὸ πρὸς τὸ μανθάνειν σπουδαίως ἐκεῖνον. ὅμως πάντα ποιῶν ὁ θεῖος ἀνὴρ, φιλοσόφων μὲν ἑαυτὸν παρεδίδου Πλάτωνι· ῥητορικῶν δὲ ἐπιθυμήσας ἐκ τοῦ ἀκούειν Καλλιστράτου τοῦ ῥήτορος, ῥητορεύοντός τε καὶ εὐδοκιμοῦντος, Ἰσαίῳ ἐφοίτα, ἑνὶ τῶν ι ῥητόρων τῶν κριθέντων ἀναγινώσκεσθαι. καὶ οὕτως αὐτὸν λέγεται μιμήσασθαι, ὥστε αὐτοῦ νομίζεσθαι τοὺς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων λόγους· ἀρτίως γὰρ ἦν ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς ἐκείνου διατριβῆς. ἐζήλωσε δὲ μάλιστα τῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν συγγραφέα Θουκυδίδην, καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων ἐπὶ τὸ πολιτικώτερον μετέφρασεν· καὶ οὕτως λέγεται αὐτὸν ἐκμεμαθηκέναι, ὥστε φέρεσθαί τι τοιοῦτον περὶ αὐτοῦ. ὅτι ποτὲ καείσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις, καὶ συγκαεισῶν τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεῦσαι πασῶν, καὶ οὕτως μεταγραφῆναι ποιῆσαι. ἐπιτροπευθεὶς δὲ δέκα ἔτη, καὶ ἐγγραφεὶς ὀκτωκαιδεκαέτης εἰς ἄνδρας· (οὕτως γὰρ ἐνεγράφοντο παρ' Ἀθηναίοις,) κρίνας τοὺς ἐπιτρόπους, εἷλε τὴν δίκην, καὶ ἀπήτησεν αὐτοὺς, οὐχ ὅσα ἐδυνήθη δεῖξαι παρὰ τοῖς δικασταῖς αὐτοὺς χρεωστοῦντας, ἀλλ' ὅσα συνῄδει ἑαυτῷ κατὰ τὸ ἀληθὲς ἠδικημένῳ. τὸ μὲν γὰρ ἦν τῆς δεινότητος τῆς ῥητορικῆς, τὸ δὲ τῆς Δημοσθένους φιλανθρω-

Αὐτὸ] Sic ambo codices. sed leg. αὐτῷ. Idem.

Ἀναγινώσκεσθαι] Qui digni habiti sunt a grammaticis, quorum scripta legenda et imitanda proponerentur juventuti eloquentiæ studiosæ. Idem.

Αὐτοῦ] Isæi puta. Idem.

πίας. λ γὰρ τάλαντα ἀποδείξας αὐτοὺς τοὺς τρεῖς χρεωστοῦντας, ιδ μόνον ἀπῄτησεν. ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ τρεῖς Ἄφοβος, Δημοφῶν, Θηριππίδης. πολλὰ δὲ ἐκ φύσεως ἔχων ἐλαττώματά τε καὶ νοσήματα, ἐπιμελείᾳ τὴν φύσιν ἐνίκησεν· καὶ γὰρ τὸ στόμα τραυλὸς ἦν, καὶ τὴν ἀκοὴν ἀσθενής, ὡς μὴ δύνασθαι φέρειν κραυγάς τινας, ἢ κτύπους, καὶ τὸ πνεῦμα ἄτονος, ὡς μηδὲ ἓν ἔπος εἰπεῖν ἀπνευστὶ δύνασθαι· καὶ τὴν κίνησιν τοῦ σώματος ἀπρεπὴς καὶ μαλακώτερος, ὁπότε δέοι λέγειν, κινῶν γὰρ ἀεὶ τοὺς ὤμους, περιέῤῥιπτε τὸν τρίβωνα κατὰ τῆς γῆς. ἐπηνορθώσατο δὲ ταῦτα πάντα διὰ τούτων τῶν τρόπων· τὸν μὲν γὰρ τραυλισμὸν, ἐμβάλλων τινὰς ψήφους ἐν τῷ στόματι, καὶ τῶν Ὁμήρου συνεχῶς ἔπος τι λέγων, τό. Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο. οὕτως δὲ τοῦτο ἐπηνορθώσατο, ὥστε εἰσελθόντα εἰπεῖν τοῖς Ἀθηναίοις ἐκεῖνο τὸ περιφερόμενον· Ἥκω φέρων ὑμῖν τὸ ρ καταρερητορευμένον. διὰ τοῦτο δὲ εἶπε τὸ ρ, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ τραυλοὶ ἀεὶ περὶ τὸ γράμμα τοῦτο σφάλλονται, τὸ λ ἀντὶ τοῦ ρ προφέροντες. καὶ τοὺς θορύβους δὲ φέρειν ἐμελέτησεν, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατιὼν, καὶ πρὸς τὸν ἦχον τῶν κυμάτων λογοποιούμενος. καὶ τὸ πνεῦμα διαρκὲς κατεσκεύασεν οὕτως· πρὸς ὑψηλά τινα χωρία τρέχων, καὶ ῥήσεις λέγων τινάς. τὸ δὲ σχῆμα τῆς ἐν τῷ λέγειν κινήσεως, καὶ τοῦτο ἰάσατο, τὰ μὲν πρῶτα ξίφος ἐξαρτήσας ἐκ τῆς στέγης τῆς οἰκίας ἑαυτοῦ, καὶ ὑποκάτω τούτου ἱστάμενος, ἵνα τῷ φόβῳ τῆς προσδοκίας τοῦ πεσεῖσθαι κατὰ τῶν ὤμων αὐτοῦ ἐκεῖνο, ἀκινήτους ἔχῃ αὐτούς· ὕστερον δὲ καὶ πρὸς κάτοπτρον ἀνδρόμηκες ταῖς μελέταις χρώμενος. οὐ μόνον δὲ ἐν νέοις οὕτως ἑαυτοῦ ἐπεμελεῖτο, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τέλειος ἀνὴρ γενόμενος. καὶ γὰρ αὐτόν φασιν, ἀνδρῶν ἄγοντα ἡλικίαν, ξυρῶντά ποτε τοῦ πώγωνος τὸ ἥμισυ, ὅπως μὴ προΐοι δι᾽ αἰσχύνην, οἴκαδε καθείρξαντα ἑαυτὸν ἀσκεῖσθαι. λογογραφεῖν δὲ ἀρξάμενος, καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ, καὶ εἰς τὰ δημόσια, καὶ πολλοὺς ἐκδοὺς λόγους δικαζομένοις, ὕστερον τούτων ἐπαύσατο διὰ τοιαύτην αἰτίαν· Ἀπολλοδώρῳ καὶ Φορμίωνι δικαζομένοις

Μὲν γὰρ τραυλισμὸν] Γὰρ e Romano addidi. Idem.

Τό.] Malim οἷον τὸ ῥόχθει — Idem.

Πρὸς ὑψ.] Sic Paris. καὶ πρὸς Rom. Idem.

πρὸς ἑαυτοὺς, ἥλω ἀμφοτέροις λόγους ἐκδοὺς κατ' ἀλλήλων. ὅθεν μισήσας τοῦτο τὸ ἔργον, ἐπὶ τὸ παιδεύειν λοιπὸν ἐτράπη. καὶ παρὰ τὰς ἀρχὰς μὲν εὐτυχήσας, ἔν τε τῷ πλήθει τῶν μαθητῶν, καὶ τῷ εὔνους εἶναι αὐτῷ πάντας τοὺς φοιτῶντας, ὕστερον καὶ τούτου ἀπέσχετο διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· Ἀρίσταρχόν τινα; υἱὸν Μόσχου, ἔχων μαθητὴν εὐνούστατόν τε καὶ θρασὺν, καὶ φονεύσαντα τοὺς ἀντιπολιτευομένους αὐτῷ, τόν τε Νικόδημον τὸν Ἀφιδναῖον, καὶ Εὔβουλον τὸν πολιτευόμενον, αὐτὸς ὑπενοήθη ὑποβαλεῖν τῷ Ἀριστάρχῳ τοῦτο ποιῆσαι. ἀπαλλαγεὶς δὲ καὶ τούτου τοῦ ἐπιτηδεύματος, ὕστερον ὁρῶν φυόμενόν τε καὶ ἀκμάζοντα κατὰ τῆς Ἑλλάδος τὸν Φίλιππον, ἐτράπη ἐπὶ τὸ γράφειν λόγους κατ' ἐκείνου καὶ τῶν προδιδόντων ἐκείνῳ· ἐτριηράρχησε δὲ καὶ ἐχορήγησε τῇ πόλει, καὶ εἰσφορὰς ἐποιήσατο χρημάτων πολλάκις, καὶ κόρας ὀρφανευθείσας καὶ πενιχρὰς ἐπιγάμους πρὸς γάμον ἐξέδωκε, καὶ λύσεις αἰχμαλώτων Ἀθηναίων ἐποιήσατο· ὅθεν πολλάκις εὐνοίας τῆς πρὸς τὴν πόλιν χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώθη. Ἀρπάλου δέ τινος χρήματα κεκλοφότος παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου, καὶ φυγόντος παρ' Ἀθηναίοις καὶ ἀποθανόντος ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ὑπονοηθεὶς, ὡς λαβὼν παρ' αὐτοῦ χρήματα, κριθεὶς ἐπὶ πεντήκοντα ταλάντοις, ἔφυγεν εἰς Αἴγιναν· ὕστερον δὲ ἀφείσης αὐτῷ τῆς πόλεως, ἐπανῆλθεν, καὶ πάλιν κατ' Ἀλεξάνδρου ἔλεγε, τοῦ παιδὸς Φιλίππου, ὡς καὶ κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κρατήσαντος δ' Ἀλεξάνδρου τῆς Ἑλλάδος, καὶ μέλλοντος ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἐξαιτηθεὶς παρ' αὐτοῦ οὐκ ἐδόθη, τῶν Ἀθηναίων πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν, καὶ λεγόντων, ὅτι ἐν σοί ἐστι καὶ τὸ λαβεῖν καὶ τὸ μὴ λαβεῖν, ὁπότε καὶ τὴν πόλιν αὐτήν· ὅμως φρόνησόν τε καὶ βούλευσαι ἄξιον τῆς σεαυτοῦ φύσεως. ὁ δὲ ἐπικλασθεὶς τῷ ἐλέῳ καὶ γελάσας, ἀνεχώρησεν· ἔσχε γὰρ τὸ φιλάνθρωπον μετὰ τῆς δυναστείας, ἥπερ ὁ αὐτοῦ πατήρ. ὡς δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐτε-

Πολλάκις] Sic Paris. πολλῆς Rom. Idem.

Παρ' Ἀθηναίοις] Imo vero παρ' Ἀθηναίους. verum jam supra in hunc solœcismum impegerat, initio opusculi, in illis φυγὼν παρὰ τοῖς τοῦ Πόντου δυνάσταις, pro παρὰ τοὺς τ. Π. δυνάστας. sed relinquendæ sunt isti fæci græcitatis suæ sordes. Idem.

Ἧπερ] Sic emendandum esse adscripserat Schweighæuserus. nam in utroque

λεύτησε, καὶ τὴν τούτου βασιλείαν διεδέξατο Ἀντίπατρός τις τῶν παρασπιστῶν ἐκείνου, πάλιν καὶ κατὰ τούτου ἐδημηγόρει. ἀμέλει καὶ φρουρὰν καταστήσαντος Ἀλεξάνδρου ἐν ταῖς Θήβαις μετὰ τὸ κατασκάψαι τοὺς Θηβαίους, διὰ τὸ ἀπογυμνώσασθαι αὐτῷ ἐν τῇ πολιορκίᾳ, καὶ ὑβρίσαι αὐτὸν, ἐναντία πράττων ὁ Δημοσθένης τῷ Ἀντιπάτρῳ ἔπεισεν Ἀθηναίους, ὥστε ἐξελθεῖν καὶ ἐξελάσαι ταύτην τὴν φρουράν. ὅθεν ὀργιζόμενος Ἀντίπατρος ἐστράτευσε κατὰ τῶν Ἀθηναίων. προορώμενος δὲ ὁ Δημοσθένης, ὡς ὅτι οὐκ ἐλεηθήσεται παρὰ τούτου ἐξαιτηθεὶς, διὰ τὸ ὠμόν τε καὶ βίαιον τοῦ ἀνδρὸς, ἔφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος τὸ ἐν τῇ Καλαυρίᾳ, τῇ νήσῳ τῇ πρὸς τῇ Τροιζῆνι. μέλλων δὲ ἄγεσθαι πρὸς Ἀντίπατρον ὑπὸ Ἀρχίου τοῦ ὑποκριτοῦ τοῦ πεμφθέντος πρὸς αὐτὸν, καὶ παρακρουομένου αὐτὸν, ὡς οὐκ εἰς θάνατον ἄγοιτο, ἀπεκρίνατο αὐτῷ, ὡς ὅτι οὐδέποτέ μοι ἤρεσας, οὔτε ὑποκρινόμενος, οὔτε νῦν με πείθων. καὶ τοῦτο εἰπὼν, μικρὸν παρεξελθὼν, ἵνα μὴ μιάνῃ τῷ θανάτῳ τὸ ἱερὸν, λαβὼν, ὃ ὑπὸ τῇ σφραγίδι εἶχε, φάρμακον, εἰς τοῦτο ἐκ πολλοῦ αὐτῷ κατεσκευασμένον, ἑκὼν ἀπέθανεν. ἐβίωσε δὲ ἔτη ξ καὶ τρία· ἐγεννήθη δὲ ἐνιαυτῷ πρότερον τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. εἰκόνα δὲ αὐτοῦ ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ Κεραμεικῷ χαλκῆν, θαυμάσαντες αὐτοῦ τήν τε ἀρετὴν καὶ τὴν εὔνοιαν, ἣν εἶχε περὶ τὴν πόλιν. ἐπεγέγραπτο δὲ τῇ εἰκόνι αὐτοῦ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα.

εἴπερ ἴσην γνώμῃ ῥώμην, Δημόσθενες, ἔσχες,
οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

ἀπέθανε δὲ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Πυανεψιῶνος μηνὸς, ἥτις ἐστὶν Ἀθήνησι σκυθρωποτάτη ἡμέρα, διὰ τὸ συμβαίνειν τότε εἶναι τὰ Θεσμοφόρια, καὶ νηστεύειν τότε τὰς γυναῖκας. κατέλειψε δὲ πολλοὺς λόγους. οἷον τοὺς φιλιππικοὺς, τοὺς δημοσίους, τοὺς ἐπιτροπικοὺς, τοὺς ἰδιωτικοὺς, τὰ προοίμια, τὸν ἐρωτικὸν, τὸν ἐπιτάφιον, τὰς ἐπιστολάς.

codice est ἦπερ. Idem.

Αὐτῷ κατεσκευασμένον] Interponit Paris. τοῦτο, quod a Romano abest. Idem.

Τότε εἶναι τὰ Θεσμοφ.] Infinitivum εἶναι, qui Parisino deest, addidi e Romano. Idem.

ΕΤΕΡΟΣ Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΒΙΟΣ.

Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ βίος τοῦ ῥήτορος ἀναγκαῖος ἐστι τοῖς ἐπὶ ῥητορικὴν ἀσκοῦσιν ἑαυτούς· πολλὴν γὰρ ὁ βίος αὐτοῦ φέρει τοῖς μαθοῦσιν ὠφέλειαν. ὅθεν, ὅσα περὶ τ' ἀνδρὸς πυνθανόμεθα, λέγωμεν διὰ συντόμων, ὅστις τε ἦν διεξιόντες καὶ τίνος, καὶ ἃ τὴν πόλιν διώρθωσεν· ἀπὸ δὲ τοῦ γένους αὐτοῦ πρῶτον ἀρξώμεθα. ταῦτα τοίνυν ἐστὶν, ἃ περὶ Δημοσθένους πυνθανόμεθα. Γύλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φθονηθεὶς οἶμαι δι' ἀρετὴν (οἰκεῖον γὰρ καὶ σύνηθες τῇ πόλει τοῦτο τὸ πάθος) αἰτίαν ἔσχεν προδεδωκέναι Νύμφαιον, χωρίον ἐν Πόντῳ κείμενον. ἀδοξήσας δὲ διὰ τὴν ἐκ τῆς κατηγορίας ὕβριν, τάχα δὲ φοβηθεὶς τοὺς συκοφάντας, (ἰσχυρὸν γὰρ ἐν Ἀθήναις τὸ τούτων γένος) τὴν τούτων κρίσιν οὐ περιέμεινε, τῆς δὲ κατηγορίας προεξῆλθεν, καὶ παραγενόμενος εἰς Σκυθίαν, γαμεῖ τῶν ἐπιχωρίων τινὸς θυγατέρα, πολλὴν προῖκα σὺν αὐτῇ λαβών. δύο δὲ γεννήσας καὶ θρέψας θυγατέρας, ὡς τὴν τοῦ γάμου ὥραν ἐπέλαβον, ἑτοιμάσας προῖκας αὐταῖς, εἰς Ἀθήνας ἔπεμψε, κομίσασθαι τὴν πατρίδα θελήσας, εἰ καὶ μὴ δι' ἑαυτοῦ, διὰ γοῦν τῶν θυγατέρων. ἔγημε δὲ τὴν μὲν Φιλοχάρης, τὴν δὲ ἑτέραν Δημοσθένης, τὸν μὲν δῆμον Παιανιεὺς, μαχαιροποιὸς δὲ τὴν τέχνην. ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν ῥήτορα Δημοσθένην, ὀνόματος μὲν πατρῴου κληρονόμον, οὔτε δὲ τέχνης, οὔτε τύχης ὁμοίας διάδοχον. ἀποθανόντος δὲ τοῦ πατρὸς, καταλειφθεὶς ὑπὸ μητρὶ, τρεῖς ἔσχεν ἐπιτρόπους, συγγενεῖς μὲν καὶ φίλους, ἐχθροὺς δὲ τῇ διαθέσει, Ἄφοβον καὶ Δημοφῶντα, ἀλλήλων ἀδελφιδοῦς, καὶ Θηριππίδην, φίλον αὐτοῦ τῷ πατρὶ ἐκ παίδων γεγενημένον. πολλὴν δὲ οὗτοι παραλαβόντες οὐσίαν, δέον αὐτὴν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ποιῆσαι πλείονα, καὶ τηρῆσαι τὸν ὀρφανὸν πλούσιον, οὐ μόνον διήρ-

Ὁ Δημοσθένους] Interponit Paris. περί. sed annotaverat Schweighcuserus, illam præpositionem a nova manu punctis undique vallatam esse. Quod indicat eam esse cancellandam. IDEM.

Lego τάχα δὲ καὶ φοβηθείς. IDEM.

πασαν, ἀλλὰ καὶ τῆς Δημοσθένους παιδείας ἠμέλησαν· οὐδένα λόγον δώσειν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπολαμβάνοντες, ἐὰν τὸν ἀδικούμενον τηρήσωσιν ἀπαίδευτον. ἦν δ', ὡς ἔοικεν, ὁ παῖς ὑπὸ τῆς προνοίας τῶν θεῶν ἐπιτροπευόμενος, οἳ παρέσχον αὐτῷ ἐπιθυμίαν παιδείας λόγου. προθέμενος γὰρ ἐλπίδας Δημοσθένης ἀγαθὰς, μείζονας ἑαυτοῦ, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν τῶν ἐπιτρόπων χώραν ἐξέπλησεν· τῆς τε γὰρ ἐγκυκλίου καλουμένης παιδείας μετέλαβεν, τῷ τε μάλιστα κατὰ ῥητορικὴν καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐπαινουμένῳ παρέδρευσεν Ἰσαίῳ, μαθητῇ μὲν Ἰσοκράτους ὄντι, κεκοσμηκότι δὲ τὴν σχολικὴν ἡσυχίαν ἐναγωνίῳ δεινότητι. πάντα δ' ἦν, ὡς ἔοικε, Δημοσθένει πρὸς τὸ τέλειον συνεργοῦντα, φύσις, φιλομάθεια, πόνος. φύσις μὲν, ἡ ῥαδίως αὐτῷ τὴν κατάληψιν τῶν πραγμάτων χορηγοῦσα· πόνος δὲ, ὁ καὶ τὰ δυσχερῆ κτώμενος· φιλομάθεια δὲ, τὴν τῶν καλῶν ἐπιθυμίαν εἰσάγουσα. ἔστι δὲ τοῦ Δημοσθένους πόνου καὶ τῆς * τοῦ λόγου ταλαιπωρίας κἀκεῖνα τεκμήρια. φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐν οἰκίσκῳ καταγείῳ διαιτώμενον πονεῖν, δηλονότι φεύγοντα τὰς ἀπὸ τῶν ἡλίκων καὶ φίλων διοχλήσεις· διαξυρῆσαι δὲ λέγουσιν αὐτὸν μέρος τῆς κεφαλῆς, ἵνα κατεχόμενος ὑπὸ τῆς αἰδοῦς ἑαυτῷ βλέπηται μόνῳ. ταχεῖαν μέντοι ἔλαβεν τὴν ἐν τῷ λόγῳ σπουδὴν, ὥστε αὐτὸν περὶ ὀκτωκαίδεκα ἔτη γενόμενον τὰς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἀποθέσθαι δίκας, καὶ τὴν τοῦ λέγειν καλῶς λαβεῖν δόξαν, καὶ τῶν ἀδικησάντων κρατῆσαι· μὴ μέντοι γενέσθαι μετὰ τὴν νίκην ἀπάνθρωπον, ἀλλ' ἀντὶ πολλῶν πατρῴων ὀλίγα λαβεῖν, ὅσα δυνατὸν ἦν τοῖς ἀδικήσασιν ἀποδοῦναι. προκόπτων δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῷ λέγειν ἐπαινούμενος, ἐπὶ σοφιστείαν τρέπεται, καὶ καθηγεῖται τῶν νέων τῶν ῥητορεύειν βουλομένων. ἐπ' Ἀριστάρχῳ δὲ τῷ Μόσχου διαβληθεὶς, μειρακίῳ τῶν εὐγενῶν, ὡς ἐραστὴς αὐτοῦ γεγονὼς, παρῃτήσατο αὐτοῦ τὴν παρ' αὐτὸν ἄφιξιν, ἵνα τοῖς αἰτιωμένοις ὑπονοεῖν αὐτὸν μηκέτι ἐξῇ. λόγους δὲ γράφειν ἀρξάμενος, ἐσυκοφαντήθη ποτὲ διαβληθεὶς, ὡς δυσὶ πολίταις δέδωκε λόγους ἀπεναντίους, Ἀπολ-

Num παιδείας εὐλόγου. Idem.

* Lacuna in lacera membrana suppletur in margine ab antiqua, sed parum legibili manu. Verba supplenda hæc quidem videntur περὶ τὴν ἄσκησιν. Schweighæuserus. Mihi videtur legendum τῆς περὶ

λοδώρῳ καὶ Φορμίωνι. καταγνοὺς δὲ καὶ τοῦ λογογραφεῖν, ἀποκειμένην εὗρε τὴν πολιτείαν καὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις δόξαν. παρηκολούθει δὲ αὐτῷ τρία τοῦ λέγειν ἁμαρτήματα, νουθεσίας τινὸς καὶ θεραπείας δεόμενα· τῶν τε γὰρ στοιχείων οὐκ ἐτρανοποίει τὸ ρ, τόν τε ὦμον ἀκαίρως ἀνέσειε, καὶ θορυβούμενος ἐξέπιπτε τῆς σκέψεως πολλάκις. ταῦτα δ' ἴσως ἄλλῳ μὲν συμβάντα μεγάλα ἦν, ἐξεδιώχθη δὲ ὑπὸ Δημοσθένους ὡς ἀσθενῆ. καὶ τό τε ρ ποικίλως ἐν τῷ στόματι γυμνάσας ἐκομίσατο, τόν τε ὦμον συνευτακτεῖν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τοῦ σώματος ἔπεισε τὸν τρόπον τοῦτον· λόγχην ἀπὸ τῆς στέγης καταρτήσας, καὶ ἱστάμενος ὑπ' αὐτὴν ἔλεγεν, καὶ κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ φόβου, τὸν ὦμον ἐνουθέτησεν. τήν τε κατοχὴν τῶν ἐσκεμμένων οὕτως ἐποίησε μόνιμον, ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν μεγίστων ἐκπλήττεσθαι θορύβων. ὁδεύων γὰρ παρ' αἰγιαλοὺς, καὶ τῶν προσπιπτόντων ταῖς ἠϊόσι κυμάτων τὸν ἦχον δεχόμενος, ἀντέτασσε τοὺς ἑαυτοῦ λογισμούς· τοῦτο δὲ ἦν ἄσκησις ἐπὶ τὴν τῶν ὄχλων καταφρόνησιν. ὑποκρίσει δὲ λειπόμενος καὶ διὰ τοῦτο φερόμενος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἧττον, ὑπὸ Ἀνδρονίκου, τοῦ κατ' αὐτὸν ἀρίστου τῶν ὑποκριτῶν, ἐδιδάχθη, καὶ τὰ μυστήρια τῆς ὑποκρίσεως οὕτως παρέλαβεν, ὥστε γενέσθαι μιμητὴς προσώπων ἀνδρειώτατος, καὶ τὸ πλῆθος ταύτῃ μάλιστα πείθειν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. τέλειος οὖν ἐν πᾶσι γενόμενος, τὴν τῆς ῥητορικῆς δύναμιν ἐκτήσατο, ὡς ἂν εἴποι τις, ὁλόκληρον. ἐφ' οἷς ἐπρώτευσε λόγοις, οὐ μόνον ὠφελῶν τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας ἐπιδιδούς· καὶ γὰρ ἐτριηράρχησε τῆς ἰδίας βουλῆς αὐτεπάγγελτος. συνέβη δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν χορηγίαν δυστύχημα· Μειδίας γὰρ, ἐχθρὸς ὢν αὐτῷ παλαιὸς, κονδύλῳ αὐτὸν ὕβρισεν ἐστεφανωμένον ἐν τῷ θεάτρῳ. καὶ ὁ δῆμος ὀργισθεὶς κατεχειροτόνησε τοῦ Μειδίου. λαβὼν δὲ παρὰ τοῦ Μειδίου τρισχιλίας δραχμὰς, καθυφήκατο τὴν παρ' αὐτοῦ δίκην. ὅμοιον δέ τι τούτῳ ἕτερον πρότερον ἐποίησε. Δημομέλη γὰρ τὸν ἀνεψιὸν γραψάμενος εἰς Ἄρειον πάγον τραύματος, ἀργύριον λαβὼν παρῆκεν. ὅθεν καὶ Αἰσχίνης

τοὺς λόγους παλαιπ. Reisk. Βουλῆς] Imo vero φυλῆς. Idem.

ὀνειδίζων αὐτῷ λέγει· ὁ τὴν κεφαλὴν πρόσοδον κεκτημένος· ὅτι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπορίζετο. ἔγημε δὲ τὴν Χαβρίου γυναῖκα, Κτησίππου δὲ θυγατέρα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ στρατηγοῦ Χαβρίου. τοιούτου γάμου δόξας ἄξιος, οὐ τὴν αὐτὴν τάξιν τῆς πόλεως εἵλετο Αἰσχίνῃ καὶ Δημάδῃ καὶ Φιλοκράτει· οὐδὲ μιμητὴς τῶν ἄλλων δημηγόρων ἐγένετο. τοῖς δὲ Φιλίππου πράγμασιν ἀντεπολιτεύσατο, καὶ προὐκαλεῖτο τὴν ἐκείνου τύχην, καὶ τὴν πατρίδα βλέπων ἐν κινδύνοις καὶ δουλείᾳ γιγνομένην, τήν τε τῶν προγόνων ἀρετὴν ἐτήρησεν αὐτῇ καὶ τὸ πάτριον φρόνημα. ἄξιον δὲ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν πλείονα, ἵνα καὶ βεβαιότερα τῆς Δημοσθένους ἀρετῆς τεκμήρια λάβωμεν. Φίλιππος Ἀμύντου μὲν ἦν παῖς καὶ Εὐρυδίκης, βασιλεὺς δὲ Μακεδονίας, ἐν Πέλλῃ δὲ γενόμενος, ἀδόξῳ καὶ ταπεινῷ χωρίῳ, δύναμιν δὲ πρῶτον ὀλίγην ἔχων, ὑπ᾽ ἐκείνης βοηθούμενος, Ἰλλυρίους κατεστρέψατο καὶ Τριβαλλούς, καὶ Παιόνων ἐκράτησεν· καὶ μετὰ ταῦτα τετραδαρχίαις τὴν Θετταλίαν κατέλαβεν, Εὐβοίας τε τυράννους ἀπέδειξεν, οὓς ἠθέλησε, καὶ Φωκεῖς ἀναστάτους ἐποίησε, σφαγάς τε πολλὰς ἐτόλμησεν ἐν Ἤλιδι, αὐτός τε τὸν τῶν Ὀλυμπίων ἀγῶνα διετάσσετο, πολλῶν τε διδάσκαλος προδοτῶν ἐγένετο, τοὺς ἐν ἑκάστῃ πόλει πονηροὺς διὰ τοῦ χρυσίου φίλους αὐτῷ κατασκευάζων· ὅτε καὶ λ δήμους ἀνεῖλεν ἐν Θρᾴκῃ, καὶ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἁλόνησον προσεκτήσατο. προέκοψε δὲ πλεονεξίας εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ Ἀττικοὺς προδότας ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον δὲ τῶν ὅλων πραγμάτων, τοῦτο ἦν αὐτῷ, χειρώσασθαι τὰς Ἀθήνας. ἐδόκει γὰρ ἐξεῖναι, ὅταν αὐτοὶ μὴ δύνωνται μάχεσθαι περὶ αὐτῆς Ἀθηναῖοι. καὶ τάχα ἂν τῆς πόλεως ἀπήνεγκε τὴν ἐλευθερίαν, εἰ μὴ Δημοσθένης ἀδωροδόκητος ἔμεινε, καὶ μόνος τοῖς Μακεδονικοῖς ὅπλοις τοὺς ἰδίους λόγους ἀντέταξεν, διαπαντὸς ὑπομιμνήσκων Ἀθηναίους τῶν προγόνων, καὶ τόν τε Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμῖνα καὶ τὰς Πλαταιὰς τοῖς νέοις ἐξηγούμενος. ὅθεν ἠσπάζον τὰς παρ᾽ αὐτοῦ συμβουλίας οἱ πολῖται, καὶ τῶν ἄλλων φιλιππισμὸν καταγνόντες, μόνον ἐκεῖνον εὔνουν ἐπίστευον εἶναι. καί ποτε Φιλίππου Θηβαίοις πολεμοῦντος,

Ἐξεῖναι] Leg. ἐξιέναι. exire in campum. IDEM.

καὶ ταύτην ἀφορμὴν κατὰ τῆς Ἀττικῆς λαμβάνοντος, ἔπεισεν ὁ ῥήτωρ συμμαχῆσαι Θηβαίοις, καὶ γενομένης ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, καὶ χιλίων μὲν ἀναιρεθέντων Ἀθηναίων, δεθέντων δὲ δισχιλίων, οὐκ ἐμισήθη Δημοσθένης, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπιτάφιον εἶπε τῶν ἀναιρεθέντων· καλῶς φρονησάντων Ἀθηναίων. ἔγνωσαν γὰρ, ὅτι τὸ μὲν τὰ κάλλιστα συμβουλεῦσαι Δημοσθένους ἔργον ἦν, τὸ δὲ συμβὰν πταῖσμα τῆς τύχης. κἀκεῖνο δὲ αὖ τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας τεκμήριον. ὅτι ἀποθανούσης αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς, ἣν εἶχε μόνην, ἑβδόμην ἔχων ἡμέραν τοῦ πένθους, πυθόμενος ἀνῃρῆσθαι Φίλιππον ὑπὸ Παυσανίου, μετημφιάσατο, καὶ τοῖς θεοῖς ἔθυσε, φανερὸν ποιήσας, ὅτι τὴν κοινὴν εὐτυχίαν ἐπίπροσθεν ποιεῖται τῆς ἰδίας συμφορᾶς. ἀντέσχε δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ μετὰ τὸν Φιλίππου θάνατον καὶ Ἀλεξάνδρῳ, πατρῴαν ἔχθραν ὑποκρίσει φιλίας πρὸς Ἀθηναίους κεκληρονομηκότι. κατὰ μέντοι τοῦτον τὸν βασιλέα δυστυχημάτων ἤρξατο. πολλὰ γὰρ νοσφισάμενος Ἅρπαλος τῶν Ἀλεξάνδρου χρημάτων, πρὸς Ἀθηναίους κατέφυγεν, ὧν καὶ Δημοσθένης εἰληφέναι τι μέρος ἔδοξεν, καὶ κατακριθεὶς ἐδέθη μὲν ἡμέρας ι, μετὰ δὲ ἓξ ἡμέρας ἀπῆλθεν εἰς Τροιζῆνα, κρείττονα τῶν ἐν Ἀθήναις δεσμῶν τὴν ἐξ Ἀθηνῶν φυγὴν δοκιμάσας. Ἀλεξάνδρου δὲ χωρισθέντος ἐξ ἀνθρώπων ἐν Βαβυλῶνι, καταπαύσαντος τὴν ἀκμὴν τῆς τύχης, ἀνεκαλέσαντο διὰ ψηφίσματος οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Δημοσθένην, ὁμολογήσαντες, ὅτι αὐτοῦ κατέγνωσαν Ἀλεξάνδρου*. ὁ δὲ παραγενόμενος πρὸς Ἀντίπατρον συνέστησε τὴν Ἑλλάδα. κληρονόμος γὰρ οὗτος τῆς Μακεδόνων ἡγεμονίας ἐγένετο, καὶ πάντως ἂν ἑάλω πολιορκηθεὶς ἐν τῇ Σαλαμῖνι (πόλις δ' ἔστιν αὕτη μία τῶν θαλασσίων) εἰ μὴ διέπεσε τὰ τῆς πολιορκίας, πρώτων Αἰτωλῶν ἀποχωρησάντων, ἔπειτα τῶν ἄλλων. κρατήσας δὲ μετὰ ταῦτα Ἑλλήνων Ἀντίπατρος, βαρβαρικῶς τοῖς πράγμασιν ἐχρήσατο μᾶλλον, ἢ φιλανθρώπως. πέμψας γὰρ εἰς Ἀθήνας ἐξήτει τοὺς δέκα ῥήτορας, οἳ τοῖς Μακεδόνων ἐδόκουν ἐμπεποδικέναι πράγμασιν. ὑποτασσομένων δὲ τοῖς πράγμασιν Ἀθηναίων, Δημοσθένης

* Aut ante aut post Ἀλεξάνδρου deest voc. φόβῳ aut δέει. Idem.

Σαλαμῖνι] Sic quidem MS. sed leg. est ἐν τῇ Λαμίᾳ, et deinceps Θετταλῶν, pro θαλασσίων. Schweighaeus.

εὐλαβηθεὶς εἰς Καλαυρίαν ἀπέδρα, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἱκέτης ἐγένετο. τὸ δὲ ἱερὸν ἄσυλον ἐδόκει. πέμψαντος δὲ τὸν πονηρότατον Ἀντιπάτρου τῶν ὑπασπιστῶν Ἀρχίαν, ἵνα αὐτὸν, ἂν μὴ δύνηται τέχνῃ, βίᾳ καταγάγῃ· νοήσας ὁ Δημοσθένης τὸν κίνδυνον, ἀνέδραμεν ἐπὶ τὸν βωμὸν, καὶ πολλὰ κατειπὼν Ἀντιπάτρου, τελευταίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐντολὴν καταλιπὼν, ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις, ἐξέφαγε τῆς σφραγίδος τὸ τοξικὸν φάρμακον, γενόμενον αὐτῷ μετὰ προνοίας ἐπὶ τοιαύτην βίου μεταβολήν. καὶ πρὸ τοῦ πειραθῆναι δουλείας, ἀπέθανεν ὡς Ἀθηναῖος. ἐμνημόνευσαν δὲ τῆς τοῦ ῥήτορος ἀρετῆς οἱ πολῖται, καὶ ἀνδριάντι αὐτὸν ἐτίμησαν, στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τοιοῦτον ἐπιγράψαντες ἐλεγεῖον· Εἴπερ ἴσην — (ut supra) καὶ σχεδὸν ὅσα λέγεται περὶ Δημοσθένους, ταῦτά ἐστιν· ἐξ ὧν δυνατόν ἐστι τοῖς εὐφρονοῦσι λογίσασθαι, πόσης ὁ λόγος τοῖς ἀνθρώποις αἴτιός ἐστι προκοπῆς. Δημοσθένης οὖν, ὡς εἰρήκαμεν, μαχαιροποιοῦ παῖς γενόμενος, τῷ λόγῳ πεπιστευκὼς, τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐκόσμησε, καὶ πᾶσι τοῖς Μακεδονίας βασιλεῦσιν ἀντέσχεν, καὶ τῶν μεγίστων τιμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἠξιώθη, πάσας κατασκευάσας διὰ τοῦ λόγου πατρίδας αὐτῷ. διεβάλλετο δὲ, ὡς τὰ βασιλέως τῶν Περσῶν φρονῶν καὶ μηδίζων, καὶ παρ' ἐκείνου λαμβάνων χρήματα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ.

RÜDIGERI

AD

ORATIONES OLYNTHIACAS TRES

PROLEGOMENA.

In orationibus, quæ dicuntur Olynthiacæ, Demosthenes animos civium commovere studet, ut Olynthum ab impetu Philippi defendant: nam metum esse, ne Macedo, illa urbe capta, in ipsum Atheniensium agrum invadat. Etenim Olynthus* sita ad sinum Toronæum LX ferme stadia ab Potidæa in edito loco, (Thuc. I, 63. dicit ἔστι καταφανὲς, Schol. addit: ὑψηλὸν γὰρ τὸ χωρίον ἡ Ὄλυνθος,) auctore Steph. Byz. ab Olyntho, filio Herculis, condita est, narrante vero Conon. 4. ab Olyntho, Strymonis, regis Thraciæ, filio, qui venans a leone laceratus illo loco sepultus erat, nomen accepit. Græcæ originis eam fuisse dicit Herodot. VII, 122., et antiquitus auctoritatè et potestate floruisse, vel hinc concluseris, quod, quum Olymp. 87, 4. Athenienses bellum Chalcidensibus intulissent, hi Olynthiorum implorarent auxilium, qui ceteris urbibus præfuisse videntur, Athenienses fuga se Potidæam receperunt. Narrat hæc Thuc. II, 79. Idem auctor est, (IV, 123.) Brasidam, Mendæum, quum bellum contra Athenienses gereret, Olymp. 89, 1. suorum liberos subduxisse Olynthum, cujus incolæ ipsi (Thuc. V, 39.) Mecybernam, quam Atheniensium præsidium obsessam tenebat, adorti esse traduntur. Sed quemadmodum hoc, quo diximus, tempore Olynthii cum Atheniensibus confligebant, ita videmus illis Ol. 99. 2. 3. a Lacedæmoniis bellum inferri: cujus rei hæc fuit causa. Amyntas, rex Macedonum, ab Illyriis victus et pressus ab Olynthiis, his magnum vicini agri tractum permisit. Diod. Sic. XIV, 92. XV, 19. Quem ille quum, viribus instauratis, repeteret et Olynthii se reddituros negarent, opem Lacedæmoniorum imploravit: Olynthii vero urbes Chalcidicas in belli societatem arcessiverunt; quod illæ ægre tulisse videntur. Nam legati ex Acantho et Apollonia, urbibus Chalcidicis, venerunt Spartam auxilium petituri. Apud Xenoph. H. G. V, 2, 12. legati inter alia hæc: ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης μεγίστη πόλις Ὄλυνθος, σχεδὸν πάντες ἐπίστασθε.

* Cfr. omnino Jacobs., qui versioni vernaculæ harum oratt. p. 209. sqq. introductionem præmisit.

Quum auxilia a Spartanis missa Thebis, dissidio ibi orto, retinerentur, mittunt illi Teleutiam, Agesilai fratrem, qui in pugna cum Olynthiis pugnata cadit; copiæ ejus dispelluntur. Diod. Sic. XV, 2, 1. Xen. l. l. V, 3, 6. Cfr. Dem. d. f. leg. §. οέ. (Ὀλύνθιοι) μάχας πολλὰς ἐκράτησαν καὶ τρεῖς τῶν Πολεμάρχων ἀπέκτειναν. Sed Agesipoli, qui succedebat, mortuo Polybidas (Diod. Sic. XV, 23.), quem Xenoph. V, 3, 26. Polybiaden vocat, a Lacedæmoniis dux electus, Olynthios ita obsidione pressit, ut hi in fidem Lacedæmoniorum Ol. 100, 1. sese reciperent.

Multos annos post Philippus, Illyriis devictis, cum Olynthiis fœdus iniit, Potidæam se illis traditurum Ol. 105, 3. pollicitus. Diod. Sic. XV, 8. Sed cum rex promissis non stare videretur, legatos miserunt illi ad Athenienses, horum ut opem sibi conciliarent, (Dem. Olynth. I. (III.), §. δ'. med.) qui spe de Amphipoli recipienda inducti, occasionem Græciæ liberandæ e manibus dimiserunt. Qua re cognita, Philippus, cujus fratres ex noverca genitos Olynthii receperant (Justin. 8, 3.), bellum huic urbi parare instituit, quam et Polyb. IX, 22. principem urbium Thraciarum esse tradit, et Diod. Sic. XVI, 8. opibus et potentia florentem, propter civium multitudinem ad bellum plurimum habuisse scribit momenti. Jam vero Philippus Ol. 107, 4. Olynthum oppugnaturus Chalcidicas urbes adortus Zeiram castellum diruit et nonnullas urbes in fidem recipit (Diod. Sic. XVI, 52.); has vero socias Olynthiorum fuisse conjeceris ex Demosth. d. f. leg. §. οέ. πάντας δὲ περιχώρους ἔχοντες (Ὀλύνθιοι) συμμάχους. Idem Phil. III. §. γ'. med. de Philippo narrat: τετταράκοντ' ἀπέχων τῆς πόλεως στάδια εἶπεν (Ὀλυνθίοις), ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ. et §. ς'. δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης ἐῶ, ἃς ἁπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνῄρηκεν; ex or. d. f. leg. l. l. patet, proditorum ope Macedonem maxime usum fuisse in istis urbibus expugnandis: quæ res a multis scriptoribus memoriæ prodita est. Vid. Horat. Carmin. III, 16, 13. Val. Max. VII, 2. Jam periculum ipsis imminuit Olynthiis, qui mille equitibus et decem millibus peditum collectis bis a Macedone in fugam conjecti ad obsidionem tolerandam adigebantur. Priusquam vero hæc gesta erant, Olynthii legatos Athenas miserunt, qui auxilium peterent: Demosthenes, ut mittantur copiæ auxiliares, suadet, dissentiente Demade, de quo cfr. Suid., qui hoc: κτήματα ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ Φιλίππου δωρεὰν ἔλαβεν· οὗτος Δημοσθένει λέγοντι ὑπὲρ Ὀλυνθίων ἀντέλεγεν. cfr. Philochor. ap. Dion. Halicarn. in ep. ad Amm. §. θ'. sqq.

Sed quoniam tres exstant orationes, quas de rebus Olynthiorum ad Populum Demosthenes habuit, quærendum est, utrum singulæ suam habuerint causam, an cunctæ deinceps eodem consilio ita sint habitæ, ut suo quæque modo rem Atheniensibus commendaret:

deinde illud in disceptationem cadit, quo ordine hæ videantur orationes dictæ esse. Ut de illo, quod primo loco posuimus, disseramus, sunt qui, præeunte Philochor. l. l. statuant, ter legatos, necessitate urgente, ab Olynthiis Athenas esse missos, itaque ter apud cives Oratorem egisse. Jacobs. p. 215. seqq. At quis non miretur, hujus rei, qua bene uti potuisset Orator ad segnitiem civium instigandam, nullam inseri mentionem? Neque etiam alio loco, quantum scio, triplicis legationis memoria exstat. Idem Philochor. narrat, Athenienses ter misisse præsidia, quorum primis Chares, alteris Charidemus, tertiis idem ille Chares præfuisset, quem nuper res pessime gerentem experti erant; quanquam ipse Libanius in Argum. Olynth. III. (II.) dicit: ἔπεμψαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι καί τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς, tamen in ipsa oratione ea me adhuc latent, quibus ista sententia stabiliatur. Quid? quod Dem. d. fals. leg. §. οέ. dicit: μυρίοις δὲ ξένοις καὶ τριήρεσι πεντήκοντα ὑμῶν βοηθησάντων αὐτοῖς καὶ ἔτι τῶν πολιτῶν τετρακισχιλίοις, οὐδὲν αὐτοὺς τούτων ἠδυνήθη σῶσαι; sed de auxiliis denuo missis nulla fit mentio, cujus quis neget hic opportunissimum fuisse locum? Omnino ipsæ hæ orationes non ita sunt comparatæ, ut una alteram excipere et una ex altera profecta videatur, verum suo quævis modo animos eo deducere debet, ut quam celerrime opem cives ferant; sed quo ordine? hoc ipsum est, de quo adhuc pauca dicturi sumus. Vidimus, hanc esse illarum orationum indolem, ut, quæ sit primo, quæ secundo, quæ tertio loco ponenda, ex ipsis vix dispici possit. Quare quid reliquum est, quam ut rationem vulgatam sequamur? Atqui ab hac dissentit Dionys. Halic. in ep. ad Amm. c. 4. Tom. VI. 725. R., qui secundam facit primam, tertiam secundam, et primam tertiam; neque de fide et auctoritate hujus scriptoris derogaverit, qui perpendat, eodem duce Philippicam primam, quæ vulgo post Olynthiacas ponitur, ante has collocari: quæ quidem res et ipsa oratione et historia comprobatur. Jam quidni credamus, illum etiam has orationes recte disposuisse? Consentit Tourrellus. * * * Possint sane vera videri, quæ Lucches. affert ad vulgatam harum oratt. collocationem defendendam; at si Noster omni dicendi vi et argumentorum gravitate usus esset in oratione prima, num sperare potuit, fore, ut, si in secunda et tertia minus acriter disputaret, animi, quo vellet, perducerentur? hinc jure videtur hæc oratio postremum obtinere locum. Jam et in hac et in ea, quam Dionys. secundam facit, disserit de pecunia theatrali in usum militarem adhibenda, ita, ut Olynth. III. (II.) §. ί. dicat: μὴ θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς, νομοθέτας καθίστατε. Olynth. I. (III.) §. ή. videtur eam ipsam rem jam tetigisse, quod apparet ex his verbis: τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; Quod si est, quam vulgo

faciunt primam orationem, ea est tertio loco ponenda. Ex initio vero ejus orationis, quæ secundum tenet locum, Lucches. concludit, priori sermone jam commotos fuisse animos; id quomodo probet, non video: immo quum de singulari divino beneficio, de imbecillitate opum Philippi, de mente sociorum a principe alienata et ipsorum civium desidia exponat, imprimis animos audientium ad rem ipsam convertere vult. Illud Lucchesinio concedam, in orat. III. vulg. inesse, quæ sumere nos jubeant, omnem hanc rem civibus non prorsus ignotam fuisse, sed quidni secundo loco ponamus cum Dionys.? Etenim hujus ordinem secuti sunt Mount., Jacobs., Bekker., sed H. Wolf., Lucches., Reisk., Auger. vulgatum. — Sed paucis dicendum est de ipso belli Olynthiaci exitu.

Ex loco Dem. d. fals. leg. §. *οέ.* quem attulimus, apparuit, opem Atheniensium omni caruisse fructu. Nam posteaquam Philippus urbibus Chalcidicis expugnatis Olynthum capere instituisset summamque expertus esset ipsorum Olynthiorum virtutem, perfidia eorum, ad quos summa rerum delata erat, hac urbe est potitus: quod quidem ex ipso Diod. Sic. (XVI. 53.) cognoscere licet: *τὸ δὲ τελευταῖον φθείρας χρήμασι τοὺς προεστηκότας τῶν Ὀλυνθίων Εὐθυκράτην τε καὶ Λασθένην, διὰ τούτων προδοθεῖσαν τὴν Ὄλυνθον εἷλε. διαρπάσας δ' αὐτὴν, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐξανδραποδισάμενος, ἐλαφυροπώλησε.* Cfr. Dem. Phil. III. §. *ιβ'.*, unde patet, Apollonidem, qui improbaret consilia proditorum, a populo ejectum esse. Idem legitur §. *ιδ'.* med. Urbe Olyntho capta (Ol. 108. 1.), Philippus Olympicos diis ludos instituit (*Ὀλύμπια ἐποίει*). Dem. d. f. leg. §. *νή.* Diod. S. XVI. 55. Ipsorum vero proditorum etsi alter Lasthenes ædes suas contexisset lignis dono allatis e Macedonia, et Euthycrates boves multos aluisset, pretio nemini numerato (Dem. d. f. leg. §. *οέ.*), tamen misere a Philippo interemti sunt; Dem. d. Chers. §. *ί. ἐπειδὴ τὴν πόλιν προὔδοσαν, πάντων κάκιστ' ἀπολώλασιν.* coll. de Cor. §. *ιέ.* — Orationes hæ Olynthiacæ sunt habitæ Ol. 107. 4. archonte Callimacho.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Α. (Γ.)

Pag. ed. Reisk. | Pag. ed. aliq. cit.

6 ΟΛΥΝΘΟΣ ἦν πόλις ἐπὶ Θρᾴκης· Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ [1] τῶν ἐνοικούντων τὸ γένος, ἀπὸ Χαλ- 54
7 κίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Ἀθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι τῆς Ὀλύνθου· Ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιόν, καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις. χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων [2] ἐπῆρχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θρᾴκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ὀλύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ᾽ αὐτοῦ πρὸς Ἀθηναίους τὸ κατ᾽ ἀρχάς, καὶ τοῦτο μὲν Ἀνθεμοῦντα παρὰ τοῦ Μακεδόνος εἰληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ Ποτίδαιαν, ἣν Ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ Φίλιππος Ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους, κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· συνετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Ἀθηναίους, κἂν ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ δὲ Φίλιππος, πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ᾽ αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβών, ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις πόλεμον ἐπήνεγκεν. Οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας περὶ βοηθείας. οἷς ὁ Δημοσθένης

[1] τῶν ταύτῃ [2] ὑπερεῖχεν

Θρᾴκης] Vid. Xen. H. G. V. 2. 12. Plin. IV. 11. Mel. II. 2. Rüdio.

Ἀθηναίων ἄποικ.] Strab. X. p. 430. ed. Bas. hæc habet: ἡ Χαλκὶς μητρόπολις τῆς νήσου, τρόπον τινὰ ἐπ᾽ αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἱδρυμένη, ἀμφότεραι δὲ (Eretriam intelligit) πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ὑπ᾽ Ἀθηναίων ἐκτίσθαι λέγονται. Idem.

Πολλοὶ δὲ πόλεμοι] De his dictum in Prolegg., in quibus, ut hoc semel moneam, ea, quæ ad hoc argumentum illustrandum pertinent, partim sunt exposita. Idem.

Χρόνῳ] *Postea*, vid. Fisch. ad Well. III. 222.; eod. modo Græci dicunt ἡσυχῇ, ὑπερβολῇ, et alia ejusmodi. Idem.

Προῆλθε] Vid. ad Lib. Vit. Dem. §. ϛ. et huj. argum. II. Idem.

Ὑπερεῖχεν] In Bav. legitur ἐπῆρχεν, quod et Reiskius præfert, et Bekkerus recepit; sed illud retinui, quum neque de dominio, quod Olynthii in urbes finitimas exercuerint, aliquid relatum legamus et potius ἐπῆρχεν ad explicandum ὑπερεῖχεν, quam hoc illius causa additum videatur. Hesych. ὑπερέξουσι· μείζονες ἔσονται. Idem.

Χαλκιδικὸν] Strab. l. l. hæc: ἡ δὲ Χαλκὶς τὰς ὑπὸ Ὀλύνθῳ (πόλεις συνῴκισε), ἃς Φίλιππος διελυμήνατο. Idem.

Τὸ κατ᾽ ἀρχὰς] Illud significatur tempus, quo Phil., Illyriis victis, Olynthiorum animos sibi conciliare studebat. Ol. 105. 3. Idem.

Ἀνθεμοῦντα] Steph. Byz. s. h. v. et Plin. IV. 10. hanc Macedoniæ fuisse urbem dicunt; Dem. Phil. II. §. ϛ.: Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς (Ὀλυνθίοις) ἠφίει, οὗ πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο: unde patet, regum Macedoniæ plurimum interfuisse, hanc tenere urbem, quæ in confinio Macedoniæ et Chalcidices sita erat. Idem.

Ποτίδαιαν] De hac urbe Phil. I. §. γ'.; eandem rem Noster tangit, Olynth. II. (I.) §. γ'. et Phil. II. §. ϛ. Idem.

Πολλὴν τὴν αὔξησιν] Nam eodem tempore Phil. potitus est Amphipoli, Pydna aliisque urbibus. Idem.

Οὐ πιστὴν] Perfidiæ Philipp. sæpe ab ipso Demosthene incusatur. cfr. Olynth. II. (I.) §. γ'. vid. Valcken. in libro Proleg. Phil. I. laudato. Idem.

Πρέσβεις] Ipse Dem. Olynth. II. (I.) §. γ'. commemorat: ὅτι Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ὑμῖν διαλεχθῆναι· quod ipsum factum videtur Ol. 105. 4. nam Amphipolin, quæ jam in potestatem Philippi redacta erat, Ol. 105. 3. huic cessisse constat. Idem.

Συνετέθειντο] *Συνετέθειντο, pacti erant*, haud dubie rectius. Obsopœus.

Συνετέθειντο] Ipsi nexui magis convenit; neque, quantum scio, hoc verbum impersonaliter usurpatur: quare Liban. passivi formam pro media adhibuisse existimandus est. Rüdio.

Συνετέθειντο] Multi codd. habent *συνετέθειτο*, impersonaliter, *inter eos convenerat*. Auger.

Σπείσασθαι] Et de induciis intelligitur (cfr. Ammon. in σπονδαί.) et de ipsa pace. Xenoph. H. G. II. 2. 12. περὶ εἰρήνης — ἀντέλεγον μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις. Rüdio.

Ὡς — παραβεβηκόσι] Cfr. dicta ad Vit. Dem. §. ϛ. Idem.

συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις. καί φησι τὴν Ὀλυνθίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν εἶναι
[1] τῶν Ἀθηναίων· σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον,
ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐξουσίαν ἔσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν κἀκεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλε- 8
μον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ γένοιτο ἡ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βα-
σιλεῖ. φησὶ δὲ [2] δυσμάχητον εἶναι τὸν Φίλιππον [3] οὐχ ὡς ὑπείληπται, θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς
Ἀθηναίους.

Διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων αὐτὰ ποιῆσαι στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὄν, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. Οὐκ ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων, καὶ πάντων καταλαμβάνειν τόπον σπευδόντων, πληγαί τε ἐγίνοντο καί που καὶ τραύματα. τοῦτο κωλῦσαι βουληθέντες οἱ προεστῶτες τῶν Ἀθηναίων ὠνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους, καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολούς, καὶ καταβαλόντα θέαν ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένητες τῷ ἀναλώματι λυπεῖσθαι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολούς. ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ ἔθος ἤρξατο· προῆλθε δὲ εἰς [4] τοῦτο, ὥστε οὐκ εἰς [5] τοὺς τόπους μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ ἁπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο. ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ κατέστησαν. πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον,

[1] τῶν ἀθηναίων εἶναι [2] † δύσμαχον [3] οὐχ ὡς] οὕτως [4] τοσοῦτον [5] τοὺς τόπους] τοῦτο

Συναγορεύει] Idem legitur Vit. Dem. §. γ′. cfr. de voce συνήγοροι ad init. Phil. I. Idem.

Κελεύων] Cfr. Olynth. I. (III.) §. ς′. §. ι′. Idem.

Ποιεῖσθαι πολ.] Inest notio commodi, quod ex bello redundat. Olynth. I. (III.) §. γ′. ποιεῖσθαι καταλλαγάς. Idem.

Γένηται] Recepi; "recentiores deterioris que notæ scriptores sæpe εἰ conjunctivo jungunt: vide C. E. Schneideri indicem ad Æsopum." Herm. ad Vig. 831. Quid sit γίγν. ὑπό τινι, expos. Hoogev. ad Vig. 670. Idem.

Ἀνεῖσθαι] *Patefieri*. Schol. ad Thuc. 3. 10. ἀπὸ τῶν τοὺς δεσμοὺς ἀνιέντων. Idem.

Φησὶ δὲ μὴ δυσμάχητον εἶναι τὸν Φίλιππον οὕτως ὡς ὑπείληπται] Emendavi, partim ex meo, partim ex libris fere universis, qui dant οὕτως sine ὡς et οὐχ. Auger.

Ὑπείληπται] Wolfius monet, eam, quam Augerus dat, in exemplo Romano sive Florentino fuisse lectionem. At quum nullus Cod. μὴ offerat, hanc particulam ab iis profectam existimo, quibus negatio a Libanio non recte omissa videretur. Quod ipsum non male illi viderunt, si lect. οὕτως retinetur, sed, hoc si fit, quorsum οὕτως ὑπείληπται spectat? Quid vero? si δυσμάχητον vocat orator Philippum, num θαρσύνει ἐπ' αὐτὸν Ἀθην.? Quæ quum ita sint, lectionem Felic. veram duco, hoc sensu: dicit sane, Philippum difficile vinci posse, sed non ita, ut putatum est, i. e. ut devinci plane non possit. Cfr. Olynth. I. (III.) §. γ′. coll. II. (I.) §. η′. Rüdig.

Ἰκρίων] Hesych. hæc s. h. v.: καὶ τὰ ξύλινα οὕτως ἐλέγοντο Ἀθήνησιν, ἐφ' ὧν ἐθεῶντο πρὸ τοῦ τὸ ἐν Διονύσῳ θέατρον γενέσθαι. Phot. ἀφ' ὧν ἐθεῶντο τοὺς Διονυσιακοὺς ἀγῶνας. cfr. Hesych. v. ἀγὼν et ἐπὶ Ληναίῳ. Idem.

Τὸν τόπον] Articulum τὸν restitui, quum significetur locus, quem quisque suum occupare vellet ad ludos spectandos; facile vel ob compendium scripturæ et literam initialem proximæ vocis delitescere potuit, ut paulo post κατα in καταβαλόντα, aut omitti ab iis, qui nullam ejus vim in hoc loco esse existimarent. Causam mutati theatri Suidas s. Πρατίνας hanc fuisse refert: quum fabula ab illo composita ageretur (Ol. 70.), theatrum ligneum (ἴκρια) corruisse ideoque saxeum (θέατρον) esse ædificatum. Idem.

Καταβαλ.] *Persolvere*. Dem. vol. III. p. 287. v. 7. ἐὰν δὲ μὴ καταβάλῃ τὸ ἀργύριον. Idem.

Δοκῶσιν οἱ πένητες] De conjunctivo post tempus præteritum vid. ad Lib. Vit. Dem. §. δ′. Hesych. s. θεωρικὸν theatrales pecunias suppeditatas fuisse dicit: τοῦ καὶ τοὺς πένητας μετέχειν τῶν θεωριῶν. Idem.

Λυπεῖσθαι] *Incommodis premi*. Dem. de Chers. §. ιδ′. ἄν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ. Idem.

Προῆλθε δὲ εἰς τοῦτο, ὥστε οὐκ εἰς τοὺς τόπους, etc.] *Eo vero hæc persuasit licentia, ut non pro locis solum conducendis sumerent*, etc. Obsopœus.

Τοσοῦτον] Pro hac voce in Par. 2. 3. 5. Bav. Aug. Obs. Bodl. τοῦτο legitur, quod Bekk. rec.; sed, quum paulo post sequatur εἰς τοῦτο, ex confusione harum locutionum illa lectio orta videtur; accedit, quod, si τοῦτο ponitur, ipsa res fere adjiciatur, ut μοχθηρίας, ἀσελγείας. Rüdig.

Εἰς τοῦτο] Bekk. scripsit εἰς τοὺς τόπους, quod etiam in Bodl., sed sine τούς. Augerus vere notat: in multis Codd. post τοῦτο exstare εἰς τοὺς τόπους. U. οὐχ ἕνεκα τούτου μόνον: hinc illud additamentum interpreti existimo deberi et omittendum esse. Idem.

Κατέστησαν] Inservit καταστῆναι conditioni, in qua quis est, describendæ. Xen. H. G. II. 3. 17. ὅπως αὐτὸς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστῇ. Idem.

Μισθὸν] Vid. adv. Phil. I. §. ι′. Idem.

τότε δὲ ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς οἴκοι μένοντες διενέμοντο τὰ χρήματα· οὐκέτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι καὶ κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων, 55
θάνατον ἀπειλοῦντα τῷ γράψαντι [1] μετατεθῆναί τε αὐτὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ Δημοσθένης εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς, καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτὸν ὅτι σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι στρατιωτικά; ἐπιφέρει μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν.

Διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοὺς στρατεύεσθαι καὶ μὴ διὰ ξένων, ὥςπερ εἰώθεσαν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν· τοῦτο γὰρ αἴτιον εἶναί φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.

[1] † μετατεθῆναι ταῦτα

ʽΕορταῖς] Olynth. I. (III.) §. ή. ὑμεῖς δὲ οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων ταῦτα λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. Idem.

Νόμον ἔθεντο] Hinc jubet Dem. Olynth. III. (II.) §. ί. ut legislatores eligantur iidem, qui legem de pecunia theatrali latam abrogent. Idem.

Ἀπειλοῦντα] Par. 5. 7. ἐπαπειλοῦντα. Bodl. ἐπαπειλοῦντες: utrumque ex interpretamento natum videtur, etsi lectionem Bodl., si plures addicerent libri, non spreverim. Plut. Sol. 8. legem commemorat, qua ei, qui de Salamine recuperanda verba faceret, *pœna capitalis* proposita fuit. Idem.

Εὐλαβῶς] Hesych. εὐλάβεια expl. σεμνότης. Idem.

῞Οτι] Hac partic. utuntur sæpe Græci in oratione directa. Plat. Crit. c. 12. Orat. de Halones. §. ί. med. Buttm. Gram. §. 136. p. 567. Idem.

Στρατιωτικά; καὶ ἐπιφέρει] Licet Aldina lectio, στρατιωτικά; ἐπιφέρει, sit paulo succinctior, tamen nec prior rejicienda. Obsopœus.

Φησὶ] Hanc vocem uncis inclusi, nam in Ald. utraque, Fel. Bav. Aug. ἔφη legitur, ut putem, utrumque aliunde fluxisse. Noster autem epitomator videtur verba Phil. I. §. ιί. post med. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν in mente habuisse. Rüdig.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α. (Γ.)

9 ά. ΑΝΤΙ πολλῶν ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων 56
ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει

Cum doctissimo viro Hier. Wolfio longe aliter copiosiusque hanc adornare orationem quam cæteras collibuerit, ne inter peragrandum unam et item alteram gemmam prætermitteremus, id totum instrumentum, paginas in folio viginti et quinque, seorsum edere statuimus. Lectorem præterea meminisse velim, eo ipso figuras ad marginem exteriorem appositas, quod in reliquis hunc primum tomum secundum eas citavimus: denique obelos quibusdam in Lect. Reisk. vocibus esse præfixos, ut δευτέρας φροντίδας quas dicunt doctissimi Bekkeri, harum orationum secundum Editoris, notaremus, quibus Reiskium nunc demum respexit, quæque, ut spero, τὸν τέλειον ἄνδρα renunciant.

ά. Χρημάτων] Ulpian. ad pecuniam theatralem refert, consentiente Lucches., alii eo oratorem retulisse putant, ut confirmet civium animos ad illam molestiam (tributorum) contemnendam. Videtur Dem. utrumque spectasse. Rüdig.

Συνοίσειν] *Ea e republ. fore, quæ nunc deliberatis.* Idem.

Ἀκούειν] Cum genit. structum: *mente concipere*, cum acc.: *auribus percipere*. Eur. Suppl. 98. τίνων γόων ἤκουσα καὶ στέρνων κτύπον; Med. 1273. ἀκούεις βοὰν, ἀκούεις τέκνων; Cfr. Buttm. gr. Gr. p. 487. Idem.

῞Ηκει] Prætuli ἥκοι, quod dat Hermogenes, qui hunc ipsum locum refert in libro de Ideis. Auger. At sensus non est: si quis *veniret* (cfr. Philip. II. §. γ́. init.), sed, si quis *venit*, (Olynth. III.

τις, τοῦτ᾽ ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ᾽ ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

ϛ΄. Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον
57 οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιείς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅν τινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὴ τά γ᾽ ἐμοὶ δοκοῦντα, ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε [1]βοηθήσετε καὶ μὴ πάθητε ταὐτὸν ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥ τις ταῦτ᾽ ἐρεῖ καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν, ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς [2]ἄνθρωπος πράγμασι

[1] βοηθήσητε [2] ἄνθρωπος

(II.) §. ζ. εἴ τις ἔχει). Rüdig.

Ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, etc.] Id est, *Sed vestræ etiam esse fortunæ existimo, ut nonnullis ex tempore quoque succurrant animo, quæ dicenda sunt in rem vestram.* Leviter allusisse videtur ad Atheniensium δυσβουλίαν, hoc est, læva stultaque consilia: quod vitium ipsis ἐπιχώριον, hoc est, *vernaculum* fuisse ex fabula constat, qua, quæ illi male constituissent, Minervam in bonos exitus vertere solitam proditum est: quo etiam Aristophanes allusit in Vespis [v. 1086.] γλαὺξ γὰρ ἡμῶν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτατο, id est, *Ulula nostras ante pugnam pervolarat copias.* Vide proverbium Erasmi, Atheniensium inconsulta temeritas. *Ex edit.* Hervag.

Ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν] Hoc verbum pertinet ad eos, qui, quæ mentem subeant, dicunt, cf. de Megap. §. ϛ΄. fin. ἀλλ᾽ ἐάσω τό γ᾽ ἐπελθὸν εἰπεῖν μοι. "Demadi contigere iste ingenii impetus, ea in effingendis imaginibus felicitas eaque promta atque repentina lumina, quæ nonnunquam lentæ diligentiæ longe præstant." *Tourr.* Cfr. Plut. Vit. Dem. c. 8. De Æschine Philostr. Sophist. c. 18. Rüdig.

Ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν] Ἂν hic significat *nonnunquam, haud raro.* Aliis locis reddi potest *sæpe, plerumque*: mitigat, et hac significatione omnibus modis verbi additur, e temporibus imprimis aoristo. Phil. III. §. ι. ἀκούω Λακεδαιμονίους — ἐκβαλόντας ἂν — ἀναχωρεῖν ἐπ᾽ οἴκου πάλιν. Cf. Wyttenbach. Biblioth. Crit. vol. III. p. IV. p. 33. s. Porson. ad Phœn. 412. Interdum librarii offenderunt, ut apud Isoc. Areop. 20. οὐδὲ γὰρ τὰ περὶ τῆς θεωρίας, ὧν ἕνεκά τις ἦλθεν, ἀσελγῶς οὐδ᾽ ὑπερηφάνως, ἀλλὰ νουνεχόντως ἐποίουν, ubi H. Wolfius eumque secutus Augerus recte scripserunt, ὧν ἕνεκ᾽ ἄν τις ἔλθῃ. Brem.

ϛ΄. Παρὼν καιρὸς] Est hæc prosopopœia, quod tempori oratio tribuitur. Cic. Catil. III. 5. 'imago te a tanto scelere etiam muta revocare debuit.' Rüdig.

Πραγμάτων — ἐκείνων] Rerum quæ illic, sc. apud Olynthum, geruntur. Auger. ἐκείνων referendum ad Olynthios. Rüdig.

Εἴπερ ὑπὲρ] Orat. pro Corona εὐήθης εἶ. Taylor.

Αὐτῶν] Cum spiritu aspero, i. e. ὑμῶν αὐτῶν, *vestrum ipsorum.* Auger.

Οὐκ οἶδ᾽ ὅντινα] Est hyposiopesis, si quis quid additurus, evitandi periculi causa non dicere vult. Locum nostrum laudat Thom. M. s. δοκῶ. Rüdig.

Ἔστι δὴ τά γ᾽ ἐμοὶ] Quum illa ita sint, adducor ut dicam, quæ sentiam; hinc δὴ, nam quod alii libri habent δὲ non quadrat, vides etiam δὲ in Lib. de Constr. verb. apud Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 389., ubi et hoc mutandum et τά τ᾽ in τά γ᾽. Idem.

Βοηθήσητε] Sed scripsit Bekkerus βοηθήσετε, verum, ut Olynth. II. (I.) §. ά. retinui vulgatam. Vid. quæ contra monet F. A. Wolf. Lept. vol. II. p. 434. Idem.

Πρεσβείαν] Quæ quasi pignus sit mittendi auxilii. Idem.

Παρέσται] Intererit rebus ibi gerendis, ne eas turbet Philippus. Idem.

Πανοῦργος] Schol. Hermogenis ita expl.:

χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων, ἡνίκ᾽ ἂν τύχῃ, τὰ δ᾽ ἀπειλῶν — ἀξιόπιστος δ᾽ ἂν εἰκότως φαίνοιτο —, τὰ δ᾽ ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, [1] τρέψηται καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων.

γ΄. Οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπιεικῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ᾽, ὃ 58
δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἕνα ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀποῤῥήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρα-

[1] δρέψηται

ὁ πᾶσιν ἔργοις ἐπιβάλλων (coll. Fragm. Lex. gr. apud Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 343.), κατεχρήσαντο δὲ τῇ λέξει οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ ἐν κακοῖς νοήμασι καὶ ἔργοις ἐπιβούλου (coll. Hesych. s. h. v.). Idem.

Τύχῃ] Ad ipsum Phil. referendum, ita τύχητε Phil. I. §. ιά., ubi vid. dicta. Idem.

Ἀξιόπιστος] De hac calliditate Regis vid. Olynth. II. (I.) §. γ΄. Justin. IX. 8. Idem.

Εἰκότως] Ἐπιεικῶς. v. 5. q. glossa. Taylor.

Τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν] Hinc ait Mountneius palam esse, auxilium Olynthiis jam ante fuisse decretum, quam hæc oratio habita fuit: qui enim aliter Philippus Atheniensium *absentiam* criminari potuit? Respondeo, sententiam istam esse tantum hypotheticam: *vereor ne*, si abfuerimus, *Philippus hanc absentiam tanquam ansam reprehensionis arripiat*. Cæterum facile inducor ut credam, priusquam ullam habuisset de Olynthiis concionem Demosthenes, et initam fuisse cum eis societatem, et auxilia etiam decreta: sed auxilia ex conductitiis copiis, non ex civibus Atheniensibus conflata. Stock.

Τρέψηται καὶ παρασπάσ.] Reiskius ex conjectura dedit δρέψηται, ita ut hoc referret ad ἀπουσίαν, sequutus est Jacobs. Sed illa metaphora *carpendi* scriptores prosaici, quoad scio, non utuntur; vulgata, quæ a Schol. agnoscitur, bene habet, nam est hic tropus (τρέψ. κ. παρασπ.) desumtus ab iis, qui quum ad aras confugiant, inde abstrahuntur. Rüdig.

Τῶν ὅλων πραγμάτων] i. q. Cic. d. Or. II. 37. dicit *res maximæ*, nos *das Interesse des Staates*. Idem.

γ΄. Ῥητῶν καὶ ἀποῤῥήτων] Quæ sunt *dicenda* et *tacenda*. Si plures arcana reipubl. noverunt, facile res miscentur. In Aristog. II. §. ι. ἐλέγχει τὰ ἀπόῤῥητα τῆς πολιτείας. Idem.

Ἅμα στρατηγὸν, καὶ δεσπότην, καὶ ταμίαν] Demosthenes mirabiliter hic exponit quanto Rex, qui suo ipse exercitui imperat, superior sit Imperatoribus qui cujusvis Reipublicæ copiis præsunt. Post eum Titus Livius hanc ipsam rem [lib. ix.] tractavit, atque ita quidem, ut dubites annon Oratorem Historicus æquaverit. Comparatione instituta inter Alexandrum et Romanos duces, quibuscum Regi Macedoniæ pugnandum esset, si arma ad Italiam vertisset, 'Quin tu hominis,' inquit, 'cum homine, et ducis cum duce, fortunam cum fortuna confers. Quot Romanos duces nominem, quibus nunquam adversa fortuna pugnæ fuit? Paginas in annalibus magistratuum percurrere licet, consulum, dictatorumque, quorum nec virtutis, nec fortunæ ullo die populum Romanum pœnituit. Et quo sint mirabiliores, quam Alexander, aut quisquam alius Rex; denos, vicenosque dies quidam dictaturam, nemo plus quam annuum consulatum gessit: ab tribunis plebis delectus impediti sunt: post tempus ad bella ierunt: ante tempus, comitiorum causa, revocati sunt: in ipso conatu rerum circumegit se annus: collegæ nunc temeritas, nunc pravitas, impedimento aut damno fuit: male gestis rebus alterius successum est: tironem, aut mala disciplina institutum, exercitum acceperunt. At, Hercule, Reges, non liberi solum impedimentis omnibus, sed *Domini rerum temporumque, trahunt consiliis cuncta, non sequuntur.*' In tam paucis verbis quanta sublimitas, quanta vis! *Tourreil.* Mount.

Στρατεύμασι] Nihil eorum, quæ Philippi consiliis perficiendis favebant, cadebat in duces Atheniensium, qui a decretis populi pendebant. Quemadmodum vero orator *asyndetis*, ut complures res animis audientium una infigat, utitur, ita partic. καὶ sæpius repetita, quod nostro loco

τεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῷ προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος [1] ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους ἐναντίως ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης οὐδ᾽ ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ᾽ ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν ἅ τ᾽ Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πό-

[1] ποιήσονται

factum vides, novo novum additurus, rei gravitatem sensim adaugere vult. Demetr. de Elocut. §. 11. 21. hæc vocat συνεστραμμένα καὶ ἐπεῤῥιμμένα κῶλα. Rüdig.

Κατὰ καιρὸν] *Tempore justo*, Orvill. ad Char. p. 419. Idem.

Προέχει] Hoc quum Reiske ad Philipp. referendum putaret, maluit antea scribi τῷ γὰρ εἶναι, at ipsum τὸ εἶναι est subjectum, ad quod προέχει pertinet, cui verbo πολλῷ additum vides, quoniam notio *comparationis* in eo inest. In Dionysod. p. 1283. 2. ed. R. ὁ δανειζόμενος ἐν παντὶ προέχει ἡμῶν. Idem.

Ποιήσαιτο] Vulg. ποιήσονται, quod Reiskius retinuit, sed illud ex Weim. jam Felic. Wolf. Aug. Bekk. recte dederunt, nam auctor non dicit: fœdus, quod lubens *fecerit*, sed quod *faceret* Philippus. Idem.

Περὶ δόξης οὐδ᾽ ὑπὲρ] Περὶ dicitur de rebus, quas quis (pugnando) adepturus est, ὑπὲρ de periculo, quod quis propulsaturus est, cf. in Aristocr. §. νδ'. οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες. Idem.

Ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ] Vid. h. l. apud Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 343. De ἀνδραποδ. cf. ad Phil. I. §. ιϛ'. Idem.

Ἀλλ᾽ ἀναστάσεως] Post ἀλλὰ, ἢ, ὡς, præpositio frequenter non repetitur: quod interdum viris doctis corrigendi libidinem movit. Hic autem imprimis id notandum, quod post ἀλλὰ prior, non secunda, antecedentis enuntiationis præpositio repetenda sit. Nec enim, opinor, recte dicitur πολεμεῖν ὑπὲρ ἀναστάσεως de cive, qui pugnat, ne patria pessumdetur, sed περὶ τῆς ἀναστάσεως. Patebit hoc, ni fallor, si de discrimine præpositionum περὶ et ὑπὲρ in hujusmodi locutionibus paullo accuratius disputaverimus. Nolo longus esse in aliorum opinionibus refellendis. Περὶ latius patet, ὑπὲρ artius est circumscriptum. Περὶ significat aliquid fieri ratione habita ad rem, quæ nobis sive in bonam sive in malam partem magni momenti est, cujus vel studio et amore, vel odio et aversione tenemur. Fieri igitur potest, ut eam vel parare et tenere, vel abjicere et repudiare cupiamus. Ὑπὲρ autem tum nonnisi ponitur, quum res in bonam partem magni nobis est momenti, quum eam vel acquirere nobis vel non amittere studeamus. Ex quo negavi dici posse πολεμεῖν ὑπὲρ ἀναστάσεως de cive (nec enim quisquam bonus voluerit patriam suam everti), sed πολεμεῖν περὶ ἀναστάσεως, ne excidium patriæ fiat; neque sanæ mentis homo πολεμεῖ ἢ κινδυνεύει ὑπὲρ τοῦ θανάτου, sed περὶ τοῦ θανάτου, ut eam avertat; contra πολεμεῖ ὑπὲρ τοῦ βίου, ut vitam servet. Id quidem intelligitur, περὶ poni posse, ubi ὑπὲρ accuratius fuerit: quod viris etiam doctissimis interdum imposuit. Sic legimus Eurip. Alcest. 178. ἀνδρός, οὗ θνήσκω πέρι: pro quo Valckenaerius ad Phœn. 1336. suspicabatur οὗ θνήσκω γ᾽ ὕπερ, quod nemo probabit, etiam si præpositio aptior sit. Lysias πρὸς Σίμωνα p. 161. R. ἵνα ἐπίστησθε, ὅτι πολὺ ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἠγωνίζετο, ἢ ἑτέρους ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς κίνδυνον καθίστη, ubi Marklandus περὶ τῆς πατρίδος conjicit, vim præpositionis ὑπὲρ nimium circumscribens. Contra non opus erat, ut idem vir doctus, sequente Reiskio, p. 123. scriberet: οὐ μόνον ὑπὲρ (vulgo περὶ) τῆς αὐτῶν σωτηρίας κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμίων ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν: nam in ipsa præpositionum varietate magna vis inest. Interdum nonnisi variandi causa altera alteram excipit; κατ᾽ Ἀριστοκρ. §. ά. ὑπὲρ τοῦ Χεῤῥόνησον ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς —— περὶ τούτου μοι ἐστὶν ἅπασα ἡ σπουδή. Brem.

Ἀμφιπολιτῶν — Πυδναίων τοὺς ὑποδεξ.] Schol. enarrat, Philippum, Amphipolin ingressum, proditores, quippe homines, quibus ipse non confidere posset, interfici jussisse; idem accidisse Pydnæis proditoribus, quos, ad aram confugientes, precibus hinc deduxit. Quanquam Diod. S. XVI. 8. (ubi vid. Wessel.) narrat, Amphipolin tormentis bellicis esse captam et

λιν καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους. καὶ ὅλως ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, ἄλλως τε κἂν ὅμορον χώραν ἔχωσι.

δ΄. Ταῦτ᾽ οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
τἄλλ᾽ ἃ προσήκει πάντα ἐνθυμουμένους φημὶ δεῖν ἐθελῆσαι
καὶ παροξυνθῆναι καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, εἴπερ ποτέ,
καὶ νῦν, χρήματα εἰσφέροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξιόν- 59
τας καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκῆψις
ἔθ᾽ ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται. νυνὶ
γάρ, ὃ πάντες [1]ἐθρυλεῖτε, ὡς Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ
11 Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἂν ὑμῖν μά-
λιστα συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ᾽ [2]ὑμῶν πεισθέντες ἀνεί-
λοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι του

[1] ἐθρυλλεῖτε [2] ἡμῶν

Pydnam vi subactam, tamen nec Noster hoc negat, neque ille Demosthenis narrationem: suo quisque consilio rem nuntiavit; fortasse utrumque verum. Quid vero acciderit iis, qui Olynthum tradiderunt, exposuimus in Proleg. Ut hoc loco accusat. post genitiv. collocatum vides, ita vid. de Megalop. §. γ΄. *ἐὰν σωσώμεθα συμμάχους, Ἀρκάδων τοὺς βουλομένους.* Rüdig.

Ἴσασιν ἅ τ᾽ Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας, etc.] Philippus, cum Amphipolim et Pydnam proditione ceperat, proditores vel morte vel exsilio sustulit. Nihil tamen Olynthi magistratibus exemplum profuit. Anno quippe orationes Olynthiacas sequente, proditionem tam male remuneratam imitati sunt: proque ea eadem ipsi præmia accepere. *Tourrell.* Stock.

Καὶ ἴσασιν ἅ τ᾽ Ἀμφιπολιτῶν — ὑποδεξαμένους] Solet dici *τε* esse trajectum. Collocandum enim est post vocabulum, quod primum partitionis membrum inchoat, hic post *Ἀμφιπολιτῶν*: quem ad morem vindicandum Heindorfius ad Platon. Phæd. 80. 88. ait, 'centies, sexcenties *τε* trajici,' aliique id repetierunt. Contra quod nuper Schaeferus in editione poetarum Gnom. Gr. p. 73. atque in indice s. v. *τε* affirmavit, vere, ni fallor, in hac collocatione aliquid repetendum esse ad *καί*, quo repetito suum utraque particula locum obtineat, v. c. hic ἅ τ᾽ *Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε —— καὶ ἃ Πυδναίων* cet. Brem.

Ἄπιστον — ἡ τυραννίς] Quando neutrum adjectivi substantivi sustinet vices, aliis substantivis adjunctum suum retinet genus, item in lingua Latina, cfr. Vig. p. 63. Hom. Il. II. 204. *οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη.* Nostrum loc. laudat Stob. p. 344, 66. Add. Phil. II. §. γ΄. *οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι.* Rüdig.

γ΄. *Παροξυνθῆναι*] Quid sit, vid. ex or. Mid. §. ά. *ὁ δῆμος ἅπας οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη.* Idem.

Ἐκπολεμῶσαι δεῖ] Illam vocem explicuimus Olynth. III. (II.) §. γ΄. cfr. Harpocrat. s. h. v. Pro *δεῖ* vulg. scribitur *δεῖν*, sed hoc iis deberi videtur, qui dederant *ἐθρύλλουν τέως*. Nam etsi *ὡς* interdum cum infinit. struatur (Matth. Gr. gr. 518. not. 1.), tamen hoc in structura implicita fieri solet. Idem.

Μάλιστα συμφέροι] Nam et aliis opitulamini, qui vestrum imploravere auxilium, et ipsi, hac occasione utentes, injurias vobis illatas ulciscemini. Idem.

Ἡμῶν] *Ὑμῶν* Bekkerus rec.; etsi præcedat *ὑμῖν*, tamen, ut paulo infra dicit *ἔσωμεν* et *παρειχόμεθα*, ita hic *ἡμῶν* dixisse videtur. Idem.

Μέχρι του] Id est, *μέχρι τινός*, *aliquatenus, quodammodo.* Gallice, *jusqu'a un certain point.* Auger.

Μέχρι του ταῦτ᾽ ἂν] *Aliquamdiu in hac sententia fuissent*, sc. bellum esse gerendum. Non est, quod quis cum Reiskio *ταὐτὰ ἂν* malit scribi. Rüdig.

Μέχρι του ταῦτ᾽ ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως] *Μέχρι* et *ἄχρι* interdum minuentis sunt, ita ut *μέχρι του* significet *mediocriter*, non *tantum, quantum vel oportet vel opus est.* de Chers. fin. *ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι συσκευαζόντες.* Nostrum *μέχρι του* in-

VOL. I. 3 b

ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς [1] αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν. Οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι, [2] οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πεπόνθατε. εἰ γάρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες καὶ παρῆσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες [3] ἡμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' [4] ἡμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν

[1] αὐτοὺς [2] οὐδὲ δὴ παθεῖν [3] ὑμᾶς [4] ἡμεῖς καὶ ὑπὲρ

terdum corruptum fuit, et Reiskius bene meruit verum lectionem restituendo, ut κατὰ Ἀριστοκρ. §. λ'. fin. ἄχρι του καὶ φιλεῖν, οἶμαι, χρὴ καὶ μισεῖν, μηδετέρου τὸν καιρὸν ὑπερβάλλοντας. περὶ Μεγαλ. §. η'. ὅτι τὰ μὲν δίκαια πάντες, ἐὰν καὶ μὴ βούλωνται, μέχρι τού γε αἰσχύνονται μὴ πράττειν. Brem.

Πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων] Quum ἐγκλ. dicatur de *offensa alicui illata*, αὑτοὺς, quod Auger. et Bekk. dederunt, verum existimamus, nam vulg. αὐτούς. Rüdig.

Πεπόνθασι] De hac re nihil certi constat, sed quum, monente Lucches., Philippus Ol. 106. 1. et 107. 4. in Thraciam sit profectus, hac occasione fortassis usus est ad agrum Olynthiorum oppugnandum. Exposuimus hanc rem in Prolegg. Idem.

Οὐδὲ παθεῖν] Non debebat Reiskius partic. δὴ inter has voces ponere, bene cett. edd. deleverunt. Idem.

Ταὐτὸν] F. τοῦτο. Taylor.

Εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες] Olymp. 105. Ann. 3. hoc est, novem annos ante habitam hanc orationem, Eubœa in duas factiones distracta fuit, quarum una Thebanorum, altera Atheniensium opem imploravit. Thebani principio, nullis obstaculis intercedentibus, suæ parti victoriam facile compararunt. Adventu autem Atheniensium tota rerum facies immutata est. Ii Thebanos repellunt, omniaque in Eubœa tranquillitati pristinæ restituunt, nullam aliam laboris mercedem cupientes, præter gloriam quæ ex victoria et pacificatione sibi proveniret. Æsch. in Ctesiph. *Tourrell.* Mount. Vid. Nott. ad Philip. I. §. ζ'.

Παρῆσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ, καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, etc.] Legati peregrini, mandata sua expositari, suggestum conscendere, quo melius a populo intelligerentur. Hierax et Stratocles Amphipoleos nomine, cui nova a Philippo obsidio imminebat, se suamque urbem in fidem et tutelam Atheniensibus offerebant, qui eos accipere noluerunt, veriti scilicet, ut pacem anno superiore cum Philippo initam dirimerent. *Tourrell.* Mount. Cf. Harpocrat. s. v. Ἱέραξ.

Παρῆσαν — ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα] Suspicabar olim παρῇσαν, quum præsertim παριέναι sit verbum proprium oratorum, qui suggestum ascendunt (vide Sluiteri lectt. Andoc. p. 194. s.), idemque dubitanter quidem proponit Heindorfius ad Platon. Theæt. §. 136. Sed mutatione opus non est. Si παρεῖναι construitur cum præpositione, quæ motum ad locum significat, adest *confusio duarum notionum*. In præpositione inest motus ipse ad locum, in verbo id, ut sis in loco, ut eo perveneris. Exempla præter alios habent Valckenaer ad *Herod.* I. 23. Seidlerus ad Eurip. *El.* 1275. Brem.

Ἡμᾶς ἐκπλεῖν] Vulg. ὑμᾶς, sed primam personam ex pluribus codd. cum Bekkero scripsi, nam respondet ἥκομεν. Vulg. πλεῖν legitur, at in Ald. utraq., Fel. Wolf. et Auger. ἐκπλεῖν, quod quum Demosthen. sæpius in simili locutione adhibeat, recipiendum putavi. Timoth. p. 1186, 11. ed. R. μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος οὑτοσί: similiter §. ζ'. ἐκπλεύσεσθαι. Rüdig.

Παρειχόμεθ' ἡμεῖς καὶ] Ammon. de diff. voc., qui (p. 108. Valck.) nostrum locum memoriter laudat (τὴν αὐτὴν παρειχόμεθα προθυμίαν), dicit, παρέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῶν τῆς ψυχῆς διαθέσεων. Cur Bekkerus vocem καὶ ejecerit, non video, nam bene suum obtinet locum. Idem.

Εἰ γὰρ ——— τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς — προθυμίαν ——— εἴχετ' ἂν cet.] Non decernam, utrum verbum simplex et compositum oppositum consulto sit. Ejusmodi alliterationibus vel paronomasiis, ut appellantur, veteres grammatici et rhetorici imprimis delectabantur, easque etiam Demostheni tanquam ornatum et elegantiam tribuebant, locis, quibus Demosthenes

αὐτὴν προθυμίαν ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων σωτηρίας, εἴχετ᾽ ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πάλιν ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τἄλλα, ἵνα μὴ καθ᾽ ἕκαστα λέγων διατρίβω, πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων [1]ἑνί τῳ πρῶτον προθύμως καὶ ὡς προσῆκεν ἐβοηθήσαμεν αὐτοί, ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. [2]νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν [3]ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματ᾽ οἰόμενοι σχήσειν καλῶς, ηὐξήσαμεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἡμεῖς καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον, ἡλίκος οὐδείς πω [4]ποτε βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. νυνὶ δὲ καιρὸς [5]ἥκει τις οὗτος, ὁ τῶν Ὀλυνθίων,

[1] ἑνὶ τῷ † πρώτῳ   [2] νυνὶ   [3] αἰεὶ   [4] † Deest ποτε.   [5] ἥκει· τίς οὗτος;

hanc honorem vehementer deprecaretur. Sic nobis scribit Hermogenes, respiciens ad verba de Chers. §. ζ΄. μέλλει — μέλει: Τὸ καθ᾽ ὁμοιότητα λέξεως ἐμφαίνει τινὰ δριμύτητα. οἷον· "μέλλει πολιορκεῖν· τοὺς Ἕλληνας ἐκδέδωσι· μέλει γάρ τινι τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων;" Ἐγὼ μὲν σφόδρα εὐλαβῶς εἶχον θεῖναι ὡς παράδειγμά τινος δριμύτητος. ἐπεὶ δὲ τῶν σφόδρα εὐδοκιμησάντων τινὲς κατὰ τοὺς πρὸ ἡμῶν ἀνθρώπους καὶ νῦν εὐδοκιμούντων ἐπὶ θεωρίᾳ λόγων, ἐν οἷς ἀπολελοίπασι βιβλίοις, οὕτω τεθεωρήκασι καὶ τοῦτο καὶ τεθείκασί γε ὡς παράδειγμα δριμύτητος τοιαύτης, εἰρήσθω καὶ ἡμῖν. καίτοι τάχ᾽ ἴσως οὐδ᾽ ἡ τοιαύτη δριμύτης, εἴπερ οὕτω γένοιτο, ἐκφεύγει τὴν ψυχρότητα. Hermogenes summum profecto jus habet contra suos sine jure celebres decessores. Bonus etiam Reiskius, cujus ceteroqui summa virtus elegantia non erat, haec notat: "Certus sum, Demostheni nunquam in mentem venisse tam frigidae et umbratilis puerilitatis, ut in vocabulis μέλλει et μέλει luderet."— Quamquam ne Demosthenes quidem hanc figuram, quae suo loco adhibita vim et subtilitatem orationi tribuit, non prorsus rejecit. §. ς΄. πάλιν ῥαΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ῥαθυμεῖν ἀπέκλινεν: illud de corpore, hoc de animo et mente, respiciens ad bonam illius et malam hujus significationem. de Chers. §. δ΄. fin. Τί δ᾽, ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν Χεῤῥονήσῳ—— ἐπὶ Χαλκίδα ἢ Μέγαρα ἥκῃ; ibid. §. ιε΄. πάνθ᾽ ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται. Olynth. III. (II.) §. ι΄. μὴ σκοπεῖτε, τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀπολέσθαι βούλεται. Sed in his rebus Demosthenes perquam sobrius est, nec, ut Isocrates, harum elegantiarum avidus; sed plerisque omnibus in locis fieri non posse videtur, ut sententia aliis quam his ipsis verbis exprimatur. Brem.

Ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων σωτηρίας] Tribus juxta Demosthenem in Androt. diebus, quinque autem juxta Æschinem in Ctesiph., parati ad hanc expeditionem erant Athenienses, ejusque prosper successus non minus repentinus erat, quam apparatus. *Tourrell.* Mount.

Ἡνίκα Πύδνα] De expugnatione hujus ceterarumque urbium dictum ad Phil. I. §. γ΄. et §. ιγ΄. adde huj. orat. §. ς΄. Rüdig.

Ἑνί τῳ πρώτῳ] Bekker. dedit ἑνί τῳ πρῶτον. Sed quum Schol. explicet ἑνὶ μόνῳ τῷ πρώτῳ, ut vulgatam agnoscat, hanc mutare nolui. Nimirum ne dicere videatur orator, omnibus simul fuisse opitulandum, contendit, *uni tantum, qui primo auxilium petiisset*, auxilium fuisse ferendum. Idem.

Ταπεινοτέρῳ] Innuitur modestia, quam Philippus, oppida illa capiendo, violaverat. Hunc locum habet Thom. M. p. 779. Idem.

Νῦν δὲ] Reiskius ex nonnullis libris dederat νυνὶ, sed non tam temporis *præsentissimi* quam *oppositionis* notio hic requiritur, ita ut jure Bekker. vulg. prætulerit. Vig. p. 426. Ex initio seq. §. permutatio orta videtur. De νῦν et παρὸν monitum ad Olynth. III. (II.) §. β΄. Idem.

Τίς οὗτος;] L. τίς; οὗτος. id quod p. 30. v. 9. ed. R. quoque repetit. Taylor.

Τίς; οὗτος] Bekk. τις οὗτος, ὁ—Videtur vero Dem. per οὗτος ad quæstionem respondere. Jam Schol. hujus triplicis ra-

αὐτόματος, τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν προτέ-
ρων ἐκείνων.

έ. Καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος
λογιστὴς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων καταστάς, 12
καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν
ἔχειν αὐτοῖς χάριν εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέ-
ναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη
δικαίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι, πεφηνέναι
τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίῤῥοπον, ἂν βουλώμεθα
χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θεί-
ην. ἀλλ', οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρη-
μάτων κτήσεως. ἂν μὲν γάρ, ὅσα ἄν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ,
μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν· ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ,
συναναλώσε καὶ τὸ [1]μεμνῆσθαι τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν
πραγμάτων οὕτως οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς
οὐδ' εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστόν, μνημονεύουσι·
61 πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον, ἐκβὰν ἕκαστον τῶν προϋπαρξάν-

[1] μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν

tionis mentionem facit. Rüdig.

Τῶν προτέρων] Nostrum habebat: τῶν πρότερον, quod magis videtur Atticum et Demosthenicum. Obsopœus.

Προτέρων] Codd. al. πρότερον habent, quod magis Atticum est, et centies in Demosthene occurrit. Sic Philipp. §. γ'. τοῖς πρότερον; in Orat. pro Megalopolitis, τὴν πρότερον δύναμιν. Mount. Dedi πρότερον cum Mount., quo quidem recte judicante hoc magis Demosthenicum est. Olynth. II. (I.) §. γ'. τοὺς πρότερον συμμα. III. (II.) §. ς'. τῶν πλουσίων. Cf. F. A. Wolf. ad Lept. §. κδ'. fin. Rüdig.

έ. Ὑπηργμένων] Nonnulli libri ὑπηρετημένων, sed glossema sapit; ὑπάρχειν alicui præsto esse, quem favore nostro amplectimur. Schol. vulgatam, quam Moschopul. συμβάντων explicat, confirmat. Idem.

Κατὰ τὸν πόλεμον] Mediam vocem omittunt multi libri, et Hoogev. ad Vig. p. 296. deleri vult, sed non delenda videtur, quum illud innuatur bellum, in quo Phil. oppida ista ceperat; oppositum est πάλαι. Hermog. ejusque Schol. articul. agnoscunt. Idem.

Ἀντίῤῥοπον] Hesych. ἰσόσταθμον, *quod ejusdem est ponderis*, itaque, quæ sunt amissa, recuperare valet. Orv. ad Char. p. 637. Olynthios opibus valuisse constat. Idem.

Θείην] *Ducerem, arbitrarer.* Id enim præter alia significat τιθέναι, ut τίθεσθαι. Budæus.

Λάθῃ] *Imprudens.* Vig. p. 256. Rüdig.

Συναναλώσε — τὴν χάριν] Vulg. τὸ μεμν., et τῇ τύχῃ sine uncis. Sed in Cod. α. hæc ita habes: συνανήλωσε τῷ μεμνῆσθαι τὴν χάριν. De augment. in prima voce vid. ad Olynth. III. (II.) §. θ'. Dativum τῷ μεμν. recepi, quum sensus non sit: consumit *memoriam gratiarum*, sed una cum *memoria beneficiorum* ipsas *gratias*, ut respondeat ἔχει τὴν χάριν. De voce τύχῃ ambigo, nam posset sane ab interprete adjecta esse, sed haud scio, an Dem. ad vim locutionis augendam ipse eam addiderit, ut de Rhod. Libert. §. ιδ'. τάξεως, nisi et hoc abjiciendum est. Bekkerus τῇ τύχῃ delevit, cetera intacta reliquit. Similem dativi usum habes §. θ'. τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις. Idem.

Οἱ μὴ χρησ.] Ad sententiam οἱ μὴ χρησάμενοι, Antonius et Maximus sermone 50. Taylor.

Ἐκβὰν] Sic Epist. ad Att. l. ix. Balbus ad Ciceronem: *Nedum hominum humilium, ut nos sumus, sed etiam amplissimorum virorum consilia ex eventu, non ex voluntate, a plerisque probari solent.* Atqui sapientem (ut ait Cicero eodem libro

των ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται. διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοι-
πῶν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦτ' ἐπαν-
ορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτρι-
ψώμεθα. εἰ δὲ προησόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους
τοὺς ἀνθρώπους, εἶτ' Ὄλυνθον ἐκεῖνος καταστρέψεται,
φρασάτω τις ἐμοὶ τί τὸ κωλῦον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν
ὅποι βούλεται.

ς'. Ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον, δι' [1]ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενὴς ὢν
[2]τὸ κατ' ἀρχὰς Φίλιππος; τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λα-
βών, μετὰ ταῦτα Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Μεθώνην αὖ-
θις, εἶτα Θετταλίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγα-
σάς, Μαγνησίαν, πάνθ', ὃν ἐβούλετο εὐτρεπίσας τρόπον,
13 ᾤχετ' [3]ἐς Θρᾴκην· εἶτ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβαλών, τοὺς δὲ κα-

[1] οὗ [2] τοκαταρχὰς [3] εἰς

Epist. 5.) semper causæ eventorum magis movent, quam ipsa eventa. Mount.

Τῶν προϋπαρξάντων] In nostro legitur; τῶν πρὶν ὑπαρξάντων. Quæ lectio videtur esse emendatior καὶ γνησιωτέρα. Obsopœus.

Ὡς τὰ πολλὰ] Hæc verba absunt a Codd. nonn. Quum notis multitudinis insit in ἕκαστον, illa interpretis esse existimo. Rüdig.

Ἡμᾶς] Ὑμᾶς, commendat enim ipsis civibus deliberationem. p. 20. v. 1. τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν. Idem.

Προησόμεθα] Malim juxta Wolfium προησώμεθα et καταστρέψηται, quia orator hypothetice loquitur. Auger.

ς'. Ἆρά γε λογίζεται —] De his rebus a Philippo gestis paucula inveniet lector in argumento Philip. I. ex Tourrellio: consulat autem Diodorum aliosque historicos. Stock.

Δι' ὃν μέγας] Reiskius ex uno Cod. dedit δι' οὗ, secutus Augerus. Hæc lectio etiamsi veri speciem præ se ferat, tamen non admittendam puto: nam διὰ cum *acc.* ad rationem, quæ laudatur, pertinet, διὰ c. *gen.* ad ipsas res, quibus aliquid efficitur. Phil. II. §. β'. βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαι διὰ βραχέων, δι' οὓς τἀναντία μοι παρέστηκε προσδοκᾶν, καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ad δι' ὧν intellige πραγμάτων, quare Reiskius non in δι' οὗς debebat mutare: coll. de Cor. §. ζ. Hom. Il. I. 72. ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα — ἣν διὰ μαντοσύνην. Sic nostro loco *modus, propter quem*, i. e. qui in causa fuit, ut magnus fieret. Rüdig.

Ἀμφίπολιν — ἐπέβη] Amphipol. Pydn. et Potidæam cepit Phil. Ol. 105, 3. Methonen et Thessaliam Ol. 106, 4. Struitur ἐπέβη cum gen. ut Orat. Funebr. p. 1394, ult. ed. R. νομίζω τοίνυν καὶ τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι τοὺς πολεμίους. Idem.

Φερὰς] Cfr. Phil. III. §. γ'. καὶ μὴν καὶ Φεράς, πρώην ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν, ἔχει καταλαβὼν, coll. ad Olynth. II. (I.) §. ς'. Cepit hanc urbem, ut et Pagasas (ad Phil. I. §. ιγ'.) et Magnesiam (ad Olynth. II. (I.) §. γ'.) Ol. 106, 4. Idem.

Τρόπον] Ut in ipsius cederent potestatem. Idem.

Εἰς Θρᾴκην] Hæc invasio non ad Ol. 106, 1., quod Jacobs., Vir. Cel., vult, pertinet, sed ad Ol. 106, 4. Idem.

Ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων] De hac expeditione Diodorus ne verbum quidem. Justinus autem lib. viii. c. 3. refert, Philippum, circa tempus a Demosthene designatum, in eam Thraciæ partem, quæ Chalcidica vocatur, trajecisse: ibique solita usum perfidia, captisque per dolum et occisis finitimis regibus, universam provinciam imperio Macedoniæ adjecisse. Frontinus refert, Alexandrum, postquam Thraciam subegisset, ejus reges ad expeditionem Asiaticam secum eduxisse, ne quid illi absente se turbarent. Unde patet, Philippum et Alexandrum multos regulos, Macedoniæ tributarios, in Thracia constituisse. *Tourrell.* Mount.

Τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ] Dem. Aristocr. §. δ'. narrat, Cotye mortuo (Ol. 106,

ταστήσας τῶν βασιλέων ἠσθένησε· πάλιν ῥαΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν ἀπέκλινεν, ἀλλ' εὐθὺς Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησε. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς Ἀρύμ-

4.) Βηρισάδην καὶ Ἀμάδοκον καὶ Κερσοβλέπτην τρεῖς ἀνθ' ἑνὸς γενέσθαι βασιλέας. Cersobleptes filius Cotyos erat, quem pater voluerat imperium cum illis duobus partiri. Aristocr. Arg. 2. Cersobleptes hoc decretum repudiasse videtur, nam Suidas (s. Κερσοβλέπτης) auctor est, Amadocum ad Philippum venisse, ut ei auxilium ferret in bello contra Cersobleptem. Qua quidem occasione Phil. fortasse usus fuit, ut alterum expelleret, alteros faceret reges. Verumtamen Cersoblep. imploravit opem Atheniensium, qui Charidemum mittebant. Jam quum Diod. Sic. XVI. 71. referat, Cersoblepten, regem Thracum, Ol. 109, 2. esse ejectum, post illud tempus (Ol. 106, 4.) hic regnum patrium recuperasse videtur. Cfr. epist. Phil. §. γ'. Sed hæc tempora non sunt confundenda. Rüdig.

Ἠσθένησε] Hujus morbi mentio fit Phil. I. §. ι. Olynth. III. (II.) §. γ'. Idem.

Ῥαΐσας] Harpocr. ῥᾷον ἔχων, nondum enim Phil. pristinam valetudinem recuperaverat. Idem.

Τὰς δὲ ἐπ' Ἰλλυριοὺς] Hodie Sclavonii appellantur. Eos, Mons Scodrus sive Scardus, et Drilo flumen, a Macedonia versus Orientem separabant. Anno quo Philippus imperium ingressus est, magnam ii de Perdicca ejus fratre victoriam reportarunt, pluresque ejus ditionis urbes cepere. Philippus secundo regni sui anno fratrem ulcisci voluit, quæque amiserat Perdiccas recuperare. Itaque novus Rex decies mille pedites, equites autem sexcentos in Illyridem introducit. Quo audito, Bardylis, Rex Illyriorum, missis legatis pacem Philippo offert, ea scilicet lege, ut uterque, quæ loca in potestate tunc haberet, retineret. Philippus oblatis conditionibus nihil motus, pacem tamen non penitus rejecit, sed eam ita se recipere velle significavit, si Illyrii omnes quas in Macedonia tenebant urbes ei restituerent. Reversis infecto negotio legatis, Bardylis in campum exercitum educit, conserta acie profligatur, cum clade septem mille hominum, ipsasque denique coactus accipit, quas oblatas rejecerat, conditiones. Diod. [lib. xvi.] Oros. l. iii. c. 12. Just. l. vii. *Tourrell.* Mount.

Τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς — παραλείπω στρατείας] Non intelligendum puto bellum Illyricum et Pæonicum Ol. 105, 2. gestum, ut Tourrell. et Lucches., sed potius quod pertinet ad Ol. 106, 2. Nam quum (Diod. S. XVI. 22.) Thraces, Pæones et Illyrii contra Phil. conspirassent, hic eo, quo diximus, anno ad officium hostes redire coegit. Hoc enim tempus non longe abest a bello, Arymbæ illato. Arymbas (alii Arybbas scribunt, quæ varietas ex confusione literarum μ et ϐ orta, de qua vid. Gronov. ad Arrian. E. A. I, 20 et 24.) filius Alcetæ, regis Molossorum, fuit Philippo affinis, nam hic filiam Neoptolemi, fratris Arymbæ, in matrimonium duxerat. Diod. S. XVI. 72. Jam quum post Alcetæ mortem filii inter se dissiderent et non prius concorditer regnarent, quam regno æqualiter diviso (Pausan. Att. c. 38. §. 3.), hoc ipsum, Philippo intercedente, factum videtur, idque Ol. 107, 1. quam quidem rem Noster, ni fallor, spectat. Nam Diod. S. XVI. 72. prodit, Arymbam Ol. 109, 3. vita decessisse post *decimum* annum regni, illoque mortuo Alexandro, Olympiadis fratri, regnum esse traditum, Justin. VIII. 6. dicit, hoc Arymbæ ereptum et Alexandro esse demandatum, quæ diversitas non tanta est, ut omnem rem in dubium vocemus. Pro ὅποι Wolf. et Aug. ex Ald. P. Manut. deder. ὅπη, sed vulgata non mutanda. Rüdig.

Καὶ Παίονας] Pæones iidem sunt ac Pannonii, quod ex pluribus auctoribus facile probatur, atque ex hoc etiam loco confirmatur; quamvis aliter sentiat Dio Cassius lib. xlix. Zonaras: Οἱ Παννόνιοι νέμονται μὲν πρὸς τῇ Δαλματίᾳ. παρ' αὐτὸν δὲ τὸν Ἴστρον, ἀπὸ Νωρίκου μέχρι τῆς ἐν Εὐρώπῃ Μυσίας, &c. πρὸς δὲ Ῥοδόπῃ καὶ πρὸς αὐτῇ τῇ Μακεδονίᾳ τὸ τῶν Παιόνων ἔθνος ἐστί. Philippus anno regni secundo, bello Atheniensium liberatus, cum Agim Pæonum regem fato concessisse audiret, commodam sibi Pæonas invadendi occasionem oblatam existimavit. Cum exercitu igitur Pæoniam ingressus, Barbaros acie vicit, gentemque deinceps parere Macedonibus coegit. Post hoc ad Illyrios, qui quidem Pannoniæ subjacent, profectus est. Diod. lib. xvi. Mount.

Πρὸς Ἀρύμβαν] Arymbas, sive Arybbas, Alcetæ Molossorum, sive Epiri, Regis filius erat, fraterque Neoptolemi, cujus natam Olympiadem Philippus uxorem duxit. Mortuo Alceta, inter fratres contentio orta est de imperio dividendo. Arymbas jus prioris ortus afferebat, tum vero regni consuetudinem, cui ex omni memoria ætatum unus tantummodo Rex fuerat. Ut hodie, ita tunc etiam rationes

ἐῶ καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι παραλείπω στρατείας. Τί οὖν, ἄν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; Ἵνα γνῶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε ἀμφότερα, καὶ τὸ προΐεσθαι καθ' 62
ἕκαστον [2] ἀεί τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτελές, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην, [1] ᾗ χρῆται καὶ συζῇ Φίλιππος, ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ' ὁ μέν, ὡς [2] ἀεί τι μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν, ἐγνωκὼς ἔσται, ὑμεῖς δέ, ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐρρωμένως τῶν πραγμάτων, [3] σκοπεῖσθε εἰς τί ποτ' ἐλπὶς

[1] ᾗ πρὸς ἅπαντας χρῆται [2] αἰεὶ [3] σκοπεῖτε

impotentium arma erant, paremque contra densa militum agmina valebant. Neoptolemus se potentiorem esse sensit, lentisque ratiocinationibus detineri noluit. Præcipuus ei, ac potius unicus, titulus erat generi sui Philippi auxilium: qui minime ei defuit, idque tandem effecit, ut, circiter tres annos ante habitam hanc Demosthenis orationem, Arymbas regnum suum cum Neoptolemo partiri cogeretur: cujus rei nullum unquam, jam inde a principio ejus imperii a Pyrrho Achillis filio fundati, exemplum exstiterat. Primam hanc injuriam gravior insecuta est. Mortuo enim Arymba [Olymp. 109. ann. 3.] tam bene Philippo successere ejus vel minæ vel versutiæ, ut Molossi Æaciden Arymbæ filium ac legitimum heredem pellerent, et Alexandrum filium Neoptolemi totius Epiri solum regem constituerent. Justinus in sua Trogi Epitome hanc genealogiam mutilat, ac seriem confundit: quæ quidem culpa plerisque abbreviatoribus communis est, qui profecto, ut ignaviam sublevent, ignorantiam alunt. Alexander primus Neoptolemi antiqui filius, Philippique non solum uxoris frater, sed gener etiam cujus nempe natam Cleopatram uxorem duxit, Italiæ bellum intulit, ibique diem obiit supremum. Post eum Æacides ad majorum solium evectus in Epiro solus regnavit, regnumque filio suo reliquit, Pyrrho illi in Historia Romana tam celebri, magnique Alexandri sobrino ab Alceta communi ipsorum proavo. Pausan. in Att. Plut. in Pyrr. Diod. l. xvi. *Tourreil.* MOUNT.

Καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην] Subaudi γνῶτε οἵα ἐστιν. AUGER.

Ἣ χρῆται] Inter has voces vulgo interseritur πρὸς ἅπαντας, quæ verba quum absint a multis Codd., ejicienda putavi, it. ejec. Bekk., videntur ex initio orat. Mid. §. ά. orta esse: τὴν ὕβριν, ᾗ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται. RÜDIG.

Ἀεὶ μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων] Ut ea, quæ jam possidet, augeat. IDEM.

Ἐρρωμένως] Præ desidia Athenienses non eas, quas par erat, copias instruebant. IDEM.

Σκοπεῖσθε, εἰς τί ποτ' ἐλπὶς ταῦτα τελευτῆσαι] Miror, Reiskium, aliis similibus locis offensum, hic nihil monuisse de aoristo post ἐλπὶς, præsertim quum Aug. pr. legat τελευτήσειν. Nempe dici solet, post verba, quæ futuri quid involvunt, aut futurum infinitivi, aut ἂν cum aoristo infinitivi poni. Id, si rem in universum spectes, verum est. Sed jam hoc accuratius definiendum. Nempe si aoristus vel etiam præsens infinitivi cum ἂν ponatur, solet esse hypothesis vel expressa vel supplenda, v. c. Philip. I. §. ιά. Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ τὸν τόπον τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτε, ἐνθυμηθείητε, aut, si nulla sit hypothesis, particula ἂν simpliciter id indicat, quod fieri possit. Futurum autem ponitur de re futura in se, sive sit conditio, sive non. At etiam præsens et aoristus infinitivi loco futuri, ut sic dicam, ponitur. Hic jam Homerus præivit Od. II. 280.

ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.

III. 319. s.

———ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ ἐλθέμεν.

In Herodoto nimium hoc festinanter tractarunt viri docti, v. c. ad L. I. 10. 50., cautius Petrus Horreus Observv. Crit. in scriptores Græcos historicos, Herodotum præcipue p. 20. De Thucydide docte et subtiliter nuper egit Ern. Fr. Poppo Observv. Critt. in Thucyd. p. 149. sqq. Philosophos et oratores tetigit Heindorfius ad Platonis Phædon. §. 32. et Protag. §. 19. et magnus exemplorum numerus est in uno Xenophonte. Ne tra-

ταῦτα τελευτῆσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν, οὕτω καὶ

gicos omittamus, laudamus Brunckium ad Æschyli Pers. v. 737., quem correxit Wunderlich Observv. Critt. in Æschyli tragœdias p. 174., et imprimis G. Hermannum ad Sophoclis Aj. v. 1061. In nostro scriptore Reiskius interdum particulam ἂν addidit, interdum vulgatam lectionem reliquit. Addidit v. c. κατὰ Τιμοκράτους §. ιθ'. οἴομαι δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι. περὶ Συμμορ. §. β'. Mss. plurimi et optimi suadent lectionem ἡγοῦμαι —— τοὺς Ἕλληνας — καὶ συμμαχῆσαι καὶ μεγάλην χάριν ἕξειν. Sed quum recentiore tempore scriptorum nemo sæpius mutatus fuerit, quam Isocrates, cavebo, ut is in posterum nihil simile patiatur. Primo loca adducam, tum quæ mutationem effugerint, tum quæ nemo facile mutaverit; dein vindicabo, quæ perperam mihi mutata esse videantur. Paneg. 39. ἐλπὶς ἐστιν ἕτερον ἀποστῆναι, ubi miror, neminem conjecisse ἕτερον ἂν ἀποστῆναι. Archid. 43. ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον, ἐκ τῶν νυνὶ παρόντων συμβῆναί τι τῶν μὴ παρόντων ἡμῖν. Panath. 39. τὴν Ἀσίαν ἅπασαν ἤλπισαν κατασχεῖν. πρὸς Καλλιμ. c. 15. οἶμαι δὲ αὐτὸν ὀδύρεσθαι καὶ λέγειν. Panath. 87. νῦν δ' οἶμαι πάντας ὁμολογῆσαι. Cf. Archid. 28. Panath. 98. His se tuebuntur sequentia. Paneg. 15. βιάσασθαι προσδοκήσας, ubi Coray atque Orellius in Antid. Mori conjecturam βιάσεσθαι receperunt, Spohnio vulgatam jure revocante. Archid. 31. οἱ δὲ κομίσασθαι προσδοκῶντες, ubi Coray contra codd. κομίσεσθαι dedit, quod vel si in codd. esset, scrupulum moveret. in Euthyn. 10. ἐλπίσαι πράξασθαι, Coray de sua conjectura πράξεσθαι. Symmach. 29. ἄρχειν προσεδόκησαν ante H. Wolfium, ubi nunc ἄρξειν. Trapez. 9. οἰόμενος ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπανορθώσασθαι, ubi ex Augeri conjectura jam editur ἐπανορθώσεσθαι. περὶ Ἀντιδόσ. p. 69. Or. οἰόμεθα —— διαπράξασθαι, ubi recentissimi διαπράξεσθαι. ibid. p. 78. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἀκούσαντας μισῆσαι, quod quidem Orellius in Add. p. 305. corrigere vult in μισήσειν. πρὸς Φίλ. 35. δοκῶ συμβουλεῦσαι, Coray συμβουλεύσειν. Ep. IV. p. 733. ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαί σε μάλιστα προτρέψασθαι πρὸς τὸ φροντίζειν ἑαυτοῦ, Auger et Coray προτρέψεσθαι. et sic porro. Quod si quis Hermanni notam, quam laudavi, accurate perpenderit, rationem plerumque inveniet, cur aoristus loco futuri usurpatus fuerit. Equidem etiam hoc addo. Si aoristus ponitur, res quamvis futura cum fiducia certi ponitur, ut, qui ita loquatur, significet, tam certo sibi de futuræ hujus rei veritate persuasum esse, ut si vel hoc ipso tempore fiat, vel facta jam sit. Similia monuit Io. Chr. Held Act. Monac. T. II. p. 1. p. 63. Corayi in Plutarcho similiter corrigendo libidinem tangens. Brem.

Τελευτῆσαι] Sub. ἄν. Auger.

Δέδοικα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, etc.] Id est, *Vereor Athenienses, ne quemadmodum ii, qui contrahunt æs alienum, facile magnis usuris ad breve tempus divites sunt, paulo post etiam a principali summa excutiuntur: itidem et nos, si diutius videamur negligentes, cunctaque ad voluptatem quærentes, paulo post in necessitatem veniamus, ut vobis multa etiam acerba sint facienda, quæ nequaquam voluerimus, deque hoc ipso loco periclitemur.* Explicuit eleganter Metaphoram, qua Latini *versuram solvere* dicunt, pro eo quod est, sic e præsentibus malis extricare te, ut aliis gravioribus impediare. Eras. *Ex edit.* Hervag.

Δέδοικα, — ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις] Athenienses, magni fœneratores, nonnunquam exigebant ut pecunia credita tantum sibi in diem redderet. Aristoph. in Nub. Hujusmodi fœneratores ἡμεροδανεισταὶ vocabantur. Perditum ivit ignavus debitor, qui constanter solvere omiserit: nam usura quotidie sorti accedebat, atque deinceps fœnus pariebat. Theoph. περὶ Ἀπισ. et περὶ Μικρολ. Ipsi etiam philosophi istiusmodi commerciis se immiscebant, et Chrysippus in Luciano demonstrat, Philosopho licere, non solum usuram exigere, verum etiam usuras usurarum, quemadmodum ex una conclusione alteram infert. *Tourreil.* [Vide Petit. in Leg. Att. lib. v. tit. 4.] Mount.

Δανειζόμενοι ῥᾳδίως] Cfr. de f. leg. §. λδ'. fin. ῥᾳδίως *temere.* v. ult. ἀποστῆναι, *pessum dare.* Rüdig.

Ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν] Id est, *paulo post etiam avitis bonis cedunt fœneratoribus.* τἀρχαῖα hoc loco appellat τὰ

ἡμεῖς, ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐῤῥαθυμηκότες καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπὰ ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

ζ. Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φήσαι τις ἂν ῥᾴδιον καὶ παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὅ τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ
14 μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς
αἰτίους ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας 63
ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἄν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῇ· οὐ μὴν οἴομαί [1][γε] δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι. Φημὶ δὴ διχῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ μὴ μάταιος [2] ὑμῖν ἡ στρατεία γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων ὑπομείνας τοῦτο Ὄλυνθον παραστήσεται, ῥᾳδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὄλυνθον

[1] Absunt unci.

[2] ἡμῖν

πατρῷα, ut alibi κατ' Ἀφόβου, non *sortem usurarum*, unde fructus et reditus manat, quod tamen etiam ἀρχαῖον significat. Bud. Ex edit. Hervag.

Χαλεπὰ] Omnes enim debebitis arma ferre et cavere, ne ipsa urbs in periculum vocetur. Rüdig.

ζ. Ὑπὲρ τῶν παρόντων] Ne res præsentes male cedant. Idem.

Ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν πραγμάτων] Nostrum adhuc dictionem, et ut mihi videtur non otiosam, adjectam habebat, ad hunc modum: ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμ. *Vos non culpam merentibus, sed oratoribus, qui postremi de rebus consilium adduxerint, succensetis.* Obsopœus.

Ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε] i. q. ὀργίζεσθε, similiter ἐν αἰσχύνῃ ποιεῖσθαι. Rüdig.

Οὐ μὴν οἴομαί γε δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦντα] Oratores consilia sua præstare tenebantur, quæ si non bene successerint, injustissimos seditiosi populi impetus sustinuerunt. Legimus Periclem necesse habuisse se purgare de Pestilentia, quæ belli, cujus ille auctor fuerat, cursu per urbem sævierat. *Tourrell.* [Vide Plutar. in Pericle; et Thucyd. lib. ii.] Mount.

Σκοποῦνθ'] Subaudi ἐμέ. Auger.

Ὑποστείλασθαι] Hesych. explicationem vid. Phil. I. §. ιζ'., metaphora a velis contrahendis translata. Rüdig.

Φημὶ δὴ διχῇ] Ulpian. in Proleg. ad Olynth. et Phil. Oratt. p. 7. ed. Wolf. monet, Demosthenem his verbis non duplicem apparatum spectare, sed ut cives magnitudine sumtuum perterriti, theatralem pecuniam mitterent, idque p. 11. ita fieri docet, quod nec prolixe id orator agitet et celeriter ad pecuniæ rationem transcurrat. Dubito, an hoc modo liceat verba nostri scriptoris interpretari. Idem.

Τὰς πόλεις] Fortassis innuit eas, quarum mentio fit d. f. leg. §. ϛ'. med., et quas alibi dicit δύο καὶ τριάκοντα τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους. Idem.

Κακῶς ποιεῖν] Vid. Bekk. Anecd. I. 149. Idem.

Ἑτέροις] i. e. copiis pedestribus. Idem.

Βοηθησάντων] Hæc vox est et auxiliari et auxilium aliquo mittere, hinc εἰς Ὄλυνθον. Idem.

ἀκινδύνως ὁρῶν ἔχοντα τὰ οἴκοι προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι. Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα [1]γιγνώσκω.

η΄. Περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά· ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου· εἰ δὲ μή, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. Τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ

λέ

[1] γινώσκω

Προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρ.] Hæ voces, ut καθῆσθαι pigritiæ notionem innuit, ita designant industriam, vid. Bekk. Anecd. I. p. 161. Idem.

Περιέσται] Ante hanc vocem Wolfius addidit καί, sed quum περιέσται apodoseos locum teneat, καὶ ferri nequit et aperte interpreti debetur. In Bekk. Anecd. I. 161. hic locus laudatur et περιέσται per κατισχύσει explicatur. Idem.

η. Περὶ δὲ χρημάτων πόρου] Περὶ absolute dictum; hinc non est, quod cum Reiskio aut πῶς; addamus, aut εἰ δεῖ λέγειν suppleamus. Eod. modo Latini *de* usurpant, Cic. Fam. II. 17. III. 12. Idem. Περὶ cum genitivo nonnunquam absolute ponitur: *quod attinet ad*. Reiske sine causa scribi voluit: περὶ δὲ χρημάτων πόρου πῶς; Neque Heindorfium dubitanter de hoc præpositionis usu loqui oportebat ad Platonis Phædrum §. 65. Κατὰ Εὐέργου ψευδομαρτ. p. 1140. l. 9. ed. R. περὶ μὲν γὰρ τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, αὐτοί μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτήν. Xenophon Cyrop. I. 6. 15. καὶ περὶ μὲν τροφῆς ἐπείσθην, ἱκανὸν εἶναι ὑπάρχον. Aliæ præpositiones eodem modo usurpantur, v. c. ὑπέρ. περὶ Παραπρεσβείας §. γ΄. fin. ἀλλὰ μήν, ὑπέρ γε τοῦ προῖκα, ἢ μή, τὸ μὲν ἐκ τούτων λαμβάνειν, ἐξ ὧν ἡ πόλις βλάπτεται, πάντες εὖ οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν εἶναι δεινὸν καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον. De præpositione εἰς vide Heindorf. ad Plat. Lys. §. 16. Brem.

Δ' ἅπαντος] In nostro δὲ παντός, quod prolatu est mollius. Obsopœus.

Τί οὖν; ἄν τις εἴποι] *Quid igitur? dixerit aliquis.* ἂν hic anticipationi servit, qua non, quod revera objicit adversarius, sed, quod objicere possit, indicatur. Latini hac particula destituti, ubi tamen ejus vim exprimere conantur, utantur subjunctivo. Hoogeveen.

Σὺ γράφεις κ. τ. λ.] Versutiam et calliditatem oratoris hoc in loco omnes fere interpretes summopere laudandas censuerunt. A quibus ita dissentio, ut vix sensum communem in vulgata hujus loci interpretatione agnoscam, versutiam et calliditatem omnem me plane desiderare fatear. εὐλαβῶς, inquit Libanius, ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς. Sed quomodo? Hac scilicet responsione: ὅτι οὐ γράφω ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά, ἀλλ' ἡγοῦμαι: *Non ego quidem hoc decerno, sed decerni oportere* (repetendum enim est verbum δεῖν) *arbitror*. Quam putidum hoc et frigidum! Siccine Athenienses litium forensium et novarum rerum studiosissimi quemquam se ludificari paterentur! At neque ipsum oratorem adeo inopem consilii et rationis fuisse existimo, ut vel infirmam plebem et humillimæ sortis homunciones, nedum Æschinem, Demadem, cæterosque in administranda R. P. æmulos, tam nuda atque aperta fraude circumveniri posse speraret. Nec facile inducar ut credam tantum esse discrimen inter γράφω et ἡγοῦμαι. Etenim si capitis periculo se eripuisset ἐν τῷ μὴ γράφειν: at certe, ἐν τῷ ἡγεῖσθαι mulctæ, vel leviori cuidam supplicio se subjecisset. Scholiastes in locum: Σύ, φησί, γράφεις τὰ θεωρικὰ εἶναι στρατιωτικά; Εἶτα λύει, ὅτι συμβουλεύω μέν, οὐ γράφω δέ, τὸν κίνδυνον εἰδώς, καὶ τὸν Εὐβούλου νόμον μὴ ἀγνοῶν. Qua igitur ratione vim legis, et vulgi rabiem eludere, suique defensionem instituere potuisset orator, si in jus fuisset vocatus? Ambiguitate, ut mihi videtur, sententiæ, quæ duplicem admittit interpretationem. Vel enim καὶ ταῦτ' εἶναι

μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι [1] καὶ εἶναι στρατιωτικὰ καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα· ὑμεῖς δὲ οὕτω πως 64
ἄνευ [2] πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἕλεσθε ὅστις [3] ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

θ′. Ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέστηκε [4] νυνί, τὰ Φιλίππου. οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσειέ τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς

[1] καὶ ταῦτ' εἶναι [2] πραγμάτων ταῦτα λαμβάνετε [3] ὑμῖν ἂν συμφέρειν δοκῇ
[4] νυνὶ τὰ [τοῦ] Φιλίππου

στρατιωτικὰ sunt reddenda: *Has fieri militares*, vel potius alia ratione, *et propterea* (ταῦτα scilicet pro διὰ ταῦτα) *stipendia designari oportere*. Hanc esse veram hujus loci interpretationem satis ostendunt, quæ sequuntur. Ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά· ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. Δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Hoc genus Ellipseos, quo ταῦτα pro διὰ ταῦτα ponitur, Atticis scriptoribus familiarissimum est. Aristoph. in Pace, ver. 413. ταῦτ' ἄρα, etc. ubi Schol. διὰ ταῦτα. Idem in Avibus, ver. 120. ταῦτ' οὖν, *propterea*. Idem in Nubibus, ver. 334. ταῦτ' ἄρα, etc. ubi Schol. λείπει ἡ διά. Xenoph. de Cyr. Instit. l. 1. c. 26. ταῦτ' ἄρα — καὶ ἐνέωρας μοι: *propterea me aspiciebas*. Si ambiguam hanc sententiam duplici hac ratione interpretemur, nec summum in oratore artificium, nec Atticam posthac elegantiam desiderabimus. Mount. Frustra in litem movet Mountneius, cum neget oratorem capitis se periculo subducere voluisse ope discriminis illius, quod evidentissime intercedit inter voces γράφειν et ἡγεῖσθαι. Lex enim eadem, quæ pœnam denuntiavit in παράνομα γράφοντας, eos qui decretum legemve tulerint legibus contrariam, omnibus Atheniensibus τοῦ συμβουλεύειν, libere sententiam suam *dicendi* potestatem concessit. *Censeo quidem hæc decerni oportere: periculum autem, quod ex decreto scribendo nascatur, æquum est ut ille in se suscipiat, qui legem damnosam tulit*: quod ait infra Noster, Olynth. Γ. ί. Stock. Capitis periculum ei imminebat, qui hoc ipsum facere audebat; huic voci [γράφεις] oppositum est ἡγοῦμαι. Rüdig.

Κατασκευασθ. καὶ ταῦτ' εἶναι] Bekkerus ταῦτ', quod in Par. 5. 7. abest, omisit, sed hæc vox difficilior est explicatu, quam ut ab interprete profecta videatur, neque cum Mount. per *propterea* explicandum puto, sed ita, ut orator neget hanc pecuniam (theatralem) esse per se reddendam, at reddendam esse, quando res ita tulerint, ut bellum geratur: et videtur quidem orator consulto hanc locutionem repetiisse. Idem.

Οὕτω πως] *Nescio, quomodo*, Vig. p. 438. Post πραγμάτων Reiskius ex Par. 5. 7., consentiente Auger., rec. ταῦτα collocavit, quo pronomine quum hoc loco non opus sit, recte illud ejecit Bekker. Idem.

Δεῖ δὴ χρημάτων —] Id est, *breviter opus est pecuniis, neque citra has quicquam eorum quæ facienda sunt confici potest*. Alludit ad proverbium ‘Pecuniæ obediunt omnia.’ Vid. Erasm. *Ex edit*. Hervag. Hanc sententiam laudavit Stob. p. 504, 3. Gesn. Rüdig.

Δοκῇ] In multis libris ἂν non legitur et pro δοκῇ habes δοκεῖ. Dubius, utram præferrem, vulgatam retinui: *si qua ratio visa fuerit*, cfr. Phil. I. §. ή. Idem.

Ἀντιλάβεσθε] Vid. Bekk. Anecd. I. p. 110. et Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 381. ubi ἀντιλαμβάνεσθε legitur. Idem.

θ′. Τὰ πράγματα] Hæc est structura: ἐν ᾧ καθέστηκε τὰ πράγμ. Φιλ. Idem.

Οὔτε γὰρ etc.] Vide Philip. I. §. γ′. et Olynth. II. (I.) §. ς′. Mount.

Εὐπρεπῶς] Εὐτρεπῶς al.; sed lect.

οὐδ᾽ ὡς ἂν κάλλιστ᾽ αὐτῷ τὰ παρόντ᾽ [1]ἔχοι· οὔτ᾽ ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ᾠήθη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ᾽ ὡς ἐπιὼν ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κᾆτα διέψευσται. τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει· εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δήπου φύσει καὶ [2]ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, κομιδῇ δ᾽, ὥσπερ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ Παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφισμένοι καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν. ἤκουον δ᾽ ἔγωγέ τινων ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φι-

[1] ἔχῃ [2] αἰεὶ

vulg., quam agnoscit Schol., adaptata est sequenti κάλλιστα. Rüdig. Hæc sic accipienda sunt: οὔτε γὰρ εὐπρεπῶς ἔχει τὰ παρόντα αὐτῷ, οὐδ᾽ ὡς ἂν κάλλιστ᾽ ἔχοι. "Passim, inquit Schaeferus Poet. Gnom. Gr. p. 228., passim verbum finitum e sequente oratione petendum, ut membri antecedentis sensus perficiatur." Non igitur ab optimis Mss. recedendum et scribendum: οὔτε γὰρ — εὐπρεπῶς, οὐδ᾽ ὡς ἂν κάλλιστ᾽, αὐτῷ τὰ παρόντ᾽ ἔχει. Brem.

Ἔχει] Reiske conjunctivum, quem retinuit, sic accipi vult, ac si scriptum esset: ὅρα, μὴ ἔχῃ, sed quum ne μὴ quidem in textu legatur, hæc ratio interpretandi contortior videtur. Bekker. scrips. ἔχοι, cui lectioni tertiam ἔχει prætuli, quum non dubitanter hæc proferantur. Rüdig.

Ὡς ἐπιὼν] Ut primum invasit. Idem.

Εἶτα τὰ τῶν Θεττ.] Id est, *accedunt ad hæc res Thessalorum: quæ profecto cunctis quoque mortalibus natura, semperque infidæ fuerunt*. Vid. Proverb. 'Thessalorum commentum.' *Ex edit.* Hervag.

Τὰ τῶν Θεττ.] Id est, οἱ Θετταλοί. Sic infra §. *ι*. τὰ τῶν Ὀλυνθίων pro οἱ Ὀλύνθιοι. Auger.

Ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δήπου φύσει] Thessali ob perfidiæ crimen male audiunt apud omnes auctores. Noster in Aristocratea [§. κθ´.] ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα προὐδώκατε πώποτε τῶν φίλων· Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πώποθ᾽ ὅν τινα οὔ. Euripides: Πολλοὶ γὰρ ἦσαν, ἀλλ᾽ ἄπιστοι Θετταλοί. Unde natum proverbium, ut Thessala fides, de vana dicatur et fluxa. Θεσσαλὸν σόφισμα, Thessalum commentum; et Θεσσαλὸν νόμισμα pro adulterina pecunia. Ab Aristophane in Plut. ver. 521. etiam ἀνδραποδισταὶ appellantur. Vide Schol. ad voces: καὶ γὰρ Παγασὰς, et Schol. ad Eurip. Phœniss. v. 1429. Mount. Duo protulit exempla istius perfidiæ Lucchesinius. Mardonio ac Persis duces fuerunt, in Atticam invadentibus; et (2.) ingenti prælio apud Tanagram Bœotiæ commisso, Thessali, Atheniensibus relictis, in Lacedæmoniorum transierunt partes, teste Thucyd. l. 1. Stock. Coll. de Coron. §. κ´. Hemsterh. ad Comici Plut. p. 153. De impetu Philippi in Thessaliam Dem. Phil. III. §. ς´. de Παγασ. cfr. Olynth. II. (I.) §. *ι*. *Harpocr.* s. v. Bekk. Anecd. I. p. 119. Rüdig.

Τοὺς λιμένας] Thessali a tyrannis liberati vectigalia e portibus et nundinis redeuntia Philippo concesserant, Olynth. II. (I.) §. δ´.; ἀγορὰς ad nummorum commutationes pertinere videtur, Aristoph. Acharn. 625. πωλεῖν et ἀγοράζειν distinguit. Idem.

Κοινὰ τῶν Θετταλῶν] Nostrum κοινὰ τὰ Θετταλῶν habuit, necessaria et eleganti prioris articuli repetitione. Sicut alias sæpe apud Demosthenem in similibus exemplis cernere est. Obsopœus.

Ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν] Sc. e vectigalibus, Phil. I. §. *ι*. ἀπὸ τοῦ πολέμου. Optat. δέοι pendet ab ὡς; jam quum hæc enunciatio causam præcedentis contineat, per γὰρ annexa est, illa particula omissa. Sophocl. Philoct. 615. ὑπέσχετο τὸν ἄνδρ᾽ Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων· οἴοιτο μὲν μάλιστ᾽, ἑκούσιον λαβών. Rüdig. Quum alter per orationem indirectam inducitur, haud raro optativus sine conjunctione et ἂν ponitur. Vide Matthiæ Gr. Gr. §. 529. 3. Δέοι διοικεῖν sc. αὐτούς. Ad δεῖ interdum infinitivus ponitur sine subjecto, de Chers. §. ιγ´. ἐγὼ δ᾽ οἴομαι τὸν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ

λιπὸν λαμβάνειν. [1]εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθήσεται τῶν χρημάτων, [2]ἐς στενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἥδιον ἂν καὶ ἐλευθέρους ἢ δούλους εἶναι· καὶ γὰρ ἀήθεις τοῦ κατακούειν τινός εἰσι, καὶ [3]ἄνθρωπος ὑβριστής,
16 ὥς φασι. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως· τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις [4]γίγνεται, διόπερ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι. Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα,

[1] ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ [2] † εἰς [3] ἄνθρωπος [4] γίνεται

ὑμᾶς δεῖν ἐλθεῖν: ὑμᾶς est accusativus objecti, subjectum vero supplendum τινά. Reiskius interdum mutavit. Sic κατὰ Ἀνδροτ. p. 605. l. 27. ed. R. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἀδὲ ἔπος ἀκούειν Ἀρχίου: ex uno Aug. pr., quem quidem cod. F. A. Wolfius Reiskii delicias appellat, addidit ὑμᾶς. Etiam Latini *oportet* eodem modo construunt. Cf. ad Ciceron. de fin. b. et m. I. c. 9. Brem.

Ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ] In nostro εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθῇ, quantum ad sensum attinet nullo discrimine. Obsopœus.

Ἀποστερηθῇ] In aliis ἀποστερήσεται et pro ἂν paullo ante εἰ. Altera lectio interpreti debetur; conjunctivum aorist. prætuli, quum notio spei, quam ante significavit, exprimatur. Bekk. εἰ — ἀποστερήσεται, sed in hujus Viri Celeb. Anecd. I. 119. legitur ἀποστερηθῇ, servata partic. εἰ. Rüdig.

Αὐτονόμους — ἐλευθέρους] Inter urbes αὐτονόμους et ἐλευθέρους discrimen, Litbe Gotha Numaria p. 287. Taylor. Illud refertur ad leges, hoc ad vectigalia. Rüdig.

Τὸ γὰρ εὖ πράττειν κ. τ. λ.] Id est, *felicitas enim et rerum successus, qui contigerit immerenti, stultis vesaniæ causam præbere solet*. Eleganter notavit, quod proverbio dicitur, 'Asinus apud Cumanos,' de his quibus honos aliquis præter meritum additus a fortuna tumorem et insolentiam, ita ut fere fit, conciliat. Cui congruit illud ex Æschylo: ἦ βαρὺ φόρημ' ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων. Eras. *Ex edit.* Hervag. Plutarchus de fortuna ad extremum. Taylor.

Παρὰ τὴν ἀξίαν] *Contra opinionem, contra solitum*. Auger. Significatur immodica et inusitata felicitas, cfr. Olynth. II. (I.) §. γ'. Rüdig.

Τὸ φυλάξαι] Xen. Cyr. VII. 5. 76. τὸ δὲ λαβόντα κατέχειν, οὐκέτι τοῦτο ἄνευ σωφροσύνης, οὐδ' ἄνευ ἐγκρατείας, οὐδ' ἄνευ πολλῆς ἐπιμελείας γίγνεται. Idem.

Ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα] Id est, συνεπιλαμβάνεσθαι, συναιρεῖσθαι, *simul cum aliis suscipere*, in commune consulere de opprimendo Philippo in articulo. Vel, ut interpres (Ulpianus) σὺν τῇ τύχῃ ἀγωνίζεσθαι, *fortunæ sese danti instare*. Prior tamen interpretatio ex usu est auctorum. Bud. *Ex edit.* Hervag. συνάρασθαι intellige, vel simpliciter *suscepisse*, vel *una cum Olynthiis suscepisse*, i. e. Olynthiis adjuvisse in rebus gerendis. Auger.

Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς — ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα — λογιζομένους — πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν;] Oratio, quæ per interrogationem indirectam finienda erit, desinit per directam: quod aptum est ad commotionem animi dicentis prodendam. Sequitur illico simile exemplum: εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθ', εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἄν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε; Si enuntiatio ita finiretur, ut incipiebat, οὐ ante τολμήσετε delendum foret: εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδὲ τολμήσετε; Sed quasi non adessent verba εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδὲ, desinit enuntiatio per interrogationem directam οὐ τολμήσετε; Alii etiam scriptores interdum hac orationis forma utuntur. Plato de Legg. XI. 11. μὴ δέ τις ἀτιμαζομένῳ μὲν διαφερόντως πατρὶ πρὸς παίδων καὶ μητρὶ ἐπήκοον ἐν εὐχαῖς ἡγείσθω γίγνεσθαι κατὰ φύσιν, τιμωμένῳ δὲ ἄρα καὶ περιχαρεῖ σφόδρα

καὶ πρεσβευομένους ἐφ' ἃ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, [1]λογιζομένους, εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν; εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἄν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε;

ι. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν, [2]πότερ' ὑμᾶς ἐκεῖ
66 χρὴ πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχῃ τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ

[1] λογιζομένους [ὡς] εἰ   [2] πότερον

γενομένῳ καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα ἐν εὐχαῖς λιπαρῶς εἰς ἀγαθὰ παρακαλοῦντος θεοὺς, οὐκ ἄρα τὰ τοιαῦτα ἀκούειν ἐξ ἴσου καὶ νέμεσιν ἡμῖν αὐτοὺς ἡγησόμεθα; ubi videndus est Astius. Brem.

Πρεσβευομένους ἐφ' ἃ δεῖ] *Legationes dimittentes quo opus est.* πρεσβεύομαι καὶ διαπρεσβεύομαι, *legationem mitto.* Thucyd. καὶ οὐκ ἔτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο, *jam inde legatos mittere desierunt.* Bud. *Ex edit.* Hervag.

Λογιζομένους [ὡς]] Partic. ὡς sane abest a multis libris, teste etiam Auger., sed quam facile excidere potuerit, quem fugit? Dixerit quispiam, non convenire eam structuræ verborum: at num λογιζομένους et πῶς οἴεσθε sibi conveniunt? Est enim structurarum duarum confusio: λογιζ. ὡς ἑτοίμως ἐλεύσεται et πῶς οἴεσθε, quare ὡς, quod ad λογιζομένους pertinet, non damnaverim, hinc cum Reiskio uncis inclusi. Rüdig.

Τῇ χώρᾳ] I. e. ταύτῃ τῇ χώρᾳ. Idem.

Πῶς ἂν—ἐλθεῖν] *Nonne* putatis? Eurip. Phœn. 1567. καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τῶνδε δυσποτμώτερα; i. e. οὐ γένοιτ' ἂν etc. Dedi ἐφ' ἡμᾶς, quæ est lect. vulg., ut hoc respondeat antecedd. καθ' ἡμῶν, idem Wolf. et Auger. Idem.

Οὐ τολμήσετε;] Si ille hanc nancisceretur occasionem, invaderet in vestrum agrum, quid vos facietis? Idem.

ι. Ἔτι τοίνυν] Bellum in Macedonia expeditum esse docet, in Attica grave et formidabile. Idem.

Τὴν ὑπάρχουσαν—ταύτην] Terra, quæ ei jam est, et quam a patribus accepit, significatur. Reiske monet, ταύτην vi carere, hinc mavult αὐτῷ, sed pronomine addito ipsam illam terram accuratius denotat et quasi monstrat. Idem.

Ἐκεῖνα] Np. τὰ τῶν Ὀλυνθίων. Auger.

Θηβαῖοι; Μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως] Thebani, justis de causis, quamcunque occasionem se de Atheniensibus vindicandi avide arrepturi erant. Ii enim non solum post pugnas Leuctricam et Mantinensem Spartam defenderant, verum etiam postea Phocensibus auxiliati fuerant contra Thebanos belligerantibus. *Tourrell.* [Vide notas Olynth. III. (II.) §. γ'.] Mount.

Θηβαῖοι;] Veteres capitalesque discordiæ inter Thebanos et Athenienses intercedebant ob insitam finitimis gentibus æmulationem. Hinc, auctore Æsch. d. f. leg. §. λβ'. fin., Epaminondæ dictum fuit: ὡς δεῖ τὰ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλεως προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς τὴν προστασίαν τῆς Καδμείας. Hoc tempore Thebani contra Phocenses belligerantes, quibus Athenienses auxiliabantur, sæpe illos vicerant. Rüdig.

Ἀλλὰ Φωκεῖς; Οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσηθ' ὑμεῖς] Per longum tempus re male gesta in Bello Sacro, quod necdum erat finitum, Phocenses valde fuerant debilitati. Philomelus et Onomarchus duo præcipui ipsorum duces dudum infeliciter perierant. Phayl-

τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσηθ' ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τις; Ἀλλ' ὦ τᾶν οὐχὶ βουλήσεται. Τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων ὅμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ πράξει. Ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι, καὶ ὅσα ἀνάγκη στρατοπέδῳ
17 χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου λέγω, πλέον ἂν [1]οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε. εἰ δὲ δὴ καὶ πόλεμός τις ἥξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιωθήσεσθαι; καὶ [2]πρόσεσθ' ἡ ὕβρις καὶ ἔτι ἡ 67
τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσι.

ιά. Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι μικρὰ ἀναλίσκοντες τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν [3]τῇ Φιλίππου χώρᾳ

[1] οἴομαι [2] πρόσεσθ' [3] τῇ τοῦ Φιλ.

lus, in eorum locum suffectus, multis præliis devictus fuerat. Phalecus, Onomarchi filius, et Phaylli successor, non magis secunda fortuna utebatur; Thebanique perpetuo victoriam reportabant. Ita ut Phocenses non succumbere non potuissent, nisi iis Lacedæmonii atque Athenienses frequenter auxilia misissent. *Tourrell.* Vide Notas Philip. I. §. ζ'. Mount.

Ἢ ἄλλος τις;] Ad Phil. I. §. γ'. vidimus, hac locutione eum innui, quem quis nominare nolit: hic ad Thessalos pertinere videtur, qui, quippe homines infidi, ad Philippum, a quo alienos esse Noster dixerat, redire poterant. Rüdig.

Ἄνοιαν ὀφλισκ.] Stultitiæ nomen sibi conflat (Phil. I. §. ιέ. Olynth. II. (I.) §. ς'.), si dicit, se huc venturum. Idem.

Τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν] Genit. pendet a λαμβάνειν, nam pars innuitur, *sumere ex proventibus terræ* sc. hujus, ut §. ό. Lectionem ἐκ τῶν τῆς, quam append. Francf. et β. præbent, prætulerim, nisi ex interpretamento eam ortam putarem. Idem.

Τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον] Bellum, scilicet, in Thracia factum de Amphipoli recuperanda: quod Æschines, in oratione de falsa legatione, 1500 talentis constitisse ait. *Tourrell.* Stock.

Τὸν προτοῦ] Ita dedi ex Ald. et præcepto Reizii de prosod. Græc. accent. inclin. p. 15., ad quem locum vid. Wolf. Idem legitur apud Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 346., ubi hic locus laudatur. Cfr. Lept. §. κζ'. fin. *μαρτυρεῖ πᾶς ὁ προτοῦ χρόνος γεγονώς*. Innuitur bellum Amphipolitanum, in quod MCC talenta impensa fuerant. Rüdig.

Ἡ ὕβρις] Protervitas et petulantia militaris. Idem.

Οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας] Locum hunc explicuimus ad Olynth. II. (I.) §. ζ. *ζημίας* est in utraque Ald., vulgatam *ζημία* non omnino rejecerim. Idem.

ιά. Καλῶς ποιοῦντες] Wolfius et Augerus *deum benignitate* verterunt, potius, *quæ merito et jure suo possident*: de Cor. §. ξζ'. fin. *ὑμεῖς καλῶς ποιοῦντες τοὺς καρποὺς κεκόμισθε*. Herm. ad Viger. p. 779. Quod pro ὧν ante καλῶς multi libri præbent ἃ, interpretamentum sapit. Idem.

κτησάμενοι φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας, ἵν᾽ αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὔθυναι ῥᾴδιαι γένωνται, ὡς ὁποῖ᾽ ἄττ᾽ ἂν ὑμᾶς περιστῇ τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθε. χρηστὰ δ᾽ εἴη παντὸς εἵνεκα.

Περιστῇ] Cfr. d. f. leg. ϟϛ': add. Olynth. III. (II.) §. δ'. Idem.

Παντὸς εἵνεκα] Thom. M. p. 307. εἵνεκα et Platonis esse et Demosthenis, vid. ad Olynth. II. (I.) §. γ'. Schol. expl. διὰ πάντας. Wolf. πάντων συμπροθυμουμένων, *quantum in quoque est*, cfr. Olynth. III. (II.) §. ϛ'. ἕνεκά γε ψηφισμάτων. Matth. Gr. gr. §. 576. Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Β. (Α.)

Pag. ed. Reisk. — Pag. ed. aliq. cit.

17. ΠΡΟΣΗΚΑΝΤΟ μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον καὶ δεδιόσιν, ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα. καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὕποπτον αὐτὸν εἶναί φησι, καὶ κατὰ τὴν [1] οἰκείαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς. 25

[1] † ἰδίαν

Μέλλουσι] Μέλλειν περὶ τὴν ἔξοδον dicuntur, qui *differunt expeditionem*. Rüdio.

Δεδιόσιν] Wolf dedit δεδίασιν, sed dat. particip. concinnitati inserviens pertinet ad παρελθών: illis, qui metuunt, demit metum, et confirmat populum; vid. Matth. Gr. §. 390. Idem.

Ὄντος] Hæc vox deest Bav. Aug. 2. app. Frcf. Gonvill. Phil. I. §. ζ'. similiter ὄντας interpositum vidimus: hinc illam uncis tanquam spuriam inclusi. Quod Locker. habet δυσπολέμητον τὸν Φίλ. interpretamentum sapit; cf. Vig. 559. Idem.

Ἀσθενῆ — ὕποπτον] Vid. Olynth. II. (I.) §. δ'. et §. ι'. Idem.

Ἰδίαν] Hæc est lect. vulg., sed οἰκείαν, quod Codd. L. M. Dd. Ee. apud Auger. et Obsop. habent, recep. Bekk., verum horum librorum fides, ut infra videbimus, non satis certa, et videtur οἰκείαν ex Olynth. II. (I.) §. ς'., quem locum Noster innuit, fluxisse. Idem.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β. (Α.)

18 α'. ΕΠΙ πολλῶν μὲν ἂν τις ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 25 δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν [1] γιγνομένην τῇ πόλει, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι καὶ χώραν

[1] γενομένην

α'. Ἐπὶ πολλῶν] Πραγμάτων. Wolf.

Ἂν τις ἰδεῖν] Δύνασθαι ὁρᾷν. Observa, ἐπὶ πολλῶν μὲν οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι, ἀντὶ τοῦ, καὶ μάλιστα. Idem.

Τὴν παρὰ τῶν θεῶν] Οὖσαν ἢ ὑπάρχουσαν. τὴν τῶν θεῶν τὴν θείαν. Idem.

Θεῶν εὔνοιαν] Deorum benevolentiam laudat §. η'. Phil. I. §. ιέ. med. cfr. Cic. Catil. II. 13. III. 8, 9. Rüdig.

Γενομένην] In nonnullis libris γιγνομένην, quod Bekk. rec., sed illud prætuli, tum quia opponitur παροῦσι, tum quia Aristid. p. 206. hanc lectionem confirmat; vid. ad Olynth. III. (II.) §. γ'. Idem.

Τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας] Similem infinitivi usum vid. Olynth. I. (III.) §. γ'. Pro πολεμήσοντας Wolf. ex Fel. dedit πολεμήσαντας: sed hoc tempore si utitur, sensus est: quod, qui tenent regionem finitimam, facti sint tales, ut *possint* bellum gerere cum Phil., non ut *gesturi sint*, quæ mens videtur scriptoris fuisse, vid. Herm. d. em. rat. gr. gr. p. 187.; ceterum vel ex hoc loco concludas, hanc orationem primum tenere locum, nam Olynth. I. (III.) §. ε'. et alibi videtur Phil. jam urbem obsidione pressisse. Idem.

Γεγενῆσθαι κεκτημένους] Τουτέστιν, ὅτι οἱ πολεμήσοντες κέκτηνται· ἢ ἀνάπαλιν μᾶλλον,

ὅμορον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγὰς πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι, δαιμονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. δεῖ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτούς, ὅπως μὴ χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι [1] δόξομεν τῶν ὑπαρχόν-
28 των, ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων ὧν ἦμέν ποτε κύριοι φαίνεσθαι προϊεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων τε καὶ καιρῶν.

[1] δόξωμεν

ὅτι οἱ κεκτημένοι καὶ χώραν ὅμορον, καὶ δύναμίν τινα, πολεμήσουσι Φιλίππῳ. Wolf.

Δύναμίν τινα] Olynthus inter urbes Thraciæ fuit maxima; sub secundo, tertio, et quarto anno Olympiadis 98. conjunctis Macedoniæ Spartæque viribus prospere nonnunquam obstitit. Lacedæmonii tres imperatores in hoc bello amiserunt, quod tamen terminatum est Olymp. 100. Ann. 1. pace facta valde ex Lacedæmoniorum commodo. *Tourreil.* Mount.

Δύναμίν τινα] Schol. σύμμετρον καὶ μεγάλην: male Mount. pro καὶ scripsit οὐ, existimans per σύμμετρον significari modicum aliquid. Cfr. Olynth. III. (II.) §. γ'. De hac Olynthiorum potentia dictum in Prolegg. Rüdig.

Ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον] Etiam ex hoc loco apparet, Olynthiorum levitatem nonnullis suspectam fuisse. Wolf. Imo Philippi Olynthiis. Mount.

Διαλλαγὰς] Hemsterh. ad Thom. M. p. 236. monet, διαλλ. proprie dici de pactis ineundis, quibus pax reconcilietur, καταλλαγὰς, quod vide Olynth. I. (III.) §. γ'., de bello ponendo, Rüdig.

Ἀνάστασιν] Cfr. Olynth. I. (III.) §. γ'. ibique not.; substant. loco adjectivi, ut §. ή. μεγάλη ῥοπὴ ἡ τύχη. Idem.

Δαιμονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ] *Semideorum, ac potius Deorum videtur esse beneficentiæ.* Dæmonum naturam inter humanam et divinam mediam esse, hac inferiorem, illa præstantiorem, veteres crediderunt. δαιμονία commode reddi non potest, nisi vertas, *admirabilis, insignis, singularis,* etc. Nam *angelicam* dici, Latinus sermo non sinit. Græci Aristotelem δαιμόνιον, Platonem, quem illi præferunt, θεῖον olim cognominarunt. Sed discrimen θεῶν καὶ δαιμόνων veteres sæpe confundunt: nec mirum: cum eorum dii dæmones fuerint. Wolf.

Αὐτοὺς] Ὑμᾶς. Idem.

Τῶν ὑπαρχόντων] Id est, τῆς τύχης, τοῦ καιροῦ, τῆς θείας εὐεργεσίας: utendum occasionibus, et fortunæ benignitate: divina liberalitas amplectenda est. Idem.

Δόξωμεν τῶν ὑπαρχόντων] Lectionem vulg. δόξωμεν, pro qua Bekk. δόξομεν scripsit, retinui, præsertim quum Schol. explicet ὅπως μὴ προδόται γενώμεθα, vid. ad Phil. I. §. ά. ὑπαρχ. i. q. καιρῶν. Ubique laudat Dem. deorum favorem, reprehendit civium desidiam. Rüdig.

Ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν] Ἓν ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν, auctore Moschopulo, idem quod, ὡς αἰσχρόν ἐστι. Wolf. Vid. π. Λεπτ. §. ά. Nott.

Πόλεων] Puta Amphipolim, Pydnam, Potidæam, Methonam, et Pagasas, quarum tres priores Philippus ceperat Olymp. 105. Ann. 3., duas reliquas Olymp. 106. Ann. 3. Mount.

Καὶ τόπων] Χωρίων, λιμένων, ὁρμητηρίων τοῦ πολέμου. Wolf.

Ὧν ἦμέν ποτε κύριοι] Κτησάμενοι μὲν διὰ πλεονεξίας, μὴ φυλαξάμενοι δὲ δι' ἐπιμελείας, ἀλλ' ἀποβαλόντες δι' ὀλιγωρίας καὶ ἀνανδρίας. Idem.

Φαίνεσθαι προϊεμένους] Φανερῶς προΐεσθαι. Idem.

Φαίνεσθαι προϊεμένους πόλεων] *Videri projicientes urbium,* more Latinorum, cum participia in nomina degenerant, ut apud Sallustium, 'Catilina, sui profusus, alieni appetens:' τῶν μὲν ἰδίων προετικὸς ἢ προϊέμενος· τῶν δ' ἀλλοτρίων ὀρεκτικὸς ἢ ὀρεγόμενος. Nam alioqui προΐεμαι accusativo jungitur, ut ά. (γ'). ὀλ. εἰ δὲ προησόμεθα, ὦ ἄ. Ἀ., καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, etc. Idem.

Τόπων — προϊεμένους] Particip. obtinet substantivi locum; hinc cum genit. struitur; vid. Hemsterh. ad Thom. M. 183.

β'. Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι. διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ᾽, ὅσ᾽ ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν τινά, ἡμῖν δ᾽ οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι. ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὑτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δὲ ὅσῳ χεῖρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε. ταῦτα μὲν οὖν παρα-

Vix dubium est, quin intelligendæ sint istæ urbes, quæ quo tempore Atheniensium fuerint, dictum est ad Phil. I. §. γ'. Rüdig.

β'. Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄ. Ἀ., τὴν Φιλίππου ῥώμην] *Philippi vires et potentiam commemorare.* Quæ initio parva cum esset, nunc amplificata est ejus sedulitate: quam si vos imitaremini, vestrum etiam imperium cresceret. Apparet, alium aliquem oratorem hac exhortandi ratione fuisse usum, quam Demosthenes κατὰ παράλειψιν perquam ingeniose repetit. Wolf.

Εἴποι] Ex Ald. P. Man. in edd. Wolf. et Auger. fluxit εἴπῃ, minus recte, nam in conjunctivo hic sensus: *si quis dixerit*, sed incertum, an quis sit dicturus, in optat. inest notio metus, ne quis eorum hæc *dicat*, de quibus paulo post agit. Rüdig.

Ὑπὲρ τούτων] Fortassis, ὑπὲρ τούτου, vel, ὑπὲρ τῶν Φιλίππῳ πεπραγμένων: ut non ad verba, sed ad sensum referatur constructio. Wolf. F. περί. Taylor.

Ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν τινὰ] Ἐξεῖναι Φιλίππῳ ἐπὶ τούτοις φιλοτιμεῖσθαι· ταῦτα δόξαν καὶ τιμὴν φέρειν Φιλίππῳ, ὥσπερ καρπούς. Wolf.

Φιλοτιμίαν] Hæc vox innuit *vanam gloriam*, quam quis sibi parat, ut §. ζ'. Hesych. κενοδοξία. Quod sequitur ἔχειν, explicatum ad Liban. Vit. Dem. §. ά. Rüdig. Φιλοτιμία hic non est κενοδοξία, ut opinatur Rüdiger, sed simpliciter sensus est, ἐξεῖναι αὐτῷ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τούτοις, *hæc esse ipsi gloriosa.* Pluralis ὑπὲρ τούτων habet, quod pudore afficiat Athenienses. Multa Philippo gloriosa, Atheniensibus turpia sunt. H. Wolfium non oportebat conjicere ὑπὲρ τούτου. Pluralis ταῦτα sæpe de una re ponitur. Tota autem enuntiatio artis est plena, egregia παράλειψις, ut rhetores dicunt. Dum enim silentio se rem prætermissurum affirmat, loquitur de ea paucis quidem sed gravissimis verbis, ut non posset non Athenienses pudere suæ agendi rationis. Brem.

Ἡμῖν δ᾽ οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι] Εὐφήμως, ἀντὶ τοῦ, ἀτιμίαν καὶ ἀδοξίαν ἡμῖν προξενῆσαι. Propositio præteritionis: non hortabor vos exemplo Philippi. Ratio, quod ea oratio illi honorifica, nobis ignominiosa est. Hanc rationem προσαποδόσει eleganti illustrat et ἀντιθέσει. Wolf.

Ἡμῖν δὲ οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι] Potest hoc utcumque intelligi: np. sic mente supplendo; κατ᾽ αὐτὰ δὲ ταῦτα δοκεῖ οὐχ ἡμῖν καλῶς πεπρᾶχθαι, *in his vero ipsis non videtur a nobis bene factum fuisse*, quod scilicet passi fuerimus in tantam potentiam excrevisse Philippum: sed malim cum Reiskio ita legi hunc locum, ἡμῖν δὲ ὀνείδος τοῦ οὐχὶ κ. π. *nobis autem id afferunt dedecoris, quod res a nobis non sint præclare gestæ.* Auger.

Ἡμῖν δὲ — πεπρᾶχθαι] Quod Reiske post δὲ deesse putat ὄνειδος, alienum est ab oratoris consilio, qui, ut neminem fugit, φιλοτιμίαν et καλῶς non temere scripsit. Neque etiam ἡμῖν explicari potest per ὑφ᾽ ἡμῶν, sed sensus: *nobis rem cecidisse;* de Megalopol. §. ζ. ἅ γέ φασι πεπρᾶχθαι διὰ Θηβαίους τοῖς Μεγαλοπολίταις, coll. de Pace §. έ. Rüdig.

Ὑπὲρ τὴν ἀξίαν] *Supra dignitatem*, plus quam ab eo quisquam exspectare aut postulare debuisset. Sicut in priore orat. εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, eximia et insolita fortunæ benignitas potius, quam successus vel improborum vel stolidorum hominum. Wolf.

Τοσούτῳ θαυμαστότερος] *Tanto admirabilior apud omnes existimatur: tanto in illustriore loco sita est ejus laus.* Idem.

Τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε] *Tanto majus dedecus suscepistis.* Sicut supra μωρίαν ὀφλισκάνειν. Egregia ἀντίθεσις effectuum industriæ et incuriæ. Idem.

Αἰσχύνην ὠφλήκατε] Demosthenes eleganti hac metaphora, a debitoribus sumpta, qui Gr. ὀφλόντες dicuntur, sive iis qui judicio damnantur, maximopere uti amat. Sic supra in Phil. I. §. ιέ. αἰσχύνην, καὶ ἀνανδρίαν, καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα ὠφληκότες: infra Olynthiaca, 3. §. ί. ἄνοιαν ὀφλι-

λείψω. καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 19
σκοποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ
παρ' αὐτοῦ· ὧν οὖν ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πε-
πολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τού-
των οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. ἃ δὲ καὶ χωρὶς
27 τούτων ἔνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς, καὶ
μεγάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου φαίνοιτ' ἂν ὀνεί-
δη βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι.

γ'. Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι λοιδορίαν εἶναί τις ἂν φήσειε κενὴν δικαίως· τὸ δὲ πάνθ', ὅσα πώποτ' ἔπραξε, διεξιόντα

σκάνειν: in Chersonetica, ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν. In Orat. contra Leptinem,—οὐ μικρὰν ζημίαν ὀφλήσειν μέλλουσαν (τὴν πόλιν). Οὐ γὰρ, εἰ μὴ χρήματα ἀπόλλυται, μόνον σκεπτέον, ἀλλ' εἰ καὶ δόξαν χρηστὴν, etc. Laus et gloria virtutis præmium, vitiorum et peccatorum ignominia et dedecus pœna, sive mulcta, et quidem gravissima ingenuis hominibus: ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημία τοῖς γε σώφροσι. Olynth. 1. (3.) §. ι. quare bene dicuntur αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, probrum debere aut luere. Mount.

Ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω. καὶ γὰρ] Repetitio propositionis, et alia αἰτιολογία: qua callidissime et res Philippi extenuat, et populum excusat, et adversarios perstringit et terret: idque παραλειπτικῶς et ipsum facit. Wolf.

Μετ' ἀληθείας] i. q. ἐν ἀληθείᾳ, ut in Eubulid. 1306. 3. ed. R. πῶς ἔνεστιν τούτους ἅπαντας, μὴ μετ' ἀληθείας ὑπάρχοντας, κατεσκευάσθαι. Rüdig.

Ἐνθένδ' ἂν] Hinc, id est, ἐκ τοῦ βήματος, καὶ τῆς ἐκκλησίας: nostræ conciones ejus opes auxerunt: Mercenariis oratoribus, et oscitantibus ac ignavis auditoribus acceptam referre debet potentiam tantam, non suæ virtuti atque industriæ. Wolf.

Ὧν οὖν ἐκεῖνος] Ὧν ὀφείλει χάριν, ὧν λαβεῖν δίκην, pro, ὑπὲρ ὧν, δι' ἅ. Idem. Subauditur præpositio ὑπὲρ, quod omittere Atticis familiarissimum est: eam vero mox ante τούτων necessariam inferendam duxi. Mount.

Ὧν οὖν ἐκεῖνος] Reiske, qui interpretatur: quarum rerum causa, hunc locum male cepit, nam ὧν pertinet ad χάριν et δίκην, eique respondet τούτων, quod paullo post legitur, pro quo non cum Mount. et Auger. ex pluribus Codd. est legendum ὑπὲρ τούτων, nam genit. pendet a καιρόν: hæ enim structuræ: καιρὸν τούτων et καιρὸν τοῦ λέγειν ταῦτα, sunt confusæ. Rüdig.

Τούτων τὸν καιρὸν] Ἀντὶ τοῦ, τοῦ λέγειν ταῦτα τὸν καιρὸν οὐχὶ ὁρῶ νῦν ὄντα. Wolf.

Καὶ χωρὶς τούτων] Τῶν περὶ τῶν φιλιππιζόντων ῥητόρων, καὶ τῶν πεπεισμένων τῷ Φιλίππῳ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Idem.

Ἔνι] Ἔνεστι λέγειν. Unde τὰ ἐνόντα, ea quæ in re insunt, et ἐκ τῶν ἐνόντων, τουτέστι, κατὰ τὴν δύναμιν. Idem.

Καὶ βέλτιόν ἐστιν] Διὰ τὸ ἀναθαῤῥῆσαι δήπου, καὶ τὸν φόβον ἐκβάλλειν ὑμᾶς. Attentionis et benevolentiæ captatio. Grata enim et jucunda erat Atheniensibus criminatio Philippi: nec minus extenuatio virium illius. Hæc enim duo se facturum proponit. Idem.

Μεγάλα ὀνείδη] Ἐπιορκία καὶ ἀπιστία. Idem.

Ὀρθῶς δοκιμάζειν] Non eventum spectando, sed causas et rerum gestarum rationem intuendo. Idem.

γ'. Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον] Videntur hoc alii oratores fecisse ἀναιτιολογήτως, καὶ ἄνευ ἐλέγχων: quod se alia ratione facturum (ne eadem inculcare videatur) profitetur. Idem.

Ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι] Isocrates Panathenaico, μὴ μετ' ἀποδείξεως εἰρημένα, eodem sensu dicit. Idem.

Τὸ δὲ πάνθ' ὅσα] Verba sic ordinanda sunt, mutato propter relativum pronomen participio in verbum: τὸ διεξιέναι πάντα, ὅσα Φίλιππος ἔπραξε πώποτε, καὶ ἐλέγχειν αὐτὸν ἐφ' ἅπασι τούτοις· συμβαίνει καὶ δεῖσθαι λόγου βραχέος, καὶ ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι, ἕνεκα δυοῖν. Hyperbolica propositio, referenda tantum ad ἐπίορκα καὶ ἄπιστα ἔργα, quorum tria tantum, sed magna recenset, deceptos Athenienses, Olynthios, Thessalos. Idem.

Διεξιόντα] Sc. τινὰ, ut Phil. I. §. γ'. ἔρημον ὄντα (vid. not.) et huj. or. §. δ'. cfr. Plat. Crit. c. 12. πάσχειν (δεῖ), ἐάν τι προσ-

ἐφ' ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι καὶ [1]δυεῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι, τοῦ τ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι, καὶ τοῦ τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον ἰδεῖν ὅτι πάντα διεξελήλυθεν οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας νῦν ηὐξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἥκει τὴν τελευτὴν τὰ πράγματ' αὐτῷ. Ἐγὼ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν εἶναι τὸν Φίλιππον [2]καὶ θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἑώρων αὐτὸν ηὐξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὑρίσκω

[1] † δυοῖν

[2] καὶ θαυμαστὸν τὸν Φίλιππον

τάττῃ (ὁ πατὴρ) παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα. Rüdig.

Ἐλέγχειν] Δεικνύναι ἐπίορκον καὶ ἄπιστον γεγονότα ἐν τούτοις, vel, ἐλέγχειν διὰ ταῦτα. Wolf.

Δυεῖν ἕνεκα] Lect. vulg. δυοῖν, sed Harl. Par. 1. Aug. 1. δυεῖν. Par. 6. δυεῖν εἵνεκα, alterum etiam Ald. Tayl., quam formam (εἵνεκα) ab Attico scriptore non alienam esse docet F. A. Wolf. Lept. §. κδ'. fin. cfr. Olynth. I. (III.) fin., sed bis syllabam ει a Nostro dictam esse dubito: qui omnino non ubique constans est in formarum usu, scribit εἵνεκα et ἕνεκα, ἀεὶ et αἰεὶ, ita δυοῖν (cfr. p. 1468. 7. ed. R. δυοῖν ἕνεκα νῦν ἀκοῦ γράφειν) et δυεῖν (de fals. leg. p. 347. 16. ed. R. δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν); hoc quidem magis Atticum esse monet Dorvill. ad Char. p. 527. Duk. Præfat. ad Thucyd. T. II. p. XIV. ed. Lips. vid. eundem ad Thuc. IV. 8. 29.: inde hanc formam reposui, quam Bekkerus quoque habet. Rüdig.

Εἰρῆσθαι] Ἀντὶ τοῦ, ῥηθήσεσθαι. Wolf.

Φαῦλον] Πονηρὸν, καὶ σαθρῶς ἱδρυμένον, καὶ τοῦ μηδενὸς ἄξιον. Idem.

Τοῦ τε φαίνεσθαι] S. ἕνεκα, ἵνα φαίνηται. Idem.

Καὶ τοῦ ἰδεῖν] S. ἕνεκα, ἵνα ἴδωσιν οἱ ὑπερεκπεπληγμένοι Φίλιππον, ὡς ἄμαχόν τινα, id est, ἀνίκητον ὄντα καὶ ἀκαταγώνιστον, ᾧ μάχεσθαι ἀδύνατον, ἢ μὴ συμφέρον. Quid igitur superest, nisi ut pax et amicitia illius expetatur, et supplices deserantur? Idem.

Τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους] Supra modum admirantes et formidantes. Hæc vox ea, quæ statim sequuntur, τό τε φοβερὸν καὶ τὸ θαυμαστὸν complectitur. Idem.

Ὅτι διεξελήλυθε] Τὸ διεξιέναι καὶ διελθεῖν ἢ διεξελθεῖν, alias est τὸ λέγειν καὶ διηγεῖσθαι: hic vero τὸ διαπορευθῆναι, κατὰ μεταφορὰν, καὶ καταναλῶσαι πάσας τὰς πανουργίας καὶ δεινότητας. Idem. διεξελήλυθεν hic idem ac διεπορεύθη, *prætervecta sunt*, i. e. consumpta sunt. Auger. Vid. π. Φιλ. Ἐπιστ. §. ς'.

Οἷς παρακρουόμενος] S. τοὺς χρωμένους αὐτῷ ἐξαπατῶν καὶ φενακίζων. Wolf.

Πρότερον] Ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις. Idem.

Μέγας νῦν ηὐξήθη] Οὕτως ηὐξήθη τῷ παρακρούεσθαι, ὥστε νῦν εἶναι μέγαν αὐτόν. Supra μέγαν γεγενημένον. Idem.

Καὶ πρὸς αὐτὴν] Ὅτι τὰ πράγματα ἥκει αὐτῷ πρὸς τὴν τελευτὴν, id est, ὅτι ἡ ἐπιορκία καὶ ἡ ἀπιστία αὐτοῦ οὐδένα ἂν ἔτι παρακρούσαιτο καὶ ἐξαπατήσειε. Sententia hujus loci est: Nulla fore posthac Philippi incrementa: nullos eum sibi socios adjuncturum: consumtos esse omnes ejus dolos. Hæc propositio est. Idem.

Ἐγὼ γὰρ] Confirmatio, tractata ἐκ θέσεως καὶ ἀναιρέσεως. Argumenti summa est, Philippi imperium male partum non fore diuturnum: ducti a causis efficientibus, et illustrati contentione contrariorum et similitudine. Idem.

Ἑώρων αὐτὸν ηὐξημένον] Τὰ γνωριστικὰ ῥήματα, inquit Moschopulus, καὶ τὰ ἐπὶ ὄψεως, μετὰ μετοχῆς συντάσσονται. Sed eum participii accusativum Latini rarius retinent, ut Cic. 2. de Fin. 'Idque Socratem audio dicentem;' sæpius infinitivo commutant, ut Virg. Bucol. 'Non ego te vidi Damonis, pessime, caprum Excipere insidiis?' Idem.

Εὑρίσκω τὴν] Difficilior locus: proinde verba in primis simpliciter ordinabimus: εὑρίσκω, scilicet τὸν Φίλιππον, προσαγόμενον (προσαγηοχέναι) τὴν ἡμετέραν εὐήθειαν (ἡμᾶς εὐήθεις ὄντας) τὸ κατ' ἀρχὰς (πρῶτον) ὅτε τινὲς ἀπήλαυνον ἐνθένδε (ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ τῆς ἐκκλησίας) Ὀλυνθίους βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι. Quomodo προσαγηοχέναι? τούτῳ, scilicet τῷ φάσκειν παραδώσειν Ἀμφίπολιν καὶ κατασκευάσειν τὸ θρυλλούμενον

28 τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ κατ᾽ ἀρχάς, ὅτε Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν [1] καὶ τὸ θρυλούμενόν

[1] καὶ τῷ τὸ θρυλλούμενόν

ποτε ἐκεῖνο ἀπόρρητον· τὴν δὲ Ὀλυνθίων φιλίαν, scilicet εὑρίσκω προσαγόμενον etc. Video, Philippum nobis stultis os sublevisse primum, cum quidam Olynthios apud nos verba facturos hinc repulerunt, hac fraude, quod jactabat, se nobis Amphipolim traditurum, et confecturum arcanum illud, quod aliquando jactabatur: invenio item, eum Olynthiorum amicitiam sibi conciliasse, etc. Nunc ad partes veniamus: καὶ τὸ θρυλλούμενον] Hic vero locus obscurus est, et haud scio, an quisquam sit, qui eum a se plane intelligi affirmare ausit. Causa obscuritatis est, primum ignoratio historiæ, cujus fit mentio. Deinde ἀπόρρητον et θρυλλούμενον pugnare videntur. Postremo ambiguum est ἀπόρρητον, sitne ad θρυλλούμενον, an vero ad κατασκευάσειν ἐπιῤῥηματικῶς referendum. Ac quod ad historiam attinet, credamus sane Græco interpreti Ulpiano. Deinde θρυλλούμενον intelligi potest non id modo, quod omnium sermone celebratur, sed quo de inter eos verba fiunt, quorum negotium agitur, aliis ignotum. Ita unum et idem Atheniensibus et Philippo θρυλλούμενον: Pydnæis, Potidæatis et Amphipolitanis ἀπόρρητον esse potuit. Potuit etiam fieri, ut Philippus polliceretur, se collaturum quoddam in Athenienses beneficium, quod tamen, ob adjunctum periculum, vulgandum nondum esset: sicut Pericles in referendis rationibus ad populum dixit, se aliquot talenta εἰς δέον ἀνηλωκέναι, id est, *utiliter et tempestive insumsisse*, quibus Lacedæmonios quosdam corruperat. Postremo κατασκευάζειν τι ἀπόρρητον pro ἐν ἀπορρήτῳ vel ἀπορρήτως, usitata et plana constructio est. Hæc si cui non satisfaciunt, is planiora et certiora quærat. Socrates scholasticus Ecclesiasticæ historiæ lib. 1. locutionem habet non dissimilem admodum: ἦν δὲ ὁ διωγμὸς θρυλλούμενος ἐν ταὐτῷ καὶ ἀπόρρητος· ἐκρύπτετό τε τῷ λόγῳ, καὶ ἔργῳ ἦν φανερός. Idem.

Εὐήθειαν] Hæc vox, quam vulgo per μωρίαν interpretantur, auctore Thom. M. p. 382. παρὰ Δημοσθένει εἰς χρηστότητος τάξιν κεῖται. Schol. ἔστιν ὅτε πραότητα καὶ ἐπιείκειαν καὶ τὸ ἁπλοῦν ἡ εὐήθεια σημαίνει. Thuc. III. 83. hoc: τὸ εὔηθες, οὗ τὸ γενναῖον πλεῖστον μετέχει. vid. interpp. ad h. l. et Hemsterh. ad Lucian. I. p. 101. Rüdig.

Τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν] Vide Polyæn. Strateg. l. IV. 17. Demosth. π. Ἀλον. Diod. l. XVI. circa init. et Not. Philip. I. §. i. fin. Mount.

Θρυλούμενόν ποτε ἀπόρρητον] Philippus Amphipolim liberam dimiserat. Athenienses itaque hujus urbis recipiendæ cupidi, legatos ad Philippum mittunt, opem in hac re petentes, et se Pydnam illi pro tali beneficio daturos promittentes. Sed ne Pydnæi, imperium Philippi aspernantes, aliquid interea molirentur, res in senatu clam acta erat, neque, ut solitum est, ad populum relata.—Hanc narrationem citant Ulpianus et Suidas ex Theopompo. *Ex edit.* Stock.

Τῷ θρυλλούμενόν] Alii legunt, τὸ θρυλλούμενόν π. ἀ. ἑ. κατασκευάσειν, et sic interpretandum erit, Philippumque *jactatum illud aliquando arcanum confecturum.* Stock.

Τὸ θρυλούμενόν — κατασκευάσαι] Vulg. pro τὸ legitur τῷ. Reiske utramque copulavit; sed multi libri illud habent, quod confirmat Suidas T. III. 467. qui ex Theopomp. l. 31. narrat, fuisse legatos ab Atheniensibus ad Philippum missos, qui de amicitia agerent, hæc addens; οἳ (πρέσβεις) συμπεισθέντες αὐτὸν ἐπεχείρουν, ἐν ἀπορρήτῳ συμπράττειν Ἀθηναίοις, ὅπως ἂν λάβωσιν Ἀμφίπολιν, ὑπισχνούμενοι Πύδναν: hinc patet, hoc arcanum nihil esse aliud quam τὸ τὴν Ἀμφίπ. παραδώσειν; quæ τῷ vix ferri potest. Eodem modo paullo post τὸ ἐξελεῖν et ἀδικῆσαι ad eandem rem sunt referenda, ita tamen, ut alterum ex altero effectum sit; quod ipsum ut de nostro quoque loco valeat, repudianda erit lectio κατασκευάσειν, quæ etsi veri speciem præ se ferat, tamen, ea recepta, nihil aliud hac ipsa enunciatione dicitur quam præcedenti. Sed lect. vulg. κατασκευάσαι aptiorem præbebit sensum, ut Reiskii verbis utar: "clandestinis amicorum, quos Philippus Athenis alebat, molitionibus effecit, ut fides haberetur illi quondam celebri arcano;" ita quod professus est se facturum, id ipsum olim paravit. Nam κατασκευάζειν etiam significat: *parare aliquid, ut tale videatur, quale non est.* Dicuntur enim διαθῆκαι κατεσκευασμέναι, cfr. Dem. p. 1107, 18. ed. R.: diversus hujus vocabuli sensus oritur ex diversa præpositionis κατὰ significatione; idem accidit in verbis cum παρὰ compositis, cujus rei exempla vid. apud Zeun. ad Vig. 651. Rüdig. '*The secret and close matter was,*' inquit T. Wilson LL.D. in margine ver-

ποτε ἀπόῤῥητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ [1] προσαγαγόμενον· τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα τῷ Ποτίδαιαν, οὖσαν ὑμετέραν, ἐξελεῖν καὶ τοὺς μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις· Θετταλοὺς

[1] προσαγόμενον

sionis suæ Anglicanæ, ann. 1570, '*the delivering up of Potidia.*'

Ἀπόῤῥητον] Sc. παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ne Pydnæi, hac re cognita, sibi caverent. Neque vero est, quod cum Schol. illud ἀπόῤῥητον; ad Potidæam neque cum Lucches. ad Thespias Platæasque instaurandas referamus, si verbis Theopompi fides est, quæ ab ipso Dem. confirmatur. Rüdig.

Τούτῳ προσαγαγόμενον] Τούτῳ, quod ad τὸ φάσκειν referendum, hujus ipsius vim auget, ut Phil. II. §. ϛ'. (οἴεσθε) τὸν τὴν Πυλαίαν ἀποδόντα, τοῦτον τὰς αὐτῶν προσόδους παραιρήσεσθαι. Thuc. III. 43. ita: τῇ ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλῆθος. Schol. Thuc. per πιθανολογεῖν explicat. Idem.

Φιλίαν] Sicut paulo inferius Θετταλοὺς refer ad προσαγαγόμενον quod præcessit. Auger.

Ποτίδαιαν] De Potidæa vide Notas Philip. I. §. ί. fin. Corinthiorum (uti ibi diximus) colonia fuerat; tunc temporis Atheniensibus societate erat conjuncta, quibus etiam tributum pendebat; postea vero ab iis defecit. Potidæatæ ab Atheniensibus obsessi, victi, domo pulsi sub finem Anni 2di belli Peloponnesiaci, in agrum Chalcidicum, et quo quisque potuit, abiere. Athenienses Coloniam in Potidæam deducunt, eamque incolunt. Thucyd. lib. ii. p. 245. In ea etiam erat præsidium Atheniense, quod Philippus ex urbe deduxit, et clementer tractatum Athenas remisit. Diod. l. xvi. Mount.

Οὖσαν ὑμετέραν] De Potidæa disputatum supra ad Phil. I. §. γ'. Pro ὑμετ. lect. vulg. ἡμετ., sed hanc Reiske mutavit, quamquam paullo post ἡμᾶς retinuit, secutus Bekker. Sed quum, ut vidimus, his enunciationibus idem fere dicatur, eadem persona erat tuenda, eaque secunda vel propterea, quod orator cives et describat potentes et ἐκείνοις opponat. Rüdig.

Καὶ τοὺς μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι] Alterius membri summa est: Philippus Olynthios ad suam amicitiam pellexit. Quomodo? Potidæam, nostram civitatem, vi captam, abstulit, (in quo fidem societatis violavit, et vanis pollicitationibus nos circumvenit) Olynthiis tradidit. Nullus scrupulus reliquus est, modo intelligas, eo tempore, quo ista facta sunt, Philippum fuisse Atheniensium socium. In epistola certe quidem sua scribit: ἵν' ἐμμείνωμεν τοῖς ὅρκοις, καὶ ταῖς ὁμολογίαις, etc. Sed Chronologia fortasse repugnat. Post τὸ ἡμᾶς, asteriscus additus indicat, dubitatum esse de lectione. Quid si ἡμῶν? ut de Potidæatis intelligatur, sociis Atheniensium. Sed cum Ποτίδαιαν οὖσαν ἡμετέραν præcedat: fortasse parum convenit, eosdem et ὑπηκόους et συμμάχους dici. Sed hæc hactenus. Wolf. Dubitationem, quam Wolfius proposuit, ipse eximit Demosthenes, atque adeo Scholiasten refellit, qui per συμμάχους Potidæatas intelligit, scilicet pro ἡμᾶς legendo ἡμῶν. Etenim ex ejus Oratione περὶ Ἁλοννήσ. §. γ'. discimus non solum Potidæam tum temporis Athenienses incoluisse, quod modo diximus, verum etiam iis cum Philippo societatem tum interfuisse. Καίτοι Ἀθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦντες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον, ἀλλὰ συμμαχίας, καὶ ὅρκων ὀμωμοσμένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφῃρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ κτήματα. Neque sane necessarium est Philippo tum socios fuisse Athenienses, ut recte habeat recepta lectio: dicit enim τοὺς πρότερον συμμάχους, *antea ipsius socios*, nullo certo tempore definito, quod utique verum esse ipse alibi Demosthenes testatur. In Orat. de Coron. §. ιγ'. — ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους: similia in aliis passim locis occurrunt. Mount.

Τοὺς μὲν πρότερ.] Intelligit Dem. ipsos Athenienses, qui olim Philippi fuerant socii: de Cor. §. ιγ'. epistola Philippi recitata, pergit: ἀκούετε, ὡς σαφῶς δηλοῖ ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ, πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους, coll. or. de Halones. §. γ'. Rüdig.

Παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις] Diodorum lib. XVI. ait Philippum pollicitum fuisse se Potidæam Olynthiis traditurum, cujus adipiscendæ magno pridem studio tenebantur: traditæ etiam non meminit, quod mirum videatur, cum id factum fuisse cum ex hoc tum ex aliis Demosthenis locis satis manifestum sit, Pydnam vero iis donasse refert cum agris et fundis territorii. Mount. Cfr. Phil. II. §. ϛ'.

Θετταλοὺς δὲ] Nam et hi non minus, quam Thebani, templi Delphici defensionem susceperant. Wolf. V. Diod. Sic. l.

δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολεμήσειν [1]ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέξασθαι. ὅλως δὲ οὐδεὶς ἔστιν ὅντιν' οὐ πεφενάκικεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἑκάστων ἄνοιαν
29 [2]ἀεὶ τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσλαμβάνων οὕτως ηὐξήθη. ὥσπερ οὖν διὰ τούτων ἤρθη μέγας, ἡνίκα ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ᾤοντό τι πράξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελήλεγκται.

δ'. Καιροῦ μὲν δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τοῦτο [3]πάρεστι Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθών τις ἐμοί, μᾶλλον δὲ ὑμῖν δειξάτω ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω,

[1] ὑπὲρ αὐτῶν πολεμήσειν [2] αἰεὶ [3] παρέστη

XVI. c. 35. 38.

Θετταλοὺς δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι] Thessali Græciæ populi inter Macedoniam et Thermopylas siti. Philippus a morbo recreatus, quo post acceptum ad Methones obsidionem vulnus laboravit, Olymp. 106. Ann. 4. ad Aleuadas adjuvandos profectus est, qui eum in Thessaliam vocarunt, ut eos a novis suis ad Pheras tyrannis liberaret. Eorum afflictorum miserationi admista est nonnulla etiam commodi sui ratio. Hujusce expeditionis cursu, Magnesiam cepit, urbem Thessaliæ ad Ægæi maris litora. Thessalis Magnesiam sibi vindicantibus illico se eam redditurum Philippus fidem dedit, satis interea cavens, ut ne eam omnino liberaret. *Tourrell.* Aleuadæ ipsi postea tyrannide potiti sunt, a qua eos Philippus dejecit. Vide Schol. Olynth. I. (III.) §. θ'. ad voces *καὶ γὰρ Παγασάς*. Mount.

Τὰ τελευταῖα] Τελευτῶν, ἐπὶ τῆς τελευτῆς· ἐλλειπτικῶς τοῦ κατὰ, καὶ ἐπιῤῥηματικῶς, sicut τὰ πρῶτα. Wolf.

Τὸν Φωκικὸν πόλεμον] Vid. Not. Philip. I. §. ζ. Mount.

Ὅλως δὲ] Prolixiorem commemorationem præcidit. Wolf.

Τὴν γὰρ ἑκάστων—] Fraudibus, inquit, et imposturis, non alia ratione, socios perfidiæ ipsius ignaros, sibi comparavit. Idem.

Προσλαμβάνων] *Adscivit* Phil. ignorantium imprudentiam, ut ea ad suas res augendas uteretur: mediam quidem formam exspectaveris, sed notio, quæ illa exprimitur, in ipso verbo inest. De libert. Rhod. §. ζ'. *ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς, ὅπως καταλύσωσι τὸν δῆμον, προσλαβόντας τινὰς τῶν πολιτῶν.* Rüdig.

Ὥσπερ οὖν] A contrariis: quem ignoratio nominum evexit, eundem cognitio deprimet. Wolf.

Διὰ τούτων] Nimirum subaudiri potest vel ἀνθρώπων, vel (quod malunt plures) τεχνῶν. *Eædem artes quæ celatæ extulerunt, jam patefactæ deprimant oportet Philippum.* Stock.

Διὰ τούτων] Sc. τῶν ἀγνοούντων: hæc omnis enunciatio vocatur ἀκολουθία. Rüdig.

Πάλιν] Similiter Noster vult, Olynth. III. (II.) §. ι., ut, qui leges de pecunia theatrali tulerint, iidem has abrogent. Idem.

δ'. Καιροῦ μὲν δὴ πρὸς τοῦτο] Τὰ πράγματα πάρεστι Φιλίππῳ πρὸς τοῦτο καιροῦ, id est, τοιοῦτος καιρὸς τῶν Φιλίππου πραγμάτων ἐστί. Fortassis etiam παρέστη a παρίστημι, legi possit. *Res adstiterunt ad hoc temporis,* pro, huc deductæ sunt. Wolf.

Καιροῦ] Gen. pendet a πρὸς τοῦτο: *in hunc statum*, ut Phil. I. §. ιγ'. τοῦθ' ὕβρεως. Isocr. d. pac. p. 165. C. εἰς γὰρ τοῦτό τινες ἀνοίας ἐληλύθασιν. cf. ad Phil. I. §. δ'. Commemorat Noster ἀκαιρίαν Philippi Olynth. II. (I.) §. η'. Rüdig.

Πάρεστι] Hæc lect. vulg., sed Reiske ex Aug. 2. scripsit παρέστη, et in Indic. s. v. παριστάναι, minus probabiliter conjec. περιέστη. Sive legas παρέστη, sive πάρεστι, utraque vox innuit notionem *status*, in quo quid est ita, ut propter πρὸς τοῦτο notio *motus*, quo quid aliquo deducitur, cogitando addi debeat; nisi quod notio præsentiæ magis πάρεστι exprimatur, quæ quum h. l. maximi sit momenti, hoc prætuli, cfr. Dem. ep. p. 1473. 19. ed. R. ἐμοὶ ταῦτα νῦν πάρεστιν, ὡς μήποτ' ὤφελε. Idem.

ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἄσμενοι. καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις, ὥσπερ οὗτος, ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἅπαντα ἀνεχαίτισε

Πιστεύουσιν] F. πιστεύσουσιν. et v. 7. ταὐτά. Taylor.

Παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν] *Præter dignitatem suam*, indignis modis, contra quam exspectarant. ἀξίαν, id est, *dignitatem*, hic tribuit Thessalis, quos priore oratione ut perfidos criminatus est: ut ostendat, Thessalos, quanquam improbos, tamen Philippo esse meliores, et digniores, qui eidem imperent, quam serviant. Quantæ autem opes Thessalorum fuerint, in oratione de pace exposuit Isocrates: et in Philippica minime cum hoc loco Demosthenis consentit, cum sic scribit: οὐ Θετταλοὺς μὲν τοὺς πρότερον ὑπάρξαντας Μακεδονίας, οὕτως οἰκείως πρὸς αὐτὸν διακεῖσθαι πεποίηκεν ὥσθ' ἑκάστους αὐτῶν μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύειν, ἢ τοῖς συμπολιτευομένοις; et epistola 2. ἐνθυμοῦ δὲ, ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως κέχρησαι Θετταλοῖς, καὶ συμφερόντως ἐκείνοις· ἀνδράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις, ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ στάσεως μεστοῖς. Quanquam τὸ δεδουλωμένοι referri potest vel ad Philiadæ Tyranni liberos, quos pulsos a Thessalis, Philippus restituit, vel ad quosdam Thessalos male tractatos. Nam in oratione de Haloneso scribitur, §. ζ'. ὅτι Φεραίων ἀφῄρηται τὴν πόλιν· καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν. et Isocrates: τῶν πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, τὰς μὲν ταῖς εὐεργεσίαις πρὸς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν προσῆκται, τὰς δὲ σφόδρα λυπούσας ἀναστάτους πεποίηκε; Μάγνητας δὲ κατέστραπται; Wolf.

Παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν] Wolf. interpr. *contra dignitatem suam*, potius: *contra exspectationem*, ut Ol. I. (III.) §. θ'. coll. huj. or. §. ϛ'. Nam Thessali, qui, ut paullo ante monuimus, Philippi præsidium implorabant, minime exspectaverant; se Philippi dominium experturos esse, quod quidem Noster tangit Ol. I. (III.) §. θ'. Mount. affert locum ex Polyæn. Strat. IV. 20., qui docet, Philippum Thessaliam Strategematis subegisse, non armis. Rüdig.

Δεδουλωμένοι Θετταλοὶ] Philippus, ubi Thessaliæ tyrannos ejecisset, ipse in eorum locum succedere aggressus est. Neutiquam vero vi aperta: sed adeo callide comitatem et benignitatem simulavit, etiam erga victos, ut Thessali omnium rerum ei fidem haberent; quod ille in sua commoda dirigere probe norat. *Ex edit.* Stock.

Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν] Postquam ostendit, socios, cæterosque Græcos male velle Philippo, refutat opinionem de vi et potentia: sumto argumento a natura et ingeniis hominum, maxime Græcorum. Locum hunc Cicer. 2. de officiis copiosius tractavit: quem his verbis concludit: 'pessimum diuturnitatis custodem esse metum: benevolentiam vero fidelem vel ad perpetuitatem.' Wolf.

Συστῇ] Præpos. ὑπὸ notionem præsidii vel impedimenti alicujus rei exprimit, cfr. de Chers. §. γ'. ἂν δ' ὑπὸ πνευμάτων μὴ δυνώμεθα. Verbum συστῆναι refertur et ad ortum et ad statum rerum, de Cor. §. ζ'. τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου. cfr. Thom. M. s. συνίσταται. Rüdig.

Ταὐτὰ] Vulg. ταῦτα, sed illud jure editores vel ob enunciationem præcedentem prætulerunt: ceterum has voces sæpe confundi docuerunt VV. DD., quos Schæf. laudat ad Greg. Cor. p. 303. Confirmatur etiam orat. in ep. Phil. §. γ'. quem omnem locum cum nostro conferas. Idem.

Φέρειν τὰς συμφορὰς] *Ferre casus*, i. e. non tantum tolerare labores, sed ne cladibus quidem acceptis a societate recedere solent. Wolf.

'Εκ πλεονεξίας] Διά. Plura sibi præter jus et æquum vendicando, et improbe agendo. Idem.

'Η πρώτη πρόφασις] Τῶν δεδουλωμένων. Idem.

καὶ διέλυσεν. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἀδικοῦντα καὶ ἐπιορκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαί-
αν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βρα- 21
χὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπί-
σιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὑτὰ κα-

Ἡ πρώτη — διέλυσεν] Vel vana causa monet orator res collabi. Nam voci πρόφ. notio vanitatis subest, quod jam vidimus ad Phil. I. §. Θ'. et videbimus huj. or. §. Θ'. Rüdig.

Καὶ μικρὸν πταῖσμα] Ἀτύχημα τοῦ τυράννου. Wolf.

Ἅπαντα] Τὰ πρότερον κατωρθωμένα, καὶ κατειλημμένα. Idem.

Ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν] Ἀντὶ τοῦ ἀνέστρεψεν καὶ ἀνέκοψε. Metaphorice dixit pro eo quod est, *omnia retro agit, et rerum processum interpellat et abrumpit*. Sic Lucian. ἀναχαιτίζειν τὴν ναῦν τοῦ δρόμου dixit. Vide Bud. in Comment. *Ex edit.* Hervag.

Ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν] Budæus, et ex eo Henricus Stephanus, hæc ita vertit: *omnia retroagit, rerumque processum interpellat et abrumpit*: sed non videtur mentem Demosthenis attigisse. Ἀνεχαίτισε hoc in loco idem sonat ac ἀνέτρεψε, sicuti exponit Scholiastes, et Harpocratio; ad quem Maussacus vocabulum hoc inter vocabula grandiloquentiæ et sublimis sermonis relatum esse a Criticis Plinio, Dionysio, Longino, et aliis, observat: eumque sensum ipse Demosthenes confirmat, qui in Orat. in Epist. Phil. ubi eadem fere ad verbum repetuntur, pro ἀνεχαίτισε, διέσεισε dixit, καὶ διέλυσεν. Mount. Imaginem nobis exhibet equi generosi, jubis erectis se efferentis, et onus suum superbe dejicientis. Stock. Vid. Hesych. s. ἀναχαιτίζει. διέλυσεν conferendum cum συστῇ. Rüdig.

Ἀνεχαίτισεν] Ὥσπερ ἵππος τῇ χαίτῃ εἰς τοὐπίσω εἵλκυσεν, εἰς τὰ πρόσω ὁρμώμενον. Wolf.

Καὶ διέλυσεν] Τὰ καλῶς συμπεπῆχθαι δοκοῦντα. Idem.

Οὐ γάρ ἐστιν] Ἐπανάληψις διαβεβαιωτική, καὶ γνώμη ἀποφαντικωτέρα ἴσως ἢ ἀληθεστέρα, παρ᾽ ἡμῖν γε, τοῖς συνεχῶς τυραννουμένοις, καὶ ἀπατωμένοις. Idem.

Οὐ γάρ ἐστιν, —— δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι] Ad res feliciter agendas plurimum conferre pietatem erga deos, et justitiam erga homines, hoc est quod sæpe sæpius prædicat Demosthenes. Contra, nihil omnino stabile esse quod justitiæ fundamento haud nititur. Illustris est in hanc sententiam locus Orat. de Coron. §. ξζ. θεάσασθε τοίνυν ὡς σαθρὸν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ φύσει πᾶν ὅ,τι μὴ δικαίως ᾖ πεπραγμένον. Mount.

Ἀδικοῦντα] Τῷ ἀδικεῖν διὰ τοῦ ἀδικεῖν. Wolf.

Καὶ ἐπιορκοῦντα] Casaubonus, ad Equit. Aristoph. ver. 298. v. ἐπιορκῶ, hæc observat. "ὅρκος, *jusjurandum*: ἐπιορκεῖν, proprie *jusjurandum aliud addere, iterum jurare*. Usus auctorum obtinuit, ut ponatur in malam partem de pejerante; quasi monerent nos viri sapientes non multum interesse inter pejerantem, et sæpe jurantem, ut recte disputat Hierocles in Carmina Pythagoræ. Lysias in Theomnestum ἐπιορκήσαντα exposuit ὀμόσαντα, *eum qui juravit*." Harpoc. Mount.

Οὐκ ἔστι κτήσασθαι] Οὐχ οἷόν τε ἢ δυνατόν ἐστι κτήσασθαι, id est, ὅπως ἄν τις κτήσηται, ἢ οὐ δύναταί τις κτήσασθαι. Wolf.

Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα] Τὸ ἀδικεῖν, καὶ τὰ λοιπά. Idem.

Εἰς μὲν ἅπαξ] Ἅπαξ γενόμενα, μᾶλλον δὲ σπανάκις ἀντέχει, τουτέστι, διαμένει, καὶ εὖ καταγωνίζεται ἢ κατασπεύδει. Notetur præpositio adverbio juncta: εἰς ἅπαξ διαιρέτως, sed εἰσάπαξ ὑφέν. Idem.

Εἰς μὲν ἅπαξ] Præp. εἰς sæpius struitur cum adverbiis temporis: εἰς μακρὰν §. ζ. εἰς τότε de Class. §. ι. præivit Hom. Od. II. 99. Nostrum locum, ex quo patet, εἰς ἅπαξ non esse conjunctim scribendum, laudat Thom. M. p. 479. Rüdig.

Ἀντέχει] Hæc vox neutral.: *sustinere impetum, durare*, Olynth. I. (III.) §. ι. cfr. Xen. Mem. IV. 7. 7.: λίθος ἐν πυρὶ ὢν — οὔτε πολὺν χρόνον ἀντέχει, ὁ δὲ ἥλιος — διαμένει, Schol. ἰσχύει. Idem.

Καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν] Ἀνθεῖν εἴωθεν. Wolf.

Σφόδρα γε ἤνθησεν] Est γε admirationem excitantis: Olynth. III. (II.) §. ι. Hom. Il. V. 132. 303. Lucian. Dial. M. XVII. 1. Herm. ad Vig. 825. Rüdig.

Ἂν τύχῃ] *Si res ita tulerit*: fieri aliquando potest, τῶν ἐνδεχομένων ἐστὶν ἀνθῆσαι τὰ τοιαῦτα ταῖς ἐλπίσι. Wolf.

Τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται] Ἐλέγχεται, τὰ φώρια καταλαμβάνεται. Idem.

Περὶ αὑτὰ καταῤῥεῖ] Malim aspirate αὑτὰ, pro ἑαυτὰ, *circa se ipsa diffluunt*, vel *defluunt*. haud scio, an legendum sit παρ᾽ αὑτὰ, *per seipsa*, id est, ipsa sese destruunt, sua sponte dilabuntur, decidunt instar flosculorum, cum vel aruerunt, vel

ταῤῥεῖ. ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

ε΄. Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς πρεσβείαν πέμπειν, ἣ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαιτεῖν καὶ περὶ Μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι. σκοπεῖσθε μέντοι τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον [1] οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλ-

[1] [οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις]

vento agitantur. Sic in Psalmis impiorum felicitas pulveri, quem ventus dissipat, et gramini tectis innato comparatur. Idem. Valde arridet Wolfii conjectura: Hic plane loci sensus est, atque ita eum interpretantur Nic. Carrus, et Tourrellus. Illud αὐτὰ aspirate non necessariam est, cum apud optimos scriptores αὐτὰ pro αὑτὰ frequentissime invenies. Verisimile est scripsisse Demosthenem παρ' ἑαυτὰ, a quo facilior adhuc erat lapsus in περὶ αὐτά. Mount. *Ultro delabuntur*, plerique vertunt. Rectius fortasse, *eodemque recidunt*, unde exstructa sunt, scilicet. Translata est metaphora (teste Schol.) a veteri aliquo pariete, qui diuturnitate temporis pereditur. Stock.

Οἶμαι] *for instance.* Antonius et Maximus serm. 1. Taylor.

Καὶ πλοίου] Διά τάς τε ὑφάλους πέτρας, καὶ τὸ ἐπιτιθεῖσθαι τῇ τρόπιδι ἅπαν πλήρωμα καὶ βάρος τῶν ἐν τῇ νηΐ. Wolf.

Τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ] Veteres Grammatici vituperabant Demosthenem, quod κάτωθεν dixerit, non κάτω. Ulpianus eum defendit, quod ex inferiore parte in superiorem ædificetur. Id quidem κάτωθεν significare potest, ex imo omnia solida esse oportere. Sed quum alia derivata in θεν, tum imprimis κάτωθεν, non motum ex loco, sed esse in loco significat. Cf. Schaefer. Melet. Crit. p. 78. Brem.

Καὶ τὰς ὑποθέσεις] Οὐχὶ τὰς τῶν λόγων περιοχὰς, οὐδὲ τὰ ὡρισμένα τῶν ζητημάτων· ἀλλὰ τὰ κάτωθεν καὶ τὰ θεμέλια. μεταφορικὴ γὰρ ἐνθάδε ἡ λέξις. Wolf.

Ἀληθεῖς] Κεχωρισμένας ψεύδους καὶ ἐπιορκίας. Idem.

Καὶ δικαίας] Οὐ πλεονεκτικάς. Idem.

Τοῦτο δ' οὐκ ἔνι] Ὁλόκληρος ὁ συλλογισμὸς ἀδίκως γένοιτ' ἂν, οὐδεμία τῶν ἀδίκων δυναμέων βεβαία ἐστίν. ἡ τοίνυν Φιλίππου ἄδικος, οὐκ ἄρα βεβαία. τί δὲ τὸ συμβαῖνον ἐντεῦθεν; ὅτι ἀβέβαιον κεκτημένος δύναμιν οὐκ ἔστιν ἄμαχος, οὐδὲ φοβερός. Idem.

ε΄. Φημὶ δὴ δεῖν] Ἀρξάμενος μὲν τοῦ λόγου, διὰ τοῦ δηλῶσαι, ὅτι θείας εὐεργεσίας ἐστὶν ἡ τῶν Ὀλυνθίων συμμαχία· ἅμα καὶ ὅτι βοηθεῖν αὐτοῖς προσήκει, ἀπέφηνε. νυνὶ δὲ, ἀποδεῖξαι πειραθεὶς, ὅτι καὶ δυνήσονται Φιλίππῳ ἐναντιοῦσθαι· ἐπιλογιζόμενος, καὶ τὸ τοῦ τρόπου, καὶ πῶς δεῖ ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν, ἐκτίθεται. Idem.

Ἅμα μὲν] Διμερὴς ὁ ἐπίλογος, πρῶτον μὲν, περὶ βοηθείας, δεύτερον δὲ, περὶ πρεσβείας λέγων, μετὰ προσδιορισμῶν, ὅτι τοὺς λόγους δέοι τοῖς ἔργοις συνιστάνεσθαι. παῤῥησίᾳ γὰρ κέχρηται ὁ ῥήτωρ. Idem.

Ὅπως τις — οὕτως] Hæc se excipiunt ut p. 40. v. 4. ὅσῳ — τοσούτῳ, nisi quod h. l. ad οὕτως superlativum non additum video, qui in ipsa voce ἀρέσκει inest; hinc non μάλιστα supplendum cum Reiskio. Rüdig.

ε΄. Οὕτως ἀρέσκει μοι] Scilicet μάλιστα. Sicut τὸ ὅπως superlativos habet τάχιστα καὶ κάλλιστα. Wolf.

Ἢ τοὺς μὲν διδάξει] Quæ? perfidiamne et imbecillitatem Philippi? an nostros conatus? an potius utrumque? Idem.

Τοὺς δὲ παροξυνεῖ] Eos qui, cum ipsi rem omnem intelligant, metu Philippi quiescunt. Idem.

Παγασὰς ἀπαιτεῖν] Pagasas, Thessaliæ oppidum in promontorio Pheræorum situm, Philippus quinque annos ante habitam hanc orationem in potestatem suam redegerat. Mount.

Λόγους ποιεῖσθαι] Dicuntur, qui id, quod alii sibi assumserunt, vindicant: in Aphob. I. p. 818. 8. ed. R. ἐποιήσατο λόγους περὶ τούτων ὁ Δημοχάρης sc. de re familiari, qua

λὰ καὶ ἔργον τι [1] δεικνύναι ἕξουσιν ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξί-
ως τῆς πόλεως καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς ἅπας
31 μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται
καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ
γὰρ ἑτοιμότατ᾽ αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλλον
ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ.

ς'. Πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον
τὴν μεταβολήν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας
ἑτοίμως, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. κἂν ταῦτα
ἐθελήσητε ὡς προσήκει καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα
φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ 22
δυνάμεως κακῶς ἔχοντα ἐξελεγχθήσεται. ὅλως μὲν γὰρ
ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν μὲν προσθήκης μέρει
ἐστί τις οὐ σμικρά, οἷον ὑπῆρξέ ποθ᾽ ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου

1 † δεικνύειν

tutores Demosthenis potiti erant. Rüdig.

Ἐξεληλυθότων ὑμῶν] S. μεθ᾽ ὅπλων ἐκ τῆς πόλεως, ἐκστρατευσάντων. Wolf.

Ἀξίως τῆς πόλεως] Μετὰ μεγάλης τῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ μεγίστη καὶ ἀξιωματικωτάτη ἡ πόλις. Idem.

Ὄντων ἐπὶ τοῖς] Similiter Noster p. 928. 11. ed. R. πλευστεῖσθαι ἐπὶ τοῖς χρήμασι, i. e. ut invigiles mercibus. Rüdig.

Ὡς ἅπας μὲν λόγος] Alludit ad ignavam Atheniensium eloquentiam. Sic Isocratis Archidamus ἀεὶ ἐνόμιζε τοὺς περὶ τοὺς λόγους διατρίβοντας, ἀργοτέρους εἶναι τὰς πράξεις. ubi multum verborum, ibi plerumque est parum rerum: nec ab re Turnus Drancen objurgat his verbis [Æn. xi. 389.]

—An tibi Mavors
Ventosa in lingua pedibusque fugacibus istis
Semper erit?—

Huic Ciceronianum dictum opponatur: *ubi rerum adsint testimonia: nihil opus esse verbis.* Wolf.

Ὅσῳ ἑτοιμότατα] Ἀντὶ τοῦ, πολλῷ ἑτοιμότερον τῶν ἄλλων· πολλὰ μὲν ἐπαγγελλόμενοι, ὀλίγα δ᾽ ἐπιτελοῦντες. Idem.

Ἑτοιμότατα] De hoc superlativi usu cfr. Matth. Gr. §. 462. Aliis etiam locis orator Atheniensibus exprobrat, quod τριήρεις κενὰς emiserint. Phil. I. §. ιἑ. Olynth. III. (II.) §. γ'. Rüdig.

ς'. Πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν] Isocrates de pace: ἂν μεταβαλώμεθα τὸν τρόπον, καὶ δόξαν βελτίω λάβωμεν etc. Wolf.

Τὴν μετάστασιν — μεταβολὴν] Reiske μεταβολὴν in suspicionem vocat, sed sine idonea causa, nam hunc vidimus a Demosthene teneri morem, ut binis vocibus gravitatem sententiæ augeat: confirmatur etiam lect. vulgata testimonio scholiastæ, qui subtilius utramque vocem distinguit. Verbale δεικτέον cum accus. struitur, inest notio verbi δεῖ. cfr. Matth. Gr. p. 623. Rüdig.

Εἴπερ προσέξει] Ἀντὶ τοῦ, εἰ βουλόμεθα προσέχειν τινὰ ἡμῖν. Wolf.

Προσέξει τὸν νοῦν] Vid. Phil. I. §. γ'. fin. *navare cui suam operam*; futurum notionem *finis* exprimit. Rüdig.

Κἂν ταῦτα ἐθελήσητε] Hactenus consilium: cujus nunc fructum exponit, et magis etiam Macedonum vires extenuat, quod et per se parvæ sint, et Philippo parum fidæ. Wolf.

Τὰ συμμαχικὰ] Στρατεύματα, τοὺς συμμάχους. Idem.

Ἐν μὲν προσθήκης μέρει] Προστιθεμένη ἑτέρα δυνάμει. Idem.

Οἷον ὑπῆρξέ ποθ᾽] Τὸ, οἷον, adverbium. Alioqui dicendum οἵα. Idem.

Ἐπὶ Τιμοθέου] Historiæ fides sit penes auctorem et Ulp. Idem. Nullus, quod scio, Historicorum hujus expeditionis mentionem fecit, excepto Nepote, qui quidem inter Timothei præclare facta, Olynthios eum subegisse refert, de Macedonicis autem copiis ei conjunctis nihil dicit, Mount.

πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ πρὸς Ποτίδαιαν Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ δὲ Θετταλοῖς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε. καὶ ὅποι τις ἄν, οἶμαι, προσθῇ κἂν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεῖ. αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστή. καὶ γὰρ οὗτος ἅπασι τούτοις οἷς ἄν τις μέγαν αὐτὸν ἡγήσαιτο, τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν αὐτήν, ἢ ὑπῆρχε φύσει, κατεσκεύακεν ἑαυτῷ. μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φίλιππόν τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ, καὶ τοῦτο ἐζήλωκε, καὶ προῄρηται πράττων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμβῇ τι, παθεῖν,

Ἐπὶ Τιμοθέου] Timotheus, ejus Cononis filius, qui Athenas a Lacedæmoniis afflictas restauravit: eique in isto opere strenuus etiam adjutor. Plures postea urbes, inter alias vero Potidæam, patriæ suæ recuperavit. Nemo alius Imperator belli sortem expertus est minus inconstantem: etenim nihil unquam aggressus est quod ei non prospere successit. Felicitatem eam qui illi invidebant dormientem eum pingebant, Fortuna interim prope ipsum urbes retibus capiente. Quibus ille immotus: "Urbes dormiens capio: ecquid vigilans non faciam?" *Tourrell.* Confer Schol. ad Plut. Aristoph. ver. 180. Idem.

Ἐπὶ Τιμοθέου] Timotheus, quem Corn. Nep. Olynthios subegisse tradit, auctore Diod. S. XV. 47. Ol. 104. 3. in Thraciam profectus multas ibi civitates in societatem civium suorum pertraxerat. Hoc tempore Macedoniæ præfuit Amyntas, qui (Æsch. de f. leg. §. ιγ'.) familiaritate utebatur Atheniensium; his ille videtur Perdiccam filium, quem Schol. commemorat, ad opem ferendam misisse. Rüdig.

Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι] Olynthiorum plurimum videtur interfuisse, tenere Potidæam, cfr. §. γ'. ibique dicta. Ut Phil. I. §. γ'. per τινὰς vidimus *non paucos* significari; ita hic per τὶ *magnum aliquid* exprimitur: eodem modo Lat. *aliquid*. Cic. Tusc. I. 10. Ovid. Metam. XIII. 241. Idem.

Τοῦτο συναμφότερον] Scilicet ἥ τε Μακεδονικὴ καὶ ἡ Ὀλυνθιακὴ δύναμις. Wolf.

Θετταλοῖς νοσοῦσι] Sc. τὴν ψυχὴν διὰ τὴν στάσιν καὶ ταραχήν. Idem.

Θετταλοῖς—ἐβοήθησε] Alexander, Pherarum tyrannus, ab uxore ejusque fratribus Lycophrone et Tisiphono Ol. 105. 4. trucidatus fuit; hinc illi gratia apud populum erant. Diod. S. XVI. 14. Sed quum consilio mutato principatum retinerent, *Aleuadæ*, nobile genus, ex quo ipso Schol. illos tyrannos oriundos dicit, Philippum Ol. 106. 4. arcessiverant, qui anno sequenti ita bello finem fecit, ut tyranni Pheras Philippo traderent. Diod. S. XVI. 35. 36. Jam intelligitur, cur talem describat Thessalorum statum, qui omnino perfidi habebantur. Rüdig.

Ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε] Adversus Pitholaum et Lycophronem, qui cum, sorore Thebe adjutrice, affinem Alexandrum occidissent, tyrannicidæ habiti: non multo post ipsi eandem tyrannidem occuparunt. Wolf. Olymp. 106. a. 4. *Tourrell.* Vid. Diod. l. XVI. et Xenoph. l. VI. Mount.

Καὶ ὅποι τις ἂν] Οὐδὲν ἐξαίρετον ἔχει ἡ Μακεδονικὴ δύναμις. Wolf. Leg. ὅπῃ. Taylor.

Πάντ' ὠφελεῖ] Πότερον ἡ δύναμις ὠφελεῖ πάντα ἄνθρωπον, ἢ πράγματα πάντα; ἢ πάντα τὰ προστιθέμενα ὠφελεῖ; Idem.

Πάντ' ὠφελεῖ] Si quid inchoatum vel parvo additamento absolvitur, hoc ipsum, quoniam perfecit rem, maximi facimus; nam ita illa integra facta eique toti consultum est; cavet, ne cives Philippo tribuant, quod casui debeatur. Cel. Hermannus mavult legi τὰ πάντα et Reisk. πάντως ὠφελεῖ, *semper prodest.* Rüdig.

Ἐπισφαλεστέραν] Ἐπικινδυνοτέραν. Wolf.

Καὶ τοῦτο ἐζήλωκε] Τὸ δόξαν λαβεῖν. Nam δόξης ἐπιθυμεῖ, præcessit. Idem.

Προῄρηται πράττων] *Decrevit agendo et periclitando*, id est, rebus gerendis et periculis adeundis, *si quid acciderit, pati*, id est, mori non recusat. Supra τοῦτο ἐζήλωκε pro τὴν δόξαν ἐζήλωκε, *gloriam admiratur*, summum bonum in gloria collocat.

32 τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεύς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ᾑρημένος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀπὸ τούτων οὐ μέτεστι, κοπτόμενοι δὲ [1] ἀεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς [2] ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς ταλαιπωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις οὔτ' ἐπὶ τοῖς αὑτῶν ἰδίοις ἐώμενοι διατρίβειν, οὐθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν οὕτως ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι [3] κεκλῃμένων τῶν ἐμπορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον.

ζ'. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἄν τις σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ 23
αὐτὸν ὄντες ξένοι καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς

[1] αἰεὶ [2] ἄνω τε καὶ κάτω [3] κεκλεισμένων

Cic. 1. Offic. de fortitudine agens, 'Est, inquit, in hoc genere molestum, quod in maximis animis splendidissimisque ingeniis, plerumque exsistunt honoris, imperii, potentiæ, gloriæ cupiditates.' Idem.

Πεφύρηνται] Vid. ad Phil. I. §. ιϛ'.; de perfecti hujus usu valet, quod Herm. d. em. rat. gr. p. 186. dicit: tempus significat præteritum terminatum præsenti tempore ita, ut res, quæ perfecto exprimitur, nunc peracta dicatur, illudque jam, peractam rem esse, præsens sit. Quid διαπράξασθαι sit, dictum ad Phil. I. Rüdig.

Μακεδόνων βασιλεὺς] Scilicet διεπράξατο. Wolf. Vid. Pausan. VIII. 7.

Ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς] Ἀντ' ἀσφαλοῦς ζωῆς. Wolf.

Ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλ.] Diod. S. XVI. 3. hæc: πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων εὐστόχως ἀντεμηχανᾶτο; coll. Justin. 9. 8. et Drumanns Ideen zur Gesch. des Verf. der griech. Staat. p. 27. sqq. Rüdig.

Τοῖς δὲ οὐ μέτεστι] Οὐ κοινωνοῦσι τῆς φιλοτιμίας, μᾶλλον δὲ οὐ φροντίζουσι ταύτης, φιλοικοι μᾶλλον καὶ φιλοχρήματοι ὄντες, ἢ φιλοπόλεμοι καὶ φιλόδοξοι. Wolf.

Κοπτόμενοι] Καταπονούμενοι, μᾶλλον δὲ τιτρωσκόμενοι καὶ φονευόμενοι. Idem.

Κοπτόμενοι] Hesych. per ταλαιπωρεῖσθαι et Schol. ad Thuc. 8. 13. per κακοπαθῆσαι interpretatur. Rüdig.

Ταῖς ἄνω τε καὶ κάτω] Ταῖς συχναῖς καὶ παντοδαπαῖς. Vide expeditiones Philippi superiore oratione. Proverbialis locutio est '*Sursum deorsum*.' Wolf.

Οὐθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν — ἔχοντες διαθέσθαι] Wolfius ita hæc vertit: *Neque etiam quæ sic quæsita tenent, suo arbitratu collocare possunt*. Pessime. οὐκ ἔχοντες idem sonat ac οὐ δυνάμενοι, ut in Scholiaste est. Supra dixit οὔτ' ἐώμενοι. Illud οὕτως a Scholiaste additum putat. Mount.

Οὕτως ὅπως] Τὸ οὕτως videtur a scholiaste additum. Wolf.

Ἔχοντες διαθέσθαι] Δυνάμενοι πωλῆσαι. Idem.

Κεκλεισμένων] Aug. 1. 2. Bav. κεκλειμένων, quam formam Thom. M. 521. Etym. M. 500. 12. 17. Græcos adhibuisse tradunt, quamque recepissem, nisi in Aristog. I. p. 778. 11. ed. R. κεκλεισμένης sine varietate legissem. Vulgatam confirm. Schol. In Aug. 3. vetustior manus dederat κεκλῃμένων, quod Bekk. rec. Rüdig.

Διὰ τὸν πόλεμον] Φοβουμένων τῶν ἐμπόρων, μὴ λῃσταῖς περιπεσόντες καὶ περὶ τῶν σωμάτων κινδυνεύσωσι. Wolf.

ζ'. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν Μακεδόνων] Postquam et sociorum et Macedonum fidem in dubium vocavit: etiam mercenarios milites in contemptum adducit. Idem.

Πεζέταιροι] Sic dicti, quasi *pedites socii*: sicut optimus et fortissimus imperator Maximilianus I. Augustus milites suos, conciliandæ benevolentiæ causa, modo filios, modo suos nudos, id est, male vestitos puerulos appellasse fertur. Idem.

Πεζέταιροι] Per hanc vocem Tourrelius Phalangem Macedonicam intelligit, cujus auctor exstitit Philippus. De ea Diod. l. XVI. prope initium de Philippo loquens: ἐπενόησε δὲ καὶ τὴν τῆς φάλαγγος πυκνότητα καὶ κατασκευήν, μιμησάμενος τὸν ἐν Τροίᾳ τῶν Ἡρώων συνασπισμόν. καὶ πρῶτος συνεστήσατο τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. Vide Eustath. ad Il. N. ver. 26. Ea nihil unquam fuit in bello terribilius, ut ex plurimis diversorum auctorum locis discimus,

εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου, ὡς
δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀν-
δρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι, [1] οὐδενῶν εἰσὶ βελτίους. εἰ
μὲν γάρ τις ἀνήρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου καὶ
ἀγώνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν
ἔφη, βουλόμενον πάντα αὑτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα —
πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν φιλοτιμίαν τἀνδρὸς ἀνυ-
πέρβλητον εἶναι —· εἰ δέ τις σώφρων ἢ δίκαιος ἄλλως, 33
τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδα-

[1] † οὐδένων

tum vero præcipue ex Polybii Fragmento pag. 1015. ubi de L. Æmilio Paulo hæc habet: ἀνθωμολογεῖτο πρός τινας τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μηδὲν ἑωρακέναι φοβερώτερον Μακεδόνων φάλαγγος. Nondum autem sub Philippo auctore ad summam ejus perfectionem accesserat: quare minus παράδοξον in Demosthene videatur eam tantopere extenuare. In Orat. ad Ep. Phil. §. γ'. ubi fere eadem repetit, habet: τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἑταίρους καὶ τοὺς τῶν ξένων ἡγεμόνας εὑρήσετε δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρείᾳ, περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας. Mount. Vid. Meurs. Attic. Lect. l. II. c. XI. Poll. I. 175. Eustath. ad Il. Δ. p. 359. Hesych. s. v.

Συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου] Δεινοὶ πολεμισταί. Hesychius: συγκροτεῖν, συμπράττειν, συνάγειν. Suidas: αὔξειν, συνιστᾶν, συνδεῖν, πρὸς ἁρμονίαν ἄγειν, συνέχειν, συμπράττειν. Varinus: ἐπὶ τῶν χαλκέων κυρίως, καὶ ἀπὸ τούτου, ἐπὶ τῶν συμφωνούντων. συγκροτεῖν δύναμιν, cogere copias. συγκεκροτημένοι, ἐσκευασμένοι, συνεσκευασμένοι. Videtur non tam fortitudinem et peritiam rei militaris, (etsi has quoque) quam concordiam et mutuas operas significare. Wolf. Pollux I. 157. iis hoc verbum annumerat, quæ notionem vires intendendi innuunt: denotantur *exercitati rebus bellicis*. Rüdig.

Συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου] Phalangem intelligit, quæ confertis ordinibus in acie stabat instar valli, et (partibus se mutuo sustentantibus) difficillime perrumpi poterat. *Ex edit.* Stock.

Οἵου τε ψεύδεσθαι] Id est, ἀληθοῦς, qui minime solet mentiri, qui minime talis est, ut mentiatur. Wolf.

Οὐδένων] i. e. οὐδὲ ἄλλων, cfr. Olynth. I. (III.) §. ι. fin. αἰσχύνη οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας, i. e. turpitudo non minor alia pœna. Bav. habet οὐδενῶν, quod Bekker. dedit. Sed ipsa, quam proposuimus, explicatio suadet, ut accentus in penultima ponatur: ita οὐδένι est *fere nemini*. Cfr. Valcken. ad Herod. 3. 140. Rüdig.

Εἰ — τις ἀνὴρ — τούτους] Observa mutationem numerorum. Wolf.

Εἰ μὲν γάρ τις —— τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν] Quin et ipse Philippus plus se lætitiæ ex prospero stratagemate, quam ex qualibet victoria, capere fatebatur. Diod. l. XVI. Polyæn. l. IV. c. 2. Legimus eum in duces suos eo magis præ invidia injurium fuisse, quo ipsi illustriores se præbuerint: quod vitium humile prorsus et malignum neque ipse effugit Alexander. Urebatur scilicet nimio Perdiccæ, Lysimachi, Seleuci, Antigoni fortitudinis fulgore, odioque habebat ipsorum fortunam nimis prosperam. Æl. Var. Hist. l. XII. c. 16. *Tourreil.* Mount.

Οἷος ἔμπειρος] Τοιοῦτος οἷος, id est, εἴ τις ἔμπειρός ἐστι πολέμου. Elegantis pleonasmi speciem habet. Sic paulo post: τοιούτους οἵους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι, id est, τοὺς ὀρχουμένους, ἐπειδὰν μεθυσθῶσι. Wolf.

Οἷος] Si quis est talis, ut virtute bellica excellat. Aristoph. Vesp. 970. ὁ δ' ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον. Hinc non est, quod, ut Reiske proponit, hanc vocem tollamus; nam efficit, ut id, quod alicui tribuitur, certius definiatur. Respondet in seq. δίκαιος ἄλλως, mere probus. Schol. ibi: κατὰ φύσιν. Rüdig.

Ἀγώνων] Πολεμικῶν, μαχῶν, κινδύνων. Wolf.

Τὴν φιλοτιμίαν ἀνυπ.] Οὐ τοίνυν ἐπαινετὴν διὰ τὸ ἄγαν. Idem.

Κορδακισμοὺς] *Saltationes impudicæ*, nomen suum mutuatæ a satyro qui eas instituit. In nequitia et luxu Philippi describendis, verum excedere forsan videretur Demosthenes, ni eadem, vel etiam graviora, ab historicis traderentur. Videat lector eruditus Athen. lib. 6. *Ex edit.* Stock. Vide Schol. Aristoph. Nub. v. 540. et

κισμοὺς οὐ δυνάμενος φέρειν, [1]παρεῶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει τὸν τοιοῦτον. λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι λῃστὰς καὶ κόλακας καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, οἵους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι. δῆλον δ᾽ ὅτι ταῦτ᾽ ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὓς ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυνον ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον καὶ

[1] παρεωρᾶσθαι

Palmer. ad loc. Polluc. l. IV. c. 14. Jul. Cæs. Scalig. de Comœd. et Tragœd. c. 14. Jul. Cæs. Buleng. de Theatr. l. I. c. 52. Mount. Et Hesych. et Harpocrat. s. v. κόρδαξ.

Οὐ δυνάμενος φέρειν] Εἴτε διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν εἴτε διὰ τὴν τῶν τρόπων καλοκαγαθίαν. Wolf.

Δυνάμενος] Participium pro verbo finito, vid. Schaef. Mel. cr. p. 43. sq. Seidler. ad Eurip. Electr. v. 533. Rüdig. Perperam Rüdiger affirmat, participium δυνάμενος positum esse pro verbo finito δύναται. Nos vehementer dubitavimus (Philol. Beytrage aus der Schweiz. Vol. I. pag. 172. sqq.), num usquam participium sic ponatur. Nostro quidem loco id neutiquam fit. Nam post ἄλλως comma ponendum est, quod est in aliis editionibus, et supplendum ἐστί; δυνάμενος autem est appositio. Brem.

Παρεωρᾶσθαι] Laud. Barocc. et Pith. παρεῶσθαι habent: et sic etiam Ald. asterisco tamen præfixo, et inter varias lectiones παρεωρᾶσθαι exhibito: quæ certe germana lectio est, quamque Scholiasten etiam agnoscere satis manifestum est, quamvis in eo corrupte legatur παρεῶσθαι. Mount. Jam ex ipsa voce Schol. οἱονεὶ et ex ἀπωθεῖν §. α., cui orator παρωθεῖν videtur adjunxisse, conclusi lectionem παρεῶσθαι a Demosth. esse profectam. Rüdig.

Ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει] Ἐξουθενημένον εἶναι, καταπεφρονῆσθαι, μηδεμίαν ἔχειν παρὰ Φιλίππῳ τὴν ἀξίωσιν, μηδαμοῦ μηδένα εἶναι. Wolf.

Λῃστὰς] Hæc lectio in omnibus libris est et a Schol. confirmatur, qui interpret. οἱονεὶ ἅρπαγάς τινας στρατιώτας. Sed quem non offendat, *latrones* cum *parasitis* jungi? Reiskius conjec. δικηλιστὰς, Valcken. [ap. Sluiter. Lectt. Andoc.] γελοιαστὰς, quod placuit Jacobsio, Hermann. ex Athen. X. 435. C. legi vult αὐλητὰς, ipse in Progr. proposui λήρους, quod præter explicationes Lexicogg. sæpe apud Platonem de *nugatoribus* dicitur. cf. Heindorf. ad Theæt. p. 402. Quid horum verum sit, alii judicent. Rüdig.

Οἵους] Struitur hæc vox cum infinit., de Ord. Class. §. ί. εἰ δέ τις καὶ τοιοῦτός ἐστιν, οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῳ. cfr. Fisch. ad Well. III. 2. p. 13. sq. Idem.

Ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα] Post ὀρχεῖσθαι distinguit Bruciolus, *qui ebrii saltent*: ut τὸ τοιαῦτα, κατ᾽ ἔλλειψιν τοῦ ποιεῖν, καὶ παράλειψιν accedat: *atque alia agant flagitiosa*, etc. Posset etiam conjungi, ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, *saltare ad eum modum*: ut de repræsentatione mimica intelligatur, quæ manuum potius fuit, quam pedum artificiosa agitatio, ut ex Luciano apparet. Ovidius item [de Art. Am. i. 595.]

Si vox est, canta: si mollia brachia, salta:
Et quacunque potes arte placere, place.
Wolf.

Δῆλον δ᾽] Noti hominis flagitiosi exemplo narrationem probare studet, ut Æneas Virgilianus [ii. 65.]

Accipe nunc Danaum insidias, et crimine ab uno
Disce omnes. — Idem.

Θαυματοποιῶν] *Thaumatopœi* seu *mirifici* dicti sunt homines projectæ audaciæ, qui summo vitæ periculo stupenda in vulgus patrarent, per rotas et ignes se trajicerent, tenuissimis et adversis funibus currerent, ingentia onera supra hominis vires portarent, in immensam altitudinem mergerentur et sine ulla respirandi vice maria perpeterentur: cum aliis id genus multis, quibus homines obstupescerent, et quodammodo consternarentur. Vide Buleng. de Theatro, lib. 1. cap. 36. et seqq. Æl. Var. Hist. lib. 8. c. 6. et Athen. passim. Nonnulli Proteum præstigiatorem fuisse autumant. Vid. Eustath. in Odyss. Δ. p. 176. ad hos versus:

Πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται, ὅσσ᾽ ἐπὶ γαῖαν
Ἑρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ.
Mount.

Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον] Servum

τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ᾀσμάτων ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. καί τοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρά τις ἡγεῖται, μεγάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἀλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ
συσκιάσαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη· εἰ δέ τι [1] πταίσει, τότ' ἀ- 34
24 κριβῶς αὐτοῦ ταῦτα πάντ' ἐξετασθήσεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγε,

[1] πταίσειε

publicum, ex eorum numero, quos Athenienses cum ducibus suis emittere solebant, ut iis in quibusdam rebus adessent, et munera quædam ad exercitum pertinentia obirent. Servos ad hæc munera deligebant, ut ab iis veritatem (si occasio esset) tormentis extorquere liceret: quod in cives haud concessum fuit. *Ex edit.* Stock.

Καλλίαν δημόσιον] Δημόσιοι erant servi publici, quales lictores, viatores, scribæ (Harpocrat. s. h. v. et Maussac. not.); horum qui litteras edocti erant, monente Schol., vendebantur. Lucches. suspicatur, Calliam esse eundem, quem Suidas (s. Καλλίας Ἀθηναῖος) fabularum scriptorem fuisse dicit. Rüdig.

Τὸν δημόσιον] Δοῦλον. Vide Ulpianum. Suidas: δημοσίους ἔλεγον τοὺς τῆς πόλεως δούλους. Et Æschines: ἄνθρωπον δημόσιον, οἰκέτην τῆς πόλεως. Wolf. V. D'Orville ad Char. Aphrod. l. III. c. IV. p. 292.

Μίμους γελοίων —] Vid. Athen. l. IV. c. 6. et 10. Theopom. rer. Philipp. l. XII. Plut. in Com. de Curiosit. Æl. V. H. l. XII. c. 51. et Athen. l. VII. p. 289. Polyb. p. 1375. seqq. ed. Gronov. et p. 1391. Mount.

Ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι] Sive impersonaliter, *ut rideatur.* Wolf.

Τῆς ἐκείνου γνώμης] Οὐχ ὑγιοῦς οὔσης. Idem.

Καὶ κακοδαιμονίας] Τῆς ἑπομένης ὡς τὰ πολλὰ τῇ ἀφροσύνῃ. Idem.

Τοῖς εὖ φρονοῦσι] Τοῖς τὴν ψυχὴν μᾶλλον ἢ τὴν τύχην ἐπιβλέπουσι. Idem.

Ἀλλ' οἶμαι] Μετάστασις τῆς αἰτίας τοῦ διαμεῖναι τὴν δύναμιν: non est Philippi sapientia, sed fortuna in causa, cur ejus consistat imperium, τί γὰρ ἂν μεθύων ἀνὴρ βουλεύσαιτο καλῶς. Idem.

Ἀλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ] Hunc locum habet auctor orat. ad Phil. ep. §. γ'. Schottus in Parall. monet, hunc locum expressum esse ex Thuc. III. [39.]: εἴωθε δὲ τῶν πόλεων αἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραξία ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν. Quo pacto hoc ille contenderit non video. — ἐπισκοτεῖν cum dat. struitur in Mid. 565. 25. ed. R. οἰκίαν ᾠκοδόμηκεν ἐν Ἐλευσῖνι τοσαύτην, ὥστε πᾶσιν ἐπισκοτεῖν τοῖς ἐν τῷ τόπῳ. Rüdig.

Ἐπισκοτεῖ τούτοις] Σκότος ἐπάγει, ὁρᾶσθαι οὐκ ἐᾷ. Isocrates: ἡ ῥώμη ταῖς τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησε. Wolf.

Αἱ γὰρ εὐπραξίαι] Αἱ εὐτυχίαι καὶ εὐπραγίαι, οὐχὶ δὲ αἱ κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι. Idem.

Δειναὶ συγκρύψαι] Scilicet εἰσί· δύναμιν ἔχουσι μεγάλην τοῦ συγκρύψαι. Idem.

Συσκιάσαι] Προφάσει τέρψεως καὶ ψυχαγωγίας τινὸς ὑπεραπολογεῖσθαι αὐτῶν. Idem.

Συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι] Id est, tegere, *præumbrare, caligine offundere et involvere.* Tacitus: 'fama, in quantum præumbrante Imperatoris vestigio datur, clarus,' δόξῃ δὲ λαμπρὸς, ὅσα γε ἐπισκιαζούσης τῆς κορυφῆς ἔξεστι τῆς τοῦ αὐτοκράτορος. Cic. de Off. 'Tanta vis est honestatis, ut speciem utilitatis obscuret,' ὡς τὸ σχῆμα τοῦ χρησίμου συγκρύψαι. Bud. *Ex edit.* Hervag.

Τὰ τοιαῦτα ὀνείδη] Τὰς συνουσίας τοῖς πονηροῖς, τὰς μέθας καὶ τὰ λοιπὰ τὰ προειρημένα. Wolf.

Αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη] Eadem fere repetit in Oratione ad Philippi epistolam. §. δ'. Sallustius Histor. lib. 1. p. 12. Ed. Wass. ita hanc sententiam imitatus est: 'Secundæ res mire sunt vitiis obtentui.' Seneca controv. XXIV. p. 172. eam Thucydidi tribuit, legit autem ἑκάστων ἁμαρτήματα pro τοιαῦτα ὀνείδη. Mount.

Εἰ δέ τι πταίσειε] Ἐὰν ἡττηθῇ ἅπαξ. Wolf.

Αὐτοῦ πάντα] Τὰ πράγματα καὶ ὀνείδη, τὰ νῦν λανθάνοντα τοὺς πολλούς. Idem.

Αὐτοῦ πάντα] Π. Φιλ. Ἐπιστ. §. δ'. hæc: τότ' ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται πάντα ταῦτα, eadem laudant Stob. et Dionys. Halic. Reisk. et Bekker. nostro loco post αὐτοῦ interseruerunt ταῦτα, quod quia

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δείξειν οὐκ εἰς μακράν, ἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε. ὥςπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐῤῥωμένος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὰν δὲ ἀῤῥώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ, οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπειδὰν δὲ ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ, πάντα ἐποίησεν ἔκδηλα.

η'. Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει,

in aliis libris post ἐξετασθήσεται, in aliis ante legitur, non dubito, quin ejiciendum sit. Ceterum in utraque Ald., quam in manibus teneo, αὐτοῦ πάντα cum asterisco ante πάντα, neque in priore ταῦτα pro πάντα, quod Reiskius dicit, legitur. Rüdig.

Ἐξετασθήσεται] Φανήσεται, ὅτι φαυλά ἐστιν ἐκφανῆ γενήσεται. Wolf.

Δοκεῖ δ' ἐμοὶ δείξειν] Τὰ ἑαυτοῦ, τουτέστι, πταίσειν. Idem. δοκεῖ, *videtur*, scil. Philippus. Auger.

Δοκεῖ δ' ἔμοιγε — εἰς μακρὰν] *Videor mihi ostensurus non in longum tempus*, i. e. *breviter*. Rüdig.

Βούλησθε] Sc. omnia aperta fient, si vultis. Idem.

Ἕως] Reiske dedit τέως, idem Bekker. sed quum paullo post ἕως legatur, idemque apud Stob. 540. 28., vulgata non erat mutanda, nisi conjicias τέως, ἕως, ut in Timocr. p. 721. 1. ed. R. Similiter de Class. §. ι. pro ἕως dedit τέως, ubi vulgata revocanda, nisi Codicis Bav., qui utrumque præbet, lectionem sequamur. Idem.

Τῶν καθέκαστα σαθρῶν] Τῶν ἐν ἑκάστοις μέλεσι σαθρῶν ὄντων. Hesychius: σαθρόν· ἀσθενές, κεκλασμένον. Suidas: ἀπὸ τοῦ σείεσθαι ῥᾳδίως, ἢ, ἀπὸ τοῦ σείεσθαι τὰ ἄρθρα. σαθρωθῆναι, σαλευθῆναι. σαθρὸν, παλαιὸν, φθαρέν. Varinus σαπρός. σαπατὸς, παρὰ τὸ σαπῆναι, σαπρὸς, καὶ σαθρὸς, κατ' ἀντίφρασιν. Wolf.

Κινεῖται] Videtur hæc vox ad motus periculosos referri, qui et corporis sunt et civitatis; mala enim, quæ in utriusque quasi medulla recondita jacent, jam erumpunt, de Cor. §. νή. fin. ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα βάλῃ, τότε κινεῖται. Rüdig.

Ῥῆγμα κἂν στρέμμα] Plutarch. videtur σπάσμα legisse. v. de discrim. adul. et amic. p. 43. ed. Gr. Taylor. Schol. auctore medici ῥῆγμα vocant *vasis alicujus ruptionem*: quæ quidem tecta fuit, nam Phot. ita: ἡ κατὰ μῆκος τοῦ τραύματος οὐλή; iidem illi dicunt στρέμμα *articuli elisionem* et *ossis emotionem*. Phot. ἡ στρογγύλου ἕλκους οὐλή. Vid. Fœs. Œc. Hipp. Rüdig.

Κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρῶν ᾖ] Sic habent codices 4. Sed ego lego: κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων, τουτέστι, τῶν μελῶν τοῦ σώματος, ᾖ σαθρόν. Wolf.

Οὕτω καὶ τῶν πόλεων] Οὕτω καὶ τὰ κακὰ τῶν πόλεων ἀφανῆ ἐστὶ τοῖς πολλοῖς. Idem.

Ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ] Πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ αὐτῶν. Idem.

Συμπλακῇ] Οὕτω περιστοιχίσαιτο αὐτοὺς ὥστε μὴ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι τὸ καταθέσθαι τὸν πόλεμον, ὅταν βουλομένοις αὐτοῖς ᾖ. Idem.

Συμπλακῇ] Hæc vox *luctæ* propria est, eaque Noster usus esse videtur, ut pugnæ violentiam significaret. Rüdig.

Πάντα ἐποίησεν] Ποιεῖν εἴωθε, δηλοῦν φιλεῖ. Wolf.

Ἔκδηλα] Dicuntur ea, quæ quum antea quasi sub tecto latuerunt, nunc manifesta fiunt, ut, qualia sint, appareat: sensu bono apud Hom. Il. V. 2. Rudig.

η'. Εἰ δέ τις ὑμῶν] Ademit Philippo fidem sociorum et Macedonum, ademit bellicosos milites, ademit sobrietatem et sanam mentem, sola fortuna relicta. Quæ cum et ipsa vel una terreat Athenienses: primum concessione utitur. Deinde suorum civium fortunam Philippicæ anteponit, et ignaviam, quæ illis obstet, repudiare eos jubet, vel hostis exemplo, non tam fortunati, quam laboriosi atque industrii. Nihil ergo illi obstitit ebrietas, aut non tanta tamque crebra fuit, quantam fecit Demosthenes. Wolf. Cfr. Phil. I. §. γ'.

Φοβερὸν προσπολεμεῖν] Isocrates Paneg. τὸν βασιλέα χαλεπὸν πρὸς τὸ πολεμεῖν, quanquam ibi quoque fortasse legendum

σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρόν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας ἢ ἐκείνῳ. ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες· οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν ἀργοῦντα

est προσπολεμεῖν: *oppugnātu difficilem: non sine magno metu et periculo ac difficultatibus posse bello peti.* Wolf.

Μεγάλη γὰρ] Hanc sententiam Cic. eleganter 2. Off. interpretatus est, 'Magnam vim esse in fortuna in utramque partem, vel secundas ad res, vel adversas, quis ignorat? Nam et cum prospero ejus flatu utimur, ad optatos exitus pervehimur: et cum reflavit, affligimur.' Plin. etiam lib. 2. cap. 7. 'Fortunæ omnia expensa, omnia feruntur accepta: et in tota ratione mortalium, sola utramque paginam facit.' Idem. Demosthenes, non orator modo summus, verum etiam philosophus, omnem prorsus rerum humanarum rectionem ac gubernationem fortunæ tribuit. Quid autem fortunæ nomine intelligat, ipse paulo post docet. Cum enim dixisset, si quis sibi optionem daret, malle se Atheniensium fortunam, quam Philippi: causam subjiciens, cur eo sit animo, ait plura videre se in Atheniensibus, quæ ad conciliandam deorum benevolentiam valeant, quam in Philippo: Πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ὑμῖν ἐνούσας, ἢ ἐκείνῳ. Ecquid videtur aperte profiteri, se fortunæ prosperitatem in divina benevolentia ponere! Vide Muretum, a quo hæc mutuati sumus, in Cicer. primam contra Catilinam, pag. 621. Ed. Græv. qui ibi prolixe docet, fortunam veteres nihil aliud quam divinam voluntatem vocasse. Demosthenes eadem repetit in Orat. in Epist. Philipp. §. ί. ubi legitur Τὸ ὅλον ἡ τύχη, sicuti et hic in Voss. et Ben. s. n. θ. In oratione autem de Pace clarius indicat se fortunæ nomine divinam providentiam intelligere: dicit enim, — δι' εὐτυχίαν, ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης δεινότητος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦσαν. Mount.

Ὅλον] Reisk. dedit τὸ ὅλον, idem Bekker. sed hic articulus repetitus videtur ex Φιλ. Ἐπιστ. §. ί.; ὅλον vero est in Dionys. et vel propterea non improbandum videtur, quum non de *certa* quadam re sermo sit: cfr. §. ς'. πάντ' ὠφελεῖ. Auger. etiam artic. omittit. Neutrum cum femin. compositum vides Olynth. I. (III.) §. γ'. Pro παρὰ πάντα in altero loco πρὸς ἅπαντα, sed παρὰ illud ipsum denotat tempus, quo homines aliquid peragunt, *fortuna est in rebus hominum.* Vid. F. A. Wolf. ad Lept. §. λ'. Rüdig.

Ἑλοίμην] Sc. μᾶλλον, quod ipsum ad βούλεσθαι etiam subintelligitur; vid. Zeun. ad Vig. p. 409. Idem.

Κατὰ μικρὸν] Licet adeo obvia hæc formula, tamen non raro interpretes fefellit. Sic ap. Dem. Olynth. II. ubi *paullulum* pro *paullatim.* D'Orville ad Char. Aphrod. l. I. c. IX. p. 109.

Ἢ τὴν ἐκείνου] Dionys. l. l. monet, in his tribus periodis (inde ab εἰ δέ τις) omnia verba concinne et blande et eleganter composita esse, quia suaviter admodum et numerose digesta sint. Rüdig.

Πολὺ γὰρ πλείους —] Ob istius scilicet perjuria. Agesilaus Barbaris, quibus jusjurandum violare religio non erat, gratias agere solitus est. 'Bene, bene est,' inquit, 'Perjuri isti Deos nobis amicos et auxiliares reddunt.' Æl. Var. Hist. lib. XIV. Corn. Nep. in Agesil. *Tourrell.* Mount.

Ἀφορμὰς — ἐνούσας] Ἴσως διὰ τὴν καλοκαγαθίαν καὶ εὐορκίαν· ἤ, τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς συμμάχους, ἀφορμὰς λέγει. ἐνούσας, ὑπαρχούσας, ἐν ἡμῖν οἷον οὔσας. Wolf.

Ἀφορμὰς] Quasi fortuna sequeretur hominum facta, ad quæ peragenda Atheniensibus non deesse judicat occasionem. Quod paullo post legitur ἡμῖν, retinui; ὑμῖν in nonnullis libris et in Dionys. habes. Quanquam, ut alibi vidimus, orator personas sæpe mutat, quod ipsum in ἡμετέρ. πόλ. et ὑμῶν ποιούντων factum est, tamen id de nostro loco non valet, in quo ἡμῖν *respondet* ἡμετέρας πόλ. Illud mirum est, quod, quum aperte nostrum locum in mente habuerit Dionys., Sylburg. ubique comparat alterum ex eoque discrepantias affert. Rüdig.

Οἶμαι] Aliquid irrisionis inest in hoc voce ut in *credo.* Idem.

Καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες. Οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν

οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτός, καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι, καὶ μηδένα καιρὸν μηδ' ὥραν παραλείπων ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφιζομένων καὶ πυνθανομένων περιγίγνεται. οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τοῦ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ περιῆμεν. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαι-

ἀργοῦντα—] Sallustius in oratione Catonis p. 177. Ed. J. Wass.—' Inertia et mollitia animi, alius alium exspectantes, cunctamini, videlicet diis immortalibus confisi, qui hanc Rempubl. in maxumis sæpe periculis servavere. Non votis, neque suppliciis muliebribus auxilia deorum parantur: vigilando, agendo, bene consulendo, prospere omnia cedunt: ubi socordiæ tete, atque ignaviæ tradideris, nequicquam deos implores, irati infestique sunt.' Terent. Adelph. IV. 5. 59. ' Quid? credebas, dormienti hæc tibi confecturos Deos?' Eodem sensu, quo hic et alibi passim Demosthenes καθήμεθα dixit, Latini verbum *sedere* usurpant. Virgil. Æn. XII. 15. ' *Sedeant* spectentque Latini?' Terent. Adelph. IV. 5. 38. ' An *sedere* oportuit Domi Virginem tam grandem?' Cic. ad Tironem lib. 16. 2. 2. ' His ventis istinc navigatur, qui si essent, nos Corcyræ non *sederemus*.' MOUNT.

Οὐκ ἔνι ἐπιτάττειν] Οὐκ ἔξεστιν, οὐ πρέπει. WOLF.

Οὐ δὲ φίλοις] Ἴσοις οὖσιν. IDEM.

Αὐτὸν ἀργοῦντα] Lect. vulg. αὖ τὸν, utramque lect. agnoscit Schol., sed Dionys. αὐτὸν, quod, monente Auger., dant plures et optt. libri. Hermannus ita ad me scripsit: ' αὖ nullo modo ferri potest; non enim quid ex altera parte fieri debeat, hic dicit, sed concludit ex proxime prægressis. Atqui in ratiocinatione simplici solum δὲ, non etiam αὖ admitti potest.' Accedit, quod φίλοι et οἱ θεοὶ commendent αὐτὸν, hinc recepi cum cett. edd. RÜDIG.

Οὐδὲ φίλοις] Articulus, qui post οὐδὲ inseritur, delevi, nam videtur ex seqq. τοῖς θεοῖς ortus esse, in quo quidem loco tum ob codd. auctoritatem retinui, tum quod articulo adjuncto notio deorum *præfertur* notioni amicorum, cui ille non est præfixus. Eandem lect. tuentur Wolf. et Auger., sed Bekker. cum Reisk. utroque loco artic. admittit, in neutro Dionys. IDEM.

Μή τί γε] Μὴ ὅτι, πόσῳ ἧττον θεοῖς, τοῖς κρείττοσιν ὑπάρχουσιν ἡμῶν. WOLF.

Μή τί γε δὴ] Hesych. μή τί γε· πόσῳ γε μᾶλλον: δὴ vero, quod additur, *admirationem* etiam auget, ut in hac quæstione: διὰ τί δή; cfr. Aristoph. Thesm. 889. Hogev. d. Part. Gr. p. 526., qui fusius de hujus locutionis vi disputat. RÜDIG.

Μή τί γε δὴ τοῖς θεοῖς] Phrasis est proprie elliptica: μή τί γε δὴ ὑπολάμβανε ἐξεῖναι, τοῖς θεοῖς ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὑτοῦ τι ποιεῖν. *Nequaquam opineris, a Diis postulandum esse, ut quidquam pro nobis faciant*: quam sententiam hic et alibi breviter exprimere licet *nedum diis*. Interdum hæc locutio apud Demosthenem, ut apud alios, invenitur. Infra de Chers. §. ζ'. ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαντί γε. κατὰ Μειδ. p. 525. l. 25. ed. R. ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὑτὸν στρατιώτης οὗτός γε οὐδενός ἐστιν ἄξιος, μή τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμών. κατὰ Ἀνδροτ. p. 607. l. 9. ed. R. ἃ οὐδ' ἄν, εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν, λαβεῖν ἄξιον, μή τί γε ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν. p. 609. l. 21. ed. R. ὃν οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ δίκην λαμβάνειν ἐᾷ τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μή τί γε ὑπὲρ τῆς πόλεως. Quod si Hermannus ad Vigerum p. 803. ubique μή τοί γε reponere vult, non assentior. Etsi enim nullum poetæ locum in promtu habeam, in quatuor tamen, quos attuli, nulla lectionis varietas notatur, et οὔ τι apud poetas sæpe ponitur, ubi exspectaveris οὔτοι. Vide Valckenaer. ad Hippol. v. 41. BREM.

Ἡμῶν περιγίγνεται] Ἡμᾶς νικᾷ. WOLF.

Καὶ πυνθανομένων] Οὐχὶ τοσοῦτον τί χρὴ ποιεῖν, ὅσον τί γίγνεται ὑπὸ Φιλίππου, καὶ τῶν ξένων, τῶν ἐπὶ μισθῷ στρατευομένων ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων. IDEM.

Πυνθανομένων] Scilicet, λέγεταί τι καινόν; MOUNT. Cfr. Phil. I. §. ί.

Οὐ δὴ θαυμάζω] Reisk. ex Par. 1. Aug. 2. δὲ pro δὴ, secutus Bekker., sed cett. libri et edd. vulgatam tenent, quæ, quum per particulam δὴ sententia aliqua repetatur, huic nexui accommodata videtur. Cfr. Phil. I. §. ή. ibique dicta. Neque illud prætermittendum, quod notione admirationis, quam usurpat, significet, rem aliter cadere non potuisse. RÜDIG.

Λακεδαιμονίοις] Ejusdem rei Noster

μονίοις μέν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλ' ἵν' οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμενοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτε ἐξιέναι καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλάκις πάντας καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει, τὰ δ' ὑμέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες κάθησθε. ταῦτα θαυμάζω· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις εἰ μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ καὶ τί ποιούντων ὑμῶν ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων [1] αὐτῶν, ἑτέρους τινὰς ἐλπιζόντων πράξειν, αἰ-

[1] ὑμῶν

mentionem facit Phil. I. §. β'. ubi de hoc bello expositum est, quod vocabatur ὁ πόλ. ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων, nam Lacedæmonii Græcos omnino crudelius vexabant. Idem.

Ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων] Isocrates oratione de Pace, hac ipsa de re: οὐ πρότερον πολεμοῦντες ἐπαυσάμεθα, καὶ κινδυνεύοντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, πρὶν ἠθέλησαν Λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς συνθήκας, τὰς περὶ τῆς αὐτονομίας. Wolf.

Ἀντήρατε] Ἤρατε τὰ ὅπλα κατ' αὐτῶν, ἐπολεμήσατε, ἀντηγωνίσασθε, ἀνταίρειν καὶ συναίρεσθαι ἐναντία. Supra ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα. Idem.

Ἀντήρατε] Sensu neutral. hæc vox notionem propulsandi innuit. Phil. II. §. δ. fin. μέγεθος δυνάμεως, πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι δυνησόμεθα. Rüdig.

Καὶ πολλὰ ἰδίᾳ] Lego ἰδίᾳ, ἐπιῤῥηματικῶς. Sic Isocrates Panegyrico: μόνοι δὴ τῶν μεγάλην δύναμιν ἐχόντων περιείδομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπορώτερον ζῶντας τῶν δουλείαν αἰτίαν ἐχόντων. Wolf.

Ἐξὸν] De hoc nomin. absolut., qui sæpe apud hunc scriptorem legitur, quum liceat, agit Vig. p. 330. Similia δυνατὸν, ἐγχωροῦν. Rüdig.

Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε] Hæc petuntur ex Isocratis Panegyrico et Panathenaico. Wolf.

Καὶ — καὶ] Cum — tum, non est, quod cum Reiskio ante πάντας addatur καὶ, neque alterum cum Cod. α. ejiciamus. πάντας· intelliguntur bella Persica, in quibus communem Athenienses defendebant libertatem. Rüdig.

Καθ' ἕνα — ἐν μέρει] Præpositione κατὰ notionem rei singularis exprimi vidimus ad Phil. §. ϛ. Ex locis ibi allatis patet, εἷς ἕκαστος a Nostro conjungi, ut non sit, cur alterutrum tollamus, quod fecerunt Wolf. et Auger. edentes καθ' ἕκαστον ἐν μέρει. Loci ex Phil. I. allati et Olynth. I. (III.) §. ϛ'. ubi hæc sane desunt, alia est ratio, sed in ceteris non solum ἕνα, sed etiam genitivus additur. Vid. Aristog. I. p. 777, 11. ed. R. Ne mireris ἕκαστον et ἐν μέρει conjuncta esse, vid. Phil. §. γ'. κύκλῳ πανταχῇ. Fortassis orator Euboenses in mente habet, quorum res Ol. 105. 3. ab Atheniensibus restitutæ erant. Per τὰ ὑμέτερα significat Amphipolin aliasque sæpe laudatas urbes. Idem.

Δύναται] Eodem modo, quo Phil. I. §. ϛ. θέλειν vidimus poni pro δύνασθαι, ita hic e contrario hoc verbum illius vices sustinet, nam excusat auctor quodam modo eos, qui, quod facere debent, non faciant. Hesych. δύνασθαι· θέλειν. cf. Fisch. ad Plat. 49. 42. Idem.

Πόσον χρόνον] Jacobs ab Ol. 107. 1. ubi Thermopylas urgebat Philippus, numerat: posset etiam ab Ol. 105. 3. numerari, quum Amphipolis caperetur, ex Æschin. in Ctes. §. κά. ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν. Idem.

Ἅπας ὁ χρόνος] Ita hæc verba in Ald. collocata vides, sed vulg. ὁ χρόνος ἅπας, ut p. 50. v. 2. sed hoc in loco videtur consulto voci ἅπας aliam dedisse sedem, ut ejus vim augeret. Idem.

Δήπου] Videlicet. Vig. p. 499. Idem.

τιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν
ταὐτὰ [1]ἅπερ νυνὶ ποιούντων ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν.
εἶθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε δι'
ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως· [2]γέγονε,
διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν πράξεων ἐκ φαύλων αὐτὰ
36 χρηστὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' οὔτ' εὔλογον οὔτ' ἔχον ἐστὶ
φύσιν τοῦτό γε· πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτή-
σασθαι πάντα πέφυκε. νυνὶ δὲ ὅ τι μὲν φυλάξομεν, οὐδέν
ἐστιν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρότερον, κτήσασθαι δὲ
δεῖ. αὐτῶν οὖν [3]ἡμῶν ἔργον τοῦτ' ἤδη.

θ'. Φημὶ δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προ-
θύμως, μηδέν' αἰτιᾶσθαι πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατή-
σητε, τηνικαῦτα δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας τοὺς 26
μὲν ἀξίους ἐπαίνου τιμᾶν, τοὺς δ' ἀδικοῦντας κολάζειν,
τὰς προφάσεις δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα·
οὐ γάρ ἐστι πικρῶς ἐξετάσαι τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις,
ἂν μὴ παρ' [4]ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τί-

[1] ἅπερ καὶ νυνὶ [2] γέγονε τῆς πόλεως, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζετε [3] ὑμῶν
[4] ἡμῶν αὐτῶν * πρώτων

Πάλιν ἐλπιζόντων] Nam duces rei facti quum promitterent, se insulas esse expugnaturos, absolvebantur: nova de iis concepta est spes, cfr. §. θ'. med. Idem.

Ταῦτα] F. ταὐτά. et v. 5. ἐκ φαύλων αὖ τὰ χρηστά. Taylor.

Εἶτα οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε] Οὕτως ἀνόητοί ἐστε, καὶ μηδὲν γινώσκειν δύνασθε τῶν δεόντων. Wolf.

Οὔτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν] Οὔτε φύσιν ἔχει. παρὰ φύσιν ἐστί. Idem. Vid. Vig. p. 254. et ibi Hogev. Rüdig.

Ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κτήσασθαι] Sallust. in oratione Cæsaris, sub finem: 'Profecto virtus, atque sapientia major in illis fuit, qui ex parvis opibus tantum imperium fecere, quam in nobis, qui ea bene parta vix retinemus.' Mount.

Πέφυκεν] *Naturæ rei consentaneum est*, cfr. Olynth. III. (II.) §. ζ'. et de Class. §. ή. fin. Addidi ν ἐφελκυστ. ex Stob. 328. 36. Hermann. de em. rat. gr. gr. p. 23. Rüdig.

θ'. Πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε] Τὴν ἡγεμονίαν ἀναλάβητε, ἢ, τά γε ἀπολωλότα ἀνακτήσησθε καταπολεμήσαντες τὸν Μακεδόνα. Wolf.

Κρατήσητε] *Rebus potiri*, i. e. incepta ad finem perducere; eam ipsam expeditionem, de qua ad §. ή. monuimus, videtur in mente habere. Rüdig.

Ἔργων] Diod. S. XV. 95. exemplum Leosthenis affert, qui temere condemnabatur. Idem.

Τὰς προφάσεις δ' ἀφελεῖν] Scilicet τῶν στρατηγῶν. Curandum ne quid de vestra cessatione queri possint duces: quorum et contumaciam et avaritiam ita perstringit, ut quodammodo excuset. Wolf.

Προφάσεις — ἐλλείμματα] Causis, quas prætexebant duces, sua vanitas quodammodo adimitur eo, quod ipsi Athenienses suis deerant officiis; ἐλλείμ. Schol. ὑστερήματα. Stipendia, quæ militibus pendere debebant, insumebant in spectacula. Rüdig.

Τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα] F. τὰ καθ' ὑμῶν ἐγκλήματα: quo sensu Tourrellus in versione Gallica hunc locum interpretatur: *enfin oster a ceux-ci tout prétexte de recrimination*. Sed cum omnes libri consentiant, et bene habeat recepta lectio, nihil temere mutari velim; tantum conjecturam meam in medium affero. Mount.

Ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον] Reisk. dedit ἡμῶν — πρώτων, sed utramque mutationem ipse nexus dissuadet, nam ὑμῶν respondet τοῖς ἄλλοις et πρῶτον ad omnem pertinet enunciationem; hinc recte Bekker. vulgatam restituit. In vocabb. πικρῶς, πέπρακται,

νος γὰρ ἕνεκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον μὲν φεύγειν τὸν πόλεμον πάντας ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρατηγούς, ἰδίους δ' εὑρίσκειν πολέμους, εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν; ὅτι ἐνταῦθα μέν ἐστι τὰ ἆθλα, ὑπὲρ ὧν ἐστιν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις κἂν ληφθῇ, παραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς κομιεῖσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι· μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν· ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Λάμψακος, Σίγειον, τὰ πλοῖα ἃ συλῶσιν.

ὑπάρξῃ aliquid momenti inesse existimo. Rüdig.

Τίνος γὰρ ἕνεκα] Notandum est, Demosthenem ubique Charetem, cujus sæpius mentio est facta, ab incusationibus Æschinis aliorumque defendere. Hic enim d. f. leg. §. κδ'. quum monuisset, bello Amphipolitano ducem amisisse LXXV urbes socias, et CXXX naves, addit: καὶ ταῦτα ὑμῖν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀεὶ τοῦ Χάρητος οἱ κατήγοροι δεικνύουσι. Contra Dem. d. f. leg. §. ϛγ'. Χάρης εὑρεθήσεται πιστῶς καὶ εὐνοϊκῶς — πράττων ὑπὲρ ὑμῶν. Multa quoque eorum, quæ hic dicit, eodem spectare videntur. Idem.

Τοῦτον — τὸν πόλεμον] Τὸν πρὸς Φίλιππον. Wolf.

Τοῦτον μὲν φεύγειν εὑρίσκειν πολέμους] Chares primo anno Olympiadis centesimæ sextæ, ut stipendia militibus erogare posset, Artabazo, rebelli Asiæ minoris Satrapæ, quum tamen hoc illi in mandatis haud esset, auxilio ivit: et ab eo pecuniæ summam accepit, quæ ad hanc rem sufficeret. Diodor. l. XVI. *Tourrell.* Pro Artabazo debuit dicere Pharnabazo. Vide Notas supra Phil. I. §. ϑ'. Mount.

Τοῦτον μ. φεύγ. — πολέμους] Hoc referendum est ad bellum Amphipolitanum, quod primum Iphicrati demandabatur, qui, quamvis honoribus ab Atheniensibus ornatus, rem patriam deseruit. Dem. in Aristocr. 663. 14. ed. R. Imperium Ol. 104. 1. illi abrogatum tradebatur Timotheo; Charidemus, quem hic socium elegerat, ad Cotyn, Thraciæ regem, cum navibus Atheniensium transiit. Dem. l. l. v. 28. Ex loco Æschin. patet, eodem bello male rem gessisse Charetem, qui (Diod. S. XV. 95.) adversus socios missus Ol. 106, 1. cum Artabazo se conjunxit (ad Phil. I. §. ή.) et proprium suscepit bellum. Deinde etiam, eodem Æschin. auctore, aliis ducibus hoc bellum demandatum, Diireti, Diipyro, Polyphonti, qui κατῆγον τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς κοινῆς θαλάττης; quod ipsum, Lucches. monente, Ol. 106, 4. factum videtur. Rüdig.

Τι τῶν ὄντων] Veram rationem expositurus est, quum Athenienses plerumque imperatores in culpam vocarent. Idem.

Τῶν ἐφεστηκότων] Τοῖς πράγμασι· τῶν στρατηγῶν. Wolf.

Μισθὸς δ' οὐκ ἔστι] Potest intelligi vel de Atheniensium negligentia, qui stipendia non mittant, vel (quod magis probo) de ducibus et militibus, qui non contenti stipendiis, prædam etiam desiderent. Post dicet: ἀδύνατον δ' ἄρχειν ἀμίσθων. Idem.

Κίνδ. ἐλάττ.] Nam aliorum, a quibus sollicitantur imperatores, auxilio sustinentur. Rüdig.

Λήμματα] I. e. δῶρα ἢ λαμβανόμενα, d. Chers. 96. 11. ed. R. hac voce largitiones comprehenduntur, quibus quis corrumpitur. Vid. Orvill. ad Char. 252. Opponitur hæc τοῖς ἄθλοις, quæ ut quis accipiat, summa opus est contentione. Idem.

Λάμψακος, Σίγειον] Artabazus duabus regni sui urbibus Charetis officia remuneratus est. Lampsaco Asiæ minoris urbe, quam Artaxerxes Longimanus Themistocli donarat, unde vinum sumeret: [Corn. Nep. in Themist. Strab. l. XIII. Thucyd. l. 1.] ac Sigeo, aliæ Asiæ minoris urbe in Troade. Illic, si Ciceroni atque aliis fides habenda sit, Alexander cum ad Achillis tumulum adstitisset exclamavit: 'O fortunate adolescens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inveneris!' Et vere: Orator Romanus addit: 'Nam nisi Ilias illa exstitisset, idem tumulus, qui corpus ejus contexerat, nomen etiam obruisset.' l. v. ep. 12. ad Fam. [Locus est in Orat. pro Archia Poeta.] Solinus tamen, Mela, et Plinius, Achillis tumulum alibi ponunt. *Tourrell.* Mount.

Λάμψακος — συλῶσιν] Lampsacus, urbs Asiæ minoris juxta Propontidem ob vini abundantiam celeberrima, inde ab Ol. 98. 2. Persarum fuit. cf. Steph. Byz. s. h. v. Sigeum, promontorium in Phrygia; uterque locus in Artabazi, Satrapæ Per-

ἐπὶ οὖν τὸ λυσιτελοῦν αὑτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν. ὑμεῖς δέ, ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε· ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς ἀνάγ-
37 κας ἀκούσητε ταύτας, ἀφίετε. περίεστι τοίνυν [1] ὑμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα, τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φαύλως. πρότερον μὲν

[1] ἡμῖν

sici, provincia situs, qui ut Charetem ad suas partes pertraheret, Ol. 106. 1. hæc ei loca concessisse videtur. Hinc intelligitur, cur Chares ob invidiam et odia Atheniensium, quæ post expertus est, in Sigeum se contulerit. Athen. XII. p. 532. B. Rapina navigiorum (πλοῖα ἃ συλ.) fortassis ad Ol. 106. 4. referenda. Rüdig.

Τὰ πλοῖα ἃ συλῶσι] Chares, cum deberet classem cui erat præfectus ad usus Reipublicæ adhibere, ad Decarem [scribe *Deiarem*] Deipyrum et Polyphontem, qui in Ægeo mari piraticam faciebant, transiit, cumque iis in latrociniorum societatem se contulit Æschin. de fal. leg. §. κδ'. Ei, cum piraticam exercendi consilium iniret, in mandatis erat Amphipolim recipere. Quamobrem Demosthenes in Amphipoli potius quam locis aliis omnibus operæ Athenis prorsus infructuosæ exemplum subjicit. Delatus Chares, atque in jus citatus, se subduxit; aliquanto autem post iterum comparuit, ac, in tantum prævaluit ipsius factio, exercitibus denuo præfectus est. *Tourrell.* Mount.

Ἃ συλῶσιν] Οὐ τοίνυν θαλαττοκράτορες, ἀλλὰ καταποντισταὶ καὶ λησταί εἰσι. Wolf.

Κρίνετε] Εἰς δικαστήριον ἄγετε, εἰς ἀγῶνα καθίστατε. Idem.

Δόντες λόγον] Τοῖς στρατηγοῖς, δόντες ἀπολογίας τυχεῖν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀκρίτους ἀποκτείναντες. Wolf.

Δόντες λόγον] Λόγον διδόναι generaliter significat, *rationem reddere* et *causam dicere.* Aliquando est *dicendi* et *causam orandi locum dare.* In utroque sensu Demosthenes λόγον διδόναι dixit, et λόγους δοῦναι, et ἀποδοῦναι: in posteriori hic, et alibi passim. Significat etiam *dare vices loquendi et percunctandi, et vicissim respondere percunctanti.* Sic infra, πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι. Vide plura apud Bud. p. 151. et seqq. Mount.

Δόντες λόγον] Sunt ii, qui aliis facultatem dant causam suam dicendi. cfr. §. ί. Markl. ad Eurip. Suppl. 350. Rüdig.

Τὰς ἀνάγκας, ταύτας] Malo, τούτους, τοὺς στρατηγοὺς ἀφίετε. τοὺς ἐφεστηκότας, duces, aut etiam cæteros quibus publicum aliquod munus est mandatum, atque etiam trierarchos quos in prædæ societatem venisse probabile est. Wolf.

Τὰς ἀνάγκ. ἀκούσ. ταύτας] Judices audiunt necessitates, i. e. conditiones, quibus quis inservire debebat ob naturam rerum. Hanc lectionem ipsa sententia commendat: nam per ἀνάγκας ταύτας innuitur penuria, qua duces premebantur: per pronom. *contemtus* exprimitur, ut Phil. I. §. ή. ἐπιστολ. ταύτας δυνάμ. Rüdig.

Περίεστι] *Hinc fit*, cf. de Rep. Ord. §. ζ'. Quod paullo post legitur ὑμῖν, prætuli vulgatæ ἡμῖν, nam concludit orator ex præcedentibus. Idem.

Πρότερον μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας] Cecrops et post eum Solo in quatuor tribus populum Atheniensem distribuerant. Harum postrema ex civibus constans, quibus opera vita erat, quique publicis muneribus exclusi sunt, nihilo secius omnium consiliorum particeps erat, et communi cum cæteris suffragii ferendi jure fruebatur. Cum autem tributum imponeretur, prima tribus talentum conferebat, secunda semi-talentum, tertia centum drachmas, postrema nihil. Postea quatuor tribus ad decem usque auctæ sunt. Tum, ad solvendum quod imponebatur, ex unaquaque tribu certum civium numerum educebant, eosque in viginti classes, quæ Συμμορίαι vocabantur, dividebant: in quibus juxta suas quisque fortunas ac reip. necessitates censebatur. Arist. Polit. l. II. Plutar. in Solo. Pol. l. VIII. Συμμορίαι igitur significat diversas classes sive ordines hominum maxime idoneorum ad sumptus reip. suppeditandos. Harpoc. Hyper. cont. Polyeuct. Poll. l. III. c. 4. Quæque classis, ex civibus æque divitibus constans, suum ducem ἡγεμόνα συμμορίας habuit, et singuli Συμμορῖται ejusdem classis cives ex æquo censebantur: varias autem causas prætendebant, quo se a tributo solvendo immunes facerent. In hanc itaque sententiam accipienda sunt quæ dicit Demosthenes: 'Vestra culpa factum est, ut quæ forma ad conservandam rempublicam constituta fuerit, ea ipsa in perniciem reipublicæ evadat. Classes, eo institutæ ut reip. necessitatibus subveniatur, haud

γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας, νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ [1] βοησόμενοι, οἱ τριακόσιοι· οἱ δ᾽ ἄλλοι προσνενέμησθε οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δὲ ὡς

[1] βοηθησόμενοι

alio jam spectant quam ut ei tributa fraudent, seque ab ea adjuvanda eximias habeant.' Eadem iisdemque verbis querela in oratione huic anteriori occurrit: sc. orat. de Repub. Ord. *Tourrell.* Hoc institutum imitatus est Servius Tullius. Liv. l. I. Mount.

Κατὰ συμμορίας] Ex unaquaque tribu educebantur 120 cives locupletiores, qui munia publica obire, et ex suis facultatibus sumptus civitati suppeditare obstricti erant. Mille et ducenti, hoc modo delecti, in duas partes dividebantur; atque harum utraque iterum in denas classes, quæ συμμορίαι vocabantur. Hæ rursus in binas distinguebantur partes, pro ratione census: atque ita tandem ex decem prioribus classibus delecti sunt *trecenti*, τριακόσιοι, hoc est numerus civium locupletiorum, qui, quandocunque opus erat, pecunia rempublicam adjuvare tenebantur. Ex 1200 reliqui muneribus extraordinariis fungebantur per vices.——Verisimile est tamen, tempore Demosthenis, hasce classes varias causas excogitasse, quo se a tributo solvendo immunes facerent, atque, de toto onere munerum publicorum in se invicem rejiciendo certasse. *Ex edit.* Stock.

Συμμορίας] Liban. in arg. or. de Class. συμμορίαν vocat τὸ τῶν λειτουργούντων σύνταγμα, i. e. classis eorum, qui sumtum in rempubl. faciunt:- cfr. Boeckh., viri doctiss., Die Haushaltung der Athener (Berl. 1817.) I. p. 481. Etenim quum antea ex lege ἀντιδόσεως (ad Phil. I. §. ιγ΄.) munera et facultates a pauperioribus permutarentur, inde ab Ol. 86, 1. omnis cœtus in XX classes (συμμορίας, erant enim partes tribuum) dividebatur, quæ sexagenis capitibus constabat iisque civibus ditioribus, a quibus imperata pecunia solvebatur. Dividebant porro has classes, ad quas MCC pertinebant, in bis sexcentos viros et rursus harum duarum partium quamque in duas partes, in bis trecentos. Hæ duæ partes suos habebant oratores et duces, quibus oratores et duces secundarum partium cedere debebant: hinc Noster dicit: ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων. Cfr. Harpocrat. s. h. v. et Schol. F. A. Wolf. ad Lept. p. 374. vol. II. Rüdig.

Νυνὶ δὲ πολιτ.] Nunc in classes dividimini ad remp. administrandam et factiones parandas. Laudat h. l. Thom. M. p. 728. Idem.

Ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων] Habebant enim singuli quadrantes, in quos universus symmoritarum numerus tributus est, suum ducem suumque oratorem. Reprehendit igitur eos Orator, quod cum olim se dividerent in symmorias, ut tributa tempestive conferrentur, nunc contra symmoriæ factionibus tantum inserviant in rep. administranda; et principatum teneant, non divites, non duces qui rem bene gesserant, sed oratores, quibus adstipulentur primi trecenti, laudantes ea quæ a suis oratoribus dicta fuerint. *Ulpian.* Stock.

Ἡγεμὼν ἑκατέρων] Τῶν στάσεων, τῶν ἐριζόντων ἀλλήλοις ὑπὲρ τοῦ πολεμεῖν ἢ μὴ πολεμεῖν. Wolf.

Καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ] Πειθόμενος τῷ ῥήτορι, τῷ λέγοντι ὑπὲρ αὐτοῦ. Duces sunt oratorum clientes et suffragatores. Idem.

Οἱ βοησόμενοι τριακόσιοι] *Trecenti, qui clamitent:* scilicet, ὑπὸ τῷ ῥήτορί εἰσι. De locupletissimis civibus hoc docet Ulpianus esse intelligendum: quorum alii aliis factionibus faveant. Hervagiana prior editio habet, οἱ βοηθησόμενοι, *adjuturi*, pro, οἱ βοηθήσοντες, ut puto: nisi passive accipiatur, *adjuvandi:* qui præsidia oratorum ambiunt, ut, restinctis bellis, conferre tributa et instruere triremes non cogantur. τὸ βοησόμενοι est durum, et ut puto, mendosum. Mallem οἱ βοηθοὶ ἐσόμενοι. Idem., Idem in or. de ord. Rep. §. ζ΄. de qua vid. F. A. Wolf. ad Lept. p. 365. vol. II. Sed hujus lectionis sensus cum me fugiat (nam βοᾶν de iis dicitur, qui clamantes rem suam defendunt) præferendam duxi alteram lectionem quæ Schol. auctoritate defenditur. Rüdig. Cf. D'Orville ad Char. Aphrod. l. VIII. c. V. p. 693, librarios increpans; qui passim, inquit, medias syllabas negligunt.

Οἱ δὲ ἄλλοι προσνενέμησθε] Οἱ λοιποὶ πολῖται ἐν προσθήκης μέρει ἐστέ. οὐ ψηφίσαντες καθ᾽ ἑαυτούς, ἀλλὰ τὰς τῶν ῥητόρων καὶ στρατηγῶν καὶ τριακοσίων ἐπιψηφίζοντες γνώμας. Wolf.

Ὡς τούτους] Ἀττικῶς, ἀντὶ τῆς πρός. οἱ μὲν τούτοις συνηγορήσοντες, οἱ δὲ ἐκείνοις. Idem.

ἐκείνους. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς δ᾽ ἀναγκάζεσθαι 27
τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδ᾽ ὁτιοῦν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἠδικη-
38 μένον [1]ἀεὶ μέρος ἐλλείψει, εἶθ᾽ ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περιέσται.

ι. Λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ᾽ [2]ὅσων

[1] αἰεὶ [2] ὧν

Ταῦτα] Τὰς συστάσεις, καὶ τὸ κατὰ συμμορίας πολιτεύεσθαι. Idem.

Ἐπανέντας] Οὐχὶ δὲ ἐπιτείναντας, μᾶλλον δὲ παραλιπόντας καὶ ἀφέντας. Idem.

Καὶ ὑμῶν αὐτῶν γενομένους] Ἐλευθέρους τὰς γνώμας γενομένους, οὐχὶ δὲ τοῖς ῥήτορσι δεδουλωμένους. Idem.

Ἔτι καὶ νῦν] Κἂν ὀψὲ τοῦ καιροῦ. Idem.

Αὐτῶν γενομ.] *Sui juris fieri*. Vid. Matth. Gr. gr. §. 371. Rüdig.

Κοινὸν] *Commune*, id est, liberum facite, id est, æquis animis accipite orationes, consilia et facta quorumvis civium: non certis quibusdam estote addicti quos suspiciatis tanquam Deos, aliis contra infensi, ut eorum recta consilia et facta improbetis. Vincat apud vos non affectus, sed reipublicæ utilitas. Sicut Melanopum dicere fuisse solitum, Plutarchus scribit, ὁ μὲν ἀνὴρ ἐχθρὸς, τὸ δὲ τῆς πόλεως νικάτω συμφέρον. Wolf.

Εἰ δὲ τοῖς μὲν ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε] Eubulus, Aristophon, Hyperides, et Lycurgus, omnia summo cum imperio administrabant. Imperatorium munus vicissim inter se sortiebantur, Diopithes, Menestheus, Leosthenes, Chares. Plutar. in Phoc. Ita ut Respublica in Oligarchiam transiret. *Tourrell*. Mount.

Ἐκ τυραννίδος ὑμῶν] Ὥσπερ οὐ δημοκρατουμένης, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνων τυραννουμένης τῆς πόλεως. Suspecta lectio est. Quid si ἡμῖν ἐπιτάττειν. Sin τυραννίδος ὑμῶν recte scribitur, sensus est, quasi vos tyrannidem illis decrevissetis. Fortassis τὸ ὑμῶν redundat. Wolf. Cohæret cum τοῖς, *aliis vestrum*. Auger.

Ἐκ τυραννίδος] Quasi essent domini et tyranni. Rüdig.

Ἀποδώσετε] Εὐβούλῳ μὲν ἀντὶ τοῦ θεωρικοῦ νόμου καὶ τῶν κολακειῶν μισθὸν ὑπερμεγέθη, τὴν τῆς δημοκρατίας ἀναίρεσιν ὄντα· τοῖς δὲ πλουσίοις ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν, δουλείαν καὶ πενίαν. ἀποδώσετε refertur ad tres infinitivos, ἐπιτάττειν, ἀναγκάζεσθαι, ψηφίζεσθαι. Wolf.

Ἀποδώσετε] Ἀποδιδ. non solum *reddere*, sed omnino *mandare, adjudicare* significat. Rüdig.

Τοῖς δὲ] Τοῖς ῥήτορσι. Wolf.

Ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον] *Ut contra hos* (quibus munera publica mandata fuerint) *tantum decreta faciant, ipsique interim sint immunes*. Idem.

Οὐχὶ γενήσεται] Τὰ ἐκβησόμενα. Istam, inquit, administrationem complura sequentur incommoda. Mutanda est igitur. Wolf.

Ἐλλείψει] Οὐ ποιήσει τὰ δέοντα. Idem.

Ἐλλείψει] Ii, qui neglecti sunt, non præstabunt, quæ sunt præstanda, suis deerunt officiis. simil. ἐλλείμματα §. 9. init. Videndus, quem laudat Tourrell., Cic. de. Off. I. 25. Rüdig.

Εἶθ᾽] Est in εἶτα notio indignationis. cfr. Phil. I. §. ιε. et Vig. 395. Idem.

Τούτους] Τοὺς ἐλλείποντας. Wolf.

Κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν] Τοὺς μὲν ἐχθροὺς καὶ πολεμίους μὴ ἀμύνεσθαι, τοὺς δὲ πολίτας τιμωρεῖσθαι, τοὺς τὰ ἀδίκως προστεταγμένα μὴ ποιήσαντας. Vide Isocratem in Philippica, ubi de Argivis scribit: ὅτι τοὺς ἐνδόξους καὶ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ἀπολλύντες οὕτω χαίρουσιν, ὡς οὐδένες ἄλλοι τοὺς πολεμίους ἀποκτείναντες. Idem.

ι. Λέγω — εἰσφέρειν] Φημὶ δεῖν εἰσφέρειν. Idem.

Λέγω δὴ] Summatim repetens, quæ suaserat, iterum hæc inculcat. δὴ simul severe præcipientis est. Rüdig.

Κεφάλαιον] Κεφαλαιωδῶς, ὡς ἐν κεφαλαίῳ. Wolf.

Ἀφ᾽ ὧν ἕκαστος ἔχει τὸ ἴσον] Ὁ μὲν πένης ἀπ᾽ ὀλίγων, ὀλίγα· ὁ δὲ πλούσιος ἀπὸ τῶν

ἕκαστος ἔχει, τὸ ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἅπαντες στρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα ὧν ἂν ἀκούσητε αἱρεῖσθαι, μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, πολλῷ βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

πολλῶν, πολλά· οὕτω γὰρ ἂν ἴσα γίγνοιτο τὰ τῆς εἰσφορᾶς. Idem.

Πάντας ἐξιέναι] Si scilicet necesse fuerit, bello tamdiu duraturo. Quod cum incertum esset, probabile est, eos primos militasse, quibus ea sors obtigisset: ut ne alii aliis deteriore conditione essent. Idem.

Πᾶσι τοῖς παριοῦσι] Ἐπὶ τὸ βῆμα. Idem.

Λόγον διδόναι] Τοῦ λέγειν ἐξουσίαν. Idem.

Παριοῦσι λόγ. διδόναι] Ut ne oratoribus singulis faveant, omnes vult audiantur; hic non sermo est de ratione, quam quis redditurus est, sed quam quis suasurus ad salutem reipubl. servandam. Rüdig.

Ὁ δεῖνα] Σκοπεῖν χρὴ, οὐχ ὅστις ὁ λέγων ἐστὶν ἀλλ' ὁποῖόν τι τὸ λεγόμενον. Wolf.

Ὁ δεῖνα] 'Simul utrumque et certam personam et incertam significat.' Herm. ita ὁ δεῖνα vidimus dici Phil. I. §. ιέ. In Olynth. I. (III.) §. ά. singulare hoc beneficium prædicat, quod civibus liceat facere ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος αἵρεσιν. Rüdig.

Παραχρῆμα — ὕστερον] Solebant Athenienses eos, qui dixerant, si res arridebat, *statim* laudare, non quærentes, an recte probarent: *deinceps* semet ipsos debebant reprehendere, quod justo celerius sententiam oratoris comprobassent. At, re omni perpensa, in neutrum vitium incidere poterant. Idem.

Ἐπαινέσεσθε] In medio, pro ἐπαινέσετε in activo. Auger.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ Γ. (Β.)

Pag. ed. aliq. cit. — Pag. ed. Reisk.

39 ΕΠΕΜΨΑΝ βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι, καί τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς· καὶ 27
ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο. ὁ δὲ δῆμος περιχαρής, οἵ τε ῥήτορες παρακαλοῦντες ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. δέδοικε τοίνυν [1] ὁ Δημοσθένης, μὴ θαρσήσαντες, ὡς τὰ πάντα νενικηκότες καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι. διὰ τοῦτο παρελθὼν ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ πρὸς εὐλάβειαν σώφρονα τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων
σωτηρίας· οἶδε γὰρ ὅτι καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι πού τινες τοῦ μὲν μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι 28
ποιοῦνται φροντίδα, περὶ δὲ τὸ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐναντίους ἧττον σπουδάζουσιν.

Ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους τοὺς ἐπιτιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν αὐτὰ γενέσθαι στρατιωτικά, [2] ἵν' ἀδεὲς ᾖ τὸ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα. παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστῆναι καὶ στρατεύεσθαι σώμασιν οἰκείοις, καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου [3] τε ὡς ἐκλελυμένου καὶ τῶν δημαγωγῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς προεστημένων τῆς πόλεως.

[1] ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικὼς [2] † ἵν' ἄδεια ᾖ τοῦ [3] τέως

Κατορθοῦν] Pro κατορθῶσαι, dicunt de re feliciter gesta. Thom. M.: ἐπὶ πολέμου καὶ τῶν τοιούτων. Rüdig.

Περιχαρὴς] Sub. ἐστί. Auger.

Ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικὼς] In nostro legebatur: Δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης, haud dubie melius et rectius. Et paulo post, pro ὀλιγωρήσωσι, ὀλιγωρήσουσι. Obsopœus. Sed lectionem vulgatam, quippe difficiliorem et huic scriptori usitatam, veram existimo. Rüdig.

Ἐπισκώπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν] In nostro erat ἐπικόπτει, *praecidit*, quod profecto magis quadrare videtur sententiae. Nusquam enim deridet Athenienses Demosthenes, sed quum nihil actum sit, indicat, ne in utramvis aurem quasi superato Philippo dormiant, etsi nonnihil misso Olynthiis auxilio expedierint. Obsopœus.

Ἐπικόπτει] Augero teste multi et opt. libri habent ἐπισκώπτει: hoc vel propterea praetuli, quod initium Olynth. III. (II.) τοὺς μὲν — σκέψασθαι irridentis potius est, quam reprehendentis; quid? quod nonne verba, quae sequuntur: οἶδε γὰρ et cett. pertinent ad irrisionem explicandam? Rüdig.

Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι] Nam Athenienses, ut Amphipolin, et Thessali, si hos in mente habuit scriptor, ut libertatem a tyranno recuperarent, summo enitebantur studio. Quod paullo post pro περὶ τὸ — σπουδάζουσιν nonnulli libri habent: περὶ τοῦ — φροντίζουσιν, ex interpretamento enatum est. Phavor. σπουδάζω περί σε, ὅταν ἐπιμελοῦμαι περί σε πραγμάτων. Idem.

Ἀδεὲς ᾖ] Vulg. διχθῇ nullum praebet sensum; in Bav. δεήσῃ, hinc Reisk. scripsit: ἵν' ἄδεια ᾖ τοῦ συμβ., quod Auger. recep., sed optime hunc locum sanavit Bekker., sive ex Codd., sive de suo: ἵν' ἀδεὲς ᾖ, quod recepimus: quae quidem lectio vel inde commendatur, quod τὸ non cum Reisk. in τοῦ est mutandum. Idem.

Παραινεῖ δὲ [καὶ]] Cfr. Olynth. III. (II.) §. 9. καὶ uncis inclusi, quum absit ab Aldina utraque et Wolf. quanquam Auger. monet addi a multis Codd.; sed quum sequatur ὅλως, haec ipsa vox sententiarum nexui inservit, etsi Noster per καὶ saepius novam jungit periodum; ut v. 9. Idem.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Γ. (Β.)

28 α'. ΟΥΧΙ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες 39 Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἀκούω· τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον ὁρῶ γιγνομένους, τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ [1] πεισόμεθα αὐτοὶ πρό-

[1] πεισόμεθα

α'. Οὐχὶ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γιγνώσκειν] Ἕτερα ὑπολαμβάνω καὶ φρονῶ, ὅταν τὰ πράγματα σκοπῶ, ἢ ὅταν ἀκούω τῶν λόγων: Oratorum verba cum rebus consentire mihi non videntur. Sic M. Cato in Catilinario, verba Demosthenis Sallustio pene interpretato: 'Longe (inquit) mihi alia mens est, P. C., quum res atque pericula nostra considero, et quum sententias nonnullorum ipse mecum reputo.' Exordium reprehensione aliorum, attentionem captat, et a periculo. Wolf.

Παρίσταταί] Eodem modo, ut παρέστη, de ea dicitur sententia, *quæ alicui placet.* Orvill. ad Char. p. 438. Rüdig.

Εἰς τὰ πράγμ. ἀποβλέψ. κ. πρὸς τοὺς λόγ.] In aliis libris bis εἰς, in aliis πρὸς legitur, sed vulgatam, quam Bekker. retinuit, vel propterea veram duxerim, quod per εἰς accuratior rei consideratio, ita ut ejus curam geras (Olynth. II. (I.) §. θ'. med.), sed per πρὸς levior denotatur intuitus; quod quidem discrimen orator videtur exprimere voluisse. Idem.

Ἀποβλέψω] Ἀποβλέπω. Taylor.

Ὁρῶ γιγνομένους] Verba *sentiendi* inter se permutantur, quod maxime de voce ὁρῶ et cognatis valet, quippe quæ vices aliarum notionum sustineant: Phil. I. §. ιε'. Eurip. Suppl. 94. καινὰς εἰσβολὰς ὁρῶ λόγων, coll. Hecub. 1280. Hom. Il. XVI. 127. λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν, coll. Od. IX. 167. — Ἀκούειν pro αἰσθάνεσθαι in Pind. Nem. II. 22. ἐν Τροίᾳ μὲν Ἕκτωρ Αἴαντος ἄκουσεν. Rüdig.

Μὴ πεισόμεθα] Μὴ ὑπομείνωμεν, μὴ συμπέσῃ ἡμῖν· παρὰ τὸ πάσχω. Wolf.

Πεισόμεθα] Retinui, ut δέξομεν Olynth. II. (I.) §. ιε'. Bekk. πεισόμεθα, quod tres libri præbent: idem p. 58. v. 8. edidit σώσομεν, ubi σώσωμεν servandum est, nam simplex ὅπως, non ὅπως μὴ præcedit. Rüdig.

Ὅπως μὴ πεισόμεθα] Lectio vulgata erat πεισόμεθα, quam Bekkerus recte mutavit, perperam Rüdigerus revocavit. Uterque tamen in sua ratione ultra modum excedit. Dawesius scilicet canonem edixit, ὅπως μὴ cum *conjunctivo* nonnisi aoristi primi passivi et aoristi secundi omnium formarum, non autem cum aoristi primi conjunctivo formæ activæ et mediæ conjungi: quem canonem recentiores etiam ad ὅπως extenderunt, eosque secutus est Bekkerus; Rüdigerus autem hunc canonem rejicit; merito. Nam quod de simili professus est Hermannus ad Soph. Aj. 557., idem me de hoc profiteri oportet: 'Mihi canon iste, ut idonea ratione carens, nunquam visus est verus esse.' Quamquam enim librariorum vel incuriæ vel perversitati multa tribuimus, caussam tamen non videmus, cur in aliis locis iisque vicinis futurum indicativi toleraverint, in aliis temere mutaverint. Quid? quod aoristus primus formæ passivæ veniam impetraverit, ceterarum non item? Nimirum quia ille correctioni non improbabili prorsus resistebat. Rem vero perversitatis convincit id, quod solœcismi adeo oriantur et metrum obstet præcepto, quod recentiores secuti sunt. Cf. Heindorf. ad Platonis Protag. 12. Accedit, quod, si subtilius attendamus, non eadem vis est aoristi et futuri. Aoristus enim rem jamjam instantem et præsentem, futurum rem futuram indicat. — Quæ quamquam ita sint, tamen non temere ubivis aoristus conjunctivi tolerandus est, sed tum demum, quum eum constet in usu fuisse. Sic v. c. aoristus ἐπεισάμην a πάσχω non fuit in usu, sed ἔπαθον. Necessario igitur πεισόμεθα erat scribendum, etiam si falsissimus sit Canon Dawesii; idque etiam ipsa sententia confirmatur. Jam loca indicabimus, in quibus Bekkeri mutationem rejicimus. Phil. I. §. ι'. sine dubio proba est lectio vulgata: καὶ ὅπως μὴ ποιήσετε, *ne faciatis.* Olynth. B. (A.) §. ιε'. ὅπως μὴ — δέξομεν, *ne videamur.* Olynth. Γ. (B.) §. α'. προλαβεῖν ἡμῖν εἶναι τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμάχους σώσομεν. Olynth. A. (Γ.) §. β'. παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσετε. de Chers. §. ι'. καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύμως, οὕτω καὶ

τερον κακῶς σκέψασθαι δέον. οὐδὲν οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλεύεσθε, οὐχὶ τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν ἁμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι μέν ποτ' ἐξῆν τῇ πόλει καὶ τὰ αὑτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλ' ἀκριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γάρ, οὐχὶ πάλαι γέγονε ταῦτ' ἀμφότερα· νῦν μέντοι πέπεισμαι τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν ἡμῖν [1] εἶναι τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμάχους [2] σώσομεν. ἐὰν γὰρ τοῦτο 29
βεβαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον τιμωρήσεταί τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν· πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὁντινοῦν ποιεῖσθαι λόγον.

[1] εἶναι ἡμῖν [2] σώσωμεν

ποιεῖν ἐθελήσωσι. ibid. καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲ ἓν τῶν πάντων ἢ ὅπως ταύτην καταλύσῃ (τὴν πολιτείαν). Phil. Γ §. ιβ'. ὅπως μὴ βουλεύσωσιν οἱ πολῖται, πράττοντες. ibid. §. ιέ. καὶ ὅπως μηδὲν αὐτὸς ποιήσῃ, σκοπῶν. — Recte mutavit de Pace, §. δ'. ὁρῶν, ὅπως μὴ προαξόμεθα. Nam aoristus προαξόμεθα non est in usu, sed προαγάγωμεν. Recte videtur mutasse de Chers. §. ιγ'. ἃ δέδοιχ' ὅπως μή ποθ' ἡγήσεσθε ἐπὶ πολλῷ γεγενῆσθαι: hæc enim res per longum tempus futurum manebit. Nolo longior esse. Sed hæc fundamenta videntur lectionis constituendæ; nec ulla editio hac una in re perfecta est. Brem.

Σκέψασθαι δέον] Scil. ἐστὶν, ἢ εἶναι. Wolf.

Οὐδὲν οὖν ἄλλο] Sic ordinanda sunt verba: οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες δοκοῦσί μοι οὐδὲν ἄλλο ἁμαρτάνειν, ἢ τὴν ὑπόθεσιν οὐχὶ τὴν οὖσαν περὶ ἧς βουλεύεσθε, παριστάντες ὑμῖν, pro, ἢ ὅτι οὐ παριστᾶσι: *Qui igitur talia dictitant, non in alio delinquere mihi videntur, nisi quod a scopo totius vestræ deliberationis aberrant.* Vel, *nihil aliud facere, quam errare mihi videntur, cum a totius vestræ deliberationis scopo aberrent.* τὴν ὑπόθεσιν οὐχὶ τὴν οὖσαν, id est, οὐ τὴν ἀληθῆ, περὶ ἧς βουλεύεσθε: *proponunt vobis argumentum non verum illud, de quo deliberatis.* Erat autem ἡ οὖσα, ut Olynthii strenue juvarentur: quo clamosi oratores omisso, ad Philippum ulciscendum hortabantur. Sic in Chersonesitana: ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν ἐν Χερσονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ, καὶ τῆς στρατείας, ἣν ἐνδέκατον μῆνα τουτονὶ ὁ Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται. τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι, περὶ ὧν Διοπείθης πράττει καὶ μέλλει ποιεῖν. Hic quoque oratores τὴν ὑπόθεσιν οὐχὶ τὴν οὖσαν, περὶ ἧς ἐβουλεύοντο, παρίστασαν. Quod prima (tertia) Olynthiaca suasit, et Olynthios defendendos, et Macedoniam vastandam bipertitis copiis, non videtur obtinuisse. Cum autem exercitus et minor esset, quam ut dividi posset, et sine Olynthiorum clade alio transferri nequiret, periculum ipsis Atheniensibus imminere affirmat, si turbulentis oratoribus obtemperetur. Sed hæc e Libanio et Ulpiano petantur. Idem.

Ἁμαρτάνειν] *Scopum non attingere, a scopo aberrare*: hoc enim proprie significat ἁμαρτάνω. Auger.

Ποτ' ἐξῆν] Innuit Dem. illud tempus, quo Athenienses Amphipolin, Potidæam et Thraciæ imperium tenebant. Rüdio.

Τιμωρήσασθαι] Schol. putat, hoc non de re vere facta, sed de facultate ulciscendi Macedonem esse intelligendum; sed quum paullo post sequatur γέγονε et Phil. I. §. ιέ. hæc legantur: ὁρῶν τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι τὸν Φίλιππον, videtur orator leviora quædam prœlia in mente habere, in quibus Athenienses superiores discederent. Idem.

Ἐπ' ἐμοῦ γὰρ] Ἐμοῦ ζῶντος ἢ καὶ πολιτευομένου ἤδη. Cur igitur prima Olynthiaca Macedoniam vastari jussit, quod certe est ulcisci Philippum? Num interea diminutæ sunt opes populi? an cum Ulpiano dicendum oratorem ibi iniquum postulasse, ut æquum ferret? Wolf.

Νῦν μέντοι] Verba sic ordina: πέπεισμαι μέντοι προλαβεῖν τὴν πρώτην (scilicet ὁδὸν, τουτέστι τὸ πρῶτον, ἐπιῤῥηματικῶς) τοῦτο, ὅπως σώσωμεν τοὺς συμμάχους, εἶναι νῦν ἱκανὸν ἡμῖν. Idem.

Προλαβεῖν] Κατεργάσασθαι πρὸ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον. Idem.

Πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν] Τὴν τῶν Ὀλυνθίων σωτηρίαν. Idem.

Περὶ τῆς τελευτῆς] Τοῦ τιμωρήσασθαι

β'. Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴ
πέρ ποτε, [1][καὶ νῦν] πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται.
ἐγὼ δὲ οὐχ ὅ τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλεῦσαι,
χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ᾽ ἐκεῖν᾽ ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρό-
πον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν.
πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ
πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι τῷ μὴ βούλε-
σθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς,
ἂν μετὰ παῤῥησίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν, τοῦτο
θεωροῦντας εἰ τἀληθῆ λέγω καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ
βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημη- 41
γορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα

[1] Absunt unci.

Φιλίππων. Idem.

β'. Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] Perseverat in loco attentionis, et insinuatione quadam benevolentiam captat, commemoranda sollicitudine, et studio bene consulendi, et acumine Atheniensium laudando et cessatione molliter castiganda. Idem.

Καὶ νῦν] Hæc verba desunt in Bav., Aug. 2. et a., Bekker. uncis inclusit. At quum νῦν referatur ad tempus nunc præsens, quum de aliqua re loquamur, et παρὼν ad aliquod tempus præsens, quandocunque illud sit, (Herm. ad Vig. 783.) utrumque bene conjungi potest; accedit, quod εἴπερ ποτε fines quosdam describat, intra quos tempus aliquod accuratius definiatur: hujus autem ipsius notio sequi solet, ut Olynth. I. (III.) §. γ'. εἴπερ ποτε καὶ νῦν χρήματα εἰσφέροντας προθύμως: quare vulgatam bene habere existimo. Rüdig.

Ἐγὼ δὲ οὐχ ὅ,τι] Ἐγὼ δὲ ἀπορῶ, οὐχ ὅ,τι, &c. Significat se confidere causæ, timere judices: πεποιθήσει ἅμ᾽ ἀπορήσει χρώμενος. Wolf.

Ἐγὼ δ᾽] Demosthenes duos annos post Philippum natus (scilicet Olymp. 99. a. 4to. [Sed summo F. A. Wolfio Prol. ad Lept. probante Ol. 98, 4. a Chr. 385. Rüdig.]) eum principio infirmum viderat, magisque idoneum qui reciperet leges, quam qui præscriberet. *Tourreil.* Mount.

Τίνα χρὴ τρόπον] Ita hæsitans attentos reddit animos audientium ad rem difficilem, quam est propositurus, ad legum theatralium abrogationem. Rüdig.

Ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα] Ἐκ τούτων ἃ ἔγνωκα παρὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀκούων τῶν ῥητόρων. Wolf.

Παρὼν καὶ ἀκούων] Illud ad ipsius referendum conciones, hoc ad aliorum, ne hos contemnere videatur. Rüdig.

Τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ἐκπεφευγέναι ὑμᾶς] Ὑμᾶς μὴ καταλαβέσθαι τὰ πράγματα, ἀτυχῆσαι, μὴ κρατῆσαι, πόλλ᾽ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον. Metaphora sumpta est a venatoribus, aut iis, qui aliquid persequuntur. Wolf.

Ἐκπεφευγέναι] Sæpius Noster de rebus male gestis hac voce utitur (de Class. §. ί. de Cor. §. ιά.), ut cives sane videantur rebus studuisse, sed minus prospero successu; similiter πεπρᾶχθαι Olynth. II. (I.) §. β'. Rüdig.

Τῷ μὴ βούλεσθαι] Αἰτιολογικῶς, διὰ τὸ, διότι μὴ ἐβουλήθητε. καταστατικὴ ἡ ἔννοια. Tribuit suis civibus et fortunæ favorem, et intelligendi prudentiam, quæ nihil valeant propter eorum socordiam atque ignaviam: eaque ratione, bona spe injecta, torporem illis excutere studet. De negligentia democratica vide Isocratis Nicoclem, et orationem nostri auctoris περὶ Στεφάνου καὶ Παραπρεσβείας. Wolf.

Τῷ μὴ βούλεσθαι] Ob *socordiam* res Atheniensibus male cessisse, etiam alibi ostendit Olynth. I. (III.) §. γ'. coll. in Aristocr. §. λς'. πολλὰ γινώσκοντες ὀρθῶς, ὑμεῖς οὐ διὰ τέλους χρῆσθε αὐτοῖς. Rüdig.

Ὑπομένειν] Scilicet αὐτὸν, ἢ, μὴ θορυβεῖν, μηδ᾽ ἐκβάλλειν ἐμέ. ἀνέχεσθαί μου παῤῥησιαζομένου. Wolf.

Ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται] *Ut in futurum tempus melior existat rerum status.* Rüdig.

Εἰς πᾶν μοχθηρίας] Εἰς πᾶσαν μοχθηρίαν. μοχθηρότατα ἐγένετο τὰ πράγματα, καὶ δυστυχέστατα τὰ τῆς πόλεως. Wolf.

Εἰς πᾶν προελ.] Notio *rei summæ* inest

πράγματα. ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω μικρὰ τῶν γεγενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομνῆσαι.

γ'. Μέμνησθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θρᾴκῃ, τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτί, Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν, τότε τοίνυν μὴν μὲν ἦν Μαιμακτηριών, πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου [1] γενομένου παρ'

[1] † γιγνομένου

in πᾶν: cfr. in Timocr. p. 763, 27. εἰ δέ τις εἰσφέρει νόμον, ἐξ οὗ τοῖς βουλομένοις ὑμᾶς ἀδικεῖν ἡ πᾶσα ἐξουσία καὶ ἄδεια γενήσεται, οὗτος ὅλην ἀδικεῖ τὴν πόλιν καὶ καταισχύνει πάντας. De structura genitiv. μοχθηρίας dictum est ad Phil. I. §. 8. Rüdig.

Ἀναγκαῖον δ' ὑπολαμβάνω] Sicut in prima Olynthiaca, ita et hic narrationem instituit, non ab instituto aberrantem, sed maxime ad rem pertinentem: cujus hic scopus est: cum cessationem et socordiam superioribus temporibus reipublicæ plurimum nocuisse constet: nisi nunc atque deinceps rerum cura suscepta fuerit, majora detrimenta et plura esse metuenda. Wolf.

Ἀναγκαῖον δὲ] Scilicet εἶναι. Idem.

Τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτὶ] Πρὸ ἐτῶν ἤδη τριῶν ἢ τεσσάρων. Idem.

Ἡραῖον τεῖχος] Latine, *Junoniam munitionem*; aut *castrum*. Sed haud scio an præstet, Græcum relinqui, *Heræum tichos*. Nam et Sulinus Heretum in Italia a Junone habere nomen: Suidas Ἡραῖον τεῖχος, castellum aut oppidum Thraciæ esse scribit, a Samiis conditum: de cujus deæ cultu et Virgil. [Æn. I. v. 15.]

Hanc Juno fertur terris magis omnibus unam
Posthabita coluisse Samo: hic illius arma,
Hic currus fuit, etc. Idem.

Heræum castellum, locus in Thracia sic dictus, qui a Samiis ædificatus est. Harpocrat. Herodoto lib. iv. p. 253. dicitur Πόλις παρὰ Περίνθῳ. Plurima erant in Thracia hujusmodi castella. Sic Σέῤῥιον τεῖχος apud Demosthenem pro Corona: quod Livius, ut et Doriscon, *castellum* vocat, lib. xiii. et Μάκρον τεῖχος, cum aliis. Sæpe urbes eo nomine indigitabant veteres: sic urbs a Milesiis condita Μιλησίων τεῖχος vocabatur. Huic autem sive urbi, sive castello, nomen Ἡραῖον indiderunt Samii, ἀπὸ τῆς Ἥρας, a Junone, ipsorum numine tutelari. Mount. *Hoc ipso* (Ol. 106, 4.) oppugnando, Philippus viam sibi parabat ad Byzantium occupandum, cui Heræum proximum erat: hinc patet, cur, hoc nuntio accepto, Athenienses admodum fuerint perturbati. Rüdig.

Ἀπηγγέλθη πολιορκῶν] *Philippus nunciatus est*, pro, *nunciatum est Philippum obsidere*, vel, *Junonium castrum a Philippo obsideri*. Wolf.

Μὴν μὲν ἦν Μαιμακτηριὼν] Hybernum mensem esse Mæmacteriona scribit Ulpianus, eumque *Januarium* interpretatur Suidas. Ego Theodorum Gazam, virum doctissimum secutus, *Septembrem* verto, donec inter Grammaticos debellatum fuerit. Idem.

Μαιμακτηριὼν] Cum annis Athenienses uterentur lunaribus, et tertio quoque anno unum mensem intercalarent, definiri nullo modo potest, quinam eorum menses Julianis nostris ad amussim respondeant. Post tempora Metonis, annum inchoabant Attici novilunio, quod proxime sequebatur solstitium æstivum: unde primus eorum mensis Hecatombæon ad Julium nostrum propius accedebat, quam ad Junium. Mensium autem Atticorum seriem et valorem, annis non intercalatis, hunc esse statuit Jos. Scaliger, cui (utut in paucis refragetur Petavius) vulgo jam assentiunt eruditi:

	Scal.	[Petav.
Ἑκατομβαιὼν,	Julius,	September.
Μεταγειτνιὼν,	Augustus,	October.
Βοηδρομιὼν,	September,	November.
Πυανεψιὼν,	October,	Januarius.
Μαιμακτηριὼν,	November,	December.
Ποσειδεὼν,	December,	Februarius.
Γαμηλιὼν,	Januarius,	Martius.
Ἀνθεστηριὼν,	Februarius,	Aprilis.
Ἐλαφηβολιὼν,	Martius,	Maius.
Μουνυχιὼν,	Aprilis,	Junius.
Θαργηλιὼν,	Maius,	Julius.
Σκιῤῥοφοριὼν,	Junius,	Augustus.]

Stock.

Vide Scalig. in opere de Emendatione Temporum lib. i. cap. de Mens. Att. Petav. Doctrin. Temp. lib. i. cap. 9. Vide etiam, inter alios, Duport. in *Prælect.* in Theophrast. cap. 3. ubi sententia Scaligeriana defenditur. Vide Suid. Harpocr. Etymol. Meurs. Græc. Fer. et Plutarch. in Thes. s. fin. Mount.

Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γενομένου] Sive quod Samum ut Sami coloniam sibi vendicabant, sive quod Philippi conatibus plura subinde appetentis, obviam esse

ὑμῖν ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριήρεις καθέλκειν καὶ τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν αὐτοὺς ἐμβαίνειν καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου Ἑκατομβαιών, Μεταγειτνιών, Βοηδρομιών· τούτου τοῦ μηνὸς μόγις μετὰ τὰ μυστήρια δέκα ναῦς ἀπεστείλατε ἔχοντα Χαρίδημον κενὰς καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου· ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς —

eundum censebant. Wolf.

Γιγνομένου] In Aug. 1. et β. γενομένου, quod Bekker. rec., sed vulgatam præferendam duxi, nam participio aoristi exprimitur *sæpius* aliquid factum esse (cfr. init. Olynth. II.), sed in *præsenti* de re *semel* facta seu facienda agitur. Phil. I. §. ιβ'. ibiq. dicta. Rüdig.

Ἐψηφίσασθε καθέλκειν] Scil. δεῖν ἐκ τῶν νεωρίων εἰς τὴν θάλατταν. Wolf.

Τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν αὐτοὺς ἐμβαίνειν] Vide Schol. et Petit. in Leg. Att. lib. viii. Tit. I. Mount. Et Taylor. ad Lysiam p. 127.

Καὶ τοὺς μέχρι —] *Atque illi, qui infra XLV. militiæ*, h. e. LXIII. ætatis, *annum essent, triremes* &c. Quo certe loco Wolfius fallitur, qui non *militiæ*, sed *ætatis*, annos hic exprimi existimavit. *Corsin. Fast. Att.* p. I. d. XI. §. V.

Πέντε καὶ τετταρ. ἐτῶν] Magnum studium belli significatur: nam lex jubebat, Athenienses auspicatos ab anno XVIII. militare ad XL. Vid. Petit. Leg. Att. VIII. 1. (p. 549.) De navium numero expositum ad Phil. I. §. ιδ'. Rüdig.

Αὐτοὺς ἐμβαίνειν] Scilicet τοὺς πολίτας εἰς τὰς τριήρεις, οὐχὶ δὲ ἀντὶ σφῶν αὐτῶν μισθοφόρους εἰσβιβάζειν. Wolf.

Εἰσφέρειν] Τοὺς πολίτας δεῖν. Idem.

Διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου] *Χρονολογίας* non parum turbant diversa et spatia et initia annorum apud alias atque alias nationes, et nonnunquam etiam apud easdem. Μαιμακτηριῶνα quintum Atheniensibus fuisse mensem tradit Suidas. Idem.

Ἑκατομβαιών, Μεταγειτνιών, Βοηδρομιών] Et hos, auctore Gaza, verto, *Junium, Quintilem* sive *Julium, Sextilem* sive *Augustum*. Idem.

Μετὰ τὰ μυστήρια] Τὰ τῆς Δήμητρος de quibus (nisi forte alia sint τὰ Θεσμοφόρια) Plutarchus in vita Demosthenis: *κατέστρεψεν ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Πυανεψιῶνος μηνός· ἐν ᾗ τὴν σκυθρωποτάτην τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραν ἄγουσαι παρὰ τῇ θεῷ, νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες*. Idem.

Μετὰ τὰ Μυστήρια] Gemina erant Atheniensibus Mysteria, majora et minora. Majora Cereri, minora Herculi sacra habebantur. Illa nonnunquam τὰ μεγάλα dicuntur apud auctores, plerumque vero absolute τὰ μυστήρια. Ubicunque igitur apud Græcos legimus τὰ μυστήρια absolute et sine additione (uti hoc in loco) ibi τὰ μεγάλα μυστήρια, Cereris sc. Eleusiniæ sacra, intelligere debemus. Erant autem omnium apud Græcos festorum celeberrima, et a decimo quinto Boedromionis mensis per novem dies durabant. Minora mense Anthesterione agebantur. Tanta religione Athenienses Cererem observarunt, beneficii memores, quo ab ea Proserpinam filiam quærente affecti sunt, scilicet quod ab ea serendi frumenti incognitam ante rationem didicerunt. Ægyptii horum sacrorum auctorem faciunt Erechtheum, natione Ægyptium, Athenarum vero regem ideo factum, quod cum ingens ubique siccitas esset, cum magna frugum hominumque pernicie, magnam frumenti copiam Athenas advexerit. Vide Meursium in singulari libro de Eleusiniis, Diod. lib. 1. Duport. in Theophrast. cap. 3. Car. Sigon. de Rep. Athen. lib. i. cap. 4. et Petit. in Leg. Att. lib. I. Mount.

Δέκα ναῦς] Ordo hic est: ἀπεστείλατε Χαρίδημον ἔχοντα δέκα ναῦς κενάς· scilicet ἐπιβατῶν ἢ στρατιωτῶν, ξένων δήπουθεν μισθοφόρων πληρωθησομένας. Wolf.

Ἀπεστείλατε —— Χαρίδημον] Hunc gente Oritam, quod utilem reipublicæ operam navasset, Athenienses civitate donarunt. Quin et decretum fecit Aristocrates ejusmodi: si quis Charidemum occiderit, comprehendi eum jus fasque sit, in omni ditione Atheniensibus conjuncta: quod si quis comprehensum asseruerit, sive civitas sive homo privatus, is fœderum expers esto. Hoc decretum accusavit Euthycles, eique subserviens Demosthenes orationem habuit κατὰ Ἀριστοκράτους. *Tourrell.* Stock.

Δέκα ναῦς —— κενὰς] *Vacuas*, scil. *militibus, et postea mercenariis peregrinis complendas.* Animadvertat lector integri loci vim et ornatum: quæque vox aut moram instructionis aut mediocritatem notat. Idem.

Καὶ πέντε τάλαντα] Εἰς τὸ μισθώσασθαι ξένους. Wolf.

Ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν] Phi-

ἦλθε γὰρ ἀμφότερα —, οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες [1]ἀφεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἀπόστολον.
42 ἦν δ' οὗτος ὁ καιρὸς αὐτός· εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος τότε σωθείς.

δ'. Τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς [2]ἥκει τις οὗτος, δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. τί δὴ χρησόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρατηγηκότες πάντα [3]ἔσεσθε ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα· οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους οὔθ' οὗτοι

[1] ἀφήκατε [2] ἥκει. τίς οὗτος; [3] ἔσεσθε πάντα

Philipp. I. τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'· ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει, ταχὺ γὰρ ἕτερον Φίλιππον ὑμεῖς ποιήσαιτε. et Olynth. I. ἠσθένησε, πάλιν ῥαΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν ἀπέκλινεν. Utrum vero is morbus fuerit, cum excussus illi est oculus, an cum τὴν κλεῖδα κατεάγη, an alius (sæpius enim et vulneratum fuisse et ægrotasse hominem bellicosum et luxuriosum probabile est) scire nostra parum interest. Idem. Ceterum videtur hic ipse morbus ex oculo percusso ortus esse. Rüdig.

Ἦλθε γὰρ ἀμφότερα] Scilicet ἥ, τε νόσος καὶ ὁ θάνατος Φιλίππου διὰ τῆς φήμης πρὸς ἡμᾶς, τουτέστιν, ἠγγέλθη ἡμῖν. Wolf.

Οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν] Scilicet τοῖς Ἡραιοτειχίταις. Non putastis esse necessarium. Exercitum enim, duce sublato, soluturum obsidionem, et dilapsurum esse. Idem.

Ἀφήκατε τὸν ἀπόστολον] Οὐκ ἐπληρώσατε τὰς τριήρεις, οὐ δὲ προσείχετε τῷ πολέμῳ. Ob incertam famam et inanem spem, omissa suscepta expeditio. καὶ τοῦτο μὲν τὸ γενόμενον. Idem.

Εἰ γὰρ τότε] Similem enunciationem vide Olynth. I. (III.) §. δ'. Seqq. οὐκ ἂν ἠνώχλει leguntur in Bekk. Anecd. p. 135. Rüdig.

Ἐβοηθήσαμεν] Προθύμως, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα προθύμως. Wolf.

δ'. Ὁ καιρὸς αὐτὸς] Herm. ad Vig. p. 733. Rüdig.

Περὶ τούτων] Non exspectes præpos., sed similiter Olynth. I. (III.) §. β'. εἴπερ ὑπὲρ αὐτῶν σωτηρίας φροντίζετε: major cogitandi diligentia denotatur. Idem.

Ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε] Ἅπερ καὶ τότε· ἵνα μὴ τὸν παραπεσόντα καιρὸν ἀφῆτε. Wolf.

Τί δὴ χρησόμεθα τούτῳ] Id est, πῶς; τίνα τρόπον; χρησόμεθα τῷ τε καιρῷ καὶ τῷ πολέμῳ. Non dissimile veri est, aliquos respondisse βοηθήσομεν (nam concionatores Græcos olim interpellare licuit) id igitur responsum approbans, subjungit εἰ γὰρ etc. Idem.

Παντὶ σθένει, κατὰ τὸ δυνατὸν] Τὸ, κατὰ τὸ δυνατὸν, si scholion non est, synonymia est, ἢ ἐκ παραλλήλου. Idem.

Θεάσασθε ὃν τρόπον] Videbantur Athenienses quasi regis mercenarii et mancipia pro Philippo pugnare, quum ejus adversariis nullam ferrent opem. Rüdig.

Ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι] Ἐκέκτηντο δύναμιν, οὐκ εὐκαταφρόνητον. Wolf. Philippi parte regnante, conjunctis Macedonum et Lacedæmoniorum viribus obsistere valuere. Ex edit. Stock.

Διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα] Οὕτως εἶχεν, τοιαύτη ἦν ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων. Wolf.

Οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους] Id est, neque aggredi eos Philippus audebat, neque ipsi Philippum. Jungitur enim θαρρῶ cum accusativo, pro non vereor, ire contra audeo. Bud. Ex edit. Hervag.

Οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους] Si divinationi venia daretur, suspicarer legendum: οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους οὔθ' οὗτοι Φίλιππον: id est, et Philippus Olynthiis, et Olynthii Philippo diffidebant. Nam si utrinque hostilibus animis fuerunt, mutuo metu ab inferendo bello deterriti, qui convenit, Philippum, quos solus invadere ausus fuit, Atheniensium societate aut

Φίλιππον. ἐπράξαμεν ἡμεῖς κἀκεῖνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμά τι τῷ Φιλίππῳ καὶ δυσχερές, πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. ἐκπολεμῶσαι δεῖν ᾠόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ 43

amicitia certe auctos, oppugnare fuisse ausum? Sed quia via tritissima tutissima, retineamus vulgo receptam lectionem. Est autem θαῤῥεῖν τινὰ, cum accusativo, *fidere*, *se alicui parem, aut etiam superiorem fore, non metuere.* Plato in Phædro: τὸ γὰρ τοιοῦτον σῶμα (loquitur autem de corporibus in otio et umbra educatis) ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις, ὅσαι μεγάλαι, οἱ μὲν ἐχθροὶ θαῤῥοῦσιν, οἱ δὲ φίλοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐρασταὶ φοβοῦνται: id est: *Ejusmodi corpus tum in bello, tum aliis negotiis arduis, ab inimicis contemnitur, amicos vero, atque ipsos amatores solicitos habet.* Idem θάνατον θαῤῥεῖν, *non reformidare mortem.* Sic θαῤῥεῖν τὴν μάχην, θαῤῥεῖν τόπους ὑπόπτους. θαῤῥεῖν τινὶ cum dativo, est *aliquo fretum esse, alicui confidere.* Ulpianus: Οἱ Φωκεῖς ἐθάῤῥησαν τῷ Μακεδόνι. Et Chrysostomus: οὐδενὶ τούτων ἐθάῤῥησεν εἰς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Wolf. Omnes hujus loci interpretes uno ore in eum sensum consentiunt quem Wolfius alienum putat: omniaque, quæ quidem vidi, exemplaria τούτοις et Φιλίππῳ exhibent. De lectione pugnare nolim; de sensu loci, persuasissimum me habeo, eum de mutua Philippi et Olynthiorum diffidentia intelligendum esse, non de paribus utrorumque viribus, adeo ut neque Philippus Olynthios, neque hi Philippum aggredi auderent. 1. Ob ipsam rationem quam Wolfius attulit, quæque haud equidem video quomodo dilui possit. 2. Quoniam isto tempore hoc modo se res habuerunt. Olynthii socii erant Philippi, cumque eo contra Athenienses pugnabant. Postea eum suspectum habere cœperunt, cum quod celerem ejus potentiæ amplificationem et magnam, tum quod mentem ejus infidam ac fallacem esse perspicerent. Itaque cum longe illum abesse viderent, missis Athenas legatis, contra pactiones cum Philippo initas, separatim cum Atheniensibus pacem iniere. Contra Philippus (qui certe hoc ipsum non suspicari, ideoque Olynthiorum societati parum confidere, non poterat), cum longo jam tempore occasionem eos invadendi sibi cuperet offerri: tum eam nactus, quod belli pactiones violassent, et cum ejus hostibus amicitiam fœdere sanxissent, bellum eis intulit. Liban. in Arg. ad Olynth. Equidem credo Demosthenem, Hebraismo hic usum, neutrum pro activo posuisse; quod tamen in verbo θαῤῥεῖν haud alibi factum vidi. Si aliter doctis visum fuerit, potius contra codicum fidem τούτοις et Φιλίππῳ rescribendum duxerim, quam Demosthenem id quod et falsum et absurdum est, præsertim in re tam recenter facta, dixisse. Mount. *Neque Philippus his, neque hi Philippo confidebant.* Bene enim vidit Mount. hæc de mutua Philippi et Olynthiorum diffidentia, et non de mutuo metu, esse accipienda; neque vero est quod cum Wolfio τούτοις et Φιλίππῳ legamus, vid. Xen. Cyr. V. 5, 13. ἵνα σε καὶ θαῤῥῶσιν, *ut et tibi confidant.* Cfr. Thom. M. s. θαῤῥῶ ibiq. Sallier. et Bekk. Anecd. I. p. 148. Rüdig.

Ἐπράξαμεν ἡμεῖς] S. εἰρήνην πρὸς Ὀλυνθίους. Considerandum, utrum τὸ πράττειν εἰρήνην, sit idem, quod ποιεῖν καὶ συνθέσθαι: an vero τὸ μηχανᾶσθαι significet, id est, callidis rationibus pacem esse conciliatam, cum bellum inter eos intercessisset, animis utrinque exulceratis? Wolf. Videtur deesse πρὸς ἐκείνους. Auger. Per ἐπράξαμεν innuitur *callida* ratio, qua hæc pax est facta. Liban. arg. Olynth. (III.) I. Plut. Cic. 38. Πομπήιος — πράττει αὐτῷ (Κικέρωνι) κάθοδον. Rüdig.

Ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμα] Τοῦτο, ἤγουν, τὸ μεγάλην πόλιν, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς, τοὺς Φιλίππῳ πολεμοῦντας, ἐφορμεῖν τοῖς καιροῖς αὐτοῦ, ἦν ὥσπερ ἐμπόδισμά τι καὶ δυσχερὲς Φιλίππῳ. Sed Philippus non multo post, τὸ ἐμπόδισμα ἐκποδὼν ἐποίησεν deleta Olyntho: cum quidem prius denuntiasset civibus, aut illis Olynthi, aut sibi in Macedonia non fore habitandum. Wolf.

Ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς] Quasi in procinctu stare ad ejus occasiones impediendas: paratam esse ad ipsum invadendum, sicubi impegerit: captare opportunitatem adversus ipsum: in statione esse: Polybius: στόλος ἐφορμῶν ταῖς τοῦ Φιλίππου ἐπιβολαῖς. Idem. Illud i. q. ἐφεδρεύειν (Harpocr.) seu ἐπιτηρεῖν (Schol.) in statione esse et vigilare (saves), ut, si hostes *opportuno* tempore sibi videantur uti, hoc ipsum fiat *iniquum* et *insidiosum*, nam καιροὶ Schol. expl. ἀτυχήματα, necessitates, quibus quis premitur: in Aristocr. 666, 18. ὑμεῖς ἐπενίσασθε ἔν τισι καιροῖς Ἀριοβαρζάνην πολίτην. Διηλλάχμ. vid. ad Olynth. II. (I). §. 4. Rüdig. Vid. D'Orville Animadv. ad Charit. Aphrod. l. III. c. VII. p. 318.

Ἐκπολεμῶσαι] Sic prima [tertia §. 7.] Olynthiaca, νυνὶ γὰρ ὃ πάντες ἐθρυλλοῦμεν, ὡς

παντὸς τρόπου· καὶ ὃ πάντες [1] ἐθρύλουν τέως, τοῦτο πέπρακται νυνὶ ὁπωσδήποτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐρρωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ· χωρὶς γὰρ τῆς περιστάσης ἂν ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ καθυφείμεθά τι τῶν πραγμάτων, οὐδὲ τὸν φόβον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν ὁρῶ [2] τὸν μετὰ ταῦτα, ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ χρήμασι Φωκέων, μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα

[1] ἐθρύλλουν [2] † τὸν [τῶν] μετὰ

Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ Φιλίππῳ. Wolf. Vid. Hesych. s. ἐκπολεμῶσαι. Differt ab ἐκπολεμῆσαι i. e. τὴν πόλιν ἐξελεῖν. Valcken. ad Ammon. p. 72. Rüdig.

Τοῦτο πέπρακται νυνὶ ὅπως δήποτε] Olynth. (Γ.) Α. §. γ'. γέγονεν αὐτόματον. τὸ ὅπως δήποτε, non tam significat hic τυχόντως, *temere et fortuito*, aut μόλις καὶ δυσκόλως καὶ ἀτελῶς, *vix*, *ægre*, *minus absolute*, quam παράλειψιν quandam, q. d. factum est, qua autem ratione id factum sit, non exquiro. Libanius autem rationem explicat. Arg. Olynth. Α. (Γ.) Wolf. *quocunque modo*: non interest utrum a vobis excitati Olynthii bellum suscipiant, an sua sponte. Rüdig.

Περιστάσης ἂν] Ἀντὶ τοῦ, περιστησομένης ἄν, κατ' ἐναλλαγὴν χρόνου. Wolf. Hæc vox vero semper de rebus adversis, periculis atque insidiis, in quibus versamur, usurpatur; laudatur hic locus Bekk. Anecd. p. 161. Rüdig.

Εἰ καθυφείμεθά τι τῶν πραγμάτων] Τὸ καθυφίεσθαι, ἐθελοκακεῖν, ὑποστέλλεσθαι, καταπροΐεσθαι, προδιδόναι. Alibi active, τὸν καιρὸν τῶν πραγμάτων καθυφεῖναι καὶ προδοῦναι τοῖς ἐναντίοις, καὶ καθυφεῖναι τὰ τῆς πόλεως. Wolf.

Τὸν τῶν μετὰ ταῦτα] S. ἐσομένων ἢ γενησομένων ἄν. Idem.

Τὸν τῶν μετὰ ταῦτα] Reisk. τῶν, quod multis in codd. non legitur, uncis inclusit, Bekker. ejecit, sed hic non tam ex librorum auctoritate quam ex ipso nexu judicandum est, utrum illa vox sit admittenda. Etenim si omittitur, exspectes, ipsum metum accuratius etiam describi, atqui hoc non fit; hinc aptius putaverim, addito τῶν ortum certe timoris indicari. Rüdig.

Ἐχόντων ὡς ἔχουσι] Εὐφημισμός, ἀντὶ τοῦ, δυσμενῶς ἐχόντων ἡμῖν. Supra, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. Wolf.

Ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν] Thebani capitali odio oderant Athenienses, quippe qui, post pugnas Leuctricam et quæ ad Mantineam fuit, Lacedæmoniis faviasent, quique receptui etiam Phocensibus contra eos in bello sacro auxiliati essent. *Tourrell.* Quin et antea eodem animo fuerant erga Athenienses; etenim finito bello Peloponnesiaco in concilio pronuntiarunt, Athenas delendas esse, et Atticam pascuis ovium assignandam. Thebanos contra, Phocenses nullo modo committendum esse consuerunt, τὴν Ἑλλάδα ἑτερόφθαλμον γενέσθαι, atque ita persuasum Lacedæmoniis ne Athenas everterent. Vide Demosth. de fal. leg. §. κϛ'. atque ibi Scholiasten. Mount.

Ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι] Schol. ἐχθρῶν ὄντων, nam multi ex Thebanis a Philippi partibus stabant (Dem. d. Cor. §. ϛά.), ipsi ab Atheniensibus Ol. 105, 3. Eubœa expulsi erant. Rüdig.

Ἀπειρηκότων δὲ χρήμασι] Ἀπειρηκέναι τῷ πολέμῳ γήρᾳ, διὰ χρόνον, ὑπὸ λύπης· τὸ κεκμηκέναι, καὶ οὐκέτι δύνασθαί τι ποιεῖν ἢ κατορθοῦν. ἀπειρηκέναι χρήμασιν, ἀντὶ τοῦ, ἀπορῆσαι χρημάτων. 1. Olynth. §. ί. ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τ' ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσητε ὑμεῖς. Isocrates in Philippica propemodum stultitiæ condemnat Thebanos, qui se sperarint τῶν χρημάτων τῶν ἐν Δελφοῖς περιγενησομένους ταῖς ἐκ τῶν ἰδίων δαπάναις: Quod si χρήμασιν ἀντὶ τοῦ πράγμασιν hic interpretari liceret, verterem: *cum spem rerum suarum abjecerint*, id est, ἀθυμούντων τοῖς παροῦσι πράγμασιν, ut est in 1. Philippica. Wolf.

Ἀπειρηκότων] Hesych. ἀπειπαμένων, omnino de animalibus, quæ laboribus fatigata jacent, dicitur. Phocenses bello sacro, quod per IX annos duraverat, exhausti erant, nam ingenti stipendiorum largitione peregrinos milites sibi conciliare studuerant. Diod. S. XVI. 25. conferendus locus Olynth. I. (III.) §. ί. Rüdig.

Τὰ παρόντα καταστρεψαμένῳ] Ἐὰν τοὺς Ὀλυνθίους καταστρέψηται. Wolf.

Τὰ παρόντα] Sc. res Olynthiorum, his opponuntur ταῦτα, i. e. res Atheniensium. Jam videas, quæ hic orator occulte proferat, ea in Olynth. I. (III.) distincte dici. Rüdig.

καταστρεψαμένῳ πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πράγματα.
31 ἀλλὰ μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινά, ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γιγνόμενα, καὶ βοηθοὺς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· [1]ὅτι γὰρ εἰς τοῦτο περιστήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δή που.

έ. Ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἄν, πάντες ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω

[1] ὅτι μὲν γὰρ

Πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πράγματα] Ἐπιχειρεῖν τῇ Ἀττικῇ. ἐπικλῖναι ὥσπερ παρατραπέντα τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμων, ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁρμῆσαι. 1. Olynth. τίς αὐτὸν κωλύσει βαδίζειν ὅποι βούλεται. Wolf.

Ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα] Observetur constructio cum futuro et sine articulis, quod quidem frequens est Demostheni, cum infinitivis loco nominum utitur. Fortassis etiam dubites, an pro ποιήσειν, legi possit participium ποιήσων. Usitatius dici videretur: ἀναβάλλεται ἢ ἀναβαλεῖται τὸ ποιεῖν ἢ τὸ ποιῆσαι τὰ δέοντα, τουτέστι, τὴν ποίησιν, ὡς εἰπεῖν, τῶν δεόντων. Idem.

Τὰ δεινὰ] Τὸν πόλεμον καὶ τὰ ἐκ τούτου φοβερὰ καὶ βλαβερά. Idem.

Ἄλλοθι γιγνόμενα] In finibus Olynthiorum; vulg. γινόμ., sed illud tum ex Cod. α., tum ex Bekk. Anecd. p. 135., ubi totus hic locus laudatur, pretuli. Rudio.

Ὅτι γὰρ] Wolf. Reisk. Auger. ex Ald. post ὅτι interposuerunt μὲν, quod a cett. libb. abest et ex init. §. έ. ortum videtur: recte Bekker. delevit. Idem.

έ. Ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ] Hactenus, opem ferendam esse Olynthiis, quia et necessarium sit, ad vitandum dedecus, et utile ad incolumitatem Atticæ, docuit. Nunc ad locum facultatis transit. Nam voluntas quidem adversandi Philippo, non deerat Atheniensibus, sed nervus belli, pecunia deerat, quam vulgus in spectaculis consumebat. Qui locus quia odiosus est, et plenus offensionis, neque etiam periculi capitalis expers: longa insinuatione tandem eo pervenit, ut dicat, abrogata lege theatrali, pecuniam ad belli sumptus tolerandos non defuturam. Wolf.

Τὸ δὲ ὅπως] Scilicet, δεῖ βοηθεῖν. Idem.

Μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς] Egregia oratio, quæ præparat ad audienda longe alia, quam Athenienses opinabantur. Hi exspectabant, magnos oratorem belli apparatus esse flagitaturum, eosque studiose charta quidem decrevissent. Sed orator patriæ amantissimus, omnem nugarum splendorem exosus, Athenienses eo vocat, unde fons publicæ calamitatis manabat, ad voluptatum omnis generis cupidinem, conjunctam cum vanitate et magniloquentia, ad humilem sentiendi rationem, cuncta vel turpissima tolerandi, dum illum finem assequerentur. Huc pertinebat ea, quæ vocabantur, θεωρικά. Eorum auctor erat Pericles: qui quidem Athenarum urbem, partim etiam civitatem ad altiora multo provehebat; si magnificentiam victus cultusque spectes, sed semina celeris ruinæ spargebat. De mille talentis, quæ quotannis in ærarium conferebantur, ut, si quod incideret bellum, ejus fortiter gerendi auxilia suppeterent, jussit ille, ut ad summum auræ popularis fastigium ascenderet, quotiescunque spectacula edebantur, singulis civibus duos obolos numerari, unum, ut solvere possent, quæ solvenda essent, alterum, ut temporis jactura resarciretur. Certis quidem verbis cautum erat, ut, simulac bellum impenderet, pecuniæ istæ proprio suo usui redderentur. At quis ausus esset appellare, quod certissime cautum erat?! Unus, qui honoris causa nominandus est, Apollodorus quum id auderet, jussit populus, rogante Eubulo quodam, ut morte multaretur, ὃς ἂν γράψαι μεταποιεῖν τὰ θεωρικὰ στρατιωτικά. Id quidem Demosthenes noster nihil curat; sed ostendit civibus suis tum veritatis gravitate, tum irrisionis flagello, non minus ridicule quam perniciose in turpem eos debilitatem delapsos esse. Ea autem, qua totam rem persequitur, ratio egregia est. Quum enim, qui id, quod sublatum ipse vult, tolli suadet, morte multetur, postulat, ut ii, qui hanc legem tulissent, ejus abrogationem postulare cogantur: quo scilicet facto mortis pœnam sibi ipsi

τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτας καθίσατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα — εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί —, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε,
44 λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὑτωσί, καὶ τοὺς

constituunt. Brem.

Νομοθέτας] Nomothetæ erant mille et unus, quanquam Pollux unum illum supra mille non recenseat, sorte electi. Is unus superaddebatur, ne pares essent suffragiorum calculi. Thesmothetæ quotannis in domo publica, ubi leges asservabantur, conveniebant, ut viderent ne qua lex alteri contraria legi exstaret, ne qua irrita inter ratas, neve plures de una et eadem re. Quod si quas hujusmodi deprehendissent, descriptas in tabella proponebant publice ad Archontum Eponymorum statuas: Prytanes vero concionem habebant, ut Nomothetas designarent. Referente Proedro de legibus, iisque palam pro concione a scriba recitatis, quisquis volebat leges suadebat vel dissuadebat, et siqua abroganda lex erat, unicuique legi abrogandæ quinque ex universis Atheniensibus eligebantur patroni. Populus, expensis utrinque rationibus, sciscebat quas leges vellet e Nomothetarum, quibus tamen rem omnem integram committebat, vel antiquari vel ratas haberi. Hoc legum examen erat valde necessarium in republica Atheniensium, ubi leges cumulandi, abrogandi, sanciendi pruritus et φιλονεικία dominabatur. Vide Petit. in Leg. Att. lib. i. tit. 2. Poll. lib. viii. 101, et ibi doctiss. Kühn. Vide etiam Sigon. de Rep. Athen. lib. ii. cap. 4. Mount. Vid. Not. Stock. ad Æsch. c. Ctesiph. §. ιϛ′. Postell. de Rep. Ath. c. V. et Proleg. F. A. Wolfii, vol. II.

Ἐν δὲ τούτοις] Hoc est, διὰ τούτων. Wolf. in his, quippe qui leges novas rogarent, i. e. per hos, cfr. in Timocr. §. 8′. Rüdig.

Μὴ θῆσθε] Τὸ μὲν τιθέναι καὶ θεῖναι, νομοθέτου· τὸ δὲ θέσθαι νόμον, τοῦ δήμου εἶναί φασι. Quia sequitur λύσατε. M. θῆσθε imperandi modo, et mox, v. ult. καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδίους, vel, omisso articulo, καὶ περὶ τῶν στρ. ἰ. Wolf.

Τοὺς εἰς τὸ παρὸν] Ἐν τῷ παρόντι μᾶλλον, ἢ πρὸς τὸ παρὸν πρᾶγμα. Idem.

Λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν] Athenienses, post bellum Æginеticum inita cum Lacedæmoniis triginta annorum pace, mille talenta quotannis in ærario seponebant, non expendenda, nisi hostis in Atticam appulsus eam invaderet: si quis in alios usus ea impendenda esse decerneret, morte erat mulctandus. Hæc lex ex primum ardore, quo nova plerumque instituta, observabatur. Postea Pericles, quo gratiam populo iniret, auctor fuit ut viritim civibus distribuerentur, ad ludos et spectacula: hoc tamen proviso, ut ingruente bello hæc pecunia in militum stipendia numeraretur. Utrique pariter consensum est: verum, ut omnis disciplinæ relaxatio serius ocyus in licentiam degenerat, adeo populus delectabatur hac largitione, quam Demades Viscum appellabat, quo cives omnes se illaqueatum ibat, ut nullo omnino in casu eam vellet detrahi, annoque quo habitæ sunt orationes Olynthiacæ, Eubulus, princeps factionis quæ Demostheni adversabatur, legis auctor esset, qua capitali pœna cautum est, nequis pecuniam a Pericle spectaculis destinatam in militum stipendia numerari satagat. Apollodorus etiam, quod contrarium suasisset, multatus est. Andoc. de Pace cum Laced. Thucyd. lib. ii. Diod. Olymp. 87, an. 2. Plut. in Pericl. Demosth. contra Neæram. Hæc ea est Eubuli lex quam Demosthenes accusat, cuique rapidos Philippi progressus Justinus lib. vi. acceptos refert. Tourreil. Vide Petit. in Leg. Att. lib. iv. Sigon. de Rep. Athen. lib. iv. cap. 3. Rhodigin. Antiq. Lect. lib. viii. cap. 9. et Liban. Arg. ad Olynth. I. Mount. Hesych. s. v. Θεωρικόν, et Poll. viii. 13.

Τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἰδίους] Juxta Solonis leges militares unusquisque civium per vices nomen suum profiteri ac per se militare necessario tenebatur; qui secus fecerant, infami ἀστρατείας nomine notabatur, foroque et templis exsulabat: quisquis autem ordinem suum deseruerat, ad Heliastrum tribunal sistebatur, quibus pœnam etiam aggravandi animus non deerat. Æsch. in Ctesiph. Demosth. contra Timoc. contra Neær. et de Rhod. Lib. Leges hisce posteriores de iis valde derogabant, unde factum est, ut, labante antiqua disciplina, cuivis liceret, nullam aliam ob causam quam desidiam, militiam impune detrectare. Demosthenes Solonis leges iterum ut valeant cupit. Tourreil. Mount. Fuerant, qui ob desidiam jus immunitatis a stipendio militari (quæ iis, qui pompam Bacchanalibus adornabant, concessa erat) sibi vindicarent. Jam ædiles (χορηγοί) natu minimos, quibus illud munus demandaverant, eligebant; hos maxime noster impugnat. Rüdig.

περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά, οἱ δὲ τοὺς ἀτακτοῦντας ἀθῴους καθιστᾶσιν, εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι μὴ σκοπεῖτε, τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε, ἄλλως τε καὶ τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλοντος, τοῦ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν ταῦτ᾽ εἰπόντα καὶ γράψαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λύειν γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους [1] τοὺς αὐτοὺς
32 ἀξιοῦν οἵπερ καὶ τεθείκασιν· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάρ-

[1] Deest τούς.

Τὰ στρατιωτικὰ] Τὰ χρήματα, τὰ τοῖς στρατευομένοις ὑπὲρ τῆς σιτήσεως προσήκοντα δοθῆναι. Wolf.

Θεωρικά] Εἰς τὰς θεωρίας. Idem.

Τοὺς ἀτακτοῦντας] Suidas: ἄτακτοι ἐν τῇ πολιτικῇ συνηθείᾳ οἱ ἀπείρεργοι, καὶ παρὰ τὸ προσῆκόν τι ποιοῦντες. οἱ ῥήτορες δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ μὴ κατὰ τάξιν τὴν συμβολὴν ποιοῦντας, ἀλλ᾽ ὡς ἔτυχεν καὶ φεύγοντας, ἀτάκτους καλοῦσιν; eos, qui disciplinam militarem labefactant, emansores, desertores ordinum pœna liberant. Idem. vid. Schol.

Ἀθῴους καθιστᾶσιν] Ἀζημίους ἀφιᾶσι, τιμωρίας οὐκ ἀξιοῦσι. Wolf.

Ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν] Ἧττον προθύμους εἰς τὸ πολεμεῖν. Idem.

Ταῦτα] Τούτους τοὺς νόμους. Idem.

Ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε] Demosthenes multis istis legibus sancitæ caput unum subdidit cautissime; quippe quod earum abrogationem solum verbo tenus postularet, absque formulis ad id præscriptis. Tourreil. Mount.

Οὐ γὰρ εὑρήσετε] Τὸν οὕτω ῥιψοκίνδυνον καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον. Wolf.

Ἄλλως τε καὶ] Quum aliter, tum. Herm. ad Vig. 780. Rüdig.

Μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα] Τὴν πόλιν. Delectatur hoc nomine Demosthenes γενικῷ ὄντι ἀντὶ τῶν εἰδικῶν. Wolf.

Εἰς τὸ λοιπὸν] Εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, μετὰ ταῦτα. Idem.

Μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν —— φοβερώτερον] Observentur particulæ ex supervacaneo additæ comparativo αὐξητικῶς, ἀντὶ τοῦ, μᾶλλον ἔτι φοβερόν, vel, omisso μᾶλλον, ἔτι φοβερώτερον ἢ νῦν. Idem.

Μᾶλλον —— φοβερώτερον] Notio comparativi etiam augetur addito μᾶλλον, in Timoth. p. 1165, 16. ed R. οὐ περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πατὴρ περιουσίαν χρημάτων μᾶλλον ἢ σὺ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι. Thom. M. p. 596. ibiq. interpp. Duk. ad Thuc. VII. 29. Rüdig.

Καὶ λύειν γε] Amphibolia quædam est in verbis, propter ἔλλειψιν, ut dubites utrum velit, Athenienses postulare, debere, ut Eubulus legem a se latam ipse abroget, an ipsum Eubulum postulare, ut sua lex a populo abrogetur. Sed prior ratio magis mihi placet. Wolf.

Δεῖ τούτους αὐτοὺς ἀξιοῦν] Δεῖ ἀξιοῦν ὑμᾶς, τούτους αὐτοὺς λύειν, id est, ὅπως ἂν οὗτοι αὐτοὶ λύωσι τοὺς νόμους τούτους. Postulandum est, qui hasce leges rogarunt, iidem uti abrogent. Idem.

Τούτους τοὺς αὐτοὺς] Intermedia vox τοὺς vulg. non legitur, est in Cod. u., et τοὺς αὐτοὺς τούτους in Aug. 1. app. Francfr. et ζ.; illam lectionem vulgatæ finitimam unus Bekker. rec.; nequaquam aliis vult hoc negotium legis abrogandæ tradi; in Mid. p. 586. pen. ed. R. Innuitur Eubulus, quem vidimus auctorem hujus legis fuisse. Rüdig.

Θεῖσιν] Sc. τοὺς νόμους. Idem.

τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτ
νομοθέταις μὴ θῆσθε νέ
καί —, ἀλλὰ τοὺς εἰς τ
44 λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶ

constituunt. Brem.

Νομοθέτας] Nomothetæ er
unus, quanquam Pollux unu
mille non recenseat, sorte et
superaddebatur, ne pares
orum calculi. Thesmoth
demo publica, ubi leges
conveniebant, ut viderent
contraria legi exstaret,
ratas, neve plures de
Quod si quas hujusmo
descriptas in tabella
ad Archontum Epony
tanea vero concione,
thetas designarent
de legibus, iisque
scriba recitatis,
suadebat vel di
ganda lex erat,
quinque ex u
gebantur pat
utrinque ratio
vellet e Nomo
omnem inte
quasi vel rata
men erat val
Atheniensium
gandi, sancie
minabantur.
tit. 2. Poll.
Kühn. Vide
lib. ii. cap. 4.
ad Æsch. c.
Rep. Ath. c. V.
vol. II.

Ἐν δὲ τούτοι. Wolf. in *his*,
negarent, i. e. *per*
Rüdig.

Μὴ θῆσθε] Τὸ μὲ
μοθέτου· τὸ δὲ θέσθαι
φασι. Quia sequitur
imperandi modo
περὶ τῶν στρατευομένων
articulo, καὶ περὶ τῶν

Τοὺς εἰς τὸ παρὸν]
ἢ, πρὸς τὸ παρὸν πρᾶγμα.

Λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν
nienses, post bellum
cum Lacedæmoniis triginta
mille
bant,
cam ap
alios
morte

τονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ
τόν ἐστι. τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρ-
καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσίν, ὦ ἄνδρες
ναῖοι, δυνάμενοι, καὶ γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ
ντα, καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε.
ι γὰρ χρόνον ἢ τίνα καιρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ
όντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ πότε ἃ δεῖ πράξετε, εἰ μὴ
; οὐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν προείληφε [1] τὰ χωρία ἄνθρω-
;, εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται, πάντων
χιστα πεισόμεθα; οὐχ οὕς, εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως

[1] τὰ χωρία προείληφεν ἄνθρωπος

ionem, finem esse et cogitationum et ucionum et decretorum: quæ sine illa, ıta sint omnia. Sic et virtutis laus ınis in actione consistit. Idem.

Τὸ γὰρ πράττειν] Hanc sententiam imitus est Sallustius Bell. Jug. pag. 447. d. Wasse. 'Nam gerere, quam fieri tempore posterius, re atque usu prius est.' Mount. Vid. Victor. Var. Lect. l. VI. c. 15.

Τάξει] *Ordine*, scilicet, temporis. Auger.

Τοῦτ' οὖν] Τὸ πράττειν. Wolf.

Προσεῖναι] Προσγενέσθαι. Idem.

Τὰ δ' ἄλλα] Αἵτε συμβουλαὶ καὶ αἱ χειροτονίαι καὶ τὰ ψηφίσματα. Idem.

Ὑπάρχει] Scilicet ἡμῖν οὐκ ἔνδεια τούτων ἐστί. Idem.

Ὑπάρχειν] Ὑπάρχει. Taylor.

Ὀξύτατοι] Quanto ipsi sunt Athenienses acutiores in excellentissimis consiliis judicandis, eo majus est dedecus, si ipsa re desunt. Rüdig.

Καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν] Scilicet τὰ δέοντα. Wolf.

Πρᾶξαι — ποιῆτε] Illud ad ipsam rem *gerendam*, hoc potius ad *consilium* pertinet: cfr. Phil. I. §. γ΄. παύσεσθε αὐτὸς μὲν etc. Rüdig.

Καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε] Καὶ — δὲ apud Demosthenem non frequens quidem est, hic autem suo loco positum. Hæc enim sententia ut gravissima, in qua rei cardo versatur, enuntianda est. Interdum viri docti offendebant, ut κατὰ Μειδ. p. 575. l. 29. ed. R. οἴους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε, ubi Jurinus maluit δή, nihil tamen mutans p. 523. l. 3. ἐγὼ δὲ ἐν μὲν ἐκεῖνο εὖ οἶδα καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρή. Significat *fere et quod majus est*. Cf. Phil. Γ. §. ιδ΄. fin. Brem.

Ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε] Ἐὰν ποιῆτε τὰ δέοντα, τῶν Θρᾳκικῶν ἀποστάντες, καὶ αὐτοὶ στρατευόμενοι. Wolf.

Εἰ μὴ νῦν] Quod pro εἰ nonnulli libri habent ἄν, correctori debetur. Æschyl. S. ad Theb. 102. πέπλων καὶ στεφέων πότ', εἰ μὴ νῦν, ἀμφὶ λιτὰν ἕξομεν; Aristoph. Vesp. 401. πότε δ', εἰ μὴ νῦν, ἐπαρήξετέ μοι; Rüdig.

Ἄνθρωπος] Vid. Not. Phil. I. §. β΄. fin. Mount.

Ἄνθρωπος] Dedi ut Phil. I. §. γ΄. §. ις΄. cfr. in Aristocr. 670, ult. δεῖ ὑμᾶς — θεωρῆσαι τὸν τρόπον τἀνθρώπου (Charidemi). Æschin. d. f. leg. §. κζ΄. pro ἀναισχυντίαν ἀνθρώπου rectius videtur legi τἀνθρώπου. Rüdig.

Εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται] Chalcidicam regionem intelligit, in qua Philippus, jam ante quam Olynthum obsedisset, duo et triginta urbes ceperat. Etenim contra omnium Justini exemplarium fidem, quæ communi mendo laborant, auctore Fabro, Chalcidicam pro Cappadociam lib. viii. cap. 3. reponere debemus. *Tourrell.* Mount.

Πάντων αἴσχιστα πεισόμεθα] Post πεισόμεθα Benenatus comma, Wolfius cum aliis omnibus, quæ quidem vidi, exemplaribus punctum ponit. Ego persuadere mihi non potui quin cum interrogatione hæc legerem, tum quia minore cum vi ipsa alias efferentur, tum quia vim cæterarum interrogationum perperam interrumpent, et aliquatenus frangent. Quantam magnificentiam orationi afferant figuratæ hujusmodi interrogationes, docet Fabius Lib. ix. cap. 2. et Longinus Sect. 18. Vide notas Phil. I. §. ί. Idem.

Εἰ πολεμήσαιεν] Si ipsi ultro lacesserent Philippum. Wolf.

Εἰ πολεμήσαιεν] Pith. ita legit, εἰ ἐκείνῳ ἑτοίμως πολεμήσαιεν. Conjicio legendum εἰ ἐκεῖνος πολεμήσειε. Wolfius ita hæc trans-

σώσειν ὑπισχνούμεθα, οὗτοι νῦν πολεμοῦνται; οὐχ ἐχθρός; 33
οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; οὐ βάρβαρος; οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι
46 τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες καὶ μόνον
οὐχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ, τότε τοὺς αἰτίους, οἵ-
τινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; οὐ γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φή-
σομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ
πολέμου κινδύνοις τῶν [1] φυγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ,
[2] ἀλλὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν πλησίον καὶ πάντων μᾶλ-
λον, ἥττηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς [3] φυγόντας δήπου·

[1] φευγόντων [2] ἀλλὰ καὶ τοῦ [3] φεύγοντας

tulit, *si bellum gererent*: notamque addit: 'Si ipsi ultro lacesserent Philippum.' Optime quidem hoc modo sensus constat, et argumentum a fortiori continet: si enim ultro Philippum lacessentibus auxiliaturos se polliciti sunt, quanto magis eosdem jam adjuvent oportet a Philippo bello petitos? Verum huic interpretationi omnino non quadrat sequens vox *σώσειν*, quæ certe ad eos proprie referenda est, quibus in sui defensionem, non aliorum oppugnationem subveniendum esset. Mount.

Πολεμηθεῖεν] Lect. vulg. *πολεμήσαιεν*, quam Bekker. retinuit; sed et *σώσειν* et *πολεμοῦνται* requirunt notionem *invasionis*. In multis libris apud Reisk. et Auger. legitur: *εἰ πολεμήσειεν ἐκεῖνος*, quod Auger. recepit, monens, in Codd. L. M. legi *ἐκείνῳ*. Quis non videat, utrumque et *ἐκείνῳ*, ad *πολεμήσαιεν*, et *ἐκεῖνος*, ad *πολεμήσειεν* additum, ab interpp. esse profectum? hinc conjecturam Reiskii, *πολεμηθεῖεν*, quam valde probavit Cel. Hermannus, in textum recepi: bene enim congruit cum *σώσειν*, et *πολεμοῦνται*; θ et σ a librariis sæpissime confunduntur. Rüdig.

Οὗτοι πολεμοῦνται] Scilicet *ὑπὸ Φιλίππου*. Tanto igitur magis adjuvandi, quanto majore in periculo sunt. Wolf.

Οὐ βάρβαρος] Græci omnes alias nationes, non excepta Macedonia, pro barbaris habebant. Alexander, qui Xerxis tempore Macedoniæ Rex erat, ludis Olympicis, ut qui barbarus esset, exclusus est, neque iis tandem aliquando admissus antequam se Argis oriundum esse probasset. Idem Alexander, cum a Persarum castris ad Græcos transiisset, ut iis prædiceret Mardonium prima luce eos de improviso aggressurum, perfidiæ crimen diluit antiqua sua origine quam ad Græcos referebat. Nihil opus fuisset eum ad majores suos recurrere, quo istiusmodi prætextu se defenderet, si isto tempore Macedonia Græciæ pars esset. *Tourrell.* Mount.

Συγκατασκευάσαντες αὐτῷ] Τῷ Φιλίππῳ τὰ πράγματα καὶ τὴν ἀρχήν· ἐπειδὴ ἅπαντα ταῦτα εἰακότες, καὶ συγκατεσκευακότες ἐσόμεθα. Sententia est, culpam esse penes ipsos Athenienses neque in duces, neque in oratores, neque in fortunam conferri posse. Wolf.

Τότε] Ὅταν οἱ Ὀλύνθιοι ἀπόλοιντο. Idem.

Τοὺς αἰτίους οἵ τινές εἰσι] Ἀντὶ τοῦ, τίνες εἰσὶν οἱ αἴτιοι τούτων. Idem.

Τούτων, ζητήσομεν] Illam vocem malui ad *οἵτινες* referri et post alteram, signo interrog. deleto, colon posui: nam quum orator in hoc contextu semper *negative* quæsivisset, dubito an hic sine particula *positive* fuerit interrogaturus. Rüdig.

Οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις] Ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ ταῖς μάχαις. Noto exemplo rem illustrat, quod et ipse ad Chæroneam imitatus: ἐν τῇ μάχῃ καλὸν οὐδὲν, οὐδ' ὁμολογούμενον ἔργον οἷς εἶπεν ἀποδειξάμενος, ᾤχετο λιπὼν τὴν τάξιν, ἀποδρὰς αἴσχιστα καὶ τὰ ὅπλα ῥίψας, οὐδὲ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀσπίδος αἰσχυνθεὶς, ἐπιγεγραμμένης γράμμασι χρυσοῖς ἀγαθῇ τύχῃ. Verum ille iambico versu id convitium eludere solebat, cum diceret, ἀνὴρ δὲ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Wolf.

Τῶν φυγόντων] Vulg. *φευγόντων*, paullo post *φύγοντας* est in Ald. Felic.; utroque in loco habet *a.* aoristum, quem cum Bekker. recepi; non enim de clade vere accepta, sed de ficta sermo est. Rüdig.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατηγοῦ] Sic in funebri oratione Thebani accusantur, ὅτι τῇ δυνάμει οὐκ ὀρθῶς ἐχρήσαντο: et Archidamo Isocratico, ἥττηνται οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοὺς οὐκ ὀρθῶς ἡγησαμένους. Wolf.

Ἥττηνται] Sc. *πάντες*, quod ex *πάντων* repetendum; hinc non est, quod quis cum Reisk. malit legi *πάντες* pro *διὰ πάντας*: ita detraheretur de sententiæ gravitate, ipsumque *ἕκαστος* prohibet, quominus

μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων, εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, ἐνίκων ἄν. καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστὰς ἄλλος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὔξασθαι παραλείπει. εὔξασθαι μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ῥᾴδιον, εἰς [1] ταὐτὸν πάνθ', ὅσα βούλεταί τις, ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ· ἑλέσθαι δέ, ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐκέθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ, λαμβάνειν.

ζ. Εἰ δέ τις ἡμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾶν καὶ πόρους 47

[1] † ταὐτὸ

hanc probemus conjecturam. Rüdig.

Κατηγοροῦντι] Hic locus laudatur in Bekk. Anecd. I. p. 149. Idem.

Ἀγαθῇ τύχῃ] Σὺν ἀγαθῇ τύχῃ, εὐτυχῶς. Wolf.

Πλὴν εἰ, δέον εὔξασθαι, παραλείπει] In hisce orationibus plurima occurrunt, quæ ad ea quæ ab aliis dicta fuerant, spectare videntur. Conjicere licet, quod in hac ipsa concione, priusquam ad dicendum surrexerat Demosthenes, orator quidam futilis auditores fallaci spe ludificatus, et vota fundens inania pro felicitate publica, tempus contrivisset; omisso interea quid agere oporteat docere, aut dato forsan consilio pestifero. Hoc multum (ni fallor) tum lucis, tum vis et ornatus huic loco conciliabit. *Ex edit.* Stock.

Δέον εὔξασθαι] Exponit simpliciter scholiastes, *nisi forte in hoc delinquo, quod vota non facio, ut vobis utraque contingant, et utilia et salutaria.* Sed magis arridet interpretatio proxime allata: præsertim cum hæc verba ironice quoque accepisse videatur Lucianus, qui tractatu optimo de conscrib. historia, §. 38. postquam non esse vitio dandum historico docuisset, si quæ essent a civibus suis infeliciter aut parum prudenter facta, ea quemadmodum contigerunt enarret; *neque enim ipse,* inquit, *auctor est illorum, sed index*: ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν, οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων· ἐκτὸς εἰ μὴ, εὔξασθαι δέον, μή τι παρέλιπεν· *itaque cum navali prælio vincuntur, non ille est, qui submergit; et, si fugiant, non ille, qui tergis instat: nisi forte, cum votis opus esset, ea prætermiserit.* Hoc est, nisi forte in his enarrandis digrediatur, egregiumque se esse civem ostendat, istiusmodi calamitates ab republica sua in posterum deprecatus. Stock.

Παραλείπει] Scil. τοῦτο, τὸ εὔξασθαι. Wolf.

Εὔξασθαι μὲν γὰρ] Scomma satis acerbum, sed dignum tanta socordia. M. Cato in Catilinario: 'Non votis, neque suppliciis muliebribus auxilia Deorum parantur: vigilando, agendo, bene consulendo, recte omnia cedunt; ubi socordiæ atque ignaviæ te tradideris, nequicquam Deos implores: irati infestique sunt.' Sententia est: Res ipsa postulat acrem orationem, quæ non est oratoris acerbitati tribuenda. Omne quidem (ut inquit Horatius) tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Verum id ubi fieri nequit, illud alterum teneamus: 'Pauca voluptati debentur, plura saluti.' Idem.

Εὔξασθαι] *Precari, vota facere.* Solebant oratores quidam, postquam populo dederant consilium, ipsi fausta apprecari verbis magnificis. Hic istos merito irridet Demosthenes. Auger.

Εἰς ταὐτὸ] Bekker. dedit ταὐτὸν, quod in uno Cod. β. reperi: etiamsi ante consonantem liceat ν addere (Thom. M. p. 835.), tamen Codd. non addicentibus nihil mutare ausim. Rüdig.

Ἐν ὀλίγῳ] Χρόνῳ. Wolf.

Ἑλέσθαι δὲ] Τὸ κατ' εὐχὴν λαβεῖν οὐκ ἔστιν ἡμῖν αἵρεσις ὧν βουλόμεθα, ἀλλ' ὧν δυνάμεθα. Idem.

Ἑλέσθαι] Ubi copia deligendi et constituendi, quid faciundum sit, facta est, diversa solent ab oratoribus proposita esse; quod ipsum dicit (Olynth. I. (III.) §. ά.) bene contigisse, ut facere liceret. De voce προτεθῇ vid. dicta ad Phil. I. init. Rüdig.

ζ. Πόρους — στρατιωτικοὺς] Rationes comparandi pecuniam militarem. cfr.

ἑτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος [1] κρείττων; εἴποι τις ἄν. φήμ' ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλὰ θαυμάζω εἴ τῳ ποτε ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις, διόπερ ῥᾷστον ἁπάντων ἐστὶν αὑτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βούλεται, τοῦθ' 34
ἕκαστος καὶ οἴεται, τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω πέφυκεν.

η'. Ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι καὶ μισθὸν ἕξετε. οὔ τοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν, οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον

[1] κρεῖττον;

Olynth. 1. (III.) §. 4. Idem.

Εἰ — γέγονεν] *Si evenerit.* Idem.

Ἂν τὰ παρόντα κ. τ. λ.] Plutarchus de vitioso pudore. Taylor.

Τῶν ἀπόντων] Construitur cum εὐπορῆσαι, et ab eo regitur. Auger.

Μέγα — βούλησις] Ἡ βούλησις ἑκάστου μεγάλην ἰσχὺν παρέχει τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς. Wolf.

Τοιούτοις — λόγοις] Hæ rationes, ut quis putet, fieri posse, quæ non congruant sanæ rationi, quibus simul aliquid vanitatis subest (§. ϛ'.), oriuntur, aluntur cujusque voluntate. Rüdig.

Οὐχ οὕτω πέφυκεν] Non hæc est *rerum natura* (§. θ'. med.), ut quæ quis velit, ea sponte ipsi eveniant. Idem.

η'. Ὁρᾶτε οὖν ταῦθ' οὕτως] Σκέψασθε τοῦτον τρόπον. Wolf.

Ἐνδέχεται] Ἐπιτρέπει, πέφυκε. Idem.

Ἐνδέχεται] Ut res in se suscipiunt, ut *ferunt*, vid. Thom. M. p. 326. Reisk. post hanc vocem putat εἰ deesse, at Noster non interrogatione utitur, imo non dubitat, quin, rebus diligenter consideratis, et stipendia cives sint facturi et mercedem daturi. Rüdig.

Καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι] Ἀντὶ τοῦ, γνώσεσθε, ὅτι δεῖ ὑμᾶς αὐτοὺς στρατεύεσθαι. Wolf.

Καὶ μισθὸν ἕξετε] Ἀντὶ τῶν θεωρικῶν. Idem.

Ἐλλείποντάς τι] Sic ordina: ἐλλείποντάς τι τοῦ πολέμου, δι' ἔνδειαν χρημάτων: et mox: δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις, scilicet δεθησομένων, ἢ ἀναγκαίων ὄντων. ἐφόδια vero intelligo τὰ σιτηρέσια, de quibus Philippica 1. Idem.

Κορινθίους] Demosthenes Atheniensium virtutem recalefacere studet, in memoriam ipsis revocando insignem patrum ipsorum expeditionem circiter sæculum ante factam. Simul atque Græcia confœderata Persarum Regem propulsasset, statim victores in se invicem arma verterunt. Athenienses ac Lacedæmonii suis utrique partibus præfuerunt. Reliqui, prout quosque aut voluntas aut commodi ratio trahebat, vel has vel illas partes amplexi sunt. Corinthii et Megarenses illo tempore inter se bellabant; causa belli erat de finibus suis contentio. Megarenses, quibus commodius esset ab Atheniensibus quam a Lacedæmoniis auxiliandum, ab his elapsi sunt ut illis se conjungerent. Corinthii minime hoc erant perterriti, sequepersuasissimos habentes, Athenienses, in Ægypto et Ægina occupatos, ad novum hoc bellum sufficere non posse, in Megarensium fines se intromiserunt. Athenienses vero non tam virium suarum quam virtutis suæ rationem habuerunt. Senes Juvenesque, qui servabant domi, ad socios defendendos una alacres profecti sunt, quæsivere hostem, ac profligarunt. *Tourrell.* Mount.

Καὶ Μεγαρέας] Megara, insignis Græciæ urbs, æquali fere a Corintho et Athenis

δ' ἐᾶν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι δι' ἀπορίαν ἐφο-
δίων τοῖς στρατευομένοις. καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί
τισιν ὑμῶν τηνάλλως προῄρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων
οὐδ' [1] ἀτυχής εἰμι ἐγώ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι
μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν 48
τῶν πραγμάτων σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος
αἱρεῖσθαι. καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας
ἀκούω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόν-
τες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ
τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, τὸν

[1] ἀτυχής τίς εἰμι

intervallo dissita, prope sinum Saronicum. Hoc bellum contigit duodecim annos post bellum de quo in præcedenti nota dictum est. Megarenses, postquam præsidiarios Atheniensium milites trucidassent, Lacedæmoni, ac Corintho etiam ipsorum capitali hosti, contra quem Athenienses ipsorum causam suscepissent, se conjunxere. Athenienses eorum tam perfida defectione animoque adeo ingrato commoti injuriam ulcisci decreverunt. Itaque Megarensibus denuntiarunt, ne terram Cereri et Proserpinæ sacratam contra fas excolerent: qua admonitione detrectata, eos aditu in portus et regionem Atticæ decreto interdixere: idque decretum acerbius bellum Peloponnesiacum accendit. Ex oratione Demosthenis credideris, bella de quibus loquitur ab auditoribus suis fuisse gesta. Hujusmodi Anachronismis uti eloquentiæ conceditur, quæ hoc modo ad posteros transfert majorum suorum gloriam. Optima est hæc ratio in animos hominum se insinuandi, adque intimos affectus recta via incedit. Nullum nos ita movet exemplum ut nostrum; nihilque est quod quis tantum, quantum semetipsum, imitari gestiat. *Tourrell.* Idem.

Ἐπὶ Κορινθίους καὶ Μεγαρέας] Diversum interpp. putant innui bellum, alterum *Corinthiorum*, quos Athenienses, Megarensibus auxiliantes, aggrediebantur Ol. 80, 3. (Thuc. I. 103.), alterum *Megarensium*, in quorum fines Athenienses Ol. 83, 1. invadebant. Ulpian. de uno intelligit bello, quod Corinthii et Megarenses conjuncti Atheniensibus inferebant. Nam Megarenses quum τὴν ἱερὰν ὀργάδα (locum Cereri et Proserpinæ sacrum in confinio Megaridis et Atticæ) tempore Periclis sibi vindicassent, hi una Corinthiis, quos in auxilium vocaverant, vehementem Atheniensium impetum (ἀρπάσαντας) experiebantur. Thuc. I. 139. ibique Duk. Plut. in Pericl. II. p. 168. Huic explicationi partic. καὶ favere videtur. Rüdig.

Τισιν ὑμῶν] Eos intelligit, qui ægre ferunt, pecuniam theatralem sibi eripi; cfr. ad Phil. I. §. γ'. Idem.

Τηνάλλως] *Frustra* i. e. ut nihil sit causæ, cur illos mihi invisos faciam, d. f. leg. §. ϞΓ'. fin. οὐχ ἕξει τί λέγῃ, ἀλλὰ τηνάλλως ἐνταῦθα ἐπαρεῖ τὴν φωνήν. coll. Phil. II. §. ϛ'. Bergl. ad Alciphr. p. 102. s. Idem.

Ἀτυχής εἰμι] Reisk. ex duobus libris interposuerat τις, quæ vox etsi bene suum tueatur locum (Matth. Gr. gr. §. 487, 5.), tamen Codd. auctoritate caret; ἀτυχὴς is est, qui voti se compotem futurum putat, cujus compos vix fieri potest. Idem.

Ὠφελεῖν νομίζων] Exspectaveris *accusativum*, sed *nominativi absoluti* exempla vid. Hom. Il. I. 170. οὐδέ σ' ὀίω ἐνθάδ', ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν, coll. V. 202. et 353. Pro ὠφελεῖν nonnulli libri ὠφελῆσαι. Idem.

Νομίζων] Minime in νομίζων cum Rüdigero de nominativo absoluto cogitandum; sed hæc est usitata linguæ Græcæ constructio, ut, si ex enuntiatione primaria pendeat infinitivus idem subjectum habens, et subjectum et ejus determinationes in nominativo ponantur. Cf., si opus sit, Matthiæ Gr. Gr. §. 535. Rüdigeri errorem notavit etiam Ern. Fr. Poppo Thucyd. T. I., p. 117. Brem.

Ἀλλὰ — αἱρεῖσθαι] Hæc sententia laudatur a Stob. 147. 26.; in Bekk. Anecd. I. p. 119. pro κρίνω legitur κρίνων, quod non spreverim, ex præcedd. facile εἰμὶ suppleas. Rüdig.

Τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον] Aristides, Justus cognomine, non nihil ad victorias Marathoniam ac Salaminiam contulit, atque Atheniensium ad pugnam Platææ dux erat. Eum jure etiam dixeris Athenarum in Græcia imperii prima jecisse funda-

Νικίαν, τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα. ἐξ οὗ δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν [1] χαρίσωμαι; προπέποται τῆς [2] παραυ-

[1] χαρίσομαι [2] παραυτίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος

menta. Aristidis virtus apud omnes reverenter habita id potissimum effecit, ut Græci, postquam Persas vicissent, Athenarum potius quam Spartæ dominationi se summitterent. Plato, accuratus ille hominum æstimator, in Gorg. [pag. 526. Ed. Serrani] eum omnium Græcorum perfectissimum atque integerrimum fuisse testatur. *Tourrell.* Mount.

Τὸν Νικίαν] Alius dux Atheniensium, ditissimus, itemque maxime munificus occubuit bello Siculo, quod ne susciperent omnibus modis cives suos dehortari voluit: verum apud eos Alcibiadis ipsius æmuli auctoritas prævaluit. *Tourrell.* Idem.

Τὸ ὁμώνυμον ἐμαυτῷ] Δημοσθένην τὸν εἰς Σικελίαν στρατηγήσαντα, κἀκεῖ ἀποθανόντα, ἅμα τῷ Νικίᾳ· Ἀριστείδην δὲ τὸν δίκαιον ἐπικληθέντα, ὡς οἶμαι, λέγει. Wolf. V. Thucyd. l. VII. c. 16. sqq.

Τὸν Περικλέα] Hic vir et patriæ et sæculi sui decus fuit. Scientia politica, militari, atque eloquentia pariter insignis. Ex his tot ac tam præclaris dotibus tanta ei Athenis nata est auctoritas, ut ab iis qui ipsi invidebant pro novo Pisistrato haberetur. Unde factum est, ut primo necesse illi esset moderatione atque obsequio, etiam plus quam decuit, in sua agendi ratione uti. Postquam vero tantam potestatem nactus esset, quanta opus fuit ad libere agendum, tum ille Atheniensium mollitiæ haud diutius indulsit, verum tanta cum severitate singulos in officio continebat, ut iidem homines, qui, ab ipso gloria cumulati, eum vicissim omni honorum genere onerassent, de supplicio ei infligendo cogitarent. Plato voci publicæ de Pericle fidem abrogare audet, ipsumque populi Atheniensis corrumpendi insimulat. Quid, inquit is Philosophus, de Equisone sentiamus, qui equum curare in se receperit, eumque feriorem reddiderit, quam acceperat? Plat. in Gorg. [pag. 516. Ed. Serran.] *Tourrell.* Vide Plutarch. in Pericle, et Isocratem in Orat. περὶ ζεύγους. Mount.

Ἐξ οὗ δὲ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω;] Oratores id unice quærebant ut populum gubernarent; populusque sola erat adulatione gubernandus. Ad eum igitur id imperium pertinebat, qui ad assentationem esset eruditissimus, vel potius qui deceptoris partes agere potissimum calleret. In hosce homines, tam turpiter obsequiosos, et populari gratiæ servientes, certe non minus quam Orator noster, invehitur Aristophanes in Equitibus Act. 1. Sc. 1. et 2. idemque in Vespis 2. Aristoteles de Rep. lib. iv. cap. 4. lib. v. cap. 6. et 11. Isocrates de Pace. Quicunque, exclamat Demosthenes, in Oratione de Rep. Ord. quicunque Reipublicæ prodesse velit, primo auribus vestris mederi debet, nihil aliud audire assuefactis quam quod eas titillet. Cleones et Cleophones, inquit Demetrius Phalereus, 1. De Eloq. c. 315. hoc est, assentatores, populum Atheniensem totum possident, qui non nisi istorum auribus atque intellectu uti vult. *Tourrell.* Idem.

Τί ὑμῖν χαρίσωμαι] Vulg. χαρίσομαι, sed interest, utrum utaris conjunct. aor., an futuro, ille enim est quærentis, quid alii velint ut fiat, hic, an alii concedant (quod fere concedere debent) ut fiat: hac de re conjunctivum aor., quem Cod. α. præbet, cum Bekker. prætuli. Hujusmodi oratores perstringit Aristoph. Equit. 50. et 215. τὸν δῆμον αἰεὶ προσποιοῦ, ὑπογλυκαίνων ῥηματίοις μαγειρικοῖς. Rüdig.

Προπέποται] Ὥσπερ ἐν συμποσίῳ ὁ οἶνος, οὕτω καὶ ἐν πολιτείᾳ καὶ πολέμῳ τὰ πράγματα καπηλεύεται, καὶ οἱ καιροὶ ἐκπεφεύγασιν. Delectatur hac metaphora Demosthenes, καίτοι οὐ πάνυ συμποτικὸς γενόμενος, ὕδωρ καὶ πίνων, καὶ πρὸς λύχνον διαπονῶν τοὺς λόγους. Wolf.

Προπίνεται] Græcis solenne fuit in conviviis lautioribus alteri propinare, et deinde poculum ei donare. Hinc sumpta metaphora, προπίνειν significat *donare, concedere, prodere.* Etsi de hujus vocis etymo nequaquam convenit inter eruditos. *Ex edit.* Stock.

Προπέποται — πράγματα] Schol. Pind. Olymp. 7. in hæc: προπίνειν ἐστὶ κυρίως τὸ ἅμα τῷ κράματι (i. e. οἴνῳ) τὸ ἀγγεῖον χαρίζεσθαι, omnino propinantem aliquid (libertatem Dem. de Cor. §. ζά.) prodere. Hermog. et Harpocrat. (προπεπωκότες) explicant per προδιδόναι. Mauss. ad Harpocr. et Val. ad Mauss. Rüdig.

Τῆς παραυτίκα ἡδονῆς] Scilicet ἕνεκα· διὰ τὴν παροῦσαν καὶ ἀκαριαίαν ἡδονήν. Wolf. Genitivo usus est orator, quoniam in προπίνειν inest notio *venditionis.* Phil. II. §. β'. κίνδυνον — εὔνοιαν. Non enim cum Wolf. ἕνεκα supplendum. Rüdig.

τίκα χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει, καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς.

θ'. Καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἅ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα

Καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει] *Τοιαῦτα, οἷα νῦν, τὸ πάντα ἀμελεῖσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι.* Possit etiam ad ea referri quæ sequuntur. Wolf.

Καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς] *Τούτων* sc. *τῶν ῥητόρων τὰ τῆς πόλεως πράγματα προπεπωκότων*, non *hostium nostrorum*, ut Jacobsius interpretatur. Hæc enim notio nusquam est in propinquo, ut, quum *τούτων* legamus, ea animo obversetur. Affirmat etiam Demosthenes de iisdem rhetoribus Olynth. III. (II.) §. θ'. p. m. *ὅτι οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι· ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται.* Brem.

θ'. *Καίτοι σκέψασθε*] Collatio reipublicæ majorum et suæ ætatis: qualis est apud Isocratem, sed multo copiosior in Areopagitica, et oratione de pace. Hunc autem servat ordinem, ut primum de Græcia, deinde de urbana administratione dicat. Denique magistratuum privatas res conferat: et populo torporem excutere studeat. Wolf. V. π. *Συντάξ.* §. ή. seqq.

Καίτοι σκέψασθε — τῶν προγόνων ἔργων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν] Fabius lib. vi. cap. 5. 'Idem (*Demosthenes*) cum offensam vereretur, si objurgaret populi segnitiem, in asserenda libertate reipublicæ, majorum laude uti maluit, qui eam fortissime administrassent. Nam et faciles habuit aures, et natura sequebatur, ut meliora probantes pejorum pœniteret.' Vide Dionys. Halicarnass. cap. de figuratis causis. Mount.

Οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις] Sic Isocrates παραινέσει: *τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς, οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων*: et in Philippica: *ἐνθυμοῦ δὲ διότι μηδὲν ἀλλοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος, σὲ παρακαλῶν τυγχάνω.* Wolf.

Ὑμῖν ἔξεστι γενέσθαι εὐδαίμοσιν] Observa pares casus, qui verbum antecedunt et sequuntur. Isocrates *τῶν προσποιησαμένων εἶναι σοφιστῶν.* Martialis:

Nobis non licet esse jam disertis.

Idem.

Εὐδαίμοσιν ἔξεστι] Usitata Græcis constructio dativi cum *ἔξεστι* et *ἔστι*, de Rhod. lib. §. ιδ'. *οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς ἔσται κυρίοις τῶν ἀγαθῶν εἶναι.* Exempla vide ap. Matth. Gr. gr. p. 770. Rüdig.

Πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη] Isocrates in Panegyrico habet *ἑβδομήκοντα*, in Panathenaico *πέντε καὶ ἑξήκοντα.* et Obsopœus in veteri exemplari legi ostendit *ξέ.* Fortassis hic legendum *καὶ ἑξήκοντα.* Tertia Philippica vero scribit: *ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι προστάται ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων ἐγένοντο.* Chronologiam a Pausaniæ Spartani interitu usque ad cladem Hellesponticam puto perducendam: post quam, captis a Lysandro Athenis, Lacedæmonii terra marique rerum potiti sunt, donec, iisdem victis ad Cnidum, Conon patriæ opes et dignitatem aliqua ex parte recuperavit: quas sociali bello Chares denuo evertit, nec multo post Philippus in Græcia grassari, non armis magis, quam auro Macedonico et proditione, ac dominari cœpit: cui Demosthenes quantum potuit, est adversatus. Wolf. V. Meurs. de Fort. Athen. c. X. et π. *Συντάξ.* §. ί.

Πέντε &c. *ἑκόντων*] A quarto anno Olympiadis 75. ad secundum octogesimæ quintæ. Postquam Græci ex pugnis Salaminia et Platæensi didicissent, quid virtus ac disciplina contra multitudinem possent, consilia iniere quomodo adversus nova Persarum regis molimina se præmunirent. Unaquæque Græciæ urbs singulare quodammodo imperium erat. Multitudo ducum multa secum necessario fert incommoda: hæc igitur ut præcaverent, constituere unum totius nationis imperatorem eligere, idque munus omnes ad

τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτας καθίσατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα — εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί —, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε,
44 λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὑτωσί, καὶ τοὺς

constituunt. Brem.

Νομοθέτας] Nomothetæ erant mille et unus, quanquam Pollux unum illum supra mille non reoenseat, sorte electi. Is unus superaddebatur, ne pares essent suffragiorum calculi. Thesmothetæ quotannis in domo publica, ubi leges asservabantur, conveniebant, ut viderent ne qua lex alteri contraria legi exstaret, ne qua irrita inter ratas, neve plures de una et eadem re. Quod si quas hujusmodi deprehendissent, descriptas in tabella proponebant publice ad Archontum Eponymorum statuas: Prytanes vero concionem habebant, ut Nomothetas designarent. Referente Proedro de legibus, iisque palam pro concione a scriba recitatis, quisquis volebat leges suadebat vel dissuadebat, et siqua abroganda lex erat, unicuique legi abrogandæ quinque ex universis Atheniensibus eligebantur patroni. Populus, expensis utrinque rationibus, sciscebat quas leges vellet e Nomothetarum, quibus tamen rem omnem integram committebat, vel antiquari vel ratas haberi. Hoc legum examen erat valde necessarium in republica Atheniensium, ubi leges cumulandi, abrogandi, sanciendi pruritus et φιλονεικία dominabantur. Vide Petit. in Leg. Att. lib. i. tit. 2. Poll. lib. viii. 101, et ibi doctiss. Kühn. Vide etiam Sigon. de Rep. Athen. lib. ii. cap. 4. Mount. Vid. Not. Stock. ad Æsch. c. Ctesiph. §. ιϛ′. Postell. de Rep. Ath. c. V. et Proleg. F. A. Wolfii, vol. II.

Ἐν δὲ τούτοις] Hoc est, διὰ τούτων. Wolf. in his, quippe qui leges novas rogarent, i. e. per hos, cfr. in Timocr. §. 9′. Rüdig.

Μὴ θῆσθε] Τὸ μὲν τιθέναι καὶ θεῖναι, νομοθέτου· τὸ δὲ θέσθαι νόμον, τοῦ δήμου εἶναί φασι. Quia sequitur λύσατε. M. θέσθε imperandi modo, et mox, v. ult. καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, vel, omisso articulo, καὶ περὶ τῶν στρ. i. Wolf.

Τοὺς εἰς τὸ παρὸν] Ἐν τῷ παρόντι μᾶλλον, ἢ, πρὸς τὸ παρὸν πρᾶγμα. Idem.

Λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν] Athenienses, post bellum Ægineticum inita cum Lacedæmoniis triginta annorum pace, mille talenta quotannis in ærario seponebant, non expendenda, nisi hostis in Atticam appulsus eam invaderet: si quis in alios usus ea impendenda esse decrevisset, morte erat mulctandus. Hæc lex eo primum ardore, quo nova plerumque instituta, observabatur. Postea Pericles, quo gratiam populo iniret, auctor fuit ut viritim civibus distribuerentur, ad ludos et spectacula: hoc tamen proviso, ut ingruente bello hæc pecunia in militum stipendia numeraretur. Utrique pariter consensum est: verum, ut omnis disciplinæ relaxatio serius ocyus in licentiam degenerat, adeo populus delectabatur hac largitione, quam Demades Viscum appellabat, quo cives omnes se illaqueatum ibat, ut nullo omnino in casu eam vellet detrahi, annoque quo habitæ sunt orationes Olynthiacæ, Eubulus, princeps factionis quæ Demostheni adversabatur, legis auctor esset, qua capitali pœna cautum est, nequis pecuniam a Pericle spectaculis destinatam in militum stipendia numerari satagat. Apolledorus etiam, quod contrarium suasisset, multatus est. Andoc. de Pace cum Laced. Thucyd. lib. ii. Diod. Olymp. 87, an. 2. Plut. in Peric. Demosth. contra Neæram. Hæc ea est Eubuli lex quam Demosthenes accusat, cuique rapidos Philippi progressus Justinus lib. vi. acceptos refert. Tourreil. Vide Petit. in Leg. Att. lib. iv. Sigon. de Rep. Athen. lib. iv. cap. 3. Rhodigin. Antiq. Lect. lib. viii. cap. 9. et Liban. Arg. ad Olynth. I. Mount. Hesych. s. v. Θεωρικόν, et Poll. viii. 13.

Τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους] Juxta Solonis leges militares unusquisque civium per vices nomen suum profiteri ac per se militare necessario tenebatur; qui secus fecerat, infami ἀστρατεύτου nomine notabatur, foroque et templis exsulabat: quisquis autem ordinem suum deseruerat, ad Heliastrum tribunal sistebatur, quibus pœnam etiam aggravandi animus non deerat. Æsch. in Ctesiph. Demosth. contra Timoc. contra Neær. et de Rhod. Lib. Leges hisce posteriores de iis valde derogabant, unde factum est, ut, labante antiqua disciplina, cuivis liceret, nullam aliam ob causam quam desidiam, militiam impune detrectare. Demosthenes Solonis leges iterum ut valeant cupit. Tourreil. Mount. Fuerant, qui ob desidiam jus immunitatis a stipendio militari (quæ iis, qui pompam Bacchanalibus adornabant, concessa erat) sibi vindicarent. Jam ædiles (χορηγοί) natu minimos, quibus illud munus demandarant, eligebant; hos maxime noster impugnat. Rüdig.

περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιωτικὰ
τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά, οἱ δὲ τοὺς ἀτακτοῦν-
τας ἀθῴους καθιστᾶσιν, εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν
βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύ-
σητε καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε
ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες ἴστε ὅτι
συμφέρει, ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι μὴ σκοπεῖτε,
τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀπολέσθαι
βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε, ἄλλως τε καὶ τούτου μόνου
περιγίγνεσθαι μέλλοντος, τοῦ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν
ταῦτ᾽ εἰπόντα καὶ γράψαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πρά-
γματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν τὸ τὰ
βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λύειν γε, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους [1] τοὺς αὐτοὺς
32 ἀξιοῦν οἵπερ καὶ τεθείκασιν· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον τὴν μὲν
χάριν, ἣ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάρ-

[1] Deest τοὺς.

Τὰ στρατιωτικὰ] Τὰ χρήματα, τὰ τοῖς στρατευομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως προσήκοντα δοθῆναι. Wolf.

Θεωρικά] Εἰς τὰς θεωρίας. Idem.

Τοὺς ἀτακτοῦντας] Suidas: ἄτακτοι ἐν τῇ πλείονι συνηθείᾳ οἱ ἀπείργοι, καὶ παρὰ τὸ προσῆκόν τι ποιοῦντες. οἱ ῥήτορες δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ μὴ κατὰ τάξιν τὴν συμβολὴν ποιοῦντας, ἀλλ᾽ ὡς ἔτυχεν καὶ φύγδην, ἀτάκτους καλοῦσιν; eos, qui disciplinam militarem labefactant, emansores, desertores ordinum poena liberant. Idem. vid. Schol.

Ἀθῴους καθιστᾶσιν] Ἀζημίους ἀφιᾶσι, τιμωρίας οὐκ ἀξιοῦσι. Wolf.

Ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν] Ἧττον προθύμους εἰς τὸ πολεμεῖν. Idem.

Ταῦτα] Τούτους τοὺς νόμους. Idem.

Ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε] Demosthenes multis istis legibus sancitis caput suum subduxit cautissime; quippe quod earum abrogationem solum verbo tenus postularet, absque formulis ad id praescriptis. Thorrell. Mount.

Οὐ γὰρ εὑρήσετε] Τὸν οὕτω ῥιψοκίνδυνον καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον. Wolf.

Ἄλλως τε καί] Quum aliter, tum. Herm. ad Vig. 780. Rüdig.

Μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα] Τὴν πόλιν. Delectatur hoc nomine Demosthenes γενικῶς ὄντι ἀντὶ τῶν εἰδικῶν. Wolf.

Εἰς τὸ λοιπὸν] Εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, μετὰ ταῦτα. Idem.

Μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν — φοβερώτερον] Observetur particula ex supervacaneo addita comparativo αὐξητικῶς, ἀντὶ τοῦ, μᾶλλον ἔτι φοβερὸν, vel, omisso μᾶλλον, ἔτι φοβερώτερον ἢ νῦν. Idem.

Μᾶλλον — φοβερώτερον] Notio comparativi etiam augetur addito μᾶλλον, in Timoth. p. 1165, 16. ed R. οὐ περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πατὴρ περιουσίαν χρημάτων μᾶλλον ἢ οὐ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι. Thom. M. p. 596. ibiq. interpp. Duk. ad Thuc. VII. 29. Rüdig.

Καὶ λύειν γε] Amphibolia quaedam est in verbis, propter ἔλλειψιν, ut dubites utrum velit, Athenienses postulare, debere, ut Eubulus legem a se latam ipse abroget, an ipsum Eubulum postulare, ut sua lex a populo abrogetur. Sed prior ratio magis mihi placet. Wolf.

Δεῖ τούτους αὐτοὺς ἀξιοῦν] Δεῖ ἀξιοῦν ὑμᾶς, τούτους αὐτοὺς λύειν, id est, ὅπως ἂν οὗτοι αὐτοὶ λύωσι τοὺς νόμους τούτους. Postulandum est, qui hasce leges rogarunt, iidem uti abrogent. Idem.

Τούτους τοὺς αὐτοὺς] Intermedia vox τοὺς vulg. non legitur, est in Cod. u., et τοὺς αὐτοὺς τούτους in Aug. 1. app. Francfr. et C.; illam lectionem vulgatae finitimam unus Bekker. rec.; nequaquam illis vult hoc negotium legis abrogandae tradi; in Mid. p. 586. pen. ed. R. Insultur Eubulus, quem vidimus auctorem hujus legis fuisse. Rüdig.

Θεῖσιν] Sc. τοὺς νόμους. Idem.

χειν, τὴν δ᾽ ἀπέχθειαν, δι᾽ ἧς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι· πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδέν᾽ ἀξιοῦτε τηλικοῦτον εἶναι παρ᾽ ὑμῖν, ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ᾽ οὕτως ἀνόητον, ὥστε εἰς προῦπτον κακὸν αὑτὸν ἐμβαλεῖν.

ς΄. Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γ᾽ ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ψήφισμα οὐδενὸς ἄξιόν ἐστιν, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς. εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν ἃ προσήκει πράττειν, ἢ περὶ ὧν γράφει διαπράξασθαι, οὔτ᾽ ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφιζόμενοι μικρά, μᾶλλον δ᾽ οὐδὲν ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίκει χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν ἕνεκά γε ψηφισμάτων ἐδεδώκει δίκην. ἀλλ᾽ οὐχ οὕτω ταῦτ᾽ ἔχει· τὸ γὰρ πράττειν τοῦ λέγειν καὶ

Τὴν ἀπέχθειαν — γενέσθαι ζημίαν] Διαβατικὴ ἡ σύνταξις. Sed alter accusativus a Latinis sæpe non incommode dativo commutatur: *Inimicitias esse fraudi*. Isocrates ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, *hanc orationem muneri tibi misi, dono dedi*. WOLF.

Ἄμεινον πράξαιμεν] *Meliore uti conditione*. Olynth. I. (III.) §. ς΄. μείζω τῶν ὑπαρχόντων πράττειν. Quod sequitur ζημίαν γενέσθαι, legebatur Phil. I. §. ιδ΄.: videant Athenienses, ne, qui bene suadent, periculum invidiæ subeant. RÜDIG.

Πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι] Πρὶν ἂν εὐτρεπίσητε. Repetit argumentum a periculoso, supra positum, sed dilemmate tractatum, hoc fere modo: qui legem hanc abrogare sine vestra auctoritate instituerit; aut tyrannus sit oportet, aut amens, si exitium ultro sibi accersierit. WOLF.

Μηδένα ἀξιοῦτε τηλικοῦτον] Τοῦτο γὰρ κατάλυσις ἂν εἴη τῆς δημοκρατίας, καὶ τυραννίς. IDEM.

Ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβάντα] *Transgredi legem*, haud scio an Latine dicatur: *Discedere a lege, fraudem facere legi, negligere, violare, irritam facere legem*, et αὐξητικῶς *perrumpere, conculcare, perfringere*. IDEM.

Εἰς προῦπτον κακὸν] Πρόοπτον, πρὸ τῆς ὄψεως ὄν, πρόδηλον, φανερόν. IDEM.

Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γ᾽ ὑμᾶς] Postulavit ut decernant abrogationem legis. Nunc decretum exsequendum esse monet: non ignarus ingenii populi, τοῦ ἐν μὲν τοῖς ψηφίσμασι τὰ μέγιστα αἱρουμένου, τοῖς δὲ ἔργοις οὐδὲ τὰ ἐλάχιστα διαπραττομένου. IDEM.

Τὸ ποιεῖν ἐθέλειν προθύμως] Τὸ θέλημα καὶ ἡ προθυμία τοῦ ποιεῖν τά γε δόξαντα. IDEM.

Αὐτάρκη ἀναγκάζειν — διαπράξασθαι] Εἰς τὸ ἀναγκάζειν, ἢ, ὥστε ἀναγκάζειν καὶ διαπράξασθαι. IDEM.

Ἢ περὶ ὧν γράφει] Ἢ ταῦτα διαπράξασθαι, περὶ ὧν γράφει. τὸ ψήφισμα γράφει περὶ τούτου, videtur durum. Quid si γραφῇ, ἀορ. β΄. ὑποτακτικῷ παθητικῷ; *Quibus de rebus scripta fuerint, ad eas res conficiendas*. IDEM. Valde placet Wolfii conjectura. MOUNT. Patet, ἂν post ὧν facile excidere potuisse, quod, si conjunctivum probaveris, bene suum locum tenet. Atqui conjunct. aoristo διαπράξασθαι convenit; nondum enim certum est, an quis scribat decretum. Sed utrum γραφῇ an γράφῃ? hoc cum Auger. prætuli, quod propius ad vulg. accedat; neque dura hæc locutio videtur, modo cogitando addas ὁ γράψας. Lept. p. 465, 14. ed. R. ὅμως δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνώσεται, sc. ὁ ἀναγνώστης. Xen. Anab. III. 4, 36. ad ἐκήρυξε addendum ὁ κῆρυξ. RÜDIG.

Διαπράξασθαι] Hic abest notio machinationum (Olynth. II. (I.) §. ς΄. fin. 3.), dicitur etiam de rebus fortiter gestis. Xen. Cyr. I. 4, 25. ἀνδρὸς ἔργα διαπραττόμενον, RÜDIG.

Ψηφιζόμενοι] *Quamvis multa decernentes*. IDEM.

Ἕνεκά γε ψηφισμάτων] Τῶν ψηφισμάτων οὐκ ἐλλειπόντων, οὐ δὲ κωλυόντων. WOLF.

Τὸ γὰρ πράττειν] Sententia est, consilia, orationes, decreta referri ad agendum:

χειροτονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κρεῖττόν ἐστι. τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυνάμενοι, καὶ γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα, καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε. τίνα γὰρ χρόνον ἢ τίνα καιρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ πότε ἃ δεῖ πράξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν προείληφε [1] τὰ χωρία ἄνθρωπος, εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται, πάντων αἴσχιστα πεισόμεθα; οὐχ οὕς, εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως

[1] τὰ χωρία προείληφεν ἄνθρωπος

actionem, finem esse et cogitationum et concionum et decretorum: quæ sine illa, irrita sint omnia. Sic et virtutis laus omnis in actione consistit. IDEM.

Τὸ γὰρ πράττειν] Hanc sententiam imitatus est Sallustius Bell. Jug. pag. 447. Ed. Wasse. 'Nam gerere, quam fieri tempore posterius, re atque usu prius est.' MOUNT. Vid. Victor. Var. Lect. l. VI. c. 15.

Τάξει] *Ordine*, scilicet, temporis. AUGER.

Τοῦτ' οὖν] Τὸ πράττειν. WOLF.

Προσεῖναι] Προσγενέσθαι. IDEM.

Τὰ δ' ἄλλα] Αἵτε συμβουλαὶ καὶ αἱ χειροτονίαι καὶ τὰ ψηφίσματα. IDEM.

Ὑπάρχει] Scilicet ἡμῖν οὐκ ἔνδεια τούτων ἐστί. IDEM.

Ὑπάρχειν] Ὑπάρχει. TAYLOR.

Ὀξύτατοι] Quanto ipsi sunt Athenienses acutiores in excellentissimis consiliis judicandis, eo majus est dedecus, si ipsa re desunt. RÜDIG.

Καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν] Scilicet τὰ δέοντα. WOLF.

Πρᾶξαι — ποιῆτε] Illud ad ipsam rem *gerendam*, hoc potius ad *consilium* pertinet: cfr. Phil. I. §. γ'. παύσησθε αὐτὸς μὲν etc. RÜDIG.

Καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε] Καὶ — δὲ apud Demosthenem non frequens quidem est, hic autem suo loco positum. Hæc enim sententia ut gravissima, in qua rei cardo versatur, enuntianda est. Interdum viri docti offendebant, ut κατὰ Μειδ. p. 575. l. 29. ed. R. οἶους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε, ubi Jurinus maluit δὴ, nihil tamen mutans p. 523. l. 3. ἐγὼ δὲ ἓν μὲν ἐκεῖνο εὖ οἶδα καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρή. Significat fere *et quod majus est*. Cf. Phil. Γ. §. ιδ'. fin. BREM.

Ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε] Ἐὰν ποιῆτε τὰ δέοντα, τῶν θεωρικῶν ἀποστάντες, καὶ αὐτοὶ στρατευόμενοι. WOLF.

Εἰ μὴ νῦν] Quod pro εἰ nonnulli libri habent ἂν, correctori debetur. Æschyl. S. ad Theb. 102. πέπλων καὶ στεφέων πότ', εἰ μὴ νῦν, ἀμφὶ λιτᾶν ἕξομεν; Aristoph. Vesp. 401. πότε δ', εἰ μὴ νῦν, ἐπαρήξετέ μοι; RÜDIG.

Ἄνθρωπος] Vid. Not. Phil. I. §. β'. fin. MOUNT.

Ἄνθρωπος] Dedi ut Phil. I. §. γ'. §. ις'. cfr. in Aristocr. 670, ult. δεῖ ὑμᾶς — θεωρῆσαι τὸν τρόπον τἀνθρώπου (Charidemi). Æschin. d. f. leg. §. κϛ'. pro ἀναισχυντίαν ἀνθρώπου rectius videtur legi τἀνθρώπου. RÜDIG.

Εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσεται] Chalcidicam regionem intelligit, in qua Philippus, jam ante quam Olynthum obsedisset, duo et triginta urbes ceperat. Etenim contra omnium Justini exemplarium fidem, quæ communi mendo laborant, auctore Fabro, Chalcidicam pro Cappadociam lib. viii. cap. 3. reponere debemus. *Tourrell.* MOUNT.

Πάντων αἴσχιστα πεισόμεθα] Post πεισόμεθα Benenatus comma, Wolfius cum aliis omnibus, quæ quidem vidi, exemplaribus punctum ponit. Ego persuadere mihi non potui quin cum interrogatione hæc legerem, tum quia minore cum vi ipsa alias efferentur, tum quia vim cæterarum interrogationum perperam interrumpent, et aliquatenus frangent. Quantam magnificentiam orationi afferant figuratæ hujusmodi interrogationes, docet Fabius Lib. ix. cap. 2. et Longinus Sect. 18. Vide notas Phil. I. §. ι'. IDEM.

Εἰ πολεμήσαιεν] Si ipsi ultro lacesserent Philippum. WOLF.

Εἰ πολεμήσαιεν] Pith. ita legit, εἰ ἐκεῖνοι ἑτοίμως πολεμήσειαν. Conjicio legendum εἰ ἐκεῖνος πολεμήσειε. Wolfius ita hæc trans-

σώσειν ὑπισχνούμεθα, οὗτοι νῦν πολεμοῦνται; οὐχ ἐχθρός; 33
οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; οὐ βάρβαρος; οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι
46 τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες καὶ μόνον οὐχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ, τότε τοὺς αἰτίους, οἵτινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; οὐ γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις τῶν [1] φυγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, [2] ἀλλὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν πλησίον καὶ πάντων μᾶλλον, ἥττηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς [3] φυγόντας δήπου·

[1] φευγόντων [2] ἀλλὰ καὶ τοῦ [3] φεύγοντας

tulit, *si bellum gererent*: notamque addit: 'Si ipsi ultro lacesserent Philippum.' Optime quidem hoc modo sensus constat, et argumentum a fortiori continet: si enim ultro Philippum lacessentibus auxiliaturos se polliciti sunt, quanto magis eosdem jam adjuvent oportet a Philippo bello petitos? Verum huic interpretationi omnino non quadrat sequens vox *σώσειν*, quæ certe ad eos proprie referenda est, quibus in sui defensionem, non aliorum oppugnationem subveniendum esset. Mount.

Πολεμηθεῖεν] Lect. vulg. πολεμήσαιεν, quam Bekker. retinuit; sed et *σώσειν* et πολεμοῦνται requirunt notionem *invasionis*. In multis libris apud Reisk. et Auger. legitur: εἰ πολεμήσαιεν ἐκεῖνος, quod Auger. recepit, monens, in Codd. L. M. legi ἐκείνῳ. Quis non videat, utrumque et ἐκείνῳ, ad πολεμήσαιεν, et ἐκεῖνος, ad πολεμήσαιεν additum, ab interpp. esse profectum? hinc conjecturam Reiskii, πολεμηθεῖεν, quam valde probavit Cel. Hermannus, in textum recepi: bene enim congruit cum σώσειν, et πολεμοῦνται; θ et σ a librariis sæpissime confunduntur. Rüdig.

Οὗτοι πολεμοῦνται] Scilicet ὑπὸ Φιλίππου. Tanto igitur magis adjuvandi, quanto majore in periculo sunt. Wolf.

Οὐ βάρβαρος] Græci omnes alias nationes, non excepta Macedonis, pro barbaris habebant. Alexander, qui Xerxis tempore Macedoniæ Rex erat, ludis Olympicis, ut qui barbarus esset, exclusus est, neque iis tandem aliquando admissus antequam se Argis oriundum esse probasset. Idem Alexander, cum a Persarum castris ad Græcos transiisset, ut iis prædiceret Mardonium prima luce eos de improviso aggressurum, perfidiæ crimen diluit antiqua sua origine quam ad Græcos referebat. Nihil opus fuisset eum ad majores suos recurrere, quo istiusmodi prætextu se defenderet, si isto tempore Macedonia Græciæ pars esset. *Tourrell.* Mount.

Συγκατασκευάσαντες αὐτῷ] Τῷ Φιλίππῳ τὰ πράγματα καὶ τὴν ἀρχήν· ἐπειδὴ ἅπαντα ταῦτα εἰακότες, καὶ συγκατεσκευακότες ἐσόμεθα. Sententia est, culpam esse penes ipsos Athenienses neque in duces, neque in oratores, neque in fortunam conferri posse. Wolf.

Τότε] Ὅταν οἱ Ὀλύνθιοι ἀπόλωνται. Idem.

Τοὺς αἰτίους οἵ τινές εἰσι] Ἀντὶ τοῦ, τίνες εἰσὶν οἱ αἴτιοι τούτων. Idem.

Τούτων, ζητήσομεν] Illam vocem malui ad οἵτινες referri et post alteram, signo interrog. deleto, colon posui: nam quum orator in hoc contextu semper *negative* quæsivisset, dubito an hic sine particula *positive* fuerit interrogaturus. Rüdig.

Οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις] Ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ ταῖς μάχαις. Noto exemplo rem illustrat, quod et ipse ad Chæroneam imitatus: ἐν τῇ μάχῃ καλὸν οὐδὲν, οὐδ' ὁμολογούμενον ἔργον οἷς εἶπεν ἀποδειξάμενος, ᾤχετο λιπὼν τὴν τάξιν, ἀποδρὰς αἴσχιστα καὶ τὰ ὅπλα ῥίψας, οὐδὲ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀσπίδος αἰσχυνθεὶς, ἐπιγεγραμμένης γράμμασι χρυσοῖς ἀγαθῇ τύχῃ. Verum ille iambico versu id convitium eludere solebat, cum diceret, ἀνὴρ δὲ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Wolf.

Τῶν φυγόντων] Vulg. φευγόντων, paullo post φύγοντας est in Ald. Felic.; utroque in loco habet *s.* aoristum, quem cum Bekker. recepi; non enim de clade vere accepta, sed de ficta sermo est. Rüdig.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατηγοῦ] Sic in funebri oratione Thebani accusantur, ὅτι τῇ δυνάμει οὐκ ὀρθῶς ἐχρήσαντο: et Archidamo Isocratico, ἥττηνται οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοὺς οὐκ ὀρθῶς ἡγησαμένους. Wolf.

Ἥττηνται] Sc. πάντες, quod ex πάντων repetendum; hinc non est, quod quis cum Reisk. malit legi πάντες pro διὰ πάντας: ita detraheretur de sententiæ gravitate, ipsumque ἕκαστος prohibet, quominus

μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων, εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, ἐνίκων ἄν. καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστὰς ἄλλος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὔξασθαι παραλείπει. εὔξασθαι μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ῥᾴδιον, εἰς [1] ταὐτὸν πάνθ', ὅσα βούλεταί τις, ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ· ἑλέσθαι δέ, ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐκέθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ, λαμβάνειν.

ζ'. Εἰ δέ τις ἡμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾷν καὶ πόρους 47

[1] † ταὐτὸ

hanc probemus conjecturam. Rüdig.

Κατηγοροῦντι] Hic locus laudatur in Bekk. Anecd. I. p. 149. Idem.

Ἀγαθῇ τύχῃ] Σὺν ἀγαθῇ τύχῃ, εὐτυχῶς. Wolf.

Πλὴν εἰ, δέον εὔξασθαι, παραλείπει] In hisce orationibus plurima occurrunt, quæ ad ea quæ ab aliis dicta fuerant, spectare videntur. Conjicere licet, quod in hac ipsa concione, priusquam ad dicendum surrexerat Demosthenes, orator quidam futilis auditores fallaci spe ludificatus, et vota fundens inania pro felicitate publica, tempus contrivisset; omisso interea quid agere oporteat docere, aut dato forsan consilio pestifero. Hoc multum (ni fallor) tum lucis, tum vis et ornatus huic loco conciliabit. *Ex edit.* Stock.

Δέον εὔξασθαι] Exponit simpliciter scholiastes, *nisi forte in hoc delinquo, quod vota non facio, ut vobis utraque contingant, et utilia et salutaria.* Sed magis arridet interpretatio proxime allata: præsertim cum hæc verba ironice quoque accepisse videatur Lucianus, qui tractatu optimo de conscrib. historia, §. 38. postquam non esse vitio dandum historico docuisset, si quæ essent a civibus suis infeliciter aut parum prudenter facta, ea quemadmodum contigerunt enarret; *neque enim ipse,* inquit, *auctor est illorum, sed index: ὥστε κἂν καταναυμαχῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν, οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων· ἐκτὸς εἰ μὴ, εὔξασθαι δέον, μή τι παρέλιπεν· itaque cum navali prælio vincuntur, non ille est, qui submergit; et, si fugiant, non ille, qui tergis instat: nisi forte, cum votis opus esset, ea prætermiserit.* Hoc est, nisi forte in his enarrandis digrediatur, egregiumque se esse civem ostendat, istiusmodi calamitates ab republica sua in posterum deprecatus. Stock.

Παραλείπει] Scil. τοῦτο, τὸ εὔξασθαι. Wolf.

Εὔξασθαι μὲν γὰρ] Scomma satis acerbum, sed dignum tanta socordia. M. Cato in Catilinario: 'Non votis, neque suppliciis muliebribus auxilia Deorum parantur: vigilando, agendo, bene consulendo, recte omnia cedunt; ubi socordiæ atque ignaviæ te tradideris, nequicquam Deos implores: irati infestique sunt.' Sententia est: Res ipsa postulat acrem orationem, quæ non est oratoris acerbitati tribuenda. Omne quidem (ut inquit Horatius) tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Verum id ubi fieri nequit, illud alterum teneamus: 'Pauca voluptati debentur, plura saluti.' Idem.

Εὔξασθαι] *Precari, vota facere.* Solebant oratores quidam, postquam populo dederant consilium, ipsi fausta apprecari verbis magnificis. Hic istos merito irridet Demosthenes. Auger.

Εἰς ταὐτὸ] Bekker. dedit ταὐτὸν, quod in uno Cod. β. reperi: etiamsi ante consonantem liceat ν addere (Thom. M. p. 835.), tamen Codd. non addicentibus nihil mutare ausim. Rüdig.

Ἐν ὀλίγῳ] Χρόνῳ. Wolf.

Ἑλέσθαι δὲ] Τὸ κατ' εὐχὴν λαβεῖν οὐκ ἔστιν ἡμῖν αἵρεσις ὧν βουλόμεθα, ἀλλ' ὧν δυνάμεθα. Idem.

Ἑλέσθαι] Ubi copia deligendi et constituendi, quid faciundum sit, facta est, diversa solent ab oratoribus proposita esse; quod ipsum dicit (Olynth. I. (III.) §. ά.) bene contigisse, ut facere liceret. De voce προτεθῇ vid. dicta ad Phil. I. init. Rüdig.

ζ'. Πόρους — στρατιωτικοὺς] Rationes comparandi pecuniam militarem. cfr.

ἑτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος [1] κρείττων; εἴποι τις ἄν. φήμ' ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλὰ θαυμάζω εἴ τῳ ποτὲ ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις, διόπερ ῥᾷστον ἁπάντων ἐστὶν αὑτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βούλεται, τοῦθ' 34
ἕκαστος καὶ οἴεται, τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω πέφυκεν.

η'. Ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι καὶ μισθὸν ἕξετε. οὔ τοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν, οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι, Φίλιππον

[1] κρεῖττων;

Olynth. I. (III.) §. 4. Idem.

Εἰ — γέγονεν] *Si evenerit.* Idem.

Ἂν τὰ παρόντα κ. τ. λ.] Plutarchus de vitioso pudore. Taylor.

Τῶν ἀπόντων] Construitur cum εὐπορῆσαι, et ab eo regitur. Auger.

Μέγα — βούλησις] Ἡ βούλησις ἑκάστου μεγάλην ἰσχὺν παρέχει τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς. Wolf.

Τοιούτοις — λόγοις] Hæ rationes, ut quis putet, fieri posse, quæ non congruant sanæ rationi, quibus simul aliquid vanitatis subest (§. ϛ'.), oriuntur, aluntur cujusque voluntate. Rüdig.

Οὐχ οὕτω πέφυκεν] Non hæc est *rerum natura* (§. θ'. med.), ut quæ quis velit, ea sponte ipsi eveniant. Idem.

η'. Ὁρᾶτε οὖν ταῦθ' οὕτως] Σκέψασθε τοῦτον τὸν τρόπον. Wolf.

Ἐνδέχεται] Ἐπιτρέπει, πέφυκε. Idem.

Ἐνδέχεται] Ut res in se suscipiunt, ut *ferunt*, vid. Thom. M. p. 326. Reisk. post hanc vocem putat εἰ deesse, at Noster non interrogatione utitur, imo non dubitat, quin, rebus diligenter consideratis, et stipendia cives sint facturi et mercedem daturi. Rüdig.

Καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι] Ἀντὶ τοῦ, γνώσεσθε, ὅτι δεῖ ὑμᾶς αὐτοὺς στρατεύεσθαι. Wolf.

Καὶ μισθὸν ἕξετε] Ἀντὶ τῶν θεωρικῶν. Idem.

Ἐλλείποντάς τι] Sic ordina: ἐλλείποντάς τι τοῦ πολέμου, δι' ἔνδειαν χρημάτων: et mox: δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις, scilicet δοθησομένων, ἢ ἀναγκαίων ὄντων. ἐφόδια vero intelligo τὰ σιτηρέσια, de quibus Philippica 1. Idem.

Κορινθίους] Demosthenes Atheniensium virtutem recalefacere studet, in memoriam ipsis revocando insignem patrum ipsorum expeditionem circiter seculum ante factam. Simul atque Græcia confœderata Persarum Regem propulsasset, statim victores in se invicem arma verterunt. Athenienses ac Lacedæmonii suis utrique partibus præfuerunt. Reliqui, prout quosque aut voluntas aut commodi ratio trahebat, vel has vel illas partes amplexi sunt. Corinthii et Megarenses illo tempore inter se bellabant; causa belli erat de finibus suis contentio. Megarenses, quibus commodius esset ab Atheniensibus quam a Lacedæmoniis auxiliandum, ab his elapsi sunt ut illis se conjungerent. Corinthii minime hoc erant perterriti, seque persuasissimos habentes, Athenienses, in Ægypto et Ægina occupatos, ad novum hoc bellum sufficere non posse, in Megarensium fines se intromiserunt. Athenienses vero non tam virium suarum quam virtutis suæ rationem habuerunt. Senes Juvenesque, qui servabant domi, ad socios defendendos una alacres profecti sunt, quæsivere hostem, ac profligarunt. *Tourrell.* Mount.

Καὶ Μεγαρέας] Megara, insignis Græciæ urbs, æquali fere a Corintho et Athenis

δ' ἐὰν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζεσθαι δι' ἀπορίαν ἐφο-
δίων τοῖς στρατευομένοις. καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί
τισιν ὑμῶν τηνάλλως προῄρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων
οὐδ' [1] ἀτυχής εἰμι ἐγώ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι
μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν 48
τῶν πραγμάτων σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος
αἱρεῖσθαι. καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας
ἀκούω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόν-
τες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ
τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, τὸν

[1] ἀτυχής τίς εἰμι

intervallo dissita, prope sinum Saronicum. Hoc bellum contigit duodecim annos post bellum de quo in præcedenti nota dictum est. Megarenses, postquam præsidiarios Atheniensium milites trucidassent, Lacedæmoni, ac Corintho etiam ipsorum capitali hosti; contra quem Athenienses ipsorum causam suscepissent, se conjunxere. Athenienses eorum tam perfida defectione animoque adeo ingrato commoti injuriam ulcisci decreverunt. Itaque Megarensibus denuntiarunt, ne terram Cereri et Proserpinæ sacratam contra fas excolerent: qua admonitione detrectata, eos aditu in portus et regionem Atticæ decreto interdixere: idque decretum acerbius bellum Peloponnesiacum accendit. Ex oratione Demosthenis credideris, bella de quibus loquitur ab auditoribus suis fuisse gesta. Hujusmodi Anachronismis uti eloquentiæ conceditur, quæ hoc modo ad posteros transfert majorum suorum gloriam. Optima est hæc ratio in animos hominum se insinuandi, adque intimos affectus recta via incedit. Nullum nos ita movet exemplum ut nostrum; nihilque est quod quis tantum, quantum semetipsum, imitari gestiat. *Tourrell.* Idem.

Ἐπὶ Κορινθίους καὶ Μεγαρέας] Diversum interpp. putant innui bellum, alterum *Corinthiorum*, quos Athenienses, Megarensibus auxiliantes, aggrediebantur Ol. 80, 3. (Thuc. I. 103.), alterum *Megarensium*, in quorum fines Athenienses Ol. 83, 1. invadebant. Ulpian. de uno intelligit bello, quod Corinthii et Megarenses conjuncti Atheniensibus inferebant. Nam Megarenses quum τὴν ἱερὰν ὀργάδα (locum Cereri et Proserpinæ sacrum in confinio Megaridis et Atticæ) tempore Periclis sibi vindicassent, hi una Corinthiis, quos in auxilium vocaverant, vehementem Atheniensium impetum (ἀρπάσαντας) experiebantur. Thuc. I. 139. ibique Duk. Plut. in Pericl. II. p. 168. Huic explicationi partic. καὶ favere videtur. Rüdig.

Τισιν ὑμῶν] Eos intelligit, qui ægre ferunt, pecuniam theatralem sibi eripi; cfr. ad Phil. I. §. γ'. Idem.

Τηνάλλως] *Frustra* i. e. ut nihil sit causæ, cur illos mihi invisos faciam, d. f. leg. §. ϛγ. fin. οὐχ ἕξει τί λέγῃ, ἀλλὰ τηνάλλως ἐνταῦθα ἐπαρεῖ τὴν φωνήν. coll. Phil. II. §. ϛ'. Bergl. ad Alciphr. p. 102. s. Idem.

Ἀτυχής εἰμι] Reisk. ex duobus libris interposuerat τις, quæ vox etsi bene suum tueatur locum (Matth. Gr. gr. §. 487, 5.), tamen Codd. auctoritate caret; ἀτυχὴς is est, qui voti se compotem futurum putat, cujus compos vix fieri potest. Idem.

Ὠφελεῖν νομίζων] Exspectaveris *accusativum*, sed *nominativi absoluti* exempla vid. Hom. Il. I. 170. οὐδέ σ' ὀΐω ἐνθάδ', ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν, coll. V. 202. et 353. Pro ὠφελεῖν nonnulli libri ὠφελῆσαι. Idem.

Νομίζων] Minime in νομίζων cum Rüdigero de nominativo absoluto cogitandum; sed hæc est usitata linguæ Græcæ constructio, ut, si ex enuntiatione primaria pendeat infinitivus idem subjectum habens, et subjectum et ejus determinationes in nominativo ponantur. Cf., si opus sit, Matthiæ Gr. Gr. §. 535. Rüdigeri errorem notavit etiam Ern. Fr. Poppo Thucyd. T. I., p. 117. Brem.

Ἀλλὰ — αἱρεῖσθαι] Hæc sententia laudatur a Stob. 147. 26.; in Bekk. Anecd. I. p. 119. pro κρίνω legitur κρίνων, quod non spreverim, ex præcedd. facile εἰμὶ suppleas. Rüdig.

Τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον] Aristides, Justus cognomine, non nihil ad victorias Marathoniam ac Salaminiam contulit, atque Atheniensium ad pugnam Platææ dux erat. Eum jure etiam dixeris Athenarum in Græcia imperii prima jecisse funda-

Νικίαν, τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα. ἐξ οὗ δ᾽ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν [1] χαρίσωμαι; προπέποται τῆς [2] παραυ-

[1] χαρίσομαι [2] παραυτίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος

menta. Aristidis virtus apud omnes reverenter habita id potissimum effecit, ut Græci, postquam Persas vicissent, Athenarum potius quam Spartæ dominationi se summitterent. Plato, accuratus ille hominum æstimator, in Gorg. [pag. 526. Ed. Serrani] eum omnium Græcorum perfectissimum atque integerrimum fuisse testatur. *Tourrell.* Mount.

Τὸν Νικίαν] Alius dux Atheniensium, ditissimus, itemque maxime munificus occubuit bello Siculo, quod ne susciperent omnibus modis cives suos dehortari voluit: verum apud eos Alcibiadis ipsius æmuli auctoritas prævaluit. *Tourrell.* Idem.

Τὸ ὁμώνυμον ἐμαυτῷ] Δημοσθένην τὸν εἰς Σικελίαν στρατηγήσαντα, κἀκεῖ ἀποθανόντα, ἅμα τῷ Νικίᾳ· Ἀριστείδην δὲ τὸν δίκαιον ἐπικληθέντα, ὡς οἶμαι, λέγει. Wolf. V. Thucyd. l. VII. c. 16. sqq.

Τὸν Περικλέα] Hic vir et patriæ et sæculi sui decus fuit. Scientia politica, militari, atque eloquentia pariter insignis. Ex his tot ac tam præclaris dotibus tanta ei Athenis nata est auctoritas, ut ab iis qui ipsi invidebant pro novo Pisistrato haberetur. Unde factum est, ut primo necesse illi esset moderatione atque obsequio, etiam plus quam decuit, in sua agendi ratione uti. Postquam vero tantam potestatem nactus esset, quanta opus fuit ad libere agendum, tum ille Atheniensium mollitiæ haud diutius indulsit, verum tanta cum severitate singulos in officio continebat, ut iidem homines, qui, ab ipso gloria cumulati, eum vicissim omni honorum genere onerassent, de supplicio ei infligendo cogitarent. Plato voci publicæ de Pericle fidem abrogare audet, ipsumque populi Atheniensis corrumpendi insimulat. Quid, inquit is Philosophus, de Equisone sentiamus, qui equum curare in se receperit, eumque feriorem reddiderit, quam acceperat? Plat. in Gorg. [pag. 516. Ed. Serran.] *Tourrell.* Vide Plutarch. in Pericle, et Isocratem in Orat. περὶ ζεύγους. Mount.

Ἐξ οὗ δὲ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω;] Oratores id unice quærebant ut populum gubernarent; populusque sola erat adulatione gubernandus. Ad eum igitur id imperium pertinebat, qui ad assentationem esset eruditissimus, vel potius qui deceptoris partes agere potissimum calleret. In hosce homines, tam turpiter obsequiosos, et populari gratiæ servientes, certe non minus quam Orator noster, invehitur Aristophanes in Equitibus Act. 1. Sc. 1. et 2. idemque in Vespis 2. Aristoteles de Rep. lib. iv. cap. 4. lib. v. cap. 6. et 11. Isocrates de Pace. Quicunque, exclamat Demosthenes, in Oratione de Rep. Ord. quicunque Reipublicæ prodesse velit, primo auribus vestris mederi debet, nihil aliud audire assuefactis quam quod eas titillet. Cleones et Cleophones, inquit Demetrius Phalereus, 1. De Eloq. c. 315. hoc est, assentatores, populum Atheniensem totum possident, qui non nisi istorum auribus atque intellectu uti vult. *Tourrell.* Idem.

Τί ὑμῖν χαρίσωμαι] Vulg. χαρίσομαι, sed interest, utrum utaris conjunct. aor., an futuro, ille enim est quærentis, quid alii velint ut fiat, hic, an alii concedant (quod fere concedere debent) ut fiat: hac de re conjunctivum aor., quem Cod. α. præbet, cum Bekker. prætuli. Hujusmodi oratores perstringit Aristoph. Equit. 50. et 215. τὸν δῆμον αἰεὶ προσποιοῦ, ὑπογλυκαίνων ῥηματίοις μαγειρικοῖς. Rüdig.

Προπέποται] Ὥσπερ ἐν συμποσίῳ ὁ οἶνος, οὕτω καὶ ἐν πολιτείᾳ καὶ πολέμῳ τὰ πράγματα κατηνάλωται, καὶ οἱ καιροὶ ἐκπεφεύγασιν. Delectatur hac metaphora Demosthenes, καίτοι οὐ πάνυ συμποτικὸς γενόμενος, ὕδωρ καὶ πίνων, καὶ πρὸς λύχνον διαπονῶν τοὺς λόγους. Wolf.

Προπέπωται] Græcis solenne fuit in conviviis lautioribus alteri propinare, et deinde poculum ei donare. Hinc sumpta metaphora, προπίνειν significat *donare, concedere, prodere.* Etsi de hujus vocis etymo nequaquam convenit inter eruditos. *Ex edit.* Stock.

Προπέποται — πράγματα] Schol. Pind. Olymp. 7. in hæc: προπίνειν ἐστὶ κυρίως τὸ ἅμα τῷ κράματι (i. e. οἴνῳ) τὸ ἀγγεῖον χαρίζεσθαι, omnino propinantem aliquid (libertatem Dem. de Cor. §. 44.) prodere. Hermog. et Harpocrat. (προπεπωκότες) explicant per προδιδόναι. Mauss. ad Harpocr. et Val. ad Mauss. Rüdig.

Τῆς παραυτίκα ἡδονῆς] Scilicet ἕνεκα· διὰ τὴν παροῦσαν καὶ ἀκαριαίαν ἡδονήν. Wolf. Genitivo usus est orator, quoniam in προπίνειν. inest notio *venditionis.* Phil. II. §. β'. κέκρισθε — εὔνοιαν. Non enim cum Wolf. ἕνεκα supplendum. Rüdig.

τίκα χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει, καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς.

θ'. Καί τοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἅ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα

Καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει] Τοιαῦτα, οἷα νῦν, τὸ πάντα ἀμελεῖσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι. Possit etiam ad ea referri quæ sequuntur. Wolf.

Καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς] Τούτων sc. τῶν ῥητόρων τὰ τῆς πόλεως πράγματα προπεπωκότων, non *hostium nostrorum*, ut Jacobsius interpretatur. Hæc enim notio nusquam est in propinquo, ut, quum τούτων legamus, ea animo obversetur. Affirmat etiam Demosthenes de iisdem rhetoribus Olynth. III. (II.) §. θ'. p. m. ὅτι οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι· ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται. Brem.

θ'. Καίτοι σκέψασθε] Collatio reipublicæ majorum et suæ ætatis: qualis est apud Isocratem, sed multo copiosior in Areopagitica, et oratione de pace. Hunc autem servat ordinem, ut primum de Græca, deinde de urbana administratione dicat. Denique magistratuum privatas res conferat: et populo torporem excutere studeat. Wolf. V. π. Συντάξ. §. ή. seqq.

Καίτοι σκέψασθε — τῶν προγόνων ἔργων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν] Fabius lib. vi. cap. 5. ‘Idem (*Demosthenes*) cum offensam vereretur, si objurgaret populi segnitiem, in asserenda libertate reipublicæ, majorum laude uti maluit, qui eam fortissime administrassent. Nam et faciles habuit aures, et natura sequebatur, ut meliora probantes pejorum pœniteret.’ Vide Dionys. Halicarnass. cap. de figuratis causis. Mount.

Οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις] Sic Isocrates παραινέσει: τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς, οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων: et in Philippica: ἐνθυμοῦ δὲ διότι μηδὲν ἀλλοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος, σὲ παρακαλῶν τυγχάνω. Wolf.

Ὑμῖν ἔξεστι γενέσθαι εὐδαίμοσιν] Observa pares casus, qui verbum antecedunt et sequuntur. Isocrates τῶν προσποιησαμένων εἶναι σοφιστῶν. Martialis:

Nobis non licet esse jam disertis.

Idem.

Εὐδαίμοσιν ἔξεστι] Usitata Græcis constructio dativi cum ἔξεστι et ἔστι, de Rhod. lib. §. ιδ'. οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς ἔσται κυρίοις τῶν ἀγαθῶν εἶναι. Exempla vide ap. Matth. Gr. gr. p. 770. Rüdig.

Πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη] Isocrates in Panegyrico habet ἑβδομήκοντα, in Panathenaico πέντε καὶ ἑξήκοντα. et Obsopœus in veteri exemplari legi ostendit ξέ. Fortassis hic legendum καὶ ἑξήκοντα. Tertia Philippica vero scribit: ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι προστάται ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων ἐγένοντο. Chronologiam a Pausaniæ Spartani interitu usque ad cladem Hellesponticam puto perducendam: post quam, captis a Lysandro Athenis, Lacedæmonii terra marique rerum potiti sunt, donec, iisdem victis ad Cnidum, Conon patriæ opes et dignitatem aliqua ex parte recuperavit: quas sociali bello Chares denuo evertit, nec multo post Philippus in Græcia grassari, non armis magis, quam auro Macedonico et proditione, ac dominari cœpit: cui Demosthenes quantum potuit, est adversatus. Wolf. V. Meurs. de Fort. Athen. c. X. et π. Συντάξ. §. ί.

Πέντε &c. ἐκόντων] A quarto anno Olympiadis 75. ad secundum octogesimæ quintæ. Postquam Græci ex pugnis Salaminia et Platæensi didicissent, quid virtus ac disciplina contra multitudinem possent, consilia iniere quomodo adversus nova Persarum regis molimina se præmunirent. Unaquæque Græciæ urbs singulare quodammodo imperium erat. Multitudo ducum multa secum necessario fert incommoda: hæc igitur ut præcaverent, constituere unum totius nationis imperatorem eligere, idque munus omnes ad

ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων, πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα
49 εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον, ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων αὐτοῖς βασιλεύς, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον βάρβαρον Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια αὐτοὶ στρατευόμενοι, μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλιπον. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι· ἐν δὲ τοῖς

Pausaniam Lacedæmoniorum regem unanimes detulerant. Illo Rex brevi abusus est, eoque processit ut etiam cum Persis clandestinum haberet consilium Græciæ iis subjugandæ, hac scilicet conditione, ut eam sibi præfecti nomine provinciam nancisceretur. Itaque eum Spartani revocarunt, et principatus pertæsi, qui reges suos efficeret tyrannos, eum ultro ad Athenienses transtulere. Hi delatum accepere: nullumque tum temporis consilium cœpere nisi in generalibus conventibus ad Delum habitis. Ibi definierunt quid singulæ urbes ad communem causam promovendam conferrent: quæ tamen omnes suis legibus gubernabantur. Ut verbo dicam, Athenienses usque ad bellum Peloponnesiacum principatum ita tenuerunt, ut ex ipsorum studio solum muneris sui cum dignitate adimplendi intelligeretur, quique inferiores erant, æqualitatis tamen similitudinem reliquam haberent. Itaque clades Xerxis, atque initium belli Peloponnesiaci duæ sunt Epochæ, quæ XLV. annos complectuntur, quibus Athenienses imperium obtinuere in Græcos sponte sua subditos. Etenim post bellum Peloponnesiacum, Athenis iniquo animo paruerunt: et ipse Thucydides, quamvis Atheniensis, confitetur omnes hujus belli cursu in Lacedæmonios inclinatione animorum propendisse. Additis igitur XXVII. annis belli Peloponnesiaci, XLV. etiam inter cladem Xerxis et hoc bellum elapsis; duraverit Atheniensium imperium LXXII. annos integros, sive LXXIII. inchoatos. Demosthenes, juxta posteriorem hunc calculum, in tertia Philippica dicit Athenas Græciæ imperasse LXXIII. Eadem ratione Isocrates, cum hoc imperium tantum annos LXV. durasse dixisset, ejus durationem alio in loco ad plus quam LXX. extendit. Facile hæc discrepantia componitur, distinguendo tempore quo Græci volentes, quoque inviti Atheniensibus paruerint. *Tourrell.* Mount.

Πέντε καὶ τετταράκ.] H. Wolf. de suo dedit ἑξήκοντα contra libros. Sed vulgatæ ipse favet nexus. Noster ætatem Aristidis et Periclis animo tenens, hujus fines descripsit ab Ol. 75, 4. (477. a. Chr.) usque ad Ol. 86, 4. (432.) i. e. tempus ab initio belli Persici secundi usque ad init. belli Pelop. Vulgat. lectio defenditur Dionys. et de Rep. Ord. §. *l.* Si Dem. Phil. III. §. 3. numerat 73 annos (coll. Isocr. Paneg. c. 30. ibique Spohn.) addidit 27 vel 28 annos belli Pelop. i. e. ad a. 405. cfr. Weiske de causis hyperboles in Philippi hist. illatæ p. 16. Rüdig.

Μύρια τάλαντα] Id est, circiter vicies centum mille libras nostra moneta. Ingentem sane pecuniæ summam, quamque ut congererent, maxima frugalitate præditos fuisse oportuit Atheniensium majores. Mount. V. Thucyd. l. II. c. 13.

Συνήγαγον] Bav. Aug. 1. Harl. α. et β. ἀνήγαγον, quod Reisk. Auger. (apud quem in optim. libris est) et Bekker. recc., sed vulg. in Dionys. et Rep. Ord. §. *l.* Jam quum de pecunia, quæ in arce reponebatur, ἀνάγειν, ἀναφέρειν solennes essent formulæ (Hemsterh. ad Aristoph. Plut. 1196.), inde hæc lectio orta videtur, cui vulgatam prætulimus. Rüdig.

Ταύτην τὴν χώραν] *Hanc regionem*, i. e. hic, Macedoniam. Pro ταύτην velim legi τὴν ἐκεῖ. Auger.

Ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων] Rex Macedoniæ Perdiccas, Schol. monente, intelligendus, patruelis Amyntæ, patris Philippi, quem Thuc. V. 83. narrat ab Atheniensibus usu maris in Macedonia Ol. 90, 4. interclusum fuisse. Vid. Weisk. qui p. 21. acute de hac re disputat. Pro ταύτην fortass. leg. ταὐτὴν, *eandem* terram, quam nunc Phil. tenet. Rüdig.

Ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον] Iphigenia in Euripide, [in Aul. v. 1410.]

Βαρβάρων δ' Ἕλληνας ἄρχειν εἰκὸς, ἀλλ' οὐ βαρβάρους,
Μῆτερ, Ἑλλήνων. τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι. Mount.

Πολλὰ δὲ καὶ καλὰ] Herm. ad Vig. 838. Tourrell. hæc tropæa ad Marathonem, Salamina et Platæas refert. Rüdig.

Πεζῇ] Scil. μαχόμενοι. Wolf.

Δόξαν κρείττω τῶν φθονούντων] Τοῦ φθόνου,

κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὁποῖοι, ἔν τε τοῖς κοινοῖς καὶ [1] ἐν τοῖς ἰδίοις· δημοσίᾳ μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν· οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν αὐτοῖς

[1] Deest ἐν.

ἣν οἱ φθονεροὶ οὐκ ἐλυμήναντο. Idem.

Δημοσίᾳ μὲν τοίνυν, οἰκοδομήματα—κατεσκεύασαν] Ad hæc sic ait Scholiastes: οὐ περὶ τῶν οἰκοδομημάτων λέγει, ἀλλὰ τῶν ἀναθημάτων, καὶ γὰρ τούτων εἰσὶν ἴσως ὑπερβολαί. Non video, quare Ulpianus non admittat hæc verba oratoris debere intelligi de ædificiis, sed tantum de donariis. Nam et magnifice ædificaverat Pericles Propylæa et Odeum, usus opera Mnesicli architecti, de quibus Plutarchus in Pericle, et de Propylæis quidem gloriabantur Athenienses: testis Æschines in oratione περὶ Παραπρεσβείας [§. κδ'. med.] ἀνιστάμενοι δὲ οἱ συντεταγμένοι ῥήτορες, περὶ μὲν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως οὐδὲν ἐνεχείρουν λέγειν, ἀποβλέπειν δὲ εἰς τὰ προπύλαια τῆς πόλεως ἐκέλευον ὑμᾶς, καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Πέρσην ναυμαχίας μεμνῆσθαι καὶ τῶν τάφων καὶ τῶν προγόνων, &c. Et ob ejus ædificii magnificentiam in invidiam adducebantur a vicinis, testis idem Æschines in eadem oratione, [§. λβ'. fin.], Ἐπαμινώνδας στρατηγὸς οὐχ ὑποπτήξας τὸ μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα, εἶπε διαῤῥήδην ἐν τῷ πλήθει τῶν Θηβαίων, ὡς δεῖ τὰ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλεως προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς τὴν προστασίαν τῆς Καδμείας. Ex his patet, quantum hallucinatus sit Scholiastes, locum Demosthenis non debere intelligi de ædificiis; sed tantum de donariis, περὶ ἀναθημάτων, tanquam si Minervam Phidiæ tantum et alia donaria sola digna admiratione fuisse censuisset. Nam et ipse Demosthenes infra contra Androtionem ædificia magnifica recenset, sic: προπύλαια, ὁ Παρθενὼν, στοαὶ, νεώσοικοι. Palmer.

Κάλλη —, ἱερῶν — καὶ ἀναθημάτων] Ornamenta templorum et donariorum; templa constat illo tempore pulcherrima fuisse exstructa. Vid. Böckii, Vir. Ill., Grundriss d. Archæol. d. Kunst. I. p. 72. s. ἀναθήματα (κοσμήματα, ἀγάλματα) dicuntur dona, quæ suspendi possunt, qualia sunt tripodes, aureæ phialæ et similia. Salmas. ad Solin. p. 767. Paus. Att. c. 27. Nam Xerxis sella, Mardonii acinaces erant suspensa. Rüdig.

Ἀναθημάτων] Ἀνάθημα Græcis non dicitur de omni re, quæ diis consecrabatur, sed de illo tantum genere donorum quæ suspendi poterant, aut in excelso et conspicuo loco statui, ut essent templis ornamento, qualia sunt phialæ aureæ et argenteæ, tripodes, acerræ, corollæ, et similia. Vide Salmas. Plin. Exercitat. in Solin. Polyhist. qui plura ibi disputat de voce ἀνάθημα, eamque nusquam apud Græcos in malam partem accipi, pro ἀνάθεμα, contendit. Mount.

Ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων] Isocrates Areopagitico: ὥστε ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν, αὐτὴν ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. Wolf.

Ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει] Ἤγουν τῷ δημοκρατικῷ, ἐν ᾧ αἱ ἰσότητες εὐδαιμονοῦσιν. Idem.

Ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες ὥστε τὴν Ἀριστείδου, καὶ τὴν Μιλτιάδου, &c.] Nemini unquam animus ab re omissior fuit, quam Aristidi et Miltiadi. Aristidis tota hæreditas ad eum efferendum non sufficit, neque ille duabus suis filiis quidquam præter gratorum civium misericordiam reliquit. Qui Miltiadi invidebant paulo post pugnam Marathoniam effecere, ut is quinquaginta talentis mulctaretur. Quam pecuniam, quod solvere non poterat vir qui non alias divitias quam gloriam sibi cumulare noverat, in vincula publica conjectus est, ibique, cum summo patriæ suæ dedecore, diem obiit supremum. [Vide Cor. Nep.] Tourreil. Mount.

Οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν] Οὐκ ἐπολιτεύοντο διὰ χρηματισμὸν τὴν πολιτείαν οὐκ ἐργασίαν, ἀλλὰ λειτουργίαν εἶναι ἐνόμιζον. Wolf. Ad rem familiarem amplificandam, cfr. §. I. Rüdig.

ἐπράττετο τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὔξειν ἕκαστος ᾤετο δεῖν. ἐκ δὲ τοῦ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως διοικεῖν μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. τότε μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις, χρωμένοις οἷς εἶπον προστάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν [1] τούτων τὰ πράγματα ἔχει; ἆρά γε ὁμοίως [2] ἢ παραπλησίως; 36
καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν· ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δ' ἀσχόλων ὄντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων [3] ἡμῖν ἀντιτάξασθαι, ἐξὸν [4] δ' ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἀσφαλῶς

[1] † τούτων] τῶν νῦν [2] † ἢ] καὶ [3] ὑμῖν [4] † [δ']

Τὸ κοινὸν αὔξειν] Horatius Od. II. xv.

Privatus illis Census erat brevis,
Commune *magnum*—— Mount.

Ἴσως διοικεῖν, μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν] Eurip. Phœniss. Act. 2. Sc. 1. [v. 346.]

κάλλιον——
Ἰσότητα τιμᾷν ἣ φίλους ἀεὶ φίλοις,
Πόλεις τε πόλεσι, ξυμμάχους τε ξυμμάχοις
Συνδεῖ. τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον ἀνθρώποις ἔφυ.
Τῷ πλέονι δ' αἰεὶ πολέμιον καθίσταται
Τοὔλασσον—— Idem.

Ἐκείνοις] Τοῖς προγόνοις ἡμῶν. Wolf.

Χρωμένοις] Ἕως ἐχρῶντο ἢ διὰ τὸ χρῆσθαι. Wolf. Dum illi remp. administrabant, bene habebant: dativ. ut Olynth. II. (I.) §. ϛ'. ὑμῖν καλῶς πεπρᾶχθαι. Rüdig.

Οἷς εἶπον προστάταις] Τούτοις οὓς εἶπον προστάταις. Sic Cicero, 'ut equis facilioribus possint uti.' Sed in Græco duo substantiva sunt: in Latino alterum adjectivum. Wolf.

Ὑπὸ τῶν χρηστῶν] De Eubuli hoc cognomento nihil mihi constat, sed de Phocione sic scribit Plutarchus: ὥστε θαυμάζειν, ὅπως καὶ ἀπόθεν τραχὺς οὕτως ἀνὴρ καὶ σκυθρωπὸς ἐκτήσατο τὴν τοῦ χρηστοῦ προσηγορίαν. Wolf. Χρηστοὶ vocantur oratores, qui in gratiam aliorum dicunt: eodem modo de Cor. §. κζ'. ἣν (εἰρήνην) κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦσιν οἱ χρηστοί. Rüdig.

Καὶ παραπλησίως] Sæpissime in MStis permutantur καὶ et ἢ, quod et hic factum esse, nemini, opinor, dubium erit. In Pith. ἢ legitur. Sic noster in Orat. de fal. leg. §. ϛπ'. ἆρά γε ὅμοια, ἢ παραπλήσια τούτοις; Mount.

Ἀλλ' ὅσης] Ἀλλ' ἐπειλημμένοι τοσαύτης ἐρημίας, scilicet τῆς Ἑλλάδος, ὅσην ὁρᾶτε ἅπαντες. ἐπιλαμβάνεσθαι ἐρημίας, idem quod τυχεῖν, παραπεπτωκέναι ἡμῖν τοσαύτης ἐρημίας. Cum in tantam Græciæ solitudinem inciderimus: cum soli simus inter Græcos, principatu digni videamur. τὸ ἐπειλημμένοι, ἀντὶ τοῦ, ἐπειληφότες, κατ' ἐναλλαγὴν Ἀττικήν. Sed si quis passive malit intelligere, a quanta solitudine simus circumventi, is cogitet, legendum sibi fore, ἀλλ' ὑφ' ὅσης ἅπαντες, etc. Nam ἡ ἔλλειψις durissima fuerit. Sic dicunt ἐπιλαμβάνεσθαι προφάσεως, arripere occasionem: τῶν τριχῶν, involare in capillos: τῆς ἀπαδείας ἐπειλημμένοι, consecuti immunitatem: ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου, reprehendere orationem. Wolf. Sed quantam omnes videtis solitudinem nacti vel consecuti. Solitudinem i. e. absentiam æmulorum. Auger. Ita sicuti: τόσης, ὅσην ὁρᾶτε, ἐπειλ. — ἀποστερήμεθα: ἐρημία est absentia eorum, qui, quo minus quid facias, te impediunt: ἐπιλαμβάνεσθαι, aliquam rem nancisci, velut qui prædam aufert, hinc ἀτέλειαν, immunitatem, Lept. §. 4. Similiter Olynth. I. (III.) §. ϛ'. ἐστι δίος — μὴ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν τρέψηται. Nostrum locum vid. in Bekk. Anecd. I. p. 186. Rüdig.

Καὶ Λακεδαιμονίων μὲν] Ob cladem Leuctricam, quam et Cicero scribit, Lacedæmoniis fuisse pestiferam: quæ, cum Cleombrotus, invidiam timens, temere cum Epaminonda conflixisset, Lacedæmoniorum opes corruerint. Vide Diodorum 15. [c. 55.] et Isocratem in Philippica et Archidamo. Wolf. Et Dem. de Pace, §. 6.

Θηβαίων δὲ ἀσχόλων ὄντων] Διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον. Vide Philippicam Isocratis. Wolf.

Τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς] Οὔτε Ἀργείων, οὔτε Ἀρκάδων, οὔτε Θετταλῶν, οὔτε Κορινθίων, οὔτε Μεγαρέων, μὴν οὐδεὶς λόγος. Idem.

Ἐξὸν ἡμῖν] Ἐξουσίαν καὶ καιρὸν ἐχόντων

ἔχειν καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπεστερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας, πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα [1] ἀναλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον, οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα, εἰρήνης οὔσης ἀπολωλέκασιν οὗτοι, ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικοῦτον ἠσκήκαμεν. ἢ φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθών, πόθεν ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν Φίλιππος; ἀλλ' ὦ τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τά γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν ἄμεινον ἔχει. καὶ τί

[1] † ἀνηλώκαμεν

ὑμῶν. Idem.

Τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν] Τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν ἀναλαβεῖν. Idem. Quod cuique conveniat, disceptare. Rüdig.

Τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν] Id quod Orat. de Rep. Ord. et alibi dicit τὰ δίκαια ἐλέξειν τοῖς ἄλλοις, et de quo passim magnifice gloriatur. Mount.

Ἀπεστερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας] Amphipolin puto intelligendam. ἀνηλώκαμεν. Ulpianus I. Olyn. bellum Amphipolitanum mille ducentis talentis constitisse Atheniensibus dicit: ubi fortasse legendum χίλια καὶ πεντακόσια, ut habet Demosthenes, cui res patriæ notiores fuerunt. Wolf.

Πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα] Eam pecuniæ summam, recuperandæ Amphipoli destinatam, Chares dissipaverat. Tourrell. Mount. Jacobs. laudat. Æsch. d. f. leg. §. κγ΄. χίλια δὲ καὶ πεντακόσια τάλαντα οὐκ εἰς στρατιώτας, ἀλλ' εἰς ἡγεμόνων ἀλαζονείας ἀνηλωκέναι, nam Chares aliique imperatores (Olynth. II. (I.) §. θ΄.) hanc pecuniæ summam dissipaverant. Pro ἀνηλώκαμεν Bekker. dedit ἀναλώκαμεν, quod in Bav. superscriptum; hanc formam quamvis ament Attici (Thom. M. p. 55.), tamen non ubique ea legitur, ut in loco Æsch., cfr. Duk. ad Thuc. VI. 31. Rüdig.

Εἰς οὐδὲν δέον] Ἤτοι μάτην, ἤ, μηδὲν ἡμῖν αὐτοῖς εἰς τοὔμπροσθεν πράξαντες οὐ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς· οὐκ ἐν δέοντι, καὶ χωρὶς ἀνάγκης: cum necesse non esset. Potuissent enim ea urbe, deditione sponte facta, potiri, ut in 1. Olynth. dixit. Wolf.

Οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ] Utrum bello Xerxeo, an Laconico? Idem.

Οὓς δ' ἐν, &c. εἰρήνης οὔσης ἀπολ. οὗτοι] Ulpianus et Wolfius hoc intelligendum volunt de pace qua Athenienses censuerunt libertatem Chiis, Rhodiis, Byzantiis, aliisque defectoribus esse relinquendam. Si sic res habeat, ita hæc vertenda sunt, *quæ bello acquisivimus per pacem amisimus*. Magis autem naturale mihi videtur referre hæc ad eventus recentiores, veluti expugnationem Pydnæ, Potidææ, aliarumque Thraciæ urbium, quæ sociæ erant Atheniensibus, quasque Philippus non nisi post confectam cum Athenis pacem, secundo ejus regni anno, ceperat. *Tourrell.* Mount.

Τῷ πολέμῳ] Vario modo hoc explicant bellum: videtur Dem. ipsum Amphipolitanum (de quo cfr. Weisk. p. 38.) in mente habere, in quo plures Thraciæ urbes in societatem venerant Atheniensium. Promisit Phil., se Amphipolin redditurum (εἰρήνης οὔσης, vid. Phil. I. §. θ΄. et III. §. γ΄.), sed tamen has urbes cepit (Pydnam, Potidæam aliasque): hinc tantus factus est hostis. Rüdig.

Ἀπολωλέκασιν οὗτοι] Ἐποίησαν ἀποστῆναι ἡμῶν διὰ τὴν τοῦ Χάρητος πολυπραγμοσύνην καὶ ὕβριν. Vide argumentum orationis Isocraticæ de pace, et 16. Diodori. Wolf.

Ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς] Idem et in 1. Olynth. et in 2. dixit. Idem.

Ἠσκήκαμεν] Idem in Dionys. et Hermog., sed Auger., ex paucis libris sine idonea causa ἠσκήσαμεν. Sensus: nostra socordia effecimus, ut talis evaderet. Vulg. confirm. Schol., hinc non est, quod cum Valcken. Or. de Phil. p. 267. ηὐξήκαμεν scribatur, quod Jacobs. probavit. Cfr. Æsch. d. f. leg. §. μά. Rüdig.

Ἀλλ' ὦ τᾶν] Hactenus τὰ Ἑλληνικά· in quibus recensendis et παραλείψει usus est, et Græciæ principatum amissum, provinciam amissam, pecuniam inutiliter insumptam conquestus, ad extremum Philippi incrementa non prohibita, sed aucta, magistratibus objicit. Nunc ad τὰ πολιτικὰ transit, iisque extenuatis et contemptis, invidiam conflat tribunis plebis, qui populi ignavia ad suas opes augendas abutuntur: eaque occasione ad rem gerendam eum excitat, et ad pristinam libertatem et dignitatem recuperandam. Wolf.

Ἀλλ' ὦ τᾶν] Sunt hæc adversarii verba: cfr. Schol. ad Aristoph. Plut. 66.: οὐ πρὸς ἕνα μόνον τὸ ὦ τᾶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς δύο. Rüdig.

Τά γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει] Isocrates περὶ εἰρήνης ἀλλὰ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἄν τις ἴδοι

ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἃς κονιῶμεν, καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας καὶ λήρους; ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένους, ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι· ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται. τί δὴ τὸ
51 πάντων αἴτιον τούτων, καὶ τί δή ποτε ἅπαντ' εἶχε καλῶς τότε καὶ νῦν οὐκ ὀρθῶς; ὅτι τὸ μὲν πρῶτον καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τοὐναντίον 37
κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι[1] τῶν ἀγαθῶν, καὶ διὰ τούτων

[1] τῶν ἀγαθῶν οἱ πολιτευόμενοι

καλῶς διοικούμενα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων θαῤῥήσειν; Wolf.

Καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις, ἃς κονιῶμεν, καὶ τὰς ὁδοὺς, ἃς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας καὶ λήρους] Acerba in fine irrisio, non quidem ex similitudine soni, sed ex notione vocabuli, quod ad finem rejectum et commode pronuntiatum pretium rerum ante nominatarum vere taxat. Bene Jacobs *Gossen und Possen* [*fountains and fooleries*]. Similis locus est apud Platonem Gorg. p. 490. C. περὶ σιτία σὺ λέγεις καὶ ποτὰ καὶ ἰατροὺς καὶ φλυαρίας. Brem.

Κονιῶμεν] Wolfius legit καινῶμεν, quod certe falsum est, vertit autem *reficimus*; qui sensus ut obtineat, scriptum oportuit καινοῦμεν. Multo melius est, ut opinor, κονιῶμεν, *dealbamus*, propiusque tangit futilem ac inanem Eubuli aliorumque τῶν χρηστῶν rerum administrationem. Mount.

Καὶ λήρους] Mirum cuipiam videatur, cum puteis jungi *nugas*: male Schol. expl. per εὐτελῆ τινὰ, ἀπὸ τοῦ λήρου, τοῦ φλυάρου καὶ περιττοῦ. Lucches., *ineptias ornamentis auctas et decoratas*. Jenisch (Æsthet. crit. Par. d. Dem. u. Cic. p. 104.) *Bauten-Spielereyen* [*baby-houses*]. Eadem vox legitur π. Συντάξ. §. ι. In Progr. p. VI. proposui, probante Hermanno, pro λήρους legendum ληνοὺς, (Hesych. πύελοι) i. e. alvei, in quos liquor aliquis infunditur. Hom. h. in Merc. 104. Philostr. Apoll. Tyan. VI. 27. Hæc ipsa vox l. a. l. in explicatione Scholiastæ ex uno cod. tanquam varietas est enotata. Quod Dionys. habet κλήρους ex καὶ et λήρους ortum est. Penes alios sit judicium, quid verum. Lectio vulg. mihi nunc non improbabilis videtur. Rüdig.

Ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν] Pith. ταχὺ πλούσιοι habet, quod certe recipiendum est. In voce ταχὺ tota vis sententiæ ponitur: nemo enim alicui vitio vertat, quod dives factus sit: siquis autem ad magnas divitias derepente pervenerit, in eum demum jure cadet suspicio fortunæ malis artibus amplificatæ: juxta illud Menandri: οὐδεὶς ἐπλούτησε ταχέως δίκαιος ὤν. Noster Philipp. Δ. §. ις'. Καὶ γάρ τοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι γεγόνασι, &c. Et sic Cicero ad verbum, Philipp. 8. p. 521. Ed. Græv. 'ex mendicis Repente divites, &c.' De istiusmodi hominibus vide Aristoph. in Plut. et alibi passim. Mount. Sed hic celeritatis notio non præcipue spectatur. Rüdig.

Εἰσὶ κατεσκευασμένοι] Κατεσκευάκασι. Wolf.

Δεσπότης τῶν πολιτ. καὶ κύριος] Olim gubernabat populus magistratum, penes illum erat, alios muneribus instar beneficiorum (ἀγαθῶν) ornare. Cfr. in Aristocr. §. πδ'. τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτης. Rüdig.

Τῶν ἄλλων ἑκάστῳ] Omnibus aliis exoptatum fuit (ἀγαπητὸν, ut si magnam et insperatam prosperitatem adeptus sis), a vobis accipere honores: τιμαὶ et ἀρχαὶ sæpe junguntur. Xen. Cyr. I. 2, 15. οὐδεὶς ἀπελήλαται τιμῶν καὶ ἀρχῶν. Idem.

ἅπαντα πράττεται, ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος ἐκνενευρισμένοι καὶ περιῃρημένοι χρήματα καὶ συμμάχους ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγαπῶντες ἐὰν [1] μεταδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν ἢ βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι, καὶ τὸ πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑμᾶς ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα καὶ [2] τιθασεύουσι χειροήθεις αὐτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα μὰ τὴν Δήμητρα οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπόντι ἐμοὶ γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη

[1] † μεταδιδῶσι [2] τιθασσεύουσι

Συμμάχους] F. σύμμαχοι. TAYLOR.

Ἀγαπῶντες] *Acquiescentes*, ita dicuntur ii, qui rem aliquam detestabilem nacti lætantur, quod hac neque deteriore utantur conditione. RÜDIG.

Βοΐδια] Pith. et Ben. γ. βουδρόμια: quod hic legi etiam Scholiastes docet. Inepte, si quid usquam. Etenim quem hic sensum elicies ex voce βουδρόμια? Et quomodo dixeris βουδρόμια πέμψωσιν? In Orat. de Rep. Ord. ubi tota hæc comparatio iterum occurrit, legitur ἀγαπᾶτε ἄν τι αὐτοὶ μεταδιδῶσι, λαμβάνοντες. Vide, si vacet, quas nugas agat Mausacus ad Harpocrationem, v. Βουδρόμια. MOUNT. Buculæ, quæ ad solennes dapes celebrandas mitti solebant. RÜDIG. Cfr. Corsin. Fast. Attic. p. I. d. XIII. §. XXV.

Οὗτοι] Οἱ δημαγωγοὶ καὶ στρατηγοί. WOLF.

Προσοφείλετε] Ὀφείλετε πρὸς τῷ εἶναι ὑμέτερα, καίτοι ὄντων ὑμετέρων ἃ ἂν δῶσι. IDEM.

Χάριν προσοφείλετε] Hic πρὸς est *ultro* (sive *insuper*) sicut dixit Livius lib. iv. 'Interim Galli, postquam accepere, ultro honorem habitum violatoribus juris humani.' Id est, præterquam quod pœnas non dederunt, insuper honorem habitum. MOUNT.

Οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει] Αὐτοὶ δὲ οἱ δημαγωγοί. WOLF.

Καθείρξαντες] Ὥσπερ εἰς εἱρκτὴν ἐμβαλόντες. IDEM. Metaphora est translata a brutis, quæ quis cicurat et mansuefacta eo perducit, ut facile, quod velit, faciant. RÜDIG.

Ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι] Operæ erit hac de re et Criticorum principem Longinum audire disputantem, π. ὕψους, §. 44, ubi, sub aliena persona suam declarans sententiam, *ceteras quidem artes in servile ingenium cadere posse* confirmat; *eloquentiam nunquam*. STOCK.

Μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν] Verissima sententia. Minutæ et scrupulosæ actiones quasi comminuunt et discerpunt animos, et humi abjiciunt. Magnæ autem res eosdem erigunt et dilatant. Sic Cic. de Officiis: 'Quæ cura,' defendendi et juvandi plures, 'exsuscitat etiam animos, et majores ad rem gerendam facit.' Idem eodem libro negat, magnitudinem animi declarari posse nisi in republica, τῇ γὰρ ὕλῃ τῇ ὑποκειμένῃ συμπαρατείνεται ἡ ψυχή, ἕξιν τινὰ δυσμετακίνητον, καὶ ἰσομεγέθη τοῖς πράγμασιν ἐγχαραττομένη. WOLF. Longin. Sect. 9. περὶ Ὕψους, hanc propositionem conversam habet: οὐδὲ γὰρ οἷόν τε μικρὰ καὶ δουλοπρεπῆ φρονοῦντας καὶ ἐπιτηδεύοντας παρ' ὅλον τὸν βίον θαυμαστόν τι καὶ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐξενεγκεῖν ἄξιον. MOUNT.

Μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας] In misera et humili conditione esse, cfr. §. ἐ. fin. RÜDIG.

Ὁποῖ' ἄττα — ᾖ] Qualia sunt instituta et studia hominum. Hesych. ἐπιτήδ. expl. ἔργον, ποίημα; est ἄττα i. q. τινὰ et ἄττα i. q. ἅτινα. Etym. M. p. 167, 35. 42. Cfr. Olynth. I. (III.) fin. RÜDIG.

Ταῦτα μὰ τὴν Δήμητρα] Ordo est, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι μὰ τὴν Δήμητρα, εἰ ταῦτα γένοιτο παρ' ὑμῶν ἐμοὶ τῷ εἰπόντι βλάβη μείζων, τῶν πεποιηκότων, τουτέστιν, ἢ τοῖς πεποιηκόσι γενέσθαι ταῦτα, τουτέστιν, ἵνα γένωνται. Si quis argutiis delectatur, nihil obstat, quo minus vertat: *Hæc verba major noxa mihi esse poterunt, quam quanta noxa ii sunt, qui harum rerum auctores fuerunt*, cum sint homines pestilentissimi, καὶ λυμεῶντες τῆς πολιτείας, ἀλάστορες, ἄτη. WOLF.

Εἰ μείζων — γενέσθαι] Dionys. hunc locum ita exhibuit: βλάβη ἢ τῶν πεποιηκό-

τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παῤῥησία περὶ πάντων ἀεὶ παρ' ὑμῖν ἐστιν, ἀλλ' ἔγωγε ὅτι καὶ νῦν γέγονε θαυμάζω.

ι. Ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν ἐθελήσητε στρατεύεσθαί τε καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἴκοι ταύταις ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἄν, ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθόν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε. καὶ γὰρ οὔτ' ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησιν οὔτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ, καὶ ταῦτα,

των αὐτὰ ἑκάστῳ; quam scripturam Reisk. in annott. probat, sed γενέσθαι, quod in textu est, addi vult. Hanc rationem Auger. secutus dedit: ἃ ἑκάστῳ τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι, monens, se ἃ assumsisse ex K. et U. At nihil mutandum, modo, quæ sit verborum structura, intelligatur: etenim τῶν πεποιηκότων (cujus genitivi causa Dionys. ἑκάστῳ addidisse videtur) pendet a genit. τῆς βλάβης, qui post μείζων βλάβη est subintelligendus: majus mihi erit damnum damno eorum, qui fecerunt. Cfr. de Class. §. δ'. οὔπω μείζων οὗτος ἔσθ' ὁ φόβος τῶν πρὸς ὑμᾶς—διαφορῶν. Pind. Olymp. I. 11. μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον αὐδάσομεν, i. e. τοῦ ἀγῶνος Ὀλυμπίας. Eurip. Troad. 372. [357.] Ἑλένης γαμεῖ με δυστυχέστερον γάμον.—Θαυμάζω, hortatur cives, ut libertatem dicendi concedant. Rüdig.

Οὐδὲ γὰρ παῤῥησία] Isocrates περὶ εἰρήνης· δημοκρατίας οὔσης οὐκ ἔστι παῤῥησία, πλὴν, &c. Wolf.

Ὅτι καὶ νῦν γέγονε] Scilicet παῤῥησία μοί. Possit etiam legi: θαυμάζω ὅτι γέγονε, τουτέστι, τοῦθ' ὃ γέγονεν, ἐξουσία δήπου τοῦ παῤῥησιάσασθαι. Sed illud melius. Hac comprobatione attentionis, et quasi assentatiuncula reconciliat auditorem. Idem.

Ἐὰν οὖν] Accedit ad perorationem. Sunt enim præcipuæ duæ partes hujus orationis; una, quæ breviter absolvitur, Olynthios esse defendendos, quamvis sit principalis: altera, theatralem pecuniam, faciendam esse militarem, hoc est, convertendam esse in stipendia civium pro republica militantium. Idem.

Ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι] Hæc verba conjungenda sunt, nunc saltem, q. d. quamvis sero. Erigit populum in spem rerum meliorum, modo obtemperet. Idem. Subintellige ἐπειδὴ οὐ πρότερον: sicut in Orat. de Cor. ἐπειδὴ δὲ οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δείξω. Mount.

Τούτων τῶν ἐθῶν] Τοῦ διανέμεσθαι τὰ δημόσια χρήματα, καὶ μὴ στρατεύεσθαι. Wolf. Ut domi sedentes pecuniam militarem vestris donetis voluptatibus. Rüdig.

Καὶ πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν] Ἀξίως τῆς ἡγεμονίας τῆς Ἑλλάδος. δεῖ δὲ

> Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Potest non solum ad officium, sed etiam ad eventum referri: si volueritis pro dignitate vestra agi vobiscum. Wolf.

Ταῖς οἴκοι (οὔσαις) ταύταις] Ταῖς οἰκείαις, ταῖς δημοσίαις προσόδοις. Idem. Sc. ταῖς θεωρικαῖς, vocat has pecunias περιουσίας, ut cives iis non opus habere videantur. Rüdig.

Ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν] Ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἔξω τῆς Ἀττικῆς ὄντα, καὶ διὰ στρατειῶν περιγενησόμενα. Wolf.

Τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν] i. e. Ἐπὶ τὰ τῶν ἀγαθῶν τὰ ἔξω. Per μέγα ἀγαθὸν intelligere videtur potestatem sui juris. Rüdig.

Λημμάτων ἀπαλλαγείητε] Quæ sint λήμματα, vid. ad Olynth. II. (I.) §. θ'., h. l. ad pecuniam theatral. referenda; altera vox liberationem a vinculo, quo quis detinebatur, innuit. Rüdig.

Ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι—ἐᾷ] Locus hic Demosthenis apprime celebris factus est citationibus crebris atque imitationibus. Auctores et Profani et Ecclesiastici eum ad invidiam usque laudarunt. Athenæus lib. vi. c. 20. [locus est p. 270.] 'Istiusmodi,' inquit, 'alimenta sumamus, quæ, juxta Oratorem Pæaniensem, robur haud indant, sed tantum mori non sinant.' S. Hieronymus in cap. iv. Ezechielis ver. 4. ad hæc verba, 'Cibus autem tuus quo vesceris, erit in pondere viginti stateres in die,' observat istiusmodi alimentum vitam producere potius quam sustentare: 'quo trahitur magis anima quam sustentatur.'

ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι πράττειν ἐᾷ,
38 ἀλλ' ἔστι ταῦτα τὴν ἑκάστου ῥᾳθυμίαν ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. 52
οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις; φήσει τις. καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, εἰς τοῦθ' [1] ἕτοιμος ὑπάρχῃ. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μένων εἶ βελτίων, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκῃ τι ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον, οἷον καὶ τὰ νῦν;

[1] ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι.

Et paulo inferius: 'Qui cibus et potus, juxta inclytum Oratorem, non vires tribuit, sed mortem prohibet.' Dixi plures scriptores imitatos etiam fuisse hunc oratoris nostri locum. Philostratus in Vita Apollonii, 'Doctrinam,' inquit, 'vos docebo longe diversam ab istiusmodi alimentis quæ medici ægris præscribunt. Etenim non solum ne vos moriamini efficiet, verum etiam vires vobis addet.' Dio lib. lvi. refert Tiberium nobili cuidam Romano in vincula conjecto talia dari alimenta jussisse, qualia neque voluptati neque viribus tribuendis sufficerent, sed tantum mortem prohiberent: δίαιταν τοιαύτην καὶ τοσαύτην, ὥστε μήτε τινὰ ἡδονὴν καὶ ῥώμην παρασχεῖν μήτε ἀποθανεῖν αὐτὸν ἐᾶν. Tourreil. MOUNT.

Ἀποθανεῖσθε] Ita docet Athenienses morte laborare. RÜDIG.

Διαρκῆ] Ἀρκοῦσαν εἰς τὰς χρείας, καὶ διαμένουσαν. WOLF.

Οὔτ' ἀπογνόντας] Καταφρονήσαντας τῶν τοιούτων χρημάτων, τὴν ἐλπίδα τὴν ἐκ τούτων ἀποσφαλέντας. IDEM.

Οὔτ' ἀπογνόντας] Hæc pecunia, quam accipitis, neque vires vestras auget, neque, si de effectu hujus medicaminis desperetis et illud contemnatis, vos aliquid facere patitur, quo ipsi vestras probetis vires. RÜDIG.

Ἄλλο τι πράττειν] Ἑτέρους πόρους ζητεῖν. WOLF.

Ἔστι ταῦτα ἐπαυξάνοντα] Ἐπαυξάνει. IDEM.

Οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις;] Valente Eubuli lege, capitale fuit ad populum juxta formulas præscriptas ferre, ut pecunia theatralis in stipendia militum impenderetur: licebat tamen impune verbo tenus sententiam proferre. Et ne hoc tamen nisi cautissime aggreditur Demosthenes. Ex edit. STOCK.

Μισθοφορὰν] Pro mercede stipendia facere erat servorum: "ex horum genere mites esse jubes?" imo statim (καὶ παραχρῆμά γε) in eundem ordinem vult omnes ordinem redigi. RÜDIG.

Καὶ παραχρῆμά γε τ. α. σ. ἁπάντων] Subaudi λέγω simpliciter, vel λέγω δεῖν εἶναι. AUGER.

Τὴν αὐτὴν σύνταξιν] Omnium ordinationem eandem esse ac militantium: scil. ut militibus, sic et cæteris officio fungentibus, pecuniam numerandam censet. Debebatur enim merces quædam civibus, qui judiciis et conciliis interfuere. Ex edit. STOCK.

Τὸ μέρος] Ut quisque illud munus, quod ipsi convenit, in se suscipiat. Vid. ad Lib. Arg. Olynth. III. (I.) τὸν τόπον. RÜDIG.

Τοῦθ' ἕτοιμος παρέχοι] Vulg.: εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι, in aliis libris εἰς deest, in aliis χρήσιμον ἑαυτόν, in aliis pro παρέχοι scribitur ὑπάρχοι. Sed ultimas voces quam facile confundi potuerint, apparet: jam quum τοῦτο ad ὑπάρχοι non quadraret, additum εἰς, porro quum, si εἰς τοῦτο legeretur, παρέχοι non haberet quo referretur, accessit χρήσιμον ἑαυτόν. Sed his, quæ aliunde venerunt, recisis, lectio, quam dedimus, manebit. Accedit, quod Dionys. in Isæo p. 108. Sylb. scribit: τοῦτο παρέχῃ. Bekker. dedit: εἰς τοῦθ' ἕτοιμος ὑπάρχῃ. Sed optativ. vel ob δέοιτο suum locum hic obtinet. RÜDIG.

Εἶ βελτίων] Quærenti, an, si quisque se reipubl. daret, pacem agere liceret, respondet Orator, licere, et meliore etiam ratione, non enim esse, quod populus ab aliis largitiones (τι αἰσχρὸν ποιεῖν) acciperet, itaque his, qui darent, pareret. IDEM.

Τι τοιοῦτον οἷον καὶ τὰ νῦν] Id est, si πόλεμός τις συμβαίνει, ὥσπερ νῦν συμβέβηκε. τὸ, καὶ τὰ, elegantiæ causa crebro adduntur. WOLF.

Καὶ τὰ νῦν] Si quid tale evenerit, quale nunc, ut sit bellum gerendum? Quum vero et τὰ νῦν sibi non constent, mallem scribi ταὐτόν, ut de Cherson. §. 41., ubi male Reisk. lect. vulg. ταὐτόν mutavit. Cfr. Schæf. mel. crit. p. 67. RÜDIG.

στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος νῦν ἀτάκτως λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ᾽ ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω πάντ᾽ ἐφορῶν καὶ διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι.

ιά. Ὅλως δὲ οὔτ᾽ ἀφελὼν οὔτε προσθεὶς πλὴν μικρῶν, τὴν ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν τοῦθ᾽ ὅ τι καθ᾽ ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. οὐκ ἔστιν ὅπου τοῖς μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ τῶν [1] ποιούντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν, οὐδ᾽ αὐτοὺς μὲν ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ δεῖνος

[1] ποιησόντων

Στρατιώτης] Scilicet ἄμεινον εἶ, ἄμεινον πράττεις ὑπάρχων αὐτὸς (οὐχὶ δὲ ξένους μισθούμενος) στρατιώτης ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων, τῶν δημοσίων δήπου χρημάτων, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον. Wolf.

Στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων] Subaudi εἶ βέλτιον quod praecessit. Auger.

Στρατιώτης αὐτὸς] Meliore uteris conditione, si, bello exorto, stipendia facias et totidem (duos) obolos accipias, quam ut iis in pace fruaris. Petit. L. Att. p. 554. ἀπὸ τῶν, cfr. ad Phil. I. §. 1. Rüdig.

Ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας] Τῆς στρατιωτικῆς, καὶ, ὥς φασιν, ὑπὲρ τὸν κατάλογον. Wolf.

Ὅσα οὗτος ἀτάκτως] Εἰς τὰς θεωρίας. Idem.

Οὐκ ὠφελεῖ] Τὴν πόλιν. Idem.

Ἐν ἴσῃ τῇ τάξει] Ὅσον πρὸς τὴν ἑκάστου δύναμιν καὶ ἡλικίαν. Idem.

Ἐν ἴσῃ τάξει] Pariter ac illi, qui stipendia faciunt, auferant suam pensionem, qui res domesticas administrant. Rüdig.

Ὅλως δὲ οὔτ᾽ ἀφελὼν, οὔτε προσθεὶς πλὴν μικρῶν, etc.] *Ad summam nec addens nec demens, præter pauca, immunitatis tantum licentia sublata, in eundem ordinem civitatem redegi, æqua ut conditione capiant, militent, judicent, id denique faciant, quod quisque per ætatem facere potest.* Ex hoc Demosthenis loco satis apparet, apud Athenienses etiam, sicut apud Romanos, judicandi necessarium fuisse munus, ut militandi. De quo plura vide in posterioribus Annotationibus Bud. in Pandect. *Ex edit.* Hervag.

ιά. Ὅλως δὲ οὔτ᾽ ἀφελὼν] Scilicet τῶν ὑπαρχόντων πραγμάτων, καὶ τῆς παρούσης καταστάσεως. Wolf.

Οὔτε προσθεὶς] Τάξιν δὲ παρεῖσαι. Idem.

Πλὴν μικρῶν] Τοῖς γε ἐθέλουσι τὰ δέοντα ποιεῖν. Idem.

Ἀταξίαν] Ut alii essent immunes a militia, alii omne ferrent onus. Rüdig.

Ἤγαγον] In hunc ordinem res redactas esse volui. Vid. de hoc aoristi usu Herm. ad Vig. p. 746. Idem.

Τοῦθ᾽ ὅ,τι καθ᾽ ἡλικίαν]. Non dissimilis locus est Areopagitici: ἐκείνη ἡ βουλὴ ἀπήλλαξε τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀπορειῶν ταῖς ἐργασίαις καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἐχόντων ὠφελείαις· τοὺς δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις· τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεονεξιῶν ταῖς τιμωρίαις· τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν ῥαθυμιῶν ταῖς τιμαῖς ταῖς πολιτικαῖς καὶ ταῖς παρὰ τῶν νεωτέρων θεραπείαις. Wolf.

Ἔχοι] Sub. ποιεῖν. Auger.

Οὐκ ἔστιν ὅπου] Μηδαμοῦ. Wolf.

Οὐκ ἔστιν ὅπου] Minime illud ego institui hac æqualitate, ut desides domi maneant et accipiant, quæ strenuis sunt impertienda: ita Orator suos pungit, quippe qui omnes domi maneant. Pro ποιησόντων ex multis libris Atticam futuri formam ποιούντων cum Bekker. rec. Rüdig.

Τὰ τῶν ποιησόντων] Τὰ δέοντα, χρήματα. Notetur locus: τὰ χρήματα τῶν ποιησόντων ἐστί. et, οὐκ ἔστιν ὅπως τοῖς μηδὲν ποιοῦσι δεῖ νέμειν. Wolf.

Ἀργεῖν] Ἀεργον εἶναι, μηδὲν ἔργον ποιεῖν, οὐδὲ στρατεύεσθαι. Idem.

Σχολάζειν] Σχολὴν ἄγειν καὶ ἀφροντιστεῖν τῶν κοινῶν. Prius illud ad corpus, militiam, opificia pertinere videtur: posterius hoc ad animum, providentiam, solicitudinem. Idem.

Οἱ τοῦ δεῖνος] Τῶν στρατηγῶν τινὸς, οἷον αἱ Τιμοθέου, Ἰφικράτους, Χαβρίου, Προξένου, Χάρητος, Χαριδήμου, Διοπείθους, καὶ τῶν λοιπῶν. Idem.

νικῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι· ταῦτα γὰρ νυνὶ [1] γίγνεται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τὸν ποιοῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ [2] ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν ταῦτα ἐφ' οἷς ἑτέρους τιμᾶτε, καὶ μὴ παραχωρεῖν, ὦ ἄνδρες
53 *Ἀθηναῖοι, τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ [3] καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον. σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμεῖς δ' ἕλοισθε ὅ τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.*

[1] *γίνεται* [2] *ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ* [3] *καλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων*

Νικῶσι ξένοι] Ἔδει δὲ τοὺς Ἀθηναίους νικᾶν. De industria verbo plausibili est usus, ad excitandos gloriæ et victoriæ dulcedine animos. Idem.

Καὶ οὐχὶ μέμφομαι] Hic locus laudatur in Bekk. Anecd. I. p. 156., ubi male *ὑπὲρ ὑμῶν* legitur. Docet Orator, non odio mercenariorum se hæc dicere, sed Atheniensium studio. Rüdig.

Καὶ μὴ παραχωρεῖν——τῆς τάξεως] Sic Orat. de Rep. Ord. sub finem: *Αἰσχρὸν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχρόν, λιπεῖν τὴν τοῦ φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν.* Alludere videtur ad militares ordines, quos qui desererent infamia notabantur. Mount.

Τῆς τάξεως] *Τοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς εὐδοξίας.* Wolf.

Τῆς τάξεως] Hac voce, a re militari repetita, utitur ad virtutis quasi ordinem significandum et commendandum, ex quo quidem majores Græciæ principatum tenebant. Rüdig.

Καὶ καλῶν] In paucis libris additur *καὶ μεγάλων*, quod Reisk. rec., sed Bekker. omisit. Wolf. neutrum habet, Auger. *καὶ καλῶν*. Vid. Orvill. ad Char. p. 620., qui docet, *καλὰ* et *μεγάλα* sæpe confundi, monens in suo cod. legi *καὶ μεγάλων*. Alterutrum abjiciendum: vulgatam retinui. Rüdig.

Σχεδὸν εἴρηκα] Scilicet *πάντα, ὅσα γε πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν.* Wolf.

Καὶ ἅπασι] Wolf. et Auger. ex Ald. P. Man. *καὶ ἅπασιν ὑμῖν* dederunt. Ceterum Demosth. et hic judicium de pecunia theatrali effugit, ita ut ipsis Atheniensibus relictum sit, saluti publicæ prospicere. Rüdig.

RÜDIGERI

AD

ORATIONEM PHILIPPICAM PRIMAM

PROLEGOMENA.

Hoc tempore, quo, ut Libanius modo dixit, Philippus Thebis consuetudine et doctrina Epaminondæ aliorumque Græcorum utebatur,* videntur consilia de Græciæ libertate aliquando opprimenda animum ejus, honoris cupidine ferventem et calliditate plenum, subiisse, ita ut Græci, qui ipsam sui perniciem quasi intra mœnia alerent, astutia pariter ac fortitudine devicti dici possint. Vid. quæ Demosth. de Philipp. dicit in Or. Olynth. I. (III.) §. γ'. Ille enim ubi audiverat, res patrias misceri, Pæonios et Illyrios in fines Macedoniæ irrupisse eamque diripere, Thebis quam celerrime relictis, patriam petiit et tutelam Amyntæ, fratris filii, in se suscepit, usque dum ipsi summa rerum demandaretur. Diodor. Sic. XVI. 1, 2. Justin. VII. 5. Argæum, quem Athenienses volebant principatum Macedoniæ obtinere, una cum auxiliis Atheniensium facile Philippus devicit, captivos illorum lautis excepit epulis, quæque amiserant, reddidit. Demosth. in Aristocr. p. 660, 13. ed. R. Qua quidem re ut Atheniensium animos delenivit, pæne ut nihil invidiæ esset relictum, ita Olynthiis, Amphipoli demum expugnata (Æschin. π. π. §. ιδ'. Demosth. in Aristocr. p. 659, 3. ed. R.), plurimum injecit terroris. Hoc facto Olynthii legatos miserunt Athenas, qui de fœdere ineundo agerent: verumtamen quum Athenienses Philippi pollicitationibus de Amphipoli restituenda freti permoveri non possent, isti, re infecta, in patriam rediere. cfr. Or. Olynth. II. (I.) §. γ'. Olynthios vero sibi conciliavit, tradita Potidæa, quæ Atheniensium fuerat. vid. l. l. et Or. in Aristocr. p. 656, 9. ed. R. Neque etiam parum fecit ad potentiam Philippi augendam, quod Thessalos sibi devinciret: Demosth. Olynth. II. (I.) §. ϛ'.: eorum partes in bello Phocensi sumsit (Dem. Olynth. II. (I.) §. β'.) ita, ut ipsorum vectigalibus potiretur. Dem. or. d. pac. §. ἑ. Olynth. II. (I.) §. δ'. Jam bello Phocensi quum Macedoniæ

* De Philippi vita vid. Valckenaer. de Philippi indole, virtutt. rebusq. gestis in Hemsterh. et Valcken. Orr. p. 225 sqq. Præclare descripta est in P. J. S. Vogel's Biographieen grosser und berühmter Männer des Alterthums. Tom. II.

rex Græcos vidisset occupatos et distentos, subito in illorum fines invasurus per Thermopylas, ab Atheniensibus a. 352. repulsus est. Diod. Sic. XVI. 38. Eodem anno, ut Demosthenes, lumen oratorum Græcorum, animadverterat, animos suorum civium metu Philippi perculsos esse atque fractos, *primam* hanc habuit orationem Philippicam Olymp. CVII. 1. arch. Aristodemo.

Jam vero quum post Lelandum, Anglum, Jacobsio,* V. Cel., hæc oratio duabus videatur contineri partibus, quarum altera complectitur §. ά.—ί., altera §. ιά.—ιζ'., inde a verbis: Πόρου ἀπόδειξις, ita, ut hæc alio sit tempore alioque fine habita, a nostro consilio non alienum erit, eam rem, quantum in vobis situm est, sub judicium vocare. Ac primo quidem illud neminem hanc orationem accurate legentem fugiet, quod recte vidit Jacobs. l. l., in prima parte §. ά.—ί. agere oratorem de exercitu comparando et stipendiis persolvendis, et tale ab eo describi tempus, quo Athenienses nondum bello impliciti erant, in altera vero parte §. ιά.—ιζ'. belli, cujus insidias et pericula Athenienses experti erant, initium esse factum, sed non ea, qua debebat, ratione. Quid? quod sunt loca, in quibus de eadem re diversa traduntur. Cfr. §. δ'. ἣν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι, — τὰ κατεῤῥᾳθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε κᾀκεῖνον τιμωρήσεσθε: contra §. ιέ. hæc habet: θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' ἐνθυμεῖται, μήτε λογίζεται, ὁρῶν, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον. Quam illo in loco fovet spem de Philippo puniendo, ejusdem explendæ initium factum esse hoc in loco commemorat. §. ζ'. dicit: ταῦτα μὲν οἴομαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης αὐτοῦ στρατείας. Hortatur enim, ut Athenienses navium ope impetus, quos rex Macedonum faciat in Chersonesum aliasque regiones, propulsent. Sed §. ιδ'. hæc leguntur: ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ· — καὶ ὑμεῖς, ἐὰν ἐν Χεῤῥονήσῳ πύθησθε Φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε, ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε· etc. Ex his patet, Athenienses jam sæpius decrevisse auxilia mittere in fines sociorum, sed vere nondum perfecisse. His adde §. ιά. §. ιέ.; verumtamen talium vanorum decretorum nulla fit in prima parte mentio.

Maxime vero in altera parte illud monet, ut ipsi cives exeant (§. ιέ. a med.) ac stipendia faciant, ut ipsi testes sint rerum gestarum (§. ιέ. ap. fin.), ne temere in judicium vocent imperatores et injuste in hos agant (§. ιέ. fin.). Hinc facile collegeris, Athenienses paullo ante milites mercenarios misisse et injuriis affecisse imperatores. Quanquam enim in prima parte §. θ'. simili modo orator suos hortatur, ut ipsi manus conserant, exempla tamen, quibus rem confirmat, ex tempore superiore repetit ita, ut nihil modo gestum

* Demosthenes Staatsreden v. F. Jacobs. Lpz. 1805. p. 109—122.

fuisse videatur, quo cives ad res strenue gerendas impellerentur. Saepius autem Demosthenes demonstrat, Philippum, qui in copiis, quas sibi paraverit, acquiescere nequeat, plurimum operae et laboris collocare in finibus suis proferendis: vid. §. δ'. fin. Sed §. ιθ'. postquam fere eadem dixit, subjungit haec: εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας ἐὰν ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; ex quibus verbis illud ipsum discas, quod supra docuimus, copias mercenarias ab Atheniensibus fuisse missas, sed non justum numerum. Quin etiam dicit orator §. ιβ'., Philippum e Lemno cives Athenienses captivos abduxisse, ad Geraestum naves cepisse Atheniensium et e Marathonia regione navem sacram privasse. Haec omnia si eo fuissent tempore commissa, ubi prima orationis pars est habita, mirum sane esset, quod orator a principio nullam eorum mentionem fecisset ad animos incitandos et inflammandos. Cfr. Jacobs. p. 117 sq.

Sunt haec eo praemissa consilio, ut argumentum ex Dionysii Halicarn. auctoritate repetendum, quod non satis certum dici potest, magis etiam confirmaretur. Ille enim in Epist. ad Ammae. §. ι. ordinem orationum Demosthenicarum describens dicit, orationem sextam Philippicam, — legendum autem quintam — agere de *salute insulanorum* et *urbium Hellesponti*, ejusque initium hoc esse: ἃ μὲν ἡμεῖς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτά ἐστιν. Jam quum eadem verba in principio secundae orationis hujus partis legantur, nostra res testimonio Dionysii probaretur, si Demosthenes diserte de iis ipsis rebus ageret, quas affert scriptor Epistolae. Atqui, dixerit quispiam, quum Dionys. illud dicat orationis argumentum esse, quod non vere est, nonne hoc initium orationis deperditae judicari potest? Potest; at si fortasse verba Dionysii cum ipsa oratione conciliari possint, concedes, Dionysium testem esse satis gravem. Lelandus hanc rem intactam reliquit, Jacobsius p. 114. non magni momenti esse dicit. Quid? nonne verba quaedam Demosthenis Dionys. est interpretatus? nam ille §. ιβ'. haec dicit: καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλέοντας τὴν θάλατταν. Videtur Dionys. nescio qua auctoritate verba Demosthenis ὑμέτεροι σύμμαχοι retulisse ad insulanos et urbes Hellesponti, quas diripiat Macedo (ἄγων καὶ φέρων). Neque etiam in seqq. Demosthenes de certa quadam re agit, cujus patrocinium commendet, sed hortatur suos, ut desistant de segnitie et decretorum mora. Quanquam hanc explicandi rationem non commodissimam dixerim, tamen mihi de hac re cogitandi illa vel inde aliquid commendationis habere visa est, quod orator rem quippe satis notam de industria verbis describere noluit, Dionysius vero cognovit, hanc causam fuisse, quam apud po-

pulum ageret Demosthenes.—Sed supersunt alia quædam, quæ nostræ sententiæ minus favere videntur, quorum primum hoc est, quod quum hæc oratio sit habita post Olynthum expugnatam, hujus rei nulla fiat mentio. At quum Atheniensium animi illa facile moverentur et occasionem, quam e manibus dimisissent, se a Philippi dominio liberandi, ægre in memoriam revocarent, videtur orator consulto Olynthi mentionem prætermisisse; hoc vel inde probari poterit, quod, quo loco (§. ιδ΄.) eas enumeret regiones, in quas Philippus irrumpat, Olynthum omittat, quanquam §. ζ΄. iisdem regionibus, quas §. ιδ΄. affert, addat etiam Olynthum. Quare quo tempore verba capitis §. ζ΄. dicta sunt, illa urbs haud dubie nondum fuit expugnata, at memoria, ad quam alteram orationis partem, in qua inest §. ιδ΄., retuleris, Olynthum existimanda est manibus Philippi traditam vidisse.

Neque etiam Harpocrationis et Libanii auctoritas tanta est in hac re, ut certum ex illorum testimonio argumentum peti possit ad nostram sententiam labefactandam: alter enim sub voce ἱερὰ τριήρης hanc orationem vocat quartam Philippicam, itaque eandem facit cum ea, quam vulgo primam dicimus: alter vero argumentum hujus orationis, quod paullo post sequetur, ita adumbrat, ut pateat, illum utramque hujus orationis partem unam habuisse. Jam si illo tempore (a. 314. p. Ch.), quo hi viri vixerunt, altera orationis pars ita cum altera coaluerit, ut una haberetur hæc oratio, quid mirum, quod neuter eorum harum partium faceret discrimen? Sed quo modo hæ duæ partes in unum sunt conglutinatæ? Ita, si recte sentio. Quum prior illius orationis pars finiretur pecuniæ ratione (πόρου ἀπόδειξις), eademque verba essent præfixa posteriori parti, inde ab eo tempore, quo oratio Phil. I. post tertiam Olynthiacam collocabatur, eo facilius hæ partes coaluerunt, quo magis quis, quo prima referret verba, desideraret.

Hæc fere habuimus, quibus nostram stabiliremus sententiam. Quanquam enim primo propositum fuit, ut rationem vulgatam probaremus, tamen quo sæpius hanc rem in judicium vocabamus, eo probabilior ea, quam tuiti sumus, sententia visa est. Sed quoniam non eo, quo visum est, loco illas partes disposuimus, necesse est, ut, quum argumentum hujus orationis adumbraturi sumus, eam totam complectamur.

Pag. ed. aliq. cit.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Α.

Pag. ed. Reisk.

---

1 ΚΑΚΩΣ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι συνεληλύθασιν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων οὐδὲν εἶναι θαυμαστόν, εἰ ῥᾳθυμοῦντες κεκράτηνται, καὶ εἰσηγεῖται πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν. κελεύει δὴ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω πολιτικήν, ἥτις οἴκοι μένουσα πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει, ἑτέραν δὲ [1] ἐλάττω, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμιγμένων δέ. [2] καὶ κελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ τοὺς ἐτησίας πνέοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἡνίκα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατόν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων ἁπάντων κρατῇ, ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχῃ. 39

[1] † ἐλάττονα   [2] † καὶ ταύτην κελεύει

Κακῶς φερ.] Κακῶς φέρεσθαι, *infeliciter rem gerere.* Simili modo εὖ et καλῶς conjungitur cum hoc verbo. Viger. p. 317. De ipsa causa belli dictum est in Prolegg. Rüdig.

Πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν] Κατὰ συγκοπήν, ἀντὶ τοῦ, προσενεχθείησαν. Dixit autem de re, καλῶς προσφέρεσθαι τῷ πολέμῳ, sicut alias de persona dicitur, φιλανθρώπως τοῖς ἀνθρώποις προσφέρεσθαι, *humaniter tractare homines, uti humanitate erga eos.* Wolf.

Προσενεχθεῖεν] Προσφέρεσθαι, *uti aliquo,* rarius refertur ad ipsas res quam ad homines, quorum utimur consuetudine: ex illo genere est, quod legitur apud Herodian. V. 4.: προσεφέροντο ἔργῳ ῥᾳθυμότερον. Rüdig.

Κελεύει δὲ δυνάμεις] Manutii editio habet, κελεύει δὴ δύο δυνάμεις. Quod quidem et in prima (tertia) Olynthiaca suadet. Sed illic jubet et Olynthum defendi, et Macedoniam vastari: hic et emissarias copias Athenis ali, et alias comparari, quæ Philippum continenter oppugnent. Wolf. Quum Græci part. δὴ utantur, quando id, quod paucis indicaverunt, singulatim discripturi sunt, quod quidem fit nostro in loco, illum tuitus sum. Hoogev. Part. Gr. p. 195. Rüdig.

Πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας] Πρὸς τὰ καθ' ἕκαστον καιρὸν ἀναγκαῖα πράγματα. Wolf. Lectio vulg. aliquid habet difficultatis; hinc enatæ variæ lectiones: at illa bene se habet hoc sensu: *si quando necessitas opportunitatis* i. e. *ex opportuno tempore et loco orta fert.* Nam ἐπίκαιρα sunt opportuna tempora et loca. Aristid. habet: κρατεῖν τῶν ἐπικαίρων τῆς χώρας. Similis genitivi usus est apud poetas Græcos: Eur. Suppl. 45. τέκνα νεκύων. 160. αἷμα χθονός. Vid. Erfurdt. ad Soph. Œd. R. 826. Seidler. ad Eurip. Electr. 651. Herm. ad Vig. 890. Rüdig.

Παραμεμιγμένων δὲ] Scilicet τοῖς πολίταις τῶν ξένων, vel παραμεμιγμένων τῶν πολιτῶν τοῖς ξένοις: quod perinde est. Wolf.

Τοὺς ἐτησίας] Scilicet ἀνέμους, παρὰ τὸ ἔτος rectius opinor, quam παρὰ τὸ ἔθος. Tum enim ἐθησίας scriberetur. Neque vero ut ab ἔτος fit ἐτήσιος *annuus,* ita ἐθήσιος, *solitus, consuetus,* ab ἔθος formari puto. Plinius aquilones vocat lib. 11. cap. 2. 'Caniculæ,' inquit, 'exortum diebus octo ferme Aquilones antecedunt, quos prodromos vocant. Post biduum autem exortus, iidem Aquilones constantius perflant, diebus quadraginta, quos Etesias vocant.' Hos Aristoteles libello de Mundo permistos esse scribit ex Aquilonibus et Favoniis. Strabo vero libro 3. εὔρους, id est, *subsolanos* appellat Etesias. Cum autem Athenæ meridionaliores sint (ut docet tabula Cosmographica) Macedonia Septentrionalior: Athenis in hanc navigaturis adversi erunt Etesiæ: ex Macedonia Athenas, secundi. Hyberno autem tempore, quamvis Austri familiarius flent, periculosa per se omnis navigatio. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΛΟΓΟΣ Α.

40 α΄. ΕΙ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετο, 2

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ] Quod Ulpianus adscriptum esse dicit, ὅλος συμβουλευτικός, videtur grammatici aut Rhetoris alicujus esse additamentum. Wolf.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ] Τοῦ Μακεδόνων βασιλέως, ἐξ οὗ καὶ Ὀλυμπιάδος Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἐγεννήθη. Harum orationum tanta fuit celebritas, ut et M. T. Cicero, quas in M. Antonium habuit, infelici et exemplo et æmulatione, Philippicas, quam Antonianas inscribere maluerit. Nam et Philippi atque Alexandri successor Antipater ad necem compulit Demosthenem: et Cicero crudelius etiam interfectus est. Nostra vero ætate Joanni Dobenego Cochlæo, minus male cessit imitatio: qui Philippicas non in eum, qui proscribere posset, scripsit: sed in eum, qui ne stylo quidem, nedum gladio illum ulciscendum esse duxerit. Idem.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ] Utrum omnium Demosthenicarum prima? An vero ex iis tantum, quæ Philippicæ inscribuntur? sed hæc ab Ulpiano petantur. Nam certas chronologias omnium orationum proferri non posse existimo, etiam 16: Diodori libro adhibito, propter varios et multiplices Græcorum tumultus, et minuta bella, scriptione fortasse parum digna ἐν παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ. Veteres autem, Ephorum, Theopompum, et alios amisimus. Philippus Macedoniæ regnum suscepisse traditur Olympiade 105. quæ (Funccio auctore) in annum Mundi incidit 3608. Anno autem Mundi 3965. cum natus tradatur Christus, regnare cœpit Philippus annis ante Christi incarnationem 357. annis abhinc (id est, ab hoc anno 1548. quo hæc scribo) 1905. occisus 24. regni anno, ætatis 49. Bella vero ab eo tempore quæ et quoto quæque anno gesserit, requirantur ex eodem Funccio, (cui quidem singularis et ingenii et diligentiæ laus a plerisque viris doctis tribuitur) aut aliis Chronologiis, quæ præter Eusebium complures exstant, ratione temporum e Biblicis oraculis maxime petita: quibus neque Ægyptii, neque Chaldæi, etsi nescio quot seculorum myriadas (quas quis infinitas esse dubitet, Mundi æternitate concessa?) jactantes, quicquam antiquius demonstrare ullo scripto fide digno possunt. Idem.
Hanc orationem habuit Demosthenes Olymp. CVII. 1., æt. 29. Rüdig.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος] Vide exordium orationis Æschineæ contra Ctesiphontem, ubi citatur Solonis lex de disciplina oratorum: in quam peccare videbatur Demosthenes, nondum grandis natu: et præconium: τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων. Hac igitur de causa præfatur, se, quamvis nunc primus sententiam dicat, non primum tamen dicere, quod res nova non agatur: simulque et odium propulsat, et attentionem captat, cum significet, se aliquid melius cæteris, quorum consilia rempublicam nihil juverint, in medium esse allaturum. Τὸ τοίνυν προοίμιον τῇ μὲν, διὰ προκαταλήψεως καὶ διασυρμοῦ τῶν πρότερον εἰπόντων, ἐννοϊκὸν τῇ δὲ προσεκτικὸν, μετ' ἐπαγγελίας. Wolf. Vide Petit. in Leg. Att. p. 200. Legem a Wolfio laudatam Doctiss. Tourrellus abrogatam fuisse dicit, Archonte Glaucippo Olymp. XCII. ann. 3. rationis tamen et decori auctoritate adhuc viguisse. Mount.

Προὐτίθετο] Scilicet a Prytanibus. Ii concionem advocandi jus habebant, quam nisi ad præscriptum legum convocassent, solvebant mulctam mille drachmarum, consecratam Minervæ. Ante vero quam concio cogeretur, πρόγραμμα pro Eponymorum statuis publice proponebant, sive tabulam qua significabant de quo agendum in concione, quoque die, quaque diei hora. Vid. Jul. Poll. lib. viii. cap. ix. 94. et ibi Doctiss. Kuhn. Demosth. contra Timocr. §. 6. Car. Sigon. 11. de Rep. Athen. 4. Idem.

Εἰ προὐτίθετο λέγειν] Εἰ ἡ πρόσοδος ἀπεγράφετο, ὡς Ἰσοκράτης ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ. προὐτίθετο, scilicet ὑπὸ τῶν πρυτανέων. λέγειν, ἵνα λέγωσιν οἱ ῥήτορες. Wolf.

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι
3 τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι
τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον, εἰ δὲ μή, τότ'
ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν· ἐπειδὴ δὲ περὶ
ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ
σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς εἰκότως ἂν συγγνώ-
μης τυγχάνειν. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ
δέοντα οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βου-
λεύεσθαι.

β'. Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,

Ἐπισχὼν ἂν] Scilicet ἐμαυτὸν, καίπερ ἐπιθυμῶν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει λέγειν. Idem.

Οἱ πλεῖστοι] Σωφροσύνης ἐνδεικτικὸν οὐχὶ δὲ εἷς μόνος, ἢ δύο, ἢ τρεῖς. Si qua nova res ageretur, non modo non primus verba facerem, sed in postremis potius. Idem.

Τῶν εἰωθότων] Scilicet λέγειν, ἢ γνώμην ἀποφαίνεσθαι, τουτέστι, τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων ἀνδρῶν. Idem.

Ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων] Lege Solonis cautum erat, ut inter oratores, seniores sententiam priores dicerent. Lex autem illa abrogata fuisse dicitur 57 annis antequam habita fuerit hæc oratio. Decori tamen ratione mos adhuc viguit. Propterea Demosthenes excusationem hanc callidam profert. *Ex edit.* Stock.

Εἰωθότων] Videtur decem illos innuere oratores, qui electi erant, ut, si qua res in deliberationem caderet, coram senatu verba facerent: vocabantur συνήγοροι: quibus non ante annum quadragesimum aut tricesimum causas dicere licuit. Vid. Schol. ad Aristoph. Vesp. 464. Lucches. ad or. d. Class. not. B. Rüdig.

Τότ' ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην] Observetur modestia verborum. Wolf.

Ἃ γινώσκω] Οὐχ ἃ οἶδα, ἀλλ' ἃ συμφέρειν ὑπολαμβάνω: ἐπειρώμην ἂν γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Idem.

Οὗτοι πρότερον] Οἱ εἰωθότες λέγειν. Idem.

Καὶ νυνὶ] Νυνὶ ipsum tempus præsentissimum significat, quum νῦν sit trium temporum. Etym. M. p. 608, 44. male Viger. p. 426. docet, νυνὶ nil deferre a νῦν. cf. Olynth. I. (III.) §. α'. Rüdig.

Καὶ πρῶτος ἀναστὰς] Εἰ καὶ πρῶτος ἀνέστην, ἤ, τοῦ πρῶτος ἀναστῆναι, καὶ παριέναι ἐπὶ τὸ βῆμα. Wolf.

Καὶ πρῶτος] Legem, quam Æschin. l. l. desuetudine abrogatam dicit, caute violat. Rüdig.

Εἰκότως συγγνώμης τυγχάνειν] Scilicet παρ' ὑμῖν: ὑμᾶς ἐμοὶ δικαίως ἂν συγγνώμην νέμειν. Wolf.

Ἐκ τοῦ παρεληλυθότος] Ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ. Eandem formulam paulo post repetet. Idem.

Εἰ γὰρ ἐκ τοῦ] i. e. *inde a tempore superiore et per illud.* cf. §. β'. et Or. in Neær. p. 1360, 22. ed. R. καὶ ἐκ τοῦ λοιποῦ χρόνου φίλους εἶναι ἀλλήλοις. Rüdig.

Τὰ δέοντα οὗτοι] ἃν τῇ πόλει δεῖ, καὶ ἃ τοῖς πράγμασι συμφέρει. Wolf.

Οὗτοι συνεβούλευσαν] Pro οὗτοι αὐτοὶ et pro συνεβούλευσαν συνεβούλευον: secuti Wolf. et Auger. Sed illud non recepi, quum orator videatur οὗτοι repetere, ut pungat illos, et *imperf.* non convenit, nam dicere vult: *si consuluissent*, ut Olynth. I. (III.) §. γ'. εἰ — ἐβοηθήσαμεν, quare lect. vulg. tuitus sum. Rüdig.

β'. Πρῶτον μὲν οὖν] Duæ sunt præcipuæ hujus orationis partes: quarum altera, principio et fine tractatur, adhortatione constans, ad rem magnis animis et strenue contra Philippum gerendam, multis reprehensionibus cessationis perniciosæ, et desperationis indignæ tanta republica, admistis: altera in medio adhortationum posita, rationem instructionis et apparatus bellici continet: quæ fere difficillima consiliorum pars est, quod tum usum rerum non vulgarem, tum hominum, locorum, temporum, facultatum ab omni parte cognitionem exquisitam, tum ingenii maximum acumen postulat. Ut enim quisque maxime non modo perspicit, quid in re quaque verissimum sit: sed et acutissime et celerrime potest et videre et explicare rationem, hoc est, τὸν τρόπον τοῦ διαπράξασθαι τὰ δέοντα, καὶ μετ' ἐλέγχων αἰτιολογεῖν: is prudentissimus et sapientissimus rite haberi solet. Cic. 1. de officiis. Wolf.

Οὐκ ἀθυμητέον τοῖς παροῦσι πράγμασι] Διὰ τὸ κακῶς φέρεσθαι ὑμᾶς τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, κατορθοῦντα τὰ πολλά. pro-

τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ᾽ εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. ὃ γάρ ἐστι χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὐδέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοί γε εἰ πάνθ᾽ ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ᾽ ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. ἔπειτα ἐνθυμητέον καὶ παρ᾽ ἄλλων ἀκούουσι καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην ποτ᾽ ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἐξ οὗ χρόνος οὐ πο-

positio prior. Idem. Παροῦσι πράγμασι Luecbesin. refert ad Pydnam, Potidæam, Methonen aliasque urbes, quas Philippus ademerat, auctore Æschine de fals. leg. §. κγ′. Rüdig.

Ἔχειν δοκεῖ] Scilicet τοῖς τὰ μὲν ἐκβάντα θεωροῦσι, τὰς δὲ τούτων αἰτίας οὐκ ἐπισκεπτομένοις. Ita significat, res ipsas, id est, fortunam Atheniensium, non esse malas, sed videri. Fortunatis non est desperandum. At inquiunt Athenienses, nos calamitosi sumus, rebus toties male gestis? Refutatio translatione a fortuna in ignaviam, constat, adjecta concessione, Si functi hactenus essent officio, non injustam desperationis causam habituros. Wolf.

Ὃ γάρ ἐστι χείριστον αὐτῶν] Τῶν πραγμάτων, ἐν τοῖς πράγμασι. Quid autem illud est? ipsa calamitatem causa, imprudentia et cessatio: qua sublata tolletur effectus, ipsæ calamitates. Idem. Cf. Procem. κθ′. et Phil. III. §. β′.

Οὐδὲν τῶν δεόντων] Mitigari potest acerbitas generalis sententiæ, addito προσδιορισμῷ e 2. Olynthiaca [§. ή. med.] μηδὲν ποιούντων, ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει. Idem.

Ἐπεί τοί γε, εἰ] *Nam profecto, si.* Vid. Hoogev. de Part. Gr. p. 287. Zeun. ad Vig. 403. Rüdig.

Πραττόντων] Scilicet ὑμῶν, μᾶλλον δὲ ἡμῶν. Sic enim mitigatur acerbitas reprehensionis εἰ ἐπράττετε, ἤ, εἰ ἐπράττομεν. Observa synonymiam: ποιεῖν τὰ δέοντα, et πράττειν ἃ προσήκει. Wolf.

Οὕτως εἶχεν] Ὥσπερ ἔχει, φαύλως δηλονότι. Idem.

Ἔπειτα ἐνθυμητέον] Primum argumentum a spe fortunæ melioris sumptum, quia parum firmum est (Quid enim spes est, nisi vigilantis somnium?), exemplis Atheniensium et Philippi confirmatur: qui et Lacedæmonios potentissimos vicerint, et ab hoste imbecilli, cum ipsi potentissimi essent, sint superati. Quod quidem terrorem augere posset, nisi causa eventus consideraretur. Nam si Philippus, tum infirmus, Athenienses potentissimos superavit; quid nunc fiet, illo potentissimo, his infirmissimis? Idem.

Ἔπειτα — ἀναμιμν.] *Illud considerandum, quod et ab aliis audiistis et ipsi nostis, si in memoriam revocatis.* Rüdig.

Ἡλίκην ποτ᾽ ἐχόντων] Isocrates Areopagitico: λαβόντων καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλασσαν ἀρχήν. Wolf.

Ἡλίκην ποτ᾽ ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων] Bellum quod et hic et in aliis locis Demosthenes magnifice prædicat, initum est Olympiadis centesimæ anno quarto, hoc est viginti quatuor annis circiter, ante hanc orationem. Historia hæc est. Lacedæmonii, victa apud Cnidum eorum classe, et pace exinde facta, superbire tamen et civitates Græciæ injuriis afficere haud cessant. Cadmæam occupabant Thebanorum arcem, horum multis patria privatis. Exsules autem revertuntur et auxiliantibus sibi Atheniensibus, Lacedæmonios ejiciunt. Exinde Thebani exercitum ingentem conflant. Athenienses, ut inimicos veteres et imperii æmulos frangerent, primas sibi belli partes sumunt. Legatos mittunt ad civitates Lacedæmoni subjectas, qui hortentur ut communis libertatis asserendæ occasionem amplectantur. Deficiunt itaque Chii, Byzantini, Mitylenii, aliique. Sub hoc tempus Sphodrias, Lacedæmoniorum jussu, Piræeum noctu tentat: unde novam belli occasionem sumunt Athenienses: quod iis prospere cessit.——Consulat Lector eruditus Xenoph. lib. 5. [c. 3. et 4.] et Diodor. lib. 15. [c. 35.] *Tourrell.* Stock. Et Diod. l. 11. Corn. Nep. in Vit. Conon. Xenoph. Rer. Hell. l. 4. Justin. l. 6. Aristid. Or. 2. de Soc. et in Panathen. Demosth. Phil. 3.

Ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς] Ἐστὶν, ἤ, διελήλυθε, *non ita olim:* οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου. Wolf.

λύς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα 41
λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεάσησθε ὅτι

Ὡς καλῶς] Honestum enim est defendere Græciæ libertatem contra tyrannos: et si ea defensio ejusmodi fuit, ut si quis secum in libertatem assertum sibi servire cogeret. Tales enim Græcorum fuisse patronos tam Athenienses quam Lacedæmonios, passim docet Isocrates. Idem.

Προσηκόντως] Ut qui et principes Græcorum ab antiquissimis temporibus fuerint, et urbem suam tanquam asylum patere calamitosis semper voluerint. Idem.

Οὐδὲν ἀνάξιον] Sive metu consternati cessissent Lacedæmonii; sive largitionibus corrupti Græcos deseruissent. Idem.

Ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων] Rüdiger uncis inclusit Ἑλληνικῶν, quod abest a multis codd. Sed quum ut pauci, ita præstantissimi codd. id teneant, nequaquam abjiciendum est, quum τὰ Ἑλληνικὰ δίκαια in hac re quasi terminus quidam technicus sit, obvius etiam Olynth. II. §. ή. ad quem locum Scholiastes monet, bellum illud vocari τὸν πόλεμον τὸν ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων. Phil. II. §. β'. med. appellantur τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων. Eadem περὶ Ῥοδίων ἐλευθ. §. ιγ'. opponuntur τοῖς ἰδίοις δικαίοις. Etiam aliis substantivis Ἑλληνικὸς similiter jungitur, ut Ἑλληνικαὶ πράξεις de Cor. §. ιή. ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς. *Ibid.* §. λά. Brem.

Εἰδῆτε καὶ θεάσησθε] Hæc sine sensus discrimine dicuntur. Nam qui, ut res aliqua mentibus infixa hæreat, volunt, vel binis verbis eam exprimere solent. Hom. Od. VIII. 94. ἐπεφράσατ' ἠδὲ νόησεν. 134. οἶδε καὶ δεδάηκε. vid. Eust. ad h. l. Soph. Œd. T. 58. γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτα. Eur. Suppl. v. 115. Electr. 772. Demosth. Olynth. I. (III.) §. ζ. καθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει. Olynth. II. (I.) §. ά. δαιμονίᾳ καὶ θείᾳ εὐεργεσίᾳ. Vid. Hermann. ad Hom. h. in Cer. 362. Rüdig. Vere monet Rüdiger, eos, qui velint, ut res aliqua mentibus infixa hæreat, vel binis verbis eam exprimere. Ex Demosthenis usu loquendi hoc aliquanto accuratius et per partes explicemus. Istam synonymorum conjunctionem Demosthenes præcipue amat in notione *cognoscendi, perpendendi, tenendi*, omnino eorum, quæ mentis agitationem spectant, sive vocabulorum alterum a sensu externo petitum sit, sive utrumque ad internum pertineat. P. 19. l. 23. ed. R. θεωρεῖν καὶ σκοπεῖν εὑρίσκω. p. 122. l. 3. λογίζεσθε δὴ πρὸς θεῶν καὶ θεωρεῖτε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς. p. 43. l. 25. ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων. Etiam substantiva sic junguntur. p. 124. l. 18. Τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ. p. 21. l. 24. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολήν· ubi Ulpianus absurde μετάστασιν interpretatur τὸ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Ὄλυνθον ἐλθεῖν συμμάχους, Reiskius perperam καὶ μεγάλην τὴν μεταβολὴν ut glossam rejicit. Mutationis notio primaria est; hinc junguntur synonyma. Notandum etiam hoc, quod Demosthenes, si allocutio adest, eam solet utrique interponere, ut nostro loco. p. 13. l. 7. ἵνα γνῶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε. p. 12. l. 23. Ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον. Κατὰ Ἀριστοκρ. p. 629. l. 25. ed. R. σκέψασθε δὴ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε. Raro vocativum postponit, ut p. 94. l. 6. ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, et hic quidem recte propter objecti amplitudinem.—Alterum est genus conjunctionis, quum utrumque vocabulum notione quidem cognatum sit, prioris vero significatio latius pateat, et posteriore definiatur. Locus est a nonnullis interpretibus vexatus p. 10. l. 2. sqq. ed. R. ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων, ἡνίκ' ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν — — τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. Reiske dedit e conjectura δρέψηται pro τρέψηται, eumque secutus est vir elegantis judicii Fr. Jacobs, vertens: "*Wir haben nichts so sehr zu fürchten, als dass dieser verschlagene Mann — — — vor uns her ernte und die Umstände zu seinem Vortheil kehre.*" Quæ quidem mutatio levis est, sed minime vera videtur. Δρέπεσθαι enim verbum est, quod a Demosthene neque propria neque tropica significatione usquam adhibetur: id quod grave est in nostro scriptore. Nam vocabula et phrases, quæ similia sunt hujus δρέπεσθαι, non semel sed sæpius ab eo adhiberi solent, et, qua tropica significatione aliquando usus est, in ea usurpanda sibi placet. Porro quæritur, num, si vocabulo δρέπεσθαι Demosthenes usus fuisset, huic παρασπᾶσθαι adjunxisset. Non credo equidem. Quid enim utriusque notioni commune? At contra lectio vulgaris prorsus est ex more Demosthenis. Sæpe

οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστὶ φοβερὸν οὔτ', ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώ- 4
μενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχρῆν.

enim apud eum præcedit vocabulum, quod dicunt, generis, sequitur partis seu speciei, rem accuratius definiat. Sic τρέπεσθαι in genere est *convertere*, et ut generalis hæc significatio perperam non possit intelligi, additur παρασπᾶσθαι: quod est *in damnum nostrum ad se rapere*. Exempla quædam similia adjiciamus. P. 123. l. 13. οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ τοῦ πολέμου κεκινῆσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. Κεκινῆσθαι, ut τρέπεσθαι, quamvis mutationem significat; sed ea per ἐπιδεδωκέναι in bonam partem definitur, ut τρέπεσθαι in malam per παρασπᾶσθαι. p. 95. l. 23. αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν, ut p. 110. l. pen. αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες. p. 98. l. 21. φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν. p. 100. l. 3. ἥξει πάντα καὶ διαφεύξεται πρὸς ὑμᾶς, cum quo περὶ Συμμορ. p. 181. l. 18. comparandum est ἥξει καὶ δεήσεται. Multis in ejusmodi locis καὶ reddi potest *et quidem*. Sic etiam substantiva junguntur. P. 23. l. 25. δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας. Κακοδαιμονία significat, qualis illa γνώμη fuerit, scilicet quasi a malo quodam genio injecta. p. 100. l. 13. τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας, ut attentio moveatur. p. 119. l. 14. sqq. κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει.—Quamquam autem in vocabulis cognatæ significationis tum apud ceteros scriptores, tum apud Demosthenem a minore ad majus progressio fiat, nonnunquam tamen noster a majore recedit ad minus. P. 119. l. 1. sqq. εἰ δέ γε δοῦλος ἢ ὑποβολιμαῖος τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο, Ἡράκλεις ὅσῳ μᾶλλον δεινὸν καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔφασαν εἶναι! Fortius præcedit, quoniam Demosthenes significare vult, id ipsum cadere in Philippum, quamquam ne alterum quidem, etsi mitius, tolerabile foret. Nos non uteremur particula καὶ sed ἢ καὶ, *oder auch nur*. Eodem modo p. 121. l. 6. ἀντισήκεται δὲ ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. Reiskius, his locis non offensus, mutavit, ubi caussa non erat, v. c. de Cor. p. 286. l. 18. sqq. τί οὖν βούλεται (ὁ Φίλιππος), καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφε; πλησίον δύναμιν δεῖξας καὶ παραστήσας τὰ ὅπλα, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐπᾶραι καὶ θρασεῖς ποιῆσαι. Vulgo, quod recte revocavit Bekkerus, θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι. Nonnunquam etiam particulam ἢ eadem vi ponit, v. c. p. 36. l. 1. ὁμοίως ἢ παραπλησίως. περὶ Παραπρεσβείας p. 439. l. 20. ἆρά γε ὅμοια ἢ παραπλήσια τούτοις; Hinc fit, ut posterius vocabulum diversæ significationis multifariam prius definiat, sive caussam hujus indicans, sive viam et rationem. P. 98. l. 10. sqq. νῦν δὲ δημαγωγοῦντες ὑμᾶς —— οὕτω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. i. e. ferocire *propter* adulationes. p. 126. l. 22. τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἴσθοιτο, ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο, *tacebat metu perculsus*. περὶ Παραπρεσβ. p. 391. l. 18. sqq. οὗτοι δ' ἐχαρίζοντο πάντ', ἐνδεικνύμενοι καὶ ὑπερκολακεύοντες αὐτόν. adulationibus sese insinuantes. BREM.

Τοιοῦτον] Pro τοιοῦτο, ad quod subaudiendum ἐστὶ quod præcessit. Mox post τῇ addidi juxta Reiskii mentem τε, quod mihi visum fuit excidisse, et esse necessarium si non ad sensum, at saltem ad conficiendam phrasim Demosthenicam. AUGER.

Ἧς ἐκρατεῖτε] Prospere hoc bellum cessit Atheniensibus. Iphicrates et Callias Lacedæmonios ad Corinthum superarunt. Deinde Chabrias Polim eorum ducem vicit navali prœlio inter Naxum et Parum. [Id prœlium maxime Athenienses erexit, et Chabriæ nomen, itemque Phocionis illustravit. Vicit etiam Agesilaum regem Lacedæmoniorum in Bœotia.] Haud multum post Timotheus Corcyram occupavit: sequente etiam anno Lacedæmonios ad Leucadem profligavit. Diod. lib. XV. Xenoph. lib. V. Aristid. in Panathen. *Tourreil.* Eodem anno Thebani Lacedæmonios ad Orchomenum profligarunt. Diod. ibid. Sigon. in temp. Athen. MOUNT.

Ἐκ τοῦ προσέχειν — τὸν νοῦν] Præp. ἐκ caussam efficientem indicat. cfr. §. ιά. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν. Thuc. I. 2. ἐξ ὧν ἐφθείροντο. Matth. Gr. gr. §. 574. πράγματα quæ sint, vid. ad Liban. Arg. §. 3. Præter ea, quæ ad §. β'. notantur, etiam Timotheus Ol. CI. 1. ad Leucadem Lacedæmoniorum naves disjecit et anno 4. Corcyra illos expulit. RÜDIG.

Τούτου] Vide quanto cum contemptu de

γʹ. Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ [1] χωρία πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται, λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον

[1] χωρία ταῦτα πάντα

Philippo loquitur: alibi passim eum ἄνθρωπον, regem vix semel quidem appellat. Infra §. ί. dicit, γίνεται γὰρ, &c. Μακεδὼν ἀνήρ; in Orat. de Coron. [§. κά.] τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι. In Philippica autem tertia [§. ζʹ.] contumeliosius adhuc eum tractat: verba hæc sunt. Φιλίππου, &c. οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ Βαρβάρου ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνος, ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι. Mount.

Τούτου] *Istius*, i. e. Philippi. Οὗτος Græco sermone sicut *iste* Latino, vulgo, dicitur de eo quem petimus, contra quem loquimur. Auger.

Τῇ νῦν ὕβρει τούτου] Hæc insolentia qualis fuerit, exponit §. γʹ. adde §. δʹ. dicit τούτου contemtim: nam hoc pronomen contemtus notionem innuit, ut §. ή. ἐπιστολ. ταύτας δυνάμεις. Or. p. Megal. 203, 1. Θηβαίους τουτουσί. Plat. Crit. 4. τούτους τοὺς συκοφάντας. Rüdig.

γʹ. Εἰ δέ τις ὑμῶν] Occupatio. Potentiam Philippi non esse extimescendam. Ratio ab ipsius hostis exemplo: quod is, cum vires Atheniensium non reformidasset, rem suam bene gesserit. Quas autem cogitationes Philippo tribuit: iisdem uti jubet Athenienses. Wolf.

Σκοπῶν τό τε πλῆθος] Philippus eo tempore 20000 pedites, equites 3000 habuit; ingentem sane exercitum, si Græcorum exercitibus eum conferas. Notum est Athenienses ad Marathonem 10000 milites, plures nunquam in pugnam eduxisse. *Tourrell.* Stock.

Τὰ χωρία] Τὰ ὁρμητήρια καὶ ἐπιτειχίσματα, opportuna loca ad vim tum inferendam tum propulsandam: quorum quædam hic attinguntur, cum plura sint 1. Olynthiaca exposita. Wolf.

Λογισ. μέντοι] Particulam μὲν excipit δὲ, quum non copulandi, sed potius *adversandi* particula requiratur: ceterum μέντοι in se habet δὲ, ut εἶτα Olynth. II. (I.) §. 4. Cfr. Hoogev. Part. Gr. p. 477. Herm. ad Vig. 842. Rüdig.

Πύδναν, καὶ Ποτίδαιαν, καὶ Μεθώνην] [Pydna, Macedoniæ urbs, quæ postea *Citrum*, ut Strabo, sive, ut Livius habet, *Citium*, vocabatur. Potidæa, Thraciæ urbs, quæ postea *Cassandria*, in confinio Macedoniæ sita, in Isthmo peninsulæ Pallenes, atque sexaginta stadiis dissita ab Olyntho: Corinthiorum fuit colonia. Vide Schol. ad Aristoph. in Equit. et Thucyd. lib. i. Ad opposita sinus Thermaici litora sitæ erant hæ duæ urbes; unde maximi erant Atheniensibus momenti. Utramque Philippus ceperat, ut et Amphipolim, Olymp. 105. ann. 3. Methone (ea scilicet de qua hic Demosthenes) Thraciæ urbs fuit, quadraginta stadiis ab Olyntho distans; quam cum obsideret Philippus, in prætereuntem de muris sagitta ab Astere quodam Amphipolitano jacta dextrum ejus oculum effodit. Sagittæ inscriptum fuisse traditur: Ἀστὴρ Φιλίππῳ θανάσιμον πέμπει βέλος. Vid. Schol. ad Olynth. iii. §. γʹ. Lucianus in lib. De scrib. Hist. in Olyntho id contigisse refert. Stephanus Byzantinus, ut et Maussacus ad Harpocrationem, quinque Methonas numerat: aliam Thraciæ, aliam Laconicæ, aliam Macedoniæ, aliam Persidos, quintam vero Eubœæ. Ad quamnam harum Philippus oculum amisit, inter auctores haud consensum est: nos vero Diod. Strab. Harpocrat. et Suidam sequimur. Obsidionem ad tempus tulerunt oppidani, tandem deditionem facere coacti sunt, ea lege ut cives singuli ex urbe cum veste excederent; eam Philippus solo æquavit, agrumque Macedoniæ attribuit. Hanc urbem Philippus cepit, Pagasas etiam (quas Pagas appellat Diodorus) imperio suo addidit Olymp. CVI. ann. 3. Vid. Diod. lib. xvi. [31.] Strab. lib. vii. [fin.] Justin. lib. vii. sub fin. [Polyæn. IV. 2.] Eustath. ad hunc versum in Il. B. [v. 716.]

Οἱ δ' ἄρα Μηθώνην, καὶ Θαυμακίαν ἐνέμοντο.

et Palmerii Exercitationes ad Lucianum p. 557.] Athenienses, post victorias Salaminiam atque Marathoniam, non solum Græciæ imperio potiti sunt; verum etiam plures versus Thraciam, nonnullas in ipsa Thracia, urbes cepere: hæ vero, postquam Lacedæmonii, sub fine belli Peloponnesiaci, Athenarum potentiam evertissent, jugum exsuere. Timotheus, re-

οἰκεῖον κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχε, καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ ἐκείνῳ. εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν [1]Ἀθηναίοις ἔχουσι [2]τοσαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποίηκεν ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν. ἀλλ' οἶδεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα τὰ χωρία ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων. καὶ γάρ τοι ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμου νόμῳ, τὰ
42 δὲ σύμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν

[1] Ἀθηναίοις ἐστὶν [2] τοιαῦτα αὐτοῦ

cuperata patriæ potentia, eas Atheniensium ditioni denuo subjecit. Hoc illud est quo sensus textus præcipue collimat: *Tourrell.* Mount.

Ἐθνῶν] Illyrios, Pæonas ac Thraces intelligit. *Lucch.* Rüdig.

Αὐτονομ. καὶ ἐλεύθ.] Vid. Thuc. VIII. 91., cujus Schol. explicat αὐτονομεῖσθαι, τοῖς ἰδίοις νόμοις χρῆσθαι. Ceterum Noster solet αὐτόνομος conjungere cum ἐλεύθερος, ut Olynth. I. (III.) §. θ'. et de Coron. 327, 8. Idem.

Οἰκείως] Thuc. VI. 57. εἶδόν τινα διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ. Schol. ad hunc loc. explic. φιλικῶς. cfr. §. δ'. Idem.

Τοιαῦτα ἐπιτειχίσματα] Τὰ προβεβλημένα magis ad defensionem nostri, τὰ ἐπιτετειχισμένα ad oppugnationem hostium exstructa castella, significare tradunt: quibus ego non assentior, hoc quidem loco, ab ἐπιτειχίζω fit et ἐπιτειχισμός, et ἐπιτείχισις. Wolf. Eodem sensu Demosthenes hanc vocem usurpat, quo alibi ὁρμητήρια. Namque in Orat. de fal. leg. §. ζδ. ὁρμητήρια (inquit) ἐφ' ἡμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος κατεσκευάζετο: in Orat. autem de Chers. §. ιέ. κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν. Urbes supra memoratæ verissime erant contra Philippum ἐπιτειχίσματα, maximeque ad infestandam Macedoniam opportuna. Demosth. Philipp. II. §. γ'. Εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν πρόοιτο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγοῖτο. Eadem iterum occurrunt Philipp. IV. §. δ'. Mount.

Ἔρημον ὄντα συμμάχων] Refertur ad τὸ πολεμεῖν, ὡς χαλεπόν ἐστι, τινὰ ὄντα συμμάχων ἔρημον, πολεμεῖν Ἀθηναίοις, id est, ὅπως ἂν πολεμοίη: vel, ἀντὶ τοῦ, ἐρήμου ὄντος συμμάχων: vel, Φίλιππος ἔρημος ὤν. Latine per dativum commodius efferretur, ὡς χαλεπόν ἐστιν αὐτῷ, ἐρήμῳ συμμάχων ὄντι πολεμεῖν Ἀθηναίοις. Wolf.

Οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν] Nollem Rüdiger ex paucis nec optimis codd. revocasset ἐκτήσατο pro ἐκτήσατ' ἄν. Rarum enim est in Demosthene, quamquam non omnino inusitatum, ut e primo membro in secundum particula ἂν assumenda sit; sed plerumque ea repetitur ipsa, et nusquam, nisi optimorum codd. auctoritate eam deleverim. Brem.

Ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ] Metaphora a palæstra sumpta, ut recte monet Scholiastes. Eadem alii passim utuntur. Catilina apud Sallust. p. 80. Ed. Wasse. ' En illa, illa, quam sæpe optastis, libertas, præterea divitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt. Fortuna ea omnia victoribus præmia posuit.' Cyrus similiter in Orat. ad milites: τὰ τῶν ἡττωμένων ἀγαθὰ πάντα τοῖς νικῶσιν ἀεὶ ἆθλα πρόκειται. Xenoph. Cyr. Pæd. lib. ii. 3. 2. Mount.

Φίλα] Habet Pith. φίλια, quam lectionem veram esse pro certo habeo: φίλος enim est *amicus, qui amat*; φίλιος *fœderatus*, quo sensu hic sumitur. Sic passim apud Græcos auctores φίλια ἔθνη, ἐν φιλίᾳ scilicet subaud. χώρᾳ, unde φιλίους, ut decet eos qui in societate sunt. Vocem φίλος nusquam, ut opinor, eodem sensu usurpatam videris. Jul. Pol. lib. iii. 62. ὁ δὲ φίλιος πρὸς τὸν πολέμιον ἀντίκειται. in quem locum vid. Jungermannum. Idem. Sed

καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή.

δ'. Ἂν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν χρήσιμον τῇ πόλει παρασχεῖν αὑτόν, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι, — συνελόντι δ' [1] ἁπλῶς εἰπεῖν ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθε αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε, ἂν θεὸς

[1] [ἀπλῶς]

ut φίλιος passivam habet significationem, — φιλία ἄλοχος —, ita φίλος activam, ut h. l. *sibi obligavit alios*. conf. Seidler. ad Euripid. Troad. 240. Schol. nostrum locum respiciens dicit συμμάχους καὶ φίλους. Intelligit Thessalos et Olynthios, quos Ol. 105, 4. Phil. fœdere sibi conciliaverat. v. Olynth. II. (I.) §. γ'. Rüdig.

Καὶ γὰρ] Hæ particulæ indicant, id, quod factum sit, pro natura rerum fieri debuisse: nempe. Hinc, quod sæpe legitur, οὐ γάρ; *nonne?* Hoogev. de Part. Gr. 144. Idem.

Οὓς ἂν ὁρῶσι] *Si quos videant, qui.* Græci enim conjunctivo utuntur post relativ. cum partic. ἄν, si qua res, quæ fieri possit, dubium est, an fiat. cfr. §. ή. ἐξ ἧς ἂν — et ἀλλ' ὅσον ἂν —. Idem.

δ'. Ἂν τοίνυν] Consimilium factorum consimilem fore eventum affirmat. Nam fortunæ Atheniensium se non diffidere, multis locis ostendit. Wolf.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης γενέσθαι γνώμης] Τοιαῦτα διανοηθῆναι, τοιαύτῃ χρήσασθαι τῇ γνώμῃ, ut paulo ante dixit. Idem.

Ἐπειδήπερ οὐ πρότερον] Γεγένησθε ἐπὶ τοιαύτης γνώμης: οὐ προῄρησθε τοιαῦτα πράττειν. Idem.

Ἐπειδήπερ] Est concedentis aliquid ad voluntatem alius: *quandoquidem*. Æsch. Socrat. Dial. ii. 12. Rüdig.

Οὗ δεῖ] Ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τόπῳ, καθ' ὅ. Wolf.

Ἑτοίμως πράττειν ὑπάρξῃ] Lego ἕτοιμος. Sic enim et Veneta editio habet, et hoc postulant verba infinita πράττειν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι: etsi Obsopœus etiam post, ἅπαντας ὑπάρχειν ἑτοίμως, pro ἑτοίμους, in suo codice exstare, annotavit. Sed ου et ω sæpe permutantur. Idem. Ut Xenoph. Hell. iv. 2. 11. ἕτοιμος — μήτ' ἀδικεῖν, μήτ' ἀδικεῖσθαι. Rüdig.

Συνελόντι δ' ἁπλῶς εἰπεῖν] Ἵνα δὲ συνελὼν τὸν λόγον ἁπλῶς εἴπω. Peculiaris formula est, in significatione brevis et ponderosæ orationis. Wolf.

Ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι] Τὸ ἑαυτοῦ εἶναι ἢ γίγνεσθαι, ἐστὶν ἐλεύθερον εἶναι, καὶ αὐτὸν ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μὴ ἐξ ἄλλων ἠρτῆσθαι. Nota, servile esse, pendere ab aliis et cessare: ingenui vero animi, ipsum suscipere curam rerum, itaque se quasi asserere in libertatem. Idem.

Ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι] *Sui juris fieri.* cfr. or. de Class. p. 182. v. 9. ed. R. Rüdig.

Κομιεῖσθε] *Recuperabitis.* cfr. Olynth. II. (I.) §. θ'. Sæpe hæc vox eo sensu legitur in Or. p. Megalop., ut 206, 5. 207, 26. ed. R. Similis futuri apocopati forma est ὑστεριοῦμεν §. ιά. Idem.

Ἂν θεὸς ἐθέλῃ] Rüdiger hæc annotat: "Reisk. ex uno Bav. dedit ἐθέλῃ, idem Bekker.; sed sæpissime hæ formæ inter se permutantur. vid. Sturz. Lex. Xenoph. II. p. 519." Sed hæc non ita tractanda; verum attendendum est ad cujusque scriptoris usum. Sunt enim, qui promiscue θέλειν et ἐθέλειν adhibeant, sola ducti euphonia, ut Xenophon. Alii ἐθέλειν unice usurpant, ut Plato, apud quem quod paucis locis hæret, θέλειν, optimorum codd. auctoritate emendandum erit. Tragicis solum θέλειν in trimetris iambicis in usu est, utrumque in ceteris versuum generibus. In Demosthene longe frequentissimum est ἐθέλειν et proprium hoc apud ipsum. In hac formula tamen ἂν θεὸς θέλῃ non temere quid mutandum, quum etiam p. 24. l. 2. ed. R. in omnibus codd. legatur ἂν οἱ θεοὶ θέλωσι: quamquam hic fortasse propter hiatum scripsit θέλωσι, ut interdum post μὴ ponit θέλειν; vide p. 205. l. ult. p. 208. l. 15. sed non semper. Cf. v.

ἐθέλῃ, καὶ τὰ κατεῤῥαθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε κἀκεῖνον τιμωρήσεσθε. μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον καὶ δέδιεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπανθ' ὅσαπερ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦτα κἀν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι. κατέπτηχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἷ προε-

c. p. 209. l. 13. 19. Etiam post εἰ inveni θέλω, κατὰ Μειδίου p. 585. l. 23. εἰ θέλοιτε et κατὰ Ἀνδροτ. p. 610. l. 2. Similia monenda sunt de οἶμαι et οἴομαι, quæ a multis scriptoribus promiscue usurpantur. Demosthenes οἴομαι plerumque ponit sequente infinitivo; οἶμαι vero directæ orationi inserit. Aliquoties tamen οἶμαι legitur sequente infinitivo, ubi nulla codd. varietas notatur: quod tum non mutaverim, quamquam Reiskium non ubivis accuratam in afferendis codd. lectionibus inveni. At, ubi libri variant, sine cunctatione prætulerim οἴομαι. Quavis enim pagina hoc ita Demosthenes usurpat. Brem.

Τὰ κατεῤῥαθυμημένα] Διὰ ῥαθυμίας προειμένα ὑφ' ὑμῶν, καὶ ἀπολωλότα. Wolf. In Timocrat. p. 765. v. 13. dicit: εἰ καταῤῥαθυμήσετε, eodem sensu. Rüdig.

Πάλιν ἀναλήψεσθε] Nota geminationem particularum πάλιν et ἀνὰ, ut si dicas *rursus recipere*. Wolf. Xenoph. Mem. II. 4. 4. πάλιν ἀνατίθεσθαι. Rüdig.

Πεπηγέναι] Proprie γάλα et αἷμα dicitur πεπηγὸς, omnino quæ *fixa* sunt, ut I. in Arist. 797, 10. ed. R. ταῦτα οὕτω πεπηγότα τῇ φύσει. Eadem de Philippo vid. Olynth. II. (I.) §. ϛ'. Idem.

Καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ] Et ad proceres aulicos, et ad Olympiadem uxorem, et ad Alexandrum filium hæc pertinere possunt. A Pausania certe satellite in solenni pompa Cleopatræ nuptiarum est interfectus: cum quidem expeditionem Persicam animo agitaret: de qua consulenti Apollinem responsum fuit:

Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστι δ' ὁ θύσων.

Quod ille oraculum non de Pausania, interfectore suo, sed de se et rege Persarum est interpretatus: quod ipse illum taurum esset immolaturus. Wolf. Hæc verba et seqq. neque cum Wolfio ad proceres aulicos et ad Olympiadem uxorem et ad Alexandrum filium retulerim — hoc ipse orationis nexus vetat —, neque cum Lucch. duas sociorum classes statuo, sed, ipso oratore duce, tria genera sociorum, quorum alii eum *oderunt*, i. e. Pæones et Thraces, vid. §. β'.; alii *metuunt*, i. e. Thessali, qui liberati a crudeli imperio (Olynth. II. (I.) §. γ'. Diod. Sic. XVI. 35.), mox hujus experiebantur avaritiam, Olynth. II. (I.) §. δ'. coll. I. (III.) §. θ'; alii *invident*, i. e. Olynthii, qui ægre ferebant, quod tantas nancisceretur ille opes. cfr. Argum. Or. Olynth. I. (III.) et not. ad §. α'. Quod dicit μισεῖ τις ἐκεῖνον, hoc pronom. τις innuit, *non paucos* esse, qui hac sint mente. Hom. Il. VII. 202. Thuc. III. 111. hæc: καί τινας αὐτῶν στρατηγῶν — ἠκόντισέ τις. Schol. ad h. l. dicit, de *multitudine* τὶς esse accipiendum. Duker. ibid. loca Eustath. ad Hom. laudat. Rüdig.

Ἄλλοις τισὶν] Quippe qui nolint se subjicere Philippo. Carpit Dem. ipsos Athenienses, qui quum cognovissent, illum ad Thermopylas accedere, summo perculsi sunt metu. Nam per τὶς tangit, quos non nominare vult. Pro Megalop. p. 202, 20. Rüdig.

Κατέπτηχε] Cfr. Hom. Il. xxxii. 291. Odyss. viii. 190. ibique Eust., Herodi. ii. 5. 8. Idem.

Οὐκ ἔχοντα ἀποστροφὴν] Res pro personis. οὔτε οἱ μισοῦντες, οὔτε οἱ δεδιότες, οὔτε οἱ φθονοῦντες, ἔχουσι καταφυγὴν οὐδὲ ἀσφάλειαν. Wolf.

Ἀποστροφὴν] Inquit Harpocratio, ἀντὶ τοῦ, καταφυγὴν, Δημοσθένης Φιλιππικοῖς. Auger.

Προελήλυθεν] Quemadmodum adverbia *loci*, ut ποῦ, οὐδαμοῦ, ita adverbia *gradus* struuntur cum genit. Soph. Œd. R. 367. ὁρᾶν, ἵν' εἶ κακοῦ Eurip. Ion. 1271. Similiter τοῦτο §. ιγ'. fin. et ποῖ Olynth. III. (II.) §. β'. Latini: *quo* dementiæ est progressus? Rüdig.

λήλυθεν ἀσελγείας [1] ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δί-
6 δωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ
λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ οἷός τ' ἐστὶν
ἔχων ἃ κατέστραπται μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ' [2] ἀεί τι
προσπεριβάλλεται καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας ἡμᾶς 43
καὶ καθημένους περιστοιχίζεται.

ί. Πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε;

[1] ἄνθρωπος [2] αἰεί

Ἀσελγείας] Varios habet sensus vox ἀσελγὴς, a quo ἀσέλγεια. Neque enim *incontinentem* solum et *lascivum*, sed etiam *petulantem*, *superbum*, *injurium* significat. Jul. Poll. lib. 8. 75. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὑβρίσαντος, ὑβριστὴς, ὑπερήφανος, ὑπερόπτης, ἀσελγής. Quin et *magnum* sæpe apud veteres significat. Sic ἄνεμος ἀσελγὴς, *Ventus magnus*. Vid. Suid. v. ἀσέλγεια. Etymol. v. ἀσελγής. Hesych. v. Κριός. Et Scholiast. ad Mid. Demosth. sub init. Mount.

Ἄνθρωπος] Sic scripsit Bekkerus, ut alibi ἀνὴρ, ἄνθρωποι cet. quando definitum est substantivum. Ante omnia in memoriam revocabo, quæ Wolfius monet Liter. Analekten II. p. 458. "Pluribus, inquit, talium verborum vix opus est articulo, quod loca demonstrant, in quibus omnes codd. præbent ἀνδρὸς, ἀνδρὶ, etiam ἄνδρα, cui casui ex illa ratione τὸν addendum esset. Et quoties vel unus Demosthenes in unis Philippicis licentius interpolandus foret, ubi Macedonum rex contemtim vocatur ἄνθρωπος, alii hostes ἄνθρωποι! Accedit, quod sæpe sic discrepant libri, ut articulum a paucioribus scribis additum potius quam a majore parte omissum censeas." Hæc qui perpenderit et ipse scriptorum usum sine ira et studio attenderit, vix se dederit novandi libidini. Certa quidem sunt exempla, in quibus additum est adjectivum substantivo ἀνὴρ sine articulo. Sophocl. Aj. 59.

Ἐγὼ δὲ φοιτῶντ' ἄνδρα μανιάσιν νόσοις
Ὤτρυνον.

1135. Herm.

Τοιαῦτ' ἀνολβον ἄνδρ' ἐνουθέτει παρών.

Quidni etiam sine adjectivo, in oratione præsertim ad populum? quum Brunckius ipse concedat ad Aristoph. Lysistr. 152., Comicis licuisse substantivum sine articulo efferre; cum quibus oratores multa habent communia. Accedit, quod substantivorum permultis, quæ ambiguitatem per contextum nullam admittant, articulo non opus est. Ut nil dicam de πατὴρ et μήτηρ, πόλις sæpe legitur sine articulo, quem Marklandus addere volebat in Euripidis Suppl. 1213., quanquam sæpe deest in locis proximis: 1200. 1219. 1240. 1265. Herm. Ita etiam δόμοι, οἶκος, cet. Eurip. Androm. 897.

ἢ σαφῶς ὁρῶ
Δόμων ἄνασσαν τήνδε

ubi Brunckius sine causa, nequaquam *postulante sensu*, reposuit τῶνδε. Similiter Hel. 512. Δόμων ἀνάσσειν προσφιλῶν. Cf. Schaeferi Melet. Crit. p. 4. s. Wyttenbach. ad Plat. Phæd. p. 258. Brem.

Ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους] Ὅτι ἐμβαλεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν, τιμωρησόμενος τοὺς Ἀθηναίους. Vide Olynth. I. et epistolam Philippi. Wolf.

Καὶ οὐχ οἷός τ' ἐστὶν ἔχων ἃ κατέστραπται etc.] *Neque vero potest iis urbibus acquiescere, quas jam ditioni suæ subegit, sed latius latiusque in dies suarum expeditionum ambitum circumscribens, cunctantes vos, ignaveque sedentes tanquam indagine cingit.* Translatio est ἀπὸ τῆς κυνηγετικῆς. Siquidem *indago* proprie est, quod Græcis στοιχισμὸς dicitur, id est, αἱ λεγόμεναι κατὰ στοῖχον κείμεναι. *Ex edit.* Hervag.

Ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων] Τὸ ἔχων videtur Atticismo abundare, ut ληρεῖς ἔχων. Sed et interpretari sic licet: ἔχων ταῦτα ἃ κατέστραπται καὶ μένειν ἐπὶ τούτων, id est, ἀρκεῖσθαι τούτοις, στέργειν ταῦτα. Wolf.

Προσπεριβάλλεται] Γράφεται in nonnullis exemplaribus, ait Ulpianus, περισχοινίζεται. Haud credo. Fortassis in quibusdam περισχοινίζεται pro περιστοιχίζεται. Sed in hodiernis exemplis istius lectionis nec vola nec vestigium. Taylor.

Καθημένους] Ut *sedere* significat aliquando in Latino sermone *cunctari et pigre se gerere*, ita etiam καθῆσθαι in Græco. *Victor. Var. Lect.* l. xvi. c. 20.

Περιστοιχίζεται] *Indagine cingit:* juxta Harpocrationem est metaphora ducta a venatoribus. Juxta eundem in quibusdam codd. legebatur περιστοιχίζεται, in aliis περισχοινίζεται. Auger.

ί. Πότ' οὖν—] Cf. de Chers. §. ιβ'. et Phil. Δ. §. ζ'.

ἐπειδὰν τί γένηται; ἐπειδὰν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες [1] αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν· λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον. ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους

[1] αὐτοῦ

Νῦν δὲ τί χρὴ] Pro, τί δὲ χρὴ τὰ νῦν γιγνόμενα ἡγεῖσθαι, οὐ χρὴ νομίζειν ἀναγκὴν εἶναι τοῦ ἀμύνεσθαι. Wolf.

Οἶμαι] Thom. M. grammaticorum sententiam monet hanc esse, οἶμαι dici de rebus compertis, οἴομαι de rebus dubiis: hanc refutavit Sallier. ad l. l. Etiamsi aliud statuam discrimen, οἶμαι adhiberi in parenthesi, Olynth. I. (III.) §. ἑ. et §. ή., in ipsa vero structura verborum οἴομαι §. ζ., tamen non desunt loca, ubi οἶμαι cum infin. struitur, de Class. 181. ult. ed. R.; itaque librorum auctoritas sequenda videtur, ut h. l. feci. Ad μὲν non additur δὲ, nam quid ipsi statuant, illis orator relinquit. Herm. ad Vig. 841. Rüdig.

Τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην] Τὰ αἰσχρῶς πεπραγμένα: ἣν αἰσχύνην δεῖ ἀποτρέψασθαι τῷ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν. Wolf.

Αὐτῶν πυνθάνεσθαι] Ἀλλήλων, περιϊόντες κατὰ τὴν ἀγορὰν, εἰπέ μοι. Hoc μιμητικῶς dicitur. Idem.

Ἀλλήλων] Vulg. αὐτῶν. Conjeceram primo legendum αὑτῶν cum spiritu aspero: αὑτῶν πυνθάνεσθαι, ex vobismetipsis percontari, quasi legeretur, ὑμῶν αὐτῶν. Sed non dubitavi accipere ἀλλήλων ex Longino, qui hunc ipsum locum citat, sect. 18. cum nonnullis aliis non maximi momenti varietatibus. Ceterum nemo nescit dici vulgo πυνθάνεσθαί τινος, ex aliquo sciscitari. Auger.

Βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγορὰν] Εἰπέ μοι est formula hortandi, quæ etiam tum ponitur, quum cohortatio fiat ad plures. Oratoribus et Comicis ea familiaris est. περὶ τῶν ἐν Χερῤῥονήσῳ p. 108. l. 13. ed. R. εἰπέ μοι, βουλεύσασθε. κατὰ Ἀριστοκρ. p. 656. l. 2. κατὰ Τιμοκρ. p. 718. l. 15. εἰπέ μοι, τί δεινότατον πάντες ἂν, ἀκούσαντες, φήσαιτε, καὶ τί ἂν μάλιστα ἀπεύξαισθε; Aristoph. Acharn. 318. εἰπέ μοι, τί φειδόμεσθα τῶν λίθων, ὦ δημόται; ubi vide Berglerum.— Αὐτῶν h. l. significat ἀλλήλων, ad quod librarii offendebant. Hinc alii dederunt αὐτῶν, alii αὐτοὶ, alii αὐτοῦ: quod postremum Reiske ut adverbium loci perperam recepit. Sin autem Longinus, hunc locum laudans, ἀλλήλων habet, aut glossam invenit, aut ipse consulto ἑαυτῶν mutavit. Eadem glossa multos codd. occupavit de Cor. p. 231. l. 12. πάντας συνέχεους καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐτάραττεν. Multi habent ἀλλήλους. p. 113. l. 25. πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς. p. 116. l. 9. ἀπίστως καὶ στασιαστικῶς ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες. p. 123. l. pen. ἐπειδὰν δὲ τούτοις κρατῶν πρὸς νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς προσπέσῃ. Brem.

Κατὰ τὴν ἀγορὰν] Hæc verba etsi absint a Bav. et interpretamenti speciem præ se ferant, non abjicienda puto, quum notio *singulorum* per κατὰ exprimatur; eandem locutionem vid. in orat. ad Phil. ep. p. 156. ult. ed. R. Hom. Il. VII. 370. δόρπον ἕλεσθε κατὰ πτόλιν. Rüdig.

Λέγεταί τι καινόν;] Ἆρα λέγεται; ἢ τί λέγεται καινόν; Quid novi? γένοιτο γὰρ etc. Hæc responsio Demosthenis est. Sic Isocrates in panegyrico indignatur, ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεύς ἐστι ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων. Wolf.

Λέγεταί τι καινόν;] Sexcentis in locis hanc civibus suis levitatem exprobrat Demosthenes; similem quoque querelam apud Isocratem invenies. Divus Lucas Actorum capite 17. com. 21. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον. Insigne profecto hujusce novorum rumorum aucupii apud Cæsarem exemplum est, lib. 4. de Bell. Gall. cap. 5. Idem etiam Romanis vitium scriptores ipsorum objiciunt: inter cæteros Juvenalis Satyra vi. 407. et seqq. Vide Casauboni Comment. ad Theophrast. cap. περὶ λογοποιΐας. Mount.

Γένοιτο γὰρ ἄν τι] Frequentissimus est apud optimos scriptores, isque valde elegans, particulæ γὰρ in interrogatione pleonasmus. Insigne exemplum est Actorum cap. 19. ver. 35. Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; sic etiam Matth. xxvii. 23. et Marc. xv. 14. τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; ubi satis erat τί κακόν. Præcipue notanda est hæc particula cum indignationem adjunctam habet. Aristoph. in Plut. τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς, etc. *itane vero, audeatis etiam negare?* Latini, Græcos imitantes, dixerunt *Quisnam* in

7 καταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'. ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὑτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. καίτοι καὶ [1] τοῦτο. εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν [2] ὑπάρξαι, ἥπερ ἀεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ'

[1] τούτου εἴ τι πάθοι,

[2] ὑπάρξῃ, (ἡ γὰρ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπιμελουμένη, καὶ τοῦτ' ἂν ἐξεργάσαιτο)

interrogatione, et *Quidnam;* ubi παρέλκει particula *nam*. Veteres autem Latini hanc præfigebant: quos sequens Maro dixit,

> 'Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras
> Jussit adire domos?'

Vid. Hen. Steph. Dissert. de Stylo N. T. Idem.

Τέθνηκε Φίλιππος;] Gliscebant hi rumores, eo quod in obsidione Methones vulneratus erat Philippus, anno præcedente. [Vide infra, Olynth. iii. 3.] Totum hunc locum maxime miratur Longinus; quem vide, §. 18. Edit. Pear. *Tourrell.* Stock.

Τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'· ἀλλ' ἀσθενεῖ; Τί δ' ὑμῖν διαφέρει;] Otiosos homines, novitatis avidos, in duabus primis enuntiationibus Demosthenes inducit. Secunda autem uno tenore et sublato interrogationis signo legenda videtur. Istius modi enim homines, alter altero melius et certius rem nosse volunt. Primus interrogat, num sciat et credat alter quod divulgetur, Philippum mortuum esse. "Minime vero, inquit alter, mortuus est, sed morbo laborat." Hic non interrogat, sed certo scit, quid verum sit. Demosthenes autem ridet utrumque: Τί δ' ὑμῖν διαφέρει; cet. Brem.

Ἂν οὗτός τι πάθῃ] *Si quid ei acciderit:* i. e. si moriatur ille: notus εὐφημισμὸς, cujus exempla passim observanda sunt. Sic Cicero in Catilin. iv. 'Deinde, si quid obtigerit, æquo animo paratoque moriar. Mount.

Ἄν περ οὕτω προσέχητε] Ἐὰν οὕτως ἀμελήσητε τῶν πραγμάτων. Sunt enim hæc κατ' ἀντίφρασιν intelligenda. Wolf.

Ἀμέλειαν] Adde καὶ ῥᾳθυμίαν. Idem.

Καίτοι καὶ τοῦτο] S. ὃ θρυλλοῦσιν οἱ πολλοὶ, ὅτι τέθνηκε Φίλιππος, εἰ συμπέσοι. Videtur enim aut ἐλλειπτικὸν, aut redundans. Idem. τοῦτο restituerunt Auger. et Bekker., qui, nescio quo consilio, post hanc vocem punctum collocavit. Lectionis vulgatæ, quam probo, hic erit sensus: *si hoc fieret, ut ei quid accideret,* nam in πάθοι inesse videtur γένοιτο. cfr. in Aristocr. p. 632, 23. ed. R. τί τοῦτο λέγων; i. e. quid dicis hoc dicens? Rüdig.

Τὰ τῆς τύχης] *Fortunæ favor.* cfr. §. ιά. fin. τὸ τῶν πνευμάτων. §. ί. Matth. Gr. gr. §. 285. Idem.

Ὑπάρξαι] Plerique libri manuscripti et impressi legunt ὑπάρξαι: cod. R. dat ὑπάρξῃ, quod admisit Reiskius. Καίτοι καὶ τοῦτο accipio quasi sensum aliquem efficiens, *et tamen sic se res habet.* Ἥπερ αἰεὶ βέλτιον, sub. ἐπιμελεῖται ἡμῶν. Ad verbum interpretor καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, *et utinam rem absolveret.* i. e. utinam vitam Philippo eriperet! Vulgata, i. e. Wolfius, Ald. et Fel. legunt καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, nescio unde acceptum quum libri omnes habeant καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο. Retinui γὰρ quia τοῦτο proxime præcessit. Auger.

Ἥπερ αἰεὶ βέλτιον] Ἀθηναίων δυσβουλία καὶ εὐτυχία. Wolf.

Ἐξεργάσαιτο] Si pro γὰρ legas τοῦτο, (ut habet Obsopœus) conjungere licebit: καὶ εἰ τὰ τῆς τύχης (εἰ ἡ τύχη) ὑπάρξαι ἡμῖν, καὶ ἐξεργάσαιτο τοῦτο, S, ὅνπερ ἤρξατο. *Si fortuna nobis faverit, et huic etiam beneficio quasi summam manum addiderit,* id est, si Philippus ex morbo decesserit. Licet et δυνητικῶς exponere: *fieri enim potest, ut Fortuna, quod cœpit, perficiat:* et εὐκτικῶς, *utinam vero absolvat id, quod instituit,* id est, perimat eum, quem prostravit. Idem.

Καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο] *Atque hoc absolvat, quod incœpit:* sc. Philippum ad exitum vitæ perducendo. Alii legunt, καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, et exponi possit, inquit Wolfius, εὐκτικῶς, *et utinam absolvat:* quanquam si adesset particula ἂν, καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτ' ἂν, hanc tutius sententiam complecti possemus; notante Lucchesinio. Stock.

Ἥπερ . . . . ἐξεργάσαιτο] Reiskii mutatio ἡ γὰρ . .). ἐπιμελουμένη non habet, quo probetur, vulgata enim lectio, quam et Auger. et Bekker. recc., bene habet.

ἐξεργάσαιτο, ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε· ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις.

ς'. Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας 8 ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμως, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι,

Nam περ, quod Reiske in γὰρ mutavit, significat animum ejus, *qui sententiam suam aliis non improbari putat*: ad quam quidem notionem ea, ni fallor, revocari poterunt, quæ Hoogev. de Part. gr. p. 688. singulatim affert. Cfr. §. δ'. καὶ ἅπανθ' ὅσα περ etc. h. l. *fortuna, quæ, ut quivis concedet, nobis favet*. Quam quidem sententiam sæpe Noster exprimit. cfr. Olynth. II. (I.) init. Non recte Reiske ἐπιμελούμεθα mutavit in ἐπιμελουμένη, quum ἡμεῖς proximum sit subjectum: nec minus ἂν post τοῦτο, quod eidem debetur, abjiciendum. Notas parenthes. post ἐπιμελ. collocavi, quum ἐξεργάσαιτο pendeat a præced. Rüdig.

Ἴσθ' ὅτι] Ἴστε ὅτι, παρὰ τὸ ἴσημι, ἴσατε καὶ ἴστε, κατὰ συγκοπήν. Wolf.

Πλησίον] Εἴ τε Μακεδονίας εἴ τε Ἀμφιπόλεως. Idem.

Οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν] Amphipolis antiquitus ἐννέα ὁδοί, postea Amphipolis nominabatur, quia, ut ait Thucydides, [cui assentit Auctor Etymologici] eam amnis Strymon pene circumfluat. [Suidas ita appellatam dicit, quia circum undique coleretur.] Hodie vocatur *Emboli*. Cimon Miltiadis F. Coloniam decem millium Atheniensium ad hanc urbem olim deduxit, quæ commodissime sita erat ad infestandam Macedoniam, cum intra eam et Thraciam jaceret. Philippus cito hoc animadvertit. Itaque vix solium adscenderat, quin eam occuparet; cum autem diutius eam retinere non posset, id libenter fecit quod necessitas exegit, ejusque incolis concessit ut Democratia uterentur. Eam iterum post biennium obsidens Atheniensibus se traditurum fidem dedit, urbe autem capta promisso non stetit. Maxime Atheniensium intererat urbem adeo ipsis opportunam recuperare, neque quidquam erat de quo eos tam sollicitos esse oportuit: itaque Demosthenes, ut ostendat quam deplorata sit ipsorum socordia, atque imprudentia, apertis, inquit, per occasionem portis Amphipoleos, vestra inter vos dissidia, atque animi incertitudines, vobis eas iterum occluderent. Probus in Cim. Plutar. Dem. in Aristoc. et de Fals. Leg. *Tourrell*. Mount. Phil. Ol. 105, 3. hanc urbem ceperat, Diod. Sic. XVI. 8., quam, ut ex multis locis veterum intelligitur, recuperare quam maxime Athenienses cupiebant. Quare quum hi ab Amphipolitanorum legatis Hierace et Stratocle ad auxilium ferendum invitarentur, cfr. Olynth. I. (III.) §. δ'., illorum precibus non sunt commoti, nam Philippus se hanc illis traditurum esse promiserat. Olynth. II. (I.) §. γ'. Καιροὶ, qui nostro loco nominantur, videntur ad illam legationem, de qua diximus, pertinere. Cfr. in Aristocr. p. 669, 10. ed. R. Rüdig.

Ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς] Κεχωρισμένοι, κρεμάμενοι, μακρὰν ὄντες: μήτε παρεσκευασμένοι μήτε βουλόμενοι. Wolf.

Ἀπηρτημένοι] Sugillat hic Orator civium suorum levitatem solennem atque inconstantiam: eamque pulcre exprimit vox ἀπηρτημένοι, quæ significat *suspensi*, ideoque *fluctuantes*, ut ipse in versione reddidi. Haud multum absimile est quod Apostolus Ephesiis dicit, cap. iv. 14.— κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας. Sumitur quidem alias hoc verbum pro κεχωρισμένοι, ut observat Scholiastes, μακρὰν εἶναι, *longe abesse, aberrare*: sensu, ut opinor, minus huc arridenti, quemque sententiæ structura non admittat: nisi inserantur v. τῶν πραγμάτων, vel legamus τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς γνώμης. Mount. Thom. M. p. 327. ἀποδιΐσταμαι: quo quidem auctore illa vox proprie de mari dicitur; h. l. *prohibiti* et apparatus inopiâ et animorum fluctuatione. Rüdig.

ς'. Ὡς μὲν οὖν δεῖ] Παύομαι μὲν οὖν λέγων, ὡς ὑμῶν ἐγνωκότων καὶ πεπεισμένων τί δέ; ὡς δεῖ ἅπαντας ὑπάρχειν ἑτοίμους, ἐθέλοντας τὰ προσήκοντα ποιεῖν. Wolf.

Ἣν ἀπαλλάξαι ἂν] Ἀπαλλάξειν, δι' ἧς ἂν ἀπαλλαγείημεν τούτων τῶν πραγμάτων. Idem.

Τοιούτων πραγμάτων] Intelligitur is re-

λύς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα 41
λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεάσησθε ὅτι

Ὡς καλῶς] Honestum enim est defendere Græciæ libertatem contra tyrannos: et si ea defensio ejusmodi fuit, ut si quis secum in libertatem assertum sibi servire cogeret. Tales enim Græcorum fuisse patronos tam Athenienses quam Lacedæmonios, passim docet Isocrates. Idem.

Προσηκόντως] Ut qui et principes Græcorum ab antiquissimis temporibus fuerint, et urbem suam tanquam asylum patere calamitosis semper voluerint. Idem.

Οὐδὲν ἀνάξιον] Sive metu consternati cessissent Lacedæmonii; sive largitionibus corrupti Græcos deseruissent. Idem.

Ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων] Rüdiger uncis inclusit Ἑλληνικῶν, quod abest a multis codd. Sed quum ut pauci, ita præstantissimi codd. id teneant, nequaquam abjiciendum est, quum τὰ Ἑλληνικὰ δίκαια in hac re quasi terminus quidam technicus sit, obvius etiam Olynth. II. §. ή. ad quem locum Scholiastes monet, bellum illud vocari τὸν πόλεμον τὸν ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων. Phil. II. §. β'. med. appellantur τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων. Eadem περὶ Ῥοδίων ἐλευθ. §. ιγ'. opponuntur τοῖς ἰδίοις δικαίοις. Etiam aliis substantivis Ἑλληνικὸς similiter jungitur, ut Ἑλληνικαὶ πράξεις de Cor. §. ιή. ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς. *Ibid.* §. λά. Brem.

Εἰδῆτε καὶ θεάσησθε] Hæc sine sensus discrimine dicuntur. Nam qui, ut res aliqua mentibus infixa hæreat, volunt, vel binis verbis eam exprimere solent. Hom. Od. VIII. 94. ἐπεφράσατ' ἠδὲ νόησεν. 134. οἶδε καὶ δεδάηκε. vid. Eust. ad h. l. Soph. Œd. T. 58. γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτα. Eur. Suppl. v. 115. Electr. 772. Demosth. Olynth. I. (III.) §. ζ'. καθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει. Olynth. II. (I.) §. ά. δαιμονίᾳ καὶ θείᾳ εὐεργεσίᾳ. Vid. Hermann. ad Hom. h. in Cer. 362. Rüdig. Vere monet Rüdiger, eos, qui velint, ut res aliqua mentibus infixa hæreat, vel binis verbis eam exprimere. Ex Demosthenis usu loquendi hoc aliquanto accuratius et per partes explicemus. Istam synonymorum conjunctionem Demosthenes præcipue amat in notione *cognoscendi*, *perpendendi*, *tenendi*, omnino eorum, quæ mentis agitationem spectant, sive vocabulorum alterum a sensu externo petitum sit, sive utrumque ad internum pertineat. P. 19. l. 23. ed. R. θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὑρίσκω. p. 122. l. 3. λογίζεσθε δὴ πρὸς θεῶν καὶ θεωρεῖτε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς. p. 43. l. 25. ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων. Etiam substantiva sic junguntur. p. 124. l. 18. Τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ. p. 21. l. 24. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολήν· ubi Ulpianus absurde μετάστασιν interpretatur τὸ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Ὄλυνθον ἐλθεῖν συμμάχους, Reiskius perperam καὶ μεγάλην τὴν μεταβολὴν ut glossam rejicit. Mutationis notio primaria est; hinc junguntur synonyma. Notandum etiam hoc, quod Demosthenes, si allocutio adest, eam solet utrique interponere, ut nostro loco. p. 13. l. 7. ἵνα γνῶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε. p. 12. l. 25. Ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον. Κατὰ Ἀριστοκρ. p. 629. l. 25. ed. R. σκέψασθε δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε. Raro vocativum postponit, ut p. 94. l. 6. ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, et hic quidem recte propter objecti amplitudinem.—Alterum est genus conjunctionis, quum utrumque vocabulum notione quidem cognatum sit, prioris vero significatio latius pateat, et posteriore definiatur. Locus est a nonnullis interpretibus vexatus p. 10. l. 2. sqq. ed. R. ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων, ἡνίκ' ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν —— τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. Reiske dedit e conjectura δρέψηται pro τρέψηται, eumque secutus est vir elegantis judicii Fr. Jacobs, vertens: "*Wir haben nichts so sehr zu fürchten, als dass dieser verschlagene Mann ——— vor uns her ernte und die Umstände zu seinem Vortheil kehre.*" Quæ quidem mutatio levis est, sed minime vera videtur. Δρέπεσθαι enim verbum est, quod a Demosthene neque propria neque tropica significatione usquam adhibetur: id quod grave est in nostro scriptore. Nam vocabula et phrases, quæ similia sunt hujus δρέπεσθαι, non semel sed sæpius ab eo adhiberi solent, et, qua tropica significatione aliquando usus est, in ea usurpanda sibi placet. Porro quæritur, num, si vocabulo δρέπεσθαι Demosthenes usus fuisset, huic παρασπᾶσθαι adjunxisset. Non credo equidem. Quid enim utriusque notioni commune? At contra lectio vulgaris prorsus est ex more Demosthenis. Sæpe

οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστὶ φοβερὸν οὔτ', ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώ- 4
μενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχρῆν.

enim apud eum præcedit vocabulum, quod dicunt, generis, sequitur partis seu speciei, rem accuratius definiat. Sic τρέπεσθαι in genere est *convertere*, et ut generalis hæc significatio perperam non possit intelligi, additur παρασπᾶσθαι: quod est *in damnum nostrum ad se rapere*. Exempla quædam similia adjiciamus. P. 123. l. 13. οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ τοῦ πολέμου κεκινῆσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. Κεκινῆσθαι, ut τρέπεσθαι, quamvis mutationem significat; sed ea per ἐπιδεδωκέναι in bonam partem definitur, ut τρέπεσθαι in malam per παρασπᾶσθαι. p. 95. l. 23. αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν, ut p. 110. l. pen. αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες. p. 98. l. 21. φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν. p. 100. l. 3. ἥξει πάντα καὶ διαφεύξεται πρὸς ὑμᾶς, cum quo περὶ Συμμορ. p. 181. l. 18. comparandum est ἥξει καὶ δείσεται. Multis in ejusmodi locis καὶ reddi potest *et quidem*. Sic etiam substantiva junguntur. P. 23. l. 25. δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας. Κακοδαιμονία significat, qualis illa γνώμη fuerit, scilicet quasi a malo quodam genio injecta. p. 100. l. 13. τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας, ut attentio moveatur. p. 119. l. 14. sqq. κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει.—Quamquam autem in vocabulis cognatæ significationis tum apud ceteros scriptores, tum apud Demosthenem a minore ad majus progressio fiat, nonnunquam tamen noster a majore recedit ad minus. P. 119. l. 1. sqq. εἰ δέ γε δοῦλος ἢ ὑποβολιμαῖος τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο, Ἡράκλεις ὅσῳ μᾶλλον δεινὸν καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔφασαν εἶναι! Fortius præcedit, quoniam Demosthenes significare vult, id ipsum cadere in Philippum, quamquam ne alterum quidem, etsi mitius, tolerabile foret. Nos non uteremur particula καὶ sed ἢ καὶ, *oder auch nur*. Eodem modo p. 121. l. 6. ἀντεισῆκται δὲ ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. Reiskius, his locis non offensus, mutavit, ubi caussa non erat, v. c. de Cor. p. 286. l. 18. sqq. τί οὖν βούλεται (ὁ Φίλιππος), καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφε; πλησίον δύναμιν δείξας καὶ παραστήσας τὰ ὅπλα, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ φίλους ἐπᾶραι καὶ θρασεῖς ποιῆσαι. Vulgo, quod recte revocavit Bekkerus, θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι. Nonnunquam etiam particulam ἢ eadem vi ponit, v. c. p. 36. l. 1. ὁμοίως ἢ παραπλησίως. περὶ Παραπρεσβείας p. 439. l. 20. ἆρά γε ὅμοια ἢ παραπλήσια τούτοις; Hinc fit, ut posterius vocabulum diversæ significationis multifariam prius definiat, sive causam hujus indicans, sive viam et rationem. P. 98. l. 10. sqq. νῦν δὲ δημαγωγοῦντες ὑμᾶς — — οὕτω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. i. e. ferocire *propter* adulationes. p. 126. l. 22. τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἴσθοιτο, ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο, *tacebat metu perculsus*. περὶ Παραπρεσβ. p. 391. l. 18. sqq. οὗτοι δ' ἐχαρίζοντο πάντ', ἐνδεικνύμενοι καὶ ὑποκολακεύοντες αὐτόν. adulationibus sese insinuantes. Brem.

Τοιοῦτον] Pro τοιοῦτο, ad quod subaudiendum ἐστὶ quod præcessit. Mox post τῇ addidi juxta Reiskii mentem τε, quod mihi visum fuit excidisse, et esse necessarium si non ad sensum, at saltem ad conficiendam phrasim Demosthenicam. Auger.

Ἧς ἐκρατεῖτε] Prospere hoc bellum cessit Atheniensibus. Iphicrates et Callias Lacedæmonios ad Corinthum superarunt. Deinde Chabrias Polim eorum ducem vicit navali prælio inter Naxum et Parum. [Id prælium maxime Athenienses erexit, et Chabriæ nomen, itemque Phocionis illustravit. Vicit etiam Agesilaum regem Lacedæmoniorum in Bœotia.] Haud multum post Timotheus Corcyram occupavit: sequente etiam anno Lacedæmonios ad Leucadem profligavit. Diod. lib. xv. Xenoph. lib. v. Aristid. in Panathen. *Tourreil.* Eodem anno Thebani Lacedæmonios ad Orchomenum profligarunt. Diod. ibid. Sigon. in temp. Athen. Mount.

Ἐκ τοῦ προσέχειν — τὸν νοῦν] Præp. ἐκ causam efficientem indicat. cfr. §. ιέ. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν. Thuc. I. 2. ἐξ ὧν ἐφθείροντο. Matth. Gr. gr. §. 574. πράγματα quæ sint, vid. ad Liban. Arg. §. 3. Præter ea, quæ ad §. β'. notantur, etiam Timotheus Ol. CI. 1. ad Leucadem Lacedæmoniorum naves disjecit et anno 4. Corcyra illos expulit. Rüdig.

Τούτου] Vide quanto cum contemptu de

γ'. Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ [1] χωρία πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται, λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον

[1] χωρία ταῦτα πάντα

Philippo loquitur: alibi passim eum ἄνθρωπον, regem vix semel quidem appellat. Infra §. ί. dicit, γίνεται γὰρ, &c. Μακεδὼν ἀνήρ; in Orat. de Coron. [§. κέ.] τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι. In Philippica autem tertia [§. ζ'.] contumeliosius adhuc eum tractat: verba hæc sunt. Φιλίππου, &c. οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος, οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνος, ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι. Mount.

Τούτου] *Istius*, i. e. Philippi. Οὗτος Græco sermone sicut *iste* Latino, vulgo, dicitur de eo quem petimus, contra quem loquimur. Auger.

Τῇ νῦν ὕβρει τούτου] Hæc insolentia qualis fuerit, exponit §. γ'. adde §. δ'. dicit τούτου contemtim: nam hoc pronomen contemtus notionem innuit, ut §. ή. ἐπιστολ. ταύτας δυνάμεις. Or. p. Megal. 203, 1. Θηβαίους τουτουσί. Plat. Crit. 4. τούτους τοὺς συκοφάντας. Rüdig.

γ'. Εἰ δέ τις ὑμῶν] Occupatio. Potentiam Philippi non esse extimescendam. Ratio ab ipsius hostis exemplo: quod is, cum vires Atheniensium non reformidasset, rem suam bene gesserit. Quas autem cogitationes Philippo tribuit: iisdem uti jubet Athenienses. Wolf.

Σκοπῶν τό τε πλῆθος] Philippus eo tempore 20000 pedites, equites 3000 habuit; ingentem sane exercitum, si Græcorum exercitibus eum conferas. Notum est Athenienses ad Marathonem 10000 milites, plures nunquam in pugnam eduxisse. *Tourrell.* Stock.

Τὰ χωρία] Τὰ ὁρμητήρια καὶ ἐπιτειχίσματα, opportuna loca ad vim tam inferendam tam propulsandam: quorum quædam hic attinguntur, cum plura sint 1. Olynthiaca exposita. Wolf.

Λογισ. μέντοι] Particulam μὲν excipit δὲ, quum non copulandi, sed potius *adversandi* particula requiratur: ceterum μέντοι in se habet δὲ, ut εἶτα Olynth. II. (I.) §. 4. Cfr. Hoogev. Part. Gr. p. 477. Herm. ad Vig. 842. Rüdig.

Πύδναν, καὶ Ποτίδαιαν, καὶ Μεθώνην] [Pydna, Macedoniæ urbs, quæ postea *Citrum*, ut Strabo, sive, ut Livius habet, *Citium*, vocabatur. Potidæa, Thraciæ urbs, quæ postea *Cassandria*, in confinio Macedoniæ sita, in Isthmo peninsulæ Pallenes, atque sexaginta stadiis dissita ab Olyntho: Corinthiorum fuit colonia. Vide Schol. ad Aristoph. in Equit. et Thucyd. lib. i. Ad opposita sinus Thermaici litora sitæ erant hæ duæ urbes; unde maximi erant Atheniensibus momenti. Utramque Philippus ceperat, ut et Amphipolim, Olymp. 105. ann. 3. Methone (ea scilicet de qua hic Demosthenes) Thraciæ urbs fuit, quadraginta stadiis ab Olyntho distans; quam cum obsideret Philippus, in prætereuntem de muris sagitta ab Astere quodam Amphipolitano jacta dextrum ejus oculum effodit. Sagittæ inscriptum fuisse traditur: Ἀστὴρ Φιλίππῳ θανάσιμον πέμπει βέλος. Vid. Schol. ad Olynth. iii. §. γ'. Lucianus in lib. De scrib. Hist. in Olyntho id contigisse refert. Stephanus Byzantinus, ut et Maussacus ad Harpocrationem, quinque Methonas numerat: aliam Thraciæ, aliam Laconicæ, aliam Macedoniæ, aliam Persidos, quintam vero Eubœæ. Ad quamnam harum Philippus oculum amisit, inter auctores haud consensum est: nos vero Diod. Strab. Harpocrat. et Suidam sequimur. Obsidionem ad tempus tulerunt oppidani, tandem deditionem facere coacti sunt, ea lege ut cives singuli ex urbe cum veste excederent; eam Philippus solo æquavit, agrumque Macedoniæ attribuit. Hanc urbem Philippus cepit, Pagasas etiam (quas Pagas appellat Diodorus) imperio suo addidit Olymp. CVI. ann. 3. Vid. Diod. lib. xvi. [31.] Strab. lib. vii. [fin.] Justin. lib. vii. sub fin. [Polyæn. IV. 2.] Eustath. ad hunc versum in Il. B. [v. 716.]

Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην, καὶ Θαυμακίαν ἐνέμοντο.

et Palmerii Exercitationes ad Lucianum p. 557.] Athenienses, post victorias Salaminiam atque Marathoniam, non solum Græciæ imperio potiti sunt; verum etiam plures versus Thraciam, nonnullas in ipsa Thracia, urbes cepere: hæ vero, postquam Lacedæmonii, sub fine belli Peloponnesiaci, Athenarum potentiam evertissent, jugum exsuere. Timotheus, re-

οἰκεῖον κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν
αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχε, καὶ μᾶλλον ἡμῖν
ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ ἐκείνῳ. εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε
ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν
[1] Ἀθηναίοις ἔχουσι [2] τοσαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ
χώρας ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποίηκεν
ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν. ἀλλ' οἶδεν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν
ἅπαντα τὰ χωρία ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ,
φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς
ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων. καὶ
γάρ τοι ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται
καὶ ἔχει, τὰ μὲν ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμου νόμῳ, τὰ
42 δὲ σύμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν

[1] Ἀθηναίοις ἐστὶν [2] τοιαῦτα αὐτοῦ

cuperata patriæ potentia, eas Atheniensium ditioni denuo subjecit. Hoc illud est quo sensus textus præcipue collimat: *Tourreil*. Mount.

Ἐθνῶν] Illyrios, Pæonas ac Thraces intelligit. *Lucch*. Rüdig.

Αὐτονομ. καὶ ἐλεύθ.] Vid. Thuc. VIII. 91., cujus Schol. explicat αὐτονομεῖσθαι, τοῖς ἰδίοις νόμοις χρῆσθαι. Ceterum Noster solet αὐτόνομος conjungere cum ἐλεύθερος, ut Olynth. I. (III.) §. ϛ'. et de Coron. 327, 8. Idem.

Οἰκείως] Thuc. VI. 57. εἶδόν τινα διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ. Schol. ad hunc loc. explic. φιλικῶς. cfr. §. ϑ'. Idem.

Τοιαῦτα ἐπιτειχίσματα] Τὰ προβεβλημένα magis ad defensionem nostri, τὰ ἐπιτετειχισμένα ad oppugnationem hostium exstructa castella, significare tradunt: quibus ego non assentior, hoc quidem loco, ab ἐπιτειχίζω fit et ἐπιτειχισμός, et ἐπιτείχισις. Wolf. Eodem sensu Demosthenes hanc vocem usurpat, quo alibi ὁρμητήρια. Namque in Orat. de fal. leg. §. ζά. ὁρμητήρια (inquit) ἐφ' ἡμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος κατεσκευάζετο: in Orat. autem de Chers. §. ιϛ'. κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν. Urbes supra memoratæ verissime erant contra Philippum ἐπιτειχίσματα, maximeque ad infestandam Macedoniam opportuna. Demosth. Philip. II. §. γ'. Εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν πρόοιτο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγοῖτο. Eadem iterum occurrunt Philipp. IV. §. ϑ'. Mount.

Ἔρημον ὄντα συμμάχων] Refertur ad τὸ πολεμεῖν, ὡς χαλεπόν ἐστι, τινὰ ὄντα συμμάχων ἔρημον, πολεμεῖν Ἀθηναίοις, id est, ὅπως ἂν πολεμοίη: vel, ἀντὶ τοῦ, ἐρήμου ὄντος συμμάχων: vel, Φίλιππος ἔρημος ὤν. Latine per dativum commodius efferretur, ὡς χαλεπόν ἐστιν αὐτῷ, ἐρήμῳ συμμάχων ὄντι πολεμεῖν Ἀθηναίοις. Wolf.

Οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν] Nollem Rüdiger ex paucis nec optimis codd. revocasset ἐκτήσατο pro ἐκτήσατ' ἄν. Rarum enim est in Demosthene, quamquam non omnino inusitatum, ut e primo membro in secundum particula ἂν assumenda sit; sed plerumque ea repetitur ipsa, ut nusquam, nisi optimorum codd. auctoritate eam deleverim. Brem.

Ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ] Metaphora a palæstra sumpta, ut recte monet Scholiastes. Eadem alii passim utuntur. Catilina apud Sallust. p. 80. Ed. Wasse. 'En illa, illa, quam sæpe optastis, libertas, præterea divitiæ, decus, gloria in oculis sita sunt. Fortuna ea omnia victoribus præmia posuit.' Cyrus similiter in Orat. ad milites: τὰ τῶν ἡττωμένων ἀγαθὰ πάντα τοῖς νικῶσιν ἀεὶ ἆθλα πρόκειται. Xenoph. Cyr. Pæd. lib. ii. 3. 2. Mount.

Φίλα] Habet Pith. φίλια, quam lectionem veram esse pro certo habeo: φίλος enim est *amicus, qui amat*; φίλιος *fœderatus*, quo sensu hic sumitur. Sic passim apud Græcos auctores φίλια ἔθνη, ἐν φιλίᾳ scilicet subaud. χώρᾳ, unde φιλίους, ut decet eos qui in societate sunt. Vocem φίλος nusquam, ut opinor, eodem sensu usurpatam videris. Jul. Pol. lib. iii. 62. ὁ δὲ φίλιος πρὸς τὸν πολέμιον ἀντίκειται. in quem locum vid. Jungermannum. Idem. Sed

καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή.

δ΄. Ἂν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ᾽ ἂν χρήσιμον τῇ πόλει παρασχεῖν αὑτόν, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματ᾽ ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ᾽ ἐν ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι, — συνελόντι δ᾽ [1] ἁπλῶς εἰπεῖν ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθε αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ᾽ ὑπὲρ αὑτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ᾽ αὐτῶν κομιεῖσθε, ἂν θεὸς

[1] [ἁπλῶς]

ut φίλιος passivam habet significationem, — φιλία ἄλοχος —, ita φίλος activam, ut h. l. *sibi obligavit alios.* conf. Seidler. ad Euripid. Troad. 240. Schol. nostrum locum respiciens dicit *συμμάχους καὶ φίλους.* Intelligit Thessalos et Olynthios, quos Ol. 105, 4. Phil. fœdere sibi conciliaverat. v. Olynth. II. (I.) §. γ΄. Rüdig.

Καὶ γὰρ] Hæ particulæ indicant, id, quod factum sit, pro natura rerum fieri debuisse: nempe. Hinc, quod sæpe legitur, *οὐ γάρ*; *nonne?* Hoogev. de Part. Gr. 144. Idem.

Οὓς ἂν ὁρῶσι] *Si quos videant, qui.* Græci enim conjunctivo utuntur post relativ. cum partic. ἂν, si qua res, quæ fieri possit, dubium est, an fiat. cfr. §. ή. ἐξ ἧς ἂν — et ἀλλ᾽ ὅσον ἂν —. Idem.

δ΄. *Ἂν τοίνυν*] Consimilium factorum consimilem fore eventum affirmat. Nam fortunæ Atheniensium se non diffidere, multis locis ostendit. Wolf.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης γενέσθαι γνώμης] *Τοιαῦτα διανοηθῆναι, τοιαύτῃ χρήσασθαι τῇ γνώμῃ*, ut paulo ante dixit. Idem.

Ἐπειδήπερ οὐ πρότερον] *Γεγένησθε ἐπὶ τοιαύτης γνώμης: οὐ προῄρησθε τοιαῦτα πράττειν.* Idem.

Ἐπειδήπερ] Est concedentis aliquid ad voluntatem alius: *quandoquidem.* Æsch. Socrat. Dial. ii. 12. Rüdig.

Οὗ δεῖ] *Ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τόπῳ, καθ᾽ ὅ.* Wolf.

Ἑτοίμως πράττειν ὑπάρξῃ] Lego *ἕτοιμος*. Sic enim et Veneta editio habet, et hoc postulant verba infinita *πράττειν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι*: etsi Obsopœus etiam post, *ἅπαντας ὑπάρχειν ἑτοίμως*, pro *ἑτοίμους*, in suo codice exstare, annotavit. Sed *ου* et *ω* sæpe permutantur. Idem. Ut Xenoph. Hell. iv. 2. 11. *ἕτοιμος — μήτ᾽ ἀδικεῖν, μήτ᾽ ἀδικεῖσθαι.* Rüdig.

Συνελόντι δ᾽ ἁπλῶς εἰπεῖν] *Ἵνα δὲ συνελὼν τὸν λόγον ἁπλῶς εἴπω.* Peculiaris formula est, in significatione brevis et ponderosæ orationis. Wolf.

Ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι] *Τὸ ἑαυτοῦ εἶναι ἢ γίγνεσθαι, ἐστὶν ἐλεύθερον εἶναι, καὶ αὐτὸν ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μὴ ἐξ ἄλλων ἠρτῆσθαι.* Nota, servile esse, pendere ab aliis et cessare: ingenui vero animi, ipsum suscipere curam rerum, itaque se quasi asserere in libertatem. Idem.

Ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι] *Sui juris fieri.* cfr. or. de Class. p. 182. v. 9. ed. R. Rüdig.

Κομιεῖσθε] *Recuperabitis.* cfr. Olynth. II. (I.) §. θ΄. Sæpe hæc vox eo sensu legitur in Or. p. Megalop., ut 206, 5. 207, 26. ed. R. Similis futuri apocopati forma est *ὑστεριοῦμεν* §. ιά. Idem.

Ἂν θεὸς ἐθέλῃ] Rüdiger hæc annotat: "Reisk. ex uno Bav. dedit ἐθέλῃ, idem Bekker.; sed sæpissime hæ formæ inter se permutantur. vid. Sturz. Lex. Xenoph. II. p. 519." Sed hæc non ita tractanda; verum attendendum est ad cujusque scriptoris usum. Sunt enim, qui promiscue θέλειν et ἐθέλειν adhibeant, sola ducti euphonia, ut Xenophon. Alii ἐθέλειν unice usurpant, ut Plato, apud quem quod paucis locis hæret, θέλειν, optimorum codd. auctoritate emendandum erit. Tragicis solum θέλειν in trimetris iambicis in usu est, utrumque in ceteris versuum generibus. In Demosthene longe frequentissimum est ἐθέλειν et proprium hoc apud ipsum. In hac formula tamen ἂν θεὸς θέλῃ non temere quid mutandum, quum etiam p. 24. l. 2. ed. R. in omnibus codd. legatur ἂν οἱ θεοὶ θέλωσι: quamquam hic fortasse propter hiatum scripsit θέλωσι, ut interdum post μὴ ponit θέλειν; vide p. 205. l. ult. p. 208. l. 15. sed non semper. Cf. v.

ἐθέλῃ, καὶ τὰ κατεῤῥαθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε κἀκεῖνον τιμωρήσεσθε. μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ᾽ ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον καὶ δέδιεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπανθ᾽ ὅσαπερ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦτα κἂν τοῖς μετ᾽ ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι. κατέπτηχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν, οὐκ ἔχοντ᾽ ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἷ προε-

c. p. 209. l. 13. 19. Etiam post εἰ inveni θέλω, κατὰ Μειδίου p. 585. l. 23. εἰ θέλοιτε et κατὰ Ἀνδροτ. p. 610. l. 2. Similia monenda sunt de οἶμαι et οἴομαι, quæ a multis scriptoribus promiscue usurpantur. Demosthenes οἴομαι plerumque ponit sequente infinitivo; οἶμαι vero directæ orationi inserit. Aliquoties tamen οἶμαι legitur sequente infinitivo, ubi nulla codd. varietas notatur: quod tum non mutaverim, quamquam Reiskium non ubivis accuratum in afferendis codd. lectionibus inveni. At, ubi libri variant, sine cunctatione prætulerim οἴομαι. Quavis enim pagina hoc ita Demosthenes usurpat. Brem.

Τὰ κατεῤῥαθυμημένα] Διὰ ῥαθυμίας προειμένα ὑφ᾽ ὑμῶν, καὶ ἀπολωλότα. Wolf. In Timocrat. p. 765. v. 13. dicit: εἰ καταῤῥαθυμήσετε, eodem sensu. Rüdig.

Πάλιν ἀναλήψεσθε] Nota geminationem particularum πάλιν et ἀνὰ, ut si dicas *rursus recipere*. Wolf. Xenoph. Mem. II. 4. 4. πάλιν ἀνατίθεσθαι. Rüdig.

Πεπηγέναι] Proprie γάλα et αἷμα dicitur πεπηγὸς, omnino quæ *fixa* sunt, ut I. in Arist. 797, 10. ed. R. ταῦτα οὕτω πεπηγότα τῇ φύσει. Eadem de Philippo vid. Olynth. II. (I.) §. ς΄. Idem.

Καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ] Et ad proceres aulicos, et ad Olympiadem uxorem, et ad Alexandrum filium hæc pertinere possunt. A Pausania certe satellite in solenni pompa Cleopatræ nuptiarum est interfectus: cum quidem expeditionem Persicam animo agitaret: de qua consulenti Apollinem responsum fuit:

Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστι δ᾽ ὁ θύσων.

Quod ille oraculum non de Pausania, interfectore suo, sed de se et rege Persarum est interpretatus: quod ipse illum taurum esset immolaturus. Wolf. Hæc verba et seqq. neque cum Wolfio ad proceres aulicos et ad Olympiadem uxorem et ad Alexandrum filium retulerim — hoc ipse orationis nexus vetat —, neque cum Lucch. duas sociorum classes statuo, sed, ipso oratore duce, tria genera sociorum, quorum alii eum *oderunt*, i. e. Pæones et Thraces, vid. §. β΄.; alii *metuunt*, i. e. Thessali, qui liberati a crudeli imperio (Olynth. II. (I.) §. γ΄. Diod. Sic. XVI. 35.), mox hujus experiebantur avaritiam, Olynth. II. (I.) §. δ΄. coll. I. (III.) §. θ΄; alii *invident*, i. e. Olynthii, qui ægre ferebant, quod tantas nancisceretur ille opes. cfr. Argum. Or. Olynth. I. (III.) et not. ad §. α΄. Quod dicit μισεῖ τις ἐκεῖνον, hoc pronom. τις innuit, *non paucos* esse, qui hac sint mente. Hom. Il. VII. 202. Thuc. III. 111. hæc: καί τινας αὐτῶν στρατηγῶν — ἠκόντισέ τις. Schol. ad h. l. dicit, de *multitudine* τὶς esse accipiendum. Duker. ibid. loca Eustath. ad Hom. laudat. Rüdig.

Ἄλλοις τισὶν] Quippe qui nolint se subjicere Philippo. Carpit Dem. ipsos Athenienses, qui quum cognovissent, illum ad Thermopylas accedere, summo perculsi sunt metu. Nam per τὶς tangit, quos non nominare vult. Pro Megalop. p. 202, 20. Rüdig.

Κατέπτηχε] Cfr. Hom. Il. xxxii. 291. Odyss. viii. 190. ibique Eust., Herodi. ii. 5. 8. Idem.

Οὐκ ἔχοντα ἀποστροφὴν] Res pro personis. οὔτε οἱ μισοῦντες, οὔτε οἱ δεδιότες, οὔτε οἱ φθονοῦντες, ἔχουσι καταφυγὴν οὐδὲ ἀσφάλειαν. Wolf.

Ἀποστροφὴν] Inquit Harpocratio, ἀντὶ τοῦ, καταφυγὴν, Δημοσθένης Φιλιππικοῖς. Auger.

Προελήλυθεν] Quemadmodum adverbia *loci*, ut ποῦ, οὐδαμοῦ, ita adverbia *gradus* struuntur cum genit. Soph. Œd. R. 367. ὁρᾶν, ἵν᾽ εἶ κακοῦ Eurip. Ion. 1271. Similiter τοῦτο §. ιγ΄. fin. et πᾶν Olynth. III. (II.) §. β΄. Latini: *quo* dementiæ est progressus? Rüdig.

ἐλήλυθεν ἀσελγείας [1] ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δί-
6 δωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ
λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ οἷός τ' ἐστὶν
ἔχων ἃ κατέστραπται μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ' [2] ἀεί τι
προσπεριβάλλεται καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας ἡμᾶς 43
καὶ καθημένους περιστοιχίζεται.

έ. Πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε;

[1] ἄνθρωπος [2] αἰεί

Ἀσελγείας] Varios habet sensus vox ἀσελγὴς, a quo ἀσέλγεια. Neque enim *incontinentem* solum et *lascivum*, sed etiam *petulantem*, *superbum*, *injurium* significat. Jul. Poll. lib. 8. 75. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὑβρίσαντος, ὑβριστὴς, ὑπερήφανος, ὑπερόπτης, ἀσελγής. Quin et *magnum* sæpe apud veteres significat. Sic ἄνεμος ἀσελγὴς, *Ventus magnus*. Vid. Suid. v. ἀσέλγεια. Etymol. v. ἀσελγής. Hesych. v. Κριός. Et Scholiast. ad Mid. Demosth. sub init. Mount.

Ἄνθρωπος] Sic scripsit Bekkerus, ut alibi ἀνὴρ, ἄνθρωποι cet. quando definitum est substantivum. Ante omnia in memoriam revocabo, quæ Wolfius monet Liter. Analekten II. p. 458. "Pluribus, inquit, talium verborum vix opus est articulo, quod loca demonstrant, in quibus omnes codd. præbent ἀνδρὸς, ἀνδρὶ, etiam ἄνδρα, cui casui ex illa ratione τὸν addendum esset. Et quoties vel unus Demosthenes in unis Philippicis licentius interpolandus foret, ubi Macedonum rex contemtim vocatur ἄνθρωπος, alii hostes ἄνθρωποι! Accedit, quod sæpe sic discrepant libri, ut articulum a paucioribus scribis additum potius quam a majore parte omissum censeas." Hæc qui perpenderit et ipse scriptorum usum sine ira et studio attenderit, vix se dederit novandi libidini. Certa quidem sunt exempla, in quibus additum est adjectivum substantivo ἀνὴρ sine articulo. Sophocl. Aj. 59.

Ἐγὼ δὲ φοιτῶντ' ἄνδρα μανιάσιν νόσοις
Ὤτρυνον.

1135. Herm.

Τοιαῦτ' ἄνολβον ἄνδρ' ἐνουθέτει παρών.

Quidni etiam sine adjectivo, in oratione præsertim ad populum? quum Brunckius ipse concedat ad Aristoph. Lysistr. 152., Comicis licuisse substantivum sine articulo efferre; cum quibus oratores multa habent communia. Accedit, quod substantivorum permultis, quæ ambiguitatem per contextum nullam admittant, articulo non opus est. Ut nil dicam de πατὴρ et μήτηρ, πόλις sæpe legitur sine articulo, quem Marklandus addere volebat in Euripidis Suppl. 1213., quanquam sæpe deest in locis proximis: 1200. 1219. 1240. 1265. Herm. Ita etiam δόμοι, οἶκος, cet. Eurip. Androm. 897.

ἢ σαφῶς ὁρῶ
Δόμων ἄνασσαν τήνδε

ubi Brunckius sine causa, neutiquam postulante sensu, reposuit τῶνδε. Similiter Hel. 512. Δόμων ἄνασσαν προσμένω. Cf. Schaeferi Melet. Crit. p. 4. s. Wyttenbach. ad Plat. Phæd. p. 258. Brem.

Ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους] Ὅτι ἐμβαλεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν, τιμωρησόμενος τοὺς Ἀθηναίους. Vide Olynth. I. et epistolam Philippi. Wolf.

Καὶ οὐχ οἷός τ' ἐστὶν ἔχων ἃ κατέστραπται etc.] *Neque vero potest iis urbibus acquiescere, quas jam ditioni suæ subegit, sed latius latiusque in dies suarum expeditionum ambitum circumscribens, cunctantes vos, ignaveque sedentes tanquam indagine cingit.* Translatio est ἀπὸ τῆς κυνηγετικῆς. Siquidem *indago* proprie est, quod Græcis στοιχισμὸς dicitur, id est, αἱ λεγόμεναι κατὰ στοῖχον κείμεναι. *Ex edit.* Hervag.

Ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων] Τὸ ἔχων videtur Atticismo abundare, ut ληρεῖς ἔχων. Sed et interpretari sic licet: ἔχων ταῦτα ἃ κατέστραπται καὶ μένειν ἐπὶ τούτων, id est, ἀρκεῖσθαι τούτοις, στέργειν ταῦτα. Wolf.

Προσπεριβάλλεται] Γράφεται in nonnullis exemplaribus, ait Ulpianus, περισχοινίζεται. Haud credo. Fortassis in quibusdam περισχοινίζεται pro περιστοιχίζεται. Sed in hodiernis exemplis istius lectionis nec vola nec vestigium. Taylor.

Καθημένους] Ut *sedere* significat aliquando in Latino sermone *cunctari et pigre se gerere*, ita etiam καθῆσθαι in Græco. *Victor. Var. Lect.* l. xvi. c. 20.

Περιστοιχίζεται] *Indagine cingit*: juxta Harpocrationem est metaphora ducta a venatoribus. Juxta eundem in quibusdam codd. legebatur περιστοιχίζεται, in aliis περισχοινίζεται. Auger.

έ. Πότ' οὖν—] Cf. de Chers. §. ιβ'. et Phil. Δ. §. ζ'.

ἐπειδὰν τί γένηται; ἐπειδὰν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες [1] αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν· λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον. ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους

[1] αὐτοῦ

Νῦν δὲ τί χρὴ] Pro, *τί δὲ χρὴ τὰ νῦν γιγνόμενα ἡγεῖσθαι, οὐ χρὴ νομίζειν ἀναγκὴν εἶναι τοῦ ἀμύνεσθαι.* Wolf.

Οἶμαι] Thom. M. grammaticorum sententiam monet hanc esse, *οἶμαι* dici de rebus compertis, *οἴομαι* de rebus dubiis: hanc refutavit Sallier. ad l. l. Etiamsi aliud statuam discrimen, *οἶμαι* adhiberi in parenthesi, Olynth. I. (III.) §. ἑ. et §. ἡ., in ipsa vero structura verborum *οἴομαι* §. ζ., tamen non desunt loca, ubi *οἶμαι* cum infin. struitur, de Class. 181. ult. ed. R.; itaque librorum auctoritas sequenda videtur, ut h. l. feci. Ad *μὲν* non additur *δὲ*, nam quid ipsi statuant, illis orator relinquit. Herm. ad Vig. 841. Rüdig.

Τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην] *Τὰ αἰσχρῶς πεπραγμένα: ἣν αἰσχύνην δεῖ ἀποτρίψασθαι τῷ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν.* Wolf.

Αὐτῶν πυνθάνεσθαι] *Ἀλλήλων, περιιόντες κατὰ τὴν ἀγορὰν, εἰπέ μοι.* Hoc *μιμητικῶς* dicitur. Idem.

Ἀλλήλων] Vulg. *αὐτῶν*. Conjeceram primo legendum *αὑτῶν* cum spiritu aspero: *αὑτῶν πυνθάνεσθαι, ex vobismetipsis percontari*, quasi legeretur, *ὑμῶν αὐτῶν*. Sed non dubitavi accipere *ἀλλήλων* ex Longino, qui hunc ipsum locum citat, sect. 18. cum nonnullis aliis non maximi momenti varietatibus. Ceterum nemo nescit dici vulgo *πυνθάνεσθαί τινος, ex aliquo sciscitari.* Auger.

Βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγορὰν] *Εἰπέ μοι* est formula hortandi, quæ etiam tum ponitur, quum cohortatio fiat ad plures. Oratoribus et Comicis ea familiaris est. *περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ* p. 108. l. 13. ed. R. *εἰπέ μοι, βουλεύεσθε.* *κατὰ Ἀριστοκρ.* p. 656. l. 2. *κατὰ Τιμοκρ.* p. 718. l. 15. *εἰπέ μοι, τί δεινότατον πάντες ἂν, ἀκούσαντες, φήσαιτε, καὶ τί ἂν μάλιστα ἀπεύξαισθε;* Aristoph. Acharn. 318. *εἰπέ μοι, τί φειδόμεσθα τῶν λίθων, ὦ δημόται;* ubi vide Berglerum.— *Αὐτῶν* h. l. significat *ἀλλήλων*, ad quod librarii offendebant. Hinc alii dederunt *αὐτῶν*, alii *αὐτοὶ*, alii *αὐτοῦ*: quod postremum Reiske ut adverbium loci perperam recepit. Sin autem Longinus, hunc locum laudans, *ἀλλήλων* habet, aut glossam invenit, aut ipse consulto *ἑαυτῶν* mutavit. Eadem glossa multos codd. occupavit de Cor. p. 231. l. 12. *πάντας συνέχεους καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐτάραττεν.* Multi habent *ἀλλήλους*. p. 113. l. 25. *πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς.* p. 116. l. 9. *ἀπίστως καὶ στασιαστικῶς ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες.* p. 123. l. pen. *ἐπειδὰν δὲ τούτοις κρατῶν πρὸς νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς προσπέσῃ.* Brem.

Κατὰ τὴν ἀγορὰν] Hæc verba etsi absint a Bav. et interpretamenti speciem præ se ferant, non abjicienda puto, quum notio *singulorum* per *κατὰ* exprimatur; eandem locutionem vid. in orat. ad Phil. ep. p. 156. ult. ed. R. Hom. Il. VII. 370. *δόρπον ἕλεσθε κατὰ πτόλιν.* Rüdig.

Λέγεταί τι καινόν;] *Ἆρα λέγεται; ἢ τί λέγεται καινόν;* Quid novi? *γένοιτο γὰρ* etc. Hæc responsio Demosthenis est. Sic Isocrates in panegyrico indignatur, *ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεύς ἐστι ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων.* Wolf.

Λέγεταί τι καινόν;] Sexcentis in locis hanc civibus suis levitatem exprobrat Demosthenes; similem quoque querelam apud Isocratem invenies. Divus Lucas Actorum capite 17. com. 21. *Ἀθηναῖοι δὲ πάντες, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.* Insigne profecto hujusce novorum rumorum aucupii apud Cæsarem exemplum est, lib. 4. de Bell. Gall. cap. 5. Idem etiam Romanis vitium scriptores ipsorum objiciunt: inter cæteros Juvenalis Satyra vi. 407. et seqq. Vide Casauboni Comment. ad Theophrast. cap. *περὶ λογοποιΐας.* Mount.

Γένοιτο γὰρ ἄν τι] Frequentissimus est apud optimos scriptores, isque valde elegans, particulæ *γὰρ* in interrogatione pleonasmus. Insigne exemplum est Actorum cap. 19. ver. 35. *Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς;* sic etiam Matth. xxvii. 23. et Marc. xv. 14. *τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;* ubi satis erat *τί κακόν.* Præcipue notanda est hæc particula cum indignationem adjunctam habet. Aristoph. in Plut. *τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾷν ὑμᾶς,* etc. *itane vero, audeatis etiam negare?* Latini, Græcos imitantes, dixerunt *Quisnam* in

7 καταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'. ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. καίτοι καὶ [1] τοῦτο. εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν [2] ὑπάρξαι, ἥπερ ἀεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ'

[1] τούτων εἴ τι πάθοι,
[2] ὑπάρξῃ, (ἡ γὰρ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπιμελουμένη, καὶ τοῦτ' ἂν ἐξεργάσαιτο)

interrogatione, et *Quidnam*; ubi παρέλκει particula *nam*. Veteres autem Latini hanc præfigebant: quos sequens Maro dixit,

'Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras
Jussit adire domos?'

Vid. Hen. Steph. Dissert. de Stylo N. T. IDEM.

Τέθνηκε Φίλιππος;] Gliscebant hi rumores, eo quod in obsidione Methones vulneratus erat Philippus, anno præcedente. [Vide infra, Olynth. iii. 3.] Totum hunc locum maxime miratur Longinus; quem vide, §. 18. Edit. Pear. *Tourrell.* STOCK.

Τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί'· ἀλλ' ἀσθενεῖ; Τί δ' ὑμῖν διαφέρει;] Otiosos homines, novitatis avidos, in duabus primis enuntiationibus Demosthenes inducit. Secunda autem uno tenore et sublato interrogationis signo legenda videtur. Istius modi enim homines, alter altero melius et certius rem nosse volunt. Primus interrogat, num sciat et credat alter quod divulgetur, Philippum mortuum esse. "Minime vero, inquit alter, mortuus est, sed morbo laborat." Hic non interrogat, sed certo scit, quid verum sit. Demosthenes autem ridet utrumque: Τί δ' ὑμῖν διαφέρει; cet. BREM.

Ἂν οὗτός τι πάθῃ] *Si quid ei acciderit*: i. e. si moriatur ille: notus εὐφημισμὸς, cujus exempla passim observanda sunt. Sic Cicero in Catilin. iv. 'Deinde, si quid obtigerit, æquo animo paratoque moriar. MOUNT.

Ἄνπερ οὕτω προσέχητε] Ἐὰν οὕτως ἀμελήσητε τῶν πραγμάτων. Sunt enim hæc κατ' ἀντίφρασιν intelligenda. WOLF.

Ἀμέλειαν] Adde καὶ ῥᾳθυμίαν. IDEM.

Καίτοι καὶ τοῦτο] S. ὃ θρυλλοῦσιν οἱ πολλοὶ, ὅτι τέθνηκε Φίλιππος, εἰ συμπέσοι. Videtur enim aut ἐλλειπτικὸν, aut redundans. IDEM. τοῦτο restituerunt Auger. et Bekker., qui, nescio quo consilio, post hanc vocem punctum collocavit. Lectionis vulgatæ, quam probo, hic erit sensus: *si hoc fieret, ut ei quid accideret*, nam in πάθοι inesse videtur γένοιτο. cfr. in Aristocr. p. 632, 23. ed. R. τί τοῦτο λέγων; i. e. quid dicis hoc dicens? RÜDIG.

Τὰ τῆς τύχης] *Fortunæ favor*. cfr. §. ιά. fin. τὸ τῶν πνευμάτων. §. ί. Matth. Gr. gr. §. 285. IDEM.

Ὑπάρξαι] Plerique libri manuscripti et impressi legunt ὑπάρξει: cod. R. dat ὑπάρξῃ, quod admisit Reiskius. Καίτοι καὶ τοῦτο accipio quasi sensum aliquem efficiens, *et tamen sic se res habet.* Ἥπερ αἰεὶ βέλτιον, sub. ἐπιμελεῖται ἡμῶν. Ad verbum interpretor καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, *et utinam rem absolveret*. i. e. utinam vitam Philippo eriperet! Vulgata, i. e. Wolfius, Ald. et Fel. legunt καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, nescio unde acceptum quum libri omnes habeant καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο. Retinui γὰρ quia τοῦτο proxime præcessit. AUGER.

Ἥπερ αἰεὶ βέλτιον] Ἀθηναίων δυσβουλία καὶ εὐτυχία. WOLF.

Ἐξεργάσαιτο] Si pro γὰρ legas τοῦτο, (ut habet Obsopœus) conjungere licebit: καὶ εἰ τὰ τῆς τύχης (εἰ ἡ τύχη) ὑπάρξαι ἡμῖν, καὶ ἐξεργάσαιτο τοῦτο, S, ὅπερ ἤρξατο. *Si fortuna nobis faverit, et huic etiam beneficia quasi summam manum addiderit*, id est, si Philippus ex morbo decesserit. Licet et δυνητικῶς exponere: *fieri enim potest, ut Fortuna, quod cœpit, perficiat*: et εὐκτικῶς, *utinam vero absolvat id, quod instituit*, id est, perimat eum, quem prostravit. IDEM.

Καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο] *Atque hoc absolvat, quod incœpit*: sc. Philippum ad exitum vitæ perducendo. Alii legunt, καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο, et exponi possit, inquit Wolfius, εὐκτικῶς, *et utinam absolvat*: quanquam si adesset particula ἂν, καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτ' ἂν, hanc tutius sententiam complecti possemus; notante Lucchesinio. STOCK.

Ἥπερ ..... ἐξεργάσαιτο] Reiskii mutatio ἡ γὰρ . .). ἐπιμελουμένη non habet, quo probetur, vulgata enim lectio, quam et Auger. et Bekker. rec., bene habet.

ἐξεργάσαιτο, ἴσθ᾽ ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε· ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ᾽ ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις.

ς΄. Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας 8
ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμως, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι,

Nam περ, quod Reiske in γὰρ mutavit, significat animum ejus, *qui sententiam suam aliis non improbari putat* : ad quam quidem notionem ea, ni fallor, revocari poterunt, quæ Hoogev. de Part. gr. p. 688. singulatim affert. Cfr. §. δ΄. καὶ ἅπανθ᾽ ὅσα περ etc. h. l. *fortuna, quæ, ut quivis concedet, nobis favet.* Quam quidem sententiam sæpe Noster exprimit. cfr. Olynth. II. (I.) init. Non recte Reiske ἐπιμελούμεθα mutavit in ἐπιμελουμένη, quum ἡμεῖς proximum sit subjectum : nec minus ἂν post τοῦτο, quod eidem debetur, abjiciendum. Notas parenthes. post ἐπιμελ. collocavi, quum ἐξεργάσαιτο pendeat a præced. Rüdig.

Ἴσθ᾽ ὅτι] Ἴστε ὅτι, παρὰ τὸ ἴσημι, ἴσατε καὶ ἴστε, κατὰ συγκοπήν. Wolf.

Πλησίον] Εἴ τε Μακεδονίας εἴ τε Ἀμφιπόλεως. Idem.

Οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν] Amphipolis antiquitus ἐννέα ὁδοὶ, postea Amphipolis nominabatur, quia, ut ait Thucydides, [cui assentit Auctor Etymologici] eam amnis Strymon pene circumfluat. [Suidas ita appellatam dicit, quia circum undique coleretur.] Hodie vocatur *Emboli.* Cimon Miltiadis F. Coloniam decem millium Atheniensium ad hanc urbem olim deduxit, quæ commodissime sita erat ad infestandam Macedoniam, cum intra eam et Thraciam jaceret. Philippus cito hoc animadvertit. Itaque vix solium adscenderat, quin eam occuparet ; cum autem diutius eam retinere non posset, id libenter fecit quod necessitas exegit, ejusque incolis concessit ut Democratia uterentur. Eam iterum post biennium obsidens Atheniensibus se traditurum fidem dedit, urbe autem capta promisso non stetit. Maxime Atheniensium intererat urbem adeo ipsis opportunam recuperare, neque quidquam erat de quo eos tam sollicitos esse oportuit : itaque Demosthenes, ut ostendat quam deplorata sit ipsorum socordia, atque imprudentia, apertis, inquit, per occasionem portis Amphipoleos, vestra inter vos dissidia, atque animi incertitudines, vobis eas iterum occluderent. Probus in Cim. Plutar. Dem. in Aristoc. et de Fals. Leg. *Tourrell.* Mount. Phil. Ol. 105, 3. hanc urbem ceperat, Diod. Sic. XVI. 8., quam, ut ex multis locis veterum intelligitur, recuperare quam maxime Athenienses cupiebant. Quare quum hi ab Amphipolitanorum legatis Hierace et Stratocle ad auxilium ferendum invitarentur, cfr. Olynth. I. (III.) §. δ΄., illorum precibus non sunt commoti, nam Philippus se hanc illis traditurum esse promiserat. Olynth. II. (I.) §. γ΄. Καιροὶ, qui nostro loco nominantur, videntur ad illam legationem, de qua diximus, pertinere. Cfr. in Aristocr. p. 669, 10. ed. R. Rüdig.

Ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς] Κεχωρισμένοι, κρεμάμενοι, μακρὰν ὄντες: μήτε παρεσκευασμένοι μήτε βουλόμενοι. Wolf.

Ἀπηρτημένοι] Sugillat hic Orator civium suorum levitatem solennem atque inconstantiam : eamque pulcre exprimit vox ἀπηρτημένοι, quæ significat *suspensi*, ideoque *fluctuantes*, ut ipse in versione reddidi. Haud multum absimile est quod Apostolus Ephesiis dicit, cap. iv. 14.— κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας. Sumitur quidem alias hoc verbum pro κεχωρισμένοι, ut observat Scholiastes, μακρὰν εἶναι, *longe abesse, aberrare* : sensu, ut opinor, minus huc arridenti, quemque sententiæ structura non admittat : nisi inserantur v. τῶν πραγμάτων, vel legamus τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς γνώμης. Mount. Thom. M. p. 327. ἀποδιΐσταμαι : quo quidem auctore illa vox proprie de mari dicitur ; h. l. *prohibiti* et apparatus inopia et animorum fluctuatione. Rüdig.

ς΄. Ὡς μὲν οὖν δεῖ] Παύομαι μὲν οὖν λέγων, ὡς ὑμῶν ἐγνωκότων καὶ πεπεισμένων· τί δέ ; ὡς δεῖ ἅπαντας ὑπάρχειν ἑτοίμους, ἐθέλοντας τὰ προσήκοντα ποιεῖν. Wolf.

Ἣν ἀπαλλάξαι ἂν] Ἀπαλλάξειν, δι᾽ ἧς ἂν ἀπαλλαγείημεν τούτων τῶν πραγμάτων. Idem.

Τοιούτων πραγμάτων] Intelligitur is re-

καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὕς τινας χρημάτων, καὶ τἄλλα ὥς ἄν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα [1] δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεὶς ὑμῶν, ὦ 44
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτον. ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μηδ᾽ ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινὶ καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλεσθαί με τὰ πράγματα ἡγείσθω. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν — οὐ γὰρ ἂν τά γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλῦσαι δυνηθείημεν —, ἀλλ᾽ ὃς ἂν δείξῃ τίς ποριστεῖσα παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, [2] ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. οἴομαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλε-

[1] δοκῇ [2] τέως

rum status, quo Atheniensibus metuendum, ne Philippo cederent. Rüdig.

Δοκῇ] Retinui: *si, quæ visa fuerint.* De Class. p. 178. v. 13. ed. R. πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκῆτε παρασκευάσθαι: add. huj. or. §. 4. p. med. Idem.

Καὶ δὴ] i. q. ἤδη. Herm. ad Vig. 829. Idem.

Τοσοῦτον ἐπειδὰν] Ἵνα κρίνητε, ἐπειδάν. Wolf.

Καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε] S. τὴν κρίσιν, μὴ κρίνετε πρὶν ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν τὴν ἐμὴν γνώμην. Idem.

Καινὴν παρασκευὴν] Pro καινὴν legi vult Victorius in Var. Lect. l. ix. c. 16. κενήν.

Ἀναβάλλεσθαί με τὰ πράγματα] Quomodo? cum parvæ copiæ citius comparari possint, quam magnæ? An quia his bellum duci potius quam confici potest? Wolf.

Οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες] Est ἐλλειπτικόν, S. δεῖ παρασκευάσασθαι. Vult bellum maturari Demosthenes: sed id tam subito apparari posse negat. Idem.

Ταχὺ et τήμερον] Accipe tanquam substantivos, qui jugiter vobis hæc verba occinunt, *cito, hodie.* Auger.

Εἰς δέον λέγουσι] Τὰ δέοντα. Wolf. Opportune. Rüdig.

Οὐ γὰρ ἂν τά γε ἤδη γεγενημένα, &c.] Mirum quantum hallucinatus est Wolfius, qui hunc locum ita transtulit: *cum, quo quidem in loco res nunc sunt, auxiliis, quæ nunc mittimus, pericula propulsare non possimus.* Sensus hic est: quæ jam nobis damna evenerunt, auxiliis nunc missis defendere non possumus; etenim infectum reddere quod factum est non ipse potest qui potest omnia, juxta illud Horatianum Od. iii. 29.

——— 'non tamen irritum,
Quodcunque retro est, efficiet, neque
Diffinget, infectumque reddet,
Quod fugiens semel hora vexit.'

Mount.

Ἀλλ᾽ ὃς ἂν] Οὗτος μάλιστα εἰς δέον λέγει, ὅς, &c. Wolf.

Τίς ποριστεῖσα παρασκευὴ] *Quæ copiæ exstructæ esse debeant.* Rüdig.

Ἕως ἂν] Reiske τέως male in textum recepit. Nam in enunciatione relativa, cui ἂν additur, non utuntur particula demonstrativa. Rüdig.

Πεισθέντες] Οὐχὶ δὲ βιασθέντες. Wolf.

Τοῦ λοιποῦ] Ἐπιῤῥηματικῶς, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον, μετὰ ταῦτα. Idem.

Ἄλλος] F. ἄλλο. Hæc verba ἡ μὲν ὑπόσχεσις, &c. alicubi, uti memini, citat Longinus, qui multa mutuatur a Demosthene non adducendo tantum, verum effingendo (sic), ut alibi notavi. Taylor.

Ἐπαγγέλλεται] Hoc verbum dicitur de iis, qui criminantur aliquem concionari et reipubl. præesse, quanquam non liceat. cfr. Harpocr. s. h. v. Etym. M. 353, 43. jam illi, quod pollicitationibus suadent, ut *perficiatur, postulant.* d. fals. leg. 401, 17. ed. R. τί δὴ μόνος οὐδὲν ἐπαγγέλλεται. Rüdig. Quid his verbis hic voluerit vir d., non intelligo. Apud Harpocrationem legitur: Ἐπαγγελία σημαίνει καὶ ἄλλα, ἰδίως δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν ἐγκαλούντων τινὶ δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι οὐκ ἐξόν. Λέγεται τὸ ἐπαγ-

ταί τι. ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.

ζ. Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν· εἶτ' αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς, ἐάν τι δέῃ, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσι. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγοὺς τριήρεις καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω. ταῦτα
μὲν οἴομαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς 9
οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατείας εἰς Πύλας καὶ Χεῤῥόνησον

γέλλεσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ προστάττειν ἢ αἰτεῖσθαι, ὡς παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. Etymolog. M. ἐπαγγεῖλαι καὶ ἐπαγγελία σημαίνει μὲν καὶ ἄλλα, ἰδίως δὲ λέγεται ἐπὶ πεπορνευμένων καὶ δημηγορούντων οὐκ ἐξὸν καὶ ἐπήγγελλε, παρεκελεύετο, προσέταττε. λέγεται καὶ παθητικῶς, καὶ ἐπαγγείλασθαι λέγεται τὸ κελεύειν ἢ καταγγέλλειν. Apparet ex his, ea, quam Rüdiger hoc loco apt.. putavit, significatione nonnisi activum ἐπαγγέλλειν adhiberi, activum autem et medium significatione προστάττειν, κελεύειν. Neutra autem hoc loco apta. Taylor, qui varias hujus verbi significationes accurate explicat ad orationem de falsa legat. p. 293. vol. ii. Nostr. Ed., ait, hic significare *operis formam proponere, rem seu argumentum delineare et rationem instituere ejus, quod esset exsequendum*: quam significationem quo magis commendet, legendum conjicit ἄλλο pro ἄλλος, quod vel molestus hiatus dissuadet, ut nil dicam de separatione ἄλλο — τι. Mihi quidem ἐπαγγέλλεται et ὑπόσχεσις consulto videntur opposita. Ut enim jam veteres Grammatici notarunt, ὑπισχνεῖσθαι est polliceri, quod præstare velis et possis; ἐπαγγέλλεσθαι promittere, quod præstare non possis, sive vanitate ductam, seu lucri studio, seu alia causa. εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταί τι est igitur 'si quis alius vana et magnifica promittit;' ὑπόσχεσις contra ejus est, qui, quæ conducunt et fieri possunt, promittit. Brem.

Οὕτω μεγάλη] Τηλικαύτη. Wolf. i. e. ut vix exsolvi promissum possit. cfr. de Coron. §. ρά. εἰ δ' ἄρ' ἔχουσιν οὕτως ἀνιάτως. Rüdig.

Τὸ δὲ πρᾶγμα] *Rem* appellat explicationem consilii sui. Wolf. Metaphora hæc a re forensi desumta, in qua πρᾶγμα ipsa est causa, de qua agitur, ἔλεγχος argumentum causæ. Cfr. de Coron. ξς'. τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους φυγών. Rüdig.

Τὸν ἔλεγχον δώσει] Ἐλεγχθήσεται, γνωσθήσεται. πότερον ἀληθὴς ἡ ὑπόσχεσις αὐτὸ δείξει. Wolf.

Κριταὶ — ἔσεσθε] Κρινεῖτε. Idem.

ζ. Εἶτ' αὐτοὺς] Verba sic ordina: εἶτά φημι δεῖν αὐτοὺς (ἡμᾶς τοὺς Ἀθηναίους) ἔχειν οὕτω (τοιαύτας) τὰς γνώμας (alias οὕτω γνώμης ἔχειν cum genitivo) ὡς αὐτοῖς ἐμβᾶσιν εἰς ταύτας (τὰς τριήρεις) πλευστέον (ἐστὶ) ἐάν τι δέῃ. Idem. De Class. §. ί. οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς. Rüdig.

Ἡμίσεσι τῶν ἱπ.] *Dimidiæ equitum parti.* Xen. Cyr. II. 3, 17. ἡμίσεις τῶν ἀνδρῶν. vid. Wolf. ad Lept. §. γ'. Hoogev. ad Vig. p. 99. Idem.

Ἱππαγωγοὺς, τριήρεις, καὶ πλοῖα ἱκανὰ] Ita distinguit Laz. Bayfius in libro de re navali. V. Robortelli Emendat, i. 2. Taylor. Casaubon. ad hanc vocem in Equit. Aristoph. "Naves Græcorum varie nominantur: fere a mensura, quam capiunt, ut Chiliagogi, Myriagogi: vel a re, cui sunt destinatæ, ut σιταγωγοὶ, quæ deferunt τὸν σῖτον, i. e. *frumentum*. Sic et illæ naves quibus utebantur in transvehendis equis, quibus postea utebantur in terra, Gr. Ἱππαγωγοὶ, Lat. *Hippagines*. Mount. Cf. Thuc. ii. 56. iv. 42. vi. 43. Herod. vi. 48.

Κελεύω] *Hortor*; sæpe cum φημὶ et οἴομαι permutatur, apud Xen. Cyr. V. 2, 15. cum δοκεῖ. Suid. s. h. v. Wessel. ad Herod. III. 36. Rüdig.

Πύλας] Pylæ, sive Thermopylæ: transitus sexaginta passuum latitudinis, inter Phocidem ac Thessaliam. Varii lacus, sicut etiam Mare Locrense, et mons Œta, hasce angustias impediebant; quas Philippus appellavit *Clavem Græciæ*. Phocenses, ut munimentum adversus Thessalos, hostes ipsorum implacabiles, haud difficulter custodiendum possiderent, murum ædificarunt ad Thermopylas, qua solum ex Thessalia in Phocidem patet introitus. Hiatus qui in hoc muro facti erant, ne viam prorsus obstrueret, appellabatur Πύλαι, *Portæ*; cui voci addita est v. θερμαὶ, *calidæ*, propter calida quædam, quæ circa eum locum erant, la-

καὶ Ὄλυνθον καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τοῦτο ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆναι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὔβοιαν καὶ πρότερόν ποτέ φασιν εἰς Ἁλίαρτον καὶ τὰ τελευταῖα πρώην εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε. οὔτοι παντελῶς οὐδ᾽ εἰ μὴ ποιήσαιτ᾽ ἂν τοῦτο, ὥς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐστιν, ἵν᾽ ἢ διὰ τὸν φόβον, εἰδὼς

vacra; exque his duabus facta vox Thermopylæ. *Tourrell.* Jac. Palmerius Scholiasten nostrum ignorantiæ in Geographicis ex hoc loco arguit, nempe quod Pylas inter Parnassum et Mare ponat, quum pro Parnasso deberet dicere Callidromum, vel Œtam. De Thermopylarum situ consulendus est qui eum accurate describit, Strab. lib. ix. et Livius lib. xxxvi. 15. Mount. V. Diodor. Sic. xvi. 38.

Χεῤῥόνησον] Hoc intelligendum est de Chersoneso, sive Peninsula, Thraciæ, post unum annum Atheniensibus tradita a Cersoblepte (uno ex Thraciæ regibus, Cotyi autem filio); quippe qui eam contra Philippum defendere non posset. Cardiani, qui in hac tum regione florebant, novos hos dominos agnoscere recusarunt, quin ad Philippum confugere. Is, ut eorum defectionem adjuvaret, cujus ipsum etiam auctorem exstitisse verisimile est, in Chersonesum arma intulit. *Tourrell.* Mount. V. Diodor. Sic. xvi. 34.

Ὄλυνθον] De Olyntho prolixius, magisque ad propositum, dicemus, cum de Olynthiacis nobis erit agendum. Philippus jam fortasse adversus Olynthum hostiliter se gesserat, minime vero ejus obsidionem instruxerat, neque quidquam omnino fecerat quod eo spectaret; alioquin Demosthenes nequaquam id tam leviter hoc in loco attigisset, cùm de eo alibi tam frequenter, tantaque vi, declamitet. *Tourrell.* Mount.

Δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τοῦτο ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆναι] Δεῖ πεπεῖσθαι Φίλιππον καὶ προσδοκᾶν. Wolf.

Παραστῆναι] Vid. D'Orville ad Char. Aphrod. l. iv. c. iv. p. 391.

Ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης] Μετὰ τὴν ἀμέλειαν, ac potius, ἀφέμενοι τῆς ἀμελείας ταύτης, *omissa, repudiata ista socordia.* Wolf.

Εἰς Εὔβοιαν] Opem tulerant Athenienses, septem annis antea, Eubœensibus contra Thebanos: cum quinque diebus exercitum in Eubœam induxerint, et triginta vix elapsis, coegerint Thebanos pacem petere, et ab insula decedere. *Ex edit.* Stock. Vid. Diodor. Sic. xvi. 7., Demosth. de Chers. §. ιζ., et pro Megalop.

§. ἐ.

Ὥσπερ εἰς Εὔβοιαν] Sub. ὑμᾶς ὡρμήσατε. Auger.

Καὶ πρότερόν ποτέ φασιν, εἰς Ἁλίαρτον] Lacedæmonii hanc Bœotiæ urbem oppugnabant. Athenienses, Thebanis opem petentibus, eam obsidione liberarunt, occiso Lysandro duce Lacedæmonio. Facta est hæc expeditio annis 43 ante hanc orationem habitam (πρότερόν ποτέ φασιν, inquit Demosthenes) atque eo insignior fuit, quod tum Athenienses nuperrime excusserant jugum triginta Tyrannorum. *Ex edit.* Stock. Vid. Xenoph. Hellen. iii. 5.

Καὶ τὰ τελευταῖα πρώην εἰς Πύλας] Vid. supra: consule etiam Diodorum lib. xvi. Historiæ summa hæc est. Thebani victos armis Lacedæmonios et Phocenses apud Amphictyonum consilium accusaverant; illos, quod Cadmeam arcem induciarum tempore occupaverant; hos, quod terræ sacræ tractum excoluissent. Illi pecunia damnantur, majori quam quæ exsolvi posset. Igitur Phocenses, Philomelo duce, templum Delphicum occupant. Hinc conflatum bellum, quod Phocicum, sive Sacrum, appellatur, quodque novem, ut Diodorus refert, decem vero, ut Pausanias, annos duravit. Pleræque Græciæ urbes Phocenses, ut sacrilegos, ultione persequendos censent; Athenienses contra et Lacedæmonii iis auxiliantur. Philippus, a Thebanis Thessalisque dux belli creatus, Phocenses prælio vincit. Athenienses, audito belli eventu, ne in Græciam transiret, angustias Thermopylarum occupant. Mount.

Οὔ τοι παντελῶς] Sententia est: tametsi hoc non feceritis, (id est, si non strenue excurreritis, sicut olim) id quod ego tamen omnino censeo faciendum, non tamen in ea re parum momenti erit. Wolf.

Ποιήσαιτε] Ὑμεῖς: non ad Philippum pertinet. Nam ε per apostrophum abjectum est, non ο: ποιήσαιτε lego, non ποιήσαιτο. Wolf.

Εὐκαταφρόνητόν ἐστιν] Subaudi ὃ ποιήσετε, vel resume τοῦτο quod est post ἂν, et quod aliqui velint post παντελῶς collocari. Auger.

Εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς] Non dubito, quin

εὐτρεπεῖς ὑμᾶς — εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς· εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος — ἡσυχίαν ἔχῃ, ἢ παριδὼν ταῦτα ἀφύλακτος ληφθῇ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐνδῷ [1] καιρόν.

η'. Ταῦτα μέν ἐστιν, ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημὶ δεῖν καὶ [2] παρεσκευάσθαι προσήκειν οἴομαι· πρὸς δὲ τούτοις δύναμίν τινα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φημὶ προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἣ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκεῖνον ποιήσει. μή μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους

[1] καιρός [2] παρασκευάσασθαι

legendum sit, εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὄντας ὑμᾶς, addito participio, quod sæpe perperam prætermittitur. Wolf.

Εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ] Philippus auro in speculatores impendendo nunquam pepercit; eoque plures se, quam ferro, urbes expugnasse gloriatus est. Demosthenes inter proditores hic designat Aristodemum et Neoptolemum; minime vero Æschinem, qui non nisi post sex annos Philippi commodis inserviit. *Tourrell.* Mount. Cic. Cat. i. 1. 'Nos, nos, dico aperte, consules desumus.'

Μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν] *Cum nihil, vel nemo impediat.* Wolf.

Μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν] Macedonia, cujus quidem regnum hæreditarium erat, sita est in Thracia antiqua; limites vero habuit a meridie montes Thessaliæ, ab oriente Bœotiam et Pieriam, ab occasu Lyncistas, a septentrione Mygdoniam et Pelagoniam. Postquam autem Philippus partem Thraciæ atque Illyrici subegisset, patuit id regnum a mari Adriatico usque ad Strymonem fluvium. Decem reges numeravit a Perdicca primo rege ad Philippum tum regnantem. Ejus regia urbs erat Pella, celebris ob Philippum ejusque filium Alexandrum ibi natos. *Tourrell.* Mount.

Καιρὸν] Recepi. Nam ἐνδιδόναι neutral. est *cedere*, et activ. cum acc. πρόφασιν, ἀρχὴν, similibusque, denotat *suppeditare.* Eodem modo h. l.: *si Philippus occasionem fecerit.* Rüdig.

η'. Δεδόχθαι καὶ παρεσκευάσθαι] Enallage ἐμφατικὴ ad tollendam cunctationem. Alii παρασκευάσασθαι: quod non displicet. Nam τὸ δεδόχθαι jam præsto esse potest: τὸ παρεσκευάσθαι non item. Sic mox pro πρὸς δὲ τούτοις, alii πρὸ δὲ τούτων, *ante hæc.* Wolf.

Δεδόχθαι] Præteritum pro præsenti, ut in Græco sermone sæpius usurpatur. Auger.

Παρεσκευάσθαι] Rüdiger revocavit παρασκευάσασθαι [quum apparatum non *factum*, verum *faciundum* describat, ut §. ζ'.], quod factum nollem. Nam plures libri παρεσκευάσθαι commendant, idque fortius est, quippe quum necessitatem involvat, ut isthæc parata et instructa sint. Eodem modo p. 91. l. 1. ed. R. περὶ τούτων δ' οἶμαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βεβουλεῦσθαι καὶ παρεσκευάσθαι. Sæpe hæc vocabula confusa sunt, atque interdum παρεσκευάσθαι ex optimis libris restituendum, ut περὶ Συμμορ. p. 178. l. 13. ὃν ἂν μοι δοκεῖτε μάλιστα παρεσκευάσθαι, ubi ἂν, quod *posse* significat, jungendum cum παρεσκευάσθαι. Similiter etiam alia præterita ponuntur. περὶ Συμμορ. p. 182. l. 23. καὶ τὰ μὲν σώματα οὕτω φημὶ δεῖν συντετάχθαι. Infra p. 19. l. 14. δυεῖν ἕνεκα συμφέρειν ἡγοῦμαι εἰρῆσθαι. Etiam aliis locis librarii ejusmodi præterita mutarunt, ut περὶ Συμμορ. p. 178. l. 20. εἰ δὲ παρελθὼν εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος ἔσται νῦν τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν φόβος λέλυται: ubi duo codd. λυθήσεται habent. Brem.

Κακῶς ποιήσει] *Bello petet.* Xen. Anab. I. 4, 22. εἴ τις βούλοιτο βασιλέα κακῶς ποιεῖν. Matth. Gr. §. 409. Tempore futuro, ut hic, ita alibi Noster utitur, ut, *quæ fieri velit*, significet; idem exprimit per κελεύω, quod paullo post sequitur. Rüdig.

Μή μοι μυρίους] Explica supplendo, juxta Wolfium, μή μοι μυρίους . . . δυνάμεις λεγέτω τις, ἀλλὰ ταύτην δύναμιν ἐθέλω ἢ τῆς &c. Ceterum per τὰς ἐπιστολιμαίους δυνάμεις, intellige copias quas mox affore spes erat literis a civitate scriptis, et quæ tamen non aderant. Auger. Vid. Musgrav. ad Eurip. Hel. 555.

Μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις]

ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεώς [1]ἔσται, κἂν ὑμεῖς ἕνα κἂν πλείους, κἂν τὸν δεῖνα κἂν ὁντινοῦν χειροτονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει. καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαι κελεύω. ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ

[1] ἔστω

Conductitios exercitus verti. ἀπόστολος veteribus *classem* significat: unde ἀποστολιμαῖος *classicus, classiarius, emissarius*. ἐπιστολὴ, *literæ, mandatum*. ἐπιστολεὺς, γραμματοφόρος, *tabellarius*, vel ὁ ἐπὶ τοῦ στόλου διάδοχος τοῦ ναυάρχου, *classi præfectus*: ἐπιστολιμαῖος, *epistolaris*, τὸ δι' ἐπιστολῆς γιγνόμενον ἢ διαπραττόμενον. ἐπιστολιμαῖοι δυνάμεις, *copiæ*, (ut opinor) *quæ*, cum est opus, *foris contrahendæ, et missis literis aut legatis accersendæ sunt*. Apud Eusebium lib. 7. ecclesiasticæ historiæ legitur: ἐπιστολιμαίων δέομαι γραμμάτων. Sic ἐπιστολιμαῖος χαρακτὴρ, ἐπιστολιμαῖα συνθήματα, ἐπιστολιμαῖοι κατηγορίαι. ἐπιστολιμαίους δυνάμεις, scilicet λεγέτω τις, ἀλλὰ ταύτην δύναμιν ἐθέλω, ἢ τῆς πόλεώς ἐστι, τουτέστι, πολιτικήν. Hermogenes addit πρόσφερε. Wolf.

Ἐπιστολιμαίους] Quatuor hujusce vocis interpretationes recensuit Tourrellus. Prima est Henrici Stephani, qui ἐπιστολιμαίους δυνάμεις recte vertendum censet *Missitias Copias*, ex Suetonio: et tum sensus erit, copias Veteranorum, qui contra privilegia sua coguntur iterum militare. Secunda est Jul. Pollucis, qui per ἐπιστολιμαῖος intelligit *Peregrinus*: ita ut, juxta eum, τὸ ἐπιστολιμαῖοι δυνάμεις nihil aliud significabit quam *copias peregrinas*, ἃς ἐπιστέλλουσιν οἱ ξένοι. Tertia Phavorini est: isque vertit διαπόντιος, *transmarinus*, et pro ἐπιστολιμαῖος legit ἀποστολιμαῖος, eam vocem ab ἀπόστολος derivans, quæ classem sive navalem apparatum denotat. Quarta, quamque ipse sequitur, Wolfii est, qui per has voces intelligit, Copias quæ, cum est opus, foris contrahendæ, et missis literis aut legatis accersendæ sunt. Hactenus Tourrellus: quem miror duos ex Polluce et Phavorino interpretationes elicuisse, quum idem plane ad verbum uterque dicat; excepto quod hic ἀπ. ille vero ἐπιστολιμαῖος habet: vid. Poll. vi. 49. Phavorin. col. 682. Palmerius longe alio sensu hunc locum interpretatur: ejus verba hæc sunt. "Intelligit (credo) minas per epistolas ad Philippum missas, de quibus infra ait [§. ιά.] ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμεῖτε Φιλίππῳ." In eadem sententia videtur esse Scholiast. ad hunc v. Omnino autem vide Scholion ad voces μή μοι μυρίους, quod ab alia manifeste manu est. Ab omnibus hisce interpretationibus diversa demum est ea quam protulit Etymologus: ita enim ille, col. 365. Ἐπιστολιμαίους, στρατιώτας ἀγελαίους εἶπεν Δημοσθένης· παρὰ τὸ στόλος, τὸ στράτος. Quænam ex his optima sit, lectoris esto judicium. Mount.

Ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις] Hujusce locutionis (quam mire torsit interpretes) hanc explicationem proposuit Olivetus. "Atheniensibus usitatum erat literas undique mittere ad copias accersendas. Rescriptum itaque erat ex alio atque alio loco hunc et illum militum numerum comparatum fore. Cum vero ad rem ventum esset, nequaquam tantæ repertæ sunt copiæ, quantæ in literis hinc petentibus, illinc promittentibus, nominantur. En! ergo quid significat ἐπιστολιμαίους δυνάμεις: magnificos hos apparatus qui in literis solummodo utrinque scriptis exsistunt." *Ex edit.* Stock.

Ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται] Malim ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται, καὶ κἂν. videtur enim necessario, quamvis κακοφώνως, addenda conjunctio. Wolf. ἴσως, καὶ ἂν ὁντινοῦν. Taylor. Hæc mens est scriptoris: ne alias enumeretis copias quam domesticas. Rüdig.

Τούτῳ πείσεται] Scilicet ἡ πολιτικὴ δύναμις. Unde apparet, mercenarios milites non cuivis duci parere solitos. Wolf.

Καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαι κελεύω] Τὴν τροφὴν etsi in universum de sustentatione exercitus intelligere licet, tamen pro *annona*, seu *commeatu*, quod σιτηρέσιον postea dicet, intelligo: ut et cibaria, vel certam pro iis pecuniam ad sustentationem corporis, et aliam pecuniam pro laboribus et periculis dederint militibus, quæ conjuncta τὸν ἐντελῆ μισθὸν, *integrum stipendium*, confecerint. Suidas σιτηρέσιον, τὸ διδόμενόν τισιν εἰς τροφήν. Hesychius ἐφόδιον. Budæus militarem annonam et stipendium et tesseram frumentariam interpretatur. Apud Cæsarem est frequens, militibus metiri frumentum, τὸ σιτομετρεῖν, ἢ σιτοδοτεῖν: cujus locum adscribere libet: 'Ingresso civile bellum, centuriones cujusque legionis singulos equites e viatico suo obtulerant: et universi milites gratuitam et sine frumento stipendioque operam, cum tenuiorum tutelam locupletiores in se contulissent. Neque in tam diuturno spatio quisquam omnino de-

πόση, καὶ πόθεν τὴν τροφὴν ἕξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσετε ποιεῖν; ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρίς. ξένους μὲν λέγω — καὶ ὅπως μὴ [1] ποιήσετε τοῦθ' ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· ἅπαντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶ- 11
ναι τοῦ δέοντος, καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι, ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες, τούτοις προστίθετε, ἂν ἐλάττω φαίνηται. λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας δισχιλίους. τούτων δὲ Ἀθηναίους φημὶ δεῖν εἶναι πεντακοσίους,

[1] ποιήσητε

solvit: plerique capti, concessam sibi sub conditione vitam, si adversus eum militare vellent, recusarunt.' Idem.

Τροφὴν] i. q. σιτηρέσιον, ἐφόδιον. Jubet mercedem solvi, ne singuli sua gerant bella. Rüdig.

Ἐθελήσετε] *Poteritis*: in eodem sensu apud Aristoph. In Homero etiam frequentissime: Il. Φ. ver. 366. Οὐδ' ἔθελε προρέειν, pro οὐκ ἐδύνατο. Sic Il. N. ver. 106. Μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον——ad quem locum haec Eustathius: Τὸ δὲ οὐκ ἐθέλεσκον, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐδύναντο. Συνηθὲς δὲ Ὁμήρῳ καὶ οὕτω λαμβάνειν τὴν τοιαύτην λέξιν. Confer Suidam v. ἐθελήσει. Mount.

Καθέκαστον τούτων διεξιὼν χωρὶς] Καθέκαστον, *singulatim*. Isocrates ad Nicoclem, καθόλου δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων, item cum, genitivo: pro ἕκαστα τούτων διεξιὼν χωρίς. Wolf.

Ξένους μὲν λέγω, &c. λέγω δὴ τοὺς πάντας] Repetitio verbi ejusdem, propter hyperbaton, et interjectam sive parenthesin, sive prolixam ἐπεμβολήν. Sed, ἀντὶ ξένων, substituit στρατιώτας, eodem sensu. Idem. Qui vero στρατιώτας eodem sensu, quo supra ξένους? Equidem conjicio legendum πεζοὺς, idque confirmare mihi videntur cum ea quæ infra habet, ὥσπερ τοὺς πεζοὺς τ. ἀ. τ. στρατευομένους, tum ipsius sententiæ filum atque ordo naturalis; primo enim exponit orator, quot pedites conscribendos censeat; secundo ex his quot cives, quot peregrinos esse oporteat: aut igitur στρατιώτας per se significat pedites, (quo quidem sensu non nisi raro admodum invenitur,) et si significat, quid ad rem τὸ ξένους? aut necessario mutandum est in τὸ πεζούς. In orat. Æschin. contra Ctes. πεζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππεῖς χιλίους. Mount. Neque hæc vox significat στρατιώτας, neque cum Mount. πεζοὺς substituendam: sed, nisi quis cum Reiskio putet, scriptorem coepti sermonis oblitum esse, quum paullo post dicat στρατιώτας, de industria ξένους videtur in principio posuisse, ne peregrinos excludere existimaretur. Rüdig.

Ποιήσητε] Bekker. dedit ποιήσετε, nullo, quantum scio, libro addicente. Retinui vulgatam lect., quum canon ille Dawesianus, quem Bekker. hic et multis aliis in locis secutus esse videtur, non ubique adhiberi possit. Vid. Buttm. Gr. Gr. §. 126, 4. Poppo Obss. Thucyd. p. 155. Idem.

Ἅπαντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος] Nihil satis magnum videri dicit Atheniensibus. Omnia minoris æstimare, quam oporteat, aliud est. Wolf.

Ἅπαντ' ἐλάττω] Fuit hoc Atheniensium, ut maxima decernerent, minima perficerent: quam rem illis sæpe et Noster et alii oratores exprobrant. Olynth. III. (II.) §. ϛ'. Lucches. existimat, cladem Syracusanam et naufragium duce Charete acceptum oratoris menti obversata fuisse. Rüdig.

Καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι] Hoc est quod Aristophanes in Nubibus [v. 419.] vocat γλώττῃ πολεμίζειν, et Latini *verbigerari*. Idem vitium Atheniensibus exprobrat Isocrates Orat. de Pac. *Tourrell.* Mount.

Στρατιώτας δισχιλίους· τούτων δὲ Ἀθηναίους φ. δ. εἶ. πεντακοσίους] Athenienses nullis aliis militibus primitus utebantur, quam suis civibus; ii, quum ad expeditionem aliquam proficiscendum erat, nomina sua in Tabulas publicas referebant. Omnibus per vices obeundem erat hoc munus; nulla vel divitiarum vel nobilitatis habita ratione. Ipsi suis visibus Philosophi loricam induerunt. Plato magistri sui Socratis fortitudinem prædicat, quæ etiam a Seneca et Plutarcho celebratur. Quin et ipsius Platonis res bello gestæ literis mandatæ sunt. Nemo igitur a generali lege observanda tunc temporis eximius habebatur, quæ, ut ipsi singuli servirent, exigebat. Quicunque præscripto die ad vexillum se non receperat, quique ante

ἐξ ἧς ἂν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ, χρόνον τακτὸν στρατευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους ξένους 46
εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ τούτων ἱππέας διακοσίους· καὶ [1] τούτων πεντήκοντα Ἀθηναίους τοὐλάχιστον, ὥσπερ τοὺς
12 πεζούς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους. καὶ ἱππαγω-

[1] τούτων εἶναι πεντήκοντα

præscriptum tempus id reliquerat, Desertoris pœna plectebatur: numerus vero horum militum is erat quem rei gerendæ ratio postulabat. Demosthenis autem tempore, obsoleta sunt hæc omnia. Imperator, Factionis prævalentis ope electus, non nisi ex peregrinis et mercenariis, qui male serviebant, exercitum conflavit. Demosthenes postulat, ut iterum valeant antiqua consuetudo et disciplina. *Tourrell.* Mount.

Ἐξ ἧς ἂν τινος ὑμῖν] Cives, qui ætatem quadraginta annorum excesserant, immunes erant a militia. Demosthenes eorum judicio relinquit, an non Veteranorum privilegia suspendere ex re erit, ut eo magis exercitatiores habeant milites. *Tourrell.* Idem.

Ἐξ ἧς ἂν τινος ἡλικίας] Ut hæc verba intelligantur, pauca sunt de ratione militum Athenis conscribendorum explicanda: præsertim, cum ea res vix satis mihi videtur fuisse, vel a Petito, vel ab aliis quos vidi recentioribus, intellecta. Ætas militaria ab decimo octavo anno pertingebat usque ad sexagesimum: quod et clare testatur Harpocratio, voce Ἐπώνυμοι, temere a Petito sollicitatus: et ex iis quæ sequuntur, clterius patebit. Omnes, quorum ætas intra hos limites stetit, albis inscripti erant, quæ servabant 42. Magistratus, Eponymi nuncupati; ita ut unusquisque Eponymus eorum civium nomina albo suo inscripta teneret, qui per idem annorum spatium militaverant; unus nempe eorum qui unicum stipendium fecerant, alter eorum qui bina, et sic deinceps. (Quot igitur annos quotamque ætatis partem, militandum fuerit, vel horum magistratuum numerus indicat; cum inter omnes constet tempus, a quo stipendia merere cœperint.) Instituti autem istius hic usus fuit. Populus, quandocunque expeditionem decerneret, ætatem simul eorum definire solebat, quibus erat in hostes egrediendum: ἐξ ἧς ἂν τινος αὐτῷ ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ: deinde qui fuerint, qui hoc decreto essent obstricti, inspectis Eponymorum catalogis statim patebat. Atque hoc est, quod innuit Aristoteles, de Rep. Athen. ab Harpocratione citatus in voce στρατεία ἐν τοῖς Ἐπωνύμοις· Χρῶνται δὲ τοῖς Ἐπωνύμοις καὶ πρὸς τὰς στρατείας· καὶ ὅταν ἡλικίαν ἐκπέμπωσι, προσγράφουσι, ἀπὸ τίνος ἄρχοντος ἐπωνύμου μέχρι τίνος δεῖ στρατεύεσθαι: *Utuntur autem Eponymis etiam ad militiam; et cum juventutem emittunt, adscribunt, a quo Archonte Eponymo usque ad quem stipendia merere oporteat:* hoc est, a quo *catalogo* usque ad quem.—Quanquam autem sexagenariis solis militiæ erat vacatio, (unde ἀστράτευτοι, et ὑπὲρ τὸν κατάλογον, vocantur a Polluce, Onom. ii. 11.) in more tamen positum fuit, (non lege sancitum, quod falso credit Ulpianus) ut etiam quadragenariis eadem immunitas concederetur, nisi in difficilibus reipublicæ temporibus: unde ait infra Demosthenes, Olynth. B. (Γ). γ'. 45 *annos natis indictum fuisse, ut naves conscendant,* ob flagrantem in Philippum indignationem. Narrat Plutarchus Phocionem, jussum a populo, alienissimo (ut ipsi visum est) reip. tempore, bellum suscipere, per præconem edixisse, ut omnes ab adolescentia ad sexagesimum usque annum statim a concione sese in castra subsequerentur. Adversus hoc edictum nulla se lege defendere potuerunt seniores: maluit itaque populus a bello ipso desistere quam obmurmurantes et graves annis ad arma etrahere. Stock.

Στρατευομένους] Ἴσως, στρατευσομένους. Taylor.

Ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις] Ὥστε ἀλλήλους διαδέχεσθαι. Wolf. Ita, ut alteri alteros excipiant: similiter ἐκ προσηκόντων. Thuc. iii. 67. De usu dativi cum substantivis vid. Matth. Gr. §. 396. Rüdig.

Τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω] In militia Atheniensi omnes extra Atticam nati pro peregrinis habebantur. Peregrini itidem a Mercenariis distinguebantur: illo nomine ii milites vocabantur quos a Sociis mutuata est Respublica; hoc vero, quos mercede conduxit. Horum maxima pars ex Creta ducebatur quæ optimis Jaculatoribus pollebat. *Tourrell.* Mount.

Καὶ ἱππαγωγοὺς τούτοις εἶεν] Robertellus [Emendat. c. 2. Grut. Thes. Crit. t. ii. p. 30.] legi vult: καὶ ἱππαγωγοὶ ϛ'. τούτοις εἶεν.

γοὺς τούτοις. εἶεν. τί πρὸς τούτοις ἔτι; ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ.

θʹ. Πόθεν δὴ τούτοις ἡ τροφὴ γενήσεται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δείξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύτην ἀποχρῆν οἴομαι τὴν δύναμιν καὶ πολίτας τοὺς στρατευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω. τοσαύτην μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἔνι νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῳ παραταξομένην, ἀλλὰ λῃστεύειν ἀνάγκη καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν πρώτην· οὐ τοίνυν οὔθ' ὑπέρογκον αὐτήν — οὐ γάρ ἐστι μισθὸς οὐδὲ τροφή — [1] οὔτε παντελῶς ταπεινὴν εἶναι δεῖ. πολίτας δὲ παρεῖναι καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρα-

[1] † οὐδὲ

quam mutationem, merito exagitat Sigonius, [in Emendat. ibid. p. 148.] quippe quæ nulla librorum auctoritate munita sit, quæque venustatem orationis impediat, et sermonem ipsum contra Grammaticæ præcepta deformet. Quod ex Thucydide probat Robortellus singulas hippagines tricenos Equites vehere solitas, qui numerus non valde discrepat ab hoc Demosthenis, certe hoc contra ipsum facit: nihil enim opus fuit, ut Orator aliquid de numero hippaginum statueret, quum tam bene notum fuerit quot erant necessariæ, etiam ipso non admonente. Mount.

Ταχείας τριήρεις] Wolfius vertit *celeres triremes*, Nic. Carrus *veloces naves*; Tourrellus autem, *Galéres légérement armées*; censetque per ταχείας τριήρεις intelligi debere *præsidiarias naves*, quem sensum ex verbis sequentibus confirmat ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ, et ex Thucydidis lib. vi. pag. 442. Edit. Francofur. Idem.

Ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν] Ex fœdere cum Thessalis inito, eorum classibus et portubus potitus est Philippus. *Tourrell.* Stock.

Ταχειῶν τριήρων] Schol. ad Thucyd. viii. 43. explic.: πρὸς τὴν ναυμαχίαν ἐπιτήδειοι, quam interpret. seqq. comprobant. Rüdig.

θʹ. Τηλικαύτην, τοσαύτην] Accipe sensu diminutivo, *tantillam*. Auger.

Τὴν ἐκείνῳ παραταξομένην] Ἐκ παρατάξεως μαχησομένην, *quæ acie cum illo decernat, collatis signis dimicet*. Wolf.

Λῃστεύειν] Quid sit τὸ λῃστεύειν optime illustrat locus Livii in libro xv. Verba sic se habent: 'in fines Romanos excucurrerunt, [*Veientes*] populabundi magis, quam justi more belli. Itaque non castris positis, non exspectato hostium exercitu, raptam ex agris prædam portantes Veios rediere.' Mount.

Τὴν πρώτην] Τὸ πρῶτον, sicut τὴν ἀρχήν. Wolf.

Οὐ γάρ ἐστι μισθὸς οὐδὲ τροφή] Πότερον ἐκ παραλλήλου, ἢ κατὰ διαστολήν: Si denæ drachmæ fuerunt σιτηρέσιον, id est, si pecunia pro cibariis data est, nihil aliud dicit, nisi deesse pecuniam, qua stipendia militibus solvantur. Idem.

Ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ] Exstat Lysiæ ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς. et Diodorus, lib. 14. meminit societatis ad Corinthum initæ a Bœotiis, Atheniensibus, Corinthiis, Argivis, contra Spartanos: et lib. 15. refert, Timotheum, Chabriam, Callistratum, (non Polystratum) duces esse creatos contra Lacedæmonios. Idem. vid. Schol. ad hæc verba in Plut. Aristoph. p. 13. ed. Kust. τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει: vid. etiam Suid. et Harpocrat: ad vv. ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ. Mount.

Ἐν Κορίνθῳ] Insignis Græciæ urbs intra Isthmum Peloponnesi sita. Bellum de quo loquitur Demosthenes ortum est Olymp. 93. Ann. 3tio, et octo annos duravit. Lacedæmonii Olymp. 93. Ann. 4to, everso Atheniensium imperio, sui jecerunt fundamenta. Thebæ, Athenæ, Corinthus, et consequenter cæteræ omnes inferioris ordinis urbes Spartæ leges accipiebant. Itaque tranquilla erant et pacata omnia, quum Græciæ in Asia Colo-

τος ἡγεῖτο καὶ Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινὲς, καὶ αὐτοὺς [1] ὑμᾶς συστρατεύεσθαι· καὶ οἶδα ἀκούων ὅτι Λακεδαιμονίους παραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται, τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους, οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασι. καὶ πα-

[1] ὑμᾶς αὐτοὺς

niæ contra Persarum Regem Lacedæmoniorum opem implorabant. In Asiam profectus est Agesilaus, ejusque subjugandæ spem ei fecerunt rapidæ ejus victoriæ; quum Regis Persarum Emissarii, quo hostem adeo pertimescendum sive debilitarent, sive amoverent, Thebanos contra Spartam, oblato auro, excitabant. Statim Athenienses et Corinthii cum iis fœdus inierunt. Libertatis eos conjunxit communis amor; omnesque ultro Corinthi convenerunt, συνέδριον κοινὸν τῶν συμμάχων Κόρινθος, ait Diodorus [xiv. 82. Xenoph. H. Gr. iv. 3. Aristoph. Plut. 173.] Arma induunt Athenienses, eorumque copiæ sociorum exercitui se conjungunt. *Tourrell.* Idem.

Οὗ Πολύστρατος ἡγεῖτο, καὶ Ἰφικράτης, καὶ Χάβριας] Parum notus est primus ex his Imperatoribus. Ne minimam sane mentionem cujusvis Polystrati, qui bello de quo hic agitur interfuerit inter historicos invenias. Suidas et Harpocration Polytropum hic legendum omnino volunt. Equidem haud scio, nunquid potius legendum sit Callistratum, qui in bello Corcyrensi Iphicratis et Chabriæ collega fuit, teste Xenophonte atque Diodoro. Iphicrates, celebris Atheniensium Imperator, obscuro genere ortus, susque, si quis alius, fuit fortunæ faber. Sutor ei fuit pater, socer vero Rex Thraciæ. Chabrias item Atheniensium imperator fuit, inter illustres viros unus a Cornelio Nepote celebratos; idem in bello Corinthiaco Iphicrati successit. *Tourrell.* Tourrellus, Suidam secutus, male cepit Harpocrationis mentem. Mihi quidem recte se habere recepta lectio videtur. Demosthenes in Orat. περὶ ἀτελείας §. ιθ'. iterum Polystrati mentionem fecit, idque etiam, ex quo eundem esse, de quo hic, credibile sit, de Iphicrate et Chabria locutus: τιμᾶντές ποτε Ἰφικράτην, οὐ μόνον αὐτὸν ἐτιμήσατε, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνον Στράβακα καὶ Πολύστρατον. Polytropus Lacedæmoniorum, non Atheniensium, dux fuit; ut ex Diodoro patet, lib. xv. p. 489. Ed. Hanov. Vid. Manssac. ad Harpoc. Mount. V. Hartung. c. 1. Grut. Thes. Crit. t. ii. p. 634.

Καὶ ἄλλοι] Ex iis aliis unus fuit Callias Hipponici, ut ex Xenophonte discimus lib. iv. [5.] Hellenicorum. Palmer.

Καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς συστρατεύεσθαι] Rüdiger reduxit vulgarem ordinem ὑμᾶς αὐτούς. Sed αὐτοὺς præponitur, ut ipsi militiæ operam dedisse intelligantur, *ihr in eigener Person.* Eodem modo collocatio verborum corrupta erat ante Bekkerum p. 58. l. 21. ed. R. καὶ εἰπέτ' ἐν τούτοις αἰτιάσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτολέμου λέγοντας — οὐδὲ εἷς γάρ ἦν — ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς: vulgo ὑμᾶς αὐτούς. Hermannus vim hujus collocationis in egregia dissertatione de pronomine αὐτὸς explicuit Acta Semin. Reg. et Societ. Philol. Lips. T. I. p. 56. sqq. Brem.

Οἶδα ἀκούων] Ἐξ ἀκοῆς ἔγνωκα. *Nihil habeo præter auditum.* Dissimulat historiarum lectionem: etsi e Xenophonte hæc utique cognorat. Wolf.

Οὗτοι οἱ] Respicere videtur pugnam ad Haliartum Ol. xcvi. 3. commissam. vid. ad §. ζ'. Rüdig.

Ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικά, &c.] Plutarchus in vita Phocionis, eodem fere modo effrænem Atheniensium exercituum licentiam exagitat. *Tourrell.* Mount.

Ἐξ οὗ] Diod. S. XV. 95. narrat, Charetem, qui metuisset hostes et sociis injurias intulisset, Ol. 104, 4. in Corcyram navigasse ibique turbas excitavisse; alii etiam videntur sua gessisse bella. Rüdig.

Ὑμῖν] Sæpe Græci dativ. μοί, σοί, ἡμῖν et ὑμῖν abundanter addunt, ut significent, illius, ad quem hæc pronomina referantur, interesse quæ fiant; cfr. §. 5. Eurip. Suppl. 36. 45. Barnes. ad Eurip. Iph. Aul. 613. Idem.

Οἱ δ' ἐχθροὶ] Innuit Alexandrum, Pheræorum ducem, qui classem Atheniensium vicerat. Diod. Sic. XV. 95. Idem.

Καὶ παρακύψαντα ἐπὶ] *Et cum ad bellum nostræ urbis obiter respexerint,* statim nos deserunt: id est tam diu non inserviunt, quam nobis esset opus. Cum neminem habent aliam, qui stipendia numeret, exorto nobis bello, ad nos accurrunt, ad breve saltem tempus, dum locupleti-

ρακύψαντα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον 13
καὶ [1] πανταχοῖ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα, ὁ δὲ στρατηγὸς
47 ἀκολουθεῖ. εἰκότως· οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μισθόν. τί οὖν κελεύω; τὰς προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκείους ὥσπερ ἐπόπτας τῶν στρατηγουμένων παρακαταστήσαντας, ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. εἰ γὰρ ἔροιτό τις ὑμᾶς, εἰρήνην ἄγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γε, εἴποιτ' ἄν, ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

[1] πανταχοῦ

orem et liberaliorem dominum invenerint: sicut Lucanus egregie cecinit:

‘Nulla fides pietasque viris, qui castra sequuntur,
Venalesque manus: ibi fas, ubi maxima merces.’

Unde Isocrates eos κοινοὺς ἁπάντων ἀνθρώπων ἐχθροὺς nominat. Quanquam etiam κοινοὶ ἁπάντων φίλοι sunt, vel solius pecuniæ potius amici. Idem 2. ad Philippum epistola: συνειδότες, inquit, ὅτι τὰ τῶν ξενιτευομένων στρατεύματα πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευόντων αὐτοῖς, ἢ σέσωκε. Sed versus illos Lucani vir fortissimus et dux, cum alibi, tum re contra Turcas anno 1532. in Pannonia bene gesta, clarus, facete eludit, eos non ad milites, qui antecedant, sed ad lixas et calones pertinere. Hos enim castra sequi. Wolf. *Copiæ conductitiæ leviter modo attingentes gerentesque bellum Atheniensium abeunt ad Artabazum.* Morem respicit orator meretricum, quæ θρύπτονται et de fenestra modo prætereuntes amantes adspicere dignantur: non ad eos descendunt vel ipsos admittunt. Aristoph. Eccles. 202. Thesm. 604. Illi milites *adspiciunt, prospiciunt*, obiter modo bellum: non serio gerunt. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. ii. c. iv. p. 177.

Πρὸς Ἀρτάβαζον] Athenienses eam quæ inter milites suos tum regnabat licentiam paulo ante sunt experti. Charetem ingenti præfecerant exercitui, eique in mandatis dederant, ut Byzantinos, Coos, Rhodios, Chiosque, qui ab iis defecerant, ad officium reduceret. Hujus profecto expeditionis felicem fore exitum merito erat cur sperarent, modò magnificis pollicitationibus Artabazi, rebellis in Asia minori Satrapæ, responsare valuisset ipsorum Imperator. Hic Satrapa, septuagies mille militibus circumsessus, jamque, adeo impar erat viribus, hosti cessurus, Charetem, qui Atheniensibus copiis in Hellesponto imperabat, pellexit. Artabazo auxilium tulit Chares, illoque a periculis expedito mercedem beneficio parem accepit. Id Charetis factum pro capitali crimine habebatur; quippe quod non solum neglectis Reipublicæ negotiis peregrino se bello immiscuisset, verum etiam Persarum regem irritasset, qui trecentas naves se instructarum per legatos minitatus est ad Insulares, qui contra Athenas conjurati erant, adjuvandos. His minis perterrefacti Athenienses, Isocratis consilio obsecuti sunt; itaque maris imperio renunciarunt, atque Rhodii, Byzantini, Chii, et Coi plena libertate fruerentur permisere. Demosthenes culpam a Charete transfert in milites immorigeros, quibus illi stipendia numerare non curabant. *Tourrell.* Duas historias confudisse videtur Tourrellus; ea, quam hic habes, ex Diodoro exscripta est, in eo autem narratur de Charete Pharnabazo auxiliante Olymp. 106. ann. 1. Artabazo non nisi post tres annos auxiliatus est. Vid. Diod. l. 16. et Schol. ad has voces, p. 107. μή μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους. Mount.

Γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα] Ἀντὶ τοῦ γελοῖόν ἐστιν, ἢ, γελοίως χρώμεθα. Wolf.

Πολεμοῦμεν] Ut significaret, Athenienses ipsos nescire, quid ageretur, eos dicentes facit, se gerere, quæ non gerant. Vid. Jacobs. ad h. l. Rüdig.

Οὐκ ἐχειροτονεῖτε] Melius erit, meo quidem judicio, si hæc verba, mutatione aliqua facta, ex Atheniensium ore hoc modo proferantur: οὐκ ἐχειροτονοῦμεν ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, ita ut sensus loci sic se habeat: “Cum Philippo bellum gerimus: qui vero potes hoc nescire? nonne creavimus ex nobis” etc. cui respondetur, “Hoc quidem concedo; quid vero isti omnes, quos cum tanta ostentatione enumerastis, agunt, ex-

δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγοὺς καὶ φυλάρχους καὶ ἱππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσι; πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν ἐκπέμψητε ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον. οὐ γὰρ ἐχρῆν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταξιάρχους παρ' [1] ὑμῶν,
14 ἱππάρχους παρ' [1] ὑμῶν ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἵν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις, ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον τὸν

[1] ἡμῶν

cepto uno," etc. Videntur opinionem nostram confirmare quæ sequuntur: εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε—Quod si hæc germana sit lectio, difficile non erit verborum mutationem indagare, quippe cum inverso τῶ η ex ἡμῶν, factum esset ὑμῶν, cumque observaret aliquis minime congruere hæc οὐκ ἐχειροτονοῦμεν ἐξ ὑμῶν, in Margine Libri scripsit ἐχειροτονεῖτε, quod postea in Textum irrepsit. Potuit etiam ita scriptum fuisse, ἐχειροτονεῖτε μὲν etc. τί δὲ οὖν; Mount.

Δέκα ταξιάρχους] Τάξις Suidæ continet viros 128. quorum dux quondam ταξίαρχος, nunc ἑκατόνταρχος. Ista ratione milites conscriptos oportuit 1280. Wolf.

Ταξιάρχους] Taxiarchi deni ex singulis tribubus fuerunt. Horum autem negotium fuit, ut ordines militares instruerent, pedites in prœlium mitterent, iisdemque quo ire, et per quot dies cibum parare oporteret, per præconem denunciarent, et, si liberet, militem ex armatorum Catalogo delerent. Sigon. lib. iv. cap. 5. de Rep. Ath. Mount.

Στρατηγοὺς] Στρατηγοὶ (*Prætores*) deni fuere ex tribubus singulis singuli, a populo, ut reliqui omnes, in Comitiis declarati. Primis temporibus omnes æquali usi imperio, singuli singulorum dierum imperium obtinebant: iis autem Polemarchus undecimus adjunctus est, ut, si forte illi paribus inter se sententiis discreparent, ipse in alteram partem inclinans omnem dubitationem eximeret. Postea Polemarchus domi retentus est, ut jura inter cives et peregrinos diceret, nec Prætores omnes ad bellum missi sunt; (quod hic innuit Demosthenes) sed modo unus, modo duo, pro rei periculo: cæteri domi urbanis officiis, ad militiam tamen spectantibus vacabant; qui Στρατηγοὶ ἐπὶ τῆς διοικήσεως appellati sunt, ut illi Στρατηγοὶ ἐπὶ τῶν ὅπλων. *Tourrell.* Idem.

Καὶ ἱππάρχους δύο] Utrum τὸ δύο *duos*, an *binos*, ut et ad στρατηγοὺς et ad φυλάρχους referatur? ἱππαρχία equitum 512. fuit: φυλάρχων quod munus in exercitu fuerit, mihi non liquet. Romani non tribunos plebis modo, sed militum etiam et tribunos ærarios, et consulari potestate habuerunt. Significat autem, hos nomen inane habere, sine re. Wolf.

Φυλάρχους, καὶ ἱππάρχους] Ut Prætores et Taxiarchi Peditibus, sic Hipparchi et Phylarchi Equitibus imperarunt. Hipparchi autem duo, Phylarchi decem; illi quidem universo, hi vero singularum tribuum equitatui ita præfuerunt, ut quemadmodum Taxiarchi Prætoribus, sic Phylarchi Hipparchis dicto audientes essent; qui tamen et ipsi Prætoribus paruerunt. *Tourrell.* Mount.

Μετὰ τῶν ἱεροποιῶν] Ἱεροποιοὺς Hesychius interpretatur ἐπιμηνίους. ἐπιμηνίαν δὲ ἢ ἐπιμήνιον, θυσίαν καθ' ἕκαστον μῆνα τῇ νουμηνίᾳ ἐπιτελουμένην. Wolf. Vid. Maussac. et Vales. ad Harpocrat. v. Σεμναὶ Θεαὶ, Pollux l. viii. 107. et Meurs. in Eleusin. c. 25.

Ὥσπερ τοὺς πηλίνους] Ἀνδριάντας τῶν στρατηγῶν. Wolf. Qui e luto dolia fictilia et pupas seu imagunculas efficiunt (ἐργάζειν τὸν πηλόν). Nam οἱ πήλινοι sunt *imagunculæ*, cf. Pollux VII. 164. ibique interpp. Schol. ita: οἳ τὰ πήλινα προτίθενται: πηλίνους enim vix ad ταξιάρχους potest referri; bene Jacobs: Puppenmacher. Hi Græce vocabantur κοροπλάθοι. Poll. X. 189. et interpp. Rüdig.

Εἰς τὴν ἀγορὰν]. Οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον: τοῦ θεαθῆναι ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τοῦ πολεμεῖν. Wolf. Ut ibi instar rerum venalium exponantur et sua specie splendeant. Phil. Γ. §. ή. νῦν δὲ ἅπαντα ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται. Rüdig.

Οὐ γὰρ ἐχρῆν] Interrogative et affirmative: Summam rei militaris esse penes cives Athenienses oportere. Wolf.

Ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον] Hæc sine interrogatione. Queritur enim mercenariis militibus credi omnia. Idem.

παρ' ὑμῶν ἵππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἱππαρχεῖν; καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον ὅς τις ἂν ᾖ.

ι. Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι. τοῦτο δὴ καὶ περανῶ. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ τροφή, σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντα ἐνενήκοντα καὶ μικρόν τι πρός,

Ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον] Lemnos, hodie *Lenno* sive *Limni*, insula maris Ægæi inter Montem Athon et Chersonesum Thraciam; eam Æschylus in Persis inter insulas Atheniensibus subditas recenset. In Herodoto lib. vi. ac Cornelio Nepote in Miltiad. legere est quomodo eam a Pelasgis, Miltiade duce, ademerint. Byzantini, Rhodii, Chii, Coique quinquennium ante contra Athenas se commoverunt, Lemnumque centum navibus invadere conati sunt. Athenienses a Lemniis auxilio vocati sub optimis suis ducibus illuc profecti sunt. Quatuor annos post Thermopylas occupare aggressus est Philippus. Eum Athenienses, qua tum erant vigilantia, eodem, unde venerat, se recipere coegerunt: immemores autem eum relictum cœptum renovare posse, satis habuerunt equitum agmen ad oram Atticæ collocare. *Tourrell.* Mount.

Τῶν ἀγωνιζομένων ἱππαρχεῖν] Ἱππαρχον εἶναι. Wolf.

Τῶν ἀγωνιζομένων] Οἱ ἀγωνιζόμενοι videntur esse, qui ad Pylas Philippo aditum negarent, quorum dux, judice Luc., Menelaus fuit; qui unde oriundus fuerit, nescimus, nam Tourrellii sententia, fuisse hunc Philippi fratrem ex altero conjugio natum, non vero similis est. Rüdig.

Μενέλαον] Hunc Philippi fratrem fuisse ait Tourrellus, ex altero autem conjugio natum. Etenim Philippi mater Eurydice, Menelai Cygnea erat; utriusque autem Pater Amyntas teste Harpocr. et Justin. l. vii. Equidem cum Oliveto potius sentiam, hunc alium esse Menelaum, nobis alias ignotum. Quamvis enim Philippus et Menelaus diversis matribus fuerint nati, neque sane amicitia conjunctissimi, non tamen verisimile videtur Athenienses hostis sui fratri tantum confidere voluisse. Mount.

Μενέλαον ἱππαρχεῖν] Parum insolens fuit Atheniensibus extraneum exercitui præficere. V. Plat. Ion. [p. 144. ed. Serr.] In Æliano etiam Hist. l. xiv. 5. catalogus est Peregrinorum, qui Atheniensium exercitibus imperarunt. *Tourrell.* Mount.

Ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ] Populum solum penes erat hæc munera conferre; hoc tamen imperatorum arbitrio nonnunquam permisere. *Tourrell.* Idem.

Ὑφ' ὑμῶν] Emendavi ex Reiskii mente ἀφ' ὑμῶν, ita et emendandum censuit Abbas d'Olivet. Auger. Sed hoc sensu dixisset ἐξ ὑμῶν, ut sup. p. 113. v. ult. Rüdig.

ι. Τοῦτο δὴ καὶ περανῶ] Παρὰ τὸ περαίνειν καὶ τὸ πέρας, τὸ τέλος. Wolf.

Χρήματα τοίνυν] Constructio et collocatio verborum insolentior. Sed accipio sic: περὶ χρημάτων τοίνυν, *de pecunia, quod ad pecuniam attinet.* ἡ μὲν τροφὴ τῇ δυνάμει ταύτῃ (quod sequitur, κατ' ἐπεξήγησιν accedit, σιτηρέσιον μόνον τοῖς στρατευομένοις) ἐστὶν τάλαντα ἐνενήκοντα, id est, ἡ τροφὴ τῆς δυνάμεως ἀπαιτεῖ τάλαντα τοσαῦτα. 100. drachmæ minam, minæ 60. talentum, talentum 600. aureos facit. Hinc suo quisque arbitratu rationes Demosthenicas supputet: et illud notet, equiti triplum σιτηρέσιον esse datum, drachmas tricenas, pediti denas: quorum carnes esse vilissimas vulgaris jocus affirmat: et ipsi milites suam luxuriam et licentiam excusantes, aiunt, eadem se conditione esse, qua porcos, qui saginati jugulentur. Idem.

Τάλαντα ἐνενήκοντα καὶ μικρόν τι πρός]

20 M. per Month × 12 = 240 × 10 = 2400 = 40 Talents.
10 Dr. p. M. × 2000 στρατιωτ. = 20000 Dr. × 12 = 240000 Dr. = 40 Talents.
30 Dr. p. M. × 200 equit. = 6000 Dr. × 12 = 72000 Dr. × 12 Talents.

40 Talents.
40 Talents.
12 Talents.
S. T. 92 Talents. Taylor.

δέκα μὲν ναυσὶ ταχείαις τετταράκοντα τάλαντα, εἴκοσιν 48
εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ μηνὸς ἑκάστου, στρατιώταις δὲ δισχιλίοις τοσαῦθ' ἕτερα, ἵνα [1] δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ· τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις οὖσιν, ἐὰν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνός, δώδεκα τάλαντα. εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, [2] προσποριεῖται τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ στράτευμα ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμάχων, ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ. [3] ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντὴς πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦθ' οὕτως ἔχῃ. πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω [4] γενέσθαι, τοῦτ' ἤδη λέξω.

[1] δέκα ἕκαστος τοῦ [2] † προσποριεῖ [3] κἀγὼ δὲ συμπλέων [4] γενήσεται

Τάλαντα ἐνενήκοντα] Talentum multiplex fuit auctore Festo; Atticum autem sex millium Denariorum fuisse dicit. Talentum (inquit Suidas) Minarum est sexaginta: Mina autem Drachmarum centum. Hoc etiam legimus in versibus illis qui apud Priscianum leguntur, et Favini esse dictitantur:

'Cecropium superest post hæc docuisse Talentum:
Sexaginta Minas; seu vis, Sex Millia Drachmas:
Quod summum doctis perhibetur Pondus Athenis?'
Bud. de Asse, Lib. ii.

Cujus lib. 4to videre licet omnia Talenta ad unam formam redacta. De valore communis Attici talenti valde discrepant Auctores: juxta Tourrellum valet nostra moneta libras 187. solidos autem decem; doctiss. Prideaux id exæquat libris 188. sol. 6. den. 8. Arbuthnottus libras 193. sol. 15. Vide autem Seldenum et Hostum de re nummaria. Observandum restat ex hoc Demosthenis computo patere, in unum annum duraturum esse, quem ille postulat, commeatum. Mount.

Δέκα τοῦ] Vox ἕκαστος a Voss. etiam abest, eam tamen sententia plane requirit: itaque cæteri omnes cum editi, tum calamo exarati. Sic paulo post, ἐὰν τ. δ. ἕκαστος λαμβάνῃ. Idem.

Τοῦτ' ἂν γένηται] Legitur in Wolfio εἰ τοῦτο γένηται? prætuli, ut magis Græcum, τοῦτ' ἂν γένηται, quod dant plures libri impressi et manuscripti. Pro προσποριεῖ in vulgata, dedi προσποριεῖται, sibi comparabit, sibi subministrabit. Auger.

Προσποριεῖ] Ἐκ τῆς λείας καὶ τῶν λαφύρων. Wolf.

Ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ] Militum Classiariorum ἐντελὴς μισθὸς, sive *integrum et solidum stipendium* erat drachma Attica in diem. Vid. Kust. ad Equites Aristoph. l. 1364. et Kuhn, ad Jul. Poll. lib. 1. 121. Quantum aliorum fuerit equidem ignoro; sed palam est Demosthenem magnam ejus partem a bello iis comparandam relinquere. Mount. Nam alioquin qui terra militabant quaternos et classiarios ternos in diem accepisse obolos docet Meurs. Lectt. Att. II. 8. Sed Noster jubet, ut binos accipiat miles in diem obolos, quum in mensem constituat decem drachmas. Cfr. Thuc. III. 17. ibique Duk. et VIII. 45. Rüdig.

Πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος] S. εἰμὶ, οὐκ ἀναίνομαι. Wolf.

Ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω, γενήσεται] Fortasse legendum, ἅπερ ὑπάρχειν κελεύω. vel ἃ παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν κελεύω. Videtur enim significare, tributum esse conferendum, et sequitur postea, αὐτοὶ τῶν χρημάτων πορισταὶ καὶ ταμίαι γιγνόμενοι: etsi τὸ πορισταὶ ad latrocinia et prædas agendas fortasse pertinet. Idem.

Γενέσθαι] Etenim ad πόθεν facile suppleas ἔσται, (nam sæpe Noster ita proponit quæstiones, ut verbum omittat); sed locutio παρ' ὑμῶν κελεύω requirit, quo referatur: quid aptius quam γενέσθαι? hoc autem ipsum de pecunia dici solet, quæ aliis colligitur. cf. Dem. p. 926, 25. ed. R. ἀργύριον, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι. Verum non bene dicetur πόρος γίγνεται. Rüdig.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

ιά. Ἃ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας, ἃ

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ] In margine hæc verba annotata reperi: ἐντεῦθεν ἔφη Διονύσιος Ἁλικαρνασσεὺς ἑτέρου εἶναι ἀρχήν. προοίμιον δέ φησιν οὐκ ἔχει. ἐπειδὴ δευτερολογία ἐστίν, ἐν αἷς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐκ εἰσὶ προοίμια. Obsopœus. De hac Orationis nostræ parte vid. Prolegg. fortassis pertinet ea ad Ol. cviii. 2. vid. Jacobs p. 110. Rüdig.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ] Dionysius Halicarnassensis in Epist. ad Amm. reliquam hujusce orationis partem sextam Philippicam facit, Themistocle Archonte habitam. Mihi autem, sicuti etiam cæteris omnibus Interpretibus, naturalis primæ Philippicæ continuatio videtur, quare eas ut disjungerem, non potui in animum inducere. *Tourrell.* Vid. Schol. ad Ἃ μὲν ἡμεῖς. Equidem, cum Tourrelio et Scholiaste quæ sequuntur hujus orationis partem consequentem esse censeo; nollem tamen Dionysium ideo erroris redarguere. Etenim illi et sua auctoritas constare potest, atque hæc nihilominus suum adhuc locum retinere. Is sextam Philippicam Themistocle Archonte habitam fuisse tradit, ejusque exordium fuisse, Ἃ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτ' ἐστι. Ex eo autem non sequitur necessario eum hanc primæ Philippicæ partem in animo habuisse. Solenne est enim oratoribus easdem prope periodos diversis in locis repetere. Quidni igitur credamus eam sextam Philippicam vitio temporis periisse, potius quam hujus orationis partem, (imperfectam enim jam esse satis ostendunt verba proxime antecedentia τοῦτ' ἤδη λέξω) cum in libris omnibus cum impressis tum MStis, idque sensu commodissimo, sequentia prioribus connectantur? Mount. Ego existimarim hic corruptum fuisse Dionysii Halicarnassæi textum, et ab aliqua imperita manu male emendatum ad nos pervenisse. Plura porro me inducunt ad ita sentiendum. 1°. Summa peritia et excellens Dionysii Halicarnassæi judicium, qui in tanta rei evidentia ita turpiter errare non potuit. 2°. Textus, ut se habet, evidenter peccat, quod Wolfius et alii animadverterunt. Nam ista Philippica his verbis incipiens ἃ μὲν ἡμεῖς exhibetur ut sexta, quæ tamen ex ipsa rei inspectione, ex ipsa ratione numeroram, debet esse quinta. 3°. Denique, et hoc mihi videtur invictum argumentum, Dionysius Halicarnassæus liquido dicit sextam, imo quintam Philippicam, haberi de custodia insularium et civitatum in Hellesponto, περὶ τῆς φυλακῆς τῶν νησιωτῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλεων: de his autem omnino silet ista Philippica quam textus ait incipere ἃ μὲν ἡμεῖς. Verisimillimum est igitur amissam fuisse aliquam Demosthenis Philippicam de hac re habitam, quæ Dionysii ætate supererat. Sic ille rhetor mentionem facit alicujus orationis quæ jam non exstat, in qua Demosthenes defendebat se dona non accepisse, videlicet ab Harpalo. Itaque pag. cccxliii. v. 11. vol. I. nostr. ed. mihi videtur legendum πέμπτην pro ἕκτην, et lin. 13., pro ἃ μὲν ἡμεῖς deberet esse initium ejus quæ periit Philippicæ, et quæ habebatur περὶ τῆς φυλακῆς τῶν νησιωτῶν καὶ τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλεων. Auger.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ] Hic Γραμματεὺς, sive scriba quidam, Demosthenis de pecunia comparanda sententiam publice perlegit. Stock.

ιά. Ἃ μὲν ἡμεῖς] Talentis 92. fore opus dixit: quæ (uti probabile est) populus conquiri jussit a quæstoribus. Qui ratione inita exposuerunt, unde ea pecunia petenda esset. Catalogus autem de scripto, ut apparet, recitatus, hic prætermissus est, ut et leges et decreta et testimonia, et alia scripta complura: quæ nobis nec inutilia, nec injucunda lectu essent, si exstarent. Wolf.

Ἐπειδὰν ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας] *Cum sententias suffragiis vestris comprobaveritis*, facta discessione: verbi causa: diversas sententias dixerint Demosthenes, Demades, Phocion. Qui igitur plures e populo assensores habuerit, τούτου ἡ γνώμη ἐπιχειροτονεῖται. Idem. Semper hunc locum mendosum esse suspicatus sum; eum meliore sensu sic legendum puto: ἐπειδὰν δ' ἐχειροτονήσατε τ. γνώμας, ἃ. ἂ. ὑ. ἀ. ἐπιχειροτονῆτε, quod verbum cum majorem vim habeat quam simplex verbum χειροτονεῖν, idemque, ut opinor, significare possit ac si dictum esset ἐπικυρῶτε, omnino sequi debet, non præcedere. Si conjecturis, præsertim meis, venia daretur, ita hanc sententiam refingendam velim: ἐπειδὰν δ' ἐχειροτονήσατε τὰς γνώμας, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, ἐπιχειρῆτε. Pro hac lectione non parum, ut videtur, faciunt quæ sequuntur, ἵνα μὴ μόνον—πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. Locus pene huic gemellus occurrit in Orat. de fals. leg. §. λγ'. ἀλλὰ καὶ

ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε, ἵνα μὴ [1] μόνον τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ τὸν τόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς χώρας, πρὸς ἣν [2] πολεμεῖτε, ἐνθυμηθείητε, καὶ λογίσαισθε ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιππος, καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἢ τὸν χειμῶνα ἐπιχειρεῖ, ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ [3] δυναίμεθα ἐκεῖσε

[1] † μόνον [ἐν]   [2] πολεμήσοντι   [3] δυνάμεθα

χειροτονεῖτε, καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἐγχειρίζετε. In eadem Orat. §. ιγ'. δίον ὑμᾶς ἀκοῦσαι περὶ τῶν πραγμάτων, εἶτα βουλεύσασθαι, μετὰ ταῦτα δὲ πράττειν ὅ, τι δόξει. Mount. Si conjecturis indulgere fas esset, alium in hac periodo vocabulum immutarem; et pro ἀρέσκῃ legerem ἀρκέσῃ, *quæ vobis sufficiant*. Levis hæc mutatio sensum præstat optimum et argumento maxime congruum. Stock.

Χειροτονήσατε] Cum ita perperam in plerisque libris impressis ederetur, sensum hujus commatis Interpretes haud assecuti sunt. Legendum omnino cum Edit. Paris. χειροτονήσαντες, et subaudiendum ὁρᾶτε, σκοπεῖτε, aut verbum aliquod simile. Frequens admodum apud scriptores Græcos est hæc Ellipsis: (vide L. Bos. Ellips. Græc. verbis βλέπειν et σκοπεῖν) quanquam plura ejus occurrant exempla ante τὸ ὅπως, quam ἵνα. Unum tamen, quod satis sit, protulit doctiss. Hoogeveen, in præstanti illa, qua nuper Græcitatis ditavit studiosos, *Doctrina particularum linguæ Græcæ*, c. 23. §. 2. Καὶ νῦν ἵνα ἄγητε τὰς ἡμέρας τῆς σκηνοπηγίας, inquiunt Judæi, fratribus suis scribentes, II. Macchab. initio: ubi reticeri potius duxerim τὸ ὁρᾶτε, (et mecum sentiunt Interpretes Angli) quam quod suppleat vir eruditus, ταῦτα γράφομεν: *et nunc curate*, id agite, *ut celebretis festum tabernaculorum*, Idem. Jam vero χειροτονήσατε si legitur, ἵνα μὴ sqq. pendebunt ab hoc verbo: decernite, ne epistolis sed re pugnetis: sed quis nexus? Vulgata non videtur mutanda, probante etiam Cel. Hermanno; sensus: si sententias comprobatis, decernentes quæ vobis placuerint. d. Pac. §. ζ'. dicuntur οἱ βουληθέντες βουλεῦσαι. Ante ἵνα μὴ quis non facile suppleverit ὁρᾶτε? Cfr. Hom. Od. VIII. 461. Plat. Crit. 9. Vig. p. 435. Rüdig.

Τόπον] F. τρόπον. Taylor.

Τόπον] i. e. *situm*; in Aristocr. 681, 18. ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Βοιωτίας κεῖται; sed p. 119. v. pen. intellig. *tractus* regionis. cf. Lept. 475, 2. ὁ περὶ Θρᾴκην τόπος. Rüdig.

Πολεμήσοντι] Quum orator suos excitet, ut injuriam illatam ulciscantur, prætuli. Idem.

Τὰ πολλὰ προλ. διαπρ.] Præripit multa i. e. *fere omnia*. Noster p. 886, 28. τί ἂν τὰ πολλὰ λέγοι τις; Hom. Od. II. 58. Vig. p. 22. διαπράττειν, perficere modo clandestino et fallaci. Olynth. II. (I.) §. ς'. Thuc. I. 31., ubi Schol. explicat: χρήμασι καὶ λόγοις. Idem.

Ἐτησίας] Ventos scilicet, qui ad ortum Caniculæ singulis annis constanter flabant. Nonnulli perperam contenderunt, iis Ægyptum Nili sui incrementum debere: postea vero compertum est, eam exundationem efficere imbres abundantes qui in superiori Æthiopia illo tempore descendunt. Vox Etesiæ ad Latinos transiit; eaque Cicero plus semel utitur; inter alios locos in Epist. l. xii. [Epist. 25.] Quod reliquum est, per Etesias Demosthenes æstatem intelligit, tempus scilicet quo isti venti dominabantur, quoque Græci ob ingentem calorem ad æstiva se recipiebant. Philippus ad res agendas asperrimis usus est tempestatibus; quæ, omnibus bene pensitatis, sua etiam secum commoda apportant. Aul. Gell. l. ii. c. 22. Aristot. Meteor. l. ii. c. 5. et 6. *Tourreil.* De Etesiis ac Nilo vide Diod. l. i. p. 35. 39. Vide etiam Strab. l. xvii. p. 789. Ed. Casaub. Ald. Manutium, doctiss. Salmas. in Plin. Exercitat. p. 299. et seqq. Hekelii notas ad Cluver. p. 390. ubi Nili increscentis descriptionem legere est elegantissimam, et Wolfium supra in Arg. Mount.

Δυναίμεθα] Vulg. δυνάμεθα. Sed ἡνίκ' ἂν c. conj. est: *si quando*. Olynth. I. (III.) §. β'. ἡνίκ' ἂν τύχῃ. Quare cum Bekker. dedi δυναίμεθα, *eo tempore, quo*.

49 ἀφικέσθαι. δεῖ τοίνυν ἡμᾶς ταῦτ᾽ ἐνθυμουμένους μὴ βοηθείαις πολεμεῖν —ὑστεριοῦμεν γὰρ ἁπάντων —ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυνάμει. ὑπάρχει δ᾽ ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ καὶ [1] ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καὶ ἃ χρὴ [2] στρατεύματι πάνθ᾽ ὑπάρχει· τὴν δ᾽

[1] ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν [2] στρατεύμασι

Xen. Œc. XI. 14. ἀνίστασθαι εἴθισμαι, ἡνίκα ἔνδον καταλαμβάνοιμι. Nostro l. ἂν ad ipsum verbum pertinet. Olynth. II. (I.) §. β΄. ὅσ᾽ ἂν εἴποι τις. Rüdig. Optativum bonorum testium auctoritate restituit Bekkerus, quum vulgo legatur δυνάμεθα: qui modus ubique addi solet conjunctioni ἐπάν, quoniam ea de certo et definito tempore plerumque ponitur. Hic autem optativus egregius est ad irridendos Athenienses: 'quo tempore nos istuc proficisci non possemus, etiamsi velle nos diceremus.' Brem.

Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ταῦτα ἐνθυμουμένους μὴ βοηθείαις πολεμεῖν] Hoc in loco quanquam nostrum exemplar cum Aldino concordarit, tamen alia manu et illa perantiqua adscriptum comperi γράφε γοητείαις. Quæ mihi profecto germana lectio esse videtur, si quis verborum sensum paulo attentius legerit. Arguit enim Demosthenes cives suos ignaviæ, proponens Philippi vigilantiam, omnes temporis articulos rei gerendæ captantis. Oportere itaque ista considerantes, non præstigiatoris rem agere. ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ, καὶ δυνάμει, ut mox sequitur. Facilis autem fuit lapsus e γοητείαις in βοηθείαις, nominum affinitate. Velut in aliis auctoribus idem non raro accidisse vidimus. Alioqui si βοηθείαις legendum sit, tum Demosthenes plane pugnantia diceret, cum summo apparatu bellum adversus Philippum gerendum suadeat. Obsopœus. Omnino tota hac oratione civibus suis persuadere conatur Demosthenes, ne mittendo auxilia putent se posse Remp. tueri, sed manum semper instructam ac paratam habeant, quæ omni occasione bene gerendæ rei utatur, nec unquam cesset ei molestiæ aliquid detrimentique importare. Unde flagitium illius magis intelligi potest, qui pro βοηθείαις scribi oportere censuit γοητείαις. Victor. Var. Lect. l. ix. c. 16.

Μὴ βοηθείαις πολεμεῖν] Βοήθεια, tumultuarius miles, ad propulsandos hostes subito coactus. συνεχὴς παρασκευὴ καὶ δύναμις, constans et perpetuus exercitus, qui semper in procinctu stat, quovis in loco paratus ad vim et inferendam et repellendam. γοητείαις πολεμεῖν præstigiis belligerare, etsi scomma non infacetum est, minus tamen placet. Wolf. Cf. de Chers. §. ιά.

Ὑπάρχει δ᾽ ὑμῖν χρῆσθαι Λήμνῳ χειμαδίῳ τῇ δυνάμει] Licet vobis uti Lemno, &c. hybernis exercitui, id est, ut exercitus ibi hybernet. Notetur triplex dativus, ά. χρῆσθαι τόπῳ τινί. β΄. χειμαδίῳ, εἰς τὸ παραχειμάσαι. γ΄. τῇ δυνάμει, ὅπως ἂν ἡ δύναμις παραχειμάσῃ ἐκεῖ. Wolf.

Ὑπάρχει δ᾽ ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Λήμνῳ etc.] Valckenaer ad Herod. VIII. 112. deleri vult τῇ δυνάμει: quod non faciendum. Dativus enim significat in commodum vestrarum copiarum. p. 18. l. 1. ed. R. ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν—δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γενομένην τῇ πόλει; in salutem civitatis nostræ. p. 11. l. 26. νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει τις οὗτος —αὐτόματος τῇ πόλει. Brem.

Λήμνῳ, καὶ Θάσῳ, καὶ Σκιάθῳ, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις] Lemnos, insula maris Ægæi, ut supra diximus. Thasus, insula prope ostium Strymonis fluvii, atque Atheniensibus subdita. Sciathus, alia in Ægæo mari insula, quæ juxta Strabonem lib. ix. ad Thessaliam, cujus in confinio sita est, pertinebat. Καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, Peparethum, Imbrum, &c. intelligit. Tourrell. Mount.

Καὶ ἃ χρὴ στρατεύμασι] Scilicet ὑπάρχειν. τὴν δ᾽ ὥραν τοῦ ἔτους] Eo vero anni tempore, quo et ad terram accedere facile est, et nullæ procellæ metuendæ sunt: tum ad ipsam regionem, tum ad oras mercatuum, noster exercitus facile accedet: ῥᾳδίως ἔσται s. ἡ δύναμις τὴν ὥραν, pro μετὰ τὴν ὥραν, πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι appellere ad litus. πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ, Macedonia (nam de hac infestanda agitur) videtur intelligenda. ἐμπορίων στόματα videntur οἱ λιμένες portus dici, αἱ εἰσβολαὶ καὶ εἴσοδοι. Si legas ῥᾳδίως εἴσεσθε, facile vos Athenienses scietis. aut, εἴσεται, scilicet ὁ στρατηγὸς ὑμῶν. ῥᾳδίως ἔσται suspectum est, nisi addatur γνῶναι [quod optimum videtur. Mount.]. Malim quidem ῥᾷδιον ἔσται. Sed et id ante positum est, et quocunque te convertas, nulla via bona est. Locus videtur corruptus, et vatem potius, quam

17 ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥᾴδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων στόμασι ῥᾳδίως ἔσται.

ιβ΄. Ἃ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ τὸν καιρὸν ὁ τούτων κύριος καταστὰς ὑφ᾽ ὑμῶν βουλεύσεται· ἃ δ᾽ ὑπάρξαι δεῖ παρ᾽ ὑμῶν, ταῦτ᾽ ἐστὶν ἃ ἐγὼ γέγραφα. [1] ἂν ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε τὰ χρή-

[1] κἂν

interpretem postulare. Principio sic verteram: *eo autem anni tempore, cum et appellere ad terram facile est, et a ventis nihil periculi, ad ipsam regionem et mercatuum aditus facile milites accedent.* Hegendorphinus, ac potius Melanchthon Hegendorphini nomine, sic interpretatur, neglectis verbis: *anni tempestates et secundos ventos, et omnia, quibus opus erit, providebit imperator.* Alius quidam anonymus: *et facile erit observare anni tempus, in quo non difficile terram attingere, et videre ventorum constantiam circa eandem regionem et circa ostia civitatum oberrare.* Paulus Manutius, vir doctus et disertus, quem honoris causa nomino, ut meretur, hunc locum, si non vere, perspicue certe et eleganter transtulit, hoc modo: *de anni vero tempore, cum scilicet ad terram liceat accedere: aut quibus ventis ipsam regionem et emporiorum ostia petere sit tutum: non difficilis erit animadversio. Pertinent hæc ad eum, quem vos exercitui præfeceritis: qui et de re et de tempore consilium ex occasione capiet. Ego, quæ vos agere oporteat, exposui. Afferant alii, me volente et cupiente, meliora, et certiora. Ego meam dubitationem, ac potius ignorationem, ingenue confiteor.* Wolf.

Τὴν ὥραν τοῦ ἔτους—ἔσται] Hesych. καιρὸς ἔτους, τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος. Moschop. ἔτους ὥραν ἰδίως τὸ θέρος φασὶν Ἀττικοί. Vid. Zeun. ad Viger. 162. Locus hic ita fortassis expedietur: ad ἔσται intell. ἡ δύναμις, ut §. ϛ. (Schol. ἅπαντα supplet). Jam quum πρὸς c. dat. summam exprimat vicinitatem, Olynth. I. (III.) §. θ΄. fin. d. Cherson. §. γ΄. πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι, sensus h. l. erit: classis facile erit in ipsa illa regione et emporiis. Nam hæc ut clauderentur, plurimum interfuit. cfr. Olynth. II. (I.) §. ϛ΄. Rüdig. Si hanc lectionem aliquo modo explicare velimus, τὴν ὥραν τοῦ ἔτους erit accusativus temporis: *per opportunum anni tempus*; ἔσται i. q. ἐξέσται; supplendum ex antecedentibus χρῆσθαι τῇ δυνάμει *facile licebit his copiis uti*, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ, *in ipsa regione, terra.* Sed nescio an locus sit corruptus; codicum tamen medelam exspectaverim potius, quam conjecturæ. Bekk.

Καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλὲς] Explica supplendo, καὶ ὅτε τῶν πνευμάτων ἀσφαλές ἐστι, quæ ultima vox etiam subaudienda est ad ῥᾴδιον quod præcessit. Auger.

Ῥᾳδίως ἔσται] Scil. γνῶναι. Supra voces illas πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ cum τῷ ῥᾳδίως ἔσται conjungit Lucchesinius; ut sensus sit, *qua anni tempestate nihil erit a ventis timendum, hoc utique, cum in ipsa regione et in ostiis maritimarum urbium commorabimini, nullo negotio discernetis.* Stock. Ego non dubitavi adjicere ex meo διαγνῶναι, *facile licebit dignoscere.* Auger.

ιβ΄. Ἃ μὲν οὖν] Græci dicunt: τί χρήσομαι αὐτῷ, quid ea re faciam. Vig. 323. ad χρήσεται cogitando addas τις, ut Soph. Œd. R. 314. ἄνδρα δ᾽ ὠφελεῖν ἀφ᾽ ὧν ἔχοι τε καὶ δύναιτο κάλλιστος πόνων. Sensus h. l.: quemadmodum et quando utendum sit copiis. Rüdig.

Ὁ τούτων κύριος καταστὰς ὑφ᾽ ὑμῶν] Sic Basiliensis. Manutianus, ὁ κύριος καταστὰς ὑμῶν: quod magis placet, cum significet, imperatorem Atheniensium Atheniensem esse oportere. Mox pro ἂν ταῦτα, lego, ἂν δὲ ταῦτα. Wolf.

Ἂν ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, — ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν κ. τ. λ.] Rüdiger, pronus in sententiam, a verbis Πόρου ἀπόδειξις novam incipere orationem, (quam sententiam nos sub judicium vocavimus *Philologische Beyträge aus der Schweiz*, vol. i. p. 24—34.) ad hunc locum, "Omnino, inquit, patet, oratorem profiteri, se de his rebus non dixisse. Verumtamen §. θ΄. de illis exposuerat: nonne igitur hæc orationis pars est diversa a priore?" Fateor, hoc mihi mira videri. Exposuit sine dubio orator de his rebus §. θ΄. ita, ut copiarum numerum enumeraverit. At ubi hæc se fecisse negat? Hoc quidem loco addit, quid his §. θ΄. enumeratis copiis faciendum sit, si civitati eas utiles esse oporteat; πᾶσα nempe ἡ δύναμις νόμῳ καταλελειστέα ἐστὶν ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν. Tantum igitur abest, ut orator se de his rebus non dixisse profiteatur, ut hic ipse locus prio-

ματα πρῶτον ἃ λέγω, εἶτα καὶ [1] τἄλλα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππέας, ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ κατακλείσητε ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ [2] γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες, παύσεσθ' ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι καὶ πλέον οὐδὲν ποιοῦντες, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλέοντας τὴν θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ; τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔξω γενήσεσθε, οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς

[1] τἄλλα πάντα παρασκευάσαντες [2] γενόμενοι

rem respiciat, eique addat, quod ad posteriorem hanc orationis partem reservabatur. Brem.

Ἃ λέγω] Videtur ad πόρου ἀπόδειξιν referendum esse. Rüdig.

Καὶ τἄλλα πάντα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππέας, ἐντελῆ, πᾶσαν τὴν δύναμιν] Conjungo παρασκευάσαντες τἄλλα πάντα ἐντελῆ: Mancinus ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν interpretari maluit: *copias plane universas lege lata discedere a bello prohibueritis.* Wolf.

Ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν] *Integras omnes copias*, i. e. omnes omnino copias. Auger.

Αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ γιγνόμενοι] Imperatores militaris pecuniæ et conquirendæ et distribuendæ munus sibi nacti sunt. Demosthenes iis præcidendam censet omnem prævaricandi ansam in obeundo munere parum illis convenienti, eosque de nihilo respondere oportere, præterquam de rebus suis gestis, quarum rationem reddere tenebantur, nisi titulus αὐτοκράτορες, hoc est, *imperatoris plena potestate præditi*, immunes eos præstaret. Aristides ad pugnam Platææ, Nicias, Alcibiades, et Lamachus bello Siculo, hoc titulo insigniti erant, isque impediebat quo minus in eorum actiones inquireretur. Suid. Plutar. [Alcib. p. 200.] *Tourrell.* Mount.

Ταμίαι] Quæstores numero erant decem e Pentecosiomedimnis lecti. Ii in templo Minervæ, pecuniam et sacram et publicam custodiebant, nec non ipsum Minervæ simulacrum. E populi sententia creabantur veteri Atheniensium lege. Vid. Schol. ad Chersou. p. 60. v. ταμίας δημοσίους. Suid. Harpocr. et Petit. in Leg. Att. p. 253. Idem.

Παύσεσθε ἀεὶ —] *Tandem istarum deliberationum finem facietis et aliquid proficietis.* Wolf.

Ἄγων καὶ φέρων] Ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους, ἢ τὴν χώραν, est *hostiliter grassari*, abducere jumenta et homines, diripere opes; vel *agere et rapere.* Idem, Robortell. Emendat. i. 3. Taylor. Et Sigon. in Emendat. c. 5. t. ii. p. 151. Grut. Thes. Crit. Cfr. Hom. Il. Ε. 483. Herod. i. 88.

Ἔξω γενήσεσθε] Ἀπαλλαγήσεσθε τοῦ πάσχειν κακῶς. Wolf. Dicitur de iis, qui extra hostium aciem et jactum venerant. Rüdig.

Οὐχ ὥσπερ] Supple ad interpretationem, οὐκ εἰχήσονται ἄγων, οὐδ' ἐκλέξει, ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἶχεν ἄγων, καὶ ἐξέλεξε. Auger.

Οὐχ ὥσπερ] Quum ea, quæ sequuntur, nemo præter Demosthenem tradiderit, non certo tempus ex historico aliquo constitui potest, quando gesta sint, nisi ex ipso oratore conjectura illud assequare, nam dicit Noster extr. hac §. οὔτε ἠδύνασθε πωλεῖν. Hinc patet de tali tempore cogitandum esse, quo Athenienses curis vel domesticis vel externis distenti sociorum fortunis consulere non possent. Nisi cum Lucch. putemus, Ol. 105, 3. Philippum post Amphipolin et Pydnam captam has, quas orator ei exprobrat, Atheniensibus intulisse injurias, videtur illud innui tempus, quo Macedo, Olyntho expugnata Ol. 108, 1., gravioribus damnis Athen. eorumque socios affecisse existimari facile potest. Sed illi quo minus possent saluti sociorum prospicere, impediti fuerunt fortassis et rebus adversis Charidemi et auxilio Phocensibus misso.

Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ᾤχετ᾽ ἄγων, καὶ πρὸς τῷ Γεραιστῷ τὰ πλοῖα συλλαβὼν ἀμύθητα χρήματ᾽ ἐξέλεξε, τὰ τελευταῖα δ᾽ εἰς Μαραθῶνα ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ᾽
18 ἔχων τριήρη, ὑμεῖς δ᾽ οὔτε ταῦτα δύνασθε κωλύειν οὔτ᾽ εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν [1] προθῆσθε, βοηθεῖν.

σγ΄. Καίτοι τί δή ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν καὶ τὴν τῶν Διονυσίων ἀεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίγνεσθαι, ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν ἄν τε ἰδιῶται οἱ τούτων ἑκατέρων [2] ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ᾽ ἀναλίσκετε χρήματα, ὅσα οὐδ᾽ εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων, καὶ τοσοῦτον ὄχλον καὶ [3] [τοσαύτην] παρα-

[1] προέλησθε [2] ἐπιμελησόμενοι [3] † Absunt unci.

Diod. S. XVI. 57. Rüdig. V. Victor. Var. Lect. l. vii. c. 4.

Εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν] Imbros insula versus Chersonesum Thraciam: Lemnos maris Ægæi insula: ambas tenuerunt Coloniæ Atheniensium. Exiguus maris trajectus utramque a Thessalia separabat: ibi autem summo Philippus imperio potitus est; itaque a nisi suo talibus invasionibus valde erant obnoxiæ. *Tourrell.* Mount.

Γεραιστῷ] Γεραιστῷ legendum est, quod est promontorium et portûs nomen Eubœæ. Obsopœus. Cfr. Eurip. Orest. 993., Callimach. in Del. 188., Aristoph. in Equit. 558., Hom. Odyss. Γ. 771. et Steph. Byz. et Strab. l. x.

Τὰ τελευταῖα δ᾽ εἰς Μαραθῶνα ἀπέβη] Marathon vicus Atticæ, celebris ob victoriam quam Athenienses, Miltiade duce, ibi in Persas adepti sunt Olymp. 72. Ann. 3. *Tourrell.* Mount.

Τὴν ἱερὰν] Duæ erant Triremes, quæ Sacræ dictæ sunt, Salaminia et Paralus. Salaminia eadem fuit atque ea quæ Delia nominata est; qua sacrificia Delum quotannis pervehebantur. Paralus a Paralo antiquo heroe quodam nomen accepit, quique eam conscenderunt Parali appellati sunt. Ambas autem cum ad bellum gerendum, tum ad prætores a bello, si opus esset, ad judicium retrahendos, et omnino ad publica munera celeriter obeunda adhibitas legimus Sigon. lib. iv. 5. Harpocratio hic intelligi putat τὴν Πάραλον: Wolfius vero Deliam. His duæ aliæ postea additæ sunt, Antigonis et Demetrias. Suid. v. Πάραλος. Idem.

Καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ᾽ ἔχων τριήρη] Intelligo τὸ θεωρικὸν πλοῖον, de quo est apud Plutarchum: quo sacrificia Delum ab Atheniensibus pervehebantur. Wolf.

Εἰς τοὺς χρόνους] Κατὰ, ἢ ἐν τοῖς χρόνοις, κατὰ καιρὸν τὸν ὑφ᾽ ὑμῶν προαιρούμενον. Idem.

σγ΄. Τί δήποτε] Διὰ τίνα ποτ᾽ αἰτίαν. Idem.

Καίτοι τί δήποτε] Jam vero quid tandem. Rüdig.

Παναθηναίων ἑορτὴν, καὶ τὴν τῶν Διονυσίων] Consulat lector Potteri Archæol. Stock. Vid Suid., Harpocrat., Arg. ad Mid. Dem., Meurs. de Panathen. et Dionys., Montfauc. t. iii. Antiq. III., Duport. Præf. ad Theophrast. c. 3., Plutarch. in Thes., Pausan. Arcad. 2. et Pollux viii. 89. 93.

Ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν, ἄν τε ἰδιῶται] Οἱ μὲν δεινοὶ ἐνταῦθα οἱ ἔμπειροι τῆς διαθέσεως τῶν ἑορτῶν· οἱ δὲ ἰδιῶται, οἱ ἄπειροι τῶν τοιούτων. Exemplo sit in oratione κατὰ Νεαίρας, Stephanus δεινὸς, Theogenes rex sacrificulus, ἰδιώτης: qui (ut alibi scripsi) opponitur τῷ τε πολιτευομένῳ, καὶ τῷ πεπαιδευμένῳ, καὶ τῷ τεχνίτῃ ἢ δεινῷ καὶ ἐμπειρίας ἔχοντι ἢ εὐμοιρίαν φύσεως εὐτυχηκότι. Wolf.

Δεινοὶ] Vox hæc latissimæ significationis est; insignes emphases et elegantias facit in Lingua Græca. Cum de personis dicitur, est μέση λέξις, et modo in bonum, modo in malum sumitur, ut et gravis Latine. Vide Duport. in Theophrast. cap. 1. Mount.

Λάχωσιν] Observat Olivetus ex hac voce apparere, sorte electos fuisse quibus horum festorum cura commissa est. Idem.

Ὄχλον] Inter ipsos dies festos primum certamen tædarum, in quo et pedites et equites cursu contendebant, deinde certamen athletarum et musicum agebatur;

σκευήν, ὅσην οὐκ οἶδ' εἴ [1] τι τῶν ἀποστόλων ἔχει· τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασάς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ [2] πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ τίς χορηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἠμέληται· ἐν δὲ τοῖς περὶ

[1] τις [2] προεῖδον

solemni obambulatione velum Minervæ (πέπλος) a lectissimis virginibus (ἐργαστῖναι) circumferebatur: ad quæ omnia quis neget magna multitudine et apparatu opus fuisse? Cfr. Plat. Alcib. II. t. V. 97. Bip. Rüdig.

Ὅσην οὐκ οἶδ' εἴ τις τῶν ἀποστόλων] Wolfius hæc ita transtulit *an ullus omnium habet*: nos *ulla* vertimus, ut ad ἀπόστολος referatur. Cum Wolfio sentire video Tourrelium atque Olivetum, juxta quos sensus loci est, Athenienses de festis suis præparandis magis sollicitos fuisse, inque ea majores sumptus fecisse quam cæteri Græci: quod utique verissimum est, sed minus quam quod antea dictum fuit, ideoque id velle Demosthenem vix putem; præterea hæ voces de cæteris Græcis parum commode intelligi posse videntur, nisi additum fuisset vox Ἑλλήνων. Nic. Carrus hunc locum ita vertit: *quantum haud scio an ulla unquam classis vestra habuerit*: sed illud *vestra* rectius, ut opinor, omittatur. Cæterum, ut sciamus quanto sumptu hæc apud Athenienses festa celebrabantur, quantoque illi studio istiusmodi cærimonias sectabantur, Tourrelius ad Platonem nos remittit in Alcib. ii. [p. 148.] et Athen. l. xiv. Mount.

Εἴ τι τῶν ἀπ. ἔχει] Vulg. εἴ τις, quod alii referunt ad Græcos, alii rectius ad classem, sed quum dixisset ἕνα τῶν ἀποστ. languet εἴ τις ἀποστ., hinc non dubitavi lect. εἴ τι recipere, sensu: *si quid omnino*; nam artic. τῶν indicat nihil reliquum esse, ut τὰ πολλὰ, §. ιά. ἅπας. Eustath. ita: ἄλφα σημαίνει ἄθροισιν. ἴχνιον. vid. ad Lib. Vit. Dem. §. ά. adde Thuc. II. 61. τὸ λυποῦν ἔχει τὴν αἴσθησιν. Rüdig.

Τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασάς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν] De Methona ac Potidæa vide supra §. γ'. Pagasæ maritima Thessaliæ urbs fuit, navale autem Pheræorum. Ibi Argo navis exstructa fertur, unde et *Pagasæa* appellatur. Ab ea illic compacta Pagasas nomen habere fabulantur: alii probabilius nomen loco ἀπὸ παγῶν, Dor. id est, *fontibus*, factum sentiunt, qui frequentes ibi largique fluunt. Vide Strab. l. ix. p. 436. Ed. Casaub. Mount. Cfr. Olynth. I. (III). §. 9'.

Προεῖδον] Malim πρόοιδεν, *præscit, ante novit*, sicut σύνοιδα, ἔξοιδα, præterito medio, προεῖδον, *providi, prospexi*, unde προειδῶν, sed a πρόοιδα προειδέναι, ει in οι mutato. Wolf.

Ἐκ πολλοῦ] Πρὸ πολλοῦ χρόνου, πρὸ τῆς ἑορτῆς. Idem.

Χορηγὸς] Ædilis, qui Bacchanalibus gregi saltatorum sumptus suppeditat. Sed hujus munus e Midiana rectius cognoscetur. γυμνασίαρχος est qui oleum in palæstra se exercentibus præbet. Tribus autem fuisse decem Athenis illo tempore, docet oratio funebris. Idem.

Χορηγὸς ἢ Γυμνασίαρχος] Choragi Dionysiis et Panathenæis choros curabant et ducebant: victum etiam iis, nec victum solum, sed et coronas aureas, vestesque chori ipsius, ornamenta, atque insignia suppeditabant. Inque ea re tantum studii, tantamque industriæ posuerunt, ut magistros, et tibicines præstantiores eorum Archonte sortiti sint, ludumque habuerint, in quo per magistrum quem χοροδιδάσκαλον appellabant, chorum ipsum erudiendum, exercendum curarint. Etenim inter ipsos illustre de laude victoriaque certamen intercedebat, ita ut in Dionysiis qui hymnis canendis alterum superasset, is tripodem præmium ferret, eumque cum magna cærimonia dedicaret. Gymnasiarchi ii dicti sunt, qui oleum iis, qui se palæstra exercere vellent, ministrarunt. Hæc officia inter primos honores erant, qui in civitate caperentur. Sigon. lib. iv. 4. Mount. Vid. Vol. ii. p. 371. seqq. Proleg. F. A. Wolfii.

Τίς χορηγὸς] Sub. ἔσται. Auger.

Παρὰ τοῦ] Παρά του pro παρά τινος receius. Wolf.

Λαβόντα] Si quis est, qui acceperit. Rüdig.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου] Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ, quam posteriorem clausulam Obsopœus in suo codice exstare scribit: sicut τὸ τῆς αἰτίας, ἡ αἰτία, Græcismus elegans. Wolf.

τοῦ πολέμου καὶ [1] τῇ τούτου παρασκευῇ ἄτακτα, ἀδιόρθωτα, ἀόριστα ἅπαντα. τοιγαροῦν ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιούμεθα καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν· καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαί-
19 νειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἶτ'

[1] τῆς τούτου παρασκευῆς ἄτακτα, ἀόριστα, ἀδιόρθωτα

Τριηράρχους] *Triremium Præfecti*: armamenta triremibus et victum remigibus ex suis sumptibus dabant: propter tamen sumptus magnitudinem, ea interdum a civitate acceperunt: aliquando duo simul triremem instruxerunt, aliquando tres, aliquando decem, aliquando plures. Ut autem Prætores in re maritima trierarchis omnibus, sic singuli trierarchi singulis triremibus, ac ejus triremis remigibus imperarunt. Sigon. lib. iv. 4. et 5. Vide Suid. et Petit. in Leg. Att. l. iii. [tit. iv.] Mount. Et Vol. ii. p. 375. sq.

Ἀντιδόσεις] Robortell. Emendat. i. 3. Taylor. Solon quidem ab initio propterea census civium constituerat, et ex iis classes quatuor descripserat, Quinquemodialium, Equitum, Zeugitarum, et Theticorum, ut omnes pro ratione fortunarum suarum operam, studiumque suum reip. commodarent, ac ne quis excusatione tenuitatis publicorum munerum onus defugeret, ἀντίδοσιν excogitarat, quæ fuit muneris et fortunarum cum altero permutatio. Postea placuit, ut, tota ratione mutata, mille ac ducenti ex universis classibus legerentur, qui cum cæteros divitiis antecederent, soli etiam publicorum munerum onera sustinerent. Sigon. ibid. Quamvis autem immutatum fuerit institutum, nihilo tamen minus obtinuerunt semper Solonis περὶ τῶν ἀντιδόσεων Leges, accommodatæ tantum ad distributionem civium post Solonem usu receptam. Itaque si quis e trecentis qui sepositi erant ad obeundas Trierarchias sumptus tolerare non posset, Lege licebat ea classe excedere, si quem se locupletiorem vacantem ostendisset. Quod si is qui designabatur, se ditiorem esse fateretur, in trecentos alterius loco referebatur: si negaret, permutabant inter se facultates. Petit. in Leg. Att. l. iii. [tit. iv.] Confer Argument. ad Demosth. et Isocr. orat. περὶ ἀντιδόσεως. Non omittendum est quod hic optime observant Tourrellus atque Olivetus; nempe ex hac Solonis lege, licet in se bona ac sapienti, magna reip. incommoda evenire posse, quippe quod, cum aliquid agendum esset, rem male procrastinarent hæ apud Imperatores discutiendæ περὶ ἀντιδόσεως Actiones. Mount. Vid. Vol. ii. p. 384.

Ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους] Μέτοικος est qui ex alia civitate ad aliam emigrat, nec ut peregrinus ad breve tempus advenit, sed illic domicilium habet. Pendebat vero quotannis XII. drachmas, quod μετοίκιον dicebatur. Qui id tributum non solverant, abducebantur ad τοὺς πωλητὰς, convictique venibant. Harpoc. Horum Μετοίκων alii μετοίκιον non pendebant, quippe quum eodem cum civibus uterentur jure, et Ἰσοτελεῖς dicebantur. Omnia et privata et publica administrabant per *Patronum*, quem de civibus Atheniensibus eligere Lege jubebantur. Petit. in Leg. Att. l. ii. Vox ἐμβαίνειν sæpius absolute positum invenitur: sic infra §. ιά. Οὐκ ἐμβησόμεθα, ut ex MStis emendavimus. Mount.

Τοὺς μετοίκους] Τοὺς Ἀθήνησι μὲν οἰκοῦντας, τῆς δὲ πολιτείας οὐ μετέχοντας. Wolf.

Τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας] S. τῶν οἰκιῶν δεσποτῶν ἀπελευθέρους, libertinos, qui relicta patroni familia suam ipsi negotium gerunt. Idem.

Τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας] Wolfius vertit: *libertinos qui suam ipsi rem familiarem administrant*: sc. sub τῶν δεσποτῶν. Auctore Harpocratione; ad quem Valesius: "An potius sunt rustici, qui rure habitant, χωρῖται, Hesychio, Dionysio lib. i. pag. 68. (cui sententiæ accedit Tourrellus) an potius ξένοι, qui οἰκοῦντες Ἀθήνησι, de quibus Demosthenes contra Leptinem, qui scripserat legem, μηδένα ξένον εἶναι ἀτελῆ, μὴ διωρίζων τῶν οἰκούντων Ἀθήνησι, quod reprehendit eo loco." Cl. Ezech. Spanhemius in Notis ad Aristoph. Nub. v. 225. hoc interpretatur: *qui extra Atticam habitant*. Mount.

Τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας] Liberti *qui seorsim habitabant*, a dominorum familiis dimissi, eodem cum *inquilinis* jure censebantur, idemque tributum annuum, τὸ μετοίκιον, ærario pendebant. (Petit. II. 6. et Harpoc. in μετοίκιον.) Unde ad eadem quoque cum his munia præstanda adiguntur. Stock.

Τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας] De horum verborum sensu multa viri docti disputant; ego intelligo de peregrinis extra urbem et agrum Atticam habitantibus. Vide ad hæc

αὐτοὺς πάλιν ἀντεμβιβάζειν. εἶτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλεται, προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥᾳθυμίαν. ἃς [1] δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἰόμεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἷαί τε οὖσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν
51 ἐξελέγχονται. ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ιδ'. [2] Τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ μέν ἐστι τὰ πολλά, ὡς οὐκ ἔδει, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἡδέα ἀκούειν. ἀλλ' εἰ μέν, ὅσα ἄν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φενακίζειν ἑαυτούς, καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους, ὅσα ἂν ᾖ δυσχερῆ, πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς

[1] δ' εἰς τὸν

[2] Τούτων οὖν, ὦ

ipsa verba Harpocrationem. Auger.

Εἶτ' αὐτοὺς] S. Ἀθηναίους καὶ πολίτας ἀντὶ τῶν μετοίκων καὶ ἀπελευθέρων. Wolf. εἶτ' indignationem exprimit. Vig. 395. Rüdig.

Πραγμάτων καιροὶ] Vid. d. f. leg. p. 343, 1. ed. R. πολλάκις συμβαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ γίγνεσθαι. Idem.

Οὐ μένουσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν] In nostro οὐκ ἀναμένουσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥᾳθυμίαν. Quamvis ῥᾳθυμίαν in aliis quoque legi Aldus indicarit. Quam enim huc quadret εἰρωνεία, non video. Tempus quod rebus agendis, inquit, impertiendum erat, apparando consumitis. *Atqui negotiorum occasio et opportunitas vestrum tarditatem et socordiam non expectant.* Obsopœus.

Ἀναμένουσι] Hoc, quod non pauci libri habent, prætuli vulgatæ μένουσι, cfr. Æsch. Ctes. §. ηβ'. μετοπωρινὸν δειλίαν καιρὸς οὐκ ἀναμένει. Rüdig.

Ἃς δ' εἰς τὸν] Vox media non legitur in cod. a. Si sensus est: inter medium tempus, εἰς ferri nequit; sin vero interpreteris: quas copias putamus intermedio tempori inservire, lect. vulg. non mutanda. cfr. §. ιβ'. Idem.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ] Hæ literæ non ad nos pervenerunt. Videtur tamen Philippus in iis de opibus Atheniensium contemptim disseruisse, et Eubœenses monuisse, ne nimium iis fiderent. Ex edit. Stock.

ιδ'. Οὖν] Hanc vocem omittit Bekker. Sed quoniam ob antecedentem syllabam hæc vox facile delitescere potuit, non abjiciendam putavi, quum in principio continuatæ orationis locum suum bene teneat; res aliter habet in Lib. vit. Dem. §. β'. Rüdig.

Ὑπερβήσεται] S. τούτων. Wolf.

Πρὸς ἡδονὴν] Ut πρὸς χάριν. vid. Orvill. ad Char. 538. L. Rüdig.

Προσήκουσα] Justo tempore adhibita. Idem.

Ζημία] Ex orationis suavitate capitur detrimentum, quum res difficiles, quæ reticentur, fructum ferant pestiferum. Idem.

Οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων] Livius lib. 9. cap. 18. 'At, Hercule,

ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥς περ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς [1] εὖ βουλευομένους, ἵν' ἃ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράττηται καὶ μὴ τὰ [2] συμβάντα ἀναγκάζωνται διώκειν. ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἁπάντων ἔχοντες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσοδον, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτε εἰς δέοντι κέχρησθε, οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε. ὥςπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω

[1] *βουλευομένους ἡγεῖσθαι χρή, ἵν'* [2] *συμβαίνοντα*

reges, non liberi solum impedimentis omnibus, sed domini rerum temporumque, trahunt consiliis cuncta, non sequuntur.' Mount.

Ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν] Rebus gestis inservire, facere, quod illæ ferant; in Aristog. p. 805, 25.: τοῖς λογισμοῖς καὶ τοῖς πράγμασιν καὶ τοῖς ὑπάρχουσι καιροῖς ἀκολουθεῖν. Rüdig.

Ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων] Ἡγεῖσθαι, βουλεύεσθαι πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέλωνται, ut ait Phocylides. Wolf. *Providere, præcavere eventibus, antevertere* quasi *ne noceant*. Non male forte in hanc sententiam ἰέναι legeris: quamvis I. Stobensis c. lii. p. 365. vulgatam agnoscat. Ammian. Marcell. xxi. v. p. 210. 'Expertus, quid in rebus tumultuosis anteversio valeat et prægressus.' Ubi apposite F. Lindenbrogius advocavit Demosthenis ῥῆσιν. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. iii. c. ix. p. 338.

Τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ] M. ὅνπερ. Wolf. Citra necessitatem juxta Mounteneium et Rüdiger.

Συμβαίνοντα] In Aug. 2. Bav. Stob. et a. συμβάντα; sed quum antea dixisset δοκῇ et Phil. IV. p. 137, 4. ed. R. hæc legantur: τὸ συμβαῖνον ἀεὶ διώκετε, lect. vulg. tuitus sum; διώκειν dicuntur qui, quem aufugere vident, persequendo petunt. Rüdig.

Τριήρεις] Athenienses valde erant mari potentes. Facile trecentas naves adornabant, easque tam bene instructas, ut cum duplo navium numero par iis certamen esset. Thucyd. l. ii. [13.] Cic. Verr. 5. Isoc. in Panegyr. [Demosth. περὶ Συμμοριῶν §. γ'. ή. [de fals. Leg. §. λά. Æschin. de fals. Leg. §. νγ'.]] Literis atque navigationi ex æquo factum est hujus populi ingenium: paremque inter eos parentes, lege id jubente curam impendebant pueris in utroque horum instituendis: unde natum est proverbium: Μήτε νεῖν μήτε γράμματα ἐπίστασθαι, *neque natare neque literas scire:* quo crassam hominis ignorantiam significabant. Suid. [Vide Meurs. de Fort. Athen. c. 8. et Petit. in Leg. Att. p. 162.] *Tourrell.* Mount.

Ὁπλίτας, ἱππέας] Athenienses plerumque exercitum aluerunt novem et viginti mille peditum, equitum vero ducentorum Thucyd. l. ii. 13. Diod. l. xii. *Tourrell.* Pro *ducentorum* debuit dicere *bis mille cum octingentis*, ut patet ex ipso Thucydide, l. ii. 13. ἱππέας δ' ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους, ξὺν ἱπποτοξόταις, ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας. Vid. Meurs. Att. Lect. lib. i. cap. 1. Mount. Et Dem. de Class. §. γ'. Æschin. de fals. leg. §. νγ'.

Χρημάτων πρόσοδον] Atheniensium annui reditus fuere talenta 1200, et quod excurreret. Æschines Orat. περὶ Παραπρεσβ. [§. νγ'.] Φόρος δ' ἡμῖν κατ' ἐνιαυτὸν προσῄει πλέον ἢ χίλια καὶ διακόσια τάλαντα, *tributum vero nobis annuum accedit plusquam mille et ducenta talenta*. Atticæ autem totius census erat talentorum 6000: ut indicat Demosthenes περὶ Συμμοριῶν [§. ς'.] Vid. Meurs. loco modo citato. Mount.

Οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε] Assectamini omnes, id est, in tergo hæretis hosti, sequimini, quo vos adversarii ducunt. Wolf.

Οὐδενὸς δὲ ἀπολείπεσθε] *A nemine disceditis*, ita omnibus currendo adhæretis, ut neminem prævertere possitis. Idem est quod infra συμπαραθεῖτε. Stock. *Nihil non assecuti estis.* Cf. in Aphob. I. p. 813, 19. ed. R. ἀπολειφθῆναι πραγμάτων. Rüdig.

Οὐδενὸς οὐκ ἀπολείπεσθε] *Nullam rem non serius facietis.* recidi δὲ, et addidi οὐκ quod necessarium visum fuit ad sensum. Auger.

Ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν] Non multum ab hac similitudine abhorret, quod est apud Aristotelem ά. τῶν μετὰ τὰ φυσικά. οἷον (φησὶν) ἐν ταῖς μάχαις οἱ ἀγύμναστοι ποιοῦσι. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι περιφερόμενοι τύ-

πολεμεῖτε Φιλίππῳ. καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται, κἂν ἑτέρωσε πατάξῃ τις, ἐκεῖσέ εἰσιν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον οὔτ' οἶδεν οὔτ' ἐθέλει. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν ἐν Χερρονήσῳ πύθησθε Φίλιππον,
52 ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε· ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε· ἐὰν ἀλλαχοῦ που, συμπαραθεῖτε [1] ἄνω κάτω. καὶ στρατηγεῖσθε μὲν ὑπ' ἐκείνου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοὶ συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾶτε οὐδέν,

[1] ἄνω καὶ κάτω

πτουσι πολλάκις καλὰς πληγάς· ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι ἀπ' ἐπιστήμης· οὔτε οὗτοι.(οἱ πάλαι φιλοσοφήσαντες) ἐοίκασιν εἰδόσι λέγειν, ἃ λέγουσι. Wolf.

Ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ] Panætius in Aulo Gellio, ratione contrariorum, virum prudentem bono Athletæ comparat, qui se nunquam nudat, hostisque vultum semper observat. *Tourrell.* Locus est l. xiii. c. 27. Mount.

Τῆς πληγῆς ἔχεται] *Inhæret plagæ vestigiis.* de Cor. §. κδ'. τούτων γὰρ εἰχόμην ἐγὼ καὶ τούτοις ἠναντιούμην. Rüdig.

Προβάλλεσθαι] Simpliciter *se defendere.* D'Orville ad Char. Aphrod. l. vii. c. iii. p. 602.

Προβάλλ.] Harpocrat., qui h. l. laudat p. 298., explicat per προτείνειν τὰς χεῖρας ὡς εἰς μάχην. Rüdig.

Ἐὰν ἐν Χερρονήσῳ πύθησθε Φίλιππον] S. ὄντα ἢ εἶναι. Wolf.

Συμπαραθεῖτε] Jensius Lect. Lucian. lib. iii. cap. 13. συμπεριθεῖτε legendum suspicatur: ut in Luciano de Mercede Cond. συμπεριθεῖς ἄνω καὶ κάτω. Supra quidem, inquit, apud Lucianum τὸ συμπαραθεῖς habuimus; at illud notat (nec aliter ibi sumitur) *pone sequi, comitari*: apud Demosthenem vero quemadmodum et in adducto ex Luciano de Merc. Cond. loco, requiritur sensus τοῦ *una circumferri, circumagi, circumcurrere.* Verum, cum recepta lectio bene habeat, nihil temere mutandum est. Mount.

Ἄνω καὶ κάτω] Hæc est lect. vulg., sed Cod. α. καὶ omisit, id Bekker., contra morem hujus scriptoris. cf. Phil. III. p. 120, 19., ed. R. ubi Bekker. retinuit. d. f. leg. 424, 27. in Aristocr. 680, 16. πάντ' ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε; si in Aristog. I. p. 792, 20. illam particul. omissam vides, τἄνω κάτω γεγενῆσθαι, ibi κάτω prædicati locum tenet. Xen. Cyr. I. 3, 4. ἄνω καὶ κάτω πλανᾶσθαι paullo post per περιπλανᾶσθαι explicat. Rüdig.

Χρημάτων] Omnino sicut nostrum habuit, πραγμάτων legendum est. Reprehendit eorum incuriam, *quod nullum rerum agendarum curam suscipiant, nisi ubi aliquid factum esse audierint*, etc. nec usquam in tota oratione pecuniarum mentionem fecisse videtur. Obsopœus.

Οὐδὲ περὶ τῶν χρημάτων προορᾶτε οὐδὲν] Cum pecuniæ sint nervi bellorum, non incommoda est hæc lectio. Malo tamen cum Obsopœo, πραγμάτων, quod omnia complectitur: et quid si legas, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων. Wolf. Utrique lectioni sui suffragantur MSti; sed τὸ πραγμάτων præferendum duxi. Non enim eos Demosthenes usquam reprehendit quod de pecunia conquirenda minus sint solliciti, sed quod nullam omnino rerum gerendarum curam mature satis suscipiant: hoc est, οὐκ ἔμπροσθεν ὦσιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τὰ συμβαίνοντα διώκωσιν. Sic in Orat. de Pace, [§. ά.] et similiter in Philipp. Δ. [§. ή.] ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι· ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. (Quod sane pro Wolfii conjectura facere videtur, legendum πρὸ non περί: sed tum ταυτόλογα erunt quæ sequuntur: πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον, etc.) Objici quidem potest vocem χρημάτων idem significare posse atque τὸ πραγμάτων, sed hoc non liquet. Eo quidem sensu singulare χρῆμα sæpe sæpius usurpatur: plurale χρήματα, ut opinor, non item. Mount.

Περὶ τῶν χρημάτων] Ita vulgo scribitur; at nonnulli Codd. pro περὶ habent πρὸ, plures etiam πραγμάτων pro χρημάτων. At ubi Noster dicit πρὸ τῶν πραγμάτων (cfr. de Pac. §. ά. Phil. IV. §. ή.), non addit πρὶν ἂν etc., quare illa verba h. l. ad sensum enunciationis πρὶν . . . . πύθησθε paucis comprehendendum addita et deinde in textum irrepsisse videntur. Sens. lect. vulg.: nihil prospicitis de *pecunia*; et ne quis miretur, hujus maxime mentionem fieri, addam verba ex Olynth. I. (III.) §. ή.: δεῖ δὲ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. De πρo-

πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν [1] ἐνῆν· νῦν δ' ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμήν, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ.

ιέ. Δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυνόμενος τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ. εἰ γὰρ ἔχων ἃ κατέ-
21 στραπται καὶ προείληφεν ἡσυχίαν ἔχειν ἤθελε καὶ μηδὲν ἔπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἄν μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα ὠφληκότες ἂν ἦμεν δημοσίᾳ· νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεί τινι καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε. θαυμάζω δ' ἔγωγε εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' ἐνθυμεῖται [2] μήτ' ὀργίζεται ὁρῶν, ὦ ἄν-

[1] ἐνῆν ποιεῖν νῦν [2] μήτε λογίζεται

ορῶν vid. Xen. Cyr. III. 2, 15. δυνάμενοι προορᾷν ἄνθρωποι περὶ τοῦ μέλλοντος. Rüdig.

Πρότερον] Illud fortassis innuit tempus, quo Pydna, Potidæa, Methone nondum expugnatæ fuerint. Idem.

Νῦν] Idem innuitur tempus, de quo §. ιά. dicit τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενῆσθαι. vid. ad §. ιά. Idem.

Ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμὴν] In ipsum rerum discrimen ventum est, ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς τὰ πράγματα. Wolf.

ιέ. Ὑπὲρ τῆς πόλεως] F. ὑπὸ τ. π. Taylor.

Ἐμβαλεῖν] Dixit (ut opinor) quod Cicero postea injicere. Victor. Var. Lect. l. vii. c. 5.

Ἀποχρῆν] Sub. ταῦτα. Ἀποχρῆν pro ἀποχρήσειν. Auger.

Ἀποχρῆν — δοκεῖ] Primam vocem sine iot. subscr. ita vulg. vid. Wolf. Liter. Analect. II. 426. Quod post hanc vocem Aug. 1. inserit ἂν, non improbaverim, nam vis apodoseos est: acquiescerent nonnulli; alterum enim ἂν, si primum admittitur, ad δοκεῖ pertinet. Herm. ad. Vig. 814. δοκεῖ ded. cum cett. ed. ex Ald. P. Man. Vulg. δοκῇ, quod, si in locis a Matth. Gr. gr. p. 719. not. laudatis conjunct. admitteretur, non rejicerem, sequens Hom. Od. 1, 396. τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, sed cfr. Herm. ad Vig. p. 906., sensus: nescio, parum refert, utrum sit. Rüdig.

Ἐξ ὧν — ἂν ἦμεν] Ex quibus ignominiam contraxerimus, i. e. si vere acquiescamus, timendum, ne illud fuerit dedecori. Idem.

Ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε] Rüdiger ἑαυτῶν uncis inclusit, ut spurium: quod non probo. Quæ enim in Codd. est lectionis varietas, hæc inde nata, quod librarii offendebant in ἑαυτῶν pro ὑμῶν αὐτῶν. Locus noster sic laudatur in Bekkeri Anecd. Gr. T. I. p. 119. p. 9. l. 12. ed. R. τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε, ubi ante Reiskium αὐτῇ legebatur. Verum probuit cod. Bav. De Cor. p. 252. l. 14. νομίζειν ὑμᾶς μὴ μόνον εὔνους αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους καὶ μάντεις εἶναι; sic recte Bekkerus ex optimis libris, quum vulgo legeretur αὐτοῖς. Ita etiam non tolerarunt, si αὐτοὺς poneretur pro ἡμᾶς αὐτοὺς, ut de Cor. p. 282. l. 2. οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν, ubi pronomen libri nonnulli deleverunt, nonnulli mutarunt in αὑτούς. p. 95. l. 5. σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς, i. e. ἡμῖν αὐτοῖς. MSS. quidem αὐτοῖς τοῖς πράγμασι, quod in se damnandum non foret. Sed hic Demosthenis consilium est, Atheniensibus graviter in animum inducere, rem in eo verti, quo modo se ipsis utantur. Brem.

Μήτε λογίζεται] Nostrum exemplar habebat μήτε ὀργίζεται magno sane discrimine, licet posterius ego putem esse convenientius, ut ex verbis Demosthenis apte potest colligi. Demiror autem neminem vestrum neque cogitare neque indignari, videntem principium belli puniendi Philippi gratia sumptum esse, finem vero eo tendere ne ipsi male affligamur. Obsopœus.

Μήτ' ἐνθυμεῖται, μήτε λογίζεται] Centies quidem hæc verba conjuncta leguntur in Demosthene: quare minus lubenter immutarem, nisi sequens vox ὁρῶν id neces-

ὥρας, Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην [1] περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ [2] παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου. ἀλλὰ μὴν ὅτι γε οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει. εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ [3] τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας ἐὰν ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσούμεθα; ποῖ δὴ προσορμιούμεθα; ἤρετό τις.
53 εὑρήσει τὰ σαθρά, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [4] τῶν ἐκείνου πραγ-

[1] † περὶ [2] παθεῖν αὐτοὺς κακῶς ὑπὸ τοῦ [3] τριήρεις πολιτικῆς δυνάμεως κενὰς [4] τῶν ἐκείνου πραγμάτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,

sario postulare videretur. Ecquis enim sensus est: *Miror neminem vestrum cogitare vel considerare bellum de ulciscendo Philippo initium cœpisse* &c. *cum videat bellum* &c. Jam vero reposito ὀργίζεται, et sensus longe melior eruetur, et constructio optime constabit. *Miror neminem vestrum vel animadvertere*—et quæ sequuntur, *neque indignari, cum rem ita se habere videat.* Mount. Sed quæ cognatio intercedit huic verbo cum ἐνθυμεῖται, quam duplex μήτε commendat? nam ἐνθυμεῖσθαι nunquam iræ rationem innuit; quare meliorem lectionem existimavi λογίζεται, ut Olynth. I. (III.) §. δ'. ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι: ne quis miretur, esse conjuncta, quæ inter se differunt, vide dicta ad §. β'. Rudio.

Γεγεν. περὶ τοῦ τιμωρήσ.] Hinc patet, jam ante aliquod tempus bellum fuisse susceptum eo consilio, ut vindicta sumeretur de Philippo, qui Amphipolin in suam redegerat potestatem. Æschin. in Ctes. §. κά. hæc: χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν. cfr. §. ι'. Idem.

Περὶ τοῦ τιμωρ.] Bekker. dedit ὑπέρ. Verum hoc in loco sensus requirit περί. cfr. ad Olynth. I. (III.) §. γ'. Idem.

Οὐκ ἐμβησόμεθα] Ita omnes editi, sed nullo, ut videtur, sensu. Ecquis enim credat Demosthenem tam inepta ταυτολογία dixisse οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἔξιμεν; Nulla igitur dubitatione ἐμβησόμεθα reposui; quam lectionem exhibent Laud. Pith. et Ben. a. s. Sæpius absolute ponitur hoc verbum: supra §. ιγ'. ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους: in Orat. contra Mid. §. ϛ'. ὑμεῖς δ' οὐκ ἐμβήσεσθε: et sic etiam apud Latinos aliquando *conscendere*. Livius: 'Conscendunt alacres copiæ,' sub. navem. Cæsar: 'Erat complatis literibus contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent.' Cic. Attico, lib. ix. 107, 6. 'Idibus Martiis Pompeium a Brundisio conscendisse.' Mount.

Οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσούμεθα] Sub. χώραν. Ceteræ Editt. πλευσόμεθα, minus Attice. Vid. Longin. in notis supra ad §. ί. Mount.

Ποῖ προσορμιούμεθα;] Quod idem ac si scripsisset: ὅποι τὸν στόλον προσορμίσομεν. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. i. c. xi. p. 119.

Ἤρετό τις] Accipe quasi legeretur ἐρωτᾷ τις, quod ultimum proponit Lambinus. Auger.

Ἤρετό τις] Doctiss. Zach. Pearce in Emendat. ad Longin. §. 18. "Hæc verba aut ex Glossemate nata sunt, utpote ex margine, ubi ad voces ποῖ δὴ προσορμιούμεθα explicandas posita erant, in textum recepta: aut ea lectio, quæ inter varias Demosthenis lectiones a Morellio collectas exstat, admittenda est, sc. ἐρωτᾷ τις." Ego quidem mutare nolui, quippe quod hasce voces omnino delendas esse censeam. Mount. Hom. Il. Γ. 201. ὧδε δέ τις εἴπεσκεν. Rüdig. Hoc Græcum non est, sed dicendum foret ἔροιτ' ἄν τις; illud non probabile, quum ἤρετό τις speciem additamenti non habeat. Weiskio sic statuendum videtur, aliquem aut plures in concione satis alta voce, ut ab oratore exaudiri posset, quæsivisse, ποῖ δὴ προσορμιούμεθα; Sed nusquam tale quid, per hanc formulam illatum, invenimus. Mihi res simplex videtur: *solent homines interrogare.* Res in colloquiis et orationibus multum disceptabatur, itaque quæstio sæpe ut difficilis proponebatur, ad quam responderi vix posset. Brem.

Εὑρήσει τὰ σαθρὰ] Tacitus ad hunc Demosthenis locum videtur respexisse, cum

γμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν· ἂν μέντοι καθώμεθα οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων, οὐδέποτ' οὐδὲν ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν δεόντων. ὅποι μὲν γὰρ ἄν, οἶμαι, μέρος τι τῆς πόλεως συναποσταλῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεται· ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, οὐδὲν [1] ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ [2] δέει τοὺς τοιούτους ἀποστόλους. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ἕνα
22 ἄνδρα ἂν δυνηθῆναί ποτε ταῦθ' ὑμῖν πρᾶξαι ἅπανθ' ὅσα

[1] ἡμῖν [2] δέει, διὰ τοὺς

dicit in l. 2. Hist. [c. 77.] 'Aperiet et recludet contecta et tumescentia victricium partium vulnera bellum ipsum.' MOUNT.

Καθώμεθα οἴκοι λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων] Hujusce moris testimonium perhibent Isocrates in Panath. et Aristoteles Rhet. l. iii. c. 17. eorundem ambo temporum cum Demosthene. Aristoteles etiam addit, Isocrati magis quam cuivis alteri solenne fuisse contra alios invehi, idque non solum in suggesto, a quo eum vocis suæ infirmitas magnaque ejus timiditas summoverant, verum etiam in iis, quas nunquam pronuntiavit, Orationibus. *Tourrell.* MOUNT. cfr. Procem. νά. p. 489. vol. iv.

Οὐ μὴ γένηται] Οὐ abest a nonnullis libris et sane carere hac voce possimus, nisi ob præced. negationes eam omissam putemus. Accumulat illas Dem. consulto. Zeun. ad Vig. 452. οὐ et οὐ μὴ sequente conjunct. aor. futuri notionem innuit, i. q. φοβοῦμαι μὴ οὐ γένηται. Plat. Hipp. maj. p. 173. ed. Hd. οὐ γὰρ μήποτε εὕρῃς, ὃ μήποτ' ἐγὼ πέπονθα, μήτε σύ. RÜDIG.

Κἂν μὴ πᾶσα παρῇ] S. ἡ πόλις, τουτέστιν, ἅπαντες οἱ πολῖται : *tametsi non omnes cives affuerint.* WOLF.

Τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος] Quid sibi volunt hæ spes ἀπὸ τοῦ βήματος? Solebant tunc temporis duces Atheniensium, simulatque populi suffragiis electi fuerant, conscenso suggestu magnifica quædam populo polliceri, et victorias ac trophæa spondere. Docet id Demosthenes de Class., ubi de duce Atheniensium sic ait : τὰς ἐλπίδας ὑμῖν ὑποτείνων, ἄλλο δὲ οὐδέν. Hinc proverbium αἱ Χάρητος ὑποσχέσεις, cujus meminerunt Græci Parœmiographi. *In Emend.* l. iv. c. 8. VALESIUS.

Οὐδὲν ἡμῖν] Bekker. dedit ὑμῖν, quod nonnulli libri habent, ductus fortassis tertia persona in ἐκπέμψητε, at in hoc discrimine, non a persona precedente res pendet, sed ab ea ipsa sententia, quam expressit paullo ante. RÜDIG.

Καταγελῶσι τοὺς ἀποστόλους] Hæc conjungo, etsi forte legendum : τῶν τοιούτων ἀποστόλων. et postea : οἱ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει. Durum enim fuerit, τεθνᾶσι τοὺς τοιούτους ἀποστόλους, ἀντὶ τοῦ, διὰ τοὺς, ἢ ἕνεκα τῶν τοιούτων ἀποστόλων, οὐδαμῶς θαῤῥοῦντες τούτοις. WOLF. τοὺς τ. ἀποστόλους ὁρῶντες, profecto germana lectio videtur. MOUNT. Verum lect. vulgatam verissimam existimamus, est enim hic accus. *absolutus*, ad cujus explicationem ὁρῶντες cogitando addi debet. cfr. Dem. de f. leg. p. 366, 25. ed R.; miserum Phocensium statum ita describit : debere illos δουλεύειν καὶ τεθνάναι τῷ φόβῳ καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Φιλίππου ξένους, ubi Reisk. conjicit τοῖς Θηβαίοις, ut pendeat dativ. a δουλεύειν, sed nihil mutandum, nam hujus loci eadem est ratio, quæ nostri. Gravis testis vulg. lectionis, quam etiam Bekker. tuetur, est Thom. M. p. 104., qui nostrum locum integrum laudat. De hoc accus. absol. vid. Herm. ad Vig. 882. RÜDIG.

Τεθνᾶσι τῷ δέει] *Moriuntur timore*, i. e. timent non secus ac mortem : et hæc construuntur cum accusativo. AUGER.

Οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ἕνα ἄνδρα—] Apud Græcos proverbium erat vetus in hanc sententiam, εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ. Eodem sensu Euripides in Heracl. [ver. 275.] ait, μιᾶς χειρὸς ἀσθενὴς μάχη. *Tourrell.* MOUNT. Diod. Sic. XVI. 21. narrat, Iphicratem et Timotheum, qui cum Charete adversus Socios Ol. 106, 1. missi erant, quum ob ventorum impetum a prœlio ad Hellespontum committendo absti-

βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι καὶ τὸν δεῖνα ἔστι. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν· ὅταν γὰρ ἡττῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ πράξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδ' ὦσιν, ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε ὅ τι ἂν [1] τύχητε ψηφίζησθε, τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν; πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς οἴκαδ'

[1] τύχῃ ῥᾳδίως ψηφίσησθε

tissent, ab hoc accusatos (τὸν δεῖνα) esse, (Æl. V. H. 3, 47.) ita ut illi imperio se abdicare cogerentur, et in hunc summa rerum deferretur, qui mollitiei et luxuriæ erat deditus. Æschin. d. f. leg. §. κδ'. Theopomp. apud Athen. XII. 532. B. Quæ iste Chares solus fecit, vid. ad §. 4. Rüdig.

Ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι —] Verisimile est hoc ad Charetem pertinere, ducem Atheniensium qui adeo prompte maxima pollicebatur, ut inde proverbium oriretur Χάρητος ὑποσχέσεις, *Charetis pollicitationes*, quo promissum aliquod frivolum omnino esse significarent. In Equitibus Aristophanis Act. 5. legimus sermones quos ad populum habere soliti sunt istiusmodi imperatores, quo eos spe adulatoria sustentarent. *Tourrell.* Mount.

Ὅταν γὰρ ἡττῆται] Sic Editi omnes; sed pessime, ut videtur. Etenim si hæc lectio retineatur, quorsum pertinent quæ sequuntur, τί χρὴ προσδοκᾶν; Siquidem id quod iis esset timendum, non jam erat exspectandum, postquam victus fuisset imperator cum exercitu. Multo minus isti lectioni congruunt quæ postea de Imperatoribus dicuntur: πρὸς τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ. Quomodo enim vinci poterat imperator, qui cum hoste ne quidem pugnare ausus est? Omnino igitur in textum reponendum duxi ἡγῆται, quod exhibent Pith. Laud. et Ben. α. γ. ε. κ. θ. atque hanc germanam esse lectionem satis, ut opinor, liquet ex ipso hujusce loci scopo. Hic enim id Atheniensibus inculcat orator, quod et alibi passim, nempe quam necesse sit ut ipsi per se militent, neque omnia peregrinis copiis committant. Quid enim exspectandum est, inquit, cum nullos alios imperator milites habeat, quam miseros peregrinos, eosque mercede etiam fraudatos? Supra §. θ'. dixerat quid exinde sperare poterant, cum dicit: ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται, τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους, οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασι, &c. Similis locus est in Orat. de Rep. Ordin. §. γ'. quem vide. Voss. ἡγεῖται legit, quod, cum longius a recepta lectione distet, emendationem confirmat. Idem. Sed quamquam hoc bene conveniret notioni στρατηγοῦ, tamen hæc dictio exquisitior et gravior esse videtur, ut sit: imperator, qui militum voluntati indulgere debet. Confirmatur lect. vulg. ex §. θ'. ὁ δὲ στρατηγὸς ἀκολουθεῖ. Rüdig.

Ἀπομίσθων] Harpocratio (nisi locus mendosus sit) et ad eum Mausacus vocem ἀπομίσθων hoc in loco significare docent, *qui voluntario mercedem non recipiunt*: ita ut idem sonet ac ἀμίσθων. Tourrellus alteram hujusce vocis significationem amplectitur, qua notat eos qui sine mercede dimittuntur, cum tamen mercenarii sint; ita enim hunc locum vertit: *miserables étrangers, qui ne touchent point leur paye.* In eadem sententia Wolfius, cui quidem facile accedo. Vide supra §. θ'. et Scholion ad v. μὴ μοι μυρίους §. 4. Mount. Nisi intelligendi sint illi Atheniensium mercenarii (§. 4.), quibus Artabazus stipendia erogavit. §. θ'. med. Diod. Sic. XVI. 22. Rüdig.

Οἱ δ' ὑπὲρ ὧν] Haud dubie huc spectant Schol. verba, quæ vulgo ad ξένων referuntur: διὰ τὸ μὴ παρεῖναι ὑμᾶς, τῶν συκοφαντῶν ἀνέχεσθε· ταῦτα δ' εἰς Κηφισόδοτον αἰνίττεται; fortasse est ille ipse, qui commemoratur, in Aristocrat. p. 676, 8. ed. R. Idem.

Ῥᾳδίως ἐνθένδε ὦσι] Lego cum Obsopœo: πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδε ὦσι. Wolf. L. ἐνθάδε, scil. in suggesto. Mount.

Τί καὶ] *Quid tandem?* Vid. Herm. ad Vig. 837. Rüdig.

ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ αἰτιᾶσθαι μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται τοῦ προσήκοντος· κα- 54
κούργου μὲν γάρ ἐστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.

ις'. Ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιιόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θηβαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βα-

Στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται &c.] Idem Comicus, [s. Aristophanes] sive potius fidelis rerum Atheniensium historicus, Acharn. Act. 4. Sc. 7. et in Avib. juxta finem, docet nos magno contemptui fuisse eo tempore, hoc est paucos ante Demosthenem annos, Atheniensium imperatores. In Proverbium jam pridem cesserat eorum ignavia, proque maxima contumelia dicebant: *Ecce Homo timidior Pisandro.* [vid. Suid. v. Εἴ τι Πεισάνδρου.] *Toureil.* Mount.

Παρ' ὑμῖν] *Penes vos*, ab iis, qui apud vos agunt, ut ις'. παρ' ἡμῖν. Rüdig.

Ἀνδραποδιστῶν] i. e. τῶν τὸν ἐλεύθερον καταδουλωσαμένων, λωποδυτῶν, i. e. λῃστῶν, οἳ ἀποδύουσι τοὺς παριόντας τὰς ἐσθῆτας. Pollux VIII. 102. monet, fuisse τῶν ἔνδεκα, ut utriusque generis homines, ubi confessi essent, morte mulctarent. Postell. de Rep. Athen. c. X. Idem.

ις'. Οἱ μὲν περιιόντες] Similis est locus περὶ τῶν λογοποιούντων in Philippica Isocratis, cum hoc conferendus. Wolf. Sunt qui in foro obambulant hallucinantes Philippum longe aliis curis distentum abhorrere a bello cum Atheniensibus. Rüdig.

Μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πρ. τ. Θηβαίων κατάλυσιν] Thebæ, princeps Bœotiæ urbs, atque una ex maximis Græciæ Rebuspublicis, inter quas proxime parem Athenis ac Lacedæmoni locum obtinuit. Lacedæmonii post pugnam Leuctricam contra Thebanos vindictam anhelabant, eaque res otiosorum istiusmodi hominum somniis atque conjecturis materiam satis amplam præbuit. [Vide similem locum in 2. Philippica §. γ'. et Isocratis Philipp. p. 232. Ed. Battie.] *Toureil.* Mount.

Τὰς πολιτείας διασπᾶν] Ἢ ὀλιγαρχίας, ἢ τυραννίδας ἐγκαθιστάντα ταῖς πόλεσι. Nam fuit hæc Græcorum ratio: Reges, urbes gubernari a singulis: Oligarchici, ut Lacedæmonii, a paucis: Democratici, ut Athenienses, a multis, hoc est a plebe, voluerunt. Hoc illud est, quod ait Thucydides. τῇ ά. τοὺς Λακεδαιμονίους βούλεσθαι τοὺς συμμάχους ἐπιτηδείως σφίσιν αὐτοῖς πολιτεύεσθαι, τουτέστιν, ὀλιγαρχεῖσθαι. Wolf.

Ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα] Nam cum Isocratis impulsu bellum Persicum animo agitasset, probabile est, et ejus ingenio dignum, per feciales prius eum res repetere voluisse: hoc est, τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις καὶ νήσους ἀξιοῦν ἐκεῖνον ἐλευθέρας ἀφεῖναι, καὶ τῆς Εὐρώπης παντελῶς ἀποστῆναι, ἀρκούμενον τῇ νῦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικούντων βαρβάρων ἀρχῇ. Idem.

Βασιλέα] Alibi passim Demosthenes Persarum Regem solo βασιλέως seu Regis titulo, ut hic, designat. Atque ita alii sæpe Scriptores. Aristoph. in Acharn. ver. 647. Ὅτι καὶ βασιλεὺς et quæ sequuntur. Idem in Equit. 476. ἃ Μήδοις καὶ βασιλεῖ ξυνέφερετε. Usitatius autem Μέγας βασιλεὺς appellabatur. Sic idem in Pluto ver. 170. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; ad quem locum hæc Car. Giraldus: "*Magnum Regem* absolute vocant regem Persarum. Cum enim Cyrus Assyriæ et Mediæ regna in Persas transtulisset, Asiam debellasset (unde argenti quingenta millia talentorum reportavit, præter craterem Semiramidis, cujus pondus erat quindecim talentorum) vocatus est μέγας βασιλεύς: a quo postea Persarum reges μεγάλους βασιλέας appellari se voluerunt." Mount.

σιλέα, οἱ δ᾽ ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους 23
πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα. ἐγὼ δ᾽ οἴομαι μέν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει
τῶν πεπραγμένων καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ
γνώμῃ, τήν τ᾽ ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς
πεπραγμένοις ἐπηρμένον, οὐ [1] μέντοι γε μὰ Δί᾽ οὕτω προ-
αιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ᾽ ἡμῖν
εἰδέναι τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ
λογοποιοῦντες. ἀλλ᾽ ἐὰν ἀφέντες ταῦτ᾽ [2] ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι
ἐχθρὸς [3] ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ
χρόνον πολὺν ὕβρικε καὶ ἅπανθ᾽, ὅσα πώποτ᾽ ἠλπίσαμέν
τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν, καθ᾽ ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ
ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐστί, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν
αὐτῷ, ἐνθάδ᾽ ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, — ἂν

[1] μέντοιγε οὐ μὰ [2] ἐκεῖνα [3] ἄνθρωπος

Οἱ δ᾽ ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν] Philippus decem abhinc annos magnam hujus regionis, quæ jam Sclavonia appellatur, partem subegerat. Haud veri absimile est eos istiusmodi rumores eo animo sparsisse ut Philippo essent utiles, cum persuasum darent scilicet longe ab Athenis esse remotas ejus cogitationes atque consilia. *Tourrell.* Mount.

Οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα] Etsi et hæc lectio excusari potest, malim tamen ἕκαστοι. Sic in oratione περὶ εἰρήνης· μὴ πάντες, περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμενος: servata numerorum congruentia. Wolf.

Ἐκεῖνον μεθύειν — καὶ π. τ. ὀνειροπολεῖν] Horatius ad hunc locum videtur respexisse, cum de Cleopatra dicit, Od. 1. 37.

——‘quidlibet impotens
Sperare, fortunaque dulci
Ebria.’ Mount.

Μεθύειν] Thom. M., qui p. 603. nostrum locum laudat, hæc habet: οὐ μόνον ἐπὶ οἴνου τὸ μεθύω λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ὑβρίζειν καὶ μὴ ἐθέλειν σωφρονεῖν ὑπό τινος τυχὸν ἐξουσίας. Rüdig.

Ὀνειροπολεῖν] Hesych. ὡς ἐν ὕπνῳ φαντάζεσθαι. Idem.

Τὴν ἐρημίαν ὁρῶντα τῶν κωλυσόντων] *Cum solitudinem videat prohibiturorum*, id est, cum qui prohibere aut velit aut possit, videat esse neminem. Wolf.

Ἐπηρμένον] Ἐπαίρεσθαι dicuntur, qui aliqua re ad magnam spem sunt excitati. Thuc. II. 11. ἡ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα τῇδε τῇ ὁρμῇ ἐπῆρται καὶ προσέχει τὴν γνώμην, ... πρᾶξαι ἡμᾶς ἃ ἐπινοοῦμεν. Rüdig.

Μέντοιγε μὰ Δί᾽] Μέντοι, quod omnino *serio* dicentis est, jurandi formulæ inseruit. Plat. Phædr. p. 236, ὄμνυμι γάρ σοί τινα μέντοι τινὰ θεῶν. Sed ante μὰ Reisk. ex Bav. et Aug. 2. inseruit οὐ. Jam etsi οὐ in hac jurandi formula bis ponatur, ut de Cherson. 97, 1. ed. R. οὐ μὰ Δί᾽, οὐ ..... φυλάττειν δεῖ. Phil. III. 124, 22. οὐ μὰ τὸν Δία ..... οὐ δύνασθε, tamen ex his locis patet, alterum οὐ post μὰ Δία scribi; μέντοι autem pertinet ad ipsum μὰ Δία: quare οὐ expunxi. Idem.

Λογοποιοῦντες] Suid. πλάττοντες λόγους ψευδεῖς. vid. §. α᾽. et Phil. II. 69, 17. λογοποιοῦσί τινες περιιόντες, ὡς Ἐλάτειαν τειχιεῖ. coll. Mid. 578, 15. Sunt vero hi distinguendi ab iis, qui dicuntur λογοποιοί, vid. Harpocrat. ejusque interpp., de hac enuntiatione cfr. ad Olynth. II. (I.) §. ι᾽. Idem.

Ἐκεῖνο] Scriptum vides, quum Reisk. habeat ἐκεῖνα, monens ταῦτα, quod sequatur, hanc scripturam requirere, sed ἐκεῖνο ad quodvis eorum, quæ enumerantur, per se pertinet. Idem.

Ἠλπίσαμέν τινα] Haud scio, an hæc de Philippo, an de aliquo duce aut satrapa Persico intelligenda sint. Ac multa sane, mea quidem opinione, apud Græcos et Latinos auctores occurrunt, historica præsertim, in quibus præstet in ipsius scriptoris verbis acquiescere, quam sese frustra fatigando, incertas conjecturas persequi. Wolf. Athenienses speraverant, suas opes, Philippo intercedente, auctum iri. Idem.

Καθ᾽ ἡμῶν εὕρηται] Sub. πράξας. Auger.

ταῦτα εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἅττα ποτ᾽ ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ᾽ ὅτι φαῦλ᾽, [1]ἐὰν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ᾽, εὖ εἰδέναι.

24 κζ. Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ᾽ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἱλόμην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ, νῦν τε ἃ γιγνώσκω πάνθ᾽ ἁπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, πεπαρρησίασμαι· ἐβουλόμην δ᾽ ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέ- 55
ρει τὸ τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ᾽ ἐπ᾽ ἀδήλοις οὖσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέγειν αἱροῦμαι. νικῴη δ᾽ ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

[1] † ἂν

Ἅττα] Aliquando cum leni scribitur hæc vox, et tum significat τινά; cum aspirata vero, ut hic, ἅτινα. Etymol. Mag. ἅττα. Nonnunquam accipitur pro ὅσα: alicubi tamen redundat. Pherecrates in Chirone ἐπ᾽ ἀριθμοῦ eam usurpavit: Aristophanes vero ἐπὶ χρόνου. Harpoc. et Etymol. Mount.

κζ. Οὔτ᾽ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἱλόμην λέγειν, ὅ,τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ] Demosthenes, licet jam primo contra Philippum diceret, plures antea orationes habuerat, quæ ad salutem reipublicæ spectabant: De Class. De Rep. Ord. Pro Megal. &c. ideoque plus quam una occasio ei obtigerat sincerum civibus suis consilium impertiendi. *Tourreil.* Mount.

Ἐπ᾽ ἀδήλοις] Ἐπὶ c. dat. vel statum indicat, in quo quid est, Vig. 625. vel causam, qua quis ad agendum inducitur, ut ἐπὶ τῷ πεπεῖσθαι. cfr. Olynth. II. (I.) §. γ. ἐνδῶσιν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν. Rüdig.

Νικῴη δ᾽ ὅτι] Opportuna clausula, qua et Melanopum Callistrati adversarium in republica, cum ab illo corruptus largitionibus de sententia decederet, usum esse, Plutarchus tradit: ὁ μὲν ἀνὴρ ἐχθρός, τὸ δὲ τῆς πόλεως νικάτω συμφέρον. Wolf.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Pag. ed. Reisk. | Pag. ed. aliq. cit.

55 ΜΗΚΥΝΟΜΕΝΟΥ τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ τε Φίλιππος 68
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπέσχετο δὲ τοῖς μὲν Θηβαίοις Ὀρχομενὸν παραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας, ἀμφοτέροις δὲ τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουληθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ' ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, [1] ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος παρελθὼν εἴσω Πυλῶν, τὸ Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε
56 καὶ τὴν Φωκέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴληφε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν, οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γάρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας, τούτους [2] δὴ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώσομεν, φησί, κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἴσω Πυλῶν καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικοῦτον κίνδυνον ἄρασθαι.

[1] ἀπεκωλύθη   [2] δὲ

Cum ita fuse et copiose hanc breviorem orationem auxerit et ornarit doctissimus Nostras Dounaeus, ut vel decumam appingere non liceat, et praeterea publicani vicem nonnihil horreamus, eam totam materiem, una cum notis Wolfianis ad Olynthiacam I., et disceptationibus ad Or. de Classibus anonymi cujusdam Nostri celeberrimi, nunquam, quod sciam, adhucdum prelo submissis, in calce oratoris nostri edere visum est.

Μηκυνομένου] Inde ab Ol. cv, 3. Rüdig.

Εἰρήνης] De hac pace, quae Ol. 108, 2. facta erat, ipse Demosth. dicit in hac or. §. δ'., ubi vid. dicta. Idem.

Ὀρχομενὸν παραδώσειν — πόλεμον] Diod. Sic. XVI. 58. auctor est, Phocenses ex tribus oppidis in Boeotia, Orchomeno, Coronea et Corsiis, quae ipsi tenebant, copias in Boeotiam misisse, hinc Boeotos, missis ad Philippum legatis, subsidia petiisse (Ol. 108, 2.), regi vero, assumtis in societatem Thessalis, qui et ipsi ejus imploraverant opem (Olynth. II. (I.) §. γ'. ibique not.), Phocenses (Diod. S. XVI. 59.) Ol. 108, 3. se dedisse. Cfr. §. ί. p. med. Idem.

Καὶ γὰρ πρότερον — εἰς τὰς καλ. Πύλας] Ol. 107, 1. Philippus Thermopylas occupaturus ab Atheniensibus impediebatur. Vid. Proleg. in Phil. I. p. 86. et de Cor. §. ιά. ἵνα μὴ — ἐξέλθοντα ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας, ὥσπερ πρότερον, κλείσαιτε τὸν παρθμόν. Idem.

Ἀπεκωλύθη] Id est, ἀπεκρούσθη, ut habet Obsopoeus. Wolf. Sed quum haec lectio in Y. Dd. ad marginem adscripta sit, ab interprete, qui ἀπεκωλύθη explicare vellet, eam ortam puto. Accedit, quod historici tradunt, Philippum ab Atheniensibus non *repulsum*, sed *impeditum* esse. Rüdig.

Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον κτλ.] Hanc Phocensium *eversionem* describit Diod. S. XVI. 60., permissum fuisse Graecis, ut cunctas Phocensium urbes solo aequent, ipsasque in vicos transferant, quorum unusquisque plus L. domunculas non habeat. Idem.

Συνιστάμενος] Is est, qui cum aliquo conspirat eique assentitur. Idem.

Λέγων] Hoc quidem non diserte dicit, sed ex omni oratione intelligi potest; eandem Noster tenet rationem v. 15. in δώσομεν etc. Idem.

Προσκεκρουκέναι] Hesych. προσκρούσαι· προσοχθίσαι, et ad Dem. Timocr. p. 704, 24. ed. R. προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ Ulpian. expon. ἤχθρευσα. Idem.

Πολεμήσειν αὐτοὺς] Lego αὐτοῖς, scilicet Ἀθηναίοις. πολεμεῖν τινί, *bellum cum aliquo gerere:* ἐκπολεμοῦν τινά τινι, *aliquem ad bellum alicui faciendum concitare*. Wolf.

Ἐνιστάμεθα] Schol. ad Sophocl. Aj. 104. ἐνστάτην expl. ἐχθρὸν καὶ ἀντίπαλον. Videtur Noster verba §. ί. φοβοῦμαι μὴ ἀγάγωσι τὸν πόλεμον — τὰ τῶν Ἀμφ. δόγματα προστησάμενοι in mente habuisse. Rüdig.

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μέν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνου καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευε Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάν-
69 των ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβουλευκὼς τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν, ἀλλὰ [1] δῆλον ὅτι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε, μὴ δόξῃ φιλιππίζειν καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

[1] † δηλονότι

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μὲν] M. παρεσκευᾶσθαι, ἀπαρεμφάτου παρῳχημένῳ. Wolf.

Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι] Respicit d. f. leg. p. 375., ed. R. ubi Dem. dicit, venisse Thessalorum legatos Athenas, qui vellent Athenienses Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι, v. 16. hæc addit: συνεῖπε μόνος (Αἰσχίνης) τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἀνθρώπων· καίτοι τοῦτό γε οὐδὲ Φιλοκράτης ἐτόλμησε ποιῆσαι, ὁ μιαρός.

Φιλοκράτους] De Philocrate Eleusinio, Æschinis amico et adjutore pacis, cf. Demosth. de f. leg. p. 405. ed. R. Plut. Demosth. c. 16. De Philippi autem loco inter Amphictyonas v. quæ Wesseling. ad Diod. S. II. p. 129. notavit. Beck.

Ἀποφήνασθαι] Allatus jam est is locus, ex quo Liban. negat hanc orationem *habitam* fuisse. Auger. hæc contra: "Equidem Libanio non adsentior. Nam præterquam quod non apparet, cur ille non dicendam scripsisset orationem, non idem est, imo valde diversum, alicui petenti favere, ac suadere, ut non rejiciantur petita, temporis causa, ne inde majus incommodum exsurgat." Cui adsentitur Doun.: "aliud est ferre, si quid ferendum est, et probare, quod probandum non est; multa enim ferenda, quæ non probanda." Recte, opinor. Nam quod Jacobs (Staatsr. p. 310.) monet, in loco d. f. leg. magis spectari hæc verba, *legatos esse missos*, quam *consilium*, *quo sint missi*, id, fateor, paullo contortius videtur, nam cui rei συνεῖπε Αἰσχ. nisi mandato Thessalorum de Philippo recipiendo? Rüdig.

Ἱστάμενος] *Amovere* a se videtur suspicionem, ne Philippo faveret. Idem.

Συνιστάς] Wolfius vertit *se commendat*, potius *se ostendit*. Idem.

Ο ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

70 α'. ΟΡΩ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχήν, οὐ μόνον τῷ πολλὰ προεῖσθαι καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταὐτὰ 57

ά. Δυσκολίαν] Δυσκολία est eorum, qui damnum sibi illatum esse ægre ferunt. Rüdig.

Προὔργου] Suid. συμφέρον, πλέον. Idem.

Τῶν ὑπολοίπων] Intelligit salutem ipsius urbis. Idem.

Κατὰ ταὐτὰ —— ἡγεῖσθαι] Ὁμογνωμονεῖν, συμψήφους εἶναι, *consentire de eo, quod futurum sit e republica*. Wolf.

Κατὰ ταὐτὰ μηδὲ καθ' ἓν] Intellige quasi legeretur: μὴ κατὰ ταὐτὰ μηδὲ καθ' ἕν. Κατὰ ταὐτὰ, *secundum eadem*, *i. e.* eodem animo. Auger. Scilicet interdum ad verba antecedentia est negatio e sequentibus cum apud Græcos tum apud Latinos repetenda. v. Abresch. Dilucidd. Thuc. p. 84. Beck.

Κατὰ ταὐτὰ] Vulg. ταῦτα, sed in utraq. Ald. Felic. Wolf. est ταὐτὰ, quod cett. edd. recte recc., nam μὴ supplendum ex

μηδὲ καθ᾽ ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν
ὡδί, τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν· δυσκόλου δ᾽ ὄντος φύσει καὶ χα-
λεποῦ τοῦ βουλεύεσθαι ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς
αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι
τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τού-
του συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἶδ᾽ ἐγώ, τὸν μὲν
οἷς ἂν ἁμάρτητε ἐπιτιμῶντα εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν εὖ λέ-
γειν, τὰ δὲ πράγματα καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε ἐκφεύγειν 71
ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων οἴομαι
καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα, ἂν ἐθελήσητε τοῦ θορυ-
βεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες ἀκούειν, ὡς ὑπὲρ πόλεως
βουλευομένοις καὶ τηλικούτων πραγμάτων προσήκει, ἕξειν
καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν δι᾽ ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔσται
βελτίω καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται.

β΄. Ἀκριβῶς δὲ εἰδώς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λέγειν
περὶ ὧν αὐτός εἶπέ τις καὶ περὶ αὑτοῦ παρ᾽ ὑμῖν ἀεὶ τῶν
πάνυ λυσιτελούντων τοῖς τολμῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορ-
τικὸν καὶ ἐπαχθές, ὥστε ἀνάγκην οὖσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ.
58 νομίζω δ᾽ ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι, μικρὰ
τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ᾽ ἐμοῦ μνημονεύσαντας. ἐγὼ
γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μέν, ἡνίκ᾽ ἔπειθόν τινες

μηδὲ, *non idem et unum statuunt*. Thuc. VIII. 99. *καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης που ἧκον*, i. e. *οὐ Φοίνισσ.* vid. ibi Duk. Rüdig.

Τὸν μὲν οἷς ἂν ἁμάρτ. ἐπιτιμ. εὐδοκιμεῖν] His verbis, quibus, qui populi peccata vituperat, laudem accepisse dicitur, et præced. sententia mitigatur, et cives admonentur, ne, si ipsius oratio probetur, rerum summam negligant. Idem.

Τὰ δὲ πράγματα, καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε] Ὁ *καὶ σύνδεσμος παρέλκοντι ἔοικεν*. Wolf.

Οἶμαι] Reisk. hanc vulgatam mutavit in *οἴομαι*, secutus Bekker., sed Beck. jure videtur illam prætulisse; sæpius de hac re dictum. Rüdig.

Θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν] Dem. d. f. leg. p. 383, 4. ed. R. populi mores ita adumbrat: *populum esse turbam, rem omnium inconstantissimam et stolidissimam, ut in mari undam fluctuantem, quæ fortuito agitetur*. Idem.

Καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται] Plus pollicetur, quam præstat. Nam de recuperandis amissis nihil dicit: tantum bellum Amphictyonicum caveri jubet. Wolf. Sed utriusque membri idem est sensus, ut *status rerum emendetur*, eodem pertinent quæ Noster §. ς΄. dicit: *δῆλον ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ προσκρούειν καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων*. Rüdig.

β΄. Ἀκριβῶς δὲ] Περιαυτολογίαι alioqui odiosæ sunt, sed hic perstringit arrogantes ac turbulentos oratores, quos Atheniensibus esse gratos etiam alibi queritur, suamque modestiam commendat. Wolf.

Τοῖς τολμῶσιν] Notat et impudentiam dicentium et Atheniensium levitatem. Rüdig.

Ὄν] Pro *εἶναι*. *Ὂν τῶν πάνυ λυσιτελούντων*, *esse eorum quæ sunt omnino utilia*, id est, esse maxime utile apud vos iis qui audent. Auger.

Ἀποκνῶ] *Ἀποκνεῖν* dicuntur, qui cunctanter aliquid faciunt. Thucyd. iii. 20. *ἀπώκνησάν πως, τὸν κίνδυνον μέγαν ἡγησάμενοι*. Rüdig.

72 ὑμᾶς τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον καὶ μόνον οὐ διεσπάσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἁμαρτάνειν πεισάντων. καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος μετὰ τοῦ προσόφλειν αἰσχύνην καὶ παθεῖν ἃ τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν ταῦτα
73 πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀ-

Τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων] Vide τοὺς ἀντιπάλους λόγους de expeditione Atheniensium in Eubœam. Wolf. Incidunt hæ dissensiones Eubœensium et turbæ in Olymp. CV, 3. v. Diod. Sic. XVI. 7. ibique Wessel. p. 87. qui alia laudat loca, quibus Demosth. auxilium illis missum memorat. Beck. Plutarchus, Eretriæ tyrannus, contra Clitarchum auxilium Atheniensium imploraverat: adversabatur Demosthenes, corruptus a Callia, Chalcidensi, auctore Æschine, Ctesiph. §. λβ'. (nisi acerbius hoc dictum sit). Auxilia mittebantur, duce Phocione (Plut. in Phoc. c. 13.), qui rem feliciter gessit. Rüdig.

Βοηθεῖν Πλουτάρχῳ, etc.] Plutarchus ille Eretriæ tyrannus, (nobilis in Eubœa civitatis) contra conatus quosdam Philippi, qui in hac insula turbas jamdudum excitarat, Atheniensium auxilium petierat. Dein vero partibus Philippi, ut videtur, conciliatus, arma in eos vertit, qui opem laturi venerant. At dux horum Phocion, hac perfidia minime perterritus, Macedonas prœlio devicit, et Plutarchum insula ejecit. Molossus in ejus locum suffectus, superatus a Philippo, et captus fuit. Et sub hoc tempus, insula fere tota in Philippi ditionem videtur devenisse. *Ex edit.* Stock.

Ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν] Nam quum Eubœenses suspicarentur, ne Athenienses de insula subigenda cogitarent, Plutarchus milites Athen. in vincula conjecit nec prius restituit, quam quinquagenorum talentum pretium accepisset. Ulpian. ad Dem. in Mid. 550, 26. ed. R. ut Plut. l. l. Videtur hoc post Ol. 105, 3. et ante Ol. 107, 4., Lucches. bene monente, factum esse, nam ille anno prior Eubœensium seditio ab Atheniensibus oppressa erat. Rüdig.

Διεσπάσθην] In Aristocrat. 806. 2. ed. R. hæc: λοιδορεῖσθαι καὶ μέμφεσθαι καὶ διασπᾶσθαι. Idem.

Προσόφλειν] Cod. Obsop. [illegible]. Hoc vero apud Atticos proprie ad debitum pertinet, illud ad judicium et mulctam. V. Intpp. Phrynichi p. 208. Tho. Mag. p. 666. s. Beck.

Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν] Hic et tragœdiarum scriptor nobilis fuit; etsi appellatione minus honorifica eum designet Orator. Quin et histriones summa apud Græcos gratia fuere, et ad reipublicæ munia sæpissime provecti. Hic ipse Neoptolemus e decem legatis erat, ad fœdus cum Philippo faciendum missis. *Ex edit.* Stock.

Νεοπτόλεμον] Neoptolemus, quem Noster et alibi (d. f. leg. 342, 1. ed. R.) inter proditores numerat, celeber suæ ætatis fuit histrio (Diod. S. XVI. 92.) et sub *prætextu suæ artis* (προσχήματι) i. e. in scena *impune* Philippum commendare potuit. Nec enim cum Jacobsio (Attika p. 314. ed. 1.) de itinere, quod susceperit histrio, hunc locum intellexerim. Rüdig.

Τῆς τέχνης]. Accedebat impune ad Philippum, ut histrio, proditor cum esset: ac ibi edoctus, quid facto esset opus, curabat per oratores atque alios, ut Athenienses consilia sequerentur, tam suæ libertati perniciosa, quam regno Philippi amplificando opportuna. Quanta autem in gratia Philippi histriones et poetæ fuerint, e secunda (prima) Olynthiaca, et falsæ legationis oratione apparet. Pro τὰ παρ' ὑμῖν, malim τὰ παρ' ὑμῶν, quanquam parum interest. Wolf. Neque male: quæ *a vobis* decernuntur, convertit ille in commoda Philippi, vobisque, ut illi faveatis, *auctor* est. Harpocr. et Hesych. s. [illegible]. Noster d. Rhod. Lib. p.

δείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῶν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς [1]ἕνεκεν οὔτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ οὐκέτ' ἐν τούτοις αἰτιάσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτολέμου λέγοντας — οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν — ἀλλ' αὐτοὺς [2]ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοὺς ἐθεᾶσθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὔτ' ἐκεί- 74
νου πρὸς χάριν οὔτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἴομαι νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότ' ἄφιξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ τἀκεῖ χρή-
59 ματ' ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ

[1] ἕνεκα [2] ὑμᾶς αὐτούς·

191, 15. ed. R. πρυταν. conjungit cum [illegible]. Rüdig.

Πρυτανεύοντα] Demosthenes in Philippicis, inquit Harpocratione, accipit pro διοικοῦντα. Auger.

Οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν] Accipi potest pro οὐδεὶς, id est, nemo defendit Neoptolemum, sed ipse causam suam egit; vel, plurimi fuerunt ejus defensores, id est, totus populus, vos ipsi eum defendistis. Wolf. Harl. οὐδεὶς, forma usitata. cf. Gregor. Cor. p. 22. Accipi vero verba non possunt in hunc sensum: *neque enim ullus fuit* (ut Auger. etiam reddidit), sed: *neque enim unus fuit*, h. e. plures fuerunt, qui pro eo dicerent. Beck.

Ἐν Διονύσου] Scilicet ναῷ, in *Bacchi æde*, aut ἑορτῇ *festo*, et sic ego verti. Nam ex oratione περὶ Στεφάνου constat, in theatro actas fuisse tragœdias. Wolf. De usu hoc Genitivi cf. Gregor. Cor. de Dial. p. 17. Beck. Sed malim ἱερῷ suppleri. Nam fabulæ in templo Bacchi dicebantur; quas quidem commemorat, quod Neoptolemus fabularum actor esset. Vid. de Dionysiis Phil. i. §. ιγ'. Rüdig.

Ἐθεάσασθε] Ἐθεᾶσθε recepp. Reisk. Beck. Bekker., at videtur hoc vel ex compendio scribendi enata vel ob ἦν scripta esse. Nam sensus est: si *vidissetis* (cfr. Phil. i. §. α'. εἰ — συνεβούλευον), non libentius *audissetis*; hinc lect. ἠκούσατε dedi. Rüdig.

Ἠκούσατε] Verborum sententia non adeo est expedita. Redduntur a Dounæo ita: *qui si tragœdos in Liberi patris spectassetis ac non de reip. salute ageretur, nequaquam sic vel illius grata atque jucunda, vel nostra vobis invisa oratio fuisset.* Eodem fere modo cæteri interpretes. Wolf. sententiam esse statuit: 'Vos ita favistis histrioni proditori, ac perduellionis reo, ac si tragœdiam ageret, non capitis causam diceret, voluptatis studiosi cum pernicie reipublicæ;' quæ quomodo ex verbis exsisteret, non vidi. Imo hoc sibi velle Dem. censui: non Neoptolemum, si tragœdiam agere vidissetis, tam libenter audissetis (malum scil. histrionem), quam eum audivistis de republ. dicentem, de qua me agentem male accepistis. Poterat sententia his verbis absolvi: οὐκ ἂν οὕτως ἐκείνου πρὸς χάριν ἠκούσατε. Opposuit se, ut levitas Athen. eo acrius notaretur. Beck.

Λειτουργεῖν] Ulp. εἰς τὸ δημόσιον ἐργάζεσθαι, munus aliquod pro suis facultatibus obire (λειτουργίαι ἐγκύκλιοι). Olynth. II. (I.) §. θ'. p. med. ibique dicta. Ammon. de diff. vocc. p. 89. Valck. F. A. Wolf. ad Lept. vol. ii. p. 370. sqq. Boeckh. Staatshaush. d. Ath. i. 390. Rüdig.

Ὡς δεινὸν κ. τ. λ.] Hæc verba continent λόγον, *speciosam orationem*, qua plurimum utebatur Neoptolemus. δεινὸν autem non *mirum*, ut Doun. reddidit, sed *grave, iniquum*, est. Beck. Οὐκ ἀνεκτόν. Rüdig.

Ἐγκαλεῖ — τὰς εὐπορίας] De illo vid. Lept. 468, 21. ed. R. τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμφόμενοι; Videtur consulto plurali εὐπορίας usus fuisse, ut ipsum Neoptolemum hæc quasi dicentem faceret. Idem.

διὰ τὴν εἰρήνην ἀδείας ἔτυχεν, ἣν ἐνθάδ' ἐκέκτητο οὐσίαν φανεράν, ταύτην ἐξαργυρίσας πρὸς ἐκεῖνον ἀπάγων ᾤχετο.

γ'. Δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγώ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμοῦ· τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον ἓν τοῦτ' εἰπὼν ἔτι [1] καὶ δὴ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. ἡνίκα τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἥκομεν οἱ πρέσβεις, τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας τὸν Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν;

[1] καὶ δὴ καὶ

Ἣν ἐνθάδε ἐκέκτητο φανερὰν οὐσίαν.] Ἀφανὴς οὐσία, pecunia sive domi recondita, sive apud mensarios collocata, sive in negotiationem collata: φανερὰ, ædes fundi, prædia, domesticum instrumentum. Wolf.

Οὐσίαν φανερὰν] Bona in duas species diviserunt Athenienses: ἀφανὴς οὐσία, καὶ φανερά. Hoc nomine vocabant agros, fundos, prædia; illo autem, nummos, mancipia, et similia. *Ex edit.* Stock.

Ἐξαργυρίσας] Schol. διαπράσας, apud Thucyd. viii. 81. ἐξαργυρῶσαι. Rüdig.

Ἀπάγων] Aut active accipi potest, ut ad οὐσίαν referatur, aut ut neutrum pro ἀπιὼν, quod præfero. Nam non οὐσίαν, sed pecuniam inde redactam secum abstulit. Unde et Auger. vertit: *factamque pecuniam ad illum proficiscendo avexisse.* Beck. i. e. ἀπιὼν, apud Xenoph. ἀπάγειν ἀπὸ τῶν πολεμίων, *recedere.* De hoc Neoptolemo Wessel. ad Diod. S. XVI. 92. laudat Leopard. Emend. IX. 15. et Torrent. ad Suet. Calig. c. 57. Rüdig.

γ'. Δύο μὲν δὴ ταῦτα κ. τ. λ.] Sic construo hanc phrasim: δύο μὲν δὴ ταῦτα, ὧν προεῖπον ἐγὼ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷάπερ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμοῦ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις· *hæc duo, ex his quæ ego dixi prius* [imo: *hæc duo, de quibus dixi*, scil. quod dissuasit auxilium Plutarcho ferendum et quod Neoptolemi artes patefecit. Beck.], *recte et juste, qualia erant, a me enunciata, testantur in gratiam orationum tunc habitarum*, scilicet, a me. Auger.

Τοῖς λόγοις — ἀποφανθέντα] Scilicet, τὰ πράγματα: *per eas orationes declarata esse negotia.* Wolf.

Τοῖς τότε γεγενημέν. λόγ.] Alii ita: quum ea, quæ suasi, evenerunt, hæc testantur *in gratiam* meorum verborum, alii: eventus testatur, *per illa verba* verum esse declaratum: hanc rationem simpliciorem dixerim. Rüdig.

Καὶ δὴ καὶ] Alterum καὶ omittunt Par. 3. 7. 8. Aug. 1. Bav. app. Francf. et B. sed καὶ δὴ i. q. ἤδη, et καὶ δὴ καὶ celeritatis studium auget, hinc retinui cum cett. edd., quum facile excidere posset. Idem.

Ἡνίκα τοὺς ὅρκους] Legationem illam secundam intelligit, quam ipse, Æschines, aliique octo obiere, cum jam Ctesiphon et Phrynon Atheniensibus renuntiaverant, Philippum pacis studiosum et reipublicæ amicum esse. Et hic Æschinem præcipue perstringit Orator. *Ex edit.* Stock.

Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι] Thebani, duce Epaminonda, Thespiam solo æquaverant. Platææ excidium bis passæ erant. Primo, cum Archidamus, rex Spartanus, Platæenses coegit in fidem ac potestatem suam se dedere; anno quinto belli Peloponnesiaci. Thebani, tunc temporis Spartanorum socii, ut exterminarentur impetrarunt. Pace Antalcidæ denuo restituti, rebus secundis non diu fruebantur: annis quippe tribus ante pugnam Leuctricam, ad pristinam miseriam redacti sunt a Thebanis, eo quod arma consociare cum illis contra Spartanos recusarunt. *Ibid.* Tangit Æschinem, qui conditiones, quas clam a Philippo acceperat, redux factus Atheniensibus aperuerat: horum enim intererat, ut Thespiæ et Platææ, quas Thebani post pugnam Leuctricam destruxerant, restituerentur. Pro Megalop. p. 208, 18. ed. R. Rüdig.

Κύριος] Sc. πραγμάτων. Idem.

Τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν] *Thebanorum urbem administraturum*, id est, servitute oppressurum, coacturum in ordinem. Sed censeo legendum διοικιεῖν, a διοικίζω, et non a διοικέω, ἀνάστατον ποιήσειν, *dissipaturum, eversurum, in pagos redacturum.* Sic Isocrates [or. ad Phil.] Λακε-

καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς οὔτε [1] συμφέρως οὔτ' ἴσως [2] οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκέας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι, ἀλλὰ προειπὼν ὑμῖν, ὡς εὖ οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν. ταῦτα τοίνυν 76
ἅπανθ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προορῶν, οὐδ' εἰς μίαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε δεινότητα οὔτε ἀλαζονείαν ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκειν καὶ προαισθάνεσθαι πλὴν δι' ἃ ἂν ὑμῖν εἴπω δύο. ἓν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυχίαν, ἣν συμπάσης ἐγὼ
60 τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης δεινότητος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦ-

[1] συμφερόντως [2] οὐδ'

διῳκίσαν Μαντινέας διῴκισαν. τῷ διοικίζειν contrarium est τὸ συνοικίζειν, ἢ οἰκίζειν, ut paulo ante: Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς οἰκισθήσεσθαι. Sint cauti lectores in præteritis et futuris et aoristis verborum οἰκέω, quod η, et οἰκίζω, quod ι in illis temporibus habet: ut ᾤκησα, ᾠκήκειν, ᾤκισα, οἰκήσειν et ᾤκισα, ᾠκίκειν, ᾤκισα, οἰκίσω. quæ librarii plerumque confundunt. Wolf. διοικιεῖν, recte habet editio Paris. Qui enim inter verba illa σώσειν, ὑπάρξειν, &c. quæ futuri sunt temporis, interponi potuit τὸ διοικεῖν, quod præsens tempus designat? Quæ autem τῷ διοικιεῖν subjicienda notio sit, declarat Noster in oratione π. παραπρ. §. 6. ubi idem Philippi promissum his verbis enuntiatur: δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, ὑμεῖς——Θήβας μὲν πολιορκουμένας αὐτὰς καθ' αὑτάς, χωρὶς τῆς ἄλλης Βοιωτίας, ἀκούσεσθαι, paucis vos diebus audituros, Thebas solas, absque reliqua Bœotia, obsideri. Renuntiaverat igitur civibus suis Æschines, Philippum sibi cæterisque legatis Atheniensibus seorsim, et clam Thebanis, promisisse, se Thebas διοικιεῖν, h. e. a reliqua Bœotia dissociatas compressurum. Stock. Διοικιεῖν inquit Harpocratio, ἀντὶ τοῦ, διαιρήσειν, ὥστε μὴ ἐν ταὐτῷ πάντας οἰκεῖν, ἀλλὰ χωρὶς καὶ κατὰ μέρος. Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. Auger. Cfr. Valckenaer. Animad. ad Ammon. l. iii. c. 2.

Τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν] Themison Eretriæ tyrannus Athenienses hac urbe privarat, an. 3. Olymp. 103. atque eam postea Thebanis dederat: unde sæpius de ea ortæ sunt inter has civitates inimicitiæ. Ex edit. Stock. Vid. de hac urbe ad §. 5. coll. ad Liban. Vit. Demosth. §. γ'. Rüdig.

Εὔβοιαν] Pace cum Atheniensibus facta, Philipp. imposuerat tyrannos, de Cherson. 99, 1. coll. d. f. leg. 445, 25. ed. R. ὁρμητήρια ἐφ' ὑμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος προσκατασκευάζεται, cujus rei et alias mentio fit. Idem.

Καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς] Hi accusativi referri debent ad ὑπισχνουμένων: statim tamen cum Reiskio addi προτεινόντων vel ὑποδεικνύντων. Auger. Ex antecedd. ὑπισχνουμένων, quo manifestum est hos accusativos referri, repetendum est ποιούντων, quod in illo, quo sensum, latet. Beck. Beckio assentitur Rüdigerus.

Ὑπαχθέντες] Vid. Victor. Var. Lectt. l. xxi. c. 15.

Οὔτ' ἴσως οὔτε καλῶς] Non opus est emendatione; utile, æquum, honestum, discernuntur. Bene etiam vulg. lect. defendit Wakefield. Silv. Crit. III. p. 126. Beck.

Προεῖσθε] Nam sine Phocensibus pacem fecerant. Rüdig.

Φωκέας] Phocenses, quorum res valde afflictæ erant, tutelam experiebantur Atheniensium. Idem.

Ἐξαπατήσας] Non ita vobis suasi, ut vos fallerem, quod alii fecerunt. Idem.

Νομίζω δὲ] Nexus hujus periodi: quum redissemus et nonnulli pollicitationes Philippi jactassent, his ego nullam fidem habui; sed prædixi, me nihil horum expectare. Idem.

Οὐδ' εἰς μίαν] i. e. εἰς οὐδεμίαν, minime eo hæc dixi consilio, ita οὐδὲ καθ' ἕν, in Mid. 552, 13. et Aristogit. I. p. 778, 24. ed. R. Idem.

Δεινότητα] Δεινότης sollertia ingenii, cfr. Aristot. Eth. VI. 13. Idem.

Εὐτυχίαν] Favorem intelligit, quo ipsum ornet fortuna. Idem.

σαν, ἕτερον δέ, ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν [1] λῆμμ' ἂν οὐδεὶς ἔχοι πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω δεῖξαι προσηρτημένον. ὀρθὸν οὖν, ὅ τι ἂν ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάρχῃ τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι. ὅταν δ' ἐπὶ θάτερα ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀργύριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέρον καὶ [2] καθείλκυκε τὸν λογισμὸν ἐφ' αὑτό, καὶ [3] οὐκ ἂν ἔτ' ὀρθῶς οὐδ' ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς ἂν λογίσαιτο.

δ'. Ἓν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν, ὅπως εἴτε συμμάχους [4] εἴτε σύνταξιν εἴτ' ἄλλο τι βούλεταί τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην μὴ λύων τοῦτο [5] ποιήσει, οὐχ ὡς θαυμαστὴν οὐδ' ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν· ἀλλ' ὁποία [6] τίς ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν ἢ γεγενημένῃ νῦν δι'

[1] λῆμμα οὐδεὶς ἂν [2] καθείλκυσε [3] οὐκέτ' ἂν ὀρθῶς
[4] εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμάχους [5] ποιήσῃ [6] Deest τίς.

Καὶ οὐδὲν λῆμμα] Hanc phraseos partem sic interpretor: *et nullum emolumentum nullus posset ostendere adjunctum eis quæ ego administro et dico*, quo nempe ea in pravum inclinent. Auger.

Πρὸς οἷς — προσηρτημένον] Nullus mercedem mihi ab iis propositam animadvertet, apud quos rempubl. administrem. Schol. προσκεκολλημένον ἐμοί. Lept. 487, 8. ed. R. ἃ πρὸς τοῖς θεσμοθέταις ἔλεγε. vid. ad Phil. I. §. ιά. Rüdig.

Ὀρθὸν] Auger. observat, præeunte Wolfio, esse adverbialiter accipiendum, *recta* et *statim*. Quidni autem sit *rectum, incorruptum? utilitas, quæcunque ex ipsis rebus enascatur, incorrupta* (talis, qualis est) *mihi apparet*. Opponuntur deinde ὀρθῶς et ὑγιῶς. Beck.

Ἀπ' αὐτῶν ὑπάρχ. τῶν πραγμ.] Commodum publicum, quod ex ipso rerum statu proficiscetur, ego perspectum habeo. Rüdig.

Ἐπὶ —— τρυτάνην] *Alterutram in partem, veluti in lancem trutinæ*. Beck.

Οἴχεται φέρον καὶ καθείλκυσε] Τὸ φέρον non tam eleganti pleonasmo additur, quam celeritatem quandam et impetum significat. Wolf.

Καθείλκυσε] Aoristum prætuli cum Beckio. Καθέλκειν dicitur et de navibus, quæ in mare demittuntur, et de *lance*, quæ detrahitur. Noster suam castitatem et integritatem laudat de Cor. p. 324, 8. ed. R. quem locum Jacobs. attulit. Rüdig.

Ὁ τοῦτο ποιήσας] Id est, ὁ προσενέγκας ἀργύριον πρὸς τὸν τῶν πραγμάτων λογισμὸν καὶ διαχειρισμόν. Beck.

δ'. Ἓν μὲν οὖν] Οὖν indicat transitionem: ceterum sic ego sentio in re præsenti. Auger.

Εἰρήνην] Caussam pacis ipse indicat Dem. de Cor. 231, 15. ὡς οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. coll. p. 236, 7. ed. R. Rüdig.

Ὁποία ποτ'] In Cod. a. interpositum τι, Bekker. dedit τις. Quamquam vero τις additur, ut ambitus rei infinitæ augeatur, ut ὅποι ποτ' ἄττα Olynth. III. (II.) §. θ'. ad fin. I. (III). §. ιά. tamen h. l. ποτὲ illam vim sustinere videtur. Idem.

Μᾶλλον εἶχε — καιρὸν] Majorem utilitatem et opportunitatem hoc præbuisset rebus i. e. civitati nostræ, si pax non esset facta. Similem adverbii μᾶλλον usum vid. Hom. Od. II. 334. οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν. Idem.

Γεγενημένην] Verum structura verborum vulgaris non modo sana est sed etiam Græco sermoni accommodatior: ἡ εἰρήνη εἶχε καιρὸν τοῖς πράγμασι μᾶλλον μὴ γενέσθαι, ἢ γεγενημένη ἔχει καιρὸν λυθῆναι. Apparet ita, unde nominativi pendeant. Beck. Jam etsi verissimum sit, literam ν ob. seq. νῦν facillime excidere potuisse, tamen Beckius bene videtur lect. vulgatam defendisse: ἡ γεγενημένη ἔχει καιρὸν λυθῆναι. Jacobs. eandem retinuit. Rüdig.

ὑμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων τότ᾽
ἂν ἢ νῦν ἀσφαλέστερος καὶ ῥᾴων ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δεύτερον
δέ, ὁρᾶν ὅπως μὴ [1] προαξόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς
συνεληλυθότας τούτους καὶ φάσκοντας Ἀμφικτύονας νῦν
εἶναι εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν κοινοῦ πολέμου πρὸς [2] ἡμᾶς.
ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ᾽ ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι᾽
Ἀμφίπολιν ἤ τι τοιοῦτον ἔγκλημα ἴδιον, οὗ μὴ μετέχουσι 77
Θετταλοὶ μηδ᾽ Ἀργεῖοι μηδὲ Θηβαῖοι, οὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι
τούτων οὐδένα πολεμῆσαι, καὶ πάντων ἥκιστα — καί μοι
μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς [3] πρὶν ἀκοῦσαι — Θηβαίους, οὐχ ὡς
ἡδέως ἔχουσιν ἡμῖν, οὐδ᾽ ὡς οὐκ ἂν χαρίζοιντο Φιλίππῳ,
61 ἀλλ᾽ ἴσασιν ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ [4] φήσει τις αὐτοὺς ἀναι-
σθήτους εἶναι, ὅτι εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς,
τὰ μὲν κακὰ πάνθ᾽ ἕξουσιν αὐτοί, τοῖς δ᾽ ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων
ἕτερος καθεδεῖται· οὔκουν [5] πρόοιντ᾽ ἂν ἑαυτοὺς εἰς τοῦτο
μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὔσης τοῦ πολέμου.
οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πολεμήσαιμεν δι᾽

[1] προαξόμεθα [2] ὑμᾶς [3] πρὶν ἂν ἀκούσῃ [4] † φήσειέ [5] πρόειντ᾽

Πολλὰ γὰρ προείμεθα] Quas significet urbes, in promtu est. Idem.

Ὁρᾶν] Sub. ex praecedentibus φημὶ δεῖν. Auger.

Φάσκοντας Ἀμφικτ. εἶναι] 'Amphictyonum concilium Athenienses illud non reputabant, a quo Philippus in amplissimo illo auctoritatis et honoris gradu collocatus fuerat.' *Lucches.* Cf. dicta ad §. ί. v. κωλύομεν et de fals. leg. 446. 6. ed. R. Rüdig.

Ἤ τι] Nempe ἢ διά τι. Sic infra p. 144. v. 1. ἤ τι τῶν ἰδίων subaudiendum διὰ post ἤ. Auger.

Οὗ μὴ μετέχουσι] Si quidem hi populi, qui Philippo favebant, huic bello non interessent. Rüdig.

Καί μοι —— ἀκούσῃ] Forsitan haec interposuit Demosthenes, cum plures auditores sentiret fremere. Beck.

Θηβαίους—Φιλίππῳ] Vid. ad Olynth. I. (III.) §. ί. h. or. §. ί. et Olynth. III. (II.) §. δ'. et de Cor. p. 240, 10. ed. R. Rüdig.

Ἀναισθήτους] Stupor Boeotorum in proverbium abiit. Pindarus [Olymp. VI. 152.]: τὴν πάλαι λοιδορίαν, Βοιωτίαν ὗν, ἀποτρίψαντες, et Horatius [2 Ep. i. 244.] 'Boeotum in crasso jurares aere natum.' Wolf.

Noster de Cor. 237, 14. ed. R. τῆς βαρύτητος τῶν Θηβαίων facit mentionem. Cfr. Corn. Nep. Alcib. c. 7. Rüdig.

Εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς] Lego πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς: *Si ipsi bellum contra nos susceperint.* Wolf.

Τοῖς δ᾽ ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων—καθεδεῖται] Παρὰ τὸ καθέζομαι. Obsopoeus κατεδεῖται, παρὰ τὸ κατέδω: *Alium, captantem occasiones, bona illa devoraturum.* Sed prior lectio magis placet. Idem. Ἔφεδρος ille ex athletis dicebatur, cui sorte obtigerat ut, certantibus aliis, spectator sederet, congressurus mox cum fatigato, vigens ipse atque integer viribus. Hinc ἐφεδρεύω, *assideo ut alium invadam et ejus bonis fruar.* Auger. Schol. Ἔφεδρος, ἐλπίζων, παραμένων, gladiator tertiarius, qui post pugnam aliorum ducum cum victore congrediebatur. Orv. ad Char. p. 436. hinc ἐφεδρεύειν, observare tempus, dum eo uti possis. de Chers. p. 100, 9. ed. R. οὔκουν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ᾽ ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, non vult vestra libertate suis rebus insidias parari. Auger. putat, h. l. innui Lacedaemonios, qui exspectabant Thebanorum interitum, quo ipsi crescerent. Ad Philippum haec non retulerim propter καθεδεῖται. Rüdig.

Ἕτερος καθεδεῖται] Spartam quidem, ego Philippum intelligo. Stock.

Πάλιν — δι᾽ Ὠρωπὸν] Quum Oropum, quae Atheniensium erat, Themiso Eretriae

ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται τοῦ προσήκοντος· κα- 54
κούργου μὲν γάρ ἐστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.

ιϛ'. Ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιιόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θηβαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασ-

Στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται &c.] Idem Comicus, [s. Aristophanes] sive potius fidelis rerum Atheniensium historicus, Acharn. Act. 4. Sc. 7. et in Avib. juxta finem, docet nos magno contemptui fuisse eo tempore, hoc est paucos ante Demosthenem annos, Atheniensium imperatores. In Proverbium jam pridem cesserat eorum ignavia, proque maxima contumelia dicebant: *Ecce Homo timidior Pisandro.* [vid. Suid. v. Εἴ τι Πεισάνδρου.] *Tourell.* Mount.

Παρ' ὑμῖν] *Penes vos*, ab iis, qui apud vos agunt, ut ιϛ'. παρ' ἡμῖν. Rüdig.

Ἀνδραποδιστῶν] i. e. τῶν τὸν ἐλεύθερον καταδουλωσαμένων, λωποδυτῶν, i. e. λῃστῶν, οἳ ἀποδύουσι τοὺς παριόντας τὰς ἐσθῆτας. Pollux VIII. 102. monet, fuisse τῶν ἐνδείξεων, ut utriusque generis homines, ubi confessi essent, morte mulctarent. Postell. de Rep. Athen. c. X. Idem.

ιϛ'. Οἱ μὲν περιιόντες] Similis est locus περὶ τῶν λογοποιούντων in Philippica Isocratis, cum hoc conferendus. Wolf. Sunt qui in foro obambulant hallucinantes, Philippum longe aliis curis distentum abhorrere a bello cum Atheniensibus. Rüdig.

Μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πρ. τ. Θηβαίων κατάλυσιν] Thebæ, princeps Bœotiæ urbs, atque una ex maximis Græciæ Rebuspublicis, inter quas proxime parem Athenis ac Lacedæmoni locum obtinuit. Lacedæmonii post pugnam Leuctricam contra Thebanos vindictam anhelabant, eaque res otiosorum istiusmodi hominum somniis atque conjecturis materiam satis amplam præbuit. [Vide similem locum in 2. Philippica §. γ'. et Isocratis Philipp. p. 232. Ed. Battie.] *Tourell.* Mount.

Τὰς πολιτείας διασπᾶν] Ἡ ὀλιγαρχίας, ἢ τυραννίδας ἐγκαθιστάντα ταῖς πόλεσι. Nam fuit hæc Græcorum ratio: Reges, urbes gubernari a singulis: Oligarchici, ut Lacedæmonii, a paucis: Democratici, ut Athenienses, a multis, hoc est a plebe, voluerunt. Hoc illud est, quod ait Thucydides τῇ ά. τοὺς Λακεδαιμονίους βούλεσθαι τοὺς συμμάχους ἐπιτηδείως σφίσιν αὐτοῖς πολιτεύεσθαι, τουτέστιν, ὀλιγαρχεῖσθαι. Wolf.

Ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα] Nam cum Isocratis impulsu bellum Persicum animo agitaret, probabile est, et ejus ingenio dignum, per feciales prius eum res repetere voluisse: hoc est, τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις καὶ νήσους ἀξιοῦν ἐκεῖνον ἐλευθέρας ἀφεῖναι, καὶ τῆς Εὐρώπης παντελῶς ἀποστῆναι, ἀρκούμενον τῇ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικούντων βαρβάρων ἀρχῇ. Idem.

Βασιλέα] Alibi passim Demosthenes Persarum Regem solo Βασιλέως seu *Regis* titulo, ut hic, designat. Atque ita alii sæpe Scriptores. Aristoph. in Acharn. ver. 647. Ὅτι καὶ Βασιλεὺς et quæ sequuntur. Idem in Equit. 476. ἃ Μήδοις καὶ Βασιλεῖ ξυνέφερον. Usitatius autem Μέγας Βασιλεὺς appellabatur. Sic idem in Pluto ver. 170. Μέγας δὲ Βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; ad quem locum hæc Car. Gévalduo: "*Magnum Regem* absolute vocant regem Persarum. Cum enim Cyrus Assyriæ et Mediæ regna in Persas transtulisset, Asiam debellasset (unde argenti quingenta millia talentorum reportavit, præter craterem Semiramidis, cujus pondus erat quindecim talentorum) vocatus est μέγας Βασιλεύς: a quo postea Persarum reges μεγάλους Βασιλέας appellari se voluerunt." Mount.

σιλέα, οἱ δ᾽ ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους 23 πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα. ἐγὼ δ᾽ οἴομαι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τήν τ᾽ ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον, οὐ [1] μέντοι γε μὰ Δί᾽ οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ᾽ ἡμῖν εἰδέναι τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες. ἀλλ᾽ ἐὰν ἀφέντες ταῦτ᾽ [2] ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς [3] ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ χρόνον πολὺν ὕβρικε καὶ ἅπανθ᾽, ὅσα πώποτ᾽ ἠλπίσαμέν τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν, καθ᾽ ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐστί, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ᾽ ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, — ἂν

[1] μέντοιγε οὐ μὰ [2] ἐκεῖνα [3] ἄνθρωπος

Οἱ δ᾽ ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν] Philippus decem abhinc annos magnam hujus regionis, quæ jam Sclavonia appellatur, partem subegerat. Haud veri absimile est eos istiusmodi rumores eo animo sparsisse ut Philippo essent utiles, cum persuasum darent scilicet longe ab Athenis esse remotas ejus cogitationes atque consilia. *Tourrell.* Mount.

Οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα] Etsi et hæc lectio excusari potest, malim tamen ἕκαστοι. Sic in oratione περὶ εἰρήνης· μὴ πάντες, περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμενος: servata numerorum congruentia. Wolf.

Ἐκεῖνον μεθύειν — καὶ π. τ. ὀνειροπολεῖν] Horatius ad hunc locum videtur respexisse, cum de Cleopatra dicit, Od. 1. 37.

——'quidlibet impotens
Sperare, fortunaque dulci
Ebria.' Mount.

Μεθύειν] Thom. M., qui p. 603. nostrum locum laudat, hæc habet: οὐ μόνον ἐπὶ οἴνου τὸ μεθύω λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ὑβρίζειν καὶ μὴ ἐθέλειν σωφρονεῖν ὑπό τινος τυχὸν ἐξουσίας. Rüdig.

Ὀνειροπολεῖν] Hesych. ὡς ἐν ὕπνῳ φαντάζεσθαι. Idem.

Τὴν ἐρημίαν ὁρῶντα τῶν κωλυσόντων] *Cum solitudinem videat prohibiturorum*, id est, cum qui prohibere aut velit aut possit, videat esse neminem. Wolf.

Ἐπηρμένον] Ἐπαίρεσθαι dicuntur, qui aliqua re ad magnam spem sunt excitati. Thuc. II. 11. ἡ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα τῇδε τῇ ὁρμῇ ἐπῆρται καὶ προσέχει τὴν γνώμην, ... πρᾶξαι ἡμᾶς ἃ ἐπινοοῦμεν. Rüdig.

Μέντοιγε μὰ Δί᾽] Μέντοι, quod omnino *serio* dicentis est, jurandi formulæ inseruit. Plat. Phædr. p. 236. ὄμνυμι γάρ σοί τινα μέντοι τινὰ θεῶν. Sed ante μὰ Reisk. ex Bav. et Aug. 2. inseruit οὐ. Jam etsi οὐ in hac jurandi formula bis ponatur, ut de Cherson. 97, 1. ed. R. οὐ μὰ Δί᾽, οὐ ..... φυλάττειν δεῖ. Phil. III. 124, 22. οὐ μὰ τὸν Δία ..... οὐ δύνασθε, tamen ex his locis patet, alterum οὐ post μὰ Δία scribi; μέντοι autem pertinet ad ipsum μὰ Δία: quare οὐ expunxi. Idem.

Λογοποιοῦντες] Suid. πλάττοντες λόγους ψευδεῖς. vid. §. ά. et Phil. II. 69, 17. λογοποιοῦσί τινες περιιόντες, ὡς Ἐλάτειαν τειχιεῖ. coll. Mid. 578, 15. Sunt vero hi distinguendi ab iis, qui dicuntur λογοποιοί, vid. Harpocrat. ejusque interpp., de hac enuntiatione cfr. ad Olynth. II. (I.) §. ί. Idem.

Ἐκεῖνο] Scriptum vides, quum Reisk. habeat ἐκεῖνα, monens ταῦτα, quod sequatur, hanc scripturam requirere, sed ἐκεῖνο ad quodvis eorum, quæ enumerantur, per se pertinet. Idem.

Ἠλπίσαμέν τινα] Haud scio, an hæc de Philippo, an de aliquo duce aut satrapa Persico intelligenda sint. Ac multa sane, mea quidem opinione, apud Græcos et Latinos auctores occurrunt, historica præsertim, in quibus præstet in ipsius scriptoris verbis acquiescere, quam sese frustra fatigando, incertas conjecturas persequi. Wolf. Athenienses speraverant, suas opes, Philippo intercedente, auctum iri. Idem.

Καθ᾽ ἡμῶν εὕρηται] Sub. πράξας. Auger.

ταῦτα εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἅττα ποτ᾽ ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ᾽ ὅτι φαῦλ᾽, [1]ἐὰν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ᾽, εὖ εἰδέναι.

24 κζ΄. Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ᾽ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἱλόμην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ, νῦν τε ἃ γιγνώσκω πάνθ᾽ ἁπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, πεπαῤῥησίασμαι· ἐβουλόμην δ᾽ ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέ- 55
ρει τὸ τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ᾽ ἐπ᾽ ἀδήλοις οὖσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέγειν αἱροῦμαι. νικῴη δ᾽ ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

[1] † ἂν

Ἅττα] Aliquando cum leni scribitur haec vox, et tum significat τινά; cum aspirata vero, ut hic, ἅτινα. Etymol. Mag. ἅττα. Nonnunquam accipitur pro ὅσα: alicubi tamen redundat. Pherecrates in Chirone ἐπ᾽ ἀριθμοῦ eam usurpavit: Aristophanes vero ἐπὶ χρόνου. Harpoc. et Etymol. Mount.

κζ΄. Οὔτ᾽ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἱλόμην λέγειν, ὅ,τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ] Demosthenes, licet jam primo contra Philippum diceret, plures antea orationes habuerat, quae ad salutem reipublicae spectabant: De Class. De Rep. Ord. Pro Megal. &c. ideoque plus quam una occasio ei obtigerat sincerum civibus suis consilium impertiendi. *Tourreil.* Mount.

Ἐπ᾽ ἀδήλοις] Ἐπὶ c. dat. vel statum indicat, in quo quid est, Vig. 625. vel *causam*, qua quis ad agendum inducitur, ut ἐπὶ τῷ πεπεῖσθαι. cfr. Olynth. II. (L) §. γ. ὑπήκουσαν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν. Rüdig.

Νικῴη δ᾽ ὅτι] Opportuna clausula, qua et Melanopum Callistrati adversarium in republica, cum ab illo corruptus largitionibus de sententia decederet, usum esse, Plutarchus tradit: ὁ μὲν ἀνὴρ ἐχθρὸς, τὸ δὲ τῆς πόλεως νικάτω συμφέρον. Wolf.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Pag. ed. Reisk. — Pag. ed. aliq. cit.

55 ΜΗΚΥΝΟΜΕΝΟΥ τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ τε Φίλιππος 68
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπέσχετο δὲ τοῖς μὲν Θηβαίοις Ὀρχομενὸν παραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας, ἀμφοτέροις δὲ τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουληθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ᾽ ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, [1] ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος παρελθὼν εἴσω Πυλῶν, τὸ Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε
56 καὶ τὴν Φωκέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴληφε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν, οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι᾽ ἄλλας τινὰς αἰτίας, τούτους [2] δὴ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώσομεν, φησί, κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ᾽ ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἴσω Πυλῶν καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικοῦτον κίνδυνον ἄρασθαι.

[1] ἀπεκωλύθη [2] δὲ

Cum ita fuse et copiose hanc breviorem orationem auxerit et ornarit doctissimus Nostras Dounæus, ut vel decumam appingere non liceat, et præterea publicani vicem nonnihil horreamus, eam totam materiem, una cum notis Wolfianis ad Olynthiacam I., et disceptationibus ad Or. de Classibus anonymi cujusdam Nostri celeberrimi, nunquam, quod sciam, adhucdum prelo submissis, in calce oratoris nostri edere visum est.

Μηκυνομένου] Inde ab Ol. ϛv, 3. Rüdig.

Εἰρήνης] De hac pace, quæ Ol. 108, 2. facta erat, ipse Demosth. dicit in hac or. §. ϛ'., ubi vid. dicta. Idem.

Ὀρχομενὸν παραδώσειν — πόλεμον] Diod. Sic. XVI. 58. auctor est, Phocenses ex tribus oppidis in Bœotia, Orchomeno, Coronea et Corsiis, quæ ipsi tenebant, copias in Bœotiam misisse, hinc Bœotos, missis ad Philippum legatis, subsidia petiisse (Ol. 108, 2.), regi vero, assumtis in societatem Thessalis, qui et ipsi ejus imploraverant opem (Olynth. II. (I.) §. γ'. ibique not.), Phocenses (Diod. S. XVI. 59.) Ol. 108, 3. se dedisse. Cfr. §. ί. p. med. Idem.

Καὶ γὰρ πρότερον — εἰς τὰς καλ. Πύλας] Ol. 107, 1. Philippus Thermopylas occupaturus ab Atheniensibus impediebatur. Vid. Proleg. in Phil. I. p. 86. et de Cor. §. ιά. ἵνα μὴ — ἐξέλθοιτε ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας, ὥσπερ πρότερον, κλείσαιτε τὸν πορθμόν. Idem.

Ἀπεκωλύθη] Id est, ἀπεκρούσθη, ut habet Obsopœus. Wolf. Sed quum hæc lectio in Y. Dd. ad marginem adscripta sit, ab interprete, qui ἀπεκωλύθη explicare vellet, eam ortam puto. Accedit, quod historici tradunt, Philippum ab Atheniensibus non *repulsum*, sed *impeditum* esse. Rüdig.

Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον κτλ.] Hanc Phocensium *eversionem* describit Diod. S. XVI. 60., permissum fuisse Græcis, ut cunctas Phocensium urbes solo æquent, ipsasque in vicos transferant, quorum unusquisque plus L. domunculas non habeat. Idem.

Συνιστάμενος] Is est, qui cum aliquo conspirat eique assentitur. Idem.

Λέγων] Hoc quidem non diserte dicit, sed ex omni oratione intelligi potest; eandem Noster tenet rationem v. 15. in δώσομεν etc. Idem.

Προσκεκρουκέναι] Hesych. προσκροῦσαι· προσοργίσαι, et ad Dem. Timocr. p. 701, 24. ed. R. προσέκρουσ᾽ ἀνθρώπῳ πονηρῷ Ulpian. expon. ἤχθρευσα. Idem.

Πολεμήσειν αὐτοὺς] Lego αὐτοῖς, scilicet Ἀθηναίοις. πολεμεῖν τινὶ, *bellum cum aliquo gerere*: ἐκπολεμοῦν τινά τινι, *aliquem ad bellum alicui faciendum concitare*. Wolf.

Ἐνιστάμεθα] Schol. ad Sophocl. Aj. 104. ἐνστάτην expl. ἐχθρὸν καὶ ἀντίπαλον. Videtur Noster verba §. ί. φοβοῦμαι μὴ ἀγάγωσι τὸν πόλεμον — τὰ τῶν Ἀμφ. δόγματα προστησάμενοι in mente habuisse. Rüdig.

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μέν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνου καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευε Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάν-
69 των ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβουλευκὼς τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν, ἀλλὰ [1] δῆλον ὅτι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε, μὴ δόξῃ φιλιππίζειν καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

[1] † δηλονότι

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μὲν] M. παρεσκευᾶσθαι, ἀπαρεμφάτου παρῳχημένῳ. Wolf.

Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι] Respicit d. f. leg. p. 375., ed. R. ubi Dem. dicit, venisse Thessalorum legatos Athenas, qui vellent Athenienses Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι, v. 16. hæc addit: συνεῖπε μόνος (Αἰσχίνης) τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἀνθρώπων· καίτοι τοῦτό γε οὐδὲ Φιλοκράτης ἐτόλμησε ποιῆσαι, ὁ μιαρός.

Φιλοκράτους] De Philocrate Eleusinio, Æschinis amico et adjutore pacis, cf. Demosth. de f. leg. p. 405. ed. R. Plut. Demosth. c. 16. De Philippi autem loco inter Amphictyonas v. quæ Wesseling. ad Diod. S. II. p. 129. notavit. Beck.

Ἀποφήνασθαι] Allatus jam est is locus, ex quo Liban. negat hanc orationem *habitum* fuisse. Auger. hæc contra: "Equidem Libanio non adsentior. Nam præterquam quod non apparet, cur ille non dicendam scripsisset orationem, non idem est, imo valde diversum, alicui petenti favere, ac suadere, ut non rejiciantur petita, temporis causa, ne inde majus incommodum exsurgat." Cui adsentitur Dunn.: "aliud est ferre, si quid ferendum est, et probare, quod probandum non est; multa enim ferenda, quæ non probanda." Recte, opinor. Nam quod Jacobs (Staatsr. p. 310.) monet, in loco d. f. leg. magis spectari hæc verba, *legatos esse missos*, quam *consilium, quo sint missi*, id, fateor, paullo contortius videtur, nam cui rei συνεῖπε Αἰσχ. nisi mandato Thessalorum de Philippo recipiendo? Rüdig.

Ἱστάμενος] *Amovere* a se videtur suspicionem, ne Philippo faveret. Idem.

Συνιστάς] Wolfius vertit *se commendat*, potius *se ostendit*. Idem.

Ο ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

70 α΄. ὉΡΩ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχήν, οὐ μόνον τῷ πολλὰ προεῖσθαι καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταὐτὰ 57

α΄. Δυσκολίαν] Δυσκολία est eorum, qui damnum sibi illatum esse ægre ferunt. Rüdig.

Προὔργου] Suid. συμφέρον, πλέον. Idem.

Τῶν ὑπολοίπων] Intelligit salutem ipsius urbis. Idem.

Κατὰ ταὐτὰ —— ἡγεῖσθαι] Ὁμογνωμονεῖν, συμψήφους εἶναι, *consentire de eo, quod futurum sit e republica.* Wolf.

Κατὰ ταὐτὰ μηδὲ καθ' ἓν] Intellige quasi legeretur: μὴ κατὰ ταὐτὰ μηδὲ καθ' ἕν. Κατὰ ταὐτὰ, *secundum eadem*, i. e. eodem animo. Auger. Scilicet interdum ad verba antecedentia est negatio e sequentibus cum apud Græcos tum apud Latinos repetenda. v. Abresch. Dilucidd. Thucc. p. 84. Beck.

Κατὰ ταὐτὰ] Vulg. ταῦτα, sed in utraq. Ald. Felic. Wolf. est ταὐτὰ, quod cett. odd. recte recc., nam μὴ supplendum ex

μηδὲ καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν
ὡδί, τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν· δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ χα-
λεποῦ τοῦ βουλεύεσθαι ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς
αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι
τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τού-
του συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἶδ' ἐγώ, τὸν μὲν
οἷς ἂν ἁμάρτητε ἐπιτιμῶντα εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν εὖ λέ-
γειν, τὰ δὲ πράγματα καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε ἐκφεύγειν 71
ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων οἴομαι
καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα, ἂν ἐθελήσητε τοῦ θορυ-
βεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες ἀκούειν, ὡς ὑπὲρ πόλεως
βουλευομένοις καὶ τηλικούτων πραγμάτων προσήκει, ἕξειν
καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν δι' ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔσται
βελτίω καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται.

β'. Ἀκριβῶς δὲ εἰδώς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λέγειν
περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις καὶ περὶ αὑτοῦ παρ' ὑμῖν ἀεὶ τῶν
πάνυ λυσιτελούντων τοῖς τολμῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορ-
τικὸν καὶ ἐπαχθές, ὥστε ἀνάγκην οὖσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ.
58 νομίζω δ' ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι, μικρὰ
τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας. ἐγὼ
γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μέν, ἡνίκ' ἔπειθόν τινες

μηδὲ, *non idem et unum statuunt.* Thuc. VIII. 99. *καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης που ἧκον*, i. e. *οὐ Φοίνισσ.* vid. ibi Duk. Rüdig.

Τὸν μὲν οἷς ἂν ἁμάρτ. ἐπιτιμ. εὐδοκιμεῖν] His verbis, quibus, qui populi peccata vituperat, laudem accepisse dicitur, et præced. sententia mitigatur, et cives admonentur, ne, si ipsius oratio probetur, rerum summam negligant. Idem.

Τὰ δὲ πράγματα, καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε] Ὁ *καὶ σύνδεσμος παρέλκοντι ἔοικεν.* Wolf.

Οἶμαι] Reisk. hanc vulgatam mutavit in *οἴομαι*, secutus Bekker., sed Beck. jure videtur illam prætulisse; sæpius de hac re dictum. Rüdig.

Θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν] Dem. d. f. leg. p. 383, 4. ed. R. populi mores ita adumbrat: *populum esse turbam, rem omnium inconstantissimam et stolidissimam, ut in mari undam fluctuantem, quæ fortuito agitetur.* Idem.

Καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται] Plus pollicetur, quam præstat. Nam de recuperandis amissis nihil dicit: tantum bellum Amphictyonicum caveri jubet. Wolf. Sed utriusque membri idem est sensus, ut *status rerum emendetur*, eodem pertinent quæ Noster §. ϛ'. dicit: *δῆλον ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ προσκρούειν καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων.* Rüdig.

β'. Ἀκριβῶς δὲ] *Περιαυτολογίαι* alioqui odiosæ sunt, sed hic perstringit arrogantes ac turbulentos oratores, quos Atheniensibus esse gratos etiam alibi queritur, suamque modestiam commendat. Wolf.

Τοῖς τολμῶσιν] Notat et impudentiam dicentium et Atheniensium levitatem. Rüdig.

Ὄν] Pro *εἶναι*. *Ὂν τῶν πάνυ λυσιτελούντων, esse eorum quæ sunt omnino utilia*, id est, esse maxime utile apud vos iis qui audent. Auger.

Ἀποκνῶ] *Ἀποκνεῖν* dicuntur, qui cunctanter aliquid faciunt. Thucyd. iii. 20. *ἀπώκνησάν πως, τὸν κίνδυνον μέγαν ἡγησάμενοι.* Rüdig.

72 ὑμᾶς τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων βοηθεῖν
Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι,
πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον καὶ μόνον οὐ διε-
σπάσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασι πολλὰ καὶ μεγάλα
ὑμᾶς ἁμαρτάνειν πεισάντων. καὶ χρόνου βραχέος διελθόν-
τος μετὰ τοῦ προσόφλειν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν
ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τούτων
οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν ταῦτα
73 πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. πά-
λιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν
ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀ-

Τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων] Vide τοὺς ἀντιπάλους λόγους de expeditione Atheniensium in Eubœam. Wolf. Inciderunt hæ dissensiones Eubœensium et turbæ in Olymp. CV, 3. v. Diod. Sic. XVI. 7. ibique Wessel. p. 87. qui alia laudat loca, quibus Demosth. auxilium illis missum memorat. Beck. Plutarchus, Eretriæ tyrannus, contra Clitarchum auxilium Atheniensium imploraverat: adversabatur Demosthenes, corruptus a Callia, Chalcidensi, auctore Æschine, Ctesiph. §. λβ'. (nisi acerbius hoc dictum sit). Auxilia mittebantur, duce Phocione (Plut. in Phoc. c. 13.), qui rem feliciter gessit. Rüdig.

Βοηθεῖν Πλουτάρχῳ, etc.] Plutarchus ille Eretriæ tyrannus, (nobilis in Eubœa civitatis) contra conatus quosdam Philippi, qui in hac insula turbas jamdudum excitarat, Atheniensium auxilium petierat. Dein vero partibus Philippi, ut videtur, conciliatus, arma in eos vertit, qui opem laturi venerant. At dux horum Phocion, hac perfidia minime perterritus, Macedonas prœlio devicit, et Plutarchum insula ejecit. Molossus in ejus locum suffectus, superatus a Philippo, et captus fuit. Et sub hoc tempus, insula fere tota in Philippi ditionem videtur devenisse. *Ex edit.* Stock.

Ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν] Nam quum Eubœenses suspicarentur, ne Athenienses de insula subigenda cogitarent, Plutarchus milites Athen. in vincula conjecit nec prius restituit, quam quinquagenorum talentum pretium accepisset. Ulpian. ad Dem. in Mid. 550, 26. ed. R. ut Plut. l. l. Videtur hoc post Ol. 105, 3. et ante Ol. 107, 4., Laeches. bene monente, factum esse, nam illo anno prior Eubœensium seditio ab Atheniensibus oppressa erat. Rüdig.

Διεσπάσθην] In Aristocrat. 806. 2. ed. R. hæc: λοιδορεῖσθαι καὶ μέμφεσθαι καὶ διασπᾶσθαι. Idem.

Προσόφλειν] Cod. Obsop. προσοφλεῖν. Hoc vero apud Atticos proprie ad debitum pertinet, illud ad judicium et mulctam. V. Intpp. Phrynichi p. 208. Tho. Mag. p. 666. s. Beck.

Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν] Hic et tragœdiarum scriptor nobilis fuit; etsi appellatione minus honorifica eum designet Orator. Quin et histriones summa apud Græcos gratia fuere, et ad reipublicæ munia sæpissime provecti. Hic ipse Neoptolemus e decem legatis erat, ad fœdus cum Philippo faciendum missis. *Ex edit.* Stock.

Νεοπτόλεμον] Neoptolemus, quem Noster et alibi (d. f. leg. 342, 1. ed. R.) inter proditores numerat, celeber suæ ætatis fuit histrio (Diod. S. XVI. 92.) et sub *prætextu suæ artis* (προσχήματι) i. e. in scena *impune* Philippum commendare potuit. Non enim cum Jacobsio (Attika p. 314. ed. 1.) de itinere, quod suscepit histrio, hunc locum intellexerim. Rüdig.

Τῆς τέχνης] Accedebat impune ad Philippum, ut histrio, proditor cum esset: ac ibi edoctus, quid facto esset opus, curabat per oratores atque alios, ut Athenienses consilia sequerentur, tam suæ libertati perniciosa, quam regno Philippi amplificando opportuna. Quanta autem in gratia Philippi histriones et poetæ fuerint, e secunda (prima) Olynthiaca, et falsæ legationis oratione apparet. Pro τὰ παρ' ὑμῖν, malim τὰ παρ' ὑμῶν, quanquam parum interest. Wolf. Neque male: quæ *a vobis* decernuntur, convertit ille in commoda Philippi, vobisque, ut illi faveatis, *auctor* est. Harpocr. et Hesych. s. πρυτανεύοντα. Noster d. Rhod. Lib. p.

δειλίας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς [1] ἕνεκεν οὔτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ οὐκέτ' ἐν τούτοις αἰτιάσομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτολέμου λέγοντας — οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν — ἀλλ' αὐτοὺς [2] ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοὺς ἐθεᾶσθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὔτ' ἐκεί- 74
νου πρὸς χάριν οὔτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἴομαι νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότ' ἄφιξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ τἀκεῖ χρή-
59 ματ' ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ

[1] ἕνεκα [2] ὑμᾶς αὐτούς·

191, 15. ed. R. πρυταν. conjungit cum παίσας. Rüdig.

Πρυτανεύοντα] Demosthenes in Philippicis, inquit Harpocratione, accipit pro διοικοῦντα. Auger.

Οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν] Accipi potest pro οὐδείς, id est, nemo defendit Neoptolemum, sed ipse causam suam egit; vel, plurimi fuerunt ejus defensores, id est, totus populus, vos ipsi eum defendistis. Wolf. Harl. οὐδείς, forma usitata. cf. Gregor. Cor. p. 22. Accipi vero verba non possunt in hunc sensum: *neque enim ullus fuit* (ut Auger. etiam reddidit), sed: *neque enim unus fuit*, h. e. plures fuerunt, qui pro eo dicerent. Beck.

Ἐν Διονύσου] Scilicet ναῷ, in *Bacchi æde*, aut ἑορτῇ *festo*, et sic ego verti. Nam ex oratione περὶ Στεφάνου constat, in theatro actas fuisse tragœdias. Wolf. De usu hoc Genitivi cf. Gregor. Cor. de Dial. p. 17. Beck. Sed malim ἱερῷ suppleri. Nam fabulæ in templo Bacchi dicebantur; quas quidem commemorat, quod Neoptolemus fabularum actor esset. Vid. de Dionysiis Phil. i. §. ιγ'. Rüdig.

Ἐθεάσασθε] Ἐθεᾶσθε recepp. Reisk. Beck. Bekker., at videtur hæc vel ex compendio scribendi enata vel ob ἂν scripta esse. Nam sensus est: si *vidissetis* (cfr. Phil. i. §. δ. εἰ — συνεβεβλήκειτε), non libentius *audissetis*; hinc lect. ἠκούσατε dedi. Rüdig.

Ἠκούσατε] Verborum sententia non adeo est expedita. Redduntur a Dounæo ita: *qui si tragœdos in Liberi patris spectassetis ac non de reip. salute ageretur, nequaquam sic vel illius grata atque jucunda, vel nostra vobis invisa oratio fuisset.* Eodem fere modo ceteri interpretes. Wolf. sententiam esse statuit: 'Vos ita favistis histrioni proditori, ac perduellionis reo, ac si tragœdiam ageret, non capitis causam diceret, voluptatis studiosi cum pernicie reipublicæ;' quæ quomodo ex verbis exsisteret, non vidi. Imo hoc sibi velle Dem. censui: non Neoptolemum, si tragœdiam agere vidissetis, tam libenter audissetis (malum scil. histrionem), quam eum audivistis de republ. dicentem, de qua me agentem male accepistis. Poterat sententia his verbis absolvi: οὐκ ἂν οὕτως ἐκείνου πρὸς χάριν ἠκούσατε. Opposuit se, ut levitas Athen. eo acrius notaretur. Beck.

Λειτουργεῖν] Ulp. εἰς τὸ δημόσιον ἐργάζεσθαι, munus aliquod pro suis facultatibus obire (λειτουργίαι ἐγκύκλιοι). Olynth. II. (I.) §. θ'. p. med. ibique dicta. Ammon. de diff. vocc. p. 89. Valck. F. A. Wolf. ad Lept. vol. ii. p. 370. sqq. Boeckh. Staatshaush. d. Ath. i. 390. Rüdig.

Ὡς δεινὸν κ. τ. λ.] Hæc verba continent λόγον, *speciosam orationem*, qua plurimum utebatur Neoptolemus. δεινὸν autem non *mirum*, ut Doun. reddidit, sed *grave, iniquum*, est. Beck. Οἷα ἀνεκτόν. Rüdig.

Ἐγκαλεῖ — τὰς εὐπορίας] De illo vid. Lept. 468, 21. ed. R. τί ἔχοντες ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμφόμενοι; Videtur consulto plurali εὐπορίας usus fuisse, ut ipsum Neoptolemum hæc quasi dicentem faceret. Idem.

διὰ τὴν εἰρήνην ἀδείας ἔτυχεν, ἣν ἐνθάδ᾽ ἐκέκτητο οὐσίαν φανεράν, ταύτην ἐξαργυρίσας πρὸς ἐκεῖνον ἀπάγων ᾤχετο.

γʹ. Δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγώ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ᾽ ἐμοῦ· τρίτον δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον ἓν τοῦτ᾽ εἰπὼν ἔτι [1] καὶ δὴ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. ἡνίκα τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἥκομεν οἱ πρέσβεις, τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας τὸν Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν;

[1] καὶ δὴ καὶ

Ἣν ἐνθάδε ἐκέκτητο φανερὰν οὐσίαν.] Ἀφανὴς οὐσία, pecunia sive domi recondita, sive apud mensarios collocata, sive in negotiationem collata: φανερὰ, ædes fundi, prædia, domesticum instrumentum. Wolf.

Οὐσίαν φανερὰν] Bona in duas species diviserunt Athenienses: ἀφανὴς οὐσία, καὶ φανερά. Hoc nomine vocabant agros, fundos, prædia; illo autem, nummos, mancipia, et similia. *Ex edit.* Stock.

Ἐξαργυρίσας] Schol. διαπράσας, apud Thucyd. viii. 81. ἐξαργυρῶσαι. Rüdig.

Ἀπάγων] Aut active accipi potest, ut ad οὐσίαν referatur, aut ut neutrum pro ἀπιὼν, quod præfero. Nam non οὐσίαν, sed pecuniam inde redactam secum abstulit. Unde et Auger. vertit: *factamque pecuniam ad illum proficiscendo avexisse.* Beck. i. e. ἀπιὼν, apud Xenoph. ἀπάγειν ἀπὸ τῶν πολεμίων, *recedere.* De hoc Neoptolemo Wessel. ad Diod. S. XVI. 92. laudat Leopard. Emend. IX. 15. et Torrent. ad Suet. Calig. c. 57. Rüdig.

γʹ. Δύο μὲν δὴ ταῦτα κ. τ. λ.] Sic construo hanc phrasim: δύο μὲν δὴ ταῦτα, ὧν προεῖπον ἐγὼ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷάπερ ἦν, ἀποφανθέντα ὑπ᾽ ἐμοῦ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις· *hæc duo, ex his quæ ego dixi prius* [imo: *hæc duo, de quibus dixi*, scil. quod dissuasit auxilium Plutarcho ferendum et quod Neoptolemi artes patefecit. Beck.], *recte et juste, qualia erant, a me enunciata, testantur in gratiam orationum tunc habitarum*, scilicet, a me. Auger.

Τοῖς λόγοις — ἀποφανθέντα] Scilicet, τὰ πράγματα: *per eas orationes declarata esse negotia.* Wolf.

Τοῖς τότε γεγενημέν. λόγ.] Alii ita: quum ea, quæ suasi, evenerunt, hæc testantur *in gratiam* meorum verborum, alii: eventus testatur, *per illa verba* verum esse declaratum: hanc rationem simpliciorem dixerim. Rüdig.

Καὶ δὴ καὶ] Alterum καὶ omittunt *Par.* 3. 7. 8. Aug. 1. Bav. app. Francf. et B. sed καὶ δὴ i. q. ἤδη, et καὶ δὴ καὶ celeritatis studium auget, hinc retinui cum cett. edd., quum facile excidere posset. Idem.

Ἡνίκα τοὺς ὅρκους] Legationem illam secundam intelligit, quam ipse, Æschines, aliique octo obiere, cum jam Ctesiphon et Phrynon Atheniensibus renuntiaverant, Philippum pacis studiosum et reipublicæ amicum esse. Et hic Æschinem præcipue perstringit Orator. *Ex edit.* Stock.

Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι] Thebani, duce Epaminonda, Thespiam solo æquaverant. Platææ excidium bis passæ erant. Primo, cum Archidamus, rex Spartanus, Platæenses coegit in fidem ac potestatem suam se dedere; anno quinto belli Peloponnesiaci. Thebani, tunc temporis Spartanorum socii, ut exterminarentur impetrarunt. Pace Antalcidæ denuo restituti, rebus secundis non diu fruebantur: annis quippe tribus ante pugnam Leuctricam, ad pristinam miseriam redacti sunt a Thebanis, eo quod arma consociare cum illis contra Spartanos recusarunt. *Ibid.* Tangit Æschinem, qui conditiones, quas clàm a Philippo acceperat, redux factus Atheniensibus aperuerat: horum enim intererat, ut Thespiæ et Platææ, quas Thebani post pugnam Leuctricam destruxerant, restituerentur. Pro Megalop. p. 208, 18. ed. R. Rüdig.

Κύριος] Sc. πραγμάτων. Idem.

Τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν] *Thebanorum urbem administraturum*, id est, servitute oppressurum, coacturum in ordinem. Sed censeo legendum διοικιεῖν, a διοικίζω, et non a διοικέω, ἀνάστατον ποιήσειν, *dissipaturum, eversurum, in pagos redacturum.* Sic Isocrates [or. ad Phil.] Δακε-

καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς οὔτε [1] συμφόρως οὔτ' ἴσως [2] οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκέας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι, ἀλλὰ προειπὼν ὑμῖν, ὡς εὖ οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν. ταῦτα τοίνυν 76 ἅπανθ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προορῶν, οὐδ' εἰς μίαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε δεινότητα οὔτε ἀλαζονείαν ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκειν καὶ προαισθάνεσθαι πλὴν δι' ἃ ἂν ὑμῖν εἴπω δύο. ἓν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυχίαν, ἣν συμπασῶν ἐγὼ τῶν ἐν ἀνθρώποις οὐσῶν δεινότητος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦ-

[1] συμφορώτων [2] ᾽ οὐδὲ

διῴκισαν Μαντινέας διῴκισαν. τῷ διοικίζειν contrarium est τὸ συνοικίζειν, ὁ οἰκίζων, ut paullo ante: Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς οἰκισθήσεσθαι. Sint cauti lectores in praeteritis et futuris et aoristis verborum οἰκίω, quod η, et οἰκίζω, quod ι in illis temporibus habet: ut ᾤκισα, ᾠκίσαν, ᾤκισα, οἰκήσω et ᾤκησα, ᾤκησαν, ᾤκησα, οἰκίσω. quae librarii plerumque confundunt. WOLF. διοικιεῖν, recte habet editio Paris. Qui enim inter verba illa σώσειν, ὑπάρξειν, &c. quae futuri sunt temporis, interponi potuit τὸ διοικίζειν, quod praesens tempus designat? Quae autem τῷ διοικιεῖν subjicienda notio sit, declarat Noster in oratione π. παραπρ. §. 6. ubi idem Philippi promissum his verbis enuntiatur: δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, ὑμεῖς —— Θήβας μὲν πολιορκουμένας αὐτὰς καθ' αὑτάς, χωρὶς τῆς ἄλλης Βοιωτίας, ἀκούσεσθαι, paucis diebus audituros, Thebas solas, absque reliqua Boeotia, obsideri. Renuntiaverat igitur civibus suis Aeschines, Philippum sibi caeterisque legatis Atheniensibus seorsim, et clam Thebanis, promisisse, se Thebas διοικιεῖν, h. e. a reliqua Boeotia dissociatas compressurum. STOCK. διοικιεῖν inquit Harpocratio, ἀντὶ τοῦ διαιρήσειν, ὥστε μὴ ἐν ταὐτῷ πάντας οἰκεῖν, ἀλλὰ χωρὶς καὶ κατὰ μέρος. Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. AUGER. Cfr. Valckenaer. Animadv. ad Ammon. l. iii. c. 2.

Τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν] Themisson Eretriae tyrannus Athenienses hac urbe privarat, an. 3. Olymp. 103. atque eam postea Thebanis dederat: unde saepius de ea ortae sunt inter has civitates inimicitiae. Ex edit. STOCK. Vid. de hac urbe ad §. 8. coll. ad Liban. Vit. Demosth. §. γ. RUDIG.

Εὔβοιαν] Pace cum Atheniensibus facta, Philipp. imposuerat tyrannos, de Cherson. 99, 1. coll. d. f. leg. 445, 25. ed. R. ὁρμητήρια ἐφ' ἡμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος προσκατασκευάζεται, cujus rei et alias mentio fit. IDEM.

Καὶ τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμούς] Hi accusativi referri debent ad ὑπισχνούμενοι: malim tamen cum Reiskio addi προτεινόντων vel ὑποδεικνύντων. AUGER. Et antecedens ὑπισχνουμένων, quo manifestum est hos accusativos referri, repetendum est ἀπαγγελλόντων, quod in illo, quo sensum, latet. BECK. Beckio assentitur Rudigerus.

Ὑπαχθέντες] Vid. Victor. Var. Lectt. l. xxi. c. 15.

Οὔτ' ἴσως οὔτε καλῶς] Non opus est emendatione; utile, aequum, honestum, discernuntur. Bene etiam vulg. lect. defendit Wakefield. Silv. Crit. III. p. 126. BECK.

Προεῖσθε] Nam sine Phocensibus pacem fecerant. RUDIG.

Φωκέας] Phocenses, quorum res valde afflictae erant, tutelam experiebantur Atheniensium. IDEM.

Ἐξαπατήσας] Non ita vobis suasi, ut vos fallerem, quod alii fecerunt. IDEM.

Νομίζω δὲ] Nexus hujus periodi: quum redissent et nonnulli pollicitationes Philippi jactassent, his ego nullam fidem habui; sed praedixi, me nihil horum exspectare. IDEM.

Οὐδ' εἰς μίαν] i. e. εἰς οὐδεμίαν, minime eo haec dixi consilio, ita οὐδὲ καθ' ἕν, in Mid. 532, 15. et Aristogit. I. p. 778, 24. ed. R. IDEM.

Δεινότητα] Δεινότης sollertia ingenii, cfr. Aristot. Eth. VI. 13. IDEM.

Εὐτυχίαν] Favorem intelligit, quo ipsum ornet fortuna. IDEM.

σαν, ἕτερον δέ, ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν [1] λῆμμ᾽ ἂν οὐδεὶς ἔχοι πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω δεῖξαι προσηρτημένον. ὀρθὸν οὖν, ὅ τι ἂν ποτε ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπάρχῃ τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι. ὅταν δ᾽ ἐπὶ θάτερα ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀργύριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέρον καὶ [2] καθείλκυκε τὸν λογισμὸν ἐφ᾽ αὑτό, καὶ [3] οὐκ ἂν ἔτ᾽ ὀρθῶς οὐδ᾽ ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς ἂν λογίσαιτο.

δ΄. Ἓν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν, ὅπως εἴτε συμμάχους [4] εἴτε σύνταξιν εἴτ᾽ ἄλλο τι βούλεταί τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην μὴ λύων τοῦτο [5] ποιήσει, οὐχ ὡς θαυμαστὴν οὐδ᾽ ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν· ἀλλ᾽ ὁποία [6] τίς ποτ᾽ ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν ἢ γεγενημένη νῦν δι᾽

[1] λῆμμα οὐδεὶς ἂν [2] καθείλκυσε [3] οὐκέτ᾽ ἂν ὀρθῶς
[4] εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμάχους [5] ποιήσῃ [6] Deest τίς.

Καὶ οὐδὲν λῆμμα] Hanc phraseos partem sic interpretor: *et nullum emolumentum nullus posset ostendere adjunctum eis quæ ego administro et dico*, quo nempe ea in pravum inclinent. Auger.

Πρὸς οἷς — προσηρτημένον] Nullus mercedem mihi ab iis propositam animadvertet, apud quos rempubl. administrem. Schol. προσκεκολλημένον ἐμοί. Lept. 487, 8. ed. R. ἃ πρὸς τοῖς θεσμοθέταις ἔλεγε. vid. ad Phil. I. §. ιά. Rüdig.

Ὀρθὸν] Auger. observat, præeunte Wolfio, esse adverbialiter accipiendum, *recta* et *statim*. Quidni autem sit *rectum, incorruptum? utilitas, quæcunque ex ipsis rebus enascatur, incorrupta* (talis, qualis est) *mihi apparet*. Opponuntur deinde ὀρθῶς et ὑγιῶς. Beck.

Ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπάρχ. τῶν πραγμ.] Commodum publicum, quod ex ipso rerum statu proficiscetur, ego perspectum habeo. Rüdig.

Ἐπὶ —— τρυτάνην] *Alterutram in partem, veluti in lancem trutinæ*. Beck.

Οἴχεται φέρον καὶ καθείλκυσε] Τὸ φέρον non tam eleganti pleonasmo additur, quam celeritatem quandam et impetum significat. Wolf.

Καθείλκυσε] Aoristum prætuli cum Beckio. Καθέλκειν dicitur et de navibus, quæ in mare demittuntur, et de *lance*, quæ detrahitur. Noster suam castitatem et integritatem laudat de Cor. p. 324, 8. ed. R. quem locum Jacobs. attulit. Rüdig.

Ὁ τοῦτο ποιήσας] Id est, ὁ προσενέγκας ἀργύριον πρὸς τὸν τῶν πραγμάτων λογισμὸν καὶ διαχειρισμόν. Beck.

δ΄. Ἓν μὲν οὖν] Οὖν indicat transitionem: ceterum sic ego sentio in re præsenti. Auger.

Εἰρήνην] Causam pacis ipse indicat Dem. de Cor. 231, 15. ὡς εἰ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δ᾽ ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἔσονται ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ᾽ ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. coll. p. 236, 7. ed. R. Rüdig.

Ὁποία ποτ᾽] In Cod. α. interpositum τι, Bekker. dedit τις. Quamquam vero τις additur, ut ambitus rei infinitæ augeatur, ut ὁποῖ᾽ ἄττα Olynth. III. (II.) §. θ΄. ad fin. I. (III). §. ιά. tamen h. l. ποτὲ illam vim sustinere videtur. Idem.

Μᾶλλον εἶχε — καιρὸν] Majorem utilitatem et opportunitatem hoc præbuisset rebus i. e. civitati nostræ, si pax non esset facta. Similem adverbii μᾶλλον usum vid. Hom. Od. II. 334. οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν. Idem.

Γεγενημένην] Verum structura verborum vulgaris non modo sana est sed etiam Græco sermoni accommodatior: ἡ εἰρήνη εἶχε καιρὸν τοῖς πράγμασι μᾶλλον μὴ γενέσθαι, ἢ γεγενημένη ἔχει καιρὸν λυθῆναι. Apparet ita, unde nominativi pendeant. Beck. Jam etsi verissimum sit, literam ν ob. seq. νῦν facillime excidere potuisse, tamen Beckius bene videtur lect. vulgatam defendisse: ἡ γεγενημένη ἔχει καιρὸν λυθῆναι. Jacobs. eandem retinuit. Rüdig.

ὑμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων τότ' ἂν ἦ νῦν ἀσφαλέστερος καὶ ῥᾴων ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δεύτερον δέ, ὁρᾶν ὅπως μὴ [1] προαξόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς συνεληλυθότας τούτους καὶ φάσκοντας Ἀμφικτύονας νῦν εἶναι εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν κοινοῦ πολέμου πρὸς [2] ἡμᾶς. ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ' ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι'
Ἀμφίπολιν ἤ τι τοιοῦτον ἔγκλημα ἴδιον, οὗ μὴ μετέχουσι 77
Θετταλοὶ μηδ' Ἀργεῖοι μηδὲ Θηβαῖοι, οὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι τούτων οὐδένα πολεμῆσαι, καὶ πάντων ἥκιστα — καί μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς [3] πρὶν ἀκοῦσαι — Θηβαίους, οὐχ ὡς ἡδέως ἔχουσιν ἡμῖν, οὐδ' ὡς οὐκ ἂν χαρίζοιντο Φιλίππῳ,
61 ἀλλ' ἴσασιν ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ [4] φήσει τις αὐτοὺς ἀναισθήτους εἶναι, ὅτι εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ μὲν κακὰ πάνθ' ἕξουσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων ἕτερος καθεδεῖται· οὔκουν [5] πρόοιντ' ἂν ἑαυτοὺς εἰς τοῦτο μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὔσης τοῦ πολέμου. οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πολεμήσαιμεν δι'

[1] προαξόμεσθα [2] ὑμᾶς [3] πρὶν ἂν ἀκούσῃ [4] ἢ φήσειε [5] πρόοιντ'

Πολλὰ γὰρ προείμεθα] Quas significet urbes, in promtu est. Idem.

Ὁρᾶν] Sub. ex praecedentibus φημὶ δεῖν. Auger.

Φάσκοντας Ἀμφικτ. εἶναι] 'Amphictyonum concilium Athenienses illud non reputabant, a quo Philippus in amplissimo illo auctoritatis et honoris gradu collocatus fuerat.' *Lucches.* Cf. dicta ad §. έ. v. κωλύομεν et de fals. leg. 446. 6. ed. R. Rüdig.

Ἤ τι] Nempe ἢ διά τι. Sic infra p. 144. v. 1. ἤ τι τῶν ἰδίων subaudiendum διὰ post ἤ. Auger.

Οὗ μὴ μετέχουσι] Si quidem hi populi, qui Philippo favebant, huic bello non interessent. Rüdig.

Καί μοι — ἀκούσῃ] Forsitan haec interposuit Demosthenes, cum plures auditores sentiret fremere. Beck.

Θηβαίους — Φιλίππῳ] Vid. ad Olynth. I. (III.) §. ί. h. or. §. ί. et Olynth. III. (II.) §. γ'. et de Cor. p. 240, 10. ed. R. Rüdig.

Ἀναισθήτους] Stupor Boeotorum in proverbium abiit. Pindarus [Olymp. VI. 152.]: τὴν πάλαι λοιδορίαν, Βοιωτίαν ὗν, ἀντρίψαντες, et Horatius [2 Ep. i. 244.]
'Boeotum in crasso jurares aere natum.'
Wolf.

Noster de Cor. 237, 14. ed. R. τῆς βαρύτητος τῶν Θηβαίων facit mentionem. Cfr. Corn. Nep. Alcib. c. 7. Rüdig.

Εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς] Lego πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς: *Si ipsi bellum contra nos susceperint.* Wolf.

Τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων — καθεδεῖται] Παρὰ τὸ καθέζομαι. Obsopoeus κατιδεῖται, παρὰ τὸ κατίδω: *Alium, captantem occasiones, bona illa devoraturum.* Sed prior lectio magis placet. Idem. Ἔφεδρος ille ex athletis dicebatur, cui sorte obtigerat ut, certantibus aliis, spectator sederet, congressurus mox cum fatigato, vigens ipse atque integer viribus. Hinc ἐφεδρεύω, *assideo ut alium invadam et ejus bonis fruar.* Auger. Schol. ἔφεδρος, ἐλπίζων, παραμένων, gladiator tertiarius, qui post pugnam aliorum ducum cum victore congrediebatur. Orv. ad Char. p. 436. hinc ἐφεδρεύειν, observare tempus, dum eo uti possis. de Chers. p. 100, 9. ed. R. οὔκουν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, non vult vestra libertate suis rebus insidias parari. Auger. putat, h. l. innui Lacedaemonios, qui exspectabant Thebanorum interitum, quo ipsi crescerent. Ad Philippum haec non retulerim propter καθεδεῖται. Rüdig.

Ἕτερος καθεδεῖται] Spartam quidam, ego Philippum intelligo. Stock.

Πάλιν — δι' Ὠρωπὸν] Quum Oropum, quae Atheniensium erat, Themiso Eretriensis

Ὠρωπὸν ἤ τι τῶν ἰδίων, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς πεισθῆναι ἡγοῦμαι· καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἶμαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδ' ἑτέροις. καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον ἔχουσι τὸν τρόπον, ὧν καὶ φροντίσειεν ἄν τις, καὶ τὸ πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν
78 ἐστιν· οὐκ ἄχρι τῆς ἴσης ἕκαστός ἐστιν εὔνους οὔθ' ἡμῖν οὔτε Θηβαίοις, σῶς τε εἶναι καὶ κρατεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ σῶς μὲν εἶναι ἅπαντες ἂν βούλοιντο [1]ἕνεχ' αὑτῶν, κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους δεσπότας ὑπάρχειν αὑτῶν οὐδὲ εἷς.

ε. Τί οὖν ἡγοῦμαι φοβερόν, καὶ τί φυλάξασθαί φημι δεῖν ἡμᾶς; ὅπως μὴ κοινὴν πρόφασιν καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος πρὸς ἅπαντας λάβῃ. εἰ γὰρ Ἀργεῖοι

[1] ἕνεκά γε ἑαυτῶν

tyrannus cepisset Ol. 108, 3., nec hanc urbem contra Athen. sibi defendere videretur, tradidit eam Thebanis, qui neque ipsi neque Atheniensibus reddebant. Diod. S. XVI. 76. ibique Wessel. Demosth. suadet, ut hanc urbem permittant Thebanis §. ς'. coll. de Megalop. 206, 24. ed. R. Xenoph. H. G. VII. 4, 1. narrat, Athenienses illam urbem recuperaturos desertos fuisse a sociis, quam quidem rem Noster fortassis in mente habet. Rüdig.

Βοηθήσοντας ἂν οἶμαι — βοηθεῖν] Ἂν pertinet ad βοηθεῖν, et ita respondet seq. συνεπιστρατεύσειν i. e. in fines aliorum cum aliquo invadere. Si de nostris rebus defendendis pugnamus, socii nobis aderunt, non vero, si injurias aliis inferimus. Idem.

Εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλλοι] Οὐκ αὐτῶν τῶν συμμάχων, ἀλλὰ τῶν πολεμουμένων, εἴτε Θηβαίων, εἴτε Ἀθηναίων. Wolf.

Βοηθεῖν] Accipe quasi βοηθήσειν, quod malim ob subsequens συνεπιστρατεύσειν. Ceterum intellige συνεπιστρατεύω, una cum aliquo expeditionem suscipio, i. e. regionem alienam invado cum aliquo. Auger.

Ὧν καὶ φροντίσειεν] Lege: ὧν καὶ φροντίσειεν. Obsopoeus. Quem secutus ita locum interpretor: haec est ratio societatum, etiam erga eos socios, quos quis maxime diligit. Rüdig. Ut ad συμμαχίας referatur. Et Dounaeus quidem vertit: societates enim et foedera, quae magni quis fecerit, hoc modo se habent &c. Sed in promtu est, nunc non dicendum esse de foederum aestimatione justa, sed de ratione eorum a quovis cogitanda et consideranda. Beck.

Ἄχρι τῆς ἴσης] Respondet huic quod gallice diceremus, jusqu' à la concurrence de. Mox pro ὥστε εἶναι in vulg. non dubitavi reponere juxta Reiskium, ὥστε σῶς τε εἶναι, σῶς contracte pro σόος. Totum hunc locum paulo intricatiorem sic interpretor: unusquisque ex aequo (vel pariter) neque nobis neque Thebanis ita benevolus est ut velit nos et incolumes esse et aliis imperare, sed incolumes esse. . . . Auger.

Ἄχρι τῆς ἴσης — σῶς τε εἶναι] Prima verba Auger. et Jacobs. interpr. ex aequo, pariter, sed hoc est ἀπ' ἴσης. Potius: ad aequam partem i. e. usque eo, ut et salvi sint et imperent. Nam conjectura Reiskii σῶς τε εἶναι pro vulg. ὥς τε εἶναι videtur et hac nostra interpretatione et verbis seqq. ἀλλὰ σῶς μὲν εἶναι commendari. Ex ultima litera in Θηβαίοις facile hic error, si est, oriri potuit. Similiter Phil. I. §. ια'. fin. pro vulg. αὐτοῖς, litera ς dempta, αὐτοὶ legendum videbatur. Rüdig.

Ὥστε εἶναι καὶ κρατεῖν] Id est, ζῆν, μὴ ἀνδραποδιστῶς γίνεσθαι, σῶς ὑπάρχειν: quam vocem subintelligi arbitror, ut et apud Ciceronem 1. de Officiis verbum esse ponitur: Sic cum Celtiberis, cum Cimbris bellum ut cum inimicis gerebatur, uter esset, non, uter imperaret. Ubi fortasse legendum, utri essent, non, utri imperarent. Wolf. Donn. reddit: ut sint atque ut aliis imperent. Perperam. Praeiverat tamen Wolf. observans, εἶναι, ut Lat. esse, poni pro ζῆν. Imo verba valent: ut liceat etiam imperium in alios capessere. In Wolf. ed. asteriscus verbis est appositus, redduntur autem: ut simul et incolumes esse nos et aliis imperare velint. Atque inde videtur fluxisse Reiskii conjectura, quam (omisso ὥστε) ita in textis reposuit; σῶς τε εἶναι καὶ κρ. Auger. dedit: ὥστε σῶς τε ε. κ. κρ. Beck.

ς. Εἰ γὰρ Ἀργεῖοι μέν, καὶ Μεσσήνιοι] Fractis Spartanorum opibus a Thebanis, civitates

μὲν καὶ Μεσσήνιοι καὶ Μεγαλοπολῖται καί τινες τῶν ἄλλων Πελοποννησίων, [1]ὅσοι τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς σχήσουσι καὶ τὸ δοκεῖν ἐνδέχεσθαί τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων, Θηβαῖοι δὲ ἔχουσι μέν, ὡς λέγουσιν, ἀπεχθῶς, ἔτι δὲ ἐχθροτέρως σχήσουσιν ὅτι τοὺς παρ' ἐκείνων φεύγοντας σώζομεν καὶ πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδεικνύμεθ' αὐ- 79
τοῖς, Θετταλοὶ δ' ὅτι τοὺς Φωκέων φυγάδας σώζομεν,
62 Φίλιππος δὲ ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς Ἀμφικτυονίας, φοβοῦμαι μὴ πάντες περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμενοι κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δόγματα προστησάμενοι, εἶτ' ἐπισπασθῶσιν ἕκαστοι πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς ἡμῖν πολεμῆσαι, ὥσπερ καὶ περὶ Φωκέας. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι νῦν

[1] ὅσοι γε δὴ τὰ

quae antea ei paruerant, se in libertatem vindicarant. Hinc ortae controversiae adhuc durabant: in quibus Spartani Athenienses habuere sibi adjutores. *Ex edit.* Stock.

Τι δὴ] Sua vi non carent, *sane quidem*, i. e. non sunt pauci. Rüdig.

Ἐπικηρυκείαν] V. Harpocrat. s. v. et Dem. adv. Lept. §. ιγ'. et Valckenaer. Animad. ad Ammon. I. 2. c. 20.

Ἐνδέχεσθαί τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων] *Impedire quaedam acta illorum: non consentire in omnia.* Alia est τὸ διαδέχεσθαι: hic vero ἀπείργειν καὶ κωλύειν, ut et Suidas exposuit: quasi dicas *intercipere*, et *intervertere*. Wolf. *Quo pacto hi videantur declarasse sibi placere, et calculo suo probare, facta eorum, quaeque ipsi ab illis perpessi sint.* Ita vertit et disserit de vi vocis ἐνδέχεσθαι Cl. Abresch. Animadv. ad Aeschylum, 2. 32. Taylor. Lacedaemoniis scilicet in animo erat, hasce civitates in pristinam servitutem repetere. Itaque cum Tourrellio vertimus ἐνδέχεσθαι, *fautores esse.* Secundum Suidam, vel fortior est ista vox: ἐνδέχεσθαι (inquit ille) est, *aliquid ab altero accipere, quod ipse deinde suscipias.* Wolfius illud ἐκείνοις de Argivis intelligit, et locum hoc modo vertit, *propter acta quaedam sua impedita.* Sed concinnior videtur interpretatio prior. *Ex edit.* Stock. Scilicet ἐκείνοις perperam ad Peloponnesios refert, quum pertineat ad Lacedaemonios. Beck. ἐνδέχεσθαι, hoc loco, suscipere res Lacedaemoniorum et sibi vindicare. Rüdig.

Τι τῶν ἐκείνοις πεπρ.] H. e. ὑπ' ἐκείνων, referо ad insignem aliquam injuriam, quam Peloponnesiis Lacedaemonii intulerunt. Beck.

Ἔτι ἐχθροτέρως] Hoc malo, quam ἐχθροδεστέρως, aut ἐχθρῶς. Nam et comparativus requiritur: et ἐχθρώδης parum usitatum, et ἐχθρὸς non tantum ἐχθίων, ἐχθιστος, sed etiam ἐχθρότερος, ἐχθρότατος facere potest κατ' ἀναλογίαν. Wolf.

Τοὺς παρ' ἐκείνων φεύγοντας] Philippus, finito sacro bello, vastataque Phocide, quas urbes Phocenses in Boeotia tenebant, Thebanis dedit; et inter eas Orchomenum et Coroneam. Harum igitur incolae, veriti ne se Thebani in servitutem adducerent, Athenas confugerunt, atque humaniter excepti sunt. *Lucches.* Stock.

Φωκέων φυγάδας] Vid. ad Liban. Arg. Diod. S. XVI. 60. monet, jussum fuisse, ut exsules Phocensium piaculares habeantur, quos ex omni loco retrahere cuivis liceat: hos recipiebant Athenienses, de Cor. p. 230, ult. ed. R. πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτως διέκεισθε, ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, καίπερ οὐ δίκαια ποιοῦντας ὁρῶντες. Rüdig.

Κωλύομεν] Nam Athenienses nullos miserant legatos ad conventum Amphictyonum, d. f. leg. p. 380, 18. ed. R. Idem.

Τὰ —— προστησάμενοι] Decreta Amphictyonum praetexentes. Idem.

Πέρα τοῦ] M. καὶ πέρα τοῦ, id est, καὶ παρὰ τὸ συμφέρον, non περὶ τοῦ. Wolf.

Ὥσπερ καὶ περὶ Φωκέας] S. γέγονεν. Significat Phocensis belli multos cum detrimento suo implicatos. Aliquid mali propter socium malum non minus quam pro-

Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος καὶ Θετταλοὶ οὐχὶ ταὐτὰ ἕκαστοι [1] μάλιστα ἐσπουδακότες ταὐτὰ πάντες ἔπραξαν. οἷον Θηβαῖοι τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους οὐκ ἠδύναντο κωλῦσαι, οὐδέ γε τῶν αὑτοῖς πεπονημένων ὕστατον ἐλθόντα τὴν δόξαν ἔχειν — νυνὶ γὰρ Θηβαίοις πρὸς μὲν τὸ τὴν χώραν κεκομίσθαι κάλλιστα πέπρακται, πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν αἴσχιστα· εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε Φίλιππος, οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι — ταῦτα δ' οὐκ ἠβούλοντο, ἀλλὰ τῷ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι δέ, πάντα [2] ταῦθ' ὑπέμειναν. Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲν δή που τολμῶσι λέγειν, ὡς [3] οὐδ' ἐβούλετο Θηβαίοις Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν παραδοῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη· ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν ἐρρῶσθαι λέγω, ἐκεῖνο δὲ οἶδ' ὅτι οὐ μᾶλλόν γε ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ

[1] μάλιστα ἕκαστοι [2] ταῦτα πάνθ' [3] † οὐκ

pter vicinum. Idem. Nam Bœoti, Locrenses, Thessali magnos sumtus in hoc bellum Phocense impenderant. Ceterum non est, quod cum Reisk. et Auger. γέγονε subintelligamus, nam refertur ad ἐπισπασθῶσιν. Rüdig.

Ἕκαστοι μάλιστα] Ita dedit Bekker. sed μάλιστα malim ad ταὐτὰ referri. Philippus cum Thessalis parabat Thebanis opes et ignominiam, Thebani cum Thessalis augebant gloriam Philippi, Thessali et Philippi et Thebanorum rebus prospiciebant, cfr. p. 147. v. 9. ἕκαστοι εὑρήσετε πολλὰ πεπραγμένων ἂν οὐδὲν ἐβούλετο πρᾶξαι. Idem.

Τὰ αὐτὰ πάντες ἔπραξαν] Vel, eadem egerunt, vel, eodem modo cum illis actum est. Nam utrumque et sententia patitur, et verbi vis. Wolf. Verbum tamen ἐσπουδακότες priorem explicationem confirmat. Beck.

Τὰς παρόδους οὐκ ἠδύναντο] Non solum Thermopylas intelligit (Strab. IX. p. 655. Almel. τὴν μὲν οὖν πάροδον Πύλας καλοῦσι), sed etiam ceteras angustias. Phil. III. p. 119, 14. ed. R. κύριος δὲ τῶν Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστί. Rüdig.

Οὐδέ γε] Neque etiam potuerunt impedire, quominus ille gloriam belli finiti præriperet, γὲ est mirantis, vid. ad Olynth. II. (I.) §. δ'. Idem.

Τὴν χώραν] Phocidem intellige, quam Philippus eis donarat: aut certe de Orchomeno et Coronea, reliquaque Bœotia, quam eis subegerat. Wolf.

Οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι] S. πεπραγμένον, οὐδὲν ἂν διαπράξασθαι, ἢ κατακτήσασθαι, nihil eos recuperaturos fuisse, neque Coroneæ, nec Orchomeni, nec Phocidis potituros. Idem. Videtur addendum vel saltem subaudiendum πεπραγμένον, nihil ipsis videretur actum fuisse. Auger. Reiskio πλέον interponendum. Dounæus reddidit: nihil illi videbantur habituri. Simplicissimum tamen est, ex antecedentibus πέπρακται intelligi πεπραγμένον. Beck. Nisi ille venisset, non sperare licuit Thebanis, fore, ut illa oppida recuperarent. Rüdig.

Ταῦτα δὲ] S. τὸ ἐστερῆσθαι τῆς δόξης. Noluerunt rerum gestarum gloriam sibi a Philippo intercipi: de qua retinenda non minus, quam de stabiliendis et augendis opibus suis laborabant. Qua de re vide Isocratis Philippicam ab hoc loco: καλλίστην μάχην νικήσαντες, καὶ μεγίστην δόξαν ἐξ αὐτῆς λαβόντες, etc. Wolf. Refero ad omnia ea, quæ Thebani antea dicuntur impedire non potuisse. Beck. Ut gloriam belli finiti ille reportaret. Rüdig.

Ὀρχομενὸν — Κορώνειαν] Vid. ad Liban. Arg. et de fals. leg. 375, 11. ed. R. De Coronea vid. Steph. Byz. s. h. v. Idem.

Ἐρρῶσθαι] Χαίρειν, hoc est, eos falsum dicere puto, rem ita se habere nego. Wolf. Hesych. ὑγιαίνειν, eod. modo ut χαίρειν, aliquid missum facere, hos jubeo valere, sua sibi habeant; non enim impulsus ab aliquo hoc fecit Phil., sed ut gloriam sibi pararet, d. f. leg. 419, 12. ed. R. ἐρρῶσθαι πολλὰ φράσας τῇ σοφῇ Σοφοκλεῖ. Rüdig.

ἢ τὰς παρόδους λαβεῖν ἠβούλετο καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου, τοῦ δοκεῖν δι' αὑτὸν κρίσιν εἰληφέναι, καὶ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ· καὶ ταῦτ' ἦν ὧν μάλιστ' ἐγλίχετο. Θετταλοὶ δέ γε οὐδέτερ' ἠβούλοντο τούτων, οὔτε Θηβαίους οὔτε τὸν Φίλιππον μέγαν [1] γίγνεσθαι — ταῦτα γὰρ πάντ' ἐφ' ἑαυτοὺς ἡγοῦντο εἶναι —, τῆς Πυλαίας δ' ἐπεθύμουν
63 καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων δυοῖν, κύριοι γενέσθαι· τῷ δὲ τούτων γλίχεσθαι τάδε συγκατέπραξαν. τῶν τοίνυν ἰδίων [2] ἕνεχ' εὑρήσετε ἕκαστον πολλὰ προηγμένον, ὧν οὐδὲν ἠβούλετο, πρᾶξαι. τοῦτο μὲν τοίνυν, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, φυ- 81
λακτέον ἡμῖν.

ϛ'. Τὰ κελευόμενα ἡμᾶς [3] ἄρα δεῖ ποιεῖν ταῦτα φοβουμένους; καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις; πολλοῦ γε καὶ δέω.

[1] γενέσθαι· πάντα γὰρ ταῦτα [2] ἕνεκα ἕκαστον εὑρήσετε [εἰς τὰ] πολλὰ [3] ἄρα

Καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου, τοῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι] Ἀντίστασις quædam: ἀντὶ τοῦ, τὴν δόξαν τοῦ δοκεῖν τὸν πόλεμον κρίσιν εἰληφέναι δι' αὐτόν, τουτέστι, τελευτὴν καὶ συντέλειαν. Alia est κρίσις ἰατρική, alia, πολεμική, sed utraque rei finem spectat. Wolf. Interpretor ad verbum: *et gloriam belli accipere, gloriam τοῦ videri per ipsum finem cepisse*, i. e. ita ut hoc videatur per ipsum finem cepisse. Auger. Cfr. Plat. Crit. c. 15. Rüdig.

Δι' αὐτὸν] Dedi, nam subjectum ad κρίσιν εἰληφέναι est πόλεμον. Sensus: *ipso interveniente*, ita differt a δι' ἑαυτοῦ. Idem.

Καὶ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ] Ludos Delphicos in Apollinis honorem institutos, quorum summam fuisse celebritatem notum est. Θεῖναι τὰ Πύθια, est ἀγωνοθέτην εἶναι, qui maximus honos apud Græcos habebatur. Wolf. Pythii ludi Amphictyonibus commissi erant, in quorum numerum quum esset Philippus receptus, ἔδοξεν Ἕλλησιν — (Diod. S. XVI. 60.) τιθέναι δὲ καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Φίλιππον μετὰ Βοιωτῶν καὶ Θετταλῶν, coll. Phil. III. p. 119, 11. ed. R. τίθησι μὲν τὰ Πύθια, τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, i. e. instituit. Rüdig.

Ἐγλίχετο] Γλίχεται Hesych. ἐπιθυμεῖ, bene Doen. *misere cupere*, Dem. d. f. leg. 411, 24. ed. R. τῆς παρ' ὑμῶν τιμῆς γλιχομένους — ἀπαντῶν. Idem.

Ἐφ' ἑαυτοὺς ἡγοῦντο εἶναι] Καθ' αὑτῶν: ἐνόμιζον βλαβήσεσθαι ἐκ τούτων. Wolf. *Adversus se ipsos*. Phil. II. 75, 27. ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστι. Rüdig.

Πυλαίας] Jus Amphictyonicæ dignitatis. Wolf. Phocenses quippe, Delphorum potiti, Thessalos inde abegerant. Ex voce Πυλαία, satis liquet concilium Amphictyonicum Pylæum appellatum fuisse, seu Delphis seu Pylis habitum. *Ex edit.* Stock.

Τῶν ἐν Δελφοῖς] Subaudi δικαίων, et accipe πλεονεκτημάτων δυοῖν tanquam appositionem ad τῆς Πυλαίας et τῶν ἐν Δελφοῖς. Auger. Πλεονεκτημ. δύο referuntur ad duplicem conventum, quem Amphictyones vere Delphis, autumno Thermopylis habere solebant (Pausan. VII. c. 24, 3.): alii ad ludos Pythios et Amphictyoniam. Rüdig.

Δυοῖν] Τῆς Πυλαίας καὶ τῶν πλεονεκτημάτων κύριοι γενέσθαι. τὰ ἐν Δελφοῖς πλεονεκτήματα intelligo, partem agri Delphici eos accepisse. Alioqui τὸ δυοῖν, παρέλκειν putarem. Δυοῖν ψήφοιν ὁ Φίλιππος κύριος ἐγένετο, οὐχὶ δὲ ὡς οἶμαι καὶ οἱ Θετταλοί. Wolf.

Τάδε] Ut et cum Thebanis et cum Philippo facerent. Rüdig.

ϛ'. Τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν] *Nunquid igitur facienda erunt, quæ isti jusserint?* Wolfius vertit, parum scite. Τὰ κελευόμενα (vel τὸ κελευόμενον) ποιεῖν ponitur absolute pro *dicto audientem esse, jugum subire*; quo sensu bis occurrit apud Demosth. de Cor. §. 59. Stock. Continent hæc verba objectionem Demostheni factam, cui deinde respondet. Beck. Cod. Obs. habet ἄρα, quod rec. Bekker; et videtur hæc partic. hujus loci naturæ magis convenire, *nimirum, videlicet*. Num præ metu cooptemus Philippum in numerum Amphictyonum? Rüdig.

Καὶ σὺ] Et tu (qui adversaris Philippo)? cfr. Olynth. I. (II.) §. 4. Idem.

ἀλλ' ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν οὔτ' ἔσται πόλεμος, νοῦν [1] δὲ δόξομεν πᾶσιν ἔχειν καὶ τὰ δίκαια λέγειν, ταῦτ' οἴομαι δείξειν. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως ὁτιοῦν οἰομένους ἐπαραίνειν δεῖν καὶ μὴ προορωμένους τὸν πόλεμον ἐκεῖνο βούλομαι λογίσασθαι. ἡμεῖς Θηβαίους ἐῶμεν ἔχειν Ὠρωπόν· καὶ εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, κελεύσας εἰπεῖν τἀληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, [2] φαῖμεν ἄν. καὶ Φιλίππῳ νῦν κατὰ τὰς συνθήκας Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν, καὶ Καρδιανοὺς ἐῶμεν ἔξω [3] Χεῤῥονησιτῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι, καὶ τὸν Κᾶρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν, Χίον καὶ

[1] τι [2] φαίημεν [3] † χεῤῥονησιτῶν

Ὡς οὔτε πράξ.] Ὡς non est h. l. ὅτι, sed quo ratione. Docuit, qua ratione nihil indignum se facturi et bellum tamen vitaturi, omnibusque prudenter agere viderentur essent, se autem vera dicere. Beck.

Ἡμῶν αὐτῶν] Supplemento Reiskii τῇ εἰρήνῃ ἐμμένοντες non opus est, neque particula εἰ οὖν, quam Ald. Tayl. et Harl. habent, ita ut οὔτ' omittatur, nam sensus: neque indigne faciemus republ., neque bellum erit i. e. etiam sine bello non indigne faciemus. Rüdig.

Νοῦν τι] Bekker. nescio unde dedit δὲ, sed τι videtur praecedenti οὔτε respondere. Idem.

Καὶ τὰ δίκαια λέγειν] Malim ποιεῖν, aut πράττειν τὰ δίκαια λέγειν: vel καὶ τὰ δίκαια λέγειν ἡμᾶς. Wolf. Quod in textum rec. Auger., sed λέγειν pertinet ad δόξομεν, videtur enim alios significare auctores, qui idem dicerent. Rüdig.

Οἴομαι δείξειν] Puto comprobatum iri, quod docui. Idem.

Πρὸς δὲ τοὺς] F. πρὸς δὲ, S. τούτοις, τοὺς Ad haec. Alioqui malim τὸ, πρὸς δὲ, omitti, et legi: τοὺς δὲ οἰομένους, etc. βούλομαι λογίσασθαι πρὸς τοὺς οἰομένους, videtur insolens. Wolf. Nimirum, si λογίσασθαι est cogitare, non, ratiocinari. Reisk. et ipse πρὸς δὲ separatim poni jussit, praeterea. Sed opponit iis, quae demonstraverit, orator ea, quae sit ratiocinaturus atque disputaturus apud illos, qui audacter quaevis suscipienda et subeunda esse clament neque bellum fore provideant. Beck.

Ὑπομένειν] Obsop. ἐπαραίνειν, quod est mollius. Wolf. Sed vereor, ne ita offenderit Athenienses. Rüdig.

Προορωμένους] Προορᾶν notionem cavendi, ne quid mali patiamur, innuit. Phil. II. p. 67. 24. ed. R. πάνθ' ἃ προσήκει προορώμενος. Rüdig.

Ἡμεῖς Θηβαίους ἐῶμεν ἔχειν Ὠρωπόν] Sententiæ est: parum et sapienter et constanter eos facere, qui, cum ad majora et sua conniveant, summum jus in minoribus et alienis velint persequi. Wolf.

Ἀμφιπόλεως] Haec fuit conditio pacis cum Philippo, ut ea, quae occupaverat, retineret. Rüdig.

Καρδιανοὺς ἐῶμεν ἔξω, etc.] Fusius exponitur hoc in argumento orationis de Chersoneso. Stock. *Cardia*, urbs Chersonesi in Thracia, quam Cersobleptes (vid. ad Phil. I. § ζ.) Atheniensibus non dederat, ita ut, quum hi illam in suam potestatem redigere vellent, Cardiani Philippi opem implorarent et Chersonesenses se esse negarent. Haec Schol. ad h. l. Illa urbe quanti fuerit facienda, patet ex or. in Aristocr. 681, 17. ed. R. ὥσπερ Χαλκὶς τοῦ τόπου τῆς Εὐβοίας πρὸ τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χεῤῥονήσου κεῖται πρὸ τῆς Θρᾴκης ἡ Καρδιανῶν πόλις. Rüdig.

Χεῤῥονησιτῶν] Praetuli. Eandem vid. Xenoph. H. G. III. 2, 8., apud quem I. 3, 10. hanc ipsam formam reponi malim. De duplici ῥ vid. Poppe Obss. Thuc. p. 147. Idem.

Καὶ τὸν Κᾶρα] Mausolus Cariae rex insularibus contra Athenas foederatis auxilium dedit. Confecto autem bello sociali, cum Athenienses coacti essent eos esse liberos et immunes sinere, tum Mausolus ex socio se dominum ipsorum fecit. Eo defuncto, conjux Artemisia in insulas jam victas imperium exercuit. Huic denique successit frater Hidrieus, qui Cariae regnavit, quo tempore habita est haec oratio. Ex edit. Stock. Ex Atticorum usu et pro τοὺς Κᾶρας et de rege Cariae accipi potest. vid. Koen. ad Greg. Cor. de Dial. p. 58. Nimirum intelligitur Hidrieus s. Idrieus, Mausoli frater, qui tum Cariae praefuit, inde ab Ol. CVII. 2. (Diod. S. XVI. 42. Eckhel. doctr. Numm. vet. II.

Κῶν καὶ Ῥόδον, καὶ Βυζαντίους κατάγειν τὰ πλοῖα, δῆλον
ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν 82
εἶναι νομίζοντες ἢ τὸ προσκρούειν καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων. οὐκοῦν εὔηθες καὶ κομιδῇ σχέτλιον, πρὸς ἑκάστους καθ᾽ ἕνα οὑτωσὶ ἤδη προσενηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς νυνὶ πολεμῆσαι;

p. 597.) Beck. i. e. regem Carum. Similiter Herodot. (I. 80. III. 7.) τὸν Λυδὸν, τὸν Ἀράβιον, ut Schweighaeuser, V. Cel., I. 3. pro τῶν Κόλχων βασιλῆα reposuit τὸν Κόλχον. Intelligitur rex Idrieus. Nam quum Mausolus, Cariæ rex, (mort. Ol. 106, 4. Diod. S. XVI. 36.), Ol. 105, 3. auxilia Chiis ceterisque, qui bellum sociale gerebant, (Diod. S. XVI. 7.), suppeditasset, hos ille in suam potestatem redegit, quam Athenienses Idrieo concedebant. Rüdig.

Κῶν] V. Diod. Sic. i. 81. xix. 86. Thucyd. viii. 41. ibique Wass. Beck.

Καὶ Βυζαντίους κατάγειν τὰ πλοῖα] Byzantini quoque defecerant, et cum insularibus erant fœderati in bello sociali. At quatenus istiusmodi injurias fecerint, aut unde fuit quod id impune tulerint, haud constat. *Ex edit.* Stock. Hesych. εἰς τὸν ναύσταθμον ἄγειν. Deduxerunt naves ad oram, aut ut inde merces emerent (Noster in Polycl. p. 1207, 27. ed. R.), aut ut certa vectigalia nautæ penderent, *das Stapelrecht ausüben* [*to exercise the staple-right*] (Lept. 480, 15.). Hic sensus nostri loci. Nam quum Athenienses e Chersoneso Taurica frumenta importarent, sæpe fiebat, ut Byzantii, quorum urbs sita est ad Bosporum Thracium, naves deducerent. Quid sit πλοῖον, vid. ad Phil. I. §. ζ. Rüdig.

Οὐκοῦν εὔηθες κ. τ. λ.] *Annon igitur stultum ac vehementer miserum, singulas adversus singulas commissas, de rebus propriis ac maxime necessariis, cum universis de umbra Delphica nunc depugnare?* Alludit ad proverbium, 'De Asini umbra,' cujus fabulam Plutarchus in Demosth. vita recenset, in hoc tantum a Demosthene dissentiens, quod hic Delphos, Megaram ille conductum ait. Plura Erasm. in Chiliad. *Ex edit.* Hervag.

Οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων] Illud refer ad oppida, hoc ad victum. Rüdig.

Περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς] Sic Amphictyoniam seu Pylæam per contemtum appellat. Alludit autem ad ὄνου σκιάν: etsi quid est aliud summus ille consessus regum et principum, nisi umbra quædam, brevi transitura? quæ ubi præteriit, perinde est, ac si nulla fuisset. Sic umbra umbræ succedit, Philippus Phocensibus, Antipater Philippo, et deinceps alius alii, donec una cum umbris ipse etiam locus est redactus ad nihilum. Wolf. *Pro umbra Delphica.* Hoc est, pro inani appellatione Amphictyonis, sive patroni templi Delphici. *Ex edit.* Stock. Didymus, inquit Harpocratio, ait proverbium de asini umbra detortum esse ab oratore de umbra delphica loquente: asini autem umbram dici in eos qui de rebus nihili contendunt. Auger. v. Schol. Aristoph. Vesp. 191.

Pag. ed. aliq. cit.

Pag. ed. Reisk.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Β.

83 ΠΑΡΑΙΝΕΙ διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ῥήτωρ πολέμιον ὑποπτεύειν τὸν Φίλιππον 64
καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πάνυ [1]τι πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι
καὶ εὐτρεπίζεσθαι εἰς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιᾶται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς
Ἕλλησι τὸν Φίλιππον, καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις φησίν· ἐπαγγέλλεται δὲ
καὶ ἀποκρίσεις δώσειν πρός τινας πρέσβεις ἥκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων [2]ὅπως ἀποκρίνα-
σθαι δεῖ. πόθεν δὲ οὗτοι καὶ περὶ τίνων ἥκουσιν, ἐν τῷ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἐκ δὲ τῶν
Φιλιππικῶν ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἔπεμψε πρέσβεις ὁ Φίλιπ-
πος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν μάτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὡς
[3]ἐπαγγειλάμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, [4]ψευσάμενον δέ· οὐδὲν γὰρ [5]ὑπεσχῆσθαί φασιν
οὐδὲ ἐψεῦσθαι, καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. ἔπεμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι
καὶ Μεσσήνιοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗτοι τὸν δῆμον, ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδου-
λουμένοις τὴν Πελοπόννησον εὔνους τέ ἐστι καὶ συγκροτεῖ, αὐτοῖς δὲ περὶ ἐλευθερίας πολεμοῦ-
σιν ἐναντιοῦται. ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πρὸς τὸν Φίλιππον ἀποκρίσεως καὶ πρὸς τὰς
πόλεις, ὅτι εὖνοι μέν εἰσι Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν τῶν Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίππου
σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ μὴν ἀποφήνασθαι δύνανται δίκαια πράττειν τοὺς 65
Λακεδαιμονίους. πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον διημαρτήκασι μὲν ὧν ἤλπισαν, οὐ μὴν ὑπ' ἐκείνου γε
αὐτοῦ δοκοῦσιν ἐξηπατῆσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν
οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων [6]πρέσβεων ἐποιήσατό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ Ἀθηναίων τινὲς ἦσαν
οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες, ὡς Φίλιππος Φωκέας σώσει καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν
καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀποκρίσεων μνησθεὶς ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώ-
σειν, φησὶ δὲ ὅτι δίκαιον ἦν τοὺς τὴν δυσχέρειαν πεποιηκότας ἐκείνους καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπαι-
τεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντας, φησί, τὸν δῆμον καὶ ἀνοίξαντας Φιλίππῳ Πύλας. ταῦτα δὲ εἰς
τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος, ὥς φασι, τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς
παραπρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδιαβάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

[1] † Deest τι. [2] † ὁπότε [3] ἐπαγγελλόμενον [4] ψευδόμενον [5] ὑπισχνεῖσθαι [6] πρεσβειῶν

Καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυροῦντος πράξεων φησί] Haud dubie, contra codicum consensum, legendum, καὶ τοῦτ' αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις φησί, ut et Cicero: 'Ubi rerum (inquit) testimonia adsunt, quid opus est verbis?' Wolf.

Πόθεν δὲ οὗτοι καὶ περὶ τίνων] Obsop. παρὰ τίνων, a quibus. Sed illud melius. Nam τὸ πόθεν et locum et personas complectitur. Post lego, ὡς ἐπαγγειλάμενον πολλά, et, οὐδὲ γὰρ ὑποσχῆσθαί φασιν. Idem.

Ἐλέγχους ἀπαιτεῖ] Postulat se convinci vanitatis et insidiarum, si omnino tacere non possint. Idem.

Συγκροτεῖ] Suidas συνάγει, αὔξει, συνιστᾷ καὶ συνδεῖ, πρὸς ἁρμονίαν ἄγει, συνέχει, συμπράττει. quod Lacedæmoniis applaudat, adjutor sit. Idem.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ Β.

α΄. ὍΤΑΝ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίγνωνται περὶ 84
ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην, ἀεὶ
τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους καὶ δικαίους καὶ φιλανθρώπους ὁρῶ
φαινομένους, καὶ λέγειν μὲν ἅπαντας ἀεὶ τὰ δέοντα δο-
κοῦντας τοὺς κατηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδὲν
ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν δεόντων οὐδ' ὧν [1]ἕνεκα ταῦτ' ἀκούειν
66 ἄξιον· ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἤδη προηγμένα τυγχάνει πάντα τὰ
πράγματα τῇ πόλει, ὥσθ' ὅσῳ τις ἂν μᾶλλον καὶ φανε-
ρώτερον ἐξελέγχῃ Φίλιππον καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην
παραβαίνοντα καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα,
τοσούτῳ τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμβουλεῦσαι χαλεπώτερον
εἶναι. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κωλύειν καὶ πράξεσιν,
οὐχὶ λόγοις δέον πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες τούτων
μὲν ἀφέσταμεν, καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν διὰ τὴν πρὸς

[1] εἵνεκα

α΄. Τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λόγους] Ὅτι ὑμεῖς καὶ δίκαια καὶ φιλάνθρωπα πράξαντες τυγχάνετε· Φίλιππος δὲ τἀναντία τούτων. Wolf.

Ὡς ἔπος εἰπεῖν] Ὡς φαίνεται, ὡς ἐνὶ λόγῳ εἰπεῖν (sic enim legendum) ὡς σύντομον περιλαβεῖν. Vide Suidam. ὡς ἔπος, ὡς λόγος, scilicet ἐστὶν, ut dicitur. Platoni ἄρχων ὁ ὡς ἔπος εἰπεῖν (τὸ εἰπεῖν videtur delendum) est, ὁ δημοτικῶς λεγόμενος, is scilicet, qui rerum potitur, qualiscunque est: ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἄρχων, verus princeps, qui sapientia et virtute aliis antecellit, ά. πολιτειῶν. Idem.

Οὐδ' ὧν εἵνεκα] Οὐδὲ τοιαῦτα γιγνόμενα, δι' ἅ. Idem.

Ἐξελέγχῃ — παραβαίνοντα] Ὅτι παραβαίνει. Sic ὁρῶ φαινομένους, ὅτι φαίνονται, ὁρῶ φαίνεσθαι Latine. Idem.

Πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα] Ὅπως ἂν καταδουλώσηται αὐτοὺς, καὶ ὑποχειρίους λάβῃ. Idem.

Ἡμεῖς οἱ παριόντες] Scilicet ἐπὶ τὸ βῆμα, οἱ λέγοντες, οἱ ῥήτορες, οἱ συμβουλεύοντες. [F. περὶ τούτων. aut post τούτων μὲν ἀφέσταμεν interpungendum, ut jungas ὀκνοῦντες καὶ γράφειν καὶ συμβ. etc. In fartag.] Idem.

Ἀφέσταμεν] Κατὰ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ ἀφεστήκαμεν. ἀορ. β΄. esset ἀπέστημεν, διὰ τοῦ π καὶ υ. Idem.

Διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν] *Metu, ne vestram in invidiam incurram.* Ἡ πρός τινα ἀπέχθεια duplicem habet significationem, subjectivam, *odium, quo aliquem prosequor*, objectivam, *odium, quod est contra me apud aliquem.* Utraque significatio in brevi spatio invenitur de Cor. p. 237. ed. R. ταῦτα δ' ἀσμένως τινὲς ἤκουον αὐτοῦ διὰ τὴν τόθ' ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. subjective; objective contra illico: καὶ ἔτι πρὸς τούτοις (συνέβη) τὴν μὲν ἀπέχθειαν τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι, τὴν δὲ χάριν ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων Φιλίππῳ. Objective etiam περὶ παραπρεσβείας p. 368. l. 2. s. ὑμῖν μὲν τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς Θηβαίους μείζω, Φιλίππῳ δὲ τὴν χάριν πεποίηκε. Hanc vim, a viris doctis in dubium nonnunquam vocatam, præpositio πρὸς habet, juncta vocabulis, quæ vel externum vel internum statum significant. Plato Lys. p. 212. B. τί δέ; ἆρά ἐστι καὶ μισεῖσθαι φιλοῦντα, οἷόν που ἐνίοτε δοκοῦσι καὶ οἱ ἐρασταὶ πάσχειν πρὸς

ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες, οἷα ποιεῖ δέ, ὡς δεινὰ καὶ χαλεπά, ταῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ᾽ ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου [1] συνεί-
85 ητε, ἄμεινον Φιλίππου παρεσκεύασθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ᾽ ἂν ἐκεῖνον πράττειν ταῦτα ἐφ᾽ ὧν ἐστὶ νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε. συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαῖον, οἶμαι, καὶ ἴσως εἰκός· ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε καὶ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ᾽ ἄμεινον ἑκατέροις ἔχει, ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ᾽ οἱ λόγοι. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιότερα ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥᾴδιον, καὶ πόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δ᾽ ὅπως τὰ παρόντ᾽ ἐπανορθωθήσεται, δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προελθόντα ἔτι πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μηδ᾽ ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως πρὸς ἣν οὐδ᾽ ἀντᾶραι δυνησόμεθα, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος ὅσπερ πρότερον τοῦ [2] βουλεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν ἅπασι καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ τὰ [3] σώσοντ᾽ ἀντὶ τῶν ῥᾴστων καὶ τῶν ἡδίστων προαιρετέον.

β΄. Πρῶτον μὲν οὖν, εἴ τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαῤῥεῖ

[1] συνίητε [2] βουλεύσασθαι [3] σώσαντ᾽ ἂν ἀντὶ

τὰ παιδικά: ubi Heindorfius sine causa offendit. Brem.

Ὡς δεινὰ καὶ χαλεπὰ] Scilicet ἐστὶν, ἃ ποιεῖ. Wolf.

Οἱ καθήμενοι] Scilicet ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἱ ἀκούοντες. Idem.

Συνίητε] Ἀντὶ τοῦ, συνιῆτε. Dicitur enim præsenti conjunctivi, ἐὰν συνιῶ, ῇς, ῇ, ut ἐὰν τιθῶ, θῇς, θῇ. Idem.

Ἐφ᾽ ὧν ἐστὶ νῦν] Ἃ πράττει, περὶ ἃ σπουδάζει καὶ ἀσχολεῖται. Idem.

Ἀργῶς ἔχετε] Ἀργοὶ ἐστέ. Idem.

Συμβαίνει πρᾶγμα, etc. ἔχειν ἄμεινον] Συμβαίνει πρᾶγμα. τὸ ποῖον; τὸ ἔχειν ἄμεινον, κατ᾽ ἐπεξήγησιν, ὥστε ἔχειν ἄμεινον. Idem.

Συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαῖον] Enuntiatio explicativa aut determinativa, sæpe ut directa, nulla nec particula nec conjunctione addita, ἀσυνδέτως, apponitur: quod haud raro viros doctos offendit. p. 110. l. 10. ed. R. ὥστε δέδοικα, μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δ᾽ ᾖ· εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο — οὐκ ἂν ἡγοῦμαι δύνασθαι χεῖρον — διατεθῆναι, ubi Reiske sine causa legere voluit, ὅτι, εἰ καὶ λέγειν etc. Apud neminem scriptorum hoc frequentius quam apud Platonem multifariam; nonnunquam tamen viri docti lectionem tentarunt. Eodem pertinet, quod post formulas ὃ δὲ μέγιστον, ὃ δὲ δεινότατον, enuntiatio interdum ponitur sine particula aut conjunctione: de quo vide F. A. Wolfium ad Leptin. Vol. II. p. 510. Brem.

Ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ᾽ οἱ λόγοι] S. ἄμεινον ἔχουσιν. Alioqui ἀντίπτωσις erit, cum constructio postulet: συμβαίνει ἄμεινον ἔχειν ἐκείνῳ μὲν τὰς πράξεις, ὑμῖν δὲ τοὺς λόγους. Wolf. Leg. ἑκατέροις ἔχει· ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξ. etc. vel ἑκατέροις ἔχειν· ἐκείνῳ μὲν τὰς πράξεις, ὑ. δὲ τοὺς λόγους. Lambinus.

Καὶ πόνος οὐδεὶς] Res facilis et nullius negotii est. Wolf.

Καὶ μὴ προελθόντα] Ὅπως μὴ τὰ πράγματα προελθόντα λήσει ἡμᾶς, μὴ προέλθοι οὐκ αἰσθομένων ἡμῶν. Idem.

Ἐπιστήσεται] S. Ὁ Φίλιππος, ne adducat contra nos, vel μέγεθος δυνάμεως ἐπιστήσεται, ne magnitudo copiarum ingruat, id est, ne tantis copiis et viribus oppugnemur. Idem.

Οὐδ᾽ ἀντᾶραι] Οὐδὲ παρατάξασθαι, καὶ ἀντεπεξιέναι τοῖς πολεμίοις, διὰ τὸ μὴ ἀξιομάχους ἐκείνοις εἶναι. Idem.

Τὰ σώσοντα] Τὰ σωτήρια, salutaria. Idem.

Ἀντὶ τῶν ῥᾴστων προαιρετέον] Compositum pro simplici κατὰ πλεονασμόν. Sic Isocratis Panegyrico: ἅμα τούτους καλλίστους εἶναι τῶν λόγων προκρίνας, etc. Idem.

67 ὁρῶν ἡλίκος ἤδη καὶ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, καὶ μηδένα οἴεται κίνδυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα ταῦτα παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί μου διὰ βραχέων, δι' οὓς τἀναντία [1] ἐμοὶ παρέστηκε προσδοκᾶν καὶ δι' [2] ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ἵν' ἐὰν μὲν ἐγὼ δοκῶ [3] βέλτιον προορᾶν, ἐμοὶ πεισθῆτε, ἐὰν δ' οἱ θαῤῥοῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις πρόσθησθε. ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογίζομαι, τίνων ὁ Φίλιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη; Πυλῶν καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν; πῶς τούτοις ἐχρήσατο; ἃ 68
Θηβαίοις συμφέρει καὶ οὐχ ἃ τῇ πόλει πράττειν προείλετο. τί δή ποτε; ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων, καὶ οὐχὶ πρὸς εἰρήνην οὐδ' ἡσυχίαν οὐδὲ δίκαιον οὐδέν, εἶδε τοῦτο ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ [4] τοῖς ἤθεσι τοῖς ἡμετέροις οὐδὲν ἂν ἐνδείξαιτο [5] τοσοῦτον οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ' ὠφελείας τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ πρόοισθε, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ' ἃ προσήκει προορώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε, ἄν τι τοιοῦτον ἐπιχειρῇ πράττειν, ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε· τοὺς δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων τὰ λοιπὰ ἐάσειν ὅπως

[1] μοι [2] * οὓς [3] βέλτιον τῶν ἄλλων προορᾶν [4] τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν
[5] † τοιοῦτον

β'. Ἐφ' ὑμᾶς] Καθ' ὑμῶν, εἰς τὸ καταδουλώσασθαι ὑμᾶς. Idem.

Βούλομαι δεηθῆναι ὑμῶν, ἀκοῦσαί μου] Ἵνα ἀκούσητέ μου. Multa verba Græcorum feruntur in infinitivum, qui Latine per ut τελικὸν est exponendum. Idem.

Μοὶ παρέστηκε προσδοκᾶν] Sic γ'. (β'.) Ὀλ. οὐ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γινώσκειν. Idem.

Βέλτιον τῶν ἄλλων προορᾶν] S. τὰ μέλλοντα. et βέλτιον, ἀντὶ τοῦ, μᾶλλον. Idem.

Οἱ θαῤῥοῦντες] S. αὐτῷ, aut absolute, οἱ μηδὲν δεδιότες, securi, imperterriti. Idem.

Πυλῶν] Pylas jam ab Ol. cviii. 3., quo bellum Phocicum confecerat, tenebat Philippus. Phil. Γ. 119, 15. ed. R. Et eapropter, dirutis Phocensium oppidis ac populo dispalato, aditus ei in Græciam in dies patebat. F. Jacobs.

Τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων] Τῆς Ἀμφικτυονίας, καὶ τῆς διαθέσεως τῶν Πυθίων, μᾶλλον δὲ, ὅλης τῆς Φωκίδος. Wolf.

Ἃ Θηβαίοις συμφέρει] Hic aliter egisse monstratur Philippus, ac blaterantes quidam, quo Atheniensibus fucum facerent, acturum eum prædicabant. Cfr. h. or. §. ς'., Phil. A. §. ις'., Phil. B. §. γ'. et alibi.

Τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων] Λογιζόμενος, καὶ σκοπῶν, πῶς ἂν πλεονεκτήσειε; τοὺς λογισμοὺς ἀναφέρων ἐπὶ πλεονεξίαν. Wolf.

Τοῖς ἡμετέροις ἤθεσι] Ἀντὶ τοῦ, ἡμῖν τοῖς τοιαῦτα ἤθη ἔχουσι. Idem.

Ποιήσειεν] F. πεῖσαι, aut πείσειεν. Taylor.

Ἄν τι] Ἐάν τι. Wolf.

Ὥσπερ ἂν] S. ἠναντιώθητε. Idem.

βούλεται πράττειν αὐτόν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ
διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ συστρατεύσειν, ἂν [1] αὐτοὺς κελεύῃ. 68
καὶ νῦν τοὺς Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀργείους ταὐτὰ ὑπει-
ληφὼς εὖ ποιεῖ. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων
μόνοι τῶν [2] πάντων μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια τῶν
Ἑλλήνων προέσθαι, μηδ' ἀνταλλάξασθαι μηδεμιᾶς χάριτος
μηδ' ὠφελείας τὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν. καὶ ταῦτ'
εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπείληφε καὶ κατ' Ἀργείων
καὶ Θηβαίων ὡς ἑτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ παρόντα ὁρῶν,
ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζόμενος. εὑρίσκει γάρ, οἶμαι,
καὶ ἀκούει τοὺς μὲν ὑμετέρους προγόνους, ἐξὸν αὐτοῖς τῶν
87 λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ,
οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον τοῦτον, ἡνίκ' ἦλθεν
Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρόγονος περὶ τούτων κῆρυξ, ἀλλὰ
καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν προελομένους καὶ παθεῖν ὁτιοῦν

[1] * αὐτὸς [2] ἁπάντων

Καὶ οὐχ ὅπως] Οὐ μόνον οὐκ, ἀλλὰ καί. Idem.

Ταὐτὰ ὑπειληφὼς] Eadem sentiens. Idem.

Αὐτοὺς κελεύῃ] F. αὐτὸς κελ. Taylor.

Ταῦτα ὑπειλ.] F. ταὐτὰ ὑπειλ. Idem.

Εὖ ποιεῖ] Promissa potius, quæ mox rata sperabant, quam benefacta intelligo. Epistolæ porro minacius conscriptæ Lacedæmonemque id temporis delatæ addendæ forsan eodem sunt. V. Plutarch. de Garrul. t. ii. p. 511. Valcken. ad Theocr. Adoniaz. p. 261. sq. *F. Jacobs.*

Ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον] Καθ' ὑμῶν, ἀντὶ τοῦ, ὑμέτερον, ἢ ὑμῶν, τὸ κατὰ, ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ, in bonam partem. paulo post aliter, ὑπείληφε περὶ ὑμῶν, in bonam: κατ' Ἀργείων, in malam. Wolf.

Κέκρισθε — προέσθαι] Ἀντὶ τοῦ, κέκρικε Φίλιππος ὑμᾶς προήσεσθαι. Idem.

Ὡς ἑτέρως] Τὸ ὡς abundat eleganter. Idem.

Ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν] Fides sit penes auctorem. Scribit idem Isocrates in Panegyrico. Sed Herodotus hujus rei nullam, quod sciam, facit mentionem. Idem.

Ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ] Conjunctionem exspectaveris, quæ *conditionem* exprimat, ἐφ' ᾧτε, *sub ea conditione ut*; atque etiam in quibusdam libris conjunctioni ὥστε hæc significatio, ut aliæ, quas non habet, adscripta est: quod facilius est, quam ostendere, quem ad modum propria sine damno logicæ veritatis locum habeat. Ὥστε significat *consequentiam*, eamque, etsi non ut conditio proponebatur, Athenienses respuebant. Ita Græci interdum *effectum* exprimunt, ubi alii de consilio aut conditione loquerentur. Xenophon Cyrop. III. 2, 16. καὶ τοῦτο ἐπίστω — ὅτι ἐγὼ, ὥστε ἀπελάσαι Χαλδαίους ἀπὸ τούτων τῶν ἄκρων, πολλαπλάσια ἂν ἔδωκα χρήματα, ὧν σὺ νῦν ἔχεις παρ' ἐμοῦ. Ita etiam interpretanda sunt loca, quæ Hermannus habet ad Vigerum p. 949. Brem.

Ὑπακούειν βασιλεῖ] Πειθαρχεῖν. Dicitur etiam ὑπακούω σου, ut Thucydides, ὑπακούοντες τῶν Ἀθηναίων. Wolf.

Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρόγονος] Fortasse τούτου aut τούτων, τῶν Μακεδόνων: Series generis, Amyntas, Alexander, Amyntas, Philippus, Alexander. Vide Herodot. [l. viii. 136—144. l. ix. 1—5.] Idem.

Τούτων] *Istorum*, i. e. regum Macedonicorum, Amyntæ, Philippi, et reliquorum. Nonnulli codd. dant τούτου, *istius*, i. e. solius Philippi. Harpocratio dat τούτων ut vulgata, hunc locum commemorans in voce Ἀλέξανδρος, ubi, qui ille fuerit, docet. Auger.

Περὶ τούτων κῆρυξ] In codicibus nonnullis legitur τούτου, *istius*. Demosthenes præ contemptu vocat Alexandrum non πρέσβυν, *legatum*, sed κήρυκα, *præconem*, *nuncium*: quasi Mardonii mancipium. Herodotus rem totam narrat, l. 8. et 9. Ex edit. Stock.

ὑπομείναντας καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ', ἃ πάν-
τες μὲν ἀεὶ γλίχονται λέγειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς [1] εἰπεῖν δε-
δύνηται, διόπερ κἀγὼ παραλείψω, δικαίως· ἔστι γὰρ
μείζω τἀκείνων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι· τοὺς δὲ
Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαν-
τας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. οἶδεν οὖν
ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ ὅ τι
συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλλησι σκεψομένους. ἡγεῖτ' οὖν, εἰ
μὲν ὑμᾶς ἕλοιτο φίλους, ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἱρήσεσθαι, εἰ
δ' ἐκείνοις [2] προσθεῖτο, συνεργοὺς ἕξειν τῆς αὑτοῦ πλεονε-
ξίας. διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν
69 αἱρεῖται. οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν
[3] οὔσας· οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ τιν' ἀρχὴν εὕρηκε, τῆς δ'
ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμπορίων ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνη-
μονεῖ τοὺς λόγους οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης
ἔτυχεν.

γ'. Ἀλλὰ νὴ Δί', εἴποι τις ἂν ὡς πάντα ταῦτ' εἰδώς,
οὐ πλεονεξίας ἕνεκεν οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγορῶ τότε ταῦτ'
ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιότερ' ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς. 88
ἀλλὰ τοῦτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ
νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίους ἀφιέναι κε-

[1] εἰπεῖν οὐδεὶς [2] πρόσθοιτο [3] ἐνούσας

Συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ] Vid. Herodot. l. vii. 148—151. ix. 12.

Ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἱρήσεσθαι] Eam amicitiam justitiæ limites non excessuram: vos neque ministros libidimum fore, neque adjutores ad injurias. Wolf.

Τριήρεις — ἐνούσας] Fortasse *οὔσας*, aut *παρούσας*. Quomodo enim triremes inerunt Thebanis, aut Argivis? [aut *αὐτοὺς ἢ ὑμᾶς ἔχοντας*. *In farrag.*] Idem.

Οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν] Mari admodum pollebant Athenienses. In pugna Salaminia, ex classe Græcorum integra 300 triremium, 200 Athenienses. In expeditionem Syracusanam 300 naves emiserunt. Et classis eorum usque ad 400 deinde aucta fuit. *Ex edit.* Stock.

Οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ] Sententia est: cum Philippus terra imperium affectet, multo magis eum velle mari dominari. sed quanquam vos ad parandum maris imperium sibi novit esse opportunissimos, tamen diffidit vestræ integritati. Wolf.

Οὐδ' ἀμνημονεῖ] Hoc est, mavult fidem frangere, quam nos, qui adjutores injuriarum non sumus, habere amicos, et devincire sibi beneficiis. *ἔτυχεν* dixit, ut significet, Athenienses precibus et pollicitationibus Philippi victos, pacem ei concessisse, cum ipsi bello essent superiores, ac minime defatigati. Idem.

γ'. *Πάντα ταῦτα εἰδώς*] Et majorum nostrorum virtutis gnarus, nec oblitus pollicitationum. Idem.

Ἀλλὰ τῷ δικαιοτέρους ἀξιοῦν] Ἀντὶ τοῦ *κρίνειν*, durum videtur, *quod justiores judicaret Thebanos*. Malim, *τῷ δικαιότερ' ἀξιοῦν*, *quod æquiora postularent*. Idem.

Ἀλλὰ τῷ δικαιότερα ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς] Societatis cum Thebanis initæ causam honestam præ se tulit Philippus: nempe ut de iis, qui Apollinem et templum Delphicum violassent, pœnas repeteret. Oratori haudquaquam esset commodum, hoc fusius exponere in concilio populi: hac itaque voce indefinita rem totam præcidit. *Ex edit.* Stock.

Μεσσήνην] Vide Arobidamum Isocratis. Wolf.

λεύων, πῶς ἂν Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοὺς τῷ δίκαια [1] νομίζειν ταῦτ᾽ εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο; ἀλλ᾽ ἐβιάσθη νὴ Δία—τοῦτο γάρ ἐσθ᾽ ὑπόλοιπον—καὶ παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν ἱππέων καὶ τῶν Θηβαίων ὁπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθείς, συνεχώρησε ταῦτα. καλῶς. οὐκοῦν φασὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως ἔχειν, καὶ λογοποιοῦσι περιιόντες [2] τινὲς ὡς Ἐλάτειαν τειχιεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους συνεισβάλλειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξένους εἰσπέμπει καὶ χρήματ᾽ ἀποστέλλει καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχων αὐτός ἐστι προσδόκιμος. τοὺς [3] μὲν ὄντας ἐχθροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἀναιρεῖ, οὓς δ᾽ ἀπώλεσεν αὐτὸς πρότερον Φωκέας νῦν σώζει; καὶ τίς ἂν ταῦτα πιστεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ [4] οὐδ᾽ ἂν ἡγοῦμαι Φίλιππον, οὔτ᾽ εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπραξεν οὔτ᾽ ἂν εἰ νῦν

[1] * νομίζων [2] τινες περιιόντες [3] μὲν οὖν ὄντας [4] † οὐκ

Ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίοις] Eodem quippe jure Lacedæmonii Messenem vindicabant, quo Thebani Bœotiæ urbes memoratas. Lacedæmonii sibi arrogabant principatum Peloponnesi; Thebani autem, Bœotiæ. *Ex edit.* Stock. Lacedæmonii ex jure perantiquo Messenem vindicabant; at Thebanis e contra præter appetitionem alieni non causa erat, cur Orchomenum et Coroneam assererent. V. Orat. de Pace. *F. Jacobs.*

Λακεδαιμονίοις κελεύων ἀφιέναι] Κελεύω σοὶ ferri potest. Sed malim Λακεδαιμονίους. Wolf.

Ἀλλ᾽ ἐβιάσθη, νὴ Δία] Ironica refutatio. Hic observabis formulas *ὑπόπτως ἔχειν πρός τινα*, pro *ὑποπτεύειν*, *suspectum habere, diffidere*. Deinde verba *μέλλει, μελλήσει, οὐ μέλλει*. Significat *μέλλω* et futurum tempus et moram. Eleganter igitur ludit amphibolia significationis. Sic in oratione περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ· *ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, ut qui rationem reddere cogatur etiam de futuro*, id est, de his, quæ acturus esse putatur, aut dicitur. Idem.

Ἐλάτειαν] Urbs præcipua Phocidis, et propter situm reprimendis Thebanis apprime accommodata. Hac de causa Philippus, paucis abhinc annis, cum perspiceret Thebanos a se alienari, Elateam improviso occupavit. *Ex edit.* Stock. Vid. Dionys. Halic. Ep. ad Amm. c. 11. p. 742. Demosth. pro Cor. p. 278. ed. R. *F. Jacobs.*

Ξένους εἰσπέμπει] Vulgo perinde interpretantur, ac si reipsa id esset factum; at vero præparatio mera ea esset, quæ oratoris animum induceret, ut de re veluti præterita proloqueretur. *F. Jacobs.*

Ἐστι προσδόκιμος] Προσδοκᾶται, *exspectatur, est in exspectatione*: sperant eum cum magnis copiis adventare. Wolf.

Τοὺς μὲν οὖν ὄντας] Refutat fabulas quorundam, ut absurdas et repugnantes. Sententia est: cum hostes Thebanorum reliquos, Lacedæmonios, tollere studeat e medio, qui consentaneum est, eum Phocenses pene ad internecionem, in gratiam Thebanorum, deletos, velle in integrum restituere? Idem.

Τοὺς μὲν ὄντας ἐχθροὺς etc.] Participium ὢν præponitur substantivo cum vi. p. 58. l. 15. ed. R. παθεῖν, οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν. p. 104. l. 5. ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴην τῶν ὄντων ἀνθρώπων. Interdum hoc displicebat. Xenophon Memorr. II. 1, 28. τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδόασιν: ubi Valckenaer conjiciebat ὄντως. Nostro loco magnam vim habet; significat enim εἶναι *existere*, oppositum οὓς ἀπώλεσεν. p. 93. l. pen. ed. R. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στράτευμα, ubi oppositum est διαλύεσθαι. p. 125. l. 13. ὅτ᾽ ἦν ἡ πόλις. Brem.

ἀπεγίγνωσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντι- 80
70 οῦσθαι, ἀλλ' ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖνα ἐκ προαιρέσεως δῆλός
ἐστι ποιήσας. ἐκ πάντων δ', ἄν τις ὀρθῶς [1]θεωρῇ, πάντα
πραγματεύεται κατὰ τῆς πόλεως συντάττων. καὶ τοῦτ' ἐξ
ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμβαίνει. λογίζεσθε
γάρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους
[2]ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτο αὐτὸς
ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις ἔχει χρῆ-
σθαι, τούτοις πάντα τἄλλα ἀσφαλῶς κέκτηται· εἰ γὰρ
Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν
βεβαίως [3]ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπι-
βουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς
ὑπολαμβάνων, δικαίως ἂν αὐτὸν μισεῖν νομίζει καὶ παρώ-
ξυνται, πείσεσθαί τι κακὸν προσδοκῶν, ἂν καιρὸν λάβητε,
ἐὰν μὴ φθάσῃ ποιήσας [4]πρότερος. διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέ-
στηκεν, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει τινὰς Θηβαίων καὶ Πελο-
ποννησίων τοὺς ταὐτὰ βουλομένους τούτοις, οὓς διὰ μὲν
πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται, διὰ δὲ σκαιότητα
τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν προόψεσθαι. καίτοι σωφρονοῦσί
γε καὶ μετρίως ἐναργῆ παραδείγματ' ἔστιν ἰδεῖν, ἃ καὶ

[1] θεωροίη, [ὅτι] πάντα [2] * ὑπειληφὼς ὑμᾶς, [3] ἡγοῖτο [4] πρότερος φθάσῃ ποιήσας

Ἀπεγίγνωσκε] Si eos improbaret et suspectos haberet, si eis diffideret. Wolf.

Ἐκ πάντων δ', ἄ τις ὀρθῶς θεωροίη] Puto legendum, ἐκ πάντων δ' (ἄν τις ὀρθῶς θεωροίη) δῆλον, ὅτι πάντα πραγματεύεται, κατὰ τῆς πόλεως συντάττων, S. ἑαυτὸν, ἢ αὐτὰ, ἀντὶ τοῦ, συνταττόμενος, ἢ παρασκευαζόμενος. *Adjungit sibi socios*, per quos nos oppugnet. Felicianus habet, ἐκ πάντων δ' ἄν τις ὀρθῶς θεωροίη, ὅτι. Quod ferri potest, si τὸ ὀρθῶς deleatur. Idem.

Καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τινὰ] Sic C. Memmius apud Sallustium in Jugurthino: 'Nam fidei quidem et concordiæ quæ spes est? Dominari illi volunt, vos liberi esse: facere illi injurias, vos prohibere. Potestne in tam diversis ingeniis pax aut amicitia esse?' Idem.

Τοὺς ταὐτὰ βουλομένους τούτοις] Τοὺς ὁμονοοῦντας Θηβαίοις. Idem.

Ταῦτα βουλ.] F. ταὐτὰ βουλ. Taylor.

Οὓς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται] *Contentos fore præsenti rerum statu.* ἀγαπῶ cum dativo, et Attice per accusativum; *acquiesco, contentus sum*, ut ἀγαπῶ τοῖς δεδικασμένοις, *acquiesco arbitrorum sententia.* ἀγαπῶ τὴν κρίσιν ἢ τὰ ἐγνωσμένα, hoc est, *provocare nolo.* Isocrat. ὥστε καὶ τοὺς ἀφεστῶτας μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπᾷν, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμόρων ζητεῖν ἐπάρχειν, *ita ut qui ab eis desciverent, non jam acquiescerent in libertate, nisi etiam finitimis imperarent.* Ex edit. Hervag.

Ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους] Cum primum Philippus harum civitatum cum Lacedæmone controversiis se immiscere cœpit, Athenienses in Peloponnesum legationem miserant, ut et ejus opes et gratiam minuerent, et Argivos Messeniosque monerent, ne istiusmodi omnino uterentur arbitro. Hoc tempore habita fuit oratio cujus jam pars citatur. [* Vid. Leland. Vit. Phil. IV. 1. S.] *Ex edit.* Stock. Turbatur in chronologicis. Demosthenes in Phil. Γ. p. 129. 16. ed. R. legationem in Peloponnesum πέρυσι missam meminit. Quæ Philippica habita est Ol. cix. 3. et ad hanc normam legatio obita Ol. cix. 2.; at vero hæc, secundam volo, habita est Ol. cix. 1. Ita tamen cum Lachesinio

πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἰπεῖν συνέβη· βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν εἰρῆσθαι.

γ'. Πῶς γὰρ οἴεσθ', ἔφην, ὦ ἄνδρες Μεσσήνιοι, δυσχερῶς ἀκούειν Ὀλυνθίους, εἴ τίς τι λέγοι κατὰ Φιλίππου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἠφίει, [1]ἧς πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο, Ποτίδαιαν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους ἐκβαλών, 71
καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἀνῄρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦσθαι; ἆρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι, ἢ λέγοντος ἄν τινος πιστεῦσαι; οὐκ οἴεσθέ γε. ἀλλ' ὅμως, ἔφην ἐγώ, μικρὸν χρόνον τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι πολὺν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκείνου στέρονται, αἰσχρῶς ἐκπεσόντες, οὐ κρατηθέντες μόνον ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες· οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι. τί δ' οἱ Θετταλοί; ἆρ' οἴεσθ', ἔφην, ὅτ' [2]αὐτοῖς τοὺς τυράννους [3]ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκα-

[1] οὗ [2] αὐτῶν [3] ἐξέβαλε

nodus diducatur. Fac Philippicam B. habitam esse in fine Ol. cix. 1., Γ. in initio Ol. cix. 3. Intervenit Ol. cix. 2. et quod excurrit; quod Demosthenes per πέρυσι, anno plus minus, libere exprimit: atque ita legatio prius obita, quam hæc oratio est habita. *F. Jacobs.*

γ'. Ἀνθεμοῦντα] Urbs ista Macedoniæ regibus parebat antiquitus. Testatur enim Herodotus, 200 annis antea, Amyntam ejus copiam fecisse Hippiæ Pisistrati filio. *Ex edit.* Stock. De hac cessione Anthemuntis oppidi Demosthenem solum fidejussorem habemus. Factam tamen verisimile est id circiter tempus, quo Potidæam Olynthiis tradidit. *F. Jacobs.*

Τὴν πρὸς ὑμᾶς αὐτὸς] Malim ἡμᾶς, ut de Atheniensium inimicitiis, a Philippo propter Potidæam susceptis, intelligatur. Wolf.

Πολὺν τῆς ἑαυτῶν] Μᾶλλον δὲ τὸν πάντα. Neque enim (quod sciam) instaurata est Olynthus illa ætate. Idem.

Ὑπ' ἀλλήλων] A Lasthene et Euthycrate. Idem.

Νίκαιαν] Urbs Locrensis, quam in ditionem Philippo dederat Phalecus sub finem belli sacri. [* Nicææ dono rex callidus omnem de se amovere studuit suspicionem, si quam Thessali haberent. Munitissimum quippe iis locum, et in ipsis Thermopylarum angustiis positum, tradidit. *Lucches.* S.] *Ex edit.* Stock. V. Diodor. xvi. 69. Theopomp. ap. Athenæum l. vi. p. 260. B. C. *F. Jacobs.*

Δεκαδαρχίαν] Decemviratum nunc apud eos institutum. Philippum decuriones singulis civitatibus præfecisse intelligo, id quod et Lacedæmonii fecerunt. Wolf. Legendum potius (cum Harpocratione) τετραδαρχίαν. Thessalia quippe revera fuit divisa in quatuor regiones, quarum unicuique tyrannum præposuit Philippus. Et Demosthenes, de hac re in Philippica tertia locutus, disertis verbis dicit, τετραδαρχίας κατέστησε παρ' αὐτοῖς. [Conciliat hæc Lelandus (V. Phil. Tom. II. p. 109.) ponendo, Philippum universam primo Thessaliam in *quatuor* regiones, seu præfecturas, distribuisse; quibus deinde singulis *denos* homines præposuit. Ad hunc modum Lacedæmonios civitates sibi subjectas decemvirorum arbitrio permisisse, testis est Harpocratio, voce δεκαδαρχία. S.] *Ex edit.* Stock. Sed, cum oratoresque et historici, quando optimorum tyrannidem convellebant, Decemviratum dictitabant, lenius est existimare, hoc loco de vera reipub. forma nihil dicere voluisse Demosthenem, et ὀλιγαρχίαν tan-

δαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν Πυλαίαν ἀπο-
δόντα, τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρήσεσθαι;
οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ πᾶσιν ἔστιν
εἰδέναι. ὑμεῖς δ', ἔφην ἐγώ, διδόντα μὲν καὶ ὑπισχνούμενον
θεωρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα δ' ἤδη καὶ παρακεκρου- 91
σμένον ἀπεύχεσθε, ἂν σωφρονῆτ', ἰδεῖν. ἔστι τοίνυν νὴ Δί',
ἔφην ἐγώ, παντοδαπὰ εὑρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλα-
κὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα καὶ τείχη καὶ τάφροι
καὶ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα
χειροποίητα καὶ [1]δαπάνης προσδεῖται· ἓν δέ τι κοινὸν ἡ
φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑαυτῇ κέκτηται φυλακτήριον, ὃ
πᾶσι μέν ἐστιν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς
πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀπιστία.
ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε· ἐὰν ταύτην σώζητε,
οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε. [2]τί ζητεῖτε; ἔφην. ἐλευθερίαν. εἶτ'
72 οὐχ ὁρᾶτε Φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσ-
ηγορίας ἔχοντα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς
ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος. οὐ φυλάξεσθ', ἔφην, ὅπως
μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὕρητε;

έ. Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ θορυβοῦντες ὡς ὀρθῶς λέγεται, καὶ πολλοὺς ἑτέρους [3]λόγους παρὰ τῶν πρέσβεων καὶ παρόντος ἐμοῦ καὶ πάλιν [4]ὕστερον, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν μᾶλλον ἀποσχήσονται τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται. καὶ οὐ τοῦτό ἐστ' ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων τινὲς παρ' ἃ τῷ λογισμῷ βέλτισθ' ὁρῶσί

[1] δαπάνης πολλῆς προσδεῖται [2] τί [οὖν] ζητεῖτε [3] λόγους καὶ παρὰ
[4] ὕστερον [ἀκούσαντες], ὡς

tum generatim exprobrasse. *F. Jacobs.*

Τὴν Πυλαίαν ἀποδόντα] Hinc apparet, eos Pylæam amissam recuperasse Philippi opera; cum et ipsi prius fuissent Pylagoræ. Wolf. Per *Pylæam* hoc loco designari censet Lucchesinius, non senatoriam in Pylis auctoritatem, quam tum temporis obtinuisse Thessalos nemo dubitat, verum aliquam donorum partem, aut pecuniæ munus, quibus rex frueretur, ut Pythiorum ludorum præses. Rectius enim opponitur Thessalorum *vectigalibus* aliquod pecuniæ aut rerum emolumentum, quam Amphictyonica *dignitas*. Stock.

Θεωρεῖτε] Cavete, quia latet anguis in herba. Inescat vos pollicitationibus: inescatos male perdet. Sirenes cantus suavitate nautas delinitos, et consopitos lacerant. Wolf.

Ἓν δέ τι κοινὸν κ. τ. λ.] Plutarch. præcept. politic. Taylor.

Ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσηγορίας] Quasi vero regnum et libertatis inter sese pugnent: ac non potius et legum et regum servi simus, ut liberi esse possumus. Wolf.

Καὶ νόμοις ἐναντίος] Isocrates παραινέσει: ἰσχυρότατος νόμος ὁ τοῦ βασιλέως τρόπος. Idem.

έ. Παρὰ τῶν πρέσβεων] *A legatis*, nempe ab iis qui una cum Demosthene ad Messenios legati fuerant, et quos Demosthenes illic reliquit prius discedens ob causam nobis ignotam. Auger.

[τι] πράξουσιν, ἀλλ' εἰ [1]ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόντων ἀκούοντες ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλεύεσθε, ὡς περιστοιχίζεσθε, ἐκ τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν [2]λήσεθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, [3]πάνθ' ὑπομείναντες· οὕτως ἡ παραυτίχ' ἡδονὴ καὶ ῥᾳστώνη μεῖζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὕστερον συνοίσειν μέλλοντος. περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον βουλεύσεσθε, ἂν σωφρονῆτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντ' ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω.

92 ϛ'. Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπείσθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἄν ποτε ὑπέμεινα πρεσβεύειν, οὔτ' ἂν [4]ὑμεῖς οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες, εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης Φίλιππον ᾤεσθε· ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκότα τὰ τότε λεγόμενα. καὶ πάλιν γ' ἑτέρους καλεῖν. τίνας; τοὺς ὅτ' ἐγὼ γεγονυίας ἤδη τῆς εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἥκων πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς 73
ὅρκους, αἰσθόμενος φενακιζομένην τὴν πόλιν, προὔλεγον

[1] ὑμεῖς αὐτοὶ οἱ [2] λήσετε [3] † πάντα ταῦθ' ὑπομείναντες [4] ὑμεῖς εὖ οἶδ'

Ὡς ἐκ τοῦ μηδὲν] Τὸ ὡς puto redundare, et ex superioribus huc quoque per incuriam inculcatum. Nam περιτειχίζεσθε vel περιστοιχίζεσθε (utrumque enim legitur) protasin periodi finit. *Sed vos, &c. quia nunc socordiæ indulgetis, non prius expergiscemini, quam hæc omnia vos oppresserint.* Wolf.

Ἀποκρινάμενοι] Interpretatus sum quasi pro ἀποκρινάμενοι legeretur ἀνακρινάμενοι, *judicium habentes, quæstionem habentes*, aut ἀποκρινάμενοι posset eo sensu accipi. Auger.

Ταῦτ' ἤδη λέξω] Responsa hæc non sunt inserta huic orationi: sed illius loco insectatio legatorum. Wolf. Etsi editorum nemo hoc moneat, verisimile tamen videtur scribam hic loci de scripto recitasse Oratoris rogationem, juxta formulas: nisi credendum sit hanc orationem ad nos mutilam pervenisse: liquet enim inter hanc sententiam, et ea quæ sequuntur, nullum esse nexum. [Potuit utique Demosthenes sermonis filum abrumpere, ut isti adversariorum vellicationi aliquantum indulgeret; rogationem autem suam, peracta demum oratione, in medium proferre. S.] *Ex edit.* Stock.

ϛ'. Οὔτ' ἂν ὑμεῖς οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες] Reiskius plus semel sine causa εὖ præposuit verbo οἶδα, ut hic, et paullo post p. 161. l. 8. μνημονεύετ' οἶδ' ὅτι, p. 110. l. 5. ed. R. πάντων οἶδ' ὅτι φησάντων. Quod tam sæpe mutandum erat, persuadere ei oportuisset, mutatione non opus esse. Aliquando tamen eo intelligentiæ pervenit, v. c. in Timocr. p. 717. l. 8. οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἄν, ubi, "pro εὖ οἶδ'," inquit, "*ut sæpe noster.*" Reiskius omnino nimium fastidiosus erat in emphatico verborum usu, iisque pronus addere adverbia. p. 21. l. 10. ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι, ubi Reiskius vult, οὕτως ἀρέσκει μοι μάλιστα. At ἀρέσκειν etiam alibi cum emphasi ponitur. p. 48. l. 17. ἐπειδὰν ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε. In seqq. εἰ — ᾤεσθε est, *si—putassetis.* Aoristus quidem plerumque hac vi plusquamperfecti ponitur. Sin adhibetur imperfectum, res in id tempus revocatur, quo fiebat: quod sæpe multum ponderis addit orationi. Quin etiam *præsens* participii huic constructioni cum μὴ inseritur, resolvendum per plusquamperfectum. p. 122. l. 20. οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἔμελεν, εἴ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ἐποιεῖτο καὶ διαφθείρει, μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν. Cautius igitur de imperfecto loquendum erat Rüdigero ad Phil. I. §. ά. Brem.

ϛ'. Καὶ πάλιν γ' ἑτέρους] S. Δίκαιον ἂν ἦν. Wolf.

Τοὺς ὅτ' ἐγὼ γεγ.] F. τοὺς λέγοντας, ὅτ' ἐγὼ γεγ. Idem. Cum desideraretur λέγοντας p. 161. v. 2. in ed. Wolf. et Aldin.

καὶ διεμαρτυρόμην καὶ οὐκ εἴων προέσθαι Πύλας οὐδὲ Φωκέας, λέγοντας ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπός εἰμί τις ἄνθρωπος, Φίλιππος δ', ἅπερ εὔξαισθ' ἂν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ, πράξει, καὶ Θεσπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς τειχιεῖ, Θηβαίους δὲ παύσει τῆς ὕβρεως, [1] Χεῤῥόνησον δὲ τοῖς [2] αὑτοῦ τέλεσι διορύξει, Εὔβοιαν δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀποδώσει· ταῦτα γὰρ ἅπαντα ἐπὶ τοῦ βήματος [3] ἐνταυθὶ [4] μνημονεύετ' οἶδ' ὅτι ῥηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ τοὺς ἀδικοῦντας μεμνῆσθαι. καὶ τὸ πάντων αἴσχιστον, καὶ τοῖς [5] ἐκγόνοις πρὸς τὰς ἐλπίδας τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην προσεψηφίσασθε· 93
οὕτω τελέως ὑπήχθητε. τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω καὶ καλεῖν φημὶ δεῖν τούτους; ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐχ ἵν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσὼν ἐμαυτῷ μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω,

[1] χεῤῥόννησον [2] αὐτοῦ [3] † ἐνταυθοῖ [4] μνημονεύετ' εὖ οἶδ' [5] † ἐγγόνοις

Οὐδὲ Φωκέας ὡς ἐγὼ] Legendum videtur: οὐδὲ Φωκέας τοὺς λέγοντας, ὡς ἐγὼ μὲν etc. alterius exemplaris testimonio. Obsopœus.

Ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων] Orator quidam Philocrates, Philippi mercenarius, hujus scommatis auctor fuit. Res fusius narratur in oratione de falsa legatione [p. 348. 12. 355. 24. ed. R.] *Ex edit.* Stock. Vid. Anim. ad Anthol. Gr. t. I. v. II. p. 231. *F. Jacobs.*

Χεῤῥόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει] Ταῖς ἰδίαις δαπάναις. Cur vero? An ut Hellespontum immittat? an ad distinguendos Macedonum et Atheniensium limites? περὶ τῆς τοῦ ἰσθμοῦ διορυγῆς exstat Luciani libellus: et vetus oraculum:

Ἰσθμὸν δὲ μὴ πυργοῦτε, μήτ' ὀρύσσετε.
Ὁ Ζεύς γ' ἔθηκε νῆσον, εἴγ' ἐβούλετο.

Sed de Chersonesi perfossione vide orationem de Haloneso [p. 86. 17. ed. R.] Wolf. Ut isthmus ille perfodiatur, e re fuit tum Atheniensium, quod perpetuis Thracum incursionibus viam muniret, tum Græcorum omnium, quibus litora semper legentibus difficile atque incommodum erat Athos et Chersonesi peninsulam navibus circuire. Stock.

Καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ μεμνῆσθαι] Ἐπιλανθάνεσθαι εἰωθότες. Wolf.

Μεμνῆσθαι καὶ τὸ πάντων αἴσχιστον] Videtur aliquid deesse: cujusmodi sit commemoratio, quemadmodum Athenienses ista mendacia approbarint. Idem.

Καὶ τοῖς ἐκγόνοις (sic enim malo quam ἐγγόνοις: quæ scripturæ depravatio nata videtur e pronuntiatione literæ κ pro γ) **πρὸς τὰς ἐλπίδας]** *Etiam posteros, ad quos pertinet ejus spei quam vos habetis hæreditas, isto fœdere obstrinxistis.* Amplificatio dedecoris a longitudine temporis. Idem.

Πρὸς τὰς ἐλπίδας] *Propter has spes: hisce pollicitationibus adducti.* Nos Lucchesinium et Olivetum sequimur. [Arbitror neque hos neque Wolfium sensum fuisse consecutos, qui idem est, ac si hoc modo instituta fuisset sententia: καὶ ταῖς τῶν ἐγγόνων ἐλπίσι προσεῖναι τὴν αὐτὴν εἰρήνην ταύτην προσεψηφίσασθε· *ut etiam nepotum vestrorum spei eadem ista pax* tanquam pestis *adhæreat*, &c. Πρὸς τὰς ἐλπίδας εἶναι pro ταῖς ἐλπίσι προσεῖναι vulgatissima est apud optimæ notæ scriptores verborum compositorum resolutio. Quidam codd. habent ἐκγόνοις, sed male. Ἔγγονοι enim, interprete Hesychio, sunt τὰ τέκνα τῶν τέκνων. S.] *Ex edit.* Stock. Hoc intelligo quasi legeretur, ἐπὶ ταῖς ἐλπίσι, *vana spe, vanis promissis decepti.* Auger. Cfr. de fals. leg. §. ιθ'.

Οὐχ ἵνα εἰς λοιδορίαν] Non tam ut passim dicatur in triviis: quam acriter insectatus est nos Demosthenes? quam est maledicus conviciator? quam, ut, ubi, quæ voluero, dixero, ea, quæ nolo, audiam. Nam Æschines vicissim pro concione Demosthenem insectatus fortassis esset. Wolf. *Non ut faciam ut ex æquo* (i. e.

τοῖς δ' ἐμοὶ προσκρούσασιν ἐξ ἀρχῆς [1] καὶ νῦν παράσχῃ πρόφασιν τοῦ [2] πάλιν τι λαβεῖν παρὰ Φιλίππου· οὐδ' ἵνα τηνάλλως ἀδολεσχῶ. ἀλλ' οἴομαί ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν, ἃ Φίλιππος πράττει, μᾶλλον ἢ τὰ νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμα ὁρῶ προβαῖνον, καὶ οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰκάζειν ὀρθῶς, φοβοῦμαι δὲ μὴ λίαν ἐγγὺς ᾖ τοῦτ' ἤδη. ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν ἐξουσία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούηθ' ὅτι ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστιν ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεῖνος, ἀλλ' αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε καὶ εὖ εἰδῆτε, ὀργίλους καὶ τραχεῖς ὑμᾶς ἔσεσθαι νομίζω. φοβοῦμαι [3] δὴ μὴ τῶν πρέσβεων 74
σεσιωπηκότων ἐφ' οἷς αὐτοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς ἐπανορθοῦν τι πειρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῇ· ὁρῶ γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας.

ζ. Ἕως οὖν ἔτι μέλλει καὶ συνίσταται τὰ πράγματα καὶ κατακούομεν ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκριβῶς
94 εἰδότα, ὅμως ἐπαναμνῆσαι βούλομαι, τίς ὁ Φωκέας πείσας ὑμᾶς [4] καὶ Πύλας προέσθαι, ὧν καταστὰς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονε, καὶ πεποίηχ' ὑμῖν μηκέτι περὶ τῶν δικαίων [5] μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου, ὃς λυπήσει μὲν ἕκαστον, ἐπειδὰν παρῇ, γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. εἰ γὰρ μὴ παρεκρούσθητε τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν [6] ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ δήπου κρατήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν

[1] Desunt hæc καὶ νῦν, suffecto post πρόφασιν vocabulo καινήν. [2] πάλιν γέ τι [3] δὲ [4] καὶ Πύλας πείσας ὑμᾶς [5] μηδ' [6] ἦν * νῦν τῇ

vicissim) *contra me apud vos dicatur.* Auger.

Ἐξ ἀρχῆς κενὴν] *Inanem.* Alii καινὴν, *novam*, rectius, quam καὶ νῦν. et paulo post, pro τῶν αἰτίων σεσιωπηκότων, rectius legitur τῶν πρέσβεων. Wolf.

Ἢ τὰ νυνὶ] S. πεπαῤῥησιασμένα, *quam ea, quæ nunc a me sunt dicta liberius.* τὰ νῦν γιγνόμενα, vel τὰ νῦν, ἀντὶ τοῦ, νῦν. *Aliquando ista vobis molestiora futura sunt, quam nunc sunt.* Idem.

Εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα] Hic locus facit, ut retinendam censeam in prima (tertia) Olynthiaca vocem ὑστάτους. ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας: ut significet, eos proxime dicta duntaxat meminisse: sicut vulgus nostrum, cum redit e concionibus. Sic in epistolis queritur, se ideo condemnatum esse, quod primus causam dixerit: impetu iracundiæ judicum in se effuso: in ceteris languefacto et restincto. Idem.

ζ. Περὶ τῶν δικαίων] Fortasse τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων, non de jure Græcorum tuendo, et exteris ditionibus defendendis. Idem.

Ναυσὶ κρατήσας] Athenienses in mari fuerunt exercitatiores et melius instructi. Idem.

ἦλθεν ἂν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε πεζῇ βαδίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ἢ τὰ δίκαι' ἂν ἐποίει καὶ τὴν εἰρήνην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ, δι' ὃν τότε τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησε. ταῦτ' οὖν, ὡς μὲν ὑπομνῆσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται· ὡς δ' ἂν ἐξετασθείη μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο, ὦ πάντες θεοί. οὐδένα γὰρ βουλοίμην ἂν ἔγωγε, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

Καὶ τῆς ζημίας] Μετὰ τῆς ζημίας τῶν ἁπάντων. Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ [1]ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. aliq. cit. — Pag. ed. Reisk.

95 ΟΥΤΟΣ ὁ λόγος ἐπιγράφεται μὲν ΠΕΡΙ ἉΛΟΝΝΗΣΟΥ, τάχα δὲ ὀρθότερον ἐπιγράφειν ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. πέπομφε γὰρ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιστολὴν περὶ πολλῶν διαλεγόμενος, ὧν ἕν ἐστι καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἁλόννησον· ἥτις ἦν μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀρχαῖον κτῆμα, κατὰ δὲ τοὺς Φιλίππου καιροὺς ὑπὸ λῃστῶν κατείχετο, οὓς ἐκβαλὼν ὁ Φίλιππος ἀπαιτοῦσι μὲν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν νῆσον οὐκ ἀποδίδωσιν — ἑαυτοῦ γὰρ εἶναί φησιν —, αἰτοῦσι δὲ ὑπισχνεῖται δώσειν. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι. δηλοῖ δὲ ἡ φράσις καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφευγυῖα τύπον, ἀνειμένη τε καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου τοῦ ῥήτορος. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν οὐ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθον εἶναι τὸν λόγον, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἴωθε παῤῥησίᾳ χρῆσθαι, τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ ἔχουσα. εὐτέλειά τε αὐτῷ δεινὴ πρόσεστι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ [2]εὔηθες τὸ νομίζειν ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐγκέφαλον. ὑπώπτευσαν δὲ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον, ὡς οὐ τοῦ ῥήτορος. καὶ πεφωράκασί γέ τινες ὄντα Ἡγησίππου καὶ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν λέγων — τοιαύτῃ γὰρ κέχρηται — καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων· κατὰ Καλλίππου γὰρ τοῦ Παιανιέως 76 φησὶν ὁ τὸν λόγον γεγραφὼς ἀπενηνοχέναι γραφὴν παρανόμων, φαίνεται δὲ οὐχ ὁ Δημοσθένης ἀλλ' ὁ Ἡγήσιππος τὴν κατὰ τοῦ Καλλίππου γραφὴν ἐνστησάμενος. νὴ Δία, ἀλλ' ὁ λόγος συμβουλεύει περὶ τῆς Ἁλοννήσου τοῖς Ἀθηναίοις μὴ λαμβάνειν αὐτὴν, ἀλλ' ἀπολαμβάνειν, καὶ διαφέρεται περὶ τῶν ὀνομάτων· ταῦτα δὲ Αἰσχίνης φησὶ τὸν Δημοσθένην συμβεβουλευκέναι τοῖς Ἀθηναίοις. εἶτα τί τοῦτο; δύναται γὰρ τὴν αὐτὴν πεποιῆσθαι συμβουλὴν καὶ Δημοσθένης καὶ Ἡγήσιππος· ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς ἦσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ προαιρέσεως καὶ τοῖς φιλιππίζουσι τῶν ῥητόρων ἀντέλεγον. καὶ μέμνηται καὶ ὁ Δημοσθένης τοῦ Ἡγησίππου, ὡς καὶ πρεσβεύσαντος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀντιταχθέντος τῷ Μακεδόνι. δῆλον οὖν, ὅτι ὁ μὲν τοῦ Δημοσθένους λόγος ὁ περὶ τῆς Ἁλοννήσου ῥηθεὶς οὐ σώζεται, ἐκείνου δὲ οὐκ ὄντος τὸν εὑρεθέντα προσέθεσαν αὐτῷ, ἀφορμὴν ἔχοντες τὸ περὶ Ἁλοννήσου λόγον εἰρῆσθαι τῷ ῥήτορι, οὐκέτι δὲ ἐξετάζοντες εἰ τοῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ἐκείνου.

[1] Ἁλονησ. passim.

[2] εὔηθές τι νομίζεται τὸ ἐν

ΑΛΟΝΗΣΟΥ] Ἁλόνησος, *Insula salinarum*, Ἀλωπεκόνησος, *vulpium*, Μυόνησος, *murium*, Προκόνησος, *cervorum*, πρὸξ γὰρ ἡ ἔλαφος. Wolf.

ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ] De inscriptione hujus orationis vid. Dionys. Halicarn. de Admir. vi dicendi in Demosth. §. ιγ'., et Meurs. Att. Lect. l. iii. c. 6., et Corsin. Fast. Att. par. i. d. xiii. §. 25. s. v. Βοηδρόμια, et Fabr. Bibl. Græc. l. ii. c. 26. n. 8.

Ὀρθότερον] Subaudi ἦν, et αὐτὸν ad ἐπιγράφειν, *rectius esset ipsam* (orationem) *inscribere*. Auger.

Ἀπαιτοῦσι μὲν] Observa argutias, *αἰτεῖν, ἀπαιτεῖν, δοῦναι, ἀποδοῦναι, λαβεῖν, ἀπολαβεῖν*. de quibus in vita Demosthenis diximus. Wolf.

Εὐτέλειά τε αὐτῷ] S. τῷ λόγῳ. Idem.

Καὶ εὔηθες νομίζεται τὸ ἐν τοῖς κροτάφοις] Alii καὶ εὔηθες τὸ νομίζειν ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν. Non usque adeo fortassis absurde dictum, cum priores duæ cerebri cavitates pene ad aures descendant. Profert autem animus, postquam efferbuit, ad ostendendam rei indignitatem, nonnunquam atrociora, cujusmodi fuit illud, quod Plutarchus refert ἔμμετρον Demosthenis jusjurandum:

> Μὰ γῆν, μὰ κρήνας, μὰ ποταμοὺς, μὰ νάματα.

Et senex ille apud Terentium exclamat:

> 'O cœlum, o terra, o maria Neptuni!'

Physici tradunt, sues et asinos cerebrum in temporibus habere: homines ibi duntaxat medullare cerebrum. Idem.

Ὡς οὐ τοῦ ῥήτορος] S. ὄντα, ἢ, ὅτι οὐκ ἔστι. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ

ΛΟΓΟΣ.

α΄. ἌΝΔΡΕΣ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς 96
Φίλιππος αἰτιᾶται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας, κωλύσουσι συμβούλους ἡμᾶς γίγνεσθαι ὑπὲρ τῶν
77 ὑμῖν συμφερόντων· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος παῤῥησίαν αἱ παρ' ἐκείνου πεμπόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνέλοιεν. ἐγὼ δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλομαι, πρῶτον μὲν περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε, περὶ τούτων διεξελθεῖν· ὕστερον δὲ, περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν.

β΄. Φίλιππος γὰρ ἄρχεται μὲν περὶ Ἁλοννήσου λέγων, ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἑαυτοῦ οὖσαν· ὑμᾶς δὲ οὔ φησι δικαίως αὐτὸν ἀπαιτεῖν, οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν [1]οὔτε λαβεῖν οὔτε νῦν ἔχειν. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιούτους λόγους, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἐπρεσβεύσαμεν, ὡς λῃστὰς ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆσον κτήσαιτο, καὶ προσήκειν αὐτὴν ἑαυτοῦ εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὡς οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι. ἅπαντες γὰρ οἱ λῃσταὶ, τοὺς ἀλλοτρίους τόπους καταλαμβάνοντες καὶ τούτους ὀχυροὺς ποιούμενοι, ἐντεῦθεν τοὺς ἄλλους κακῶς ποιοῦσιν. ὁ δὴ τοὺς λῃστὰς τιμωρησάμενος καὶ κρατήσας οὐκ ἂν δήπου εἰκότα λέγοι, εἰ φαίη, ἃ ἐκεῖνοι ἀδίκως καὶ ἀλλότρια εἶχον, ταῦθ' ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ εἴ τινα τῆς Ἀττικῆς λῃσταὶ τόπον καταλάβοιεν, ἢ

[1] οὔτε * τότε λαβεῖν

β΄. Οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν, οὔτε λαβεῖν, οὔτε νῦν ἔχειν] Recte. Cur ea ignavia fuerunt Athenienses, ut nec sua tuerentur, nec mare pacatum redderent? Philippo certe gratia deberi, et sumtus in eam expeditionem facti restituendi videntur. Sed ignava superbia neutrum horum æquum esse censet. Wolf.

Ἐπρεσβεύσαμεν] Non alia legatio, quam quæ Pellam Ol. cviii, 4. missa, est intelligenda; cujus de fals. leg. §. ϛβ΄. Demosthenes mentionem facit. Quod ex re eorum est, qui hanc Hegesippi esse orationem autumant. Eam saltem legationem

Λήμνου ἢ Ἴμβρου ἢ Σκύρου, καί τινες τούτους τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν, εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον, οὗ ἦσαν οἱ λῃσταὶ,
97 τὸν ὄντα ἡμέτερον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λῃστὰς γίγνεσθαι; Φίλιππος δ' οὐκ ἀγνοεῖ ταῦτ' οὐ δίκαια λέγων, ἀλλ', εἰ καί τις ἄλλος, ἐπιστάμενος παρακρουσθῆναι ἂν ὑμᾶς οἴεται ὑπὸ τῶν τὰ ἐνταῦθα διοικήσειν [1]μελλόντων, ὡς ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος βούληται, καὶ πρὶν ὑπεσχημένων καὶ νῦν δὲ πραττόντων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε λανθάνει αὐ- 78
τὸν, ὅτι δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς, ἕξετε τὴν νῆσον, ἄν τε λάβητε ἄν τ' ἀπολάβητε. τί οὖν αὐτῷ διαφέρει μὴ τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρησάμενον ἀποδοῦναι ὑμῖν, ἀλλὰ δωρεὰν δεδωκέναι, τῷ ἀδίκῳ; οὐχ ἵν' εὐεργέτημά τι καταλογίσηται πρὸς ὑμᾶς — γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε τὸ εὐεργέτημα —, ἀλλ' ἵν' ἐνδείξηται ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι Ἀθηναῖοι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγαπῶσι παρὰ τοῦ Μακεδόνος λαμβάνοντες. τοῦτο δ' ὑμῖν οὐ ποιητέον ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τούτων ὡς ἐθέλει [2]διαδικάσασθαι, οὐδὲν ἄλλο ἢ χλευάζει ὑμᾶς· πρῶτον μὲν ἀξιῶν Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον περὶ τῶν νήσων διαδικάζεσθαι, πότερον ὑμέτεραι ἢ ἐκείνου εἰσίν. ὁπότε γὰρ ἡ μὲν δύναμις ἡ ὑμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, μὴ [3]δύναται ὑμῖν [4]τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διασώζειν χωρία, οἱ δὲ δικασταὶ, οἷς ἂν ἐπιτρέψητε, οἱ κύριοι τῆς ψήφου, οὗτοι ὑμῖν [5]σώζου-

[1] [μελλόντων] [2] διαδικάζεσθαι [3] δύναται [4] τὰ χωρία τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ διασώζειν, [5] σώζουσι

Demosthenes non obibat. *F. Jacobs.*

Λήμνου — Σκύρου] Cfr. Æsch. de fals. leg. §. κθ'. et Xenoph. Hellen. v. 1. 31. *F. Jacobs.*

Ἄλλος] Subaudi ἐπίσταται. Auger.

Μελλόντων] Ego pro μελλόντων, quod retinui, quia potest utcumque explicari, legi velim ὑπὲρ αὐτοῦ. Idem.

Ἄν τε λάβητε, ἄν τ' ἀπολάβητε] Cfr. Not. Taylor. ad §. λ. Æschin. Or. c. Ctesiph. et Paul. Leopard. Emend. l. xii. c. 6. Grut. Thes. Crit. t. iii.

Τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία] Athenienses maritimis rebus, quarum imperium jam inde ab secundo bello Persico sibi vindicabant, Philippum sese implicantem ægre ferebant; quippe quia commercii, rerumque lautiorum, et vel vitæ necessitatum, quas Attica parce edebat, ea res in causa erat. (Xenoph. de Rep. Athen. c. 6. et 8.) Exinde porro apud multos in odio et invidia erant, uti Isocrates Or. de Pac. docet. Cfr. de Pauw. Résearch. sur les Grecs, t. i. p. 357. sqq. *F. Jacobs.*

Ἀθηναίους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης] Vide ignavæ nobilitatis supercilium. Quæ enim olim vi potius, quam jure occupata, per socordiam amiserunt, stulta persuasione adhuc sua esse jactant. Wolf.

Ἡ δύναμις ἡ ὑμετέρα] Ubi vero illa est? πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Vide ultimam Æschinis epistolam. Idem.

Οἱ κύριοι τῆς ψήφου] Τῇ δυνάμει τὴν ψῆφον opponit: q. d. Si copiæ vestræ maris imperium tueri nequeunt, quomodo judices restituent? Vel: Turpe est, ea jure persequi, quæ armis recuperanda sunt. Idem.

σιν, ἐὰν μὴ Φίλιππος αὐτοὺς πρίηται, πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογουμένως, ὅταν ταῦτα διαπράττησθε, τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ ἁπάντων ἀφεστήκατε, καὶ ἐπιδείκνυτε ἅπασιν ἀνθρώποις ὅτι οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἂν αὐτῷ διαγωνίζοισθε, εἴ γε ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὗ φατὲ ἰσχύειν, μὴ διαγωνιεῖσθε ἀλλὰ διαδικάσεσθε.

γ΄. Ἔτι περὶ συμβόλων φησὶ πεπομφέναι πρὸς ὑμᾶς 98
τοὺς ποιησομένους· ταῦτα δὲ κύρια ἔσεσθαι, οὐκ ἐπειδὰν ἐν
τῷ δικαστηρίῳ τῷ παρ' ὑμῖν κυρωθῇ, ὡς ὁ νόμος κελεύει,
ἀλλ' ἐπειδὰν ὡς ἑαυτὸν ἐπανενεχθῇ, ἐφέσιμον τὴν παρ'
79 ὑμῶν γενομένην γνῶσιν ὡς ἑαυτὸν ποιούμενος. βούλεται
γὰρ ὑμῶν τοῦτο προλαβεῖν, καὶ ὁμολογούμενον ἐν τοῖς συμβόλοις καταστῆσαι, ὅτι τῶν περὶ Ποτίδαιαν γεγενημένων ἀδικημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι, ἀλλὰ βεβαιοῦτε δικαίως αὐτὴν ἐκεῖνον καὶ λαβεῖν καὶ κεκτῆσθαι. καίτοι Ἀθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦντες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον ἀλλὰ συμμαχίας, καὶ ὅρκων ὀμωμοσμένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφῃρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ κτήματα. ταῦτα δὴ

Ἐὰν μὴ πρίηται αὐτοὺς] Χρήμασι διαφθείρῃ δωροδοκοῦντας, καὶ πιπράσκοντας ἑαυτούς. Nam πρίασθαί τινα est corrumpere largitionibus: πιπράσκειν ἑαυτὸν, corrumpi. Est enim merces auctoramentum servitutis. Idem.

Τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ] Ἐν τῇ μεσογείᾳ. Lacedæmonii terra magis, mari Athenienses, tyrannidem in Græcos exercuerunt. Si ergo mari cedent Athenienses, quanto magis terra? Idem.

Ἐπιδείκνυται] Corrige ἐπιδείκνυτε. Obsopœus. F. ἐπιδείκνυτε. Taylor.

γ΄. Ἔτι περὶ συμβόλων] Σύμβολα Suidas interpretatur συνθήκας, ἃς ἂν πρὸς ἀλλήλας αἱ πόλεις θέμεναι τάττωσι τοῖς πολίταις, ὥστε διδόναι καὶ λαβεῖν τὰ δίκαια. Alias sunt tesseræ hospitales, theatrales, nummariæ, frumentariæ, castrenses: de quibus vide ea, quæ Robertus Constantinus in suo Lexico prolixe annotavit: præclara multis in locis navata opera. Wolf. Σύμβολον, proprie *tessera*, i. e. signum quo aliquid cognoscitur. Hic idem ac συμβόλαιον, *pactum, conventum*. σύμβολα, juxta Harpocrationem, sunt pacta quæ inter se faciunt civitates, et pro civibus constituunt, ut hi jus et æquum præstent et obtineant. Horum, inquit idem, sæpius meminit Demosthenes in septima Philippicarum. Ceterum non plane liquet quæ sit connexio inter hæc pacta et Potidæam quam mox dicet orator Atheniensium fuisse. Auger. Vid. Vales. ad l. et Petit. Leg. Att. l. viii. tit. iv. §. 9.

Ἐφέσιμον τὴν γνῶσιν] Ἔφεσις alias ἡ ἐπιθυμία. Sed hic, ἡ εἰς ἕτερον δικαστήριον ἐξ ἑτέρου μεταγωγὴ, ἡ καὶ ἔκκλητος καλουμένη. παρὰ τὸ ἐκκαλεῖσθαι καὶ παραιτεῖσθαι, καὶ φεύγειν τὸ ἔλαττον καὶ πρότερον δικαστήριον. Appellatio, provocatio. Hinc ἐφέσιμος, sicut ἀνύσιμος, ἀρόσιμος, ab ἄνυσις καὶ ἄροσις, *id quod ad alium superiorem refertur, illius auctoritate confirmandum*. ἐφέσιμος δίκη, idem quod ἔφεσις, sicut παραινετικὸς, παρακλητικὸς, προτρεπτικὸς λόγος, idem quod παραίνεσις, παράκλησις, προτροπή. Wolf.

Ὅτι τῶν περὶ Ποτίδαιαν γεγενημένων ἀδικημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι] Nescio, quomodo hæc cohæreant: Athenienses Philippum patiuntur confirmare tesseras. ergo, Potidæatis, coloniis suis, nullam ab eo esse factam injuriam confitentur: nisi forte confirmatio tesserarum constituat αὐτοκράτορα, cui quod libet liceat. Idem.

Ἀθηναίων — οἱ κατοικοῦντες] Inter Athenienses ii qui habitant. Auger.

Ταῦτα δὴ βούλεται τὰ ἀδικήματα] Φίλιπ-

βούλεται τἀδικήματα πανταχῶς παρ' ὑμῖν βεβαιώσασθαι,
ὅτι οὔτε ἐγκαλεῖτε αὐτῷ οὔθ' ἡγεῖσθε ἀδικεῖσθαι, ἐπεὶ
ὅτι γε συμβόλων οὐδὲν δέονται Μακεδόνες πρὸς Ἀθηναίους,
ὁ παρεληλυθὼς ὑμῖν χρόνος τεκμήριον γενέσθω· οὔτε γὰρ
Ἀμύντας ὁ πατὴρ ὁ Φιλίππου οὔθ' οἱ ἄλλοι Μακεδονίας
βασιλεῖς οὐδεπώποτε σύμβολα ἐποιήσαντο πρὸς τὴν πόλιν
τὴν ἡμετέραν. καίτοι πλείους γε ἦσαν αἱ ἐπιμιξίαι τότε
πρὸς ἀλλήλους ἢ νῦν εἰσίν· ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία
99 καὶ φόρους ἡμῖν ἔφερε, καὶ τοῖς ἐμπορίοις τότε μᾶλλον ἢ νῦν
ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ κἀκεῖνοι τοῖς παρ' ἡμῖν ἐχρῶντο, καὶ ἐμ-
πορικαὶ δίκαι οὐκ ἦσαν, ὥσπερ νῦν, ἀκριβεῖς, αἱ κατὰ μῆνα,
ποιοῦσαι μηδὲν δεῖσθαι συμβόλων τοὺς τοσοῦτον ἀλλήλων
ἀπέχοντας. ἀλλ' ὅμως οὐδενὸς ὄντος τοιούτου τότε οὐκ
ἐλυσιτέλει σύμβολα ποιησαμένους οὔτ' ἐκ Μακεδονίας πλεῖν
Ἀθήναζε δίκας ληψομένους οὔθ' ἡμῖν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ'
ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἐκεῖνοί τε τοῖς παρ' ἡμῖν τὰς
δίκας ἐλάμβανον. μὴ οὖν ἀγνοεῖτε ὅτι τὰ σύμβολα ταῦτα 80
γίγνεται εἰς ὑποδοχὴν τοῦ μηδ' ἀμφισβητῆσαι ὑμᾶς εὐ-
λόγως ἔτι περὶ Ποτιδαίας.

δ'. Περὶ δὲ τῶν λῃστῶν δίκαιόν φησιν εἶναι κοινῇ φυ-
λάττειν τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ κακουργοῦντας ὑμᾶς τε καὶ
αὐτὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ' ἀξιῶν, ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν θάλατ-
ταν κατασταθῆναι, καὶ ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς ἄνευ Φιλίπ-
που οὐδὲ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φυλακὴν δυνατοί ἐστε φυλάτ-
τειν· ἔτι δὲ καὶ δοθῆναι αὐτῷ ταύτην τὴν ἄδειαν, περιπλέ-
οντι καὶ ὁρμιζομένῳ εἰς τὰς νήσους ἐπὶ προφάσει τῇ τῶν

πος δὲ βούλεται βεβαιώσασθαι πανταχόσε παρ' ὑμῖν, ὅτι οὔτε ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ταῦτα τὰ ἀδικήματα, οὔτε ἡγεῖσθε ἀδικεῖσθαι. Wolf.

Ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία] Hoc nusquam me legere memini, nisi apud Demosthenem. Iphicrati quidem supplicem fuisse Eurydicen, Philippi matrem, scribit Æschines ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. Idem. V. Valckenaer. or. de Philipp. Maced. p. 268. not. 61. *F. Jacobs.*

Τοῖς ἐκεῖ] Sub. ἐμπορίοις, *portubus qui illic sunt; illic*, id est, in Macedonia. Auger.

Ἐμπορικαὶ δίκαι αἱ κατὰ μῆνα] S. γιγνόμεναι νῦν. Judicia, quæ propter mercatores constituebantur. Wolf. Vid. Demosth. adv. Phorm. p. 919. v. 20. ed. R. et Xenoph. de Vectigal. c. 3. *F. Jacobs.*

Ποιοῦσαι] Καὶ ποιοῦσι μηδὲν δεῖσθαι, ὅπως ἂν μηδὲν δέωνται. Wolf.

Τοὺς τοσοῦτον ἀλλήλων ἀπέχοντας] Μακεδόνας καὶ Ἀθηναίους. Sed cur hanc clausulam addit? Quia Atheniensibus in Macedonia, Macedonibus Athenis jus suum persequi, grave erat. Macedo in Atheniensem Macedonia negotiantem Macedonicis legibus agat, nec necesse habeat Athenis illum accusare etc. Idem.

Ἀμφισβητῆσθαι] Suppone ἀμφισβητῆσαι. Obsopœus.

δ'. Δοθῆναι—τὴν ἄδειαν—κεκομικέναι] Ἀντὶ τοῦ, κομίζειν. Wolf. Junge δοθῆναι cum ἀξιῶν quod præcessit. Auger.

Τῇ τῶν λῃστῶν φυλακῇ] Est veluti ap

λῃστῶν φυλακῇ διαφθείρειν τοὺς νησιώτας καὶ ἀφιστάναι [1][ἀφ'] ὑμῶν, καὶ μὴ μόνον τοὺς φυγάδας τοὺς παρ' ἑαυτοῦ εἰς Θάσον [2]κεκομικέναι διὰ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας νήσους οἰκειώσασθαι, συμπέμπων τοὺς συμπλευσομένους μετὰ τῶν στρατηγῶν τῶν [3]ὑμετέρων ὡς κοινωνήσοντας τῆς κατὰ θάλατταν φυλακῆς. καίτοι οὔ φασί τινες αὐτὸν προσδεῖσθαι τῆς θαλάττης. ὁ δ' οὐδὲν δεόμενος τριήρεις κατασκευάζεται, καὶ νεωσοίκους οἰκοδομεῖται, καὶ ἀποστόλους ἀποστέλλειν βούλεται καὶ δαπάνας οὐ μικρὰς δαπανᾷν εἰς τοὺς κατὰ θάλατταν κινδύνους, ὧν οὐδὲν προτιμᾷ. ταῦτ' οὖν οἴεσθ' [4]ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον 100
[5]ἀξιῶσαι ὑμᾶς συγχωρῆσαι αὐτῷ, εἰ μὴ ὑμῶν μὲν κατεφρόνει, οὓς δ' ἐνθάδε προῄρηται φίλους κεκτῆσθαι, τούτοις διεπίστευεν; οἳ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες οἴονται οἴκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι πωλοῦντες.

81 ε'. Περὶ δὲ τῆς ἐπανορθώσεως τῆς εἰρήνης, ἣν ἔδοσαν ἡμῖν οἱ πρέσβεις οἱ παρ' ἐκείνου πεμφθέντες ἐπανορθώσασθαι, [6]ὅτι ἐπηνωρθωσάμεθα, ὃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαιον εἶναι, ἑκατέρους ἔχειν [7]τὰ ἑαυτῶν, ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι μηδὲ τοὺς πρέσβεις ταῦτ' εἰρηκέναι πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος ὑπὸ τούτων, οἷς χρῆται φίλοις, ὡς ὑμεῖς οὐ μνημονεύετε τὰ ἐν τῷ δήμῳ εἰρημένα. μόνον δὲ τοῦτο οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ὑμῖν ἀμνημονῆσαι· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ πρέσβεις ὑμῖν οἱ παρ' ἐκείνου ἥκοντες διελέγοντο, καὶ τὸ ψήφισμα ἐγράφη, ὥστε οὐχ οἷόν τέ ἐστι παραχρῆμα τῶν λόγων εἰρημένων, καὶ εὐθὺς τοῦ ψηφίσματος ἐπαναγιγνωσκομένου, τὴν καταψευ-

[1] Absunt unci. [2] διακεκομικέναι [3] ἡμετέρων [4] Deest ἄν. [5] ἀξιῶσαι ἂν ὑμᾶς [6] ὅ,τι [7] τὰ ἑαυτῶν ἔχειν

positum ad ἐπὶ προφάσει. Auger.

Τοὺς παρ' ἑαυτοῦ φυγάδας] Exsules Macedonicos, vel, eos, qui ad Philippum, aliunde pulsi, confugerant. Nam cum Θάσος ἀγαθῶν in proverbium abierit:

'Felix exsilium quam locus ille fuit?
Sed fumus patriæ est alieno clarior igni.' Wolf.

Exsules a seipso, i. e. exsules qui ad seipsum confugerant. Auger.

Θάσον] V. Herodot. vi. 46. sq. Thucyd. i. 100. sq. viii. 64. Xenoph. Hellen. i. 4. Diodor. Sic. xiii. 72. *F. Jacobs.*

Οἴκαδε λαμβάνειν δωρεὰς] Intelligo, *dona accipere domum transferenda*. Auger.

ε'. Περὶ τῆς ἐπανορθώσεως—ἣν ἔδοσαν ἐπανορθώσασθαι] Ἐπανορθώσασθαι ἐπανόρθωσιν, notus Atticismus. Wolf.

Οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος] Διὰ subintelligitur, aut fortasse legendum οὐ δι' ἄλλο. Idem.

Τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρέσβεων]. Non, *ementitum decretum*, sed γνώ-

δομένην γνώμην τῶν πρέσβεων, ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι· ὥστε τοῦτο μὲν οὐ κατ' ἐμοῦ ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐπέσταλκεν, ὡς ὑμεῖς περὶ ὧν οὐκ ἠκούσατε, περὶ τούτων ἀποκρινάμενοι τὴν γνώμην ἀπεστείλατε. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις αὐτοί, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψήφισμα, ὅτ' ἀπεκρίνασθε αὐτοῖς ἀναγινώσκοντες καὶ ἐπὶ ξενίαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε, οὐκ ἐτόλμησαν παρελθεῖν, οὐδ' εἰπεῖν ὅτι Καταψεύδεσθε ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φατὲ ἡμᾶς εἰρηκέναι ἃ οὐκ εἰρήκαμεν, ἀλλὰ σιωπῇ ἀπιόντες ᾤχοντο. βούλομαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,—καὶ γὰρ εὐδοκίμησεν ὁ Πύθων παρ' ὑμῖν ἐν τῇ δημηγορίᾳ, ὁ τότε πρεσβεύων—, αὐτοὺς τοὺς λόγους οὓς ἔλε-
101 γεν ὑπομνῆσαι· οἶδα γὰρ ὅτι μνησθήσεσθε. παραπλήσιοι δ' ἦσαν οἷς καὶ νῦν ἐπέσταλκε Φίλιππος· ἐγκαλῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς διαβάλλουσι τὸν Φίλιππον, καὶ ὑμῖν ἐμέμφετο
ὅτι ὡρμηκότος αὐτοῦ εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ προῃρημένου μά- 82
λιστα τῶν Ἑλλήνων φίλους κεκτῆσθαι αὐτοὶ κωλύετε, ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν συκοφαντούντων καὶ χρήματα ἐκείνου αἰτούντων καὶ διαβαλλόντων. τοὺς γὰρ τοιούτους λόγους, ὅταν ἀπαγγελλόντων ἀκούῃ, ὅτι κακῶς ἤκουεν, ὑμεῖς δ' [1]ἀπεδέχεσθε, μεταβάλλειν αὐτοῦ τὴν γνώμην, ὅταν ἄπιστος φαίνηται τούτοις ὧν προῄρηται εὐεργέτης εἶναι. [2]ἐκέλευεν οὖν τοὺς λέγοντας ἐν τῷ δήμῳ τῇ μὲν εἰρήνῃ μὴ ἐπιτιμᾶν, οὐ γὰρ ἄξιον εἶναι εἰρήνην λύειν· εἰ δέ τι μὴ καλῶς γέγραπται ἐν τῇ εἰρήνῃ, τοῦτ' ἐπανορθώσασθαι, ὡς ἅπαντα Φίλιππον ποιήσοντα, ὅσ' ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε. ἐὰν δὲ διαβάλλωσι μέν, αὐτοὶ δὲ μηδὲν γράφωσι δι' οὗ ἡ μὲν εἰρήνη ἔσται, παύσεται δὲ ἀπιστούμενος Φίλιππος, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις.

[1] ἀποδέχεσθε [2] ἐκέλευσεν

μην τὴν καταψευδομένην τῶν πρέσβεων, decretum, quod de legatis mentitur. sic infra αὐτοί, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψήφισμα, ipsi, in quos mentiebatur decretum. haec intelligenda sunt de confictis querelis, et falsis excusationibus Philippi, qui dicat, Athenienses alia perscripsisse in suo senatusconsulto, quam quae legati sui habuerint in mandatis, aut Atheniensibus polliciti fuerint. Idem.

Ταύτην] Posset abesse salvo sensu, et hic tantum ponitur ad validius affirmandum. Auger.

Ἐπὶ ξενίαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε] Hoc malim, quam ἐπὶ ξενίᾳ, et si id quoque ferri potest, ἀντὶ τοῦ, ξενικῶς ἢ φιλοξένως. Wolf.

Πύθων] Vid. or. de Cor. §. μγ'. et c. Aristocrat. §. λ. et Nott. ad ll. ll.

Ὑμεῖς δ' ἀποδέχεσθε] M. ἀπεδέχεσθε, παρατατικῷ. Wolf.

Ὡς ἅπαντα Φίλιππον ποιήσοντα] Ἀντὶ τοῦ, ὡς Φιλίππου ποιήσοντος. Idem.

Μὴ προσέχειν τὸν νοῦν] Refer ad ἐκέλευσεν. Auger.

ϛʹ. Καὶ τούτους τοὺς λόγους ὑμεῖς ἀκούοντες ἀπεδέχεσθε, καὶ δίκαια ἔφατε τὸν Πύθωνα λέγειν, καὶ ἦν δίκαια. ἔλεγε δὲ τούτους [1] τοὺς λόγους οὐχ ὅπως λυθείη ἐκ τῆς εἰρήνης, ἃ ἦν ἐκείνῳ συμφέροντα καὶ ὧν πολλὰ χρήματα ἀνηλώκει ὥςτε γενέσθαι, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἐνθάδε διδασκάλων προδεδιδαγμένος, οἳ οὐκ ᾤοντο εἶναι τὸν γράψοντα ἐναντία τῷ Φιλοκράτους ψηφίσματι, τῷ ἀπολλύντι Ἀμφίπολιν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παράνομον μὲν οὐδὲν ἐτόλμησα γράψαι, τῷ δὲ Φιλοκράτους ψηφίσματι ὃ ἦν παράνομον τἀναντία ἔγραψα, ὡς ἐγὼ ἐπιδείξω· τὸ γὰρ ψήφισμα τὸ [τοῦ] Φιλοκράτους, καθ' ὃ ὑμεῖς ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν, ἐναντίον ἦν τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, καθ' ἃ ὑμεῖς ἐκτή-
83 σασθε ταύτην τὴν χώραν. τοῦτο μὲν οὖν παράνομον ἦν τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ Φιλοκράτους, καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν τὸν τὰ ἔννομα γράφοντα ταὐτὰ τῷ παρανόμῳ ψηφίσματι γράφειν· ἐκείνοις δὲ τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, τοῖς οὖσιν ἐννόμοις
καὶ σώζουσι τὴν ὑμετέραν χώραν, ταὐτὰ γράφων ἔννομά 102
τ' ἔγραφον καὶ ἐξήλεγχον τὸν Φίλιππον, ὅτι ἐξηπάτα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐπανορθώσασθαι ἐβούλετο τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας ἀπίστους καταστῆσαι. καὶ ὅτι μὲν δοὺς τὴν ἐπανόρθωσιν νῦν ἔξαρνός ἐστιν, ἅπαντες ἴστε, φησὶ δὲ Ἀμφίπολιν ἑαυτοῦ εἶναι· ὑμᾶς γὰρ ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι, ὅτ' ἐψηφίσασθε ἔχειν αὐτὸν ἃ εἶχεν. ὑμεῖς δὲ τὸ μὲν ψήφισμα τοῦτ' ἐψηφίσασθε, οὐ μέντοι γ' ἐκείνου εἶναι Ἀμφίπολιν· ἔστι γὰρ ἔχειν καὶ τἀλλότρια, καὶ οὐχ ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ ἑαυτῶν ἔχουσιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τἀλλότρια κέκτηνται. ὥςτε τοῦτό γε τὸ σοφὸν αὐτοῦ ἠλίθιόν ἐστι. καὶ τοῦ μὲν Φιλοκράτους ψηφίσματος μέμνηται, τῆς δὲ ἐπιστολῆς, ἣν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμψεν ὅτ' Ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἐπιλέλησται, ἐν ᾗ ὡμολόγει τὴν Ἀμφίπολιν ὑμετέραν εἶναι· ἔφη γὰρ ἐκπολιορκήσας ὑμῖν ἀποδώσειν, ὡς οὖσαν ὑμετέραν καὶ οὐ τῶν ἐχόντων. κἀκεῖνοι μὲν, ὡς ἔοικεν, οἱ πρότερον ἐν Ἀμφιπόλει οἰκοῦντες πρὶν Φίλιππον

[1] τοὺς λόγους τούτους

ϛʹ. Φιλοκράτους] Cfr. de Cor. §. ζʹ. ηʹ. et de fals. leg. §. ιζʹ. et Æschin. c. Ctesiph. §. κϛʹ.

Νῦν ἔξαρνός ἐστι] S. δεδωκέναι τὴν ἐπανόρθωσιν. Wolf.

λαβεῖν, τὴν Ἀθηναίων χώραν εἶχον· ἐπειδὴ δὲ Φίλιππος αὐτὴν εἴληφεν, οὐ τὴν Ἀθηναίων χώραν ἀλλὰ τὴν ἑαυτοῦ ἔχει. οὐδ' Ὄλυνθόν γε, οὐδ' Ἀπολλωνίαν οὐδὲ Παλλήνην οὐκ ἀλλοτρίας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ χώρας κέκτηται. ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ πεφυλαγμένως ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς ἐπιστέλλειν, ὅπως ἂν φαίνηται καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ παρὰ πᾶσιν 84
ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαια εἶναι, ἀλλ' οὐ σφόδρα καταπεφρονηκέναι, ὃς τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἕλληνες καὶ [1][ὁ] βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο καὶ ὡμολογήκασιν ὑμετέραν εἶναι, ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι;

ζ'. Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐπανορθώματος, ὃ ὑμεῖς ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπηνωρθώσασθε, τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὅσοι μὴ κοινωνοῦσι τῆς εἰρήνης, ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους εἶναι, καὶ ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς στρατεύῃ, βοηθεῖν τοὺς κοινωνοῦντας τῆς εἰρήνης, ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον, μὴ μόνον ἡμᾶς καὶ τοὺς [2]συμμάχους τοὺς ἡμετέρους καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἐκείνου ἄγειν τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ μήθ' ἡμετέρους ὄντας
103 μήτε Φιλίππου [3]συμμάχους ἐν μέσῳ κεῖσθαι καὶ ὑπὸ τῶν κρειττόνων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ τούτοις διὰ τὴν ὑμετέραν εἰρήνην ὑπάρχειν σωτηρίαν, καὶ τῷ ὄντι εἰρήνην ἡμᾶς ἄγειν καταθεμένους τὰ ὅπλα· τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα ὁμολογῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς ἀκούετε, δίκαιόν τ' εἶναι καὶ δέχεσθαι, Φεραίων μὲν ἀφῄρηται τὴν πόλιν καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν, ἐπὶ δ' Ἀμβρακίαν στρατεύεται, τὰς δ' ἐν Κασσωπίᾳ τρεῖς πόλεις, Πανδοσίαν καὶ Βούχεταν καὶ Ἐλάτειαν, Ἠλείων ἀποικίας,

[1] Absunt unci. [2] ξυμμάχους [3] ξυμμάχους [4] οὐκ ἐν μέσῳ

Ἀπολλωνίαν] V. Phil. Γ. p. 117. 20.

Καταπεφρονηκέναι] Subaudiri debet ὑμῶν vel Ἀθηναίων. AUGER.

Καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν] De pace ab Antalcida facta hæc intelligenda sunt. Sic et Archidamus, ex Persico fœdere Lacedæmoniorum esse Messenam, affirmat. Vide Panegyricum Isocratis de auctoritate Persæ inter Græcos. WOLF.

ζ'. Ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι—μὴ μόνον—τοὺς δὲ μὴ] Ἀνανταπόδοτον. Sequitur enim ἡ ἀπόδοσις post ἀπόλλυσθαι, quod membrum interjectum est. IDEM.

Τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα] Hic completur phrasis quæ incipit supra περὶ δὲ τοῦ, et δὲ post τοῦτο valet ad periodum resumendam longius circumductam. AUGER.

Φεραίων τε μὲν] Τό τε abundare videtur. WOLF.

Ἐπὶ δ' Ἀμβρακίαν—] De his rebus silent historici. Ad propulsandum Thessaliæ oppressores Philippus sæpe invitatus, Ol. cix, 1. agrum eorum ingressus est. Cfr. de Ambracia Phil. Γ. p. 118, 5. 119, 30. 129, 21. ed. R. Cassopia Epiri pagus. Alexander Olympiadis, uxoris Philippi,

κατακαύσας τὴν χώραν καὶ εἰς τὰς πόλεις βιασάμενος
παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ κηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ δουλεύειν.
σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρους εἶναι καὶ
αὐτονόμους, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα.

ή. Περὶ δὲ τῶν ὑποσχέσεων, ὧν ὑμῖν διατελεῖ ὑπισχνού-
85 μενος ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσων, καταψεύδεσθαί μέ
φησιν [1] αὑτοῦ διαβάλλοντα πρὸς τοὺς Ἕλληνας· οὐδὲν γὰρ
[2] ὑμῖν πώποτέ φησιν ὑπεσχῆσθαι. οὕτως ἀναιδής ἐστιν ὁ ἐν
ἐπιστολῇ γεγραφὼς, ἥ ἐστι νῦν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτ'
ἐπιστομιεῖν ἡμᾶς ἔφη τοὺς [3] ἑαυτῷ ἀντιλέγοντας, ἐὰν ἡ
εἰρήνη γένηται, τοσαῦτα ὑμᾶς [4] ἀγαθὰ ποιήσειν, ἃ γρά-
φειν ἂν ἤδη, εἰ ᾔδει τὴν εἰρήνην ἐσομένην, δῆλον ὡς προκε-
χειρισμένων καὶ ἑτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν, ἃ ἐμέλλομεν
πείσεσθαι τῆς εἰρήνης γενομένης. γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης,
ἃ μὲν ἡμεῖς ἐμέλλομεν ἀγαθὰ πείσεσθαι, ἐκποδών ἐστι,
φθορὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων τοσαύτη γέγονεν ὅσην ὑμεῖς ἴστε.
ὑμῖν δ' ἐν τῇ νῦν ἐπιστολῇ ὑπισχνεῖται, ἐὰν τοῖς μὲν αὐτοῦ
φίλοις καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ λέγουσι πιστεύητε, ἡμᾶς δὲ τοὺς
διαβάλλοντας αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς τιμωρήσησθε, ὡς μεγάλα
ὑμᾶς εὐεργετήσει. τὰ μέντοι εὐεργετήματα τοιαῦτα ἔσται·
οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει—ἑαυτοῦ γάρ φησιν εἶναι
—, οὔτε ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ δωρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ δια-
βληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' ἄλλη τις χώρα, καὶ
ἄλλος τις, ὡς ἔοικε, τόπος φανήσεται, οὗ ὑμῖν αἱ δωρεαὶ
δοθήσονται.

θ'. Περὶ δὲ ὧν ἐν τῇ εἰρήνῃ εἴληφε χωρίων, ὑμῶν ἐχόντων, 104
παρασπονδῶν καὶ λύων τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ὅ τι
εἴπῃ, ἀλλ' ἀδικῶν φανερῶς ἐξελέγχεται, ἐπιτρέπειν φησὶ
περὶ τούτων ἕτοιμος εἶναι ἴσῳ καὶ κοινῷ δικαστηρίῳ, περὶ
ὧν μόνων οὐδὲν δεῖ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐστιν ὁ

[1] αὐτοῦ [2] ἡμῖν [3] αὐτῷ [4] ἀγαθὰ ἡμᾶς

frater fuit. F. Jacobs.

ή. Ἥ ἐστι νῦν] Malim ἔστι καὶ νῦν.— Wolf.

Ὅτ'—ἔφη] Idem valet ac ἐν ᾗ ἔφη. Auger.

Γράφειν] Hic infinitivus regitur ab ἔφη quod praecessit. Primo conjeceram legendum ἐγγεγράφειν. Idem.

Ὡς μεγάλα] Vel intellige ὡς μεγάλα, quam maxima, vel εὐεργετήσειν muta in εὐεργετήσει. Idem.

θ'. Παρασπονδῶν] In nostro παρασπονδεῖν. Siquidem quid παρασπονδεῖν τὴν εἰρήνην sit, vel literis Graecis leviter imbutis liquere puto, et ita legendum, praesertim sequente participio simili λύων. Obsopoeus.

κρίνων. ἅπαντες γὰρ ἴσμεν τίνι μηνὶ καὶ ποίᾳ ἡμέρᾳ ἡ
εἰρήνη ἐγένετο. ὥσπερ δὲ ταῦτα ἴσμεν, κἀκεῖνα ἴσμεν, τίνι
μηνὶ καὶ τίνι ἡμέρᾳ Σέῤῥιον τεῖχος καὶ Ἐργίσκη καὶ Ἱερὸν
ὄρος ἑάλω. οὐ δὴ ἀφανῆ ἐστὶ ταῦτα οὕτω πραχθέντα, οὐδὲ 86
κρίσεως δεόμενα, ἀλλὰ πᾶσι γνώριμα, πότερος πρότερος μήν
ἐστιν, ἐν ᾧ ἡ εἰρήνη ἐγένετο, ἢ ἐν ᾧ τὰ χωρία ἑάλω. φησὶ
δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους [1]ἡμῶν, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ ἑάλωσαν, ἀποδεδωκέναι· ὃς τὸν μὲν Καρύστιον, τὸν πρόξενον τῆς
ἡμετέρας πόλεως, ὑπὲρ οὗ ὑμεῖς τρεῖς πρεσβείας ἐπέμψατε
ἀπαιτοῦντες, τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν
ἐβούλετο χαρίσασθαι, ὥστε ἀπέκτεινε καὶ οὐδ᾽ ἀναίρεσιν
ἔδωκεν, ἵνα ταφῇ.

ι. Περὶ δὲ Χεῤῥονήσου ἅ τ᾽ ἐπιστέλλει πρὸς [2]ὑμᾶς ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι, ἔτι δὲ καὶ ἃ πράττει, καὶ ταῦτ᾽ εἰδέναι. τὸν μὲν γὰρ τόπον ἅπαντα τὸν ἔξω ἀγορᾶς, ὡς ἑαυτοῦ ὄντα καὶ ὑμῖν οὐδὲν προσήκοντα, δέδωκε καρποῦσθαι Ἀπολλωνίδῃ τῷ Καρδιανῷ. καίτοι Χεῤῥονήσου οἱ ὅροι εἰσὶν, οὐκ ἀγορὰ, [3]ἀλλὰ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, ὅς ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, οὗ ἡ διωρυχὴ ἔμελλε Χεῤῥονήσου ἔσεσθαι, ὥς γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου δηλοῖ. ἔστι δὲ [4]τουτί·

Τόνδε καθιδρύσαντο θεῷ περικαλλέα βωμὸν,
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὅρον θέμενοι,

[1] ὑμῶν [2] ἡμᾶς [3] ἀλλ᾽ ὁ βωμὸς
[4] τουτί. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ. Τόνδε

Σέῤῥιον—] Cfr. Phil. Γ. §. γ'. de Cor. §. ϑ'. et Æschin. c. Ctesiph. §. λ.

Ἀλλὰ πᾶσι γνώριμα, πρότερος] F. ὅτι, vel εἰ, πρότερός μήν ἐστιν, vel πότερος πρότερος μήν ἐστιν. Wolf.

Τὸν μὲν Καρύστιον] Carystus urbs Euboeæ, unde Καρύστιος. Sed hic videtur proprium esse nomen. Idem.

Ὃς τὸν μὲν — ἐκεῖνος οὕτω] Hujus phraseos constructio peccat contra grammaticas regulas, nam duo sunt nominativi ὃς et ἐκεῖνος, sed hujus irregularitatis plura occurrunt exempla apud Oratores. Auger.

ι. Ἅτε ἐπιστέλλει] F. ἄγε, nisi forte sit Hegesippi idiotismus, inculcare τό τε. Wolf. Correxi ἃ μὲν, ita postulante nexu phraseos. Auger.

Ταῦτ᾽ εἰδέναι] Ταῦτ᾽ refertur simul et ad ἐπιστέλλει et ad ἃ πράττει. Idem.

Τὸν ἔξω ἀγορᾶς] Puto loci esse proprium nomen. Wolf.

Ἀγορᾶς] De Agora, oppido Chersonesi, mentionem facit Herodotus l. vii. c. 58.; de Pteleo autem et Alba Acta, ejusdem regionis oppidis, nullus, quod sciam, auctor. De Cardia vid. de Pace, §. ς'. [et c. Aristocrat. §. μέ.] F. *Jacobs.*

Τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου] *Montani Jovis.* Fortasse, quod ejus fanum in monte situm esset, si ὀρίου legeretur παρὰ τὸν ὄρον, verterem, *terminalis* aut *finitoris Jovis.* Wolf. Vid. Brodæi Miscell. l. vi. c. 9. p. 555. vol. ii. Grut. Thes. Crit.

Πτελεοῦ, καὶ Λευκῆς ἀκτῆς] Locorum Chersonesi propria nomina esse puto. Alias πτελεὸς *ulmum*, λευκὴ ἀκτὴ, *album litus*, vel *albam oram*, significat. Wolf.

Ἡ διωρυχὴ] Hinc illud intelligitur β'. Φιλ. Χεῤῥόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει. Idem.

Ἐνναίεται χώρης σημήϊον· ἀμμορίης δὲ 105
Αὐτὸς ἄναξ μακάρων ἐστὶ μέσος Κρονίδης.

ταύτην μέντοι τὴν χώραν τοσαύτην οὖσαν ἄσην οἱ πολλοὶ ὑμῶν ἴσασιν, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν, τὴν μὲν αὐτὸς καρποῦται, τὴν δὲ ἄλλοις δωρεὰν δέδωκε, καὶ ἅπαντα τὰ κτήματα τὰ ὑμέτερα ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖται. καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω ἀγο-
87 ρᾶς χώραν σφετερίζεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς Καρδιανοὺς, οἳ οἰκοῦσιν ἔσω ἀγορᾶς, ἐπιστέλλει ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ, ὡς δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ὑμετέρᾳ, εἴ τι πρὸς αὐτοὺς διαφέρεσθε. διαφέρονται δὲ πρὸς ὑμᾶς, σκέψασθε εἰ περὶ μικροῦ. ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰκεῖν καὶ οὐχ ὑμετέραν [1][εἶναι], καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματά φασιν ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ, τὰ δὲ [2]αὐτῶν κτήματ' ὡς ἐν οἰκείᾳ, καὶ ταῦθ' ὑμέτερον πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι, Κάλλιππον Παιανιέα. καὶ τοῦτό γε ἀληθὲς λέγουσιν· ἔγραψε γὰρ, καὶ ἐμοῦ γ' αὐτὸν γραψαμένου παρανόμων γραφὴν ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε· τοιγάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατεσκεύακεν. ὁπότε δὲ περὶ τούτου τολμήσετε πρὸς Καρδιανοὺς διαδικάζεσθαι, εἴθ' ὑμετέρα ἐστὶν εἴτ' ἐκείνων ἡ χώρα, διὰ τί οὐ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Χερρονησίτας τὸ αὐτὸ δίκαιόν ἔσται; καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται, ὥστε φησὶν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανοὶ, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς τὰ δίκαια [3]ὑμῖν ποιῆσαι· ἐπειδὴ δ' ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτός φησι τοῦτ' ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἆρ' οὐ μεγάλα [4]φαίνεται ὑμᾶς εὐεργετῶν; 106

[1] Deest εἶναι. [2] αὐτῶν [3] ὑμῖν] πρὸς ὑμᾶς [4] ὑμᾶς φαίνεται

Ἐνναίεται] *Habitatores.* Ἀμμορίης: subaudio ἕνεκα, et explico *discretionis causa,* i. e. ut agri discernantur. Auger.

Ἀμμορίης δὲ] Ἀμμοιρίαν καὶ ἀμμορίαν interpretantur τὴν κακὴν μοῖραν. Quo significatu intelligi potest, Jovem prohibere calamitatem, quod utrinque arceat hostiles impetus. Sed cum ἄμμορος idem sit, quod ἀμέτοχος, *expers, non particeps,* ut apud Homerum [Il. Σ. 487.]

Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

quid si ἀμμορίη sit ὁ ὅρος, *limes, terminus,* qui utrinque Chersonesitas excludat, ne ulterius progrediantur? Possit et scribi cum aspiratione ἁμμορίη, παρὰ τὸ ἅμα καὶ ὅρος. quasi ὁμορία, *confinium.* Wolf.

Οἳ οἰκοῦσιν ἔσω ἀγορᾶς] Alii ἔξω. sed hoc videtur rectius. Idem.

Ἐγκτήματα — κτήματα] Ipse auctor discrimen satis declarat. Idem.

Κάλλιππον] Augeri conjectura, Callippum hic loci memoratum eundem esse, ac ille quem Demosthenes oratione tractabat, eapropter infirmatur, cum hic Lamprensis, ille Pæaniensis sit. *F. Jacobs.*

Ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε] S. αὐτοῦ. Auger.

Οὐ δὲ ἀναγκάσαι] M. οὐδὲ Καρδιάνους ἀναγκάσαι. Wolf.

ιά. Καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τινες εὖ ἔφασαν γεγράφθαι, οἳ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ' ὑμῶν ἢ Φίλιππος μισοῖντο. ἐκεῖνος μὲν γὰρ, ἑαυτῷ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλ' ἀγαθὰ, ἅπαντα καθ' ὑμῶν πράττει· ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι ὄντες μὴ τῇ πατρίδι ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρ- 88
ναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

Ὑπόλοιπόν μοί ἐστιν ἔτι πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τὴν εὖ ἔχουσαν καὶ τοὺς λόγους τῶν πρέσβεων γράψαι τὴν ἀπόκρισιν, ἣν ἡγοῦμαι δικαίαν τ' εἶναι καὶ συμφέρουσαν ὑμῖν.

ιά. Εὔνοιαν ἐνδείκνυνται] Supra, ἐμφατικώτερον, οἳ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, καὶ οὐ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι. Wolf.

Εὖ ἔχουσαν] Εὖ γεγραμμένην. εἰρωνικῶς. [In ferrug. Aut haec abesse malim, ut inculcata e superioribus, aut addi aliquid, εὖ ἔχουσάν γε, ut appareat ironia.] Idem.

Τὴν ἀπόκρισιν] Quam forsan, domi conscriptam, perlegit orator, et assedit. F. Jacobs.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

Pag. ed. aliq. cit.

Pag. ed. Reisk.

88 Ο ΛΟΓΟΣ οὗτος ὑπὲρ Διοπείθους εἴρηται καὶ ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγόρητο. ἦν 107
μὲν γὰρ Χερρόνησος ἡ πρὸς Θρᾴκην τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον, εἰς δὲ ταύτην ἀπέστειλαν κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς κληρούχους ἑαυτῶν. ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἴκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον πεμπόμενοι ὅπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε, καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χερρόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπείθη. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χερρονησῖται τοὺς ἐπελθόντας ἐδέξαντο καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς, Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπείθης [1]ἐπολέμησε Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ Φίλιππον καταφεύγουσι, καὶ ὃς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανοὺς ὡς αὐτῷ προσήκοντας, ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτούς,
89 εἴ τί φασιν ἠδικῆσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἤκουσεν τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἔπεμψεν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπείθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἄνω Θρᾴκην πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παράλιον Θρᾴκην, ὑπήκοον οὖσαν τοῦ Μακεδόνος, κατέδραμε καὶ ἐπόρθησε, καὶ ἔφθη, πρὶν Φίλιππον ἐπανελθεῖν, ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χερρόνησον καὶ ἐν ἀσφαλεῖ γενόμενος. διόπερ ὁ Φίλιππος οὐ δυνηθεὶς ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι, πέπομφεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγορῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἄντικρυς. καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος διχῇ ὑπὲρ Διοπείθους ἵσταται, οὔτε γὰρ ἄδικά φησιν αὐτὸν πεποιηκέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παραβάντος τὴν εἰρήνην καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν καὶ διαλῦσαι τὴν ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἥτις νῦν ἀντιπράσσεται Χερρονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ πόλεμον παρακαλεῖ, καὶ τοῦ Φιλίππου πολλὴν ποιεῖται κατηγορίαν ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

[1] ἐπολέμει

Καὶ ὧν] Καὶ ὑπὲρ ἐκείνων, ὧν. Wolf.

Κληρούχους ἑαυτῶν] Id est, κληρούχους Ἀθηναίους, vel κληρούχους, ὄντας πολίτας Ἀθηναίους. κληροῦχον Suidas interpretatur γεωργὸν, *agricolam, colonum.* Rem declarat ipse Libanius. Dicuntur autem παρὰ τὸ κλῆρον ἔχειν, *ab habenda hæreditate seu sorte,* quod eis apud exteros prædia assignabantur: idque sortito fortasse factum est. Inter κληρούχους et ἀποίκους hoc interesse videtur, quod hi vel pulsis veteribus incolis terram occupabant, vel in vacua veniebant: illi, a veteribus recipiebantur in communionem opum, ut ex sequentibus Libanii verbis apparet. ἔποικον Phavorinus *inquilinum in urbe,* ex Thucydide interpretatur. Nos inopia verborum coacti κληροῦχον, ἔποικον, ἄποικον, *colonum* interpretamur sine discrimine: nisi *Agripetam* dicere libeat τὸν κληροῦχον, ut Cicero 'Neoclem Epicuri patrem Samum venisse agripetam' scribit: et 'agripetas ejectos atque concisos.' Idem.

Ἀκτήμονες] *Sine possessionibus, non prædiati,* quo nomine Apuleius utitur. quod propter auctorem non repudiandum censeo, cum Cicero *Prædiatorium jus* dicat, horridiore etiam vocabulo. Idem.

Πεμπόμενοι] Ὅτι ἐπέμποντο. *Cum mittebantur,* sed malim addi articulum οἱ πεμπόμενοι, *qui mittebantur.* Idem.

Περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἄνω Θρᾴκην] *In mediterraneis, superiore Thracia.* potest exponi sic κατ' ἐπεξήγησιν. Possit etiam legi τῆς ἄνω Θρᾴκης genitivo casu, *in superioris Thraciæ mediterraneis.* Idem.

Ἔφθη ἀναχωρήσας] *Antevertit reversus,* id est, prius recessit, quam, etc. a verbo φθάνω. Idem.

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

108 α΄. ῎ΕΔΕΙ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαν- 90
τας ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε πρὸς χάριν, ἀλλ᾽ ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ᾽ ἀποφαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ᾽ ἔνιοι τὰ μὲν φιλονεικίᾳ, τὰ δ᾽ ἡτινιδήποτ᾽ αἰτίᾳ προάγονται λέγειν, ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πολλοὺς δεῖ πάντα τἄλλ᾽ ἀφέντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς στρατείας, ἣν ἐνδέκατον

῾Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ] S. *στρατιωτῶν*. hoc enim nomen additur Philippica 3. Possis etiam interpretari *de Chersonesitanis*. Sic enim articuli substantivis locorum et gentium nominibus, et præpositionibus vel adverbiis additi, sæpe commode, interdum etiam necessario redduntur, ut *οἱ ἐν ῥώμῃ*, *Romani*, quod brevius est, quam si dicas, hi, qui Romæ sunt, *οἱ πρὸς τοὺς ἔξω πόλεμοι*, *externa bella* Ciceroni dicuntur. Ut autem fatear, præpositiones hujusmodi sæpe continere distinctiones et exceptiones aliquas, ut Chersonesitani milites intelligi possent e Chersoneso oriundi potius, quam aliunde in Chersonesum missi: tamen ab interprete postulandum non opinor, ut omnes syllabas annumeret; præsertim, si constet, probatos auctores *ἀκρίβειαν* illam Græcorum tanti non fecisse, ut propterea moleste et parum Latine loquerentur, etsi et ipsi proprietatis studiosi. *Χεῤῥόνησος* peninsula est, quarum quatuor potissimum celebrantur, Thracica, de qua hic agitur, Taurica, Aurea, Cimbrica. Strabo et Peloponnesum annumerat, cum et ipsa peninsula sit, quamvis Chersonesus appellari non soleat. Wolf.

῎Εδει μὲν] Tale fere est exordium Cæsaris apud Sallustium: 'Omnes homines, Patres conscripti, qui de rebus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ira atque misericordia vacuos esse decet. Haud facile animus verum providet, (*malim* pervidet) ubi illa officiunt: neque quisquam omnium libidini simul et usui paruit.' Idem.

Τοὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν] Ordo est, *ἅπαντας τοὺς λέγοντας ἐν ὑμῖν*. Neque enim jungo *ποιεῖσθαι ἐν ὑμῖν λόγον*: etsi id quoque hic fieri posset. Verum aliquando fit, ut hujusmodi verborum trajectiones non animadversæ, diversam gignant sententiam. Sic paulo post: *οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστὶν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν*: rectius jungitur *κολάζειν κατὰ τοὺς νόμους*, quam *ἔστιν ἐφ᾽ ὑμῖν κατὰ τοὺς νόμους*, *legibus vobis licet*. Idem.

Πρὸς ἔχθραν, πρὸς χάριν] *Δι᾽ ἔχθραν, ἢ χάριν: ἔχθρας, ἢ χάριτος ἕνεκα*. Idem.

῾Υμᾶς τοὺς πολλοὺς] *Vos multos*, id est, *τὸν δῆμον*, *vulgus, multitudinem, populum*. In Latino sermone vel nomen vel pronomen videtur omittendum. Conjungi enim utrumque non potest. *οἱ λέγοντες*, id est, *οἱ ῥήτορες, οἱ σύμβουλοι*, *oratores, consiliarii*, sunt quasi duces: *οἱ πολλοὶ*, id est, *ὁ δῆμος*, *reliquus exercitus*. Sed quid faciat *τὸ ἄλογον*, id est multitudo, si *τὸ ἡγεμονικὸν*, id est magistratus, vel erroribus, vel pravis affectibus, ducitur? Quidam Alexandri magni exercitum, illo sublato, Polyphemo excæcato non insulse comparavit. Idem.

῏Ην ἐνδέκατον] Posset intelligi, si verba sola spectes, *mense ab undecimo*, ut infra *τρίτον ἢ τέταρτον τουτὶ ἔτος*, *anno abhinc tertio aut quarto*. Sed sententia cogit, ut sic accipias: Philippum jam undecimum mensem versari in Thracia. Sequitur enim post, *δέκα μῆνας ἀπογενομένου τἀνθρώπου*. Idem.

μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται· τῶν δὲ λόγων
οἱ πλεῖστοι περὶ ὧν Διοπείθης πράττει καὶ μέλλει ποιεῖν 109
εἴρηνται. ἐγὼ δ᾽ ὅσα μέν τις αἰτιᾶταί τινα τούτων, οὓς κατὰ
τοὺς νόμους ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστίν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν, κἂν ἤδη
δοκῇ κἂν [1] σμικρὸν ἐπισχοῦσι περὶ αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν
ἡγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ [2] δεῖ περὶ τούτων οὔτ᾽ ἐμὲ οὔτ᾽ ἄλλον
οὐδένα [3] ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ᾽ ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει
Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ περὶ Ἑλλήσποντον ὢν πειρᾶ-
ται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ ὑστερήσωμεν, οὐκέθ᾽ ἕξομεν σῶ-
σαι, περὶ τούτων δ᾽ οἶμαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βε-
91 βουλεῦσθαι καὶ παρεσκευάσθαι καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλ-
λων θορύβοις καὶ ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι.

β′. Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ᾽ ὑμῖν οὐδενὸς ἧττον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τεθαύμακα ὃ καὶ πρώην τινὸς ἤκουσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμβουλεύοντα ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην [4] ἄγειν συμβουλεύειν. ἔστι δὲ —, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ᾽ [5] ἡμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον· καὶ τά γε ἀφ᾽ ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχονθ᾽ ὁρῶ. εἰ δ᾽ ἃ [6] μὲν ὠμόσαμεν καὶ ἐφ᾽ οἷς τὴν

[1] μικρὸν [2] δεῖν [3] διισχυρίζεσθαι [4] ἄγειν τὴν εἰρήνην [5] ὑμᾶς
[6] μὲν ἡμεῖς ὠμόσαμεν

Ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται] Odrysorum regi Amadoco, Cersobleptis fratri, bellum inferens. Leland. Vit. Phil. iv. §. 2. STOCK.

Εἴρηται] L. εἴρηνται. WOLF.

Κολάζειν] Hic finio πρότασιν periodi. IDEM.

Κἂν σμικρὸν ἐπίσχωσι] S. οἱ φιλιππίζοντες ῥήτορες. [S. οἱ Διοπείθους κατηγοροῦντες. In farrag.] Felicianus, ἐπισχοῦσι dativo plurali, ut ad ὑμῖν referatur, sive vobis jam eos punire, sive moram interponere visum fuerit. IDEM.

Καὶ οὐ πάνυ δεῖ] Potest ita legi, ut a superiore periodo separetur: sed si legas δεῖν, pendebit a verbo ἡγοῦμαι, et erit, opinor, aptius. IDEM.

Σῶσαι· περὶ τούτων δ᾽] Τὸ σῶσαι absolvit antecedens periodi. Particula δὲ non est adversativa, sed ἐμφατικὴ hoc loco, ut, vero, apud Latinos. IDEM. F. δή. TAYLOR.

Τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις] S. πραγμάτων, de aliis rebus minus necessariis διὰ τοὺς θορύβους, vel περὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, qui minus nocere possunt. WOLF.

Ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι] Ab his aufugere, hæc subterfugere, ἀντὶ τοῦ, ταῦτα παραδραμεῖν καὶ παραλιπεῖν, καταμελεῖν τούτων. IDEM.

β′. Οὐδενὸς ἧττον τεθαύμακα] Ἀντὶ τοῦ, ἐν τοῖς μάλιστα, οὐχ ἥκιστα. Non est οὐδενὸς ἀνθρώπου, sed οὐδενὸς πράγματος ἧττον. IDEM.

Ἔστι δὲ, εἰ μὲν] S. τὴν εἰρήνην ἁπλῶς ἄγειν, licet autem pacem simpliciter servare, &c. ἐφ᾽ ὑμᾶς, οὐδὲ δεῖ λέγειν, est ἀσύνδετον, cum asseveratione accipiendum, sic: nihil dicendum est. Alioqui ἔστι δὲ, et, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀνακολούθως conjungi videbuntur, nisi legas, εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν Φίλιππος. Possit etiam ἔστι δέ; negativa interrogatione legi, id vero licet? sed prior distinctio mihi magis probatur. IDEM.

Καὶ τάγε ἀφ᾽ ὑμῶν] Ἀντὶ τοῦ, καὶ ὑμᾶς γε ἑτοίμους ὑπάρχοντας ὁρῶ τὴν εἰρήνην ἄγειν. IDEM.

εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν καὶ γεγραμμένα κεῖται, φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιππος, πρὶν Διοπείθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί,
110 πάντα δὲ τὸν [1] χρόνον συνεχῶς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς [2] πολεμεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ αἵρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ δικαιότατον καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἑκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστι τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ' ἡμῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νὴ Δία, [3] ὡς, ἂν ἀπέχηται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος, οὔτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν οὔτε [4] ποιεῖ πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται καὶ τὴν εἰρήνην ταύτῃ ὁρί- 92
ζονται, ὅτι μὲν δήπουθεν οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, δῆλόν ἐστιν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει ταῖς κατηγορίαις [5] αἷς Διοπείθους κατηγοροῦσι καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς.

γ'. Τί γὰρ δήποτε τῷ μὲν Φιλίππῳ πάντα τἄλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχηται· τῷ Διοπείθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θρᾳξὶν ἐξέσται, ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγ-

[1] τὸν ἄλλον χρόνον [2] πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ [3] ἕως ἂν [4] ποιεῖ [τὸν] πόλεμον [5] ἃς

Κληρούχους] Non eos milites appellat, sed colonos (proprio nomine usus), quos Athenienses mittebant in urbes suae ditionis, ut agros singulis assignarent. *Ex edit.* Stock.

Ὑπὲρ ὧν (scilicet ἀδικημάτων τοῦ Φιλίππου) ψηφίσμαθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα, κύρια ταυτί] Κύρια non sine causa additur. Multa enim fiebant irrita decreta. Vult Athenienses suo ipsorum gladio jugulare: quasi dicat: Vos ipsi decrevistis, pacem esse a Philippo violatam: et tamen dubitatis adhuc, an pro hoste sit habendus? Wolf.

Ψηφίσματα—κύρια] *Rata nondum abrogata*: quae adhuc γεγραμμένα κεῖται, ut supra. Stock.

Τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων] Intelligi potest vel de inita cum illis societate, vel, Philippum, illis victis, factum potentiorem, bellum inferre cogitare Atheniensibus: id quod passim in Philippicis inculcatur. Wolf.

Νὴ Δία, ἕως ἂν] F. νὴ Δία, ὅτι, ἕως ἄν. Idem.

Καὶ τὴν εἰρήνην ταύτην] Rectius legitur ταύτῃ, hoc est, τουτονὶ τὸν τρόπον. Idem.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει] Verbum verbo: *Quin etiam ita fit, ut contrariis accusationibus, quibus Diopithen invadunt, etiam haec ipsa dicant*; hoc est, dum accusant, excusant hoc ipso, quod Philippum atrociora designantem non accusant. Idem.

Ταῖς κατηγορίαις, ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι] Alibi lectum esse dandi casu, αἷς, Obsopoeus: ut respondeat casui antecedenti. κατηγορεῖν κατηγορίας τινός, Atticismus satis notus. Idem.

γ'. Ἀλλὰ νὴ Δία] Μίμησις [illegible]. Idem.

Ταῦτα μὲν ἐξελέγχεται] *Haec* (scilicet,

χονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ; ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα, οὐδὲν ἀντιλέγω. οἴομαι μέντοι δεῖν, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι 111
δικαίοις ταῦτα συμβουλεύουσιν, ὥςπερ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζητοῦσι τὸν ἐφεστηκότα καὶ πορίζοντα χρήματα ταύτῃ διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ [1] παρόντα πράγματα ἅπαντ' [2] ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δή που τοῦθ', ὅτι οὐδενὶ τῶν [3] πάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως Φίλιππος ἢ τῷ πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι. ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεστηκυῖαν ἀεὶ περὶ αὐτόν, καὶ προειδὼς ἃ βούλεται πρᾶξαι, ἐξαίφνης ἐφ' οὓς ἂν αὐτῷ δόξῃ πάρεστιν· ἡμεῖς δ' ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον, τηνικαῦτα θορυβούμεθα καὶ παρασκευαζόμεθα. εἶτ', οἶμαι, συμβαίνει τῷ μέν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὑστερίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσω-
93 μεν, ἅπαντα μάτην [4] ἀναλωκέναι, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βούλεσθαι κωλύειν ἐνδεδεῖχθαι, ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν.

δ'. Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν

[1] † παρελθόντα [2] ἀπόλωλεν [3] ἁπάντων [4] † ἀνηλωκέναι

ea quæ agit Philippus) *convincuntur, redarguuntur*, i. e. iniqua esse deprehenduntur. AUGER.

Περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ] Συλῶντες τοὺς Ἑλλησποντίους, καὶ πορθοῦντες τὴν χώραν. WOLF.

Κατάγων τὰ πλοῖα] Ἐκ τῆς θαλάττης ἐπὶ τοὺς λιμένας ἄγων, καὶ διαρπάζων. Suidas citans octavam Philippicam, hoc est, Chersonesitanam hanc, exponit, λῃΐζεσθαι καὶ κακοῦν, καὶ μὴ ἐᾷν τοὺς πλέοντας, ὅποι βούλοιντο, πλεῖν· ἀλλ' εἰς τὰ οἰκεῖα χωρία τοῖς λῃστεύουσι κατάγειν. IDEM.

Ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύουσι] Δικαίως καὶ εἰλικρινῶς, ἀκιβδήλως, ἀδέκαστοι, ἀδωροδόκητοι ὑπάρχοντες. IDEM.

Δύναμιν συνεστηκυῖαν] *Perpetuum exercitum*, quem alibi nominat συνεχῆ παρασκευήν. IDEM.

Ἀναλωκέναι] In omnibus, quos novi, codicibus est ἀνηλωκέναι. Auctoritate Atticistarum, qui affirmant, apud Atticos hoc verbum α non mutare in η, quod α longum sit, post Valckenaerium, qui ad Phœn. v. 591. Atticistarum præceptum argumentis probare studebat, mos invasit, hoc η in α mutandi. Tamen nuper Elmsley ex Inscriptionibus probavit, Atticos huic verbo augmentum dedisse, atque Hermannus ei assentitur ad Aj. 1028., addens, augmenti omissionem esse orationis vulgaris: quæ phrasis late patet. Si res in se spectatur, mihi quidem videtur a MSS. lectione non recedendum esse. In Demosthene, ubi η est in contextu editionis Reiskianæ, vel omnes MSS. sic habent, vel plerique. Duobus locis orationis de Cor., p. 228. l. 8., ubi est ἀνάλωσε, et p. 247. l. 6., ubi ἀναλωκυῖαν, ex plurimis et optimis codd. restituendum est η. BREM.

δ'. Ὅτι καὶ νῦν τἄλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα

τἆλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως ὑμῶν μὲν οἴκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως μετὰ πλείστης ἡσυχίας [1] ἅπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. καὶ δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρᾴκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὥς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαν-
112 τίους μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας [2] ὥςπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ὑμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ παραδώ-

[1] πάνθ' [2] ὥςπερ

Καὶ προφάσεις] Ὅτι τἆλλα ταῦτα, scilicet τὰ λεγόμενα, ἐστὶ λόγοι, ἤγουν ψεύδη ἀνύπαρκτα καὶ προφάσεις, τῆς προδοσίας προκαλύμματα. Wolf.

Πολλήν] Scil. δύναμιν. Auger.

Ὡς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ] *Ut ii dicunt, qui adsunt.* μεταπέμπεται ἀπὸ Μακεδονίας, *accersit e Macedonia.* sic malo, quam οἱ παρόντες ἀπὸ Μακεδονίας, *qui e Macedonia huc venerunt*, vel, qui apud Philippum fuerunt, ἀντὶ τῶν παραγενομένων, accipere. Wolf.

Τοὺς ἐτησίας] S. ἀνέμους, quasi dicas, *annuos ventos*, de quibus supra. Idem.

Ἐπὶ Βυζάντιον] Huc pertinere opinor senatusconsultum illud Byzantiorum, quod in oratione π. Στεφ. [§. κζ'.] habetur. Idem.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας] Defectionem in bello sociali intellige. Idem. Anno tertio Olympiadis centesimæ quintæ, Byzantini ab Atheniensibus defecerant, et adversus eos fœdus cum Chiis, Cois, et Rhodiis inierant. (Huc spectat illud μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, et paulo inferius κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι, &c.) Hac de causa haud immerito credebant infensos esse admodum pristinos suos dominos. Nihilominus dicit Orator eos vel ad Atheniensium præsidium confugere malle, quam in Philippi potestatem se dedere: quod et revera factum est. Byzantini quippe, urbe eorum a Philippo obsessa, auxilium ab Atheniensibus petierunt, qui Phocionis ductu eos obsidione liberarunt. Huc pertinet decretum Byzantinorum, de quo, in oratione περὶ Στεφάνου. *Ex edit.* Stock. Vid. Or. pro Rhod. lib. p. 177. ed. R. et de Cor. 252. seqq., Diodor. Sic. xvi. 77., et Plutarch. Vit. Phocion. c. 14.

Ὥσπερ νῦν] Quid si ὅσπερ νῦν. Wolf.

Μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, ὥςπερ νῦν] Reiskius sine causa pro ὥςπερ scripsit ἥςπερ. Nam post ὁ αὐτὸς haud raro ponitur adverbium ὥςπερ pro pronomine, quamquam sæpe a viris doctis mutatum. p. 51. l. 15. ed. R. τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥςπερ, ubi H. Wolfius mavult ὅνπερ. Idem legitur p. 13. l. 19. κατὰ Ἀριστοκρ. p. 632. l. 1. ὥςπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνδέχεσθαι, ubi Reiske Marklandum vituperat, οἵςπερ conjicientem. Plato Phædon. p. 86. A. εἴ τις διϊσχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὥςπερ σὺ, ubi, quum Fischerus e Forsteri conjectura dedisset ᾧπερ, merito vulgatam lectionem Heindorfius revocavit, similia nonnulla afferens. Xenophon. Anab. I. 10, 10. εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα κατέστησαν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα, ὥςπερ τὸ πρῶτον μαχούμενος συνῄει. Etiam καθάπερ sequitur post ὁ αὐτὸς, quod omnem mutandi libidinem coercet. Κατὰ Ἀριστοκρ. p. 632. l. 17. τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ. p. 650. l. 13. s. ἔστω, φησὶν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ. Bekk.

Ἀλλὰ καὶ εἴ τισι — πόλιν] Subauditur εἰπέ, an eos potius *admissuros in urbem Byzantios existimatis, aut illi urbem tradituros?* Passiva voce usus est verbo φρῶ ἢ φρημί, cujus verbi formationem vide in Bud. Commentariis. *Ex edit.* Hervag.

Καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι] Τῷ πόλει ὑποδέξεσθαι ἐπὶ φρουρᾷ, ab εἰσφρέω, εἰσδέχομαι, εἰσάγω, καυχῶμαι, μετὰ σπουδῆς εἰσφέρω. Wolf. Harpocratio videtur legisse εἰσφρήσειν. Εἰσφρήσειν, inquit, εἰσάξειν, εἰσδέξεσθαι, Δημοσθένης ἐν Ὀλυνθιακοῖς Φιλιππικοῖς. Auger.

σειν τὴν πόλιν, ἄνπερ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτούς· οὐκοῦν
ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθένδ' ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδε-
μιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολω-
λέναι κωλύσει. νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ [1] ἄνθρωποι καὶ
ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε, ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς
εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν
ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερρόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἴ γε ἐκ τῆς
ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί
φησι τοὺς ἐν Χερρονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς
94 τοῦτο στράτευμα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται καὶ
τῶν ἐκείνου τι κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' [2] ἅπαξ διαλυθήσεται,
τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθην
νὴ Δία. καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐν-
θένδε βοηθήσομεν αὐτοῖς. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ
δυνώμεθα; ἀλλὰ μὰ Δί' οὐχ ἥξει. καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι
τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν
ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημόν τινες οἴονται δεῖν
τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίπ-
πῳ; τί δ', ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν 113
Χερρονήσῳ μηδὲ Βυζαντίῳ—καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε
—ἐπὶ Χαλκίδα ἢ Μέγαρα ἥκῃ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ
ἐπ' Ὠρεὸν [3] πρῴην, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν [4] ἀμύνε-
σθαι καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐᾶ-

[1] ἄνθρωποι [2] ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται [3] πρῴην ἐπ' Ὠρεὸν [4] ἀμύνασθαι

Οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι—] *Ita nihil causæ est quin ipsi perituri sunt. Sane quidem nihil; quippe homines insaniunt summâque sunt dementia præditi. Pereunt quidem illi; sed tamen reipub. interest, incolumes eos servari.* Vel sic, *quid ni perituri sint homines summa insania præditi,* h. e. πῶς γὰρ οὔ; Servit enim confessioni νὴ Δία, quæ tamen secum affert causam facti; et vim quandam interrogationis obtinet hic sermo: quanquam alibi etiam anthypophoris accommodetur, ita ut responsioni congruat, præsertim ubi cum ἀλλὰ jungitur. Idem alibi, νὴ Δί' ἀλλ' [illegible] τὰ γράμματα ἔστιν, i. e. *at enim ipsæ literæ obscuro quodam loco tenebrisque positæ sunt.* Atque ita omnino referre licebit, *at at enim* Latine, quod Livius pæne ad verbum *at hercule* dixit. Bud. *Ex edit.* Hervag.

Νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι] Τῷ εὐδαιμονεῖν opponitur τὸ κακοδαιμονεῖν. Sed malim κακοδαιμονῶσι per ω, παρὰ τὸ κακοδαιμονᾶν: quod et Phrynichus probat. Significat autem τῷ θεῷ ἀπεχθῆ εἶναι, *Deo invisum esse, malis intemperiis agi.* Adversarius ait, recte eos perituros propter amentiam suam. Νὴ Δία, scilicet οὐδὲν κωλύσει αὐτοὺς ἀπολωλέναι. Wolf.

Βοηθήσομεν αὐτοῖς] Sc. Diopithi et ejus sociis. Auger.

Ἔρημον ὑμῶν ποιῆσαι] Jubent vos Hellesponto cedere: Hellespontum a vobis deseri. Wolf.

Ἐπ' Ὠρεὸν] Qua ratione Philippus hanc Eubœæ urbem adeptus sit, oratio proxima declarabit [§. ιγ'.] Stock.

σαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τιν' ἀσχολίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἴομαι τοῦτο.

ε'. Ταῦτα *τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζομένους χρὴ μὰ Δί' οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν* [1] *παρασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ* [2] *διαλῦσαι πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων καὶ τἄλλα οἰκείως συναγωνιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, Εἰπέ μοι, πότερ' ἂν βούλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς Διοπείθης νῦν ἔχει, τοὺς ὁποιουστινασοῦν — οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω —* [3] *εὐθενεῖν καὶ παρ' Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι; ταῦτ' ἄν, οἶμαι, φήσειεν. εἶθ' ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς,* [4] *ταῦθ'* 95
ἡμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα;

ς'. Βούλομαι *τοίνυν* [5] *[πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξετάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, οὔθ' ὅσ' ἂν αὐτὸς*
114 *αὐτῷ πορίσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὔτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις τοῖς ἐναν-*

[1] *κατασκευάζειν* [2] *διαλύειν* [3] * *εὐθηνεῖν* [4] *τοῦτ' ἡμῶν ἐνθάδε τινὲς*
[5] Absunt unci.

ε'. Συνευποροῦντας] *Συνευπορεῖν, suppeditare de nostro, opes et vires ejus augere.* Wolf.

Τἄλλα οἰκείως] Ἐν τοῖς ἄλλοις, ὡς δεῖ, *in cæteris, ut usus postulat.* Idem.

Τοὺς ὁποιουστινασοῦν (οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω)] Hinc apparet, milites illos fuisse rapacissimos et insolentissimos. Idem.

ς'. Τὰ παρόντα] Sic ordina: τὰ πράγματα τὰ παρόντα τῇ πόλει. Idem.

Καὶ ὅπως χρώμεθα αὐτοῖς] Τοῖς παροῦσι πράγμασι τῇ πόλει. Idem.

Τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι] S. χρημάτων, quæ in Olynthiacis θεωρικὰ nominantur, vel *abstinere a gerenda republica.* Quam παῤῥησίαν erga totum populum, etsi fortasse nec Demosthenes usurparet, nec populus pateretur: tamen, quod sequitur οὔτε τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, sic fateor posse intelligi, ut certos quosdam homines importunos perstringat: nisi τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν intelligendum sit, ut etiam in republica suo quisque munere fungatur, et alios non impediat. Idem.

Τὰς συντάξεις] *Tributa* intelligo, ut etiam alibi οἱ φόροι hoc nomine appellantur. Idem.

τιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν, τί οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι, τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ [1] ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθαι, τί ἂν τις λέγοι;

ζ'. Ὅ τι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν [2] ὑμῶν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. [3] πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι παρ' ὑμῶν
96 στρατηγοί, ἢ ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ Χίων καὶ παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσι. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀντ' οὐδενός — οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται — ἀλλ' [4] ὠνούμενοι μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, [5] μὴ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὐτῶν, τὰ τοιαῦτα· φασὶ δ' [6] εὐνοίας διδόναι καὶ
τοῦτο τοὔνομα ἔχει τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν 115
τῷ Διοπείθει στράτευμ' ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες οὗτοι· πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λαμβάνοντα παρ' ὑμῶν μηδὲν μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσει, στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ

[1] ὧν ἂν φασι [2] ὑμῶν μαθεῖν [3] ἅπαντες [4] ὠνούμενοι τὸ μὴ [5] μηδὲ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι δὲ τὰ [6] εὐνοίᾳ

Ὡς καὶ περὶ ὧν, etc. καὶ περὶ τούτων] *Ut et quas res, etc. iis etiam de rebus.* Observa hunc usum particulæ καί. Idem.

ζ'. Ὅ, τι τοίνυν δύναται] *Quidnam ista valeant*: articulus compositus est, non conjunctio. Idem.

Ἐρυθραίων] Non sinus Persici accolæ, sed cives Erythræ urbis Ionicæ. Stephanus varias Erythras recenset, ut hanc Ionicam, aliam Libyæ, aliam Locridis, aliam Bœotiæ, aliam Cypri, quæ nunc Paphus dicatur. Idem.

Ἀντ' οὐδενὸς] *Pro nullo, re nulla, nihilo,* id est, nihil gratis aut temere largiuntur. Idem.

Τὰ τοιαῦτα] Scilicet *χρήματα διδόασιν, eam pecuniam dant.* Vel, quod malo, τὰ τοιαῦτα, scilicet ἐστὶ τὰ πράγματα, *ita se res habent*, vel διὰ τὰ τοιαῦτα, *propter ejus generis alia, si qua sunt ejus generis alia.* Idem. *Cetera hujusmodi*, scilicet, emunt commoda. Auger.

οὐρανοῦ; οὐκ ἔστι ταῦτα· ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται, ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν ἢ προλέγουσιν ἅπασι μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ διδόναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαντί γε ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γάρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων, ἀμείνους μέντ' ἂν εἶεν τῶν ἄλλων ἢ τῆς πατρίδος κήδεσθαι. καὶ τό γε εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν τοῦτ' ἐστίν. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον

Ἀπὸ τούτων διάγει] S. τοὺς στρατιώτας, *de ea sustentat milites*, vel *ipse victitat cum suis*. Usurpatur enim hoc verbum et active et absolute, ut in Nicocle Isocrates: χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας, τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πειρᾶσθαι διάγειν. Wolf.

Οὐδὲν οὖν ἄλλο — μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ (Διοπείθει) διδόναι — συγκαταπραξαμένῳ] Perperam Reiskius in animo habebat, pluralem participiorum substituere δώσουσι — ποιήσασι — συγκαταπραξαμένοις, hoc sensu: *quasi futurum sit, ut, qui contribuere quicquam Diopithi velit, hujus suæ voluntatis sit pœnas daturus, nedum, si fecerit*. Qua de re nusquam sermo est. Contra Demosthenes jam p. 90. l. 14. ed. R. p. 95. l. 10. affirmabat, Athenienses etiam iis insidiari, quæ Diopithes aliquando facturus sit, eaque pœna notare. Huc spectant nostra verba. Quod si Athenienses tam stulte agunt, ut Diopithem etiam eorum pœna afficiant, quæ futuro tempore facturus esse censetur, non solum eorum, quæ vel solus fecit vel alios adjuvit: quis illi quidquam præstabit? Hæc est Demosthenis mens. Brem.

Ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι] Hoc est, περὶ ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, ut supra dixit. Wolf.

Μή τί γε] Pro quo alias μὴ ὅτι, *nedum*. Pro συγκαταπραξαμένῳ, quod ad dativum ἐκείνῳ refertur, melim, ut Fel. habet, καταπραξαμένῳ. Idem. Supple μή τί γε προσήκουσι διδόναι ἐκείνῳ ποιήσαντι. Auger.

Τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι] Hoc est, τοῦτο δύναται, quo verbo supra usus est. Wolf.

Τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι] Id est, licentiæ rapinæque militum, uti Augerus bene interpretatur. Quid enim est verisimilius, quam quod Diopithes, ad instar Charetis aliorumque, a re numaria laborans, a populis Asiæ maritimis pecuniam coegisset? cfr. quoque Dem. c. Aristocrat. 665. 25. ed. R. et Isocrat. Ep. ad Phil. t. i. p. 445. ed. Aug. F. *Jacobs*.

Μέλει γάρ τινι τούτων] Τῶν διαβαλλόντων Διοπείθην. Wolf.

Ἀμείνους κήδεσθαι] Ut Virgilius [Ecl. vii. 5.]

'Et cantare pares et respondere parati.'
Idem.

Τῶν ἄλλων] Junge cum κήδεσθαι. Auger.

Καὶ τό γε εἰς Ἑλλήσποντον] Εἰρωνείαν esse puto, quasi dicat: Egregiam vero sollicitudinem de Græcis. Diopithen, strenuum et fortunatum ducem, revocare volunt: alium ignavum et futilem illi successorem dare, qui evertat omnia. Wolf.

Ἕτερον στρατηγὸν] Interpretes mihi hunc locum parum recte intellexisse videntur. Non de muneris abrogatione hic sermo est (hanc ipsam Demosthenes vult, si Diopithes male fecisse convincatur); sed Diopithis adversarii alium ipsi addere volebant στρατηγὸν, ne, ut dicebant, Diopithes in damnum Atheniensium et Græcorum facere possit, quæ velit. Huc spectat nostra enuntiatio et p. 187. v. 2. δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν. Verba igitur sic intelligenda sunt: "Atque etiam quod insuper στρατηγὸν mitti volunt in Hellespontum, eodem spectat," scilicet, ut Diopithis potestati adversentur ejusque commina irrita reddant. Brem.

Πινάκιον] Libellus est accusatorius, rei nomen et crimina continens, quem actor magistratui, apud quem scripta erat dica, tradere tenebatur. Cave autem putes tabellam intelligi, cui sententiæ judicum inscriptæ erant: *calculis* enim, non *tabellis*, utebantur Athenienses in sententiis ferendis. Stock.

ταῦτα πάντα κωλῦσαι δύναιτ᾽ ἄν, καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι
97 ταῦτα, τοὺς ἀδικοῦντας εἰσαγγέλλειν, [1] οὐ μὰ Δία δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν, ἐπεὶ τοῦτό γ᾽ ἐστὶν ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν τοὺς ἐχθρούς, οὓς οὐκ ἔστι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, καὶ στρατιώτας τρέφειν καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν καὶ χρήματα εἰσφέρειν δεῖ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐπὶ δ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς ψήφισμα, 116
εἰσαγγελία, πάραλος, ταῦτ᾽ ἐστὶν ἱκανά. ταῦτ᾽ ἦν εὖ φρονούντων ἀνθρώπων, ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόντων τὰ πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσι.

η. Καὶ τὸ μὲν τούτων τινὰς εἶναι τοιούτους δεινὸν ὂν οὐ δεινόν ἐστιν· ἀλλ᾽ ὑμεῖς οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη διάκεισθε, ὥςτε ἂν μέν τις εἴπῃ παρελθὼν ὅτι Διοπείθης ἐστὶ τῶν κακῶν [2] πάντων αἴτιος ἢ Χάρης ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν, εὐθέως φατὲ καὶ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει· ἂν δὲ παρελθὼν λέγῃ τις τἀληθῆ, ὅτι Ληρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν πραγμάτων τούτων Φίλιππός ἐστιν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν, οὐδὲν ἂν ἦν πρᾶγμα τῇ πόλει· ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ᾽ ἐστὶν οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἄχθεσθαι δέ μοι δοκεῖτε καὶ ὥςπερ ἀπολλύναι τι νομίζειν. αἴτιον δὲ τούτων — καί μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤῥη-

[1] οὐ μὰ δί᾽ οὐ

[2] ἁπάντων τῶν κακῶν

Ταῦτα — τοὺς] Τοὺς ἀδικοῦντας ταῦτα, &c. ne quem inversus ordo verborum turbet. Wolf.

Λέγουσιν] Id est, κελεύουσιν ἡμᾶς φυλάττειν αὐτοὺς, scilicet τοὺς ἀδικοῦντας. Idem.

Εἰσαγγέλλειν] Εἰσαγγελία fuit judicium, in magnis et publicis criminibus, in quo tum accusatio tum defensio viva voce peragebatur coram senatu, vel populo, vel interdum Archonte. *Ex edit.* Stock.

Πάραλος] Πάραλον sacram triremem fuisse scribit Suidas, tum ad alios publicos usus accommodatam: tum vero etiam ad duces peregre accersendos. Phavorinus a Paralo, quodam heroe, nominatam esse ait, et remiges ejus navis παράλους vocari. Vulgata Lexica (nescio quo auctore) addunt, fuisse judicia per tribus facta: quod is cui *tributa judicia* (sic enim Latine *tributa comitia* dicimus) displicent, is πάραλον revocationem interpretetur licet. Wolf. V. Petit. Comm. in Leg. Att. l. iii. t. ii. §. 30.

Πάραλος] Duæ fuerunt Atheniensibus naves sacræ, Salaminia et Paralus, quæ jussa populi deferebant; atque adeo imperatoribus, male rem gerentibus, inserviebant revocandis. Stock.

η. Ἀριστοφῶν] Aristophon quidam una cum Diopithe iterum memoratur pro Cor. p. 248, 8. ed. R. Nomen multis Atheniensibus commune fuit. Lucchesinius eundem Azeniensem intelligi vult, qui Ol. xcii. 1. legationem obibat, quique Ol. cvi. 1. adhuc supererat. Vid. Æschin. c. Ctesiph. §. μθ´. et §. ξέ. et Ruhnk. Hist. Crit. Orat. Gr. 45. *F. Jacobs.*

Ὥσπερ ἀπολλύναι τι] Eum, qui verum dicat, rempublicam lædere. Et coargui se, et opinionem sibi preconceptam extorqueri, jacturam quandam esse putant. Tenerius amant opiniones suas quam pecunias. Wolf. Ita construe: καὶ νομίζειν (αὐτὸν) ὥσπερ ἀπολλύναι τι. Auger.

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

108 α΄. ἜΔΕΙ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαν- 90
τας ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε πρὸς χάριν, ἀλλ᾽ ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ᾽ ἀποφαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ᾽ ἔνιοι τὰ μὲν φιλονεικίᾳ, τὰ δ᾽ ἡτινιδήποτ᾽ αἰτίᾳ προάγονται λέγειν, ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πολλοὺς δεῖ πάντα τἄλλ᾽ ἀφέντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς στρατείας, ἣν ἐνδέκατον

Ὁ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ] S. στρατιωτῶν. hoc enim nomen additur Philippica 3. Possis etiam interpretari *de Chersonesitanis*. Sic enim articuli substantivis locorum et gentium nominibus, et præpositionibus vel adverbiis additi, sæpe commode, interdum etiam necessario redduntur, ut *οἱ ἐν Ῥώμῃ*, *Romani*, quod brevius est, quam si dicas, hi, qui Romæ sunt, *οἱ πρὸς τοὺς ἔξω πόλεμοι*, *externa bella* Ciceroni dicuntur. Ut autem fatear, præpositiones hujusmodi sæpe continere distinctiones et exceptiones aliquas, ut Chersonesitani milites intelligi possent e Chersoneso oriundi potius, quam aliunde in Chersonesum missi: tamen ab interprete postulandum non opinor, ut omnes syllabas annumeret; præsertim, si constet, probatos auctores ἀκρίβειαν illam Græcorum tanti non fecisse, ut propterea moleste et parum Latine loquerentur, etsi et ipsi proprietatis studiosi. Χεῤῥόνησος peninsula est, quarum quatuor potissimum celebrantur, Thracica, de qua hic agitur, Taurica, Aurea, Cimbrica. Strabo et Peloponnesum annumerat, cum et ipsa peninsula sit, quamvis Chersonesus appellari non soleat. WOLF.

Ἔδει μὲν] Tale fere est exordium Cæsaris apud Sallustium: 'Omnes homines, Patres conscripti, qui de rebus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ira atque misericordia vacuos esse decet. Haud facile animus verum providet, (*malim* pervidet) ubi illa officiunt: neque quisquam omnium libidini simul et usui paruit.' IDEM.

Τοὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν] Ordo est, ἅπαντας τοὺς λέγοντας ἐν ὑμῖν. Neque enim jungo ποιεῖσθαι ἐν ὑμῖν λόγον: etsi id quoque hic fieri posset. Verum aliquando fit, ut hujusmodi verborum trajectiones non animadversæ, diversam gignant sententiam. Sic paulo post: οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστὶν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν: rectius jungitur κολάζειν κατὰ τοὺς νόμους, quam ἔστιν ἐφ᾽ ὑμῖν κατὰ τοὺς νόμους, *legibus vobis licet*. IDEM.

Πρὸς ἔχθραν, πρὸς χάριν] Δι᾽ ἔχθραν, ἢ χάριν: ἔχθρας, ἢ χάριτος ἕνεκα. IDEM.

Ὑμᾶς τοὺς πολλοὺς] *Vos multos*, id est, τὸν δῆμον, *vulgus*, *multitudinem*, *populum*. In Latino sermone vel nomen vel pronomen videtur omittendum. Conjungi enim utrumque non potest. οἱ λέγοντες, id est, οἱ ῥήτορες, οἱ σύμβουλοι, *oratores*, *consiliarii*, sunt quasi duces: οἱ πολλοὶ, id est, ὁ δῆμος, *reliquus exercitus*. Sed quid faciat τὸ ἄλογον, id est multitudo, si τὸ ἡγεμονικὸν, id est magistratus, vel erroribus, vel pravis affectibus, ducitur? Quidam Alexandri magni exercitum, illo sublato, Polyphemo excæcato non insulse comparavit. IDEM.

Ἣν ἐνδέκατον] Posset intelligi, si verba sola spectes, *mense ab undecimo*, ut infra τρίτον ἢ τέταρτον τουτὶ ἔτος, *anno abhinc tertio aut quarto*. Sed sententia cogit, ut sic accipias: Philippum jam undecimum mensem versari in Thracia. Sequitur enim post, δέκα μῆνας ἀπογεγενημένου τἀνθρώπου. IDEM.

μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται· τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι περὶ ὧν Διοπείθης πράττει καὶ μέλλει ποιεῖν 109 εἴρηνται. ἐγὼ δ' ὅσα μέν τις αἰτιᾶταί τινα τούτων, οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστίν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῇ κἂν [1] σμικρὸν ἐπισχοῦσι περὶ αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν ἡγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ [2] δεῖ περὶ τούτων οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐδένα [3] ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ' ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ περὶ Ἑλλήσποντον ὢν πειρᾶται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ ὑστερήσωμεν, οὐκέθ' ἕξομεν σῶσαι, περὶ τούτων δ' οἶμαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βε-
91 βουλεῦσθαι καὶ παρεσκευάσθαι καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις καὶ ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι.

β'. Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν οὐδενὸς ἧττον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τεθαύμακα ὃ καὶ πρώην τινὸς ἤκουσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμβουλεύοντα ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην [4] ἄγειν συμβουλεύειν. ἔστι δὲ —, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ' [5] ἡμᾶς, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον· καὶ τά γε ἀφ' ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχονθ' ὁρῶ. εἰ δ' ἃ [6] μὲν ὠμόσαμεν καὶ ἐφ' οἷς τὴν

[1] μικρὸν [2] δεῖν [3] διϊσχυρίζεσθαι [4] ἄγειν τὴν εἰρήνην [5] ὑμᾶς
[6] μὲν ἡμεῖς ὠμόσαμεν

Ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται] Odrysorum regi Amadoco, Cersobleptis fratri, bellum inferens. Leland. Vit. Phil. iv. §. 2. STOCK.

Εἴρηται] L. εἴρηνται. WOLF.

Κολάζειν] Hic finio πρότασιν periodi. IDEM.

Κἂν σμικρὸν ἐπίσχωσι] S. οἱ φιλιππίζοντες ῥήτορες. [S. οἱ Διοπείθους κατηγοροῦντες. In farrag.] Felicianus, ἐπισχοῦσι dativo plurali, ut ad ὑμῖν referatur, sive vobis jam eos punire, sive moram interponere visum fuerit. IDEM.

Καὶ οὐ πάνυ δεῖ] Potest ita legi, ut a superiore periodo separetur: sed si legas δεῖν, pendebit a verbo ἡγοῦμαι, et erit, opinor, aptius. IDEM.

Σῶσαι· περὶ τούτων δ'] Τὸ σῶσαι absolvit antecedens periodi. Particula δὲ non est adversativa, sed ἐμφατικὴ hoc loco, ut, vero, apud Latinos. IDEM. F. δή. TAYLOR.

Τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις] S. πραγμάτων, de aliis rebus minus necessariis διὰ τοὺς θορύβους, vel περὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, qui minus nocere possunt. WOLF.

Ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι] Ab his aufugere, hæc subterfugere, ἀντὶ τοῦ, ταῦτα παραδραμεῖν καὶ παραλιπεῖν, καταμελεῖν τούτων. IDEM.

β'. Οὐδενὸς ἧττον τεθαύμακα] Ἀντὶ τοῦ, ἐν τοῖς μάλιστα, οὐχ ἥκιστα. Non est οὐδενὸς ἀνθρώπου, sed οὐδενὸς πράγματος ἧττον. IDEM.

Ἔστι δὲ, εἰ μὲν] S. τὴν εἰρήνην ἁπλῶς ἄγειν, licet autem pacem simpliciter servare, &c. ἐφ' ὑμᾶς, οὐδὲ δεῖ λέγειν, est ἀσύνδετον, cum asseveratione accipiendum, sic: nihil dicendum est. Alioqui ἔστι δὲ, et, οὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀνακολούθως conjungi videbuntur, nisi legas, εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν Φίλιππος. Possit etiam ἔστι δέ; negativa interrogatione legi, id vero licet? sed prior distinctio mihi magis probatur. IDEM.

Καὶ τάγε ἀφ' ὑμῶν] Ἀντὶ τοῦ, καὶ ὑμᾶς γε ἑτοίμους ὑπάρχοντας ὁρῶ τὴν εἰρήνην ἄγειν. IDEM.

εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν καὶ γεγραμμένα κεῖται,
φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιππος, πρὶν Διοπείθην ἐκ-
πλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι
τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς,
ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί,
110 πάντα δὲ τὸν [1] χρόνον συνεχῶς τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ
βαρβάρων λαμβάνων καὶ ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί
τοῦτο λέγουσιν, ὡς [2] πολεμεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ
αἵρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ
δικαιότατον καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνου-
σιν ἑκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρό-
τερον πολεμοῦνθ' ἡμῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νὴ Δία,
[3] ὡς, ἂν ἀπέχηται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φί-
λιππος, οὔτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν οὔτε [4] ποιεῖ πόλεμον. εἰ δ'
ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται καὶ τὴν εἰρήνην ταύτῃ ὁρί- 92
ζονται, ὅτι μὲν δήπουθεν οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν
ἀσφαλῆ, δῆλόν ἐστιν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμ-
βαίνει ταῖς κατηγορίαις [5] αἷς Διοπείθους κατηγοροῦσι καὶ
αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς.

γ'. Τί γὰρ δήποτε τῷ μὲν Φιλίππῳ πάντα τἆλλα
ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχηται· τῷ
Διοπείθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θρᾳξὶν ἐξέσται, ἢ πόλεμον
ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγ-

[1] τὸν ἄλλον χρόνον [2] πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ [3] ἕως ἂν [4] ποιεῖ [τὸν] πόλεμον [5] ἃς

Κληρούχους] Non eos milites appellat, sed colonos (peante nomine usus), quos Athenienses mittebant in urbes suæ ditionis, ut agros singulis assignarent. Ex edit. Stock.

Ὑπὲρ ὧν (scilicet ἀδικημάτων τοῦ Φιλίππου) ψηφίσμαθ' ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα, κύρια ταυτὶ] Κύρια non sine causa additur. Multa enim fiebant irrita decreta. Vult Athenienses suo ipsorum gladio jugulare: quasi dicat: Vos ipsi decrevistis, pacem esse a Philippo violatam: et tamen dubitatis adhuc, an pro hoste sit habendus? Wolf.

Ψηφίσματα—κύρια] Rata nondum abrogata: quæ adhuc γεγραμμένα κεῖται, ut supra. Stock.

Τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων] Intelligi potest vel de inita cum illis societate, vel, Philippum, illis victis, factum potentiorem, bellum inferre cogitare Atheniensibus: id quod passim in Philippicis inculcatur. Wolf.

Νὴ Δία, ἕως ἂν] F. νὴ Δία, ὅτι, ἕως ἄν. Idem.

Καὶ τὴν εἰρήνην ταύτην] Rectius legitur ταύτῃ, hoc est, τουτονὶ τὸν τρόπον. Idem.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει] Verbum verbo: Quin etiam ita fit, ut contrariis accusationibus, quibus Diopithen invadunt, etiam hæc ipsa dicant; hoc est, dum accusant, excusant hoc ipso, quod Philippum atrociora designantem non accusant. Idem.

Ταῖς κατηγορίαις, ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι] Alibi lectum esse dandi casu, αἷς, Obsopœus: ut respondeat casui antecedenti. κατηγορεῖν κατηγορίας τινὸς, Atticismus satis notus. Idem.

γ'. Ἀλλὰ νὴ Δία] Μίμησις εἰρωνική. Idem.

Ταῦτα μὲν ἐξελέγχετε] Hæc (scilicet,

χονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλ-
λησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ
δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ; ἔστω, γιγνέσθω ταῦτα, οὐδὲν
ἀντιλέγω. οἴομαι μέντοι δεῖν, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι 111
δικαίοις ταῦτα συμβουλεύουσιν, ὥσπερ τὴν ὑπάρχουσαν
τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζητοῦσι τὸν ἐφεστηκότα καὶ
πορίζοντα χρήματα ταύτῃ διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν
Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα
πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ
καθιστᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ [1] παρ-
όντα πράγματα ἅπαντ' [2] ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δή που
τοῦθ', ὅτι οὐδενὶ τῶν [3] πάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως
Φίλιππος ἢ τῷ πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι.
ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύναμιν συνεστηκυῖαν ἀεὶ περὶ αὐτόν, καὶ
προειδὼς ἃ βούλεται πρᾶξαι, ἐξαίφνης ἐφ' οὓς ἂν αὐτῷ
δόξῃ πάρεστιν· ἡμεῖς δ' ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον,
τηνικαῦτα θορυβούμεθα καὶ παρασκευαζόμεθα. εἶτ',
οἶμαι, συμβαίνει τῷ μέν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ
πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὑστερίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσω-
93 μεν, ἅπαντα μάτην [4] ἀναλωκέναι, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν
καὶ τὸ βούλεσθαι κωλύειν ἐνδεδεῖχθαι, ὑστερίζοντας δὲ
τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν.

δ'. Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν

[1] † παρελθόντα [2] ἀπόλωλεν [3] ἁπάντων [4] † ἀνηλωκέναι

ea quæ agit Philippus) convincuntur, redarguuntur, i. e. iniqua esse deprehenduntur. Auger.

Περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ] Συλῶντας τοὺς Ἑλλησποντίους, καὶ πορθοῦντες τὴν χώραν. Wolf.

Κατάγων τὰ πλοῖα] Ἐκ τῆς θαλάττης ἐπὶ τοὺς λιμένας ἄγων, καὶ διαρπάζων. Suidas citans octavam Philippicam, hoc est, Chersonesitanam hanc, exponit, λῄζεσθαι καὶ κακοῦν, καὶ μὴ ἐᾷν τοὺς πλέοντας, ὅποι βούλοιντο, πλεῖν· ἀλλ' εἰς τὰ οἰκεῖα χωρία τοῖς λῃστεύουσι κατάγειν. Idem.

Ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύουσι] Δικαίως καὶ εἰλικρινῶς, ἀκιβδήλως, ἀδέκαστοι, ἀδωροδόκητοι ὑπάρχοντες. Idem.

Δύναμιν συνεστηκυῖαν] Perpetuum exercitum, quem alibi nominat συνεχῆ παρασκευήν. Idem.

Ἀνηλωκέναι] In omnibus, quos novi, codicibus est ἀνηλωκέναι. Auctoritate Atticistarum, qui affirmant, apud Atticos hoc verbum α non mutare in η, quod α longum sit, post Valckenaerium, qui ad Phœn. v. 591. Atticistarum præceptum argumentis probare studebat, mos invasit, hoc η in α mutandi. Tamen nuper Elmsley ex Inscriptionibus probavit, Atticos huic verbo augmentum dedisse, atque Hermannus ei assentitur ad Aj. 1028., addens, augmenti omissionem esse orationis vulgaris: quæ phrasis late patet. Si res in se spectatur, mihi quidem videtur a MSS. lectione non recedendum esse. In Demosthene, ubi η est in contextu editionis Reiskianæ, vel omnes MSS. sic habent, vel plerique. Duobus locis orationis de Cor., p. 228. l. 8., ubi est ἀνάλωσε, et p. 247. l. 6., ubi ἀναλωκυῖαν, ex plurimis et optimis codd. restituendum est η. Brem.

δ'. Ὅτι καὶ νῦν τἄλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα

τἆλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως ὑμῶν μὲν οἴκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως μετὰ πλείστης ἡσυχίας [1] ἅπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. καὶ δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρᾴκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὥς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας [2] ὥσπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ παραδώ-

112

[1] πάνθ'

[2] ὥσπερ

Καὶ προφάσεις] Ὅτι τἆλλα ταῦτα, scilicet τὰ λεγόμενα, ἐστὶ λόγοι, ἤγουν ψεύδη ἀνύπαρκτα καὶ προφάσεις, τῆς προδοσίας προκαλύμματα. Wolf.

Πολλήν] Scil. δύναμιν. Auger.

Ὡς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ] *Ut ii dicunt, qui adsunt.* μεταπέμπεται ἀπὸ Μακεδονίας, *accersit e Macedonia.* sic malo, quam οἱ παρόντες ἀπὸ Μακεδονίας, *qui e Macedonia huc venerunt*, vel, qui apud Philippum fuerunt, ἀντὶ τῶν παραγενομένων, accipere. Wolf.

Τοὺς ἐτησίας] S. ἀνέμους, quasi dicas, *annuos ventos*, de quibus supra. Idem.

Ἐπὶ Βυζάντιον] Huc pertinere opinor senatusconsultum illud Byzantiorum, quod in oratione π. Στεφ. [§. κζ'.] habetur. Idem.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας] Defectionem in bello sociali intellige. Idem. Anno tertio Olympiadis centesimæ quintæ, Byzantini ab Atheniensibus defecerant, et adversus eos fœdus cum Chiis, Cois, et Rhodiis inierant. (Huc spectat illud μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, et paulo inferius κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι, &c.) Hac de causa haud immerito credebant infensos esse admodum pristinos suos dominos. Nihilominus dicit Orator eos vel ad Atheniensium præsidium confugere malle, quam in Philippi potestatem se dedere: quod et revera factum est. Byzantini quippe, urbe eorum a Philippo obsessa, auxilium ab Atheniensibus petierant, qui Phocionis ductu eos obsidione liberarunt. Huc pertinet decretum Byzantinorum, de quo, in oratione περὶ Στεφάνου. Ex edit. Stock. Vid. Or. pro Rhod. lib. p. 177. ed. R. et de Cor. 252. seqq., Diodor. Sic. xvi. 77., et Plutarch. Vit. Phocion. c. 14.

Ὥσπερ νῦν] Quid si ὥσπερ νῦν. Wolf.

Μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, ὥσπερ νῦν] Reiskius sine causa pro ὥσπερ scripsit ἧσπερ. Nam post ὁ αὐτὸς haud raro ponitur adverbium ὥσπερ pro pronomine, quamquam sæpe a viris doctis mutatum. p. 51. l. 15. ed. R. τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ, ubi H. Wolfius mavult ὅνπερ. Idem legitur p. 13. l. 19. κατὰ Ἀριστοκρ. p. 632. l. 1. ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνδέχεσθαι, ubi Reiske Marklandum vituperat, οἷσπερ conjicientem. Plato Phædon. p. 86. A. εἴ τις διισχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὥσπερ σύ, ubi, quum Fischerus e Forsteri conjectura dedisset ᾧπερ, merito vulgatam lectionem Heindorfius revocavit, similia nonnulla afferens. Xenophon. Anab. I. 10, 10. εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα κατέστησαν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα, ὥσπερ τὸ πρῶτον μαχούμενος συνῄει. Etiam καθάπερ sequitur post ὁ αὐτός, quod omnem mutandi libidinem coercet. Κατὰ Ἀριστοκρ. p. 633. l. 17. τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ. p. 650. l. 13. ε. ἔστω, φησίν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ. Brem.

Ἀλλὰ καὶ εἴ τισι — πόλιν] Subauditur οἴεσθε, *an eos potius admissuros in urbem Byzantios existimatis, aut illi urbem tradituros?* Passiva voce usus est verbo φρῶ ἢ φρημί, cujus verbi formationem vide in Bud. Commentariis. Ex edit. Hervag.

Καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι] Τῇ πόλει ὑποδέξεσθαι ἐπὶ φρουρᾷ, ab εἰσφρέω, εἰσδέχομαι, εἰσάγω, κατέχομαι, μετὰ σπουδῆς εἰσφέρω. Wolf. Harpocratio videtur legisse εἰσφρήσειν. Εἰσφρήσειν, inquit, εἰσάξειν, εἰσδέξεσθαι, Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. Auger.

σεῖν τὴν πόλιν, ἄνπερ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτούς. οὐκοῦν ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθένδ' ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ [1] ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε, ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χεῤῥόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἴ γε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί φησι τοὺς ἐν Χεῤῥονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς
94 τοῦτο στράτευμα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται καὶ τῶν ἐκείνου τι κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' [2] ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χεῤῥόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθην νὴ Δία. καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν αὐτοῖς. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυνάμεθα; ἀλλὰ μὰ Δί' οὐχ ἥξει. καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημον τινὲς οἴονται δεῖν τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίπ-
πῳ; τί δ', ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν 113
Χεῤῥονήσῳ μηδὲ Βυζαντίῳ—καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε—ἐπὶ Χαλκίδα ἢ Μέγαρα ἥκῃ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἐπ' Ὠρεὸν [3] πρῴην, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν [4] ἀμύνεσθαι καὶ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐᾶ-

[1] ἄνθρωποι [2] ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται [3] πρῴην ἐπ' Ὠρεὸν [4] ἀμύνασθαι

Οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι—] *Ita nihil causæ est quin ipsi perituri sint. Sane quidem nihil; quippe homines insaniunt summaque sunt dementia præditi. Prorsus quidem illi; sed tamen reipub. interest, incolumes eos servari.* Vel sic, *quid ni perituri sint homines summa insania præditi,* h. e. πῶς γὰρ οὔ; Servit enim confessioni νὴ Δία, quæ tamen secum affert causam facti; et vim quandam interrogationis obtinet hic sermo: quanquam alibi etiam anthypophoræ accommodetur, ita ut responsioni congruat, præsertim ubi cum ἀλλὰ jungitur. Idem alibi, νὴ Δί' ἀλλ' [illegible] τὰ γράμματα ἕστηκε, i. e. *at enim ipsæ literæ obscuro quodam loco tenuique positæ sunt.* Atque ita omnino referre licebit, ut et *at enim* Latine, quod Livius pæne ad verbum *at hercule* dixit. Bud. *Ex edit.* Hervag.

Νὴ Δία, κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι] Τῷ εὐδαιμονεῖν opponitur τὸ κακοδαιμονεῖν. Sed malim κακοδαιμονῶσι per ω, παρὰ τὸ κακοδαιμονᾷν: quod et Phrynichus probat. Significat autem τῷ θεῷ ἀπεχθῆ εἶναι, *Deo invisum esse, malis intemperiis agi.* Adversarius ait, recte eos perituros propter amentiam suam. Νὴ Δία, scilicet οὐδὲν κωλύσει αὐτοὺς ἀπολωλέναι. Wolf.

Βοηθήσομεν αὐτοῖς] Np. Diopithi et ejus sociis. Auger.

Ἔρημον ὑμῶν ποιῆσαι] Jubent vos Hellesponto cedere: Hellespontum a vobis deseri. Wolf.

Ἐπ' Ὠρεόν] Qua ratione Philippus hanc Eubœæ urbem adeptus sit, oratio proxima declarabit [§. ιγ'.] Stock.

σαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τὴν ἀσχολίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἴομαι τοῦτο.

έ. Ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζομένους χρὴ μὰ Δί' οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν [1] παρασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ [2] διαλῦσαι πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων καὶ τἄλλα οἰκείως συναγωνιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, Εἰπέ μοι, πότερ' ἂν βούλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς Διοπείθης νῦν ἔχει, τοὺς ὁποιουστινασοῦν — οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω — [3] εὐθενεῖν καὶ παρ' Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι; ταῦτ' ἄν, οἶμαι, φήσειεν. εἶθ' ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς, [4] ταῦθ' 95
ἡμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα;

ς'. Βούλομαι τοίνυν [5] [πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξετάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, οὐθ' ὅσ' ἂν αὐτὸς
114 αὑτῷ πορίσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, οὔτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις τοῖς ἐναν-

[1] κατασκευάζειν [2] διαλύειν [3] * εὐθηνεῖν [4] τοῦτ' ἡμῶν ἐνθάδε τινὲς
[5] Absunt unci.

έ. Συνευποροῦντας] Συνευπορεῖν, suppeditare de nostro, opes et vires ejus augere. Wolf.

Τἄλλα οἰκείως] Ἐν τοῖς ἄλλοις, ὡς δεῖ, in cæteris, ut usus postulat. Idem.

Τοὺς ὁποιουστινασοῦν (οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω)] Hinc apparet, milites illos fuisse rapacissimos et insolentissimos. Idem.

ς'. Τὰ παρόντα] Sic ordina: τὰ πράγματα τὰ παρόντα τῇ πόλει. Idem.

Καὶ ὅπως χρώμεθα αὐτοῖς] Τοῖς παροῦσι πράγμασι τῇ πόλει. Idem.

Τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι] S. χρημάτων, quæ in Olynthiacis θεωρικὰ nominantur, vel abstinere a gerenda republica. Quam παῤῥησίαν erga totum populum, etsi fortasse nec Demosthenes usurparet, nec populus pateretur: tamen, quod sequitur οὔτε τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, sic fateor posse intelligi, ut certos quosdam homines importunos perstringat: nisi τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν intelligendum sit, ut etiam in republica suo quisque munere fungatur, et alios non impediat. Idem.

Τὰς συντάξεις] Tributa intelligo, ut etiam alibi οἱ φόροι hoc nomine appellantur. Idem.

τιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν, τί οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι, τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ [1] ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθαι, τί ἄν τις λέγοι;

ζ'. Ὅ τι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν [2] ὑμῶν δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. [3] πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι παρ' ὑμῶν
96 στρατηγοί, ἢ ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ Χίων καὶ παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσι. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀντ' οὐδενός—οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται—ἀλλ' [4] ὠνούμενοι μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, [5] μὴ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὐτῶν, τὰ τοιαῦτα· φασὶ δ' [6] εὐνοίας διδόναι καὶ τοῦτο τοὔνομα ἔχει τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοπείθει στράτευμ' ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες οὗτοι· πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λαμβάνοντα παρ' ὑμῶν μηδὲν μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσει, στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ

[1] ὧν ἂν φασι [2] ὑμῶν μαθεῖν [3] ἅπαντες [4] ὠνούμενοι τὸ μὴ
[5] μηδὲ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι δὲ τὰ [6] εὔνοιαν

Ὡς καὶ περὶ ὧν, etc. καὶ περὶ τούτων] *Ut et quas res, etc. iis etiam de rebus.* Observa hunc usum particulæ *καί*. IDEM.

ζ'. Ὅ, τι τοίνυν δύναται] *Quidnam ista valeant*: articulus compositus est, non conjunctio. IDEM.

Ἐρυθραίων] Non sinus Persici accolæ, sed cives Erythræ urbis Ionicæ. Stephanus varias Erythras recenset, ut hanc Ionicam, aliam Libyæ, aliam Locridis, aliam Bœotiæ, aliam Cypri, quæ nunc Paphus dicatur. IDEM.

Ἀντ' οὐδενὸς] *Pro nullo, re nulla, nihilo,* id est, nihil gratis aut temere largiuntur. IDEM.

Τὰ τοιαῦτα] Scilicet χρήματα διδόασι, *eam pecuniam dant.* Vel, quod malo, τὰ τοιαῦτα, scilicet ἐστὶ τὰ πράγματα, *ita se res habent*, vel διὰ τὰ τοιαῦτα, *propter ejus generis alia, si qua sunt ejus generis alia.* IDEM. *Cetera hujusmodi*, scilicet, emunt commoda. AUGER.

οὐρανοῦ; οὐκ ἔστι ταῦτα· ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται, ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν ἢ προλέγουσιν ἅπασι μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ διδόναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαντί γε ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γάρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων, ἀμείνους μέντ' ἂν εἶεν τῶν ἄλλων ἢ τῆς πατρίδος κήδεσθαι. καὶ τό γε εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν τοῦτ' ἐστίν. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον

Ἀπὸ τούτων διάγει] S. τοὺς στρατιώτας, *de eo sustentat milites, vel ipse victitat cum suis.* Usurpatur enim hoc verbum et active et absolute, ut in Nicocle Isocrates: χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας, τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πειρᾶσθαι διάγειν. Wolf.

Οὐδὲν οὖν ἄλλο — μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ (Διοπείθει) διδόναι — συγκαταπραξαμένῳ] Perperam Reiskius in animo habebat, pluralem participiorum substituere δώσουσι — ποιήσασι — συγκαταπραξαμένοις, hoc sensu: *quasi futurum sit, ut, qui contribuere quicquam Diopithi velit, hujus suæ voluntatis sit pœnas daturus, nedum, si fecerit.* Qua de re nusquam sermo est. Contra Demosthenes jam p. 90. l. 14. ed. R. p. 95. l. 10. affirmabat, Athenienses etiam iis insidiari, quæ Diopithes aliquando facturus sit, eaque pœna notare. Huc spectant nostra verba. Quod si Athenienses tam stulte agunt, ut Diopithem etiam eorum pœna afficiant, quæ futuro tempore facturus esse censetur, non solum eorum, quæ vel solus fecit vel alios adjuvit: quis illi quidquam præstabit? Hæc est Demosthenis mens. Brem.

Ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι] Hoc est, περὶ ὧν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, ut supra dixit. Wolf.

Μή τί γε] Pro quo alias μὴ ὅτι, *nedum.* Pro συγκαταπραξαμένῳ, quod ad dativum ἐκείνῳ refertur, malim, ut Fel. habet, καταπραξαμένῳ. Idem. Supple μή τί γε προλέγουσι διδόναι ἐκείνῳ ποιήσαντι. Auger.

Τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι] Hoc est, τοῦτο δύναται, quo verbo supra usus est. Wolf.

Τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι] Id est, licentiæ rapinæque militum, uti Augerus bene interpretatur. Quid enim est verisimilius, quam quod Diopithes, ad instar Charetis aliorumque, a re numaria laborans, a populis Asiæ maritimis pecuniam coegisset? cfr. quoque Dem. c. Aristocrat. 665. 25. ed. R. et Isocrat. Ep. ad Phil. t. i. p. 445. ed. Aug. *F. Jacobs.*

Μέλει γάρ τινι τούτων] Τῶν διαβαλλόντων Διοπείθην. Wolf.

Ἀμείνους κήδεσθαι] Ut Virgilius [Ecl. vii. 5.]

'Et cantare pares et respondere parati.'
Idem.

Τῶν ἄλλων] Junge cum κήδεσθαι. Auger.

Καὶ τό γε εἰς Ἑλλήσποντον] Εἰρωνείαν esse puto, quasi dicat: Egregiam vero sollicitudinem de Græcis. Diopithen, strenuum et fortunatum ducem, revocare volunt: alium ignavum et futilem illi successorem dare, qui evertat omnia. Wolf.

Ἕτερον στρατηγὸν] Interpretes mihi hunc locum parum recte intellexisse videntur. Non de muneris abrogatione hic sermo est (hanc ipsam Demosthenes vult, si Diopithes male fecisse convincatur); sed Diopithis adversarii alium ipsi addere volebant στρατηγόν, ne, ut dicebant, Diopithes in damnum Atheniensium et Græcorum facere possit, quæ velit. Huc spectat nostra enuntiatio et p. 187. v. 2. δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ὑμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν. Verba igitur sic intelligenda sunt: "Atque etiam quod insuper στρατηγὸν mitti volunt in Hellespontum, eodem spectat," scilicet, ut Diopithis potestati adversentur ejusque conamina irrita reddant. Brem.

Πινάκιον] Libellus est accusatorius, rei nomen et crimina continens, quem actor magistratui, apud quem scripta erat dica, tradere tenebatur. Cave autem putes tabellam intelligi, cui sententiæ judicum inscriptæ erant: *calculis enim, non tabellis,* utebantur Athenienses in sententiis ferendis. Stock.

ταῦτα πάντα κωλῦσαι δύναιτ' ἄν, καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι
97 ταῦτα, τοὺς ἀδικοῦντας εἰσαγγέλλειν, [1] οὐ μὰ Δία δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν, ἐπεὶ ταὐτό γ' ἐστὶν ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἐχθρούς, οὓς οὐκ ἔστι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, καὶ στρατιώτας τρέφειν καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν καὶ χρήματα εἰσφέρειν δεῖ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐπὶ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ψήφισμα, 116
εἰσαγγελία, πάραλος, ταῦτ' ἐστὶν ἱκανά. ταῦτ' ἦν εὖ φρονούντων ἀνθρώπων, ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόντων τὰ πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσι.

ή. Καὶ τὸ μὲν τούτων τινὰς εἶναι τοιούτους δεινὸν ὂν οὐ δεινόν ἐστιν· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη διάκεισθε, ὥστε ἂν μέν τις εἴπῃ παρελθὼν ὅτι Διοπείθης ἐστὶ τῶν κακῶν [2] πάντων αἴτιος ἢ Χάρης ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν, εὐθέως φατὲ καὶ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει· ἂν δὲ παρελθὼν λέγῃ τις τἀληθῆ, ὅτι Ληρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν πραγμάτων τούτων Φίλιππός ἐστιν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν, οὐδὲν ἂν ἦν πρᾶγμα τῇ πόλει· ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἄχθεσθαι δέ μοι δοκεῖτε καὶ ὥσπερ ἀπολλύναι τι νομίζειν. αἴτιον δὲ τούτων — καί μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤῥη-

[1] οὐ μὰ Δί' οὐ

[2] πάντων τῶν κακῶν

Ταῦτα — τοὺς] Τοὺς ἀδικοῦντας ταῦτα, &c. ne quem inversus ordo verborum turbet. Wolf.

Λέγουσιν] Id est, κελεύουσιν ἡμᾶς φυλάττειν αὐτοὺς, scilicet τοὺς ἀδικοῦντας. Idem.

Εἰσαγγέλλειν] Εἰσαγγελία fuit judicium, in magnis et publicis criminibus, in quo tum accusatio tum defensio viva voce peragebatur coram senatu, vel populo, vel interdum Archonte. *Ex edit.* Stock.

Πάραλος] Πάραλον sacram triremem fuisse scribit Suidas, tum ad alios publicos usus accommodatam: tum vero etiam ad duces peregre accersendos. Phavorinus a Paralo, quodam heroe, nominatam esse ait, et remiges ejus navis παράλους vocari. Vulgata Lexica (nescio quo auctore) addunt, fuisse judicia per tribus facta: quod is cui *tributa judicia* (sic enim Latine *tributa comitia* dicimus) displicent, in πάραλον revocationem interpretetur licet. Wolf. V. Petit. Comm. in Leg. Att. l. iii. t. ii. §. 30.

Πάραλος] Duæ fuerunt Atheniensibus naves sacræ, Salaminia et Paralus, quæ jussa populi deferebant; atque adeo imperatoribus, male rem gerentibus, inserviebant revocandis. Stock.

ή. Ἀριστοφῶν] Aristophon quidam una cum Diopithe iterum memoratur pro Cor. p. 248, 8. ed. R. Nomen multis Atheniensibus commune fuit. Lucchesinius eundem Azeniensem intelligi vult, qui Ol. xcii. 1. legationem obibat, quique Ol. cvi. 1. adhuc supererat. Vid. Æschin. c. Ctesiph. §. μδ'. et §. ξί. et Ruhnk. Hist. Crit. Orat. Gr. 45. F. *Jacobs.*

Ὥσπερ ἀπολλύναι τι] Eum, qui verum dicat, rempublicam lædere. Et coargui se, et opinionem sibi præconceptam extorqueri, jacturam quandam esse putant. Tenerius amant opiniones suas quam pecunias. Wolf. Ita construe: καὶ νομίζειν (αὐτὸν) ὥσπερ ἀπολλύναι τι. Auger.

σία —· παρεσκευάκασιν ὑμᾶς ἐκ πολλοῦ τῶν πολιτευομέ-
νων ἔνιοι ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις φοβεροὺς καὶ χαλεπούς, ἐν
δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου ῥᾳθύμους καὶ εὐ-
καταφρονήτους. ἂν μὲν οὖν τὸν αἴτιον εἴπῃ τις ὃν ἴστε ὅτι
λήψεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, φατὲ καὶ βούλεσθε· ἂν δὲ
τοιοῦτον λέγῃ τις ὃν κρατήσαντας τοῖς ὅπλοις, ἄλλως δ' 98
οὐκ ἔστι κολάσαι, οὐκ ἔχετ', οἶμαι, τί ποιήσετε, ἐξελεγ-
χόμενοι δὲ ἄχθεσθε. ἐχρῆν [1] γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐ-
ναντίον ἢ νῦν, ἅπαντας τοὺς πολιτευομένους ἐν μὲν ταῖς
117 ἐκκλησίαις πρᾴους καὶ φιλανθρώπους ὑμᾶς ἐθίζειν εἶναι·
πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους ἐν ταύταις
ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου
φοβεροὺς καὶ χαλεποὺς ἐπιδεικνύναι· πρὸς γὰρ τοὺς ἐ-
χθροὺς καὶ τοὺς ἀντιπάλους ἐν ἐκείναις ἔσθ' ὁ ἀγών. νῦν δὲ
δημαγωγοῦντες ὑμᾶς καὶ χαριζόμενοι καθ' ὑπερβολὴν οὕ-
τω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ
κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς
πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη
κινδυνεύειν.

θ'. Φέρε γὰρ πρὸς Διός, εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες ὧν νυνὶ [2] παρείκατε καιρῶν διὰ ῥᾳθυμίαν, καὶ [3] ἔροινθ' ὑμᾶς, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέμπετε ὡς ἡμᾶς ἑκάστοτε πρέσβεις, καὶ λέγετε ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ ἅπασι τοῖς Ἕλλησι, καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον — καὶ [4] πάντα τὰ τοιαῦτα ἀνάγκη φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν· ποιοῦμεν γὰρ ταῦτα —. εἶτ', ὦ πάντων ἀν-

[1] γὰρ] + δὲ [2] παρήκατε [3] * ἔροινθ'· ὑμεῖς
[4] ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, * ἃ ἀνάγκη

Ἐκ πολλοῦ] S. *χρόνου*. Wolf.

Ὃν ἴστε ὅτι λήψεσθε] *Quem vos capturos scitis*, id est, si civis aliquis accusetur, qui vobis elabi non potest. Idem.

Ὃν κρατήσαντας τοῖς ὅπλοις] Sententia est: Philippum malorum omnium auctorem, non minis aut decretis, sed armis vincendum esse et puniendum. Idem.

Ἐχρῆν τοὺς πολιτευομένους ἐθίζειν ὑμᾶς εἶναι πρᾴους, etc. et ἐπιδεικνύναι ὑμᾶς, etc.] Sic verba ordinanda sunt. M. ἀποδεικνύναι. Idem.

θ'. Εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες] Expugnata Olyntho, Athenienses tandem bellum Philippo indixere, et legationes miserunt, quæ singulas Græciæ civitates hortarentur ad arma cum iis consocianda. Hinc occasione sumpta, prosopopœiam hanc pulcherrimam instituit, in qua, citra offensionem increpat acerrime civium socordiam et imprudentiam. Ex edit. Stock.

Ἀνάγκη φάσκειν] S. ἡμᾶς, necesse erit, *nos assentiri, et fateri*, legatos mitti a nobis. Wolf.

Ποιοῦμεν γὰρ ταῦτα] Est ambiguum, dicaturne *μιμητικῶς*, *facere nos*, an vero *αἰτιολογικῶς*, *facimus enim ita*. Quæ sequuntur, εἶτ' ὦ πάντων, iterum sub persona sociorum dicuntur. Idem.

θρώπων φαυλότατοι, δέκα μῆνας ἀπογενομένου τἀνθρώπου
καὶ νόσῳ καὶ χειμῶνι καὶ πολέμοις ἀποληφθέντος, ὥςτε
μὴ ἂν δύνασθαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε, οὔτε τὴν Εὔβοιαν ἠλευ-
θερώσατε οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐτῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε, ἀλλ'
ἐκεῖνος μὲν ὑμῶν οἴκοι μενόντων, σχολὴν ἀγόντων, ὑγιαι-
99 νόντων (εἰ [1]δὴ τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ὑγιαίνειν
[2]φήσαιεν) δύο ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε τυράννους, τὸν μὲν
ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπιτειχίσας, τὸν δ' ἐπὶ Σκιάθῳ·
ὑμεῖς δ' οὐδὲ ταῦτ' ἀπελύσασθε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἐβούλεσθε, 118
ἀλλ' εἰάκατε καὶ ἀφέστατε δῆλον ὅτι αὐτῷ, καὶ φανερὸν
πεποιήκατε ὅτι οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ, οὐδὲν μᾶλλον
ὑμεῖς γε κινήσεσθε. τί οὖν πρεσβεύεσθε καὶ κατηγορεῖτε
καὶ πράγμαθ' ἡμῖν παρέχετε; ἂν ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν
ἢ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ.

ί. Εἰσὶ τοίνυν τινὲς οἳ τότ' ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴονται, ἐπειδὰν ἐρωτήσωσι τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν τὸ δικαιότατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρινοῦμαι, ταῦτα μὴ ποιεῖν ἃ νυνὶ ποιεῖτε· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ'

[1] δεῖ

[2] φῆσαι) δύο μὲν ἐν

Ὑγιαίνειν] Correctio nascens e polysemia verbi, quod tam ad mentis integritatem, quam ad valetudinem corporis refertur, ὑγίεια καὶ νοῦς ἐσθλὰ τῷ βίῳ δύο. Idem.

Δύο ἐν Εὐβοίᾳ] Philistidem nempe Orei, et Clitarchum Eretriæ. Eretria spectabat Atticam: Oreum vero fuit e regione Sciathi, insulæ finitimæ in ditione Atheniensium. *Ex edit.* Stock. Vid. Phil. Γ. §. ζ'. et ιβ'.

Ἐπὶ Σκιάθῳ] Sciathus insula e regione Magnesiæ. Stephanus: Σκίαθος νῆσος Εὐβοίας, F. ἄντικρυς Εὐβοίας. Wolf. *Ad Sciathum*, ut Wolfius reddit. Hoc est, non *apud*, sed *adversus Sciathum*. Nam ἐπὶ Σκιάθῳ idem est ac ἐπιτειχίσας in eadem sententia. *Ex edit.* Stock.

Ὑμεῖς δ' — ἐβούλεσθε] *Vos autem ne hinc quidem vos expedivistis, si aliunde nolebatis.* π. Ῥοδ. ἐλευθ. p. 191. l. 9. ed. R. τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ὑμῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολυσάμενος. Sic intelligenda quæ Astius habet ad Plat. de Legg. I. 9. p. 56. Reiske conjectura infirmat orationem. Brem.

Ἀπήλασθαι] Ἀπελύσασθε ab ἀπολύω, vel ἀπηλάσασθε ab ἀπελαύνω, *repulistis, propulsastis.* Wolf.

Οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε] Enuntiatio plena gravitatis et ponderis in verbis eorumque collocatione. Negatio οὐδ', ut par est, collocatur ante conditionem; post conditionem illico sequitur negatio fortior, οὐδὲν μᾶλλον, ut augeatur negatio. Acerbum γε post ὑμεῖς vix quisquam non agnoscat: *homines quales vos estis.* Ignominiosum in κινεῖσθαι de hominibus, qui se movere non valent, nemo non animadvertit. — Negationis repetitio, quamquam interdum viris doctis invisa, non rara est. p. 99. l. pen. ed. R. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι οὐδ' ἂν πάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, οὐδὲν ἔστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν. p. 119. l. 4. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ἂν ἐκεῖνος πράττῃ νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν. Cf. Erfurdt. ad Soph. Antig. edit. min. Addend. v. 5, 6. Brem.

Τί ἐροῦμεν ἢ τί φήσομεν;] Prius de justa excusatione, posterius de probabili causa dictum videtur. Φήσομεν futurum h. l. est verbi φάσκειν, quod propria significatione de eo adhibetur, qui dicit quæ præstare non potest. Idem.

ί. Τὸν παριόντα] *Progressum*, eum, qui concionaturus est; qui σύμβουλος, et συμβουλεύων, et λέγων, etsi pluraliter fere οἱ λέγοντες, ut et cætera participia, et δημη-

ἕκαστον ἀκριβῶς ἐρῶ. καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύμως, οὕτω καὶ ποιεῖν [1] ἐθελήσουσι! πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [2] τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε — καὶ παύσασθε περὶ [3] τούτου κατηγοροῦντες ἀλλήλων — καὶ κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλιστ' οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι (εἰ δὲ μή, σκεψάσθωσαν [4] Εὐθυκράτη καὶ Λασθένη τοὺς Ὀλυνθίους, οἳ δοκοῦντες οἰκειότατ' αὐτῷ διακεῖσθαι, ἐπειδὴ τὴν πόλιν προὔδοσαν, πάντων κάκιστ' ἀπολώλασιν), οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲ ἓν τῶν πάντων ἢ ὅπως ταύτην [5] καταλύσει. καὶ τοῦτ' εἰκότως τρόπον [6] τινὰ πράττει· οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι οὐδ' ἂν πάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, οὐδὲν [7] ἔστ' 100
119 αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπῳ ἥξει πάντα τὰ νῦν συμβεβιασμένα καὶ καταφεύξεται πρὸς ὑμᾶς. ἔστε γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεινοί, καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς

[1] ἐθελήσωσι [2] τοῦτο * δεῖ παρ' [3] τούτων. [4] Εὐθυκράτην καὶ Λασθένην [5] καταλύσῃ [6] τινὰ νῦν γε δὴ πράττει [7] ἔσται

γορος et δημηγορῶν nominatur. Wolf.

Καὶ ὅπως ὥσπερ] *Et ut velint, modo velint.* ἐλλειπτικὸν est, ut subintelligatur ὁρᾷν χρὴ, vel πειρατέον: vel ὅπως ἐθελήσωσιν accipiendum pro ἐθελέτωσαν. Idem.

Καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύμως, οὕτω καὶ ποιεῖν ἐθελήσουσι] Votum hoc est. Omittitur ante ὅπως, verbum, ut suppleat quisque quod possit aut velit. Oratorem animo votum concepisse, etiam infinitivus γνῶναι 1. 3. ostendit. Hic enim in votis sæpe pro imperativo, ut aiunt, ponitur. Non igitur opus est verbo δεῖ, quod Reiskius post τοῦτο inseruit, et quod, nisi votum præcessisset, vix abesse posset in nostro scriptore. Brem.

Γνῶναι] Pendet a verbo χρή. etsi fortasse id non incommode repeteretur: χρὴ τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι. Wolf.

Ἀπολώλασιν] Notum est dictum Philippi in Olynthi proditores, qui Macedones homines rusticos esse dicebat, quod scapham scapham nominarent, et ficum ficum. Idem.

Ἀπολώλασι] Propter ignominiam, ut opinor, de qua vide orationem falsæ legationis. Etsi nihil vetat, ac potius consentaneum est, eos exitio factis suis digno periise. Idem.

Ἂν γένηται] Non est δυνητικὸν ἂν, sed pro ἐὰν capitur, ut sæpe alias. Cave igitur, ne fallaris. Idem.

Γένοιτ' ἀνθρώπῳ] L. γένοιτ' ἂν ἀνθρώπῳ. Obsopœus.

Ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις] Quid sentiendum sit de Phavorini animadversione: Ἐνοχλῶ Ἀττικῶς συντάσσεται αἰτιατικῇ, κοινῶς δὲ δοτικῇ, apparet ex hoc aliisque Demosthenis locis. In universum dici potest, Atticos hoc verbum sæpius construere cum dativo, quam cum accusativo, sine significationis discrimine, opinor. Brem.

ἐλευθερίαν ἐξαφελέσθαι ἕτοιμοι. οὐκοῦν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος.

ια΄. Πρῶτον μὲν δὴ διὰ τοῦτο δεῖ ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδάζειν· δεύτερον δ' εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ' ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν [1] παρασκευάζεται, καὶ ὅπου τις ἐκεῖνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ' ὑπὲρ ἡμῶν ἀμυνεῖται. οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδείς, [2] ὃς ὑπολαμβάνει τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν — τί γὰρ ἄλλο τις ἂν εἴποι Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἃ νῦν ἐξαιρεῖ καὶ κατασκευάζεται; — τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν, τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων καὶ νεωρίων καὶ [3] τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ τοσούτων προσόδων οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσειν [4] ὑμᾶς ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν
101 μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν τοῖς Θρᾳκίοις σιροῖς ἐν τῷ

[1] κατασκευάζεται [2] ὥστε ὑπολαμβάνειν [3] τριηρῶν [4] ὑμᾶς ἐάσειν

Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ] S. λόγου. *neque multis est opus.* Alii interpretantur, quasi esset, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, *multum certe abest.* Huic similem locutionem, οὐδ' ὀλίγου δεῖ, eodem modo intelligo, scilicet λόγου. *Ne paucis quidem verbis opus est*, hoc est, supervacaneum prorsus est, hac de re dicere. *Es bedarff nicht viel wort. Es bedarff nicht red.* [*There is no need of many words.*] Wolf. Ad οὐδὲ, sub. βούλεται, et intellige, οὐδὲ, πολλοῦ δεῖ, *non sane vult, multum abest.* Auger.

ια΄. Δρογγίλον, καὶ Καβύλην, καὶ Μάστειραν] Fuere ignobiles in Thracia urbes, quarum Cabylem solum ab historicorum aliquo et a geographis memoratam vidi, distabatque triginta millia passuum ab ostio Ponti Euxini, ut est apud Stephanum. *Lucches.* Stock. Plerique Grammatici, h. l. l., in Thracia Drongilum ponunt; contra Stephanus Byz. in Thessalia, teste Theopompo. Cabyle forsan eadem est Thraciæ urbs, quæ apud Strabonem l. vii. p. 494. Calybe vocatur. Cum de Mastira denique sileat historia, leg. esse Βάστειραν, vel Πίστειραν, vel Ἐπίμαστον, quæ omnes memorantur urbes in lib. vii. Philippicæ historiæ Anaximenis, contendit Harpocratio. *F. Jacobs.*

Ἀργυρίων]. F. ἀργυρείων. Taylor.

Τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων] Atheniensibus erant argentifodinæ apud montem Laurium in Attica. *Ex edit.* Stock.

Μελινῶν] Μελίνη, *semen leguminis.* Vide Harpocrationem in hoc verbum. Auger.

Ἐν τοῖς Θρᾳκίοις σιροῖς] De his Varro de re rustica, I. 57. 'Quidam granaria habent sub terris, uti speluncas, quas vocant σειροὺς, ut in Cappadocia ac Thracia.' Adde Q. Curtium, VII. 4. 'Siros vocabant barbari: quos ita solerter abscondunt, ut nisi qui defoderunt, invenire non possint. In iis conditæ fruges erant.' Stock. Cfr. Plin. l. xviii. c. 30. et Schneider. ad Varron. p. 372. *F. Jacobs.*

Ἐν τῷ βαράθρῳ] Locus Athenis, in quem præcipitabantur malefici, ut Spartæ κεάδας, Romæ Scalæ Gemoniæ. Sic appellat Thraciæ cœli inclementiam per translationem, οἷον ἐν τῷ ὀλέθρῳ, perinde ac si *in peste* vel *interitu* dixisset, ut Suidas annotat. Wolf. Fuit proverbiale dicendi genus, ut arbitror, de iis dici solitum, qui in loco incommodo immorantur, et ad id etiam nos ducit Scholiastes, qui ἐν βαράθρῳ interpretatur metaphorice ἐν ὀλέθρῳ, *in pernicie.* Palmer. Caverna quædam fuit

120 βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι κύριος καὶ τἄλλα πάντα πραγματεύεται. τί οὖν εὖ φρονούντων ἀνθρώπων ἐστίν; εἰδότας ταῦτα καὶ ἐγνωκότας τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ταύτην ῥαθυμίαν ἀποθέσθαι, χρήματα δ' εἰσφέρειν καὶ τοὺς συμμάχους ἀξιοῦν, καὶ ὅπως τὸ συνεστηκὸς τοῦτο συμμενεῖ στράτευμα ὁρᾷν καὶ πράττειν, ἵν' ὥσπερ ἐκεῖνος ἑτοίμην ἔχει δύναμιν τὴν ἀδικήσουσαν καὶ καταδουλωσομένην ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, [1] οὕτω τὴν σώσουσαν ὑμεῖς καὶ βοηθήσουσαν ἅπασιν ἑτοίμην ἔχητε. οὐ γάρ ἐστι βοηθείαις χρωμένους οὐδέποτ' οὐδὲν τῶν δεόντων πρᾶξαι, ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἔνι τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. κἂν οὕτω ποιήσητε καὶ ταῦτ' ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε, οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν, ἢ πολεμήσετ' ἐξ ἴσου.

ιβ'. Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης μεγάλης καὶ πόνων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ· ἀλλ' ἐὰν [2] λογίζηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ [3] ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γ' οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιόχρεως τηλικούτου πράγματος), ὡς ἂν ἄγηθ' ἡσυχίαν καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος

[1] οὕτω καὶ τὴν [2] λογίσηται [3] ἑκόντα

Athenis, in quam capitis damnatos præcipitabant. Animadvertit Interpres Gallicus, (nescio an non subtiliter magis, quam vere) metaphoram hancce non tantum Thracici inclementiam cœli depingere, verum etiam animos nostros ad Philippi, tanquam scelesti fœdissimo supplicio digni, considerationem traducere. STOCK.

Βοηθείαις] Tumultuarium et subitarium exercitum ita vocat. WOLF.

ιϛ'. 'Αλλ' ἐὰν λογίζηται (τὶς) τὰ τῇ πόλει — τὰ δέοντα] Sc. ὑμᾶς. Reiskius scripsit ἑκόντα, quod pejus est vulgato. Τὶς est τὶς ὑμῶν. Hunc oportet rem spectare ratione πάντων ἡμῶν et ea dicere, quæ cunctis sunt utilia. Hinc pluralis ἑκόντας aptus, immo necessarius est. Omnino post τὶς, quatenus generis vicem habet, sæpissime sequitur pluralis. Cf. Matthiæ Gr. Gr. p. 673. et Ern. Fr. Poppe Thucyd. P. I. p. 93. sqq. BREM.

Εἰ μὲν γάρ ἐστί τις] Malim εἰς. WOLF.

Τελευτῶν ἐκεῖνος ἥξει] Tandem, denique, participium per genera et numeros adver-

102 ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεούς! καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας [1]ἕνεκεν ῥᾳθυμίας τοὺς 121 ἄλλους πάντας [2]Ἕλληνας εἰς δουλείαν προέσθαι, καὶ ἔγωγε [3]αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ᾽ εἰρηκέναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ [4]μηδενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ προΐσμεν ἅπαντες ὅτι ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐκεῖνον ἐάσωμεν γενέσθαι κύριον, τοσούτῳ χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ, ποῖ ἀναδυόμεθα ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί᾽ ἀνάγκη τις ᾖ; ἀλλ᾽ ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν, ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἔστιν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν [5]γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύτης οὐκ οἶδ᾽ ἥν τιν᾽ ἂν εἴποι τις· δούλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός, ἃ μήτε γένοιτ᾽ οὔτε λέγειν ἄξιον.

ιγ´. Πάντα τοίνυν τἄλλ᾽ εἰπὼν ἂν ἡδέως, καὶ δείξας ὃν τρόπον ὑμᾶς ἔνιοι καταπολιτεύονται, τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ᾽ ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀνα-

[1] † ἕνεκα [2] Ἕλληνας ἅπαντας [3] αὐτὸς ἂν τεθνάναι μᾶλλον ἢ [4] μηδενὶ μὲν τοῦτο [5] πραγμάτων

bialiter sumptum. Idem.

Καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει] Τοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πόλεως. Sunt enim τὰ *ὑπάρχοντά τινι*, ea omnia ornamenta et præsidia et facultates, quibus aliquis nititur: itidemque in malam partem incommoda et impedimenta omnia: etsi de his τὰ *ἐνόντα, τουτέστι*, τὰ *δυνατὰ* sæpius dicuntur. Idem.

Ποῖ ἀναδυόμεθα] *Quo subterfugimus?* id est, quem receptum habituri sumus? Suidas *ἀναδύομαι, φεύγω, ἀναβάλλομαι, μεταβουλεύω*. Varinus: *ῥᾳθυμῶν ὑπερτίθεμαι, ὑπερβαίνω τὸν ἐπιτήδειον καιρὸν τῶν πράξεων, ἐνδύομαι, προαναχωρῶ, μέλλω.* Idem.

Ποῖ ἀναδυόμεθα] Brachylogice dictum hoc sensu: *Quo nos vertamus, ut perniciem evitemus?* In ποῖ inest notio motus ad locum, in *ἀναδύεσθαι* id, ut in loco tuti simus. Ejusmodi constructiones in unum interdum confluunt: quod aliquando etiam viros offendebat, qui primi hoc subtilius tractarunt, ut Hermannum ad Eurip. Herc. F. v. 1148. *ποῖ κακῶν ἐρημίαν εὕρω*; Hermannus ποῦ. Vulgatam sic interpretor: *Quo me vertam, ut requiem inveniam?* Brem.

Ἀπεύχεσθαι] Respondet voci Latinæ *deprecari*, i. e. precari ne aliquid eveniat. Itaque abundant eæ quæ sequuntur voces *μὴ γενέσθαι*. Auger.

Ἃ μήτε γένοιτ᾽ οὔτε λέγειν ἄξιον] Notandum est *μήτε* cum optativo priore membro cum vi optandi, ne quid fiat, in altero *οὔτε* cum indicativo *ἄξιον* sc. *ἐστί*, cum vi affirmandi, aliquid non esse. Sensus hic est: Quemadmodum vehementer optandum, ne hoc fiat; sic indecorum vel de eo loqui. Simplex *ὃ μὴ γένοιτο* sæpe legitur. Cf. Astium ad Platonem de Legg. XI. 4. Addito etiam altero membro, in quo est *οὐδὲ*, legitur in Mid. p. 581. l. 22. *ὃ μὴ γένοιτο, οὐδ᾽ ἔσται.* Vice versa habemus *οὔτε — μήτε* p. 106. l. 23. *ἐγὼ δὲ Θρασὺς*

στάς τις λέγει τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθόν, καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν, καὶ διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται, καὶ τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυχίαν δὲ ποιοῦσιν ἐκείνῳ πράττειν [1] ὅ τι βούλεται. ἐκ δὲ τούτων περιγίγνεται ὑμῖν μὲν
ἡ σχολὴ καὶ τὸ μηδὲν ἤδη ποιεῖν, ἃ δέδοιχ' ὅπως μή ποθ' 103
[2] ἡγήσεσθε ἐπὶ πολλῷ γεγενῆσθαι, τούτοις δὲ αἱ χάριτες
122 καὶ ὁ μισθὸς ὁ τούτων. ἐγὼ δ' οἴομαι τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς δεῖν πείθειν, οἳ πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γ' ἀφ' ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχει· νομίζειν δ' εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσ' ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ τὸ διαρπασθήσεται τὰ χρήματα τῷ φυλακὴν εἰπεῖν, δι' ἧς σωθήσεται, κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀφεστάναι. καίτοι ἔγωγ' ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἀδικοῦντας ἐφ' ὑμῖν ἐστί· τὴν δὲ Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὑτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἁρπάζων.

ιδ'. Τί ποτ' οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ

[1] ὅ,τι καὶ βούλεται [2] † ἡγήσησθε

μὲν — — οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην. Brem.

ιγ'. Καὶ τοιούτους λόγους] Subaudi λέγει, vel λέγουσι: nam orator abrupte transit a singulari numero ad pluralem. Auger.

Ἐξ ὧν ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς] Ὀκνεῖν καὶ ἀναδύεσθαι ποιοῦσι, καὶ τῶν καιρῶν ὑστερεῖν. Wolf. V. Paul. Leopard. Emend. l. xi. c. 2. Grut. Thes. Crit. vol. iii. p. 217.

Ἐπὶ πολλῷ] S. τόκῳ, ut in Olynth. I. Wolf. Vel διαφόρῳ, *multo fœnore* vel *detrimento*. Auger.

Αἱ χάριτες] S. Παρ' ὑμῶν. Wolf.

Ὁ μισθὸς] Παρὰ Φιλίππου. Idem.

Ὁ τούτων] S. Τῶν λόγων, id est, διὰ τούτους. Idem.

Κωλύειν] Pendet a verbis οἴμαι δεῖν. Idem.

ιδ'. Τί ποτ' οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον — πόλεμον ποιεῖ;] Verba dicendi λέγειν, εἰπεῖν etc. interdum construuntur cum accusativo personæ, loco genitivi cum περί. Est etiam sic attractio, dum, quod subjectum enuntiationis pendentis esse oportet, fit objectum ad verbum, unde illa enuntiatio pendet: τὸν ἀδικοῦντα εἰπεῖν ὡς ἀδικεῖ pro εἰπεῖν, ὡς ὁ ἀδικῶν ἀδικεῖ. Sed ista attractio eo nititur, quod εἰπεῖν cum accusativo personæ construi potest. Non igitur intelligo, cur Matthiæ Gr. Gr. p. 559. Dawesium vituperaverit, qui ejusmodi loca in eorum numero ponebat, in quibus εἰπεῖν cum duplici accusativo constructum sit. Accusativum personæ reapse habemus; locum accusativi rei tenet ὡς cum verbo. Ceterum animadvertendum est, in priore membro tres esse determinationes, in altero duas; quarum una πόλεμον ποιεῖ duas scilicet prioris enuntiationis continet, στρατεύοντα, πόλεις καταλαμβάνοντα. Novum est, quod latius patens ἀδικοῦντα utrique insertum est. Τούτων minime cum Reiskio mutaverim in τοῦτον. Notat enim Demosthenes Philippi clientes pronomine οὗτος; quod in contemptum adhibetur. Neque id mirandum, quod in altero membro sequitur τοὺς δὲ — συμβουλεύοντας, τούτους, quum desit pronomen in primo; etenim secundum

τὸν μὲν οὕτω φανερῶς στρατεύοντα, ἀδικοῦντα, πόλεις καταλαμβάνοντα μηδένα πώποτε [1]τούτων εἰπεῖν ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προΐεσθαι ταῦτα συμβουλεύοντας, τούτους τὸν πόλεμον ποιεῖν αἰτιᾶσθαι; ἐγὼ διδάξω· ὅτι τὴν ὀργὴν ἣν εἰκός ἐστι [2]γενέσθαι παρ' ὑμῶν, ἄν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται, ἵνα τούτους κρίνητε, μὴ Φίλιππον ἀμύνησθε, καὶ κατηγορῶσι μέν, αὐτοὶ δὲ μὴ δίκην δῶσιν ὧν ποιοῦσι νῦν. τοῦτ' αὐτοῖς δύναται τὸ λέγειν ὡς ἄρα βούλονται πόλεμόν τινες ποιῆσαι παρ' ὑμῖν, καὶ περὶ [3]τούτου ἡ
104 διαδικασία αὕτη ἐστίν. ἐγὼ δ' οἶδα ἀκριβῶς ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βουλόμεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν αὐτὸν
ἡμῖν, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη τῶν ὄντων ἀνθρώπων εἰ 123
τοῦτ' ἐξελέγχοι. ἀλλ' ἐπειδὰν [4]ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς ἴῃ, τί φήσομεν [5][τότε]; ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν [6]ἡμῖν, ὥσπερ οὐδ' Ὠρείταις τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδ' Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γ' οὐδέν ἐστι μεταξὺ τοῦ μήτ' ἀμύνεσθαι μήτ' ἄγειν ἡσυχίαν ἐᾶσθαι. καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τοῖς

[1] * τοῦτον [2] γίγνεσθαι [3] τούτων [4] ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς
[5] Absunt unci. [6] ἡμῖν ἐρεῖ, ὥσπερ

membrum imprimis evehendum.—In seqq. post αἰτιᾶσθαι supplendum πάντας, quod ex antecedente μηδένα intelligendum, minime vero cum Reiskio addendum est. Sæpe enim contrarium ex eo, quod adest, supplendum. Isocrates Symmach. 46. οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδεμία τολμήσει περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀκνήσουσι sc. πᾶσαι. Plato de rep. II. p. 366. D. οὐδεὶς ἑκὼν δίκαιος, ἀλλ' ὑπὸ ἀνανδρίας ἢ γήρως ἤ τινος ἄλλης ἀσθενείας ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ubi ex οὐδεὶς ad ψέγει petendum ἕκαστος. Brem.

Μηδένα] *Nullum*, sc. eorum quorum modo mentio facta est. Auger.

Τοῦτον εἰπεῖν ὡς ἀδικεῖ] Pro εἰπεῖν ὅτι οὗτος ἀδικεῖ. Wolf.

Ἵνα τούτους κρίνητε] Ut defensores vestrorum commodorum, apud vos accusati, periclitentur, capitis periculum adeant. Idem.

Ἡ διαδικασία] *Disceptatio, intercessio:* sic appellare videtur criminationes proditorum, Philippi commoda propugnantium. Hesychius: ἀμφισβήτησις, κρίσις, ἐπίκρισις τοῦ ἐπιτηδείου πρὸς λειτουργίαν, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα. Idem.

Οὐ γράψαντος] Ὅτε οὐκ ἔγραψε. Idem.

Εἰ μὲν τοίνυν βουλόμεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι] Id est, *non simulare*, hoc est, *dissimulare*. sic Æschines κατὰ Κτησιφ. ἐὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμᾶς ἀκούειν, *quod si verba hæc vestra audire se dissimulet*. Simile est huic οὐκ ἀξιῶ, pro *indignum censeo*, &c. *Ex edit.* Hervag.

Εἰ τοῦτ' ἐξελέγχοι] Hoc est, si, nostra de pace opinione refutata, palam profite-

ἄλλοις ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ τὴν πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, ἀλλ' ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτ' ἐθελήσετε οὔτ', ἂν ἐθελήσητε, [1]ἐπιστήσεσθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα δ' αὐτῷ παρασχεῖν, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε.

ιέ. Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος προσήκει οὕτω γιγνώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας αὑτοὺς ἐκείνῳ [2]μισεῖν καὶ ἀποτυμπανίσαι. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητ' ἐχθροὺς ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ, ἀλλ' ἀνάγκη τούτοις ὥσπερ προβόλοις προσπταίοντας ὑστερίζειν ἐκείνων.
πόθεν γὰρ οἴεσθε νῦν αὐτὸν [3]ὑβρίζειν ὑμᾶς — οὐδὲν γὰρ 105
ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο — καὶ τοὺς μὲν ἄλλους εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾷν, ὑμῖν δ' ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτ' οὐδείς, ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους πρότερον δοὺς Ποτίδαιαν [4]ἐξηπάτησε καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους [5]τὰ νῦν ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλλάξας πολέμου πολ-
124 λοῦ καὶ χαλεποῦ, ὥστε καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. ὑμεῖς δὲ ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε! πόσων ἀπεστέρησθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, Δορίσκον, Σέρριον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν, οὐ νῦν τὴν πόλιν τὴν Καρδιανῶν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; τί ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ οὐ τὸν

[1] ἐπίστασθε [2] μισεῖν τε καὶ [3] ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς [4] ἐξηπάτησε, Ποτίδαιαν, [5] Deest articulus.

retur, se bellum nobis intulisse. Wolf.

ιέ. Προβόλοις] Πρόβολοι, juxta Harpocrationem, sunt scopuli incumbentes in mare, et quasdam veluti litora. Auger.

Εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾷν] Si nihil aliud, decipere: si non evertit, decipit tamen. Wolf.

Καὶ πόλλ' ἕτερα] Nimirum δούς. Auger.

Πολέμου πολλοῦ] Phocense seu sacrum intelligendum. πολλοῦ, ἀντὶ τοῦ, μακροῦ. Wolf.

Οἱ δ' ὅ,τι ἂν ποτε συμβῇ, πείσονται] Id est, non dubium est, quin eos male tractaturus sit: quo autem modo, id est incertum. Idem.

Κερσοβλέπτην αὐτὸν] Qui, postquam anno 4. Olymp. 106. Chersonesum in Atheniensium fidem dederat, et socius pop. Ath. nominatus fuerat, tandem anno 2. Olymp. 108. sub Philippi ditionem venit, eique vectigal pendere coactus est. Stock. Vid. Dem. Or. pro Cor. §. ί. et de fals. leg. §. μζ'. et Diodor. Sic. l. xvi. c. 71.

αὐτὸν τρόπον ὑμῖν προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ [1] ὑμετέρᾳ ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λαβόντα χρήματ' αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολλῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότος τοῦ πλήθους τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς καὶ τὴν Πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν Βοιωτίαν
106 ἀπέδωκε καὶ τοὺς Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος ἀσφαλές ἐστι λέγειν ὑπὲρ Φιλίππου. τοιγάρτοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ πλούσιοι [2] γίγνονται καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι, ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐκ μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι, ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι· πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι συμμάχους, πίστιν, εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ἐσθ' ὑμεῖς ἄποροι. ἐκ δὲ τοῦ τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν ταῦτα φέρεσθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ φοβερὸς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις γέγονεν, ὑμεῖς 125
δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν τῶν ὠνίων ἀφθονίᾳ λαμπροί, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι.

ιϛ'. Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περί τε ὑμῶν καὶ περὶ αὑτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος. εἶτά φησιν ὃς ἂν τύχῃ παρελθών, Οὐ γὰρ ἐθέλεις γράφειν οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἄτολμος εἶ καὶ μαλακός.

[1] ἡμετέρᾳ

[2] † γεγόνασι

Οὐκ ἦν ἀσφαλὲς] Fortassis οὐκ ἂν ἦν, *non fuisset*. συνευπεπονθότων, id est, εἰ μὴ συνευπεπόνθεισαν. sed potest etiam simpliciter intelligi. *Non fuit tutum, priusquam*, &c. καίτοι τῆς ὑποθετικῆς φράσεως τὸ δυνητικὸν μόριον ἀπαιτεῖν δοκούσης. Wolf.

Καὶ ἐᾶν τούτων στέρεσθαι] S. ὑμᾶς. Annotatum est legi, καὶ ἐᾶν ταῦτα φέρεσθαι, S. τὸν Φίλιππον, ἤ, φέρεσθαι ταῦτα κατὰ ῥοῦν καὶ μὴ κωλύειν. Idem.

Φέρεσθαι] i. e. Οἴχεσθαι, ἀπιέναι. Ταῦτα intellige τὰ κοινὰ πράγματα. Auger.

Τῇ μὲν τῶν ὠνίων] Vilitatem annonæ et copiam intelligo, quæ populo gratior est, quam decus et laus. Sic Cicero: 'Nihil prorsus aliud curant, nisi agros, nisi villulas, nisi numulos suos.' Wolf.

ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὔτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην, ἀνδρειότερον μέντοι πολλῷ πάνυ τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ' ὑμῖν ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι. ὅστις μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἃ συνοίσει τῇ πόλει, κρίνει, δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ, οὐδεμιᾷ ταῦτ' ἀνδρίᾳ ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὑτοῦ σωτηρίας τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς θρασύς ἐστιν· ὅστις δ' ὑπὲρ τοῦ 107
βελτίστου πολλὰ τοῖς ὑμετέροις ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς χάριν ἀλλὰ τὸ βέλτιστον ἀεί, καὶ τὴν τοιαύτην πολιτείαν προαιρεῖται ἐν ᾗ πλειόνων ἡ τύχη κυρία γίγνεται ἢ οἱ λογισμοί, τούτων δ' ἀμφοτέρων ἑαυτὸν [1]ὑπεύθυνον ὑμῖν παρέχει, οὗτός ἐστ' ἀνδρεῖος, καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὁ τοιοῦτός ἐστιν, οὐχ οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέγιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες, οὓς ἐγὼ τοσούτου δέω ζηλοῦν ἢ νομίζειν ἀξίους πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ' εἴ τις ἔροιτό με Εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ τί τὴν πόλιν ἡμῖν ἀγαθὸν πεποίηκας; ἔχων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τριηραρχίας εἰπεῖν καὶ χορηγίας καὶ χρημάτων εἰσφορὰς καὶ λύσεις αἰχμαλώτων καὶ τοιαύτας ἄλλας φιλανθρωπίας, οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι, ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πεπολίτευμαι, ἀλλὰ δυνάμενος ἂν ἴσως,
126 ὥσπερ καὶ ἕτεροι, κατηγορεῖν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δημεύειν καὶ τἄλλ' ἃ ποιοῦσιν οὗτοι ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἓν τούτων πώποτ' ἐμαυτὸν ἔταξα οὐδὲ προήχθην οὔθ' ὑπὸ κέρδους οὔθ' ὑπὸ φιλοτιμίας, ἀλλὰ διαμένω λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ' ὑμῖν, ὑμεῖς δέ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴητε· οὕτω γὰρ ἂν ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν. οὐδέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τοῦτ' εἶναι πολίτου, τοι-

[1] ὑπεύθυνον ὑμῖν ἑαυτὸν

ιϛ'. Τούτων δ' ἀμφοτέρων] Τῆς τε τύχης καὶ τῶν λογισμῶν. Idem.

Οὗτός ἐστ' — τοιοῦτός ἐστιν] De elegantia hujus repetitionis voc. ἐστὶ, cfr. D'Orville ad Char. Aphrod. l. ii. c. vii. p. 201.

Τῆς χάριτος] Sub. ἕνεκα. Auger.

Ἀπολωλεκότες] In ἀποδεδωκότες esse mutandum nequaquam dubito: nam ita longe venustius totum hoc est futurum. Adversarios enim inquit, diurnam ut consequantur gratiam, totam rempub. prodere. G. Canter. Nov. Lectt. l. viii. c. 2. p. vol. iii. Grut. Thes. Crit.

Λύσεις αἰχμαλώτων] Civium aliquot pecunia se redemisse testatur Demosthenes in orat. de fals. leg. [§. ξϛ'. et pro Cor. §. πά. et ϟγ'. et c. Mid. §. μγ'. μδ'.] Nam cum primo legatus de pace in Macedoniam perrexit, quibusdam captivis Atheniensibus recepit se cum pretio rediturum, ut eos vinculis eximeret: ideirco secundam obiisse legationem dicit, ut fidem suam liberaret. Lucchs. Stock.

αὐτοῦ πολιτεύμαθ' εὑρίσκειν, ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστεροι· ἀλλὰ συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πόλιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ τὸ βέλτιστον ἀεί, μὴ τὸ ῥᾷστον ἅπαντας λέγειν·
108 ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ προάγεσθαι διδάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην.

ιζ'. Ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν ἀεὶ τὰ βέλτιστα, ἔστι δ' οὐδὲν [1] ἀλλ' ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ, δεῖ δ' ἔργων τῇ πόλει καὶ πράξεώς τινος. ἐγὼ δ' ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. [2] οὐδ' εἶναι νομίζω τοῦ συμβουλεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα, καὶ τοῦθ' ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ῥᾳδίως οἶμαι δείξειν. ἴστε γὰρ δή που ταῦθ', ὅτε Τιμόθεός ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν, ὡς δεῖ βοηθεῖν καὶ τοὺς Εὐβοέας σῴζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς. καὶ λέγων εἶπεν οὕτω πως· Εἰπέ μοι, βουλεύεσθε, ἔφη, Θηβαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε καὶ τί δεῖ ποιεῖν; οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [3] τριήρων; οὐκ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλξετε τὰς ναῦς; οὐκοῦν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ' ὑμεῖς· ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ' ὁ μὲν εἶπεν ὡς οἷόν τε τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπε τότε, ὑμεῖς δ' ἀπεῤῥαθυμήσατε καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε, ἆρ' ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; οὐχ οἷόν τε. οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νυνὶ καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν 127
ἔργα παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε, τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμῃ λέγειν παρὰ τοῦ παριόντος.

[1] ἀλλ'   [2] οὐκ   [3] τριηρῶν

Ἐπ' ἐκεῖνο μὲν] F. ἐπ' ἐκεῖνα μέν, et ἐπὶ ταῦτα δέ. *In farrag.* Wolf.

Προάγεσθαι] Active accipiendum. Idem. Active sumitur, et regit, verbi gratia, τοὺς ἀκούοντας, quæ voces debent subaudiri. Auger.

ιζ'. Καὶ τοὺς Εὐβοέας σῴζειν] Vide Not. in Philippicam I. §. ζ'. Stock.

Εἰπέ μοι] *Agedum*, in singulari numero, licet ad plures oratio habeatur, ut millies alibi. Auger.

Ὑμεῖς δ' ἀπεῤῥαθυμήσατε] *Vos autem ignavia, et socordia rem transmisistis, languore et desidia affecti fuistis.* Opponitur enim verbum ἀποῤῥαθυμεῖν τῷ διατείνεσθαι, quod est, *intentare, obniti, contendere,* &c. *Ex edit.* Hervag.

Τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμῃ λέγειν] Accipi fortasse potest pro ἐπιστημόνως, sed malim hunc locum sic legere: τὸ δὲ τὰ βέλτιστα λέγειν παρὰ, omisso nomine ἐπιστήμῃ, et τὸ articulo addito. Wolf.

Ἐπιστήμῃ] *Cum scientia, scienter, perite.* Ceterum sic phrasim construe, ζη-

ιή. Ἐν κεφαλαίῳ δ' ἃ λέγω φράσας καταβῆναι βούλομαι. χρήματα εἰσφέρειν φημὶ δεῖν, τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθοῦντας εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, μὴ 109
οἷς ἄν τις αἰτιάσηται τὸ ὅλον καταλύοντας· πρέσβεις ἐκπέμπειν πανταχοῖ τοὺς διδάξοντας, νουθετήσοντας, πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει· παρὰ πάντα ταῦτα τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν καὶ μισεῖν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ, ἵν' οἱ μέτριοι καὶ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες εὖ βεβουλεῦσθαι δοκῶσι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς. [1] ἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε καὶ παύσησθε ὀλιγωροῦντες ἁπάντων, ἴσως ἄν, ἴσως καὶ νῦν ἔτι βελτίω [2] τὰ λοιπὰ γένοιτο. εἰ μέντοι καθεδεῖσθε, ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες, ἐὰν δὲ δέῃ τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὁρῶ λόγον ὅστις ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ προσήκει δυνήσεται τὴν πόλιν σῶσαι.

[1] κἂν

[2] τὰ λοιπὰ βελτίω

τοῦτο (τὸ) τὰ βέλτιστα λέγειν ἑ. π. τ. π. Plenius et clarius sic dixisset orator, τὸ δὲ τὰ βέλτιστα. AUGER.

ιή. Οἷς] Accipe quasi ἐφ' οἷς, et ἐφ' οἷς resolve in ἐπὶ τούτοις ἅ. IDEM.

Ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι] *Usque ad applausum et laudationem rebus intenti*, hoc est, si tantum laudabitis oratorem, ejus vero consilium non sequemini. WOLF.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΥ Γ.

Pag. ed. Reisk. 109 — Pag. ed. aliq. cit. 128

ἉΠΛΗ τοῦ λόγου τούτου ἡ ὑπόθεσις. Φιλίππου γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικοῦντος, συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ῥήτωρ ἀναστῆναι καὶ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα, ὡς κινδύνου μεγάλου καὶ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένου καὶ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἕλλησιν.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ Γ.

110 α΄. ΠΟΛΛΩΝ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γιγνομένων ὀλίγου δεῖν καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν περὶ ὧν Φίλιππος, ἀφ᾽ οὗ τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο, οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀδικεῖ, καὶ [1] πάντων οἶδ᾽ ὅτι φησάντων γ᾽ ἄν, εἰ καὶ μὴ ποιοῦσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν [2] [ἃ πᾶσι προσήκει], ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς ὕβρεως καὶ δίκην δώσει, εἰς τοῦθ᾽ ὑπηγμένα πάντα τὰ πράγματα καὶ προειμένα ὁρῶ, ὥστε δέδοικα μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δ᾽ ᾖ· εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο οἱ παριόντες καὶ χειροτονεῖν ὑμεῖς, ἐξ ὧν ὡς φαυλόταθ᾽ ἔμελλε τὰ πράγμαθ᾽ ἕξειν, οὐκ ἂν ἡγοῦμαι δύνασθαι χεῖρον ἢ νῦν αὐτὰ διατεθῆναι. πολλὰ μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν αἴτια τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν, καὶ οὐ παρ᾽ ἓν οὐδὲ δύο εἰς τοῦτο τὰ πράγματα ἀφῖκται· μάλιστα δ᾽, ἄν περ ἐξετάζητε ὀρθῶς, εὑρήσετε διὰ τοὺς χαρίζεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν προαιρουμένους, ὧν τινὲς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμοῦσιν αὐτοὶ καὶ δύνανται, ταῦτα φυλάττοντες οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν, [3] οὔκουν οὐδ᾽ 129

[1] πάντων εὖ οἶδ᾽ [2] Absunt unci. [3] οὐκοῦν

α΄. Ὀλίγου δεῖν] Vox δεῖν reciditur a Dionysio hunc ipsum locum citante [p. 162. et 167. fin.] Auger.

Φησάντων γ᾽ ἂν] *Et cum satis sciam, neminem negare posse*, scil. si serio rogetur, et, quod sentit, verbis præ se ferat. Wolf.

ὑμᾶς οἴονται δεῖν ἔχειν· ἕτεροι δέ, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες, οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ ὅπως ἡ μὲν πόλις αὐτὴ παρ' αὑτῆς δίκην λήψεται καὶ 111
περὶ τοῦτ' ἔσται, Φιλίππῳ δ' ἐξέσται καὶ λέγειν καὶ πράττειν ὅ τι βούλεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι συνήθεις μὲν εἰσιν ὑμῖν, αἴτιαι δὲ τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἁμαρτημάτων.

β'. [1]Ἀξιῶ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι τῶν ἀληθῶν μετὰ παῤῥησίας λέγω, μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὑμῶν ὀργὴν γενέσθαι. σκοπεῖτε γὰρ ὡδί. ὑμεῖς τὴν παῤῥησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων οὕτω κοινὴν οἴεσθε δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς μεταδεδώκατε, καὶ πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι παρ' ὑμῖν μετὰ πλείονος ἐξουσίας ὅ τι βούλονται λέγοντας ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις τῶν ἄλλων πόλεων, ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν παντάπασιν ἐξεληλάκατε, εἶθ' ὑμῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκούουσιν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω διάκεισθε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ δ' ἃ [2]συμφέρει χωρὶς κολακείας ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν. καὶ γὰρ εἰ πάνυ φαύλως τὰ πράγματα ἔχει καὶ πολλὰ προεῖται, ὅμως ἔστιν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθ' ἔτι, πάντα ταῦτα ἐπανορθώσασθαι. καὶ παράδοξον μὲν ἴσως ἐστὶν, ὃ μέλλω λέγειν, ἀληθὲς δέ· τὸ χείριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοί γε, εἰ πάνθ' ἃ [3]προσῆκε πραττόντων οὕτω διέκειτο, 112
οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν δὲ τῆς μὲν ῥαθυμίας τῆς ὑμετέρας καὶ τῆς ἀμελείας κεκράτηκε Φίλιπ-

[1] ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ὦ [2] συμφέρει τοῖς πράγμασι χωρὶς
[3] προσῆκει, πραττόντων ὑμῶν οὕτω

Ἕτεροι δὲ, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν] Accusatores Diopithis perstringit. Videas orationem de Chers. *Ex edit.* Stock.

β'. Καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῖς] M. αὐτῆς, S. τῆς παῤῥησίας. Wolf.

Ἐξεληλάκατε] S. τὴν παῤῥησίαν. Idem.

Εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω διάκεισθε] S. ὥστε τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι βούλεσθαι. *Si his animis estis : si hæc vobis cordi sunt : si in hac sententia permanetis :* nisi aliam audiendi rationem inieritis. Idem.

Ἕτοιμος λέγειν] S. εἰμὶ, ὑπάρχω. Idem.

τος, τῆς πόλεως δ' οὐ κεκράτηκεν, οὐδ' ἥττησθε ὑμεῖς, 130
ἀλλ' οὐδὲ κεκίνησθε.

γ'. Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὡμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ
πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, οὐδὲν ἄλλο ἔδει
τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν ἢ [1]ὅπως ἀσφαλέ-
στατα καὶ ῥᾷστα αὐτὸν ἀμυνούμεθα· ἐπειδὴ δὲ οὕτως
ἀτόπως ἔνιοι διάκεινται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος
ἐκείνου καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος καὶ πάντας ἀν-
θρώπους ἀδικοῦντος, ἀνέχεσθαί τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
λεγόντων πολλάκις ὡς ἡμῶν τινές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν
πόλεμον, ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τού-
του· ἔστι γὰρ δέος, μή ποθ' ὡς ἀμυνούμεθα γράψας τις
καὶ συμβουλεύσας εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ πεποιηκέναι
τὸν πόλεμον. ἐγὼ δὴ τοῦτο πρῶτον ἁπάντων λέγω καὶ
διορίζομαι, εἰ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ βουλεύεσθαι περὶ τοῦ πότερον
εἰρήνην ἄγειν ἢ πολεμεῖν δεῖ. εἰ μὲν οὖν ἔξεστιν εἰρήνην
ἄγειν τῇ πόλει καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο, ἵν' ἐντεῦθεν ἄρξω-
μαι. φημὶ ἔγωγε ἄγειν ἡμᾶς δεῖν, καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα
γράφειν καὶ πράττειν καὶ μὴ φενακίζειν ἀξιῶ· εἰ δ' ἕτερος
τὰ ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων καὶ δύναμιν πολλὴν περὶ
αὑτὸν τοὔνομα μὲν τὸ τῆς εἰρήνης ὑμῖν προβάλλεται, τοῖς
δ' ἔργοις αὐτὸς τοῖς τοῦ πολέμου χρῆται, τί λοιπὸν ἄλλο
πλὴν ἀμύνεσθαι; φάσκειν δὲ εἰρήνην ἄγειν, εἰ βούλεσθε,
113 ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐ διαφέρομαι. εἰ δέ τις ταύτην εἰρήνην
ὑπολαμβάνει, ἐξ ἧς ἐκεῖνος πάντα τἆλλα λαβὼν ἐφ' ἡμᾶς
ἥξει, πρῶτον μὲν μαίνεται, ἔπειτα ἐκείνῳ παρ' ὑμῶν, οὐχ
ὑμῖν παρ' ἐκείνου τὴν [2]εἰρήνην λέγει· τοῦτο δ' ἐστὶν ὃ τῶν

[1] ὅπως * ὡς ἀσφαλίστατα [2] εἰρήνην [ἄγειν] λέγει

γ'. Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὁμολογοῦμεν] Supra, πάντων εὖ οἶδ' ὅτι φησάντων γ' ἄν. Videntur ὑποθετικῶς dici. quare malim ὡμολογοῦμεν, *si confiteremur, consentiremus*, in præterito imperfecto per ω, quam in præsenti per ο. Idem.

'Ανάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου] *Cautione vehementer est opus, et ut hoc recte constituatur.* quod hic διορθοῦσθαι, paulo post διορίζεσθαι *distinguere*, dicit. Idem.

Καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα] Sententia est: proditores dicere quidem, et simulare, pacem esse: sed non ea decernere et agere, quæ ad veram pacem pertineant. Idem.

'Εκείνῳ παρ' ὑμῶν] Id est, nos servare pacem cum Philippo jubet: Philippo nostri oppugnandi dat potestatem. Feliciani editio εἰρήνην λέγει habet, verbo ἄγειν omisso, quod non magno sane discrimine sententiæ vel adesse vel abesse posse puto: etsi pro eo legere malim, εἶναι. Idem.

Εἰρήνην ἄγειν] Sustuli ἄγειν. Ad εἰρήνην subaudi εἶναι vel οὖσαν. Auger.

ἀναλισκομένων χρημάτων ἁπάντων Φίλιππος ὠνεῖται, αὐ-
131 τοὺς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ᾽ ὑμῶν δὲ μὴ πολεμεῖσθαι. καὶ
μὴν εἰ μέχρι τούτου περιμενοῦμεν, ἕως ἂν ἡμῖν ὁμολογήσῃ
πολεμεῖν, πάντων ἐσμὲν εὐηθέστατοι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐπὶ τὴν
Ἀττικὴν αὐτὴν βαδίζῃ καὶ τὸν Πειραιᾶ, τοῦτ᾽ ἐρεῖ, εἴπερ
οἷς πρὸς τοὺς ἄλλους πεποίηκε δεῖ τεκμαίρεσθαι. τοῦτο
μὲν γὰρ Ὀλυνθίοις τετταράκοντ᾽ ἀπέχων τῆς πόλεως στά-
δια εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ
οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ, πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἴ
τις αὐτὸν αἰτιάσαιτό τι τοιοῦτον, ἀγανακτῶν καὶ πρέσβεις
πέμπων τοὺς ἀπολογησομένους· τοῦτο δ᾽ εἰς Φωκέας ὡς
πρὸς [1] συμμάχους ἐπορεύετο, καὶ πρέσβεις Φωκέων ἦσαν οἳ
παρηκολούθουν αὐτῷ πορευομένῳ, καὶ παρ᾽ ἡμῖν ἤριζον
πολλοὶ Θηβαίοις οὐ λυσιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. καὶ
μὴν καὶ Φερὰς πρῴην ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν ἔχει καταλαβών. καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς ταλαιπώροις Ὠρείταις [2] τουτοισὶ ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι κατ᾽ εὔνοιαν· πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτούς, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς, συμμάχων δ᾽ εἶναι καὶ φίλων ἀληθινῶν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι. εἶτ᾽ οἴεσθε, οἳ μὲν οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐδυνήθησαν ποιῆσαι κακόν,

[1] συμμάχους καὶ φίλους ἐπορεύετο   [2] τουτοισὶν

Εἰπεῖν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ] Ante particulas disjunctivas ἢ — ἢ verbum generale interdum omittitur, quod facile ex ipsa disjunctione suppletur, ut hoc loco γενέσθαι. de Cor. p. 274. l. 10. ed. R. καί τοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἤ, μηδὲν τοῖς πραττομένοις ὑπ᾽ ἐμοῦ τότ᾽ ἔχοντ᾽ ἐγκαλεῖν, μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ᾽ ἕτερα, ἤ, τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦντα, μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμείνω, ubi post θάτερον supplendum ποιεῖν. Plato Charm. p. 160. C. Δυοῖν γὰρ δὴ τὰ ἕτερα, ἢ οὐδαμῇ ἡμῖν ἢ πάνυ που ὀλιγαχοῦ αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ βίῳ καλλίους ἐφάνησαν, ἢ αἱ ταχεῖαί τε καὶ ἰσχυραί. Brem.

Τὴν πάροδον] S. εἴσω τῶν Πυλῶν, ingressum intra Pylas. Wolf.

Καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς ταλαιπώροις Ὠρείταις τουτοισὶ ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι κατ᾽ εὔνοιαν] Quum ἐπισκέπτεσθαι interdum de iis dicatur, qui ægrotos visitant, hæc acerba Oritarum irrisio habetur, quibus ægrotantium instar opus fuerit hominibus, qui visitationis specie ulcera eorum exprimerent. Sed hoc non est e Philippi more, qui, donec rei certus esset, blande loquebatur, non cavillabatur nec irridebat, sed benivolentiam ubique et juvandi studium ostentabat. Mihi hæc Philippi oratio ad eos habita videtur, qui ipsius partibus studebant. Hi angustiis premebantur et facile concedebant, ὡς νοσοῦσι καὶ στασιάζουσιν ἐν αὐτοῖς, ubi posterius proprium verbum prius tropicum illustrat, ut sæpe. Etiam iis, qui minus ipsi favebant, adulabatur, et profitebatur cunctis se otium restituturum per ἐπισκεψομένους, qui nihil nisi providerent, ne quis publicam tranquillitatem turbaret. Hæc est ratio euphemistica, qua ab initio Philippus ubique utebatur. Brem.

Πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτούς, ὡς νοσοῦσι] Ἀντὶ τοῦ, πυνθάνεσθαι, ὡς νοσοῦσιν, ἤ, νοσεῖν αὐτούς. Wolf.

Εἶτ᾽ οἴεσθε —] Locum hunc citat Dionys. Halic. p. 108, 26. et 163, 6. a vul-

114 μὴ παθεῖν δ' ἐφυλάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν ἐξαπατᾶν αἱρεῖσθαι μᾶλλον ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι, ὑμῖν δ' ἐκ προῤῥήσεως πολεμήσειν, καὶ ταῦθ' ἕως ἂν ἑκόντες ἐξαπατᾶσθε; οὐκ ἔστι ταῦτα· καὶ γὰρ ἂν ἀβελτερώτατος εἴη πάντων ἀνθρώπων, εἰ τῶν ἀδικουμένων ὑμῶν μηδὲν ἐγκαλούντων αὐτῷ, ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν τινὰς αἰτιωμένων καὶ κρίνειν βουλομένων, ἐκεῖνος ἐκλύσας τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔριν ὑμῶν καὶ φιλονεικίαν ἐφ' ἑαυτὸν προείποι τρέπεσθαι, καὶ τῶν παρ' ἑαυτοῦ μισθοφορούντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς, λέγοντες ὡς ἐκεῖνός γε οὐ πολεμεῖ τῇ πόλει. ἀλλ' ἔστιν, ὦ πρὸς τοῦ Διός, ὅς τις εὖ φρονῶν ἐκ 132
τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῶν πραγμάτων τὸν ἄγοντ' εἰρήνην ἢ πολεμοῦνθ' ἑαυτῷ σκέψαιτ' ἄν; οὐδεὶς δήπου.

δ'. Ὁ τοίνυν Φίλιππος ἐξ ἀρχῆς, ἄρτι τῆς εἰρήνης γεγονυίας, οὔπω Διοπείθους στρατηγοῦντος οὐδὲ τῶν ὄντων [1]ἐν Χεῤῥονήσῳ νῦν ἀπεσταλμένων, Σέῤῥιον καὶ Δορίσκον κατελάμβανε καὶ τοὺς ἐκ Σεῤῥίου τείχους καὶ Ἱεροῦ ὄρους στρατιώτας ἐξέβαλλεν, οὓς ὁ ὑμέτερος στρατηγὸς ἐγκατέστησε. καίτοι ταῦτα πράττων τί ἐποίει; εἰρήνην μὲν γὰρ [2]ὀμωμόκει. καὶ μηδεὶς εἴπῃ, τί δὲ ταῦτ' ἐστίν, ἢ τί τούτων μέλει τῇ πόλει; εἰ μὲν γὰρ μικρὰ ταῦτά ἐστιν ἢ μηδὲν ὑμῖν αὐτῶν ἔμελεν, ἄλλος ἂν εἴη λόγος οὗτος· τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ τὸ δίκαιον ἄν τ' ἐπὶ μικροῦ τις ἄν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. φέρε δὴ νῦν, ἡνίκ' εἰς Χεῤῥόνησον, ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἐγνώκασιν εἶναι, ξένους [3]εἰσπέμπει καὶ βοηθεῖν ὁμολογεῖ καὶ ἐπιστέλλει ταῦτα, τί ποιεῖ; φησὶ
115 μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ὑμῖν, ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ταῦτα ποιοῦντα ἐκεῖνον ὁμολογεῖν ἄγειν τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην,

[1] ἐν Χεῤῥονήσῳ νῦν ὄντων [2] ὠμωμόκει [3] εἰσπέμπειν

gari in illo priore loco nonnihil discedens.

Μὴ παθεῖν] S. ὥστε μὴ κακόν τι παθεῖν. Wolf.

Ἕως ἂν] *Dum, tandis que.* Auger.

Οἷς ἀναβάλλουσιν ἡμᾶς (ὑμᾶς), &c.] Id est, *quibus remorantur nos (vos) et differre cogunt.* Nam et activa voce dicitur ἀναβάλλω, pro eo quod est, εἰς ἀναβολὰς καθίστημι, id est, *remoror, protraho, prolatationibus implico. Ex edit.* Hervag.

δ'. Σέῤῥιον καὶ Δορίσκον——καὶ Ἱεροῦ ὄρους] Serrium et Doriscum Thraciæ sunt castella, obscura quidem et vilia, si modo Æschines audiendus est, in Ctesiph. §. 30. Mons ille sacer quoque in Thracia situs est, juxta Propontidem. *Ex edit.* Stock.

Τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ τὸ δίκαιον] Hinc Stoicorum παράδοξον, ὅτι ἴσα τὰ ἁμαρτήματα καὶ κατορθώματα. Wolf.

ὥστε καὶ Μεγάρων ἁπτόμενον καὶ ἐν Εὐβοίᾳ τυραννίδα κατασκευάζοντα καὶ νῦν ἐπὶ Θρᾴκην παριόντα καὶ τὰ ἐν Πελοποννήσῳ σκευωρούμενον καὶ πάνθ', ὅσα πράττει μετὰ τῆς δυνάμεως, ποιοῦντα λύειν φημὶ τὴν εἰρήνην καὶ πολεμεῖν ὑμῖν, εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ μηχανήματα ἐφιστάντας εἰρήνην ἄγειν φήσετε, ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν ἤδη προσαγάγωσιν. ἀλλ' οὐ φήσετε· ὁ γάρ, οἷς ἂν ἐγὼ ληφθείην, ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, κἂν μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. τίσιν οὖν ὑμεῖς κινδυνεύσαιτ'
133 ἄν, [1] εἴ τι γένοιτο; τῷ τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ἀλλοτριωθῆναι, τῷ Μεγάρων καὶ τῆς Εὐβοίας τὸν πολεμοῦνθ' ὑμῖν γενέσθαι κύριον, τῷ Πελοποννησίους τἀκείνου φρονῆσαι. εἶτα τὸν τοῦτο τὸ μηχάνημα ἐπὶ τὴν πόλιν [2] ἱστάντα καὶ κατασκευάζοντα, τοῦτον εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς; πολλοῦ γε καὶ δέω, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεῖλε Φωκέας, ἀπὸ ταύτης ἔγωγ' αὐτὸν πολεμεῖν ὑμῖν ὁρίζομαι. ὑμᾶς δέ, ἐὰν μὲν ἀμύνησθε ἤδη, σωφρονήσειν φημί· ἐὰν δὲ ἀναβάλλησθε, οὐδὲ τοῦθ' [3] ὅταν βούλησθε [4] δυνήσεσθε ποιῆσαι. καὶ τοσοῦτον [5] ἔγωγ' ἀφέστηκα τῶν ἄλλων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν συμβουλευόντων, ὥστε οὐδὲ δοκεῖ μοι περὶ Χερρονήσου νῦν σκοπεῖν οὐδὲ Βυζαντίου, ἀλλ' ἐπαμῦναι [6] μὲν τούτοις, καὶ διατηρῆσαι μή τι πάθωσι, καὶ τοῖς οὖσιν ἐκεῖ νῦν στρατιώταις πάνθ' ὅσων ἂν δέωνται ἀποστεῖλαι, βουλεύεσθαι μέντοι περὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐν κινδύνῳ μεγίστῳ [7] καθεστώτων. βούλομαι δ' εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, 116
ἐξ ὧν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων οὕτω φοβοῦμαι, ἵν' εἰ μὲν ὀρθῶς λογίζομαι, μετάσχητε τῶν λογισμῶν καὶ πρόνοιάν τιν' ὑμῶν γ' αὐτῶν, [8] εἰ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ἄρα βούλεσθε,

[1] * εἰ γίγνοιτο [2] ἐφιστάντα [3] ὅταν τοῦτο [4] δυνήσεσθαι
[5] ἐγώ γε [6] μὲν καὶ τούτοις [7] καθεστηκότων [8] εἰ καὶ μὴ τῶν

Καὶ τὰ ἐν Πελοποννήσῳ σκευωρούμενον] Hoc est, *struentem, molientem, machinantem.* idem est enim fere *σκευωροῦμαι* quod *συσκευάζομαι*: et *σκευώρημα καὶ σκευωρία*, hujusmodi *molitio*, et *fraudulenta rerum machinatio.* Cicero *σκευωρεῖσθαι telam texere* dicit lib. 3. de Orat. [cap. pen. ad fin.] et Interpres Demosth. illud *σκευωρούμενον* interpretatur *κατὰ μικρὸν ὑφαντουργούμενον.* Sic Plaut. in Bacchidib. 'Exorsa haec tela non male est omnino mihi.' [a. 2. sc. 3. 116.] Demosth. alibi [p. 955. v. 2. ed. R.] *ἀλλὰ εἶναι τοῦτο πλάσμα εὑρέσεις καὶ σκευώρημα ὅλον*, id est, *molimen fraudulentum, et captiosum.* Item alibi [p. 1272. v. 7.] *περιγενομένου μου τῆς τούτων σκευωρίας, cum ego absolutus essem ab eorum calumniosis actionibus, et quadruplatoriis persecutionibus.* Ex edit. Herwag.

ποιήσησθε· ἂν δὲ ληρεῖν καὶ τετυφῶσθαι δοκῶ, μήτενῦν μήτ' αὖθις ὡς ὑγιαίνοντί μοι προσέχητε.

ί. Ὅτι μὲν δὴ μέγας ἐκ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ τὸ κατ' ἀρχὰς ὁ Φίλιππος ηὔξηται, καὶ ἀπίστως καὶ στασιαστικῶς ἔχουσι πρὸς αὑτοὺς οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅτι πολλῷ παραδοξότερον ἦν τοσοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκείνου γενέσθαι ἢ νῦν, ὅθ' οὕτω πολλὰ προείληφε, καὶ τὰ λοιπὰ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτ' ἂν ἔχοιμι διεξελθεῖν παραλείψω. ἀλλ' ὁρῶ συγκεχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμένους, αὐτῷ, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγόνασιν οἱ Ἑλληνικοί. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; τὸ ποιεῖν ὅ τι βούλεται, καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον 184
οὑτωσὶ περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τῶν Ἑλλήνων, καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς πόλεις ἐπιόντα. καίτοι προστάται μὲν ὑμεῖς ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλλήνων ἐγένεσθε, προστάται δὲ τριάκοντα ἑνὸς δέοντα Λακεδαιμόνιοι· ἴσχυσαν δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοὺς τελευταίους τουτουσὶ χρόνους μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. ἀλλ' ὅμως οὔθ' ὑμῖν οὔτε

Τετυφῶσθαι] *Attonitum, mente captum esse.* Harpocration hujusce vocis etymon ducit, vel a fulminibus in gigantem Typhonem conjectis, vel a vento Typhone qui vortices excitat. Alia quoque etyma ab aliis assignantur. *Ex edit.* STOCK. *Τετύφωμαι, ἀντὶ τοῦ, ἐμβεβρόντημαι,* inquit Harpocratio, quem vide ad hanc vocem. AUGER.

ί. Προείληφε] *Jam tenet.* legi posset etiam *προσείληφε, ceteris adjunxit.* WOLF.

Ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμένους] Id est, *inter quos primi vos estis, τουτέστιν, ὑμῶν τούτου ἀρξαμένων.* IDEM.

Ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία] Principatum Atheniensium alii diuturniorem faciunt, alii breviorem: et facilis lapsus est in numeris. IDEM. Scilicet a Timosthene Archonte usque ad cladem in *Æ*gospotamis acceptam Alexio Archonte. PALMER.

Ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία] Dixit alibi, Athenienses principatum obtinuisse 45 annis. Vide Not. in Olynth. secundam §. 9'. ubi hæc inter se minime repugnare cernes. *Ex edit.* STOCK.

Ἑνὸς δέοντα] Pro δέοντος, *κατ' ἀντίστασιν καὶ ἐναλλαγὴν ἀριθμοῦ*: quale est illud Comici: *vereor, ne quid absente nobis turbatum sit.* WOLF.

Τριάκοντα ἑνὸς δέοντα] Ab Alexio scilicet Archonte usque ad Calliam post Nausinicum Archontem, quo anno Græci fere omnes a Lacedæmoniis defecerunt. Sed annum inchoatum numerat pro completo; nam annorum xxviii. tantum completorum hoc spatium foret. PALMER. Nempe, ab anno 4. Olymp. 93. quo tempore Lysander muros Athenarum diruit, ad initium belli, quod Athenienses sub Conone instaurarunt, ad liberandos jugo Spartanorum sese reliquosque Græcos, anno 4. Olymp. 100. *Ex edit.* STOCK.

Ἐν Λεύκτροις] De celebri hac pugna dicere nil opus est. Thebanorum principatus exinde duravit usque ad mortem Epaminondæ, quo apud Mantineam occiso, corruerunt simul eorum opus. *Ibid.*

Ἀλλ' ὅμως οὔθ' ὑμῖν οὔτε Θηβαίοις, &c. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ] Hæc verba nihil aliud significant, quam geminatam negationem. Nam illæ duæ dictiones πολλοῦ δεῖ, ornatus gratia ponuntur atque idiomatis, ut eandem habeat vim οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, quod apud Latinos, *imo multum abest ut ita se res habeat*, vel, *nihil inquam rei est ut ita fiat*, quemadmodum et περὶ τῆς παραπρεσβ. *οὐ γὰρ ταῦτα ἀντ' ἐκείνων γέγονεν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, neque enim illorum loco hæc nobis obtigerunt, multumque abest ut ita sit,* &c. neque retulerit, si in hoc sermone οὐδὲ πολλοῦ δεῖ negationem auferas, ut,

Θηβαίοις οὔτε Λακεδαιμονίοις οὐδεπώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συνεχωρήθη τοῦθ' ὑπὸ τῶν [1]Ἑλλήνων, ποιεῖν ὅ τι βούλοισθε· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τοῖς τότ' οὖσιν Ἀθηναίοις, ἐπειδή τισιν οὐ μετρίως ἐδόκουν προσφέρεσθαι, πάντες ᾤοντο δεῖν, καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες αὐτοῖς, μετὰ τῶν ἠδικημένων πολεμεῖν. καὶ πάλιν Λακεδαιμονίοις ἄρξασι καὶ παρελθοῦσιν [2]εἰς τὴν αὐτὴν δυναστείαν ὑμῖν, ἐπειδὴ πλεονάζειν ἐπεχείρουν καὶ πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότα ἐκίνουν, [3]πάντες εἰς πόλεμον κατέστησαν, καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς. καὶ τί δεῖ τοὺς ἄλλους λέγειν; ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοντες ἐξ ἀρχῆς [4]ὅ τι ἠδικούμεθ' ὑπ' ἀλλήλων, ὅμως ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικουμένους ἑωρῶμεν πολεμεῖν ᾠόμεθα δεῖν. καίτοι πάνθ' ὅσα ἐξημάρτηται καὶ Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς τριάκοντ' ἐκείνοις ἔτεσι καὶ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα, ἐλάττονά ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν Φίλιππος ἐν τρισὶ καὶ δέκα

117

135

[1] ἑλλήνων, τὸ ποιεῖν ὅ,τι βούλεσθε
[2] εἰς τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην ὑμῖν
[3] ἅπαντες
[4] ὅτι

pro Ctesiphonte, οὐδέ γ' ἡττήθην ἐγὼ τοῖς λογισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. *Ex edit.* Hervag.

Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, etc. καὶ πάλιν, etc.] Pro τοῦτο δέ. Sic Isocrates in Evagora: τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακὸς, etc. postea sequitur, τοῦτο δὲ παῖδες ἦσαν. Ita vides, τοῦτο δὲ non semper respondere τῷ τοῦτο μέν. Wolf.

Τοῦτο μὲν] Huic respondet l. 6. καὶ πάλιν. In partitionibus, præsertim si membra longiora sint, formulæ non auxie etiam in nostro scriptore respondent. p. 123. l. 14. ed. R. πρῶτον, cui respondet l. 20. δέ. p. 125. l. ult. τοτὲ μὲν — πάλιν δέ. Cf. Hermann. ad Viger. p. 701. Cicero de fin. b. et m. l. 6. Brem.

Καὶ παρελθοῦσιν —] Budæus legit: καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην ἡμῖν. Quod vero sequitur πλεονάζειν per *insolescere*, et *supra modum efferri* dixit, et *plus æquo audere*. Similiter usus etiam est Thucyd. *Ex edit.* Hervag.

Πλεονάζειν] *Insolescere, plus sibi, quam oportebat, arrogare.* Sic Isocrates de sophistis: εἰ καὶ νῦν πλεονάζουσι: *tametsi nunc insolenter sese jactant.* Wolf.

Τὰ καθεστηκότα ἐκίνουν] Ἀναγκάζοντες τοὺς συμμάχους ἐπιτηδείως σφίσι πολιτεύεσθαι, τουτέστιν, ὀλιγαρχεῖσθαι, μᾶλλον δὲ δεκαδαρχίας καθιστάντες. Vide Isocratis Paneg. et Panath. Idem.

Οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοντες] Ἂν neque ad εἰπεῖν neque ad ἔχοντες pertinet; nam utraque notio definita est, neque enuntiatio est hypothetica; sed ad οὐδὲν mitigandi causa, ut alibi dicitur ὡς ἔπος εἰπεῖν. Notandum hoc, ἂν sæpe addi nominibus amplissimæ significationis, quam non urgendam esse indicat. Illustrabo hoc aliquot exemplis. Περὶ Ῥοδίων ἐλευθερ. p. 192. l. 21. ed. R. καὶ πάσχειν ὁτιοῦν ἂν οἴεσθε χρῆναι. p. 193. l. 26. ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἶναι βασιλεῖ χρήσιμον ἐν τῷ παρόντι. de Cor. p. 258. l. 11. τῶν τότε Ἀθηναίων πολλὰ ἂν ἐχόντων μνησικακῆσαι. in Mid. p. 551. l. 27. πᾶν ἂν ὑποστὰς εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι. p. 559. l. 24. s. τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίας καὶ πλούτου πονηρὸν εἶναι καὶ ὑβριστὴν, τεῖχός ἐστι πρὸς τὸ μηδὲν ἂν αὐτὸν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν. Brem.

Ἐν τρισὶ καὶ δέκα οὐχ ὅλοις ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει] Anno regni sui octavo Philippus, debellatis tandem finitimis barbaris, Methonen expugnavit, tyrannos Pheræos ejecit, exercitumque Phocensem cum duce ipsorum Onomarcho delevit. Hinc Græcis cœpit esse formidandus: indeque supputat Orator 13 annos inchoatos, quibus Philippum eminu-

οὐχ ὅλοις ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει ἠδίκηκε τοὺς Ἕλληνας· μᾶλλον δὲ οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τούτων ἐκεῖνα. καὶ τοῦτο ἐκ βραχέος λόγου ῥᾴδιον δεῖξαι.

ϛ'. Ὄλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης ἐῶ, ἃς ἁπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνῄρηκεν, ὥστε μηδένα μηδ' εἰ πώποτ' ᾠκήθησαν προσελθόντ' [1] εἶναι ῥᾴδιον εἰπεῖν· καὶ τὸ Φωκέων ἔθνος τοσοῦτον ἀνῃρημένον σιωπῶ. ἀλλὰ Θετταλία πῶς ἔχει; οὐχὶ τὰς πολιτείας καὶ [2] τὰς πόλεις αὐτῶν [3] παρῄρηται καὶ τετραρχίας κατέστησε παρ' αὐτοῖς, ἵνα μὴ μόνον κατὰ πόλεις ἀλλὰ καὶ κατ' ἔθνη δουλεύωσιν; αἱ δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις οὐκ ἤδη τυραννοῦνται, καὶ ταῦτα ἐν νήσῳ πλησίον Θηβῶν
118 καὶ Ἀθηνῶν; οὐ διαῤῥήδην ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφει Ἐμοὶ δ' ἐστὶν εἰρήνη πρὸς τοὺς ἀκούειν ἐμοῦ βουλομένους; καὶ οὐ γράφει μὲν ταῦτα, [4] τοῖς δ' ἔργοις οὐ ποιεῖ, ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχεται, πρότερον ἧκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Ἦλιν ἔχει 136
τηλικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρῴην, οὔθ' ἡ Ἑλλὰς οὔθ' ἡ βάρβαρος τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ

[1] εἶναι ῥᾴδιον προσελθόντα
[2] τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας
[3] περιῄρηται καὶ τετραδαρχίας καθέστακε
[4] τοῖς ἔργοις δὲ

isse dicit. *Ex edit.* Stock.

Οἷς ἐπιπολάζει] Id est, *quibus emersit.* ἐπιπολάζειν enim dicuntur, qui ex obscuro emergunt, et ex ignotis nobiles et illustres evadunt, eadem videlicet ratione, qua etiam ἐπιπολάζοντα dicunt, pro *manifestis* et *in promptu positis.* et ἐπιπόλαια, *quæ non intus latent, sed per summa apparent. Ex edit.* Hervag.

ϛ'. Μηδένα προσελθόντα εἶναι ῥᾴδιον εἰπεῖν] Pro μηδενὶ προσελθόντι, ἐὰν προσέλθῃ. Wolf.

Οὐχὶ τὰς πολιτείας—] Lego ἀφῄρηται. Per urbes intelligo Pagasas et Magnesiam: per πολιτείας libertatem. Idem.

Καὶ τετραρχίας] Totam Thessaliam in quatuor præfecturas divisit, ut non modo oppidatim, sed etiam regionatim, (ut ita dicam) serviant. Vide calumniam. Athenæ divisæ fuerunt non servitutis, sed boni ordinis causa in decem tribus, et municipia, seu curias complures. Idem. Putaveram debere legi δεκαδαρχίας, eo quod ea voce usus est supra Phil. B. de iisdem Thessalis, de quibus hoc loco agitur: sed postea cum cogitassem Thessalos in quatuor regiones divisos fuisse, in Phthiotidem scilicet, Estiæotidem, Thessaliotidem, et Pelasgiotidem, et vidissem eandem vocem ab Aristide in hoc eodem argumento et ex hoc loco procul dubio usurpatam fuisse in oratione περὶ συμμαχίας, ἐπέχω. Vide supra ad Aristides p. 229. Palmer.

Ἵνα μὴ μόνον κατὰ πόλεις ἀλλὰ καὶ κατ' ἔθνη] Thessaliam totam in quatuor præfecturas divisit, ut non modo urbes primariæ, sed et populi undique adjacentes, et ab hisce urbibus in clientelam recepti, sibi parerent. Hoc quippe significat ἔθνος. *Ex edit.* Stock.

Κατ' ἔθνη] Ἔθνος, juxta Harpocrationem, non modo magnum et frequens hominibus genus vocatur, sed etiam peculiari notione pars quædam civitatis; et hunc ipsum locum commemorat cum alio loco ex ejusdem Demosthenis oratione contra Aristocratem. Auger.

Ἐμοὶ δ' ἐστὶν εἰρήνη] Ἀεὶ τοίνυν συμφέρει ἀκούειν τῶν κρατούντων. Wolf.

Ἦλιν ἔχει] Non armis, sed societate, hanc sibi urbem adscivit. Amphictyonico quippe concilio contributa erat Elis, cujus concilii princeps fuit Philippus. *Ex edit.* Stock.

Ἡ βάρβαρος] Sub. γῆ. Auger.

Οὐ—τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ] *Non complectitur, nimis angusta est.* Ita Juvenal. de Alexandro: *æstuat infelix angusto li-*

τἀνθρώπου. καὶ ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἅπαντες καὶ ἀκούοντες οὐ πέμπομεν πρέσβεις περὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀγανακτοῦμεν, οὕτω δὲ κακῶς διακείμεθα καὶ διορωρύγμεθα κατὰ πόλεις, ὥστ' ἄχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν δεόντων πρᾶξαι δυνάμεθα, οὐδὲ συστῆναι, οὐδὲ κοινωνίαν βοηθείας καὶ φιλίας οὐδεμίαν ποιήσασθαι, ἀλλὰ μείζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον περιορῶμεν, τὸν χρόνον κερδᾶναι τοῦτον ὃν ἄλλος ἀπόλλυται ἕκαστος ἐγνωκώς, ὥς [1]γ' ἐμοὶ δοκεῖ, οὐχ ὅπως σωθήσεται τὰ τῶν Ἑλλήνων σκοπῶν οὐδὲ πράττων· ἐπεί, ὅτι γε ὥσπερ περίοδος ἢ καταβολὴ πυρετοῦ ἢ τινος ἄλλου κακοῦ καὶ τῷ πάνυ πόρρω δοκοῦντι νῦν ἀφεστάναι προσέρχεται, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου.

ζ'. Καὶ μὴν κἀκεῖνό γε ἴστε, ὅτι ὅσα μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἢ ὑφ' ἡμῶν ἔπασχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' οὖν ὑπὸ γνησίων γε ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄν τις ὑπέλαβε τοῦθ', ὥσπερ ἂν εἴ τις υἱὸς ἐν οὐσίᾳ
137 πολλῇ γεγονὼς γνήσιος διῴκει τι μὴ καλῶς μηδ' ὀρθῶς, κατ' αὐτὸ μὲν τοῦτο ἄξιον μέμψεως [2]εἶναι καὶ κατηγορίας,

[1] γέ μοι [2] εἶναι μέμψεως

mite mundi. *Ex edit.* Stock.

Συστῆναι] S. ἡμεῖς. *Nos non concordiam inimus*, pro συσταθῆναι. Wolf.

Ἀλλὰ μείζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον περιορῶμεν] *Hominem vero* (de Philippo loquens) *indies majorem fieri ipsi neglectim sinimus, unusquisque se id temporis utique lucrifacere censens, quo tempore alius opibus evertitur, nec ut mea quidem fert opinio, in commune consulens, nec id agens potissimum, quo Græcorum vires incolumes serventur. Nemiuem enim nostrum fugit, quod tanquam ciroumitus quidam aut impetus vel febris vel cujusvis alterius noxæ in orbem repetentis, hoc malum adventat, eique etiam imminet, unde longissime abscessisse nunc videtur,* &c. Eleganter καταβολὴν pro *accessione et impetu* febris posuit, quemadmodum et Galenus in pri. ad Glauc. αὖθις δὲ περὶ τὴν ἕω τῆς τρίτης ἡμέρας δευτέρα καταβολὴ γίνεται, &c. Vocabulum est per metaphoram ductum, ab eorum similitudine quibus statis diebus in orbem redeuntibus certas summas pecuniarum dependere, sollenne est, ut sunt αἱ καταβολαὶ τῶν τελωνησάντων. *Ex edit.* Hervag.

Περιορῶμεν] Non impedimus incrementa potentiæ Philippi. Wolf.

Ὃν ἄλλος ἀπόλλυται] H. e. unusquisque, ut mihi videtur, se id temporis lucrifacere censet, quod Philippus aliis evertendis insumit: beatum se reputat, quod non in se primum vis fiat. *Ex edit.* Stock.

Ὥσπερ περίοδος] S. πυρετοῦ. Galenus: περίοδός ἐστι χρόνος ἐπιτάσεως καὶ ἀνέσεως ἐν νοσήματι γινόμενος. Wolf.

Ἡ καταβολὴ] Εἰσβολή, *accessio et impetus:* παρὰ τὸ καταβάλλειν τὸν πυρέττοντα. ταὐτὸν σχεδὸν τῷ παροξυσμῷ. Idem.

Ὥσπερ περίοδος ἢ καταβολὴ πυρετοῦ] Multos dicit, etiam qui longe abesse a Philippo videantur, illum tandem eos aggressurum non minus compertum habere, quam febre intermittente laborans accessionem morbi exspectat. *Ex edit.* Stock. Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammon. l. ii. c. viii. fin.

Ἀφεστάναι] S. τὴν καταβολὴν ἑαυτοῦ, vel ἑαυτὸν τῆς καταβολῆς τοῦ πυρετοῦ. Wolf.

ζ'. Διῴκει τι μὴ καλῶς] *Si rem familiarem dissiparet: si male tractaret familiam,* &c. Idem.

Καὶ αὐτὸ μὲν τοῦτο ὡς ἄξιός ἐστι μέμψεως καὶ κατηγορίας — τούτων ἂν ταῦτα ἐποίει, οὐκ ἔνην ἂν λέγειν] Emendavi, con-

ὡς δ' οὐ προσήκων ἢ ὡς οὐ κληρονόμος τούτων [1] ὧν ταῦτα
119 ἐποίει, οὐκ ἐνεῖναι λέγειν. εἰ δέ γε δοῦλος ἢ ὑποβολιμαῖος
τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο, Ἡράκλεις
ὅσῳ μᾶλλον δεινὸν [2] καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν ἔφασαν
εἶναι! ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὧν ἐκεῖνος πράττει
νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος οὐδὲ
προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ' οὐδὲ βαρβάρου
ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ' ὀλέθρου Μακεδόνος, ὅθεν
οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι.
καίτοι τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; οὐ πρὸς τῷ
πόλεις Ἑλληνίδας ἀνῃρηκέναι τίθησι μὲν τὰ Πύθια, τὸν
κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, κἂν αὐτὸς μὴ παρῇ, τοὺς δού-
λους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν
ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστί, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις
τοὺς τόπους τούτους κατέχει; ἔχει δὲ καὶ τὴν προμαντείαν

[1] , ὧν

[2] καὶ πολλῆς ὀργῆς

structione phraseos postulante. Ad ὧν sub. ἕνεκα, et totam phrasim sic ad verbum interpretare: *ob hoc quidem ipsum quod sit dignus vituperatione et accusatione, liceret dicere; sed quod non sit propinquus, vel quod non sit hæres eorum bonorum quorum causa hæc faciebat* (i. e. quæ consumebat, quæ dissipabat), *non liceret dicere.* Auger.

Μᾶλλον] Subaudi τοῦτο, quod velim addi. Idem.

Ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου] S. Græci jam non ita sentiunt de Philippo, et ejus actis. Græci Philippum hominem barbarum et subdititium, insultare impune sibi æquo animo patiuntur. Est accusatio ignaviæ Græcorum. Fel. et Manutius cum interrogatione legunt οὐχ οὕτως ἔχουσι; quam lectionem quanquam minus probo, subintelligi tamen potest, τὰ πράγματα. Nonne vero talis est Philippi conditio, id est, nonne merito habetur pro servo et subditītio, qui opes alienas perdit, et contumeliose grassatur? Sic enim exponendum est τὸ, τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο: τὰ μὴ προσήκοντα, id est, τὴν ἀλλοτρίαν οὐσίαν, *rem familiarem, cujus ipse legitimus hæres non est.* τὸ ἐλυμαίνετο non ad οὐσίαν refero: sed τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ subintelligo. Atheniensibus et Lacedæmoniis hoc tantum tribuit, eos alicubi aberrasse in gerendo principatu: sed Philippum vastare Græciam, et contumeliose insultare Græcis ostendit. Wolf.

Οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν] Hic modum excedere videtur Orator, quo majorem hosti invidiam conflet. Nam Philippi majores Argis oriundi fuerunt, eaque ipsa de causa ad ludos Olympicos admissi. *Ex edit.* Stock.

Ὀλέθρου] *Perditi, perniciosi,* ἀντὶ τοῦ, ὀλεθρίου. Wolf.

Ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον] Hæc Macedonum laus esse potest. Ingenuus enim et magnus animus servilibus ministeriis parum aptus est. Idem.

Ἦν πρότερον] Sunt fatales mutationes imperiorum: neque fortuna solum nationum, sed et ingenia hominum mutantur. Quare Athenienses ignavi strenuos Macedones frustra calumniantur. Quod si desidiam suam et mollitiem accusare nollent, saltem Homericum illud usurparent [Il. Υ. 242.]

Ζεὺς ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε.

Jupiter ipse viris animos facit, eripit idem.

Idem.

Τίθησι μὲν τὰ Πύθια] Ἀγωνοθετεῖ, ludis Pythiois præest, utpote princeps Amphictyonum. *Ex edit.* Stock.

Τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει] Id est, *arbitros futuros et præsides, ut præsint certaminibus, et omnia moderentur ac regant.* παρὰ τὸ τίθεμαι, τὸ διατίθεμαι. hinc ἀγωνοθέται nomen, id est, *agonum præsides et judices,* οἱ τοὺς ἀγῶνας εὖ διατιθέμενοι, ut inquit Eustathius. *Ex edit.* Hervag.

Τὴν προμαντείαν] Μαντεία, *divinatio, ora-*

138 τοῦ θεοῦ, παρώσας ἡμᾶς καὶ Θετταλοὺς καὶ Δωριέας καὶ
τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας, ἧς οὐδὲ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι
μέτεστι; γράφει δὲ Θετταλοῖς ὅν τινα χρὴ τρόπον πολι-
τεύεσθαι; πέμπει δὲ ξένους τοὺς μὲν εἰς Πορθμόν, τὸν
δῆμον ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρετριέων, τοὺς δ᾽ ἐπ᾽ Ὠρεόν, τύ-
ραννον [1] Φιλιστίδην καταστήσοντας; ἀλλ᾽ ὅμως ταῦθ᾽
ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀνέχονται, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν
περ οἱ τὴν χάλαζαν, ἔμοιγε δοκοῦσι θεωρεῖν, εὐχόμενοι
μὲν μὴ καθ᾽ ἑαυτοὺς ἕκαστοι γενέσθαι, κωλύειν δὲ οὐδεὶς
ἐπιχειρῶν. οὐ μόνον δ᾽ ἐφ᾽ οἷς ἡ Ἑλλὰς ὑβρίζεται ὑπ᾽
αὐτοῦ οὐδεὶς ἀμύνεται, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἕκαστος
ἀδικεῖται· τοῦτο γὰρ ἤδη τοὔσχατόν ἐστιν. οὐ Κορινθίων
ἐπ᾽ Ἀμβρακίαν ἐλήλυθε καὶ Λευκάδα; οὐκ Ἀχαιῶν Ναύ- 120
πακτον ἀφελόμενος ὀμώμοκεν Αἰτωλοῖς παραδώσειν; οὐχὶ
Θηβαίων Ἐχῖνον ἀφῄρηται; καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πο-
ρεύεται συμμάχους ὄντας; οὐχ ἡμῶν—ἐῶ τἆλλα, ἀλλὰ
Χεῤῥονήσου τὴν μεγίστην ἔχει πόλιν Καρδίαν; ταῦτα τοίνυν
πάσχοντες ἅπαντες μέλλομεν καὶ μαλακιζόμεθα καὶ πρὸς

[1] Φιλιστίδην τύραννον

culum. προμαντεία videtur τὴν πρωτομαντείαν *principem locum in accipiendis oraculis* significare. Exempli gratia, si Athenienses, Spartani, Thebani, etc. una cum Philippo simul oracula petiissent, primo loco Philippo responsa data essent. WOLF.

Τὴν προμαντείαν τοῦ θεοῦ] H. e. principem locum in consulendo Apollinis oraculo Delphico. Hoc privilegio auctus est Philippus loco Phocensium, quorum ille sacrilegium ultus fuerat. *Ex edit.* STOCK.

Καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας] Vide Suidam. WOLF.

Εἰς Πορθμὸν] Hesychius: πορθμὸς, στενὸν θαλάσσης. ἐν μέσῳ τῆς γῆς διαπέραμα. IDEM. Porthmus erat Eubœæ urbs; nec non fretum, eam urbem et terram continentem interfluens. *Ex edit.* STOCK.

Ἀλλ᾽ ὅμως ταῦθ᾽ ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀνέχονται] Conjunge ὁρῶντες ταῦτα, ἀνέχονται, scilicet τούτων. WOLF.

Οὐκ Ἀχαιῶν Ναύπακτον ἀφελόμενος] Hanc urbem non Achæi, sed Locri Ozolæ tum possidebant. Fortassis Orator eam ab Achæis ablatam esse dicit, eo quod Achæi cum Locris fœderati erant contra Ætolos, hostes eorum inveteratos. Naupactus, tunc tradita Ætolis, in eorum ditione usque permansit; et a Livio atque Polybio memoratur tanquam urbs Ætoliæ primaria. *Ex edit.* STOCK.

Ἐχῖνον] Urbs Phthiotidis juxta sinum Maliacum. Fuit et alia ejusdem nominis in Acarnania. *Ibid.*

Καὶ νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται] Nondum Byzantium obsidione cinxerat. Namque Perinthum prius oppugnavit; atque inde pulsus, Byzantium aggressus est. Perinthum vero non attentaverat; quandoquidem inter ejus expeditiones hæc non recensetur. Forsan, quo averteret hostes, Byzantium se proficisci simulavit, cum alteram urbem occupare revera vellet. *Ibid.*

Μέλλομεν καὶ μαλακιζόμεθα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον βλέπομεν] Sive potius ἀποβλέπομεν e Var. Lect. Hic in aliis libris olim lectum fuisse putem: μαλκιῶμεν, aut si mavelis μαλκίομεν· sensu elegantissimo: *desides et veluti torpore constricti nosmet invicem respicimus*, alteram tamen lectionem non sperno, quum et alibi μαλακίαν et ῥᾳθυμίαν civibus suis vitio verterit Demosthenes. Harpocrationis locum, mei si res esset arbitrii, ita refingerem: μαλακιζόμεθα. Δημ·——μέλλομεν καὶ μαλακιζόμεθα· ἐν ἐνίοις γράφεται μαλκιῶμεν,

τοὺς πλησίον ἀποβλέπομεν, ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, [1] οὐ
τῷ φανερῶς πάντας ἡμᾶς [2] ἀδικοῦντι. καίτοι τὸν ἅπασιν
ἀσελγῶς οὕτω χρώμενον τί οἴεσθε, ἐπειδὰν καθ' ἕνα ἡμῶν
ἑκάστου κύριος γένηται, [3] τί ποιήσειν;

ή. Τί οὖν αἴτιον τουτωνί; οὐ γὰρ ἄνευ λόγου καὶ 139
δικαίας αἰτίας οὔτε τόθ' οὕτως εἶχον ἑτοίμως πρὸς ἐλευ-
θερίαν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες οὔτε νῦν πρὸς τὸ δουλεύειν. ἦν
τι τότ', ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν ταῖς τῶν πολλῶν δια-
νοίαις, ὃ νῦν οὐκ ἔστιν, ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλού-
του καὶ ἐλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυμαχίας
οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἡττᾶτο, νῦν δ' ἀπολωλὸς
ἅπαντα λελύμανται καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν
Ἑλλήνων πράγματα. τί οὖν ἦν τοῦτο; οὐδὲν ποικίλον οὐδὲ
σοφόν, [4] ἀλλ' ὅτι τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν ἀεὶ βουλομένων [5] ἢ
διαφθείρειν τὴν Ἑλλάδα χρήματα λαμβάνοντας ἅπαντες
ἐμίσουν, καὶ χαλεπώτατον ἦν τὸ δωροδοκοῦντα ἐξελεγχθῆ-
ναι, καὶ τιμωρίᾳ μεγίστῃ τοῦτον ἐκόλαζον, καὶ παραίτη-
σις οὐδεμία ἦν οὐδὲ συγγνώμη. τὸν οὖν καιρὸν ἑκάστου τῶν
πραγμάτων, ὃν ἡ τύχη καὶ τοῖς ἀμελοῦσι κατὰ τῶν προσ-
εχόντων καὶ τοῖς μηδὲν ἐθέλουσι ποιεῖν κατὰ τῶν πάντα
121 ἃ προσήκει πραττόντων πολλάκις παρασκευάζει, οὐκ ἦν
πρίασθαι παρὰ τῶν λεγόντων οὐδὲ τῶν στρατηγούντων,
οὐδὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν, οὐδὲ τὴν πρὸς τοὺς
τυράννους καὶ [6] τοὺς βαρβάρους ἀπιστίαν, οὐδ' ὅλως τῶν
τοιούτων οὐδέν. νῦν δ' ἅπανθ' ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπρα-
ται ταῦτα, ἀντεισῆκται δὲ ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε
καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; ζῆλος, εἴ τις
εἴληφέ τι· γέλως, ἂν ὁμολογῇ· συγγνώμη τοῖς ἐλεγχομένοις·
μῖσος, ἂν τούτοις τις ἐπιτιμᾷ· τἄλλα πάνθ' ὅσα ἐκ τοῦ

[1] οὐ τῷ] οὕτω [2] ἀδικοῦντος [3] Deest τί. [4] ἀλλὰ τοὺς [5] ἢ [καὶ] διαφθείρειν
[6] τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς τυράννους

ὥσπερ δηλοῖ τὸν ὄρρον φρίττειν. Nolim tamen super hao re a quoquam dissentire. *Valckenaer. Animadv. ad Ammon.* l. i. c. 9. p. 39.

ή. Οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἡττᾶτο] Ἀντὶ τοῦ, ἐν πεζομαχίᾳ. Wolf.

Καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε] Id est, *perturbavit, confudit, permiscuit, invertit omnia.* Idem.

Ἀπιστίαν] Diount etiam, inquit Harpocratio, ἀπιστίαν pro ἀπείθειαν, ut Demosthenes in nona, i. e. in tertia vulgo dicta Philippicarum, aliique plures. Auger.

Νῦν δ' ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται] S. διὰ τῶν πωλούντων, ab ἐκπιπράσκω. Wolf.

Ἀπόλωλε καὶ νενόσηκε] Ἀπόλωλε gravius cum sit, antecedit, sed νενόσηκε sequitur, ut significet et principium mali et exitium a corruptelis profectum. Idem.

δωροδοκεῖν ἤρτηται. [1]ἐπεὶ τριήρεις γε καὶ σωμάτων πλῆθος
καὶ χρημάτων πρόσοδοι καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἀφθονία
καὶ τἄλλα, οἷς ἄν τις ἰσχύειν τὰς πόλεις κρίνοι, νῦν ἅπαν-
τα καὶ πλείω καὶ μείζω ἐστὶ τῶν τότε πολλῷ· ἀλλ'
140 ἅπαντα ταῦτ' ἄχρηστα, ἄπρακτα, ἀνόνητα ὑπὸ τῶν
πωλούντων γίγνεται.

θ'. Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τὰ μὲν νῦν ὁρᾶτε δήπου
καὶ οὐδὲν ἐμοῦ προσδεῖσθε μάρτυρος, τὰ δ' ἐν τοῖς ἄνωθεν
χρόνοις ὅτι τἀναντία τούτων εἶχεν, ἐγὼ δηλώσω, οὐ λόγους
ἐμαυτοῦ λέγων, ἀλλὰ γράμματα τῶν προγόνων τῶν
ὑμετέρων δεικνύων, ἃ ἐκεῖνοι κατέθεντο εἰς στήλην χαλ-
κῆν γράψαντες εἰς ἀκρόπολιν, οὐχ ἵν' αὐτοῖς ᾖ χρήσι-
μα—καὶ γὰρ ἄνευ τούτων τῶν γραμμάτων τὰ δέοντα
ἐφρόνουν—ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἔχητε ὑπομνήματα καὶ παρα-
δείγματα, ὡς ὑπὲρ τῶν τοιούτων σπουδάζειν προσήκει. τί
οὖν λέγει τὰ γράμματα; Ἄρθμιος, φησίν, ὁ Πυθώνακτος
ὁ Ζελείτης ἄτιμος ἔστω καὶ πολέμιος τοῦ δήμου τοῦ
Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτὸς καὶ γένος. εἶθ' ἡ
αἰτία [2]γέγραπται δι' ἣν ταῦτ' ἐγένετο· ὅτι τὸν χρυσὸν 122
τὸν [3]ἐκ Μήδων εἰς Πελοπόννησον [4]ἤγαγε. ταῦτ' ἐστὶ τὰ

[1] ἐπεὶ καὶ τριήρεις [2] προσγέγραπται δι' ἣν † τοῦτ' [3] ἐκ τῶν Μήδων
[4] ἤγαγεν, οὐκ Ἀθήναζε. ταῦτ'

θ'. Ἃ ἐκεῖνοι κατέθεντο, εἰς στήλην χαλκῆν γράψαντες, εἰς ἀκρόπολιν] Ἃ γράμματα κατέθεντο εἰς ἀκρόπολιν, γράψαντες εἰς στήλην χαλκῆν. IDEM. Vid. Meurs. Cecrop. c. 29.

Ἄρθμιος] Hujusce rei causa altius repetenda est. Artaxerxes Longimanus, Atheniensibus infensus, eo quod Ægyptios rebelles adjuverant, in Peloponnesum misit Megabyzum aliosque, qui muneribus Lacedæmonios ad arma Athenis inferenda concitarent. Hi autem regi morem gerere noluerunt. Arthmius (ut videtur) huic se ministerio immiscuerat; et quanquam non sit palam nominatus, iis est annumerandus, quos emissarios regis vocat Diodorus. Decretum quidem illud Themistoclem scripsisse testatur in ejus vita Plutarchus. *Ex edit.* STOCK.

Ἄρθμιος, φησὶν, ὁ Πυθώνακτος ἄτιμος ἔστω] Ἄτιμον vocat, quem Latini *intestabilem*, ut Horatius, pro *detestabili*. et Plin. lib. 30. de arte magica, 'proinde persuasum sit eam intestabilem, irritam, inanem esse,' &c. Ut autem intelligamus duplicem fuisse ἀτιμίαν, hoc est, minorem et majorem, subdit Demosthenes, τοῦτο δ' ἐστὶν οὐχ ἣν ἄν οὑτωσί τις φήσειεν ἀτιμίαν. τί γὰρ τῷ Ζελείτῃ τοῦτ' ἔμελλεν, εἰ τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔμελλεν. Et rursus verba legis de cædibus latæ referens, ἄτιμος, φησὶ, τεθνάτω. τοῦτο δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τούτων τινὰ ἀποκτείναντα εἶναι. καθαροὶ autem dicebantur, qui ob cædem perpetratam impiatas manus habere non censebantur, qui etiam εὐαγεῖς atque ὅσιοι appellabantur. Verba legis Solonis apud Andocidem exstant, ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα, ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής: quæ verba Orator interpretans, καθαρὸς ἔστω τὰς χεῖρας, inquit. Plura Budæus in Comment. *Ex edit.* HERVAG. Vid. Notas ad Plutarchi Themist. init. MS. de ἄτιμος v. Harpocr. et Abresch. ad Æschylum 2. 21. TAYLOR. Vid. quoque Petit. Comment. in Leg. Att. l. viii. tit. iv. §. viii.

Ἐκ Μήδων] H. e. a Persis, qui a vetustioribus Persæ et Medi, nullo discrimine, appellati sunt. *Ex edit.* STOCK.

γράμματα. λογίζεσθε δὴ [1] πρὸς θεῶν καὶ θεωρεῖτε παρ'
ὑμῖν αὐτοῖς, τίς ἦν ποθ' ἡ διάνοια τῶν [2] τότε Ἀθηναίων τῶν
ταῦτα ποιούντων ἢ τί τὸ ἀξίωμα. ἐκεῖνοι Ζελείτην τινὰ
Ἄρθμιον, δοῦλον βασιλέως—ἡ γὰρ Ζέλειά ἐστι τῆς
Ἀσίας—, ὅτι τῷ δεσπότῃ διακονῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς 141
Πελοπόννησον, οὐκ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὐτῶν ἀνέγραψαν καὶ
τῶν συμμάχων αὐτὸν καὶ γένος, καὶ [3] ἀτίμους. τοῦτο δ'
ἐστὶν οὐχ ἣν ἄν οὑτωσί τις φήσειεν ἀτιμίαν· τί γὰρ τῷ
Ζελείτῃ τοῦτ' ἔμελεν, εἰ τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν
ἔμελλεν; ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ἐν τοῖς φονικοῖς γέ-
γραπται νόμοις, ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδῷ [δίκας] φόνου δικά-
σασθαι, ἀλλ' εὐαγὲς ᾖ τὸ ἀποκτεῖναι, καὶ ἄτιμος,
φησί, τεθνάτω· τοῦτο [4] δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τούτων τινὰ
ἀποκτείναντα εἶναι. οὐκοῦν ἐνόμιζον ἐκεῖνοι τῆς ἁπάντων
τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας [5] αὐτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν
αὐτοῖς ἔμελεν, εἴ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὠνεῖται [6] καὶ
διαφθείρει, μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν· ἐκόλαζον δ' οὕτω
καὶ ἐτιμωροῦντο [7] οὓς αἴσθοιντο δωροδοκοῦντας, ὥστε καὶ
στηλίτας ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων εἰκότως τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἦν τῷ βαρβάρῳ φοβερά, οὐχ ὁ βάρβαρος τοῖς Ἕλλησιν.
ἀλλ' οὐ νῦν· οὐ γὰρ οὕτως ἔχεθ' ὑμεῖς οὔτε πρὸς τὰ τοιαῦ-

[1] πρὸς Διὸς καὶ θεῶν [2] ποτε [3] ἀτίμους εἶναι. τοῦτο [4] δὲ [5] αὐτοῖς
[6] καὶ] ἢ [7] οὓς ἂν αἴσθοιντο

Ἢ τί τὸ ἀξίωμα] *Dignitatem* hic appellat, magnifica facta, tanta republica digna. Wolf.

Ζέλεια] Urbs Troadis, Idæ monti subjacens, cujus meminit Homerus, Il. Δ. 103. *Tourrell.* Stock.

Οὐκ Ἀθήναζε] Homines, qui lucro metiuntur omnia, suspicari queant, Arthmium ideo proscriptum, quod Lacedæmoniis potius, quam Atheniensibus, aurum attulisset. Verum sententia Demosth. plana et perspicua est: Athenienses dedisse operam, tanquam Græcorum principes, ne qui barbarico auro corrumperentur, etiam extra Atticam. Wolf.

Τοῦτο δ' ἐστὶν, οὐχ ἣν] *Ea vero est non simplex ignominia*, id est, alia est ejus ignominiæ ratio, quam qua cives notantur. intricata hæc sunt: verba sic ordina: *τοῦτο δὲ* [S. *τὸ ἄτιμον εἶναι*] *οὐκ ἔστιν* [S. *ἀτιμία*], *ἣν ἀτιμίαν τις οὑτωσὶ ἂν φήσειεν*. Postea in parenthesi (*τί γὰρ τῷ Ζελείτῃ τοῦτ' ἔμελεν, εἰ τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔμελλε*;) *ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει* [S. *τὸ γράμμα*] *non ea verborum sententia est*, *ἀλλ' ἐν τοῖς φονικοῖς* [S. *νόμοις*] *γέγραπται, ὑπὲρ ὧν* [S. *ἐγκλημάτων τὶς*] *ἂν μὴ διδῷ δίκας φόνου δικάσασθαι* [S. *δεῖν*], *ἀλλ' εὐαγὲς* [*τουτέστιν, ὅσιον ἦν καὶ ἐφεῖτο*] *ἀποκτεῖναι* [S. *τὸν μὴ δόντα δίκας*]. Unde id constat? *καὶ ἄτιμός φησι*, [S. *ὁ φονικὸς νόμος*] *τεθνάτω*, pro *ὁ ἄτιμος*. Alias *τὸ*, *ἄτιμος τεθνάτω*, denegata restitutione in integrum possit intelligi. Sententia est: Non simplex est illa ignominia, sed capitalis. Nobis in mutilatis vetustissimarum legum citationibus satis esse debet, qualemcunque afferre sententiam, imo condonandum in hujusmodi locis videtur interpreti, etiamsi neglectis verbis consentaneum sensum attulerit. Idem.

Διδῷ δίκας] Np. ὁ δῶρα δοὺς ἢ λαβών. Auger.

Οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς ἔμελεν μὴ τοῦθ' ὑπολαμβάνουσι] *Εἰ μὴ τοῦθ' ὑπελάμβανον*. Wolf.

Ὥστε καὶ στηλίτας ποιεῖν] *Ὥστε ἐγγράψαι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν στήλαις, ὡς κακούργων καὶ καταδικασθέντων*. Idem.

τα οὔτε πρὸς [1] τἄλλα, ἀλλὰ πῶς; ἴστε αὐτοί· τί γὰρ δεῖ
περὶ πάντων ὑμῶν [2] κατηγορεῖν; παραπλησίως δὲ καὶ
οὐδὲν βέλτιον [3] ὑμῶν ἅπαντες οἱ λοιποὶ Ἕλληνες. διόπερ 123
φημὶ ἔγωγε καὶ σπουδῆς πολλῆς καὶ βουλῆς ἀγαθῆς τὰ
παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι. τίνος εἴπω; κελεύετε
καὶ οὐκ ὀργιεῖσθε;

[4] ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΥ ΑΝΑΓΙΓΝΩΣΚΕΙ.

142 ί. Ἔστι τοίνυν τις εὐήθης λόγος παρὰ τῶν παραμυθεῖσθαι βουλομένων τὴν πόλιν, ὡς ἄρα οὔπω Φίλιππός ἐστι τοιοῦτος, οἷοί ποτ' ἦσαν Λακεδαιμόνιοι, οἳ θαλάττης μὲν ἦρχον καὶ γῆς ἁπάσης, βασιλέα δὲ σύμμαχον εἶχον, ὑφίστατο δ' οὐδεὶς αὐτούς· ἀλλ' ὅμως ἠμύνατο κἀκείνους ἡ πόλις καὶ οὐκ ἀνηρπάσθη. ἐγὼ δὲ ἁπάντων ὡς ἔπος εἰπεῖν πολλὴν εἰληφότων ἐπίδοσιν, καὶ οὐδὲν ὁμοίων ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον, οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ τοῦ πολέμου κεκινῆσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀκούω Λακεδαιμονίους τότε καὶ πάντας [5] τοὺς Ἕλληνας τέτταρας μῆνας ἢ πέντε, τὴν ὡραίαν αὐτήν, [6] [στρατεύεσθαι, καὶ τοῦτον τὸν

[1] τὰ ἄλλα [2] κατηγορεῖν; καὶ παραπλησίως [3] ὑμῶν, καὶ ἅπαντες
[4] ἐκ τοῦ γραμματείου ἀναγίνωσκε: quæ ipsi dantur oratori. [5] τοὺς ἄλλους Ἕλληνας
[6] Absunt unci.

Ἕλληνες] Subaudi ἔχουσι vel διάκεινται. Auger.

Τίνος εἴπω] Scilicet βουλῆς. Wolf.

ί. Βασιλέα δὲ σύμμαχον εἶχον] Athenienses, male re gesta in Sicilia, respirare tamen potuissent, ni adversatus esset iis Artaxerxes Nothus, qui cum Lacedæmoniis, Tissaphernis ministerio, societatem inierat. Non multum quidem exinde virium Lacedæmoniis accessit primum. Tandem vero, cum Cyrus minor Asiæ præfectus esset, Lysander, qui gratia apud eum plurimum valebat, adeo viribus auctus est, ut facile Athenas subjugaret. *Ex edit.* Stock.

Ὑφίστατο δ' οὐδεὶν αὐτοὺς] Id est, ἀνυπόστατοι ἦσαν, καὶ πάντων ἐκράτουν: *quibus nihil obsistebat. contra quos nemo arma movere, nemo se defendere audebat.* οἳ δύναμιν ἀνυπόστατον ἔχειν ἐδόκουν. Wolf.

Εἰληφότων ἐπίδοσιν] Cujusmodi incrementa? Non tam virtutis et potentiæ, quam vitiorum et ignaviæ. Idem.

Ὑποδεδωκέναι] Felicianus cum Obsopœo legit ἐπιδεδωκέναι, haud sane incommode. Sed illa rei bellicæ incrementa quæ fuerunt? perfidia et proditiones et assiduitas Philippi. Idem.

Τέτταρας μῆνας ἢ πέντε] In æstiva se recipere, haud secus ac in hyberna, soliti sunt exercitus in bello Pelop. Itaque Thucydides, eumque secutus Usserius, annos ejus belli per æstates et hyemes computant. *Ex edit.* Stock.

Τὴν ὡραίαν αὐτὴν] Tametsi me formulam hanc alibi legisse non memini, nec apud auctores, nec in ullis Lexicis explicatam, tamen quia ex collatione ejus, quod sequitur, καὶ σιωπῶ θέρος καὶ χειμῶνα ὡς οὐδὲν διαφέρει, οὐδ' ἔστιν ἐξαίρετος ὥρα τις, ἣν διαλείπει· satis intelligitur, αὐτὴν τὴν ὡραίαν, *ipso belli gerendi opportuno tempore*, id est, æstivo, aut etiam verno, intelligi debere. Nam τὸ ὡραῖον *maturum et tempestivum* est, apud Thucydidem lib. 1. χαλεπωτέραν ἕξουσι τὴν κατακομιδὴν τῶν ὡραίων· et apud eundem æstivo tempore susceptas esse expeditiones, subinde legitur, ut lib. 4. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους περὶ σίτου ἐκβολήν. et 2. ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ, et, τοῦ δὲ θέρους εὐθὺς ἀρχομένου οἱ Πελοποννήσιοι, etc. Wolf. Ipsam solummodo tempestatem

χρόνον] ἐμβαλόντας ἂν καὶ κακώσαντας τὴν τῶν ἀντιπάλων
χώραν ὁπλίταις καὶ πολιτικοῖς στρατεύμασιν ἀναχωρεῖν ἐπ'
οἴκου πάλιν· οὕτω δ' ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς,
ὥστε οὐδὲ χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ' οὐδενὸς οὐδέν, ἀλλ' εἶ- 148
ναι νόμιμόν τινα καὶ προφανῆ τὸν πόλεμον. νυνὶ δ' ὁρᾶτε
μὲν δήπου τὰ πλεῖστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας, οὐ-
δὲν δ' ἐκ παρατάξεως [1] οὐδὲ μάχης γιγνόμενον· ἀκούετε δὲ
Φίλιππον οὐχὶ τῷ φάλαγγας ὁπλιτῶν ἄγειν βαδίζονθ'
ὅποι βούλεται, ἀλλὰ τῷ ψιλούς, ἱππέας, τοξότας, ξένους,
τοιοῦτον ἐξηρτῆσθαι στρατόπεδον. ἐπειδὰν δὲ τούτοις κρα-
124 τῶν πρὸς νοσοῦντας ἐν [2] αὐτοῖς προσπέσῃ καὶ μηδεὶς ὑπὲρ
τῆς χώρας δι' ἀπιστίαν ἐξίῃ, μηχανήματ' ἐπιστήσας πο-
λιορκεῖ. καὶ σιωπῶ θέρος καὶ χειμῶνα, ὡς οὐδὲν αὐτῷ δια-
φέρει, οὐδ' ἔστιν ἐξαίρετος ὥρα τις ἣν διαλείπει. ταῦτα
μέντοι πάντας εἰδότας δεῖ καὶ λογιζομένους μὴ προσέσθαι
τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν, μηδ' εἰς τὴν εὐήθειαν τὴν τοῦ
τότε πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου βλέποντας ἐκτραχη-
λισθῆναι, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι τοῖς πρά-
γμασι καὶ ταῖς παρασκευαῖς, ὅπως οἴκοθεν μὴ κινήσεται

[1] οὐδ' ἐκ μάχης γινόμενον

[2] αὐτοῖς καὶ τεταραγμένους προσπέσῃ

bellicis expeditionibus maxime opportunam. *Ex edit.* Stock.

Ὁπλίταις καὶ πολιτικοῖς στρατεύμασι] *Gravis armaturæ militibus et civilibus exercitibus*, id est, in quibus ipsi cives militarent. Wolf.

Ὁπλίταις] Gravis armaturæ milites, agris vastandis non æque idonei ac equites. *Ex edit.* Stock.

Ἀρχαίως εἶχον] Id est, tanta erat eorum simplicitas, vel potius civilitas, id est, integritas. Wolf. *ἀρχαίως*, inquit Harpocratio ad hanc vocem, Demosthenes Philippicis, idem ac ἁπλῶς. Auger.

Μᾶλλον δὲ πολιτικῶς] I. e. gesta fuerunt eorum bella non minus legitime, quam disceptantur lites civium in foro. Itaque refertur τὸ *νόμιμον* ad τὸ πολιτικῶς, et τὸ προφανῆ ad *ἀρχαίως*. *Ex edit.* Stock.

Ἀπολωλεκότας] Hic ἀποδεδωκότας reponendum quis dubitabit, qui vel hæc proxime præcedentia legerit: *οὕτω δ' ἀρχαίως — πόλεμον.* Lacedæmonii, inquit, proditorum operam in bello non redimebant, nec fraude ulla utebantur: at Philippus, qui nihil non pecunia vendunt, proditores permultos habet, per quos bellum parvo negotio conficiat. *G. Canter. Nov. Lectt.* l. viii. c. 2. *Grut. Thes. Crit.* t. iii. p. 681.

Τῷ ψιλούς, ἱππέας, τοξότας, ξένους] In singulis vocibus puto interpungendum. Wolf. Recte. Universum exercitum in duas partes tribuebant Græci, *ὁπλίτας* et *ψιλούς*. Ψιλοῖς accensebantur equites, sagittarii, milites peregrini. Consule Potter. l. 3. c. 3. Stock.

Ἐξηρτῆσθαι] Ab ἐξαρτάομαι. Sed lego ἐξηρτῦσθαι, ab *ἐξαρτύομαι*, *instructum esse*, per *υ* in penultima. Wolf.

Οὐδ' ἔστιν ἐξαίρετος] Nullas ferias agit, nunquam cessat. Idem. Nullum seponit eximium tempus ad otium et voluptatem; sed oblatam agendi occasionem nunquam non arripit. *Ex edit.* Stock.

Μηδ' εἰς τὴν εὐήθειαν] Quia sine proditionibus, et statis anni temporibus ea bella gerebantur, hoc nomine utitur. *καίτοι καὶ τοῦ Περικλέους ι' τάλαντα εἰς δέον ἀνηλωκέναι φήσαντος· Ἀρχίδαμος ἔφυγε προδοσίας, ὥς φασιν οἱ ῥήτορες.* Wolf.

Ἐκτραχηλισθῆναι] Exponit Phavorinus, ἐκπεσεῖν τῶν ἵππων. Metaphora est ab incanto sessore, quem alio oculos avertentem equus per caput effundit. Stock.

σκοποῦντας, οὐχὶ συμπλακέντας διαγωνίζεσθαι. πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον πολλὰ φύσει πλεονεκτήμαθ᾽ ὑμῖν ὑπάρχει, ἄν περ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ποιεῖν ἐθέλωμεν ἃ δεῖ, ἡ φύσις
144 τῆς ἐκείνου χώρας, ἧς ἄγειν καὶ φέρειν ἔστι πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν, ἄλλα μυρία· εἰς δὲ ἀγῶνα ἄμεινον ἡμῶν ἐκεῖνος ἤσκηται.

ια΄. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα χρὴ γιγνώσκειν, οὐδὲ τοῖς ἔργοις ἐκεῖνον ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ [1] πολέμου, ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς παρ᾽ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας μισῆσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ὑπηρετοῦντας [2] ἐκείνοις. ὃ μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεούς! οὐ δύνασθε ὑμεῖς ποιῆσαι οὐδὲ βούλεσθε, ἀλλ᾽ εἰς τοῦτο ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω — πολλάκις γάρ ἔμοιγ᾽ ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φοβεῖσθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ —, ὥστε λοιδορίας ἢ φθόνου ἢ σκώμματος ἢ ἧς τινὸς ἂν τύχητε ἕνεκ᾽ αἰτίας ἀνθρώπους μισθωτούς, ὧν οὐδ᾽ ἂν ἀρνηθεῖεν ἔνιοι ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι,

[1] πολέμου χρὴ, ἀλλὰ [2] ἐκείνοις· ὃ οὐ μὰ

Πρὸς πόλεμον, etc. εἰς ἀγῶνα, etc.]. Πόλεμος *bellum*, etiam cum non conseruntur manus. ἀγὼν *prælium*, *conflictus*. hoc discrimen servat Demosthenes etiam in oratione περὶ συμμοριῶν ubi dicit: τὸν μὲν πρὸς Πέρσας πόλεμον χαλεπὸν τὸν δ᾽ ἐκ τοῦ πολέμου ἀγῶνα ῥᾴδιον ἂν ἐσόμενον· inversa quodammodo hac sententia, ob diversum genus hostium. Wolf.

Πολλὰ, etc. ἡ φύσις, etc. ἄλλα μυρία] Πολλὰ generale est. ἡ φύσις ἐξηγητικῶς subjicitur. ἄλλα μυρία, ὑπερβολικῶς. Nam si illa enumeranda essent, fortasse vix unam atque alteram commoditatem addere potuisset. Idem. Etsi Athenienses amiserant Amphipolim, Pydnam, et Potidæam, restabant tamen iis Lemnos, Thasus, aliæque Maria Ægæi insulæ, unde in Philippi regnum impetum facere possent; præsertim cum plurimum mari pollerent. *Ex edit.* Stock.

ια΄. Μή τι δαιμόνιον] Plane vates hic est Demosthenes. Vidit fatalem esse Græciæ stultitiam Demosthenes, et imminere patriæ servitutem; et tamen adversandum esse duxit, dum ulla salutis spes superesset. Neque dubium est, quin vir patriæ amantissimus, summum ex ea re dolorem ceperit. Alii oscitabundi fuerunt eo feliciores.

Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιστος βίος·
Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ κάρτ᾽ ἀνώδυνον κακόν.

Sed in multa sapientia multa est afflictio, et viri prudentes, longeque in posterum prospicientes, magis anguntur, cum ex moribus hominum de futuris eventibus divinant: unde perquam eleganter Ovid. nec minus vere,

'Augurium ratio est et conjectura futuri:
Hac divinavi notitiamque tuli.'

De Philippo etiam Isocrates sic scribit: ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον οὐκ ἄν ποτέ σοι γενέσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ μή τις τῶν θεῶν αὐτὰ συγκατώρθωσεν. Wolf. Unicuique homini, atque etiam loco, duos tribuerunt antiqui genios, bonum et malum. Hunc et κακοδαίμονα et ἀλάστορα vocarunt; eumque consilium iis eripere qui perituri erant, invaluit opinio; juxta adagium, *quos Jupiter vult perdere, prius dementat*. Cæterum hic notandum, quam vere de fato patriæ imminente vaticinatus sit Demosthenes. *Ex edit.* Stock.

Ὥστε λοιδορίας] Vide levitatem vulgi. Fel. post σκώμματος recte addidit ἕνεκ᾽ subintellecto τὸ ἢ. Wolf.

125 λέγειν κελεύετε, καὶ γελᾶτε, ἄν τισι λοιδορηθῶσι. καὶ οὐχί πω [1] τοῦτο δεινόν, καίπερ ὂν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας πολιτεύεσθαι δεδώκατε τούτοις ἢ τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσι. καίτοι θεάσασθε, ὅσας συμφορὰς παρασκευάζει τὸ τῶν τοιούτων ἐθέλειν ἀκροᾶσθαι. λέξω δ' ἔργα, ἃ πάντες εἴσεσθε.

ιβ'. Ἦσαν ἐν Ὀλύνθῳ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι τινὲς [2] μὲν Φιλίππου καὶ πάνθ' ὑπηρετοῦντες ἐκείνῳ, τινὲς δὲ τοῦ βελτίστου, καὶ ὅπως μὴ [3] δουλεύσουσιν οἱ πολῖται πράττοντες. πότεροι δὴ τὴν πατρίδα ἀπώλεσαν, ἢ πότεροι τοὺς ἱππέας προὔδοσαν, ὧν προδοθέντων Ὄλυνθος ἀπώλετο; οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ ὅτ' ἦν ἡ πόλις τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας συκοφαντοῦντες καὶ διαβάλλοντες οὕτως, ὥστε τόν γ' Ἀπολλωνίδην καὶ ἐκβαλεῖν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων ἐπείσθη. οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος τοῦτο πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ' οὐδαμοῦ· ἀλλ' ἐν Ἐρετρίᾳ, [4] ἐπειδὴ ἀπαλλαγέντος Πλουτάρχου καὶ τῶν ξένων ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν καὶ τὸν Πορθμόν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς ἦγον τὰ πράγματα, οἱ δ' ἐπὶ Φίλιππον. ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλά, μᾶλλον δὲ τὰ πάντα οἱ ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς Ἐρετριεῖς τελευτῶντες ἐπείσθησαν τοὺς ὑπὲρ [5] αὐτῶν λέγοντας ἐκβαλεῖν. καὶ γάρ τοι πέμψας Ἱππόνικον ὁ σύμμαχος καὶ φίλος αὐτοῖς Φίλιππος καὶ ξένους χιλίους, τὰ τείχη περιεῖλε τοῦ Πορθμοῦ καὶ τρεῖς κατέστησε τυράννους, Ἵππαρχον, Αὐτομέδοντα, Κλείταρχον· καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξελήλακεν ἐκ τῆς χώρας δὶς ἤδη
126 βουλομένους σώζεσθαι, τοτὲ μὲν πέμψας τοὺς μετ' Εὐρυλόχου ξένους, πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρμενίωνος.

ιγ'. Καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἐν Ὠρεῷ [6] Φιλιστίδης μὲν ἔπραττε Φιλίππῳ καὶ Μένιππος καὶ Σωκράτης καὶ Θόας καὶ Ἀγαπαῖος, οἵπερ νῦν ἔχουσι τὴν

[1] τοῦτό πω [2] μὲν τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ [3] δουλεύσωσιν
[4] ἐπειδή γε ἀπαλλαγέντος [5] αὐτῶν [6] Φιλιστείδης

ιβ'. Τῶν ἐν τοῖς πράγμασι] Scilicet ὄντων. M. ἐπὶ, hoc est, τῶν πολιτευομένων καὶ στρατηγούντων τινές. v. 19. ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλά. Idem. Lege ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλά. Obsopœus.

Τὰ τείχη περιεῖλε τοῦ Πορθμοῦ] Freti portus muniti utique fuerunt. Wolf.

Ἤδη βουλομένους σώζεσθαι] Scilicet τοὺς Ἐρετριεῖς, cum jam tandem sero sapere vellent. Fortasse cum expeterent amici-

πόλιν — καὶ ταῦτ᾽ ᾔδεσαν ἅπαντες — , Εὐφραῖος δέ τις,
ἄνθρωπος καὶ παρ᾽ [1]ἡμῖν ποτ᾽ ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύ-
θεροι καὶ μηδενὸς δοῦλοι ἔσονται. οὗτος τὰ μὲν ἄλλα ὡς
ὑβρίζετο καὶ [2]προὐπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ [3]δήμου, πολλὰ ἂν
εἴη λέγειν· ἐνιαυτῷ δὲ πρότερον τῆς ἁλώσεως ἐνέδειξεν ὡς
προδότην τὸν [4]Φιλιστίδην καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, αἰσθόμενος
ἃ πράττουσι. συστραφέντες δὲ ἄνθρωποι πολλοί, καὶ χορη-
γὸν ἔχοντες Φίλιππον καὶ πρυτανευόμενοι παρ᾽ ἐκείνου,
ἀπάγουσι τὸν Εὐφραῖον εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς συνταράτ-
146 τοντα τὴν πόλιν. ὁρῶν δὲ ταῦθ᾽ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὠρειτῶν
ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοηθεῖν, τοὺς δ᾽ ἀποτυμπανίσαι τοῖς μὲν
οὐκ ὠργίζετο, τὸν δ᾽ ἐπιτήδειον εἶναι ταῦτα παθεῖν ἔφη
καὶ ἐπέχαιρε. μετὰ ταῦθ᾽ οἱ μὲν ἐπ᾽ ἐξουσίας ὁπόσης
ἠβούλοντο ἔπραττον ὅπως ἡ πόλις ληφθήσεται, καὶ κατε-
σκευάζοντο τὴν πρᾶξιν· τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἴσθοιτο,
ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο, τὸν Εὐφραῖον, οἷα ἔπαθε,
μεμνημένος. οὕτω δ᾽ ἀθλίως διέκειντο [5][τῷ φόβῳ], ὥστε
οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς τοιούτου κακοῦ προσιόντος
ῥῆξαι φωνήν, πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ τείχη προσ-
ῄεσαν οἱ πολέμιοι· τηνικαῦτα δ᾽ οἱ μὲν ἠμύνοντο, οἱ δὲ
προὐδίδοσαν. τῆς δὲ πόλεως οὕτως ἁλούσης αἰσχρῶς καὶ
κακῶς οἱ μὲν ἄρχουσι καὶ τυραννοῦσι, τοὺς τότε σώζον- 127

[1] ὑμῖν [2] † προεπηλακίζετο [3] † δήμου τοῦ τῶν ὠρειτῶν, πολλὰ [4] Φιλιστείδην
[5] Absunt unci.

tiam Atheniensium. Idem.

ιγ΄. Παρ᾽ ὑμῖν — οἰκήσας ὅπως] Intelligo domicilium ea mente Athenis collocasse Euphræum, ut ibi civium suorum commodis invigilaret, et patriæ quasi σύνδικος esset. Stock.

Ὅπως] Sub. ἔπραττε, quod præcessit. Auger.

Πρυτανευόμενοι] Inquit Harpocratio, ἀντὶ τοῦ, διοικούμενοι καὶ διαστρεφόμενοι, Δημοσθένης ἐν δευτέρῳ (imo ἐννάτῳ) Φιλιππικῶν. Idem.

Καὶ ἐπέχαιρε] *Insultabat* Euphræo, delectabatur ejus calamitate. Wolf.

Ὥστε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς τοιούτου κακοῦ προσιόντος ῥῆξαι φωνήν] Ῥήγνυμι φωνὴν, ἀντὶ τοῦ, φθέγγομαι. Aristophanes ῥῆξον φωνὴν ᾗ τινι χαίρεις, *loquere*. Virgil. Æneid. 2. 'Composito rumpit vocem, et me destinat aræ.' Significat autem post silentium loqui, et quasi vocem exire gestientem edere et emittere, hoc est, sinere ut erumpat. Et vox ipsa ἐκρήγνυσθαι dicitur, hoc est, *erumpere*, quod etiam ῥήγνυσθαι vocatur. *Ex edit.* Hervag. Vid. Victor. Var. Lectt. l. x. c. 8.

Πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ τείχη] Notandum hic, medios aoristos primos, licet plerumque significationem habeant activam, tamen etiam passivam habere sæpe inveniri, ita hic διασκευασάμενοι dixit pro διεσκευασμένοι, *armati et instructi* ad oppugnationem. Significat autem præter alia σκευάζω, *armis contego*, et σκεύη, *armatura*, σκευοθήκη, *armamentarium*, σκευοφόροι, *calones et lixæ*. καὶ διεσκευασμένος στρατὸς, ὁ ἔνοπλος, καὶ ξιφήρης καὶ ἑτοιμασμένος, 'sub armis exsistens,' ut Cæsar dixit, 'et quasi accinctus.' *Ex edit.* Hervag.

Τυραννοῦσι] Absolute accipiendum: quod sequitur τοὺς τότε σώζοντας, pro τῶν τότε σωζόντων αὐτοὺς καὶ τὸν Εὐφραῖον, ἑτοίμους ὄντας ὁτιοῦν ποιεῖν, etc. τοὺς μέν. *Imperant: eos, qui tum* (cum urbs oppugnaretur) *et*

τας αὐτοὺς καὶ τὸν Εὐφραῖον ἑτοίμους ὁτιοῦν ποιεῖν ὄντας τοὺς μὲν ἐκβαλόντες τοὺς δὲ ἀποκτείναντες· ὁ δ' Εὐφραῖος ἐκεῖνος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, ἔργῳ μαρτυρήσας ὅτι δικαίως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθειστήκει Φιλίππῳ.

ιδ'. Τί οὖν ποτ' αἴτιον, θαυμάζετ' ἴσως, τοῦ καὶ τοὺς Ὀλυνθίους καὶ τοὺς Ἐρετριεῖς καὶ τοὺς Ὠρείτας ἥδιον πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντας ἔχειν ἢ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν; ὅπερ καὶ παρ' ὑμῖν [1][νῦν ἐστίν], ὅτι τοῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ βελτίστου λέγουσιν οὐδὲ βουλομένοις ἔνεστιν ἐνίοτε πρὸς χάριν οὐδὲν εἰπεῖν· τὰ γὰρ πράγματ' ἀνάγκη σκοπεῖν ὅπως σωθήσεται· οἱ δ' ἐν αὐτοῖς οἷς χαρίζονται Φιλίππῳ συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέλευον, οἱ δ' οὐδὲν δεῖν 147
ἔφασαν· πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεύειν, οἱ δ' ἄγειν εἰρήνην, ἕως ἐγκατελήφθησαν. τἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον [2]οἶμαι πάνθ', ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω· οἱ μέν, ἐφ' οἷς ἤδη χαριοῦνται, ταῦτ' ἔλεγον καὶ ἐλύπουν οὐδέν· οἱ δ', ἐξ ὧν ἔμελλον σωθήσεσθαι, προσῆσαν δ' ἀπέχθειαι. πολλὰ δὲ καὶ τὰ τελευταῖα οὐχ οὕτως οὔτε πρὸς χάριν οὔτε δι' ἄγνοιαν οἱ πολλοὶ προΐεντο, ἀλλ' ὑποκατακλινόμενοι, ἐπειδὴ τοῖς ὅλοις ἡττᾶσθαι ἐνόμιζον. ὃ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω! δέδοικα [3]ἐγὼ μὴ πάθητε ὑμεῖς, ἐπειδὰν [4]ἴδητε ἐκ λογισμοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνόν· [1][καὶ τοὺς εἰς τοῦθ' ὑπάγοντας ὑμᾶς ὁρῶν οὐκ ὀρρωδῶ, ἀλλὰ δυσωποῦμαι· ἢ γὰρ

[1] Absunt unci. [2] οἶμαι τρόπον [3] † ἔγωγε [4] εἰδῶτε

se tuebantur, id est, defendebant patriam, *et Euphræum*, id est, vinculis liberabant: *qui pro defensione patriæ nullum periculum recusabant, partim ejecerunt, partim occiderunt*. Wolf.

ιδ'. Νῦν ἐστὶν] Sub. τὸ αἴτιον. Auger.

Συμπράττουσιν. εἰσφέρειν] Hunc locum sic distinguo: *συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέλευον* (S. οἱ ὑπὲρ τοῦ βελτίστου λέγοντες), οἱ δ' (S. οἱ *συμπράττοντες Φιλίππῳ*) οὐδὲν δεῖν ἔφασαν. πολεμεῖν, καὶ μὴ πιστεύειν (S. Φιλίππῳ)· οἱ δ' ἄγειν εἰρήνην, etc. De sententia constat, utcunque verba distinguantur. Ait enim libertatis assertores tributa imponere, et bellum movere: proditores utrumque prohibere. Wolf.

Οὐδὲν δεῖν ἔφασαν] *Dicebant nihil oportere* conferre. πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεύειν, boni cives jubebant *bellare et non credere* Philippo: *alii autem* (amici Philippi) jubebant *pacem agere*. Auger.

Σωθήσεσθαι] In nostro antiquo plura verba aderant ad h. m. *σωθήσεσθαι· πολλὰ δὲ οἷς προσῆσαν ἀπέχθειαι καί*, etc. quæ necessaria esse ad verborum sensum, vel semidoctus intelligit. Obsopœus. Addenda ex Veneta Feliciani Edit. et Obsopœi annotatione hæc clausula: *οἷς προσῆσαν ἀπέχθειαι*. Wolf.

Ἐξ ὧν ἔμελλον σωθήσεσθαι] Subaudi τὰ *πράγματα*, vel οἱ πολῖται. Auger.

Προΐεντο] Regit πολλὰ quod præcessit. Idem.

Ἐπειδὰν ἴδητε] Id est, ubi vos omnia consilia destituerint. Wolf.

Ἀλλὰ δυσωποῦμαι] Id est, *sed pudore confusus sum*. Est enim δυσωποῦμαι, τὸ ἐντρέπομαι, *pudore vehementer afficior*. καὶ

ἐξεπίτηδες ἢ δι' ἄγνοιαν εἰς χαλεπὸν πρᾶγμα ὑπάγουσι
τὴν πόλιν.] καίτοι μὴ γένοιτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ
πράγματ' ἐν τούτῳ· τεθνάναι γὰρ μυριάκις κρεῖττον ἢ
κολακείᾳ τι ποιῆσαι Φιλίππῳ καὶ προέσθαι τῶν ὑπὲρ 128
ὑμῶν αὐτῶν λεγόντων τινάς. καλήν γ' οἱ πολλοὶ νῦν ἀπει-
λήφασιν Ὠρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φίλοις ἐπέτρε-
ψαν αὐτούς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν· καλήν γ' ὁ δῆμος [1] ὁ
148 Ἐρετριέων, ὅτι τοὺς μὲν [2] ὑμετέρους πρέσβεις ἀπήλασε,
Κλειτάρχῳ δ' ἐνέδωκεν αὐτόν· δουλεύουσί γε μαστιγούμε-
νοι καὶ στρεβλούμενοι. καλῶς Ὀλυνθίων ἐφείσατο τῶν τὸν
μὲν [3] Λασθένη ἵππαρχον χειροτονησάντων, τὸν δὲ Ἀπολ-
λωνίδην ἐκβαλόντων. μωρία καὶ κακία τὰ τοιαῦτα ἐλπί-
ζειν, καὶ κακῶς [4] βουλευομένους καὶ μηδὲν ὧν προσήκει
ποιεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λεγόντων
ἀκροωμένους, τηλικαύτην ἡγεῖσθαι πόλιν οἰκεῖν τὸ μέγεθος,
ὥστε μηδ' ἂν ὁτιοῦν ᾖ δεινὸν πείσεσθαι. καὶ μὴν κἀκεῖνό γε
αἰσχρόν, ὕστερόν ποτ' εἰπεῖν συμβάντος τινός, τίς γὰρ ἂν
ᾠήθη ταῦτα γενέσθαι; νὴ τὸν Δία, ἔδει γὰρ τὸ
καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. πολλὰ ἂν εἰπεῖν

[1] ὁ τῶν Ἐρετριέων [2] ὑμετέρους μὲν [3] Λασθένην [4] βουλευομένους αὐτοὺς καὶ

δυσωπία, *verecundatio et vehemens oris confusio.* Plura de hoc verbo Budæus in Comment. *Ex edit.* Hervag.

Δυσωποῦμαι] Interpretatur φοβοῦμαι Harpocratio; cui non assentior, nam δυσωποῦμαι adauget vim vocis ὀῤῥωδῶ: itaque mihi videtur significare, *aversor, detestor*. Auger.

Οὐκ ὀῤῥωδῶ, ἀλλὰ δυσωποῦμαι] Quantum conjectura consequi possumus, Demosthenem dixerat adversarius aliquis, se intuentem, ὀῤῥωδεῖν: quod verbum metum abjectissimum denotat. Hinc orator, se non metu, sed pudore perfusum esse ac detestatione ait, sceleratos intuentem patriæ proditores. Forsan Demosthenem, aut ex ejus amicis aliquem, pœna affici debere dixerant, quod regem potentem et civitatis socium conviciis lacessierat; quippe, mox, turpe esse dicit civem fidelem in gratiam Philippi prodere. *Ex edit.* Stock.

Οὐκ ὀῤῥωδῶ, ἀλλὰ δυσωποῦμαι] Nescio quid in mentem venit Interpretibus Gallicis, cum *amplificationem* quandam ex his verbis eruerint: *je ne les haïs pas simplement, je les abhorre*: et similiter Olivetus. ——"Sunt, inquit Noster, præter eos, qui se plane Philippo vendiderunt, quidam homines fracti animis ac demissi, (ὑποκατακλινόμενοι) qui cum periisse jam vires dignitatemque censeant Athenarum, cedendum esse temporibus dicunt, et honestum pro communi Græcorum libertate certamen deserendum. Quorum equidem consilium non mihi terrorem injicit, (boni enim fortasse cives sunt) verum summo me pudore afficit, cum sit omnino hac republica indignum." Phocionem hic innuisse crediderim Demosthenem, cujus illud semper Atheniensibus consilium fuisse tradit Plutarchus, ut quos potentia superare non possint, cum iis amicitiam colant: ἢ τοῖς ὅπλοις κρατεῖν, ἢ τοῖς κρατοῦσι φίλους εἶναι. Adi Leland. V. Phil. III. §. 1. p. 32. Stock.

Ἐώθουν] *Pellebant*, id est, repudiabant, adversabantur. Wolf.

Ὥστε μηδ' ἂν ὁτιοῦν ᾖ δεινὸν πείσεσθαι] Ὥστε τὴν πόλιν, τηλικαύτην τὸ μέγεθος οὖσαν, δύνασθαι μηδετιοῦν δεινὸν πάσχειν, ἀλλ' ἔξω παντὸς κινδύνου εἶναι. Idem.

Νὴ τὸν Δία] Hæc εἰρωνικῶς καὶ μιμητικῶς a Demosthene respondentur. Idem.

ἔχοιεν Ὀλύνθιοι νῦν, ἃ τότ' εἰ προείδοντο, οὐκ ἂν ἀπώλοντο· πόλλ' ἂν Ὠρεῖται, πολλὰ Φωκεῖς, πολλὰ τῶν ἀπολωλότων ἕκαστοι. ἀλλὰ τί τούτων ὄφελος αὐτοῖς; [1]ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος, ἄν τε μεῖζον ἄν τ' ἔλαττον ᾖ, τότε χρὴ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην καὶ πάντ' ἄνδρα [2]ἑξῆς προθύμους εἶναι, καὶ ὅπως μήθ' ἑκὼν μήτ' ἄκων μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπειδὰν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχῃ, μάταιος ἡ σπουδή. καὶ ἡμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῷοι, πόλιν μεγίστην ἔχοντες, ἀφορμὰς πλείστας, ἀξίωμα κάλλιστον, τί ποιῶμεν; πάλαι τις
129 ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται. ἐγὼ νὴ Δί' ἐρῶ, καὶ γράψω δέ, ὥστε, ἂν βούλησθε, χειροτονήσατε.

ιά. Αὐτοὶ πρῶτον ἀμυνόμενοι καὶ παρασκευαζόμενοι, τριήρεσι καὶ χρήμασι καὶ στρατιώταις λέγω· καὶ γὰρ ἂν ἅπαντες δήπου [3]δουλεύειν συγχωρήσωσιν οἱ ἄλλοι, [4]ἡμῖν γ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον· ταῦτα δὴ πάντα αὐτοὶ [5]παρεσκευασμένοι καὶ ποιήσαντες τοῖς Ἕλλησι φανερά, τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν, καὶ τοὺς ταῦτα διδάξοντας ἐκπέμπωμεν πρέσβεις [6]πανταχοῖ, εἰς Πελοπόννησον, εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα λέγω — οὐδὲ γὰρ τῶν ἐκείνῳ 149
συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ τοῦτον ἐᾶσαι πάντα καταστρέψασθαι — ἵν' ἐὰν μὲν πείσητε, κοινωνοὺς ἔχητε καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἀναλωμάτων, ἄν τι δέῃ, εἰ δὲ μή, χρόνους γε ἐμποιῆτε τοῖς πράγμασιν. ἐπειδὴ γάρ ἐστι πρὸς

[1] ἕως γὰρ ἂν [2] ἐφεξῆς πρόθυμον [3] δουλεύειν δήπου [4] ὑμῖν [5] † παρασκευασάμενοι [6] πανταχοῦ

Ναύτην] Pro ναύτας. Nec enim in nave singuli remiges sunt, ut gubernatores. Idem.

Ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων] Ut ἂν cum futuro indicativi interdum construitur (cf. F. A. Wolf. ad Demosth. Lept. §. ϛʹ. fin.), ita etiam cum futuro participii. περὶ Ῥοδίων ἐλευθερ. p. 196. l. 7. ed. R. ἴσασι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν τὰ πράγματ' ἂν ἐπανάξοντας. ὑπὲρ Μεγαλοπολ. p. 204. l. 22. εἰ δὲ τοὺς βοηθήσοντας ἂν ἡμῖν ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς κτησόμεθα, οὐχ ἕξομεν συμμάχους. de Cor. p. 284. l. 17. ὡς οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο, ἔτι συμπνευσόντων ἂν ὑμῶν καὶ τῶν Θηβαίων. Brem.

Ἐρῶ καὶ γράψω] Referam et auctor ero. Wolf.

ιά. Οὐδὲ γὰρ τῶν ἐκείνῳ] Plutarchus indicat, Demosthenem fuisse suspectum, quasi largitionibus a rege Persarum, Philippi successus metuente, corruptus, Athenienses contra Macedonas concitaret. Sed fieri potuit, ut ideo Demosthenes Philippo se opponeret, quod, quo potentior, Persico imperio subacto, fieret, tanto magis in Græcos grassaturum, provideret: idque ipse comprobavit eventus: contra quam putavit Isocrates. Quanquam hujus fidelissimis consiliis neque Philippus, neque Græci paruerunt. Idem.

Ἵν' ἐὰν μὴ πείσητε] Leg. vid. ἵν' ἐὰν μὲν πείσητε; et p. 224. v. 12. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν Χεῤῥονήσῳ χρήματ' ἀποστέλλειν, etc. Obsopœus.

Ἐπειδὴ γάρ ἐστι πρὸς ἄνδρα] Conferas

ἄνδρα καὶ οὐχὶ συνεστώσης πόλεως ἰσχὺν ὁ πόλεμος, οὐδὲ
τοῦτ' ἄχρηστον, οὐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι αἱ περὶ τὴν Πελο-
πόννησον ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι, ἃς ἐγὼ καὶ Πολύευκτος ὁ
βέλτιστος ἐκεινοσὶ καὶ Ἡγήσιππος καὶ Κλειτόμαχος καὶ
Λυκοῦργος καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν, καὶ ἐποιή-
σαμεν ἐπισχεῖν ἐκεῖνον καὶ μήτ' ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθεῖν μήτ'
ἐς Πελοπόννησον ὁρμῆσαι. οὐ μέντοι λέγω μηδὲν αὐτοὺς
ὑπὲρ αὑτῶν ἀναγκαῖον ἐθέλοντας ποιεῖν τοὺς ἄλλους παρα-
καλεῖν· καὶ γὰρ εὔηθες τὰ οἰκεῖα αὐτοὺς προϊεμένους τῶν
ἀλλοτρίων φάσκειν κήδεσθαι, καὶ τὰ παρόντα περιορῶντας
ὑπὲρ τῶν μελλόντων τοὺς ἄλλους φοβεῖν. οὐ λέγω ταῦτα,
ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν Χεῤῥονήσῳ χρήματ' ἀποστέλλειν φημὶ
δεῖν καὶ τἄλλα ὅσα ἀξιοῦσι ποιεῖν, αὐτοὺς δὲ παρασκευά-
ζεσθαι καὶ πρώτους ἃ χρὴ ποιοῦντας, τότε καὶ τοὺς ἄλ- 130
λους Ἕλληνας συγκαλεῖν, συνάγειν, διδάσκειν, νουθετεῖν·
ταῦτ' ἐστὶ πόλεως ἀξίωμα ἐχούσης, ἡλίκον ὑμῖν ὑπάρχει.
εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας,
ὑμεῖς δ' [1]ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε.
150 ἀγαπητὸν γάρ, ἂν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκαστοι. ἀλλ'
ὑμῖν τοῦτο πρακτέον, ὑμῖν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ γέρας
ἐκτήσαντο καὶ κατέλιπον μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ
μεγάλων κινδύνων. εἰ δ' ὃ βούλεται ζητῶν ἕκαστος καθ-
εδεῖται, καὶ ὅπως μηδὲν αὐτὸς [2]ποιήσει σκοπῶν, πρῶ-
τον μὲν οὐ μή ποθ' εὕρῃ τοὺς ποιήσοντας, ἔπειτα δέ-
δοικα, ὅπως μὴ πάνθ' [3]ἅμα, ὅσα οὐ βουλόμεθα, ποιεῖν
ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται. [4][εἰ γὰρ ἦσαν, εὕρηντ' ἂν πά-

[1] ἀποδράσεσθε [2] ποιήσῃ [3] Deest ἅμα. [4] Absunt unci.

cum hoc loco Livii judicium de Macedonico regno, contra Romanam rempublicam bellum gesturo. ‘Quod Macedones unum Alexandrum habuissent multis casibus non solum obnoxium, sed etiam offerentem se: Romani multi fuissent Alexandro vel gloria vel rerum magnitudine pares, quorum suo quisque fato, sine publico discrimine, viveret moreretur que.’ ix. 18. *Ex edit.* STOCK.

Ἄχρηστον] Subaudi γενήσεται. AUGER.

Οὐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι] Scilicet ἄχρηστοι ἐγένοντο. WOLF.

Ἡγήσιππος] Neque hunc, neque Clitomachum (quem infra memorat Demosthenes) recenset Plutarchus inter legatos, Demosthenis et Lycurgi socios. Forsan horum gloria collegas omnino obfuscavit. Cæterum hic Hegesippus auctor esse dicitur orationis de Haloneso, quam Demostheni quidam tribuunt. *Ex edit.* STOCK.

Λυκοῦργος] Erat ex decem oratoribus, quorum vitæ exstant a Plutarcho conscriptæ. *Ibid.*

Τοῦτο πρακτέον] I. e. τὴν Ἑλλάδα σωστέον. AUGER.

λαι ἕνεκά γε τοῦ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλλ' οὐκ εἰσίν.]

ιϛ'. Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω· καὶ οἴομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω. ὅ τι δ' ὑμῖν [1] δόξει, τοῦτ', ὦ πάντες θεοί, συνενέγκοι.

[1] δόξειε

ιϛ'. Τούτων τι βελτίω] Κατά τι βελτίω. Sed malim τούτων τι βέλτιον. Wolf.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. aliq. cit. | Pag. ed. Reisk.

151 ΚΑΙ οὗτος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχει τῷ φθάνοντι, καὶ πλέον οὐδὲν οὔτε ἴδιον, πλὴν τὸ περὶ 130
τῆς ὁμονοίας πολίτευμα· διαφερομένων γὰρ τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πένητας, ὁ Δημοσθένης
καταπαύειν πειρᾶται τὴν στάσιν, τῷ μὲν δήμῳ παραινῶν μὴ δημεύειν τὰς τῶν πλουσίων οὐ- 131
σίας, τοῖς δὲ πλουσίοις μὴ φθονεῖν τοῖς ἀπόροις τοῦ δημοσίου λήμματος. πείθει δὲ τοὺς
Ἀθηναίους καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα περὶ συμμαχίας πρεσβεύεσθαι.

Πολίτευμα] *Urbanum* sive *domesticum consilium*. Verbalia in *μα* fere significant unum aliquod factum aut unam rem, ut *στρατήγημα, κατόρθωμα, πανούργημα, ἀνδραγάθημα, ποίημα*. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

ά. ΚΑΙ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν
βουλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ
αὐτῶν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. οὐκ ὀλίγων δ' ὄντων
ἁμαρτημάτων οὐδ' ἐκ μικροῦ χρόνου συνειλεγμένων, ἐξ
ὧν φαύλως ταῦτ' ἔχει, οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν
πάντων δυσκολώτερον εἰς τὸ παρόν, ἢ ὅτι ταῖς γνώμαις
ὑμεῖς ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων, καὶ τοσοῦτον χρόνον
152 σπουδάζετε ὅσον ἂν κάθησθε ἀκούοντες, ἢν προσαγγελθῇ
τι νεώτερον· εἶτ' ἀπελθὼν ἕκαστος ὑμῶν οὐ μόνον οὐδὲν
φροντίζει περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται.

ά. Καὶ σπουδαῖα] Σπουδῆς ἄξια, ut Isocrates de pace: ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε, ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι, καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύειν. WOLF.

Οὐδέν ἐστι τῶν πάντων δυσκολώτατον] Ἀντὶ τοῦ, δυσκολώτερον, ἤ, οὕτω δύσκολον, ἤ, τοῦτο πάντων ἐστὶ τὸ δυσκολώτατον. IDEM.

Ὅτι ταῖς γνώμαις ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων] Ὅτι οὐ σπουδάζετε περὶ τὰ πράγματα. Supra ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς γνώμαις καὶ ταῖς παρασκευαῖς. IDEM.

β΄. Ἡ μὲν οὖν ἀσέλγεια καὶ πλεονεξία, ᾗ πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους [1]Φίλιππος χρῆται, τοσαύτη τὸ [2]πλῆθος
ὅσην ἀκούετε· ὅτι δ᾽ οὐκ ἔνι ταύτης ἐκεῖνον ἐπισχεῖν ἐκ
λόγου καὶ δημηγορίας, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ γὰρ εἰ
μηδ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς τῶν ἄλλων τοῦτο μαθεῖν δύναιτό τις, ὡδὶ
λογισάσθω. ἡμεῖς οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου περὶ τῶν δικαίων
132 εἰπεῖν ἐδέησεν, ἡττήθημεν οὐδ᾽ ἀδικεῖν ἐδόξαμεν, ἀλλὰ
πάντων πανταχοῦ κρατοῦμεν καὶ περίεσμεν τῷ λόγῳ.
ἆρ᾽ οὖν διὰ ταῦτ᾽ ἐκείνῳ φαύλως ἔχει τὰ πράγματα, ἢ τῇ
πόλει καλῶς; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπειδὰν γὰρ ὁ μὲν
λαβὼν μετὰ ταῦτα βαδίζῃ τὰ ὅπλα, πᾶσι τοῖς οὖσιν
ἑτοίμως κινδυνεύσων, ἡμεῖς δὲ καθώμεθα, οἱ μὲν εἰρηκότες
τὰ δίκαια, οἱ δ᾽ ἀκηκοότες, εἰκότως οἶμαι τὰ ἔργα τοὺς
λόγους παρέρχεται, καὶ προσέχουσιν ἅπαντες οὐχ οἷς εἴ-
πομέν ποθ᾽ ἡμεῖς δικαίοις ἢ νῦν ἂν εἴποιμεν, ἀλλ᾽ οἷς ποι-
οῦμεν. ἔστι δὲ ταῦτα οὐδένα τῶν ἀδικουμένων σώζειν δυνά-
μενα· οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω περὶ αὐτῶν λέγειν.

γ΄. Τοιγάρτοι διεστηκότων εἰς δύο μέρη ταῦτα τῶν ἐν
ταῖς πόλεσι, τῶν μὲν εἰς τὸ μήτε ἄρχειν βίᾳ βούλεσθαι
μηδενὸς μήτε δουλεύειν ἄλλῳ, ἀλλ᾽ ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ νό-
μοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι, τῶν δ᾽ εἰς τὸ ἄρχειν μὲν τῶν
πολιτῶν ἐπιθυμεῖν, ἑτέρῳ δ᾽ ὑπακούειν, δι᾽ ὅτου ποτ᾽ ἂν
οἴωνται τοῦτο δυνήσεσθαι ποιῆσαι, οἱ τῆς ἐκείνου προαιρέ-
σεως, οἱ τυραννίδων καὶ δυναστειῶν ἐπιθυμοῦντες, κεκρα-
τήκασι πανταχοῦ, καὶ πόλις δημοκρατουμένη βεβαίως 153
οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἐστὶ τῶν πασῶν λοιπὴ πλὴν ἡ [3]ἡμετέρα.

[1] Φίλιππος ἀεὶ χρῆται [2] πλῆθός ἐστιν ὅσην [3] ὑμετέρα

β΄. Ὅτι δ᾽ οὐκ ἔνι] Οὐκ ἔνεστιν, οὐχ οἷόν τ᾽ ἐστί τινα ἐπισχεῖν Φίλιππον ταύτης τῆς πλεονεξίας. Idem.

Ἐκ λόγου] Διὰ λόγου, λόγῳ. Idem.

Μηδ᾽ ἀφ᾽ ἑνὸς τῶν ἄλλων] Ἀπὸ μηδενὸς τῶν ἄλλων. Idem.

Περίεσμεν τῷ λόγῳ] Τῇ δικαιολογίᾳ, τῷ δοκεῖν δικαιότερα λέγειν τῶν ἄλλων· ἀλλὰ μὴ τῇ δεινότητι τῶν λόγων. Nam hic non de eloquentia præcipue agitur, sed de æquitate causæ et jure reipublicæ. Idem.

Μετὰ ταῦτα] Vel intelligendum *per hæc*, *inter hæc*, i. e. interea dum nos verba serimus; vel forsan mutandum in μετὰ τάχους. Auger.

Πᾶσι τοῖς οὖσιν ἑτοίμως κινδυνεύσων] In belli discrimen omnes fortunas et opes suas adducere nihil dubitans. Wolf.

Ἔστι δὲ ταῦτα δυνάμενα] Ἀντὶ τοῦ, δύναται ταῦτα μηδένα σώζειν. Sic γ΄. (β΄.) ὀλ. ἀλλ᾽ ἔστι ταῦτα τὴν ῥαθυμίαν ἑκάστου ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. Sic in Evangelio: ἦν δὲ περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλατταν. Sic et Cicero in Oratore: 'Est (ut scis) quasi in extrema pagina Phædri his ipsis verbis loquens Socrates:' etsi τὸ est ἀντὶ τοῦ πεποίηται ἢ εἰσάγεται capi potest. Idem.

Οὐδὲν γὰρ] Γὰρ, *At enim*, *sed enim*. Deinde τοιγάρτοι indicat transitionem abruptam ab uno ad aliud. Auger.

καὶ κεκρατήκασιν οἱ δι' ἐκείνου τὰς πολιτείας ποιούμενοι
πᾶσιν ὅσοις πράγματα πράττεται, πρώτῳ μὲν πάντων
καὶ πλείστῳ τῷ τοὺς βουλομένους χρήματα λαμβάνειν
ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ αὑτῶν, δευτέρῳ δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάτ-
τονι τούτου τῷ δύναμιν τὴν καταστρεψομένην τοὺς ἐναν-
τιουμένους αὐτοῖς ἐν οἷς ἂν αἰτήσωσι χρόνοις παρεῖναι.
ἡμεῖς δ' οὐ μόνον τούτοις ὑπολειπόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγερθῆναι δυνάμεθα, ἀλλὰ μανδραγό- 133
ραν πεπωκόσιν ἢ τι φάρμακον ἄλλο τοιοῦτον ἐοίκαμεν ἀν-
θρώποις· εἶτ', οἶμαι, — δεῖ γάρ, ὡς ἐγὼ κρίνω, λέγειν τἀληθῆ
—, οὕτω διαβεβλήμεθα καὶ καταπεφρονήμεθα ἐκ τούτων,
ὥστε τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς
ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντιλέγουσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνε-
δρεύσουσι, τινὲς δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἀμύνεσθαι μᾶλλον
ἢ μεθ' ὑμῶν ἐγνώκασι. τοῦ χάριν δὴ ταῦτα λέγω καὶ διεξ-
έρχομαι; οὐ γὰρ ἀπεχθάνεσθαι μὰ τὸν Δία καὶ πάντας
τοὺς θεοὺς προαιροῦμαι. ἀλλ' ἵνα ὑμῶν ἕκαστος, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῦτο γνῷ καὶ ἴδῃ, ὅτι ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη
154 καὶ ῥᾳθυμία, [1] ὥσπερ τοῖς ἰδίοις βίοις, οὕτω [2] καὶ ταῖς πό-

[1] ὥσπερ ἐν τοῖς [2] κἂν

γ'. Τῷ τοὺς βουλομένους χρήματα λαμβάνειν, ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ αὑτῶν] Οἱ βουλόμενοι λαμβάνειν χρήματα sunt proditores urbium: ὁ δώσων est Philippus: τὸ ὑπὲρ αὑτῶν intelligatur de iis, qui regnum affectant. Wolf.

Ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν, ἤ τι φάρμακον ἄλλο τοιοῦτον ἐοίκαμεν ἀνθρώποις] Id est, *similes videmur his, qui Mandragoram biberunt, aut aliud simile pharmacum.* Inest autem somnifica vis mandragoræ, adeo ut enecet etiam largiore potu, teste Plinio lib. 25. cap. 11. Unde qui cessant in officio, dormitantque, multam bibisse Mandragoram dicuntur. Eras. *Ex edit.* Hervag.

Μανδραγόραν πεπωκόσιν] Ὁ μανδραγόρας, sicut ὁ χάρτης, ὁ καταράκτης, ὁ μαργαρίτης, apud Latinos in fœmineum genus transeunt. Descriptionem vide in Dioscoride Matthioli. Wolf.

Ὥστε τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων] Fortassis ad Lacedæmonios hæc pertinent, quos oppugnaturus putabatur Philippus. Nam neque de Thebanis, neque de Thessalis, neque de Argivis, neque de Megalopolitis, de Megarensibus vero multo minus, οἵτινες οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι, ἀλλ' οὔτ' ἐν λόγῳ, οὔτ' ἐν ἀριθμῷ, intelligenda videntur. Sed historiæ fides sit penes auctorem: τὸ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν εἶναι, est *in ipso discrimine versari, periculo esse proximum.* Idem.

Οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας — οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνεδρεύσουσι] Civitas, quæ inter Græcos habebatur primaria, ducem exercitui fœderato præbere solebat, et concilii locum aliis indicere. De hisce itaque, tanquam honoribus maximis, lites in bello Persico inter Athenienses et Spartanos ortas esse invenimus. *Ex edit.* Stock.

Ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνεδρεύσουσι] *De concilii seu conventus loco*, id est, utrum ipsi Athenas, an nos alio una cum ipsis venire debeamus? Wolf.

Καθ' ἑαυτοὺς ἀμύνεσθαι μᾶλλον] Id est, μόνοι ἀμύνεσθαι, εἴτε Φίλιππον, εἴτε καὶ ἄλλους τινὰς, τοὺς πολεμοῦντας αὐτοῖς. Idem.

Ὅτι ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη] Sic Isocrates Nicocle: μηδενὸς ὀλιγωρεῖτε, μήτε καταφρονεῖτε τῶν προστεταγμένων ὑπολαμβάνοντες, ὡς οὐ παρὰ ταῦτ' ἐστίν· ἀλλ' ὡς παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἕξον τὸ σύμπαν. Idem. Cfr. Casaub. ad Theophrast. Char. π. μικρολογ. p. 238.

λεσιν οὐκ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀμελουμένων ποιεῖ τὴν αἴσθησιν εὐθέως, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κεφαλαίῳ τῶν πραγμάτων ἀπαντᾷ. ὁρᾶτε Σέῤῥιον καὶ Δορίσκον· ταῦτα γὰρ πρῶτον ὠλιγωρήθη μετὰ τὴν εἰρήνην, ἃ πολλοῖς ὑμῶν οὐδὲ γνώριμά ἐστιν ἴσως. ταῦτα μέντοι τότε ἐαθέντα καὶ παροφθέντα ἀπώλεσε Θρᾴκην καὶ Κερσοβλέπτην, σύμμαχον [1] ὄντα ὑμῶν. πάλιν ταῦτ' ἀμελούμενα ἰδὼν καὶ οὐδεμιᾶς βοηθείας τυγχάνοντα παρ' ὑμῶν κατέσκαπτε Πορθμὸν, καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ. ταύτης ὀλιγωρουμένης Μέγαρα ἑάλω παρὰ μικρόν. οὐδὲν ἐφροντίσατε οὐδ' ἐπεστράφητε ἐπ' οὐδενὶ τούτων, οὐδ' ἐνεδείξασθε τοῦθ', ὅτι οὐκ ἐπιτρέψετε ταῦτα ποιεῖν αὐτῷ· Ἀντρῶνας ἐπρίατο, καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον τὰ ἐν Ὠρεῷ πράγματ' εἰλήφει. πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω, Φερὰς, τὴν ἐπ' Ἀμβρακίαν ὁδὸν, τὰς ἐν Ἤλιδι
134 σφαγὰς, ἄλλα μυρία· οὐ γὰρ ἵν' ἐξαριθμήσωμαι τοὺς βε-

[1] ὄντα ἵνα ὑμῶν

Σέῤῥιον καὶ Δορίσκον] Vide supra Not. ad Phil. Γ. γ'. Stock.

Καὶ Κερσοβλέπτην σύμμαχον ὄντα ὑμῶν] De hoc contentiones sunt inter Æschinem et Demosthenem, utrius ille culpa sit fœdere Philippico exclusus. Vide τοὺς ἀντιπάλους λόγους, καὶ τοὺς περὶ τῆς παραπρεσβείας. Wolf. Supra Not. ad Orat. de Cherson. §. ιά. Stock.

Κατέσκαπτε Πορθμὸν] *Sinum, fretum*: hic proprium nomen videtur munitionis alicujus ad Chalcidensem Euripum. Wolf.

Ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς] Nempe in Eretria, ubi Clitarchum tyrannum constituerat. Porthmus erat oppidum maritimum Eubœæ in ditione Eretriensium. *Ex edit.* Stock.

Μέγαρα ἑάλω] Leland. iv. §. 1. p. 110. Stock.

Ἀντρῶνας ἐπρίατο] Διὰ προδοσίας ἐκτήσατο. τὸ πρίασθαι, ὠνεῖσθαι, πωλεῖν, πιπράσκειν, προπίνειν, προδοτικὰ καὶ δωροδόκα ῥήματ' ἐστὶ παρὰ Δημοσθένει. Stephanus Ἀντρῶνα ἑνικῶς ponit πόλιν Θετταλίας, διὰ τὸ τοὺς τόπους ἀντρώδεις εἶναι, ἐξ οὗ καὶ παροιμία, ἀντρώνιος ὄνος. Wolf.

Ὠρεῷ] Vide tertiam Phil. Stock.

Φέῤῥας] Alii uno ρ Φερὰς ὀξυτόνως. Unde φεραῖος potius, quam φεῤῥαῖος, apud Stephanum. et Homerus [B. 711.] οἳ τε Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην. Videntur Græci librarii τὸ ρ, ut Germanici scribæ τὸ n solent, sæpe sine causa geminare. Wolf. Lego Φερὰς: nam quinque aut sex urbes nomine Φεραὶ, nulla, quod sciam, Φεῤῥαί. Palmer.

Φερὰς] Hanc Thessaliæ urbem Philippus, expulso tyranno Lycophrone, præsidio tenuit, tranquillitatis publicæ tuendæ causa, ut ipse dixit; re autem vera, quo mobiles Thessalorum animos stabili jugo servitutis constringeret. Lel. ii. §. 2. p. 154. Stock.

Τὴν ἐπ' Ἀμβρακίαν ὁδὸν] Hanc ejus expeditionem legatione Peloponnesi fuisse impeditam, in fine 3. Philippicæ scripsit. De Eleis cædibus credamus Demostheni, ut et de aliis minutis et parum celebratis aut amissis historiis. Wolf.

Τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγὰς] Philippus, utpote Amphictyonum princeps, sacrilegos Phocenses proscripserat. Horum quidam, qui in Cretam una cum imperatore Phalæco perfugerant, adscitis sibi nonnullis ab Elide exsulibus, in Peloponnesum impetum fecerunt: dumque agros vastarent, aggressi sunt eos Elei Arcadesque, et in deditionem acceptos ad unum omnes trucidarunt, uti jusserat decretum Amphictyonicum. Hoc est, quod Demosthenes vocat τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγὰς, cujusque invidiam omnem in Philippum transfert. *Ex edit.* Stock.

155 βιασμένους καὶ τοὺς ἠδικημένους ὑπὸ Φιλίππου, ταῦτα διεξῆλθον, ἀλλ' ἵνα τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω, ὅτι οὐ στήσεται πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν, [1] τὰ δ' ὑφ' αὑτῷ ποιούμενος Φίλιππος, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει.

δ'. Εἰσὶ δέ τινες οἳ πρὶν ἀκοῦσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λόγους εὐθέως εἰώθασιν ἐρωτᾶν, Τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οὐχ ἵνα ἀκούσαντες ποιήσωσι —χρησιμώτατοι γὰρ ἂν ἦσαν ἁπάντων—, ἀλλ' ἵνα τοῦ λέγοντος ἀπαλλαγῶσι. δεῖ δ' ὅμως εἰπεῖν ὅ τι χρὴ ποιεῖν. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε· καὶ κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θεοῖς, οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν· οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲν τῶν ἁπάντων, ἢ ὅπως ταύτην καταλύσῃ. καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τινὰ νῦν γε δὴ ποιεῖ· λογίζεσθε γάρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις ἔχει χρῆσθαι, τούτοις ἅπαντα τἄλλα βεβαίως κέκτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ' ἂν ἐν Μακεδονίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα, καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως μισεῖν αὐτὸν ἡγεῖται. πρὸς δὲ τούτοις τοσούτοις οὖσιν οἶδεν ἀκριβῶς ὅτι, οὐδ' ἂν ἁπάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, οὐδέν ἐστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως 135
ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα —πολλὰ δ' ἂν γένοιτο ἀνθρώπῳ—, ἥξει πάντα τὰ νῦν βεβιασμένα, καὶ καταφεύξεται πρὸς ὑμᾶς· ἐστὲ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυ-

[1] τάδ'

Ὅτι οὐ στήσεται πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν] *Non stabit*, ἀντὶ τοῦ, οὐ παύσεται, ἀλλὰ διατελέσει ἀδικῶν. [*In farrag.* M. ὅτι οὐ στήσεται πάντας μὲν ἀνθρώπους, πάντα δ' ὑφ' αὑτῷ.] WOLF.

δ'. Βεβαίως γνῶναι ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος] Ex oratione περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ haec sunt repetita. Sic non dubitavit etiam Isocrates iisdem sententiis atque verbis pluribus in locis uti. IDEM.

Γνῶναι] Sub. χρὴ ex praecedenti. AUGER.

Τῇ πολιτείᾳ] Εἰδικῶς, τῇ δημοκρατίᾳ. WOLF.

Προεῖτο] Ἀόρ. β. εὐκτικὸς τοῦ προΐεμαι: etsi videtur ponanflectendum προεῖτο, sicut θείμην, θεῖο, θεῖτο. IDEM.

κότες, ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι, καὶ τὸν ἔχοντ' ἀφε-
λέσθαι καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ 135
πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξελέσθαι δεινοί. [1] οὔκ-
ουν βούλεται τοῖς αὑτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν
ἐφεδρεύειν, οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶ-
τον μὲν δὴ τοῦτο δεῖ, ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας
καὶ τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον· δεύτερον δὲ
εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ', ὅσα πραγματεύεται καὶ κατα-
σκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται.
οὐ γὰρ οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδείς, ὥςθ' ὑπολαμβάνειν
τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν — τί γὰρ ἂν ἄλλο
τις εἴποι Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν, καὶ
ἃ νῦν φασὶν αὐτὸν ἔχειν; — τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν καὶ
ὑπὲρ τοῦ ταῦτα λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ
τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν, τῶν δ' Ἀθήνησι λιμέ-
νων καὶ νεωρίων καὶ τριηρῶν καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων
καὶ τοσούτων προσόδων καὶ [2] τόπου καὶ δόξης, ὧν μήτ'
ἐκείνῳ μήτ' ἄλλῳ γένοιτο μηδενὶ χειρωσαμένῳ τὴν πόλιν
τὴν ἡμετέραν κυριεῦσαι, οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ὑμᾶς ἐάσειν ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν
τῶν ἐν τοῖς Θρᾳκίοις σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ
ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι
136 κύριος καὶ τἄλλα πάντα πραγματεύεται.

[1] οὐκ οὖν

[2] τόπον

Οὔκουν βούλεται τοῖς αὑτοῦ καιροῖς] Eandem sententiam in Oratione περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ. sic extulit, οὔκουν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ· οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. Proinde hoc agit præcipue Philippus, ne status popularis libertate frui vobis liceat. Quam libertatem temporibus suis, occasionibusque rerum commode gerendarum imminere ille minime vult. id inquam ut velit longe abest. Bud. *Ex edit.* HERVAG.

Οὔκουν] Παροξυτόνως μὲν ἀρνητικόν· περισπωμένως δὲ καταφατικόν. WOLF.

Τοῖς αὑτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν] Ἔφεδροι, auctore Luciano, dicebantur athletæ, qui integri succedebant in Olympico certamine defatigatis. Hinc ducta est hæc metaphora significans, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι καταγωνίζεσθαι ἐπιχειρήσουσι Φίλιππον δυστυχήσαντα. IDEM.

Ὅτι πάνθ' ὅσα πραγματεύεται] Id est, *quæcumque struit, molitur.* Significat enim πραγματεύομαι præter notam significationem *satagere circa aliquid et occupari.* Cic. *pertractare* appellat, id est, *omnia tentare.* Sic alibi Demosthenes: ὁ δὲ τοῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, id est, *omni ope efficere contendebat, laborabat, agebat ut efficeret. Ex edit.* HERVAG.

Τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν, etc. τούτων μὲν] Τὸ τούτων κατὰ πλεονασμὸν inculcatum ob parenthesin. WOLF.

Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν] Vide Notas in orationem de Chersoneso, §. 11. STOCK.

Τριήρων] Lego τριηρῶν περισπωμένως τριηρέων, ex acuto enim et gravi fit circumflexus: nec puto nomen hoc excipi a regula. WOLF.

ϛ'. Ταῦτα τοίνυν ἕκαστον εἰδότα καὶ γιγνώσκοντα παρ'
157 αὑτῷ δεῖ μὰ Δί' οὐ γράψαι κελεύειν πόλεμον τὸν τὰ βέλτιστα ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύοντα· τοῦτο μὲν γάρ ἐστι λαβεῖν [1]ὅτῳ πολεμήσετε βουλομένων, οὐχ ἃ τῇ πόλει συμφέρει πράττειν. ὁρᾶτε γάρ. εἰ δι' ἃ πρῶτα παρεσπόνδησε Φίλιππος ἢ δεύτερα ἢ τρίτα — πολλὰ γάρ ἐστιν ἐφεξῆς — ἔγραψέ τις αὐτῷ πολεμεῖν, ὁ δ' ὁμοίως ὥσπερ νῦν, οὐ γράφοντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον, Καρδιανοῖς ἐβοήθει, οὐκ ἀνηρπασμένος ἂν ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ [2]διὰ τοῦθ' ἅπαντες ᾐτιῶντο ἂν αὐτὸν Καρδιανοῖς βεβοηθηκέναι; μὴ τοίνυν ζητεῖτε ὅντινα, ἀνθ' ὧν Φίλιππος ἐξαμαρτάνει, μισήσετε καὶ τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι διασπάσασθαι παραβαλεῖτε· μηδ' αὐτοὶ χειροτονήσαντες πόλεμον βούλεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἐρίζειν, εἰ δέον ἢ μὴ δέον [3]ὑμᾶς τοῦτο πεποιηκέναι· ἀλλ' ὃν ἐκεῖνος πολεμεῖ τρόπον, τοῦτον ἀμύνεσθε, τοῖς μὲν ἀμυνομένοις ἤδη χρήματα καὶ τἄλλα ὧν ἂν δέωνται διδόντες, αὐτοὶ δ' εἰσφέροντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ κατασκευαζόμενοι στράτευμα,

[1] ὅτῳ πολεμήσετε λαβεῖν βουλομένων [2] δι' αὐτό γε τοῦθ' [3] ἡμᾶς

ϛ'. Τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὅτῳ μὴ πολεμήσετε λαβεῖν οὐ βουλομένων] *Nam id quidem eorum est, qui, cum quo bellum non gerunt, capere nolunt.* Felicianus τὸ μὴ et οὐ omittit. (Alterutra certe negatio, si non utraque, abundat.) *Nam id quidem eorum est, qui, cum quo bellum gerant, capere, volunt*, id est: Ea re non aliud quæritis, nisi ut auctorem belli Philippo inferendi pro hoste habeatis. Sin ὅτῳ πολεμήσετε λαβεῖν οὐ βουλομένων: *Eorum est, qui, cum quo bellum gerant, capere nolint*, id est, tergiversantium et detrectantium bellum, est, jubere decerni, pace jam violata, Philippo bellum esse faciendum, qui jamdudum bellum gerit; id est: *Si vobis curæ esset respublica, et non magis propensi essetis ad calumniandos oratores: intelligeretis, non decernendum, sed gerendum esse bellum.* τὸ ὅτῳ capi potest τελικῶς, ἀντὶ τοῦ, ἐφ' ᾧ, ἢ ἵνα μή. Ego verti: *Id enim eorum est, qui detrectandi belli causam quærunt: non qui ea, quæ sunt ex usu reipublicæ, agere decreverunt.* Quæ interpretatio si cui displicet, reponat: *est, cum quo bellum geratis, quærere*: quæ sententia magis consentit cum iis, quæ sequuntur. Wolf.

Ἔγραψε] Sub. ἂν potentiale. Auger.

Εἰ Καρδιανοῖς ἐβοήθει] Ὑποθετικῶς hæc accipienda sunt omnia. Colligit enim e præsenti Atheniensium consuetudine, quid tum facturi fuissent. Wolf. Vide Arg. Tour. in orationem de Chers. Stock.

Οὐκ ἀνηρπασμένος ἂν ἦν] Scilicet εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἢ ἐκβληθεὶς τῆς ἐκκλησίας. Postea ἀνάρπαστος γίγνεται (pro quo alii legunt ἀνάσπαστος) utitur de eo satrapa, qui ad dicendam causam revocatur e provincia, aut fortasse captivus abducitur, et ad pœnam rapitur: quod et nomini et rei magis convenit. et apud Herodianum, τινὰς ἀναρπάστους ποιεῖν, *revocare e provincia.* Quod Suidas habet, οἱ ἀνάρπαστοι, οἱ ἀμύητοι, οἷς ὄργια καὶ τελεταὶ οὐκ ἐγένοντο, huic loco alienum est. Apud Plutarchum Ῥωμύλος ἀνηρπασμένος εἰς θεοὺς, *raptus ad Deos*, id est, ἀποθεωθεὶς, in bonam partem. Wolf.

Αὐτὸν] Nempe, Philippum. Auger.

Διασπάσασθαι (sic enim malo, quam διασπάσεσθαι) παραβαλεῖτε] Ἵνα διασπάσωνται αὐτούς. Wolf.

Αὐτοὶ χειροτονήσαντες] Vult, ut ipsi Athenienses bellum decernant, idque ubi fecerint, ut ne semetipsos calumnientur, neque dubitent, quin recte fecerint. Idem.

Τοῖς μὲν ἀμυνομένοις ἤδη] Τοῖς ἐν Χεῤῥονήσῳ. Idem.

τριήρεις ταχείας, ἵππους, ἱππαγωγοὺς, καὶ τἄλλα ὅσα 158
εἰς πόλεμον. ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἐστὶν ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι, καὶ Φίλιππον δ' αὐτὸν [1] οἶμαι οὐδὲν ἂν ἄλλο μὰ τοὺς θεοὺς εὔξασθαι ποιεῖν τὴν πόλιν ἢ ταῦτα, ἃ νῦν ποιεῖτε· ὑστερίζετε, ἀναλίσκετε, ὅτῳ παραδῶσετε τὰ πράγματα [2] ζητεῖτε, δυσχεραίνετε, ἀλλήλους αἰτιᾶσθε.
137 ἀφ' ὅτου δὲ ταῦτα γίνεται, ἐγὼ διδάξω, καὶ ὅπως παύσεται, λέξω.

ς'. Οὐδὲν πώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς ἐνεστήσασθε οὐδὲ κατεσκευάσασθε ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον ἀεὶ διώκετε· εἶτ' ἐπειδὰν ὑστερίσητε, παύεσθε· ἕτερον πάλιν ἐὰν συμβῇ τι, παρασκευάζεσθε καὶ θορυβεῖσθε. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἔνεστι βοηθείαις χρωμένους οὐδὲν τῶν δεόντων [3] ποτὲ πρᾶξαι, ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ, ὅπως ἔνι τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ πλεῖν ἄλλοσε ἢ πράττειν ἄλλο τι τῷ στρατηγῷ καταλείπειν. ἂν δ' οὕτω ποιήσητε καὶ τοῦτ' ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε, ἢ πολεμήσετε ἐξ ἴσου· καὶ ἴσως ἂν ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ὑμεῖς νῦν πυνθάνεσθε, τί ποιεῖ Φίλιππος καὶ ποῖ πορεύεται, οὕτως [4] ἂν ἐκεῖνος φροντίσαι, ποῖ ποτὲ ἡ τῆς πόλεως ἀπῆρκε δύναμις καὶ ποῦ φανήσεται.

ζ'. Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης πολλῆς καὶ πόνων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς

[1] οἴομαι [2] [ζητεῖτε·] [3] πώποτε [4] * αὖ

Ὅσα εἰς πόλεμον] Scilicet ἀναγκαῖά ἐστιν, ἃ ἀνήκει. IDEM.

ς'. Τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει] Quid si ἔδει; Scilicet γενέσθαι. Aut certe ἀντὶ τοῦ, οὐ πρόσηκει ταῦθ' οὕτω γίγνεσθαι. IDEM. Sub. πρᾶγμα. AUGER.

Βοηθείαις χρωμένους] Vide Not. in Phil. I. §. ιά. STOCK.

Φυλακὴν] Custodienda pecunia est, id est, providendum, ne duces aut quæstores ærarium depeculentur. WOLF.

Οὕτω ποιήσαντες] Scilicet, ὑμᾶς δεῖ. IDEM.

Μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ πλεῖν ἄλλοσε] Not. in Phil. I. §. θ'. STOCK.

Ἐπὶ τῆς αὐτοῦ] Sub. χώρας. AUGER.

ζ'. Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα] Ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ λόγου δεῦρο μετενηνεγμένα. WOLF.

δοκεῖ. ἀλλ' ἐὰν λογίσηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενη-
159 σόμενα, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυητὴς ὑμῖν θεῶν — οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιό-
χρεως τηλικούτου πράγματος —, ὡς ἐὰν ἄγηθ' ἡσυχίαν 138
καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ τῶν πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ῥαθυμίας ἕνεκα τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας εἰς δουλείαν προέσθαι, καὶ ἔγωγ' αὐτὸς τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μηδενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες, ὅτι ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, τοσούτῳ χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ, [1] ποῖ ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ. ἀλλ' ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε, τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύτης οὐκ οἶδα ἥντινα ἂν εἴποι τις· δούλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμός· ὃ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον.

η. Τὸ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ τοιαῦτα ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς οὖσι λειτουργῆσαι ἕκαστον, ἐστὶ μὲν οὐκ ὀρθῶς ἔχον, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γέ τινα πρόφασιν ὅμως· τὸ δὲ μηδ' ὅσα ἀκοῦσαι δεῖ μηδ' ὅσα βουλεύσασθαι προσήκει, μηδὲ
ταῦτ' ἐθέλειν ἀκούειν, τοῦτ' ἤδη πᾶσαν ἐπιδέχεται κατη- 139
γορίαν. ὑμεῖς τοίνυν οὔτ' ἀκούειν, πρὶν ἂν ὥσπερ νῦν αὐτὰ παρῇ τὰ πράγματα, οὔτε βουλεύεσθαι περὶ οὐδενὸς εἰώθατε ἐφ' ἡσυχίας· ἀλλ' ὅταν μὲν ἐκεῖνος παρασκευάζηται ἐφ' ὑμᾶς, ἀμελήσαντες τοῦ ποιεῖν [2] ταὐτὸ καὶ ἀντιπαρασκευά-

[1] τί [2] τοῦτο

ζεσθαι ῥαθυμεῖτε, καὶ ἐάν τι λέγῃ τις, ἐκβάλλετε, ἐπει-
δὰν δὲ ἀπολωλὸς ἢ πολιορκούμενόν τι πύθησθε, τηνικαῦτ' 160
ἀκροᾶσθε καὶ παρασκευάζεσθε. ἦν δ' ἀκηκοέναι μὲν καὶ
βεβουλεῦσθαι τότε καιρὸς, ὅθ' ὑμεῖς οὐκ [1] ἠθέλετε· πράτ-
τειν δὲ καὶ χρῆσθαι τοῖς παρεσκευασμένοις νῦν, ἡνίκ' ἀκού-
ετε. τοιγαροῦν ἐκ τῶν τοιούτων ἐθῶν μόνοι τῶν πάντων
ἀνθρώπων ὑμεῖς τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις ποιεῖτε· οἱ μὲν γὰρ
ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι
χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα.
ὃ δὴ λοιπόν ἐστι, καὶ πάλαι μὲν ἔδει, διαφεύγει δ' οὐδὲ
νῦν, τοῦτ' ἐρῶ.

θʹ. Οὐδενὸς τῶν [2] πάντων οὕτως ὡς χρημάτων δεῖ τῇ
πόλει πρὸς τὰ νῦν ἐπιόντα πράγματα. συμβέβηκε δ' εὐτυ-
χήματα ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷς ἂν χρησώμεθα ὀρθῶς, ἴσως
ἂν γένοιτο τὰ δέοντα. πρῶτον μὲν γὰρ, οἷς βασιλεὺς πι-
στεύει, καὶ εὐεργέτας ὑπείληφεν αὑτοῦ, οὗτοι μισοῦσι καὶ
πολεμοῦσι Φιλίππῳ. ἔπειθ' ὁ πράττων καὶ συνειδὼς
ἅπανθ' ὅσα Φίλιππος κατὰ βασιλέως παρασκευάζεται,
οὗτος [3] ἀνάσπαστος γέγονε, καὶ πάσας τὰς πράξεις βασι-
λεὺς οὐχ ἡμῶν κατηγορούντων ἀκούσεται, οὓς ὑπὲρ τοῦ
συμφέροντος ἂν ἡγήσαιτο τοῦ ἰδίου λέγειν, ἀλλὰ τοῦ πρά-
140 ξαντος αὐτοῦ καὶ διοικοῦντος, ὥστ' εἶναι πιστὰς τὰς κα-
τηγορίας, καὶ λοιπὸν λόγον εἶναι τοῖς παρ' [4] ἡμῶν πρέσβε-

[1] ἠθελήσατε [2] ἁπάντων [3] ἀνάρπαστος [4] ὑμῶν

Τι λέγῃ] Ad τὶ sub. ἐπιτήδειον, vel aliud quid. AUGER.

Διαφέρει δὲ οὐδὲ νῦν] Intelligo: *nihil autem interest etiam nunc fieri*, i. e. potest etiam nunc fieri. IDEM.

θʹ. Οἷς βασιλεὺς πιστεύει] Thebanos innuit, qui Artaxerxi Ocho egregiam operam navarant in obsidione Pelusii, urbis Ægyptiacæ. Causas odii Thebaeorum in Philippum jam didicimus in oratione præcedente. Echinum nempe iis eripuerat, quod haud æquo animo ferre poterant. *Ex edit.* STOCK.

Οὗτοι μισοῦσι καὶ πολεμοῦσι Φιλίππῳ] Observa diversæ constructionis verba. WOLF.

Ἔπειθ' ὁ πράττων καὶ συνειδὼς] Vide annotationes in Ulpianum. IDEM.

Οὗτος ἀνάρπαστος γέγονε] Spectat hoc Eunuchum Hermiam, Atarnæ Mysiæ urbis præfectum, quicum Philippus consilia communicaverat de Asia bello petenda. Hunc Mentor Rhodius, ad colloquium invitatum, in vincula conjecit, et ad Artaxerxem deduxit. *Ex edit.* STOCK.

Οὗτος ἀνάρπαστος γέγονε] Budæus legit, οὗτος ἀνάσπαστος γέγονε, hoc est, quæstori suo eunucho rex successorem misit. ἀνάσπαστος enim dicitur, *cui successor mittitur, qui revocatur e provincia.* et ita legit interpres, ταμίαν τὸν εὐνοῦχον ἀνάσπαστον ἐποιήσατο ὁ βασιλεὺς, μαθὼν αὐτὸν συμπράττειν Φιλίππῳ. In impréssis legitur ἀνάρπαστον, non magno errore. Sunt enim ἀνάρπαστοι, *qui de medio tolluntur, et qui sic revocantur, e provinciis.* Herod. lib. 3. πλείστους γοῦν τῶν ἔθνη καὶ στρατόπεδα πεπιστευμένων, μετὰ ὑπατείας τίμῶν, ἢ δόξαν ἐπὶ τροπαίοις προσγενομένην ἐκ μικρᾶς καὶ εὐτελοῦς διαβολῆς ἀναρπάστους ἐποίει, hoc est, *rapi ad se jubebat abrogato imperio,* &c. *Ex edit.* HERVAG.

σιν, ὃν βασιλεὺς ἥδιστα ἂν [1] ἀκούσαι, ὡς τὸν ἀμφοτέρους
161 ἀδικοῦντα κοινῇ τιμωρήσασθαι δεῖ, καὶ ὅτι πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερός ἐσθ' ὁ Φίλιππος, ἂν προτέροις ἡμῖν ἐπίθηται· εἰ γὰρ ἐγκαταλειπόμενοί τι πεισόμεθα ἡμεῖς, ἀδεῶς ἐπ' ἐκεῖνον ἤδη πορεύσεται. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων οἴομαι δεῖν ὑμᾶς πρεσβείαν ἐκπέμπειν, ἥτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται, καὶ τὴν ἀβελτερίαν ἀποθέσθαι, δι' ἣν πολλάκις ἠλαττώθητε, ὁ δὴ βάρβαρος καὶ κοινὸς ἅπασιν ἐχθρὸς, καὶ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γὰρ, ὅταν τιν' [2] ἴδω τὸν μὲν ἐν Σούσοις καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δεδοικότα καὶ κακόνουν εἶναι τῇ πόλει φάσκοντα, ὃς καὶ πρότερον συνεπηνώρθωσε τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ νῦν ἐπηγγέλλετο — εἰ δὲ μὴ ἐδέχεσθ' ὑμεῖς, ἀλλ' ἀπεψηφίζεσθε, οὐ τά γε ἐκείνου αἴτια —, ὑπὲρ δὲ τοῦ ἐπὶ ταῖς θύραις ἐγγὺς οὑτωσὶ ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι αὐξανομένου λῃστοῦ τῶν Ἑλλήνων ἄλλο τι λέγοντα, θαυμάζω, καὶ δέδοικα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ ποτ', ἔγωγ', ἐπειδὴ οὐχ οὗτος Φίλιππον.

ί. Ἔστι τοίνυν τι πρᾶγμα καὶ ἄλλο, ὃ λυμαίνεται τὴν

[1] ἀκούσαιτο [2] ἴδω τινὰ τὸν

Ἔσθ' ὁ Φ.] Non ἐστὶ, sed ἔσται. Auger.

Ἂν προτέροις] Lego ἂν προτέροις ἡμῖν. Wolf.

Ἀβελτηρίαν] Lego ἀβελτερίαν per ε in tertia syllaba: quia fit ab ἀβέλτερος, ὁ τὰ βελτίω μὴ αἱρούμενος δι' ἀφροσύνην. Reprehendit Athenienses, qui dubitent, superstitione quadam, regi Persico esse supplices: cum (ut apud Thucydidem est) sit ἀνεπίφθονον παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὠφέλειάν τιν' εὑρίσκειν δεομένους. et Terentius: *Abs quivis*, inquit, *homine, cum opus est, beneficium accipere gaudeas.* Idem.

Καὶ δὴ βάρβαρος] Hæc μιμητικῶς dicit. Est enim ἐξήγησις τῆς ἀβελτερίας. Quæ est ista ἀβελτερία? quod dicitis, eum esse Barbarum. Sed quid ad vos ejus barbaries, si vobis prodest? Hoc si cui displicet, dicat esse concessionem. Est sane barbarus, &c. sed prodesse potest. Idem.

Κοινὸς ἅπασιν ἐχθρὸς] Vide Panegyricum Isocratis. Idem.

Τὸν μὲν ἐν Σούσοις καὶ ἐν Ἐκβατάνοις] Persarum regem dicit, qui Susis hyemem, Ecbatanis æstatem agere solebat. Erat hæc Mediæ, illa Susianæ urbs præcipua. *Ex edit.* Stock.

Ἴδω τὸν μὲν] Leg. Ἴδω τινὰ τὸν μέν. Wolf.

Ὃς καὶ πρότερον συνεπηνώρθωσε] Vide Evagoram Isocratis, et Philippicam, et Panegyricum, ubi Cononis fit mentio, qui Regi Persarum duxerit exercitum, et Xenophontis ά. Ἑλληνικῶν. Idem. Nempe, quando Conon, a Persis adjutus, Lacedæmoniorum classem apud Cnidum superaverit. *Ex edit.* Stock.

Καὶ νῦν ἐπηγγέλλετο] Scilicet συγκατορθώσειν τὰ πράγματα τῆς πόλεως. Id fortassis Demosthenes per satrapas curaverat, ut fieret: quos Darius illi, quantum pecuniæ postulasset, dare jussit: quo Græcis tumultibus Macedonem distineret, et Dinarchus objicit Demostheni, eum 300. talenta a Rege Persarum ad Thebanorum defensionem missa, cum sua factione partitum. Sed id, si verum est, posterius factum fuit. Wolf.

Εἰ δὲ μὴ ἐδέχεσθ' ὑμεῖς] Eodem tempore quo Thebani regem adjuverant, Athenienses quoque et Argivi, suppetias ferre rogati, (magnifica quamvis promitterentur) detrectarunt; quod inconsulte factum significat Demosthenes. *Ex edit.* Stock.

ί. Ἔστι τοίνυν τι πρᾶγμα καὶ ἄλλο ὃ λυμαίνεται] Quod ad τὰ θεωρικὰ χρήματα attinet, consulas Arg. Tourellii in secundam Olynthiacam. Eubuli morte factum esset, ait Ulpianus, ut Demosthenes morem dividendi cum plebe vectigalis pe-

πόλιν ὑπὸ βλασφημίας ἀδίκου καὶ λόγων οὐ προσηκόντων 162
διαβεβλημένον, εἶτα τοῖς μηδὲν τῶν δικαίων ἐν τῇ πόλει
βουλομένοις ποιεῖν πρόφασιν παρέχει· καὶ πάντων ὅσα
ἐκλείπει δέον [1] παρά του γίγνεσθαι, ἐπὶ τοῦθ' εὑρήσετε
τὴν αἰτίαν ἀναφερομένην. περὶ οὗ πάνυ μὲν φοβοῦμαι λέ-
γειν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐρῶ· [2] οἶμαι γὰρ ἕξειν καὶ ὑπὲρ τῶν
ἀπόρων τὰ δίκαια ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πόλεως εἰπεῖν
πρὸς τοὺς εὐπόρους καὶ ὑπὲρ τῶν κεκτημένων τὰς οὐσίας
141 πρὸς τοὺς καταδεεῖς, εἰ ἀνέλοιμεν ἐκ μέσου τὰς βλασφη-
μίας, ἃς ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ποιοῦνταί τινες οὐχὶ δικαίως,
καὶ τὸν φόβον, ὡς οὐ στήσεται τοῦτο ἄνευ μεγάλου τινὸς
κακοῦ· οὗ οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα μεῖζον εἰσενεγκαί-
μεθα, οὐδ' ὅ τι κοινῇ μᾶλλον ἂν ὅλην ἐπιῤῥώσειε τὴν πό-
λιν. οὑτωσὶ δὲ σκοπεῖτε· ἐρῶ δ' ὑπὲρ τῶν ἐν χρείᾳ δοκούν-
των εἶναι πρότερον. ἦν ποτ' οὐ πάλαι παρ' ἡμῖν, ὅτ' οὐ
προσῄει τῇ πόλει τάλαντα ὑπὲρ τριάκοντα καὶ ἑκατόν·
καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν τριηραρχεῖν δυναμένων οὐδὲ τῶν εἰσφέρειν,
ὅστις οὐκ ἠξίου τὰ καθήκοντα ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν, ὅτι χρή-
ματα οὐ περιῆν, ἀλλὰ καὶ τριήρεις ἔπλεον καὶ χρήματα
ἐγίγνετο, καὶ πάντα ἐποιοῦμεν τὰ δέοντα. μετὰ ταῦτα ἡ
τύχη καλῶς ποιοῦσα πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινά, καὶ τε- 163

[1] παρὰ τοῦτο γίγν. [2] οἴομαι

blici jam commendet, quem in secunda et tertia Olynth. acerrime insectatur. Verum civis bonus populo interdum obsequatur necesse est, etiam in iis quæ ipse non probat. Quod hic aggreditur Demosthenes lubricum erat admodum; de quo maximæ divitum pauperumque inter se ortæ sunt inimicitiæ. Ægre ferebant pauperes, emolumenta, quæ sibi propria esse oporteat, etiam divitibus obvenire. Divites contra querebantur, reditus publicos temere effundi, suas facultates tributum conferendo atteri; quod, ut inviti, maligne præbebant. [*Aliam mutatæ sententiæ causam Demostheni tribuit Ulpianus, quam et ipse veriorem judicat: ut, si omnino retinenda sit pecuniæ theatralis distributio, perspectum habeant omnes, nihil esse deinceps reip. præsidii, excepta spe largitionis regiæ. S.] *Ibid.*

Δέον παρά του τοῦτε γίγνεσθαι] Scilicet *τὸ ἐκλεῖπον*, quanquam, cum supra dixerit, *ὅσα ἐκλείπει*, fortasse *ταῦτα* legendum. Wolf. Dedi *παρὰ τοῦτο* sine *τοῦ*. *Δέον παρὰ τοῦτε γίγνεσθαι*, *quum oporteret propter hoc fieri*, nempe, publicam rem, publicam utilitatem. Auger.

Οὗ *οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα*] Οὗ, scilicet *τοῦ ἀνελεῖν ἐκ μέσου τὰς βλασφημίας, καὶ τὸν φόβον, ὡς οὐ*, &c. Si sustulerimus e medio calumnias, &c. et metum seditionis: nullum reipublicæ majus tributum pendere poterimus, neque facere quicquam, quod totius civitatis tranquillitatem magis constabiliat. *εἰσενεγκαίμεθα* fit ab *εἰσφέρω*. *ἐπιῤῥώσειεν* ab *ἐπιῤῥώννυμι*, *confirmo*. Wolf.

Οὗ *οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα μεῖζον εἰσενεγκαίμεθα*] Si sustulerimus e medio calumnias et querelas, nullum majus in rempub. emolumentum conferre possumus. *Ex edit.* Stock.

Ὅστις οὐκ ἠξίου τὰ καθήκοντα ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν] *Ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ, τουτέστι προθύμως καὶ ἑκών.* Wolf.

Μετὰ ταῦτα ἡ τύχη καλῶς ποιοῦσα πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινὰ] Id est, *merito fortuna auxit annuos reipub. redditus.* Est enim *καλῶς ποιῶ* sermo approbantis rei eventum, frequens apud auctores. Greg. sic

τριακόσια ἀντὶ τῶν ἑκατὸν ταλάντων προσέρχεται, οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμένου τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ προσλαμβανόντων· οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου, καὶ καλῶς ποιοῦσι. τί οὖν μαθόντες τοῦτο ὀνειδίζομεν ἀλλήλοις καὶ προφάσει χρώμεθα τοῦ μηδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν, πλὴν εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγονυίᾳ τοῖς ἀπόροις φθονοῦμεν; οὓς οὔτ' ἂν αἰτιασαίμην ἔγωγε, οὔτ' ἀξιῶ. οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ὁρῶ [1] τὸν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους οὕτω διακείμενον, οὐδ' οὕτως ἀγνώμονα οὐδ' [2] ἀτοπώτατον ὄντα οὐδένα, ὥστε, εἰ μὴ ποιήσουσιν ἅπαντες ὅσ' ἂν αὐτός, οὐ [3] φάσκοντα ποιήσειν οὐδὲν οὐδ' αὐτόν· καὶ γὰρ ἂν τοῖς τῆς κακώσεως εἴη νόμοις οὗτός [4] γε ἔνοχος· δεῖ γάρ, οἶμαι, τοῖς γονεῦσι τὸν 142
ὡρισμένον ἐξ ἀμφοτέρων ἔρανον, καὶ παρὰ τῆς φύσεως καὶ παρὰ τοῦ νόμου, δικαίως φέρειν καὶ ἑκόντα ὑποτελεῖν. ὥσπερ τοίνυν ἑνὸς ἡμῶν [5] ἑκάστου τίς ἐστι γονεύς, οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινοὺς δεῖ γονέας τοὺς [6] σύμπαντας ἡγεῖσθαι· καὶ προσήκει τούτους οὐχ ὅπως ὧν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελέσθαι τι, ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἦν τούτων, ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄντες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους ταύτῃ χρωμένους τῇ γνώμῃ οὐ μόνον ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὰ λυσιτελῆ· τὸ γὰρ

[1] * τῶν [2] ἄτοπον τῶν ὄντων οὐδένα [3] φάσκειν [4] γε] τότε
[5] ἑκάστου εἷς τίς [6] * πένητας

βασίλειον, ὅπερ οὖν καλῶς ποιῶν καὶ συνέδραμεν, *quod ut decuit et debuit concurrit.* Eandem habet vim εὖ ποιῶν. Idem in eodem, ὅπερ οὖν ἐκείνῳ συμβέβηκεν εὖ ποιοῦν. Plato ὀρθῶς δρᾷν dixit in Philebo. ἃ πολλάκις ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναμιμνήσκομεν, ὀρθῶς δρῶντες, &c. *Ex edit.* HERVAG.

Μεθέξοντες τούτου] Malim τούτων, S. τῶν προσόδων. WOLF. Potest servari τούτου, scil. τοῦ περιόντος ἀργυρίου: Sed malim τούτων. AUGER.

Οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου] Stipendium enim magistratus de publico accipiebant. *Ex edit.* STOCK.

Πλὴν εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγονυίᾳ τοῖς ἀπόροις φθονοῦμεν] Lego ἐπὶ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ. Alias φθονῶ σοι τούτου. WOLF. Ad τῇ βοηθείᾳ γεγ. subaudi ἐπί, vel lege τὴν βοήθειαν γεγονυῖαν, vel τῆς βοηθείας γεγονυίας, dicitur enim φθονῶ σοι τοῦτο, vel φθονῶ σοι τούτου, vel φθονῶ σοι ἐπὶ τούτῳ. AUGER.

Οὔτ' ἀξιῶ] Αἰτιατέον εἶναι, vel οὔτ' ἄλλους αἰτιάσασθαι αὐτοὺς ἀξιῶ. WOLF.

Ὥστε—οὐ φάσκοντα] Ἀντὶ τοῦ, φάσκειν. IDEM.

Τῆς κακώσεως] Solon lege jussit, ut liberi parentes egenos alerent; qui secus facerent, ἀτίμους esse. Actio de hac re δίκη κακώσεως appellata est. *Ex edit.* STOCK.

Τοὺς σύμπαντας] Arbitrabar primo admittendam esse Reiskii emendationem, tanquam veram et genuinam lectionem, et eo sensu gallice interpretatus sum; sed, re paulo attentius inspecta, tandem mihi visum fuit retinendum esse τοὺς σύμπαντας, siquidem hæ voces probam sensum efficiunt, quum vulgo pauperes maximam civitatum partem efficiant ac proinde ad σύμπαντες ad ipsos maxime pertineat. AUGER.

Τὸ γὰρ τῶν ἀπαγορίων] Hoc est: Unius ordinis offensio periculosa est toti civitati. WOLF.

τῶν ἀναγκαίων τινὰς ἀποστερεῖν κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους τοῖς πράγμασι.

ιά. Τοῖς δ' ἐν ἐνδείᾳ, δι' ὃ δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες καὶ κατηγοροῦσι δικαίως, τοῦτ' ἀφελεῖν ἂν συμβουλεύσαιμι. δίειμι δέ, ὥσπερ ἄρτι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὲρ τῶν εὐπόρων, οὐ κατοκνήσας εἰπεῖν τἀληθῆ· ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς οὕτως ἄθλιος οὐδ' ὠμὸς εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὔκουν Ἀθηναίων γε, οἶμαι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων, ὥστε λυπεῖσθαι ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας. ἀλλὰ ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶγμα, καὶ ποῦ δυσχεραίνεται; [1] ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσί τινας, καὶ μέγαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δ' ἕνεκ' ἀσφαλείας, ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφον τοῦ φανερῶς θορύβου. ταῦτ' ἀπιστίαν, ταῦτ' ὀργὴν ἔχει. δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαίως ἀλλήλοις τῆς πολιτείας κοι- 164

143 νωνεῖν, τοὺς μὲν εὐπόρους εἰς μὲν τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας καὶ [2] ὑπὲρ τούτων μὴ δεδοικότας, εἰς δὲ τοὺς κινδύνους κοινὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας· τοὺς δὲ λοιποὺς τὰ μὲν κοινὰ κοινὰ νομίζοντας καὶ μετέχοντας τὸ μέρος, τὰ δὲ ἑκάστου

1 * ὅταν ἀπὸ τῶν κοινῶν τὸ ἔθος 2 περὶ * τούτῳ

ιά. Τοῖς δ' ἐν ἐνδείᾳ] Scilicet οὖσι, τοῖς ἀπόροις. Idem.

Ἀλλὰ ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶγμα] Cum vectigalia ad ludorum apparatum non sufficerent, oratores ambitiosi falsorum criminum divites postulabant, quo bona eorum publicarentur; aut populo auctores fuerunt, ut iniquum iis tributum imperetur. Injuria affecti sycophantas in jus vocabant. Hi vero tantum gratiæ sibi conciliarant, ut plebeiorum judicum suffragiis secretis absolverentur, etsi palam eos plebs ipsa culparet. Ita suffragium secretum a publica voce discrepabat. Ex edit. Stock.

Εὐθέως τὸν λέγοντα] M. τὸν τοῦτο λέγοντα, S. ὅτι δεῖ μεταβιβάζειν τὸ ἔθος, qui auctor est publicandi bona divitum, æque ut vectigalia civitatis populo distribuuntur. τὸν λέγοντα etiam sine pronomine intelligi potest de certo quodam oratore, populi assentatore, et seditioso. Sed quid est ἡ κρύβδην ψῆφος; diripiendas locupletiorum opes, aut, condemnari a pauperibus solere divites, non propter culpam, sed ex invidia, et injusta alieni cupiditate. Nam sycophantæ in jus vocabant locupletes: hos condemnabant judices, homines plebeii et inopes, penes quos erant judicia. Vide Areopagiticum Isocratis. Quid ὁ φανερῶς θόρυβος; Querelæ, quod divites theatralem pecuniam pauperibus ereptum veniant. Wolf.

Ἀλλήλοις] Sumitur adverbialiter, mutuo, invicem. Auger.

Εἰς τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν] Cicero 2. de Officiis: 'Ii, qui rempublicam tuebuntur, in primis operam dabunt, ut juris et judiciorum æquitate suum quisque teneat: et neque tenuiores propter imbecillitatem circumveniantur, neque locupletibus ad sua, vel tenenda, vel recuperanda, obsit invidia.' At apud Terentium sæpe judices propter invidiam adimunt diviti, et propter misericordiam addunt pauperi. Wolf.

Καὶ περὶ τούτων μὴ δεδοικότας] Non sollicitos esse suæ rei custodia. Idem.

Τὰ μὲν κοινὰ] Cicero 1. Offic. 'Justitiæ primum munus est, ut ne cui quis noceat,

ἴδια τοῦ κεκτημένου. οὕτω καὶ μικρὰ πόλις μεγάλη γίγνεται, καὶ μεγάλη σώζεται.

165 ιβ΄. Ὡς μὲν οὖν εἴποι τις ἄν, ἃ παρ' ἑκατέρων εἶναι δεῖ, ταῦτ' ἴσως ἐστίν· ὡς δὲ καὶ γένοιτ' ἂν ἐννόμως, διορθώσασθαι δεῖ. τῶν δὲ παρόντων πραγμάτων καὶ τῆς ταραχῆς πολλὰ πόῤῥωθέν ἐστι τὰ αἴτια· ἃ εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν ἐστὶν, ἐθέλω λέγειν. ἐξέστητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον· καὶ τὸ μὲν προΐστασθαι τῶν Ἑλλήνων καὶ δύναμιν συνεστηκυῖαν ἔχοντας πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν περίεργον ἐπείσθητε εἶναι καὶ μάταιον ἀνάλωμα ὑπὸ τῶν ταῦτα πολιτευομένων, τὸ δ' ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν καὶ μηδὲν τῶν δεόντων πράττειν, ἀλλὰ προϊεμένους καθ' ἓν ἕκαστον πάντα ἑτέρους ἐᾶσαι λαβεῖν, θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴεσθε. ἐκ δὲ τούτων παρελθὼν ἐπὶ τὴν τάξιν, ἐφ' ἧς ὑμῖν τετάχθαι προσῆκεν, ἕτερος, οὗτος εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ πολλῶν κύριος γέγονεν, εἰκότως· πρᾶγμα γὰρ ἔντιμον καὶ μέγα καὶ λαμπρὸν, καὶ περὶ οὗ πάντα τὸν χρόνον αἱ μέγισται τῶν πόλεων πρὸς αὑτὰς διεφέροντο, Λακεδαιμονίων μὲν ἠτυχηκότων, Θηβαίων δὲ ἀσχόλων διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον γενομένων, ἡμῶν δὲ ἀμελούντων, ἔρημον ἀνείλετο. τοιγάρτοι τὸ μὲν φοβεῖσθαι 144
τοῖς ἄλλοις, τὸ δὲ συμμάχους πολλοὺς καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχειν ἐκείνῳ περιγέγονε, καὶ τοσαῦτα πράγματα καὶ τοιαῦτα ἤδη περιέστηκε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, ὥστε μηδ' ὅ τι χρὴ συμβουλεύειν εὔπορον εἶναι.

ιγ΄. Ὄντων δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν παρόντων πραγμάτων πᾶσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω, φοβερῶν, οὐδένες ἐν μείζονι κινδύνῳ τῶν πάντων εἰσὶν ὑμῶν, οὐ μόνον τῷ μάλιστα ὑμῖν ἐπιβουλεύειν Φίλιππον, ἀλλὰ καὶ τῷ πάντων ἀργότατα

nisi lacessitus injuria. Deinde, ut communibus pro communibus utatur, privatis autem ut suis.' Idem.

ιβ΄. Ἐξέστητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον] Id est, *descivistis et degenerastis ab instituto majorum*, et propositio politico, tuendi principatus scilicet inter Græcos, virtutibus bellicis. Significat enim ὑπόθεσις, προαίρεσιν, hoc est, *propositum et institutum*, et σκοπόν. Arist. Poli. 6. ὑπόθεσις μὲν οὖν τῆς δημοκρατικῆς πολιτείας, ἐλευθερία, id est, *scopus*, quem etiam ipse ὅρον appellat. Ex *edit.* Hervag.

Προϊεμένους καθ' ἓν ἕκαστον] Videtur esse παράλληλον, sed tamen τὸ καθ' ἓν potest ἐπιῤῥηματικῶς exponi. Wolf.

Ἔρημον ἀνείλετο] Scilicet ὥσπερ δίκην, per adversarii absentiam victoria potitus est. metaphora sumta a judiciis. Idem.

ιγ΄. Ἀλλὰ καὶ τῷ πάντων ἀργότατα αὐτοὺς διακεῖσθαι] Græca constructio nominativi

αὐτοὶ διακεῖσθαι. εἰ τοίνυν τὸ τῶν ὠνίων πλῆθος ὁρῶντες καὶ τὴν εὐετηρίαν τὴν κατὰ τὴν ἀγορὰν, τούτοις κεκήλησθε, ὡς ἐν οὐδενὶ δεινῷ τῆς πόλεως οὔσης, οὔτε προσηκόντως 166
οὔτ' ὀρθῶς τὸ πρᾶγμα κρίνετε· ἀγορὰν μὲν γὰρ ἄν τις καὶ πανήγυριν ἐκ τούτων ἢ φαύλως ἢ καλῶς κατεσκευάσθαι κρίνοι· πόλιν δ' ἣν ὑπείληφεν, ὃς ἂν τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀεὶ [1] βούληται, μόνην ἂν ἐναντιωθῆναι καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας προστῆναι, οὐ μὰ Δί' ἐκ τῶν ὠνίων, εἰ καλῶς ἔχει, δοκιμάζειν δεῖ, ἀλλ' εἰ συμμάχων εὐνοίᾳ πιστεύει καὶ τοῖς ὅπλοις ἰσχύει. ταῦθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δεῖ σκοπεῖν· ἃ σφαλερῶς ὑμῖν καὶ οὐδαμῶς ἅπαντα καλῶς ἔχει. γνοίητε δ' ἂν, εἰ σκέψαισθε ἐκείνως. πότε μάλιστα ἐν ταραχῇ τὰ τῶν Ἑλλήνων γέγονε πράγματα; οὐδένα γὰρ χρόνον ἄλλον ἢ τὸν νυνὶ παρόντα οὐδ' ἂν εἷς εἴποι. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον ἅπαντα εἰς δύο ταῦτα διῄρητο τὰ τῶν Ἑλλήνων, Λακεδαιμονίους καὶ [2] ἡμᾶς· τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν [3] ἡμῖν, οἱ δὲ ἐκείνοις ὑπήκουον. βασιλεὺς δὲ
145 καθ' αὑτὸν μὲν ἅπασιν ὁμοίως ἄπιστος ἦν· τοὺς δὲ κρατουμένους τῷ πολέμῳ προσλαμβάνων, ἄχρις οὗ τοῖς ἑτέροις ἐξ ἴσου ποιῆσαι, διεπιστεύετο· ἔπειτ' οὐχ ἧττον αὐτὸν ἐμίσουν οὓς σώσειε τῶν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν ἐξ ἀρχῆς. νῦν δὲ πρῶτον μὲν βασιλεὺς ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείως ἔχει,

[1] βούλεται [2] ὑμᾶς [3] ὑμῖν

cum infinitivo. Sic apud Sophoclem in argumento Trachiniarum: φάσκων τοῦτο τὸ γέρας εἰληφέναι παρὰ θεῶν διὰ τὸ δίκαιος εἶναι. Idem.

Πόλιν δ' ἣν ὑπείληφεν] Ordo hic est: οὐ μὰ Δία δοκιμάζειν δεῖ ἐκ τῶν ὠνίων, εἰ ταῦτα καλῶς ἔχει, πόλιν, ἣν ἐκεῖνος, ὃς ἂν ἀεὶ βούληται ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων, ὑπείληφεν μόνην ἂν ἐναντιωθῆναι etc. τὸ ἀεὶ peculiarem vim hic habet, et refertur ad omnia ea tempora, quibus exsistunt oppressores libertatis. [*In farrag.* M. ὡς, ac potius ἣν ὑπολάβοι τις ἂν ὡς τῶν Ἑλλ.] Idem.

Βασιλεὺς δὲ] Ὁ τῶν Περσῶν. Nam ad Philippum hæc minime pertinent. Idem.

Ἄχρις οὗ τοῖς ἑτέροις ἐξ ἴσου ποιῆσαι, διεπιστεύετο] *Tantisper ei fides habebatur, donec victos victoribus exæquasset.* Persici reges beneficia in se collata in commentarios referebant, ut nulla temporis longinquitas gratiæ statueret modum. Sed Græci certe nimis ingratos, ut hoc loco Demosthenes et in Panegyrico Isocrates meminit, et ex historiis apparet, se illis præbuerunt: etsi insidiose (ut verum fatear) illorum fuit liberalitas, nec alia fortasse remuneratione digna. Idem.

Ἔπειτ' οὐχ ἧττον αὐτὸν ἐμίσουν] Lacedæmonii, simul ac Darii Nothi ope Athenas devicissent, in regis ditionem arma inferre, Asiamque minorem vastare cœperunt. Artaxerxes Mnemon quoque Athenienses adjuverat, cum se jugo Spartanorum eximerent. Quod cum factum fuit, Athenienses Evagoræ rebelli opem tulerunt, qui magnam Cypri partem Persæ eripuerat. *Ex edit.* Stock.

Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείως ἔχει] Thebani et Argivi de rege bene meriti fuerant; qui et Græcos omnes inter se concordiam alere voluit, quo melius Philippi opibus indies crescentibus obstarent. *Ibid.*

Ἀφεστᾶσι δ' ἔνιοι] Πόθεν; τῶν ἀντιπρεσβευμένων τοῦ στρατεύειν. Wolf.

καὶ πάντων ἥκιστα ἡμῖν, ἂν τι μὴ νῦν ἐπανορθωσώμεθα·
ἔπειτα προστασίαι πολλαὶ καὶ πανταχόθεν γίγνονται,
καὶ τοῦ πρωτεύειν ἀντιποιοῦνται μὲν ἅπαντες, ἀφεστᾶσι
167 δ' ἔνιοι καὶ φθονοῦσι καὶ ἀπιστοῦσιν ἑαυτοῖς, οὐχ ὡς ἔδει,
καὶ γεγόνασι καθ' αὑτοὺς ἕκαστοι, Ἀργεῖοι, Θηβαῖοι, Κο-
ρίνθιοι, Λακεδαιμόνιοι, Ἀρκάδες, ἡμεῖς. ἀλλ' ὅμως εἰς τοσ-
αῦτα μέρη καὶ τοσαύτας δυναστείας διῃρημένων τῶν Ἑλ-
ληνικῶν πραγμάτων, εἰ δεῖ τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν,
τὰ παρ' οὐδέσι τούτων ἀρχεῖα καὶ βουλευτήρια ἐρημότερα
ἄν τις ἴδοι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ τὰ παρ' [1] ἡμῖν,
εἰκότως· οὔτε γὰρ φιλῶν οὔτε πιστεύων οὔτε φοβούμενος
οὐδεὶς [1] ἡμῖν διαλέγεται. αἴτιον δὲ τούτων οὐχ ἕν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι,—ῥᾴδιον γὰρ ἂν ἦν [2] ὑμῖν μεταθεῖναι—, ἀλλὰ
πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἐκ παντὸς ἡμαρτημένα τοῦ χρόνου,
ὧν τὸ καθ' ἕκαστον ἐάσας ἕν, εἰς ὃ πάντα γε συντείνει,
λέξω, δεηθεὶς ὑμῶν, ἂν λέγω τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας,
μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι.

ιδʹ. Ἐκπέπραται τὰ συμφέροντα ἐφ' ἑκάστου τῶν και-
ρῶν, καὶ μετειλήφατε ὑμεῖς μὲν τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἡσυ-
χίαν, ὑφ' ὧν κεκηλημένοι τοῖς ἀδικοῦσιν οὐ πικρῶς ἔχετε·
ἕτεροι δὲ τὰς τιμὰς ἔχουσι. καὶ [3] τὰ μὲν περὶ τἄλλα
οὐκ ἄξιον ἐξετάσαι νῦν· ἀλλ' ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιπ- 146
πον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀναστάς τις λέγει ὡς οὐ δεῖ ληρεῖν
οὐδὲ γράφειν πόλεμον, παραθεὶς εὐθέως ἑξῆς τὸ τὴν εἰρήνην
ἄγειν ὡς ἀγαθὸν καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χα-
λεπὸν, καὶ διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βού-
λονται, καὶ ἄλλους λόγους ὡς οἴονται ἀληθεστάτους λέ-
γουσιν. ἀλλὰ δεῖ δήπου τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς
πείθειν, οἵ γε πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ

[1] ὑμῖν [2] ἡμῖν [3] τὰ μὲν ἄλλα οὐκ

ιδʹ. Ἐκπέπραται] Ὑπὸ τῶν προδοτῶν ἀφῃρέθησαν οἱ παραπεπτωκότες καιροί. Perfidia proditorum singulæ occasiones rei bene gerendæ, et parandarum utilitatum sunt amissæ. Idem.

Ἕτεροι δὲ τὰς τιμὰς ἔχουσι] *Alii honoribus sunt potiti*, id est, Philippus eam auctoritatem et potentiam in se transtulit, quibus vos olim floruistis. Idem.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τἄλλα] Scilicet ὄντα, hoc est, τὰ ἄλλα. Idem.

Ὡς οἴονται] *Ut putant*, scilicet οἱ πολλοὶ non incommode subintelligitur, si sententiam spectes. Alioqui de oratoribus, ratione constructionis, acciperetur. ὡς οἴονται, scilicet οἱ φιλιππίζοντες τῶν λεγόντων. et οἴονται pro δοκοῦσι. nec enim ignorant nebulones, quid mentiantur. Quid vero, si pro οἴονται legendum sit, ὡς εἰδότες; *quam fieri potest verissimas*. Sunt enim permulta, ut pacis commoda, sic belli mala. Idem.

πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γε ἀφ'
ὑμῶν ὑπάρχει· νομίζειν [1] δ' εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσα ἂν εἰς
σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ' ἃ πεισόμεθ', ἂν ταῦτα μὴ
ἐθέλωμεν ποιεῖν, καὶ τὸ διαρπασθήσεται τὰ χρή- 168
ματα τῷ φυλακὴν εὑρεῖν δι' ἧς σωθήσεται κωλύειν, οὐχὶ
τῷ τοῦ συμφέροντος ἀποστῆναι. καίτοι ἔγωγε ἀγανακτῶ
καὶ αὐτὸ τοῦτο, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν εἰ
διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἁρ-
πάζοντας ἐφ' ὑμῖν ἐστί· τὴν δὲ Ἑλλάδα [2] πᾶσαν ἐφεξῆς
οὑτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς
ἁρπάζων.

ιέ. Τί ποτ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν οὕτω φανε-
ρῶς ἀδικοῦντα καὶ πόλεις καταλαμβάνοντα οὐδεὶς πώ-
ποτε τοῦτον εἶπεν ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον ποιεῖ· τοὺς δὲ
μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προΐεσθαι ταῦτα συμβουλεύοντας,
τούτους πόλεμον ποιεῖν φασίν; ὅτι τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ
πολέμου συμβησομένων δυσχερῶν — ἀνάγκη γάρ, ἀνάγκη
πολλὰ λυπηρὰ ἐκ τοῦ πολέμου γίγνεσθαι — τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν
τὰ βέλτιστα λέγειν οἰομένοις ἅπαντες ἀναθεῖναι βούλον-
147 ται. ἡγοῦνται γάρ, ἐὰν μὲν ὑμεῖς ὁμοθυμαδὸν ἐκ μιᾶς
γνώμης Φίλιππον ἀμύνησθε, κἀκείνου κρατήσειν ὑμᾶς καὶ
αὐτοῖς οὐκέτ' ἔσεσθαι μισθαρνεῖν· ἂν δ' ἀπὸ τῶν πρώτων
θορύβων αἰτιασάμενοί τινας πρὸς τὸ κρίνειν τράπησθε,
αὐτοὶ μὲν τούτων κατηγοροῦντες ἀμφότερα ἕξειν, καὶ παρ'

[1] δὲ δεῖ χαλεπὰ

[2] ἅπασαν

Κωλύσειν] Puto legendum κωλῦσαι, vel κωλύειν, et ἀφεστάναι pro ἀφεστηκέναι. Sic autem construes: δεῖ δὲ κωλύειν τὸ διαρπασθήσεσθαι τὰ χρήματα τῷ εὑρεῖν φυλακὴν, οὐ τῷ ἀφεστάναι τοῦ συμφέροντος. *Prohibenda est autem direptio pecuniarum, invenienda custodia, non deserenda utilitate*, id est: Si sunt, qui ærarium depeculari belli occasione studeant, non ideo non est gerendum bellum utile et necessarium: sed opera danda est, et ea ineunda ratio, qua peculatorum rapacitati occurratur. Observetur τὸ διαρπασθήσεσθαι futuro tempore loco nominis τὴν μέλλουσαν ἢ προσδοκωμένην διαρπαγήν. Idem.

ιέ. Τὸν — ἀδικοῦντα — τοῦτον] Emphatica repetitio, et ἀντίπτωσις, pro εἶπεν, ὡς οὗτος ἀδικεῖ. Idem.

Τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν οἰομένοις] Malim αἱρουμένοις. Felicianus legit εἰθισμένοις, ut et Manutius. Idem.

Ἀπὸ τῶν πρώτων θορύβων] *A primis tumultibus*, id est, cum primum tumultus aliquis fuerit ortus: vel cum primum ipsi tumultum concitarint, et nos calumniati fuerint. Idem.

Ἀμφότερα ἕξειν] Quæ sequuntur, ἐξηγητικῶς accipio, ἡγοῦνται δηλονότι εὐδοκιμήσειν. Si quis τὸ εὐδοκιμήσειν, καὶ τὸ λήψεσθαι mavult ὀνοματικῶς exponere, τὴν εὐδοκίμησιν, ἢ εὐδοξίαν μᾶλλον καὶ τὴν λῆψιν, non impedio. Sæpe enim fit, ut, nec verbis, nec sententiis, repugnantibus, idem locus varie possit exponi, diversa constructionis ratione, sensu eodem. Idem.

ὑμῖν εὐδοκιμήσειν καὶ παρ᾽ ἐκείνου χρήματα λήψεσθαι,
ὑμᾶς δ᾽ ὑπὲρ ὧν δεῖ παρὰ τούτων δίκην λαβεῖν, παρὰ
τῶν ὑπὲρ ὑμῶν εἰρηκότων λήψεσθαι. αἱ μὲν ἐλπίδες αἱ
τούτων αὗται, καὶ τὸ κατασκεύασμα τὸ τῶν αἰτιῶν,
169 ὡς ἄρα βούλονταί τινες πόλεμον ποιῆσαι. ἐγὼ [1] δ᾽ οἶδα
ἀκριβῶς ὅτι, οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον,
καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως καὶ νῦν
εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βουλόμεθ᾽ ἡμεῖς
μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν ἡμῖν ἐκεῖνον, ἀνοητότατος πάν-
των ἂν εἴη, εἰ τοῦτ᾽ ἐξελέγχοι· ὅταν γὰρ οἱ ἀδικούμενοι
ἀρνῶνται, τί τῷ ἀδικοῦντι προσήκει; ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ἐφ᾽
ἡμᾶς αὐτοὺς ἴῃ, τί φήσομεν τότε; ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πο-
λεμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ Ὠρείταις, τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν
τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον, πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη
προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδὲ Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἂν ἐν
αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς
ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν
ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἔνι. καὶ μὴν
[2] οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καί τισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
ἔσθ᾽ ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ᾽ αὑτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν
βούλεται Φίλιππος [3] ὑμῶν, οὔ, ἀλλ᾽ ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ
ἀκριβῶς, ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτ᾽ ἐθελήσετε οὔτ᾽, ἂν 148
ἐθέλητε, [4] ἐπιστήσεσθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα δὲ
παρασχεῖν αὐτῷ, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀν-
θρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε. διὰ ταῦτα ὑμῶν οὐχὶ φείσε-
ται, εἴπερ ἐγκρατὴς γενήσεται.

ιϛ´. Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ ἀγῶνος

[1] δ᾽ εὖ οἶδα, ὅτι [2] οὐδὲ [3] ἡμῶν [4] ἐπίστασθε

Ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ἀκριβῶς] F. καὶ ἀκριβῶς, aut alterutrum abundare videtur. [*In farrag.* F. ἐκεῖνό γ᾽ οἶδ᾽ ἀκριβῶς.] IDEM.

Προσήκει] Sub. ποιεῖν. AUGER.

Ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν] Scilicet φήσει, ὥσπερ οὐδ᾽ Ὠρείταις, scilicet ἔφησε πολεμεῖν. De Philippi dissimulatione hæc omnia sunt intelligenda. WOLF. Subaudi φήσει, quod Reiskius velit adjici. Oratio de Chersoneso ubi hæc eadem repetuntur, ita legit, οὐ πολεμεῖν ἡμῖν ἐρεῖ. AUGER.

Οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν] Respondet ipse sibi Atheniensium nomine: Nihil certe deterius est metuendum. Id responsum Demosthenes refutans; Imo, inquit, excidium nobis imminet. Potest tamen οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἔνι sub persona Demosthenis dictum videri: Si non resistemus, superati redigemur in servitutem: ut deinde addat sive per correctionem, sive per amplificationem: καὶ μὴν οἶδεν, ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτε ἐθελήσετε. Scilicet ἂν ἐπίστησθε. Sic Cicero: 'neque vellem, si possem, neque possem, si vellem.' WOLF.

ὑμῖν, οὕτω προσήκει γιγνώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας
αὐτοὺς ἐκείνῳ φανερῶς μισεῖν καὶ ἀποτυμπανίσαι· οὐ γάρ
ἐστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν
ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ἐχθρούς, ἀλλ' ἀνάγκη
τούτοις ὥςπερ προβόλοις προσπταίοντας ὑστερίζειν ἐκεί- 170
νων. ἐπεὶ πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς—οὐδὲν
γὰρ [1] ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο—καὶ τοὺς μὲν ἄλ-
λους εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾶν, ὑμῖν δὲ ἀπει-
λεῖν ἤδη. οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο εἰς τὴν
νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτο οὐδείς, ὅσα
τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους, πρότερον δοὺς Ποτίδαιαν,
ἐξηπάτησε, καὶ πολλὰ ἕτερα· Θηβαίους [2] τὰ νῦν ὑπάγεται,
τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλλάξας πολέμου
πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥςτε καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι
τούτων πλεονεξίαν, οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἃ δὴ πάντες
ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. ὑμεῖς δὲ ὧν
μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην
ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε; πόσων ἀπεστέρησθε; οὐχὶ
Φωκέας; οὐ Πύλας; οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, Δορίσκον, Σέῤ-
ῥιον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν; οὐ νῦν Καρδίαν ἔχει καὶ
149 ὁμολογεῖ; τί ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν οὐ τὸν
αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων
τῇ ἡμετέρᾳ ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λα-
βόντα χρήματα αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν
ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν
ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολ-
λῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν ἀσφαλὲς
λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότος
τοῦ πλήθους τῶν Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν
Φίλιππον αὐτοῖς καὶ τὴν Πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ ἦν ἐν
Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν ἢ τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ
τοὺς Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφίπολιν

[1] ἔμοιγε ἄλλο [2] ταννῦν

ις'. Φανερῶς] Referri potest ad μισεῖν, sed ego malim ad πεπρακότας referri. Idem.

Ὥσπερ προβόλοις] Fit a προβάλλω. Significat in genere *impedimentum*, sive sit scopulus in mari, sive vallum in terra. Idem.

Τὰ νῦν] Sicut τὸ νῦν ἔχειν, idem quod νῦν. Idem.

καὶ τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλλὰ
καὶ κατασκευάζοντος ἡμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν καὶ
νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἐστι λέγειν ὑπὲρ
Φιλίππου. καὶ γάρ τοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ
πλούσιοι γεγόνασι, καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι
καὶ γνώριμοι· ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐκ μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι, ἐκ
171 δ' εὐπόρων ἄποροι. πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι
συμμάχους, πίστιν, εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ἐστὲ ὑμεῖς ἄποροι·
ἐκ δὲ τοῦ τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν τοῦτον τὸν
τρόπον τὰ πράγματα φέρεσθαι, ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας
καὶ φοβερός ἐστι πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὑμεῖς
δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοὶ, τῇ μὲν κατὰ τὴν ἀγορὰν εὐετηρίᾳ
λαμπροὶ, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι.

ιζ'. Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περί τε ὑμῶν καὶ περὶ 150
αὐτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν
γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ
δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς
ἀδικοῦντος. καίτοι λοιδορίας χωρὶς εἴ τις ἔροιτό σε, Εἰπέ
μοι, τί δὴ γιγνώσκων ἀκριβῶς, Ἀριστόδημε, — οὐδεὶς γὰρ
τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ —, τὸν μὲν τῶν ἰδιωτῶν βίον ἀσφαλῆ
καὶ ἀπράγμονα καὶ ἀκίνδυνον ὄντα, τὸν δὲ τῶν πολιτευομένων φιλαίτιον καὶ σφαλερὸν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν
ἀγώνων καὶ κακῶν μεστὸν, οὐ τὸν ἡσύχιον καὶ ἀπράγμονα,
ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις, αἱρῇ; τί ἂν εἴποις; εἰ γὰρ, ὃ
βέλτιστον εἰπεῖν ἂν ἔχοις, τοῦτό σοι [1] δοίημεν ἀληθὲς λέγειν, ὡς ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ δόξης πάντα ταῦτα ποιεῖς,
θαυμάζω τί δήποτε σαυτῷ μὲν ὑπὲρ τούτων ἅπαντα
ποιητέον εἶναι νομίζεις καὶ πονητέον καὶ κινδυνευτέον, τῇ
πόλει δὲ προέσθαι ταῦτα διὰ ῥᾳθυμίαν συμβουλεύεις; οὐ
γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς σὲ μὲν ἐν τῇ πόλει δεῖ τινὰ
φαίνεσθαι, τὴν πόλιν δ' ἐν τοῖς Ἕλλησι μηδενὸς ἀξίαν εἶναι.
καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ὁρῶ, ὡς τῇ πόλει μὲν ἀσφαλὲς τὸ

[1] συγχωρήσαιμεν

ιζ'. Ἀριστόδημε] Histrio fuit, unusque ex decem legatis in Macedoniam missis. De hoc ipso, quem nunc probris lacessit, corona donando, ex legatione regressus decretum tulit Demosthenes. Ex edit. Stock.

Τῇ πόλει δὲ προέσθαι ταῦτα] Τὴν φιλοτιμίαν καὶ δόξαν. Wolf.

τὰ αὑτῆς πράττειν, σοὶ δὲ ἐπικίνδυνον, εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλεῖον περιεργάσῃ· ἀλλὰ τοὐναντίον σοὶ μὲν ἐξ ὧν ἐργάζῃ καὶ περιεργάζῃ τοὺς ἐσχάτους ὄντας κινδύνους, τῇ πόλει δὲ ἐκ τῆς ἡσυχίας. ἀλλὰ νὴ Δία παππῴα καὶ πατρῴα δόξα σοι ὑπάρχει, ἣν αἰσχρόν ἐστιν ἐν σοὶ καταλῦσαι· τῇ πόλει δ' ὑπῆρξεν ἀνώνυμα καὶ φαῦλα τὰ τῶν προ-
γόνων. ἀλλ' οὐδὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει· σοὶ μὲν γὰρ [1] ἦν κλέ- 172
151 πτης ὁ πατὴρ, εἴπερ ἦν ὅμοιός σοι, τῇ πόλει δ' ἡμῶν, ὡς πάντες ἴσασιν, οἱ Ἕλληνες δὶς ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν σεσωσμένοι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἴσως οὐδὲ πολιτικῶς ἔνιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύονται· πῶς γάρ ἐστιν ἴσον τούτων μέν τινας ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου [2] ἥκοντας ἑαυτοὺς ἀγνοεῖν, τὴν πόλιν δ', ἣ προειστήκει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τέως καὶ τὸ πρωτεῖον εἶχε, νῦν ἐν ἀδοξίᾳ πάσῃ καὶ ταπεινότητι καθεστάναι;

ιη'. Πολλὰ τοίνυν ἔχων ἔτι καὶ περὶ πολλῶν εἰπεῖν, παύσομαι· καὶ γὰρ οὐ λόγων ἐνδείᾳ μοι δοκεῖ τὰ πράγματα οὔτε νῦν οὔτ' ἄλλοτε πώποτε φαύλως ἔχειν, ἀλλ' ὅταν πάντ' ἀκούσαντες ὑμεῖς τὰ δέοντα, καὶ ὁμογνώμονες ὡς ὀρθῶς λέγεται γενόμενοι, τῶν λυμαίνεσθαι καὶ διαστρέφειν ταῦτα βουλομένων ἐξ ἴσου κάθησθε ἀκροώμενοι, οὐκ ἀγνοοῦντες αὐτοὺς — ἴστε γὰρ εὐθὺς ἰδόντες ἀκριβῶς, τίς μισθοῦ λέγει καὶ [3] τίς ὑπὲρ Φιλίππου πολιτεύεται, καὶ τίς ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίστων —, ἀλλ' ἵν' αἰτιασάμενοι τούτους καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν

[1] [ἦν] [2] προϊόντας [3] Deest τίς.

Εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλέον περιεργάσῃ] *Præter cæteros, plus quam alii.* Idem.

Ἐν σοὶ καταλῦσαι] Scilicet σεαυτὸν, ἢ ἀντὶ τοῦ, καταλυθῆναι. Idem.

Σοὶ μὲν, εἴπερ ὅμοιός σοι] Hermogenes κύκλον appellat hanc figuram. Idem.

Τῇ πόλει δὲ ἡμῶν] Scilicet ὑπάρχει πατρῴα καὶ παππῴα δόξα. Nisi placeat: τῇ πόλει οἱ Ἕλληνες ὑπάρχουσι σεσωσμένοι ὑπὸ τῶν προγόνων, ὡς πάντες ἴσασι. Idem. Subintellige, οὕτως ἦν. *Civitas nostra*, quod ad majores attinet, ita se habuit, *quomodo omnes norunt.* Stock. Subaudi ex præcedentibus ἦσαν, et totum hunc locum sic intellige: Tibi fuit pater fur et latro, civitati autem nostræ fuerunt (patres), ut (quales) sciunt omnes Græci ex maximis &c. Auger.

Δὶς —— σεσωσμένοι] Prius ad Marathona, iterum ad Salamina. Tertiam vicem memorat Isocrates; nempe, quando cæteros Græcos jugo Spartanorum liberavere. Sed hoc tacet Demosthenes, ne Lacedæmonios per id tempus civitatis socios incusare videretur. *Ex edit.* Stock.

Οὐδὲ πολιτικῶς] Δημοκρατικῶς. ἐν γὰρ ταῖς δημοκρατίαις αἱ ἰσότητες μάλιστα ἰσχύουσι. Wolf.

Ἑαυτοὺς ἀγνοεῖν] Id est, splendorem assecutos, veteres suas sordes ignorare. vitium τοῖς νεοπλούτοις commune. Idem.

ιη'. Ἀλλ' ὅταν] Ante ὅταν subaudi ὅτι ut sensus et phrasis clara fiant. Auger.

Ἀλλ' ἵν' αἰτιασάμενοι τούτους] Τοὺς ὑπὲρ τῶν βελτίστων ὡς ἀληθῶς λέγοντας. Wolf.

ἐμβαλόντες μηδὲν αὐτοὶ τῶν δεόντων ποιῆτε. ταῦτ' ἐστὶ τἀληθῆ μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἁπλῶς εὐνοίᾳ, τὰ βέλτιστα εἰρημένα, οὐ κολακείας καὶ βλάβης καὶ ἀπάτης λόγος μεστὸς, ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. ἢ οὖν παυστέον τούτων τῶν ἐθῶν, ἢ μηδένα ἄλλον αἰτιατέον τοῦ πάντα φαύλως ἔχειν ἢ ὑμᾶς αὐτούς.

Ποιήσων] Quid si, πορίσων, i. e. πορίων; *In farrag.* Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ.

Pag. ed. Reisk. — Pag. ed. aliq. cit.

152 'Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ πρὸς τοὺς 'Αθηναίους πέπομφεν ἐπιστολὴν, κατηγορῶν αὐτῶν, καὶ πόλεμον προκηρύττων ἄντικρυς. οὐκ ἔτι οὖν ὁ ῥήτωρ πείθει τοὺς 'Αθηναίους πολεμεῖν — ἀνάγκη γὰρ —, ἀλλὰ θαρσύνει πρὸς τὸν κίνδυνον, εὐκαθαίρετον λέγων τὸν Μακεδόνα. 181

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΛΟΓΟΣ.

α΄. "ΟΤΙ μὲν, ὦ ἄνδρες 'Αθηναῖοι, Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν· ἐπειδὴ γὰρ Φαρσαλίοις "Αλον παρέδωκε καὶ τὰ περὶ Φωκέας διῳκήσατο καὶ τὴν Θρᾴκην κατεστρέψατο πᾶσαν, αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος καὶ προφάσεις ἀδίκους ἐξευρὼν, τῷ μὲν ἔργῳ πάλαι πολεμεῖ πρὸς τὴν πόλιν, τῷ δὲ λόγῳ νῦν ὁμολογεῖ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἧς

ΛΟΓΟΣ] Oratio hæc non videtur apposita Epistolæ Philippi p. 250. pen. ed. R. or. pro Coron. licet istud ibi videatur Ulpiano. Mihi fides hujus orationis valde suspecta est propter locos communes, quibus referta est. Imo tota pæne consarcinata est ex Philippicis et Olynthiacis. [Not. marg. porro in regione p. 23. v. 23. ed. R. idem Nostras celeberrimus adscripserat hoc: 'In oratione ad Philippi epistolam [§. ϛ'., ut puto, voluit V. D. collocasse] iisdem utitur argumentis et pæne verbis ad confirmandum populum contra Philippum, atque in hac oratione. Mihi videntur profecto cum Epistola Philippi tum oratio adversaria multis aliis de causis indignæ esse ea tempestate atque antiquitate, quas præ se ferunt.'] Taylor.

Φαρσαλίοις] Pharsalios, Thessaliæ oppidum, pugna Pompeii et Cæsaris nobilitatum. Halos fortasse una ex illis Thessaliæ urbibus, quarum meminisse Strabo non operæ pretium esse censuit. Sed Stephanus: "Αλος πόλις 'Αχαΐας καὶ Φθιώτιδος, ἀπὸ τῆς συμβάσης 'Αθάμαντι ἄλης. Sed Demosthenici codices "Αλον aspirant, ut a *salinis* id oppidum dici potius, quam ab *errore*, videatur. Wolf.

"Αλον] Halus, urbs Thessaliæ, juxta fluvium Amphrysum; quam a Parmenione expugnatam, Philippus Pharsaliis dederat. *Ex edit.* Stock.

Τὰ περὶ Φωκέας] Phocense bellum, quod et sacrum dicitur, vel ex Justino nemini est ignotum. Wolf.

ἔπεμψεν. ὅτι δὲ χρὴ μήτε ὀῤῥωδεῖν [1] ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν μήτε ἀγεννῶς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ
182 σώμασι καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ καὶ πᾶσιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀφειδῶς ὁρμῆσαι πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ πειράσομαι 153
διδάσκειν.

ϛ'. Πρῶτον μὲν γὰρ εἰκὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς θεοὺς μεγίστους [2] ὑμῖν ὑπάρχειν συμμάχους καὶ βοηθοὺς, ὧν ἐκεῖνος τὰς πίστεις ὑπερβὰς καὶ τοὺς ὅρκους ὑπεριδὼν λέλυκεν ἀδίκως τὴν εἰρήνην. ἔπειθ', οἷς πρότερον ηὐξήθη, φενακίζων ἀεί τινας καὶ μεγάλα ἐπαγγελλόμενος εὐεργετήσειν, πάντα ταῦτα διεξελήλυθεν ἤδη, καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων καὶ Βυζαντίων καὶ τῶν ἐκείνοις συμμαχούντων, ὡς ἐπιθυμεῖ προσενεχθῆναι τούτοις τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Ὀλυνθίοις πρότερον· οὐκ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ Θετταλῶν δεσπόζειν ἀλλ' οὐχ ἡγεῖσθαι τῶν συμμάχων προαιρούμενος· ὑποπτεύεται δὲ ὑπὸ Θηβαίων Νίκαιαν μὲν φρουρᾷ κατέχων, εἰς δὲ τὴν Ἀμφικτυονίαν εἰσδεδυκὼς, τὰς δὲ πρεσβείας τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρὸς [3] αὐτὸν ἄγων καὶ τὴν ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος· ὥστε τῶν αὐτῷ πρὸ τοῦ φίλων ὄντων τοὺς μὲν νῦν πολεμεῖν ἀκαταλλάκτως, τοὺς δὲ μηκέτι προθύμους εἶναι συναγωνιστὰς, ἅπαντας

[1] ἡμᾶς [2] ἡμῖν [3] αὐτὸν

ϛ'. Περινθίων καὶ Βυζαντίων] Perinthus clara urbs in Propontide, olim Thraciæ metropolis, postea Heraclea dicta. Byzantium clarissima Thraciæ civitas, quæ hodie Constantinopolis, anno abhinc 95. Turcicæ ditionis facta. Idem.

Καὶ τῶν ἐκείνοις συμμαχούντων] Chii, Rhodii, aliique populi cum Byzantiis Perinthiisque adversus Philippum arma consociaverant. *Ex edit.* Stock.

Ὅνπερ Ὀλυνθίοις] Notum Olynthiorum excidium, de quo dictum illud memorabile fertur, Philippum non tam facile conditurum talem urbem, qualem evertisset. Wolf.

Νίκαιαν] Urbs prope Thermopylas τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν hic intelligatur, non Bithynica. Idem.

Νίκαιαν] Ostendimus in Phil. II. 4. Philippum Nicæam, quæ in Pylarum faucibus jacebat, dono Thebanis dedisse. Cum tamen sua nimium interesset Thermopylarum transitum custodire, quæcumque munitiones iis locorum angustiis imminebant, suorum denique militum præsidio custodire voluit. *Lucches.* Stock.

Ἀμφικτυονίαν] Amphictyones, qui circum Delphos habitabant et ad Pylæam conveniebant, πυλαγόραι καὶ ἱερομνήμονες dicti, id est, Pylææ præsides et legati. Pylæa vero est congressus Amphictyonum, in Pylis, quæ et Thermopylæ, fieri solitus, Hesychio auctore. Vide Strabonem lib. 8. et 9. copiosius hæc explicantem. Ἀμφικτυονίαν hic non tam locum, in quo convenire fuerint soliti, quam ipsam dignitatem Amphictyonum τὴν Πυλαίαν intelligo, de qua vide orationem περὶ εἰρήνης. Wolf.

Πρεσβείας τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρὸς αὐτὸν ἄγων] Eo tempore, ut videtur, quo Argivorum et Messeniorum controversiis se immiscuit. Vide Arg. Tourrellii in Phil. II. *Ex edit.* Stock.

Τὴν ἐκείνων συμμαχίαν] Arcades fortasse intelligit, quanquam etiam alii ex Peloponnensibus cum Thebanis conjuncti fuere. Wolf.

δὲ ὑφορᾶσθαι καὶ διαβεβλῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἔτι τοίνυν
—οὐδὲ γὰρ τοῦτ᾿ ἔστι μικρὸν— οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σα- 183
τράπαι καθεστῶτες ἔναγχος μὲν ξένους μισθοφόρους εἰσπέμ-
ψαντες ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον· νυνὶ δὲ τῆς
ἔχθρας αὐτοῖς ἐνεστώσης καὶ τοῦ κινδύνου πλησίον ὄντος,
εἰ χειρωθήσεται Βυζάντιον, οὐ μόνον αὐτοὶ προθύμως συμ-
πολεμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα τῶν Περσῶν χρήματα
χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται, ὃς τοσοῦτον μὲν κέκτηται
πλοῦτον ὅσον οὐδ᾿ οἱ λοιποὶ πάντες, τηλικαύτην δ᾿ ἔχει
ῥώμην πρὸς τὰς ἐνθάδε πράξεις, ὥστε καὶ πρότερον ἡνίκα
154 Λακεδαιμονίοις ἐπολεμοῦμεν, ὁποτέροις πρόσθοιτο, τούτους
ἐποίει κρατεῖν τῶν ἑτέρων, καὶ νῦν μεθ᾿ ἡμῶν γενόμενος
ῥᾳδίως καταπολεμήσει τὴν Φιλίππου δύναμιν.

γ΄. Πρὸς τούτοις τοίνυν τηλικούτοις οὖσιν, οὐκ ἐρῶ μὲν ὡς οὐ διὰ τὴν εἰρήνην πολλὰ προείληφεν ἡμῶν χωρία καὶ λιμένας καὶ τοιαῦθ᾿ ἕτερα χρήσιμα πρὸς πόλεμον· ὁρῶ δὲ ὡς, ὅταν μὲν ὑπ᾿ εὐνοίας τὰ πράγματα συνέχηται καὶ ταὐτὰ πᾶσι συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τῶν πολέμων, μένει τὰ συσταθέντα βεβαίως, ὅταν δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ πλεονεξίας ἀπάτῃ καὶ βίᾳ κατέχηται, καθάπερ ὑπὸ τούτου νῦν, μικρὰ πρόφασις καὶ τὸ τυχὸν πταῖσμα ταχέως ἅπαντα διέσεισε καὶ διέλυσε. καὶ πολλάκις εὑρίσκω λογιζόμενος οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα καὶ δυσμένειαν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς οὐ συνηρμοσμένα καλῶς οὐδ᾿ οἰκείως οὐδ᾿ ὡς οἴεταί τις. ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις ἐν μὲν προσθήκης μέρει ῥοπὴν ἔχει τινὰ καὶ χρῆσιν, αὐτὴ δὲ καθ᾿

Ὑφορᾶσθαι καὶ διαβεβλῆσθαι πρὸς αὐτὸν] 2. Philip. μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως ἔχειν. et paulo post: τὰ συμμαχικὰ τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα καὶ δυσμένειαν, hoc est, ὑφορᾶσθαι Φίλιππον καὶ δυσμενῆ ἔσεσθαι αὐτῷ. Idem. Intellige, *suspecto et criminoso modo habere se erga ipsum.* Auger.

Νυνὶ δὲ τῆς ἔχθρας αὐτοῖς ἐνεστώσης] Prædictio hæc eventu rata fuit. Quippe Alexander, in literis ad Darium scriptis, memorat auxilia quæ satrapæ Perinthiis miserant, tanquam dissidii causam præcipuam. *Ex edit.* Stock.

Ὁποτέροις πρόσθοιτο, τούτους ἐποίει κρατεῖν τῶν ἑτέρων] Quod hic dicit Orator, ex historia satis liquet. In bello enim Pelop. Spartani, a Persis adjuti, Athenas devicerunt. Conon deinde, eorundem ope, res afflictas Atheniensium restituit. Postremo, Artaxerxes omnes Græcos ab armis discedere jussit; qui secus faceret, se pro hoste habiturum minatus. Ita domesticis Græcorum discordiis, Persarum rex pacis ac belli arbiter factus est. *Ibid.*

γ΄. Οὐκ ἐρῶ μὲν, ὡς οὐ διὰ τὴν εἰρήνην] Concessio est, οὐκ ἀρνήσομαι. Occupavit ille quidem multa: sed minime ei profutura. Ea, quæ sequuntur, repetita pleraque sunt e secunda (prima) Olynthiaca. Wolf.

Ὁρῶ] F. ἐρῶ. Taylor.

αὐτὴν ἀσθενής ἐστι καὶ πρὸς τηλικοῦτον ὄγκον πραγμά-
184 των εὐκαταφρόνητος· ἔτι δὲ αὐτὴν οὗτος αὐτὸς τοῖς πολέ-
μοις καὶ ταῖς στρατείαις καὶ πᾶσιν οἷς ἄν τις [1] αὐτὸν μέ-
γαν εἶναι νομίσειε, σφαλερωτέραν αὐτῷ πεποίηκε. μὴ γὰρ
οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς [2] χαίρειν Φίλιππόν
τε καὶ τοὺς ἀρχομένους· ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς ὁ μὲν ἐπιθυμεῖ
δόξης, οἱ δὲ ἀσφαλείας, καὶ αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστι τυχεῖν
ταύτης ἀκινδύνως, οἱ δ' οὐδὲν δέονται καταλιπόντες οἴκοι
τέκνα, γονεῖς, γυναῖκας, φθείρεσθαι καὶ καθ' ἑκάστην
ἡμέραν κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ. [3] ὥστε τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν 155
Μακεδόνων ἐκ τούτων ἄν τις ἴδοι, πῶς διάκεινται πρὸς τὸν
Φίλιππον· τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἑταίρους καὶ τοὺς τῶν
ξένων ἡγεμόνας εὑρήσετε δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρίᾳ,
περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας. τοῖς μὲν γὰρ ὁ
πρὸς τοὺς πολεμίους μόνον ὑπάρχει κίνδυνος, οἱ δὲ τοὺς
κόλακας καὶ τοὺς διαβάλλοντας [4] αὑτοὺς μᾶλλον ἢ τὰς
μάχας δεδίασι· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ πάντων ἀγωνίζονται
πρὸς τοὺς ἀντιταχθέντας, τοῖς δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς πολέ-
μοις κακῶν οὐκ ἐλάχιστον μέρος μέτεστι, καὶ χωρὶς ἰδίᾳ
φοβεῖσθαι τὸν τρόπον τὸν τοῦ βασιλέως συμβέβηκεν. ἔτι
δὲ τῶν μὲν πολλῶν ἐπειδὰν ἁμάρτῃ τις, ζημίαν κατὰ τὴν
ἀξίαν εἴληφεν· οἱ δ' [5] ὅταν μέγιστα κατορθώσωσι, τότε
μάλιστα σκορακίζονται καὶ προπηλακίζονται παρὰ τὸ
προσῆκον. καὶ τούτοις οὐδ' ἂν εἷς εὖ φρονῶν ἀπιστήσειεν·
οὕτω γὰρ αὐτὸν φιλότιμον εἶναί φασιν οἱ συνδιατρίψαντες,
ὥστε βουλόμενον τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων [6] πάνθ' αὐτοῦ
δοκεῖν εἶναι μᾶλλον ἄχθεσθαι τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν
ἡγεμόνων τοῖς ἄξιον ἐπαίνου τι πράξασιν ἢ τοῖς ὅλως ἀπο-
τυχοῦσι.

δ'. Πῶς οὖν, εἴπερ ἐστὶ ταῦτα τοιαῦτα, πιστῶς ἤδη
πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένουσιν; ὅτι νῦν μὲν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τὸ κατορθοῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς τοιού-
τοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι
τὰς ἁμαρτίας εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων· εἰ δέ τι πταίσει, τότ'

[1] Deest αὐτόν. [2] Φίλιππόν τε χαίρειν [3] ὥστε καὶ, τοὺς [4] αὐτοὺς
[5] * ὅταν τὰ μέγιστα [6] ἅπαντ' αὐτοῦ

Ταύτης] Nempe, τῆς δόξης. AUGER. Οὐκ ἐλάχιστον] Malim οὔτ', quia sequi-

ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται πάντα ταῦτα. συμβαίνει γὰρ, 185
ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν. ὅταν μὲν ἐῤῥωμένος ᾖ τις,
οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν, ἐπὰν δὲ
156 ἀῤῥωστήσῃ πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα κἂν στρέμμα κἂν
ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων ᾖ μὴ τελέως ὑγιαῖνον· οὕτω καὶ
τῶν βασιλειῶν καὶ πασῶν τῶν δυναστειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν
τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς
ἐστὶν, ἐπὰν δέ τι πταίσωσιν, ὃ νῦν εἰκὸς παθεῖν ἐκεῖνον
μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὑτὸν αἰράμενον, γίγνεται φανερὰ τὰ
δυσχερῆ πάντα τοῖς ἅπασιν.

έ. Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον
ὁρῶν εὐτυχοῦντα ταύτῃ φοβερὸν εἶναι νομίζει καὶ δυσπολέ-
μητον, σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται προνοίᾳ· μεγάλη γὰρ
ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὰ
τῶν ἀνθρώπων πράγματα. κατὰ πολλοὺς μέντοι τρόπους,
ἕλοιτ' ἄν τις οὐχ ἧττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἐκεί-
νου. παρά τε γὰρ τῶν προγόνων ἐκ πλείονος χρόνου παρει-
λήφαμεν τὴν ἡγεμονίαν οὐ τούτου μόνον, ἀλλὰ, συνελόντι
φράσαι, πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλευσάντων· κἀκεῖ-
νοι μὲν Ἀθηναίοις φόρους ἤνεγκαν, ἡ δ' ἡμετέρα πόλις
οὐδενὶ πώποτε τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων. ἔτι δὲ τοσούτῳ
πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν
ἔχομεν, ὅσῳ διατελοῦμεν εὐσεβέστερα καὶ δικαιότερα πράτ-
τοντες. τί ποτ' οὖν ἐκεῖνος ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ πλείω
κατώρθωσεν ἡμῶν; ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, — παῤῥησιά-
σομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς —, ὁ μὲν αὐτὸς στρατεύεται καὶ
ταλαιπωρεῖ καὶ τοῖς κινδύνοις πάρεστιν, οὔτε καιρὸν πα-
ριεὶς οὔτε ὥραν ἔτους παραλείπων οὐδεμίαν· ἡμεῖς δὲ —
εἰρήσεται γὰρ τἀληθὲς — οὐδὲν ποιοῦντες ἐνθάδε καθήμε-
θα, μέλλοντες ἀεὶ καὶ ψηφιζόμενοι καὶ πυνθανόμενοι κατὰ
157 τὴν ἀγορὰν εἴ τι λέγεται νεώτερον. καίτοι τί γένοιτ' ἂν
νεώτερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καταφρονῶν Ἀθηναίων καὶ τολ-

tur καί. Wolf.

έ. Φίλιππον ὁρῶν εὐτυχοῦντα] Sallustius in Catilinario: 'Sed profecto fortuna in omni re dominatur: ea res cunctas ex libidine magis, quam ex vero, celebrat obscuratque.' Cicero 2. Offic. 'Magnam vim esse in fortuna in utramque partem, vel secundas ad res, vel adversas, quis ignorat? Nam et cum prospero flatu ejus utimur, ad optatos exitus pervehimur, et, cum reflavit, affligimur.' Idem.

Τούτου — τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλευσάντων] Hi genitivi regantur a πλείονες. Auger.

186 μῶν ἐπιστολὰς πέμπειν τοιαύτας οἵας ἠκούσατε μικρῷ πρότερον; καὶ τῷ μὲν ὑπάρχουσι μισθοφόροι στρατιῶται, καὶ νὴ Δία πρὸς τούτοις τῶν παρ' ἡμῖν ῥητόρων τινὲς, οἳ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἴκαδε λαμβάνειν νομίζοντες οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, οὐδ' αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν μικροῦ λήμματος πωλοῦντες. ἡμεῖς δὲ οὔτε τῶν ἐκείνου πραγμάτων οὐδὲν στασιάζειν παρασκευάζομεν, οὔτε ξενοτροφεῖν ἐθέλομεν, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν. οὔκουν ἐστὶν οὐδὲν θαυμαστὸν, εἴ τι πεπλεονέκτηκεν ἡμῶν κατὰ τὸν πρότερον πόλεμον, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν προσήκει τοὺς πολεμοῦντας νομίζομεν κρατήσειν τοῦ πάντα πράττοντος ἃ δεῖ τοὺς πλεονεκτήσειν μέλλοντας.

ϛ'. Ὧν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρὴ λαβόντας ἔννοιαν, καὶ λογισαμένους ὡς οὐδ' ἐφ' ἡμῖν ἐστι τὸ φάσκειν ἄγειν εἰρήνην—ἤδη γὰρ ἐκεῖνος καὶ προηγόρευκε τὸν πόλεμον καὶ τοῖς ἔργοις ἐξενήνοχε—μηδενὸς μὲν φείδεσθαι μήτε τῶν κοινῶν μήτε τῶν ἰδίων· στρατεύεσθαι δὲ, ἐάν που καιρὸς ᾖ, προθύμως ἅπαντας· χρῆσθαι δὲ στρατηγοῖς ἀμείνοσιν ἢ πρότερον. μὴ γὰρ [1] ὑπολάβῃ τις ὑμῶν, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν ἐγένετο τὰ πράγματα χείρω τὰ τῆς πόλεως, διὰ τούτων αὐτὰ πάλιν ἀναλήψεσθαι καὶ γενήσεσθαι βελτίω· μηδὲ νομίσητε, ῥᾳθυμούντων ὑμῶν, ὥςπερ πρότερον, ἑτέρους ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἀγωνιεῖσθαι προθύμως· ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲν πατέρας ὑμῶν πολλοὺς πόνους καὶ 158
κινδύνους μεγάλους ὑποστῆναι Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντας, ὑμᾶς δὲ μηδ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνοι δικαίως κτησάμενοι παρέδοσαν ὑμῖν ἐθέλειν ἐῤῥωμένως ἀμύνεσθαι, ἀλλὰ τὸν μὲν ἐκ Μακεδονίας ὁρμώμενον οὕτως εἶναι φιλοκίνδυνον, ὥςθ' ὑπὲρ τοῦ μείζω ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν κατατετρῶσθαι πᾶν τὸ σῶμα τοῖς πολεμίοις μαχόμενον, Ἀθηναίους δὲ, οἷς πάτριόν ἐστι μηδενὸς ὑπακούειν, ἁπάντων δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις,

[1] ὑπολάβοι

ϛ'. Κατατετρῶσθαι πᾶν τὸ σῶμα] Vide Nostrum *de Corona*, §. 21. et quæ in eum locum annotavimus. Stock.

Μηδενὸς ὑπακούειν] Malim vel μηδενὶ, vel ἀκούειν simplex verbum. Nam ὑπακούειν genitivo jungi, videtur insolentius: etsi auctorum exempla non desunt, suspecta tamen: et Suidas cum dativo construi monet. Paulo supra, (v. 11.) pro ὧν προσήκει, rectius legi videtur ἃ ν προσήκει:

τούτους διὰ μαλακίαν ἢ ῥᾳθυμίαν ἐγκαταλιπεῖν τά τε τῶν 187
προγόνων ἔργα καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος.

ζ΄. Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, φημὶ χρῆναι πάντας ἡμᾶς παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, παρακαλεῖν δὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, μὴ λόγοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν· ὡς ἅπας μέν ἐστι λόγος μάταιος πράξεων ἄμοιρος γενόμενος, τοσούτῳ δὲ μάλιστα ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

et tamen sic quoque videtur cohærere durius cum τοὺς πολεμοῦντας. sed verbum ποιεῖν subintelligitur. Wolf.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Pag. ed. aliq. cit. | Pag. ed. Reisk.

173 ## ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ. 158

α΄. Ἐπειδὴ πολλάκις μου πρέσβεις ἀποστείλαντος, ἵν᾽ ἐμμείνωμεν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς ὁμολογίαις, οὐδεμίαν ἐποιεῖσθε ἐπιστροφὴν, ᾤμην δεῖν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς· πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ ἁπάντων δηλῶσαι καθαρῶς. 159

β΄. Πρῶτον μὲν γὰρ Νικίου τοῦ κήρυκος ἁρπασθέντος ἐκ τῆς χώρας τῆς ἐμῆς, οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε [1] ὅτι τὴν δίκην, ἀλλὰ τὸν ἀδικούμενον εἴρξατε δέκα μῆνας· ἃς δ᾽ ἔφερε παρ᾽ ἡμῶν ἐπιστολὰς, ἀνέγνωτε ἐπὶ τοῦ βήματος. ἔπειτα Θασίων ὑποδεχομένων τὰς Βυζαντίων τριήρεις καὶ τῶν λῃστῶν τοὺς βουλομένους οὐδὲν ἐφροντίζετε, τῶν συνθηκῶν διαῤῥήδην λεγουσῶν πολεμίους εἶναι τοὺς ταῦτα ποιοῦντας. ἔτι τοίνυν περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Διοπείθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν Κρωβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίστασιν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ προσεχῆ Θρᾴκην
174 ἐπόρθησε, τέλος δὲ εἰς τοῦτο ἦλθε παρανομίας, ὥστε

[1] [ὅτι τὴν δίκην]

β΄. Νικίου τοῦ κήρυκος] Nicias (ut videtur) correptus fuit a Diopithe, dum a Thracia Macedoniam proficisceretur. *Ex edit.* Stock.

Ἁρπασθέντος] Malim cum Reiskio ἀναρπασθέντος. Auger.

Οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε ὅτι τὴν δίκην, ἀλλὰ] Felicianus et Manutius, ὅτι παρὰ τὴν δίκην, scilicet ἐβιάσαντο, *ut sontes ob jus violatum castigaveritis.* Sed quid si? ὅπερ ἦν δίκαιον, *id quod æquum fuisset.* Wolf.

Οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε ὅτι τὴν δίκην] In MSS. duobus Parisinis deest ὅτι: quod ego interjecta notula scriberem ὅ, τι, *ullo modo, in re qualibet;* et δίκην ἐπιτιμᾷν, *pœnam magni æstimare, gravem infligere pœnam,* verto. Nisi forte sincerior sit lectio Aldi et Feliciani: οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε ὅτι παρὰ τὴν δίκην, *nequaquam sontes pro jure (prout æquum erat) punivistis.* Stock.

Ἐπιστολὰς ἀνέγνωτε] Athenienses tabellas Philippi resolverunt, quo consilia ejus explorarent. Verum tanta fuit eorum urbanitas, ut literas, uxori Olympiadi inscriptas, intactas dimiserint. *Ex edit.* Stock.

Ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν] S. τὴν ἐμὴν, τὴν Μακεδονίαν: etsi fortasse Κρωβύλη καὶ Τιρίστασις Thraciæ fuerunt oppida, cujus partem non exiguam tenuit Philippus. Wolf.

Κρωβύλην——Τιρίστασιν] Crobyle penitus ignota. Tiristasis, juxta Plinium, oppidum est Chersonesi. *Ex edit.* Stock.

Τιρίστασιν] In margine [sc. Lutetianæ] adscriptum inepte, οἶμαι τὴν περίστασιν λέγει, cum haud dubie sit loci nomen. *In farrag.* Wolf.

Ἀμφίλοχον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσβευτὴν συλλαβὼν καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα. καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὖ δοκοῦντα ἐποίησε. καίτοι τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυκα καὶ πρέσβεις τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσεβὲς εἶναι δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὑμῖν· Μεγαρέων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων, εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε μυστηρίων μὲν εἴργειν αὐτούς, [1] ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας στῆσαι ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐφ' οἷς παθόντες οὕτως ἐμισήσατε τοὺς δράσαντας, νῦν αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντας;

γʹ. Καλλίας τοίνυν ὁ παρ' ὑμῶν στρατηγὸς τὰς μὲν
πόλεις τὰς ἐν τῷ Παγασίτῃ κόλπῳ κατοικουμένας ἔλα-
βεν ἁπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόρκους ἐμοὶ δὲ συμμαχίδας οὔσας,
τοὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐπώλει πάντας πολε-
160 μίους κρίνων· καὶ διὰ ταῦθ' ὑμεῖς ἐπῃνεῖτ' αὐτὸν ἐν τοῖς
ψηφίσμασιν. ὥστε ἔγωγε ἀπορῶ τί ποτ' ἔσται καινότερον,
ἐὰν ὁμολογήσητέ μοι πολεμεῖν· καὶ γὰρ ὅτε φανερῶς
διεφερόμεθα, λῃστὰς ἐξεπέμπετε, καὶ τοὺς πλέοντας ὡς
ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου
κακῶς ἐποιεῖτε. χωρὶς [2] τοίνυν εἰς τοῦτο παρανομίας
ἀφῖχθε καὶ δυσμενείας, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέ-
σβεις ἀπεστάλκατε πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὃ
μάλιστα ἄν τις θαυμάσειε. πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν

[1] * ὑπόμνημα

[2] τοίνυν τούτων εἰς

Καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὖ δοκοῦντα] Scilicet πεπρᾶχθαι, ἐποίησεν, ἢ συνδοκοῦντα. Wolf.

Ἀνθεμόκριτον] Narrat Pausanias, Anthemocritum præconem missum fuisse ad Megarenses, qui Atheniensium nomine vetaret eos agrum sacrum colere. Megarenses, spreto jure gentium, nuntium interfecerunt. Athenienses itaque interdixerunt eos foris et portubus suis, et jurejurando obstrinxerunt imperatores suos ad agrum Megarensem bis quotannis vastandum. Vide supra Not. ad Olynth. II. 8. *Ex edit.* Stock.

Εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν] F. εἰς τοῦτ' ὀργῆς ἐλήλυθεν. Tanta iracundia populus exarsit. Wolf.

Εἰ ἐφ' οἷς παθόντες — αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντας;] In antiquo sic emendatum reperi: νῦν αὐτὰ φαίνεσθε ποιοῦντες; Atque ita legendum esse antecedentia verba satis confirmant. *Qui vero hoc grave esse non possit, quod ea quorum gratia alios sic hodie habuistis, nunc ipsi facere videmini.* Quinetiam particula εἰ sic legi cogit. Obsopœus. Aut τὸ εἰ abundat, aut pro αὐτοὺς φαίνεσθαι legendum, εἰ αὐτοὶ φαίνεσθε. Wolf.

γʹ. Πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις] Sub hoc tempus, Asiæ minoris satrapæ auxilium miserant Perintho, a Philippo oppugnatæ; quod etsi Atheniensium impulsu factum fuisse non tradat Diodorus, docet tamen Pausanias, copiis Persicis tum præfuisse Apollodorum Atheniensem. *Ex edit.* Stock.

Πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην] Artaxerxes Ochus, iracundia commotus, quod Artabazo rebelli suppetias tulerat Chares, (vide Not. ad Phil. I. 9.) et Atheniensibus per legatos palam minitatus, minas statim ingenti apparatu bellico insecutus est. Quo rumore per-

175 Αἰγύπτῳ καὶ Φοινίκῃ ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι [1] νεωτε-
ρίζῃ, παρακαλεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας
ἅπαντας ἐπ' αὐτόν· νῦν δὲ τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ
πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς
ἐπισυμμαχίας. καίτοι τὸ παλαιὸν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὡς
ἐγὼ πυνθάνομαι, τοῖς Πεισιστρατίδαις ἐπετίμων ὡς ἐπά-
γουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς δ' οὐκ αἰσχύ-
νεσθε ταῦτα ποιοῦντες, ἃ διετελεῖτε τοῖς τυράννοις ἐγκα-
λοῦντες.

δ'. Ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ γράφετε ἐν τοῖς ψηφί-
σμασιν ἐμοὶ προστάττοντες Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἐᾶν
Θρᾴκης ἄρχειν, ὡς ὄντας Ἀθηναίους. ἐγὼ δὲ τούτους οὔτε
τῶν περὶ τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα μετασχόντας ὑμῖν οὔτ'
ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους οὔτ' Ἀθηναίους ὄντας·
ἀλλὰ Τήρην μὲν μετ' ἐμοῦ στρατευόμενον ἐφ' ὑμᾶς, Κερ-
σοβλέπτην δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ πρεσβευταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς
ὅρκους ὀμόσαι προθυμούμενον, κωλυθέντα δ' ὑπὸ τῶν ὑμε-
τέρων στρατηγῶν ἀποφαινόντων αὐτὸν Ἀθηναίων ἐχθρόν.
καίτοι, πῶς ἐστὶ τοῦτ' ἴσον ἢ δίκαιον, ὅταν μὲν ὑμῖν συμ-
φέρῃ, πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως, ὅταν δ' ἐμὲ 161
συκοφαντεῖν βούλησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι τὸν αὐτὸν
[2] ὑφ' ὑμῶν; καὶ Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε
τῆς πολιτείας, εὐθὺς ποιήσασθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα
φιλίαν, ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτου πόλεμον αἱρεῖσθαι πρὸς

[1] νεωτερίσῃ [2] [ὑφ']

celsi Athenienses, reliquorum Græcorum opem petierunt, eaque de re orationem habuit Demosthenes, *de Classibus* inscriptam. Tumultus autem ille brevi deferbuit. Rex enim Persarum, victo expulsoque Artabazo, in Phœniciam et Ægyptum, provincias rebelles, vires convertit; quas postea, Mentoris Rhodii opera, in ditionem suam redegit. Stock.

Περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας] Συμμαχία societas est et inferendi et propulsandi belli: ἐπιμαχία propulsandi tantum, ut explicat Thucydidis interpres. hic vero legendum περὶ τῆς ἐπ' ἐμὲ συμμαχίας. Wolf.

Ἐπισυμμαχία] Est fœdus fœderatos obligans ad mutuum sibi ferendum auxilium. Auger.

δ'. Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην] De his Thraciæ regibus vide orationem contra Aristocratem et primam Olynthiacam. Wolf.

Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην] De Tere prorsus silet historia. Quod ad Cersobleptem attinet, opprimi eum a Philippo sinebant Athenienses, consilio Demosthenis; donec ejus perniciem cum suo conjunctam esse periculo sentirent. Tum decreta, quæ hic memorantur, facta sunt. *Ex edit.* Stock.

Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος] Sitalces, Cersobleptæ avus, propter merita in remp. in bello Pelop. civitate donatus. Eo in pugna cum Triballis interfecto, Seuthes fratris filius, exclusis ejus liberis, regno potitus est: unde cædis auctor habitus fuit. Philippus dubium crimen, tanquam exploratum et compertum, affert. *Ibid.*

ἡμᾶς; καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδότας ὅτι τῶν λαμβανόντων τὰς
δωρεὰς τὰς τοιαύτας οὐδεὶς οὔτε τῶν νόμων οὔτε τῶν ψηφι-
σμάτων οὐδὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ 176
πάντα τἄλλα παραλιπόντα συντόμως εἰπεῖν, ὑμεῖς ἔδοτε
πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ καὶ Διονυσίῳ τῷ Συρακου-
σίῳ καὶ τοῖς ἐκγόνοις τοῖς ἐκείνων. ἐὰν οὖν πείσητε τοὺς
ἐκβαλόντας ἑκατέρους αὐτῶν ἀποδοῦναι πάλιν τὰς ἀρχὰς
τοῖς ἐκπεσοῦσι, κομίζεσθε καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν Θράκην, ὅσης
Τήρης καὶ Κερσοβλέπτης ἦρχεν. εἰ δὲ τοῖς μὲν ἐκείνων
κρατήσασι μηδ' ἐγκαλεῖν ἀξιοῦτε μηδὲν, ἐμὲ δ' ἐνοχλεῖτε,
πῶς οὐ δικαίως ὑμᾶς ἀμυνοίμην ἄν; περὶ μὲν οὖν τούτων
πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια, παραλιπεῖν προαιροῦμαι.

έ. Καρδιανοῖς δέ φημι βοηθεῖν γεγονὼς αὐτοῖς πρὸ τῆς
εἰρήνης σύμμαχος, οὐκ ἐθελόντων δ' ὑμῶν ἐλθεῖν εἰς κρίσιν,
πολλάκις μὲν ἐμοῦ δεηθέντος, οὐκ ὀλιγάκις δ' ἐκείνων· ὥστε
πῶς οὐκ ἂν εἴην πάντων φαυλότατος, εἰ καταλιπὼν τοὺς
συμμάχους μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι τῶν πάντα μοι τρό-
πον ἐνοχλούντων, ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων;
εἰ τοίνυν δεῖ μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν, εἰς τοσοῦτον ἐληλύ-
θατε πλεονεξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ
162 προειρημένα μόνον, τὰ δ' ὑπογυιότατα Πεπαρηθίων φα-
σκόντων δεινὰ πεπονθέναι, προσετάξατε τῷ στρατηγῷ
δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων, οὓς ἐγὼ μὲν ἐτιμωρη-
σάμην ἐνδεεστέρως ἢ προσῆκεν, ἐκεῖνοι δὲ εἰρήνης οὔσης
καταλαβόντες Ἁλόννησον οὔτε τὸ χωρίον οὔτε τοὺς φρουροὺς 177

Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ] Evagoras Cononi opem tulerat in Athenis liberandis: quamobrem civitate donatus est. Interfectus fuit a Nicocle. Filius ejus deinde Evagoras minor regnum excepit, quo tandem a Persis privatus est. *Ibid.*

Διονυσίῳ τῷ Συρακουσίῳ] Vide Diodorum Siculum, et Plutarchum in vitis Dionis et Timoleontis. *Ibid.*

Τοὺς ἐκβαλόντας ἑκατέρους] Dionysium juniorem à Dione pulsum constat: de Nicocle (Nam Evagoram in regno suo esse mortuum, Isocrati credo) mihi non liquet. Ælianus quidem eum una cum Stratone, cum quo luxu certarit, male periisse scribit. Wolf.

έ. Καταλαβόντες Ἁλόννησον] Halonesus, Cycladum una, fuit olim Atheniensium: sed cum parvi momenti esset, neglectam reliquerant. A piratis occupata, stationem præbebat ipsorum navibus, atque opportunitatem in maritimam Macedoniæ oram invadendi. Quamobrem illos vi Philippus ejecit; urbis et insulæ potitus est. Rem ægre Athenienses tulerunt: quippe quibus Macedonis incrementa suspecta forent, et illinc immineret Sciatho et Peparetho, duabus insulis reipublicæ. Armis eam repetere, quam sponte a Philippo oblatam accipere maluerunt, si huic, quam expendimus, epistolæ fides haberi debeat. [Quin et Æschines testis est, populo suasisse Demosthenem donum repudiare, si diceret Philippus se διδόναι, non ἀποδιδόναι· in Ctesiph. §. 30.] Negotium Peparethiis datum, qui eorundem Atheniensium societatem et militum præsidium jam olim amplexati fuerant; feli-

ἀπεδίδοσαν, πέμψαντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πολλάκις. ὑμεῖς δ', ὧν μὲν ἠδίκησαν ἐμὲ Πεπαρήθιοι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐπεσκήψασθε, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι τὴν νῆσον οὔτ' ἐκείνους οὔτε ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν λῃστὴν Σώστρατον. εἰ μὲν οὖν αὐτοί φατε παραδοῦναι Σωστράτῳ, λῃστὰς ὁμολογεῖτε καταπέμπειν· εἰ δὲ ἀκόντων ὑμῶν ἐκεῖνος [1] ἐκράτει, τί δεινὸν πεπόνθατε, λαβόντος ἐμοῦ καὶ τὸν τόπον τοῖς πλέουσιν ἀσφαλῆ παρέχοντος; τοσαύτην δέ μου ποιουμένου πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ διδόντος αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες λαμβάνειν μὲν οὐκ εἴων, ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον, ὅπως ὑπομείνας μὲν τὸ προσταττόμενον τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ὁμολογῶ, μὴ προειμένος δὲ τὸ χωρίον ὕποπτος γένωμαι τῷ πλήθει. γνοὺς ἐγὼ ταῦτα προὐκαλούμην κριθῆναι περὶ τούτων πρὸς ὑμᾶς, ἵν', εἰ μὲν ἐμὴ γνωσθῇ, παρ' ἐμοῦ δοθῇ τὸ χωρίον ὑμῖν· ἐὰν δὲ ὑμετέρα κριθῇ, τότε ἀποδῶ τῷ δήμῳ. ταῦτα δέ μου πολλάκις ἀξιοῦντος, ὑμεῖς μὲν οὐ προσείχετε, Πεπαρήθιοι δὲ τὴν νῆσον κατέλαβον. τί οὖν ἐχρῆν με ποιεῖν; οὐ δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ὑπερβεβηκότων τοὺς ὅρκους; οὐ τιμωρήσασθαι τοὺς οὕτως ὑπερηφάνως ἀσελγαίνοντας; καὶ γάρ, εἰ Πεπαρηθίων ἦν ἡ νῆσος, τί προσῆκεν ἀπαιτεῖν Ἀθηναίους; εἰ δὲ ὑμετέρα, πῶς οὐκ ἐκείνοις ὀργίζεσθε κατα- 163
λαβοῦσι τὴν ἀλλοτρίαν;

ϛ'. Εἰς τοῦτο δὲ προβεβήκαμεν ἔχθρας, ὥστε βουλόμενος ταῖς ναυσὶν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παραβαλεῖν ἠναγκάσθην αὐτὰς παραπέμψαι διὰ Χερρονήσου τῇ στρατιᾷ, τῶν μὲν κληρούχων κατὰ τὸ Πολυκράτους δόγμα πολεμούντων

[1] κατεκράτει

citer quoque gestum est. Philippus injuriam ulturus, Peparethum vastat, magnisque cladibus afficit. Idque merito se fecisse his literis gloriatur. *Lucches.* STOCK.

Τοὺς φρουροὺς] Obsopœus: τοὺς φῶρας, τουτέστι τοὺς λῃστάς. Idem ἐπεσκέψασθε pro ἐπεσκήψασθε. F. τούτοις μὲν οὐδὲν ἐπεσκήψασθε. Sed φρουροὺς rectius legi existimo. Nam Philippus, Sostrato expulso, utique præsidium insulæ imposuerat: quod Peparethii in suam potestatem redactum detinuerunt. WOLF.

Πεπαρήθιοι] Strabo lib. 9. Contra Magnesiam quidem frequentes incumbunt insulæ. Nobiliores sunt Sciathus et Peparethus, et Irus [Imbrus] et Scyrus, cum ejusdem nominis urbibus. IDEM.

Τὴν δὲ τιμωρίαν ἀκριβῶς εἰδότες, καίτοι] Fel. τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες, ὅτι. Ego malim sic: ἐπεσκέψασθε, ἀκριβῶς εἰδότες· τὴν δὲ τιμωρίαν διεβάλετε vel διεσύρατε, vel νῦν συκοφαντεῖτε. Videtur enim et inversus esse ordo verborum, et deesse verbum aliquod. [In *farrag.* F. τὴν δὲ τιμωρίαν διαβεβλήκατε· ἀκριβῶς εἰδότες, ὅτι τὴν νῆσον.] IDEM.

ϛ'. Κατὰ τὸ Πολυκράτους δόγμα] Mal-

ἡμῖν, ὑμῶν δὲ τοιαῦτα ψηφιζομένων, τοῦ δὲ στρατηγοῦ 178
Βυζαντίους τε παρακαλοῦντος καὶ διαγγέλλοντος πρὸς
ἅπαντας ὅτι πολεμεῖν αὐτῷ προστάττετε, ἂν καιρὸν
λάβῃ. τοιαῦτα δὲ πάσχων ὅμως τῆς πόλεως καὶ τῶν τριη-
ρῶν καὶ τῆς χώρας ἀπεσχόμην, ἱκανὸς ὢν τὰ πλεῖστα
λαβεῖν ἢ πάντα, καὶ διατετέλεκα προκαλούμενος ὑμᾶς εἰς
κρίσιν ἐλθεῖν ὑπὲρ ὧν αἰτιώμεθα ἀλλήλους. καίτοι σκοπεῖ-
σθε πότερον κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνεσθαι,
καὶ πότερον αὐτοὺς εἶναι βραβευτὰς ἢ πεῖσαί τινας ἑτέ-
ρους· καὶ λογίζεσθ' ὡς ἄλογόν ἐστιν Ἀθηναίους Θασίους
μὲν καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρύμης διακριθῆναι
λόγοις, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι περὶ ὧν ἀμφισ-
βητοῦμεν τὸν τρόπον τοῦτον, ἄλλως τε καὶ γιγνώσκοντας
ὅτι νικηθέντες μὲν οὐδὲν ἀποβαλεῖτε, κρατήσαντες δὲ λή-
ψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῖν ὄντα.

ζ. Πάντων δέ μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι, διότι
πέμψαντος ἐμοῦ πρέσβεις ἀπὸ τῆς συμμαχίας πάσης, ἵν'
ὦσι μάρτυρες, καὶ βουλομένου ποιήσασθαι πρὸς ὑμᾶς δι-
καίας ὁμολογίας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ τοὺς περὶ τούτων
λόγους ἐδέξασθε παρὰ τῶν πρεσβευόντων, ἐξὸν ὑμῖν ἢ τῶν
κινδύνων ἀπαλλάξαι τοὺς δυσχερές ὑποπτεύοντάς τι καθ'
164 ἡμῶν, ἢ φανερῶς ἐξελέγξαι με φαυλότατον ὄντα τῶν ἁπάν-
των. τῷ μὲν οὖν δήμῳ ταῦτα συνέφερε, τοῖς δὲ λέγουσιν
οὐκ ἐλυσιτέλει. φασὶ γὰρ οἱ τῆς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν 179

tum apud cives suos gratia et auctoritate valuit Polycrates, et sæpius Philippi commodis inservivit; etsi jam secus fecerit: sive quo suspicionem dilueret, sive quo fidem suam denuo pluris venderet. *Ex edit.* Stock.

Τοῦ δὲ *στρατηγοῦ*] Is erat Diopithes. Cæterum omnia, quæ ad hanc epistolam conferant illustrandam, videas apud Leland. Vit. Phil. IV. 2. Stock.

Καὶ διαγγέλλειν πρὸς ἅπαντας ὅτι πάλιν] Recte Felicianus: *καὶ διαγγέλλοντος πρὸς ἅπαντας, ὅτι πολεμεῖν*. Wolf.

Θασίους καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρύμης] Thasus insula Ægæi maris. Maroneum vinum apud Homerum celebratur. Stryme urbs Thraciæ, auctore Stephano. Idem.

Θασίους μὲν καὶ Μαρωνείτας] Maronea et Stryme Thraciæ urbes. Thasus, Ægæi maris insula prope Thraciam: quare nil mirum, si cum in opposito litore aliquid sub imperio habere vellet, de Stryme cum Maronitis disceptaret. Hanc vero controversiam circa Timothei tempora habitam fuisse, nullus dubito. Tunc enim respublica longe lateque per ea loca dominabatur, ac plurimum sociis urbibus ejus judicio stare opus erat. *Lucches.* Stock.

ζ. *Πέμψαντος ἐμοῦ πρέσβεις*] Legationem eam post obsessas urbes Perinthum et Byzantium missam fuisse censet Lucchesinius; cum Philippus ad Persicum bellum totius Græciæ nomine suscipiendum adspiraret, atque adeo nollet pacem dirimere, cuperetque honestis, ut loquebatur, conditionibus dissidia componere. Hinc Athenas suos cum sociorum legatis oratores misit, ut inde facilius Atheniensium voluntates permoverentur.—Stock.

Τῆς παρ' ὑμῖν πολιτείας ἔμποροι] *Vestræ*

[1] ἔμπειροι τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι, τὸν δὲ πόλεμον εἰρήνην· ἢ γὰρ συναγωνιζομένους τοῖς στρατηγοῖς ἢ συκοφαντοῦντας ἀεί τι λαμβάνειν παρ' αὐτῶν, ἔτι δὲ τῶν πολιτῶν τοῖς γνωριμωτάτοις καὶ τῶν ἔξωθεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις λοιδορουμένους ἐπὶ τοῦ βήματος περιποιεῖσθαι παρὰ τοῦ πλήθους δόξαν ὡς εἰσὶ δημοτικοί. ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐστί μοι παῦσαι τῆς βλασφημίας αὐτοὺς μικρὰ πάνυ προεμένῳ, καὶ ποιῆσαι λέγειν ἐπαίνους ὑπὲρ ἡμῶν. ἀλλ' αἰσχυνοίμην ἄν, εἰ τὴν πρὸς [2] ὑμᾶς εὔνοιαν παρὰ τούτων φαινοίμην ὠνούμενος, οἳ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τοῦτο τόλμης ἥκουσιν, ὥστε καὶ περὶ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἀμφισβητεῖν ἐπιχειροῦσιν, ὑπὲρ ἧς τῶν ἀντιποιουμένων αὐτῆς [3] οἶμαι πολὺ δικαιότερα λέγειν αὐτός. εἴτε γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς κρατησάντων γίγνεται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ προγόνου πρώτου κατασχόντος τὸν τόπον, ὅθεν καὶ τῶν αἰχμαλώτων Μήδων ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνέστησεν εἰς Δελφούς; εἴτε τούτων μὲν ἀμφισβητήσειέ τις, ἀξιοῖ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενομένων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον· ἐκπολιορκήσας γὰρ τοὺς ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας, ὑπὸ Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας, ἔλαβον τὸ χωρίον. καίτοι πάντες οἰκοῦμεν τὰς πόλεις, ἢ τῶν προγόνων παραδόντων, ἢ κατὰ πόλεμον κύριοι κατα-
180 στάντες. ὑμεῖς δὲ οὔτε πρῶτοι λαβόντες οὔτε νῦν ἔχοντες, ἐλάχιστον δὲ χρόνον ἐν τοῖς τόποις ἐμμείναντες, ἀντιποιεῖ- 165

[1] ἔμποροι [2] * ἡμᾶς [3] οἴομαι πολὺ δικαιότερα ἂν λέγειν

reipublicæ mercatores, nundinatores, caupones. Legendum utique, ἔμπειροι, *gnari.* οἱ γὰρ λέγοντες οἱ τῆς πολιτείας ἔμποροί εἰσιν, οὐχὶ δὲ οἱ ἀπαγγέλλοντες Φιλίππῳ. Oratores, quod turpissimum esse scribit Cicero, quæstui habent rempublicam. Wolf.

Τῆς πολιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμποροι] Sic editi fere omnes: quæ si vera lectio sit, in commate sequenti pro αὐτοῖς scribendum videtur αὐτοῖς. *Dicunt ii, qui in rep. vestra administranda mercatum exercent, pacem ipsis bellum esse,* &c. Sed melius multo Wolfius, duorum Codd. MSS. auctoritate munitus, pro ἔμποροι dedit ἔμπειροι· quem in convertendo sequuntur Tourrellius et Lucchesinius. Stock.

Τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι] Vide annotationes in Philippicam Isocratis. Wolf.

Ἀλεξάνδρου τοῦ προγόνου πρώτου κατασχόντος] Plures in eum locum, qui primo Novem Viæ nuncupabatur, colonias deductas fuisse memorat Thucydides, l. 4. ac postmodum a finitimis populis (et ab ipso fortasse Alexandro, Philippi regis avo) ejectas. Amphipolis autem ipsa annis 30 post bellum Persicum, et mortuo jam Alexandro isto, fundata fuit ab Niciæ filio Agnone. Stock.

Ὅθεν καὶ αἰχμαλώτων] Sic legendum: ὅθεν κ. αἰχ. Μήδων ὧν ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνέστησεν, *statuam auream erexit.* Obsopœus.

Ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας] Brasidas Lacedæmoniorum dux Amphipolim eripuerat Atheniensibus. Exinde libera mansit, donec in Philippi ditionem venit. Exedit Stock.

σθε τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα πίστιν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοὶ βεβαιοτάτην ἐπιθέντες· πολλάκις γὰρ ἐμοῦ γράφοντος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὑπὲρ αὐτῆς, ἐγνώκατε δικαίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην, ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν, [1] κᾆτα συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμολογίαις. καίτοι πῶς ἂν ἑτέρα γένοιτο βεβαιοτέρα ταύτης κτῆσις, τῆς τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς καταλειφθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων, πάλιν δὲ κατὰ πόλεμον ἐμῆς γεγενημένης, τρίτον δὲ συγχωρηθείσης ὑφ' ὑμῶν τῶν εἰθισμένων ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν οὐδὲν ὑμῖν προσηκόντων;

η. Ἃ μὲν οὖν ἐγκαλῶ, ταῦτ' ἐστίν· ὡς δὲ προϋπαρχόντων καὶ διὰ τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἤδη τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων καὶ καθ' ὅσον ἂν δύνησθε κακοποιούντων, ὑμᾶς ἀμυνοῦμαι μετὰ τοῦ δικαίου, καὶ μάρτυρας τοὺς θεοὺς ποιησάμενος διαλήψομαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς.

[1] κατὰ

Ὑπὲρ αὐτῆς, ἐγνωκότες] Lege ἐγνώκατε, et mox, τότε μὲν ποιησάμενοι, ἔχοντος δ' ἐμοῦ. Wolf.

Τότε] *Tunc*, nempe, tunc quum ego ad vos scriberem epistolas, et vos cognosceretis me juste possidere Amphipolim. Auger.

Ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν κατὰ συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμολογίαις] Exhibui verba, quomodo ipsa repræsentant Editores Paris. et Veneti: nec tamen video, qui sensus ex iis commode elici possit, nisi ad hunc modum liceat convertere: *habente me civitatem* sociæ urbis nomine *in ipsis illis fœderibus*. Wolfius suo periculo dedit, καὶ τὴν συμμαχίαν. Verum propius abest a recepta lectione ea, quam e Luteciano codice idem ille Wolfius excerpsit, κᾆτα συμμαχίαν, *et* deinde *societatem*. Stock.

η. Προϋπαρχόντων] Ad hoc participium et ad ea quæ sequuntur, subaudi ὑμῶν. Auger.

Διαλήψομαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς] S. πραγμάτων, ἢ διαφορῶν. *Distinguam* vel *dijudicabo res vestras*, hoc est, transigam controversiam et litem decidam. Conferant studiosi quædam loca Panegyrici Isocratis, et Archidami, cum hac epistola, ubi illic de jure principatus et Messenæ, hic Amphipoleos agitur. Wolf. Ad verbum: *disceptabo de controversiis erga vos*. Auger.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk. | Pag. ed. aliq. cit.

165 Ὁ ΛΟΓΟΣ οὗτος οὐκέτι Φιλιππικός ἐστιν, ἀλλ' ἁπλῶς συμβουλευτικός· ἐκκλησίαν γὰρ 228
166 ἀγόντων τῶν Ἀθηναίων περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πείθει συνταχθῆναι αὐτοὺς καὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναλαβεῖν ἀξίωμα στρατευομένους καὶ τῶν Ἑλλήνων προκινδυνεύοντας, καὶ συγκρίνει τὰ νῦν τοῖς ἐπὶ τῶν προγόνων πολὺ φαυλότερα καὶ ταπεινότερα τῶν παλαιῶν δεικνύς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΛΟΓΟΣ.

α΄. ΠΕΡΙ μὲν τοῦ παρόντος ἀργυρίου καὶ ὧν ἕνεκα τὴν ἐκκλησίαν ποιεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέτερόν μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι, οὔτ' ἐπιτιμήσαντα τοῖς νέμουσι καὶ 229

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ] Σύνταξις, apud Isocratem *tributum*, τὰς συντάξεις διδόναι: quo nomine Græci, profligato Xerxe, eam pecuniam vocabant, quam pro defensione Græciæ a Barbaris pendebant Atheniensibus, repudiato nomine τῶν εἰσφορῶν καὶ φόρων. Grammaticis est, *apta consecutio verborum*. alias *quicquid ordine fit et apte* σύνταξις dicitur. Ego inscriptionem eo minus *de ordinanda republica* vertere sum veritus, quod 3. (2.) Olynthiaca de his ipsis theatralibus pecuniis agens, τὴν ἀταξίαν (inquit) ἀνελὼν, εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν τοῦθ' ὅτι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχει καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας: quod certe non est aliud, quam *ordinare rempublicam*. Budæus *descriptionem in classes civium tributa conferentium* interpretatur. Wolf. Demosthenes cum ante tempus actionum Philippicarum videret populum Atheniensem omni ordine solutum, theatris tantum et spectaculis intentum, pecunias publicas partiri, nec pacis nec belli tempora instituta que dignoscentem, orationem habuit, quæ περὶ συντάξεως dicitur, id est, *de ordinatione ac constitutione civitatis.* Cujus orationis scopus is fuit, ut populus Atheniensis in certos ordines redigeretur, id est, in milites, qui hoplitæ, id est, armati vel gravis armaturæ, dicebantur, et in equites, et in alios, qui extra hos ordines erant. Bud. de Asse lib. 5. atque huc nonnihil faciunt, quæ in Orationem de Symmoriis annotata sunt. Porro a verbo συντάττομαι, id est, *ejusdem ordinis sum et notæ et classis, atque eadem dignitate præditus*, σύνταξις hujusmodi *descriptionem et in classes distributionem* significat, quemadmodum et σύνταγμα, ut idem Demosthenes, paulo post, πόλιν τοσούτους ὁπλίτας ἔχουσαν, καὶ τριήρεις, καὶ ἱππέας, καὶ χρημάτων πρόσοδον, συντετάχθαι καὶ παρεσκευάσθαι, &c. *Ex edit.* Hervag.

α΄. Περὶ μὲν τοῦ παρόντος ἀργυρίου] *Præsens pecunia*, est ἕτοιμον ἀργύριον, *bar Geld* [*ready money*]. *De hac pecunia.* Wolf.

Τοῖς νέμουσι καὶ διδοῦσι] Puto συνωνυμίαν ἢ παράλληλον εἶναι. Si esset τοῖς νεμομένοις, hoc de populo intelligerem: τοῖς διδοῦσι de tribunis plebis. Idem.

διδοῦσι τὰ κοινὰ εὐδαιμονῆσαι παρὰ τοῖς βλάπτεσθαι διὰ τούτων ἡγουμένοις τὴν πόλιν, οὔτε συνειπόντα καὶ παραινέσαντα ὡς δεῖ λαμβάνειν χαρίσασθαι τοῖς σφόδρα ἐν χρείᾳ τοῦ λαβεῖν οὖσιν· οὐδέτεροι γὰρ πρὸς τὸ τῇ πόλει συμφέρον σκοποῦντες οὔτ᾽ ἐπαινοῦσιν οὔτε δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ᾽ ὡς ἑκάτεροι χρείας καὶ περιουσίας ἔχουσιν. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν οὔτ᾽ ἂν εἰσηγησαίμην, οὔτ᾽ ἀντείποιμι ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν. παραινῶ μέντοι σκοπεῖν καὶ λογίζεσθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅτι τἀργύριον μέν ἐστι τοῦτο περὶ οὗ βουλεύεσθε μικρόν, τὸ δὲ ἔθος μέγα ὃ γίγνεται μετὰ τούτου. εἰ μὲν οὖν μετὰ τοῦ πράττειν ἃ προσήκει καὶ τὸ λαμβάνειν κατασκευάσεσθε, οὐ μόνον οὐ βλάψετε, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὠφελήσετε τὴν πόλιν καὶ ὑμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῦ μὲν λαμβάνειν [1]καὶ ἑορτὴ καὶ πᾶσα
ἀρκέσει πρόφασις, τοῦ δ᾽ ἃ πρὸς τούτοις δεῖ ποιεῖν μηδὲ 167
τοὺς λόγους ἀκούειν ἐθελήσετε, ὁρᾶτε μήποθ᾽, ἃ νῦν ὀρθῶς ἡγεῖσθε πράττειν, σφόδρα ἡμαρτηκέναι νομίσητε.

β΄. Ἐγὼ δέ φημι δεῖν — καί μοι μὴ θορυβήσητε ἐφ᾽ ᾧ μέλλω λέγειν, ἀλλ᾽ ἀκούσαντες κρίνατε —, ὥσπερ τοῦ λαβεῖν ἐκκλησίαν ἀπεδώκαμεν, οὕτω καὶ περὶ τοῦ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐκκλησίαν ἀποδοῦναι, καὶ παρασχεῖν ἕκαστον αὐτὸν μὴ μόνον ταῦτ᾽ ἀκούειν ἐθέλοντα ἀλλὰ καὶ πράττειν βουλόμενον· ἵνα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀγαθῶν τὰς ἐλπίδας δι᾽ ὑμῶν αὐτῶν ἔχητε, καὶ μὴ τὸν δεῖνα μηδὲ τὸν δεῖνα πυνθάνησθε τί πράττει. καὶ τὰ μὲν προσιόντα τῇ πόλει πάντα, καὶ ἃ νῦν ἐκ τῶν ἰδίων παραναλίσκετε εἰς οὐδὲν δέον καὶ ὅσ᾽ ἐκ τῶν συμμάχων ὑπάρχει, λαμβάνειν ὑμᾶς φημὶ χρῆναι τὸ
230 ἴσον ἕκαστον, τοὺς μὲν ἐν ἡλικίᾳ στρατιωτικόν, τοὺς δ᾽

[1] καὶ ἡ ἑορτὴ

Σκοποῦντες] Scilicet τὰ πράγματα. IDEM.

Ὡς — χρείας — ἔχουσι] Sicut οὕτω γνώμης ἔχω. supra, τινὰ ἐν χρείᾳ εἶναι τοῦ λαβεῖν, id est, χρείαν ἔχειν δεῖσθαι. IDEM.

Τὸ δὲ ἔθος μέγα] Sic Plato: *ut delictum parvum sit, at parva non est peccandi consuetudo.* IDEM.

β΄. Ἐκκλησίαν ἀπεδώκαμεν] Observentur modi loquendi, ἐκκλησίαν ἀποδοῦναι, ποιεῖν ἢ ποιεῖσθαι, συνάγειν, συλλέγειν, γίνεσθαι, εἰς ἐκκλησίαν ἀναβῆναι. IDEM.

Μηδὲ τὸν δεῖνα πυνθάνησθε τί πράττει] Antiptosis Græca, pro, μηδὲ πυνθάνησθε, τί ὁ δεῖνα πράττει. Sic Terentius sæpe. IDEM.

Τὰ μὲν προσιόντα] Τὰς προσόδους, τὰ προσοδευόμενα χρήματα. IDEM.

Τοὺς δ᾽ ὑπὲρ τὸν κατάλογον] Emeritos, rude donatos, qui annum ætatis 45. ex-

ὑπὲρ τὸν κατάλογον ἐξεταστικὸν ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάσαι τοῦτο· στρατεύεσθαι δ' αὐτοὺς καὶ μηδενὶ τούτου παραχωρεῖν, ἀλλὰ τὴν δύναμιν τῆς πόλεως οἰκείαν εἶναι καὶ κατεσκευασμένην ἀπὸ τούτων, [1]ἵν' εὐπορῆτε καὶ τὰ δέοντα ποιῆτε· καὶ τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι ταύτης, ἵν' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ [2]τοιαῦτα οἷάπερ νυνὶ συμβαίνῃ. τοὺς στρατηγοὺς κρίνετε· καὶ περίεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα εἰσήγγειλεν, ἄλλο δ' οὐδέν.

γʹ. Ἀλλὰ τί ὑμῖν γένηται; πρῶτον μὲν οἱ σύμμαχοι μὴ φρουραῖς ἀλλὰ τῷ τὰ αὐτὰ συμφέρειν ὑμῖν τε κἀκείνοις ὦσιν οἰκεῖοι. ἔπειθ' οἱ στρατηγοὶ μὴ ξένους ἔχοντες τοὺς μὲν συμμάχους ἄγωσι καὶ φέρωσι, τοὺς δὲ πολεμίους
168 μηδ' ὁρῶσιν, ἀφ' ὧν αἱ μὲν ὠφέλειαι τούτων εἰσὶν ἴδιαι, τὰ δὲ μίση καὶ τὰ ἐγκλήματα ἐφ' ὅλην ἔρχεται τὴν πόλιν· ἀλλὰ πολίτας τοὺς ἀκολουθοῦντας ἔχοντες τοὺς ἐχθροὺς, ἃ νῦν τοὺς [3][συμμάχους καὶ] φίλους, ποιῶσι. χωρὶς δὲ τούτων πολλὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὑμετέραν ποθεῖ παρουσίαν, [4]καὶ ἄνευ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους πολέμους οἰκείᾳ χρῆσθαι δυνάμει συμφέρειν, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα πράγματα ἀναγκαῖόν ἐστιν. εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἔχειν ὑμῖν ἀπέχρη 231

[1] ἵν' ἅμα τ' εὐπορῆτε [2] ταῦτα ὥσπερ [3] Absunt unci. [4] ἄνευ γὰρ τοῦ

cesserunt, οἱ ἐν ἡλικίᾳ sunt *juvenes, quorum militaris est ætas.* Unde Ovid.

'Quæ bello est habilis, Veneri quoque convenit ætas.
Turpe senex miles, turpe senilis amor.'
Idem.

Τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν κατάλογον] *Ii qui excesserunt ætatem in qua cives in catalogo militantium inscribuntur.* Auger.

Ἐξεταστικὸν] Quasi dicas *inquisitivum*, ἐξετασμὸν Hesychius κρίσιν καὶ ἐρώτησιν interpretatur, id est, *judicium et quæstionem.* Tertiæ (secundæ) Olynthiacæ peroratio, quam modo citavimus, locum hunc declarat. Sic igitur τὸ ἐξεταστικὸν verti, ac si δικαστικὸν esset: quamvis plura complectatur, omnia nimirum publica munera, quæ in toga possunt administrari. Wolf.

Ἀπὸ τούτων] i. e. ἀπὸ πολιτῶν. Auger.

Μὴ ταῦτα &c.] Hunc locum sic lego et distinguo: μὴ ταῦτα, ὥσπερ νυνὶ, συμβαίνῃ, τοὺς στρατηγοὺς κρίνετε, καὶ . . . . Idem.

Συμβαίνει] Malim συμβαίνῃ. Quod sequitur τοὺς στρατηγοὺς κρίνετε, est ἐξηγητικόν. Ante καὶ περίεστιν colon ponendum. Ego enim ἵνα συμβαίνει καὶ περίεστιν pro ἵνα συμβαίνῃ καὶ περιῇ scribere non ausim. Potest etiam ἐλλειπτικῶς accipi. ἵν' ὑμῖν μὴ ταῦτα, scilicet γένηται, (sequitur enim ἀλλὰ τί ὑμῖν γένηται;) ὥσπερ νυνὶ συμβαίνει· ἵνα τοὺς στρατηγοὺς κρίνητε. Wolf.

Ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα] *Ille nescio quis, filius nescio cujus, illum nescio quem.* ὁ δεῖς vel ὁ δεῖνα loco proprii nominis ponitur, quod exprimere aut nolumus, aut non possumus. Latinis erit hoc intellectu facilius, si propria substituas, exempli gratia: Αἰσχίνης ὁ Ἀτρομήτου Κοθωκίδης γραφὴν παρανόμων ἀπήνεγκε κατὰ Δημοσθένους τοῦ Δημοσθένους Παιανιέως, hoc est, *Æschines Atrometi filius Cothocydes violatarum legum reum fecit Demosthenem Demosthenis filium Pæaniensem.* Idem.

γʹ. Πολέμου οἰκείᾳ χρῆσθαι δυνάμει συμφέρει] Lege πολέμους, et συμφέρειν, in accusativo, et infinitivo. Vel, καὶ ἄνευ τοῦ ὅτι συμφέρει. Idem.

καὶ μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν περιεργάζεσθαι ὅπως ἔχει, ἄλλος ἂν ἦν [1]λόγος· νῦν δὲ πρωτεύειν μὲν ἀξιοῦτε καὶ τὰ δίκαια ὁρίζειν τοῖς ἄλλοις, τὴν δὲ ταῦτα ἐποπτεύσουσαν καὶ φυλάξουσαν δύναμιν οὔτε κατεσκευάσθε οὔτε [2]κατασκευάζεσθε, ἀλλ᾽ ἐπὶ πολλῆς μὲν ἡσυχίας καὶ ἐρημίας ὑμῶν ὁ Μιτυληναίων δῆμος καταλέλυται, ἐπὶ πολλῆς δ᾽ ἡσυχίας ὁ Ῥοδίων, ἐχθρός γε ὢν ἡμῖν, φαίη τις ἄν· ἀλλὰ μείζω χρὴ νομίζειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ αὐτῆς τῆς προαιρέσεως ἔχθραν ἢ τὴν πρὸς τοὺς δήμους ὑπὲρ ὧν ποτ᾽ ἂν ᾖ.

δ΄. Ἀλλ᾽, ἵν᾽ ἐκεῖσε ἐπανέλθω, φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι, καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προσήκει σύνταξιν εἶναι. διελέχθην δ᾽ ὑμῖν περὶ τούτων καὶ πρότερον, καὶ διεξῆλθον ὡς ἂν συνταχθείητε, οἵ θ᾽ ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ὅσοι τούτων ἐκτός ἐστε, καὶ εὐπορία τις ἂν ἅπασι γένοιτο κοινή. ὃ δέ μοι πλείστην ἀθυμίαν ἁπάντων παρέσχηκεν, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι· ὅτι, πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων ὄντων τούτων ἁπάντων, τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὸς οὐδεὶς μέμνηται, 169
τοῖν δυοῖν δ᾽ ὀβολοῖν ἅπαντες. καίτοι τοὺς μὲν οὐκ ἔστι πλείονος ἢ δυοῖν ὀβολοῖν ἀξίους εἶναι, τὰ δ᾽ ἄλλα, ἃ μετὰ τούτων [3][ὧν] εἶπον, τῶν βασιλέως ἄξιά ἐστι χρημάτων,

[1] λόγος οὗτος. νυνὶ δὲ [2] παρασκευάζεσθε [3] Deest ὧν.

Ἐρημίας ὑμῶν] Ἐγκαταλειφθεὶς ὑφ᾽ ὑμῶν, *desertus a vobis.* hoc malo, quam ἠρεμίας: ut quadret πρὸς τὸ ἐποπτεύειν καὶ φυλάττειν. Idem. D'Orvillius e contra in Animadv. in Char. Aphrod. l. iii. c. x. p. 342. ἠρεμίας supponi vult: Hesych. ἡσυχία· γαλήνη, ἠρεμία.

Ὁ Μιτυληναίων δῆμος] Hinc Isocratis epistola τοῖς Μιτυληναίων ἄρχουσιν, οὐχὶ δὲ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ inscribitur. Wolf.

Ῥοδίων] Subaudi, δῆμος καταλέλυται. Auger.

Ὑπὲρ αὐτῆς τῆς προαιρέσεως] *Propter institutum ipsum*, nempe oligarchiæ, quæ ad evertendam Democratiam quam amplexi sunt Athenienses, intendit. Converti gallice *d'apres notre systéme.* Scilicet cum Democratiam amemus, debemus odisse oligarchiam quæ ex instituto eversionem Democratiæ cogitat. Idem.

δ΄. Καὶ διεξῆλθον, ὡς ἂν συνταχθείητε οἵ θ᾽ ὁπλῖται] Prima Philippica hac de re agitur. Wolf.

Τούτων ἁπάντων] Scilicet περὶ ὧν πρότερον ὑμῖν διελέχθην καὶ διεξῆλθον. Idem.

Καίτοι τοὺς μὲν] Scilicet δύο ὀβολούς. Nec enim de certo hominum genere intelligendum: etsi omnino verum est, homines ignavos ne quidem esse pretii duorum obolorum: sed deportandos potius in desertas insulas, si reipublicæ non modo conferre nihil, sed ærarium etiam diripere studeant. Idque sapienter animadvertit Antipater: qui, captis Athenis, 23000. turbulentorum et mendicorum hominum in colonias deductis, urbeque locupletioribus tradita, reipublicæ statum effecit tranquilliorem. Idem.

Ἃ μετὰ τούτων ὧν εἶπον] Lege aut τὰ μετὰ τούτων, ὧν εἶπον, aut ἃ μετὰ τούτων εἶπον. Idem.

Μετὰ τούτων] *Cum his*, i. e. eo tempore cum loquerer de his, nempe de largitionibus publicis. Auger.

πόλιν τοσούτους ὁπλίτας ἔχουσαν καὶ τριήρεις καὶ ἱπ- 282
πέας καὶ χρημάτων πρόσοδον συντετάχθαι καὶ παρε-
σκευάσθαι. τί οὖν, φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν λέγω; ὅτι φημὶ δεῖν ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὸ μὲν ἅπαντας μισθοφορεῖν δυσχεραίνουσί τινες, τὸ δὲ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι παρὰ πάντων χρήσιμον εἶναι δοκιμάζεται, ἐντεῦθεν ἄρξασθαι τοῦ πράγματος καὶ προθεῖναι περὶ τούτων τῷ βουλομένῳ γνώμην ἀποφήνασθαι. ὡς οὕτως ἔχει. ἐὰν μὲν ὑμεῖς νῦν πεισθῆτε τούτων καιρὸν εἶναι νομίσαντες, ὅταν εἰς χρείαν αὐτῶν ἔλθητε, ἕτοιμα ὑπάρξει· ἐὰν δ' ἀκαιρίαν ἡγησάμενοι παρίδητε, ὅταν δέῃ χρῆσθαι, τότ' ἀναγκασθήσεσθε παρασκευάζεσθαι.

έ. Ἤδη δέ τις εἶπεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, που λέγων, οὐχ ὑμῶν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τῶν διαῤῥηγνυμένων εἰ ταῦτα γενήσεται, τί δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν Δημοσθένους λόγων ἀγαθὸν γέγονεν; ὃς παρελθὼν [1]ἡμῶν, ὅταν αὐτῷ δόξῃ, ἐνέπλησε τὰ ὦτα λόγων καὶ διέσυρε τὰ παρόντα καὶ, τοὺς προγόνους [2]ἐπαινέσας καὶ μετεωρίσας καὶ φυσήσας [3]ἡμᾶς, κατέβη. ἐγὼ δ', εἰ μὲν ὑμᾶς δυναίμην ὧν λέγω τι πεῖσαι, τηλικαῦτ' ἂν [4]οἶμαι τὴν πόλιν πρᾶξαι ἀγαθὰ, ὥστ', εἰ λέγειν νῦν ἐπιχειρήσαιμι, πολλοὺς ἂν ἀπιστῆσαι ὡς μείζοσιν ἢ δυνατοῖς. οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο μικρὸν ὠφελεῖν οἴομαι, εἰ τὰ βέλτιστα ἀκούειν ὑμᾶς συνεθίζω. δεῖ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
170 ναῖοι, τὸν βουλόμενόν τι ποιῆσαι τὴν πόλιν ὑμῶν ἀγαθὸν τὰ ὦτα πρῶτον ὑμῶν ἰάσασθαι· διέφθαρται γάρ· οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα ἀκούειν συνείθισθε. οἷον—ὅπως δὲ μὴ θορυβήσῃ μοι μηδεὶς, πρὶν ἂν ἅπαντα εἴπω—ἀνέῳξάν τινες πρώην δήπου τὸν

[1] ὑμῶν [2] ἐπήνεσε [3] ὑμᾶς [4] οἴομαι

Ἐπειδὴ τὸ μὲν ἅπαντας μισθοφορεῖν] Controversia verbi, ut et initio dixi, περὶ συντάξεως καὶ φόρων. WOLF.

Μισθοφορεῖν] Interpretor *largitiones publicas facere*. AUGER.

Προσθεῖναι] Lego προθεῖναι a προτίθημι. WOLF.

Ὡς οὕτως ἔχει] Quasi dixisset οὕτω γὰρ ἔχει. AUGER.

έ. Τῶν διαῤῥηγνυμένων] *Rumpendorum*, ex eorum numero, quibus ilia rumpentur. Innuit divitem aliquem proditorem. WOLF.

Τηλικαῦτ' ἂν οἶμαι τὴν πόλιν πρᾶξαι ἀγαθὰ] Πότερον ὁ Δημοσθένης ἔπραξεν ἂν τὴν πόλιν ἀγαθά; ἢ ἡ πόλις ἔπραξεν ἀγαθά; Vide annotationes Panegyrici. Sequitur mox eodem, ut opinor, sensu, τὸν βουλόμενόν τι ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθόν. πράττω ἢ ποιῶ σέ τι ἀγαθὸν, τὸ εὖ ποιῶ σε. IDEM.

Τὸν ὀπισθόδομον] *Posticum, posteriorem*

223 ὀπισθόδομον. οὐκοῦν οἱ παριόντες ἅπαντες, τὸν δῆμον καταλελύσθαι, τοὺς νόμους οὐκ ἔτ' εἶναι, τοιαῦτα, ἔλεγον. καίτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,—καὶ σκοπεῖτε, ἂν ἀληθῆ λέγω—, οἱ μὲν ταῦτα ποιοῦντες ἄξια ἐποίουν θανάτου, ὁ δῆμος δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεται. πάλιν, κώπας τις ὑφείλετο· μαστιγοῦν, στρεβλοῦν, πάντες ἐβόων, λέγοντες καταλύεσθαι τὸν δῆμον. ἐγὼ δὲ τί φημί; τὸν μὲν ὑφαιρούμενον θανάτου ποιεῖν ἄξια ὥσπερ ἐκεῖνοι, τὸν δῆμον δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεσθαι. ἀλλά, πῶς καταλύεται, οὐδεὶς λέγει οὐδὲ παῤῥησιάζεται. ἐγὼ δὲ φράσω· ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φαύλως ἠγμένοι πολλοὶ καὶ ἄποροι καὶ ἄοπλοι καὶ ἀσύντακτοι καὶ μὴ τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντες ἦτε, καὶ μήτε στρατηγὸς μήτ' ἄλλος μηδεὶς ὧν ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε φροντίζῃ, καὶ ταῦτα μηδεὶς λέγειν ἐθέλῃ μηδ' ἐπανορθοῦν, μηδ' ὅπως παύσεται τοιαῦτα ὄντα πράττῃ, ὃ νυνὶ συμβαίνει.

ϛ'. Καὶ νὴ Δία, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕτεροί γε λόγοι
παρεῤῥυήκασι πρὸς ὑμᾶς ψευδεῖς καὶ πολλὰ τὴν πολιτείαν
βλάπτοντες, οἷον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστιν ἡ σω-
τηρία, καὶ δεῖ τῇ ψήφῳ τὴν πολιτείαν ὑμᾶς φυλάττειν.
ἐγὼ δὲ οἶδ', ὅτι ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστήρια τῶν πρὸς 171
ἀλλήλους δικαίων ἐστὶ κοινά, ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις δεῖ κρατεῖν
τῶν ἐχθρῶν, καὶ διὰ τούτων ἐστὶν ἡ σωτηρία τῆς πολι-
τείας· οὐ γὰρ τὸ ψηφίσασθαι τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει
τὸ νικᾷν, ἀλλ' οἱ μετὰ τούτων κρατοῦντες τοὺς ἐχθροὺς

domum. Hanc Suidas partem fuisse dicit arcis Atheniensium, ubi fuerit ærarium, post Minervæ templum. et Aristophanes Pluto: [v. 1193.] Ἱδρυσόμεσθ' οὖν αὐτίκ', ἀλλὰ περίμενε, Τὸν Πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος, Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ. Locus hic de abrogatione status popularis habetur etiam in oratione Midiana. IDEM.

Ὥσπερ ἐκεῖνοι] Scilicet φασίν, ut illi aiunt. IDEM.

Ὥσπερ ἐκεῖνοι] Nempe, qui ærarium expilarant, θανάτου ἄξια ἐποίουν. AUGER.

Φαύλως ἠγμένοι] Contra τὸ εὖ ἦχθαι. Proba educatio Platoni magnum habet momentum ad virtutem. WOLF.

Πολλοὶ] Legerem: οἱ πολλοί. AUGER.

ϛ'. Οὐ γὰρ τὸ ψηφίσασθαι τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει νικᾷν] Οὐ ποιήσει ὑμᾶς νικητὰς τῶν ἐνόπλων ἢ ὡπλισμένων πολεμίων. WOLF.

Κρατοῦντες τοὺς ἐχθροὺς] Supra ἐν τοῖς ὅπλοις δεῖ κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν. Suidas ait: κρατῶ ἐπὶ τοῦ κυριεύω, γενικῇ: αἰτιατικῇ δέ, ὅτε συμαίνει τὸ νικῶ. Varinus: κρατῶ, τὸ ἐξουσιάζω καὶ τὸ νικῶ γενικῇ: κρατῶ, τὸ ἅπτομαι καὶ φέρω αἰτιατικῇ. Exemplum Suidæ: μάχας ἐκράτησεν οὐκ ὀλίγας, id est, ἐκράτησε κατὰ τὰς μάχας, prœlia obtinuit *non pauca*, est aliud, quam si dicas, πολεμίους ἐκράτησεν οὐκ ὀλίγους. In 2. (1.) Olynthiaca: πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε: et in epitaphio: καὶ γὰρ τῶν Ἀμαζόνων ἐλθόντα στρατὸν ἐκράτησαν, hic paulo post οἱ μετὰ τούτων (τῶν ὅπλων) κρατοῦντες τοὺς ἐχθρούς· ut videatur promiscua esse constructio: nisi forte ἡ ψευδογραφία τοῦ ων καὶ ους, ista permisceat. IDEM.

[1] καὶ ψηφίζεσθαι καὶ ἄλλο [2] ὅ τι βούλεσθε ποιεῖν ὑμῖν ἐξουσίαν καὶ ἄδειαν [3] παρασκευάζουσι· δεῖ γὰρ ἐν μὲν τοῖς 234
ὅπλοις φοβεροὺς, ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις φιλανθρώπους εἶναι.

ζ'. Εἰ δέ τῳ δοκῶ μείζους ἢ κατ' ἐμαυτὸν λέγειν λόγους, αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν αὐτῷ δοκῶ· τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ῥηθησόμενον λόγον καὶ τοιούτων πραγμάτων παντὸς ἑνὸς τοῦ λέγοντος ἀεὶ μείζω φαίνεσθαι δεῖ, καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑμετέρας ἐγγὺς εἶναι, μὴ τῆς τοῦ λέγοντος. ὅτι δ' οὐδεὶς τῶν ὑφ' ὑμῶν τιμωμένων [4] ταύτας λέγει τὰς προφάσεις, ἐγὼ διέξειμι ὑμῖν. οἱ μὲν πρὸς ἀρχαιρεσίας καὶ ταύτην τὴν τάξιν προσιόντες δοῦλοι τῆς ἐπὶ τῷ χειροτονεῖσθαι χάριτος περιέρχονται, τελεσθῆναι στρατηγὸς ἕκαστος σπουδάζων, οὐκ ἀνδρὸς ἔργον οὐδὲν πρᾶξαι. εἰ δέ τις καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῳ, νῦν μὲν ἡγεῖται, τὴν τῆς πόλεως δόξαν ἀφορμὴν ἔχων καὶ τοὔνομα, τῆς τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίας [5] ἀπολαύων, τὰς ἐλπίδας ὑμῖν ὑποτείνων, ἄλλο δ' οὐδὲν, κληρονομήσειν αὐτὸς τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν· ὅπερ ἐστίν· ἂν δ' ὑμεῖς δι' ὑμῶν αὐτῶν ἕκαστα πράττητε, τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ὥσπερ τῶν ἔργων [6] αὐτῶν, οὕτω καὶ τῶν ἐκ τούτων ἕξειν. οἱ δὲ πολιτευόμενοι καὶ

[1] * τοῦ καὶ [2] ὅ] εἴ [3] παρασκευάσουσι [4] ταῦτα λέγει, τὰς προφάσεις ἐγὼ [5] * ἀπολαύσειν, τὰς δ' ἐλπίδας [6] * αὐτὸν

ζ'. Μείζους ἢ κατ' ἐμαυτὸν] Οὐ φιλοσόφους καὶ ῥητορικοὺς, ἀλλὰ πολεμικοὺς καὶ στρατηγικοὺς λέγειν λόγους, οὐκ ὢν στρατηγός. Cavet scomma Hannibalis in Phormionem peripateticum de imperatoris officio disserentem. Idem.

Αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν αὐτῷ δοκῶ] Ὑπολαμβάνω αὐτὸν κρίνειν ὀρθῶς. Priore loco τὸ δοκῶ τὸ φαίνομαι significat. Possit fortassis legi αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς ἔχον αὐτῷ δοκεῖ. Idem.

Αὐτὸ τοῦτο etc.] *Recte ipsi videor secundum hunc ipsum modum me habere*, i. e. grandiora loqui quam pro fortuna mea. Auger.

Τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης] Sic et in oratione περὶ Στεφάνου. Wolf.

Ταύτας λέγει τὰς προφάσεις, ἐγὼ] Lego ταῦτα λέγει, τὰς προφάσεις ἐγὼ etc. et facilis est lapsus: et nisi corrigatur, inepta et constructio et sententia. Idem.

Οἱ μὲν πρὸς ἀρχαιρεσίαν] Sic Isocrates de pace: παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριούμενος ὑμῖν, οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων· ἀλλ' ἀποφανούμενος, ἃ τυγχάνω γινώσκων. Idem.

Ταύτην τὴν τάξιν] Ordinem eorum qui a vobis honorantur. Auger.

Τῆς τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίας ἀπολαύων] Utrum τῶν λεγόντων, ἢ τῶν πολεμίων. Wolf.

Τὰς ἐλπίδας ὑμῖν ὑποτείνων, ἄλλο δ' οὐδὲν] Scilicet πράττων. Idem.

Ἄλλο δ' οὐδὲν, κληρονομήσειν] Post οὐδὲν comma ponendum, ut habet Feliciani editio. Alioqui tota sententia erit inexplicabilis. Deinde pro καὶ τοῖς ἐκ τούτων (ut est in priore Hervagiana), legendum cum Aldo καὶ τῶν ἐκ τούτων. quanquam enim et Felicianus non male, καὶ τῆς ἐκ τούτων τιμῆς, illud tamen, καὶ τῶν ἐκ τούτων, puto esse verius: ut non tantum honos (tametsi eo quidem generosis animis non est aliud quicquam antiquius) sed omnia victoriæ præmia intelligantur. Pro ἕξειν, constructio postulat, ἕξετε, ut ad Athenienses referatur: esti non nego retineri posse, respectu τῶν στρατηγῶν. Idem.

Τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις] *Æquam cum cæteris partem*, ut laborum, sic et præmiorum habituros. οἱ ἄλλοι sunt, si τὸ ἕξειν ad στρατηγοὺς referas, οἱ πολῖται. Sin ἕξετε placeat, οἱ στρατηγοὶ καὶ ξένοι. Idem.

235 περὶ ταῦτ' ὄντες, τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν [1]ὑμῖν ἀφέντες, προσκεχωρήκασι πρὸς τούτους· καὶ πρότερον μὲν κατὰ 172 συμμορίας εἰσεφέρετε, νῦν δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμὼν, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι μεθ' ἑκατέρων τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε, οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δ' ὡς ἐκείνους. τοιγαροῦν ὑμῖν περίεστιν ἐκ τούτων ὁ δεῖνα χαλκοῦς καὶ ὁ δεῖνα εὐδαίμων, εἷς ἢ δύο, ὑπὲρ τὴν πόλιν· οἱ δ' ἄλλοι μάρτυρες τῆς τούτων εὐδαιμονίας κάθησθε, τῆς καθ' ἡμέραν ῥᾳθυμίας πολλὴν καὶ μεγάλην ὑπάρχουσαν ὑμῖν εὐδαιμονίαν τούτοις προέμενοι.

ή. Καίτοι σκέψασθε, ὅπως ἐπὶ τῶν προγόνων ταῦτ' εἶχεν· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν παραδείγμασι χρησαμένοις, ἀλλ' οἰκείοις, ἔξεσθ' ἃ προσήκει πράττειν εἰδέναι. ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν στρατηγήσαντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ εἰργασμένους, [2]μὰ Δί' οὐ χαλκοῦς ἵστασαν οὐδ' ὑπερηγάπων, ἀλλ' ὡς οὐδὲν αὑτῶν κρείττους ὄντας, οὕτως ἐτίμων. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων οὐδενὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν τότ' ἀπεστέρησαν ἑαυτούς· οὐδ' ἐστὶν οὐδεὶς ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου ἀλλὰ τῆς πό-

[1] * ἡμῖν

[2] οὐ μὰ Δί', οὐ

Ὑμῖν ἀφέντες] Sic ordinanda sunt verba: ἀφέντες τὸ λέγειν τὰ βέλτιστα ὑμῖν. Idem.

Ῥήτωρ ἡγεμὼν] Scilicet ἐστί. ἐξ ἑκατέρων, id est, *utriusque factionis*, necessario hic etiam legendum, ut in secunda (prima) Olynthiaca. Idem.

Βοησόμενοι] Imo βοηθησόμενοι, ut in secunda (prima §. θ'.) Olynthiaca. Auger.

Ὁ δεῖνα χαλκοῦς] Scilicet ἕστηκεν, ἢ ἵσταται, *ponitur illi ærea statua*, ut Evagoræ et Cononi. Nisi malis pro *invicto* accipere: sicut κλέπτης χαλκοῦς, quod non probo. Est enim usitata formula χαλκοῦν ἱστάναι, *æreum statuere*, pro *æream statuam ponere*. Wolf.

Χαλκοῦς] *Æreus*. i. e. statua ærea donatus. Auger.

Ὁ δεῖνα εὐδαίμων] Scilicet λέγεται, ἢ γίγνεται, εὐδαιμονεῖ, ἢ εὐδαιμονίζεται. Wolf.

Ὑπὲρ τὴν πόλιν] In altiore dignitatis gradu collocati, quam reipublicæ libertas patiatur: veluti tyranni quidam in republica: vel potius, major est illorum dignitas et auctoritas, quam ipsius reipublicæ. Idem.

Τῆς καθ' ἡμέραν ῥᾳθυμίας — προέμενοι] Ῥᾳθυμίας genitivus est pretii: *venditis socordia*, *abjicitis per ignaviam*, sicut dicunt μισθοῦ φιλεῖν, *mercede amare*. Idem.

Ῥᾳθυμίας] Subauditur ἕνεκα. Auger.

ή. Ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα] Sic et in Aristocratea [§. ϛ'.] et tertia (secunda) Olynthiac. et in oratione Æschinis κατὰ Κτησιφῶντος [§. ξά.] Wolf.

Οὐκ ἴσα] Id est, πολὺ μείζω, *multo majora*. Idem.

Ἀλλ' ὡς οὐδὲν] Pro ἀλλ' lego οὐδ': alioqui secum ipsa pugnabit oratio, cum ἐτίμων sequatur, quod majus est, quam ὑπερηγάπων. Quanquam si ante ὑπερετίμων negationem οὐχ addas, bene sententia constabit. Idem.

λεως. νῦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἷλε Τι- 236
μόθεος, καὶ τὴν μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης, καὶ τὴν περὶ Νάξον ἐνίκα ναυμαχίαν Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς, ἃς
173 δεδώκατε ἐπ᾽ αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων.

θʹ. Τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς ἔνεμον καὶ ὑμεῖς οὐκ ὀρθῶς, τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μένωνι τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς τὸν ἐπ᾽ Ἠϊόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, διακοσίοις δ᾽ ἱππεῦσι πενέσταις ἰδίοις βοηθήσαντι, οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ᾽ ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον. καὶ πρότερον τούτου Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτὲ ἐπιστρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς ἥττης διαφθείραντι καὶ τέλειον τἀτύχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ᾽ ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον, μεγάλην, οἶμαι, καὶ τιμίαν καὶ σεμνὴν τὴν αὑτῶν πατρίδα ἡγούμενοι καὶ πάσης μείζονα εὐεργεσίας. νῦν δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθόρους [1] ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας, τιμὴν ὥσπερ

[1] ἀνθρώπους οἰκότριβας, οἰκοτρίβων τιμὴν, ὥσπερ ἄλλου του τῶν ὠνίων,

Τὴν μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης] Partes quasdam exercitus, aut ordinem appellari μόραν scribit Hesychius, et addit, qui olim πατρίλοχοι (si modo pro πατρι non legendum est πρὶν ποτὲ, vel πάλαι λόχοι) dicerentur apud Lacedæmonios, postea mutato nomine μόραν fuisse dictos. Æmilius: 'Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit, quod ipsum maxime tota celebratum est Græcia;' de mora loquitur, quasi esset oppidum aliquod. Xenophon lib. 4. Ἑλληνικῶν Phliasiorum meminit, quos occiderit Iphicrates: et postea de nuntio loquens, λέγει τὸ τῆς ἐν Λεχαίῳ μόρας πάθος, ubi 250. circiter sint occisi. Idem.

Τὴν περὶ Νάξον] Νάξος insula maris Ægæi. Idem.

Τὴν περὶ Νάξον] Delerem περί. Auger.

θʹ. Ἐπ᾽ Ἠϊόνι] Ἠϊὼν, ἀκτὴ, αἰγιαλὸς, ψάμμος, ὄχθη, id est, *litus*, *arena*, *ripa*. καὶ τὸ βάσιμον μέρος τῆς θαλάσσης, *vadum maris*. Item Ἠϊὼν urbs Chersonesia, et alia Strymonica. Utrum hic proprium sit, an appellativum, haud affirmare possum. Wolf.

Πενέσταις] Hi Thessalorum servi fuerunt, ut εἵλωτες Laconum, κλαρωταὶ et περίοικοι Cretensium. Idem. Thessalus Menon *trecentis* penestis Athenienses adjuvisse dicitur in or. c. Aristocrat. §. νά: qui, utra genuina sit lectio, conjectando assequi valuerit, næ is magnus oportet sit conjector. In or. π. Συνταξ. πενέστας non bene per *clientes* reddidit Wolfius, priorem locum tantum citat Harpocration. τοὺς δουλεύοντας τῶν ἐλευθέρων πενέστας καλεῖσθαι παρὰ Θεσσαλοῖς, ex Theopompo tradit Schol. Theocrit. ad Idyll. xvi. 35. *Valckenaer. Animadv. ad Ammon.* l. iii. c. 8. p. 192.

Ἐκ Πλαταιέων] E *Plataeensibus*, id est, e finibus Platæensium: nisi forte Πλαταιῶν sit legendum, *Platæis.* Wolf.

Πάσης μείζονα εὐεργεσίας] Hoc est, nullum esse tantum beneficium, pro quo civitas Atheniensis dari debeat. Idem.

Οἰκοτρίβων οἰκότριβας] Ὁ οἰκότριψ οἰκέτης. *Servos servis natos.* Idem. Vim Wolfius non percepit, inquit Valckenaer, (in Anim. ad Ammon. l. I. c. 10.) et explicare pergit voces φθόρους ἀνθρώπους, οἰκοτρίβων οἰκότριβας, per, ἀνθρώπους οὐδ᾽ ἐλευθέρους γε, ἀλλ᾽ ὀλέθρους in or. c. Aristocrat. §. νβʹ. *Nullius frugis homines*, et imprimis *exteros*, ὀλέθρους dictitabant Attici.

Τιμὴν ὥσπερ ἄλλου τινὸς] Hoc necessario

ἄλλου του τῶν ὠνίων λαμβάνοντες, ποιεῖσθε πολίτας.
ταῦτα δ' ὑμῖν ἐπελήλυθε πράττειν, οὐχ ὅτι τὰς φύσεις
χείρους ἐστὲ τῶν προγόνων, ἀλλ' ὅτι τοῖς μὲν ἐφ' ἑαυτοῖς
237 παρειστήκει μέγα φρονεῖν, ὑμῶν δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
περιῄρηται τοῦτο. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, δυνατὸν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, ὥσπερ οὐδὲ [1] λαμπρὰ καὶ καλὰ πράττοντας μικρὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημ' ἔχειν.

ι'. Σκέψασθε δὲ, ἅ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι τῶν πραγμάτων εἰπεῖν περὶ τῶν τε ἐκείνοις πεπραγμένων καὶ τῶν ὑμῖν,
ἂν ἄρ' ὑμῶν αὐτῶν ἐκ τούτων γε [2] δύνησθε γενέσθαι 174
κρείττους. πέντε μὲν τοίνυν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων ἐκεῖνοι, πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνήγαγον, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια, ἐφ' οἷς ἔτι καὶ νῦν φιλοτιμούμεθα. καίτοι ταῦτα νομίζετε αὐτοὺς στῆσαι, οὐχ ἵνα θαυμάζωμεν μόνον ἡμεῖς αὐτὰ θεωροῦντες, ἀλλ' ἵνα καὶ μιμώμεθα τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. ἐκεῖνοι μὲν δὴ ταῦτα· ἡμεῖς δ', ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, σκέψασθε εἰ παραπλήσια. οὐ πλείω μὲν ἢ χίλια

[1] καλὰ καὶ λαμπρὰ

[2] δυνήσεσθε κρείττους γενέσθαι

pene fit in iis urbibus, ubi est opificum multitudo; ut possint elocari filiæ. Wolf.

Ὑμῶν δὲ περιῄρηται τοῦτο] Πῶς τοίνυν οὐ χείρους τὴν φύσιν, οἷς οὐ παρέστηκε μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτοῖς; Sed orator ait, eos esse deteriores non natura, sed consuetudine, quæ naturam depresserit. Idem.

Ἔστι δ' οὐδέποτ' οἶμαι δυνατὸν] In tertia (secunda) Olynthiaca ἔστι δ' οὐδέποτ' οἶμαι μέγα, etc. omisso δυνατόν. Idem.

Ὥσπερ οὐδὲ καλὰ] Hæc antithesis in tertia (secunda) Olynthiaca prætermissa est. Idem.

ι'. Πεπραγμένων] Nostrum proculdubio rectius πεπραγμένων legit. Jubet enim Athenienses considerare facta majorum, et conferre cum suis ipsorum. Obsopœus.

Ἂν ἄρα ὑμῶν αὐτῶν ἐκ τούτων γε δυνήσεσθε κρείττους γενέσθαι] Malim ὑμῶν γενέσθαι, ut 1. Philip. omisso et κρείττους, et βελτίους. *an vos possitis asserere in libertatem: desinatis pendere ab aliis.* Videtur hujus loci quædam ex oratione περὶ εἰρήνης Isocratica Demosthenes mutuatus. Wolf.

Πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη] Isocrates in Panegyrico septuaginta, in Panathenaico sexaginta quinque annorum meminit, Demosthenes in Philippica tertia 73. Proinde pro XLV. legendum puto LXV. ξέ non μέ· nisi quis forte cavilletur, legitimum imperium 45. durasse annos: reliquis, in tyrannidem degenerasse. Sed et perpetua tyrannis illa fuit, aut certe πειθανάγκη: et hæc exceptio non decet laudatorem. Idem.

Πεζοῖ] Malim πεζῇ, ut in proverbio: πεζῇ βαδίζω· νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι. *eo pedes; natare namque nescio.* Nisi placeat ὀξυτόνως scribi πεζοὶ, *pedites terrestri prælio*, quod non placet. Wolf.

Ἐπειλημμένοι] Sensu activo *accipientes, nacti.* Auger.

καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς τῶν
Ἑλλήνων ἀπόρους; ἐξανήλωνται δὲ οἵ τε ἴδιοι πάντες
οἶκοι καὶ τὰ κοινὰ τῇ πόλει καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων;
οὓς δ᾽ ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα, οὗτοι νῦν ἐν
τῇ εἰρήνῃ ἀπολώλασιν; ἀλλὰ, νὴ Δία, ταῦτα μόνον τότ᾽ 238
εἶχε βέλτιον ἢ νῦν, τὰ δ᾽ ἄλλα χεῖρον; πολλοῦ γε καὶ δεῖ·
ἀλλ᾽, ὅ τι βούλεσθε, ἐξετάσωμεν. οἰκοδομήματα μέν γε
καὶ κόσμον τῆς πόλεως καὶ ἱερῶν καὶ λιμένων καὶ τῶν
ἀκολούθων τούτοις τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον κατέλιπον ἐκεῖ-
νοι, ὥςτε μηδενὶ τῶν [1] ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι,
προπύλαια [2] ταῦτα, νεώσοικοι, στοαὶ, τἄλλα, οἷς ἐκεῖνοι
κοσμήσαντες τὴν πόλιν ἡμῖν παρέδωκαν· τὰς δ᾽ ἰδίας
οἰκίας τῶν ἐν δυνάμει τότε γενομένων οὕτω μετρίας καὶ τῷ
τῆς πολιτείας ὀνόματι ἀκολούθους, ὥςτε τὴν Θεμιστοκλέους
καὶ τὴν Κίμωνος καὶ τὴν Ἀριστείδου καὶ Μιλτιάδου καὶ
175 τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν, εἴ τις. ἄρ᾽ οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ᾽
ἐστὶν, ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν. νῦν
δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοσίᾳ μὲν ἡ πόλις ἡμῶν τὰς
ὁδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα καὶ κρήνας καὶ κονιάματα
καὶ λήρους—καὶ οὐ τοῖς εἰσηγησαμένοις ταῦτ᾽ ἐπιτιμῶ,
πολλοῦ γε καὶ δέω, ἀλλ᾽ ὑμῖν, εἰ ταῦτα ἱκανὰ ὑμῖν αὐτοῖς
ὑπολαμβάνετε εἶναι διοικεῖν—, ἰδίᾳ δ᾽ οἱ τῶν κοινῶν ἐπί
τῳ γεγενημένοι, οἱ μὲν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σε-
μνοτέρας τὰς ἰδίας οἰκίας κατεσκευάκασιν, οὐ μόνον τῶν
πολλῶν ὑπερηφανωτέρας, οἱ δὲ γῆν συνεωνημένοι γεωργοῦσιν
ὅσην οὐδ᾽ ὄναρ ἤλπισαν πώποτε. τούτων δ᾽ αἴτιον πάντων,
ὅτι τότε μὲν ὁ δῆμος ἦν δεσπότης καὶ κύριος ἁπάντων,
καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρ᾽ ἐκείνου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ
τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαμβάνειν· [3] νῦν
δὲ τοὐναντίον κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οὗτοι, καὶ διὰ τούτων
ἅπαντα πράττεται, ὁ δὲ δῆμος ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης

[1] ἐπιγενομένων [2] ταῦτα, ὁ παρθενὼν, νεώσοικοι, [3] νυνὶ

Τῶν Ἑλλήνων ἀπόρους] *Græcos mendicos.* sic appellat *mercenarios*, ut puto, *milites*, τοὺς μισθοφόρους, τοὺς ξένους. Wolf.

Οὓς δ᾽ ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους] Si hæc ad sociale bellum non pertinent, historiam mihi non liquere fateor. Isocrates in Areopagitico: τοὺς δ᾽ ἡμετέρους αὐτῶν συμμάχους ἀπολωλεκότες. Idem.

Τῷ τῆς πολιτείας ὀνόματι ἀκολούθους] Id est, δημοτικοὺς *plebeias*, minime tyrannicas. Idem.

Ὁ δὲ δῆμος ἐν προσθήκης μέρει] Id est,

μέρει, καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε [1] ἃ ἂν ὑμῖν αὐτοὶ μεταδιδῶσι
λαμβάνοντες.

ιά. Τοιγαροῦν ἐκ τούτων τοιαῦτα τὰ πράγματα τῆς
πόλεώς ἐστιν, ὥστε, εἴ τις ἀναγνοίη τὰ ψηφίσματα ὑμῶν
καὶ τὰς πράξεις ἐφεξῆς διέλθοι, οὐδ' ἂν εἷς πιστεύσειε τῶν
230 αὐτῶν εἶναι ταῦτα κἀκεῖνα. οἷον, ἃ πρὸς τοὺς καταράτους
Μεγαρέας ἐψηφίσασθε ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέ-
ναι, κωλύειν, μὴ ἐπιτρέπειν· ἃ πρὸς Φλιασίους ὅτε
ἐξέπεσον τὸ ἔναγχος, βοηθεῖν, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς
σφαγεῦσι, τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοὺς βουλομέ-
νους παρακαλεῖν. ἅπαντα καλὰ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ταῦτα καὶ δίκαια καὶ τῆς πόλεως ἄξια, [2] τὰ ἔργα δὲ τὰ 176
ἀπὸ τούτων οὐδαμοῦ. οὐκοῦν τὴν μὲν ἀπέχθειαν διὰ τῶν
ψηφισμάτων ἐκφέρεσθε, τῶν δ' ἔργων οὐδενὸς κύριοι γί-
γνεσθε· τὰ μὲν γὰρ ψηφίσματα πρὸς τὸ τῆς πόλεως
ἀξίωμα ψηφίζεσθε, τὴν δύναμιν δ' οὐκ ἀκόλουθον ὧν ψη-
φίζεσθε ἔχετε. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμι ἂν ὑμῖν—καί μοι
μηδεὶς ὀργισθῇ—[3] ἔλαττον φρονεῖν καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν
ἀγαπᾶν πράττοντας, ἢ μείζω δύναμιν παρασκευάζεσθαι.
εἰ μὲν οὖν Σιφνίοις ἢ Κυθνίοις ἢ τισὶν ἄλλοις τοιούτοις οὖσι
συνῄδειν ὑμῖν, ἔλαττον φρονεῖν συνεβούλευον ἄν· ἐπειδὴ δ'
ἐστ' Ἀθηναῖοι, τὸ τὴν δύναμιν παρασκευάζεσθαι παραινῶ.
αἰσχρὸν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχρὸν λιπεῖν τὴν τοῦ
φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. πρὸς δὲ
τούτοις οὐδ' ἐστὶν ἐφ' ὑμῖν, οὐδ' ἂν ἀποστῆναι τῶν Ἑλλη-
νικῶν βούλησθε· πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου
πέπρακται, καὶ τοὺς μὲν φίλους τοὺς ὑπάρχοντας αἰσχρὸν
προέσθαι, τοῖς δ' οὖσιν ἐχθροῖς οὐκ ἔνι πιστεῦσαι καὶ

[1] ἄν τι αὐτοὶ μεταδ. [2] τὰ δ' ἔργα τὰ [3] * ἢ ἔλαττον

numerus est tantum, ut, *Nos numerus sumus, et fruges consumere nati*. vel, nulla ratio populi habetur, nullo loco habetur, nulloque numero. Sic etiam Plato προσθήκην et πρόσθημα pro *additamento* et *accessione* sive *appendice* posuit, quemadmodum et πρόσθεσιν, etc. *Ex edit.* Hervag.

ιά. Τὴν ὀργάδα] Suidas ὀργάδα, *fecundam, consitam, pinguem, robustamque tellurem* interpretatur: et postea, nescio quo auctore, citat Periclem dedisse crimini Megarensibus, quod ὀργάδα, hoc est, *consecratum agrum* colerent. Wolf.

Μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι] Coercendos esse grassatores et homicidas. Sic odiose vocari puto Lacedæmonios. τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγὰς in Philippicis commemoravit. Minuta ista et fere perpetua Græcorum latrocinia exquirere accuratius, non est operæ pretium. Idem.

Σιφνίοις ἢ Κυθνίοις] Siphnos insula una ex Cycladibus in Ægæo mari, Cythnos item. Idem.

Τὸ τὴν δύναμιν] Lego, μείζω τὴν δύναμιν. Idem.

μεγάλους ἐᾶσαι γενέσθαι. ὅλως δ', ὅπερ οἱ πολιτευόμενοι πεπόνθασι πρὸς ὑμᾶς, [1] οὐκ ἔνεστ' αὐτοῖς ὅταν βούλωνται παύσασθαι, τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέστηκε· πεπολίτευσθε γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

ιβ'. Ἔστι δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεφάλαιον ἁπάντων τῶν εἰρημένων, οὐδέποθ' ὑμᾶς οἱ λέγοντες οὔτε πονηροὺς
οὔτε χρηστοὺς ποιήσουσιν, ἀλλ' ὑμεῖς τούτους ὁποίους ἂν 240
βούλησθε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ὧν οὗτοι βούλονται στοχάζεσθε, ἀλλ' οὗτοι ὧν ἂν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴωνται. ὑμᾶς οὖν ὑπάρ-
177 ξαι δεῖ χρηστὰ βουλομένους, καὶ πάνθ' ἕξει καλῶς· ἢ γὰρ οὐδεὶς ἐρεῖ φαῦλον οὐδὲν, ἢ οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται μὴ ἔχοντι τοὺς πεισομένους.

[1] * οἷς οὐκ

ιβ'. Βουλευομένους] Melius βουλομένους. Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. aliq. cit. 191 — Pag. ed. Reisk. 177

ΦΗΜΗΣ γενομένης τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὁ μὲν τῶν Ἀθηναίων δῆμος κεκίνηται καὶ συγκαλεῖν ὥρμηται τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸν πόλεμον ἐκφέρειν ἤδη· ὁ δὲ Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ προεξανίστασθαι, ἀλλὰ ἀναμένειν τὸν βασιλέα νεωτερίσαι. νῦν μὲν γὰρ, φησὶν, οὐ πείσομεν τοὺς Ἕλληνας συμμαχεῖν ἡμῖν, ἐπ' ἀδείας εἶναι δοκοῦντας· τότε δὲ αὐτοὺς ὁ κίνδυνος αὐτὸς συστήσεται. παραινεῖ τοίνυν ἡσυχάζοντας συντάξασθαι καὶ πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευάσασθαι, καὶ δὴ καὶ διέξεισιν ὃν τρόπον ἂν συνταχθεῖεν. ὅθεν καὶ περὶ συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπιγράφεται· συμμορία γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τῶν λειτουργούντων σύνταγμα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

α. ΟΙ *μὲν ἐπαινοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς προ-* 178
γόνους ὑμῶν λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχα-

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ] Inscribitur hæc Oratio, quasi dicas, de decuriis munera obeuntium: id quod ita intelligetur, si summam et veluti argumentum orationis hujus colligamus. Est autem ejusmodi. Cum rex Persarum expeditionem in Græcos, et præcipue in Athenienses facturus diceretur, populus Atheniensium tumultuari cœpit, quasique ducem quærere, qui Atheniensium exercitu instructus obviam ultro Persis in Lydiam procederet. Quod cum Demosth. temerarium esse videret, nec tamen aperte damnare et dissuadere auderet, censere cœpit prius de apparatu belli cogitandum, et quonam modo suppetere copiæ bellicæ propulsando tanto bello possent. Itaque ex ditioribus urbis centum decurias duodenum hominum describendas censuit; quas symmorias appellat. Hic ordo Trierarchæ appellantur, id est, triremium præfecti quasi navarchi: quanquam symmorias tantum viginti facit, sexagenum hominum, quas rursus in quinas partes duodenum hominum distribuit: sic enim inquit [§. ί.] ἐκ τοίνυν τούτων — τοὺς ἀπορωτάτους. *Ex his mille et ducentis existimo classes viginti faciendas eo modo quo nunc factæ sunt, sexagena corpora unamquamque habentem. Earumque singulas dividendas in quinas decurias censu duodenum hominum, ita ut ditissimo cuique egentissimi in decuriis ordinandis conjungantur.* Ita autem constitutis classibus, id est, symmoriis, et divisis decuriis, trecentas naves triremes faciendas esse censet, et rursus eas in viginti partes tribuit singulas denumquingenum navium. Ita ut ex primo, secundo, et tertio centenario, cuilibet classi quinæ distribuantur, et sic unaquæque classis singulis decuriis ternas rursus tribuat. Hac constitutione classium triremium, trierarcharumque facta, Quoniam vero, inquit, census eorum sex millium est talentorum, oportet et facultates quoque certo ordine ac formula constitui, et in singulas decurias sexagena talenta

ρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ' ἐκείνοις οὓς ἐγκωμιάζουσι ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων ἐπιχειροῦντες λέγειν, ὧν οὐδ'

tribui, ut singulæ classes quinquies sexagena talenta sortiantur: id quod his verbis ab eo dicitur [§. ϛ'.] *εἶτα πέντε ἑξήκοντα—ταλαντιαίαν ἀποδοῦναι.* Hoc autem ideo statuit, ut si levius bellum instet, centum navibus tantum res geratur, et sexagenis in singulas decurias talentis impensa suppeditetur, et duodeni trierarchi sint, sin graviore bello ducentis navibus opus sit, tricena in singulas decurias talenta impensam conferant, et sena sint corpora trierarchiæ munus obeuntia: quod si gravissimo bello premantur, singulæ decuriæ ad vicena talenta, et quaterna corpora contrahantur. [ibid.] *ὅπως ἐὰν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν — τριηραρχοῦντα.* Hoc facto, armamenta navium æstimanda primum censet, quæ qualiaque navibus commoda aut necessaria sint, eadem ratione in classes ac decurias tribuenda, omniaque sortito expediri, ut cum rei gerendæ tempus venerit, quam quisque navem sortitus sit, eam instructam in tempore recte præstet. Verum Demosthenes universam hujus constitutionis (quam ipse syntaxim vocat) rationem in tres summarias partes dividit, in trierarchos enim et eorum facultates, et in triremes primam partem statuit: secundam in facultates omnium divitum et pauperum civitatem habitantium, a quibus sumptus suppeditari oportet: tertiam partem delegat classiario militi, et loco, i. e. armentario et navali. Prima pars explicata est, tertiam hoc modo prosequitur. Decem tribus erant Athenis, unicuique igitur tribui tricenas naves assignat, decies enim tricenæ fiunt in summa trecentæ. Has rursus tricenas trifariam dividit, i. e. inter denas. Tribus enim apud Athenienses in tres partes dividuntur, quæ Trittyes ab ipsis appellantur, quasi tertiæ tribum partes: nos quia verbum Latinum non habemus, Trientes nunc dicemus. Unicuique igitur trienti denas naves implendas tribuit, cum belli gerendi tempus fuerit, tum unicuique tribui tricenas stationes navium construendas assignat in Piræeo portu Atheniensi, ut singulæ stationes singulas triremes capiant, et distributionem parem in trientes, ut supra facit, sortitoque etiam omnia vult transigi ut decem tribus decem loca sortiantur tricenis stationibus faciendis, et trierarchi sortito in loca et stationes distribuantur. Hæc munera Tele in Liturgiæ et Isphoræ a Græcis appellantur. Quæ verba nullo discrimine ab Oratore usurpantur in Oratione quæ *πρὸς Λεπτίνην*, quasi *apud* Leptinen, non *contra* Leptinen inscribitur. Ab his minoribus præstationibus immunes erant trierarchi classici cives, hoc est, primæ classis munifices. Sic enim inquit ille in proxime dicta Oratione, *οἱ μὲν τοίνυν πλουσιώτατοι τριηραρχοῦντες ἀεὶ, τῶν χορηγῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσι. οἱ δὲ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν κεκτημένοι, τὴν ἀναγκαίαν ἀτέλειαν ἔχοντες, ἔξω τοῦ τέλους εἰσὶ τούτου.* 'atqui ditissimi cum semper in munere trierarchiæ occupati sint, a theatralibus præstationibus immunes sunt. Quorum autem facultates infra census sunt, ii cum necessariam immunitatem habeant, ne hoc quidem munus obibunt.' Munera autem publica uno nomine Liturgiæ dicuntur. Quorum genera sunt Choregia, id est, præstatio suppeditando choro inventa liberalium ludorum tempore et Panathenæorum. Hestiasis, id est, Convivatio seu, epulum tributim exhiberi solitum. Gymnasiarchia oleum palæstræ suppeditabat privato sumptu. Isphora dicebatur collatio ad stipendia militum. Restat pars secunda apparatus, id est, collatio universæ civitatis ad stipendia militum. Hanc partem Demosthenes perstrinxit oratorie. Videbat enim gratiosam esse orationem ad populum non posse, quæ populi facultates exhauriret. Cum ergo videret immani collatione opus esse, majoreque facultatum parte, quam ut tunc populus nondum adventu hostis perterritus ferre posset, si a se taxaretur, nec minorem dicere vellet, id est, eam quæ populo tolerabilis esse tunc potuisset, tandem seipsum oratorie interrogans, et vicissim respondens ita inquit [§. ή.] *τίς οὖν ἔσθ' οὗτος;— προσενεγκεῖν;* *Quodnam igitur est hoc vectigal? id quod nunc quidem non est, tunc autem futurum est? Equidem simile quid ænigmati dicere hic non dubitem. Ecquid hanc civitatem omnem, o viri Athenienses, cernitis? In hac ego ipsa, parum abest quin dicam tantum pecuniarum esse, quantum in aliis omnibus civitatibus, atqui qui eas possident, hujusmodi mentem habent, ut si Oratores omnes terrere eos volentes, Regem venturum dicant, atque etiam adventantem, quodque hæc aliter habere se nequeant; ad hæc si cum ipsis orationem habentibus futurum ita prædicant totidem fatidici, ne sic quidem pecunias ostensuros esse putem, aut professuros eas, nedum ad collationem daturos. Quod si ea quæ nunc verbotenus terrifica jactantur, reapse geri senserint, nullus utique usque adeo stultus est, quin et prolixe dare, et in primis conferre velit. Ecquem enim esse credimus, qui bona sua cuncta perdere tandem malit, quam fortunarum suarum partem pro capite, ac re-*

ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν
192 ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι

liquis suis fortunis in medium afferre? Deinde sensim progrediens, quasique obrepens tenaci avaritiæ: 'Neque enim nunc,' inquit, 'inquirendum modum collationis puto, qui melius in re præsenti statuetur. Quippe si inire nunc rationem ejus velimus, et ex præsenti sensu animorum taxare, in risum res abibit. Sed ineamus sane. Sit aliquis qui dicat, centesimam se collaturum, nempe sexaginta talenta is dixerit. age quinquagesimam quispiam dicet? hic duplum dictæ summæ dixerit. et quid hoc est ad mille et ducentos camelos, qui vehere pecunias Regi ab istis dictitantur? Sed videamus porro. Vultis igitur, ut duodecimam conferamus, quinquaginta scilicet talenta? at neque id ferre possitis, neque si statim deponatis, idonea sit pecunia, quæ tanto bello satis esse possit' [ibid.] φέρε γὰρ, τὴν ἑκατοστὴν— πολέμου τὰ χρήματα. Hæc est fere summa ejus Orationis, cujus sensus non facile cuilibet explicabilis, memorabilis tamen mihi visus est, propter collectionem singulari invento expeditam. Ex prædictis autem apparet totius civitatis censum sex millibus talentum æstimatum a Demosthene. Sexaginta enim talenta centesima pars est sex millium, et quingenta duodecima. Quare quod diximus de talentis sex millibus in classes et centurias divisis, non de censu tantum mille, ac ducentorum trierarchorum intelligendum Demosthenem, his verbis significat, de divisione supradicta loquens [§. ϛ'.] ἐπεὶ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ — ἑκατὸν μέρη. *Cum vero hæc ita constituta fuerint, auctor ero vobis, ut censum regionis, qui sex millium est talentum, dividentes centum partes faciatis sexagenum talentum, ut vobis quoque pecuniæ certa formula constitutæ sint*, regionem agrum Atticum significans, qui in censu Atheniensium erat. In enarrationibus Demosthenis, quæ incerto auctore circumferuntur, ita legimus, τὴν δὲ οὐσίαν τὴν τῶν χιλίων καὶ διακοσίων τριηράρχων τετιμῆσθαί φησι ταλάντων ἑξακισχιλίων. *Bona autem mille et ducentorum trierarchorum censa esse dicit talentis sex millibus.* Hac ratione singuli quivis talentis censi erant, i. ternis millibus aureorum nostrorum, quæ millies ac ducenties multiplicata, tricies sexies centena millia aureorum coronatorum fiunt. Harpocration autem in Lexico decem oratorum, οὐχ ἅπαν φησὶ τὸ πλῆθος διῄρητο εἰς τὰς συμμορίας Ἀθήνησι, ἀλλὰ μόνοι οἱ πλούσιοι καὶ εἰσφέρειν τῇ πόλει δυνάμενοι. *Non omnis, inquit, multitudo Athenis in symmorias distribuebatur, sed divites solum, et qui conferre civitati pecunias poterant.* Quare Demosthenes, inquit ille, cum mille et ducentos dixit in Oratione de symmoriis habita, ditissimos significavit. Symmoritæ autem dicebantur qui ejusdem classis erant, ut tribules qui ejusdem tribus. Hujusmodi autem divisio populi facta fuit post tempora Solonis, sublata illa formula triplicis census quingenariorum equitum et jugariorum. Suidas, Trierarchia, inquit, munus est sumptuosum. Oportebat enim naves habere paratas, et omni parte ad bellum instructas, eorum sumptu qui hoc munus gerebant. Divites ergo eos fuisse intelligamus, qui, quinum talentum redditu censi, munera trierarchiæ obire cogebantur, quod convenire videtur cum eo, quod de quingenariis et trecenariis dictum est. Hæc ex lib. V. de Asse. fol. cxlv. *Ex edit.* Hervag.

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ] Συμμορία, Libanio auctore in oratione περὶ ἀντιδόσεως πρὸς Φαίνιππον apud Atticos fuit *cœtus*, *ordo* seu *classis* eorum, qui munera publica graviora sustinebant. Cujus ordinis seu classis socii συμμορῖται dicebantur. Plura vide cum in enarratione Ulpianica secundæ (primæ) Olynthiacæ, tum in hoc ipso commentario. Wolf. Rectius Dionysius: Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ. Taylor.

ά. Ὧν ἐφικέσθαι] *Quæ assequi*, id est, quorum magnitudinem dicendo æquare. Wolf.

Τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν δόξαν ἐκφέρονται] *Gloriam videndi*, id est, ut videantur bene dicere, hoc est, eloquentiæ laudem auferunt, approbationem auditorum oratione sua emerentur. Idem.

Ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης] Scilicet περὶ αὐτῶν δόξης. non est προειλημμένης, *præcepta gloria*: sed ἐλάττω, ἢ ὑπείληπται, *minore, quam existimatur esse virtus eorum.* Isocrates Busiride: ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν, ὥστε, ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ κατ' ἄλλην τινὰ ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μείζονας, ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι βλάπτουσι τοὺς ἐξαπατηθέντας. ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω προέστησαν, ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμωρίας εἶναι δοκεῖν ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων οἱ δὲ τοιοῦτοι πλεῖστα τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὠφελοῦσιν. Hic, τινὰ ὑπολαμβάνεσθαι κατ' ἀρετὴν μείζονας, ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, est, *de virtute alicujus majorem esse opinionem, quam is mereatur*: Virtutem alicujus non

ποιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἐκείνων μὲν ἔπαινον τὸν χρόνον ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι, οὗ πολλοῦ γεγενημένου μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι [1] παραδέξασθαι δεδύνηνται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι [2] δοκεῖτε μάλιστα δύνασθαι παρεσκευάσθαι. καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες [3] οἱ μέλλοντες λέγειν δεινοὶ φανείημεν ὄντες, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη· εἰ δὲ παρελθὼν εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος ἔσται νῦν τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν φόβος [4] λελύσεται. ἐγὼ δὲ τοῦτ', ἂν ἄρ' οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.

β'. Ἐγὼ νομίζω κοινὸν ἐχθρὸν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων εἶναι βασιλέα, οὐ μὴν διὰ ταῦτα παραινέσαιμ' ἂν μόνοις τῶν ἄλλων ὑμῖν πόλεμον πρὸς αὐτὸν ἄρασθαι· οὐδὲ γὰρ
179 αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας [5] ὁρῶ κοινοὺς ἀλλήλοις ὄντας φίλους,
ἀλλ' ἐνίους μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύοντας ἤ τισιν αὐτῶν. ἐκ δὴ τούτων τοιούτων ὄντων νομίζω συμφέρειν ὑμῖν τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου [6] ζητεῖν, ὅπως δικαία γενήσεται, παρασκευάζεσθαι δ' ἃ προσήκει πάντα, καὶ τοῦθ' ὑποκεῖσθαι τῇ
γνώμῃ. ἡγοῦμαι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Ἕλληνας, 193
εἰ μὲν ἐναργές τι γένοιτο καὶ σαφὲς ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖ, καὶ συμμαχήσειν καὶ μεγάλην χάριν ἕξειν τοῖς

[1] παραδείξασθαι [2] δοκῆτε μ. [δύνασθαι] [3] [οἱ μέλλοντες] [4] λέλυται [5] ὁρῶ τοὺς Ἕλληνας [6] τηρεῖν

respondere hominum de ea conceptæ opinioni. Idem.

Παραδέξασθαι] *Suscipere, sustinere*, ὑπομένειν, διαπράξασθαι, ἢ καὶ μιμεῖσθαι καὶ διαδέχεσθαι. Idem.

Παρεσκευάσθαι] Vid. Not. Brem. sup. p. 107.

Λέγειν δεινοὶ] Vehementes oratores, elegantes esse videamur. Wolf.

Λέλυται] Ἀντὶ τοῦ, λυθείη ἄν. Idem.

Ὡς ἔχω γνώμης] Id est, quid sentiam: quæ mea sententia sit. Postea οὐχ ἡδέως ὑμῖν ἐνίων ἐχόντων, *cum quidam vobis non amicissimi sint*. nota constructio est verbi ἔχω cum genitivis et adverbiis. Idem.

Περὶ τῶν πρὸς βασιλέα] Scilicet πραγμάτων, *de regio negotio*. Idem.

β'. Μόνοις τῶν ἄλλων ὑμῖν] Id est, vobis, si ab aliis non adjuvemini, si vos alii destituant: ἐρήμοις συμμάχων οὖσι, καὶ ἐγκαταλειφθεῖσιν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Idem.

Κοινοὺς φίλους] Ex æquo inter sese omnes amicos esse. Idem.

Ἤ τισιν αὐτῶν] Ἢ ἐνίοις σφῶν αὐτῶν, *quam quibusdam inter ipsos*, id est: Magis diffidunt quibusdam Græcis, quam Regi Persarum. Idem.

Τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τηρεῖν, ὅπως δικαία] Pro τηρεῖν, ὅπως ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου δικαία γενήσεται. Sic, qui nominativi sequenti verbo respondere debebant, in accusativos mutantur, cum priore verbo construuntur; idque sæpissime Terentius imitatus est: ut, *Populo ut placerent, quas fecisset fabulas*. Idem.

Τοῦθ' ὑποκεῖσθαι τῇ γνώμῃ] *Subjacere sententiæ*, id est, de hoc esse deliberandum. Idem.

Τοῖς πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν] Non opus est τὸ πρὸ mutare in ὑπέρ: *Ante se et se-*

πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖνον ἀμυνομένοις· εἰ δ' ἔτι ἀδήλου τούτου καθεστηκότος προαπεχθησόμεθα ἡμεῖς, δέδια, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τούτοις μετ' ἐκείνου πολεμεῖν ἀναγκασθῶμεν, ὑπὲρ ὧν προνοούμεθα. ὁ μὲν γὰρ [1] ἐπισχὼν ὧν ὥρμηκεν, εἰ ἄρα ἐγχειρεῖν ἔγνωκε τοῖς Ἕλλησι, χρήματα δώσει τισὶν αὐτῶν καὶ φιλίαν προτενεῖται· οἱ δὲ τοὺς ἰδίους πολέμους ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι, καὶ τοῦτον τὸν νοῦν ἔχοντες, τὴν κοινὴν ἁπάντων σωτηρίαν παρόψονται. εἰς δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην παραινῶ μὴ προκαθεῖναι τὴν πόλιν ἡμῶν. οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἴσης ὁρῶ τοῖς τ' ἄλλοις Ἕλλησι καὶ ὑμῖν περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὴν βουλὴν οὖσαν· ἀλλ' ἐκείνων μὲν πολλοῖς ἐνδέχεσθαί μοι δοκεῖ τῶν ἰδίᾳ τι συμφερόντων διοικουμένοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀμελῆσαι, ὑμῖν δ' οὐδ' ἀδικουμένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων καλόν ἐστι λαβεῖν ταύτην τὴν δίκην, ἐᾶσαί τινας αὐτῶν ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ γενέσθαι.

γ'. Ὅτε δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, σκεπτέον ἐστὶν, ὅπως μήθ' ἡμεῖς ἐν [2] τῷ πολέμῳ γενησόμεθα οὐκ [3] ἴσοι, μήτ' ἐκεῖνος, ὃν ἡμεῖς ἐπιβουλεύειν ἡγούμεθα τοῖς Ἕλλησι, τὴν τοῦ φίλος 180
αὐτοῖς [4] δοκεῖν εἶναι πίστιν λήψεται. πῶς οὖν ταῦτ' ἔσται; ἂν ἡ μὲν δύναμις τῆς πόλεως ἐξητασμένη καὶ παρεσκευασμένη πᾶσιν ᾖ φανερὰ, φαίνηται δὲ δίκαια ἐπὶ ταύτῃ
194 φρονεῖν αἱρουμένη. τοῖς δὲ θρασυνομένοις καὶ σφόδρα ἑτοίμως

[1] ἐπισχὼν ἂν, ὧν   [2] Deest articulus.   [3] ἴσῳ   [4] * [δοκεῖν]

cum, id est, nos non modo socios, sed etiam duces belli futuros. Idem.

Εἰ δέ τι] Lego εἰ δ' ἔτι. *Si vero adhuc.* Idem.

Προαπεχθησόμεθα] *Auctores inimicitiarum extiterimus.* Si legas προϋπαχθησόμεθα *priores concitabimur*, scilicet ad bellum faciendum, eadem erit sententia. Idem.

Ἐπισχὼν ὧν ὥρμηκεν] *Represso impetu, vel mora interposita suis conatibus.* Idem.

Ἐπανορθώσασθαι] *Privata bella corrigere*, id est, vel resarcire factam jacturam, vel majoribus copiis administrare. Idem.

Ἐπ' ἴσης—τὴν βουλὴν οὖσαν] Ἐπ' ἴσης, scilicet μοίρας, ἐπ' ἴσοις μέρεσι, non ea nobis consilia, quæ cæteris Græcis capere licet. Non est eadem deliberandi ratio. Idem.

Λαβεῖν, ἐᾶσαί τινας] Pro ὥστε ἐᾶσαι, *ut sinatis.* Idem.

γ'. Οὐκ ἴσοι] S. τοῖς ἀντιπάλοις, *non pares adversariis, hostibus inferiores.* Idem.

Δύναμις ἐξητασμένη] Copiæ delectæ et instructæ spectabantur. ἐξετάζειν δύναμιν, *delectum agere militum, conscribere milites*, qui εἰς ἐξέτασιν ἰέναι dicuntur, cum nomina dant militiæ, et a ducibus inspiciuntur aut lustrantur. Idem.

Φαίνηται δὲ δίκαια φρονεῖν ἐπὶ ταύτῃ τῇ προαιρέσει] Id est, ad propulsandam injuriam parata: non ad fœdera violanda propensa. Lectio variat. Nam pro τῇ προαιρέσει legi αἱρουμένη annotatur. τὸ φρονεῖν alioqui, sed adjecta voce μέγα, τηλικοῦτον, ὑψηλὰ, et similibus, ad elationem animi refertur. Hic δίκαια φρονεῖν, est ea, *quæ justa sunt, cogitare.* προαίρεσιν vocat consilium illud instructionis, quanquam malim παρασκευῇ. Idem.

πολεμεῖν κελεύουσιν ἐκεῖνο λέγω, ὅτι οὐκ ἔστι χαλεπὸν οὔθ᾽, ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, δόξαν ἀνδρίας λαβεῖν, οὔθ᾽, ὅταν κίνδυνός τις ἐγγὺς ᾖ, δεινὸν εἰπεῖν φανῆναι· ἀλλ᾽ ἐκεῖνο καὶ χαλεπὸν καὶ προσῆκον, ἐπὶ μὲν τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρίαν ἐπιδείκνυσθαι, ἐν δὲ τῷ συμβουλεύειν φρονιμώτερα τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἔχειν.

δ΄. Ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω τὸν μὲν πόλεμον τὸν πρὸς βασιλέα χαλεπὸν τῇ πόλει, τὸν δ᾽ ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥᾴδιον ἂν συμβάντα. διὰ τί; ὅτι τοὺς μὲν πολέμους ἅπαντας ἀναγκαίως ἡγοῦμαι τριηρῶν καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι, ταῦτα δὲ πάντα ἀφθονώτερα ἐκεῖνον ἔχοντα ἡμῶν εὑρίσκω· τοὺς δ᾽ ἀγῶνας οὐδενὸς οὕτω τῶν ἄλλων ὁρῶ δεομένους ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν, τούτους δ᾽ ἡμῖν καὶ τοῖς μεθ᾽ ἡμῶν κινδυνεύουσι πλείους ὑπάρχειν νομίζω. τὸν μὲν δὴ πόλεμον διὰ ταῦτα παραινῶ μηδ᾽ ἐξ ἑνὸς τρόπου προτέρους ἀνελέσθαι, ἐπὶ δὲ τὸν ἀγῶνα ὀρθῶς φημὶ παρεσκευασμένους ὑπάρχειν χρῆναι. εἰ μὲν οὖν [1]ἕτερός τις τρόπος ἦν δυνάμεως ᾧ τοὺς βαρβάρους οἷόν τε ἦν ἀμύνασθαι, ἕτερος δέ τις ᾧ τοὺς Ἕλληνας, εἰκότως ἂν ἴσως φανεροὶ πρὸς ἐκεῖνον ἐγιγνόμεθ᾽ ἀντιταττόμενοι· ἐπεὶ δὲ πάσης παρασκευῆς ἐστιν ὁ αὐτὸς τρόπος, καὶ δεῖ τὰ αὐτὰ εἶναι κεφά-
181 λαια τῆς δυνάμεως, τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δύνασθαι, τοῖς οὖσι συμμάχοις βοηθεῖν, τὰ ὑπάρχοντ᾽ ἀγαθὰ σώζειν, τί τοὺς ὁμολογοῦντας ἐχθροὺς ἔχοντες ἑτέρους ζητοῦμεν, ἀλλ᾽ οὐ παρασκευαζόμεθα μὲν πρὸς τούτους, ἀμυνόμεθα δὲ 195
κἀκεῖνον, ἐὰν [2]ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐπιχειρῇ; καὶ νῦν [3]μὲν καλεῖτε

[1] ἕτερος ἦν τις τρόπος [2] ἡμᾶς ἀδικεῖν [3] μέν γε καλεῖτε

Δόξαν ἀνδρίας λαβεῖν] *Consequi opinionem fortitudinis*, id est, videri velle fortem, simulare vel præ se ferre fortitudinem. Idem. ἀνδρείας legendum. Obsopœus. Vid. Victor. Var. Lectt. l. ii. c. 16.

Δεινὸν εἰπεῖν φανῆναι] *Videri eloquentem*, eloquentiæ laudem consequi, eloquentiam ostentare: ut supra λέγειν δεινοί. Wolf.

γ΄. Τὸν πόλεμον — τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ἀγῶνα] Πόλεμος est, quam diu hostes utrinque infestis animis in armis sunt: ἀγὼν *prælium, conflictus, dimicatio*, a qua victoria pendet. Idem.

Συμβάντα ἂν] Ἀντὶ τοῦ, συμβησόμενον. Nondum enim pugnatum erat. Idem.

Ἀγαθῶν ἀνδρῶν] Id est, πολεμικῶν, μεγαλοψύχων, ἀνδρείων. Boni viri, δίκαιοι, σπουδαῖοι, καλοκἀγαθοι, a justitia, non a fortitudine, nominantur. Idem.

Εἰκότως ἂν ἴσως φανεροὶ πρὸς ἐκεῖνον ἐγινόμεθα ἀντιταττόμενοι] Sententia est: Rex nos violatæ pacis accusare non poterit, etiamsi nos paraverimus. Quare? Quia profiteri licebit, eum apparatum contra hostes alios fieri: cum non alia ratio sit belli adversus Barbaros gerendi, quam ejus, quod cum Græcis geritur. Idem.

Ὁμολογοῦντας ἐχθροὺς ἔχοντες, ἑτέρους ζητοῦμεν] Ii hostes qui sint, mihi non liquet. forte Thebani, aut insulares, sunt intelligendi. Idem.

πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας· ἐὰν δὲ ἃ κελεύουσιν οὗτοι μὴ ποιῆτε, οὐχ ἡδέως ἐνίων ὑμῖν ἐχόντων, πῶς χρὴ προσδοκᾶν τινὰ ὑπακούσεσθαι; ὅτι νὴ Δί' ἀκούσονται παρ' [1]ὑμῶν ὡς ἐπιβουλεύει βασιλεὺς αὐτοῖς. αὐτοὺς δ' οὐ προορᾶν ὦ πρὸς τοῦ Διὸς οἴεσθε τοῦτο; ἐγὼ μὲν [2]γὰρ οἴομαι. ἀλλ' οὔπω μείζων οὗτός ἐσθ' ὁ φόβος τῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐνίοις διαφορῶν. οὐδὲν οὖν ἀλλ' ἢ ῥαψῳδήσουσιν οἱ πρέσβεις περιιόντες. τότε δὲ, ἂν ἄρα ἃ νῦν οἰόμεθ' ἡμεῖς πράττηται, οὐδεὶς δήπου τῶν ἁπάντων Ἑλλήνων τηλικοῦτον ἐφ' ἑαυτῷ φρονήσει, ὅστις, ὁρῶν ὑμῖν χιλίους μὲν ἱππέας, ὁπλίτας δὲ ὅσους ἂν ἐθέλῃ τις, ναῦς δὲ τριακοσίας, οὐχ ἥξει καὶ δεήσεται, μετὰ τούτων ἀσφαλέστατ' ἂν ἡγούμενος σωθῆναι. οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν ἤδη τὸ δεῖσθαι, κἂν μὴ τύχητε ἀφαμαρτεῖν· ἐκ δὲ τοῦ μετὰ τοῦ [3]παρεσκευάσθαι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἐπισχεῖν δεομένους σώζειν καὶ εὖ εἰδέναι πάντας ἥξοντάς ἐστιν.

ε. Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτά τε καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις λογιζόμενος λόγον μὲν οὐδένα ἐβουλόμην θρασὺν οὐδὲ μάταιον ἔχοντα μῆκος εὑρεῖν· τὴν μέντοι παρασκευὴν, ὅπως ὡς ἄριστα καὶ τάχιστα γενήσεται, πάνυ πολλὰ πράγματα ἔσχον σκοπῶν. [4]οἶμαι δὴ δεῖν ἀκούσαντας ὑμᾶς αὐτὴν, ἂν ἀρέσκῃ, ψηφίσασθαι. ἔστι τοίνυν πρῶτον 182
μὲν τῆς παρασκευῆς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μέγιστον οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς, ὡς ἕκαστον ἑκόντα προθύμως ὅ τι ἂν δέῃ ποιήσοντα. ὁρᾶτε γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι, ὅσα μὲν πώποθ' ἅπαντες ὑμεῖς ἠβουλήθητε καὶ μετὰ

[1] ἡμῶν [2] γὰρ * οὐκ οἴομαι [3] παρασκευάσασθαι [4] οἴομαι

Ῥαψῳδήσουσιν] Eandem cantilenam subinde cantabunt, ἀπὸ τοῦ ῥάπτειν τὰς ᾠδὰς, vel ἀπὸ τῆς ῥάβδου. Sophocles ῥαψῳδὸν κύνα Sphingem vocat. Idem. Suidas: ῥαψῳδῆσαι δέ ἐστι τὸ φλυαρῆσαι ἢ τὸ ἁπλῶς [al. ἄλλως] λαλεῖν χωρὶς ἔργου τινός.

Οἱ πρέσβεις] S. οἱ ἡμέτεροι, nostri legati. Wolf.

Ἃ νῦν οἰόμεθα] *Quæ nunc opinamur*, scilicet, esse facienda, id est, si tum, cum necesse erit, instructi erimus ad id bellum, quod modo nobis ipsi fingimus, propulsandum. Idem.

Τριακοσίας] F. A. ὑπαρχούσας. *In farrag.* Wolf. Qui tamen in ipsa editione sua post ἱππέας addidit ὑπάρχειν.

Ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν] S. συμβήσεται, ἢ περιέσται τὸ δεῖσθαι, τὸ ἀφαμαρτεῖν. Postea ἐκ τοῦ ἐπισχεῖν μετὰ τοῦ &c. conjunge. Wolf.

Πάντας ἥξοντας] Ὅτι ἥξουσι πάντες. Sic mox, ὡς ἕκαστον ἑκόντα ποιήσοντα, ὅτι ἕκαστος ποιήσει, vel ὡς ἑκάστου ποιήσοντος. et τὸν δὲ πλησίον πράξοντα ἀντὶ τοῦ πράξοντος. Possit etiam legi: οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς, vel τὰς γνώμας ὡς ἕκαστον ὑμῶν. Idem.

ε. Πρῶτον] Forte τὸ πρῶτον. Auger.

Καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πράττειν αὐτὸς ἕκαστος ἑαυτῷ προσήκειν ἡγήσατο] Αὐτὸς ἕκαστος

ταῦτα τὸ πράττειν αὐτὸς ἕκαστος ἑαυτῷ προσήκειν ἡγή- 198
σατο, οὐδὲν πώποθ᾽ ὑμᾶς ἐξέφυγεν· ὅσα δ᾽ ἠβουλήθητε
μὲν, μετὰ ταῦτα δ᾽ ἀπεβλέψατε πρὸς ἀλλήλους ὡς αὐτὸς
μὲν ἕκαστος οὐ ποιήσων, τὸν δὲ πλησίον πράξοντα, οὐδὲν
πώποτε ὑμῖν ἐγένετο. ἐχόντων δ᾽ ὑμῶν οὕτω καὶ παρωξυμ-
μένων, τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους ἀναπληρῶσαί φημι χρῆ-
ναι καὶ ποιῆσαι δισχιλίους, ὀκτακοσίους αὐτοῖς προσνεί-
μαντας· ἐὰν γὰρ τοῦτ᾽ ἀποδείξητε τὸ πλῆθος, ἡγοῦμαι, τῶν
ἐπικλήρων καὶ τῶν ὀρφανικῶν καὶ τῶν κληρουχικῶν καὶ τῶν
κοινωνικῶν καὶ εἴ τις ἀδύνατος ἀφαιρεθέντων, ἔσεσθαι χί-
λια καὶ διακόσια ταῦτα ὑμῖν σώματα. ἐκ τοίνυν τούτων
[1]οἶμαι δεῖν ποιῆσαι συμμορίας εἴκοσιν, ὥσπερ νῦν εἰσὶν,
ἑξήκοντα σώματα ἔχουσαν ἑκάστην. τούτων δὲ τῶν συμμο-
ριῶν ἑκάστην διελεῖν κελεύω πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄν-
δρας, ἀνταναπληροῦντας πρὸς τὸν εὐπορώτατον ἀεὶ τοὺς

[1] οἴομαι

dixit, hoc est, *singuli* et *unusquisque*. Sic etiam Thucydides in secundo, *καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι ὧν ἤκουσε.* Similiter etiam *πᾶς τις* dicitur pro *unoquoque*, *καὶ πᾶς ἕκαστος*, quemadmodum *πᾶς ὅστις* pro *quivis* et *quicumque*, cum verbo junctum, quanquam *singuli* etiam dicuntur *οἱ καθ᾽ ἕκαστον, καὶ ὁ καθ᾽ ἕκαστον*, quemadmodum *τὸ καθ᾽ ἕκαστον, καὶ τὰ καθ᾽ ἕκαστον*, *singula*. Sic etiam *αἱ καθ᾽ ἑκάστην*, *singulæ*. *Ex edit.* Hervag.

Ἀναπληρῶσαί φημι χρῆναι] Hinc apparet, complures illi numero 1200. defuisse, aliis ad egestatem redactis, aliis alio atque alio casu ab eo cœtu avulsis. Itaque diminuto numero, reliqui graviora onera sustinebant, majoresque sumptus facere cogebantur: quos sublevare studet Demosthenes. Wolf.

Τῶν ἐπικλήρων] Puella orba hæreditatem consequitur: sed non ex sese genus propagat. De hac Suidas: *ἐπίκληρον*, inquit, puellam pupillam, parentibus et fratribus orbam, in cujus potestate opes sunt, vocant, &c. *ἐπίκληροι* etiam vocantur, sive binæ, sive plures fuerint. Idem.

Τῶν ὀρφανῶν] Hos igitur, qui hic recensentur, immunes fuisse apparet. Idem.

Τῶν κληρουχικῶν] *Κληροῦχοι* qui sint, vide Libanium in argumento *περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ*. Suidas: *κληρουχικὰ*, inquit, Demosthenes dicere videtur, bona eorum, qui in aliam quamcumque provinciam, obtinendi agri nomine, mittuntur. Qui enim fieri potest, ut, qui peregre abest, triremem Athenis instruat? Idem.

Τῶν κοινωνικῶν] Suidas: *κοινωνικοὺς* Demosthenes vocat sive fratres, qui hæreditate indivisa fruuntur: quorum pater munera obire publica potuit, cum ejusdem hæredes singuli triremes instruere propter fortunarum tenuitatem non possint: sive etiam eos, qui voluntariam coivere societatem vel mercimoniorum vel rei cujuspiam alterius, quorum singuli totum communium opum censum non habebant. *κοινωνικοὶ* igitur emolumenti et detrimenti sunt participes. *Gesellschaffter* [*a partner*]. Idem. Cfr. Harpocrat. s. v. et Pollux viii. 134. et Herald. Animad. in Salmas. Obss. in Jus A. et R. l. ii. c. ii. §. 17.

Εἴ τις ἀδύνατος] S. *λειτουργεῖν*. Si quis pauperior est, quam ut reipublicæ inserviat. Wolf.

Διελεῖν κελεύω πέντε μέρη] Lego *εἰς πέντε μέρη*, quanquam postea sequitur *ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι κελεύω μέρη εἴκοσι*, etsi et hic ut a librario sit omissa præpositio fieri potest: dura certe est constructio. Sic et apud Platonem legitur de legibus: *νέμειν πάντα ἐκ γῆς γινόμενα δώδεκα μέρη*. Ubi ego malim: *νέμειν πάντα τὰ ἐκ τῆς γῆς γινόμενα εἰς δώδεκα μέρη*. Incredibile est, quoties articuli et aliæ minutæ particulæ a librariis omittantur: id quod ostendit codicum diversorum collatio. Idem.

Ἀνταναπληροῦντας] Ut pauperrimi cujusque inopia ditissimi copiis ita pensetur, ut fiat inter eos æqualitas: et perinde

197 ἀπορωτάτους. καὶ τὰ μὲν σώματα οὕτω φημὶ δεῖν συντετάχθαι· δι' ὃ δ', εἴσεσθε, ἐπειδὰν ὅλον τὸν τρόπον τῆς συντάξεως ἀκούσητε· τὰς δὲ τριήρεις πῶς; τὸν ἅπαντα ἀριθμὸν κελεύω τριακοσίας ἀποδείξαντας [1] κατὰ πεντεκαιδεκαναΐαν εἴκοσι ποιῆσαι μέρη· τῶν πρώτων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν δευτέρων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν, πέντε, ἑκάστῳ μέρει διδόντας· εἶτα συγκληρῶσαι 183
συμμορίᾳ σωμάτων ἑκάστῃ τὴν πεντεκαιδεκαναΐαν, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστῳ τῷ μέρει σφῶν αὐτῶν τρεῖς ἀποδοῦναι τριήρεις.

ϛʹ. Ἐπειδὰν δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, κελεύω, ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας ἑξακισχιλίων ταλάντων, ἵν' ὑμῖν καὶ τὰ χρήματα ᾖ συντεταγμένα, διελεῖν

[1] κατὰ τὴν πεντ.

sit, ac si pauper tantundem contulisset, quantum, si cæteris æqualis foret, conferre debuisset: ac potius, ut plures pauperes tantum conferant, quantum unus ditissimus: multorum re familiari quasi in unum acervum collata: ut si Crassus conferret decem talenta de 120. talentis: alii 120. viri, quorum singuli non ultra talentum possideant, uni Crasso æquentur, decem et ipsi talentis conferendis. Idem.

Τριακοσίας ἀποδείξαντας] S. ὑμᾶς, ἐπειδὰν ἀποδείξητε, ἢ ἀποδεῖξαι καὶ ποιῆσαι εἴκοσι μέρη κατὰ τὴν πεντεκαιδεκαναΐαν. Idem.

Κατὰ τὴν πεντεκαιδεκαναΐαν] Quasi dicat, *quindenaviam*. Est enim compositum a πεντεκαίδεκα et ναῦς, ut Euripides χιλιόναυν στόλον, id est, *millenaviam* (si nobis ita, ut Græcis, nomina fingere liceat) *classem*. Vicies autem quindena, seu (quod perinde est) decies et quinquies vicena, trecenta conficiunt, (quanquam postea singulis centuriis, quinas adjicit naves) ut supra quinquies duodena vel duodecies quina, sexaginta: vicies sexagena vel sexagies vicena, mille ducenta. Idem.

Τῶν πρώτων, ἑκατὸν πέντε] Laborat a mala interpunctione hic locus, ex quo non potest elici commodus sensus, ut scriptus est. Sic igitur interpunge: τῶν πρώτων ἑκατὸν, πέντε. καὶ τῶν δευτέρων ἑκατὸν, πέντε. καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν, πέντε. ἑκάστῳ μέρει διδόντας. Intelligit tercentum triremes in quindecim classes dividi, quarum unaquæque habeat triremes viginti, et sic priores centum habebunt quinque classes seu partes, et alteræ centum totidem classes quinque, et ultimæ seu tertiæ centum iterum partes quinque: et sic fit πεντεκαιδεκαναΐα, et sic etiam inveni hunc locum distinctum in editione Benenati. Palmer.

Εἶτα συγκληρῶσαι συμμορίᾳ σωμάτων ἑκάστῃ] Ἑκάσταις ἑξήκοντα ἀνδράσι διὰ τοῦ κλήρου παραδοῦναι, ἢ ἁπλῶς, προσνεῖμαι. Wolf.

ϛʹ. Ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας] Suidas τίμημα, ἡ καταδίκη, ζημία, ἐνέχυρον, τιμωρία, κεφάλαιον, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ συμμοριῶν (Sic enim legendum, non συμμάχων) καὶ τὸ ἐκ τῆς οὐσίας εἰσφερόμενον παρ' ἑκάστου. Idem. Cfr. Herald. Animadv. in Salmas. Obs. ad Jus A. et R. l. iii. c. vi. §. 15.

Ἑξακισχιλίων ταλάντων] Thucydides Atticam λεπτόγαιον vocat: et est tamen non parva æstimatio ipsius soli, præter ædificia et reliquas opes: si singula talenta, ut Budæus tradidit, sexcentenis coronatis æstimes, singulos vero coronatos crucifèris circiter 75. aut 76. Sic enim talentum florenos Rhenenses, superiori Germaniæ usitatos, qui vel pazios quindenos, vel cruciferos sexagenos continent, valebit 750. Talenta 10. conficiunt fl. 7500. Talenta 100. fl. 75000. Talenta 1000. fl. 750000. Talenta 6000. fl. 4500000. hoc est, tonnas auri 45. aut Milliones 4½. Haud igitur stulte sapuit Philippus, si Athenas (ut criminatur Demosthenes) in suam redigere potestatem voluit. Wolf. Vid. Meurs. Att. Lectt. l. i. c. i. p. 6. sq.

Ἵν' ὑμῖν καὶ τὰ χρήματα ᾖ συντεταγμένα] Quomodo? Nec enim solent possessores fundorum tantum habere præsentis pecuniæ, (quam bella non postulant, sed flagitant) quanti sunt ipsa prædia. Wolf.

τοῦτο καὶ ποιῆσαι καθ᾽ ἑξήκοντα τάλαντα ἑκατὸν μέρη, εἶτα πέντε ἑξηκονταταλαντίας εἰς ἑκάστην τῶν μεγάλων τῶν εἴκοσι συμμοριῶν ἐπικληρῶσαι, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκά- 198
στῳ τῶν μερῶν μίαν ἑξηκονταταλαντίαν ἀποδοῦναι· ὅπως, ἐὰν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν δέῃ τριηρῶν, τὴν μὲν δαπάνην ἑξήκοντα τάλαντα συντελῇ, τριήραρχοι δ᾽ ὦσι δώδεκα· ἐὰν δὲ [δέῃ] διακοσίων, τριάκοντα μὲν ᾖ τάλαντα [1] [τὰ] τὴν δαπάνην συντελοῦντα, ἓξ δὲ σώματα τριηραρχοῦντα· ἐὰν δὲ τριακοσίων, εἴκοσι μὲν ᾖ [2] τάλαντα τὴν δαπάνην διαλύοντα, τέτταρα δὲ σώματα τριηραρχοῦντα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν ἐπὶ

[1] Absunt unci. [2] τάλαντα ° τὰ τὴν

Πέντε ἑξηκονταταλαντίας] Ὑφὲν legatur. Est enim composita vox, ut πεντεκαιδεκαετία. Idem.

Εἰς ἑκάστην τῶν μεγάλων] Magnæ classes sexagenum virorum naves quindenas: parvæ duodenum virorum, ternas habebant naves. Magnis attribui vult quinquies sexagena talenta, id est, trecentena. Parvis quintam horum partem, id est, sexagena. Cum autem parvæ sub magnis contineantur, easque constituant, videtur hæc distinctio, ordinis et perspicuitatis causa esse instituta. Sed repetam (ut vel rudioribus vel segnioribus gratificer) omnem hanc Demosthenis arithmeticam.

I. Viri, qui triremes instruant, sint mille et ducenti. Adjungit autem his octingentos, ut, si qui inter illos immunes quacumque de causa fuerint, numerus ille 1200. compleatur.

II. Hi 1200. sunt dividendi in vicies sexagenos. ita fiunt ex his mille ducentis 20. symmoriæ, id est, cœtus, ordines seu classes, quarum classium singulæ sexagenos viros complectantur.

III. Hæ singulæ sexagenariæ classes, ut ita dicam, in quinas partes duodenarias distribuantur: in quibus partibus tenuissimus quisque cum locupletissimo conjungatur.

IV. Triremes sint trecentæ. Hæ dividantur in vicies quindenas naves. Addantur autem singulis navium centuriis quinæ naves, ita naves conficientur 315. Cur autem hæ 15. addantur? Eandem ob causam opinor, ob quam supra 1200. viris, 800. sunt adjecti: uti nimirum, si quæ naves minus utiles essent, aliæ illarum loco haberentur.

V. Unaquæque συμμορία quindecim naves instruat, ita unaquæque pars duodenaria tres naves instruet, id est, quaterni viri singulas naves.

VI. In has viginti sexagenarias, quæ sunt centum duodenariæ, distribuenda sunt sexies mille talenta. Idque hac ratione fieri debet: 1. hæc sexies mille talenta dividenda sunt in centies sexagena talenta. 2. in unamquamque συμμορίαν quinquies sexagena, id est, 300. talenta, sunt dispartienda. 3. ita unaquæque duodenaria 60. talenta accipiet, id est, in singulas triremes vicena talenta impendentur. Solet enim Demosthenes tanquam a summis generibus ad infimas species, sic a tota summa ad minutissimas partes, perspicuitatis gratia, descendere. Sed hæc hactenus satis perspicua et intellecta esse puto. Quæ vero sequuntur, intricatiora illa quidem, explicare et ipsa conemur. Proposuit Demosthenes, perinde ac si summa urgeret necessitas, 300. triremes instruendas, easque divisit in vicies quindenas, et singulis quindenis 300. talenta attribuit, et singulis ternis sexagena. Deinde ab imo iterum adscendit ad summum, hoc modo: Naves 100. postulant talenta 60. Trierarchos 12. Naves vero 200. talenta 30. Trierarchos 9. Naves 300. talenta 20. Viros 4. Sed qui fit, ut, aucto navium numero, et hominum et talentorum decrescat numerus, cum potius adaugendus uterque una esse videatur? et cum antea quindenis navibus, 300. talenta assignarit, nunc tantum 60. centenis attribuat? Quia crescente numero triremium, decrescit numerus et virorum et talentorum: ut quaterni viri de vicenis talentis tantundem conferant ad trecentas naves, quantum viri duodeni de sexagenis in centum navium classem contulissent. Idem.

Τριηραρχοῦντα] Vid. Prolegom. F. A. Wolf. ad or. adv. Leptinem, vol. ii. p. 374, seqq.

Καὶ τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν] De il-

τὰς τριήρεις τιμήσαντας ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος
199 νεῖμαι κελεύω μέρη εἴκοσιν, ἔπειτα ταῖς μεγάλαις ἐπικληρῶσαι συμμορίαις μέρος ἓν [1] χρήστων ἑκάστῃ, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστην διανεῖμαι τῶν ἑαυτῆς μερῶν ἑκάστῳ τὸ ἴσον, τοὺς δὲ δώδεκα τοὺς ἐν ἑκάστῳ [2] τῷ μέρει ταῦτ' εἰσπράξαντας τὰς τριήρεις, ἃς ἂν ἕκαστοι λάχωσι, παρεσκευασμένας παρέχειν. τὴν μὲν δαπάνην καὶ τὰ σκάφη καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τὴν τῶν σκευῶν εἴσπραξιν οὕτως ἂν ἀριστ' ἡγοῦμαι καὶ πορισθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι· πλήρωσις δὲ καὶ σαφὴς ὅθεν ἔσται καὶ ῥᾳδία, μετὰ ταῦτα λέγω. 184

ζ. Φημὶ τοὺς στρατηγοὺς δεῖν διανεῖμαι τόπους δέκα τῶν νεωρίων, σκεψαμένους ὅπως ὡς ἐγγύτατ' ἀλλήλων κατὰ τριάκοντ' ὦσι νεώσοικοι· ἐπειδὰν δὲ τοῦτο ποιήσωσι, δύο συμμορίας καὶ τριάκοντα τριήρεις τούτων ἑκάστῳ προσνεῖμαι τῶν τόπων, εἶτ' ἐπικληρῶσαι τὰς φυλάς, τὸν δὲ τριήραρχον ἕκαστον καθ' ἕκαστον νεώριον, ἵνα ὦσι συμμορίαι δύο, τριήρεις τριάκοντα, φυλὴ μία. [3] ὃν ἂν ἡ φυλὴ τόπον λάχῃ, διελεῖν τρίχα καὶ τὰς ναῦς ὡσαύτως· εἶτ' ἐπικληρῶσαι τὰς τριττῦς, ὅπως ἂν τῶν μὲν ὅλων νεωρίων ἓν ἑκάστης μέρος ᾖ τῶν φυλῶν, τοῦ δὲ μέρους ἑκάστου τὸ τρίτον μέρος ἡ τριττὺς ἔχῃ· εἰδῆτε δ', ἄν τι δέῃ, πρῶτον μὲν τὴν φυλήν, ὅπου τέτακται, μετὰ ταῦτα δὲ τὴν τριττύν, εἶτα τριήραρχοι τίνες καὶ τριήρεις πόσαι, καὶ τριάκοντα

[1] χρηστὸν [2] Deest articulus. [3] ὃν δ' ἂν

lis hoc intelligendum esse, qui mutuo accepta instrumenta, ut sunt, remi, vela, rudentes, mali, et id genus alia, nondum reddiderunt: et verbum εἰσπράξαντας, quod sequitur, innuit, et apparet fieri solitum e Midiana, et ex oratione περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας. Idem.

Ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι κελεύω] Suidas et μίσθωμα interpretatur, id est, mercedem meretriciam, ab ædilibus cuique constitutam: et (quæ significatio huc pertinet) constitutionem, quantum cuique classico, belli temporibus, pro modo facultatum, tributi nomine conferendum esset: cui æstimationi qui præerat, διαγραφεὺς appellabatur. Idem.

Μέρος ἓν χρηστὸν ἑκάστῃ] *Commodam.* Quia fortasse triremes non omnes fuere pares, aliæ majora vela, malos, remos postularunt: aliæ, minora eadem.

Τῶν ἑαυτῆς μερῶν ἑκάστῳ τὸ ἴσον] Duodenariis ex æquo. Idem.

Εἰσπράξαντας] S. ab iis, quos τὸ διάγραμμα jubet. πλήρωσις sunt ἐρέται, ἐπιβάται, στρατιῶται. Idem.

ζ. Κατὰ τριάκοντα νεώσοικοι] *Tricenaria navalia*, id est, tricenarum triremium capacia. Idem.

Τὸν δὲ τριήραρχον ἕκαστον] Malim τῶν δὲ τριηράρχων ἑκάστους, singulos trierarchos in sua navalia. Idem.

Ὃν ἂν ἡ φυλὴ] Malim ὃν δ' ἂν, addito δέ. Est autem hic sensus: Una tribus continet triginta triremes. hæ in tres decurias sunt distribuendæ, nimirum vitandæ confusionis causa. Idem.

Ἐπικληρῶσαι τὰς τριττῦς] Sors ducenda, quæ tribus tertia pars quam navalium partem occupare debeat? Idem.

Ἔχῃ] F. ἔχει. *In farrag.* Idem.

μὲν ἡ φυλὴ, δέκα δ' ἡ τριττὺς ἑκάστη τριήρεις ἔχῃ. ἐὰν γὰρ ταῦθ' οὕτως εἰς ὁδὸν καταστῇ, εἴ τι καὶ παρελίπομεν νῦν — πάντα γὰρ ἀκριβῶς πως εὑρεῖν οὐ ῥᾴδιον —, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἑαυτῷ εὑρήσει, καὶ μία σύνταξις καὶ πασῶν τῶν νεῶν καὶ μέρους ἔσται.

η'. Ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ πόρου φανεροῦ τινὸς ἤδη πα-
ράδοξον μὲν οἶδα λόγον μέλλων λέγειν, ὅμως δ' εἰρήσεται· 200
πιστεύω γὰρ, ἐάν τις ὀρθῶς σκοπῇ, μόνος τἀληθῆ καὶ
τὰ γενησόμενα εἰρηκὼς [1]φανεῖσθαι. ἐγὼ φημι χρῆναι μὴ
λέγειν νυνὶ περὶ χρημάτων· εἶναι γὰρ πόρον, ἂν δέῃ, [2]μέγαν
καὶ καλὸν καὶ δίκαιον, ὃν, ἐὰν μὲν ἤδη ζητῶμεν, οὐδ' εἰς
τόθ' ὑπάρχειν ἡγησόμεθ' ἡμῖν· οὕτω πολὺ τοῦ πορίσαι
νῦν ἀποσχήσομεν· ἐὰν δ' ἐῶμεν, ἔσται. τίς οὖν ἐσθ' οὗτος
185 ὁ νῦν μὲν οὐκ ὢν, [3]ὑπάρξων δὲ τότε; αἰνίγματι γὰρ
ὅμοιον τουτό γε. ἐγὼ φράσω. ὁρᾶτε τὴν πόλιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πᾶσαν ταυτηνί. ἐν ταύτῃ χρήματ' ἔνεστιν
ὀλίγου δέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν πόλεις. ταῦτα
δ' οἱ κεκτημένοι τοιοῦτον ἔχουσι νοῦν, ὥστ', εἰ πάντες οἱ
[4][ἐνταυθοῖ] λέγοντες φοβοῖεν ὡς ἥξει βασιλεὺς, ὡς πάρε-
στιν, ὡς οὐχ οἷόν τε ταῦτ' ἄλλως ἔχειν, καὶ μετὰ τῶν
λεγόντων ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις [5]χρησμῳδοῖεν, οὐ μόνον
οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν, [6]ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν [7]οὐδ' ἂν ὁμο-
λογήσαιεν κεκτῆσθαι. εἰ μέντοι τὰ νῦν διὰ τῶν λόγων
φοβερὰ ἔργῳ πραττόμενα αἴσθοιντο, οὐδεὶς οὕτως ἠλίθιός
ἐστιν, ὅστις οὐχ [8]ἱκανὸν δοίη καὶ πρῶτος εἰσενέγκοι· τίς

[1] φανήσεσθαι [2] καὶ μέγαν καὶ [3] ὑπάρχων δ' εἰς τότε [4] ἐνταυθὶ
[5] * χρησμῳδοὶ [6] Deest ἀλλ'. [7] * ἀλλ' οὐδ' [8] * ἑκὼν ἂν

Ἀκριβῶς πως εὑρεῖν] Πῶς, quomodo, πως, aliquo modo, sine accentu, adeo exacte. Idem.

Μία σύνταξις] Id est, ordinatis partibus tota classis ordinata fuerit. Idem.

η. Οὐδ' εἰς τότε ὑπάρχειν] Id est, εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον. Idem.

Τοῦ πορίσαι νῦν ἀποσχήσομεν] *A nunc exigendo aberimus.* παρὰ τὸ ἀπέχω, τὸ ἀπεῖμι. Idem.

Ὀλίγου δέω — εἰπεῖν] *Parum abest, quin dicam.* Idem.

Πρὸς ἁπάσας] Quæ conferri queant. Idem.

Ταῦτ' ἄλλως ἔχειν] Scilicet quin sit tributum pendendum. Idem.

Ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις] Ἴσοι τούτοις κατὰ πλῆθος, id est, τῷ πλήθει, totidem. Idem.

Χρησμῳδοῖεν] Hinc apparet, jactata esse aliqua oracula, quibus, (ut apud Thucydidem est) tametsi a scurra aliquo conficta sint, mirum est, quantum a stulta plebecula tribui soleat: ut ea ultro decipi se velle videatur. [*In farrag.* F. χρησμῳδοῖεν.] Idem.

Διὰ τῶν λόγων φοβερὰ] *Terrores verborum, nuntii terribiles.* Idem.

Ἔργῳ πραττόμενα] Ad rem conferri. Idem.

Ἱκανὸν δοίη] *Multum det, liberaliter numeret.* Idem.

γὰρ αἱρήσεται μᾶλλον αὐτὸς καὶ τὰ ὄντα πάντ' ἀπολωλέναι ἢ μέρος τῶν ὄντων ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν [1] εἰσενεγκεῖν; χρήματα μὲν δή φημι εἶναι τότε, ἂν ὡς ἀληθῶς δέῃ, πρότερον δ' οὔ. διὸ μηδὲ ζητεῖν παραινῶ· ὅσα γὰρ νυνὶ [2] πορίσαιτ' ἄν, εἰ προέλοισθε πορίζειν, πλείων ἐστὶ γέλως
201 τοῦ μηδενός. φέρε γάρ, [3] ἑκατοστήν τις εἰσφέρειν [4] ἐρεῖ; οὐκοῦν ἑξήκοντα τάλαντα ἐρεῖ. ἀλλὰ πεντηκοστήν τις ἐρεῖ, τὸ διπλοῦν; οὐκοῦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακοσίας καὶ χιλίας καμήλους, ἃς βασιλεῖ τὰ χρήματ' ἄγειν φασὶν οὗτοι; ἀλλὰ θῶ, βούλεσθε, δωδεκάτην ἡμᾶς εἰσοίσειν, πεντακόσια τάλαντα; ἀλλ' οὔτ' ἂν ἀνάσχοισθε, οὔτ' ἄν, εἰ [5] καταθεῖτε, ἄξια τοῦ πολέμου τὰ χρήματα.

[1] προεισενεγκεῖν [2] πορίσαισθ' [3] τὴν ἑκατοστήν [4] ἐρεῖ νῦν; [5] καταθῆτε

Αὐτὸς—ἀπολωλέναι] *Ipse perire una cum suis opibus.* Idem.

Τῶν λοιπῶν] Opibus post tributum reliquis. Idem.

Προσενεγκεῖν] F. προεισενεγκεῖν. *In farrag.* Idem.

Χρήματα μὲν δή φημι εἶναι τότε] Ἀντὶ τοῦ ἔσεσθαι. Idem.

Μηδὲ ζητεῖν] *Ne quidem quærendum.* Idem.

Πλείων ἐστὶ γέλως τοῦ μηδενὸς] *Major risus est nihilo.* Potest intelligi, οὐτινοσοῦν γελοιότερον, *omnium maxime ridiculum, magis ridiculum, quam quicquam aliud.* Sed malim τοῦ μηδενὸς συνεισφερομένου, *quam si nulla omnino pecunia exacta esset.* Idem.

Ἑκατοστήν τις εἰσφέρειν ἐρεῖ] Centesima, talenta 60. quinquagesima, 120. duodecima, 500. talenta. Sed quo refertur ista ἀναλογία; Ad 6000. talentum, quorum duodecima pars sunt talenta 500. Idem.

Ἑκατοστὴν] S. μοῖραν τῶν ὑπαρχόντων, *centessimam rei familiaris partem*, scilicet de 6000. talentis. Idem.

Οὐκοῦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι] Præponunt etiam Græci inferiorem numerum plerumque supra viginti: et viceversa supra centum, ut Latini solent facere, siquidem addetur copula, ut Laurentius docuit in tertio, cujus exemplum hic est satis luculentum. Athen. ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πρὸς ταῖς τέσσαρσι. Idem, ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι, quod Latini dicunt *primo et vicesimo libro.* Secus vero sine copula, ut idem, ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, *tricesimo secundo* vel *altero libro.* Et, ἐν τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ. Demosthenes πέντε καὶ εἴκοσι δραχμῶν. Xenophon ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη. Cicero in Catone, 'Uno et octogesimo anno,' quod Gaza πρώτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει dixit. At ubi Cicero, 'centum et septem complevit annos,' ipse, ἑπτὰ καὶ ἑκατὸν ἔτη διετέλεσε, vertit. Hoc tamen non est perpetuum. Æschines περὶ παραπρεσβ. ἔτη γὰρ ἤδη βεβίωκεν ἐνενήκοντα καὶ τέτταρα. Sic Tranquil. in Aug. 'Obiit in cubiculo eodem quo pater Octavius septuagesimo et sexto ætatis anno, diebus quinque et triginta minus.' Idem in Nerone, 'Obiit trigesimo et secundo ætatis anno.' Contra in Galba, 'Obiit tertio et septuagesimo ætatis anno.' Et in Tiberio, 'Octavo et septuagesimo.' Rursus in Othone, 'Tricesimo et octavo ætatis anno, nonagesimo et quinto imperii die.' Varro etiam 'octoginta et una' non semel dixit, et Cicero pro Cluentio 'triginta et duo' dixit. Quod vero ante millenarium etiam minor numerus ponatur, exemplo erit quod mox hic apud Demosthenem sequitur. καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακοσίας καὶ χιλίας καμήλους, &c. Idem, ἐχόντων δὲ ὑμῶν οὕτω καὶ παρωξυμμένων τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους ἀναπληρῶσαί φημι χρῆναι. Sed et ante centenarium quoque minorem numerum posuit idem, his verbis, λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ὑμῶν ὁμολογοῦσιν, οὗτος μὲν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς. Hæc et plura in Comment. Budæus. *Ex edit.* Hervag.

Θῶ] Τίθημι, pono, agnosco, concedo. D'Orville ad Char. Aphrod. l. iii. c. x. p. 352.

Δωδεκάτην] S. τῶν ἑξακισχιλίων ταλάντων. Wolf.

δεῖ τοίνυν ὑμᾶς τἆλλα παρασκευάσασθαι· τὰ δὲ χρήματα
νῦν μὲν ἐᾶν τοὺς κεκτημένους ἔχειν — οὐδαμοῦ γὰρ ἂν ἐν
καλλίονι σώζοιτο τῇ πόλει —, ἐὰν δέ ποθ' ὁ καιρὸς οὗτος
186 [1]ἔλθῃ, τότε ἑκόντων εἰσφερόντων αὐτῶν λαμβάνειν. ταῦτα
δὲ καὶ δυνατά ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πράττειν καλὰ
καὶ συμφέροντα καὶ βασιλεῖ περὶ ὑμῶν ἐπιτήδεια ἀπαγ-
γελθῆναι, καὶ φόβος οὐκ ὀλίγος γένοιτ' ἂν ἐκείνῳ διὰ
τούτων. οἶδε μέν γε τριακοσίαις τριήρεσιν, ὧν ἑκατὸν παρ-
εσχόμεθ' ἡμεῖς, τοὺς προγόνους αὐτοῦ χιλίας ἀπολέσαν- 202
τας ναῦς, ἀκούσεται δὲ τριακοσίας αὐτοὺς [2]ἡμᾶς νῦν
παρεσκευασμένους τριήρεις· ὥστε μὴ κομιδῇ, μηδ' εἰ πάνυ
μαίνοιτο, νομίσαι ῥᾴδιον εἶναι τὸ τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐχθρὰν
ποιήσασθαι. ἀλλὰ μήν, εἴγ' ἐπὶ χρήμασιν αὐτῷ μέγ'
ἐπέρχεται φρονεῖν, καὶ ταύτην ἀσθενεστέραν ἀφορμὴν τῆς
ὑμετέρας εὑρήσει. ὁ μέν γε χρυσίον, ὥς φασιν, ἄγει. τοῦτο
δὲ ἂν διαδῷ, ζητήσει· καὶ γὰρ [3]τὰς κρήνας καὶ τὰ φρέατα
ἐπιλείπειν πέφυκεν, ἐάν τις ἀπ' αὐτῶν ἀθρόα καὶ πολλὰ
λαμβάνῃ· ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχον ἀφορμὴν
ἑξακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται, ὑπὲρ ἧς ὡς μὲν τοὺς
ἐπιόντας ἐκείνων ἀμυνούμεθα, οἱ Μαραθῶνι τῶν προγόνων

[1] ἔλθοι [2] ὑμᾶς νῦν παρεσκευασ. [τριήρεις] [3] αἱ κρῆναι

Οὐδαμοῦ γὰρ ἂν ἐν καλλίονι] Nusquam enim commodius. ἐν καλῷ, καλλίονι, καλλίστῳ. Idem.

Ἐν καλλίονι] S. τόπῳ, κάλλιον, ἢ καλλιόνως. Idem.

Τριακοσίαις τριήρεσιν, ὧν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς] Herodot. Calliope [Urania], id est, lib. 8. [c. 44.] Ἀθηναῖοι πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι νῆας ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν μοῦνοι. et post, ἀριθμὸς δ' ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριακόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ ὀκτώ. Non solent oratores diligentiam historicam in numeris adhibere. Isocrates Panegyrico ad Herodoti sententiam propius accedit, πλείους, inquiens, ἡ πόλις ἡμῶν συνεβάλετο τριήρεις εἰς τὸν κίνδυνον τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες. Idem.

Τοῦτο δὲ ἂν διαδῷ, ζητήσει] Τουτέστιν, ἀπορήσει χρημάτων. Quasi vero omnem regis pecuniam 1200. cameli vexerint. ζητήσει requiret, desiderabit, id est, carebit, antecedens e sequenti colligitur. Nam qui pecuniæ sat habet, pecuniam non quærit. Idem.

Φρέατα ἐπιλείπειν] Cicero: 'Fons liberalitatis facile exhauritur.' Idem.

Ἀθρόα καὶ πολλὰ] Et multum simul et sæpe, ἀντὶ τοῦ, ἀθρόως καὶ πολλάκις. Idem.

Ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα] Quid vero Attica est, cujus amplissimi reditus 400. talenta 4. Philip. memorantur, cum Asia et Ægypto et nonnulla Europæ parte collata? satis igitur apparet, eum ita muscam cum elephanto conferre, ut nec stulti offendantur, et prudentes intelligant, quantum Athenienses regis Persarum opibus sint inferiores. Idem.

Ὑπὲρ ἧς ὡς μὲν τοὺς ἐπιόντας ἐκείνων ἀμυνούμεθα] Alii rectius opinor, ὡς μὲν ἂν ἐπιόντ' ἐκεῖνον ἀμυνούμεθα. Idem.

Οἱ ἐν Μαραθῶνι] Hoc auribus Atheniensium gratum est. Sic Isocrates de Evagora: τοσούτους τῶν πολεμίων ἀπώλεσεν, ὥστε πολλοὺς τῶν Περσῶν, πενθοῦντας τὰς ἑαυτῶν συμφοράς, μεμνῆσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου. Idem.

αὐτοῦ μάλιστ' ἂν εἰδεῖεν, ἕως δ' ἂν κρατῶμεν, οὐκ ἔνι δήπου χρήμαθ' ἡμᾶς ἐπιλιπεῖν.

θ'. Καὶ μὴν οὐδ' ὅ τινες δεδίασι, μὴ ξενικὸν πολὺ συστήσηται χρήματ' ἔχων, ἀληθὲς εἶναί μοι δοκεῖ. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι ἐπὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ Ὀρρόντην καί τινας τῶν ἄλλων βαρβάρων πολλοὺς ἂν ἐθελῆσαι τῶν Ἑλλήνων μισθοφορεῖν παρ' ἐκείνῳ, οὐχ ἵν' ἐκεῖνος ἕλῃ τινὰ τούτων, ἀλλ' ἵν' εὐπορίαν τινὰ ἕκαστος αὑτῷ κτησάμενος ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπαρχούσης πενίας· ἐπὶ δὲ τὴν [ἄλλην] Ἑλλάδα 187
Ἕλληνα οὐδένα ἂν ἐλθεῖν ἡγοῦμαι· ποῖ γὰρ αὐτὸς τρέψεται μετὰ ταῦτα; εἰς Φρυγίαν ἐλθὼν δουλεύσει; οὐ γὰρ ὑπὲρ
203 ἄλλου τινός ἐστιν ὁ πρὸς τὸν βάρβαρον πόλεμος ἢ περὶ χώρας καὶ βίου καὶ ἐθῶν καὶ ἐλευθερίας καὶ πάντων τῶν τοιούτων. τίς οὖν οὕτως ἐστὶ δυστυχὴς, ὅςτις ἑαυτὸν, γονέας, τάφους, πατρίδα, ἕνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι βουλήσεται; ἐγὼ μὲν οὐδένα ἡγοῦμαι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνῳ συμφέρει ξένους κρατῆσαι τῶν Ἑλληνικῶν· οἱ γὰρ ἡμῶν [1] κρατήσαντες ἐκείνου γε πάλαι κρείττους [2] ὑπάρχουσι, βούλεται δ' ἐκεῖνος οὐκ ἀνελὼν ἡμᾶς ἐπ' ἄλλοις εἶναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πάντων, εἰ δὲ μή γε, τῶν ὑπαρχόντων δούλων ἑαυτῷ νῦν ἄρχειν.

ι'. Εἰ τοίνυν τις οἴεται Θηβαίους ἔσεσθαι μετ' ἐκείνου, ἔστι μὲν χαλεπὸς πρὸς ὑμᾶς ὁ περὶ τούτων λόγος· διὰ γὰρ τὸ μισεῖν αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀληθὲς οὐδὲν ἡδέως [3] οὐδ' ἀγαθὸν περὶ αὐτῶν ἀκούσαιτε· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς περὶ πραγμάτων μεγάλων σκοποῦντας μηδένα συμφέροντα λογισμὸν παραλιπεῖν διὰ μηδεμίαν πρόφασιν. ἐγὼ τοίνυν [4] οἶμαι τοσ-

[1] κρατήσαντες * ἄν, ἐκ. [2] εἰσὶ [3] οὐδ' ἂν ἀγαθόν τι περὶ [4] οἴομαι

Ἕως δ' ἂν κρατῶμεν] Quasi vero id exploratum sit: aut deorum quispiam spoponderit. Sed et hoc vulgi auribus datur, de quo Isocrates oratione de pace: λίαν τινές μοι δοκοῦσιν ὡρμῆσθαι πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ λοιπά. IDEM.

θ'. Ὀρρόντην] Vide Diodorum. IDEM.

Ἐπὶ δὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα] Artificiosa dehortatio ab oppugnanda patria: eas ratiocinationes militibus tribuendo, quæ viris cordatis et patriæ amantibus dignæ sunt. IDEM.

Δουλεύσει] Malo, ut Felicianus, interrogative legere. IDEM.

Οὕτω δυστυχὴς] Ἀντὶ τοῦ ἄφρων, et sane stultitia non in minima parte infelicitatis numeranda est: si modo recte finitur φρόνησις ἀρετὴ τοῦ λογιστικοῦ, παρασκευαστικὴ τῶν συντεινόντων πρὸς εὐδαιμονίαν. Comicus, ἄνοια δυστύχημ' αὐθαίρετον βροτοῖς. Sed calamitas hæc et de prœlio et de inopia potest intelligi. IDEM.

Οἱ γὰρ ἡμῶν κρατήσαντες] Ὑποθετικῶς καὶ σοφιστικῶς. Græci enim illi mercenarii Persæ ἐν προσθήκης μέρει futuri erant, non soli rem gesturi. IDEM.

οὗτον ἀπέχειν Θηβαίους τοῦ μετ' ἐκείνου πότ' ἂν ἐλθεῖν
ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὥστε πολλῶν ἂν χρημάτων, εἰ ἔχοιεν
δοῦναι, πρίασθαι γενέσθαι τινὰ αὐτοῖς καιρὸν δι' οὗ τὰς
προτέρας [1] ἀναλύσονται πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτίας. εἰ
δ' ἄρα παντάπασί τις οὕτως οἴεται φύσει δυστυχεῖς Θη-
βαίους εἶναι, ἐκεῖνό γε δήπουθεν ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι,
Θηβαίων τὰ ἐκείνου φρονούντων, ἀνάγκη τοὺς τούτων ἐ-
188 χθροὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν. ἡγοῦμαι τοίνυν ἐγὼ ταύτην
τὴν τάξιν τοῦ δικαίου καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ὄντας κρείττους
[2] τῶν προδοτῶν καὶ τοῦ βαρβάρου ἔσεσθαι πρὸς ἅπαντας.
ὥστ' οὔτε φοβεῖσθαί φημι δεῖν πέρα τοῦ μετρίου, οὔθ' ὑπα-
χθῆναι προτέρους ἐκφέρειν τὸν πόλεμον. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν
ἄλλων οὐδένα ἂν εἰκότως Ἑλλήνων φοβηθέντα τὸν πόλεμον
τοῦτον ὁρῶ· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν αὐτῶν, ὅτι τέως μὲν κοινὸν 204
ἐχθρὸν [3] ἐκεῖνον ὑπειληφότες ὡμονόουν ἀλλήλοις, πολλῶν
ἀγαθῶν ἦσαν κύριοι· ἐπειδὴ δὲ φίλον αὐτὸν νομίσαντες αὐ-
τοῖς ὑπάρχειν, περὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς διηνέχθησαν διαφόρων,
ὅσ' ἂν οὐδὲ καταρώμενος εὕροι τις αὐτοῖς, τοσαῦτα πεπόν-
θασι κακά;

ιά. Εἶθ' ὃν ἡ τύχη καὶ τὸ δαιμόνιον φίλον μὲν ἀλυσιτε-
λῆ, συμφέροντα δ' ἐχθρὸν, ἐμφανίζει, τοῦτον ἡμεῖς φοβώ-
μεθα; μηδαμῶς· ἀλλὰ μηδ' ἀδικῶμεν ἡμῶν αὐτῶν ἕνεκα
καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταραχῆς καὶ ἀπιστίας, ἐπεὶ
εἴ γ' ὁμοθυμαδὸν ἦν μετὰ πάντων ἐπιθέσθαι μόνῳ, οὐδ'
[4] ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐκεῖνον ἀδίκημ' ἂν ἔθηκα. ἐπειδὴ δὲ τοῦτ'
οὐχ οὕτως ἔχει, φυλάττεσθαί φημι δεῖν μὴ πρόφασιν δῶμεν
βασιλεῖ τοῦ τὰ δίκαια ὑπὲρ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ζητεῖν·
ἡσυχίαν μὲν γὰρ ἐχόντων ὑμῶν ὕποπτος ἂν εἴη τοιοῦτό τι

[1] ἀναλύσωνται [2] τῶν προδοτῶν κρείττους [3] ἐκεῖνον κοινὸν ἐχθρὸν [4] ἀδικεῖν ἂν ἡμᾶς

ι. Τὰς προτέρας ἀναλύσονται] M. ἀπολύσονται. Intelligenda est autem eorum cum Xerxe conspiratio: quæ sunt eorum πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτίαι: etsi et post Leuctricam victoriam satis insolenter se gesserunt. Vide τὸν περὶ εἰρήνης Isocratis. IDEM.

Τοὺς τούτων ἐχθροὺς] Lacedæmonios opinor intelligendos, aut Phocenses. IDEM.

Ὥστ' οὔτε φοβεῖσθαι] Vide, ut concitationem populi timori tribuat, et confirmandis ejus animis a bello dehortetur. IDEM.

Ὅσα ἂν οὐδὲ καταρώμενος] Hæc de bello Peloponnesiaco videntur intelligenda. IDEM.

ιά. Οὐδ' ἀδικεῖν ἂν ἡμᾶς ἔθηκα ἐκεῖνον] Sic et Isocrates in Panegyrico. IDEM.

Τοῦ τὰ δίκαια — ζητεῖν] Hoc declarat mox, εἰκότως ἂν δοκοίη τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι φίλος εἶναι βούλεσθαι. IDEM.

[1] πράττων, πόλεμον δὲ ποιησαμένων προτέρων εἰκότως ἂν
δοκοίη διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν τοῖς ἄλλοις φίλος εἶναι
βούλεσθαι. μὴ οὖν ἐξελέγξητε ὡς κακῶς ἔχει τὰ Ἑλλη-
νικά, συγκαλοῦντες ὅτ' οὐ πείσετε, καὶ πολεμοῦντες ὅτ'
οὐ δυνήσεσθε· ἀλλ' ἔχετε ἡσυχίαν θαῤῥοῦντες καὶ παρα-
σκευαζόμενοι, καὶ βούλεσθε ἀπαγγέλλεσθαι περὶ ὑμῶν 189
πρὸς βασιλέα μή, μὰ Δία, ὡς ἀποροῦσιν ἢ φοβοῦνται ἢ
θορυβοῦνται πάντες οἱ Ἕλληνες [2] καὶ Ἀθηναῖοι, πολλοῦ γε
καὶ δεῖ, ἀλλ' ὅτι, εἰ μὲν μὴ τοῖς Ἕλλησιν ὁμοίως αἰσχρὸν
ἦν τὸ ψεύδεσθαι καὶ ἐπιορκεῖν, ὥσπερ ἐκείνῳ καλόν, πάλαι
ἂν ὑμεῖς ἐπ' ἐκεῖνον ἐπορεύεσθε, νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν
ποιήσαιτε ὑμῶν ἕνεκ' αὐτῶν, εὔχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς
τὴν αὐτὴν λαβεῖν παράνοιαν ἐκεῖνον ἥν πέρ ποτε τοὺς προ-
γόνους αὐτοῦ. καὶ ταῦτ' ἂν ἐπίῃ σκοπεῖν αὐτῷ, οὐκ ὀλι-
γώρως ὑμᾶς βουλευομένους εὑρήσει. ἐκ μέν γε τῶν πρὸς τοὺς
ἑαυτοῦ προγόνους πολέμων σύνοιδε τὴν πόλιν εὐδαίμονα
καὶ μεγάλην γεγενημένην, ἐκ δὲ τῆς ἡσυχίας ἣν ἦγε πρὸ
τούτων, οὐδεμιᾶς τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων τοσοῦτον
ὅσον νῦν ὑπεραίρουσαν. καὶ μὴν καὶ τοὺς Ἕλληνας ὁρᾷ δεο-
μένους ἤτοι τινὸς ἑκουσίου ἢ [3] ἀκουσίου διαλλακτοῦ· τοῦτον
δ' [4] αὐτὸν ἂν οἶδε φανέντ' αὐτοῖς, εἰ πόλεμον κινοίη. ὥστε
καὶ γνώριμα καὶ πιστὰ αὐτῷ τὰ τῶν ἀπαγγελλόντων
ἀκούειν ἔσται.

ιβʹ. Ἵνα δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ μακρὰ [5] λίαν λέγων ἐνοχλῶ, τὰ κεφάλαια ὧν συμβουλεύω φράσας ἄπειμι. παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς κελεύω, ἀμύνεσθαι δὲ καὶ βασιλέα καὶ πάντας, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσι, ταύτῃ τῇ δυνάμει φημὶ δεῖν, ἄρχειν δὲ μηδενὸς μήτε

[1] πράττειν [2] καὶ οἱ Ἀθην. [3] κἀκουσίου [4] αὐτὸν οἶδεν ἂν φαν. [5] λέγων λίαν

Ὅσον νῦν ὑπεραίρουσαν] M. ὑπεραίρει. Idem.

Ἄρχειν δὲ μηδενὸς μήτε λόγου μήτε ἔργου ἀδίκου] Ἄρχειν hic idem quod ἄρχεσθαι significat. Alibi idem est quod ὑπάρχειν, id est, *lacessere*, item *principium et originem esse*, et *priores partes occupare*, etiam in bonam partem. Item, *præesse*, et *imperium habere*, unde ἄρχων privato nomine peculiarique dicebatur ὁ ἡγεμὼν καὶ πρύτανις Ἀθήνησιν ἐπώνυμος τῶν ἀρχόντων, a cujus nomine fasti perscribebantur, ut a Consulum Romæ. Is ἄρχων ita præerat judicibus, judiciorumque moderator erat, ut Romæ Prætor. Demosthenes κατὰ Ὀλυμπιοδ. καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἀμφισβητοῦσι. Et sententias judicum numerabat, ut patet ex Isæo περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου, &c. *Ex edit.* Hervag.

Ἄρχειν δὲ μηδενὸς] F. ὑπάρχειν, ἢ ἄρχεσθαι. Sed et ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων, est apud

λόγου μήτ᾽ ἔργου ἀδίκου, τὰ δ᾽ ἔργα [1] ὑμῶν ὅπως ἄξια τῶν προγόνων ἔσται [2] σκοπεῖν, μὴ τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος λόγους. κἂν ταῦτα ποιῆτε, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς τἀναντία πείθουσι συμφέροντα πράξετε· οὐ γὰρ [3] ὀργιεῖσθε αὐτοῖς ὕστερον, [4] νῦν ἁμαρτόντες.

[1] ἡμῶν [2] σκοπῶμεν [3] ὀργισθήσεσθε [4] νῦν * οὐχ ἁμ.

Isocratem et Demosthenem. Wolf.

ἁμαρτόντες] Ὑποθετικῶς, εἰ νῦν ἁμάρτοιτε, οὐ γὰρ ὀργισθήσεσθε αὐτοῖς ὕστερον, νῦν πεισθέντες αὐτοῖς. Idem.

Pag. ed. aliq. cit. Pag. ed. Reisk.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

---

217 ΤΟΝ συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον ἤραντο πρὸς Ἀθηναίους Χῖοι καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι, πρότερον μὲν αὐτῶν ὑπήκοοι γεγονότες, τότε δὲ ἀλλήλοις συμμαχίαν πεποιημένοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων. γείτονες δὲ ὄντες οἱ Ῥόδιοι τῇ Καρίᾳ πρὸς τὸν ταύτης ὕπαρχον Μαύσωλον οἰκείως ἔχειν ἐδόκουν. ὁ δὲ κατ' ὀλίγον πιστευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ δήμου συνεστήσατο, καὶ τὴν δημοκρατίαν τῶν Ῥοδίων ἀφελόμενος ὀλίγοις τοῖς δυνατωτέροις τὴν πόλιν κατεδούλωσε. συμβουλεύει τοίνυν ὁ Δημοσθένης μὴ περιορᾷν ταῦτα, ἀλλὰ βοηθεῖν τῷ δήμῳ τῶν Ῥοδίων, συμφέρειν τοῖς Ἀθηναίοις τὸ δημοκρατεῖσθαι λέγων τὰς πόλεις. εἰ δὲ ἠδικήκασιν ἡμᾶς Ῥόδιοι, φησὶν, ἀλλὰ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν καὶ σύνηθες τὸ καὶ τοὺς λυπήσαντάς τι τῶν Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν καὶ μὴ μνησικακεῖν ἁμαρτάνουσιν εἰς τὴν πόλιν. 190

Πόλεμον πρὸς Ἀθηναίους] Lege cum Fel. πόλεμον ἤραντο πρός. Nam omnino hujus generis aliquod verbum deest. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ.

α΄. [1]ΟΙΜΑΙ δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδόναι παῤῥησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποτε ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτιστα ὑμᾶς — ὡς γὰρ εἰπεῖν [2]ἁπλῶς,
218 ἅπαντες ἐγνωκότες ὑπάρχειν μοι δοκεῖτε —, ἀλλὰ τὸ 191
πράττειν [3]πεῖσαι ταῦτα· ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφι-

[1] οἴομαι * μὲν δεῖν [2] ἁπλῶς εἰπεῖν [3] πεῖσαι πράττειν

α΄. Ὡς γὰρ εἰπεῖν ἁπλῶς] Alias ὡς ἔπος εἰπεῖν, eodem sensu. WOLF.

Ἅπαντες ἐγνωκότες ὑπάρχειν μοι δοκεῖτε] Ὑπάρχω præter id quod *licere, contingere, evenire*, etc. significat, jungitur etiam cum aliis verbis, ut *τυγχάνω* et *εἰμὶ*, quemadmodum etiam hoc loco videre est. Græci enim, præsertim Attici, sunt φιλομέτοχοι, sæpius tamen τῷ εἶναι καὶ τῷ τυγχάνειν utuntur cum participio, quam τῷ ὑπάρχειν. *Ex edit.* HERVAG.

Ἀλλὰ τὸ πράττειν πεῖσαι ταῦτα] Supple: ἡγησάμην χαλεπόν. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. iii. c. iii. p. 257.

σθῇ, τότε τοσοῦτον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει, ὅσονπερ πρὶν δόξαι.

ϛ΄. Ἔστι μὲν οὖν ἓν ὧν ἐγὼ [1] νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς [2] ὀφείλειν, τὸ, τοὺς διὰ τὴν αὑτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλαι, νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὑτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἃ χρὴ βουλεύσησθε [3] περὶ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι. ᾐτιάσαντο μὲν γὰρ ἡμᾶς ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς Χῖοι καὶ Βυζάντιοι καὶ Ῥόδιοι, καὶ διὰ ταῦτα συνέστησαν ἐφ' ἡμᾶς τὸν τελευταῖον τουτονὶ πόλεμον· φανήσεται δ' ὁ μὲν πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος, φίλος εἶναι φάσκων Ῥοδίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφῃρημένος, οἱ δ' ἀποδείξαντες αὐτοὺς συμμάχους Χῖοι καὶ Βυζάντιοι τοῖς ἀτυχήμασιν αὐτῶν οὐ βεβοηθηκότες, ὑμεῖς δὲ οὓς ἐφοβοῦντο μόνοι τῶν πάντων τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἴτιοι. ἐκ δὲ τοῦ ταῦθ' ὑπὸ πάντων ὀφθῆναι ποιήσετε τοὺς πολλοὺς ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι τοῦτο ποιεῖσθαι σύμβολον τῆς αὑτῶν σωτηρίας, ἐὰν ὑμῖν ὦσι φίλοι· οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτο ἀγαθὸν ἢ παρὰ πάντων ἑκόντων ἀνυπόπτου τυχεῖν εὐνοίας.

γ΄. Θαυμάζω δ' ὅτι τοὺς αὐτοὺς ὁρῶ ὑπὲρ μὲν Αἰγυ- 210
πτίων τἀναντία πράττειν βασιλεῖ τὴν πόλιν πείθοντας,

[1] νομίζω δεῖν χάριν [2] ὀφείλειν, ὁρῶντας, τοὺς [3] ὑπὲρ

β΄. Βλασφημίας] *Convicia, maledicta.* Nam quod Suidas *βλάσφημος ὁ εἰς θεὸν ἐξυβρίζων*, id est, *blasphemum esse, qui probra in Deum congerat*, exponit, id non Demosthenicum, sed theologicum est. Fortasse fit *ἀπὸ τοῦ βλάσκειν*, quod Hesychio est *λέγειν, καπήλζειν*, ut sit, *βλάσφημος ὁ βλάσκων τὴν φήμην*, *qui famam alterius incessit, infuscat et denigrat*: aut quasi *βλάπτων τὴν φήμην*, *qui famæ nocet*. Wolf.

Φανήσεται δὲ ὁ μὲν πρυτανεύσας ταῦτα] Id est, *qui harum rerum transactor et summus administer fuit.* Sic supra in tertia Philippica, *χορηγὸν ἔχοντες Φίλιππον, καὶ πρυτανευόμενοι παρ' ἐκείνου.* Translatio ab iis qui publice in Prytaneo alebantur. Aristoph. Ἀχαρν. *μὰ τὸν Ἀπόλλω ἐγὼ μὲν οὐ σιγήσομαι, εἰ μὴ περὶ εἰρήνης πρυτανεύσητέ*, id est, *consultetis, consilia agitetis, et de pace agatis, χρηματίζητε, πράττητε.* ideo dictum, *ὅτι πάντα διὰ τῶν πρυτανείων διεπράττοντο.* Ex edit. Hervag.

Τοῖς ἀτυχήμασιν αὐτῶν] Hoc malo, quam *τοῖς ἀτυχήσασιν*, etsi oligarchici felices videbantur. Sed fit hic mentio *τοῦ δήμου τῶν Ῥοδίων*. Wolf.

Τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἴτιοι γεγενημένοι] Hoc participium et sententia, et compositio, et priora duo, *ἀφῃρημένος, βεβοηθηκότες*, requirunt: ne tertium membrum sit mutilum et *κακόφωνον*. Idem.

Τοὺς πολλοὺς ἐν ἁπάσαις] Id est, *τοὺς δήμους, τοὺς δημοκρατουμένους*, multitudinem liberam. Idem.

Ἀνυπόπτου τυχεῖν εὐνοίας] S. *τοῦ ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς ὑμᾶς*, ut nobis et bene cupiant, et nos suæ libertati insidiari minime suspicentur, omnique tyrannidis suspicione liberent. Idem.

γ΄. *Θαυμάζω δὲ*] Perstringit oratores, ut qui sibi parum constent. Idem.

ὑπὲρ δὲ τοῦ Ῥοδίων δήμου φοβουμένους τὸν αὐτὸν ἄνδρα τοῦτον. καίτοι τοὺς μὲν Ἕλληνας ὄντας ἅπαντες ἴσασι, τοὺς δ' ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐκείνου μεμερισμένους. 192

ϛ'. [1]Οἶμαι δ' ὑμῶν μνημονεύειν ἐνίους ὅτι, ἡνίκ' ἐβουλεύεσθε περὶ τῶν βασιλικῶν, παρελθὼν ἐγὼ πρῶτος παρῄνεσα· οἶμαι δὲ καὶ μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν, ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε, εἰ [2]τὴν πρόφασιν τῆς παρασκευῆς μὴ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ποιοῖσθε, ἀλλὰ παρασκευάζοισθε μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθρούς, ἀμύνοισθε δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ὑμᾶς ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ. καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν ταῦτα εἶπον, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν ὀρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε ταῦτα. ἀκόλουθος τοίνυν ὁ νῦν λόγος ἐστί μοι τῷ τότε ῥηθέντι. ἐγὼ γάρ, εἰ βασιλεὺς παρ' αὐτὸν ὄντα με σύμβουλον ποιοῖτο, ταῦτ' ἂν αὐτῷ παραινέσαιμι ἅπερ ὑμῖν, ὑπὲρ μὲν τῶν ἑαυτοῦ πολεμεῖν, ἐάν τις ἐναντιῶται τῶν Ἑλλήνων, ὧν δὲ μηδὲν αὐτῷ προσήκει, τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν. εἰ μὲν οὖν ὅλως ἐγνώκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσων ἂν βασιλεὺς ἐγκρατὴς γένηται φθάσας [3]ἢ παρακρουσάμενός τινας τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, παραχωρεῖν, οὐ καλῶς ἐγνώκατε, ὡς ἐγὼ κρίνω· εἰ δ' ὑπέρ γε τῶν δικαίων καὶ πολεμεῖν, ἂν τούτου δέῃ, καὶ πάσχειν [4]ὁτιοῦν οἴεσθε χρῆ-
220 ναι, πρῶτον μὲν ὑμῖν ἧττον δεήσει τούτων, ὅσῳ ἂν [5]μᾶλλον ἐγνωκότες ἦτε ταῦτα, ἔπειθ' ἃ προσήκει φρονεῖν δόξετε.

[1] οἴομαι [2] [τὴν] [3] ἢ καὶ παρακρ. [4] ὁτιοῦν ἂν οἴεσθε [5] μᾶλλον ἂν

ϛ'. Εἰ τὴν πρόφασιν τῆς παρασκευῆς] Confer huc locum præcedentis orationis: Quod si alia copiarum esset ratio, qua ulcisci liceret Barbarum, alia, qua Græcos, fortasse palam fieret, nos adversus eum instrui, etc. Nam ibi vult instructionem ita fieri, ut de oppugnando Persa, fœdere intercedente, cogitare nihil videantur. Idem.

Πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς] Ὑπάρχοντες ἐχθροὶ et ὁμολογοῦντες ἐχθροί, sunt *haud dubii hostes:* quorum odia non provocanda, sed vindicanda sunt. Idem.

Καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν ταῦτ' εἶπον] Id est: *Non ego modo hæc dixi: sed vobis et placuit, et probata mea fuit oratio.* Vel, *quemadmodum hæc ego dixi: sic vos probastis.* Idem.

Ἀκόλουθος τοίνυν] Ἀκόλουθος substantivum, *puerum pedisequum* significat: θεράπων, *servus, qui domini corpus tuetur.* ἀκόλουθος adjectivum, ὅμοιον, *similem, consentaneum.* ἀκολουθῆσαι, ὁμοίως διαπράξασθαι, *rem eodem modo gerere:* ἕπεσθαι, *sequi:* ἐνέχεσθαι, *in aliqua re contineri et inesse.* ἀκόλουθον ἀπέβη τὸ τέλος ταῖς προτέραις ἐπαγγελίαις, *consentaneus fuit exitus prioribus actionibus,* et Polybius: βουλόμενος ἀκόλουθον εἶναι τοῖς ἔργοις τὴν διὰ τῶν λόγων ἐπαγγελίαν, *ut res ipsæ verborum pollicitationi responderent.* Ex Hesychio et Suida. ἀνακόλουθον, τὸ μαχόμενον, *dissentaneum.* Idem.

Τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχὴν] His verbis probare vult, non consentaneum esse, regem Persarum Rhodiorum magistratuum defensionem suscepturum. Idem.

Τινὰς τῶν ἐν ταῖς πόλεσι] *Quorundam civitatum magistratus.* Idem.

Δεήσει τούτου] Scilicet τοῦ πολεμεῖν. Idem.

Ἐγνωκότες ἦτε ταῦτα] *Statueritis hæc,* scilicet, ὅτι ὑπὲρ τῶν δικαίων πολεμεῖν χρή, jus bello tuendum. Idem.

έ. Ὅτι δ᾽ οὐδὲν καινὸν οὔτ᾽ ἐγὼ λέγω νῦν κελεύων Ῥο-
δίους ἐλευθεροῦν, οὔθ᾽ ὑμεῖς, ἂν πεισθῆτέ μοι, ποιήσετε,
τῶν γεγενημένων ὑμᾶς τι [1] καὶ συνενηνοχότων ὑπομνήσω.
ὑμεῖς ἐξεπέμψατε Τιμόθεόν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βοη-
193 θήσοντα Ἀριοβαρζάνῃ, προσγράψαντες τῷ ψηφίσματι μὴ
λύοντα τὰς σπονδὰς τὰς πρὸς βασιλέα. ἰδὼν δ᾽
ἐκεῖνος τὸν μὲν Ἀριοβαρζάνην φανερῶς ἀφεστῶτα τοῦ βα-
σιλέως, Σάμον δὲ φρουρουμένην ὑπὸ Κυπροθέμιδος, ὃν κατέ-
στησε Τιγράνης ὁ βασιλέως ὕπαρχος, τῷ μὲν ἀπέγνω μὴ
βοηθεῖν, τὴν δὲ προσκαθεζόμενος καὶ βοηθήσας ἠλευθέρωσε·
καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐ γέγονε πόλεμος διὰ ταῦθ᾽
ὑμῖν. οὐ γὰρ ὁμοίως οὐδεὶς ὑπέρ τε τοῦ πλεονεκτεῖν πολε-
μήσειεν ἂν καὶ [ὑπὲρ] τῶν ἑαυτοῦ· ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν ὧν ἐλατ-
τοῦνται μέχρι τοῦ δυνατοῦ πάντες πολεμοῦσιν, ὑπὲρ δὲ
τοῦ πλεονεκτεῖν οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ἐφίενται μέν, ἐάν τις ἐᾷ,
ἐὰν δὲ κωλυθῶσιν, οὐδὲν ἠδικηκέναι τοὺς ἐναντιωθέντας αὐ-
τοῖς ἡγοῦνται.

ς᾽. Ὅτι δ᾽ οὐδ᾽ ἂν ἐναντιωθῆναί μοι δοκεῖ τῇ πράξει
ταύτῃ νῦν Ἀρτεμισία, τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμά-
των, μικρὰ ἀκούσαντες σκοπεῖτε, εἴτ᾽ ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι
ταῦτ᾽ εἴτε καὶ μή. ἐγὼ νομίζω, πράττοντος μὲν ἐν Αἰγύπτῳ
πάνθ᾽ ὡς ὥρμηκε βασιλέως, σφόδρα ἂν Ἀρτεμισίαν πειρα- 221
θῆναι περιποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ, οὐ τῇ βασιλέως εὐνοίᾳ,

[1] καὶ [τῶν] συνεν.

έ. Τῶν συνενηνοχότων] Συμφέρειν alias *conferre*, id est, *prodesse*, quod ea ferat, quibus juvemur. *συμφορὰ casum* significat, sæpius adversum, nonnunquam tamen *eventum* simpliciter, sicut et *τύχη*. Possis igitur hic *τὰ συνενηνοχότα, ἀντὶ τῶν συμβάντων, pro his quæ evenerunt*, interpretari. Melius tamen est, ut *ἀντὶ τῶν ὠφεληκότων, pro his quæ profuerunt*, accipias. Idem.

Τῷ μὲν ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν] Est Græca negationis geminatio, vehementius negans: Minime committendum censuit, ut Ariobarzanem adjuvaret. Hujus et in Aristocratea fit mentio, quem Ulpianus Persicum satrapam fuisse scribit. Alius est ille Ἀριοβαρζάνης ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλορώμαιος βασιλεὺς τῶν Καππαδοκῶν, a Cicerone defensus. Idem.

Καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐ γέγονε πόλεμος] Id est, *ad hodiernum usque diem*. Sic Cicero Philip. 4. *hodierno die* dixit pro *hodie*, quemadmodum Græci τὴν τήμερον ἡμέραν, ἀντὶ τοῦ σήμερον καὶ τήμερον. Dinarch. καὶ ἡ τήμερον ἡμέρα, καὶ ἡ ἡμετέρα ψῆφος πολλὴν ἀσφάλειαν τῇ πόλει καταστήσει. *Ex edit.* Hervag.

Ὑπέρ τε τοῦ πλεονεκτεῖν] *Pro amplificando imperio.* Wolf.

Ὑπὲρ τῶν ἑαυτῶν] Lege: ἑαυτοῦ. Idem.

ς᾽. Ὅτι δ᾽ οὐδ᾽ ἐναντιωθῆναι] Pro ἐναντιωθήσεσθαι. sic paulo post, σφόδρα ἂν πειραθῆναι, ἀντὶ τοῦ πειράσεσθαι. Idem.

Ἐπὶ τῶν πραγμάτων εἶναι] *In rebus esse*, id est, ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων, *rerum curam suscepisse*. Idem.

Πράττοντος ὅσα] Ὑποθετικῶς accipiendum: Si regi, quæ molitur, ex animi sententia succederent. Sequitur adversativa, πράττοντος δ᾽ ὡς λέγεται, cum vero ita, uti fertur, cum eo agatur, ejusque conatus sint irriti. Vide Panegyricum Isocratis. Idem.

ἀλλὰ τῷ βούλεσθαι, πλησίον αὐτῆς διατρίβοντος ἐκείνου,
μεγάλην εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτὸν, ἵν᾽ ὡς οἰκει-
ότατ᾽ αὐτὴν ἀποδέχοιτο· πράττοντος δ᾽ ὡς λέγεται καὶ
διημαρτηκότος οἷς ἐπεχείρησεν, ἡγεῖσθαι τὴν νῆσον ταύτην,
ὅπερ ἐστὶν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἶναι βασιλεῖ χρησίμην ἐν
τῷ παρόντι, τῆς δ᾽ αὐτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα πρὸς τὸ μηδ᾽
ὁτιοῦν παρακινεῖν. ὥστε μοι δοκεῖ μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ἔχειν, μὴ
φανερῶς αὐτῆς ἐνδούσης, ἢ ἐκεῖνον λαβεῖν βούλεσθαι. [1]οἶμαι 194
μὲν οὖν οὐδὲ βοηθήσειν αὐτὴν, ἂν δ᾽ ἄρα τοῦτο ποιῇ, φαύλως
καὶ κακῶς· ἐπεὶ καὶ βασιλέα γ᾽ ὅ τι [2]μὲν ποιήσει, μὰ Δί᾽
οὐκ ἂν εἴποιμι ἔγωγ᾽ ὡς οἶδα, ὅτι μέντοι συμφέρει τῇ πόλει
δῆλον ἤδη γενέσθαι πότερα ἀντιποιήσεται τῆς πόλεως τῆς
Ῥοδίων ἢ οὔ, ταῦτ᾽ ἂν ἰσχυρισαίμην· οὐ γὰρ ὑπὲρ Ῥοδίων
βουλευτέον [3]ἂν ἀντιποιῆται μόνον, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν
καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων.

ζ. Οὐ μὴν οὐδ᾽ ἂν εἰ δι᾽ αὐτῶν εἶχον τὴν πόλιν οἱ νῦν ὄντες ἐν αὐτῇ Ῥόδιοι, παρῄνεσα ἂν ὑμῖν τούτους ἑλέσθαι, οὐδ᾽ εἰ πάνθ᾽ ὑπισχνοῦντο [4]ὑμῖν ποιήσειν. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς τὸ μὲν πρῶτον, ὅπως καταλύσωσι τὸν δῆμον, προσλαβόντας τινὰς τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲ τοῦτ᾽ ἔπραξαν, πάλιν ἐκβαλόντας τούτους· τοὺς οὖν μηδετέροις πιστῶς κεχρημένους οὐδ᾽ ἂν ὑμῖν βεβαίους ἡγοῦμαι γενέσθαι συμμάχους. καὶ ταῦτ᾽ οὐδέποτ᾽ εἶπον ἂν, εἰ τῷ Ῥοδίων δήμῳ μόνον ἡγούμην συμφέρειν· οὔτε γὰρ προξενῶ τῶν ἀνδρῶν, οὔτ᾽ ἰδίᾳ ξένος αὐτῶν οὐδείς ἐστί μοι. οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ ταῦτ᾽ ἀμφότερ᾽ ἦν, εἰ μὴ συμφέρειν ὑμῖν ἡγούμην, εἶπον ἄν· ἐπεὶ Ῥοδίοις γ᾽ — εἰ οἷόν τε τοῦτ᾽ εἰπεῖν τῷ συναγορεύοντι τῇ σωτηρίᾳ αὐτῶν —

[1] οἴομαι [2] μέν [ποτε] ποιήσει [3] ἂν * γ᾽ ἀντιποιῆται. [4] ἡμῖν

ζ. Πρόξενος] Ξένος, παρὰ τὸ ἔξω εἶναι τῆς πατρίδος, *quod extra patriam sit*, dicitur Latine *hospes*, tam is, qui excipit, quam qui excipitur, *peregrinus*. πρόξενος, *qui alicui rei cujuspiam, seu bonæ, seu malæ, est auctor*. πρόξενοι item dicebantur, qui publice in hoc constituti erant, ut exterarum civitatum legatos exciperent. Sed usitatissima et huic loco apta significatio vocabuli hæc est, ut is intelligatur, qui exteræ civitati est amicus, ejusque negotia curat: et sic accipiendum esse declarat id, quod sequitur, οὔτε ἰδίᾳ ξένος, quem alioqui composito vocabulo nominant ἰδιόξενον, cum quo propter privatas rationes amicitia, vel hospitium intercedit. δορύξενος, ὁ ἐκ τῆς κατὰ τὸν πόλεμον ἐπιμιξίας τὴν γνῶσιν πεποιημένος, ein *Spiessgesell* [*a comrade*]. Idem. Legendum puto: οὔτε γὰρ πρόξενός εἰμι τῶν ἀνδρῶν, οὔτε ἰδιόξενος αὐτῶν &c. quem locum non obscure imitatur Lucianus init. Phalar. II. t. i. p. 741. οὔτε Ἀκραγαντίνων πρόξενος ὢν, οὔτε ἰδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος, quæ in Scholiis leguntur non sunt unius assis. *Valckenaer. Anim. ad Ammon.* l. iii. c. 10. fin.

συγχαίρω τῶν γεγενημένων, ὅτι τοῦ κομίσασθαι τὰ ὑμέ- 222
τερ' ὑμῖν φθονήσαντες τὴν αὑτῶν ἐλευθερίαν ἀπολωλέκασι,
καὶ παρὸν αὐτοῖς Ἕλλησί τε καὶ βελτίοσιν αὐτῶν [1]ὑμῖν ἐξ
ἴσου συμμαχεῖν, βαρβάροις καὶ δούλοις, οὓς εἰς τὰς ἀκρο-
πόλεις παρεῖνται, δουλεύουσιν. ὀλίγου δὲ δέω λέγειν, ἂν
ὑμεῖς αὐτοῖς ἐθελήσητε βοηθῆσαι, ὡς καὶ συνενήνοχε ταῦτ'
195 αὐτοῖς· εὖ μὲν γὰρ πράττοντες οὐκ οἶδ' εἴποτ' ἂν εὖ φρονῆ-
σαι ἠθέλησαν, ὄντες Ῥόδιοι· ἔργῳ δὲ πειραθέντες καὶ διδα-
χθέντες ὅτι πολλῶν κακῶν ἡ ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίγνεται,
τάχ' ἂν εἰ τύχοιεν σωφρονέστεροι πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ χρό-
νου γένοιντο. τοῦτο δ' οὐ μικρὸν αὐτοῖς ὠφέλημα ἡγοῦμαι.
φημὶ δὴ χρῆναι πειρᾶσθαι σώζειν τοὺς ἄνδρας καὶ μὴ μνη-
σικακεῖν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολλὰ καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἐπι-
βουλευσάντων ἐξηπατήσθε, ὧν οὐδενὸς αὐτοὶ δοῦναι [2]δίκην
δίκαιον ἂν εἶναι φήσαιτε.

ή. Ὁρᾶτε δὲ κἀκεῖνο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς πολέμους [3]πεπολεμήκατε καὶ πρὸς δημοκρατίας καὶ πρὸς ὀλιγαρχίας. καὶ τοῦτο μὲν ἴστε καὶ αὐτοί· ἀλλ' ὑπὲρ ὧν πρὸς ἑκατέρους ἔσθ' ὑμῖν ὁ πόλεμος, τοῦτ' ἴσως ὑμῶν οὐδεὶς λογίζεται. ὑπὲρ τίνων οὖν ἐστί; πρὸς μὲν τοὺς δήμους ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων, οὐ δυνηθέντων δη-

[1] ὑμῖν αὐτῶν [2] δίκην δοῦναι * δίκαιοι [3] πεπολεμήκατε πολέμους

Τοῦ κομίσασθαι τὰ ὑμέτερα] S. qui pendere tributa detrectarunt, nostramque societatem repudiarunt: vel, qui nostras opes nobis restituere noluerunt. Isocrates in oratione de pace: ὅτι τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κτήσεις κομιούμεθα. Wolf.

Βελτίοσιν ὑμῖν αὐτῶν] *Vobis, qui dignitate illos antecellitis.* Idem.

Οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρεῖνται] Passiva voce usus est verbo παρεῖνται, id est, παρῆκαν, παρείκασι, *admiserunt.* Sunt enim non pauca ejus generis, quæ vel Atticorum more dicuntur, vel auctoritate constant, ut κολάζομαι ἀντὶ τοῦ κολάζω, ἐγκαλεῖσθαι pro ἐγκαλεῖν, παρεῖμαι ἀντὶ τοῦ πάρεικα ut hoc loco, συνίσταμαι ἀντὶ τοῦ συνίστημι, ἀνίεσθαι ἀντὶ τοῦ ἀνεῖναι. Atque his plura, quæ collegit Bud. in Comment. *Ex edit.* Hervag.

Παρεῖνται] Pro παρείκασιν, *admiserunt, receperunt*, a παρίημι, παρεῖμαι, παρεῖσαι, παρεῖται, παρεῖνται. Wolf.

Ὄντες Ῥόδιοι] Id est, homines pertinaces et superbi. Homerus Ῥοδίους ἀγερώχους cognominat. et Livius Decad. v. lib. 5. 'Tradidere quidam, legatos Rhodios nondum missos, post victoriam nunciatam, velut ad ludibrium stolidæ superbiæ, in Senatum vocatos esse.' Isocrates Plataico: ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμὸν ἑτέροις ὀνειδίζειν· et noster auctor paulo post Ἀθηναῖοι ὄντες. Idem.

Τάχ' ἂν εἰ τύχοιεν] *Fortasse, si ita ceciderit, si fors ita tulerit.* εἰ τύχοιμι, τύχοις, τύχοι, τύχοιτον, τυχοίτην, τύχοιμεν, τύχοιτε, τύχοιεν, per omnes personas et numeros, adverbialiter accipitur, pro *fortasse*: ut τελευτῶν participium. τάχα, *fortasse*, εἰ τύχοιεν, *si fors Rhodiorum ita tulerit.* Est fere pleonasmus. Sic in 2. (1.) Olynthiaca. καὶ σφόδρα γε ἥνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, id est, *fieri potest, ut res bona spe floreant.* ἂν τύχῃ τὰ πράγματα, *si fors negotiorum ita tulerit*, id est, *fortasse*, vel, *fieri potest*, ut, ἐνδέχεται. Idem.

ή. Οὐ δυνηθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα] S. τῶν δήμων, etsi fortasse rectius, οὐ βουληθέντων. *cum non possent aut vellent* (S.

223 μοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα, ἢ περὶ γῆς μέρους ἢ ὅρων ἢ [1]φιλονεικίας ἢ τῆς ἡγεμονίας· πρὸς δὲ τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ μὲν τούτων οὐδενὸς, ὑπὲρ δὲ τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐλευθερίας· ὥστ' ἔγωγ' οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας πολεμεῖν ἡμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι νομίζω, ὁπότε βουληθείητε, πρὸς δὲ ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομίζω· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἄρχειν τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ᾑρημένοις εὖνοι γένοιντ' ἄν.

θ'. Θαυμάζω δ', εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἡγεῖται, Χίων ὀλιγαρ- 196
χουμένων καὶ Μιτυληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων καὶ πάντων ἀνθρώπων ὀλίγου δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δουλείαν ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ λογίζεται τοῦθ', ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' [2]ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον ἐάσουσιν. ἴσασι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν τὰ πράγματ' ἂν ἐπανάξοντας· ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἄν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τούτους ἀνελεῖν βουλήσονται. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους τοὺς ἀδικοῦντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων ἐχθροὺς ἡγεῖσθαι χρή· τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινοὺς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν πάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων. ἔπειτα καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμένους αὐτοὺς τοιαῦτα φρονοῦντας φαίνεσθαι περὶ τῶν ἀτυχούντων δήμων, οἷάπερ ἂν τοὺς ἄλλους ἀξιώσαιτε φρονεῖν περὶ ὑμῶν, εἴ ποθ', ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίη. καὶ γὰρ, [3]εἰ δίκαιά τις ἂν φήσειε Ῥοδίους πεπονθέναι, οὐκ ἐπιτήδειος ὁ καιρὸς ἐφησθῆναι· δεῖ γὰρ τοὺς εὐτυχοῦντας περὶ τῶν ἀτυχούντων ἀεὶ φαίνεσθαι βουλευομένους τὰ βέλτιστα, ἐπειδήπερ ἄδηλον τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις.

224 ι'. Ἀκούω δ' ἔγωγε πολλάκις ἐνταυθὶ παρ' ὑμῖν τινῶν

[1] φιλοτιμίας [2] ὀλιγαρχιῶν [3] οὐδ' εἰ

οἱ δῆμοι) *ea publice diluere*, aut *pro iis satisfacere*. Ἴδια ἐγκλήματα utrum ea vocat, quæ a privatis hominibus sunt commissa: an quæ ad solos Athenienses pertinuerunt? Idem.

θ'. Εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται] Id est, si paucorum dominatus passim invalescet. Idem.

λεγόντων ὡς, ὅτε ἠτύχησεν ὁ δῆμος ἡμῶν, συνεβουλεύθησάν τινες αὐτὸν σωθῆναι· ὧν ἐγὼ μόνων Ἀργείων ἐν τῷ παρόντι μνησθήσομαι βραχύ τι. οὐ γὰρ ἂν ὑμᾶς βουλοίμην, δόξαν ἔχοντας τοῦ σώζειν τοὺς [1] ἀτυχοῦντας ἀεὶ, χεί-
197 ρους Ἀργείων ἐν ταύτῃ τῇ πράξει φανῆναι, οἳ χώραν ὅμορον τῇ Λακεδαιμονίων οἰκοῦντες, ὁρῶντες ἐκείνους γῆς καὶ θαλάττης ἄρχοντας, οὐκ ἀπώκνησαν οὐδ' ἐφοβήθησαν εὐνοϊκῶς ὑμῖν ἔχοντες φανῆναι, ἀλλὰ καὶ πρέσβεις ἐλθόντας ἐκ Λακεδαίμονος, ὥς φασιν, ἐξαιτήσοντάς τινας τῶν φυγάδων τῶν ὑμετέρων ἐψηφίσαντο, ἐὰν μὴ πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπαλλάττωνται, πολεμίους κρίνειν. εἶτ' οὐκ αἰσχρὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων πλῆθος οὐκ ἐφοβήθη τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς οὐδὲ τὴν ῥώμην, ὑμεῖς δ' ὄντες Ἀθηναῖοι βάρβαρον ἄνθρωπον, καὶ ταῦτα γυναῖκα, φοβηθήσεσθε; καὶ μὴν οἱ μὲν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν ὅτι πολλάκις ἥττηνται ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ὑμεῖς δὲ νενικήκατε μὲν πολλάκις βασιλέα, ἥττησθε δ' οὐδ' ἅπαξ οὔθ' ὑπὸ τῶν δούλων τῶν βασιλέως οὔθ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου· εἰ γάρ τί που καὶ κεκράτηκε τῆς πόλεως βασιλεὺς, ἢ τοὺς πονηροτάτους τῶν Ἑλλήνων καὶ προδότας αὐτῶν χρήμασι πείσας ἢ οὐδαμῶς ἄλλως κεκράτηκε. καὶ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ συνενήνοχεν· ἀλλ' ἅμα εὑρήσετε αὐτὸν τήν τε πόλιν διὰ Λακεδαιμονίων ἀσθενῆ ποιήσαντα καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας κινδυνεύσαντα πρὸς Κλέαρχον καὶ Κῦρον. οὔτ' οὖν ἐκ τοῦ φανεροῦ κεκράτηκεν, οὔτ' ἐπιβουλεῦσαι συνενήνοχεν αὐτῷ.

ιά. Ὁρῶ δ' ὑμῶν ἐνίους Φιλίππου μὲν ὡς ἄρ' οὐδενὸς ἀξίου πολλάκις ὀλιγωροῦντας, βασιλέα δ' ὡς ἰσχυρὸν ἐχθρὸν οἷς ἂν προέληται φοβουμένους. εἰ δὲ τὸν μὲν ὡς

[1] ἀτυχήσαντας

ί. Οὔθ' ὑπὸ τῶν δούλων τῶν τοῦ βασιλέως, οὔθ' ὑπ' αὐτοῦ] *Neque a ministris regiis, neque ab ipso rege.* Idem.

Εἰ γάρ τοί που καὶ κεκράτηκε τῆς πόλεως] Hoc non ad excidium Athenarum bello Xerxis, sed ad alias clades bello Peloponnesiaco acceptas pertinet. Idem.

Τήν τε πόλιν Λακεδαιμονίων] Lego cum Feliciano διὰ Λακεδαιμονίων: ut intelligas τὴν πόλιν τὴν τῶν Ἀθηναίων. quam satis constat a Lacedæmoniis subactam, etsi eosdem et Conon, regis Persarum opibus, principatu evertit. Idem.

Πρὸς Κλέαρχον καὶ Κῦρον] Vide Ἀνάβασιν Xenophontis, et Isocratis Panegyricum et Symmachicum. Idem.

Οὔτ' ἐπιβουλεῦσαι συνενήνοχεν αὐτῷ] Potuisset et per participium dicere: οὔτ' ἐπιβουλεύσαντι συνενήνοχεν αὐτῷ. Idem.

ιά. Οἷς ἂν προέληται] S. ἐχθρὸς εἶναι, ἢ πολεμεῖν. Idem.

225 φαῦλον οὐκ ἀμυνούμεθα, τῷ δὲ ὡς φοβερῷ πάνθ' ὑπείξομεν, πρὸς τίνας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραταξόμεθα; 198

ιβ'. Εἰσὶ δέ τινες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῖν δεινότατοι τὰ δίκαια λέγειν ὑπὲρ τῶν ἄλλων πρὸς ὑμᾶς, οἷς παραινέσαιμ' ἂν ἔγωγε τοσοῦτον μόνον, ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ζητεῖν τὰ δίκαια λέγειν, ἵν' αὐτοὶ τὰ προσήκοντα πρῶτοι φαίνωνται ποιοῦντες· ὡς ἔστιν ἄτοπον περὶ τῶν δικαίων ὑμᾶς διδάσκειν αὐτὸν οὐ δίκαια ποιοῦντα· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον ὄντα πολίτην τοὺς καθ' ὑμῶν λόγους, ἀλλὰ μὴ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐσκέφθαι. φέρε γὰρ πρὸς θεῶν σκοπεῖτε, τί δήποτ' ἐν Βυζαντίῳ οὐδείς ἐσθ' ὁ διδάξων ἐκείνους μὴ καταλαμβάνειν Χαλκηδόνα, ἣ βασιλέως μέν ἐστιν, εἴχετε δ' ὑμεῖς αὐτήν, ἐκείνοις δ' οὐδαμόθεν προσήκει· μηδὲ Σηλυμβρίαν, πόλιν ὑμετέραν ποτὲ σύμμαχον οὖσαν, ὡς αὐτοὺς συντελῆ ποιεῖν καὶ Βυζάντιον ὁρίζειν τὴν τούτων χώραν παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, ἐν αἷς αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι γέγραπται; οὐδὲ [1] Μαύσωλον ζῶντα, οὐδὲ τελευτήσαντος ἐκείνου τὴν Ἀρτεμισίαν οὐδείς ἐσθ' ὁ διδάξων μὴ καταλαμβάνειν Κῶν καὶ Ῥόδον καὶ ἄλλας πόλεις ἑτέρας Ἑλληνίδας, ὧν καὶ βασιλεὺς ὁ ἐκείνων δεσπότης ἐν ταῖς συνθήκαις ἀπέστη τοῖς Ἕλλησι, καὶ περὶ ὧν πολλοὺς κινδύνους καὶ καλοὺς ἀγῶνας οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἕλληνες ἐποιήσαντο. εἰ δ' ἄρα καὶ λέγει τις ἀμφοτέροις αὐτοῖς, ἀλλ' οἵ γε πεισόμενοι τούτοις, ὡς ἔοικεν, οὐκ εἰσίν. ἐγὼ δὲ δίκαιον μὲν εἶναι νομίζω κατάγειν τὸν Ῥοδίων δῆμον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ δίκαιον ἦν, ὅταν εἰς ἃ ποιοῦσιν αὐτοὶ

[1] *Μαυσώλου ζῶντος*

ιβ'. Τί δήποτε ἐν Βυζαντίῳ] Sententia est, impunitate proditorum confirmari audaciam. Idem.

Ἐκείνους] Nempe Βυζαντίους. Auger.

Ὡς αὐτοὺς συντελῆ ποιεῖν] Pro πρὸς, *sibi vendicare, obnoxiam facere*, συνεδρεύειν παρ' αὐτοῖς ἀναγκάζειν. Vide Plataicum Isocratis. Wolf.

Ὡς αὐτοὺς συντελῆ ποιεῖν] *Ad se ipsos attrahere vectigalem*. Auger.

Βυζάντιον ὁρίζειν] Significat, *Byzantii finibus addere*. Idem.

Αὐτονόμους] S. ἐκείνους, ὧν τὴν χώραν ὁρίζουσιν οἱ Βυζάντιοι. Wolf.

Οὐδὲ Μαυσώλου ζῶντος] Lego: οὐδὲ Μαύσωλον ζῶντα, *qui vel Mausolum viventem, vel, eo defuncto, Artemisiam docuerit*. Nisi forte γυναικοκρατούμενος fuerit. Sed et tum nomen saltem imperii penes ipsum fuit, ut nunc penes maritos, quamvis hi ipsi fere mulieribus pareant. Idem.

Ὁ ἐκείνων δεσπότης] Τοῦ τε Μαυσώλου καὶ τῆς Ἀρτεμισίας. Idem.

Ἀμφοτέροις αὐτοῖς] Tam Artemisiae, quam Byzantiis. Fuit et alia Artemisia antiquior, de qua Xerxes navali praelio sibi mulieres viros, viros e contrario mulieres esse factos, dixisse fertur. Idem.

Οὗτοι] Nempe, Byzantii, Artemisia et alii. Auger.

199 βλέψω, προσήκειν ¹οἶμαι παραινέσαι κατάγειν. διὰ τί; ὅτι,
πάντων μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δίκαια ποιεῖν ὡρμηκό- 226
των, αἰσχρὸν ἡμᾶς μόνους μὴ ἐθέλειν· ἁπάντων δὲ τῶν ἄλλων ὅπως ἀδικεῖν δυνήσονται παρασκευαζομένων, μόνους ἡμᾶς τὰ δίκαια προτείνεσθαι, μηδενὸς ἀντιλαμβανομένους, οὐ δικαιοσύνην ἀλλ' ἀνανδρίαν ἡγοῦμαι.

ιγ'. Ὁρῶ γὰρ ἅπαντας πρὸς τὴν παροῦσαν δύναμιν καὶ τῶν δικαίων ἀξιουμένους. καὶ παράδειγμα τούτου λέγειν ἔχω πᾶσιν ὑμῖν γνώριμον. εἰσὶ συνθῆκαι διτταὶ τοῖς Ἕλλησι πρὸς βασιλέα, ἃς ἐποιήσατο ἡ πόλις ἡ ἡμετέρα, ἃς ἅπαντες ἐγκωμιάζουσι, καὶ μετὰ ²ταῦθ' ὕστερον Λακεδαιμόνιοι, ταύτας ὧν δὴ κατηγοροῦσι· κἀν ταύταις οὐχὶ ταὐτὰ δίκαια ἀμφοτέραις ὥρισται. τῶν μὲν γὰρ ἰδίων δικαίων τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις οἱ νόμοι κοινὴν τὴν μετουσίαν ἔδοσαν καὶ ἴσην καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ τοῖς ἰσχυροῖς· τῶν δ' Ἑλληνικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὁρισταὶ τοῖς ἥττοσι γίνονται. ἐπειδὴ τοίνυν ὑμῖν ἐγνωκέναι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑπάρχει, ὅπως καὶ πρᾶξαι ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν ἔσται, δεῖ σκοπεῖν. ἔσται δὲ ταῦτ', ἐὰν ὑποληφθῆτε κοινοὶ προστάται τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας εἶναι.

ιδ'. Εἰκότως δέ μοι δοκεῖ χαλεπώτατον ὑμῖν εἶναι πρᾶξαι τὰ δέοντα. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εἷς ἀγών ἐστιν ὁ πρὸς τοὺς προδήλους ἐχθροὺς, ὧν ἐὰν κρατήσωσιν, οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς ἔσται κυρίοις τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ὑμῖν δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύο, οὗτός θ' ὁ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ προσέθ' ἕτερος τούτου πρότερος καὶ μείζων· δεῖ γὰρ ὑμᾶς βουλευομένους κρατῆσαι τῶν τἀναντία τῇ πόλει
200 παρ' ὑμῖν πράττειν προῃρημένων. ὅταν οὖν μηδὲν ᾖ διὰ τούτους ἀκοντὶ τῶν δεόντων γενέσθαι, πολλῶν διαμαρτάνειν ὑμᾶς εἰκότως συμβαίνει. τοῦ μέντοι πολλοὺς ἀδεῶς ταύτην

¹ οἴομαι   ² ταῦθ' * ἃς ὕστερον

Τὰ δίκαια ποιεῖν ὡρμηκότων] Ὑποθετικῶς accipiendum, si ἦσαν ὡρμηκότες: *Si omnes magnum studium haberent justitiæ.* Wolf.

ιγ'. Πρὸς τὴν παροῦσαν δύναμιν] Vi geritur res: jus est in armis: prout quisque potest, ita jus adipiscitur. Idem.

Ἀμφοτέραις ὥρισται] Si nihil deest, ex iis, quæ sequuntur, intelligendum: τοῖς τε Ἕλλησι κοινῇ, καὶ ταῖς πόλεσιν ἰδίᾳ: aut τοῖς ἀσθενέσι καὶ τοῖς ἰσχυροῖς. Idem.

Ἀμφοτέραις] Nempe συνθήκαις: vel, si ἀμφοτέροις, significat, *utrisque partibus fœdus contrahentibus.* Auger.

Ποιεῖν τὰ δίκαια — καὶ πρᾶξαι] Prius significat, abstinere injuria, et præstare, quod debeas: posterius efficere, ut et alii justa faciant. malim tamen pro ποιεῖν legere εἰπεῖν. Wolf.

Ὑποληφθῆτε] *Existimemini*, ab ὑπολαμβάνομαι. Idem.

227 τὴν τάξιν αἱρεῖσθαι τῆς πολιτείας, ἴσως μὲν αἱ παρὰ τῶν μισθοδοτούντων αὐταῖς ὠφέλειαι μάλιστ᾽ αἴτιαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ἄν τις ἔχοι δικαίως αἰτιᾶσθαι. ἐχρῆν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξεως, ἥνπερ περὶ τῆς [1] ἐν ταῖς στρατείαις ἔχετε. τίς οὖν ἐστὶν αὕτη; ὑμεῖς τὸν λείποντα τὴν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τάξιν ταχθεῖσαν ἄτιμον οἴεσθε προσήκειν εἶναι καὶ μηδενὸς τῶν κοινῶν μετέχειν. χρὴ τοίνυν καὶ τοὺς τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τάξιν ἐν τῇ πολιτείᾳ παραδεδομένην λείποντας καὶ πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς ἀτίμους τοῦ συμβουλεύειν ὑμῖν [2] αὐτοῖς ποιεῖσθαι· νῦν δὲ τῶν μὲν συμμάχων τοὺς τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ἕξειν ὀμωμοκότας νομίζετε εὐνουστάτους, τῶν δὲ πολιτευομένων οὓς ἴστε σαφῶς τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς ᾑρημένους, τούτους πιστοτάτους ἡγεῖσθε.

ιε´. Ἀλλὰ γὰρ οὐχ, ὅ τι τις κατηγορήσει τούτων ἢ τοῖς ἄλλοις ὑμῖν ἐπιπλήξει, χαλεπὸν εὑρεῖν· ἀλλ᾽, ἀφ᾽ ὁποίων λόγων ἢ ποίας πράξεως ἐπανορθώσεταί τις ἃ νῦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει, τοῦτ᾽ ἔργον εὑρεῖν. ἴσως μὲν οὖν οὐδὲ τοῦ παρόντος καιροῦ περὶ πάντων λέγειν· ἀλλ᾽ ἐὰν ἃ προῄρησθε [3] δυνηθῆτε ἐπικυρῶσαι συμφερούσῃ τινὶ πράξει, καὶ τἄλλ᾽ ἂν ἴσως καθ᾽ ἓν ἀεὶ βέλτιον σχοίη. ἐγὼ μὲν οὖν [4] οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι τούτων τῶν πραγμάτων ἐρρωμένως καὶ πράττειν ἄξια τῆς πόλεως, ἐνθυμουμένους ὅτι χαίρετ᾽ 201
ἀκούοντες, ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ὑμῶν καὶ τὰ πεπραγμένα ἐκείνοις διεξίῃ καὶ τὰ τρόπαια λέγῃ. νομίζετε τοίνυν ταῦτ᾽ ἀναθεῖναι τοὺς προγόνους ὑμῶν, οὐχ ἵνα θαυμάζητ᾽ αὐτὰ θεωροῦντες μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ μιμῆσθε τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς.

[1] ἐν τῇ στρατείᾳ [τάξεως] ἔχετε [2] [αὐτοῖς] [3] δυνήσεσθε [4] οἴομαι

ιδ´. Ἀτίμους τοῦ συμβουλεύειν] Ἀκύρους, μὴ ἀνέχεσθαι συμβουλευόντων. Idem.

Τοὺς αὐτοὺς] M. τοὺς τοὺς αὐτούς. et postea φίλους ὑμῖν, M. φίλους ἔχειν ἢ ἕξειν ὑμῖν. [In farrag. Malim, τῶν μὲν συμμάχων τῶν τοὺς &c.] Idem.

Τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς ᾑρημένους] S. ἀντὶ ὑμῶν, προτιμῶντας τῆς πατρίδος. Idem.

ιε´. Κατηγορήσει] M. κατηγορήσειε, ἐπιπλήξειε. Idem.

Ἀλλ᾽ ἐὰν, ἃ προῄρησθε] S. τὸ ἀναλαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν. Idem.

Ἂν βέλτιον] Malim: καθ᾽ ἓν ἂν ἀεὶ βέλτιον. Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ.

Pag. ed. Reisk. Pag. ed. aliq. cit.

201 ΟΤΕ *Λακεδαιμόνιοι νικηθέντες ὑπὸ Θηβαίων ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας εἰς κίνδυνον μέγαν κατέστησαν, ἀποστάντων Ἀρκάδων καὶ προσθεμένων τοῖς Θηβαίοις, Ἀθηναῖοι σύμμαχοι Λακεδαιμονίοις γενόμενοι διέσωσαν αὐτούς. ὕστερον δὲ Λακεδαιμόνιοι, τῶν κινδύνων ἀπαλλαγέντες καὶ προϊόντες πάλιν εἰς δύναμιν, ἐπὶ Μεγάλην πόλιν τῆς Ἀρκαδίας ἤρχοντο, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν διὰ πρεσβείας κοινωνεῖν αὐτοῖς τοῦ πολέμου. πεπόμφασι δὲ καὶ οἱ Μεγαλοπολῖται πρέσβεις Ἀθήναζε παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ περιορᾶν αἱρεθεῖσαν Μεγάλην πόλιν μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθόντας Λακεδαιμονίους, συμφέρειν λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ μὴ φοβερὰν εἶναι τὴν Λακεδαίμονα.* 206

Παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν] Id est, petitum auxilium. Potest etiam *παρακαλοῦντας* legi ut ad legatos, non ad Megalopolitanos oratio referatur. Xenophon ζ. Ἑλληνικῶν, tradit: *Ἀρκάδας Ἀθηναίων ξυμμάχους γενέσθαι*, et, *ὅτι Ἀθηναῖοι ἐβοήθουν Μαντινεῦσι*. Wolf.

Μὴ περιορᾶν αἱρεθεῖσαν] *Non despicere captam.* Atqui capta non erat, sed in obsidionis metu. Expones igitur *αἱρεθεῖσαν* pro *ὅπως αἱρεθείη*, *προελθόντας* pro *ὅπως προέλθοιεν*: *μὴ περιορᾶν ὥστε αἱρεθήσεσθαι καὶ προελεύσεσθαι*. Usurpantur enim hi aoristi loco futurorum. *περιορᾶν* autem, quanquam si vocem spectes, *circumspicere* significat. Unde Phavorinus *περιορᾶσθαι* *exspectare, prospicere, circumspicere, curare*, interpretatur: tamen pro *ὑπερορᾶν* vel *παρορᾶν*, id est, *negligere et despicere*, crebro accipitur. *παρορᾶσθαι* tamen Suidas *ὑποτοπεῖσθαι* (F. *ὑποτοπῆσαι*) *καὶ ὑφορᾶσθαι* *existimare* vel *existimari et suspectum esse* vel *suspicari* interpretatur. Latinis *περιορᾶν* est *committere, pati, non prohibere, connivere, destituere*, Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ ΥΠΕΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ.

202 ά. ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες 207 Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες πολῖται, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον, τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν καὶ

ά. *Ἀφ' ἑκατέρων*] Alii a Lacedaemoniis, alii ab Arcadibus missi. Wolf.

Πρὸς οὓς] Scilicet *ὑμᾶς*, cum apud nos illi utrique, tam Arcades, quam Lacedaemonii, legatos agant. Idem.

τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ φιλονεικίας τῶν ἐν-
θάδε συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν δ' ἔγωγε, εἴ τις αὐτῶν
ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν Ἀττικῶς,
πολλοὺς ἂν [1]οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρκάδας τοὺς δὲ Λάκωνας
αὐτῶν εἶναι νομίσαι. ἐγὼ δ' ὁρῶ μὲν ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ
βέλτιστα λέγειν ἐστί· συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν
μὲν ταυτὶ βουλομένων τῶν δὲ ταυτὶ, ἐὰν τὰ μεταξύ τις
ἐγχειρῇ λέγειν καὶ ὑμεῖς μὴ περιμένητε μαθεῖν, χαριεῖται
μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους· οὐ μὴν
208 ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτὸς, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν
φλυαρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ πόλει, προέσθαι
τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἂν ὑμῖν
βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑφ' ἁπάν-
των ἄρξομαι ἃ κράτιστα νομίζω διδάσκειν.

β'. Οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πό-
λει καὶ Λακεδαιμονίους ἀσθενεῖς εἶναι καὶ Θηβαίους του- 203
τουσί. ἔστι τοίνυν ἔν τινι τοιούτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν,
εἴ τι δεῖ τοῖς εἰρημένοις πολλάκις παρ' ὑμῖν λόγοις τεκμή-
ρασθαι, ὥστε Θηβαίους μὲν Ὀρχομενοῦ καὶ Θεσπιῶν καὶ
Πλαταιῶν οἰκισθεισῶν ἀσθενεῖς γενέσθαι· Λακεδαιμονίους

[1] οἴομαι

Εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι] *Si quis eis ademerit cognosci et voce Attice dicere.* Hæc, obscuritatis vitandæ causa, liberius mihi vertenda fuerunt. Idem.

Τὰ βέλτιστα λέγειν] *Optima dicere*, id est, suadere salutaria. χαλεπὸν hic non tam *difficile* significat, quam ἐπικίνδυνον, *periculosum*. Nam vir sapiens quid in re non perplexa dici expediat, facile perspicit. Pertinet igitur τὸ χαλεπὸν non ad facultatem oratoris, sed ad approbationem auditoris, optimique consilii eventum. Sic Isocrates in Trapezitico: ἔστι δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων χαλεπώτατον, τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. Ubi certe significat, non esse difficile invenire adversarium, qui multum sit molestus, (nam vel ille adolescens in Pasionem incidit, minime quidem litigandi causa quæsitum) sed hoc dicit, ejusmodi adversarios difficillime convinci et superari posse. quare nos ibi vertimus: *Est autem, judices, omnium molestissimum in tales adversarios incidere.* Idem.

Συνεξηπατημένων] S. τοῖς ῥήτορσι. Cum una cum oratoribus decepti sitis, alii cum his, alii cum illis conjuncti. Idem.

Τὰ μεταξὺ] *Ea, quæ in medio sunt*, quæ intersunt inter oratorum sententias, id est, quæ cum neutrius factionis sententia congruunt. Idem.

Ἤπερ ἃ] Malo παρ' ἃ, *præter* vel *contra ea, quæ*, etc. Idem.

Προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι] *Objicere quibusdam vos decipiendos*, id est, committere, ut vos aliqui decipiant. Idem.

Ὀρχομενοῦ καὶ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν] Sic legendum est. Nam Θεσπιέων, Πλαταιέων, Thespiensium et Platæensium significat, a nominativis Θεσπιεὺς, Πλαταιεύς. Ipsæ vero urbes, ad quas participium οἰκισθεισῶν refertur, Θεσπιαὶ, Πλαταιαί· quas nondum fuisse instauratas, sed instaurandas, illud declarat, quod sequitur, τὰς μὲν Θεσπιὰς, καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς κατοικίζεσθαι φαμὲν δεῖν. οἰκισθεισῶν igitur, ut supra in argumento monuimus, ὑποθετικῶς est accipiendum, *si instaurentur*. Cautus igitur eris in hujusmodi participiis interpretandis, et sententiam imprimis spectabis, a qua vera verborum intelligentia pendet. Idem.

δὲ, εἰ ποιήσονται Ἀρκαδίαν ὑφ᾽ ἑαυτοῖς καὶ Μεγάλην πόλιν αἱρήσουσι, πάλιν ἰσχυροὺς γενήσεσθαι. σκεπτέον τοίνυν, μὴ πρότερον τούσδε γενέσθαι φοβεροὺς καὶ μεγάλους ἐάσωμεν ἢ ἐκεῖνοι μικροὶ γενήσονται, καὶ λάθωσιν ἡμᾶς πλείονι μείζους οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι ἢ ὅσῳ τοὺς Θηβαίους ἐλάττους συμφέρει γενέσθαι. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ᾽ ἂν εἴποιμεν, ὡς ἀνταλλάξασθαι βουλοίμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων, οὐδὲ τοῦτ᾽ ἔσθ᾽ ὃ σπουδάζομεν, ἀλλ᾽ ὅπως μηδέτεροι δυνήσονται μηδὲν ἡμᾶς ἀδικεῖν· οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς μετὰ πλείστης ἀδείας εἴημεν. ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν οὕτω δεῖν ἔχειν φήσομεν, δεινὸν δ᾽ εἰ, πρὸς οὓς παρεταττόμεθα ἐν Μαντινείᾳ, τούτους συμμάχους αἱρησόμεθα· εἶτα
βοηθήσομεν τούτοις ἐναντία ἐκείνων, μεθ᾽ ὧν τότ᾽ ἐκινδυ- 209
νεύομεν. κἀμοὶ ταῦτα δοκεῖ, προσδεῖσθαι δ᾽ ἔτι τοῦ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθελόντων τῶν ἑτέρων.

γ΄. Εἰ μὲν τοίνυν ἐθελήσουσι πάντες εἰρήνην ἄγειν, οὐ βοηθήσομεν τοῖς Μεγαλοπολίταις· οὐδὲν γὰρ δεήσει· ὥστ᾽ οὐδοτιοῦν ὑπεναντίον [1] ἡμῖν ἔσται πρὸς τοὺς συμπαραταξαμένους, σύμμαχοι δ᾽ ἡμῖν οἱ μὲν ὑπάρχουσιν, ὥς φασιν, οἱ δὲ προσγενήσονται νυνί. καὶ τί ἂν ἄλλο βουλοίμεθα; ἐὰν δ᾽ ἀδικῶσι καὶ πολεμεῖν οἴωνται δεῖν, εἰ μὲν ὑπὲρ τούτου μόνου βουλευτέον, εἰ χρὴ Μεγάλην πόλιν ἡμᾶς προέσθαι

[1] ὑμῖν

Πλείονι μείζους ἢ ὅσῳ ἐλάττους] *Multo majores, quam quanto minores*, id est, ne longe major accessio ad potentiam Lacedæmoniorum, quam utilis decessio et diminutio de viribus Thebanorum fiat. IDEM.

Δεινὸν δὲ εἰ, πρὸς οὓς ἐν Μαντινείᾳ παρεταττόμεθα, τούτους συμμάχους αἱρησόμεθα] Eleganter usus est verbo παρατάττεσθαι, quod est *in acie stare*. Unde παραταξάμενος πρός τινα dicitur, *qui contra eum in acie stat*, et *ei ex adverso stat*. Idem Demosthenes [ὑπὲρ Μεγαλοπολ. γ΄.] καὶ τὴν εἰρήνην δόξετε σπουδάζειν εἶναι βεβαίαν, ὑπὲρ ἧς ἐκινδυνεύσατε καὶ παρετάξασθε. Est etiam παρατάττεσθαι *opponere se ut repugnaturum*, etc. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐν Μαντινείᾳ] Vide ζ. Ἑλληνικῶν, et argumentum Isocratici Archidami. WOLF.

Ἐναντία ἐκείνοις] *Contraria illis*, id est, κατ᾽ ἐκείνων, *contra illos*. IDEM.

Προσδεῖσθαι δέ τι τὸ] Malim δ᾽ ἔτι τῶν, ut referatur (quanquam id quoque durius est) ad ἐθελόντων. τοῦ enim (quod in diversis lectionibus annotatur) locum non habet, nisi legas aut τοῦ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλειν τοὺς ἑτέρους, *alteros*, scilicet Lacedæmonios. Nec enim puto esse causam, cur ἑταίρους per αι, id est, *socios* legere malis: (quod ea vox ἀντὶ συμμάχων satis accipi commode nequit) aut τεχνικῶς accipias, τοῦ, τουτέστι τῆς προσθήκης ταύτης. Nec incommodum fuerit interpretari προσδεῖσθαι δ᾽ ἔτι του, id est, τινὸς, τὰ δίκαια etc. IDEM.

γ΄. Ἀντιταξαμένους] Parum refert, utrum sic, an συμπαραταξαμένους legas, intelligendi certe sunt Arcades, qui Thebanis conjuncti, Atheniensibus restiterunt. IDEM.

Ὥς φασι] S. Lacedæmonii. IDEM.

Ἀδικῶσι] Nempe Λακεδαιμόνιοι. AUGER.

Εἰ χρὴ Μεγάλην πόλιν ὑμᾶς προέσθαι Λακεδαιμονίοις] Id est, *prodere et condonare*, vel *evertendam objicere*, quod ipsum καθυφεῖναι quoque dicitur. Idem, ἐγὼ δὲ νομίζω τὴν πόλιν πρῶτον μὲν καὶ χωρὶς τοῦ καθυφεῖναι

Λακεδαιμονίοις, ἢ μὴ, δίκαιον μὲν οὔ, συγχωρῶ δ᾽ ἔγωγ᾽ 204
ἐᾶσαι καὶ μηδὲν ἐναντιωθῆναι τοῖς τότε τῶν αὐτῶν μετα-
σχοῦσι κινδύνων· εἰ δ᾽ ἅπαντες ἐπίστασθε ὅτι, ταύτην ἂν
ἕλωσιν, ἴασιν ἐπὶ Μεσσήνην, φρασάτω τις ἐμοὶ τῶν νῦν χα-
λεπῶν τοῖς Μεγαλοπολίταις, τί τόθ᾽ ἡμῖν συμβουλεύσει
ποιεῖν. ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἐρεῖ. καὶ μὴν πάντες ἐπίστασθε ὡς, καὶ
παραινούντων τούτων καὶ μὴ, βοηθητέον, καὶ διὰ τοὺς ὅρ-
κους οὓς ὀμωμόκαμεν Μεσσηνίοις, καὶ διὰ τὸ συμφέρον εἶναι
κατοικεῖσθαι ταύτην τὴν πόλιν. σκοπεῖσθε δὴ πρὸς ὑμᾶς
αὐτοὺς, ποτέραν τὴν ἀρχὴν καλλίονα καὶ φιλανθρωποτέραν
ποιήσεσθε τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν ἀδικεῖν Λακεδαιμονίοις, τὴν
ὑπὲρ Μεγάλης πόλεως ἢ τὴν ὑπὲρ Μεσσήνης; νῦν μέν γε
βοηθεῖν δόξετε Ἀρκάσι, καὶ τὴν εἰρήνην σπουδάζειν εἶναι
βεβαίαν ὑπὲρ ἧς ἐκινδυνεύσατε καὶ παρετάξασθε· τότε δ᾽
εὔδηλοι πᾶσιν ἔσεσθε οὐ τοῦ δικαίου μᾶλλον ἕνεκα Μεσσήνην
εἶναι βουλόμενοι ἢ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους φόβου. δεῖ δὲ
σκοπεῖν μὲν ἀεὶ καὶ πράττειν τὰ δίκαια, συμπαρατηρεῖν δ᾽
ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα ἔσται ταῦτα.

δ΄. Ἔστι τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις λόγος παρὰ τῶν ἀντι-
λεγόντων, ὡς κομίσασθαι τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς ἐγχειρεῖν δεῖ·
εἰ δὲ τοὺς βοηθήσοντας ἂν ἡμῖν ἐπ᾽ αὐτὸν ἐχθροὺς [1] νῦν
κτησόμεθα, οὐχ ἕξομεν συμμάχους. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν κομί-
σασθαι Ὠρωπὸν πειρᾶσθαι φημὶ δεῖν καὶ αὐτός· τὸ δ᾽
ἐχθροὺς ἡμῖν ἔσεσθαι Λακεδαιμονίους, νῦν ἐὰν [2] ποιώμεθα
συμμάχους Ἀρκάδων τοὺς βουλομένους ἡμῖν εἶναι φίλους,
μόνοις οὐδ᾽ εἰπεῖν ἐξεῖναι νομίζω τοῖς πείσασιν ὑμᾶς, ὅτ᾽
ἐκινδύνευον Λακεδαιμόνιοι, βοηθεῖν αὐτοῖς. οἱ γὰρ ταῦτα 205
λέγοντες ἔπεισαν ὑμᾶς, πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων
ὡς ὑμᾶς καὶ μεθ᾽ ὑμῶν ἀξιούντων ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους

[1] [νῦν]   [2] ποιησόμεθα

Λακεδαιμονίοις τινὰς Ἀρκάδων Ὠρωπὸν ἂν κομίσασθαι.' Ex edit. Hervag.

Δίκαιον μὲν οὔ] S. προίεσθαι Μεγάλην πόλιν. Wolf.

Ἐᾶσαι] S. ὑμᾶς. ut vos missam faciatis. Idem.

Τῶν νῦν χαλεπῶν τοῖς Μεγαλοπολίταις] Fortassis addendum ὄντων, τί τόθ᾽. Idem.

Ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἐρεῖ] *Sed nemo dicet.* quid? utrum non defendendos esse Megalopolitanos? vel potius, Messenios? an vero: nemo de re nota verba facturus est: sed vos ultro bellum suscipietis. Idem.

Κατοικεῖσθαι ταύτην τὴν πόλιν] Messenam potius, quam Μεγάλην πόλιν. Idem.

Ἀρχὴν τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν ὑμᾶς] *Principium non concedendi vos*, id est, ut vos non concedatis. Idem.

ἰέναι, τούτους μὲν μὴ προσδέξασθαι—καὶ διὰ τοῦθ᾽, ὅπερ
ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, ἐπὶ Θηβαίους ἦλθον—, ὑπὲρ δὲ τῆς
Λακεδαιμονίων σωτηρίας καὶ χρήματα εἰσφέρειν καὶ τοῖς
σώμασι κινδυνεύειν. καίτοι οὐδ᾽ ἂν ὑμεῖς ἠθελήσατε δήπου
σώζειν αὐτούς, εἰ τοῦτο προὔλεγον ὑμῖν, ὅτι σωθέντες, ἐὰν
μὴ ποιεῖν ὅ τι [1] βούλονται πάλιν αὐτοὺς ἐᾶτε καὶ ἀδικεῖν,
οὐδεμίαν χάριν ὑμῖν ἕξουσι τῆς σωτηρίας. καὶ μὴν εἰ καὶ
σφόδρα ἐναντίον ἐστὶ τοῖς Λακεδαιμονίων ἐπιχειρήμασι τὸ
τοὺς Ἀρκάδας ἡμᾶς συμμάχους ποιήσασθαι, προσήκει δή-
που πλείω χάριν αὐτοὺς ἔχειν ὧν ἐσώθησαν ὑφ᾽ ἡμῶν εἰς
τοὺς ἐσχάτους ἐλθόντες κινδύνους ἢ ὧν ἀδικεῖν κωλύονται
νῦν ὀργίζεσθαι. ὥστε πῶς οὐ βοηθήσουσιν ὑμῖν ἐπ᾽ Ὠρωπόν,
[2] ἢ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων δόξουσιν εἶναι; μὰ τοὺς
θεοὺς ἔγωγε οὐχ ὁρῶ.

ε΄. Θαυμάζω τοίνυν τῶν λεγόντων τὸν λόγον τοῦτον, ὡς, 211
εἰ συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκάδας καὶ ταῦτα πράξομεν,
μεταβάλλεσθαι δόξει καὶ οὐδὲν ἔχειν πιστὸν ἡ πόλις. ἐμοὶ
μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι
τῶν ἁπάντων οὐδένα [3] ἂν ἀντειπεῖν [4] οἶμαι, ὡς οὐ καὶ Λα-
κεδαιμονίους καὶ πρότερον Θηβαίους καὶ τὸ τελευταῖον
Εὐβοέας ἔσωσεν ἡ πόλις, καὶ μετὰ ταῦτα συμμάχους
ἐποιήσατο, ἕν τι καὶ τὸ [5] αὐτὸ ἀεὶ βουλομένη πράττειν. ἔστι
δὲ τοῦτο τί; τοὺς ἀδικουμένους σώζειν. εἰ τοίνυν τοῦθ᾽ οὕ-
τως ἔχει, οὐκέτ᾽ ἂν ἡμεῖς εἴημεν οἱ μεταβαλλόμενοι, ἀλλ᾽
206 οἱ μὴ θέλοντες τοῖς δικαίοις ἐμμένειν· καὶ φανήσεται τὰ
πράγματα διὰ τοὺς ἀεὶ πλεονεκτεῖν βουλομένους μεταβαλ-
λόμενα, οὐχ ἡ πόλις ἡμῶν.

ϛ΄. Δοκοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι μάλα δεινῶν ἔργον ἀν-
θρώπων ποιεῖν. νυνὶ γάρ φασιν ἐκεῖνοι δεῖν Ἠλείους μὲν τῆς

[1] βούλωνται [2] ἢ οὐ κάκιστοι [3] Deest ἄν. [4] οἴομαι
[5] αὐτὸ πᾶσιν ἀεὶ

Ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς] S. τοῖς Πελοποννησίοις. Idem.

Ἢ ὧν ἀδικεῖν κωλύονται νῦν ὀργίζεσθαι] Attica est locutio, ἀντὶ τοῦ, ἀνθ᾽ ὧν κωλύονται ἀδικεῖν. Cui similis est illa Lys. ὥστε οὐκ ἔτι ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθαι, ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ ὧν. Thucydides, καὶ ἡμῖν ἄνομα παθοῦσιν ἀνταπόδοτε χάριν δικαίαν ὧν πρόθυμοι γεγενήμεθα, ἀντὶ τοῦ, ἀνθ᾽ ὧν πρόθυμοι. Ex edit. Hervag.

Ἢ κάκιστοι πάντων] Malim repeti negationem ἢ οὐ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων δόξουσιν εἶναι; Wolf.

ε. Ἕν τι καὶ τὸ αὐτὸ ἀεὶ βουλομένη πράττειν] Sic eleganter Cicero ad Lentulum: 'Non idem semper dicere, sed idem semper spectare debemus.' Idem.

ϛ΄. Τῆς Τριφυλίας] Τῆς Ἤλιδος, auctore

Τριφυλίας τινὰ κομίσασθαι, Φλιασίους δὲ τὸ Τρικάρανον,
ἄλλους δέ τινας τῶν Ἀρκάδων τὴν αὑτῶν καὶ τὸν Ὠρωπὸν
ἡμᾶς, οὐχ ἵν' ἑκάστους ἡμῶν ἴδωσιν ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν,
οὐδ' ὀλίγου δεῖ· ὀψὲ γὰρ ἂν φιλάνθρωποι γεγονότες εἶεν·
ἀλλ' ἵνα πᾶσι δοκῶσι συμπράττειν ὅπως ἂν ἕκαστοι κομί-
σωνται ταῦθ' ἅ φασιν αὑτῶν εἶναι, ἵν', ἐπειδὰν ἴωσιν ἐπὶ
Μεσσήνην αὐτοὶ, συστρατεύωνται πάντες αὐτοῖς οὗτοι καὶ
βοηθῶσι προθύμως, ἢ δοκῶσιν ἀδικεῖν, περὶ ὧν ἔφασαν ἕκα-
στοι σφῶν αὐτῶν εἶναι συμψήφους λαβόντες ἐκείνους, μὴ τὴν
ὁμοίαν αὐτοῖς χάριν ἀποδιδόντες. ἐγὼ δὲ νομίζω τὴν πόλιν
πρῶτον μὲν καὶ χωρὶς τοῦ καθυφεῖναι Λακεδαιμονίοις τινὰς
Ἀρκάδων Ὠρωπὸν ἂν κομίσασθαι, καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ
δίκαια ποιεῖν ἐθέλωσι, βοηθούντων, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων
τῶν οὐκ οἰομένων δεῖν Θηβαίους ἐᾶν ἔχειν τὰ ἀλλότρια. εἰ
212 δ' ἄρα τοῦτ' εὔδηλον ἡμῖν γένοιτο, ὅτι μὴ Λακεδαιμονίους
ἐῶντες τὴν Πελοπόννησον καταστρέψασθαι οὐχ οἷοί τε
ἐσόμεθα Ὠρωπὸν λαβεῖν, αἱρετώτερον, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, ἡγοῦ-
μαι τὸν Ὠρωπὸν ἐᾶν ἢ Λακεδαιμονίοις Μεσσήνην προέσθαι
καὶ Πελοπόννησον. οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι περὶ τούτου μόνον ἡμῖν
εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους. ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὸν εἰ-
πεῖν μοι· περὶ πολλῶν δ' ἂν [1] οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι.

ζ. Ἀλλὰ μὴν, ἅ γέ φασι πεπρᾶχθαι διὰ Θηβαίους τοῖς
Μεγαλοπολίταις ὑπεναντία πρὸς ὑμᾶς, ἄτοπον νῦν μὲν ἐν 207
κατηγορίας μέρει ποιεῖσθαι, βουλομένων δὲ γενέσθαι φίλων
αὐτῶν, ἵνα τοὐναντίον εὖ ποιῶσιν ὑμᾶς, βασκαίνειν καὶ
σκοπεῖν ἐξ ὅτου τρόπου μὴ γενήσονται, καὶ μὴ γιγνώσκειν
ὅτι, ὅσῳ ἂν σπουδαιοτέρους τούτους περὶ Θηβαίους γεγενη-
μένους ἀποδείξωσι, τοσούτῳ πλείονος ὀργῆς αὐτοὶ δικαίως
ἂν τυγχάνοιεν, εἰ τοιούτων συμμάχων τὴν πόλιν, ὅτ' ἐφ'
ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους, ἀπεστέρησαν. ἀλλ',

[1] οἴομαι

Stephano. Idem.

Τινὰ] Nempe *μέρη*. Auger.

Τρικάρανον] Φρούριον τῆς Φλιασίας. Wolf.

Τὴν αὐτῶν] Subaudi *χώραν*. Auger.

Οὐδὲ ὀλίγου δεῖ] S. ἀλλὰ πολλοῦ, id est, *plurimum abest:* quod alioqui πολλοῦ γε καὶ δεῖ solet dicere. Wolf.

Ὀψὲ γὰρ ἂν φιλάνθρωποι] Rapacitatis et violentiæ Laconicæ accusationem. Vide in Isocratis Panathenaico. Idem.

Οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι περὶ τούτου μόνου] S. de Messena. Quod reliquum erat: sed de excidio nostræ urbis: subticuit, et subjecit περὶ πολλῶν. Idem.

ζ. Πεπρᾶχθαι τοῖς] *Facta esse Megalopolitanis hostilia contra nos*, id est, Megalopolitanos hostiliter contra nos fecisse. Idem.

οἶμαι, ταῦτα μέν ἐστι δεύτερον ἀνθρώπων βουλομένων ἑτέ-
ρων ποιῆσαι τούτους συμμάχους. ἐγὼ δὲ οἶδα, ὅσα ἂν ἐκ
λογισμοῦ σκοπῶν τις εἰκάσαι—καὶ τοὺς πολλοὺς [1] οἶμαι
ὑμῶν ταὐτὰ φῆσαι—, ὅτι, εἰ λήψονται Μεγάλην πόλιν
Λακεδαιμόνιοι, κινδυνεύσει Μεσσήνη· εἰ δὲ καὶ ταύτην λή-
ψονται, φημὶ ὑμᾶς ἔσεσθαι συμμάχους Θηβαίων. πολὺ δὴ
κάλλιον καὶ ἄμεινον τὴν μὲν Θηβαίων συμμαχίαν αὐτοὺς
παραλαβεῖν, τῇ δὲ Λακεδαιμονίων πλεονεξίᾳ μὴ [2] ἐπιτρέ-
ψαι, ἢ νῦν ὀκνοῦντας μὴ τοὺς Θηβαίων σώσωμεν συμμάχους,
τούτους μὲν προέσθαι, πάλιν δὲ σώζειν αὐτοὺς τοὺς Θη-
βαίους, καὶ προσέτι ἐν φόβῳ καθεστάναι περὶ ἡμῶν αὐτῶν.
οὐ γὰρ ἔγωγ᾽ ἀδεὲς τοῦθ᾽ ὑπολαμβάνω τῇ πόλει, τὸ λαβεῖν 213
Μεγάλην πόλιν Λακεδαιμονίους καὶ πάλιν γενέσθαι μεγά-
λους. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς καὶ νυνὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τι
κακὸν πόλεμον ἀραμένους, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ κομίσασθαι τὴν
πρότερόν ποτε οὖσαν ἑαυτοῖς δύναμιν· ὧν δ᾽ ὅτ᾽ ἐκείνην εἶχον
ὠρέγοντο, ταῦθ᾽ ὑμεῖς μᾶλλον ἴσως εἰδότες ἢ ἐγὼ φοβοῖσθ᾽
ἂν εἰκότως.

η΄. Ἡδέως δ᾽ ἂν πυθοίμην [3] τῶν λεγόντων καὶ τοὺς Θη-
208 βαίους μισεῖν φασκόντων καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, πότερα
ἑκάτεροι μισοῦσιν, οὓς δὴ μισοῦσιν, ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τοῦ συμ-
φέροντος ὑμῖν, ἢ ὑπὲρ μὲν Λακεδαιμονίων Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ
Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἑκάτεροι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐκεί-
νων, οὐδετέροις ὡς μαινομένοις πείθεσθαι προσήκει· εἰ δ᾽
ὑπὲρ [4] ὑμῶν φήσουσι, τί πέρα τοῦ καιροῦ τοὺς ἑτέρους ἐπαί-

[1] ὑμῶν οἴομαι   [2] ἐπιτρέπειν   [3] τῶν λεγόντων] * τῶνδ᾽ ἐγὼ τῶν   [4] ἡμῶν

Δευτέρων ἀνθρώπων] Annotatur legi δεύτερον. ego puto βδελυρῶν legendum, id est, amentium. [δεύτερον ferri potest, si sic ordines: ἀλλὰ ταῦτα μέν ἐστι ἀνθρώπων, βουλομένων ποιῆσαι τούτους δεύτερον συμμάχους ἑτέρων at hæc quidem eorum sunt, qui hos denuo socios aliorum efficere studeant. In farrag.] Idem.

Ὅσα] Adverbialiter, *quantum*. Auger.

Φημὶ ὑμᾶς ἔσεσθαι συμμάχους τῶν Θηβαίων] Sic innuit Lacedæmonios daturos operam, ut Thebanos internecione deleant, idque probibituros Athenienses. Wolf.

Τὴν Θηβαίων συμμαχίαν παραλαβεῖν] Legi queat et προλαβεῖν, ἢ προσλαβεῖν. Isocrates Areopagitico Atheniensibus objicit, ὅτι τοὺς μὲν Θηβαίων φίλους σώζειν ἠναγκάσθησαν. τοὺς δ᾽ ἑαυτῶν συμμάχους ἀπολωλέκασι. et Xenophon ζ΄. Ἑλληνικῶν, Ἀρκάδες Ἀθηναίων ξύμμαχοι. et paulo post, καὶ Ἀθηναῖοι βοηθοῦντες τοῖς Μαντινεῦσι. Sed hæc fortassis ad aliud tempus pertinent. Idem.

Τὴν Θηβαίων συμμαχίαν] *Thebanorum societatem suscipere*, i. e. socios Thebanorum defendere. Auger.

η΄. Καὶ τοὺς Θηβαίους μισεῖν φασκόντων καὶ τοὺς] Malim utrobique τῶν τε τοὺς, καὶ τῶν τούς. Non enim hoc vult, quosdam utrorumque odium profiteri, sed esse nonnullos, qui Thebanis, nonnullos item, qui Lacedæmoniis inimici videri velint. Idem.

Τί πέρα τοῦ καιροῦ] Id est παρακαίρως, *intempestive et ultra modum*. Idem.

ρουσιν; ἔστι γάρ, ἔστι Θηβαίους ταπεινοὺς ποιεῖν ἄνευ τοῦ Λακεδαιμονίους ἰσχυροὺς καθιστάναι, καὶ [1] πολύ γε ῥᾷον· ὡς δ', ἐγὼ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἴσμεν ἅπαντες τοῦθ', ὅτι τὰ μὲν δίκαια πάντες, ἐὰν καὶ μὴ βούλωνται, μέχρι τοῦ γε αἰσχύνονται μὴ πράττειν, τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἐναντιοῦνται φανερῶς, ἄλλως τε κἂν τινες βλάπτωνται· καὶ τοῦτο τὸ λυμαινόμενον πάνθ' εὑρήσομεν, καὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν οὖσαν ἁπάντων τῶν κακῶν, τὸ μὴ θέλειν τὰ δίκαια πράττειν ἁπλῶς. ἵνα τοίνυν μὴ τοῦτο ἐμποδὼν γένηται
214 [2] τῷ Θηβαίους γενέσθαι μικρούς, τὰς μὲν Θεσπιὰς καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς κατοικίζεσθαι φῶμεν δεῖν καὶ συμπράττωμεν [3] αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιῶμεν — [4] ταῦτα γὰρ καὶ καλὰ καὶ δίκαια, μὴ περιορᾶν πόλεις ἀρχαίας ἐξανεστώσας —, τὴν δὲ Μεγάλην πόλιν καὶ τὴν Μεσσήνην μὴ προώμεθα τοῖς ἀδικοῦσι, μηδ' ἐπὶ τῇ προφάσει τῇ Θεσπιέων καὶ Πλαταιέων τὰς οὔσας καὶ κατοικουμένας πόλεις ἀναιρεθείσας περιίδωμεν. κἂν ᾖ πρόδηλα ταῦ-

[1] πάνυ γε [2] τῷ [τοὺς] Θηβαίους [3] αὐτοὶ [4] (ταῦτα - - - - δίκαια)

Ἄνευ τοῦ Λακεδαιμονίους ἰσχυροὺς καθιστάναι] *Sine firmos Lacedæmonios constituendo*, id est, etsi non firmi constituantur, non confirmetur eorum potentia. malim καθιστάναι per ι, quam καθεστάναι per ε. quia hoc passive, illud active significat, ut ad oratores referatur: *etiamsi isti non confirment Laconum potentiam*. sed parum refert. Idem.

Ὡς δ' ἐγὼ] Pro ὅπως δὲ, *quo autem pacto, id ego dicere conabor*, vel ὡς δὴ ἐγὼ, *ut ego sane*. Idem.

Μέχρι τούτου γε] *Eo quidem usque*. quousque? ego non satis assequor. si enim τούτου exponas τοῦ αἰσχύνεσθαι, ταυτολογία videtur, quanquam τὸ οὐχ ἁπλῶς, quod sequitur, eam expositionem probat. Quid enim est, justitiam non simpliciter, hoc est, ex animo colere? Id enim, quod recte fit, tum demum est justum, cum est voluntarium. μέχρι τοῦ αἰσχύνεσθαι, id est, verecundiæ causa. Velle οὐκ εἶναι, ἀλλὰ δοκεῖν ἄριστον, *non esse, sed videri optimum*. Fel. legit μέχρι τού γε *aliquousque, ad tempus*. hoc est, dissimulant aliquamdiu ingenia, et justitiæ studium præ se ferunt: sed erumpunt tandem injustæ cupiditates. Idem.

Ἵνα τοίνυν μὴ τοῦτο ἐμποδὼν γένηται τῷ τοὺς Θηβαίους] Sic lego cum Feliciano pro τὸ τοὺς Θηβαίους: τοῦτο, id est, τὸ μὴ ἐθέλειν τὰ δίκαια πράττειν ἁπλῶς, id est, ne Thebanis tergiversandi relinquatur occasio, quo minus urbes illas instaurari sinant, si Lacedæmoniis grassandi contra Messenios et Arcadas licentia dabitur. Sic Archidamus apud Isocratem queritur de Thebanis, ὅτι Πλάταιαν μὲν καὶ Θεσπιὰς ἐχθὲς καὶ πρώην συνῳκίκασιν ἀναστάτους· Μεσσήνην δὲ διὰ τριακοσίων ἐτῶν κατοικίζουσιν, id est, *quod Plateas et Thespias nuper admodum everterint, et Messenam post annos trecentos instaurari jubeant*. Idem.

Συμπράττωμεν αὐτοῖς] Τοῖς Ὀρχομενίοις. Idem. καὶ συμπράττωμεν αὐτοὶ, καὶ τοὺς ἄλλους [συμπράττειν] ἀξιῶμεν. *D'Orville ad Char. Aphrod*. l. iii. c. iii. p. 257.

Ἐξανεστώσας] Ἐξανεστηκυίας, ἀναστάτους γεγενημένας. Idem.

Μηδ' ἐπὶ τῇ προφάσει] Verba satis perspicua sunt, sed sensus obscurior est. Nec enim video, cur necesse sit, Platæis non instauratis, everti Megalopolin et Messenam. Sed quod sequitur, locum hunc declarat: δῆλοι δήπου πᾶσιν ἔσονται, οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ κατοικισθῶσι, ποιούμενοι τὴν σπουδήν, etc. Unde apparet, Laconas ursisse instaurationem Thespiarum, conquestos, inique secum agi, si Thebani in Bœotia dominentur, jus idem in Peloponneso sibi non permittatur. Idem.

Κἂν ᾖ πρόδηλα ταῦτα] S. ὅτι τοῖς Λάκωσιν

ται, οὐδεὶς ὅςτις οὐ βουλήσεται παύσασθαι Θηβαίους ἔχοντας τὴν ἀλλοτρίαν. εἰ δὲ μὴ, πρῶτον μὲν ἐναντίους ἕξομεν πρὸς ἐκεῖνα τούτους εἰκότως, ὅταν ἡγῶνται τὴν ἐκείνων κατοί-
209 κισιν ἑαυτοῖς ὄλεθρον φέρειν· εἶτ᾽ ἀνήνυτα πράγματα ἕξομεν αὐτοί. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔσται πέρας, ὅταν ἀεὶ τὰς μὲν οὔσας πόλεις ἐῶμεν ἀναιρεῖν, τὰς δ᾽ ἀνῃρημένας ἀξιῶμεν οἰκίζειν;

θ΄. Λέγουσι τοίνυν οἱ μάλιστα δοκοῦντες δίκαια λέγειν, ὡς δεῖ τὰς στήλας καθελεῖν αὐτοὺς τὰς πρὸς Θηβαίους, εἴπερ ἡμέτεροι βεβαίως ἔσονται σύμμαχοι. οἱ δὲ φασὶ μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ ποιοῦν τὴν φιλίαν· τοὺς δὲ βοηθοῦντας ἑαυτοῖς, τούτους νομίζειν εἶναι συμμάχους. ἐγὼ δ᾽, εἰ τὰ μάλιστ᾽ εἰσὶ τοιοῦτοι, ὡδί πως ἔχω. φημὶ δεῖν ἅμα τούτους τε ἀξιοῦν καθαιρεῖν τὰς στήλας καὶ Λακεδαιμονίους ἄγειν εἰρήνην· ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλωσι ποιεῖν ὁπότεροι ταῦτα, τότ᾽ ἤδη μετὰ τῶν ἐθελόντων ἡμᾶς 215
γίνεσθαι. εἴτε γὰρ εἰρήνης [1] γιγνομένης αὐτοῖς οἱ Μεγαλοπολῖται ἔτι τῆς Θηβαίων συμμαχίας ἕξονται, φανεροὶ δήπου πᾶσιν ἔσονται τὴν πλεονεξίαν τὴν Θηβαίων, οὐ τὸ δίκαιον, αἱρούμενοι· εἴτε συμμάχους ἀδόλως ἡμᾶς τῶν Μεγαλοπολιτῶν ποιουμένων μὴ ἐθελήσουσιν ἄγειν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμόνιοι, δῆλοι δήπου πᾶσιν ἔσονται οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ κατοικισθῶσι μόνον ποιούμενοι τὴν σπουδὴν, ἀλλ᾽ ἵνα τοῦ πολέμου τούτου περιεστηκότος Θηβαίοις τὴν Πελοπόννησον ὑφ᾽ ἑαυτοῖς ποιήσωνται.

ι΄. Θαυμάζω δ᾽ ἐνίων, εἰ τὸ μὲν Θηβαίων συμμάχους

[1] γενομένης

οὐκ ἐπιτρέψομεν ἀδικεῖν. Si palam factum fuerit, Lacænum grassationes prohibitum iri a nobis. Idem.

Πρὸς ἐκεῖνα τούτους] Τοὺς Θηβαίους πρὸς τὴν τῶν Πλαταιῶν κατοίκισιν (sic enim per ι, non κατοίκησιν per η, in penultima legendum censeo). Thebani Platæarum instaurationi adversabantur. Idem.

Ἀνήνυτα πράγματα] *Irrita negotia habebimus*, id est, frustra labores atque molestias capiemus. Idem.

θ΄. Δεῖ τὰς στήλας καθελεῖν] S. τοὺς Ἀρκάδας, pilas, quibus fœdera inscripta erant, demoliendas esse a Megalopolitanis. Idem.

Τότ᾽ ἤδη μετὰ τῶν ἐθελόντων] S. ποιεῖν τὸ προστατττόμενον, hos defendemus, qui nostris mandatis obtemperabunt. Sic Cyrus apud Xenophontem γ΄. Παιδείας, de Chaldæis et Armeniis loquens: κἂν ἀδικῶσιν ὑμῶν ὁποτεροιοῦν, σὺν τοῖς ἀδικουμένοις ἐσόμεθα ἡμεῖς· *utri utri vestrum jus violarint, nos opem affectis injuria feremus.* Fel. perperam habet, μετὰ τῶν ἐλθόντων: ii vero et Arcades erant et Lacedæmonii. Sic utrisque mittenda erant auxilia, quod est absurdum. Idem.

Τοῦ πολέμου τούτου] S. si urbes illas instaurari vetuerint. Idem.

Περιεστηκότος Θηβαίοις] Malim Θηβαίους, ut alibi construitur hoc verbum. Idem.

ι΄. Τὸ μὲν Θηβαίων συμμάχους εἶναι] Τὸ

εἶναι τοὺς Λακεδαιμονίων ἐχθροὺς φοβοῦνται, εἰ δὲ κατα-
στρέψονται Λακεδαιμόνιοι τούτους αὐτοὺς, μηδὲν ἡγοῦνται
φοβερὸν, καὶ ταῦτ' ἔργῳ πεῖραν ἡμῖν δεδωκότος τοῦ χρόνου
ὅτι Θηβαῖοι μὲν τούτοις συμμάχοις ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἀεὶ
χρῶνται, Λακεδαιμόνιοι δ' ὅτ' εἶχον αὐτοὺς ἐφ' ἡμᾶς ἐχρῶν- 210
το. [1] οἶμαι τοίνυν ἔγωγε κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι δεῖν, ὅτι μὴ
προσδεξαμένων μὲν ὑμῶν τοὺς Μεγαλοπολίτας, ἐὰν μὲν
ἀναιρεθῶσι καὶ διοικισθῶσιν, ἰσχυροῖς Λακεδαιμονίοις εὐθύς
ἐστιν εἶναι, ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἄρα, ὡς ἤδη τι καὶ παρ' ἐλπί-
δας ἐξέβη, βέβαιοι σύμμαχοι Θηβαίων δικαίως ἔσονται·
ἐὰν δὲ προσδέξησθε, τούτοις μὲν ὑπάρξει ἤδη σωθῆναι δι'
ὑμᾶς, τὸ δὲ συμβησόμενον [2] καὶ τὸν τοῦ κινδύνου λογισμὸν
μετενεγκόντες σκοπῶμεν ἐπὶ Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων.
ἐὰν μὲν τοίνυν καταπολεμηθῶσιν οἱ Θηβαῖοι, ὥσπερ αὐτοὺς
216 δεῖ, οὐκ ἔσονται μείζους τοῦ δέοντος οἱ Λακεδαιμόνιοι, τού-
τους ἔχοντες ἀντιπάλους, τοὺς Ἀρκάδας ἐγγὺς οἰκοῦντας·
ἐὰν δὲ ἀνενέγκωσιν ἄρα οἱ Θηβαῖοι καὶ σωθῶσι [καὶ μὴ
πέσωσιν], ἀλλ' οὖν ἀσθενέστεροί γε ἔσονται, ἡμῖν συμμά-
χων γεγενημένων τῶνδε [3] καὶ δι' ἡμᾶς σεσωσμένων· ὥστε
πανταχῇ συμφέρει μήτε προέσθαι τοὺς Ἀρκάδας, μήτε δι'
αὐτοὺς, ἂν ἄρα σωθῶσι, περιγεγονέναι δοκεῖν, μήτε δι' ἄλ-
λους τινὰς ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

ιά. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὰ τοὺς θεοὺς οὔτε φιλῶν οὐδετέρους οὔτε μισῶν ἰδίᾳ εἴρηκα, ἀλλ' ἃ νομίζω συμφέρειν ὑμῖν· καὶ παραινῶ μὴ προέσθαι Μεγαλοπολίτας μηδ' ἄλλον ἁπλῶς μηδένα τῶν ἐλαττόνων τῷ μείζονι.

[1] οἴομαι [2] * κατὰ [3] τῶνδε, * τῶν καὶ

εἶναι, si sint, ἐὰν ὦσι. Videtur aliquis Arcadum patronus dixisse, si Athenienses Megalopolitanos non receperint, eos conjunctos cum Thebanis, fore Atheniensibus formidabiles. Id argumentum specie confutationis in suum commodum vertit, quodam fere dilemmate, ad hunc modum: sive succubuerint Arcades, illorum opibus aucti Lacones nos invadent: sive restiterint, firmiores Thebanorum socii, acriores nostri hostes erunt. Defendendi sunt igitur. Idem.

Διοικισθῶσι] Dissipata eorum urbe, et in vicos redacta. Sic in Isocrate: ἁλούσης Μαντινείας διῴκισαν. Idem.

Μετενεγκόντες] S. a nobis. Non dicamus de nostris, sed de Thebanorum et Laconum commodis aut incommodis. Idem.

Ἀνενέγκωσι] S. ἐκ τῆς ἥττης τοῦ Φωκικοῦ πολέμου. nisi forte ἀναφέρειν hic improprie sit usurpatum, pro ἀντέχωσι, et intelligendum sit non de præterito Phocensi, sed de futuro Atheniensium bello. Idem.

ιά. Μηδ' ἄλλον ἁπλῶς] Lego aut τῶν ἄλλων, aut ἄλλον per o. Idem.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ.

Pag. ed. Reisk. — Pag. ed. aliq. cit.

211 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ Μακεδόνος καταγαγόντος εἰς Μεσσήνην τοὺς Φιλιάδου τοῦ τυράννου 241 παῖδας, αἰτιᾶται παρὰ τὰς συνθήκας εἶναι τοῦτο τὰς παρὰ Ἀθηναίοις καὶ Ἕλλησι γενομένας· παραβεβηκέναι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τὰς συνθήκας φησὶ τοὺς Μακεδόνας, καὶ μὴ περιορᾶν ταῦτα παραινεῖ. ὁ δὲ λόγος ψευδεπίγραφος εἶναι δοκεῖ· οὐ γὰρ ἔοικε κατὰ τὴν ἰδέαν τοῖς ἄλλοις τοῖς τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ τῷ Ὑπερίδου χαρακτῆρι μᾶλλον προσχωρεῖ, τά τε ἄλλα καὶ λέξεις τινὰς ἔχει κατ' ἐκεῖνον μᾶλλον εἰρημένας ἢ τὸν Δημοσθένην, οἷον νεόπλουτοι καὶ βδελυρεύσεται.

Αἰτιᾶται, φησὶ] S. ὁ ῥήτωρ. Wolf.
Τὰς παρ' Ἀθηναίοις καὶ Ἕλλησι γενομένας] Malim τὰς πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἕλληνας γενομένας. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΑΞΙΟΝ ἀποδέχεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρα τῶν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν, εἴπερ αὐτὸ πεπεισμένοι ποιοῦσιν· [1] οἶμαι γὰρ οὐδὲν οὕτω τοῖς δημοκρατουμένοις πρέπειν, ὡς περὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον σπουδάζειν. δεῖ τοίνυν τοὺς λίαν ἐπ' αὐτὸ πα-
212 ρακαλοῦντας μὴ τῷ μὲν λόγῳ καταχρωμένους ἐνοχλεῖν,
πάντα δὲ μᾶλλον πράττειν, ἀλλ' ὑπομείναντας νυνὶ τὸν 242
ἐξετασμὸν ἢ καὶ τὸ λοιπὸν πειθομένους ὑμᾶς ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἢ παραχωρήσαντας ἐᾶν συμβουλεύειν τοὺς τἀλη-

[1] οἴομαι

ά. Πεπεισμένοι] S. ὅτι δεῖ ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις, si ex animo ita sentiunt, et citra simulationem. Isocrates Nicocle: αἱ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητας ζητοῦσι τοῖς μετέχουσι τῶν πολιτειῶν. Idem.

Τὸν ἐξετασμὸν] *Inquisitionem, disceptationem*, id est, nunc excuti et explorari suum consilium patiantur. Idem.

θέστερα περὶ τῶν δικαίων ἀποφαινομένους· ἵν᾽ ἢ ἑκόντες ἀδικούμενοι ἀνέχησθε καὶ αὐτὸ τοῦτο χαρίζησθε τῷ ἀδικοῦντι, ἢ προελόμενοι περὶ πλείστου [1]ποιήσασθαι τὸ δίκαιον ἀνεγκλήτως πρὸς ἅπαντας χρῆσθε τῷ συμφέροντι, μηκέτι μέλλοντες. ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ὅρκων [2]σκεψαμένους τῶν περὶ τῆς κοινῆς εἰρήνης ἔξεστιν ἰδεῖν ἤδη, τίνες εἰσὶν οἱ παραβεβηκότες. ὡς δὲ περὶ μεγάλων συντόμως διδάξω.

β΄. Εἰ δή τις ἐρωτήσειεν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τίνι ἂν μάλιστ᾽ ἀγανακτήσαιτε, εἴποιτ᾽ ἄν, οἶμαι, πάντες, εἴ τις [3]ἀναγκάζοι, εἰ ἦσαν κατὰ τὸν νυνὶ χρόνον οἱ Πεισιστρατίδαι [4]καί τις ἐβιάζετο κατάγειν αὐτοὺς δευρὶ, ἁρπάσαντας ἂν ὑμᾶς τὰ ὅπλα πάντα κίνδυνον ὑπομεῖναι ἀντὶ τοῦ [5]παραδέξασθαι ἢ πεισθέντας γε δουλεύειν ἀντὶ τῶν ἀργυρωνήτων, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ τὸν μὲν οἰκέτην οὐδεὶς ἂν ἑκὼν ἀποκτείνειε, τοὺς δὲ τυραννουμένους [6]ἀκρίτους ἐστὶν ὁρᾶν ἀπολλυμένους ἅμα καὶ ὑβριζομένους εἰς παῖδας καὶ γυναῖκας.

γ΄. Παρὰ τοὺς ὅρκους τοίνυν καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐν τῇ κοινῇ εἰρήνῃ γεγραμμένας Ἀλέξανδρος εἰς Μεσσήνην καταγαγὼν τοὺς Φιλιάδου παῖδας, ὄντας [7]τυράννους, ἆρ᾽ ἐφρόντισε τοῦ δικαίου· ἀλλ᾽ οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὑτοῦ ἤθει τῷ τυραννικῷ, βραχὺ φροντίσας ὑμῶν καὶ τῆς κοινῆς ὁμο-
243 λογίας; οὐ δὴ [8]δεῖ, εἰ μέν τις ὑμᾶς ταῦτα βιάζοιτο, μά- 213

[1] ποιεῖσθαι [2] σκοπουμένοις [3] ἀναγκάζοι ἂν, εἰ [4] καὶ εἴ τις
[5] παραδέχεσθαι [6] ἀκρίτως [7] τυράννους ὄντας [8] * δέον, εἰ

Ἀνεγκλήτως] Utrum ἀνεγκλήτως πρὸς ἅπαντας; an χρῆσθε πρὸς ἅπαντας; Idem.

Ἀνεγκλήτως πρὸς ἅπαντας] *Irreprehensibili modo erga omnes*, ita ut nemo nos reprehendat. Auger.

Χρῆσθε τῷ συμφέροντι] Id vero quod est? τὸ ἀμύνεσθαι τοὺς παραβαίνοντας τὰς συνθήκας. Wolf.

Οἱ παραβεβηκότες] S. τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους. Idem.

β΄. Εἴ τις ἀναγκάζοι ἂν, etc. καὶ εἴ τις ἐβιάζετο] Ordo verborum satis confusus est. Sed quia meam interpretationem commentarii vice esse confido, nihil est, cur plura annotem. Quis enim non videat, εἴποιτ᾽ ἂν ὑμᾶς ἁρπάσαντας ὅπλα, ὑπομεῖναι, etc. conjungi? et τὸ ἂν ὑπομεῖναι, ἀντὶ τοῦ, ὑπομενεῖν poni? Idem.

Ἀναγκάζοι] Sumo absolute. *Si quis vim faceret*. Auger.

Ὑπομεῖναι — δουλεύειν] Referri debent ad εἴποιτ᾽ ἄν. Idem.

Ὑβριζομένους εἰς παῖδας] Ἀντὶ τοῦ, τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ὑβρίζεσθαι. Wolf.

γ΄. Οὐδ᾽ ἤδει] Legendum, ut habet Fel. οὐ δὴ δεῖ εἰ μέν τις ὑμᾶς ταῦτα βιάζοιτο, μάλιστα ἀγανακτῆσαι, καὶ φυλάξασθαι τοὺς ὅρκους. (Sic enim lego pro φυλάξασθαι τοῦτο, quod perperam etiam ad inferiora translatum est) εἰ δ᾽ ἑτέρωθί που γέγονε παρὰ τοὺς ὅρκους, πρᾴως ὑμᾶς ἔχειν καὶ τοὺς ὅρκους μὴ φυλάξασθαι. Verba τοὺς πρὸς ὑμᾶς, et ut supervacanea, et ut falsa (nam ad omnes Græcos pertinebat jusjurandum) et ταυτολόγα καὶ κακόφατα, rejicienda pu-

λιστ᾽ ἀγανακτῆσαι, εἰ δ᾽ ἑτέρωθί που γέγονε παρὰ [1] τοὺς πρὸς ὑμᾶς ὅρκους, μὴ φυλάξασθαι [τοῦτο, πράως ὑμᾶς ἔχειν, καὶ ὅρκους μὴ φυλάξασθαι], καὶ ἡμῖν μὲν διακελεύεσθαί τινας ἐνταυθὶ ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις, τοῖς δ᾽ αὐτοὺς οὕτω περιβοήτως ἀνῃρηκόσι καταλείπειν ταύτην τὴν ἐξουσίαν. ἀλλ᾽ οὐχ οἷόν τε ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν, ἐὰν βούλησθε τῷ δικαίῳ χρῆσθαι· καὶ γὰρ ἔτι προσγέγραπται ἐν ταῖς συνθήκαις πολέμιον εἶναι τὸν ἐκεῖνα ἅπερ Ἀλέξανδρος ποιοῦντα ἅπασι τοῖς τῆς εἰρήνης κοινωνοῦσι καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ στρατεύεσθαι ἐπ᾽ αὐτὸν ἅπαντας. οὐκοῦν, ἐὰν ποιῶμεν τὰ συγκείμενα, πολεμίῳ χρησόμεθα τῷ καταγαγόντι. ἀλλὰ γὰρ εἴποιεν ἂν οἱ τυραννίζοντες οὗτοι, ὅτι πρὶν τὰς συνθήκας γενέσθαι ἐτυράννουν Μεσσηνίων οἱ Φιλιάδου παῖδες· διὸ καὶ κατάγειν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτούς. ἀλλὰ καταγέλαστος ὁ λόγος, τοὺς μὲν ἐκ Λέσβου τυράννους, οἷον ἐξ Ἀντίσσης καὶ Ἐρέσου, ἐκβαλεῖν, ὡς ἀδικήματος ὄντος τοῦ πολιτεύματος, τοὺς πρὸ τῶν ὁμολογιῶν τυραννήσαντας, ἐν δὲ Μεσσήνῃ μηδὲν οἴεσθαι διαφέρειν, τῆς αὐτῆς δυσχερείας ὑπαρχούσης.

δ. Ἔπειτα καὶ ἐπιτάττει ἡ συνθήκη εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐλευθέρους εἶναι καὶ αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας. [2] διὸ καὶ πῶς οὐχ ὑπεράτοπον ἡγεῖσθαι μὲν τῶν συνθηκῶν τὸ αὐτονόμους εἶναι καὶ ἐλευθέρους, τὸν δ᾽ εἰς δουλείαν [3] ἀγαγόντα μὴ οἴεσθαι τἀναντία ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διαπεπρᾶχθαι; οὐκοῦν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
214 εἴπερ τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμενοῦμεν καὶ τὰ δί- 244
καια ποιήσομεν—ἐφ᾽ ἃ ὑμᾶς παρακαλοῦσι, καθάπερ ἄρτι εἶπον—, λαβοῦσι τὰ ὅπλα στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς παρα-

[1] τοὺς ὅρκους τοὺς πρὸς ὑμᾶς [μὴ φυλάξασθαι] τοῦτο, πράως ὑμᾶς ἔχειν; [καὶ ὅρκους μὴ φυλάξασθαι·] [2] * δικαίως. πῶς* οὖν οὐχ [3] ἄγοντα

to. Idem.

Καὶ ἡμῖν μὲν] S. οὐ δὴ δεῖ. Idem.

Τὴν ἐξουσίαν] Pendet ab εἰ δεῖ. Postea pro πολεμίῳ malim ὡς πολεμίῳ. etsi et in epistola quadam Philippi legitur: τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι, πανδημεὶ χρησόμεθα· τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν μὴ κειμένοις, ἐπιζημίοις. Sed is locus corruptus est, et inexplicabilis. Idem.

Οἱ τυραννίζοντες] Οἱ τὰ τῶν τυράννων φρονοῦντες, tyrannorum studiosi. Idem.

Αἰρέσου] Legendum ἐρέσου. hinc Theophrastus ἐρέσιος apud Laertium dicitur. Idem. Lege Ἐρέσσου: nam fuit urbs Lesbi insulæ Eressus. Palmer.

γ. Ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν λαβοῦσι τὰ ὅπλα] Ἡμῖν λαβοῦσι, Latine ὑμᾶς λαβεῖν, vel ἵνα λάβωμεν, vel εἰλημμένων τῶν ὅπλων. Wolf.

Ἐφ᾽ ἃ ὑμᾶς παρακαλοῦσιν] S. οἱ τυραννίζοντες. Idem.

Ἐπὶ τοὺς παραβεβηκότας] S. τὰς συν-

βεβηκότας μετὰ τῶν βουλομένων. ἢ νομίζετε τὸν μὲν καιρόν ποτ' ἰσχύειν καὶ ἄνευ τοῦ δικαίου τὸ συμφέρον πράττειν· [1]νυνὶ δ', ὅτ' εἰς ταὐτὸ τὸ δίκαιον ἅμα καὶ ὁ καιρὸς καὶ τὸ συμφέρον συνδεδράμηκεν, ἄλλον ἄρα τινὰ χρόνον ἀναμενεῖτε τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἅμα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀντιλαβέσθαι;

ί. Ἐπ' ἄλλο δὲ δίκαιον ἔρχομαι τῶν κατὰ τὰς συνθήκας. ἔστι γὰρ γεγραμμένον, ἐάν τινες τὰς πολιτείας τὰς παρ' ἑκάστοις οὔσας, ὅτε τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ὤμνυσαν, καταλύσωσι, πολεμίους εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰρήνης μετέχουσι. σκέψασθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἐδημοκρατοῦντο, τούτων δ' ἐν Πελλήνῃ νῦν καταλέλυκε τὸν δῆμον ὁ Μακεδὼν ἐκβαλὼν τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους, τὰ δ' ἐκείνων τοῖς οἰκέταις δέδωκε, Χαίρωνα δὲ τὸν παλαιστὴν τύραννον ἐγκατέστησεν. ἡμεῖς δὲ τῆς εἰρήνης μετέχομεν τῆς προσταττούσης πολεμίους ἡγεῖσθαι τοὺς ταῦτα πράττοντας. ἐκ δὴ τούτων πότερον πειθώμεθα τοῖς κοινοῖς προστάγμασι, πολεμίοις αὐτοῖς χρώμενοι, ἢ βδελυρεύσεταί τις οὐ φάσκων, τούτων τῶν μισθοφορούντων παρὰ τοῦ Μακεδόνος, τῶν καθ' ὑμῶν πεπλουτηκότων; οὐ γὰρ δὴ λέληθέ γε αὐτοὺς οὐδὲν τούτων·
245 ἀλλ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἥκουσιν, ὥστε δορυφορούμενοι τοῖς τοῦ τυράννου στρατοπέδοις ἐν μὲν τοῖς παραβεβασμένοις ὅρκοις ἐμμένειν ὑμῖν διακελεύονται, ὡς καὶ τῆς ἐπιορκίας 215

[1] νυνὶ δ' * οὐ, ὅτ'

θήκας. Idem.

Μετὰ τῶν βουλομένων] S. συστρατεύεσθαι, καὶ διαφυλάττειν τὰς συνθήκας, τά τε δέοντα ποιεῖν. Idem.

Ἰσχύειν] Sic construe: ἰσχύειν πράττειν τὸ συμφέρον καὶ ἄνευ τοῦ δικαίου. et, ἰσχύειν fortasse ἀντὶ τοῦ ἰσχύσειν. ἡ φράσις, ὁ καιρὸς ἰσχύει πράττειν τὸ συμφέρον, τουτέστι, δύναται, οἷός τ' ἐστι. Idem.

Νυνὶ δ' ὅτ' εἰς ταὐτὸ τὸ δίκαιον] Sententia est, coerceri Macedones et justum et utile et tempestivum atque opportunum esse. Idem.

Χρόνον ἀναμενεῖτε ἀντιλαβέσθαι] Καιρὸν τοῦ ἀντιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας. Idem.

ί. Δίκαιον — τῶν κατὰ τὰς συνθήκας] Quia συνθηκικὸν δίκαιον non licet dicere. Idem.

Τὰς πολιτείας — καταλύσωσι] Atqui apud Eresios et Antissæos πολιτεία τυραννὶς fuit, qua ipsi Græci eversa pacta et conventa violarunt. Sed argutatur auctor, ὅτι ἡ τυραννὶς οὐ πολίτευμα, ἀλλ' ἀδίκημα. Idem.

Καταλέλυκε τὴν πόλιν] Male cum Feliciano legere, τὸν δῆμον, aut τὴν πολιτείαν. Idem.

Χαίρωνα] Cfr. Palmer. Exercit. ad Pausan. Achaic. p. 235. Sylb. 454.

Οὐ φάσκων] S. δεῖν πολεμίοις αὐτοῖς χρήσασθαι, negans bellum eis inferendum esse, et, τις τούτων τῶν μισθοφορούντων βδελυρεύσεται, οὐ φάσκων, τουτέστιν, ἀρνούμενος. Idem.

αὐτοκράτορος ὄντος ἐκείνου, τοὺς δ' ἰδίους ὑμᾶς νόμους ἀναγκάζουσι λύειν, τοὺς μὲν κεκριμένους ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀφιέντες, ἕτερα δὲ παμπληθῆ τοιαῦτα βιαζόμενοι παρανομεῖν. εἰκότως· τοῖς γὰρ πεπρακόσιν ἑαυτοὺς εἰς τἀναντία τοῖς τῇ πατρίδι συμφέρουσιν οὐκ ἔνι μέλειν νόμων οὐδ' ὅρκων· τοῖς δ' ὀνόμασιν αὐτῶν μόνοις ἀποχρώμενοι παρακρούονται τοὺς παρέργως [1]ἐνταυθὶ, ἀλλ' οὐκ ἐξεταστικῶς, ἐκκλησιάζοντας, καὶ νομίζοντας τὴν παραυτίκα ἡσυχίαν οὐκ ἔσεσθαί ποτε αἰτίαν ταραχῆς [2]ἀτόπου καὶ μεγάλης.

ϛ'. Κελεύω δ' ἔγωγε, καθάπερ ἐν ἀρχῇ προεῖπον, πείθεσθαι τούτοις τοῖς φάσκουσι δεῖν ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, εἰ μὴ ἐκεῖνο νομίζουσιν, ὅταν μὲν λέγωσιν ὡς ἐμμενετέον τοῖς ὅρκοις, οὐ λέγειν αὐτοὺς τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι, οὐδένα δ' οἴονται [3]αἰσθάνεσθαι, τυραννίδων ἀντὶ δημοκρατιῶν καθισταμένων καὶ τῶν πολιτειῶν καταλυομένων. [4]τοῦτο δ' ἐστὶ καταγελαστότατον· ἔστι γὰρ ἐν ταῖς συνθήκαις, ἐπιμελεῖσθαι τοὺς συνεδρεύοντας καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ κοινῇ φυλακῇ τεταγμένους, ὅπως ἐν ταῖς κοινωνούσαις πόλεσι τῆς εἰρήνης μὴ γίγνωνται θάνατοι καὶ φυγαὶ παρὰ τοὺς κειμένους ταῖς πόλεσι νόμους, μηδὲ χρημάτων δημεύσεις, μηδὲ γῆς ἀναδασμοὶ, μηδὲ χρεῶν ἀποκοπαὶ, μηδὲ δούλων ἀπελευθερώσεις ἐπὶ νεω-
246 τερισμῷ. οἱ δὲ τοσούτου δέουσι τούτων τι κωλύειν, ὥστε καὶ συγκατασκευάζουσιν, οὓς πῶς οὐ προσήκει ἀπολωλέναι; οἳ τηλικαύτας συμφορὰς παρασκευάζουσιν ἐν ταῖς

[1] ἐνταυθοῖ [2] ἀτόπου [μεγάλης] [3] αἰσθήσεσθαι
[4] τὸ δ' ἔτι [5] καταγελαστότερον.

Κεκριμένους] Τοὺς καταδικασθέντας ἐν τοῖς δικαστηρίοις. Idem.

Τοῖς δ' ὀνόμασιν αὐτῶν] S. τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων. Idem.

Ἀτόπου καὶ μεγάλης] Addo καὶ cum Feliciano. Idem.

ϛ'. Τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι] Malim τὸ μηδένα ἀδικεῖσθαι. Idem.

Οὐδένα δ' οἴονται αἰσθήσεσθαι] Fortassis οὐδένα δ' οἴονται ἀδικεῖσθαι, eodem verbo repetito. Qui enim talia non animadverti ab ullo potuissent? Quem locum sic vertas licet: *Nemini faciendam esse injuriam: et injuriam fieri nemini, cum tyrannides pro democratiis constituuntur, et respub. abrogantur.* Idem.

Τοὺς συνεδρεύοντας] In Plataico Isocratis est, Ἀθήνησι γενέσθαι συνέδριον: quod scilicet sociorum legati ibi convenerint, de republica Græciæ deliberaturi. Idem.

Καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ κοινῇ φυλακῇ τεταγμένους] S. τῶν συνθηκῶν καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας. Idem.

Ἀπελευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῷ] Additur προσδιορισμὸς, ne ademtum videatur dominis jus manumittendi eos, qui serviunt liberaliter: sicut paulo post, ὅπλα ἐπιφέρειν ἐπὶ πολέμῳ, τουτέστι, πολεμικῶς, ἀλλ'

πόλεσιν, ἃς διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῖς τοσούτοις οὖσι μὴ πε- 216
ριορᾷν ἐπέταξαν;

ζ. Ἔτι δ' ἕτερον δείξω τὸ λελυκὸς τὰς συνθήκας. ἔστι γὰρ γεγραμμένον, ἐκ τῶν πόλεων τῶν κοινωνουσῶν τῆς εἰρήνης μὴ ἐξεῖναι φυγάδας ὁρμήσαντας ὅπλα ἐπιφέρειν ἐπὶ πολέμῳ μηδεμιᾷ πόλει τῶν μετεχουσῶν τῆς εἰρήνης· εἰ δὲ μὴ, ἔκσπονδον εἶναι τὴν πόλιν, ἐξ ἧς ἂν ὁρμήσωσιν. οὕτω τοίνυν ῥᾳδίως τὰ ὅπλα [1]ἐπήνεγκεν ὁ Μακεδὼν, ὥστ' οὐδὲ κατέθετο πώποτε, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχων περιέρχεται καθ' ὅσον δύναται, τοσούτῳ δὲ νῦν μᾶλλον ἢ πρότερον, ὅσῳ ἐκ προστάγματος ἄλλους τε ἑτέρωθι καὶ τὸν παιδοτρίβην εἰς Σικυῶνα κατήγαγεν. οὐκοῦν, εἰ δεῖ πείθεσθαι ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, καθάπερ οὗτοί φασιν, ἔκσπονδοι ἡμῖν εἰσὶν αὗται αἱ πόλεις αἱ ταῦτα διαπεπραγμέναι. εἰ μὲν οὖν δεῖ ἐπικρύπτεσθαι τἀληθῆ, οὐδὲν δεῖ λέγειν ὅτι εἰσὶν αἱ Μακεδονικαί· εἰ δ' οὐκ ἀνιᾶσιν οἱ καθ' ὑμῶν τῷ Μακεδόνι ὑπηρέται προστάττοντες πράττειν τὰ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, πεισθῶμεν αὐτοῖς, ἐπειδὴ τὰ δίκαια λέγουσι, καὶ, καθάπερ κελεύει ὁ ὅρκος, ἐκσπόνδους αὐτοὺς ποιήσαντες βουλευσώμεθα, πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς δεσποτικῶς καὶ ἀσελγῶς διακειμένοις, καὶ διὰ τέλους τὰ μὲν ἐπιβουλεύουσι, τὰ
247 δὲ [2]πράττουσι, καὶ καταγελῶσι τῆς κοινῆς εἰρήνης. διὰ τί γὰρ οὐ φήσουσιν οὗτοι δεῖν ταῦθ' οὕτως ἔχειν; [3]ἢ ὁμο-

[1] κεκίνηκεν [2] * ταράττουσι [3] ἢ τὴν μὲν ὁμολογίαν τὴν κατὰ

οὐκ ἐμπορικῶς, ἢ συμμαχικῶς. Idem.

Αὐτοῖς τοσούτοις οὖσι] S. τοῖς συνεδρεύουσι. Idem.

Ἐπέταξεν] Lege cum Feliciano ἐπέταξαν, S. αἱ συνθῆκαι. Idem.

ζ. Ἔστι γὰρ γεγραμμένον] Sic ordinanda verba sunt: μὴ ἐξεῖναι φυγάδας, ὁρμήσαντας ἐκ τῶν πόλεων, τῶν κοινωνουσῶν τῆς εἰρήνης, ἐπιφέρειν ὅπλα ἐπὶ πολέμῳ πόλει μηδεμιᾷ τῶν μετεχουσῶν τῆς εἰρήνης. Sententia enim est, exsules vi reditum in patriam (si ea sit ex fœderatis civitatibus) sibi patefacere studentes, in fœderatis civitatibus neque ferendos neque adjuvandos esse. Idem.

Ὅσῳ ἐκ προστάγματος] Προστάγματι, προστάσσων, τῷ προστάσσειν, διὰ προστάγματος. Idem.

Τὸν παιδοτρίβην] Non *literatorem ludi magistrum*, sed *lanistam qui palæstræ præest*, intellige. Idem.

Αἱ Μακεδονικαὶ] S. πόλεις. Hæc a Macedonicis urbibus esse facta. Idem.

Εἰ δὲ οὐκ ἀνιᾶσι — προστάττοντες πράττειν] Διατελοῦσι, διαγίγνονται, διαμένουσιν, οὐ παύονται. ἀνιᾶσι, ἀντὶ τοῦ, ἀνιεῖσι, ἢ ἀνιέασι, ὥσπερ τιθέασι, παρὰ τὸ ἀνίημι. Idem.

Οἱ — τῷ Μακεδόνι ὑπηρέται] Pro ὑπηρετοῦντες: de qua loquendi forma satis in Isocrate multa notavimus. Idem.

Διὰ τέλους — ἐπιβουλεύουσι] Ἐπιβουλεύουσι διὰ τέλους, τουτέστι, διατελοῦσι ἐπιβουλεύοντες. Idem.

Τὰ δὲ πράττουσι] S. ἐναντία ταῖς συνθήκαις. Nisi malis ταράττουσι, S. τὴν Ἑλλάδα, *Græciæ perturbatoribus*. Idem.

Δεῖν ταῦθ' οὕτως ἔχειν] Τουτέστιν, ἐκ-

λογίαν τὴν μὲν κατὰ τῆς πόλεως οὖσαν βεβαίαν ἀξιοῦσιν εἶναι, τὴν δὲ σώζουσαν οὐ [1] συγχωροῦσιν; ἆρά γε δοκεῖ [2] δίκαια γίγνεσθαι; κἂν μέν τι ᾖ πρὸς τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῆς πόλεως ἐν τοῖς ὅρκοις, τοῦτο μὲν ἰσχυρὸν ἀεὶ ποιήσουσιν·
217 ἐὰν δέ τι [3] ἡμέτερον ᾖ κατ' ἐκείνων [4] ἅμα δίκαιον καὶ συμφέρον, πρὸς τοῦτο δὲ διαμαχομένους οὐδέποτε παύσασθαι οἴονται δεῖν ἑαυτούς;

η'. Ἵνα δ' εἰδῆτε ἔτι σαφέστερον, ὅτι οὐδεὶς ὑμῖν ἐγκαλέσει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων ὡς ἄρα παρέβητέ τι τῶν κοινῇ ὁμολογηθέντων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἕξουσιν ὅτι μόνοι ἐξηλέγξατε τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, μικρὰ ἐπιδραμοῦμαι περὶ αὐτῶν πολλῶν ὄντων. ἔστι γάρ που ἐν ταῖς συνθήκαις, τὴν θάλατταν πλεῖν τοὺς μετέχοντας τῆς εἰρήνης, καὶ μηδένα κωλύειν αὐτοὺς, μηδὲ κατάγειν πλοῖον μηδένα τούτων· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, πολέμιον εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰρήνης μετέχουσιν. οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [5] [ὑμεῖς μὲν] ἐναργέστατα [6] ἑωράκατε τοῦθ' ὑπὸ τῶν Μακεδόνων γεγενημένον· εἰς τοῦτο γὰρ [7] ὑπεροψίας ἦλθον, ὥστε εἰς Τένεδον ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου πλοῖα κατήγαγον, καὶ σκευωρούμενοι περὶ αὐτὰ οὐ πρότερον ἀφεῖσαν, πρὶν [5] [οὗ] ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τριήρεις ἑκατὸν πληροῦν καὶ καθέλκειν εὐθὺς τότε, καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐταῖς ἐτάξατε Μενεσθέα.

θ'. Πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον τοσαῦτα μὲν εἶναι καὶ τηλικαῦτα τὰ ἡμαρτημένα ἑτέροις, τοὺς δ' ἐνταῦθα φίλους αὐ-

[1] συγχωρήσουσιν [2] δίκαιον ταῦτα γίγνεσθαι [3] ὑμέτερον [4] ἅμα καὶ δίκαιον
[5] Absunt unci. [6] ἑωράκατε] ἴστε [7] παρανομίας

σπόνδους ποιῆσαι τοὺς Μακεδόνας. Idem.

Τὴν κατὰ τῆς πόλεως οὖσαν] Quae vero pactio est contra Atheniensem rempublicam? An quod suis rebus contenta imperium in alias urbes sibi vendicare non audebat? Idem.

Κἂν μέν τι ᾖ πρὸς τῶν ἐχθρῶν] Pro ὑπέρ. *si quid hostibus stat.* Idem.

Ὡς ἐν τοῖς ὅρκοις] Τὸ ὡς puto redundare. Malim τῶν ἐν τοῖς ὅρκοις. Idem.

η'. Πλεῖον κατάγειν] Lege πλοῖον. De ipso loquendi modo ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ diximus. Idem.

Ἅπαντα τὰ ἐκ Πόντου] S. πλοῖα. Idem.

Σκευωρούμενοι περὶ αὐτὰ] Συσκευαζόμενοι, ἐπιβουλεύοντες, πονηρευόμενοι, κατὰ μικρὸν ὑφ' ἑαυτοῖς ποιούμενοι, τυρεύοντες, κατ-τύοντες, μᾶλλον δὲ τὰ ψευδῆ προφασιζόμενοι, *falsas causas, cur eas detinerent, comminiscentes*, ἢ διερευνῶντες ἅπαντα τὰ σκεύη, τουτέστι, τὰ φορτία καὶ τοὺς γόμους. Idem.

Πρὶν οὗ] F. πρὶν ἤ. Nam prius illud nunquam usquam me legere memini. Idem.

Μενεσθέα] Hujus nominis et olim dux Atheniensium fuit, cujus meminit Homerus in catalogo, his versibus, de Atheniensibus scribens: [Il. B. 552. sq.]

Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς·
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
Νέστωρ δ' οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν. Idem.

248 τῶν μὴ ἐκείνους ἀποτρέπειν τοὺς παραβαίνοντας, ἀλλ᾽
ἡμῖν συμβουλεύειν ἐμμένειν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις; ὥς-
περ καὶ τούτου προσγεγραμμένου, τοῖς μὲν ἐξεῖναι πλημ-
μελεῖν, τοῖς δὲ μηδ᾽ ἀμύνεσθαι. πῶς δ᾽ οὐχ [1] ἅμα παρε-
νόμουν ἐκεῖνοι καὶ ἀναίσθητοι ἦσαν, οἵ γε τηλικοῦτον παρ-
έβησαν. τῶν ὅρκων, ὃ παρ᾽ ἐλάχιστον ἐποίησεν αὐτοὺς
ἀφαιρεθῆναι δικαίως τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν; καὶ
νῦν ἔτι παραδεδώκασι τοῦτο τὸ δίκαιον ἀνεγκλήτως ἡμῖν, 218
ὅταν βουληθῶμεν πράττειν· οὐ γάρ, ὅτι ἐπαύσαντο ἐξα-
μαρτάνοντες, ἧττόν τι δήπου παραβεβήκασι τὰς κοινὰς
ὁμολογίας. ἀλλ᾽ εὐτυχοῦσιν, ὅτι ἐναποχρῶνται τῇ ὑμετέρᾳ
ῥαθυμίᾳ τῇ οὐδὲ τῶν δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένῃ.

ι. Ὃ καὶ ὑβριστικώτατον συμβέβηκεν, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες καὶ βάρβαροι ἅπαντες τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν φοβοῦνται, οὗτοι δ᾽ οἱ νεόπλουτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι, τὰ μὲν πείθοντες, τὰ δὲ βιαζόμενοι, ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις ἢ [2] Μαρωνείταις, ἀλλ᾽ οὐκ ἐν Ἀθηναίοις πολιτευόμενοι. καὶ ἅμα μὲν μικρὰ τὰ ἡμέ-

[1] ἅμα τε παρηνόμουν

[2] μαρωνίταις -

θ΄. Μὴ ἐκείνους ἀποτρέπειν] Οὕτω καὶ καθ᾽ ἡμᾶς οἱ μὲν παραχαράττειν τὰ θεῖα δόγματα λεγόμενοι, βαρέως φέρουσιν ἐξελεγχόμενοι καὶ ἐπιτιμώμενοι· οἱ δὲ τούτους ἐξελέγχοντες καὶ ἐπιτιμῶντες, αὐτοὺς ἐκείνους ἀντιῶνται τῷ μὴ παύεσθαι ἐθέλειν ἐξαμαρτάνοντας· ὡς καὶ ὁ παρ᾽ Εὐριπίδῃ Ἱππόλυτος [v. 659.]

Ὄλοισθε. μισῶν δ᾽ οὔ ποτ᾽ ἐμπλησθήσομαι
Γυναῖκας, οὐδ᾽ εἴ φασί τίς μ᾽ ἀεὶ λέγειν·
Ἀεὶ γὰρ οὖν πῶς εἰσὶ κἀκεῖναι κακαί.
Ἢ νῦν τις αὐτὰς σωφρονεῖν διδαξάτω,
Ἢ κἄμ᾽ ἐάτω ταῖσδ᾽ ἐπεμβαίνειν ἀεί.

Idem.

Ἐμμένειν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις] Eodem argumento et Isocrates in Panegyrico utitur adversus Persas. Idem.

Πῶς δ᾽ οὐχ ἅμα παρηνόμουν ἐκεῖνοι] Ἀντὶ τοῦ, παραπενομήκασι, καὶ ἀναίσθητοι ἐγένοντο. Detentionem illam Ponticarum navium et injustam fuisse, et incallide factam ex eo probat, quod parum abfuerit, quin a Græcis principatus maris Macedonibus eriperetur. Idem.

Τηλικοῦτον παρέβησαν τῶν ὅρκων] Aut τηλικοῦτον τῶν ὅρκων jungendum, aut παρέβησαν τοὺς ὅρκους. ὃ ἐποίησε παρ᾽ ἐλάχιστον, ὥστε ἐλαχίστου ἐδεήθησαν. Idem.

Ἀφαιρεθῆναι] Ἢ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἢ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Hinc apparet, Alexandro jam tum decretum fuisse principatum, de quo Isocrates in Philip. Idem.

Δικαίως] S. propter intercepta navigia Pontica. Idem.

Καὶ νῦν ἔτι] Hic est verborum ordo, καὶ παραδεδώκασιν οἱ Μακεδόνες ἡμῖν πράττειν ἀνεγκλήτως ἔτι καὶ νῦν τοῦτο τὸ δίκαιον, τὸ ἀφαιρεῖσθαι αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν, ὅταν βουληθῶμεν. Sed si quis mavult conjungere, ὅταν βουληθῶμεν πράττειν, ἀλλὰ μὴ ῥᾳθυμεῖν καὶ ἀργεῖν, non obsto. In fine est, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμᾶς ἀνεγκλήτως χρῆσθαι. Idem.

Τῇ οὐδὲν τῶν δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένῃ] Μὴ ἀντέχεσθαι τοῦ δικαίου ἅμα καὶ συμφέροντος. Idem.

ι. Οἱ νεόπλουτοι] Non tam Alexander et Macedones, quam horum studiosi oratores, quos supra κατὰ τῶν Ἀθηναίων πεπλουτηκέναι dixit. Idem.

Ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις ἢ Μαρωνείταις] Abderitica mens pro stupida, proverbio celebratur. Abdera et Maronea sunt oppida Thraciæ, prius patria Democriti, posterius vini præstantia nobilitatum ab Homero, jure certe optimo: cum Ulysses Cyclopem Polyphemum ἀνθρωποφάγον eo inebriatum excæcarit. Idem.

Ἅμα μὲν μικρὰ τὰ ἡμέτερα πράγματα

τέρα πράγματα ποιοῦσι, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν ἰσχυρά· ἅμα δὲ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἀνυπόστατον τὴν πόλιν ὁμολο- 249 γοῦντες εἶναι, διακελευόμενοι τὸ δίκαιον οὐ δικαίως διαφυλάττειν, ὡς τῷ συμφέροντί γε προελομένην χρῆσθαι κρατεῖν ἂν τῶν πολεμίων ῥᾳδίως δυνηθεῖσαν. εἰκότως δ' αὐτὸ πεπόνθασιν· ἕως γὰρ ἂν ἐξῇ τῶν κατὰ θάλατταν καὶ [1] μόνοις ἀναμφισβητήτως εἶναι κυρίοις, τοῖς γε κατὰ γῆν πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ δυνάμει ἐστὶ προβολὰς ἑτέρας ἰσχυροτέρας εὑρέσθαι, ἄλλως τε καὶ πεπαυμένων ὑπὸ τῆς τύχης τῶν δορυφορουμένων ὑπὸ τῶν τυραννικῶν στρατοπέδων, καὶ τῶν μὲν ἐφθαρμένων, τῶν δὲ ἐξεληλεγμένων οὐδενὸς ἀξίων ὄντων.

ιά. Τὸ μὲν οὖν περὶ τὰ πλοῖα πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις ὁ Μακεδὼν τηλικοῦτον παρέβη· τὸ δὲ ὑβριστικώτατον καὶ ὑπεροπτικώτατον τῶν Μακεδόνων τὸ πρώην γεγενημένον ἐστὶ, τὸ τολμῆσαι εἰσπλεῦσαι εἰς τὸν Πειραιᾶ

[1] μόνον

ποιοῦσι] Πότερα λόγῳ; *extenuant nostras opes, Macedonum augent*: ἢ ἔργῳ; dum auctores sunt connivendi ad injurias. Idem.

Ἅμα δὲ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς] Significat, eorum orationem secum pugnare. Quomodo autem? Dicunt, urbem esse imparem Macedonibus, quibus metuunt, ne suarum injuriarum pœnas dent, si Athenienses jus suum persequi vellent, eoque hos quiescere jubent. Idem.

Τὸ δίκαιον οὐ δικαίως διαφυλάττειν] *Jus non juste servare.* Ænigmati hoc simile videtur, quod sic intelligo: Justum per se est stare pactis: sed frangenti fidem servare fidem, injustum est. Non dissimile huic est illud ex Megalopolitana οὐχ ἁπλῶς ποιεῖν τὰ δίκαια: quod est, *non simplicis justitiæ esse amicum*: sed dum hujus studium præ te feras, aliud spectare. Idem.

Προελομένην] Ὑποθετικῶς, εἰ προέλοιτο. Idem.

Καὶ μόνον ἀναμφισβητήτως] Supra dixit, Alexandrum fuisse in periculo amittendi marini imperii. Hæc igitur verba sic accipienda sunt, ut vel classe plurimum valere significet Athenienses, (nam 100. triremium non parva vis est) vel, ut de principatu maris recuperando Athenienses laborare velit. μόνον autem hanc vim habet, ut eos mari tantum potitos extra periculum esse statuat, etiamsi terra nulla subsidia habeant: nisi forte legendum sit, καὶ μόνοις, et ad κυρίοις referatur. Idem.

Προσβολὰς] *Impetus, aggressiones.* Sed hic προσβολὰς ἀντὶ προσθηκῶν videtur posuisse, *facile posse subsidia alia comparari, quibus paratæ copiæ confirmentur.* ἡ ὑπάρχουσα δύναμις, est classis 100. triremium, προσβολαὶ erunt *ceteræ copiæ terrestres.* προβολαὶ sunt *propugnacula, munitiones.* sæpissime πρὸ et πρὸς non sine incommodo sententiæ permutantur. προβολὰς ἑτέρας τοῖς κατὰ γῆν εὑρέσθαι, si recte legitur, sententia est, ut existimo, Athenienses classe invictos, pedestres copias facile propulsaturos. Idem.

Τῶν δορυφορουμένων] Qui sint isti, mihi non constat, nisi quod de aliquibus Atheniensibus civibus proditoribus potius, quam de exteris Græcis, intelligendum videtur. Idem.

Τῶν δὲ ἐξεληλεγμένων οὐδενὸς ἀξίων ὄντων] De hac similitudine casuum cum verbo εἶναι, et participio ὤν, in Isocrate admonui. Potuisset dicere, ὅτι οὐδενὸς ἄξιοί εἰσι. Idem.

ιά. Καὶ ὑπεροπτικώτατον τῶν Μακεδόνων] Καθ' ὃ οἱ Μακεδόνες τῶν λοιπῶν μάλιστα καταφρονοῦσιν. ὑπεροπτικώτατος τοῦ πλήθους est *summus contemptor populi.* τὸ ὑπεροπτικώτατον τῶν εὐγενῶν est *fastus extremus, quo nobiles adversus alios utuntur,* vel, *quo cæteri a nobilibus contemnuntur.* Observanda verba sunt, alias active, alias passive posita. Idem.

παρὰ τὰς κοινὰς ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς συνθήκας. καὶ τοῦτο, 219
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὅτι μία τριήρης ἦν, μικρὸν ὑπολη-
250 πτέον, ἀλλ' ὅτι ἀπόπειρα ἐγένετο εἰ περιοψόμεθα, ἵνα μετὰ πλειόνων αὐτοῖς ἐγγένηται τοῦτο πράττειν, καὶ ὅτι οὐκ ἐφρόντισαν τῶν κοινῶν δογμάτων, καθάπερ οὐδὲ τῶν προειρημένων. ἐπεί, ὅτι γε τοῦτο παράδυσις ἦν κατὰ μικρὸν καὶ ἐθισμὸς τοῦ ἀνέχεσθαι ἡμᾶς τοὺς τοιούτους εἴσπλους, κἀκεῖθεν δῆλον· τὸ γὰρ τὸν τότε εἰσπλεύσαντα ἐπὶ τῆς νεώς, ὃν ἔδει εὐθὺς μετὰ τῆς τριήρους ὑφ' ὑμῶν ἀπολωλέναι, αἰτεῖσθαι ναυπηγήσασθαι μικρὰ πλοῖα ἐν τοῖς ἡμετέροις λιμέσι, πῶς οὐ καταφανὲς ποιεῖ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰσπλεῖν τὸ εὐθὺς ἔνδον εἶναι ἐμηχανῶντο; καί, εἰ λεπτὰ πλοῖα ὑπομενοῦμεν, ὀλίγον ὕστερον καὶ τριήρεις· καί, εἰ τὸ πρῶτον ὀλίγας, μικρῷ ὕστερον πολλάς. οὐ γὰρ δή ἐστί γε εἰπεῖν, ὡς Ἀθήνησι μὲν ἀφθόνων ὄντων τῶν ναυπηγησίμων ξύλων, τῶν πόρρωθεν καὶ μόλις εἰσκομιζομένων, ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ἐπιλελοιπότων, τῇ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς βουλομένοις [1]εὐτελέστατα καθισταμένῃ· ἀλλ' ᾤοντο ἅμα τε ναυπηγήσεσθαι ἐνταῦθα καὶ πληρώσεσθαι ἐν τῷ λιμένι τῷ προειρημένῳ, ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διειρημένου μηδὲν τοιοῦτον εἰσδέχεσθαι, καὶ [2]τοῦτο ἐξέσται ἐπὶ [3]πλέον ἀεὶ ποιεῖν· οὕτω πάντοθεν καταπεφρονηκότως ἐκεῖνοι τῇ πόλει χρῶνται διὰ τοὺς ἐντεῦθεν διδασκάλους τοὺς ὑπαγορεύοντας αὐτοῖς ἃ δεῖ ποιεῖν. οὕτω [4]δὲ κατεγνώκασι μετὰ τούτων ἀδιήγητόν τινα τῆς πόλεως

[1] ἐντελέστατα [2] ταῦτα [3] πλεῖον [4] δὴ

Περὶ τὰς κοινὰς] Lege παρὰ τὰς κοινάς. Idem.

Ἀλλ' ὅτι] Post ἀλλ' ad. videtur οἰητέον, vel aliud quid. Auger.

Παράδυσις] F. παρείσδυσις, ut in celebri illo Metrodori dicto, sed arrogantiore: προκατείλημμαί σε, ὦ τύχη, καὶ πᾶσάν σου ἀφῄρημαι τὴν παρείσδυσιν. Sed et illud a παραδύω formari potest. Wolf.

Ἀντὶ τοῦ εἰσπλεῖν τὸ εὐθὺς ἔνδον εἶναι] Τὸ εἰσπλεῖν requirebat ex fœdere petitionem facultatis appellendi. Sed Macedo non petita potestate appulit, et postea petiit, quod voluit: ne violenter egisse et contra fœdus videretur. Idem.

Ὡς ὄντων, ὡς ἐπιλελοιπότων] Pro ὡς εἰσί, ὡς ἐπιλελοίπασι. Idem.

Εὐτελέστατα καθισταμένῃ] Πιπρασκούσῃ, id est, *minimo vendenti*, per υ, non per ν. Idem.

Πληρώσεσθαι] Vel viris, vel mercibus. fortasse legendum etiam ναυπηγήσεσθαι. Idem.

Διειρημένου] *Cum expressum sit*, id est, καίτοι διείρηται. Idem.

Καὶ ταῦτα ἐξέσται] Nova periodus, nisi legendum videatur, καὶ ταῦτα ἐξέσεσθαι, scilicet ᾤοντο. Idem.

Καταπεφρονηκότως] *Contemptim, cum contemptu.* adverbium factum e genitivo participii plurali, ν in σ mutato. sic νουνεχόντως, ἐρρωμένως, διαφερόντως, etc. Idem.

Ἐκεῖνοι χρῶνται] S. ὑμῖν τοῖς Ἀθηναίοις. Idem.

Οὕτω δὴ κατεγνώκασι] Recte quidem senserunt, nisi Demosthenes ubique mentiatur, qui talem nobis depingit Atheniensem populum, ut asino ignavissimo,

220 ἔκλυσιν καὶ μαλακίαν, καὶ οὔτε πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν μελλόν-
των εἶναι, οὔτε λογισμὸν οὐδένα παραγίνεσθαι τίνα τρόπον
χρῆται ὁ τύραννος ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις.

ιβʹ. Αἷς ἐγὼ διακελεύομαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πείθε-
σθαι, καθάπερ ἐδίδαξα, καὶ διεβεβαιωσάμην ἄν, ὡς τοῦθ᾽ 251
ἡλικίας ἔχων, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμᾶς ἀνεγκλήτως καὶ
τοῖς καιροῖς ἀσφαλέστατα χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ τὸ συμφέρον
κατεπείγουσι. καὶ γὰρ ἔτι προσγέγραπται ταῖς συνθήκαις,
ἐὰν βουλώμεθα τῆς κοινῆς εἰρήνης μετέχειν·
τὸ δ᾽ ἐὰν βουλώμεθα ἐστὶν ἅμα καὶ τοὐναντίον, εἰ ἄρα
ποτὲ δεῖ παύσασθαι αἰσχρῶς ἑτέροις ἀκολουθοῦντας, ἀλλὰ
μηδ᾽ ἀναμνησθῆναι μηδεμιᾶς φιλοτιμίας τῶν ἐξ ἀρχαιο-
τάτου καὶ πλείστων καὶ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων [1] ἡμῖν
ὑπαρχουσῶν. ἐὰν οὖν κελεύητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράψω,
καθάπερ αἱ συνθῆκαι κελεύουσι, Πολεμεῖν τοῖς παραβεβη-
κόσιν.

[1] ὑμῖν

qui vix contis et fustibus excitari queat, comparandus videatur. Idem.

ιβʹ. Διεβεβαιωσάμην] M. διαβεβαιωσαίμην per αι in optativo. Idem.

Τὸ δὲ ἐὰν βουλώμεθα ἐστὶν ἅμα καὶ τοὐναντίον] Ἀντὶ τοῦ ἐμφαίνει, ἢ δηλοῖ, ἢ παρίστησι νοεῖν καὶ τοὐναντίον. Si hæc agenda sunt iis, qui fœderis participes esse volunt: ergo, qui hæc agere nolunt, sunt fœderis expertes. Idem.

Καὶ τοὐναντίον] Delendum mihi videtur. Auger.

Ἀλλὰ μηδ᾽ ἀναμνησθῆναι] Melius ἀκολουθοῦντας, ἢ μηδ᾽, *contraria sunt aliquando desistere alienum dictum sequi, et abjicere gloriam majorum.* Wolf.

Τοῖς παραβεβηκόσι] Scil. αὐτὰς, τὰς συνθήκας. Idem.

FINIS TOMI PRIMI.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Area quæ est Divi Joannis.